Bocace

genealog

des

Dieux

vje

Genealogie Joannis boccatii. cum demonstrationibus in formis arborum designatis. Eiusdem de montibus et siluis. de fontibus lacubus et fluminibus. ac etiam de stagnis et paludibus: necnon et de maribus. seu diuersis maris nominibus.

Genealogiæ deorum gentilium ad Vgonē inclitū Hierusalē & Cipri regē secundū Ioannē Boccatiū de certaldo Liber primus incipit fœliciter. prohœmium.

Q Vis primus apud gentiles deus habitus sit:in arbore signata desup ponitur in culmine Demogorgon uersa i cælum radice. nec solum ifra descriptæ progeniei.sed deorum omnium gentilium pater.& i ramis & i frōdibus ab eo descēdētibꝰ describunt eius filii & nepotes de quibꝰ oibus hoc in primo libro:put sūt signati distīcte scribit Verū ex eis æther excipit solus de quo & eis āplissima posteritate i libris sequētibus describetur.Fuerūt ergo Demogorgoni filii filiaqꝫ nouē quorū primus Litigiū secūdus Pan.tetia Cloto qrta Lachesis.qnta Atropos.sextus Polus seu pollus septimus Phyton:seu phaneta octaua Terra.nonus Herebus.

Genealogiæ deoꝝ gentilium Liber ii.fœliciter incipit.

I N arbore autē signata desuper in cælum uersa radice ponit in culmie æther filius herebi & noctis:eiusque in ramis & frondibus cū ætheri duo tantū fuerit filii Iuppiter.s.primus & Cælius seu cælū ioui primi solū ꝓsapia designatur ois Celii seu cæli prole in sequēti reseruata uolumine prohœmium

Genealogiæ deorum gentilium liber tertius incipit.

In arbore autā signata desuper ponitur in radice cælius ætheris filius: & diei: & in eius ramis & frondibus pars suæ posteritatis ostēditur. Fueret. n. cælio filii. xii. quorū prima fuit opis. ii. Thethis magna. iii. ceres pria iiii. Vulcāus primus. v. Mercurius tertis. vi. Venus magna. vii. Venus secūda. viii Toxius. ix. titanus Iuppiter secundus. x. Oceanus. xi. Saturnus. xii. Ex istis. xii. reseruat q̄ttuor: de q̄bus nulla in præsenti libro. iii. mētio fiet. s. Titanus. de quo scribet̄ i quarto. & Iuppiter secūdus d̄ quo & eius ꝓle scribet̄ in qnto & in sexto. & oceāus de quo scribetur i septimo. & Saturnus. de quo & eius omni posteritate fiet mētio i octauo & i reliqs huius libris Prohoc.

Capitulum primum.

Genealogiæ deorū gētiliū Liber qrtus incipit fœliciter

In arbore aūt signata desuper ponitur in radice. Cælius eo q̄ nondū filii eius descripti sunt sed in ea tā ī ramis q̄ frōdibꝰ oīs Titanis progenies demōstratur. Prohœmium.

Cap. primum.

Genealogiæ deoꝝ gentiliū Liber septimus icipit.

In præcedenti arbore: cuius in radice scribitur oceanus omnis eiusdē oceāi tā in ramis q in frondibus posteritas ordinate apponitur. de qua in sequenti septimo libro dicetur.

Prohœmium.

Genealogiæ deorum gentilium Liber.viii. incipit.

Genealogiæ deorũ gentiliũ Liber nonus incipit.

Genealogiæ deorũ gentiliũ Liber decimus icipit.

IN præcedenti arbore: cuius in radice cõsistit neptũnus: describitur in ramis & frondibus omnis eiusdem neptũni successio.

Prohœmium.

genologiæ deorum gentiliũ Liber. Vndecimus incipit.

IN arbore precedenti: cuius in radice scribitur Iuppiter ponitur tam i ramis. q̃ in frondibus pars posteritatis eiusdem iouis. cũ in sequentibus duobus libris residuũ describatur.

Prohœmium.

Genealogiæ deoꝝ gentilium Liber.xii. incipit.

IN Arbore pcedēti cuius i radice positus est Iuppiter.iii.describuntur in ramis & frondibus posteritates.viii.filiorum iouis prædicti.s. Tantali dionysii Persei aonis æaci pilunni mercurii & uulcani.

Prohoemium.

Genealogiæ deoꝝ gentilium Liber.xiii.incipit

In arbore præcedenti: Cuius in ramis describit Iuppiter tertius: ponūtur tam in ramis q̄ in frondibus posteritates herculis & æoli filiorum dicti Iouis tertii.

Prohoemium

Genealogiæ deorum gentilium secundum Ioannē Boccatiū de certaldo Liber.xiii. explicit.

Incipit liber.xiiii. eiusdem in quo auctor obiurgationibus respondens in hostes poetici nominis inuehit.

Prohoemium.

Genologiæ deorum gentilium secundum Ioannem Boccatium de Certaldo. ad illustrem principem Vgonē: Hierusalem & Cipri regem Liber. xv. & ultimus explicit.

Genealogiæ deoꝝ gētiliū Ioānis Boccacii de Certaldo ad hugonē īclytū Hierusalē & Cypri regē. Prohœ.

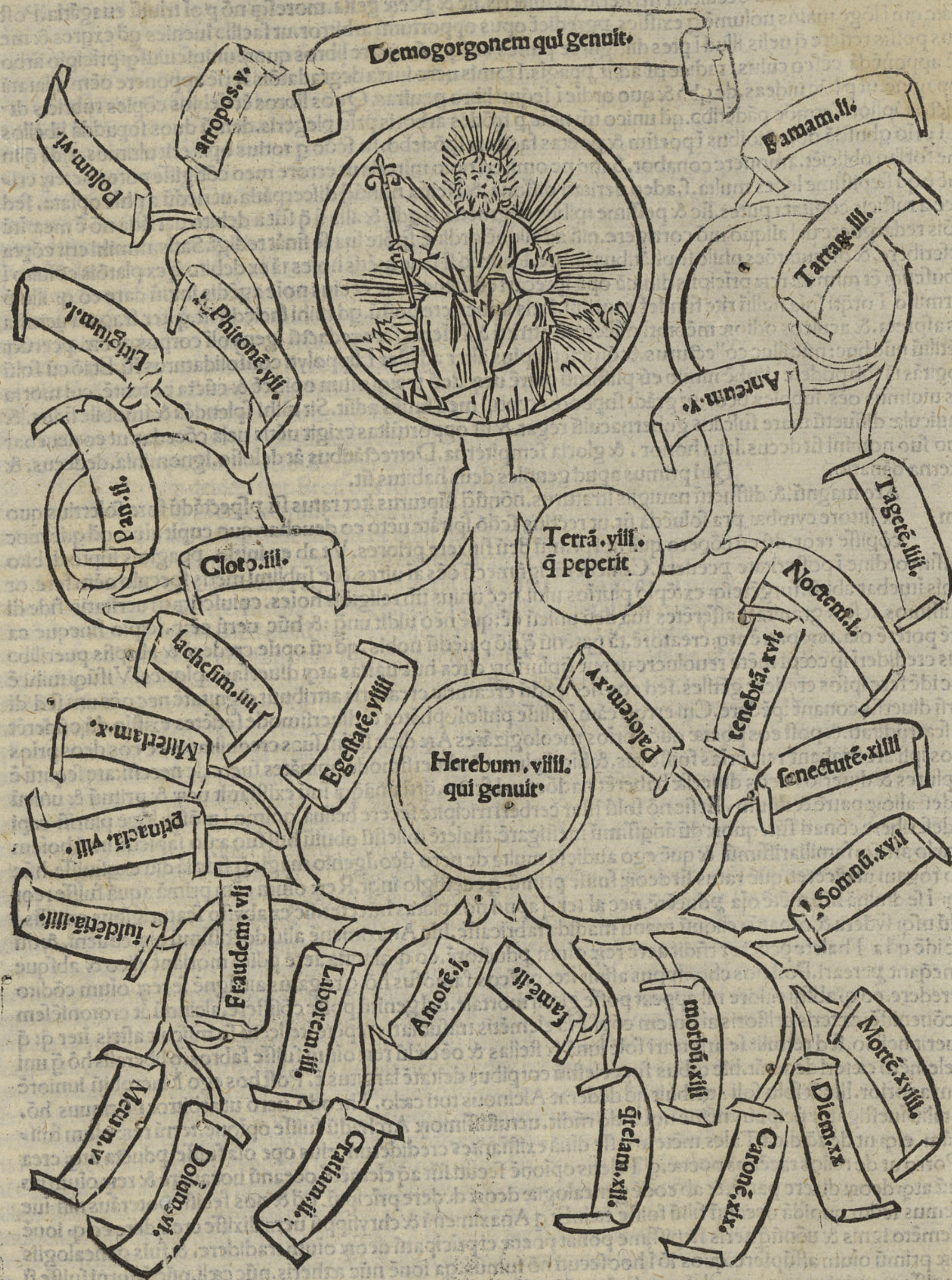
I satis ex relatis Dñi Parmēsis egregii militis tui uera pcepi. Rex īclyte summope cupis genealogiā deoꝝ gētilium & herou͂ ex eis iuxta fictiões ueterꝝ descēdētium atqꝫ cū hac qd sub fabularum tegmīe illustres quōdā sēserunt uiri & me a cælsitudie tua q̄si expitissimū atqꝫ eruditissimum hoīem in talibus sēlectum tāto opi auctorē. Sane ut omiserim desyderii tui admirationē Nō.n.puum hoīem decet. qd regē moueat pscrutari aduersus electionē mei qd sentiā. dicere ptermittā nedū īsufficientiā meā mōstrauero p subterfugia arbitreris īpositi laboris onus euitē anteq̄ ad sniam meā circa īpositum opus deueniā libet serenissime regum apponere. & si nō oīa qdā saltē q̄ inter Dñm īsignē militē tuum dum iussa tuæ cælsitudīs explicaret: & me īteruenere uerba ut eis plectis satis iudicium tuū de me uideas. & temeritatē meā dum ī obediētiā tuæ maiestatis deuēio. Cum igit̄ ille facundo ore sacra maiestatis tuæ studia & opa regalis officii admirāda necnō & īsignes atqꝫ gloriosos quosdā tui noīs titulos lōga dicacitate explicuisse eo deuenit ut conatu plurio me ī tuā sniam deducere cōaret̄ nō unica tm̄ rōne: sed multis ex qbus fateor ualidæ uidebant̄ q̄dā. Veꝝ postq̄ tacuit. & mihi rñdendi copia facta ē: sic dixi. Arbitratus es forsan facunde miles. seu rex tuus de proxio noster futurus pstāte deo. hāc insaniā ueterꝝ. s. cupiētium se hr̄i diuino pcreatos sanguine āgulum terræ modicū occupasse & tāq̄ ridiculū quoddā ut erat puo tpis pseuerasse tractu & ueluti ēt recētissimum opus facile colligi posse. Attñ bōa semp tua pace dicā aliter lōge ē. Nā ut omittā cycladas & reliquas ægei maris insulas. Achaiā Illyriā atqꝫ Thraciā. q̄s penes fomēta huius stultitiæ emicuere plurimum & potissime dum græcoꝝ respu. floruit. Euxini maris. Hellespontiaci. Meonii. Icarii. Pāphilii. Cilicis: Phœnicis. & Syrii: atque ægyptiaci littora sua cōtagiōe īfecit. Nec cyprus nr̄i regis īsigne decus ab hac labe fuit imunis. Sic & oēm Lybiæ atque syrtium & nūidiæ orā labefactauit. & alāticos occiduique maris sinus: & rēotissimos hespidum hortos. Nec mediterranei tm̄ maris fuit cōtenta littoribus. qnimo & ad īcognitas mari natiōes ēt penetrauit. Decidere ēt in pniciē hāc cū littoribus accole oēs Nili fōte carētis. & harenæ libyce una cum suis pestibus. & antiq̄ssimaꝝ thebaꝝ solitudiēs. Necnō & supiores ægyptii atque garamātes feruidi & calētes nimium hyrsutique æthyopes. & odori arabes. Persæque dites atque gāgarides populi. & nigredine insignes indi. Babylōes & cælsa caucasi cacuia. eiusque tā ī feruidū solē q̄ ī gelidas arctos scabrosa decliua. Caspium mare. hyrcāique truces & oīs Thanais ac niuosus semp Rhodopes & scythaꝝ ēt iculta barbaries. & cū oriētalis ēt oceani fluctus. & rubri maris īfecisset īsulas postrēo ad nos usque italos declinauit adeo ut roma rerum dña huius caliginis obfuscata nube sit. & ne passim p regiones oēs ī qbus plurimū hæc inscitia potuit euagari. ut satis potes aduertere portiuncula sola fuit orbis iter triōes & cadētē solē q̄ deitatis huiusmōi nō fuit nobilitata pgenie esto nefande crudelitatis sicuti & reliq̄ fuit īsecta nec ista æuo nostro fuere. Erat adhuc forsā adolescēs Abraā dum apud Sicyōios cepit ista pserpere & insipiētiū hoīum subitrare aīos. Herou͂ tñ tempestate ferbuit. & in maximum demū deuēit decus. & nomē & ī dies usque supbi iliōis ruiæ pseuerauit. nam ī troiāo bello quosdā cecidisse deoꝝ filios: & Hecubā ī canē. & Polydoꝝ ī uirgulta cōuersos legisse mēinimus: qd qdē uetustissimum ē: & pluriū seculoꝝ tps. Nec dubitādum īsup qn quocūque hæc uiguerit stultitia. ibidē īgētia scripta sint uolumīa. ut maioꝝ diuīa nobilitas mōimēta litteraꝝ uēiret ad posteros. Et esto nunq̄ existiauerim taliū puum fuisse nūeꝝ. qꝫ q̄ maxius fuerit Paulus pusinus. uir grauis & talium solertissimus atque curiosissimus exq̄sitor nōnunq̄ asseruit me psente a Barlaā quodā calabro hoīe græcaꝝ litteraꝝ apprime erudito hūisse nēinē īsignē uit̄ pricipatu aut pemīnētia alia. tota ī græcia. īsulis & littoribus pmōstratis eo fuisse sæculo. quo hæc fatuitas uiguit. q ab aliquo deoꝝ humōi duxisse originē nō mōstraret. qd igit̄ dicā qd tu si spectares tā lōge lateque diffuse malū tā uetus: tot pseueratum sæculis. tot explicatū uoluminibus. & ī tā grādi utroꝝ numero āpliatum. Credis ne me regis optata posse pficere. Eqdē si pstēt mōtes faciles trāsitus & solitudies in uiæ aptum notūque iter. Si fluia uada. & maria trāqllas undas. ac trāsfretāti emittat ab antro Aeolus uētos tā ualidos q̄ scdos & qd maius ē. sint Agriphōtis talaria aurea uolueri cuicunque hoī alligata pedibus. & p uotis quocūque libuerit euolet. uix tā longos terraꝝ marisque tractus. ēt si illi pstetur pmaxia sæculoꝝ ānositas nedum aliud agat solum poterit pagrasse. cōcedā āplius den̄ cui uelis hæc oīa posse cōtigere ī momēto loca & dīna īsup fauēte gratia caracteru͂. ac idiōatū uariarū nationū noticia. & corā accedēti itegra pparēt uoluia qs ut me ptermiseri mortaliū erit cui sint uires tā solidæ. tā pspicax īgeniū tāqꝫ tēax mēoria ut oīa queat uidere apposita. & ītelligere uisa. & itellecta seruare. & demū calāo ēt exarare. & ī opus collecta deducere. Addebas ptere a. ut explicarē. q̄ sub ridiculo fabularū cortice abscōdissēt prudētes uiri q̄si rex īclytus arbitraret̄ stolidū credere hoīes fere oī dogmate eruditos simpliciter circa describēdas fabulas. nulli ueritati cōsonas nec pter ierusalē sensū hn̄tes triuisse tps & īpēdisse sudores. Nō īficiar dlectauit me ista regalis discretio. & argumentū certissimū pbuit qm̄ ut tu aīi dicebas sit illi dīnū īgēiū. meqꝫ ī uotū īpulit suū dūmō uires sufficerēt. sæ circa hmōi explicatiōes lōge plusq̄ putes difficultatis & theologi hoīs labor ē. nā dato iuxta Var. sniam ubi de dīnis & humāis rebꝰ multa descripsit. gēus hoc theologiæ sit qd mysticū seu ut aliis placet. & forte melius physicū dr̄ & si plurimū ridēde falsitatis hēat multum tñ ad illā eliciēdā artis exqrit. Et ob id miles elegātissime pēsandæ sunt hoīum uires & exāimāda īgēia. & sic illis cōueniētia onera iponēda. Potuit athlas capite sustiere cælū eiqꝫ fesso sub onere Alcides potuit pstare uicē diui hoīes ābo & iuictū fere robur fuit ābobus. Ast ego qd breuis sum homūtio nulle mihi uires. īgēiū tardū fluxa mēoria. & tu meis humeris nō dicā cælum qd illi tulere. qnimo & terrā supaddere cupis & maria ae ēt cælicolas ipos & cū eis sustētatores egregios. Nil aliud hoc ē nisi uelle ut pōdere pmar. Verum si tm̄ regi hoc erat aīo erat onus aptū si iter mortales unus ē tāto labori sufficiēs uiribꝰ pclarissimi uiri. F. Petrar. cuius iā diu ego audior sum. hō qppe ē cæleste īgenio pditus. & pēni mēoria ac ēt facundia admirabili cui sāiliarissime q̄rumcunqꝫ gētium historiæ sunt sēsus fabulaꝝ notissimi & breuiter qcqd phiæ sacro iaceti grēio māifestum ē. Tacuerā iā cum sic ille uultu placido: & cōpto sermōe secutus ē. Credo lōge melius q̄ noueri ea uera eē q̄ narras: & difficultates uideo. Sed q̄so mi Io. an putas regē nostrum circun-

ſpectatiōe carere. Oculatus qppe dñs ē:& mitis īgeīi:& regia fœlicitate laudabilis:& absit ut queq̄ nedū te p̄mere uelit. qnīmo uetus ē illi mos leuiare quoſcūq̄:& iccirco ſane ītelligēda atq̄ aſſumēda ipſius iuſſa edepol facile credi pōt īacceſſibiles eē eas. qs p̄dixeras natōes. & eo℞ codices: ſiq ſūt oino latis īcognitos. ue℞ ſi q̄ ex græcis q̄ ad latios uſq̄ deuenerit ſeu apd̄ latios ipos. quo℞ lr̄is nō parū honoris & gloriæ maio℞ attulere ſtudia: cōpiātur & ſi nō oīa q̄ ſaltē tua cura hēri poſſint. iſta deſiderat. Eia ergo liberali aīo bñ de do ſpans laborē ſubi. & qd̄ potes facito. cū ad īpoſſibile regrat nēo. Nō. n. mihi uir℞ illū ſublimē ē. & nedū apud cyprios. ſed phama ſup æthera notū. F. Petrar. dedit fortūa obuiū. Credo ſic uolēte deo. & illi maxis occupato pcerē. & iuuētu ti tuæ hōeſtū laborē īferrē. ex quo nomē tuū nup ī auras exire īcipiēs īclyte eluceſcat clarius apud nr̄os. Tunc ego iā ing̃ ſatis uideo ſtrēnue miles q̄ ptermiſſis barbaro℞ rēotiſſimis libris exiſtiēs ex græcis latiniſq̄ opus hoc ītegrū pficī poſſe. O bōe deus. nōne ipſe dñe uides qa hac ipſa cōceſſiōe maximā pte opis dēas. Sed faciamus uti iā dudū nr̄i fecere pricipes ro. ipiū didētes ī orietale & occiduū ſint mōſtro huic corpa duo. barbaricū unū. & græcū atq̄ latinū reliquū & ad græcū latinūq̄. quos ipſemet noīas libri: nec ēt iſtud poterit ut qd̄ poſtulas cōſeq̄tur. Antiq̄. n. hāc peſtē mōſtrauius: tu nūc tecū uolue q̄ labētibꝰ ſæculis hoſtes hūere uoluia. Cōfiteberis eqdē qm̄ & īcēdia: & aq̄℞ diluuia: ut de pticularibꝰ taceā: bibliothecas abſūpſerit plurias. Et ſi nō alia depiſſet q̄ alexādria q̄ iādudū Philadel. ſūma cū diligētia fecerat eēt libro℞ maxīa dimiutio: cū ī ea teſtionio antiquo℞ poteras repire q̄ uelles. pterea īualeſcēte glorioſiſſimo xpi noīe: eiuſq̄ ſinceræ ueritatis plucida lætiferi erroris & potiſſime gētilici tenebras amouēte. ac ēt diu declināte græco℞ fulgore: clamātibꝰ in īfauſtā religionē xpi nōcliſ: ac eā ī exterminiū pellētibꝰ nulli dubitādū ē: qn ſecū multos diluerit libros huius materiæ refertiſſimos dū nō multos eē deos nec deo℞ filios ſed unicū deū patrē & filiū dei unicū tā uera q̄ pia p̄dicatōe mōſtrarēt. Inſup auaritiā cui nō puæ ſūt uires cōcedes hūiſſe hoſtē. Facultatē. n. poeticā ſciētibus nihil afferre lucri certiſſimū ē & apud eā nil pcioſū ē: pter qd̄ afferat au℞ ex quo cōſecutū ut au℞ nō afferentia nō ſolū neglecta. ſed deſpecta atq̄ deiecta ſint. Et cū oēs fere ī ditias totis tēdāt pedibꝰ uoluia talia ī deſuetudinē abiere: & ēt ſic pire facile fuit q̄ in eo℞ detrimētū quorūdā principū deteſtabile acceſſit odiū nec aliter q̄ ī hoſtes ab eis aduerſus ea cōſpiratū ē & qd̄ hoc deleuerit odiū nō ſolū fabula℞ ſed q̄rūcūq̄ facultatū uoluia nō leuiter expriereē nūerus. Cæte℞ ſi cætera pepiſſēt nō eis reſtauratore carētibꝰ pepciſſet labile tp̄s. cui & taciti & adamātini dētes ſūt nedū libros. ſed ſaxa corrodētes duriſſima & ferrū ipm domās cætera. Hoc hercle tā græca q̄ latina multa redegit ī puluerē. Et hæc & alia pluta paſſa ſint. & ea potiſſime q̄ nr̄o labori opportūa eēnt: negari tū nō pt qn multa ſupſint. Sed nullū tū qd̄ ego noueri ī hoc qd̄ optas cōſcriptū. Vagāt itaq̄ tā deo℞ q̄ pgēito℞ natiōes & noīa huc illuc diſpſa p orbē. Hēt. n. liber hic ex his aliqd̄ & aliqd̄ liber alter. q̄ qs q̄ſo p muere. ſeu ſaltē parū fructuoſo labore uelit exq̄rere & tot uoluia uoluere legere & hīc īde excerpe p pauca. Credo latius de ſiſtēdū. Aſt ille defixis lumibus inqt. Nō me latebat qn aduerſū moderatā petitionē meā hēres qd̄ diceres. ſed nō adeo me repelles qn loculus rēaneat aliq̄s. ī quē fugiā. Nō eqdē negabo qd̄ aſſeris. Ve℞ iā ſcdo dixiſſe uelī qd̄ potes facito. hāc portiūculā q̄ hīcīde excerpſiſſe poteris. Rex nr̄ exoptat. poteris ne iſtud denegaſſe ſed heu timeo ne has tibi torpor ignauus rōnes pparet. ut laborē effugias. Nihil nēpe turpius ocioſo iuuene & ſi laborādū ē. quū oēs ad laborē naſcamur. Cui melius q̄ regi optio potes laborē īpēdere. Surge igiē & ītia hāc pelle. & ad opus īgēti accigere aīo. ut regi piter peas & tuo noī ad īclytā famā uiā facias Vēies pfecto ſi prudens es. ultro eo quo ego te conor īpellere. Noſti. n. quō labor īprobꝰ uīcat oīa audēteſq̄ fortūa iuuēt. & multo magis deus ipe nūq̄ deſerēs ſpantes ī ſe. Vade igiē & bōis auibꝰ uolue & euolue & exētera libros calamū arripe & dū regi obſeq̄ris tuū nomē ī lōgiſſimū deduc æuū. Tū ego uicor ing̃ magis fere læpiditate uerbo℞ q̄ uiribꝰ rōnū. Vrges & . n. me īpellis trahis & ut pareā ſi nolī uelī ue neceſſe ē. Et ſic clemētiſſime rex ut ad te calamum aliqn flectā. aliq̄diu altercati ſumus dñs tuus & ego. & ſeu ualeā ſeu nō ualeā ad ultimū uictus ī tuā ſnīam ipulſus uēio. qbus tū uiribus tu uides. Iuſſu igiē tuo mōtanis certaldi cocleis. & ſterili ſolo derelictis tenui licet cibaī uertigioſū mare crebriſq̄ īplicitū ſcopulis nouus deſcēdā nauta īcertus nūq̄d opa℞ pciū facturus ſim ſi oīa legero littora & mōſtruoſa ēt nēora ſcrobes & antra ſi opus ſit pagrauero pedibus ad iferos uſq̄ deſcēdero & dedalus alter factus ad æthera traſuolauero undiq̄ ī tuū deſideriū nō aliter q̄ ſi p uaſtū littus īgētis naufragii fragmēta colligerē ſpſas p īfinita pene uoluia deo℞ gētiliū reliqas colligā q̄s cōperiā & collectas æuo diminutas atq̄ ſemeſas & fere attritas ī unū genealogiæ corpus. quō potero ordīe ut tuo fruaris uoto redigā. Horreſco tū grāde opus aſſumere. & uix credā ſi reſurgat & ueniat Prometheus alter: ſeu is idē q poeta℞ aſſertione priſco tp̄e cōſueuerat hoīes ex luto cōponere. nedū ego huius opis ſit artiſta ſufficiēs. Sane ne rex īclyte mireris ī poſte℞ dixiſſe uelī. nō expectes poſt multū tp̄is diſpēdiū. & lōgis uigiliis elucubratū opus corpus humōi hr̄e pfectū. Mutilū qppe & utinā nō mēbro℞ pluriū. & fortaſſe diſtortū ſeu cōtractū gibboſūq̄ habēdū ē. Iā rōnibus pmōſtratis. Porro priceps eximie uti ad cōponēda mēbra deueniā ſic ſēſus abſcōditos ſub duro cortice enucleādo pcedā. nō tū ad unguē iuxta ītētionē fingētiū feciſſe pmittā. qs. n. tēpeſtate nr̄a antiquo℞ q̄t terebrare pectora. & mētes excutere ī uitā aliā iā diu a mortali ſegregatas & quos hūere ſēſus elicere. eēt ædepol diuinū potius q̄ hūanū. Veteres qppe relictis lr̄is ſuis noībus īſignitis in uiā uniuerſæ carnis abiere ſēſuſq̄ ex eis iuxta iudiciū poſt ſe reliq̄re naſcētiū. quo℞ quot ſūt capita fere īueniunt tot iudicia nec mirabile. uidemus . n. diu ī uolumis uerba ab ipſa lucida. certa ac īmobili ueritate plata. ēt ſi aliqn tecta ſint tenui figuratōis uelo. ī tot īterptatiōes diſtrahi. quot ad illa deuenere lectores. & ob id ī hoc minus paueſcēs accedā. Nā & ſi minus bene dixero ſaltē ad melius dicēdū prudētiorē alte℞ excitabo. & hoc faciēs prio q̄ ab ātiqs audiſſe potero ſcribā inde ubi defecerit. ſeu minus iudicio meo plene dixerit. meā apponā ſentētiā & hoc libētiſſimo faciā aīo ut qbuſdā ignaris atq̄ faſtidioſe deteſtātibꝰ poetas a ſe minime ītellectos appareat eos. & ſi nō catholicos. tāta fuiſſe prudētia pditos. ut nihil artificioſius hūani igenii fictiōe uallatū ſit. nec uerbo℞ cultu pulchrius exornatū. Ex qbus patet liqdo eos pluria mūdana ſapīa ībutos fuiſſe. q̄ ſæpiſſime carēt ſtōachoſi rephēſores eo℞. ex qbus enucleatōibus pter artificiū fingētiū poeta℞ & futiliū deo℞ cōſanguinitates & affinitates explicitas na

turalia q̃dã uidebis tãto occultata myſterio.ut mireris.ſic & ꝓceꝝ geſta.moreſq; nõ p oĩ triuiũ euagãtia.Poſt
hæc qm̃ ĩ lõge maius uolumẽ q̃ exiſties ꝓgredieẽ opus opportunũ arbitror.ut faciliꝰ iuenies qd̃ exqres & me
lius poſſis retiere q̃ uelis illud ĩ ptes diſtĩguere plures eoſq; nũcupare libros quoꝝ uniuſcuiuſq; pricipio arbo
rẽ apponẽdã cẽſeo cuius ĩ radice pſ adſit ꝓpagis.ĩ ramis uero iuxta degradatõis ſeriẽ apponere oẽm dilatatã
ꝓpaginẽ.ut p hãc uideas.de qbꝰ & quo ordie ĩ ſeq̃nti libro pquiras.Quos libros ẽt debitis cõpies rubricis di-
ſtĩctos ãpliori ſermõe pãdẽtibꝰ.qd̃ unico tm̃ noĩe p frõdes arboris prĩo plegeris.demũ duos ſupaddã libellos
& ĩ prĩo qbuſdã obiectiõibus ĩ poeſim & poetas factis reſpõdebo.In ſcd̃o q totius opis erit ultimus. q̃dã q̃ in
me forſan obiiciẽt.amouere conabor.Sane ne omiſeri nolo mireris ut errore meo cõtigiſſe putes ueteꝝ cri-
mẽ ẽ qd̃ ſæpiſſime leges multa.ſ.adeo ueritati diſſona.& ĩ ſeipa nõnũq̃ diſcerpãtia.ut nedũ a phĩs opiata. ſed
nec a ruſticis cogitata putes.ſic & peſſime tpibus cõgruẽtia.q̃ qdẽ & alia ſi q̃ ſũt a debito uariãtia nõ ẽ meæ itẽ
tiõis redarguere uel aliquo mõ corrigere.niſi ad aliquẽ ordinẽ ſpõte ſua ſe ſinãt redigi.Satis.n.mihi erit cõpta
reſcribere.& diſputatões philoſophãtibus linq̃re.Poſtrẽo ſi ſane mẽtis hoies tã ex debito q̃ ex platõis cõſulto ĩ
qbuſcũq; ẽt mĩmaꝝ reꝝ pricipiis diuinã opẽ iprecari cõſueuere.ac ẽt eius noĩe agẽdis initiũ dare eo ꝙ illo p̃
termiſſo Torq̃ti ſnĩa nullũ rite fundeẽ exordiũ.ſatis aduertere poſſũ.qd mihi faciẽdũ ſit.q iter fragoſa uetuſta
tis aſpreta.& aculeos odioꝝ mẽbratĩ diſcerptũ attritũ & ĩ cieres fere redactũ igens olĩ corpus deoꝝ.ꝓcerũq;
gẽtiliũ nũc huc:nũc illuc collecturus.& q̃ſi æſculapius alter ad ĩſtar Hippolyti conſolidaturus ſũ.Et iõ cũ ſolũ
cogitãs iã ſub põdere titubẽ nimio eũ piiſſimũ patrẽ ueꝝ deũ reꝝq; oium opificẽ & cũcta potentẽ. cui morta
les uiuimus oẽs.ſupplex p̃cor.ut grãdi ſupboq; cœptui meo fauẽs adſit.Sit mihi ſplendẽs & imobile ſidus.&
nauiculæ diſſuetũ mare ſulcãtis gubernaculũ regat.& ut opportũitas exigit uẽtis uela cõcedat.ut eo deuehar
quo ſuo nomini ſit decus.laus honor . & gloria ſempiterna.Detrectãtibus ãt deluſio.ignominia.dedecus. &
æterna dãnatio.

Qui primus apud gentiles deus habitus ſit.

m Are magnũ.& diſſuetũ nauigiis ĩtraturus.nõnũq̃ ſũpturus iter ratus ſũ ꝓſpectãdũ fore ſolertius quo
ex littore cymbæ ꝓra ſoluẽda ſit.ut rectius ſcd̃o ſpirãte uẽto eo deuehar.quo cupit aĩus. qd̃ qdẽ tunc
cõpiſſe reor.dũ eũ cõpero quẽ ſibi primũ deũ finxere priores. Vt ab eo initio ꝓpaginis ſũpto debito
poſſim ordine ĩ poſteritate ꝓcedere.Cõuenerãt igẽ mecũ oẽs aĩ uires.& e ſublimi mẽtis ſpeculo oẽm fere or
dĩnis ĩtuebar ãbitũ.ſurgẽteſq; extẽplo plurios uidi.nec unius tm̃ religiõis hoies.cuiuſcũq; tñ ueritatis fide di
gniſſimos teſtes grauitate aſſerẽtes ſua deũ unicũ eẽ:quẽ nẽo uidit unq̃:& hũc uerũ eẽ:pricipio fineque ca
rẽtẽ potẽtẽ oĩa.reꝝ patrẽ atq; creatorẽ.tã patẽtiũ q̃ nõ patẽtiũ nobis .qd̃ cũ optĩe crederẽ & ab ĩpſis puerilibꝰ
ãnis crediderĩ ſp cœpi mẽte reuoluere ueteꝝ q̃pluriũ circa hũc uarias atq; diuerſas opiones. Viſũq; mihi ẽ
hoc idẽ fere ipſos credere gẽtiles.ſed eos decipi dũ creaturæ creatoris attribuũt dignitatẽ nec oẽs uni ſed di
uerſi diuerſis conanẽ ĩpẽdere.Cui errori cãm ĩtuliſſe philoſophãtes & diuerſimode ſẽtiẽtes exiſtio dũ oñderẽt
priſcæ ruditati.& poſt eos poetæ quos prios theologizãtes Aꝝ dicit ſcd̃m ſuas credulitates eẽ eos deos prios
quos ipſi arbitrabanẽ reꝝ prias fuiſſe cãs.& hĩc ſi plures & diuerſimode opinãtes fuere de neceſſitate ſequtũ ẽ
ut plures & diuerſos deos diuerſæ haberẽt natiões uel ſectæ.q̃rũ unaq̃q; ſuũ exiſtiauit ueꝝ & primũ & unicũ
eẽ deũ alioꝝ patrẽ & dñum. Et ſic nõ ſolũ iſtar cerberi tricipitẽ fecere belluã.qnimo ĩ mõſtꝝ lõge pluriũ capi
tũ deſcribere conati ſũt. quoꝝ dũ ãtiq̃ſſimũ iueſtigarẽ.thaletẽ mileſiũ obuiũ hũi ſuo æuo ſapiẽtiſſimũ hoiem
& cælo artiſq; familiariſſimũ & quẽ ego audierã multa de uero deo.igenio magis q̃ fide iã diu exq̃ſiuiſſe.hũc
ego rogaui ut diceret.quẽ ratus ſit deoꝝ fuiſſe primũ.q eueſtigio inq̃t.Reꝝ oium cãm primã aquã fuiſſe reor
eãq; ĩ ſe diuinã hr̃e mẽtẽ oĩa ꝓducẽtẽ.nec aliter q̃ apud nos plãtas hũectet.ſic ex abyſſo ſcaturigibus emiſſis ĩ
cælũ uſq; ſydera & ornatũ reliquũ manu madida fabricaſſe.hic Anaximenẽ aliũ doctiſſimũ uiꝝ cõueni. & dũ
hoc idẽ qd̃ a Thalete pcũctor rñdit aerẽ reꝝ oium ꝓductorẽ.eo ꝙ aĩantia aere pdito moriant ilico & abſque
eo neq̃ant ꝓcreari.Poſt hos chryſippus affuit ĩter priſcos famoſus hõ.q rogatus ait.Ignẽ ſe reꝝ oium cõdito
rẽ credere.eo ꝙ abſq; calore nil appeat poſſe gigni mortale.uel genitũ poſſe cõſiſtere.alcinoũ ãt crotoniẽſem
eũ cõueniſſe:cæteris celſioris aĩ hoiem cõpi.Nã elemẽtis trãſuolatis repẽte ĩtellectu ſe miſcuit aſtris ĩter q̃: q̃
nouerit neſcio.ſed rettulit ſe arbitrari ſolẽ lunã & ſtellas & oẽ cælũ reꝝ oium fuiſſe fabros.o liberalis hõ q̃ uni
tm̃ elemẽto cæteri dedeſãt.hic oĩbus ſupceleſtiũ corpibus deitatẽ largitus ẽ. Poſt hos ego Macrobiũ iuniorẽ
oium adorior.Ille ãt ſolo ſoli attribuit qd̃ dederat Alcinous toti cælo. Theodõ.uero ut arbitror nõ nouus hõ.
ſed taliũ iueſtigator p̃cipuus nẽinẽ noĩando rñdit. ueruſtiſſimoꝝ Archadũ fuiſſe opionẽ.terrã reꝝ oium fuiſ-
ſe cãm. eiq; ut de aq̃ dicit Tales mẽtem ĩeſſe dinã exiſtiantes crediderunt eius ope oĩa fuiſſe ꝓducta atq; crea
ta.Porro ut de reliq̃s tacẽãus poetæ.q Taletis opionẽ ſecuti ſũt aq̃ elemẽtũ oceanũ uocauere & reꝝ oium ho
minũ atq; deoꝝ dixere patrẽ.& ab eodẽ genealogiæ deoꝝ dedere pricipiũ. qd̃ & nos feciſſe poterãus niſi iue
niſſemus ſcd̃m quoſdã oceanũ filiũ fuiſſe cæli.Et q Anaximenã & chryſippũ uera dixiſſe credidere eo ꝙ iouẽ
ꝓ elemẽto ignis & uõnũq̃ aeris ſæpiſſime ponãt poetæ ei pricipatũ deoꝝ oium tradidere. & ſuis genealogiis
deoꝝ primũ oium aſſũpſere.quos iõ ĩ hoc ſecuti nõ ſumus.qa iouẽ nũc ætheris.nũc cæli.nũc ſaturni fuiſſe fi
liũ legiſſe meminimus.q uero alcinoo dicũtur p̃ſtitiſſe fidẽ.cæliũ ſeu cælũ genealogiæ ſuæ pricipẽ uoluerunt
qd̃ cũ æthere genitũ legiſſemus ultro omiſemus ſicut & Macrobiũ prioreſq; ſuos q ſoli genealogiæ cõceſſere
primatũ quẽ multos hũiſſe parẽtes ipſi teſtãẽ poetæ.nũc illi iouẽ patrẽ nũc hypionẽ.nũc uulcanũ attribuẽtes
q ãt terrã reꝝ oium ꝓductricẽ uoluere.ut Theod.dicit ĩmixtã illi diuinã mẽtẽ demogorgonẽ nũcupauere quẽ
ꝓfecto ego deoꝝ gẽtiliũ oium patrẽ pricipiũq; exiſtio cũ nẽinẽ illi ſcd̃um poeticas fictiões patrẽ fuiſſe cõperĩ
& cũ ætheris nõ tm̃ patrẽ.ſed auum exteriſſe legerĩ.& deoꝝ alioꝝ plurium ex qbus hi orti ſunt.de qbus ſupra
mẽtio fcã ẽ.Sic igẽ oĩbus circunſpectis & aliis abſciſiis tãq̃ ſupfluis capitibus & ĩ mẽbra redactis adiuneiſſe iti
neris pricipium rati faciẽtes demogorgonẽ nõ reꝝ patrẽ.ſed deorum gẽtilium duce deo ſcabroſum intrabi-
mus iter p tenaron.aut ætnam in terræ uiſcera deſcendẽtes & ante alia Stygiæ paludis uada ſulcantes.

Demogorgonem qui genuit.
Famam. ii.
Tartag. iii.
Anteum. v.
Tagetē. iiii.
Terrā. viii. q̄ peperit
Noctem. i.
tenebrā. xvi.
Palorem. xv.
senectutē. xiiii
Somnū. xvii
Mortē. xviii.
Diem. xx
Caronē. xix.
morbū. xiii
q̄rclam. xii.
famē. ii.
Amorē. i.
Laborem. iii.
Gratiam. ii.
Dolum. vi.
Metum. v.
Fraudem. vii
iuidētiā. iiii.
ptinaciā. viii.
Miseriam. x.
Egestatē. viiii
lachesim. iiii
Cloto. iii.
Pan. ii.
Litigium. i.
Phitonē. vii.
Polum. vi.
atropos. v.
Herebum. viiii. qui genuit.

Vmma cum maiestate tenebrarum arbore descripta ueternosus ille deorum omniũ gẽtilium proauus undiq; stipatus nebulis & caligine mediis inuisceribus terræ perambulanti mihi apparuit Demogorgon.noĩe ipso horribilis:pallore quodam musco-so.& neglecta humiditate amictus:terrestrẽ tetrum:fœtidũq; euaporãs odorẽ:seq; miseri principatus patrẽ potius alieno sermone q̃ suo cõfessus uerbo me coram non ui laboris opifice constitit.Risi fateor dũ illũ intuerer:memor stultitiæ ueterum:qui illum a nemine genitum æternũ.& rerum oĩum patrẽ.atq; in uisceribus terræ delitescẽtem rati sunt.Sane qm̃ minus hoc spectat ad opus:eũ sinamus in sua miseria procedentes eo quo cupimus.Huius igitur insipidæ credulitatis causam dicit Theodontius.non a studiosis hominibus habuisse principium.quinimmo a uetustissimis archadum rusticis.Qui cum mediterranei essent hoĩes.atq; montani.& semisyluestres:& uiderent terram sponte sua:syluas & arbusta quæq; producere.flores.fructus.& semina emittere. animalia alere cuncta.& demũ in se morientia quæq; suscipere.necnon & montes flammas euomere:& duris silicibus ignes excuti.ex concauis locis & uallibus exhalare uentos.& illam sentirent moueri nonnunq̃.& etiam mugitus emittere. eiusq; e uisceribus fontes.lacus & flumina fundi.quasi ex ea æthereus ignis & lucidus aer exorti:ac egregie poeta in gentem illum oceani pelagum emiserit.& ex collisis incendiis euolantes in altum fauillæ solis lunæq; globos ediderint:summoq; implicitæ cælo in stellas sese infixerint sempiternas stolide credidere.qui autem post hos secuti sunt paulo altius sentientes:non terram simpliciter rerum harum dixere auctorem. sed illi mentem implicitã esse diuinã intellectu & nutu cuius agerentur ista.eãq; mentẽ in subterraneis habere sedẽ arbitrati sũt. cui errori auxit fidẽ apud rusticos antra ac profundissimos terrarum abditus intrasse nõnunq̃.cũ in processu lãguescente luce silentiũ augeri uideat.subintrare mẽtes cũ natiuo locorum horrore religio cõsueuit.& ignaris plenitiæ alicuius diuinitatis suspicio:quã a talibus suspicatã diuinitatẽ nõ alterius q̃ Demogorgonis existimabant eo q eius mãsio in terre uisceribus crederet.ut dictũ est. Hic igitur cũ esset apud uetustissimos archades ĩ honore præcipuo rati taciturnitate sui noĩs diuinitatis eius augeri maiestatẽ.seu existimantes indecẽs eẽ tã sublime nomẽ in buccas uenire mortaliũ.uel forte timẽtes ne noiatus irritaret in eos.cõsensu publico uetitũ ẽ.ne ĩpune noiaret a quoq̃.quod qdẽ testari uidet Lucanus.ubi erictũ manes ĩnuocãtem describit dicẽs. Paretis an ille Cõpellãdus erit.quo nũq̃ terra uocato Nõ cõcussa tremit:q gorgona cernit aptã. Verberibusq; suis trepidã castigat erynnẽ.Sic & statius ubi cæcũ senẽ Tiresiã iussu Etheoclis belli Thebanorum exitũ pscrutat dicit. Scimus.n.& qcqd dici.uocisq; timetis.Et turbare hecatẽ ni te tymbreæ timerẽ. Et triplicis mũdi summũ quẽ scire nephastũ illũ sed taceo &c.hunc de quo duo poetæ loquunt noie nõ expresso. Lactãtius insignis hõ doctusque sup Statiũ scribens liquido dicit esse demogorgonẽ:sũmũque & primũ deorum gentiliũ.Et nos ẽt satis sũere possumus.si uerba carminũ põderare uelimus dicit enĩ apud lucanũ fœmina malifica& gatiles:ad præeminẽtiã atque subterraneã huius mãsionẽ demõstrandã terrã tremere.eo uocato.quod nũq̃ alias facit nisi cõcussa. Subsequtur hoc idẽ.qa uidet gorgonẽ.i.terrã aptã.i. ad plenũ.eo q in uisceribus habitet terræ.nos ãt re spectiue ad eũ supiorẽ.ĝ supficiẽ tantũ uidemus.uel uidet aptã gorgonẽ mõstrũ illud uertẽs aspiciẽtes in saxa:necpterea in saxũ uertit.ut appeat peminẽtiæ eius signũ aliud. Tertio potẽtiã eius oñdit ẽt circa ĩferna. dũ eũ dicit.castigate uerberibus erynnẽ p erynnas.i.furias eas.f.potẽtia sua:& reprimẽdo & irritando. Hũc ãt cognosci a supis.iõ dicit Statius ut illũ subterraneũ.& cũctorum demõstret principẽ & ĩuocatũ posse cogere manes in desideria mortaliũ.quod ipsi nollet.eũ ãt cognosci iõ nephas dicit qa scire secreta dei nõ spectat ad oẽs nã si cognita sint.in uilipẽsionẽ fere ueniet potẽtia deitatis.Huic pterea ne tedio solitudinis angeret liberalis & circũspecta uetustas.ut ait Theodontius:dedit æternitatẽ atque chaos.& inde filiorum agmẽ egregiũ.nouem.n.illi inter mares & fœminas fuisse uoluere:ut infra patebit distĩctius.erat hic locus detegẽdi siqd fuisset poetica fictiõe recõditũ:se.sed cũ nudus sit huius deitatis erroneæ sensus:explicare quid nomẽ eius horridũ sonare uideatur:tantũmõ supest. Sonat igit.ut reor demogorgon græce terre deus latine.nã demon deus ut ait Lactãtius. Gorgon ãt terra interpretat.seu potius sapientia terræ.cũ sæpe demon sciẽs.uel sapiẽtia exponat. Seu ut magis placet aliis.deus terribilis quod de uero deo.qui in cælis habitat legit. Sãctũ & terribile nomen eius. Verum iste aliã ob causam terribilis est.nã ille ob itegritatẽ iusticiæ male agẽtibus in iudicio est terribilis.Iste uero stolide existimantibus. Postremo anteq̃ de filiis aliquid.de sociis pauca uidenda sunt.

De Aeternitate. Cap .I.

Equitur de æternitate:quã iõ ueteres Demogorgoni sociã dedere:ut is qui nullus erat uideretur æternus:quæ quid sit suo seipsa pandit nomine.nulla.n.temporis quãtitate mẽsurari põt:nullo tpis spacio designari:cũ oẽ cõtineat æuũ & cõtineat a nullo.Quid.n. de illa scripserit Claudius Claudianus ubi in heroico carmine stiliconis laudes extulit:libet inserere.dicit.n.sic: Est ignota procul nostræque imperuia menti. Vix adeunda diis annorum squalida mater immensa spelunca.æui.quæ tempora uaste Suppeditat reuocatque sinu cõplectit antrum.Oĩa q̃ placido cõsumit numine serpẽs Perpetuũ uiret squãmis: caudãque reducto Ore uorat:tacito.relegẽs exordia lapsu. Vestibuli custos uultu lõgeua dcoro.Añ fores natura sedet cũctisq; u lãtes Depẽdet mẽbris aiæ.mãsura uerendus Scribit iura senex:numeros q diuidit astris. Et cursus stabilisque moras.qbus oĩa uiuunt:Ac pereunt:fixis cũ legibus ille recẽset &c. Antro demũ sic descripto sub seqt idẽ.hic habitant uario facies distincta metallo Secula certa locis.illic glomerant ahena hic ferrata riget illic argentea candent.Eximia regione domus &c.hæc ille. Ex quibus reor Serenissime regũ possis aduertere quã suaui stilo:quãq; accurata atque explicata orõne.qd æternitas.& q̃ intra æternitatẽ contineant poeta describat.Qui ut eius ostẽdat oium tẽporum excessum:dicit speluncã ipsius:idest gremii pfunditatẽ incognitã

atq; procul stantẽ: & nedũ mortalibus; sed uix adeundã diis: ideſt beatis creaturis: quæ in conſpectu dei ſunt: eamq; demum dicit tẽpora ſuppeditantẽ atq; reuocantẽ: ut appareat intra eã omne tempus initium ſumpſiſſe ac ſumere & ſumptuq; eẽ. & ultimo in finẽ deuenire ſuũ. & ut appareat quo ordine deſcribit ſerpentẽ perpetuo uiridem. ideſt q̃tum ad eã nunq̃ in ſeniũ tendentem eũq; dicit reuoluto in caudã ore eam deuorantẽ ut ex hoc actu percipiamus tẽporis circularis lapſum. Nã ſemper anni unius finis principiũ eſt ſequentis. & ſic erit durante tempore. Quo exemplo uſus eſt. eo q; per illud fuerit olim ægyptiis anteq̃ litteras ſuſcepiſſent cõſuetudo deſcribendi annũ. Subſequenter ãt hoc fieri tacite dicit. eo q; nõ aduertẽtibus nobis paulatim labat tempus. Natura ãt animaq; circumuolantiũ plenã. eo q; aſſidue multis animãtibus aĩas infundat. Ideo ante fores æternitatis deſcribit. ut intelligamus quod q̃cquid intrat æternitatis gremiũ. ſeu parq; manſuq;. ſeu multũ natura req; augente intrat. & ſic quaſi ianitrix hic eſt. & intelligendũ eſt de natura naturata. Nã quod natura naturans imittit: nunq̃ egrediet. Sane ãt. qui in antro numeros ſtellis diuidit: deum ueq; credo. non quia ſenex ſit. Nõ. n. in æternũ cadit ætatis ulla deſcriptio. ſed mortalium loquitur more qui longæuos etiam immortales ſenes dicimus. Hic numeros ſtellis diuidit. ut intelligamus. quia eo agente & ordinate per certum & cõſtitutum ab eo ſyderum motũ nobis tempora diſtinguantur. ut per ſolis totius cæli circuitũ habemus annum. Sic p eãdem lunæ circũuolutionem menſem. & p integrã octauæ ſphæræ reuolutionem diem. De ſæculis ãt quæ ibidem dicit eſſe. infra ubi de eonis ſatis clare ſcribetur.

De Chaos. Cap. II.

Chaos: ut Ouidius in principio maioris ſui uoluminis aſſerit: fuit quædã oĩum req; creandarum immixta & confuſa materia. Dicit enim ſic. Ante mare & terras. & qđ tegit omnia cælum Vnus erat toto naturæ uultus in orbe. Quem dixere chaos. rudis indigeſtaq; moles. Nec quicq̃ niſi pondus iners cõgeſtaq; eodem. Non bene iunctaq; diſcordia ſemina rerum. & cætera. Hunc ſeu hanc tam ſpecioſam forma certa carentem effigiem uoluere nõnulli. alias inſignes philoſophi ſociam. atq; iam æternam fuiſſe Demogorgoni. ut ſi quando in mentem illi ueniſſet creaturas producere non deeſſet materia: quaſi non poſſet. qui poterat rebus uariis formam dare. materiam. ex qua daret producere. ridiculum eſt. ſed iam neminem redarguere profeſſus ſum.

De Litigio primo Demogorgonis filio. Cap. III.

His præmiſſis ad inclytam prolem primi dei gentiliũ ueniendũ ẽ. Cuius primũ filiũ uoluere Litigiũ. eo q; primũ eũ ex Chaos prægnantis utero. ex incerto tamen patre eductũ uelint. De cuius eductione talis a Theodontio recitatur fabula. Dicit. n. a Pronapide poeta in prothocoſmo ſcribi: q; ſemel reſidente demogorgone: ut quieſceret in æternitatis antro: ſenſit in utero Chaos tumultuari: quamobrem cõmotus extenſa manu Chaos uentrem aperuit. & euulſo Litigio tumultum faciente. eo q; turpem; & inhoneſtam haberet faciem abiecit in auras. Qui confeſtim euolauit in altum. non enim poterat ad inferiora deſcendere: cum oĩum rerum inferior is eſſe uideretur. qui illum ex utero matris exemerat. Aſt inde Chaos acri feſſa labore. cum non haberet quã inuocaret Lucinam madens tota in ſudorem uidebatur reſolui debere ignita exhalãs infinita ſuſpiria. inſiſtente forti manu Demogorgone. ex quo factum eſt. ut iam diuulſo Litigio tres parcas & panem educeret una cum eis. Inde autem cum illi Pan rebus gerendis uideretur cæteris aptior. eum domui præfecit ſuæ & ſorores illi dedit pediſſequas. Chaos autem liberata pondere: iuſſu panis Demogorgonis ceſſit in ſedem. Litigium uero quod nos uulgatiori uocabulo diſcordiam dicimus ab Homero in iliade lis uocatur. & Iouis dicitur filia: quã ipſe ait. eo q; a Iunone per eam læſus fuerit circa natiuitatem Euriſtei & herculis de cælo in terram eiectum. Theodontius autem de litigio plura inſuper recitat. quæ ubi decentius in pceſſu ponenda uidebuntur. apponam: quæ hic ad præſens omittuntur. habes rex inclite ridiculam fabulam. uerum eo uentum eſt. ut opportunum ſit a ueritate amouere fictionis corticem: ſed prius reſpondendum eſt perſæpe dicentibus: : quid poetæ dei opera. uel naturæ uel hominum hoc ſub fabulaq; uelamine tradidere. Nõ erat eis modus alter. Erat equidem ſed uti nõ æqua facies omnibus: ſic nec animorum iudicia. Achilles arma poſuit ocio. Aegiſthus deſidiam armis. Plato philoſophiam omiſſis cæteris ſecutus ẽ. Statuas celtæ ſculpſere Phidias appelles pẽniculo imagines pinxere. Sic & reliqua hominum ſtudia finam. Poeta delectatus ẽ tegere fabulis ueritatem. cuius delectationis Macrobius ſuper ſomnio Scipionis ſcribens ſatis aperte cauſam uidetur oſtendere dum dicit. De diis autẽ dixi cæteris: & de anima nõ fruſtra: ſed nec ut oblectent ad fabuloſa cõuertunt: ſed quia ſciunt inimicam eſſe naturæ undiq; apertam expoſitionem ſui. quæ ſicut uulgaribus hominum ſenſibus intellectum ſui uario rerum tegmine operimento ſubtraxit. ita a prudentibus archana ſua uoluit per fabuloſa tractari. Sic ipſa myſteria fabularum cuniculis operiuntur. ne uel hoc adeptis nudam rerum talium natura ſe præbeat. ſed ſummatibns tantũ uiris ſapiẽtia interprete uiri archani cõſciis contenti ſunt reliqui. hæc Macrobius. Et ſi multo plura dici poſſunt ſatis reſponſum arbitror exquirentibus. Inſuper rex præcipue ſciendum eſt his fictionibus non eſſe tantum unicum intellectum. quinimmo dici poteſt potius polyſenum. hoc eſt multiplicium ſenſum. Nam ſenſus primus habetur per corticem. & hic litteralis uocatus eſt. Alii per ſignificata per corticem. Et hi Allegorici nuncupantur. Et ut quid uelim facilius aſſumatur ponemus exemplum. Perſeus Iouis filius figmento poetico occidit Gorgonem: & uictor euolauit in æthera. hoc dum legitur per litteram hiſtorialis ſenſus præſtatur. Si moralis ex hac littera quæritur intellectus; Victoria Oſtenditur prudentis in uitium: & ad uirtutem acceſſio. Allegorice autem ſi uelimus aſſumere: piæ mentis ſpretis mundanis deliciis ad cæleſtia eleuatio deſignatur. Præterea poſſet: & Analogice dici per fabulam Chriſti aſcenſum ad patrem mundi principe ſuperato figurari. Qui tamen ſenſus. & ſi uariis nuncu-

pentur nominibus:possunt tamen omnes allegorici appellari:quod utplurimū fit. Nam allegoria dicitur ab allon quod est alienū latine siue diuersū:& ideo quod diuersi ab historiali seu litterali sint sensu: allegorici possunt:ut dictū est:merito uocitari. Verū non est animus mihi secundum omnes sensus enucleare fabulas:quæ sequunt:cū satis unū arbitrer ex pluribus explicasse. Esto aliquando apponentur fortasse plures: Nūc aūt qd Pronapidem sensisse putem explicabo paucis. Videt & enim mihi Pronapidem creationē mūdi designare noluisse scdm erroneam eo᷑ opinionem:q rati sūt deū ex materia præparata produxisse quæ creata sūt. Nam sensisse Demogorgonem tumultū fieri in utero chaos nil aliud reor q̄ diuinam sapientiam aliq̄ eam mouente cā:utputa maturitatem uentris idest tempus propositi horam aduenisse:& sic cœpisse uelle creationem & q̄ immixta erant certo ordine segregare:& hinc extendisse manū:operam uolūtati dedisse: ut ex informi colluuie formosū atq̄ ordinatū produceret opus:& ante alia euulsis ex utero laborantis: idest laborem confusionis patientis litigiū:qd totiens aufert a rebus:quotiens amotis discordantiæ causis illis debitus imponit ordo. Patet igr ante alia fecisse:disgregasse. f. q inter se erant:erant. n. elementa confusa:calida enim frigidis:sicca humidis:& leuia grauibus repugnabant. Et cū primus dei uideret actus a discordantibus ordinando subtraxisse litigiū:Demogorgonis primus filius dictus est. Eū abiectū ob turpem faciem: qa turpe sit utplurimū litigare. Euolasse ad sublimia potius uidet fabuloso ordini præstare decorem:q̄ aliud uelle significare. Præterea eiectū quo se afferret in altū tendere non habebat:cū in inferioribꝫ iam producti orbis partibus in lucem constet eū fuisse productū:qd a superis in terram demū deiectū sit scribit Homerus ob id factū:qd opere suo ante Herculem Euristheus natus sit:ut suo narrabit loco. Ve᷑ qntū ad intrinsecū sensum hoc ego sentio:quod a motu corpo᷑ superio᷑ apud mortales sæpissime oriantur litigia. Insuper dici potest illud in terras eiectum a superis:cū apud superos omnia certo & perpetuo agantur ordine ubi apud mortales uix inuenitur aliquid esse concors. Deinde cum dicit sudore madefactam chaos:& ignita emittentem suspiria:nil aliud intelligat reor:q̄ elemento᷑ segregationem primam ut per sudorem sentiamus aquā: per ignita uero suspiria aerem atq̄ ignem:& quæ desursum sunt corpora:& per grossitiem molis huius terram:quæ panis consilio confestim creatoris sui domus & sedes facta est. Eductū auem pana post litigium credo ratos ueteres ea in separatione elementorum naturam naturatam habuisse initiū:& e uestigio domui idest orbi demogorgonis præpositam:qsi eius opere sic uolente deo:omnia producant mortalia. Parcas aūt eodem partu productas:& pædissequas fratri datas ideo fictum existimo:ut intelligatur naturam his cum legibus productam ut procreet:seu gignat:nutriat:& in finem nata deducat:quæ tria sunt parca᷑ officia:in qbus continuū naturæ præstant obsequm:ut latius in sequentibus apparebit.

De Pane secūdo Demogorgonis filio. Cap. IIII.

Pana Demogorgonis fuisse filiū iam satis supra demonstratū est. De quo talem Theodontius recitat fabulam. Dicit. n. eū uerbis irritasse cupidinem:& initio cū eo certamine superatū: & uictoris iussu Syringam nympham Archadem adamasse:q cū Satyros ante lusisset:eius etiā spreuit coniugiū. Pan āt cū illam urgente amore fugientem seqret:cōtigit ut ipsa a ladone fluuio impedita consisteret:& nympha᷑ auxiliū precibꝫ imploraret:qua᷑ opere factū est:ut in palustres calamos uerteret. Quos cū Pan motu uento᷑ sensisset:dum inuicem collideretur esse canoros:tam affectione puellæ a se dilectæ:q̄ delectatione soni permotus calamos libens assumpsit:& ex eis septem disparibus factis fistulam:ut aiūt:composuit:eaq̄ primus cecinit:ut etiam testari uidet Virgi. Pan primus calamos cæra coniugere plures instituit &c. Huius præterea poetæ & alii insignes uiri mirabilem descripsere figuram. Nā ut Rabanus in libro de origine re᷑ ait. Is ante alia fronti habet infixa cornua in cælū tendētia barbam prolixam: & in pectus pendulam:& loco palii pellem distinctam maculis:quā nebridem uocauere prisci: sic & manu uirgā atq̄ septem calamo᷑ fistulam. Præterea inferioribꝫ membris hirsutū atq̄ hispidū dicit: & pedes habere capreos:& ut addit Virgilius purpuream faciem:hūc unū & idem cū Siluano arbitrabat Rabanus:sed diuersos esse describit Virgilius dicens. Venit & agresti capitis siluanus honore Florentes ferulas & grandia lilia quassans. Et illico sequit. Pan deus archadiæ uenit. Et alibi. Panaq̄ siluanūq̄ senem nymphasq̄ sorores &cete. His igr præmissis ad intrinseca ueniendū est. Et quoniam supra Pana naturam naturatam esse dictū est:quid sibi uoluerūt fingentes eum a cupidine superatum:facile reor:uideri potest. Nam q̄ cito ab ipso creatore natura producta est:e uestigio cœpit operari:& suo delectata ope illud cœpit amare. & sic a delectatione irritata amori succubuit. Syringam autem quam aiunt a Pane dilectam. ut dicebat Leontius:dicitur a syrin græce:quod latine sonat deo cantans. & sic poterimus dicere syringam esse cælorum seu sphærarū melodiam:q ut Pythagoræ placuit:ex uariis inter se motibus circulorum sphærarū conficiebatur:seu conficitur:& per consequens tanq̄ deo & naturæ gratissimum a natura conficiente diligitur. Seu uolumus potius Syringam esse circa nos agentibus supercælestibus corporibus naturæ opus tanto organizatū ordine: ut dum incertum & determinatum finem continuo deducitur tractu: non aliter q̄ faciant rite canentes armoniam facere:quod deo gratissimum fore credendum est. Cur autem hanc nympham Archadem fuisse dixerint:& in calamos uersam:ideo dictum puto:quia ut placet Theodontio:archades primi fuere:qui excogitato cantu emittentes per calamos longos & breues spiritum:quattuor uocum inuenere discrimina: & demum addicere tria:& ad postremum quod per multos faciebant calamos in unam contraxere fistulam: foraminibus ori flantibus proximis:& remotioribus excogitatis. Macrobius uero hoc repertum dicit Pythagoræ ad ictus malleorum grauium & leuium. Iosephus uero in libro antiquitatis iudaicæ dicit longe uetustius Iubal inuentum fuisse ad tinnitum malleorum Tubalcain fratris sui:qui ferrarius faber fuit. Verum quoniam fingentibus uerius uisum est archades inuenisse: eo q̄ illo forsan æuo cæteros excederent fistula

Archadem nymphā fuisse uoluere. Syringam autem lusisse satyros: & Pana fugientem atq; a ladone mo
ratam: & nymphaꝝ suffragio in calamū uersam: circa nostros cātus iudicio meo aliqd bonæ cōsiderationis
abscondit. Hæc enim sprætis satyris.i.ingeniis rudibus: fugit pana.i.hominem aptum natum ad musicalia
nec eqdem aptum fugit: sed extimatione cupientis: cui in delectatione uidetur cessari quod optat. Hæc tūc
a ladone sistitur donec instrumentū ad emittendam meditationem perficitur. Est enim ladon fluuius in ri-
pa enutriens calamos: in quos uersam syringam aiunt: ex quibus postmodū confectam fistulam nouimus:
ex quo sumere debemus uti calamorum radix terræ infixa est: sic & meditatio musicæ artis & compertus
exinde cantus tam diu latet in pectore inuentoris: donec emittendi præstet̃ organū: qđ ex calamis suffragio
humiditatis a radice emissis conficitur: quo confecto sonus præmeditatus emittit̃ suffragio humiditatis spi
ritus emittentis. Nam si siccus esset nulla sonoritatis dulcedo sed mugitus potius sequeretur: ut uidemus ex
igne per fistulas emisso contingere: & sic in calamos uersa uidetur syringa: eo ꝙ per calamos resonet. Possi-
bile ꝑterea fuit a cōpertore fistulæ calamos adhuc primo fuisse cōpertos ladonē secus: & sic a ladōe detētos.
Restat uidere qđ sensisse potuerint circa panis imaginē: i ꝗ ego arbitror ueteres uniuersale naturæ corpus tā
.s. agentiū ꝗ patiētiū reꝝ uoluisse describere: utputa sentientes p cornua in cælū tendētia supcælestiū corpo-
rū demōstrationē: quam duplici mō ꝑcipimus arte.s.ꝗ discursus sideꝝ inuestigantes cognoscimus: & sensu
quo eoꝝ in nos infusiones sentimus. Per ignitā aūt eius faciē ignis elementū: cui annexū aerē uoluere sumē
dū reor: quos sic iunctos Iouē dixere nonnulli. Per barbā aūt: per quam uirilitas demōstratur: uirtutē actiuā
horū duorum elementoꝝ sic iunctorum intelligi uoluisse existimo: & eorum opus in terram & aquam dū
demissam illam in pectus: & ad partes inferiores traxere. Eūm autem maculosa pelle tectum descripsere:
ut per illam ostenderet̃ octauæ sphæræ mirabilis pulchritudo crebro stellarū fulgore depicta: a qua qdem
spæra sicut pallio tegit̃ homo: sic omnia ad naturam reꝝ spectantia contegunt̃. Per uirgam autem naturæ
regimen intelligendū reor: quo omnia & potissime ratione carentia regūt̃: & in determinatū finem in suis
operibus etiam deducūtur. Fistulam ad armoniā cælestem designādam illi apposuere. Quod illi circa īferio
ra sit hispidū corpus & hirsutū: terræ superficiem: montiū: & scopuloꝝ gibbosam: & siluaꝝ uirgultorum &
graminum tectam intelligo. Alii uero sensere aliter: Solem.s. per hanc imaginē designari: quem reꝝ patrē
dominūq; credidere. Quos inter fuit Macrobius. Et sic p eius cornua uolunt lunæ renascētis indicium: per
purpuream faciem aeris mane seroq; rubescentis aspectū. per prolixā barbā ipsius solis in terrā usq; radios
descendentes. Per maculosam pellem cæli ornatum a solis luce deriuantem. Per bacculum seu uirgam rerū
potentiam atq; moderamen. Per fistulā cæli armoniam a motu solis cognitā: prout supra. Credo Rex ma-
gnifice uideas ꝗ summotenus exponendo transeam: quod duplici de causa facio. Primo ꝗa cōfido: quoniā
tibi nobile sit ingeniū: quo possis quantūcunq; paruis datis indiciis: in quoscūq; profundissimos sensus pe
netrare. Secundo quia sequentibus cedendū est. Nam si oīa quæ ad expositionem huius fabulæ possent in-
duci: describere uellē: inuidia forte posteritatis fecisse uiderer: & ipsa sola fere totum excogitatum uolumen
occuparet: quod & de reliquis dictum uolo: & ut redeam ad omissa: hunc Pana: seu ꝙ in processu eūdem
cū Demogorgone arbitrarētur Archades: ut Theodontio uisum est: seu ꝙ illo neglecto in istum totos uer-
terent animos sacris etiam horrendis: utputa humano. immo natoꝝ illi litantes sanguine præcipue coluere:
eumq; dixere Pana a pan: quod totum latine sonat: Volentes ob hoc ꝙ omnia quæcūq; sint in naturæ græ
mio concludantur: & sic ipsa totum sit. Iuniores inde: eo ꝙ innouata placeant pana lyceū uocauere. Alii dem
pto panis nomine lyceū tātum dixere: & nonnulli Iouē lyceum existimātes naturæ seu Iouis ope lupos a gre
gibus amoueri: quibus ipsi fere uacabant omnes: & sic a lupis fugatis cognomen meruisse uidetur. Græce
eni lupus dr̃ lycos. Augustinus uero ubi de ci. dei scribit: dicit ne ob hoc contigisse pana lyceū uocari: quin-
immo propter crebram mutationem hominum in lupos: quæ in archadia contingebat: qđ nisi diuina ope-
rante uirtute fieri non posse arbitrabantur. Hinc præterea uidetur Macrobium sumpsisse pana non Iouem
sed solem esse: eo ꝙ sol omnis mortalis uitæ sit pater: & ꝙ eo surgente consueuerint lupi dimissis isidiis ad-
uersus greges in syluas: abire: & sic ob istud beneficium eum dixere lyceum.

De Cloto: Lachesi: & Atropos Demogorgonis filiabus. Cap. V.

Loto Lachesis & Atropos: ut supra ubi de litigio: filiæ fuere Demogorgonis. Cicero āt has par
cas uocat: ubi de naturis deoꝝ scribit: & filias Herebi noctisq; fuisse dicit. Verum ego iō Theo
dontio potius adhæreo: qui illas cū reꝝ natura creatas dicit. quod longe magis ueritati uidet̃ cō-
forme: eas.s. naturæ rerum esse coæuas. has easdem ubi supra uocat Tullius in singulari fatū: illudq; here-
bi noctisq; filium dicit: quod ego longe magisq; ꝗ parcas habito respectu ad id quod de fato scribit̃: ut post
seqretur: Demogorgonis filium dicā. Seneca uero has in epistolis ad Lucilium fata uocat: dato cleātis dictū
dicēs. Ducunt uolētē fata: nolētē trahunt. Circa qđ nō solum eoꝝ describit officiū: eas.s. sorores oīa ducere:
sed ēt trahere: nō aliter ꝗ si de necessitate cōtingāt oīa: qđ lōge aptius sentire uidet̃ in tragœdiis Seneca poe-
ta tragicus: & ī ea potissime cui titulus ē oedipus: ubi dicit: Fatis agimur credite fatis. Nō sollicitæ possunt cu
ræ mutare rati stamia fusi. Quicqd patimur mortale genus Quicqd facimus uēit ex alto Seruatq; sua decre-
ta colus Lachesis dura reuoluta manu: Oīa septo tramite uadūt. Primusq; dies dedit extremū. Non illa deo
uertisse licet: Quæ nexa suis currūt causis. It cui ratus ꝓce nōnulla Mobilis ordo multis ipm timuisse nocet.
Multi ad fatū uenere suū dum fata timēt &c. Hæc ille. qđ ēt Oui. sensisse uidet̃ dum i maiori suo uolumine
dicit in ꝑsona Iouis ueneri. Tu sola insupabile fatum Nata mouere putas: itres licet ipa sorores Tecta trium
cernēs illic molimine uasto Ex ære & solido rerū tabularia ferro. Quæ neq; cōcursum cæli neq; fulminis irā
Nec metuunt ullas tuta atq; æterna ruinas. Inuenies illic icisa adamāte perēni Fata tui generis &c. In quibus

ꝑter iam dānatā opinionē sumī pōt has tres sorores eē fatū & fata quātūcūq̧ Tullius ī parcas & fata distin
xerit: uolēs potius ut reor diuersitate nominū diuersitatē officioꝝ q̄ ꝑsonarū ostēdere. Nos aūt de his trib⁹
redigēdis postremo in unū qd nōnulli sētiāt uideamus Has supra diximus seruitio panis dedicatas a patre
& causam demōstrauimus Fulgētius uero ubi de mytologiis dicit eas atributas obsequo Plutonis infero⸗
rū dei. Credo ut sentiamus actiōes istarū circa terrena tātū uersari & pluto terra īterp̄tatꝰ. Et ait idē Fulgēti
us Cloto īterp̄trari euocatiōē eo ꝙ suū sit iacto cuiuscūq̧ rei semīe illud adeo ī cremētū traere ut aptū sit ī
lucē emergere Lachesis aūt ut idē dicit īterp̄tatꝰ ꝓtractio eo ꝙ qcqd a cloto cōpositū ē & ī lucē euocatū a la
chesi suscipiatꝰ & ꝓrahatur in uitā Atropos aūt ab a ꝙ ē sine & tropos ꝙ ē cōuersio absq̧ cōuersiōe interp
tatur. eo ꝙ oē natū euestigio ꝙ in terminū sibi ꝑsignatū uenisse cognouerit demergat ī morte a q̄ nulla re
tro naturali ope cōuersio est. Apuleius uero medaurēsis nō mediocris auctoritatis phūs de his ī libro: quē
cosmographiā cognoīat scribit sic. sed tria fata sunt numero cū rōne tp̄is faciētia si potestatē eaꝝ ad eiusdē
similitudinē tp̄is referas. Nā ꝙ in fuso ꝑfectū ē p̄teriti tp̄is hēt speciē & qd torquetꝰ indigitis momēti ꝑsēti ī
dicat spacia & qd nōdū ex colo tractū ē subactūq̧ curæ digitoꝝ id futuri & cōsequētis sæculi posteriora ui
detur ostēdere Hec illis cōditio & nominū eiusdē ꝓphetiē cōtingit ut sit atropos p̄teriti tp̄is factum ꝙ nō d
us qdē faciet īfectū & futuri tp̄is Lachesis aūt a fine cognoīat a qd ēt illis quæ futura sūt finē sui deus dede
rit Cloto ꝑsentis tp̄is hēt curā ut ipsis actionibus suadeat ne cura solers rebus oīb⁹ desit Hæc Apuleius sūt
īsuꝑ q uolūt lachesim eā eē: quā fortunā nūcupamus & ab ea oīa mortalibus cōtingētia agitari nūc aūt qd
de fato sentiāt ueteres: dato nō multū a p̄cedētibus differāt uidēdū est. Dicit ergo de fato sic Tullius in lib.
quē de diuinatōe scripsit Fatū id apello qd græci imarmenidē. i. ordinē seriēq̧ causarū cū causa causā ex se
gignatꝰ ea est ex omni æternitate fluēs ueritas sempiterna. Quod cū ita sit nil est futurū cuius nō causas id⸗
ipsum efficiētes natura cōtineat ex ītelligitur ut fatum sit non id qd supstitiose sed id ꝙ philosophice dicitꝰ
causa æterna rerum cur ea que p̄terierint facta sunt quæ īstāt fiāt & quæ sequunꝰ futura sint: Hæc. Cicero
Boeti. autē torquatus uir disertissimū atque catholicus ubi de philosophica cōsolatōe: scripsit cum diffuse
de hac materia cū phia magistra reꝝ altricetꝰ: dicit īter alia de fato sic. Oīum gñatio reꝝ cūctusq̧ mutabili⸗
um naturarū ꝓgressus & qcqd aliquo mouetur mō causas ordinē formas ex diuinæ mētis stabilitate sortitꝰ
hæc ī suæ simplicitatis arce cōposita. multiplicē rebus gerēdis modū statuit. Qui modus cū ipsa diuinæ in
telligētiæ puritate cōspicitꝰ. ꝓuidētia noīatꝰ. Cū uero ad ea q̄ mouet atque dispōit referꝰ. fatum a ueteribus
appellatum est hæc ille Poterā & apponere qd Apuleius de fato in cosmographia determinet & alioꝝ sētē
tias. sed qm̄ satis dictum reor. cur Demogorgonis aut Herebi noctisque ꝓcæ. seu fatū uel fata dicanꝰ filiæ
breuiter describā Cum sæpe euēturum sit ī sequētib⁹ & iā ī p̄cedētib⁹ cōtigerit ꝙ causatus causātis dicaꝰ fi
lius: possumus ad ꝑsēs dicere has tres sorores uariis nuncupatas noībus dei filias tāq̄ ab eo cātas. q prima
causarum ē ut satis ꝑ uerba supra ꝓxime Cice. atque torq̄ti uideri pōt hunc deum ut dictum ē demogor⸗
gonē ueteres dixere. qd āt ex Herebo & nocte. ut dicit Tullius nate sint: talis rō reddi pōt. Est herebus ut ap
parebit latius in sequentibus terræ profundissimus & abscōditus locus: quē allegorice possumus accipe ꝓ
funditate diuinæ mentis ī q̄ mortalis oculus penetrare nō potest & cum diuina mens uidens tanquam se
ipsam ītelligēs qd actura esset: & īde has actu cum natura rerum ꝓduceꝛꝰ satis ex herebo. i. ex arcāo & ꝓfū
dissimo diuinæ mētis penetrali natas dicerꝰ possumus. Noctis autē filiæ dici possunt q̄tum ad nos qa oīa ī q̄
acies oculoꝝ nostroꝝ penetrare nō pōt. obscura dicius. & noctis luce carētia similia & sic dum ad ītrinseca
diuinæ mētis ītellellectu trāsire nequeamus. mortali offuscati caligīe. cū in seipsa splēdidissima sit. & uiuæ at
q̧ indeficiētis lucis corusca uitiū illi nostræ habitudinis nominādo attribuimus noctēperēnē diē nūcupātes
& sic noctis erūt filiæ. seu uolumus dicere. qa nobis īcognite sunt dispositiones eaꝝ. eas obscuras & noctis
filias uocitamus. de noībus ꝓpriis p̄dictū ē. de appellatiuis dicendū uocat igitꝰ has Tullius parcas ut arbi⸗
tror ꝑ antipphrasim. qa nemini parcāt. Nulla. n. apud eas ē acceptio ꝑsonaꝝ. solus deus pōt ꝑuertere earū
uires & ordinē. Fatū āt aut fata a for faris tractū nomē ē. q̄si uelint. q idiposuere nomen. qd ab eis agitur a
deo quasi irreuocabile dictū sit. seu ꝑuisum ut ꝑ uerba Boetii satis assumitur. ut ettā sentire uidetꝰ Augusti.
ubi de ciuitate dei. sed abhorret ipse uocabulū admonēs. ut si quisq̄ uoluntatē dei seu potestatē nomine fa
ti appellet sententiam teneat linguam coerceat.

De Polo sexto Dæmogorgonis filio. Cap. VI.

Icūt insuꝑ Polū Dæmogorgonis fuisse filiū & hoc in ꝓthocosmo asserere ꝓnapidē talē ex hoc fa
d bulā recitantē. Quod du secus undas in sede sua cōsistere Dæmogorgon. & ex exili limo sperulā
cōposuisset eā nucupauit polū. Qui spretis patris cauernis. & inertia euolauit in altū. & eo ꝙ ad
huc mollis esset in tā grāde corpus euolās cōflatus est. ut oīa q̄ a patre fuerāt ante cōposita circūdaret. Ve
rū nōdū sibi aliqs erat ornatus. cū fabricāti patri lucis globū assistēs: uideretq̧ ignitas plurimū ad ictū mal
lei fabrilis. hincīde fauillas euolare. omnes sinu facto collegit. & in domū suā detulit. eamq̧ ex illis ornauit
omnē. Haberē rex inclyte. qd riderē uidens cōpositi orbis tā ineptū ordinē. sed ante testatus sum nullū uel
le mordere. Seqtur. n. ut in cæteris ꝓnapides opinionē uolētium ex terra a mēte diuina terris īclusa fuisse ꝓ
ducta. dum Polū. quē ego cælū ītelligo. ex terra extēsibili factum ait & ī maximū ac circūplectēs oīa corpus
eductū. Quod āt ex fauillis ex luce ꝓdeuntibus domū ornauerit suā. hoc iō dictum reor. qa solis micātibus
radiis. stellæ in cælo cōpositæ: natura sua luce carētes lucidæ factæ sint. Polus āt dicitꝰ. ut arbitror a q̄busdā
potioribus suis partibus. Cōstat. n. ut uenerabilis Andalo p̄ceptor meus. & ueteres astrologiæ auctores as
serunt cælum oē super duos polos circumflecti: quoꝝ alterum nobis propinquiorem arcticum uocant: op
positum autem antarcticum, hunc tamen aliqui polucem uocant; causam ego non uideo.

De phitone septimo Demogorgonis filio. Cap. VII.

p Hyton pronapidis testimonio Dæmogorgonis filius fuit & Terræ.ex natiuitate cuius ipse talem recitat fabulam.Dicit enim Dæmogorgonem continue caliginis affectum tedio acroceraunos conscendisse montes: & ex eis ingentem nimium & ignitam euulsisse molem.eamq; primũ rotũ dasse forcipibus: deinde in caucaso monte malleo solidasse.Post hæc ultra taprobanem detulisse: & globũ illum lucidum sexies undis mersisse. totidemq; circunrotasse per auras.& hæc ideo ne ulla unq̃ posset circuitione diminui.aut æui labefactari rubigine.& ut agilis ferretur undiq;.qui confestim se tollens in altum domũ intrauit poli.patrisq; sedẽ omnẽ cõpleuit fulgore.Ex imersionibus ãt eius aquæ ante dulces amaritudinẽ sumpsere salsedinis.& aer ad pcipiẽdos lucis radios.ex rotatiõibus aptus factus ẽ.Orpheus uero: q fere poetarũ omniũ uetustissimus fuit.ut Lactã.in lib.diuinarũ institu. scribit opinatus est phytonem hunc primũ maximũ & ueꝝ deũ eẽ.& ab ipso cũcta fuisse ꝓducta atq; creata: qd forsan hoc in ope locũ illi primũ q̃sisset.tãto asserẽte teste.ni ipsemet.Orpheus minus aduertẽs reor.seu q̃a neqret aĩo concipe quenq̃ fuisse ingeitũ.scripsisset.Prothogonus phython pimetheos.neros.& yos.Quod ĩ latinũ uersum sonat. Pricipio genitus phython.lõgo aere natus.Et sic nõ primus.ut dixerat si aere genitus ẽ. Hũc pterea Lactantius ubi supra phaneta uocat.Sed iã sũptus expetit ordo.ut uideamus qd cõtegat fictio.qd explicato sẽsu nominũ fere appebit liqdo. Vgucio in libro uocabuloꝝ dicit Phytonẽ solẽ eẽ.& hoc illi q̃sitũ nomen a Phytone serpente.ab eodem superato.sic & Paulus in libro.quem collectionum intitulat: dicit phanos seu phaneta idẽ esse qd apparitio.Sic.n.phytonem hũc Lactantius uocat.q; quidem nomen soli optime competit.ipse.n. est qui surgens apparet.eo enim cessante nulla erit cæterarum creaturarum mortalium apparitio. seu etiã syderum.Ergo solis creationem uult ostendere Pronapides.circa quã ut eorum consequatur opinionem. qui ex terra omnia uolunt condita.inducit deum.seu terræ diuinam mentẽ ex acroceraunis mõtibus sumpsisse materiam.ratus ignitam terram ad componendum lucidum corpus aptiorem.Quod autem hãc molem forcipibus rotundasset.intelligo diuinam artem.qua adeo solis globus adeo spericus factus est.ut nulla superfluitate eius superficies gibbosa sit.Aequo modo & malleus dici potest summi artificis intentum: quo in caucaso monte.idest in cæli summitate adeo corpus illud solidum formauit: ut nulla ex parte dissolui.aut minui uideatur.Inde dicit eum delatum ultra taprobanem.ut ostendat ubi creatum opinetur.Est.n. taprobane orientalis insula hostio gangis fluminis opposita.qua ex parte nobis in equinoctiis sol oritur: & sic in oriente uidetur compositum uelle.Mersum enim ibi sexies undis dicit imitatus fabriles actus.q ad durãdum ferrum feruidum aquis immergunt.& in hoc arbitror pronapidem uoluisse perfectionẽ & æternitatẽ corporis huius designasse.Est equidem sex perfectus numerus se ex suis partibus omnibus conficiens.ex quo uult intelligamus & artificis & artificiati perfectionem.Quod autem sexies rotatum sit.puto p numerum perfectum rationis uoluerit eius circularem & indeficientem motum describere.a quo nunq̃ exorbitasse.aut destitisse compertum est.Quod ab ingentis & ingenti corporis demersionem aquæ prio dulces amaræ factæ sunt.non ob aliud dictum puto.nisi ut ostendatur q; ob continuam radiorum solis feruentium percussionem aquarum maris aquæ superficie tenus salsæ factæ sint. ut approbant physici.

De Terra ex filiis Demogorgonis octaua.quæ ex incognitis parentibus quinq; genuit filios. quoꝝ primas Nox.secundus Tartarus.tertia phama.quartus Taygetes.quintus Antheus. Cap. VIII.

t Erra.ut supra patet Dæmogorgonis fuit sedes.& filia.de q̃ Statius in thebaide scribit sic. O hominum diuumq; æterna creatrix.Quæ fluuios siluasq; animarum semina mundi Cuncta ꝓmetheasq; manus pyrrheaq; saxa Gignis: & impastis: quæ prima elementa dedisti. Mutastiq; uiros quæ pontum ambisque uehisque. Te penes & pecudũ gens mitis: & ira feraꝝ.Et uolucrum requies firmũ atque immobile mũdi Robur: & occidui te uelox machina cæli Aere pendentẽ uacuo te currus urerque Circuit: o reꝝ media idiuisaque magnis Fratribus.ergo simul tot gẽtibus alma: tot altis Vrbibus ac populis subterq;.& desup una Sufficis: astriferũque domos atlãta supnos Fere laborãtẽ nullo uehis ipa labore &c.In qbus ꝑfecto carmibus satis terræ opus & laudes oñdunt: de cuius generatiõe: qm̃ supra ubi de litigio dictũ ẽ reiterandũ nõ cẽseo.Ea tñ ueteres titanis dixere cõiugẽ eãq; ex patris cõcubitu: ut pmõstratũ ẽ: quosdã suscepisse filios: & ex oceão nepote.atque ex acherõte ifernali fluuio: necnõ & aliis icognitis: ut decẽti mõstrabit loco. Vocauere eã pterea multis noibus: utputa terrã: tellurẽ. tellumenẽ. humũ aridã.bonã deã.matrẽ magnã.faunã fatuã.Hẽt & pterea hæc cũ qbusdã deabꝰ coĩa noĩa.Dr.n.cybeles berecynthia Rhea.opis.Iuno.Ceres.Proserpia.Vesta.Isis.maia.& medea.Sed qd circa pdicta theologi uoluerit ueteres uidẽdũ ẽ.Dicũt eã titanis.q sol ẽ cõiugẽ.eo q; ĩ eã sol agat tãq̃ in dispositã materiã ad ꝓducendũ aĩantia qcũque.atque metalla: & pciosos lapides & huiusmõi.nõnulli uolũt titanũ hoiem ĩgẽtis potẽtie fuisse.& terræ uiꝝ dictũ.eo q; multũ terræ possideret.& filios suscepisse tãta ꝑstãtes fortitudie.& corporis mole.ut nõ ex muliere.sed ex ĩgẽtiori corpore.utputa terre suscepti uiderent.Et ut ad nomina ueniamus dicit Rabãus in lib.de originibus reꝝ eo terrã nũcupari.eo q; terat.qd ad supficiẽ solã spectat. tellus ãt ut idẽ testat Rabãus.dicta ẽ.q̃a fructus ex ea tollamus.Seruius ãt dicit eã terrã eẽ.q̃ terit.tellurẽ uero deã.Et alibi dicit tellurẽ deã eẽ.terrã ãt elementũ.sed q̃nque tellurẽ ꝓ terra poni.sicut ꝓ igne uulcanũ.& cererẽ ꝓ frumẽto. Tellumenẽ uero.ut ego cõiectura possum pcipe eã terræ partẽ dixere.q̃ nec terit.nec graminũ radicibus.aut arborum usui ẽ. eo q; longe sit tellure inferior.Huius uero ut asserit rabanus ea ps terræ dicitur quæ plurimũ habet humiditatis.utputa palustris & propinqua fluminibus.Aridam autem terram uocauere: non q̃uia sic illã a creatione.creator nũcupauerit.ut eius ueram complexiõem ostẽderet.sed eo q; aret. Bona autem dea.teste Macrobio saturnaliorum ideo dicta ẽ.q; nobis omnium bonorum ad uictum causa

fit:cum ipsa germinantia nutriat:fructus alat:escas auibus:& pabula brutis exhibeat:ex quibus & ipsi nutri
mur. Matrē aūt magnā ut Paulus ait:uocari uoluere:qui arbitrati sūt eā rer̄ omniū creatricē. Ego equidem
arbitror:quia tanq̄ pia mater:& maxima sua ubertate nutriat cuncta mortalia:& suo gremio morientia cun
cta suscipiat. Cur aūt faunā dixerit: Macrobius saturnalior̄ libro describit dicens:qđ omni usui faueat ani
mantiū:qđ adeo manifestum est ut litteris explicari non egeat. Fatuā uero a fando dictā dicit idē Macrobius
ueteres uoluisse:eo ꝙ infantes partu editi non prius uocem habeant uel emittant:q̄ ipsam contigerint. Quæ
uero ex nominibus cū aliis cōmunia sunt:ubi de illis in seq̄ntibus mētio fiet:intelligēda dicētur:& ad expli-
candum de filiis quos ex incerto patre genuisse dixerunt ueteres ueniemus.

De nocte prima terræ filia. Cap. IX.

EX incerto patre dicit Paulus noctē terræ fuissem filiā:de q̄ Pronapides talē in protocosmo fabu-
lam scribit.eā.s.a Phanete pastore dilectam:cui petēti cū mater uellet copulare connubio:dixit se
ignotū habere hoīem:nec unq̄ uidisse.audiuisse tamen illū suis aduersum moribus:& ideo mori
malle:q̄ illi nubere:q̄obrē indignās Phanetes ex amatore hostis factus: dū illā occisurus seq̄ret̄:
illa se copulauit herebo:non ausa ubi phanetes esset apparere. Dicit insup Theodontius huic a Ioue cōcessā
q̄drigam.eo ꝙ illi fautrix fuisset:dū ante lucem accederet ad Alcmenā:hāc insuper quātūcūq; fusca sit: picta
ornauerūt chlamyde:& ī eius laudē:& ut eius pro parte demōstraret effectus:Statius hos in thebaide cecinit
uersus. Nox quæ terrar̄ cæliq; cōplexa labores Ignea multiuago transmittis sydera lapsu. Indulgens repara
re animū:dum ꝓximus ægris Infundat tytan agiles aiantibus ortus &c. Sed nunc q̄d fabulæ ueri tegant ui-
deamus. Dicunt igr̄ ante alia eā absq; cognito patre terræ filiā:quod ob id arbitror dictū:quia terra densita-
te sui corporis operat̄:ut radii solares nequeant in partē oppositā penetrare:&. si causam dante terra umbra
tam grādis efficit̄:quātū spacii a dimidio corporis terræ occupat̄:quæ quidē umbra nox dicitur: & sic tanq̄ a
terra & non ab alia re causata absq; cognito patre noctis tantum filia arbitratur. Quod āt a Phanete pastore
dilecta sit hoc modo intelligendū reor. Phanetē ego Solē puto ideo pastorē dictū:quia suo ope uiuentia cun
cta pascūtur:eū aūt adamasse noctē fictū existimo:quia tanq̄ dilectā sibi uidere cupiēs rapido cursu sequitur
& illi uidetur appetere copulari. Illa uero renuit nec minus uolucri passu fugit q̄ seq̄tur:eo ꝙ sibi mores ad-
uersos habeat:cum illuminet ille.ipsa āt obscur̄ faciat:nec frustra se:si illi iungatur:morituram dicit:cū sol lu-
ce sua oēm dissoluat obscuritatē:& sic eius hostis efficitur. Demū nox herebo iūgitur.i.inferno:in quē cum
nunq̄ solares penetrēt radii mox uiget atq; secura consistit.qđ aūt Ioui fauerit:fabula manifestat: ut patet per
Plautū in amphitriōe. Nā cū accessisset in diluculo Iuppiter ad Alcmenā:nox ut illi p̄staret obsequiū tanquā
a crepusculo nocturno ichoasset:ꝑseuerauit in lōgū:ex quo q̄drigā meruit:p quā circuitionē terræ continu-
am:quā facit intelligo. Per q̄ttuor āt rotas:ex quibus quadriga cōstat:q̄ttuor arbitror significari noctis tpa:
solū nocturnæ quieti seruiētia. Diuiditur autē nox a Macrobio in lib. Saturnalium in septem tpa:quor̄ pri
mū Sole intrāte incipit:& dicitur crepusculū a crepero:qđ est dubium:eo ꝙ dubitari uideat̄ diei p̄teritæ:an-
uenienti nocti attribuēdū sit:& hoc mō nō deseruit q̄eti. Scđm autē cum iam obscur̄ sit fax p̄ria dr̄: eo ꝙ tūc
faces accendātur:nec hoc quieti accōmodum. Tertiū uero cū iā nox densior sit nocte cōcubia nūcupatur:eo
ꝙ q̄eturi uadamus cōcubitū. Quartum nox dr̄ intēpesta:eo ꝙ nulli opi tēpus aptum sit. Quintum autē gal-
licinium uocitat̄:eo ꝙ a medio sui nocte ī diē tēdēte galli cantēt. Sextum uero dr̄ cōticiniū iā auroræ ꝓximū:
& iō sic dictum:eo ꝙ tunc uideat̄ utplurimū grata q̄es:& ob id oīa cōticescūt:& hæc q̄ttuor q̄eti p̄stant̄. Septi
mum appellat̄ diluculum a die iā lucēte:in quo solertes assurgunt operi:qđ minime somno aptū ē. Et sic to-
tidem rotæ sunt currui noctis:quot in ea sunt tpa quieti tantummodo seruientia. Seu uolumus more nauta
rum & castrēsium uigilum noctē in partes q̄ttuor diuidere:in primā scilicet & secundā & tertiā atq; quartam
uigiliam:& sic quadrigæ rotas quattuor ex totidē uigiliis cōponemus. Quod autem picta palla amicta sit:fa
cile uideri potest:illā cæli ornatum significare quo tegimur. Nox autem:ut ait Papias:ideo dr̄: quia noceat
oculis. Aufert.n.illis uidendi officium cum nil nocte cernamus. Nocet insup quia male agētibus apta est cū
legamus. Qui mali agit:odit lucē.ex quo seq̄tur ut tenebras amet tāq̄ malo opi aptiores: & dicit et Iuuena. Vt
iugulēt hoīes surgunt de nocte latrōes. Homerus p̄terea ī Illiade eā Domitricē deor̄ uocitat:ut sentiamus q̄m
nocte magnanimes īgētia pectoribus uersant:tn̄ nox minime talibus apta ebuliētes opprimit spiritus:cosq;
tāq̄ domitos in lucē usq; coerceat: Fuerunt insup huic tā ex uiro q̄ ex aliis filii plures:ut ī seq̄ntibus describet̄.

De Phama secunda Terræ filia. Cap. X

VIrgilio cælestis ingenii poetæ placet Phamam Terræ fuisse filiam dum dicit in æneide. Illam ter
ra parens ira irritata deorum Extremā:ut perhibēt cæo encheladoq; sororem progenuit &c. De
hac ut appareat originis suæ causa:talis a Paulo recitatur fabula:ꝙ cum ob regni cupidinem bel
lum inter Titanos gygātes Terræ filios & Iouem esset exortū:eo itum est.ut omnes Terræ filii
q Ioui aduersabant̄:occiderent̄:& a Ioue & diis aliis. Quo dolore terra irritata & uindictæ auida cum sibi
aduersus tam potentes hostes arma deessent:ut illis quibus poterat uiribus aliquid mali ageret coacto utero
Phamam emisit scelerum superum relatricem. Huius autem incrementum & formam describens Virg. ait
sic. Phama malum quo non aliud uelocius ullum Mobilitate uiget uiresq; acquirit eundo Parua metu pri-
mo:mox sese tollit in auras: Ingrediturq; solo:& caput inter nubila condit. Et paulopost hæc ait. Et pedi-
bus celerem & pernicibus alis Monstrum horrēdum ingens:cui quot sunt corpore plumæ Tot uigiles ocu
li subter mirabile dictu Tot linguæ totidē ora sonant:tot subrigit aures: Nocte uolat medio cæli terræq; per
umbrā Stridens:nec dulci declinat lumina somno. Luce sedet custos aut sūmi culmine tecti: Turribus aut
altis:& magnas territat urbes: Tam ficti prauiq; tenax q̄ nuncia ueri. Sentis optime rex quāto uerbor̄ orna

tu quanto lepore: q̃ fuci pleno q̃ industriosa fictione Virgilius qdē eius opus conet ostēdere:& ostēdat: seri tis eqdē: sed ut q te præter lecturi sunt ampliusculē uideāt libet explicare paululū: præmisso tamē quid uelit fabula Pauli. Dicit ergo primo irritatā terram ira deoꝝ. Circa qd ꝑ iratis diis siderū opus circa quædā intelligo. Sidera. n. seu supcælestia corpora ꝑculdubio in nos agunt: potētia eis a creatore concessa secundū dispo sitiones suscipientiū eoꝝ influentias: & hinc fit ꝙ puer uel adolescens augeṫ eoꝝ opere: cum diminuat sene scens: & cum nunq̃ a rōne gubernatoris optimi separeṫ: nōnunq̃ aliq̃ faciunt: quæ mortalium repētino: fal soq̃ iudicio tanq̃ irata fecisse uidenṫ: utputa dum iustū regē: dū fœlicē iperatorem: dum strenuū militem i si nē suum deducunt. Et ideo iratos dixit deos Paulus: qa occiderint illustres uiros: quos ꝑpetuandos rebantur homines. Sed qd ex hoc sequiṫ: irritatur ab hoc opere: qd deoꝝ iram uocant. terra. i. animosus homo. nā ter rei sumus omnes: & ad qd irritaṫ: ut pariat phamam ultricem futuræ mortis. i. ut id agat: ꝓpter qd phama sui nominis oriaṫ: ut dum deoꝝ ira ceciderit: illius nomē agēte meritoꝝ phama fit: supstes etiam nolentibus his: q hoīem occidendo eū oīno auferre conati sunt: ad qd nos idē hortaṫ Virgilius dum dicit. Stat sua cuiq̃ dies: breue & irreparabile tempus omnibus ē uitæ: sed phama extendere factis: Hoc uirtutis opus &c. Hāc aūt phamā ideo malū dicit Virgilius: qa non æquo passu ad eā ꝑquirendā tēdimus oēs. Nā ꝑ fraudes utplurimū summa occupari sacerdotia cernimus: dolo uictorias obtineri: principatus possideri uiolētia: & ea q̃cunq̃ per fas & nefas: quæ noīa solent in lumē extollere. Nā si per uirtutē agaṫ: tunc nō malū uiuere dr̄ phama Veꝝ iproprie locutus est auctor: usus ꝑ ifamia uocabulo phamæ: cū sic fictionem ispiciamus: seu potius fictionis cām satis aduertamus: ex ea ifamiā non famam secutā. Hanc isuper dicit metu primo paruā & sic ē. Nā quātūcunq̃ grādia sint facinora: ex q̄bus oritur: a quodā tñ audiētiū metu uidetur icipe: mouemur qdem auditu primo rei alicuius: & si placet: eam falsam esse timemus: si uero displicet æquo modo: ne uera sit exti mescamus: mox sese attollit i auras. i. in ampliationē locutōis gētiū euolat: seu mediocribus miscetur uiris: & inde se solo infert: hoc est in uulgus & plebeios: & tunc caput inter nubila cōdit: cū se ad reges atq̃ maiores effert. Pernix etiā est: idest uelox: nil enim ut ipsemet dicit uelocius est. Monstrū autem ingens asserit: & hor rendum ratione corporis qd illi describit: uolens in hoc qd omnes eius plumæ: cū auē dicat propter eius celerem motum habeant hominis effigiē. ad hoc ut per hoc intelligatur unūquęq̃ de aliqua re loquentē pennam unam addere phamæ: & sic ex multis cum multæ sint auium pēnæ: nō ex paucis phama cōficitur. Seu potius monstrū horrendū hanc uocāt: quia fere nunq̃ superari potest. nam quanto magis quis illam conatur opprimere: tanto magis exinde fit maior: qd monstruosum est. Dicit insuper omnes oculos eius uigiles esse eo ꝙ non nisi a uigilantibus personet phama. nam si in somnū tendit locutio: phama uertitur in nihilū. Nocte eam e medio cæli uolitantem: ob id dicit qd sæpissime cōtigisse compertum est: sero. s. factum aliqd: & mane etiam in remotissimis partibus cognitū: non aliter. q̃ si nocte uolauerit. Seu id dicit ut ostendat uigilantiam garulonum. In die aūt eam sedere dicit custodem: ut ostendat qd ad eius relata custodes portis terrarū urbium apponantur: & in turribus ad excitandū uigiles: uel speculandū a longe. Et cum inter ueritatē & mēdacium non distinguat: contenta est pro ueris quæcunq̃ audita referre. Cuius præterea domum in maiori suo uolumine sic describit Ouidius. Orbe locus medio est inter terrasq̃ fretūq̃: Cælestesq̃ plagas triplicis cōfinia mundi: Vñ qd est usquā: quāuis regionibus absit Inspicitur: penetratq̃ cauas uox oīs ad auras. Phama tenet summaq̃ locū sibi legit in arce. Innumerosq̃ aditus: ac mille foramina tectis Addidit: & nullis iclu sit limina portis. Nocte dieq̃ patet. tota est ex ore sonāti. Tota fremit: uocesq̃ refert: iteratq̃ qd audit. Nulla qes intus: nullaq̃ silētia parte. Nō tamē ē clamore: sed paruæ murmura uocis: Qualia de pelagi si qs ꝓcul audiat undis eē solent: qle ue sonū cum Iuppiter atras Increpuit nubes extrema tonitrua reddūt. Atria turba tenet: ueniunt læue uulgus euntq̃. Mixtaq̃ cū ueris p̄ter cōiūcta uagātur Milia rumoꝝ cōfusaq̃ uerba uolutāt: Ex quibus hi uacuas replēt sermonibus auras: Hi narrata ferunt aliis: mēsuraq̃ ficti Crescit: & auditis aliquid nouus adiicit auctor. Illic credulitas: illic temerarius error: Vanaq̃ lætitia ē: cōsternatiq̃ timores. Seditio recēs: dubioq̃ auctore susurri. Ipsa quid in cælo reꝝ pelagoq̃ geratur: Et tellure uidet: totūq̃ inqrit in orbē &c. Satis hæc ēt minus erudito patentia sunt: & ideo quid sibi uelit Paulus dum addidit fabulæ: fāmā genitā: ut turpia deoꝝ facta narraret: uidisse supest: qd nil aliud autumo ꝓter qd cum minores i maiores nil uiribus possunt: illata uerbis maioribus ifamia conātur ulcisci. Terræ āt iō filiā uoluere: qa nō aliūde q̃ ex gestis i terris phama fit. qd āt p̄re careat nō absurde dictū ē: cum ut sæpissime reꝝ a phama gestaꝝ q̃ utplurimū falsissime sunt ignoretur auctor: q cōptus loco p̄ris describi posset.

De Tartaro. iii. terræ filio. Cap. XI.

Artaꝝ asserit Theodontius absq̃ p̄re terræ fuisse filium: hunc Barlaā dicit ierte atq̃ torpēte matris adhuc i utero iacere: eo ꝙ iuocata lucia fauere partui noluisset: ob id qd phamā i deoꝝ ignominiam peperisset. Figmentum hoc ab effectu causam sumpsit. Nō erat enim lucina nō nascitu ro: seu partui nō futuro præstatura fauorē: Arbitrati sunt quidē ueteres circa terræ centꝝ locum esse concauū: & in eodē fontium aiæ pœnis affligi: ut satis in descēsu Aeneæ ad iferos ōndit Virg. Hunc tartaꝝ dici uolunt: & hoc scdm Isidorum ubi de etymologiis a tremore frigoris dictum: Nā ibi nec sol sun q̃ potuit penetrare radius: nec aeris motus ē aliqs: cōfricatōe cuius calefieri possit. Quod āt i utero m̄ris torpeat satis appet: nō. n. ad supiora pōt ascēdere: & si ascēdat nō erit amplius tartarus. Terræ āt filius iproprie dr̄. Nā quātūcunq̃ concepit mulier: nisi i lucē cōceptus uenerit iure filius dici nō poterit. Dicit autē absq̃ patre cōceptus: eo ꝙ credamus terræ corpus cōcauitates habere: nō tamē satis certi sumus: an a creatōe: an a secuto post creationem euētu habuerit. In testimonium autē ꝑdictorum dicit Virgilius. Tartarus ipse. Bis patet in ꝑceps tantum tenditq̃ sub umbras Quantus ad æthereum cæli suspectus olympum &c. Nec multo

post alt. Hic genus antiquum terræ titania pubes. Fulmine deiecti fundo uoluuntur in imo &c.

De Tagete. iiii. Terræ filio. Cap. XII.

TAges ut asseruere gẽtiles: & potissime thusci absq; cognito gẽitore terræ filius habitus ẽ. De quo refert Paulus perusinus: q cũ apud etruscos in agro tarqniensi aliquantulũ tellus itumuisset: is ui culicus cuius erat agellus nouitate rei pmotus: auidusq; uidere qd esset ostẽti monstratura turgidi tas: aliquãdiu expectauit: tãdem impatiẽs moræ ligõe sumpto locum cœpit sensim effodere: nec multum effodit: & ecce ex glebis psiluit ifantulus. Quo mõstro pterritus rudis hõ uocauit affines: nec diu & is q modo ifans erat ætate, puectus uisus ẽ & idẽ senex: & cũ incolas aruspicinã docuisset: repente nusq̃ cõpa ruit: Auditores ãt arbitrati numen: & terræ credidere filiũ & noiauere tagetẽ: qd idẽ olim ligua sonabat etru sca: qd latina deus: eũq; postea loco sũmi numinis coluere. Isidorus uero ab aratore gleba uomere submota ifantẽ cõpertũ dicit: nec amplius ab etruscis uisum: & illa eos aruspicinã docuisse: & ex ea libros ẽt reliqsse: quos postea Romani i linguã ppriã trãstulere. Cuius figmẽti talẽ fuisse sensum existimo. Quẽdã. s. eẽ potuis se: q diu studens circa aruspicinã: & ob cõtemplatiõis cõmodũ cõsortio hoium aspnato: doctus repẽte: un de minime credebat cõparuit. Et qa forsan ex antro aliquo exire uisus ẽ: terræ puerperiũ fictũ ẽ: uel i oculos agrq; colẽtis iopinatus affuit: q̃si pdisset ex glebis: a rudi uulgo terræ filius dictus ẽ: & iõ absq; p̃re: qa icogni ta eius fuerit origo. Cõsueuere p̃terea ueteres exteros ignotos terrestri itinere ad se uenientes terræ filios uoci tare: uti Neptũni q adueherent nauigio. Infans ãt dictus qa nouus & cõfestim puectus: & senex: eo q erudi tus & prudẽs: qd senũ ẽ: cõpertus sit: q in agro tarqnẽsi cõgerit: seu qa aut sic fuit ibidẽ. s. tagetẽ prio cogni tũ: seu qa etrusci aruspicina clarissimi fuere. In breui autẽ termio moræ designat affectio grandis icolaq; ad eum. Nã dilectæ rei mora ẽt si lõgissima sit diligenti uidet breuissima. Eum autẽ deum habitum ob id conti gisse puto: ut doctrinã quã summe colebant deo actore nobilitaret.

De Antheo. v. terræ filio. Cap. XIII.

ANtheũ oẽs terræ dicunt filiũ: & qa nemo illi p̃rem designat: iter gẽitos icerto p̃re eũ apponere ne cesse fuit: de quo sic scribit Luca. Nõdũ post genitos tellus effœta gigãtes Terribilẽ libycis ptu cõ cepit i antris: Nec tam iusta fuit terraq; gloria typhon: Aut tytios: briareusq; ferox: cæloq; pepcit. Quod nõ phlegræis antheũ sustulit aruis. Hoc quoq; tã uastus cumulauit mũere uires Terra sui fœtus: q cũ tetigere parẽtẽ Iã defœta uigẽt renouato robore mẽbra. Hæc illi spelũca domus: latuisse sub alta Rupe ferũt: epulas raptos habuisse leões. Ad somnos terga fere pbere cubile Assuerũt: nõ sylua toq;: uiresq; resumpsit In nuda tellure iacens: periere coloni Aruoq; libyæ: peunt quos appulit æquor: Auxilioq; diu uir tus nõ ausa cadẽdi Terræ spnit opes iuictus robore cunctis. Quãuis staret erat &c. Appet ergo p Lucãi car mẽ q̃ grãdis q̃q; fortis & ferus fuerit Anthæus: ad quẽ ut idẽ testat Lucãus: ut cũ eo luctã iniret accessit Her cules laboq; uictor: & cũ in agone eẽnt: eũq; sæpius pstratũ robustiorẽ resurgentẽ cerneret: aduertẽs q a ter ra uires recuparet iã fessum ulnis i altũ extulit: tãq; diu tenuit donec spirauit. Fabulæ huius sensus duplex ẽ: hystoricus & moralis. Videt. n. Põponio mellæ i libro cosmographiæ placere: hũc regẽ i extremis maurita niæ fuisse: asserẽs apud Ampelusiã pmõtoriũ i oceanũ athlãticũ tendẽs: eẽ specũ Herculi sacrã: & ultra Tingẽ oppidũ puetustũ ab Antheo: ut ferũt: cõditũ: & i testimonium ondit ab icolis pma igẽs ex elephãte: & ob ma gnitudinẽ nulli nũc habilis: quã ab eo gestatã asserũt: & sũme colunt. Necnõ mõstrat ab eisdẽ collis modicũ resupini hois iacẽtis hẽns imaginẽ: quẽ eius tumulũ fuisse cõfirmãt. Aduersus hũc dicit Theodõtius Diony siũ thebæũ q ob isignẽ eius uirtutẽ. Hercules appellatus fuit: bellũ hũisse: & q cũ aduertisset eũ sæpius i mau ritania pstratũ: & e uestigio exercitus restaurãtẽ: ficta fuga eũ ad se psequẽdũ i libyã usq; traxit: ibi eũ uero su pauit & occidit: Leõtius uero dicebat hunc Herculẽ fuisse Nili filiũ: quẽ ego unũ & idẽ cũ supiori puto. Euse bius ãt i lib. tpum dicit hunc antheũ palestricæ artis fuisse doctissimũ: & quorũcũque certaminũ: q exercere tur i terris: & ob id ondit se arbitrari fictũ: q terræ fuit filius: & q uiribo restauraret ab ea. Fulgetius qdẽ mo ralẽ sensum fictiõi subesse demõstrat: dicẽs Antheum de terra natũ libidinẽ eẽ: q sola ex carne nascit: q tacta & si fessa sit in uires resurgit. Veq; ab hoie uirtuoso: carnis denegato tactu supat: hũnc fuisse dicit Augustius regnãte argis danao. Euseb. ãt regnãte athenis Aegeo. Leõtius regnãte apud argiuos argo.

De Herebo. ix. Demogorgõis filio: cui fuerunt filii. xxi. quoq; prius. Amor. ii. Grã. iii. Labor. iiii. Inuidẽ tia. v. Metus. vi. Dolus. vii. Fraus. viii. Pertinacia. ix. Egestas. x. Miseria. xi. Fames. xii. Querela. xiii. Morbo xiiii. Senectus. xv. Pallor. xvi. Tenebræ. xvii. Sõnus. xviii. Mors. xix. Charõ. xx. dies. xxi. aether. Ca. XIIII.

EXpeditus Terræ filiis ad Herebum stilus reuocandus est: qui ut Paulus ait a Crisyppo traditum: filius fuit Demogorgõis & terræ. Hunc ego arbitror unum & idem cum Tartaro: cum eum oẽs ueteres existimare uideantur in remotissimis terræ uisceribus esse: & in eodem: uti de Tartaro di ximus: suppliciis sontes puniri. De hoc tamen multa scribuntur ab antiqs: & potissime a Virgl. i vi. Aeneide libro: q sub cõpendio ptransibo: eo q fere de oĩbus fiet in seqntibus plixior mentio. Dicit ergo Virg. q in faucibus huius sunt terribiles uisu hæ formæ: uidelicet Luctus & ultrices curæ: morbi pallentes: & tristis senectus: atque metus & fames egestasque terribilis: & horribiles uisu: letum: laborque sopor: & ma la mẽtis gaudia. Belluque lætiferq; & eumenides: & discordia: & ulmus somnioq; sedes: Cẽtauri scillæ bria reus: lernæusque serpẽs: & flãmis armata chymera una cum gorgõibus harpyis. & tricorporeo geryone: & trifauce cerbero limia seruãte ditis. Præterea hunc herebũ q̃ttuor rigari fluminibus Acherõte. s. & phlegetõte: stigeque atq; cocyto: & Acherõtis nautã dicit eẽ Charonẽ morientium aias ad pfundiora Herebi trãsferẽtẽ. In sup minoẽ Rhadamãtum æacũque uersantes urnis merita itrantiũ iesse describit: & pstratos fulminibus Ti tanos gigãtes: & salmeonẽ ac Tition discerptum a uulture: Isiona ppetua circumuolutum rota: nec nõ & sisy

phum in altū igentia pectore ipingentē saxa:ac tantalū iter undas & poma siti fameq̃ peuntē:& Theseū ppe
tuo dānatum ocio aliosq̃:& hos oēs itra ditis ferrea mœnia sub ultrice tisiphone cruciari. Similiter & hunc
idē pter herebū multis uocauere noībus utputa Tartaꝝ:Orcū:Ditē:Auernū:Barathꝝ:& isernū. Sic & eun-
dē multoꝝ filioꝝ prēm faciunt. Cæteꝝ is pmissis ad detectionē abscōditæ ueritatis ueniendum est. Volunt
igr eum Demogorgonis & terræ filium:eo q̃ Demogorgonē reꝝ oium creatorem arbitrati sunt. Terræ āt
qa ut patet in eius utero conditus est. Veꝝ eum locum eē pœnaꝝ nō solum gētiles:sed nōnulli illustres chri-
stiani existimauere:hac forte ducti rōne. Nā cum summa bonitas deus sit:& q peccatū cōmittit. qd forte ma
lū est:& sic malus effectus sit:ut a deo tanq̃ a suo cōtrario remotissimus sit:necesse est:nos deum i cælis habi
tare credimus. & a cælo nulla remotior pars ē cētro terræ:& ob id tanq̃ in loco a deo remotissimo:ibidē pœ-
nas luant ipii:forsan nō inepte creditum ē. De hoc tñ Tullius ubi de qstionibus tusculanis apte truffat Ex
quo satis existimari pōt:aliud eruditos ueteres sēsisse:& iō cum uoluerunt duplicē eē mūdū:maiorē. s. & mi-
norem:maiorem eum quem generaliter mundum dicimus:minorē autem hoiem asserētes omnia i mino
ri esse quæ in maiori describuntur ab eis:credo eos hunc Herebum:& hos cruciatus intra minorem mun-
dum. i. hoiem eē:existimasse ac uoluisse illas horribiles formas quas in uestibulo Herebi describit Virgilius
esse causas exteriores p quas itrorsum illa supplicia causant:seu ea quæ ab intrinsecis creata appent extror
sum:quem longe meliorem sensum existimo. Deinceps qdem:ut pdictoꝝ seriē exponēdo præuertā. neces-
se est. Fictum igr puto in profundum huis Herebi ditem esse ferreā ciuitatem:ut per eam intelligamus pro-
fundam obstinati cordis partem:in qua uere ptinaces nōnunq̃ sumus & ferrei. Titanes. i. homines terrenis
dediti:& gigātes. i. superbi prostrati:ideo uexari dicuntur:ut cognoscamus circa hoc anxiari terreos:& sup
bos homines animo:qui dum semper extolli cupiunt cæco suo iudicio deprimi & uilipendi arbitrantur:&
ab excelso deiiciunt aliqdo:qd illis ē acre tormētum. Per Tition āt discerptum a uulture mēs cuiuscūq̃ labo
rantis:ut ea quæ ad eū spectāt agnoscat accipiēda est:seu illius:q in cumulādis thesauris cōtinua cogitatione
agitat. Ision āt ppetua circumuolutus rota circūagitatōes optātis regnum ostēdit. Sic & sisyphus saxa reuol
uens iefficacibus:ac laboriosis conatibus uitā ducētis declarat. Per Tātalum āt iter undas:& poma fame pe
untē:auaroꝝ hoium curas & agones circa ifamē parsimoniā itelligere debemus. Thesus āt ociosus temera-
rioꝝ friuolos conatus ōndit:qbus misere cruciant. Dicunt āt hos sub infestatiōe uexari thisiphonis: qd sic
reor accipiēdum. Interptat āt thisiphone iraꝝ uox:& sic patet q a talibus cruciant:i ipsos irasci & iraꝝ uo
ces nōnunq̃ emittere. Per illos āt tres iudices:hoc itelligo:tres. n. personas male agēdo lædere possumus: de
um:pximum:& nosmetipsos:& sic a triplici cōscientiæ iudicio redarguimur & dānamur. Per ianitorem āt
tricerbeꝝ canē:cuius officium ē uolentes itro mittere:& exitum itrātibus phibere:tres cās itelligēdas puto:
rodētes acri morsu deceptoꝝ mētes læales. s. assentorū blandiciæ:falsa fœlicitatis opinio: & inanis gloriæ
fulgor:q qdē cōtinue nouis discipulis detrahētes ignaros miseras curas augēt:& minerue auctas nō pmit-
tunt. Circuit seu inundatur herebus a qttuor fluminibus:ut p hoc sentiamus qa hi q se rōne deiecta ab ince
ptis cōcupiscentiis trahi pmittunt primo recti iudicii pturbata lætitia acherontē trāseunt:q carēs gaudio iter
pretatur:& sic pulsa lætitia:ut eius occupet mœsticia locum necesse ē:ex qua ob bonum lætitiæ pditum psæ
pe uehemēs nascitur ira:a qua in furorē impellimur:q phlegetō ē. i. ardēs. ex furore etiā in tristiciā labimur
quæ stix est:& ex tristicia in luctū:& lachrymas:p quas cocytus accipiēdus est quartus fluuius. Et sic miseri
mortales agimur:cæca cōcupiscibilis appetitus opinione seducti:itraq̃ gerimus:qd in uisceribꝰ terræ a poe
tis stolidi arbitrantur iclusum. Herebus āt dr:ut ait Vgucio qa nimis hæreat illi quē capit. Dis āt dr a dite re
ge suo:q apud poetas diuitiaꝝ dr deus:& hoc iō qa diues sit. i. abundās locus iste:eo q̄ i eū descēdāt:utpluri-
mū morietes hodie:oli oēs. Tartarus āt dr a tortura:qa torqueat quos absorbet. Veꝝ tartarus est pfundissi-
mus isernoꝝ locus:ex quo ut opinari uidet Vgucio:xps neminē eduxit. Orcus āt dr qa obscurus. Baratꝝ
uero a forma dictus creditur. Est āt baratrū uas ex uiminibus cōfectū a pte supiori pparulū:ab iferiori āt acu
tum:quo utunt agrestes cāpani:dū ex uitibus arboribus ānexis uidemiātes uuas colligūt:& hoc iō dictū ut
itelligamus isernū amplissimas fauces ad suscipiēdū dānatos hēre:ad eos uero seruādum altissimū locū atq̃
pfundum. Infernus āt dr:qa oium terræ partiū iferior sit. Auernus āt ab a qd est sine:& uernos qd est gaudi
um dr:eo q̄ gaudio careat & tristitia lugeat sempiterna.

De Amore primo herebi filio. Cap. IX.

X filiis herebi primus occurrit amor quē ab eo ex nocte susceptū:ubi de naturis deoꝝ Tullius as
serit. Quod forsā regū serenissime uideret tibi mōstruosū:ni uerū mōstraretur rōne possibili. An
tiquorum snia fuit amorē eē animi passionē. Et iō qcqd optamus id amor ē. Verū qm̄ in diuersū
nræ affectiōes finē ferunt:ut amor nō idē circa oia sit necesse ē:& ob id i paruū numerū redactis
mortaliū desideriis:triplicē illū maiores dixere. Et ante alios apuleio teste:eo in libro:quē de dogmate Plato
nis scripsit:asserit plato tres nō amplius amores fore. Quorū primū dixit eē diuinum:cū incorrupta mēte:
& uirtutis rōne cōueniente. Alterum degñis ai corruptæq̃ uolūtatis passionē. Tertiū ex utroq̃ pmixtum.
Post quem auditor eius aristoteles mutatis fere potius uerbis q̄ snia:atq̃ triplicem uoluit. Primum dicens pp
hōestum. scdm pp delectabile. tertium pp utile mouentē captos a se. Sane qm̄ nec is de quo sermo: diuinus
aut pp honestum est:nec ex duobus aliis pmixtus:aut pp delectabile:uerum degñis ai:& pp utile:merito eū
iuxta sniam Ciceronis:filiū herebi noctisq̃ dicemus. i. cæcæ mentis & obstinati pectoris. Ab hoc. n. i execra-
bilē auri famē impellimur. ab hoc i cupidinem ipii iexplebilem. Ab hoc in stolidū picturæ gloriæ desideriū.
Ab hoc i funestā amicoꝝ cedem. Ab hoc i pclitatiōes urbium:furta fraudes uiolētias:& dolosa consilia mise
rit rahimur. Hac peste afficiunt gnatonici:histriōes assentatores:& huiusmodi pniciosa manus hoium ridē
tem insipientium sequentes fortunam:& eo utuntur ad denudādos blanditiis:& falsis laudibus milites glo-

riosos.Eum igitur rite pensatis omnibus non amorem:quinimmo odiũ rectius uocaremus.

De gratia herebi & noctis filia. Cap.XVI.

HErebi & noctis gratiã eẽ filiã scribit Tullius:ubi de naturis deorũ.Ego tamẽ alibi legisse memini
grãs seu Iouis & auctonii:seu liberi prĩs ac Veneris fuisse Veꝝ ut hẽamus qd ĩ hoc senserint. q
finxerunt est sciendũ:grãm eẽ quandã liberæ mẽtis affectionẽ:maioꝝ potissime ĩ minore:q̃ nul-
lo p̃cedente merito indulgentiæ beneficia:& obseqa:etiã nõ petẽtibus ĩpendunt.Haꝝ tamẽ multiplices esse
spẽs reor.Aliæ quidẽ dei sunt ĩmortalis:qbus amotis nulli sumus.Aliæ uero hoĩum ĩter se:& hæ in bonum
possunt tendere in malũ:q̃q̃ semp in bonũ sonare uideatur grã.Has oẽs herebi & noctis filias : uariatis ta-
men parentiũ sensibus possemus ostendere:sed ut ad hanc omissis in suũ tẽpus reliqs ueniamus : reor ergo
hanc ea grãm esse:quæ ob aliquod infandũ facinus:uel turpes alicuius hominis mores ĩ peruerso aliquo ac
detestabili uiro causatur:& sic herebi.i.obstinati pectoris:& noctis.i.cecæ mentis erit filia gratia talis.

De labore.iii.herebi filio. Cap.XVII.

LAbor a Cicerone noctis & herebi scribit̃ filius.cuius quiditas ab eodẽ huiusmodi designat̃.La
bor ẽ functio quædã:uel aiæ uel corporis grauioris opis uel muneris. Qua ĩspecta merito no-
ctis & herebi filius dr̃ seu dici põt:is.s.q damnosus ẽ:& merito reprobandus . Nã uti ĩ herebo
& nocte ppetua sonitũ ẽ inqetudo:sic & ĩ secretis cordiũ penetralibus eoꝝ q cæca tracti cupidine:circa sup-
flua & minie opportũa cogitatiõe agitãt cõtinua & q̃m cogitatiões tales ĩ obscuro causant̃ pectore merito la
bor talis filius dicit̃ noctis & herebi. De inuidentia seu inuidia.iiii.herebi filia. Cap.XVIII.

INuidentiam dicit Tullius herebi & noctis fuisse filiã:q ubi de questionibus tusculanis : hanc ab
inuidia differẽtiã facit:dicẽs ĩuidẽtiã ad ĩuidũ tantũmõ ptinere:cũ ĩuidia ad eũ etiã cui fert̃ ptinere
uideat̃:& de ea cõcludẽs dicit.Inuidẽtiã eẽ ægritudinẽ susceptã pp alterius res secũdas : q̃ nil no-
ceat ĩuidẽti.huius.n.hitationẽ & mores sic describit Oui.Protinus ĩuidiæ nigro squalẽtia tabo
Tecta petit:domus est ĩmis in uallibus:huius Adita sole carens nõnulli puia uẽto: Tristis & ignaui plenissi
ma frigoris:& q̃ Igne uacet semp:caligine semp abũdet & paulo post.Cõcussæ patuere fores.uidet ĩtus edẽ
tẽ Viperas carnes uitioꝝ alimẽta suoꝝ Inuidiã:uisãq oculis auertit.at illa Surgit humo pigre:semesarũq re
liqt Corpora serpẽtũ:passũq icedit ierti. Vtq deã uidit:formaq:armisq decorã:Ingemuit:uultũq deæ ad
suspiria duxit:pallor in ore sedẽs:macies in corpore toto.Nusq̃ recta acies:liuẽt rubigine dẽtes:pectora felle
uirẽt:lingua est suffusa ueneno.Risus abest:nisi quẽ uisi facere dolores.Nec fruit̃ sõno uigilãtibus excita cu
ris.Sed uidet igratos:itabescitq uidẽdo Successus hoium:carpitq & carpitur una.Suppliciũq suũ ẽ &c.
Hos uersus siqs plene cõsiderabit:& eã esse inuidẽtiã:quã nos ampliori licẽtia inuidiã dicimus:& herebi no
ctisq filiã absq difficultate cognoscet &c. De metu.v.herebi filio. Cap.XIX.

MEtus:ut sæpe dictus asserit Tullius filius herebi.fuit & noctis.Est.n.metus:ut idẽ ait Tullius:
rõni aduersa cautio.Hũc ego hoꝝ parẽtũ filiũ dictũ arbitror: qa ex remotis a cognitiõe nr̃a no-
stris in pectoribus oriatur.Eũ tñ duplicẽ reor:& q in discretũ uiꝝ iure cadere possit : ut metuisse
tonitrua:& q nulla rõnabili cã ĩpellẽte:nõ aliter q̃ mulierculas nõnullos exanimat.Hic sub uoca
bulo pauoris unus ex ministris martis est:ut demõstratur a Statio dicẽte.Inde unũ dira comitũ de plebe pa-
uorẽ.Quadrupes anteire iubet:nõ alter anhelos Insinuare metus aiumq auertere ueris. Actior innuere mõ
stro uocesq manusq.Et faciẽs q̃cũq libet bonus oia credi.Auctor:& horrificis limphare incursibus urbes
Si geminos soles nutũq suadeat astra:Aut mutare solũ:aut ueteres descẽdere syluas.Has misere uidisse pu-
tant &c.Possem rex optime multa uerba facere huius carminis explicãdo partes:ut mores metus apirẽ : sed
adeo tenuia sũt figmẽta:ut plura dicere supflua ratus sim.Huic p̃terea ascribit Tullius in tusculãis q̃onibus
nõ aduertẽter plures subesse ministros:ut puta pigritiã:pudorẽ:terrorẽ:timorẽ:pauorẽ.exaiationẽ:cõturbati
onẽ:& formidinẽ:de qbus omnibus ibidẽ seriose legitur. De dolo.vi.herebi filio. Cap.XX.

St & Dolus:ut Tullio placet:filius noctis & herebi:de quo referre cõsueuerat Barlaam quum ad
e troianũ bellũ iuisset cũ græcis:& cũ minus armis iretur ĩ uotũ cõsultãtibꝰ qbusdã ex primatibꝰ de
agẽdis ab Vlysse:cui familiarissimus erat:in cõsiliũ fuisse deductũ.Qui cũ elatos aios & iactãtes
atq cõsilia quorũdã audiuisset:atq aliq̃diu secũ risisset:rogatus sñiam dixit:q̃ & si nõ hõesta . eo
q opportũa uidebatur:assũpta est:& eidem cũ epeo fabricãdi eq:negociũ euestigio cõmissũ est:quo postmo
dũ eo puentũ:ut optato iam fessi potirentur græci. Satis tenuæ fictiõis est uelũ.& iõ cur herebi & noctis di
cat̃ filius uideamus.Quod meo iudicio sacris oñdit̃ lr̃is :qbꝰ docemur ab herebo forma serpentis assũpta:
hũani gñis hostẽ in terris uenisse:& parentũ nr̃oꝝ mẽtes dolosis suggestiõibꝰ offuscasse nocte tartarea : &
ide tãq̃ in cultũ agrũ semẽ iniecisse lætifeꝝ:cuius fructus cũ in legẽ egissent extẽplo uenit in lucẽ :& sic dolus
nõdũ in terris cognitus ab initio manauit ex herebo:& in utero cæcæ mẽtis cõceptus nr̃a morte:& exilio re
gni cælestis palã fcõ:oñdit liqdo se filiũ noctis & herebi.Sãe qa qđ gẽtiles ñ nouerũt:finxisse ñ poterãt. ar-
bitror eos p herebo intimũ cordis hũani recessũ intellexisse.ubi.n.cogitationũ oium sedes ẽ : & iõ si æger
aius uirtute neglecta:ut ad optatũ deueniat:si desint uires illico dirigit ad artes ingeniũ.Et q̃m facilius dolo
capiũt amãtes:eo cogitatiõibꝰ pessimis fabricato:& quos capit & seipm lætifero alligat laqueo.& sic ex no-
cte.i.mẽtis cæcitate:p quã ea uia:q̃ minie decet in desideriũ suũ tẽdit:& ægri pectoris ignominiosa cõcupi
scentia feruentis dolus creatur:& nascitur:& ut plurimum nõ añ uisus in lucem:q̃ is in p̃cipitium uenerit in
quem struitur. De fraude.vii.herebi filia. Cap.XXI.

Raus & merito herebi & noctis a Cicerõe:ubi de naturis deorũ dicit̃ filia.Lætalis qdẽ & infãda
f pestis:& iniquæ mentis execrabile uitiũ.Inter hãc & dolũ hoc interest.s.dolũ q̃doq in bonũ opa
ri posse:fraus nunq̃ p̃ter in malũ:sed potius aduersus hostes dolo agimus.amicos fraude decipi-

mus. Huius aũt formã Dantes allegeri florẽtinus: eo in poemate: qđ florẽtino scripsit idiomate: non parui quidem inter alia poemata momenti: sic describit. Eam. s. iusti hoĩs habere faciẽ: corpus reliquũ serpẽtinũ: uariis distinctũ maculis: atq; coloribus: & eius caudã terminari in scorpionis aculeũ. eaq; cociti innare undis adeo ut illis excepta facie totũ cõtegat horridũ corpus: eaq; gerionẽ cognomiat. In placida igitur: & simili iu sti hoĩs facie sentit auctor extrinsecũ fraudulẽtiũ hoium uultum. sunt. n. uultu & eloquio mites: habitu mo destis: icessu graues: moribus ĩsignes: & spectabiles pietate: operibus uero miserabili sub gelu iniqtatis tectis uersipelles sunt: astutia callidi: & maculis respersi scelerũ: adeo ut oĩs eo℞ ope℞ conclusio pnicioso fit plena ueneno. Et ide Gerion dicta est: qa regnãs apud baleares ĩsulas gerion miti uultu blãdisq; uerbis: & oi comi tatu consueuerit hospites suscipe: & demũ sub hac benignitate sospites occideř. Cur autẽ herebi noctisq; di cta sit filia: eadẽ de dolo rõ est.

De pertinacia octaua herebi filia. Cap. XXII.

Ertinacia insipientiũ exitiale crimẽ secũdũ Tulliũ herebi noctisq; filia ẽ: nec causã uidere difficile Nã quotiẽs idigestus mortaliũ ignauiæ rigor rõnibus ualidis: & calori diuini feruoris iterposita obfuscata itellectus caligine moliri nõ põt: obstinationẽ: seu ptinaciã oriri necesse ẽ: imo iã exor tũ ẽ ignorãtiæ certissimũ argumẽtũ. Ergo bene ptinaciã herebi: quẽ sæpe gelidũ diximus & no ctis: quã sæpe caliginẽ mẽtis mõstrauimus esse: filia est.

De egestate. ix. herebi filia. Cap. XXIII.

Gestas herebi noctisq; filia: nõ ea ẽ quã plurimi arbitrantur o pportunis. s. carere. hãc. n. uiri for tes tolerãtia supauere: ut in arenis libycis cato: sed ea potius cui abũdãtes falso iudicio tracti suc cũbũt: ut auri custos Midas phrygũ rex: qui dũ oĩa q̃ tangebat iuxta uotũ uerterenť in au℞: fame pibat. hæc est ergo uere herebi filia. i. gelidi cordis ac ignaui: acẽt noctis. i. cæci cõsilii: existimãtis optimũ di uitias augere: ut usu careamus earũ.

De miseria. x. herebi filia. Cap. XXIIII.

Lacet isup Tullio miseriã herebi noctisq; filiã fuisse. Hoc. n. adeo extremũ ĩfortuniũ ẽ: ut possit ĩ pspectãtes in misericordiã cõmouere. Quod qdẽ nosipsi nobis facius: dũ neglecto ueritatis lu mie pituras res abeũtes quocũq; mõ: nõ aliter igemiscimus: q̃ si ppetuas pderemus: & sic ab offu scato mẽtis iudicio cõcussũ pectus: suspiriis lachrymisq; miseriã emittit in publicũ: ut ide filia no ctis & herebi dici possit.

De fame. xi. herebi filia. Cap. XXV.

Amẽ dicit Paulus iuxta Crisippũ herebi noctisq; fuisse filiã. Hæc ãt aut publica ẽ. ut oli pmon strata pharaoni: aut priuata: ut crisotonis. Publica ex uniuersali frugũ penuria cõsueuit cõtingere Cuius rei: aut diuina ira causa est uel diuturnũ bellũ: seu aduersa supercælestiũ corpo℞ disposi tio: seu uermes subterranei rodentes semia: seu locustæ iã sata nascẽtia deuorãtes. Ex qbus cã pria a nemine mortaliũ nosci põt: & sic dici poterit herebi noctisq; filia: sed non herebi in uiscer bus terræ latentis: aut in ægris hominũ pectoribus residẽtis: qnimo in pfundo diuiæ mẽtis arcano sanctissime uigilantis: quẽ itelle ctus hoium mortalitatis caligie offuscatus ituerí nõ põt: nec ẽt noctis diuiæ mẽtis: i qua nihil unq̃ obscurũ: ue℞ suo semp lumie cũcta clarificat: sed nr̃æ ibecillitatis errores. Cæteras cãæ huius spẽi afferũt mathema tici suis artibus ẽt puideri posse. Si aũt sic ẽ talis fames neq; herebi: nec noctis filia ee põt. Si aũt nõ sic: tũc ut de eo diximus cũ in arcano naturæ antro repositũ uideri nõ possit: linqueť: ut talis fames filia sit noctis & he rebi rõne iam dicta. Priuata autẽ fames: aut ex penuria cibo℞ cõtinget: ut plurimũ: aut aliquãdo ex fastidio stomachantiũ. si ex penuria aut inertia: atq; desidia patientis: aut ægestatis crimine cõtingit. Si ex inertia: uel desidia. ut quandoq; uidemus quosdã lasciuiis potius & inertiis atq; ocio uacare: q̃ rei familiaris curam ge rere. Hæc profecto noctis herebi filia est eo pacto: quo superiores sunt cæteri. Si ægestatis crimine: dummo do non ob intẽperãtiam fit egenus q patiť. nec hãc herebi noctisq; filiã puto: nisi ob id dixerim: qa ab intrin seco stomachi esuriẽtis pcedit. Si uero ob cibo℞ fastidiũ fames fit: ut nõnũq̃ qbusdã discolis: atque parua cõ suetudine nauseantibus cõtigisse nouius: qbus nisi exqsita edulia: & pulmẽta accurate cõposita: seu regũ tur ceta in pciosa uina atque forẽsia apponãť: adeo uulgaria spernũt: & respuũt: ut prius se torqueri i edia pmit tãt q̃ comedãt: nulli dubiũ qn & hæc nata sit herebi atque noctis. Huius aũt mãsionẽ & formam sic describit Ouid. Quæsitãque famẽ lapidoso iuenit i agro Vnguibus & raris uellẽtẽ dẽtibus herbas. Hyrtus erat crinis caua lumia: pallor i ore: Labra icana situ: scabræ rubigie fauces: Dura cutis p quã spectari uiscera possent. Ossa sub icuruis extabãt arida lũbis. Ventris erat p uẽtre locus: pẽdere putares Pectus & a spinæ tantũmodo crate teneri. Auxerat articulos macies genuumque rigebat Orbis: & in modico prodibant tubere tali: hanc procul ut uidit &c.

De querela. xii. herebi filia. Cap. XXVI.

q Verelã dicit Tullius filiã fuisse noctis herebi: qđ facile cõcedit: si qd sit sanæ mẽtis oculo pspe ctet. Est. n. morbus quasi male cõueniẽtis secũ aĩ: ob hoc insanũ ueniẽs pectus: qa aut subtrahi qđ sibi debeť autumat icõsultus hõ: aut ægre fert sibi nõ dari qđ optat: uel nõ posse qđ cupiat. Et sic qđ suũ crimẽ ẽ: alienũ lumie mẽtis priuatus existimat. hic queritur lasciuus amãs: hinc auri cupidus. hic bono℞ auidis: hic sanguinis sitibũdus: & alii plures malũ qđ itroduxerunt ipsi: & prudẽtes eie cisse poterãt flẽtes.

De morbo. xiii. herebi filio. Cap. XXVII.

e St herebi noctisque filius morbus: ut placet Tullio & crisyppo. hic ãt mẽtis & corpis põt eẽ defe ctus: & uti in corpe ab humo℞ discordãtia: sic in mẽte aio℞ icõueniẽtia causatur: & tũc merito hu iusmodi parẽtũ. i. cæcitatis itrinsecæ filius nũcupatur: & qm in mortẽ salutis tẽdere uideatur: mor bus ut placet pluribus appellatur.

De senectute. xiiii. herebi filia. Cap. XXVIII.

s Enectus ætatũ ultima: & morti contermina: solo contingit corpori cum rationalis anima tendat uiriditate perpetua in æternum. hæc ut ait Tullius herebi fuit noctisque filia: quod quidem faci

le concedi potest:cum illi fit in complexione conformis:frigidā scilicet & sicca: & filii similes consueuerunt esse parentibus. Est insuper herebus iners:& tremulus:a quibus non degener est senectus: cum ut cernimus tremula fit & tarda. Porro quia hebetes offuscatosq; sensus habet corporeos:non incongrue illi noctē dixere matrem. Atamen hoc habet insigne:quia quantum illi subtrahitur uirium:tantum magis augetur cō silii.ex quo fit ut ueneranda sit:& eius cani iuuenum præponantur lacertis.

De pallore decimaquinta herebi filia. Cap.XXIX.

Pallor faciei atq; totius corporis exsanguis ē color exhausti sanguinis:seu ægri seu repentini timoris certissimus testis:hic noctis & herebi filius est:teste crisyppo. Et hoc iō:quia qcqd a luce solis non cernit:aut a minus bonā uegetatiōe nutrit:pallore facile occupat:& supra dictū ē qa neq; solem uideat neq; calorē sentiat herebus:& ob id ubi ista contingunt frigescere sanguine:& aduersa digestiōe corrūpi:& per consequēs oriri pallorē necesse est:ut satis uidemus i eis qui diu cæco carcere clausi in lucē ueniunt.aut qui ab ægritudine corporea fatigati resurgūt:uel subito correpti pauore pallescunt.

De tenebra decimasexta herebi filia. Cap.XXX.

Herebi noctisq; filiā esse tenebrā nullo īteruenīente teste credit. Sane ne idē mater & filia uideantur:in hoc differunt. Nocte aliqualis res luminosa cernitur ut luna:& sidera:seu ignis aliquādo. In tenebra nil unq̄ apparet luminis:& si appareat usq̄ desistet esse tenebra.

De somno decimoseptimo herebi filio. Cap.XXXI.

Somnus secundum quosdam est intimi ignis coertio:& per membra mollita:& labore relaxata diffusa quies.secundum uero alios est quies animalium uirtutum:cum intentione naturaliū. De hoc sic scribit Ouid. Sōne qes rerū placidissima somne deoꝝ Pax animi:quē cura fugit:q corpa duris Fessa ministeriis mulces reparasq; labori. Sane longe plenius somni cōmoda describit Seneca poeta in tragœdia Herculis furētis dū dicit. Tu quoq; domitor somne malorū reqes animi. Pars humanæ melior uitæ Volucer matris genus asteæ. Frater duræ lāguidæ mortis Veris miscēs falsa futuri:certus & idē pessimus auctor pater o rerū portus uitæ:lucis reqes noctisq; comes Qui par regi famuloq; uenis. Placidus fessum leuisq; foue Pauidū leti genus humanū Cogis longā discere mortē preme deuictū &c. huic præterea describit thalamū satis aptū dormiēdi cupido dicens. Est ꝓpe cimerios lōgo spelunca recessu Mons cauus: ignaui domus:& penetralia somni Quo nunq̄ radiis oriens mediusue cadēsue phœbus adire pōt:nebulæ caligie mixtæ Exalant humo dubiæq; crepuscula lucis Nō uigil ales ibi cristati cantibus oris Euocat auroram.nec uoce silentia rumpunt. Sollicitæue canes:canibusue sagatior anser:Garrula nec ꝓgne stertentia pectora mulcet. Nō ferā:nō pecudes:nō moti flamine rami Humanaue sonū reddūt cōuitia linguæ. Muta quies habitat saxo tamē exit ab imo Riuus aquæ lentos:per quē cū murmure labēs Inuitat somnos crepitātibus unda lapillis. Ante fores atrii fœcūda papauera florēt:Innumeræq; herbæ:quaꝝ de lacte soporē Nox legit & spargit p opacas humida terras. Ianua ne uerso stridorē cardie reddat. Nulla domo tota est custos i limie: nullus In medio torus ēst:ebano sublimis in antro Plumeus unicolor pullo uelamie tectus. Quo cubat ipse deus mēbris lāguore solutis. Hūc circa passim uarias imitātia formas. Somnia uana iacēt toudē quot messis aristas.sylua gerit frondes.eiectas littus arenas:&c. Hūc tam spectabili thalāmo:ac cubicularis decoratū deū dicit Tullius herebi & noctis fuisse filiū:cuius rei causa uidēda est:& inde uidere poterimus de ministris:cū satis sensus appareat descripti Thalami. Filius ergo herebi Noctisq; dicit somnus:qa a uaporibus humidis e stomacho surgētibus:& opilātibus arterias:& qeta obscuritate causet. Si āt de mortali somno uelimus itelligere:nō difficilius parentū taliū dabit cā. Nā calore caritatis pdito:& omissa rōnis uia:ut necessariū sit in leti ferū ire somnū satis aptū est. Nūc autē de assistentibus uideamus:quæ somnia sint multipliciū specierū: ex qbus qnq; tantū sup somnio Scipionis Macrobius ostendit. Haꝝ prima uocatur phātasma:q nūq̄ se mortalibus miscet nisi lēte:dum se incipit somnus:immitere:existimātibus nobis adhuc uigilare. Affertq; horribiles uisu formas:& utplurimū a natura specie & magnitudine discrepātes. Certamē noxiū:aut mirabile gaudiū tēpestates ualidas uentosq; sonoros:& huiusmodi. Huius ignē dicit Macrobius eē ēt emactes seu ephiactes:uel ephialte:qđ̄ cōmunis psuasio existimat qescētes iuadere:& suo pōdere pressos:sentiētesq; grauar Et huius causam opinātur multi stomachū nimio cibo uel potu grauatū.seu lōgo ieiunio uacuū: & nōnunquam aliquē ex humoribus cæteris prædominantē. Sūt qui supaddāt hæsitatiōes: dicātq; Virgiliū itellexisse Didonē uidisse phātasmata dū sorori cōquesta ē dicēs. Quæ me suspensam isomnia terrent:& illud insomnia pro phātasmate licentia poetica iproprie positū. Secunda insomniū nuncupatur a premeditatiōe causatum:ut Tullius affirmare uidetur i libro reipublicæ dicēs Fit enim sæpe ut cogitatiōes sermonesq; nostri pariāt aliqd in somnio:quale de Homero scribit Ennius:de quo uidelicet sæpissimæ uigilans solebat cogitare & loqui &c. In hac igitur specie somni amās dilectā sibi puellā in amplexus eius occurrentem aspiciet. aut fugientē miserrimus exorabit. Nauta tranquillum mare nauēq; pansis uelis sulcantem: aut tempestate periclitantem aspiciet. Sic & agricola frustra lætabitur lætas aruis intuens segetes:depastasque plorabit. Ingurgitator pocula exhauriet:ieiunus cibos:aut optabit:aut faucibus uacuis deuorabit appositos. De præmeditatis autem a Didone saucia uisa quidam uolunt:eo q; uideantur a Virgilio ostensam præmeditatio nem:dum dicit. Multa uiri uirtus animo multusque recursat Gētis honos:hærēt ifixi pectore uultus. Verbaque &c.& sic tāq̄ ex ꝓmeditatione ꝓueniens uidetur esse insomnium. Verum quoniam ex affectiōe ꝓcedunt una cū somno in auras euanescunt:ut ipse idem Virgilius dicit. Sed falsa ad cælū mittunt insomnia manes. Somnium species tertia appellatur:p quod placet Macrobio certa somniari:sed sub uelamine ut teste Moyse in pētateucō uidit Ioseph māipulos fratrū suū adorātes:& ut ait Vale. astiages uitē & urinā

ex genitalibus filiæ prodeuntes. hoc autē fieri uolūt homīe existēte sobrio utplurimū sumus ꝓpinquante die. Quarta uero species uisio noiat̄: nullas præ se ferens ambages ꝗnimo ꝙ factuꝝ est liquida patefactione demonstrat: ut uidit Arterius Ruffus romanus eques dormiens Syracusis: se. s. dū gladiatoꝝ munus īspiceret retiarii manu trāffodi: qđ die sequēti cū multis nunciasset secutū ē. Quinta & ultima sonioꝝ species oraculum ueteres uocauere: qđ Macrobius eē uult dum sopiti parētes maioresq́ꝫ nostros graue hoiem ut pōtificē seu ipsum deū aliqua dicentē seu ꝑmonentē nos cernimus: ut in sōniis Ioseph ab angelo ꝑmonitus est: ut acciperet puerū & matrē eius: & cū eis secederet in Aegyptum. Sane nōnulli ex priscis: ut ex uerbis Porphyrii philosophi satis ꝑcipi pōt: oia per quietē uisa uera esse arbitrati sūt. Sed utplurimū minime ītellecta: & ob hoc uidet̄ porphyriū lōge aliter ꝗ multi faciāt alii sentire: qđ per Homerū primo: deinde per Virgilium dictum est: & quon ā familiare magis Virgilii ꝗ Homeri carmen deducamus in mediū. Dicit eteni Vir. Sūt geminæ sōni portæ: quarū altera fert̄ Cornea: q̄ ueris facilis dat̄ exitus umbris. Altera cādēti ꝑfecta nitēs elephāto. Sed falsa ad cælū mittūt īsōnia manes &c. Per hos uersus uult porphyrius sōnia oia uera eē sentiēs ꝙ aīa sopito corpore tāq́ paululū solutior: ī suā diuinitatē nitat̄: & in latēs humanitatē ueꝝ aciē omnem dirigat intellectus: & nōnulla uideat: & discernat: & plura uideat ꝗ discernat: seu lōgius abdita sint: seu densiori tegmine occultata: & hinc fit ut quod discernit: esto nō plene nebulo caliginis mortalitatis obsistēte: dictū sit ꝑ corneā emitti ianuā: cū cornu huius naturæ sit: ut extenuatū peruiū sit intuitu: & tanꝗ diaphanū corpus in se recondita uidere ꝑmittat. Quod autē obsistente carnis caligie uidere nō pōt: id elephanto cōtectū dicimus: cuius quidē os a natura adeo cōdensatū est: ut in quātūcūq́ꝫ tenuitatē redigat̄ uidere supposita: nō ꝑmittat: que ideo falsa dicit Virg. quia minime ītellecta sunt: ut ait porphyrius. Nūc aūt superest de ministris uidere: qui & si forte multi sint noia triū tantū esse cognoscimus: quoꝝ prima morphea dictū uolūt: qđ interꝑtetur formatio seu simulachrū: cuius domini iussu officiū est quoscūq́ꝫ hominū uultus fingere: uerba: mores: incessus & idiomata: ut scribit. Ouidius dicens: At pat r e populo natoꝝ mille suoꝝ. Excitat artificē simulatoreq́ꝫ figuræ. Morphea nōnullo iussos solertior alter. Exprimit icessus uultūq́ꝫ sonūq́ꝫ loquēdi. Adiicit & uestes: & cōsuetissima cuiq́ꝫ Verba: sed hic solus hoies imitat̄ &c. Secūdū autē itathōa seu phabetora: quoꝝ ego nominū significatū ignoro. Huius tamē officiū hoc in carmine dicit Ouidius. Alter fit fera: fit uolucris: fit longo corpore serpēs. Hūc itathon superi mortale phabetora uulgus Noiat &c. Tertiū uero dixere panthū: q̄si totū: cuius officiū est īsensibilia fingere Ouidio teste: dū ait. Est etiā diuersæ tractiu artis Panthos ille: ī humū: saxūq́ꝫ: undāq́ꝫ: trabeq́ꝫ Quæq́ꝫ uacāt animo fallaciter oia transit &c. Quasi ex his uelit quæ cernimus dormientes ab exteriori potentia nobis ablata sint. Verum utrum sic sit uideant alii.

De morte decimaoctaua herebi filia. Cap. XXXII.

Mors: ut uoluere Tullius & chrisippus: filia fuit noctis & herebi: quā ultimū esse terribiliū testatur Aristoteles. ab hac eni oēs ab ea ipsa die qua miseri mūdū intramus: sensim adeo: ut nō aduertamus cōtinue carpimur: & cū quottidie moriamur: tūc uulgato sermone mori dicimur: cū mori desinimus. hanc & si mille modis miseri rapiamur: aut uiolentam: aut naturalē uoluere priores. Violenta est quæ ferro uel igni: uel casu aliquo fugienti: uel etiā postulanti inter. Naturalis autem secundū Macrobium sup sōnio Scipiōis ea est: qua nō corpus ab aia: sed a corpe aia derelicta ē. Vocauere insup ueteres seniū mortē maturam seu meritā: iuuenū īmaturā: pueroꝝ autē acerbā dixere. necnō & aliis multis nominibus appellata est: ut atropos: parca: letū: nex: & fatū. huius etiā dirū opus sic breuiter describit Statius. Stygiis emissa tenebris Mors fruitur cælo bellatoreq́ꝫ uolando Cāpum operit nigroq́ꝫ uiros inuitat hiatu. Nil uulgare legēs: sed ꝗ dignissima uita. Funera ꝑcipuos annis animisq́ꝫ cruēto Angue notat &c. Sed iā ꝗ pauca ficta sunt detegamus. herebi illā dicūt filiā: qui ab herebro missa sit: ut in ꝑscripto carmīe Statius Stygiis emissa tenebris: seu qa colore careat: ut caret herebus. Noctis autē ideo filia dicta ē: quia horribilis & obscura uideatur. Mors autē dicta est ut dicit Vgucio qa mordeat. uel a morsu parētis primi per quem morimur. uel a marte qui interfector est hominum: uel mors quasi amaror: quia amara sit: nihil enim hominibꝫ creditur amarior morte: eis exceptis: de quibus dicit Ioannes in apocalypsi. Beati qui in domino moriūtur. Hæc ut placere uidetur Seruio: ab atropo: de qua supra: differt. quia per hanc uiolentam debemus intelligere mortem: ut satis etiam colligitur proximo supra ex carmine Statii. Per atropon autem uult intelligi naturalem rerum dispositiōem. Atropos autem dicta quia non conuertitur. Parcam uero eam per antiphrasim dixere: eo ꝙ nemini parcat. Sic & letum eum sit moestissima rerum. Necem autem illam proprie arbitror qua aqua uel laqueo seu modo alio spiritus intercluditur. Fatum autem dicta est: eo ꝙ diuina prouidentia præmonstratum sit: qui nascuntur omnes mori debere.

De charone. xix. herebi filio. Cap. XXXIII.

Charo Acherontis nauta herebi & noctis filius dicitur a chrisyppo: de quo sic ait Virgil. Portitor has horrēdus aquas & flumina seruat Terribili squalore charon. cui plurima uento canities inculta iacet: stant lumina flamma. Sordidus ex humeris nodo dependet amictus. Ipse ratem cōto subigit uelisq́ꝫ ministrat. Vt ferrugiea subuectat corpa cymba. Iā senior sed cruda deo: uiridisq́ꝫ senectus. Charon: quem Seruius deuoluit in cronon: tempus est. herebus autem hic pro intrinseco diuinæ mentis consilio intelligendus est: a quo tempus & cætera omnia creata sunt: & sic herebus charonis pater. Nox autem illi ob id mater dicta est: quia ante creatum tempus nulla fuit sensibilis lux. & ideo i tenebris factū est: & ex tenebris productū uidetur. Apud inferos uero ideo positus est charon: qa sup̄i tempore nō idigent: ut nos mortales: qui ab illis sumus inferi: indigemus. ꝙ autē charon corpora deferat ex una in alteram Acherontis ripam: ideo fictū est ut intelligamus: quoniam tempus confestim ut nascimur suo nos sumit in

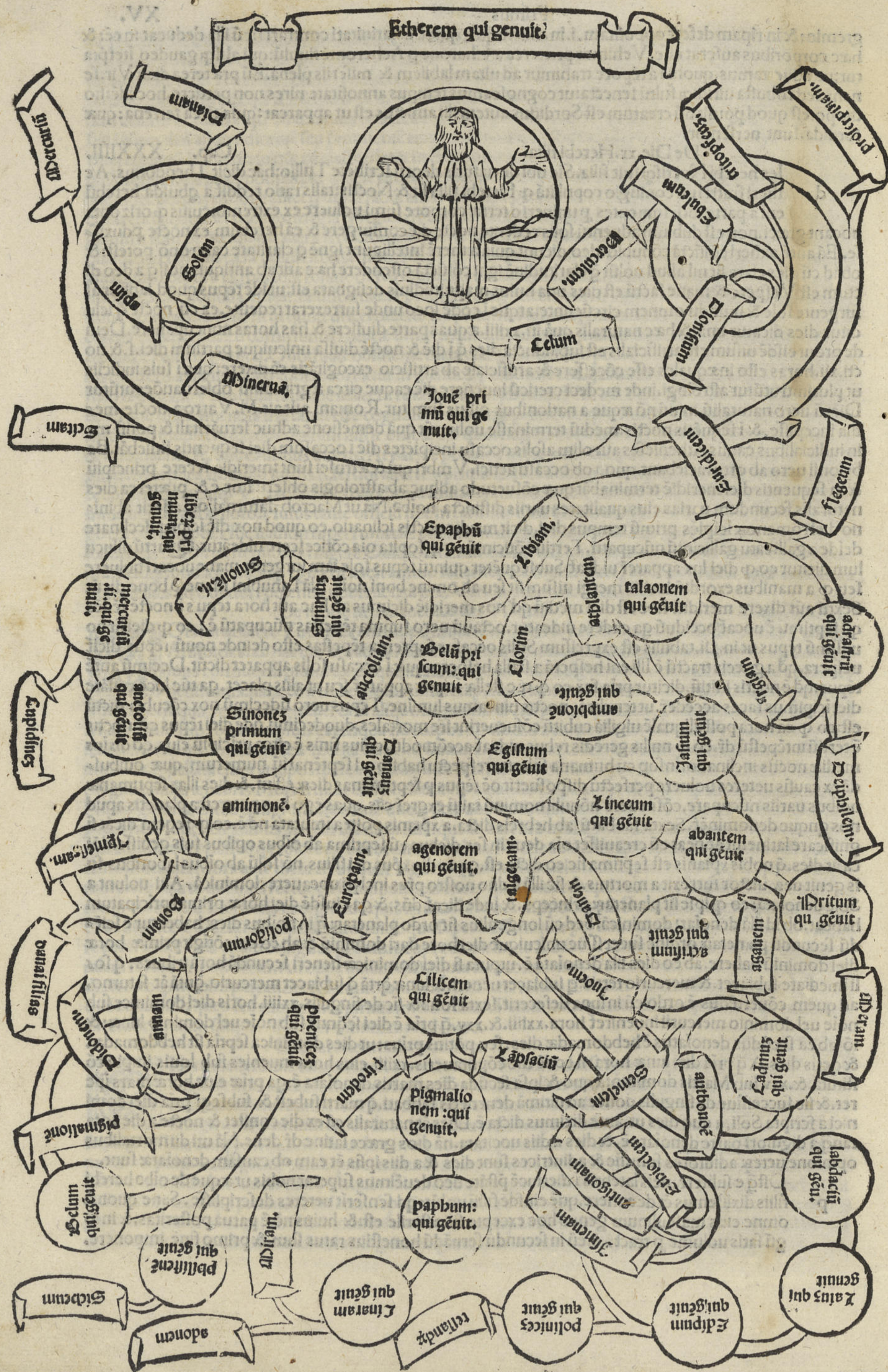
gremio: & in ripam defert oppositam. i. in mortē quæ quidē ē natiuitati contraria: cū illa deducat in eē: & hæc corporibus auferat esse. Vehimur præterea a Charone p Acherontē fluuiū: qui absq gaudeo iterpta tur: ut aduertamus. quoniā a tēpore trahimur ad uitam labilem & miseriis plenā. Eū præterea dicit Vir. senem. sed robusta uiridiq fultū senecta: ut cognoscamus tempus annositate uires non perdere. hoc idē: hodie potest quod potuit dū creatum est Sordidus autem illi amictus est ut appareat: quia circa terrena: quæ sordida. sunt uersentur.

De Die. xx. Herebi filia. Cap. XXXIIII.

Ies herebi Noctisq fuit filia. Sic ubi de naturis deorū scribēte Tullio: hāc dicit Theodotius. Ae
d theri fratri suo coniugio copulatā q Herebi filia sit & Noctis: talis ratio reddit a qbusdā herebū enī a parte totū sumentes p uniuerso terræ corpore sumi uoluere ex extremo: cuius q orizonta uocant græci. non est dubium aduentū solis cedente nocte diē consurgere & eā herebum ex nocte pduxisse. Eā autē ætheri coiūctā cōnubio ideo dicunt quia ætherē intelligunt ignē q claritate carere nō potest: & ob id cū dies clara sit nil aliud uolūt q claritudinē igni coiūctā ostendere hæc aūt ab antiquis postq a deo dictum est Vespere & mane factū est dies una huius magnitudinis designata est: ut idē tēpus quod labitur assurgente sole & mundū omnem circūeunte. atque i eodē loco unde surrexerat redeūte. ea cū nocte q ieluditur dies dicatur una: & hæc naturalis quā in. xxiiii. æquas parte diuisere & has horas nuncupauere. Deinde prout eisdē uisum est. artificialis est supinducta dies q i diē & noctē diuisa unicuique partium diei. s. & nocti. xii. horas esto inæquales esse cōcessere & artificialē ab artificio excogitatis eā dixere: qua i suis iudiciis ut plurimū utūtur astrologi. inde medeci creticū inuenere diē eaque circa ægritudinū obseruatiōes utūtur Dierū uero naturaliū initiū nō æque a nationibus oibus sumitur. Romani aūt ait. M. Varro a nocte media incepisse. & i sequētis noctis. mediū terminasse uoluerūt quā demēsionē adhuc seruāt itali & potiss me in iudicialibus causis Athenieses aūt olim a solis occasu incipiētes diē i occasum diei sequentis finiebāt. Babylonii uero ab ortu faciebant. quod ob occasu actici. Vmbri qui & ætrusci sunt: meridie fecere principiū & in sequentis diei meridiē terminabāt quæ cōsuetudo adhuc ab astrologis obseruatur ē & præterea dies naturalis secundum uarias eius qualitates uariis distincta noib9. Nā ut Macrob. saturnaliorū asserit abinitio diei romanorū icipiēs primū tempus diei. dicit mædie noctis iclinatio. eo quod nox diē icipiat declinare deide a galli cātu gallicinjū nūcupatū. Tertiū cōticiniū eo q sopita oia cōticescere uideatur. Quartū diluculum dicitur eo q diei lux apparer uideat Subsequēter quintū tēpus sole iam surgente mane uocari uoluere seu q a manibus exordiū lucis emergi uisum sit seu ab omine boni nois Nā Lanubini mane p bono dicūt Sextū aūt dixere meridiū hoc est diei mediū qđ nos meridiē dicimus ab hac aūt hora tēpus s i nocte tēdēs qđ septimū ē uocat occiduū qa cadere uideatur. octauū uero supma tēpestas nūcupatū ē: eo q diei sit nouissimū tēpus ut in. xii. tabulis est expressum Solis occasus suprema tēpestas esto deinde nouū tepus dicit uespera. qđ a græcis tractū ē Illi enī hesperā a stalla hespero. quæ i occasu solis apparet dicūt. Decimū autē tēpus: qđ ē noctis initiū. dicitur pria fax eo q tūc stellæ icipiāt apparer seu ut aliis placet. qa tūc luce cessāte diei icipimus faces accēder. ut tenebras noctis uincamus lumine. Tēpus uero ūdecimū nox cōcubia dictū est: eo q ea hora post aliqualē uigiliā cubitū cōsueuerint ire mortales. duodecimū qdē diei tēpus qđ noctis ē tertiū intēpestū dr. eo q nullis gerēdis rebus uideat accōmodū. cuius finis ē circa pricipiū eius. qđ diximus mediæ noctis inclinatio. Insup cū humana solertia respectu habito ad septenariū numerum. quæ quibusdā ex causis ueteres uoluere perfectū disposuerit oē tēpus p septimanas dierū effluui. & dies illas septimanæ noibus uariis nūcupare. cōsueuere nōnulli nominū taliū exqrer cās. quas ego has puto cū a planetis apud nos qnque denominēt. Sexta sabbatū ab hebreis dicta. a xpianis postea imutata nō ē. eo q reqem dicāt significare latine. ut appeat cū creauisset oia deus in sex diebus cū septima ab oibus opibus suis qeuisse. dñica āt dies. q nobis xpianis est septima sic eo dicta est. qa ea die xpus dei filius. nō solū ab oibus laboribus suis qeuit uerū uictor surrexit a mortuis. & sic illā a dño nostro pres inclyti uocauere dominicā. Alii uolunt a Sole denoiatā: eo q ipse sit planetarū princeps. & inde dicat dñs. & qa eiusdē diei horæ primæ pricipatum habeat. ob id illā denoiari dominicā. Sed cū longe alius sit ordo planetarū q in noibus dierū habeatur ē sciēdū secundū planetarū ordinē successiue unicuique diei hore dari dominiū & ab eo cui cōtigit primæ horæ diei dominiū habere. ab eo dies illa denoiata ē. utputa si diei dominicæ ueneri secundā horā tribues: q soli imediate subiacet. & mercurio tertiā. q subiacet ueneri: & lunæ qrtā q subiacet mercurio. qntā āt saturno. ad quem cōuertēdus ē ordo cū in luna defecerit. sextā Ioui: & sic de singulis. xxiiii. horis diei dominice sub noie uel dominio mercurii inueniret hora. xxiiii. & xxv. q pria ē diei seqntis sub noie uel dominio lunæ: & lō ab ea secūdus denoiatus ē hebdomadæ dies: seu potius prius: ut dies dominica septia sit hebdomadæ & qetis dies. A q pria diei lunæ hora: si eodē mō cōputaueris. xxiiii. eius hora inuenies sub Iouis impio cōstitutā. & xxv sub Martis dominio: a quo & ipsa secūda dies martis denoiata ē: qa priæ eius horæ mars iperet. & sic successiue de singulis donec ad ultimā deueneris sabbati. q marti subest & subseqt pria diei dominici a scripta Soli. a quo dies ut ante diximus dicta ē. Dies āt naturalis cū ex die constet & nocte a die tota tanq a digniori parte denoiata ē. & dies a diis uocitata. nā dios græce latine dr deus. Nā uti dii mortalibus opinione ueterū adiutores sunt: sic & adiutrices sunt dies & a diis ipsis ēt eam ob causam denoiatæ sunt.

Ostq e subterraneis latebris i diei lucē pstāte deo deuēimus superat nobis ut æque de oibꝰ herebi
p filiis dixissemus ēt de æthere. quē eiusdē filiū uolūt: qđ senserit ueteres descripsisse. Sane quoniā omne eius masculinum genus hoc excepto filio sterile est: & huius nō ē parua posteritas. & in lōgū satis uolumē p tractū ē. eū in secundū seruādū honestius ratus sum. & primo finē imponere.

Ethera describit prolis cum parte secundus:

Genealogiæ deorum gentilium Liber Secundus incipit. Prohœmium.

Cauernis herebi fere oēm ꝓlē eduximus grā dei nr̄i oīpotentis & ueri opitulan te:& quo concessum est īgenio amotis figmētis nudam & præcedenti uolumi ne corā apposuimus lectoribus. Eqdē nō absq3 ingēti labore inter stygis fumos & nebulas uacillātis hincinde nauiculæ. sane postq̄ in patentiorē orbē uentū ē forsan mīus ambigue flexus uarios reciprocosq3 superabimus euripos: quoꝝ superbientes in cælum undas ni fallor aspitio. Nā inter alios arduus æthere ui sceribus herebi ī sublime delatus primus īpetu occurrit suo:nō magna tamē ꝓ le fœcūdus:sed spectabili qdē. ex q̄ si satis recte cōspicio prius iuppiter unus ē: tā cōspicui nois gloria lōga successiōe refulgēs:quā si describeř ueli oēm ī ægy ptiū usq3 littus & syriū:regnūq3 tuū Cyprū ut euehar ipellēte fluctu necesse est. Quæ cū tāto sit celsitudini tuæ notior rex inclytæ:ġto mihi lōginqor nauigatio q̄sō per tui nois īsigne decus:errores meos æquo aīo feras:& pii more prīcipis emēdari potius iubeas q̄ dentibus inuidorum lacerari pmittas. Ipse enim tenso uelo ex orci faucibꝰ iter arri pio:orans ut ille illud dirigat:q naufragātibus in mare genesareth discipulis uentis imperauit:& undis.

De Aetere herebi & noctis. xxi. filio qui genuit iouem primum & cælium seu cælum. Cap. I.

Aeter ut placet Tul. in li. de natu. deoꝝ:filius fuit noctis & herebi. q qdem & si quādoq3 pro cælo sumatur:proprie tamen ignis elementū uideť existimari a multis:sic enim testať Vgutio. sic uel le uiueť Ouidius ubi in principio maioris sui uoluminis dicit. Hæc super īposuit liqdum & gra uitate carentē Aethera:nec quicq̄ terrenæ fecis habentē &c. Hunc reꝝ oium cām credidere qdam ut supra dictū est. & eum similiter Demogorgonis filiū fictione sua pronapides ostendit:dū dixit chaos igni ta exhalasse suspiria. sed uisum ē Ciceroni credendū. Quē quātūcūq3 sterilē multi faciāt. ipse tamē eū scribit fuisse fœcundū:& Iouē genuisse primū & cæliū:ex qbus emanauit oīs numerosa deoꝝ ꝓsapia.

De ioue primo Aeteris filio. qui. xiii. inter filios & filias genuit:quoꝝ prima minerua:secundus apis: ter tius Sol:quarta Diana:qntus mercurius:Sextus Tritopatreus:septimus Ebuleus:octauus Dionysius :no nus Hercules:decima proserpina:undecimus Liber pater. dudecimus Epaphus. xiii. Scytha. Cap. II.

Iouē primū dicit Theodōtius fuisse filiū æteris & diei:de quo quidē ioue quātūcunq3 præclaro sit īsignitus noīe:legisse nihil:audiuisse tamē ꝑpauca esto laudabilia memini. Referebat eni Leō tius græcus hō & taliū abūdantissimus. hūc ante q̄situ maius nomē lysaniā nūcupatū. hominem archadē & ꝑfecto nobilē:& ex Archadia athenas iuisse:& cū esset ingentis igenii:uidisseq3 rudi in sæculo:rudi & fere bestiali ritu uiuētes atticos:ante oia cōpositis legibus:illos publico instituto uiuere do cuit:& qui fœminas fere cōes habebāt:primus matrimonia celebrare mōstrauit:& cū iam ad humanos rede gisset mores:monuit eos deos colere:& eis aras & tēpla atq3 sacerdotes īstituit:& multa illis insuper osten dit utilia. quæ dū mirarentur syluestres attici:atq3 cōmendarēt:eū rati deū iouē uocauere. regēq3 suū fecere. Quē etiā Cicero antiq̄ssimū dicit athenienſium fuisse regē. hæc mihi de isto sunt. Nunc uero uiso cur æthe ris & diei illū finxerūt filiū:& quoniā celeberrimū fuit apud gētiles iouis nomē:eius significatū uidebimus. & quæ potuerit eē īpositionis causa & deificatiōis pscrutabimur. Dicūt ergo eū ætheris filiū : seu ut eum no bilitaret patre generoso. Putabant eni primā rerū causam ignē:& sic illi nobiliorē patrē dare non poterāt:seu q3 eū cælestē putaret hoiem:seu deū a cælo uenisse rōne ꝓfunditatis igenii:seu quia illi naturā igneā uideret more ignis semp ad alta tendentē. ut de eo dici possit Virgilianū illud: Igneus ē illis uigor:& cælestis origo. Diei uero filiū ideo illū dictū puto:qa esto nascať. qs aptus ad maxīa:nō tamē e uestigio q3 natus est:ea pōt ad q̄ natus est agere:oportet ut in dies augeanť uires:& animus in feruorē agēdoꝝ excrescat. demum ipse ope ref:cuius opa quoniā in die uisa & cognita sunt a die a nouo uideť editus partu:ut de talibus dici possit qd Valerius dicit de Demosthene. itaq3 alteꝝ Demosthenē mater:alteꝝ īdustria enixa est:sic & alteꝝ pepit lysa niā mater:& alteꝝ dies opeꝝ testis. Vocatus est insuper lysanias iste ab atheniensibus iuppiter nomē eo usq3 nemini cōcessum mortalium:nec ipsi ēt deo fuerat adhuc a gētilitate īpositum:nec unde sumptum sit ab īpo nētibus satis sciťur. Arbitror ergo tñ id nois huius cām dedisse:q3 & de aliis ēt planetis multis cōtigisse cōpi mus ad similitudinē. s. opatiōnum cōformium huius hois īpi ioui. Dicit. n. Albumasar in suo maiori itrodu ctorio iouē planetā natura calidum eē & humidum:aerium tēpatum:modestum atq3 hōestū:laudabilē plu rimū:& patiētiæ obseruatorē:ac ī piculis post patiētiā:audacē:liberalē:misericordē:cautū:amatorē : ueꝝ ma gistratuū auidū:fidelē:multiloquū:bonoꝝ amicū:maloꝝ uero hostē:amatorē pricipū & maioꝝ. Et alia plu ra de eo scribit:qbus annectit eū significare naturalē aīam:uitā:pulchritudinē:sapiētes uiros:legū doctores: iustos iudices:diuinū cultū:religionē:uictoriā:regnū:diuitias:nobilitatē:gaudiū:& huiusmodi. Quibus cō sideratis & demū huius hois pōderatis moribus:adeo eū cū ioue cōuenire discernemus:ut nō icōgrue iouē nuncupatū dicamus:& hāc cōuenientiā tanti nois illi causam fuisse credamus. Sane nomē hoc postq̄ ab anti quis planetæ & lysaniæ concessum est:nōnullis aliis a recentioribus etiā attributum legimus : ut puta ioui secundo cæli filio:qui & archas homo fuit & atheniensium rex. Nec nō & ioui tertio homini cretensi & sa turni filio: Sic æque & pericli atheniensi principi:quem multi iouem olimpum uocauere. Præterea poetæ ignem elementum. & nōnūq̄ ignem & aerem sub iouis nomine suis fictionibus īseruere. adeoq3 in subli me cōscendit:ut a prudentioribus etiā summo & uero deo ascriberet. nec immerito:ipsi quippe soli tam egre gium cōpetit nomē:quod nec abhorret xp̄ianus :cōsiderato nois significato:nisi gētilium fuisset inuentum. uolunt. n. aliqui & graues uiri:q3 idē iuppiter sonet qd iuuās pater:qd soli uero deo cōuenit. Ipse enim uere pater est:& ab æterno fuit:& erit in sempiternū:qd de alio nemine dici potest. Similiter & iuuans ē oibus:

& nulli nocens:& in tãtũ iuuãs ẽ:ut si suũ retrahat iuuamẽ phẽclitẽt oĩa cõfestim necesse sit. Insuper hoc no mẽ iuppiter græce dr̃ zephis:quod latine uita sonat:& qs alter rebus & creaturis omnibus uita ẽ nisi deus: ipse eni de seipso dicẽs testatur. Ego sum uia ueritas & uita. & ꝑfecto sic est. illi eni:& p eũ:& i eo uiuũt oĩa: exta eũ ꝑter mortẽ & tenebras nihil. Hũc & si nõ rite coluerit:ueteres romani iouẽ optimũ maximũ uocauere:conati per hæc pauca uerba ostendere:quoniã magnitudine & potẽtia cæteros excedat deos:& ꝙ ipse solus summũ sit bonũ:& ꝙ ab eo uita sit:& adiutoriũ uniuersis. Multa preterea poterã hic apponere ioui a poetis attributa:utputa armigerã auẽ:quercũ:bella:iunonẽ coniugẽ & alia. Sed quoniã ista uidenẽ recte spe ctare ad ea q̃ de ioue cretico ficta sunt illi cẽsui reseruãdã. Porro Rex iclyte nõ satis certũ ẽ utrũ Atheniẽsis io uẽ hũc in deũ habuerint aut fecerit. Si ãt fecerũt:sciẽdũ est antiqs cõsuetũ fuisse ad augendã originis nobilitatẽ:cõditores ciuitatũ suarũ certis suis infaustis cerimoniis numero deorũ inserere:& sacris tẽplisq; colere Sic & parentes suoꝝ principũ:sic & ipsos principes ob aliquod ab eis susceptũ beneficiũ:ut se gratos osten derẽt & alios ad bene agendũ ob cupiditatẽ tã splẽdidæ gloriæ animarent. scribũt insup ueteres multos fuisse ioui filios:ex qbus arbitror uere nõnullos iouis fuisse filios:sed cuius iouis:primi:secũdi:uel tertii:de ali quibus nõ satis cõstat. Sic & alios plures ob insignẽ uirtutis præeminentiã:& ad gloriã generis extollẽdã a theologis gentiliũ ioui similiter attributos:quos ego illi attribuã ioui:cuimagis uidenẽ contemporanei.

De minerua prima:primi iouis prima filia. Cap. III.

Minerua uulgato ferepoetarũ omniũ carmine iouis fuit filia:de ortu cuius talis fertur fabula. ꝙ cũ uideret iuppiter iunonẽ cõiugẽ suã nõ ferẽtẽ filios:ne oĩo absq; filiis eẽt pcusso cerebro suo arma tam emisit mineruã:quod lucanus firmare uidet dicens. hãc & pallas amat patrio quæ uertice na ta est. Et in natiuitate eius dicit Claudianus: Auratos radiis hymbres nascẽte mineruã induxisse iouem perhibẽt &c. Insuper hãc natã dicit Luna quinta:sicuti reliqui:qui steriles fuere. Huius præterea com pertum uolunt lanificiũ ante eã incognitũ:sic & texturã:& ob id placet Ouidio:huic cum aragne colophõia de textura fuisse certamen & uictoriã. Sic & cũ Neptuno deipositione noĩs ciuitatis Athenarum. Eam pre terea nõnulli armatã fingũt:& arcis athenaꝝ præsidẽ. Illi insuper Ti. Li. attribuit numerorũ inuentionẽ: & corundẽ figuras:cũ ante loco numeri signis uterenẽ antiq. Recitatur de hac & alia fabula:ꝙ cũ esset huic ꝑpetuæ uirginitatis seruandæ ꝓpositũ:& Vulcanus in desideriũ sui uenisset:ioui patri suo petiit loco mune ris factoꝝ a se fulminũ in gigomãtia mineruæ matrimoniũ. Cui iuppiter uoti naţ cõscius si obtinere posset cõcessit. & mineruæ si illũ aspnaret uersa uice cõcessum est:ut se uiribus tueret:& sic dũ totis conatibus i eam iuisset Vulcanus:& ipsa in cõtrariũ niteret:actũ ẽ ut emisso a Vulcano semine in terrã nasceretur puer & ipsa linqueretur i pace. Triplici ẽt illã indutã ueste dixerũt:eiq; pepulũ pictũ cõsecrauere:& eius i tutellã cornice pulsa noctuã posuere:ac pluribus eã nũcupauere noibus:ut mineruã:palladẽ:Athenã: & Tritoniã. His explicitis exigebat ordo sũptus:ut detegeretur qd sensisse sub figmẽtis potuisset antiq. Veꝝ hic aduertẽ dum est:quoniã nõ oĩa hic apposita figmenta ad hãc spectãt mineruã. illa qppe nois idẽtitas nõcurantibus ex hoc poetis iplicuit. Nã nec arma ut leontius asserit ad hãc spectãt:nec Neptuni certamen:qnimo eius sũt mineruæ:q̃ iouis secũdi filia. & iõ illis omissis detegemus cætera. & qdã historialia apponemus. Volũt igi tur mineruã. i. sapiẽtiã:ex cerebro iouis. i. dei natã. Volũt. n. physici oẽm itellectiuã uirtutẽ i cerebro:tanq̃ in arce corpis cõsistere. hic mineruã. i. sapiẽtiã ex cerebro natã fingũt. i. ex cerebro dei ut itelligamus: quoniã ex ꝓfundo diuinæ sapientiæ arcão:oẽm itellectũ:oẽm sapiẽtiã ifusam eẽ:quã iuno. i. terra quãtũ ad hoc sterilis dare non poterat:neq; potest. Nam teste sacra pagina. Omnis sapientia a domino deo est:& ipsemetin eadem dicit:Ego enim ex ore altissimi prodiui. Et sic eã profecto industriose:nõ ut nos gignimur:sed ex iouis cerebro nata finxere:ut ostenderent eius singularẽ nobilitatẽ ab omni terrena spurcitie:feceq; semotã. Virginitas inde illi attribuitur perpetua:& inde sterilitas ut per hoc noscatur ꝙ sapientia nunq̃ labefactaẽ aliqua contagione mortalium:quinimmo semper pura semp lucida:semper integra & perfecta est. & quantũ ad tẽ poralia est sterilis:cũ sapiẽtiæ æterni sint fructus. Quid p certamẽ illius senserint:& Vulcani:isra ubi de Eri cthonio ex certamine hoc nato scribetur. Triplici aũt uestẽ iõ tegitur:ut intelligantur uerba sapiẽtũ & potissime fingentiũ multiplicẽ habere sensum. illiq; ideo pepulũ pictũ sacrũ est:ut intelligamus sermones sapien tum ornatos:floridos:lepidos:& summa uenustate decoros. Noctua ãt illa attributa ideo est pulsa cornice: ut ostendatur sapiẽtẽ ꝓmeditatione in obscuris seposita noscere:uti & noctua uidet in tenebris: & loquacitate:atq; garrulitate repulsa ut ope agat:loca tẽpusq; respicere. Minerua eni dicitur:ut ait Albericus a min qd ẽ nõ:& erua qd̃ est mortalis:ut resultet esse sapientiã imortalẽ. Pallas & athenæ ad alias spectãt mineruas & iõ ubi de illis mentio fiet exponentur. Tritonia aũt dicta est a loco seu lacu:quẽ penes primo comparuit qui triton in africa cõputatus est. Fictionibus igitur sic expositis ad historiã ueniendũ ẽ: & sciẽdũ mineruã fuisse uirginẽ quãdã cuius icognita fuit origo:ipsa uero cũ igẽtis eẽt igenii:ut Eusebius ait: regnãte argiuis phoroneo:primo apud tritonã paludem seu lacũ africæ cõparuit ignorantibus cũctis qbus uenisset ab oris Dicit tamẽ Pompon. mela in cosmographia:ꝙ incolæ arbitrabantur eã ibidẽ genitã:& fabulæ fidẽ faciunt: quia natalẽ illi putant diẽ ludicris uirginũ inter se decertantiũ celebrant. Hæc aũt cũ lanificiũ & texturam & alia multa artificiosa cõperisset:celebris dea habita est. quoniã omnia eius iuenta ex ui ingenii atq; sapientiæ ꝓcedere uidebãtur:locus fabulæ adinuetus ẽ:ut ex cerebro Iouis genita uideretur. De hac. n. dicit Aug. In li. de ciuitate dei:qd̃ Ogigio in actica regnante:eam in uirginali habitu apparuisse apud lacũ tritonis ut dictũ est & cũ multoꝝ opeꝝ esset iuentrix tanto ꝓcliuius dea est:q̃to minus origo eius cognita. nec ab Eusebio differt Augustinus in tẽpore. nã contẽporaneos fuisse phoroneũ & ogigiũ idẽ ostẽdit Eusebius: & ob hoc ego hãc ioui primo filiã ascr ipsi:eo ꝙilli magis q̃ cũ reliqs uideatur couenire tempore.

De Api argiuorum rege primi Iouis secundo filio. Ca. IIII.

EUsebius in libro temporum dicit Apim qui postea rex argiuoꝝ filiũ fuisse Iouis & Niobes filiæ phoronei:cum idem Eusebius scribit Iouem primo q̃ alteri mortaliũ immixtum.& sic primus fuit Iuppiter cũ tempore longe inferiores sint alii. Leontius autẽ dixit hũc Phoronei & Niobes sororis & cõiugis suæ fuisse filium;eiq; in regnũ sycionioꝝ hæredem successisse. Verum postea ab ægiptiis & deum & Iouis filium factum. De hoc Api multa narrantur. Nam ut referunt aliqui cũ aliquã-diu Argis post Phoronei mortẽ imperasset cupiditatæ gloriæ & amplioris regni ad ægyptios trãsfretauit. & obtento regno cum rudes homines multa docuisset:& potissime uini usum:loco dei haberi cœptus est:iã Iside sibi copulata coniugio. Eusebius uero eum sycioniorum scribit fuisse regem.& ubi ab eodem traditũ est de tempore eius uariæ sensere scriptores annalium. Nam quidam dicunt tempore Abraæ ab eo græciã apiam appellatam. Alii autẽ dicunt nato iam Iacob eum apud ægyptios deũ habitum. Beda uero eo in libro quẽ de temporibus scripsit dicit tẽpore Iacob ab Api in ægypto Memphim conditam. Eusebius præter ea dicit secundum alios eum regem fuisse argiuoꝝ:& regnasse post centesimũ annũ Iacob.& ibidem dicit Apin cũ Aegialeũ fratrem Regẽ præfecisset Achaiæ:in ægyptũ trãsfretasse:& Menphin cõdidisse ciuitatẽ Eum autẽ in ægyptũ abisse:& Isidẽ habuisse cõiugẽ satis ab omnibus credit. Verũ uti de tẽpore eius ambigitur:sic & de morte eius uaria etiã recitatur. Nam alii uolunt eũ apud ægyptios mortuũ & sepultũ:de quo in libro de ciuitate dei sic dicit Augustinus. Rex argiuoꝝ apis nauibus trãsuectus in ægyptũ cũ ibidem mortuus fuisset factus est Serapis omniũ maximus ægyptiorũ deus. Nominis autem eius cur non apis etiã post mortem:sed Serapis appellatus sit.facillimam rationem Varro reddit. Quia.n.archa in qua mortuus ponitur:quã omnes iam Sarcophagũ uocant:Soron dicitur græcæ:& ibi uenerari sepultũ cœperat prius q̃ tẽplũ eius esset extructũ.unde Soron & Apis:Sorapis primo:deinde una littera cõmutata ut fieri solet Serapis dictus est. Alii aũt dixere eum a Typheo fratre occisum atq; membratim discerptum:diu ab Iside cõiuge quæsitum & postremo compertum;& in uanno eius membra collecta:quod postmodum in religionem uersum est:in sacris.s.februis interuenire uannũ. Isis aũt ultra paludẽ Stygiã:quæ in Africa est in Semotã insulã collecta detulit:& ibidẽ recondidit:Voluntq; qui hoc ueꝝ arbitrant a longa Isidis exquisitiõe exortã quã ægyptii fecere diu:non ante desistentes q̃ albũ tauꝝ comperissent:cõpertoq; applaudentes eum uocabant Osirim.& quoniã singulis annis id fiebat:dixit Iuuena.& nunq̃ satis quæsitus osiris. Cæteꝝ quandocũq; in ægyptum iuerit:seu qualitercũq; occubuerit:aut quocũq; sepultus sit Apis:in tãta fuit apud ægyptios ueneratiõe ut eo iretur ab eis ad hoc ut nulla humanitatis infectiõe posset illius labefactari diuinitas:ut caueret instituto publico:ut si qs illũ fuisse hominẽ diceret capite puniret:& ob id in qbuscũq; tẽplis eius simulacꝝ digito labiis impresso admonebat silentiũ. huius isuper tauri:quẽ Serapin arbitrabant ægyptii caput dicit Rabaus delirãtes iudæos in heremo loco dei coluisse. Hũc pterea apim dicit Macrob.i libro saturnalioꝝ apud Alexãdriã ægypti mirabili cultu uenerari:seq; soli uenerationẽ illã ipendere affirmare:& sic Apim solẽ esse uideť arbitrari.

De sole primo primi Iouis filio tertio. Cap. V.

SOlem primũ primi Iouis fuisse filium scribit Tul. ubi de naturis deorum. Nec tamẽ dicit ex qua matre susceptum. Sunt qui uolũt hũc apim fuisse:eo q loco solis ab ægyptiis:ut paulo supra dictum est:cultus sit. Ego autem quis aliter fuerit comperisse non memini:hominem tamẽ fuisse certus sũ:& sic alius fuit ab api. Credẽdũ est eũ isignẽ atq; splẽdidũ fuisse hominẽ:& ingẽtis:atq; regii animi præditum:& eo modo quo supra de Ioue dictum est tam claro nomine decoratũ.

De Diana prima primi Iouis quarta filia. Ca. VI.

DIana prima filia fuit iouis primi & pserpina:ut in libro quo supra Tul.idẽ asserit. Hanc ego reor uerã huius Iouis fuisse filiã & nõ ascripticiã.& cũ satis sit nomẽ illud mulieribus usitatũ possibile etiã est fuisse propriũ non appositũ:ueꝝ qualiscũq; fuerit;nõ ea est:quã poetæ insignẽ uirginitate ppetua uoluere:cũ legať hãc ex mercurio liberi & pserpinæ filio pennatũ cõcepisse Cupidinẽ.

De Mercurio primo primi Iouis.v.filio. Cap. VII.

PRimi Iouis & Cilenes nymphæ Archadis asserit Leontius filium fuisse Mercuriũ. Hunc deoꝝ nuncium seu interpretem fore poetæ describunt eumq; uariis ornamentis insigniunt:ut per illa intelligatur eiusdem officioꝝ uarietas.scribit.n.sic de eo Virg. primũ pedibus talaria nectit Aurea quæ sublimẽ alis siue æquora supra:Seu terram rapido pariter cum flamine portant. Tũ uirgam rapit:hac animas ille euocat orco Pallentes:alias sub tristia tartara mittit. Dat somnos adimitq;:& lumina morte resignat. Illa fretus agit uẽtos:& turbida tranat nubila &c. Insup Hora.de eo sic scribit in odis Mercurii facũde nepos Athlatis. Qui feros uultus hominũ recẽtũ Voce formasti cãtus & decore Mere palestre &c. Illi isuper Statius galeꝝ addidit:dicẽs.obnubitq; comas:& tẽperat astra galero. Sane q̃q̃ legamus plures hoies fuisse mercurios:is ispectis quæ supraproximo de eo poetæ describunt:dato possũt & ad hominẽ referri:de Mercurio planeta scripta potius psumemus:& potissime si ispexerimus qualiter cũ his que ab astrologis scripta sunt poetaꝝ dicta cõueniant. Albumasar aũt maximæ iter antiquos auctoritatis homo asserit mercuriũ adeo flexibilis esse naturæ ut euestigio ad naturã eius:cui adhæret:& ipe suã naturã cõuertat:& hoc propter tẽperamentũ eius siccitatis & frigoris. Venerabilis aũt Andalo præceptor meus:eũ complexione dicit calidũ & sicũ;eũq; significare concubinariũ delectatiões:claritatẽ & oracula uatũ:eloquentiã & historiaꝝ memoriã:credulitatẽ:pulchritudinẽ:bonitatẽ disciplinæ:& acumen igenii:præscientiã futuroꝝ arithmetricam & geometriam atq; astrologiã. Et hinc tam cælestiũ q̃ terestriũ reꝝ omniũ descriptionẽ Præterea auguria:dulcedinẽ plationis:uelocitatẽ:& principatus desideriũ:& ob illũ laudẽ atq; Phamã &

insuper comæ tonsuram:scriptores & libros:mendaciuṁ:& testimoniũ falsum:speculationem semotarum rerum:paucitatem gaudii:& substantiæ desolationem: negociationes:& emporia:furta contentiones: caliditates:& consilii profunditatem:modulationes carminum & fistularum:colorationes multimodas: obedientiam:concordiam:pietatẽ:pauptatẽ:amicitiæ retentionẽ:artificia manuũ:& multa alia:ut idẽ ipse asserit Andalo:cũ masculis masculus:& cũ fœmineis fœmineus est. Ex qbus facile cõprehẽdere possumus:cũ tam cõuertibilis sit naturæ:de eo in pscriptis carminibus intellexisse poetas:esto illud idẽ de hoĩbus mercurialibus dici possit & dicatur:ut in sequentibus apparebit. Sane libet intentum poetarum explicare latius:ut quantum cũ astrologis conueniunt manifestetur apertius. Dicunt igitur ut a capite sumamus exordium:eum tectum galero ut per hoc sentiamus. quia sicut qui galero tegitur imbres fugit & radios. sic & Mercurius solaribus tectus radiis:quibus fere semper iunctus fugit aspici a mortalibus:rarissime qdem uidetur:& paucis notus est:& mercurialis hõ caliditate suum tegit consilium. Alata.n. habere talaria uelocitatem tamen eius:non solũ in motu q illi circa epiciclũ uelocissimus est. Sed ob Celerem alioꝝ corpoꝝ supcelestiũ ꝓprietatũ assumptionẽ atq̃ traditionẽ ex qua mercurialiũ etiã hominũ uelox:uersipelisq̃ circũ flexio denotatur. Virga aũt illi ascripta est ꝓpter dimensiones corpoꝝ se sibi iungẽtiũ :secundũ quas & ipse ilico suos disponit effectus: etiã mercurialis homo circa quodcũq̃ opus suũ metit obsequiũ. Quod ab orco aias reuocet uirga.i. potẽtia sua est hic acutius attẽdendũ. Fuere qdem q arbitrati sunt oẽs hoium aĩas a principio simul fuisse creatas:& demũ cõceptis hoĩbus imissas eas morientibus nobis ad iferos descendere:ibiq̃ cruciari donec i uita cõmissa purgarent:& inde transitũ facere ad elysios cãpos:ac ide post mille annos a Mercurio deduci ad Lethem fluuiũ:ut eo potato obliuiscerent præsentis uitæ labores:& sic desiderarent iteꝝ redire ad corpora:ad quæ Mercurius reuocabat. quã ridiculã opinionẽ optime tangit Virg. dũ dicit:Quisq̃ suos patimur manes exin de per amplũ Mittimur elysiũ:& pauci læta arua tenemus. Donec longa dies pfecto tẽporis orbe Cõcretam eximit labẽ:purũq̃ relinqt Aethereũ sensum atq̃ aurai simplicis ignem. Has omnes ubi mille rotã uoluere p annos Letheũ & fluuiũ deus euocat agmine magno:Scilicet imemores supa ut cõuexa reuisant. Rursus & icipiant i corpora uelle reuerti. Hoc aũt officiũ reuocãdi aĩas ad corpora:iõ Mercurio attributũ uolũt:qa dicũt eũ præesse fœtui in utero matris existenti in mense sexto:in quo opinãtur multi rationẽ infundi cõcepto & hoc mercurii prædominãtis opere. & sic ab orco.i. ab inferiori loco reuocatur aĩa in corpus nasciturĩ a mercurio. qđ aũt ad tartara mittat:physicũ ẽ:qa deficiẽte per frigidũ & siccũ:quæ est Mercurii cõplexio uera:calido & humido radicali aĩa separatã a corpore. & iuxta ueteꝝ opinionẽ tendit ad iferos. Sõnos adimere & dare idẽ est cũ eo qđ dictũ est in uitã educere nascentes:qđ somnũ ẽ adimere & i mortẽ soluere: qđ est somnũ dare. uctos agere Mercurii ẽ. ipse.n. frigore suo nõnunq̃ suscitat illos:q̃bus suscitatis eis ipellẽtibus ferũt huc illuc nubes. Volũt præterea eũ deum eloquẽtiæ:deũ mercatoꝝ:deũ fuꝝ:& alia qdã esse:de qbus oĩbus ifra pro tensius:ubi de mercuriis hoĩbus dicet. Eũ aũt Iouis fuisse filiũ:ideo fictũ est. qa dei creatura ẽ cyllenis aũt ad colorandã fictionẽ dictus ẽ:seu eo q̃ apud Cyllenem montem Archadiæ primo cultus est.

De Tritopatreo. vi. & Ebuleo. vii. & Dionysio. viii. Iouis primi filiis. Cap. VIII.

TRitopatreũ Ebuliũ Dionysium dicit Cicero ubi de naturis deoꝝ antiqssimi Iouis.i. primi Atheniẽsiũ regis & Proserpinæ fuisse filios:& athenis Ariarches appellatos eẽ. quos & si nihil de ipis cõperiã arbitror isignes fuisse uiros:cũ Ariarches sonet armoꝝ priceps. nã aris græcæ mars latine sonat & archos priceps. ergo belloꝝ seu armoꝝ priceps fuere qđ ea tẽpestate & etiã hodierna pmaximũ est. Leontius uero dicit q̃ cũ ebuleus ad famã tractus Anthei terræ filii ad ineundũ cũ eo luctã acessisset:eo supato Herculis meruit cognomen:qđ ante eũ nemo meruerat. Ego aũt credo longe antiqorem Ebuleũ Antheo. Similiter & Dionysiũ dicit ad idos coactis i militiã mulieribus itulisse bellũ. & obtẽta uictoria Nysam urbẽ ibidẽ cõdidisse. & cũ uictoriosus reuerteret:primũ põpã excogitasse triũphi:ac ẽt uini usum atheniẽses docuisse:eumq̃ ab eisdẽ Libeꝝ appellatũ & patrẽ:eo q̃ sese liberos eo uiuẽte arbitrarent qsi sub obtimi patris tutela seruatos:quæ qdẽ sic esse potuisse:nõ nego. sed tamen lõge post fuisse extimo.

De Hercule primo. ix. primi Iouis filio. Cap. IX.

PLacet isup Tulio primi Iouis ex Lisica primũ & antiqssimũ Herculẽ fuisse filiũ:& huic asserit cũ Apolline de Tripode fuisse certamẽ:i quo quoniã obtiuerit dicit Paulus cũ Dionysius uocaret hercules meruit appellari:qđ qdẽ & Leontius affirmat:sed cãm nõ ostẽdit. & ideo qđ credã:non habeo. Certamẽ ãt Tripodis credo de diuinatoẽ fuit. nã phœbi Tripodas dicit Paulus spẽm esse lauri: cui tantum tres sunt radices:& has ob id in libris pontificũ tripodas dictas:& Apolloni ob id sacras qa cũ ipse diuinationis deus sit:huiusmodi lauri eandem uideantur habere uirtutem :cum legatur. Si frõdes huius speciei Lauri dormientis capiti supponantur:eum proculdubio uera uisurum somnia.

De Proserpina prima. x. primi Iouis filia. Cap. X.

EX pserpia Iouẽ nõnullos suscepisse filios ondit Tullius:& ide illius ẽt fuisse filiã:qđ qdẽ possibileẽ honestate seruata:& Proserpinã habuisse coniugẽ. & ex hac eadẽ uel ex alia muliere pserpinã habuisse filiã:quã Liberi fris sui fuisse cõiugẽ. idẽ uidet testari Tullius: cũ de ea nil aliud legisse meminerim.

De libero primo. xi. primi Iouis filio:q genuit Mercuriũ secũdũ. Cap. XI.

LIbeꝝ primũ primi Iouis fuisse filiũ Cicero ubi de naturis deoꝝ testat liqdo. Hũc unũ & idẽ cum Dionysio supiori Leõtius arbitrat:eũq̃ præ cæteris fratribus isignẽ fuisse uiꝝ conat ondere. Tamẽ Eusebi. seu de hoc seu de alio:qđ ego magis arbitror:lõge post hæc tpa fuisse describit. Huius aũt Proserpinã & furorẽ & coniugẽ nõnulli uolũt:eũq̃ ex ea Mercuriũ secũdũ suscepisse filium.

De Mercurio secũdo Liberi & Proserpinæ filio q genuit Cupidinẽ & auctoliũ. Cap. XII.

MErcurius alter a supiore Liberi & Proserpinæ fuit filius: ut Theodontius dicit & Coruilius:de quo talis a Theodõtio recitatᷓ fabula:q cũ uidẽte nemine pter Bathũ quedã Apollinis uaccas furatus fuisset: Batho ut hæc nemini reuelaret:unã cõcessit ex uaccis:demũ in faciẽ alterã trãsformatus expturus Bathi fidẽ ad eũ rediit:promisitq taurũ si sublatas sibi uaccas ostẽderet. Bathus aũt oĩa quæ uiderat reuelauit. Quamobrẽ turbatus Mercurius : eũ mutauit in saxũ qd indicẽ uocauere priores. nos ãt paragonẽ uulgo dicimus. Tãdẽ cũ diuinitate sua fretus hoc cognouisset Apollo:sumpto arcu uoluit Mercuriũ sagittis occidere. Sed Mercurius præstigio iuisibilis factus lædi non potuit. Postremo iter eos ini ta cõcordia:citharã a se compertã Mercurius concessit Apollini. Apollo aũt uirgam cõcessit eidẽ. Dicebat insuper Paulus se alibi legisse:q mercurius irã præcogitans Apollinis ne lædi posset ab eo clam illi pharetrã euacuauerat:qd cũ aduertisset iratus apollo:miratus eius astutiã risit & in concordiã secũ uenit ut supra. Leõtius circa hanc fabulã dicebat hunc Mercuriũ filiũ fuisse Dionysii:q pxime supra Liber uocatᷓ: & eũ a natiuitate uocatũ Nysum:eo q apud nysam Indie pauloante a pr̃e conditã natus sit:et cũ adoleuisset tanta pedũ uelocitate ualuit:ut coæuos suos cæteros cursu superaret. qobrẽ omisso noĩe primo Stilbõ appellatus ẽ: quod uelox latine sonat. Demũ cum illusiões magicas didicisset:& latrociniis delectaret summe: armẽta rapuit phoronidis sacerdotis apollinis delphici:q ea tẽpestate mirandæ auctoritatis habebatᷓ:& ea post lapideũ tumulũ quendã cui Bathos nomẽ erat:seduxerat. Verũ cũ taurus unus ex iprouiso segregaret a reliqs: socios uagus repeteret:forte cõscendit tumulũ illũ mugiẽs:mugitui cuius respõdentibus aliis ab exqrentibus armẽta conperta sunt:& tumulus ex Batho dictus ẽ index. Stilbon aũt cum suis artibus Phoronidis irati ipetum effugisset:amicus eius tandẽ factus ẽ. Verũ cum in talibus perseueraret:nõ ob auariciã:sed naturæ ut aiebat ipulsu: cũ alias esset & formosus homo & eloquẽtissimus:& circa oĩa manualia opa celeberrimi Ingenii: Mercurius nũcupatus est:& furũ deus:qd ut idẽ afferebat Leõtius:& si a ioco habuerit initiũ:conualuit tamen apud atticos & archades inceptũ:ut post mortẽ illi tẽpla dedicarent & sacra:qbus sibi ppiciũ conabantᷓ facere hi qbus furto aliqd erat subtractũ:afferẽtes numine suo:& seruata multa ac ẽt recupata:eũq aiebat sicuti & cæteros insignitũ:de qbus isignibus quoniã isra:ubi de tertio Mercurio late dicturus sum:hic aliqd scribere nõ curaui.

De Cupidine primo secundi Mercurii filio. Cap. XIII.

CVpido primus:ut ait cũ Tullio Theodõtius:secũdi Mercurii & dianæ primæ fuit filius:quẽ aiũt fuisse pennatũ circa qd duo potuere sensisse fingẽtes. Primũ circa nomẽ:eo q speciosissimus fuerit puer:istar Cupidinis filii Veneris:quẽ puerũ & pulcherrimũ semp pinxere pictores : qsi alter Cupido dictus est. Pẽnatũ aũt ob id cognominatũ reor:qa uelocissimus cursu fuerit adolescẽs.

De Auctolio secundi Mercurii filio qui genuit Synonem primum. Cap. XIIII.

AVctolius.ut Ouidio Placet Mercurii & Lychionis fuit filius:q Ouidi.de origine eiusdẽ talẽ recitat fabulã. Dicit.n. Lychionẽ Dedaliõis speciosissimã fuisse filiã:adeo ut apollini & mercurio placeret:qbus poscẽtibus una & eadẽ die:uno tamẽ de altero ignorãte eius i sequẽti nocte cõcubitũ cũ pmisisset a Mercurio nõ expectata nocte uirga tacta ẽ:& in somnũ soluta:& sic cũ ea cõcubuit. Apollo aũt nocte accessit ad eã:ex qbus cũ geminos cõcepisset peperit Mercurio Auctoliũ:apollini uero philemonẽ. Verũ auctolius inter fures euasit clarissimus adeo ut nõ uideret degenerare a patre. Phylemon autẽ citharista factus se Apollinis filiũ demonstrauit. Huic ego fictioni causam dedisse uariũ geminorũ fratrum exitũ. & sic uterq eorũ illi deo attributus est filius:cuius imitatus est mores:& forsan Auctolii nascentis fuit significator Mercurius:& sic eius dictus est filius. & Apollo eãdem ob causam Philemonẽ lucratus est.

De Synone primo Auctolii filio:qui genuit Sissimũ & Auctoliã. Cap. XV.

SYnõ Auctolii fuit filius:ut placet Paulo. & hũc idẽ dicit Seruius fuisse furẽ:seq ad exercẽda latrocinia in diuersas species adeo trãsformantẽ. ut facile quos uellet:falleret:Genuit autẽ Sissimũ & Auctoliã matrẽ Vlyssis:& habuit dominiũ penes Parnasum : ut per Homerũ patet i odyssea ubi recitat qualiter Vlysses apud Parnasum ab Apro in Tibia uulneratus sit.

De Sissimo filio primi Synonis:& patre secundi. Cap. XVI.

SIssimus ut dicit Seruius:filius fuit primi Synonis:nec de eo aliud legisse memini nisi qa pater fuit secundi Synonis:qui fraude sua troianos in extremam deduxit perniciem.

De Auctolia Synonis primi filia & Vlyssis matre. Cap. XVII.

AVctolia ut Seruio placet Synonis primi fuit filia. Hæc cũ nupsisset Laerti Ithachæ regi: ut qbusdã placet:a Sysipho latrone ad uirũ uadens itercepta est atq oppressa:& ex eo cõcubitu sunt q dicunt eam cõcepisse Vlyssem:& sic prægnantẽ iuisse inuptias Laertis & quẽ ex Sysipho concepat Laertis filiũ eẽ dixit. qd Aiax Thelamõius apud Ouidiũ in qõne de armis Achillis illi obiicit: dicẽs. Qui sanguine cretus Sysiphio furtisq & fraude simillimus illi &c. Hæc aũt ut ferẽ cũ audisset falso nuncio apud Troiã Vlyssem occisum:doloris ipatiẽs laqueo uitã abiecit:quãpostea apud iferos: uti odyssea scribit Homerus:Vlysses comperit & agnouit:& de multis perquisiuit ab ea & prædoctus est.

De secundo Synone filio Sissimi. Cap. XVIII.

SEcundus Synon testimonio Serui filius fuit Sissimi:& a Synone prio auo suo denoiatus. Hic cũ græcis ut p Virg. patet ad excidiũ troianũ excessit:& iã minus succedẽtibus rebus a græcis fingẽtibus reditũ subornatus:uolẽs a troianis captus:& ad priamũ regẽ deductus est:apud quẽ mira sagacitate primo se extulit:& demũ fallacibus uerbis i pniciosam credulitatẽ de recessu græcorum regem troianosq reliquos ad suscipiendũ equũ itra mœnia ciuitatis impulit. Quid ex illo deinde secutus sit nescio. Scribit tamen Plinius in lib. de historia naturali huius inuentã fuisse significationẽ speculariã.

ex quo satis patet eum non minimi momenti fuisse hominem.

De Epapho primi Iouis.xii.filio:q genuit Lybiam & Belum. Cap. XIX.

POstq primi Liberi patris Iouis primi filii,plē oēm expediuimus retro trahēdus ē sermo ad Epaphū ægyptiū eiusq amplissimā ,pgeniē.q qdē epaphus ut testat Ouid.ex Ione filia Inachi Iouis fuisse filiū dicūt.sed ex Iside,pmethei filia ut ubi ifra dū de Iside latius patebit.Euseb.āt lib.tpum dicit eū filiū fuisse Thelegōi:cui post mortē Apis nupsit Isis.Geruasius qdē tellberiēsis in libro ocioꝝ iperaliū scribit Epaphū Heleni & isidis fuisse filiū:& Babyloniā ægypriā cōdidisse:qd opus fuisse cābisis psaꝝ Regis certiores auctores affirmāt.Et sic de pre & mre eius iter se discrepāt auctores. Ego aūt uulgatiorē secutus famam:Iouis & Ionis filium dicā:ex cuius cōceptiōe fabula ifra ubi de Ione scribit itegre referetur Huius dicit Lactantius Cassiopiā fuisse coniugē:nō eā quæ socrus fuit psei: sed longe antiqorē & ex ea quosdam suscepisse filios:ut postea apparebit.De tēpore eius nō minus q de patre & matre discordes sunt ueteres.nam Eusebio ubi de tēporibus referente.Aliq dicūt Ioue Ioni Inachi filiæ mixtū regnāte athenis Cecrope:q regnauit circa ānos mūdi.iii.M.dcxlviii.cū constet inachū regnasse usq ad annum mundi.iii.M.ccc.lxxxxvii.& secundū hos oportuit aliā esse Ionē q inachi filiā.Idē aūt Eusebius paulopost prædictā dicit Ionē in ægyptū,pfectā anno.xliii.regni Cecropis:q mundi fuit annus.iii.M.dccx.& ibidē isidē nuncupatā:& Thelegono cuidā nupsisse:& ex eo Epaphum concepisse. Ego autem discordantiis omissis Iouis primi Epaphum filium dixi:eo q eius tempus uideatur conuenire magis cum Ione Inachi filia & isi de Promethei:ex quibus quis potest quam malit illi matrem ascribere.

De Libya filia Epaphi. Cap. XX.

LIbya Epaphi & Cassiopiæ cōiugis suæ ut Lactātio placet:fuit filia : quæ cum in Neptunni ueniisset concubitū.i.alieni hoīs ab ægypto:& ex eo concepit & pepit Busiridē imanē postea tyrannū.Hæc ut dicit Isidorus:ubi de ethimologiis:eius ptis africæ regina fuit : q ex suo noīe Libya dicta ē.

De Belo Prisco Epaphi filio q genuit Danaū:Aegistū:& Agenorē. Cap. XXI.

BElus quem Priscū cognominant ueteres Epaphi secundū Paulū fuit filius:& post eū in supiori ægypto regnauit:ubi ut aiūt cælestis disciplīæ iuētor doctorq factus:meruit ab ægyptiis ut idē Paulus asserit:templū quod illi i Babylonia fuit cōstructū:& Ioui belo cōsecratū. Theodontius uero dicit tēplū hoc post belū factum cretensis Iouis astutia:q captatis cum principibus amicitiis quasi ad eas cōseruādas tēpla in regnis eoꝝ ædificari:& suo amici titulo isigniri plura fecit:qua astutia summe nomē eius & deitas ampliata ē.Alii sunt q dicant templū hoc nō Belo prisco ædificatū nec in Babylonia ægyptia:sed Belo pri Nini regis assyrioꝝ in Babilonia Chaldæoꝝ:eūq diu sub noīe Saturni sacris & cultu uario honoratū Fuere præterea belo prisco filii qdam:sed ex qbus mulieribus non constat.

De Danao Beli Prisci filio:qui.l.genuit filias:ex quibus Hypermestra & Amimon atq Bona tantum nomine cognoscuntur. Cap. XXII.

DAnaus Beli Prisci fuit filius:ut asserit Paulus.& illud idē affirmat Lactātius:qui etiā & āte Paulū Orosiū dicit Danaū Beli filiū ex pluribus cōiugibus.l.filias habuisse.qs cū Aegistus frater eius cui totidē erant melioris sexus filii:postulasset in nurus:Danaus oraculi responso cōperto se manibus generi morituꝝ:uolens euitare piculū:cōsensis nauibus in argos uenit. Asseritq Plinius in li b.naturalis historiæ::eū primū nauibus seu naui trāsfretasse cū antea ratibus inuētis ab eritra rege i mari rubro nauigaret.esto sint ut idē scribit Plinius:qui credant misos & troianos in Hellesponto priores excogitasse dum aduersus tracas transiret. Aegistus autē q spretus esset indignans:ut illum sequerent filiis imperauit:lege data ut nunq domū repeterent ni prius danaum occidissent.Qui cū apud argos oppugnarēt patruum:ab eo diffidente fraude capti sunt.Spopondit.n.se illis iuxta Aegisti uotum filias datuꝝ in cōiuges nec defuit,pmisso fides.Subornatæ.n.a patre uirorum intrauere thalamos singulis cultris clam armatæ oēs:& cum uino læticiaq calentes iuuenes facile in soporē iuissent:obedientes pri uirgines:captato tēpore iugulauerūt uiros:unaquæq suū:Hypmestra excepta:q lino seu linceo uiro suo miserta pepcit.Hunc Danaū dicit Eusebius:cui & armais nomē fuit:anno mūdi.iii.M.dcc.xvi.apud ægyptios regnare cœpisse. Ast idē ægypto pulsus argos ueniens prius Stelenū argiuoꝝ regē cū ānis regnasset.xi.regno expulit & idē Gelanorē successorē eius argiui abīperio expulere & Danaū suscepe:q aqs eos abūdare fecit.Nā ut ait Plin.in lib.de naturali histo.Puteos primus ex ægypto i græcia fodiēdos ondit. Et eisdē fere tpibus asserit eius ope a filiabus.l. Danai filios.l. Aegisti fris sui pter Linū:seu Linceū occisos.Tādē ipse cū.l.ānis regnasset:a liceo occisus est.

De quinquaginta filiabus Danai in generali. Cap. XXIII.

FIliæ Danai fratricidæ,ppriis fere nominibus icognitæ sunt:cū noīa triū tantū ad nos usq peruenerint:& sicuti noīa perdidimus:sic & fortunas post sceleꝝ facinus ,ppetratū.Finxere tamē poetæ has apud inferos esse dānatas:& hoc assiduo agitari supplicio ut haurientes aquas urnas absq fundis conent iplere:ut dicit Oui. Moliriq suis letū patruelibus ausæ Assidue repetunt qs pdāt belides undas &c.Et Seneca tragicus i Hercule furēte: Vrnasq frustra danaides plenas ferūt.Hoc ego illis iniūctū suppliciū reor:ut mulieꝝ singularis cura describatur:q dū suā formositatē Lauticia nimia augere conantur:laborē pdūt:& minuūt qd intēdūt inani solertia augere. Vel potius mōstrat qlis sit fluxoꝝ atq effœminatoꝝ hoium labor:q dū sæpe repetito coitu credūt adimplere qd cupiūt nō obtēto uoto seipsos euacuasse comperiunt.

De Hypermestra una ex.l.filiabus danai. Cap. XXIIII.

HYpermestra ut in epistolis ostendit Ouidius filia fuit Danai & sola ex.l.sororibus neglecto pris imperio Linceo uiro suo pepercit:& ob id ut idē dicit Oui.carceri tradita ē. Hāc ut dicit Eusebi.

in libro tempoꝝ: nõnulli putarũt isidẽ esse. Attamẽ danao patre argis regnãte sacerdotio functa est.

De Amimone una ex.l.filiabus Danai. Cap. XXV.

Mimon:ut ait Lactãtius:filia fuit Danai ex.l.sororibus una. Hæc cũ studiose i sylua iaculo uenaret:iaduertẽter satyrũ pcussit:q cũ illi uim uellet iferre: Amimõ Neptũni auxiliũ iplorauit. Neptũnus autẽ fugato Satyro:quod ab illo uirgo pati noluerat:a maiori deo passa cõcepit:& pepit Naupliũ. Quid autẽ de fictione sentiẽdũ sit:infra ubi de ortu Nauplii apponetur.

De Bona una ex.l.filiabus Danai. Cap. XXVI.

b Ona ut dicit Ditis Cretẽsis:ubi de expeditione græcorũ cõtra troianos scribit:filia fuit Danai:quæ ut ipse asserit Atlanti nupsit:& ex eo Electrã peperit:quæ postea ex Ioue Dardanũ edidit.

De ægisto Beli Prisci filio:qui genuit.l.filios:ex quibus Lynceus Cap. XXVII.

Egistus Beli prisci fuit filius:& Danai frater:ut supra satis mõstratũ est. Huic.l.fuere filii: quibus cum quæsisset Danai fratris sui filias in cõiuges :ab eisdem Danai iussu occisi sunt oẽs nuptiarũ nocte præter Lynceum:ut prædictum est.

De Lynceo ex.l.filiis ægisti uno:q genuit abantẽ & Iasiũ & Acrisiũ. Cap. XXVIII.

Ynceus quẽ Lynũ appellat Ouid. filius fuit ægesti:& solus ex.l.fratribus misericordia Hypmestræ cõiugis euasit a morte:hic ut placet aliqbus:Danao patruo pulso pro eo regnauitapud argos. Alii uero dicũt eo occiso:sed qualitercũq3 fuerit.ut Eusebius ostẽdit in libro tẽporũ: postq̃ danaus regnasset annis.l. Lynceus eidem successit in regno:cũq3 regnasset annis.xli. Abante & Iasio & Achrysio filiis derelictis:diem clausit.

De Abante filio Lyncei:qui genuit Pritum. Cap. XXIX.

Bas:ut asserit Barlaam filius fuit Lyncei ex Hypermestra cõiuge:esto Paulus dicat eũ Beli Prisci fuisse filiũ. Hic autẽ bellicosus homo & acerrimi igenii fuit: Lynceoq3 patri successit in regno:annisq3.xxviii.ut dicit Eusebius:imperauit argiuis:& mortuus est.

De Prito filio Abantis:qui genuit Merã & sorores. Cap. XXX.

Ritus seu Proetus:ut Lactãtio placet & Seruio:filius fuit abantis argiuoꝝ regis. Huic ut fere oẽs asserũt cõiunx fuit Stenoboe. Homerus autẽ dicit Antiope:ex qua tres sustulit filias:quæ iã adultæ:eo ꝙ formosissimæ essent:elatæ tẽplũ Iunonis intrãtes se prætulere Iunoni. q̃obrẽ turbata Iuno:illis furorẽ imisit talẽ:ut se uaccas arbitrarent:& aratra timẽtes syluas optarẽt:ut ait Virg. Prætides iplerunt falsis mugitibus agros. Ouidius aliam refert insaniæ causam dicens has in cea insula se uaccas creditas:eo ꝙ furto facto ex armẽtis Herculis præstitissent consensum. Sed quacũq3 causa factũ sit: ægre tulit infortuniũ Prætus:proposuitq3 regni partẽ:& quã ex eis mallet in cõiugẽ:ei qui illas in pristinã mentẽ reuocasset. Cuius præmii cupiditate tractus Melãpus Amithaonis filius curãdas assumpsit: & ut ait Vitruuius in libro architecturæ:eas apud clitorẽ archadiæ ciuitatẽ duxit. Ibidẽ enim spelũca est ex qua ꝓfluit aqua ex q̃ siqs biberit fit abstemius:& ob id apud eã lapide epigrãma græcis carmibus scriptũ ẽ:testificãs aquã nõ esse idoneã ad lauandũ:& uitibus inimicã. Ibi autẽ peractis sacris eas purgauit:& pristinæ restituit mẽti:& sic regni partẽ:& coniugiũ unius consecutus est. prætus aũt secundũ Eusebiũ ãnis.xvii.regnauit: eiq3 successit Achrysius frater. Huius ego filias.si medelã Melampodis intueor:uino fuisse ultra q̃ deceat mulieres auidas: arbitror:& potatæ nõnunq̃ se patri regi præferre ausas. Quãobrẽ Iunonis irã:id est regnantis patris meruere & castitate in parte alterã instigante uino muliebriter in furiã uersæ se uaccas & feruas:& iugo subditas clamitabant:quod cũ forsan sæpius cõtigisset uexatus infortunio prætus eas tradidit Melampodi curãdas: qui cum eas aqua prædicta potasset hostes uini fecit:& furor abiit consuetus.

De Merane Præti filia. Cap. XXXI.

Era dicit Leontius filia fuit præti & Anthiæ filiæ Amphianaste:quæ cũ uenationibus dedita dianam per nemora sequeret a Ioue uisa atq3 dilecta ẽ:& ab eo dianæ sumpta imagine uiciata:quæ tandẽ cũ ob pudorẽ patrati sceleris:& timẽs ne iterũ deciperet:uocanti eã Dianæ obsequi noluit: & ob id Diana cõmota illã sagittis occidit. Hanc dicit Paulus Stenoboe fuisse filiã sicut & reliquæ & post susceptã sanitatẽ obsecuturã Dianæ uenisse:qua fictione dicit idẽ Leontius monemur hypocritas sæpe credulos dolis in eã:quã dissuadent deduxisse perniciẽ:a qua dũ uerax homo aliquãdo lapsos releuare conat decepti semel:& oia timẽtes icreduli facti oblatã respuẽtes salutẽ in mortẽ perpetuã dilabuntur.

De Achrysio Abantis filio:qui genuit Danẽ matrẽ persei. Cap. XXXII.

Chrysius Abãtis fuit filius:ut dicit Lactantius:& ut Eusebius in libro tẽporũ scribit:Præto fratri successit in regno. hic ut idẽ Lactãtius asserit:nec ab hoc discrepat Seruius:unicã habẽs filiã Danẽ in respõsis habuit se manu eius:qui ex filia nasceret:morituꝝ:qui ad effugiendã pnũciatã mortẽ: filiã in qdã turri seposuit:seruariq3 iussit ne qs hõ posset ad eã accedere. Cõtigit igit ut audita formositatis eius phama illã cõcupisceret Iuppiter:q cũ ad eã accessum aliũ nõ uideret:uersus in auri guttã ex tegulis in gremiũ eius se cadere pmisit:& sic pgnãs effecta est. qd ægre ferẽs Acrysius eã capi iussit: & in archã poni atq3 in mari ꝓiici:qd cũ ministri fecissent in littus usq3 Apuliũ archa delata ẽ:& casu a piscatore capta:in qua cũ cõperisset Danẽ:& paruũ filiũ:quẽ enixa fuerat:eũ ad Pilũnũ regẽ detulit:q cũ genus eius cognouisset:& patriã:illã libẽter sibi cõiugio copulauit. Filius aũt eius cui perseus nomẽ fuit:cũ excreuisset: & gorgoni caput abstulisset:in argos ueniẽs Acrysiũ trãsmutauit in saxũ:q̃ qdẽ trãsmutatio secũdũ Eusebiũ sonat:ꝙ cũ regnasset Acrysius apud argos ãnis.xxxi.a Perseo nepote suo:nõ spõte tamẽ occisus est:& in lapidẽ.i.i frigiditatẽ perpetuã uersus. quod autẽ fictionis superest infra:ubi de Dane declarabitur.

De Danefilia Achryſii. Cap. XXXIII.

D Anes Achryſii filia:ut ſupra ꝓximo dictū eſt:ī mare ꝑgnās a patre dimiſſa:cū in apuliā ipulſa ueniſſet pilūno regi apulo nupſit:& īde ad rutulos abiere:& cōſtructa ibidē Ardea ciuitate Daunū Pilūno peperit.Sane qd' omiſſum ē ſupra:Ioue aurū fluxiſſe p tegulas:ītelligēdū ē auro pudicitiā uirginis uiciatā:& cū nō eſſet adultero iter pmiſſū p ianuā:clā tectū cōſcēdiſſe:& īde ſe ī thalamū uirginis demiſiſſe.Dicit tamē Theodōtius ꝙ cū Danes amaret a Ioue:& ſe ob timorē patris ſciret ppetuo dānatam carceri:ut poſſet euadere:& fugā arripere:occulte cum Ioue auro concubitū mercata ē:& parata naui:& cum his quas potuit deferre diuitiis fugam arripuit prægnans ex Ioue.

De Iaſio Abātis filio:q genuit Athalantē:Amphionē:& Thalaonē. Cap. XXXIIII.

f Vit:ut theodontio placet:Iaſius iſte Abantis filius:de quo niſi ꝙ ſæpiſſime inter argiuos reges numeratus eſt:& ꝙ quoſdam habuit filios nil legi.

De Athalanta filia Iaſii:& matre Parthenopei. Cap. XXXV.

A Thalāta:ut dicit Lactā.& Theodōtius:iunior fuit filioꝶ iaſii.Quæ cū ſpecioſa uirgo ex ſociis eēt Dianæ ad aprū calidoniū pimendū una cū cætera Achaiæ nobilitate iuuenū a Meleagro uocata uenit:& in uenatiōe prīa aprū ſagitta pcuſſit:& ut ob ſuā formoſitatē a Meleagro dilecta:occiſa belua:ab ea eiuſdē honorari capite meruit:ex quo eius in amicitiā uenit:& amplexus ipſius paſſa ei parthenopeū pepit.

De amphione iaſii filio:qui genuit Clorim. Cap. XXXVI.

a Mphion alter ab illo:qui thebas clauſit muro:filius fuit iaſii:& regnauit:ut dicit leōtius in orcomeno minio & in pilo uocatus alias argus:cui unica fuit filia nomine Cloris.

De Clori filia Amphionis & Nelei coniuge. Cap. XXXVII.

c Loris:ut ſupra dictum eſt:filia fuit Amphionis:ut in odyſſea teſtatur Homerus:Neleo nupſit:eiq peperit Neſtorem:& alios plures filios.

De Thalaone iaſii filio:qui genuit Euridicē:Flegeū:& Adraſtū. Cap. XXXVIII.

T Halaon dicit Paulus:filius fuit iaſii:& apud argos regnauit:qd' qdē iudicio meo ſane ītelligēdū ē:dū huiuſmodi hoīes reges appellant ueteres:nā cū in cathalogo regū nō repiant:exiſtimandū eſt eos de ſtirpe regia fuiſſe:& aliquā regni particulā tenuiſſe:& appellatos reges magis ob decus ſtirpis q̄ ob poſſeſſum a talibus regnū:ex qbus Thalaonē hunc & amphionē & iaſium puto.

De Euridice Thalaonis filia & amphiarai coniuge. Cap. XXXIX.

E Vridices:ut aſſerit Theodontius fuit filia thalaonis & amphiarao uati iūcta cōiugio:cui peperit Amphilocū & Almeonē.Cūq adraſtus polynicis generi ſui cauſam aduerſus Etheoclē & Thebanos ſūpſiſſet bellū:bellūq pararet:uidiſſetq amphiaraus oraculi reſpōſo ſe nō redituru ſi iret in bellū:latibulū petiit:uxoriq ſuæ tātū ſuas patefecit latebras.qui cū ab adraſto aliiſq quereret:nec cōperiret uſq̄:contigit ut uideret Euridices argiæ cōiugis polynicis monile quondā a uulcano donatum Hermioni cōiugi cadmi:illudq deſideraret diceretq argiæ ſi monile illud illi cōcederet ſe oſtenſurā amphiaraū:& ſic factū eſt:quāobrē in bellū uadens amphiaraus a terra abſorptus eſt:Euridices autē poſtea ab almeone filio:cui uadens amphiaraus uindictam ſuæ mortis iniunxerat:occiſa eſt.

De Flegeo filio Thalaonis. Cap. XL.

f Legeus:ut dicit Theodontius filius fuit thalaōis:& iuuenis moriēs:nil memoratu dignū reliquit.

De Adraſto rege filio Thalaonis:qui genuit deiphilē & argiā. Cap. XLI.

A Draſtus argiuorū rex:ut ait Lactā.filius fuit thalaonis & Eurinomes:cui cū duæ eſſent filiæ:Deiphiles & argia:audiſſetq ab oraculo ſe nuptui daturū alterā apro:alterā leoni:Circa futurū infortuniū filiarū affligebat:& ecce caſu factū eſt:ut pollynices Thebanus ex cōpoſito exul ītepeſta nocte argos appellaret:hymbreſq fugiēs:regiā ſubītraret porticū.Nec mora & Thydeus ob homicidium Calidoniam fugiens ibidem deueniret:& in certamē poſt iurgiū hoſpitii cauſa cōſurgeret:quāobrem paratus rex ſenex adraſtus ad eos deſcēdit:& uerbis & auctoritate ſua iuuenū iras cōpoſuit:eoſq deduxit in regiā.Et cū uidiſſet alterū pelle leonis tectū pollynicē.ſ.qui regius iuuenis iſigne illud in teſtimoniū uirtutis Thebani Herculis ferebat.Et alterū cute aprī:q ob occiſum a meleagro patruo aprū in decus ꝑlis ea tectus incedebat:reſpōſi ambiguitate ītellecta:cognouit hos ſibi generos eſſe trāſmiſſos.Quos poſtq̄ nouit affinitate cōtētus.Thideo deiphilē & pollynici argiā dedit uxores:& cū iuxta pmiſſū regnū ab Etheocle pollynici non reſtitueret:cōtractis uiribus aduerſus thebanos bellum mouit:& cū tā duces oēs ſui morte occubuiſſent:ceci diſſentq mutuis uulneribus pollynices & etheocles:ipſe in furiā uerſus repetiit argos:nec qs illi fuerit finis inueni.

De Deiphyle Adraſti regis filia:& Tydei coniuge. Cap. XLII.

d Eiphyles:ut dicit Statius:filia fuit Adraſti regis:& cōiunx Thidei Calidonii:cui pepit Diomedē.

De argia adraſti filia:& coniuge pollynicis. Cap. XLIII.

a Rgia ſecūdū Statiū adraſti regis fuit filia:& pollynicis cōiūx q̄ cū illi pepiſſet Theſſandrū:audiſſetq eū a frē occiſū:ab argo thebas ueniēs:ut extremas lachrias:& officiū funerale cadaueri uiri īpenderet eo ꝙ id faceret aduerſus īperiū Creontis:una cū antigona pollynicis ſorore capta:& iuſſu Creōtis occiſa eſt.

De agenore tertio Beli priſci filio q genuit ſeptē filios:quoꝶ prima Taygeta.ſecūdus Polydorus.tertius Cylix.qrtus Phœnix.qnta Europa.vi.Cadmus.vii.Labdacus. Cap. XLIIII.

P Oſt explicitas ſucceſſiōes danai & ægiſti filii Beli priſci:ad ampliorē prolē Ageōris phœnicū regis eiuſdem Beli filii:ut Theodontius dicit & paulus:ſtilus reuocandus eſt.Et eſto a prædictis dicatur ꝙ hic Agenor fuerit Beli filius.Sunt tamen qui dicant eum Beli fuiſſe filium:ſed nō

ægyptii:qnimo phœnicis:auumq; huius Agenoris Agenorē etiā nuncupatū eumq; Agenorē primū: nimia apud assyrios regnāte cū ingenti multitudine:peste coactum:patrias sedes quas circa extremā meridionalē ægyptū habuerat:liqsse:& duce peregrinationis Nylo ī lyttus syriacū deuenisse nauibus.& illud pulsis ueteribus īcolis occupasse:ibiq; regnasse:sibiq; Belū filiū successorē liqsse:quē huius agenoris patrē uolūt.Alii uero nepotē ex phœnice filio:ex qbus cōprehendi potest a similitudine nois:& forsan tpis exortum errorē: ut q Beli syriaci filius fuerit creditus Beli ægyptiaci.Sed ex quocūq; Belo natus sit:mens mihi ē hic Theodontii & pauli opinionē sequi:cū de supiori nō satis certus appareat auctor.Hūc igit̄ dicunt ex ægypto in littus syriū abiisse:& phœnicibus iperasse:& amplissima atq; generosa prole claruisse.

De Thaygeta prima Agenoris filia. Cap. XLV.

Haygetam dicit Ditis cretensis Agenoris fuisse filiam:eamq; Ioui placuisse: & in eius uenisse cōcubitū:& cum concepisset lacedæmonē peperisse:dato sint q eū ex Semele natum dicant.

De Polydoro.ii.agenoris filio. Cap. XLVI.

p Olydorus ut testatur Lactātius:filius fuit agenoris:de quo præter nudū nomē nil puto.Esto Theodontius de isto leuem faciat mentionem.sed longe antiqorem isto Agenore illum dicit.

De Cylice tertio Agenoris filio:q genuit Lampsaciū:& pygmalionē:& Pyrodē. Cap. XLVII.

Ylix secundū Lactantiū filius fuit agenoris.Hūc dicit Theodōtius hoiem acris igenii & robusti corporis fuisse:& cū supiores sibi fratres spneret & de successiōe regni ēt desparet:uilipenso superiorų iugo:parte copiarų sumpta:sedes haud lōge a suis occupauit sibi:& regionē a suo noie cyliciā nūcupauit:ibiq; duos filios supstites deliqt:Lāpsaciū.s.& pigmalionē.Sūt q dicāt puinciam hāc a cadmo occupatā anteq̄ q̄siturus Europā mitteret̄ a pr̄e:eāq; postea a Cylice possessam cadmo non redeunte.

De Lampsacio Cylicis filio. Cap. XLVIII.

l Ampsacius:ut dicit Theodontius & post eum Paulus filius fuit Cylicis:eiq; successit in regno: nec ex eo aliud ulterius inuenitur.

De Pigmalione.i.Cylicis filio & Cypriorum rege qui genuit Paphum. Cap. XLIX.

Igmalion ut dicit Thedōtius filius fuit Cylicis:de quo refert q; cū iuuenis esset: & gloria maiorum suorų quos ad occiduū usq; penetrasse:& aphricū littus ēt occupasse audierat īfestaret̄:Collecta Cyliçū manu:& conuocatis ex phœnicibus:classeq; parata in cyprū tuā serenissime regū trāsuexit exercitū:& īde ueteres syrios q ibidē agenoris uetustissimi uiribus:ex antiqs pulsi sedibus cōfugerāt expulit:& occupauit oēm atq; tenuit īsulā & regnauit ī ea.Sane:qd ēt testat̄ Ouidi. in maiori uolumine:cū ibi scelestissimas cōperisset mulieres oīnolibidini obsequētes uitio offensus:uitā cælibē ducere disposuerat.Attamē qa ualebat īgenio:& artificiosas haberet manus:finxere poetæ eū sibi ex cādidissimo ebore fœmineā sculpsisse imaginē:eāq; iuxta desideriū suū lineamētis atq; decore oris cōtraxisse p oia:In q cū igeniosus hō:& artē miraret̄ suā:& uenustatē imaginis cōmendaret ī dilectionē eius icidit:& feruore maximo cupiebat eā esse fœminā:orauitq; Venerē ea tēpestate celeberrimā insulæ deā:ut aiaret eandē & suorų faceret amorų sensibilē:nec effectu caruere pces:fœmina uera facta ē.Quod aduertēs Pigmaliō gaudio plenus:qm uoti cōpos esset:eius usus est cōcubitu:& e uestigio grauida facta ē:eiq; peperit filiū:quē paphū ipse postea noiauit:eūq; sibi morieti reliqt hæredē.Nūc qd sibi eburnea uelit imago:igenio potius poetico q̄ uiri artificio fabrefacta uidēdū est.Arbitror enim cum pigmalioni suspecta prouectarū ætate uirginum pudicitia esset:eū sibi uirgunculam elegisse:ætate suspitione carentem:candore atq; mollitie ebori similē: quā cū suis aptam fecisset moribus:excreuit ante ætatē puellæ cōcupiscētia eius:cœpitq; desiderare atq; exposcere precibus:ut cito efficeretur matura uiro:qua tandem facta in uotum deuenit suum.

De Papho Pigmalionis filio qui genuit Cynaram. Cap. L.

Aphus ut dicit Theodontius filius fuit Pigmalionis ex eburnea matre:q cū Pigmaliōi successisset in regno:Cyprū insulam paphum ex suo noie nuncupauit.Paulus autē dicit paphū oppidū ab eo tantū constructum:& de suo nomine nominatum.quod quidem Veneri sacrum esse uoluit constructo in eodem illi templo & ara:cui thure solo diu sacrificatum est.

De Cynara filio paphi qui genuit Myrrham:& ex Myrrha Adonem. Cap. LI.

Ynara filius fuit Paphi:prout ostēdit Ouid.dum dicit.Editus hac ille ē q sine ple fuisset.Inter fœlices cynaras potuisset haberi.Est aūt hic alter ab illo Cynara:q assyriorų rex dicit̄:ī lapidē uersus flendo īfortunia filiorų.Ex hoc aūt Cynara cyprio præter scelus unū nō habemus.Nā ut ipse recitat Oui.huic ex cōiuge filia fuit noie Myrrha:quæ cū formosa eēt:ac etiam mat ra uiro:præter debitū patrē amauit:& nutricis suæ opera:dum mater eius sacra cereris celebraret:in qbus oportebat p nouē dies a contactu uiri abstinere:eius concubitu potita est:in quo prægnās effecta Adon filius natus est.

De Myrrha filia Cynaræ & matre Adonis. Cap. LII.

Yrrha:ut supra patet Cynaræ regis filiā dicit fuisse Ouidi.& cū eum nephasto adamasset amore: opera nutricis suæ eius icognita habuisse concubitum.Fulgentius tamē dicit eā cū cynara postq̄ illum ebrium effecisset habuisse concubitū:quæ ex nephario concubitu prægnans facta:cū illam uellet noscere cynara:nouissetq; filiam:dolore percitus eam secutus occidere uoluit.Quidā dicūt eam in sabæos fugisse:ad quos usq; secutus cynara:cū illam gladio percussisset:ex uulnere cōceptū filiū erupisse.Ouid.tamen dicit eam miseratiōe deorū apud sabæos in arborem sui nois uersam:& calore solis apto cortice filiū emisisse:quē nymphæ liquoribus unxere maternis.Figmēto huic arbitror cām dedisse nomen arboris:quæ apud sabæos uocat̄ myrrha:guttas emittens solis pcussa radiis:ex qbus pigmentū cōficitur qd

adon uocát:qđ latine ſuaue ſonat.eſt.n.ſuaſiſſimi odoris:ut uideť uelle Petronius arbiter plurimũ libidini conferens:adeo ut aſſerat ſe ad libidinis ĩcrementũ:mirrhinũ potaſſe poculum. Vey Fulgentius ut in pluribus longe altius ſentiẽs circa hoc dicit. Myrrham arborem in India eſſe:& ſolis caloribus cremari:& quia ſolem patrẽ oium rey dicebant:ideo patrẽ myrrham amaſſe dictũ:& cũ ſol feruẽtius illam calefaceret eã reges ex imis corticis emittere:& ſic a patre uulnerata:adonem.i.ſuauitatẽ odoris emiſiſſe.

De Adone Myrrhæ filio & nepote Cynaræ. Cap. LIII.

ADon Cynaræ regis aui ſui:& Myrrhæ ſororis fuit filius:ut lõgo carmine ĩ maiori uolumĩe teſtatur Ouid.de quo talẽ ipſe idẽ recitat fabulã.Dicit.n.ꝙ cũ formoſiſſimus euaſiſſet iuuenis: a Venere caſu ꝑcuſſa a filio ſũme dilectus eſt:quæ dũ illũ maxima delectatiõe ſua ꝑ ſiluas ſequereť & nemora:eiuſq utereť amplexibus ſæpius eũ monuit ut ſibi ab armatis beluis caueret: & ſequeretur inermes. Vey die q̃dam male uerboy Veneris memor:in aprũ irruens ab eo occiſus eſt.Quẽ Venus fleuit amare:& in florẽ cõuertit purpureũ. Hoc figmẽtũ Macro.in lib.ſaturnalioy conať enodare mirabili rõne. Dicit.n.Adonẽ ſolẽ eẽ:quo nil pulchrius:& eã terræ partẽ:quã ĩhabitamus ſupius.ſ. hemiſpiũ Venerẽ eẽ:cũq in ĩferiori ẽ hemiſperio:a phiſicis ꝓſerpina appellata ſit.Et ſic apud aſſyrios & phœnices:quos penes & Veneris & Adonis fuit religio ĩgẽs tũc Venus cũ Adone a ſe dilecto delectareť cũ circa ſupius hemiſpiũ ſol ampliori circũflectitur ambitu & ĩde ornatior:qa flores frondes & fructus eo tẽpore terra ꝓducit. Dũ uero breuiores circũducit circulos:de neceſſitate maiores apud ĩferius hemiſpiũ agit: & ſic autũnus & hyems ĩbribus aſſiduis terrã decore ſuo priuatã lutoſã faciũt:quo aper q hiſpidũ aĩal ẽ delectať:& ſic ab apro.i.ab ea tpis q̃litate q̃ delectať ap.adõ.i.ſol.terræ.i.ueneri ſublatus uř:& inde uenus luctuoſa efficiť. Q; dãt ſit adõ trãſformatus ĩ florẽ:ob id fictũ puto:ut nři decoris breuitas oñdať mãe qdẽ purpureus ẽ.ſero lãguẽs palleſcq marcidus efficiť.ſic & nřa hũanitas mãe.i.iuuẽtutis tpe flores & ſplẽdida ẽ.ſero ãt.i.ſenectutis æuo pallemus & ĩ tenebras mortis ruimus.Sane qcqd aſſyrii ſentiãt uel Macro.hiſtoria tñ uideť ſentire & Tullius teſtať ubi de naturis deoy:uenerẽ fuiſſe ſyria cyproq cõceptã.i.ex ſyrio hoĩe & cypria muliere:quã aſtarcõ uocauere ſyri:eãq adoni nupſiſſe:ut dicit Lactã.in libro diuinay ĩſtitutionũ.In ſacra hiſtoria cõtineť hãc meretriciã ĩſtituiſſe artẽ & ſtupy mulieribus ſuaſiſſe:& ut uulgato corpore q̃ſtũ facerẽt:& hoc ideo dicit imperaſſe: ne ſola ꝑter alias mulieres ĩpudica:& uiroy appetẽs uidereť.Ex quo cõſecutũ eſt & longis ꝑſeueratũ tẽporibus:ut phœnices de ꝓſtitutiõe filiay donarẽt anteq̃ eas iungerẽt uiris.ut ĩ libro de ciuj.dei teſtať Aug. & Iuſtinus ĩ epithoma põpei trogi:ubi Didonẽ.lxx.uirgines ĩ littore cyprio q̃ in quæſtũ uenerãt rapuiſſe demonſtrat. Fuit igř Adõ rex cypri & Veneris maritus:quẽ ego ẽt ſeu ab apro:ſeu alia nece Veneri ſubtractũ reor: eo ꝙ ad imitationẽ lachrymarum eius ueteres anniuerſario plangore conſueuerint adonis interitum flere: quos in ſuis uiſiõibus ĩcrepat Iſaias.

De Pirode Cylicis filio. Cap. LIIII.

Irodes ut Plinius aſſerit in libro naturalis hiſtoriæ filius fuit cylicis:ex quo & ſi nil aliud habeamus
p eodem Plinio teſte:ſaltem habemus eundem primo ignem ex ſilice excuſſiſſe.

De phœnice.iiii.Agenoris filio qui genuit Philiſtenũ & Belum. Cap. LV.

PHœnix ut dicit Lactãtius filius fuit Agenoris.hũc dicit Euſeb.ĩ libro tpũm:regnãte argiuis danao una cũ Cadmo fře a thebis ægyptiis ueniſſe in ſyriã:& apud tyy & ſydonẽ ĩperaſſe qđ q̃dẽ fuiſſe potuit circa ãnũ mũdi.iii. M.dcc.xlvi.poſt paulũ ãt dicit eũ ãno prio lyncei regis bithiniã cõdidiſſe:q̃ prius Mariãdina uocabať:qđ fuit ãno mũdi.iii. M.dcc.lxxix.huius tñ aduẽtũ ĩ ſyriã nõ cõuenit cũ dictis ſupra:ubi de Agẽore a Theodõtio & etiã ab Ouidio diſcrepat:q uideť uelle Agenorem ueniſſe nõ phœnicẽ cũ cadmũ miſſum ad perq̃rendã Europã ab Agenore:nõ a Phœnice deſcribat.Sed has ego uarietates ultro cõcordare uolẽtibus linquã:& de phœnice qđ cõpereri ꝓſeq̃r.Hũc ãt artificioſũ fuiſſe hominẽ oñdit Euſeb.eo ꝙ primus q̃ſdã lřas ſeu lřarũ caracteres phœnicibus dederit:deĩde ad ſcribẽdũ eas ĩſtituiſſe uermiculũ:uñ & color ille phœniceus dictus ẽ:credo ab ĩuẽtore:q poſtea mutata lřa eſt puniceus appellatus.

De Philiſthene filio phœnicis qui genuit Sichæũ. Cap. LVI.

PHiliſthenẽ dicit Theodõtius filiũ fuiſſe Phœnicis:Qui cũ eẽt Herculis ſacerdos q perſanctiſſime a phœnicibus colebať:uideretq phœnice patre mortuo Belũ fratrẽ nutũ maiorẽ regnare: relicto Sychæo filio ſacerdotio:& copiay parte ſũpta naues cõſcẽdit:& poſt multos caſus cum Herculis colũnas curſu ſupaſſet ibidẽ ĩ littore oceãi ſedes aſſũpſit ꝑpetuas:cõdita ciuitate quam Gades uocauere ſui:& ne ſacerdotiũ abdicaſſe uideretur oĩno: tẽplũ ibidẽ cõſtituit herculi:& ſacra oĩa ritu tyrio innouauit.

De Sichæo Philiſthenis filio & Didonis uiro. Cap. LVII.

SIchæus ſecundũ Theodontiũ fuit filius Philiſthenis:cui abeũte patre ſacerdotiũ derelictũ eſt:ut ſupra dicitur.quod a rege ꝓximus erat honor.hunc dicit ſeruius ſicarbam uocatũ:eſto eũ Virgilius ſemꝑ uocet Sichæũ.Et Iuſtius ſemꝑ illũ uocet acerbã:hic ãt ſeu relictis ſeu aliũde q̃ſitis theſauris:ut Theodõtio placet:& reliq̃s:copioſus factus plurimũ:Belo mortuo Eliſam filiã eius accepit uxorem:quæ poſtea Dido uocata ẽ:quã precipue dilexit. Vey cũ Pigmalion Beli filius patri ſuccesiſſet in regno:auri auidus:eius deſideratis diuitiis:clam illi tetendit inſidias & incautum interemit.

De Belo Phœnicis filio:qui genuit Pigmalionẽ & Didonem & Annam. Cap. LVIII.

BElus q & metres ſecundũ Seruiũ appellatus ẽ:ut ait Theodõtius filius fuit phœnicis:uir bello & armis inſignis:adeo ut cyprios littus phœnicũ pyratica ĩfeſtãtes ſubigeret:quod uirgilius ĩ perſona Didonis ꝑfunctorie tangit dicens.Genitor tum Belus opimam:Vaſtabat cypy & uictor ditione tenebat.

De Pigmalione filio Beli. Cap. LIX.

PIgmaliõ:ut Theodõtio placet filius fuit Beli regis Tyri:& pře moriẽte ut:ait Iuſtius:una cũ ſororibus tyris derelictus ẽ.Cui adhuc puero populus paternũ tradidit regnũ:hic uero auariſſimũ cũ

aium ad diuitias Sichæi patruelis sui iniecisset:illum dolo interemit hoc solū scelus ex rege isto nobis reliqt antiquitas.

De Didone filia beli & coniuge Sichæi. Cap. LX.

Dido præcipuū matronalis pudicitiæ decus:ut Virgilio placet:Beli regis fuit filia.Hāc isignis formæ uirginē tyri Belo mortuo acerbæ seu sicarbæ uel sicæo Herculis sacerdoti dedere in cōiugē qui ob auaritiā a Pigmalione occisus est.Hæc aūt post longa fratris mendacia in somnis a uiro præmonita.sumpto uirili aīo:pluribus ex his qbus sciebat Pigmalionē exosum:clā in suā sniam tractis:sumptis nauibus fugā cœpit thesauris secū delatis.Et cū in littus deuenisset africū:ut placet etiā Tito liuio:mercato ab icolis suadentibus:ut ibidē sedē sumeret:tantū littoris quantū posset bouino corio occupare.illudq; in cartā redactū:& in frusta concisum occupauit plurimū:& ostensis sociis thesauris suis:eisq; aiatis ciuitatē composuit:quā postea uocauere Carthaginē.Arcem uero eius a bouino corio:qd sic uocitāt:byrsam nuncupauit.Ad hanc accessisse Aeneam profugum ui tēpestatis ipulsum:& hospitio thoroq; susceptū ab ea:Virgilio placet:eamq; discedente a se Aenea:ob amoris impatientiā occisam.Veq; Iustinus & historiographi ueteres aliter sentiunt.Dicit enī Iustinus a musitanoq; rege sub belli denūciatione a principibus carthaginensibus postulatā in coniugem:quod cū ipsa rescisset:& sua se ante snia ad oēm casum ꝓ salute patriæ damnasset:ægre:tulit:sed terminū impetrauit:infra quē se ad uiq; promisit iturā.Qui cū uenisset constructo īgenti rogo:in eminētiori ciuitatis pte:quasi Sichæi placatura manes illū cōscendit. Et astātibus ciuibus atq; expectātibus qdnā factura eēt:ipsa educto quē clā gesserat cultro dixit.optimi ciues ut uultis ad uiq; uado. Seq; hoc dicto interemit:mortem potius eligēs:ꝙ pudicitiā maculare Quod etiā lōge est a descriptione Maronis.

De Anna Beli regis filia. Cap. LXI.

Anna filia fuit Beli:ut uidetur placere Virgilio:qui illam sæpissime Didonis sororem appellat. hæc Didonis fugæ comes fuit quam postꝙ mortuam uidit:& Garthaginē a Iarba rege occupatā: ut Ouidius dicit ubi de fastis:ad Batum regem corisæ insulæ aufugit uetusti hospitii cōfisa iure. Tandem sentiens:qa Pigmalion arma aduersus eam moueret hanc ob causam a Batho licētiata intrauit mare & tempestatem passa ubi camerem petere intendebat:in laurentum littus delata est:per qd dū Aeneas iam supato Turno:cū Achate spaciādo deambularet:eo uiso fugā cœpit:tandē præstita ab Aenea fide substitit:& ab eo in regiā deducta est:cuius ob aduētū suspicata Lauinia ei tetēdit insidias.Verū anna a Didone per quietē monita nocte regiā exiuit:& si satis potest ex ouidii uerbis cōcipi:in numicū flumen sese præcipitē dedit.Sane sictor Ouidius ad ulteriora ꝓcedens dicit:qd cū postea exquireret:& a ꝓquirentibus pueniret ad numicum flumen:uisum est illis e fluuio uocē audiuisse dicentē Placidi sum nympha numici Amne perēne latēs anna perēna uocor.post ipsum autē Ouidiū dicit Macrobius in saturnalioq; libro: aprili mense publice & priuatim sacrificatum iri:ut annare & perēnare cōmodi liceat.

De Europa Agenoris.vi.filia. Cap. LXII.

Europa filia fuit Agenoris:ut p Ouidiū patet:ex qua talis narrat fabula : ꝙ cum ob formositatē suā summæ diligeret a ioue:ab eodē Mercurius missus est:eiq; īperatū:ut quæ cerneret armenta in mōtanis phœnicū in littus īpelleret:quo cū puellis ludere cōsueuerat Europa.Quod cū Mercurius fecisset iuppiter in candidū taurū transformatus:se armētis imiscuit.Hūc cū cerneret uirgo pulchritudinis & māsuetudinis eius delectata.illū primo tractare manibus cœpit.at inde eius cōscendit dorsum:qui paulatim se in undas deducēs:dū illā territā:& cornibus atq; dorso initentē sensit natans in cretā transtulit:ubi in uerā redactus formā:eam oppressit:& oppressu prægnantem fecit:quæ illi postea pepit: ut nōnullis placet:Minoē Rhadamātū & sarpedonē.Ipse uero in eius sempiternā memoriā tertiā orbis partem Europā ex eius noie nuncupauit.Huius fabulæ figmentū adeo tenui tegit cortice:ut facile possit apparere quid uelit.Nā Mercuriū armenta depellentē in littus:ego eloquentiā & sagacitatē alicuius lenonis uirginē e ciuitate in littus deducentē intelligo.seu mercatorē fictum se iocalia ostensurū: si nauem conscenderet pollicentem.Iouem in taurum transformatum uirginis delatorē iam apud deliras aniculas uulgatum est nauem fuisse cui erat insigne albus taurus:qua quacunq; fraude conscēsa:a uirgine illico remigantium ope re factum est:ut deferretur in cretā ubi ioui coniugio iuncta est:seu secundū Eusebium in libro temporum Asterio regi:ex quo ipse supra dictos filios asserit procreatos.Augustino tamen placet hunc nō Asterium sed sanctum appellatum fuisse.Discrepāt insup de tempore:huius rapinæ plurimum auctores.Cum sint: ut Eusebius refert:qui dicāt iouem anno Danai regis argiuoq;.xl.europæ mixtum:eāq; postea Asteriū cretensium regē in coniugē assumpsisse:qui annus est mundi.iii.M.dccc.xviii.Alii uero dicunt eā a cretēsibus raptam regnante argis acrisio circa annū mundi.iii.M.dccc.lxxviii.Quidam autem uolunt eam raptā Pandione athenis regnante.anno.s.mūdi.iii.M.dccc.lxviii.Quod quidem tempus magis cōuenit eis:quæ de Minoe eiusdem Europæ filio leguntur.Huius imaginem egregiam ex ære a Pithagora tarenti positam dicit Varro ubi de origine linguæ latinæ.

De Cadmo Agenoris.vi.filio:qui genuit Semelem Agauem: Auctonoē & inoem. Cap. LXIII.

Cadmus antiquorū omnium uulgata fama fuit filius agenoris:quem una cū phœnice fratre a thebis ægyptiorum uenisse anno Danai argiuoq; regis.xvii.& apud tyq; & sydonem regnasse scribit Eusebi.in lib.tempoq;:cum ut supra patet longe ante ibidem uenit. Agenor peste pulsus:a quo Agenorē patrem horum nōnulli uolunt duxisse originem.Qui Eusebius post hæc scribit: anno regni lyncei.xvi.Cadmū armeniā occupasse:qd a Cylice factū supra memorauimus.Hic tamē ut scribit Ouidius cū rapuisset iuppiter Europā:ad ipsius perquesitionē ab Agenore patre missus est hac eiindicta lege ne absq; ea reuerteret in patriam. Qui sumptis sociis cū quorsum quæreret ignoraret: nouas sibi

exquirere sedes statuit. Et cum haud longe a parnaso applicuisset: oraculũ consuluit: & habito resp̃oso: ut bouem sequeretur indomitam: & ibidẽ ubi consisteret sedes assumeret: qui in destinatũ sibi locũ ductus acquieuit: & regione a boue uocata boetia ciuitatis fundamenta iecit: eãq; ab antiqs thebys ægyptiis: ex quibus predecessores eius aduenerãt thebas appellauit. Sane ut dicit Ouidius: dum uellet sacrum conficere: & ex sociis quosdã misisset: ut aquã afferent: nec reuerterent: eos secutus comperit a serpente ingenti deuoratos: quem cũ spectaret audiuit: quia & ipse serpens inspiceret. Eo tandem occiso monitu sumpto dentes illi euulsit: ac seuit: & repente hoĩes in armis exorti sunt: & prœliũ inuicẽ habuere spectãte Cadmo: nec ante cessauit prœlium: q̃ qnq; tantũ supstites remanerẽt: qui inita pace sese iũxere cadmo: & cœpto operi adiutoriũ præstitere. Palefactus insuper scribit eum Spingam habuisse coniugem: eandemq; propter zelum Hermione ab eo discessisse: & aduersus cadmeios bellum inisse: Sunt præterea qui uelint eum secus hypocrenem fontẽ sedentem atq; meditantẽ. xvi. litterarũ caracteres adinuenisse: qbus postea omnis græcia usa est. Sic & Plinius in libro naturalis historiæ: dicit eũ apud thebas lapidicinas inuenisse: & auri metallorũq; cõflaturã: dato theofastus eũ dicat hæc apud phœnices fecisse. Verũ longe post designatũ tẽpus. Nã qđ supra de eo scribit fuit circa annũ mũdi. iii. M. dccc. v. hæc aũt circa annos. iii. M. dcccc. xxxviii. Inde dicit Ouidius fuisse sibi cõiugẽ Hermionẽ Martis & Veneris filiã: ex qua constat. iiii. genuisse filias: eidẽq; Hermiõi a uulcano uictrico exitiale monile cõcessum. Post hæc aũt cũ plurima ex nepotibus & filiabus euenissent infortunia: ipse iã senex ab Amphione & Zeto pulsus in illyrios abiit: ubi miseratiõe deorũ in serpẽtes ipse & Hermiona uersi sunt. Huius historia fabulosa aliqua habet imixta: quorũ uidere sensum superest. Serpentẽ igitur marti sacrum: Ego senẽ hominẽ atq; prudentẽ olim armigerũ: & bellicosum intelligo uerbis suis: & percõtationibus Cadmi socios detinẽtẽ: cuius consilio: q; ego perdentes assumo: inter incolas seminata discordia est: qui aduersus eum Spingæ impulsu surrexerant. Ex qua repente sumptis aduersum se armis in pugnã deuenere: quorum principes attritis cede popularibus cũ cadmo in cõcordiã deuenere: & ex incolis atq; forẽsibus unũ fecere populum: qđ autẽ ipse exul cum cõiuge serpens effectus sit: eos designat factos esse lõgæuos. prudentes eni more serpentũ sunt senes: & rerũ experiẽtia cauti: & ætate annosi. & si etiã æuum impulerit: & subsidia desint ritu serpentũ curuo incedunt pectore. De tẽpore autẽ huius regni etiã discordes fuere ueteres. Dicit eni Eusebius in libro tẽporũ anno regni Abantis regis argiuorũ. viii. q fuit mundi annis. iii. M. dccc. xxvii. Cadmũ ab Amphione & Zeto regno pulsum. Nec multũ post dicit regnante argis acrisio cadmũ regnasse thebis: cũ acrisius abãti successerit: qđ tamẽ eẽ potuit circa annũ mũdi. iii. M. dccc. lxxv. cui tẽpori cogruit qđ postmodũ idẽ scribit Eusebius. s. Acrisio argis regnante ea fuisse: quæ de spartis memorant. Quos dicit palefatus q; cũ p̃ximarũ essent regionũ aduersus Cadmũ subito constitisse: & propter repentinos cõtractus: quasi de terra natos: & quia ex omni cõfluxissent parte spartos uocatos. Sed tamẽ male conuenit tempori: quo supra raptã diximus europã. hi ueritatẽ cõperiant: qbus magis est curæ: ego aũt nil amplius reperire potui.

De Semele filia Cadmi. Cap. LXIIII.

Emeles Cadmi fuit filia & Hermionis: ut satis per Ouidium patet in maiori uolumine. Hãc ex Ioue prægnantem cum ægre ferret Iuno ei in uetulam beroẽ epidauream transformata suasit: ut experiret nunquid amaret a Ioue: ut ab eo postularet: ut secum prout cum Iunone concumberet. Quæ cum Iouem per stygias undas iurare cõpulisset: ut sibi postulata cõcederet: petiit ut secum prout cum Iunone iaceret. Iuppiter autẽ dolens: quia iurasset: sumpto minore fulmine eam percussit: & mortua est: eiq; ex utero nondũ perfectus infans eductus est: qui Bacchus postea fuit. Figmenti huius ego ueritatem puto: hanc fœminam prægnantem: ut ipsa sonat fabula fulmine percussam: non enim ignis. i. Iuppiter Aeri: idest Iunoni miscetur: nisi per fulmen ad inferiora descendens.

De Agaue filia cadmi. Cap. LXV.

Gaues: ut satis notũ est: Cadmi & Hermionis fuit filia: quam cadmus Echioni uni. s. ex sociis: q illum iuuere Thebas ponere: matrimonio cõiunxit: ex quo ipsa cõcepit & peperit filium quẽ uocauere Pentheũ elati animi iuuenẽ: qui cũ sacra bacchi sperneret celebrantibus matre & sororibus & aliis: ab oĩbus insuriã uersis occisus est. Dicebat Leontius Pentheũ hũc abstemium fuisse: & ob id a temulenta matre & aliis occisum quia sæpius ebrietatem & temulentiam dãnasset earum:

De Auctonoe filia cadmi. Cap. LXVI.

a Vctonoe Cadmi & Hermiõis fuit filia ut ait Oui. Hæc Aristei fuit cõiux & ex eo pepit Atheonẽ.

De Inoe cadmi filia. Cap. LXVII.

No æque Cadmi & Hermionis: ut ait Ouidius: fuit filia: quæ cũ nupsisset Athamãti Eoli filio: eiq; Learcũ & Melicertem peperisset cũ ab insano patre Learcũ uidisset occisum: sibi timẽs & reliquo: ex prærupto saxo se p̃cipitẽ dedit in mare: ex quo aiunt eã marinã deã leucotoem factam: & melicertẽ palemonẽ miseratiõe Neptuni. credo ego loca illa fuisse: ad q necata cadauera matre detulerit: & delatis ad solatiũ supuiuentiũ ipositã deitatis noĩa: Seu potius: ut ĩfra legit de Learco & Melicerte.

De Labdacio septimo Agenoris filio qui genuit Laium. Cap. LXVIII.

Abdacius: ut dicit Theodõtius: iunior fuit filiorũ oium Agenoris. Qui cũ audisset fugatũ fratrẽ & amphionẽ propria manu peremptũ: & Lycum occisum ab Hercule: ab amicis sollicitatus precibus: ut syria relicta ueniret in græciã: cũ esset ob seniũ nimis inhabilis ad laborẽ Laiũ ex filiis iuniorem transmisit. Qui cõfestim occupato regno rex dictus est. Paulus aũt dicit Labdacũ Phœnicis fuisse filiũ: senemq; thebas uenisse uocatũ: & ibidẽ regnasse aliquãdiu: & Laium filium genuisse.

De Laio rege thebarum Labdacii filio qui genuit Oedipum. Cap. LXIX.

Laius thebarũ rex fuit:& ut satis demonstratũ est Labdaci filius:qui seu ex Phœnice missus uenerit Thebas: seu ibidẽ natus sit:regnãs Iocastã Creontis thebani filiã sũpsit uxorẽ.Quã cũ audisset con cepisse.cõsuluit de futura ꝓle oraculũ:& in responsis habuit se nasciturimanu piturũ.Qui uolens cõsilio obstare ꝑiculo: iussit Iocastæ:ut qcquid nasceret̃ exponeret.Quæ cũ mœsta infantẽ fecisset exponi:alitus ab extero dum adolescens patrem exqreret:&ab oraculo se audiuisset illum apud phocim in-uẽturũ:cũ uenisset ibidẽ patrẽ incognitũ seditionẽ ciuiũ:& exteroꝝ separantem occidit:& sic Laius occubuit

De Oedipo filio Laii:qui genuit Antigonã:& Ismenam:& Etheoclẽ:& pollinicem. Cap. LXX.

Oedipus rex thebarũ fuit & Laii filius & Iocastæ:ut in thebaide testat̃ Statius.Hunc iussu patris:ut supra dictũ est:a matris utero in syluas abiiciendũ feris delatũ dicũt.Quem cũ deferent serui eius ætati innocuæ cõpatientes:nõ abiecerũt iuxta mandatũ:qn imo ꝑforatis ei pedibus arbori uimine alligarunt.Ad uagitũ cuius tractus pastor qdã polibii corynthioꝝ regis:eũ ab arbore abstulit:& ad polybiũ detulit.Qui cũ filiis careret patria affectione suscepit:& filii loco educauit.Is tamen cũ ado leuisset:audissetq̃ se nõ polybii filiũ:pqrere patrẽ disposuit:& cũ apollinẽ cõsuluisset:accepit se phocis patrem reperturũ:& matrẽ sũpturũ in cõiugẽ:qui phocim ueniẽs orta iter ciues foresesq̃ seditione dũ faueret forensi-bus Laiũ conantẽ sedare tumultũ icognitũ iteremit.Tandẽ tanq̃ ab oraculo iussus thebas petẽs Spingẽ inuenit quã solutis ꝓblematibus eũ occidisset:thebas intrauit:ubi filius polybi creditus:illi Iocasta mater cõiugio iũ-cta est:quã libẽs sumpsit:meroes olim Polybi cõiugis:quã matrẽ suspicabat̃:timẽs cõiugiũ:& rex thebarum factus:& .iiii.filioꝝ ex Iocasta pater:orta letali peste thebis habitũ est ab oraculo:non defuturã ciuitati pestẽ:ni regnãtis exilio:incestuosum Iocastæ cõiugiũ purgaret̃.Sane dũ hæsitaret iã infœlix uenit corinthius unus eũ polybo mortuo in regnũ uocãs:qui dũ se matris nuptias timere diceret:quonã mõ corinthũ deuenisset audi-uit a sene:qđ cũ audiuisset Iocasta memor:quæ a seruis audiuisset:qui illũ detulerãt ĩspectis eius pedibus eũ extẽplo recognouit ĩn filiũ:qđ ille audiens:& a se Laiũ patrẽ occisum cognoscẽs:dolore ꝑcitus sibi manus in iecit in oculos:eisq̃ eiectis se ꝑpetuis dãnauit tenebris.Filii uero discedẽtes eius spreta humilitate ueniẽtes in bellũ:& inde in mutuã mortẽ Iocasta iã gladio perẽpta mœstus dolensq̃ altera filiarũ ducẽte exul creõtis impe rio in Cyteronẽ montẽ abiit.quo autẽ inde abierit mihi incognitũ est.Sibi tamẽ ab Atheniensibus.nescio quo merito templum & sacra tanq̃ deo.Valerio referente constituta sunt.

De Antigona Oedipi filia. Cap. LXXI.

Antigona Statio teste Oedipi ex Iocasta fuit filia.Hæc patri cæco:& in exiliũ a Creonte pulso du-catũ miserãda præstitit:inde cũ ad exibendas ultimas lachrymas fratribus:& officiũ funebre nocte aduersus Creontis ĩperiũ uenisset:ibiq̃ argiã pollynicis cõiugẽ cõperisset.cremarentq̃ ambæ cada uera fratrũ:cũ argia capta est:& iussu creontis occisa.

De Ismene filia Oedipi. Cap. LXXII.

Ismenes Oedipi fuit filia:ut asserit Statius.de qua nil habet̃ nisi q̃ cuidam Athy iuueni cyrreo despõ sata fuerat:qui ante nuptias a Tydeo occisus est.

De Etheocle Oedipi filio & Iocastæ. Cap. LXXIII.

Etheocles Oedipi filius spreta pr̃is humilitate:habita cũ pollynice fratre de regimie regni sub hac lege cõcordia.ut uicissim singulis annis altero interim exule regnarẽt: repetito a pollynice per Ty deũ amicũ regno:nõ solũ seruare legẽ noluit: sed ĩsidias tydeo legato posuit:quamobrẽ septẽ regũ obsidionẽ passus est:& demũ in duellũ cũ fratre ueniẽs:ab eo iam uictus illũ cultro transegit:& sic mutuis cecidere uulneribus:nec eorundem ignes cremantes cadauera fuere concordes.

De Pollynice filio Oedipi: qui genuit Thesandrũ. Cap. LXXIIII.

Pollinicẽ Oedipi fuisse filiũ & Iocastæ notissimũ ẽ:hic cũ fratre:ut ꝓximo supra inita de regimi ne pactione: primus in exiliũ tendẽs agẽtibus hymbribus:& uẽto nocte argos intrauit:& cũ sub regia porticu qesceret aduenĩete Tydeo:q exul patriã fugiebat:itrãte eo sub porticũ : aduersus eũ surrexit in rixã: & ut supra dictũ ẽ ab adrasto rege pacati:& ĩ regiã deducti sũt:& eius etiã generi facti.tractu autẽ temporis:cũ Tydeus sub legationis noĩe pro Pollynice etheocli regnũ postulasset frustra:eiq̃ cõtra ius gentiũ in mortẽ insidias ab Etheocle sibi positas cõperisset:eo itum est.nato iã ex argia pollynici par uulo filio:ut Adrastus cõgregatis argiuis principibus aduersus Etheoclẽ & Thebanos iret in bellũ:ubi hia-tu terræ absorto Amphyarao:& Tydeo sagitta letali uulnere icto:reliqsq̃ perẽptis uariis mortibus pugnãdo regibus actũ est: ut in singulare certamẽ deuenirẽt fratres.In quo cũ iam uictor uideret̃ pollynices clã a fratre iacẽte trãsfixus est:& sic ambo mutuis uulneribus periere.Quoꝝ tã efficax atq̃ inflexibile odiũ fuit: ut ẽt eis mortuis inter cadauera ꝑseueraret.nã eis in eodẽ rogo ab argia pollynicis cõiuge:& Antigona sorore positis: nõ prio ignis accẽsus est q̃ diuisæ sint flãmæ:adeo ut liqdo apperet cadauera recusare uno eodẽq̃ igne cõburi.

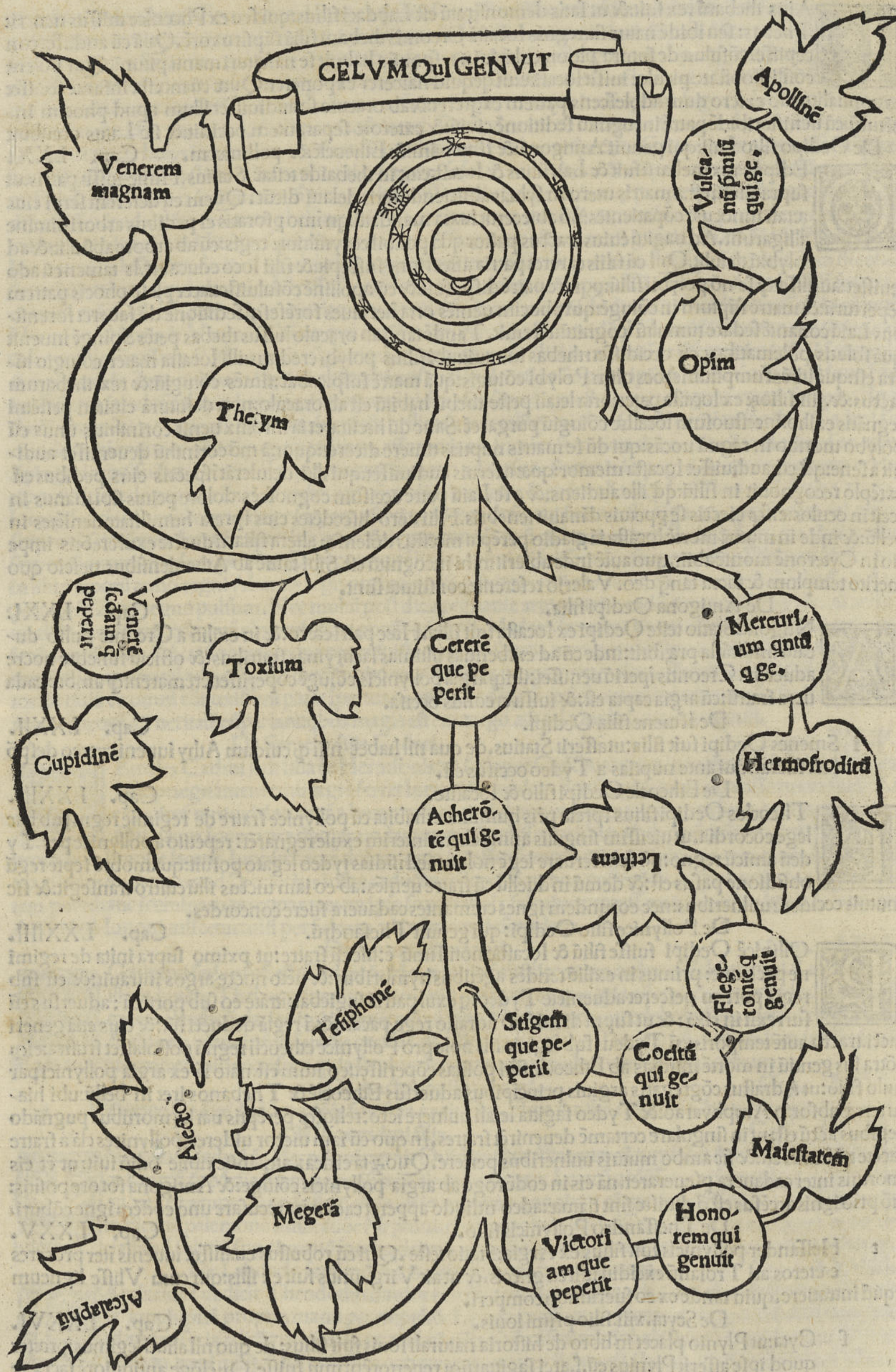
De Thessandro Pollynicis filio. Cap. LXXV.

Thessander pollynicis fuit filius ex Argia:Statio teste .Qui cũ robustus euasisset iuuenis iter proceres cæteros ad Troianũ excidiũ iuit cũ græcis.& ut ait Virg. unus fuit ex illis:qui cum Vlisse ligneum equũ intrauere.quid tandẽ ex eo fuerit:non comperi.

De Scyta.xiii.filio primi iouis. Cap. LXXVI.

Scyta:ut Plynio placet in libro de historia naturali Iouis fuit filius:de quo nil aliud legimus:præter quod ipse asserit Plynius eũ.f.arci sagittarũq̃ repertorẽ primũ fuisse.Quẽ lõge antiquiorẽ sacræ te stantur litteræ.Ex quibus sumitur Lamech sagittarium extitisse.

Superat de stirpe ætheris celius:quem ut in sequenti libro daret initiũ reseruare satius uisum est

CELVM QVI GENVIT
Venerem magnam
Apollinē
Vulcanū pmū qui ge.
Opim
Theyus
Venerē fedam q̄ peperit
Toxium
Cererē que peperit
Mercurium gntē q̄ ge.
Cupidinē
Hermofroditū
Acherōtē qui genuit
Lethem
Flegetonte q̄ genuit
Tesiphonē
Stigem que peperit
Cocitū qui genuit
Alecto
Maiestatem
Megerā
Honorem qui genuit
Victoriam que peperit
Ascalapha

Genealogiæ Deorum Gentilium Liber Tertius Incipit. Prohœmium.

SVlcanti mihi exiguo cortice errorum uetustatis salum. Et ecce inter aspreta scopulorum & frequentia freta grãdæuus senex Numenius philosophus uir quidem suo sæculo auctoritatis inclytæ se obtulit obuium: & placida satis uoce sermoneq; composito inquit. Quid labore tuo numina ledis: ubi quiete illis poteras placuisse? fuit olim mihi quæ tibi nunc cura est: theologizãtium: scilicet poetarum claustra uulgo etiam reserare. Et dum Eleusiorum sacrorum archanum totis uiribus in propatulum trahere conarer: Ecce sopito mihi inquiete profunda. uisæ sunt Eleusinæ deæ meretricali ornatu ueste q; deturpatæ ipsis fornicum in faucibus: se quibuscunq; adeuntibus prostrantes ultro. Quod cum uideretur dignitati indecens nimium: mirarerq; tam pudicas deas in tam prophanũ meretricium corruisse: repente quæ fuit: tam inepte ignominiæ causam. Ast illæ toruis oculis & rugosa fronte: in me uersæ irato uultu uerbisq; cœpere. Quid leno scelesTe poscis? tu tam obscœni facinoris causa es. Excessu quidem nostræ integritatis atq; pudicitiæ reni tentes in crinibus captas abstrahis: & in publicum lupanar tu ipse castissimas olim passim subiicis. Ego autẽ & si somno plurimo marcerem: non aliter q̃ uigilans intellexi: indignantes ilico & cognoui dormiẽs: quod uigilando non uideram: sacra: scilicet mysteria paucorum esse debere: & extemplo a cœptis destiti: ne indignationem acriorem incurerem. Tu autem longe plus cupiens: q̃ tibi cauẽs uertiginosum intrasti gurgitem: & quod omisi præsumis ipse: sino nunquid credam tantum tibi luminis præstetur ingenii: quantum operi tam sublimi: opportunũ sit: & hoc tacuisse nolim. Caue quid feceris iam præmonitus Crisitones ob læsam cererem periclitatus est. Pentheus bacchi sacra despiciens: capite mulctatus a matre pœnas dedit. Niobes ob uilipensam latonam perditis filiis & uiro in silicem riguit: & ne plures enumerem: tu forsan credis deorum aulas impune reserare uulgo? deciperis & ni desistas eorum iram: non anteq̃ experiaris agnosces: Tum ego & si æstuantis maris obsisteret impetus: paulum tamen substiti: dixiq;. Quibus te ab oris: quæso nimium hos inter scopulos euehis? Ab inferis arbitror. Odore enim sulphureo cuncta reples: & os inferna caligine fuscum: & hæc ueteris isfausti plutonis mandata sint: credo quasi christiano homini uti iãdudum gẽtilibus consueuerat: talibus timorem putet icutere. Ille quidem ueteres cecidere cathenæ: & arma hostis antiqui cõtrita sunt: uicimus precioso redempti sanguine: & in eo renati lotiq; suas decipulas non curamus. Attamen ego dearum tuarum non resero thalamos: nec deorum tuorum secessus aperio: quasi uelim illecebras eorum magis ex propinquo conspicere: sed ut appareat poetas: si bene de eo sensissent homines fuisse præclaros: & ob mirabile artificium uenerandos: & ut uideas quanti pendam hos tuos fabulosos deos similem stratonico sibi iram alabandi imprecanti: & Herculis immolestum exoranti precem faciam. Ipsi si ergo omnes quorũ tu me hortaris iram fugere mihi irati sint quæso. Tibi autem illisq; & tam inepta credentibus christus Iesus his dominus e uestigio euanuit ille. Ast ego attentus nauigio in ægeum euehar marcæli prolem perquisiturus amplissimam. Ille autem iter præstet placidum qui ex Sabæis magos ad se orandum atq; muneribus honorandum stella duce deduxit in Syriam.

De Cælo Aeteris & diei filio qui genuit.xi.filios Dato q; in præsenti tertio libro de.viii.tantũ tractetur. utputa de Opi: de Tetide magna: de cerere prima: de uulcano primo: de mercurio tertio: de uenere magna: & de uenere secunda: & de Toxio. Cap. I.

CAelum nõ illud quidem prægrandæ corpus ornatũ syderibus: quod dicebat Orpheus a phanete compositum: in domicilium suum atq; aliorum deorum: & q; nos semper ambire circuitu cernimus. Verũ homo quidam sic uocatus: ut ait Tulius: ubi de naturis deorum filius fuit Aetheris & diei: idest ignitæ uirtutis: & claritatis eximiæ: a quibus eius nomen processit in lucẽ: & q; homo fuerit: satis in libro diuinarum institutionũ per lactantiũ patet. dicit enim sic in sacra historia. reperi Vranium potentem uirum Vestam habuisse cõiugem: & ex ea saturnum atq; Opim & alios suscepisse: qui saturnus cum regno potens efficeretur: patrem uranium cælum appellauit: & matrem terram: ut hac mutatione nominum: fulgorem suæ originis ampliaret: & cætera. Huic præterea ut in sacra historia dicit Ennius Iuppiter nepos eius primo in panæo mõte aram statuit: atq; sacrificium adoleuit: & ab eo cælum ipsum uerum denominauit. Euemerus uero dicit hunc cælium seu cælum in oceano mortuum: & in oppido aulacia sepultum.

De Opi prima Cæli filia: & Saturni coniuge. Cap. II.

OPs seu opis: ut placet Lactantio libro diuinarũ isititutionũ filia fuit cæli & Vestæ & Saturni fratris coniunx: & Iouis aliorumq; plurium deorum mater: q̃obrem apud orbos orbis plurimum ue nerationis obtinuit. Sane seu antiqui theologizãtes ad suos palliandos errores fecerint: seu ad occultandam uulgo fictionibus magnarum rerum ueritatem: ut prætactum est: seu ut potius Ioui adularentur maximo regi: historia omissa: Hanc miris fictionibus ornauere: atq; illam ex eis extulere: adeo ut loco maximi numinis coleretur a multis: eiq; templa & sacra sacerdotesq; uariis constituerentur in locis: de quibus ut distinctius uideamus apponenda sunt aliqua. Primo eam deorum dixere matrem eiq; constituere quadrigam a leonibus tractam: eiusq; capiti turritam descripsere coronam & sceptrum manibus addidere. Veste præterea ramorum circuitionibus: & herbarum conspicua ornauere: illamq; inceden tem sacerdotes: quos eo q; Eunuchi ex instituto essent gallos uocauere: tympana tangentes: & æra præ-

cedere demonſtrarunt.eiuſq; in circuitu ſedes uacuas poſuere:& chorybantes armatos illam ambire uolue
runt.Quid ex his tot ſenſerit uideamus.Deorum enim mater ideo habita eſt:quia terrei ſunt homines:qui
ab hoibus dii facti ſunt.Turrita uero corona:qua iſignita eſt ſatis pro terra ſumenda oſtendit cum ſit terræ
circuitus:ciuitatum & oppidorum ad inſtar coronæ iſignitus.Veſtis autem ramis herbiſq; diſtincta mon-
ſtrabit ſiluas:& fructeta:& herbarum ſpecies infinitas:quibus terræ ſuperficies tecta eſt. Sceptrum autem
qd manibus defert regna diuitias:& potentiam imperantium ſuper terra monſtrabit:ꝙ quadriga uehatur
cum ſit imobilis:Intellexere ordinem in operibus terræ per quattuor anni tpa:circulari quodā inceſſu ſer-
uari continue.Cur autem a leonibus trahatur:ratio hæc reddi poteſt.Voluere quidem agricolarū in traden
dis terræ ſeminibus conſuetudinē demonſtrare.Conſueuere quidē leones:ut Solinus in libro mirabiliū di
cit:ſi per puluereum ſolum iter faciant:cauda pedum ſuorū uerrentes turbare ueſtigia:ne uenatoribus ſui
itineris præſtent indicium.Quod & agricolæ ſeminibus iniectis ſulcis eueſtigio faciunt retegētes:ne ſemē
ſurripiatur ab auibus.Præterea cum ſint oſſa leonis oſſibus cæterorū animaliū duriora:intelligi uoluerunt:
uertentium terram mēbra eē oportere ſolidiora:q̄ cæteris.Vel potius ut oſtendatur per leones:quos quadru
pedum reges dicimus:iugo opis ſubditos:orbis principes terræ legibus eē ſuppoſitos.Sedes autem uacuæ
illi circumpoſitæ exiſtimo:nil aliud uelint q̄ oſtendere:quia non ſolū domus:ſed ciuitates:quæ incolentium
ſunt:ſedes uacuentur:perſæpe peſte agente uel bello:ſeu quia in ſuperficie terræ uacuæ ſint ſedes plurimæ:
ideſt loca inhabitata.Seu quia ipſa terra ſemper ſedes ſeruet uacuas naſcituris.Seu ad demonſtrandū ꝙ hi
ad quos pertinet terræ cultū:non dico de agricultoribus tantū:ſed etiā de principibus:qui ciuitatibus & re-
gnis præſunt:non debent ſe ocio & inepte quieti concedere:quinimo ſtare continue & uigilare:cum de no
uo ſemper emergant:quæ exercitio talium indigeant.Chorybantes autē has armatos ambire deſignauerūt
uolunt unūquēq; mortaliū pro patria ſe debere bellis exponere:& arma pro ſalute patriæ ſumere.Gallos au
tem ſacerdotes habere:ob id contigiſſe dicunt:ꝙ cum deū mater:athym decorū adamaſſet puerū:eūq; cum
pellice comperiſſet:zelo percita illi abſcidiſſe uirilia:& ob id ſimilis ſacerdotes appetere:quos gallos a cōtra
rio ſenſu dixere.Sane per dilectum athym uult Macrobius ſaturnaliorū libro ſolem intelligi.qui anno quo
libet iuueneſcere uidetur:& adeo a terra diligitur:ut in ſe eius ſuſcepta influentia:quas cernimus herbas:flo
res:& fructus pariat:ꝙ eum caſtrauerit:hoc ideo fictū credo:quia certo anni tempore:ſolis radii uideantur
ſteriles eſſe:& potiſſime circa autūnū & hyemē:in quibus tēporibus nihil gigni uidetur ab eis. Vel ut dicit
Porphyrius:athys flos eſt a terra dilectus tanq̄ ornamentū ſuū:qui tunc a terra caſtrat̄ cum ueniente fructu
flos decidit:uel ſi cadat ante fructū nō ſit ulterius ad fructū aptus:ꝙ hi ſacerdotes tympana ferāt:& æra uo
lunt pro tympanis:quæ uaſa ſunt ſemiſperica:& ſemp bina feruntur:duo intelligi hemiſperia terræ:in qui
bus ambobus ut nōnulli opinati ſunt:terræ opus oſtenditur.Per æra uero intelligi uoluerunt inſtrumenta
ad agriculturā accōmoda:quæ quondā anteq̄ ferri uſus inueniretur ex ære confici conſueuerant.Hāc præ
terea multis nuncupauere nominibus:de quibus nōnulla ſignificata expoſita ſupra ſunt:ubi de terra:& cer
ta hic ſunt:cum aliquibus deabus communia:de quibus in ſequentibus dicetur:& ob id que ſua ſunt pro
pria cenſui apponēda.Vocant igitur eam Opim:Berecinthiam:Rheam:Cybelem:Almam:& magnā Pa
lem.Opim autem ideo uocitatam uolunt:quod ut ait Rabanus.Opem ferat frugibus:& ope melior fiat:
Berecinthiam autem dicit Fulgentius uocitatam quaſi montium dominam:eo ꝙ deorum ſit mater:q pro
montibus intelliguntur:ideſt elatis hominibus:uel ut placet aliis & mihi a berecynthio monte ſeu oppido
phrygiæ:in quo perſancte colebatur ab incolis.Rhea autem eo ꝙ idem græce ſonet qd ops latine.Cybelē
uero uoluere nōnulli eam a cybalo quodam denominatam:quem primum illi ſacerdotio functum aiunt.
alii uero a cybalo oppido:in quo dicunt ſacra eius fuiſſe comperta.Quidam uero dictam uolūt a cybel:qd
capitis motum ſonat.qui plurimus in ſacris eius fiebat.Almam autem ab alendo nōnulli credidere dictā
eo ꝙ ſuis fructibus omnes alat.Palem autē eam uocauere paſtores:& pabulorum dixere deā.eo ꝙ gregibus
& armentis pabula præſtet.

De Tethy magna Cæli ſecunda filia & oceani coniuge. Cap. III.

TEthyn magnā dicit Paulus a cryſippo traditū filiā fuiſſe Cæli atq; ueſtæ & Oceāi cōiugē:qd qdē
Lactātius aſſerit eāq; matrē dicit fuiſſe nympharum.Verum Seruius eā uocat Dorim:qd arbitror a
Vir.ſūpſerit dū dicit.Sic ubi cū fluctus ſubter labere ſicanos Doris amara ſuā non intermiſceat
undā &c:In his igit̄ cū nil hiſtoriographū habeat̄ allegoricus ſenſus uidendus eſt.Tethys ꝓcul-
dubio aq̄ eſt quā dicit Gryſippus ui feruoris cæleſtis e uiſceribus eductā terræ:& ſic ex cælo nō hoie:Veſta
que.i.terra natā.Doris aūt amaritudo iterpretat̄:quæ qdē ſolis agēte feruore aq̄ marinæ ut phyſici teſtant̄ ad
dita ē:qd experiētia notū uidet̄.Nā ut aiunt nautæ.Salſedo illa ſupficiei aquæ maris tantū imixta eſt:cū ifra
decē paſſus dulcis inueniat̄.Sed quid qd eā Oceano cōiugē iungit:cū Oceanus aqua ſit:& ſic idē uideat̄ uir
& uxor.Credo hoc fingentes ſenſiſſe:Oceanum accipi debere ꝓ elemēto aquæ ſimplici:qd quidem agens
creditur ubi aquæ actio requiratur. Tethym uero pro aqua elemētata ſeu mixturam aliorum elementorum
habente.Cuius mixtionis opera poteſt concipere & nutrire.Seu cum utrunq; ſexum diis eſſe deſcribant ut:
Valerii ſerrani carmine patet dicentis.Iuppiter omnipotens regum rex atq; repertor.Progenitor genitrixq;
deum deus unus & idem &c.Volūt cum agat aliquid aquā eam uocari Oceanū:cum uero patiatur tethym.
Seneca autem ubi de quæſtionibus naturalibus ſcribit aliter uidetur ſentire:dicit enim:aquam uirilem uo-
cant Maro:muliebrem omnem aliam.Vocauere autem eam tethym maiorem ad differentiam tethys ma-
tris Achillis:quam nympham uoluere ueteres:non maximam deam niſi & nymphas ut quādoq; ſit dixeri
mus deas.Hæc autem magna tethys multos ex Oceano peperit filios:de quibus poſtea.

De Cerere prima Celii secunda filia quæ peperit Acherontem. Cap. IIII.

Ceres ut placet Lactantio in libro diuinarũ istitutionũ:filia fuit Cælii & Vestæ. Hanc dicit Theodontius Sicani uetustissimi siciliæ regis fuisse cõiugẽ. Siculosq; primũ frumẽti docuisse usum:& Sicano plures peperisse filios:nullũ tamẽ nominat: Hãc pterea testimonio Pronapidis dicit Acherontẽ fluuiũ peperisse:& ob hoc ex ea talem recitat fabulã. Eam.s.cõcepisse & rubore excrescẽtis uteri:in abditam cretæ specũ secessisse:& ibidẽ Acherontẽ peperisse:qui nõ ausus lucẽ aspicere defluxit ad inferos:& ibidẽ ifernalis effectus est fluuius. Cuius fictionis ipsemet Theodontius talẽ explicat rõnem. dicit enim pro constanti habitũ Cererẽ suasisse Saturno fratri ne Titano regnũ aliquo pacto restitueret: & aduersus conditionẽ inter titanũ & Saturnũ initam:quos Saturnus filios masculos procreauit:clam nascentes surripuisse:una cũ Vesta matre atq; educasse:qd cũ detectũ esset:& audisset Saturnũ opemq; a Titano detineri captiuos:sibi timens:in cretam abiens latebras petiit:nec ausa est comparere:donec certior facta est: Ioue uictoria liberasse parẽtes. Ex quo Cererẽ concepisse uoluit Pronapides dolorem ex captiuitate fratrum:eumq; in specu.i.in latebris peperisse:idest emisisse seu reliqsse:dum uictoria Iouis læta uenit in publicum. Eũ autẽ Acherontem dictũ ab a qd est sine. & Cheron gaudium:nam absq; gaudio est qui dolet:& ideo lucem uidere noluisse dicit. quia dolentes ut plurimum deiectis in terram oculis recessus appetunt:& obscura loca. Ibi enim infernalis fluuius factus est:quia apud iferos nulla unq̃ fit lætitia. nec illi ideo pater ascribitur:quia nostra tantum existimatione procreatur.

De Acheronte infernali fluuio Cereris filio: Qui genuit sex filios:scilicet Alecto: Thisiphonẽ: Megerã Victoriam. Aschalphum & Stygem. Cap. V.

Acheron ifernalis fluuius absq; patre Cereris fuit filius. ut præmonstratum ẽ. Hũc Paulus Titanis & terræ filiũ dicebat & ob id a Ioue deiectũ ad iferos:qa sitiẽtibus titãis limpidas pstitisset aqas. Sane noster Dãtes in pria sui poematis parte:q̃ ifernus dr:aliter de origine huius sentire. uidet. Dicit.n. in sũmitate idæ mõtis cretensis statuã ẽe ingentẽ cuiusdã senis:cuius aureũ caput est: pectus uero & brachia argentea:corpus & renes ex ære cõfectos:tybias atq; crura & sinistrum pedem ex electissimo ferro factum:dextrum autem pedem ex terra cocta consistere:& in eum fere corporea moles: omnis in romam uersa inniti. Et has omnes partes præter aureum caput rimulas habere:ex quibus effluunt guttæ aquæ seu lachrymæ:quæ collectæ:& per cauernas ad inferos descendẽtes flumẽ faciunt acherontis. Sed quid sibi tam uariæ uelint fictiones uidendũ est:Cur cereris dictus sit filius præmonstratũ est:q; titanis & terræ fuerit etiam concedi potest:ubi titanum solem intelligere uelimus:ut etiam ueteres uoluere:& sic nonnulli opinati sunt:agente calore solis aquas maris trahi in uiscera terræ:& ex eis a frigore terræ dulcoratas effluere: & sic cum sol causam dederit eius filius dici potest:ac illius cuius uidetur uterũ exire. Quod inferorum sit fluuius: hoc modo potest accipi. sunt enim fluui duo:quibus acheron nomen est. Vnus quidem apud molossos defluit ut dicit Titus liuius & in stagna:quæ inferna uocantur effluit:& ex eis in helespontium sinũ mergitur. Alter uero apud lucanos fluens morte Alexandri epirotæ insignis in infernũ cadit: & sic horum ad inferos unusquisq; descendit. Nam qui apud molossos est in regno quondã plutonis:qui deus inferni dictus est:eo q; ab oriente sole factum esset inferior uagatur. Et sic si in regno Plutonis est. in inferno est. Attamen de secundo sic sensere quidã. Afferunt quippe priscis tẽporibus græcis fuisse consuetudinẽ:dãnatos exilio in italiam mittere:seu ipsi exules sua sponte uenire:quã eo q; apud inferum mare dicebant: seu quia inferior græcia ab ortu sit solis:ideo & flumẽ:& dãnatos esse apud inferos testabantur:ex quo uolũt locum fabulæ adinuentum:cum etiam ethimologia nominis fluuii faueat fictioni:cum sonet sine gaudio uel salute:quasi exules patria perdita absq; gaudio uel salute essent. Qui uero aliter senserũt. ut seruius:& post eum Albericus dicunt Acherontem fluuium non esse:sed solum italiæ:uerum de hoc alias. Dantes autẽ noster de uero acheronte infernali intelligit:& dicens:quia in creta insula senex sit statua ex uariis metallis a damiata syriæ ciuitate in romã uersa:intendit loci congruẽtiã origini designare:& tempora causasq;. Sed primo de loco uideamus. Dicit ergo statuã senis:seu senẽ stare erectũ:ut per hunc intelligamus humanũ genus: quod adhuc stat esto antiquũ sit:& stat in mõte Ida. Ida enim idem est quod formositas:per quã sentire uult formositatẽ temporaliũ rerũ:quã ut peritura designet dicit. olim montẽ illũ lætum:hodie uero tristem atq; desertum. In monte autem cretensi dicit:eo q; creta insula tripartiti orbis media uideatur. nam illi ab arcto ægeum est mare: & ab occiduo Ionium:seu myrthæum:quæ europæ sunt maria. A solis ortu est illi ichareum mare:atq; carpatium seu ægyptium:quæ asyatica maria sunt. A meridie uero & occiduo afro alitur ponto:& sic tribus orbis partibus terminus est:ut itelligamus:non solum unam harum partium:sed omnes operam dare:ut acheron concreetur. Ipse autem ex guttis cadentibus:idest ex criminibus & operibus prauis fluxisq; antiquarũ ætatum:& præsentis confectus est olim: & conficitur hodie: ut santiamus ex criminibus mortalium amitti gaudium sempiternum. Verum ut appareat:quia non omnis ætas in hoc conueniat: aureum caput soli dum esse dicit: ut per illud intelligatur innocentiæ primi parentis tempus: & nostrum dum renati baptismate in infantia simplices perseueremus. Demũ uenit argentea:quæ & si corporeis uiribus uideat ualidior uitiis tamen efficitur uilior:& sic argentea scissa rimis:idest criminibus. Tandem tertia sequitur priorum sonorior:& operũ longe deterior:& hæc æquo modo scissa est:& in augmentũ agit miseriæ. Inde sequitur ferrea fortior reliquarum etiam peior & obstinatior. Vltimo sequitur testea: in quam omnis moles corporea inclinatur:& per quam mortalium fragilitas:& senium designatur. & hæc scissa est. Ex quibus quidem scissuris fit ut lachrimæ effluant facientes acherontem: idest gaudii perditionem: ex qua acquisitio tristitiæ sequatur necesse est: ut stigis habeatur origo: & ex tristitia: doloris incendium: qui phlegeton est. Et

ex hoc luctus miseriae frigiditas sempiterna:quam cocitus significat.Quod autem a damiata in Romã uersus sit describit humanũ genus:qd in campo damasceno principium habuit:Romam regnorũ mundi ultimam:idest finem suum prospiciat.

De furiis filiabus Acherontis in generali. Cap. VI.

Vrias tres esse omnes uident uelle poetae:de quibus in generali libet pauca praefari:ut de particularibus sumatur facilius intellectus.Primo igit eas dicunt Acherontis fuisse filias atq noctis: q Acheron illi pater fuerit testatur Theodontius:qd aũt ex nocte matre natae sint carmine patet Virgilii dicentis.Dicũtur geminae pestes cognomine durae:quas & tartareã nox intempesta megeram Vno eodeq tulit partu:& caetera.His insuper plura esse nomina uoluere.Nam apud inferos eas uocari dixere canes:ut uidetur uelle Lucanus dum dicit.Iam uos ego nomine uero Eliciã stigialq canes in luce superna Destituã:& caetera.Apud mortales furias.ut ab effectu patet p Virgilii carmen.Caeruleis unũ de crinibus anguem Cõiicit.inq sinu praecordia ad intima subdit Quo furibũda domũ mõstro permisceat oẽm.Eumenides etiam apud nos appellari dicuntur:ut per Ouidiũ patet dicentẽ:Eumenides tenuere faces de funere raptas:& caetera.Et hoc apud nos factũ in infortunato cõiugio satis cõstat.Dirae etiã appellant & hoc apud superos:ut ait Virgilius.At procul ut dirae stridorem agnouit & alas: Infoelix crines scindit iuturna solutos:& caetera.Nam Iuturna dea stridorem dirae in aere:non in terris agnouit: Vocant.& uolucres ut idem dicit Virgilius.Iam iam linquo acies ne me terrete timentem Obscoenae uolucres alarũ uerbera nosco.Dicit praeterea Theodontius apud littorales harpyas appellari.Post haec illas aiũt Iouis atq Plutonis obsequio deputatas:ut Virgilius testatur scribens de eis.He Iouis ad solium saeuiq in limine regis Apparent acuuntq metum mortalibus aegris.Si quando laetum horrificum morbosq deum rex Molit meritis:aut bello territat urbes:& caetera.Sed iam quid ista uelint uidendum.Dicunt igitur eas Acherontis & noctis filias:& ratio uidetur talis.Non succedentibus pro uotis rebus & ratione cedente:ut perturbatio mentis oriat: de necessitate uideatur:quae non absq mentis caecitate iudicii perseuerat:& perseueratione fit maior:donec erumpat in actum:qui absq ratione factus furiosus appareat necesse est.Et sic ex Acheronte furiae nascunt & nocte.Dicuntur praeterea apud inferos canes:scilicet apud homines conditionis infimae:qui dum in pturbationẽ ueniunt nõ existentibus furori uiribus:clamoribus omnia cõplent:canũ more latrantes. Apud medios autem furiae:uel eumenides dictae sunt:eo q maiori ledant incẽdio furiosum.mediocris enim hõ pturbatus:ut in se agat:seq intus rodat atq cõsumat:quaedam faciunt.nã ne in minores agat lex publica prohibet in maiores potentia:& more uulgi inferioris clamores emittere indignatio uetat: secum: igitur urit: & si eruperit uix desistet quin in maximũ tendat incendiũ multis opitulantibus furori. Eumenides dicuntur ab heu quod est iteriectio dolentis:& men quod est defectus:eo q ipse qui patitur sibiipsi poena fit: seu per antiphrasim dicunt ab eu & mane:quod utrũq sonat bonũ:& ipsae omni bono carẽt.apud supos uero appellant dirae a saeuitia maioꝝ in minores:ad quã cõfestim euolat maiorũ furor. Volucres aũt appellantur a uelocitate furoris:cum repente a mansuetudine in furorẽ erũpant homines.Harpye autẽ apud littorales a rapacitate dicuntur.Tanto enim feruore littorales efferunt in praedã:ut in nullo discrepet a furore. Plutoni autẽ ideo obsequiosas uocant:quia diuitiarũ dicitur deus:ut aduertamus crebro perturbatiões:irasq:& rixas: ob immoderatã auri cupidinem suscitari.Quod autẽ ioui assistant:nõ est mirandũ:eisto illum pium miteq dixerimus.pio enim iudici opportunum est ultores scelerũ habere ministros:quibus si careat:aut nõ utatur: legũ auctoritas facile dissoluetur.Est insuper aliquando ob populorum crimina diuina permissio:ut in elemẽtis misceatur furor:& eis discordantibus inficiatur aer:& pestes laetiferae orians: qbus miseri absorbemur. Sic ex eorundem superbia bella nascantur:ex quibus incendia:populationes:& excidia consequuntur.

De Alecto filia prima Acherontis. Cap. VII.

Lecto furiarum prima est Acherontis:& Noctis filia:quã sic describit Virgilius.Luctificam alecto dirarum a sede sororum Infernisq ciet tenebris cui tristia bella:Iraeq insidiaeq & crimina noxia cordi.Odit & ipse pater Pluton:odere sorores Tartareae:monstrum tot sese uertit in ora:Tã saeuae facies:tot pullulat atra colubris.Et paulo isra.Tu potes unanimes armare in praelia fratres. Atq odiis uersare domos:tu uerbera tectis.Funereasq inferre faces:tibi numina mille. Mille nocendi artes &ce.Satis hoc carmine huius furiae officia apparent:satis potentia:satis & truculentia:cum etiam plutoni & sororibus odiosa fit.Sonat enim alecto iuxta Fulgentium ipausabilis:ut intelligatur omnem furiã ab animi inquietudine initiari:quae quidem inquietudo totiens intrat mentes:quotiens desistimus nosipsos & deum cognoscere.

De Thisiphone furia Acherontis.ii.filia. Cap. VIII.

Hisiphones furiarum secunda:est Acherontis & Noctis filia:quã sic designat Ouidius.Nec mora Thisiphone madefactam sanguine sumit. Importuna facem:fluuidoq cruore rubentem. Induitur palam: tortoq incingitur angue.Egrediturq domo.luctus comitantur euntem. Et pauor & terror trepidoq insania uultu &c.Quibus Claudianus addit.Centum illi stantes uibrabãt ora cerastae.Turba minor diri capitis sedet intus abactis Ferrea lux oculis:qualis per nubila phoebes A tracia rubet arte color suffusa ueneno.Et his superaddit Statius dicens.Suffusa ueneno Tenditur:ac sanie glisscit cutis igneus atro Ore uapor:quo longa sitis morbiq famesq.Et populis mors una uenit &cae. Sic igitur uti par Virgilium alecto qualitas:sic per hos tres uates Thisiphonis demõstrata est.Fulgentius praeterea dicit. Thisiphones idem quod tritoniphones.i.irarum uox in quam postq pectus turgidum fecit inquietudo facile deuenitur:& ideo progressum talem facem sanguine madentem dicit Ouidius:eo q ignea ira nunq egreditur nisi in sanguine:& ideo fluuido cruore rubentẽ dicit ob colorem faciei hominis irati.& ad dispositio-

nem animi demonstrandam. Nec ante consurgit iratus q̃ illum amicorum comitatur lachrymæ illi minus sano timentes:qui ideo a terrore comitatur:quia iratus omnis terribilis uideatur. Serpentes nunc eidem ap positi habent iræ seuitiam denotare. Hinc deueniens iratus in uocem emittit uapores:idest uerba per quæ sæpe desolationes oriuntur locorum & populoꝝ mortes atq̧ egestates.

De megæra furiaꝝ.iii.Acherontis filia. Cap. IX.

Egæra furiarum.iii.Acherontis & noctis filia:sic a Claudiano ubi de laudibus Stilliconis ef figiatur.Improba mox surgit tristi de sede megæra: Quam penes insani fremitus animiq̧ prophanis.Error.& undantes spumis furialibus iræ.Non nisi quæsitum cognata cede cru ore.Illicitũq̧ bibit primũ quẽ fuderat ensis.Quem dederint fratres:hæc terruit herculis ho ra:Hæc defensorũ terrarũ polluit artus.Hæc Athomanteæ direxit spicula dextræ. Hæc aga menonias in te baccata penates Alternis lusit iugulis:hac auspice tedæ Oedipodẽ matri natæ & iũxere thie stem &c.Et quoniã megæra magna sonat cõtentio seu lis:satis cognoscere possumus per supiores uersus fa cta nomini conuenire:& sic fit ut ex inquietudine animi deueniamus in clamorẽ:& ex clamore in odium & rixam:ex quibus furiosi in exitium sæpissime ruimus.

De Victoria quarta Acherontis filia. Cap. X.

Ictoriam dicit Paulus Acherontis fuisse filiam: ex Styge filia sua susceptã cui adeo Iouem fuisse gratum aiunt:ut cum ei fauisset in pugna gigantum sibi loco muneris exhibuisse:ut dii per Sty gem matrem eius iurarent:& si qui aduersus iuramentum agerent per certum tempus a nectare abstineret.Hanc claudianus ubi de laudibus Stiliconis sic describit.Ipsa duci sacras uictoria pã deret alas.Et palma uiridi gaudẽs:& amicta tropheis custos imperii:uirgo quæ sola mederis Vulneribus: nullumq̧ doces sentire laborẽ &c.Theodontius uero fere concors claudiano in descriptione eam insuper ornat triumphalibus ornamentis.Verum paulus discrepat:eamq̧ dicit lætam:sed rubigine atq̧ puluerulẽ to squalore obsitam armis indutam & cruentis manibus:nunc captiuos:nunc spolia recensentem:& orna menta quæ Theodontius huic apponebat filio eius:quem honorem dicunt exhibent omnia Sed quid sen serint exquiramus.Victoriam Acherontis filiam ideo uoluisse ueteres credo:quia non ex incuria & ocio ac quiratur:sed ex cogitationibus continuis:quæ dum ex ingenio exprimuntur utiliora consilia:agunt profe cto cogitantem:& ab eo gaudium omne amouent:& sic iam adest Acheron.Præterea nec in comessationi bus atq̧ ioculationibus inuenitur:quinimmo ex uigiliis circuitionibus & laboribus assiduis constanti ani mo & forti pectore:dolore uulnerum & tolerantia incursionum excerpitur:quæ absq̧ tristitia patientis eue nire aut tolerari non possunt.Verum ut differat hæc tristitia a tristitia furiarum: illa ab ægritudine mentis: hæc a corporea utplurimum oritur.Et sic cui pater Acheron ueneratur:stix accedit e uestigio mater.Ecõtra au tem festantes nec aliqua præmeditantes facile deueniunt in ruinam.Troia anxia capi non potuit.læta con festim capta est.Alatam uictoriam dicit claudianus:quia facile etiam una opportuna obmissa uigilia nõnun quã in partẽ euolat alteram:Palma ornatur:quia nunquã lignum palmæ corrumpitur:frondesq̧ uiriditatẽ conseruant ut uictoris auctum robur & nomen in longum uirere intelligamus Tropheis autem amicta est ut secunda honoris species impensi uictori monstretur.minor.n.erat triũphus.& quia in eo sacrificaret ouẽ uictor:ouatio uocabatur.Seu uocabant ueteres tropheum truncum ad instar superati hominis factum.& ar mis eiusdẽ indutũ habitus uictoriæ a Paulo designatus aptior uidetur:q̃ is qui a Theodontio scribitur:Non enim extemplo uictor ornamentis ornatur:non uictoriæ:sed ob uictoriam ei postea exhibentur.

De honore Victoriæ filio. Cap. XI.

Onorem Theodontius & Paulus filium dicunt fuisse Victoriæ:ex quo patre nõ dicunt. Hunc tamen arbitror ideo Victoriæ dictũ filium:quia ex uictoria quæsita consequatur honor: qui q̧ dem in præsentia suscipientis & exhibebatur:cum laudes in absentia præstaretur.Huic a Roma nis olim templum constructum fuit templo uirtutis iunctum:ad quod nisi per templum uirtutis non erat introitus:ut appareret neminem nisi per uirtutem honorem consequi posse:& si ob aliam causam cuiquam fiat:non honor sed ridiculæ atq̧ lætales blanditiæ sunt:huic coniugem fuisse reuerentiam uolunt: & ex ea illi maiestatem exortam.Sunt tamen qui idem dicant reuerentiam & honorem cum differant.Est ho nor publicus & priuatus:publicus cum alicui laurea uel triumphus decernitur.priuatus is est qui a priuatis ĩ peditur.ut dum alicui priuato assurgimus:eum præmittimus:primum locum in templo uel mensa præsta mus.Reuerentia uero est quam maioribus non ex decreto sed sponte uel consuetudine exhibemus: cũ fle xis genibus & adaperto capite uenerabiles uiros alloquimur. Quæ solius dei sunt: esto sibi ambitiosi principes occuparint.

De Maiestate Honoris filia. Cap. XII.

Aiestatem honoris atq̧ reuerẽtiæ filiam dicit Ouidius:de qua ubi de fastis sic ait. Donec honor placidoq̧ decens reuerentia uultu corpora legitimis iposuere toris.Hinc sacra maiestas quæ mũ dum temperat omnem.Quaq̧ die partu est edita magna fuit. Nec mora consedit medio subli mis olympo.Aurea purpureo conspicienda sinu &c.Hanc honoris & reuerentiæ filiam uoluis se reor:quia ex honore impenso & exhibita reuerentia fit quidam maioritatis status in suscipiente:ex quo maiestas est dicta deo soli competens.

De Aschalapho quinto Acherontis filio: Cap. XIII.

Schalaphus Acherõtis & Ornæ nymphæ fuit filius:ut ait Ouidius. Aschalaphus audit quẽ quõ dam dicitur ornæ Inter auernales non ignotissima nymphas: Ex acheronte suo fuluis peperisse

sub undis &c. Hunc aiunt rapta Proserpina a Plutone: cũ quæreret nunqd aliquid apud iferos gustasset: eã accusasse atq; dixisse tria grana mali punici ex uiridario ditis gustasse: ex quo factũ est ut non restitueret ex toto Proserpina: & ipe uerteret a Cerere i bubonẽ. Circa qd figmẽtũ nil credo aliud uoluisse poetas: q̃ osten dere odiosissimũ esse accusatoris officiũ: & iccirco aiunt in bubonem uersum Aschalaphum: eo q; sicut bu bo funesta est auis: & sinistri semper augurii reputata: sic & accusator semp laboris: & anxietatis prænũcius est accusato. Præterea bubo stridula auis est: ut ostendat clamosos esse accusatores: sic & uti bubo sub multi tudine uariaꝝ pennaꝝ modicum habet corporis: & æque accusatoris sub longa uerbositate ut plurimum re peritur modicum ueritatis. Igit non incongrue filius dicit Acherõtis: ad similitudinem saltẽ officii: quia si cuti Acheron gaudio priuat quos trãsuehit: sic & accusator hos replet tristitia in quos inuehitur. Quod aũt Orne mater eius dicatur: a consuetudine bubonis sumptum est: qui sæpissime: ut aiunt: qui de ꝓprietatibus rerum scripsere: die mortuorum sepulchris inhabitat: quæ ut ait Papias Ornæ uocant: & Lucanus ait. Cæ lo tegitur qui non habet urnam. Spectantia ad Cærerem & ꝓserpinam ubi de eis in sequẽtibus apponetur.

De Styge Acherontis sexta filia. Cap. XIIII.

Tyx iferna dicit palus & Acherõtis & terræ filia existimat a cunctis: & secundũ Albericum deũ nutrix & hospita: per quam etiam ut supra dictum est dii iurant: neq; timore pœnæ audent deie rare: ut ait Virgilius. Stygiamq; paludẽ dii cuius iurare timẽt & fallere numẽ &c. priuabatur. n. ad tempus qui deierasset nectareo poculo. Et hoc ideo illi uolũt concessum: quia uictoria eius fi lia: diis aduersus Titanos pugnantibus fauisset. Styx enim interpræratur tristitia: ideo Acherontis: qui sine gaudio est dicta filia: eo q; ut ait Albericus: q gaudio caret in tristitiã labitur facile: imo ut labatur necesse est. Terra aũt illi attribuit mater: qa cũ ois aqua a fõte illo aquaꝝ uno Oceano ꝓcedat: trahi p uiscera terræ usq; ad illũ locũ unde ꝓrumpit in publicũ necesse est: & sic terra Stygis dicitur mater: Seu secundũ aliũ sensum. Inter humores ab elemẽtis impressos mortalibus: a terra imprimitur melãcolia: quæ proculdubio tristiciæ mater & altrix est. Deoꝝ autẽ nutricẽ & hospitã non abq; ministerio Stygẽ uoluere. Circa qd aduertendum est duplicẽ esse tristitiã. Aut tristamur qa detestãda nostra desi deria: quacũq; ex causa sit cõseq nequeamus. Aut tristamur cognoscẽtes qa aliqd seu multa minus iuste pegimus. Tristitia prima nũq deorũ fuit nutrix aut ospita. Secunda uero fuit & est: nã ex minus bene cõmissis dolere & tristari nil aliud est: q̃ alimenta præ bere uirtuti p quam in deitates suas gentiles ruere: & nos christiani in beatitudinẽ imus eternã in qua dii nõ inanes aut perituri sumus. Has tristiciæ species optime sensisse i. vi. æneidos ostẽdit Virgilius: ubi psidios & obstinatos in malum homines mittit in tartara: ubi nulla est redẽptio Alios uero post exactas ob culpam pœnas elysios ducit in cãpos. Seu uolumus dicere: qd magis forsan sensere poetæ. deos. i. sol & sydera ad ægyptios aliquando abiisse: qd hyemali tempore cõtingit: quando sol semotus a nobis tenet solstitiũ antar cticum: qd ultra meridionales ægyptios. Cenith capitis habitantiũ ibidẽ facit: & tũc a palude stygia pascunt sidera secundũ opinionẽ eoꝝ: qui existimabant superioꝝ corpoꝝ ignes ex humiditate uaporũ ex aqua sur gentiũ pasci: & apud eã hospitantur donec uersus arcticũ polum gradũ non flexerint. Stygem autẽ esse sub australi plaga demonstrat Seneca: eo libro quẽ scripsit de sacris ægyptioꝝ dicens. Stygẽ paludẽ apud supe ros esse. i. apud eos qui in superiori sunt hemisperio: ostendens inde q; circa syrenẽ extremã ægypti pte uer sus austrum locũ esse: quẽ phyalas hoc est amicas incolæ uocitent: & apud eas paludem esse ingẽtẽ: quæ cũ transitu difficillima sit: limosa nimis & papyris iplicita: styx appellata ẽ: quasi tristiciã & laborẽ nimiũ transe untibus inferens. Iurare aũt deos per stygem potest esse rõ talis. Consueuimus. n. per eas res: quas timemus aut optamus iurare. Sane q summe gaudet nõ uidetur habere qd cupiat: cũ non desit qd timeat: & ex his dii sunt quos fœlices faciunt. quãobrẽ restat ut iurent per tristiciã: quã sibi noscunt aduersam. Quod deierantes nectareo priuentur poculo: eo dictum puto: qa qui ex fœlicitate i miseriam deuenere: deierasse: idest minus bene egisse dicebant: & sic a nectareo poculo ad amaritudinẽ infortunii deuenisse.

De Cocyto ifernali fluuio Stygis filio q genuit Flegetontem. Cap. XV.

c Ocytus ifernalis est fluuius: quem ex Styge palude natum dicit Albericus: quod ob id arbitror di ctum: quia luctus quem per Cocytum intelligunt ex tristitia quæ styx est oriatur.

De Flegetonte fluuio infernali Cocyti filio qui genuit Lethem. Cap. XVI.

Legeton & hic iferni fluuius ẽ: & secundũ Theodõtiũ Cocyti fluuius: ob id ut extimo dictũ: qa ex diuturno luctu qs facile ueniat i furorẽ: qd qdẽ ut nõnullis placet natura cõtingit. Nã exhau sto lachrymis humiditate cerebro: feruẽtes cordis ipetus frenari nõ possũt: & sic qs in furiã labit. Flegeton. n. ardor iterpretat: ut cõprehẽdat ex feruore cordis nimio: hoium excitari furores.

De Lethe fluuio infernali Flegetontis filio. Cap. XVII.

Ethem iferni dicunt fluuium & Flegetontis filium quod ideo dictum puto: eo q; ex furore nasca tur obliuio. Cernimus enim furiosos suæ suorumq; dignitatis oblitos: & lethes interpretat obli uio. Hũc fluuium ponit Virgilius apud Elysios cãpos & eo illos potari quos Mercurius uult re uerti ad corpora: de qbus supra dictũ ẽ: ubi de Mercurio primo. Dantes uero noster illum descri bit i summitate montis purgatorii: & ex illo dicit animas mũdas & cælo dignas potare: ut obliuiscantur præ teritoꝝ maloꝝ: quoꝝ memoria fœlicitati perpetuæ præstaret impedimentum.

De Vulcão primo cæli filio quarto: q genuit Apollinẽ. Cap. XVIII.

Vlcanus primus teste tullio ubi de naturis deoꝝ: cælo natus est: de quo nil aliud repitur nisi qa ex minerua secundi Ioui filia: ut dicit Theodontius: Apollinem genuerit primũ. Credo ego hũc igneũ & inexhausti uigoris hominem fuisse & Saturni fratrẽ.

De Apolline primi Vulcani filio. Cap. XIX.

Pollo: ut Ciceroi placet & Theodōtio: filius fuit primi Vulcāi atq; Mineruæ & ut ipsemet Tullius asserit ubi de naturis deoꝝ hic oium Apollinū fuit antiqor. hūc dicit Theodōtius fuisse me diciæ artis reptore: & primū uiriū herbaꝝ cognitore: quātūcūq; Plinius i libro historiæ naturalis asserat chironē Saturni & Phylare filiū primū fuisse herbaꝝ uiriū atq; medicamētorū reptorem.

De Mercurio quinto Cæli filio. Cap. XX.

Ercurius q tertius est: ut ait Tullius de naturis deorum: coelo patre & die matre natus est: obscœnius tamē excitata natura: eo q aspectu proserpinæ motus sit. huic ornamēta quæ cæteris apponuntur. Dicit tamē Theodōtius ægyptios uirgæ huius circūuoluisse serpentē: quod testatur Valerius martialis æpigramatū libro septimo dicens: Cylenes cæliq; decus facūde minister: Aurea cui torto uirga dracone uiret. Aiunt insuper eum ex Venere sorore sua Hemaphroditū filiū suscepisse. His præmissis quid sensisse ueteres fictiōibus uoluerint exquiramus: & primo quid eū a cælo obscœne genitū dicant. hoc circa multa dicebat Leontius: ut prospectū cæli in terrā: & raram planetæ Mercurii apparitionē & alia huiusmodi: quæ quoniā friuola uisa sunt: eis omissis barlaæ relatū apponere libuit. Dicebat. n. huius Mercurii a natiuitate nomē hermes fuisse: seu hermias: eumq; ex stupro Phylonis archadis & proserpinæ eiusdē filiæ: in quā se balneantē impudicos iniecerat oculos: procreatū: & sic satis patet quia obscœne excitata natura sit inspecta proserpia: Hermetem autē eū nominatū dicit: eo q eo nato: cum de futuris eius successionibus Phylon cōsuluisset mathematicū habuit pro responso eū diuinum futurū hominē & maximum diuinarum rerum interpretē: quāobrē Phylon qui illū exponi proposuerat: seruari fecit: atq; cum diligētia nutriri: eūq; uocauit hermetē: eo q hermena græce latine sonet interpres. Post hæc cū adoleuisset. ob ruborem scelestę originis in ægyptū secessit: ubi mirabiliter ꝓfecit in multis: & potissime in arismetrica geometria & astrologia: adeo ut ægyptiis cæteris præferretur: & cū ob excellētiā prædictorū iam Mercurii nomē meruisset: medicinalibus operā dedit: tamq; in his sublimis effectus est ut nō omisso Mercurii nomine crederetur Apollo: & longe ꝓfusius in sacris Aegyptiorū instructus: cunctis factus est hō mirabilis: ibique seu ad eius nobilitandā originē: seu potius ad ignominiā originis contegēdam: Cæli dictus est filius & diei: quasi a cælo missus: & in diei luce factus conspicuus. De hoc præterea hermes trimegistus: q se testatur eius fuisse nepotem mentionē facit: q in libro quem de idolo scribit ad Asclepiū dicēs: q esto mortuus ueniētes ad eius sepulchrum adiuuet & conseruet. Sed qd in hæc uelint insignia aduertendū: cū aliud i planeta: aliud in medico: aliud in rhetore & aliud in mercatore: uel fure mercurio hēant demonstrare. Dicunt ergo eū ut præmonstratū est ubi de mercurio primo: galero tectū: ut per illum cælum intelligamus: a quo & si tegamur omnes: a medico potissime cognosci debet: circa planetarum motus uarios & eorum dispositiōes & syderū speculando: ut per ea tanquā in humana corpora agentia: & causantia plurima: & ægritudinum causas successus & opportuna remedia possit agnoscere: atq; ea quæ ad salutē ægrotantis necessaria mōstrantur disponere. Talaria uero illi apponunt pēnata: ut per ea noscamus oportere medicū ꝓmptū & ad remedia contingentiū habere scientiam: ne ante ægritudinem laborans deficiat: q accesserit tardi medici argumentū. Præterea ut ipsi cognoscant cum naturæ ministri sint omni alia seposita cura se debere ad necessitates uocantium euolare. Est illi insuper uirga quā supra diximus illi ab Apolline fuisse concessam ut intelligatur primo: quia concessa est ab Apolline medicinæ auctore: idest a medico experto & doctore auctoritas approbātis: absq; qua nemo hercle deberet tale officium exercere. Insuper dicūt eum hac uirga ab orco pallentes euocare animas: ut appareat multos iam dudum iudicio & arte multorum medentium in mortē ituros scientis medici adiutorio in uitam retentos: seu a morte: idest ab orco potius reuocatos. Sic uersa uice dum minus morborū noscuntur causæ: hac eadē uirga. i. auctoritate uel artificio minus congrue operato: aiæ quæ stetissent emittuntur ad tartara. i. in mortē. Somnos etiā hac uirga. i. arte dat medicus persæpe in somnū declinare nequeuntibus: & aufert in suam perniciem dormientibus nimium. Ventos isuper hac uirga medicus amouet: dum stultas ægrotantium opiniones suasionibus & rationibus ueris amouet: auferendo timorem. Seu etiam dū uentositates uisceraīn grauissimū patientis dolorē agitantes suis aut potionibus: aut remediis aliis resoluūt in nihilum. Sic & nubila tranant dū humiditates supfluas educant quasi trahentes. i. ad sē trahentes a corpore languido. Serpēs aūt ideo circūuoluitur uirgæ: ut intelligamus medicinale exercitiū absq; naturali & debita discretione tendere nō forte minus in perniciē q salutē. Pendent. n. nō minus ex aīaduertentia medētis q ex arte quādoq; remedia. Iubet. n. ars rubarbaro a corporibus expelli supflua: qd si debilitato nimium dabitur: facile uita cū superfluis emittet. & iō circa talia & alia oia medētis plurimū opportuna discretio: quæ per serpentē prudentissimū alias designatur uirgæ ideo circūuolutū ut nunq absq; discretione exerceat auctoritas. Q d Hermaphroditū genuerit dicit Pau. uerū nō esse. sed iō fictū atq; appositū ē: qa primus ægyptiis qui monstruosum arbitrabantur Hermaphroditos nasci atq; tanq rē præter naturā abiiciebant si quando aliquē nasci cōtigisset: ostēdit qa naturali gigni rōne poterāt: & q in pte matricis susciperetur a fœmina.

De Hermaphrodito Mercurii & Veneris filio. Cap. XXI.

Ermaphroditum dicit Theodōtius ex Venere filium fuisse Mercurii: qd etiā testatur Ouidius dicens. Mercurio puerum & diua cithereide natum Naiades ideis enutriuere sub antris: Cuius erat species: in qua materq; paterq; Cognosci possent: nomē quoq; traxit ab illis &c. Ex quo insup Ouidius fabulam recitat talem. Quod cum ida monte phrygiæ: in quo fuerat nutritus: derelicto: uagās in cariā usq; deuenisset: fontem lympidum uidit: quē Salmacis nympha incolebat: quæ cū eū formosissimū uidisset: euestigio amauit: & blandis uerbis in suam sniam trahere conata est. Tandem cū ue-

recũdaretur adoleſcẽtulus:aſpernareturq; uerba nymphæ pariter & amplexus:illa ſimulato receſſu poſt ue pretum latuit.Iuuenis autem putans abiiſſe nympham nudus fontem intrauit:qđ Salmacis uidens abiectis ueſtibus confeſtim & ĩpa in fontem ſe nudam dedit:renitẽtẽq; tenuit.Verum cum eum inflexibilem cerne-ret:orauit ut ex ambobus efficeretur unus.Et factũ eſt:& ſic qui maſculus intrauerat fontẽ: maſculus illum exiuit & fœmina:& deprecatus eſt ut q in ea balnerentur in poſteꝝ hanc eandem ignominiam reportarent: quod obtenptum eſt:fauente precibus utroq; parente.Hermaphroditum ex Mercurio & Venere genitum u·lt Albericus laſciuientẽ præter opportunitatem eſſe ſermonem:qui cũ uirilis eſſe debeat:nimia uerborũ mollitie uidetur effœminatus.Ego uero Hermaphroditũ habere utrũq; ſexũ ad naturam Mercurii refero: quẽ uenerabilis Andalo aiebat:eo ꝙ cũ maſculinis planetis maſculus eſſet:cũ fœmininis aũt fœ ina:iſerre in ter cætera his quoꝝ natiuitatibus ꝑerat:ni planetaꝝ alius obſiſteret:uel cæli locus:ut utriuſq; ſexus cõcupi ſcẽtia teneret.Sed uolunt nõnulli altius ĩtellexiſſe poetã:dicẽtes in matricibus mulieꝝ ſeptẽ cõceptui aptas cellulas eſſe:quaꝝ tres in dextera uteri ſunt:& totidẽ ĩ ſiniſtra & una media.Ex his unaquæq; duos poſſe cõ cipere:quantũcunq; dicat Albericus in libro de naturis aĩalium:ſe ab ortu cuiuſdam mulieris aduertiſſe eã c.l.filios inuicem concepiſſe.Ex his enim quæ in dextera ſunt cum ſemen cõcipiũt:maſculos pariunt. quæ autem in ſiniſtra:fœminas.cum uero in ea quæ media eſt concipitur:naſcunt̃ utrunq; ſexum habẽtes:quos Hermaphroditas dicimus:& ſic in cellula tanquam in fonte utriuſq; ſexus lucta eſt.& dum uincere conatur uterq; ne alter ſuccumbat:efficitur:ut utriuſq; uictoriæ ueſtigia uideant̃.Sic rata manet oratio: ut ſi qs fon-tem illum intrauerit:ſemiuir exeat illum.Sane longe aliter ſenſiſſe poetãtes exiſtimo.Eſt enim Salmacis ca-riæ fons celeberrimus:q ne hac labe pollutus appareat:& purgare fontẽ:& ꝗcqd dederit fictiõi cãm: libet ap ponere.Eſt igit̃ ut Vitruuio eo in uolumine:qđ de architectonica ſcripſit:placet:fons cui ſalmacis nomẽ eſt in caria:haud lõge ab alicarnaſo claritate ꝑcipuus:& ſapore egregius:circũ quẽ barbari olim:carii.ſ.& lele-gæ hitabãt:q a Nyda & a Reuania archadibus:a qbus ibi Troezẽ cõis deducta Colonia:pulſi ad montana fugere:& latrociniis atq; diſcurſionibus oĩa ĩfeſtare cœpe.Sed cũ de colonis archas unus lucri tractus auidi-tate prope fontem tabernã meritoriã edidiſſet:quaſi aquæ bonitas cœptis ſuis eſſet præſtatura fauorem.factũ eſt ut tam aquæ delectatione q̃ cibi opportunitate nõnunq̃ barbari immanes deſcẽderent in tabernã.& con ſuetudine paulatim barbariẽ ponere:& græcoꝝ mollioribus moribus atq; humanioribus adhærere incipe-rent:donec ex ferociſſimis mites uiderentur effecti.Et quum manſuetudo reſpectu ferocitatis uideatur fœ mina:dictum eſt ut qui illo uterenrur fonte effœminarentur.

De Venere magna.vi.Cæli filia. Cap. XXII.

Enus magna:utubi de naturis deoꝝ ſcribit Cic.Cæli fuit filia & Diei.cum præter hanc tres alias fuiſſe demonſtret.hanc primã omniũ aſſerit extitiſſe.Attamen cũ figmẽta plurima circa ueneres indiſtincte comperiantur:his ſumptis quæ ad hãc ſpectare uidebũtur:reliqua reliquis relinque mus.non qa huic adaptari nõ poſſint omnia.ſed poſtq̃ aliis attributa ſunt:illis dum de eis ſermo fiet appoſuiſſe decẽtius eſt.Huius igitur ante alia filiũ fuiſſe amorem geminũ uolueꝛe:ut teſtatur Ouidi. dũ dicit.Alma faue dixi geminorum mater amoꝝ &c.De pãtre autẽ diſſentiunt:cũ dicãt alii ex Ioue genitum. alii ex Libero patre:ſic & gratias:quas huius etiã dicunt filias.dicunt inſup huic Cingulũ eſſe quod Ceſton nominant:quo cinctã eam aſſerunt legittimis interuenire nuptiis.Alii uero coniunctionibus maris & fœ-minæ dicunt abſq; cingulo intereſſe.& ĩſup dicũt ſumme Solis ꝓgeniẽ habere odio:propter adulterium eius cũ marte ab eo Vulcano patefactum.Addunt præterea in tutelam eius eſſe columbas.& cum eidẽ currum tribuant:illum a cignis trahi uolunt:myrtumq; arborem illi ſacram faciunt:& ex floribus roſam.Poſt hæc eti am dicit Theodontius eam in domo martis furias hoſpitio ſuſcepiſſe:ſeq; eis familiaritate iũxiſſe.Et ut plu-rimum de reliquis diis faciunt:eam multis appellãt nominibus: utputa Venerem Cythercam:Acidaliam: Heſpeꝝ:Luciferum:& Veſperuginem.Et ut ſi qua alia ſunt omiſerim ad ſenſum præcedentiũ ueniamus. Sane quoniã uel omnia uel fere omnia prædicta a fingentibus:a ꝓprietatibus Veneris planetæ ſumpta for te ſunt:quid de eiſdem aſtrologi ſentiant:ante alia apponendũ cenſui:ut facilius ſumatur ex dictis poetãtiũ intellectus.Et quoniam alias Albumaſar ſecutus ſum & uenerabilẽ Andalo:iuxta eorũ ſentẽtiam eius fere mores & potentiam:ſeu circa quæ uerſetur deſcribã.Volunt igitur Venerẽ eſſe fœminã complexione fleg maticam atq; nocturnam:acutæ meditationis in compoſitionibus carminũ:periuria ridentẽ:mendacẽ:cre-dulam:liberalem:patiẽntẽ:& leuitatis plurimæ.honeſti tamen moris & aſpectus:hilarẽ: uoluptuoſam : dul-ciloquã:maxime:atq; aſpernatricẽ corporeæ fortitudinis:& animi debilitatis.Eſt huius ĩſup ſignificare pul chritudinem faciei:& corporis uenuſtatẽ:rerumq; omniũ decorẽ.ſic & uſum precioſoꝝ unguẽtoꝝ:aroma-tũ fragrãtiũ:aleaꝝ ludos:& calculorũ ſeu latronum:ebrietates præterea:& comeſſationes:uina mella & quæ cunq; ad dulcedinẽ & calefactionẽ pertinere uidentur.æque omnis generis fornicationes atq; laſciuias:& coitus multitudinẽ:magiſteria circa ſtatuas & picturas:ſertorum compoſitiones:& ueſtiũ indumenta: auro argentoq; contexta:delectationẽ plurimam circa cantum & riſum:ſaltationes fidicinas: & fiſtulas : nuptias & alia multa.ſed eis omiſſis ad auferendam fictionis corticem ueniamus.Filiam eam dicunt Cæli & Diei. & cũ de planeta intelligant:non incongrue.Nam quia Cælo uidetur infixa:& cum eo mouetur:ab eo uide-tur producta.Diei uero dicitur filia a claritate ſua:qua cæteris aſtris fulgidior eſt.Eam geminum amorẽ pe-periſſe non caret myſterio.Ad euidentiam cuius exiſtimandũ eſt:ut aliquando conſueuit dicere uenerabilis Andalo:deum patrẽ omnipotentem dum omnis mundi machina ab eo fabricata eſt:nil feciſſe ſuperfluum aut cõmodo carens animalium futurorũ.Sic & ſupercæleſtia corpora tam grandia: tam lucida:tam ordina-te ſuo ſe & alieno motu mouẽtia nõ ſolũ ad ornatum quẽ nos fere ob crebram ĩſpectionem flocci facimus:

condidisse credendum est. Sed circa inferiora illis plurimum potestatis dedisse: ad hoc scilicet ut eorum motu atq; influentia anni uoluentis uariarentur tempora: gignerentur mortalia: genita nascerentur: & alerentur nata: atq; in temporore deducerentur in finem. Nec hanc mixtim atque confusæ corporibus iniunctã debemus arbitrari potentiam: quinimmo unicuiq; proprium constituisse officium: & circa quæ eius ueriaretur auctoritas distinxisse: uoluisseque omnia seinuicem secundum plus & minus coniunctionum atque reliquarum uirium pro uarietate locorum ad opus in finem deducendum intẽtum mutuis uicissitudinibus iuuare: & inter alia concessa pluribus ut testantur effectus: Veneri planetæ asserebat idem Andalo fuisse cõcessum quicquid ad amorem: amicitiam: dilectionem: coniunctionem: societatem & unionem inter animalia spectare uideretur: & potissime ad procreationem prolis spectãtia: ut esset qui segnem forte naturam in sui continuationem atq; ampliationem urgeret. & iccirco causari ab ista hominum uoluptates concedi potest. quo concesso egregie finxere poetæ: qui eius amorem seu cupidinem filium fuisse dixere. Sed quid illũ geminum dicit Ouidius aduertendum. Credo ego amorem tantum unicum esse. sed hunc totiens & mutare mores: & nouum cognomen patremq; acquirere: quotiens in diuersos sese trahi pmittit effectus. Et hinc Aristotelem reor triplicem designasse propter delectabile: & propter utile. & ne discordes Aristoteles & Ouidius uideantur: forsan ex duobus ultimis unum tantum faciebat Ouidius: cum etiam delectare minus honeste uideatur utilitas. Verum quoniam tractatus talis potius spectat ubi de amore uel cupidine mentio fiet: ad reliqua ad Venerem pertinentia ueniendum est. Dicunt igitur eam gratias peperisse: nec mirabile: quis unquam amor absq; gratia fuit! Quæ quare tres & alia ad ea spectantia commodius infra ubi de eis ratio apponetur. Cingulum Veneri quod uocauere Ceston: insuper esse dixere: quod illi minime datum a natura fuerat: nec a poetis fuisset: nisi sanctissima atq; ueneranda legum auctoritate illi fuisset appositum: ut aliquali coertione uaga nimis lasciuia frenarentur. Quid enim ipsum sit ceston in iliade describit Homerus dicẽs Η καὶ αποςηθεσφινελυσατο κεςονιμαντα ποικιλονε νθαδεοιθελητηρια παντε τετυκτο. Intellectus est iste. Et a pectoribus soluit Ceston cingulũ uanũ ubi sibi uoluntaria omnia ordinata erant. ubi certe amicitia atque cupido atque facundia: blanditiæque furatæque licet studiosæ scientium: circa quod si rite considerentur in eo descripta satis circa coniugium contingentia uidebimus. Dicit enim ibi cupidinem esse ut intelligatur sponsi sponsæq; ante nuptias desiderium. inde amicitiam: quæ quidem ex commixtione & morum conuenientia oritur atq; in longum trahitur: Si uero dissonent mores: inimicitiæ: iurgium despectio & huiusmodi nasci uidimus aliquando. Facũdia autem ꝗ opportuna sit patet liquido. nam per eam affectiones panduntur cordis: amantiũ mulcentur aures: sedantur litigia: quæ sæpissime inter coniuges oriuntur. & ad tolerantiam emergentium etiam animantur: Sunt & in eo blanditiæ quæ habent animos attrahere & ligare: iras comprimere: & alienatum amorem etiam reuocare: quarum sunt tam grandes profecto uires: ut non solum ab eis capiatur ignari: sed etiam ut ipsemet dicit Homerus hæ furatæ sunt sæpissime sapientibus intellectum. Hoc cingulum dicit Lactantius uti nos ante diximus Venerem non ferre nisi ad honestas nuptias. & ob id omnem alium concubitum: eo ꝙ ad eum ceston delatum non sit: incestum uocari. Quod Furias in domo Martis hospitata sit & eis familiaris effecta: hanc ob causam dictum reor. Sunt enim inter signa cælestia ut dicebat uenerabilis Andalo: duo: quæ marti ab astrologis domicilii loco attributa sũt. Aries scilicet & Scorpio. in quam harum domorum illas Venus duxerit non habemus. sed si in arietem duxerint initium ueris per arietem designari credo: cum tunc uer incipiat quando sol arietem intrat. Circa qđ tempus animalia cuncta in concupiscentiam inclinantur: ut dicit Virgilius. In furias ignesq; ruunt. Nec solum bruta: sed etiam mulieres: quarum complexio utplurimum frigida & humida est: agente ueris temperie in calorem & Venerem acrius excitantur. Quæ quidem excitatio nisi frena rubor iniiceret uerti in furiam uiderentur. Si no feruores iuuenum: qui nisi legum auctoritate sopirentur. seu potius coercerentur: in pestiferos profecto furores excederent. Et sic bene in domum Martis a Venere deductæ sunt furiæ: eisque familiaris effecta est: inquantum immoderata efficitur & effrenis. Si in Scorpione duxisse uolumus: quoniã ueneniferum atq; fraudulentum est animal: intelligo nonnunquam amantium amaritudines anxias modicæ mixtas dulcedini: ob quas sæpissime miseri adeo uexantur ardentes: ut in seipsos gladio: laqueo: præcipitioq; furentes uertantur: seu ob susceptas iniurias: lusis amoribus uel mutatis: ob iuramenta frustrata: ob fraudes compertas: ob mendacia: ex quibus aut desperatione torquentur: aut in rixas & homicidia furiosi præcipitantur. & sic a Venere in Scorpionem susceptæ sunt furiæ. Venerem exosam Solis prolem habere a consequentibus ex amore illecebri sumptum puto. Nam ut inferius legetur: ubi de Sole Hyperionis filio: producit sol formosissimos homines & mulieres: quorum pulchritudo proculdubio trahit inspicientiũ mentes in concupiscentiam sui: & qui tracti sunt uariis artibus persæpe trahẽtes trahunt: quod quidem Veneris opus esse creditur. Hi quippe innumeris subiiciuntur periculis. nam dum in libidinem suam paribus deueniunt uotis. alii occiduntur. alii letali persequuntur odio. alii ex ditissimis in extremam efferuntur inopiam: & nonnullæ splendidum pudicitiæ decus turpi atq; perpetua denigrauerunt infamia. Et ut alia plura finam: ignominiose occubuere postremo. & sic patet liquido Venerẽ Solis prolem uetusto odio infestare. & mellitis uenenis suis opprimere. Columbas insuper eius in custodiam posuere: quod taliter contigisse legiẽ Lasciuientibus in campis Venere & Cupidine in contentionem deuenere: quisnã. s. ex eis plures sibi colligeret flores: uidebaturq; alarum suffragio: plures Cupidinem collecturum: quamobrem uidit cupido Peristeram nympham in adiutorium Veneris surrexisse: qua indignatus causa eam in columbam transformauit ilico. Venus autem transformatam in tutelam confestim assumpsit: & inde subsecutum est columbas

semper Veneri attributas. Huic autem fabulæ sensus talis præstari uidetur. Dicit enim Theodontius Peri steram apud corinthios origine insignem fuisse puellam: & longe magis notissimam meretricem. & ideo hic Venus agens dici potest in Peristeram patientem: agentis autem ipressio in patientē amor est: cuius agita ta stimulis uirgo adhæsit Veneri: idest coitui: qui fere agentis est finalis intentio: si forsan ob id uinci posset infestans cupido. uerum cum talis appetitus actu potius accendatur q̄ extinguatur eo deuenit ut non esset unius amantis contenta solatio: sed more columbæ: cuius moris est sæpissime nouos experiri amores: i plu rium deuenit amplexus: quam ob causam ab ipso cupidine: idest luxuriæ stimulo in columbam uersam uo luere poetæ. Peristera uero græce latine columba sonat. Quæ quidem columbæ eo Veneri in tutelam datæ sunt: quia aues sunt coitus plurimi & fere fœtationis continuæ: ut per eas crebro coeuntes Veneri obsequē tes intelligantur. Nam hi ueniunt in tutelam alicuius qui nondum opportuna sibi facere cognouere: & tuto re habito agenda eius mandato conficiunt. Sic & libidinosi sub tutela Veneris esse dicūtur. quia semper in lasciuias merguntur Venere imperante. Currus autem ideo Veneri designatur: quia sicuti cæteri planetæ p̄ suos circulos circumagitur motu continuo. q̄ a cygnis eius trahatur currus duplex potest esse ratio: aut quia per albedinem significant lauticiam muliebrem: aut quia dulcissime canant & maxime morti propinqui ut demonstretur amantum animos cantu trahi: & q̄ cantu amantes fere desiderio nimio morientes passiones explicent suas. myrthus autem Veneri dedicata est: quia ut ait Rabanus a mari dicta est: quia nascitur in lit toribus. & Venus in mari dicitur genita: seu quia odorifera sit arbor & Venus odoribus delectatur: Seu q̄a huius arboris odor credatur a nonnullis uenerea suadere. seu ut physici dicunt: eo q̄ ex ea multa mulierum commoda fiant: seu quia ex baccis eius aliquod compositum fiat per quod excitatur libido: ac etiam robora tur: quod uidetur testari futurius poeta comœdus: dum Digonē meretricem inducit dicentem. Myrthinum mihi afters quod Veneri armis occursem fortiuncula &c. Rosa uero ob id illius flos dicitur: quia suauis sit odoris. Nominum eius plurium hæ possunt rationes ostendi. Dicitur primo Venus: quam stoici uanam rē iterpretantur quasi uoluptatem abominantes. & hoc intelligendum est eam uanam rem a stoicis dici i quan tum ad illecebrem partem illam libidinum & lasciuiarum declinet. Epicuri uero Venerem bonam rem ex ponunt uti uoluptatū professores. nam circa uoluptatem summum existimant bonū consistere. Cicero autē dicit Venerem dici quod ad oīa ueniat: quod quidē non incōgrue dictū est cum amicitiarum omniū a q̄busdā dicatur causam præstare. Citherea autē ab isula Cithera seu a Cithereo monte: in q̄bus potissime coli cōsue uerat denoīata. Acidalia aūt dicta est: seu ab acidalio fonte q̄ in orcomeno boetiæ ciuitate ē Veneri atq̄ grati is sacer: & in quo arbitrabant olim isipidi gratias ueneris pessidequas lauari. Seu q̄a curas iniciat. Nouimus eni quod curis amātes repleat: & græci acidas curas uocāt. Hesperus aūt p̄priū planetæ nomē est apud græ cos: & maxime dum post Solem occidit: & ideo etiam uesper dictus: ut per uirgilium patet: Ante diem clauso componet uesper olympo. uarro aūt uult ubi de origine linguæ latine eam ab hora i qua apparet: uespugi nem appellari. nam Plautus sic etiam illam uocat dicens. Neque iugula neq̄ uesperugo neque uergiliæ occi dunt & cætera. Lucifer autem latine dicitur cum apud græcos ut asserit Tullius ubi de naturis deorū phos phoros appellatur quasi lucem afferens. & hoc quando ante solem aut auroram in oriente cernitur tāto splē dore corusca: ut etiam de se merito Lucifer appelletur. Hanc & nautæ & idiotæ Dianam persæpe uocant: quia diei uideatur prænuncia.

De secunda Venere Cæli septima filia & matre Cupidinis. Cap. XXIII.

Enerem secundam plures Cæli uolunt fuisse filiam: non tamen ritu genitam quo gignuntur omnes: ex qua recitatur. Saturnum scilicet in Cælum seuisse patrem: & falce sumpta ei abscidisse uirilia: & in mare abiecisse. quorsum autem ceciderint: non habetur. Falcem uero haud lon ge a promontorio libbei siculi deiectam aiunt: nomenque dedisse loco drepanum: eo q̄ sic græ ce falx dicta sit. Testiculi uero deiecti quacunque in parte maris deciderint: sanguinem emisere: ex quo & maris spuma hanc procreatam Venerem uoluere: ac etiā a maris spuma denominatam quæ græce aphro dos dicitur: quoniam sic & hæc dicta est. macrobius autem in libro saturnaliorum: Venerem ex sanguine testiculorum Cæli natam dicit: sed maris spuma nutritam. Dicunt insuper ut Pomponius Mella refert ac colæ palepaphos cyprici oppidi tui serenissime rex penes eos uenerem sic natam in terras primo emer sisse: & quod ob nudam & persæpe natantem eam fingant: quod & nostri etiam quandoque testātur poetæ. dicit enim eius in persona Ouidius: Et diis adde tuis aliqua est mihi gratia ponto. si tamen in me dio quondam concreta profundo spuma fui: gratumque manet mihi nomē ab illa. & cætera. Et uirgilius. Neptunum ei dicere scribit. Fas omne est cytherea meis te fidere regnis. Vnde genus ducis & cætera. Huic præterea dicunt rosas esse dicatas: & quod marinam gestet manibus concham. Sic & ex ea & mercurio hermophroditum natum uolunt & ex ea sola Cupidinem. Multæ quidem fictiones sunt. sed ex eis talis potest exprimi sensus. Nam pro Venere hac: ego uitam uoluptuosam intelligo: & in omnibus ad uolupta tem & libidinem pertinentibus cum superiori unam & eandem esse & sic etiam uidetur uelle Fulgetius. ex sanguine autem testiculorum a Saturno defectorum ideo natam: quia ut ex macrobio sumi potest: cum cha os esset tempora non erant. Nam tempus est certa dimensio quæ ex cæli circuitione colligitur: & sic a cæ li circuitiōe natum tempus: & inde ab ipso carones natos: qui & cronos est: quem nos Saturnum dicimus: cumque semina rerum omnium post cælum gignendarū de cælo fluerent: & elementa uniuersa quæ mun do plenitudinem facerent ex illis seminibus fundarentur: ubi mundus omnibus suis partibus atque mem bris perfectus est: certo iam tempore finis ē procedēdi de cælo semina: & sic genitalia a Saturno. i. tempora

de cisa uidentur. & in mari deiecta: ut appareret gignendi atque ꝓpagandi facultatem: quæ per uenerē assumenda est in humorem translatam coitu maris & fœminæ mediante. qui per spumam itelligitur. Nam uti spuma aquæ motu consurgit: sic & ex confricatione uenitur in coitum & uti illa facile soluitur: sic & libido breui delectatiōe finitur. Seu ut placet fulgentio quod cōcitatio ipsa seminis spumosa fit: & ideo marinā dicimus spumā ob salsedinem sudoris emūcti circa coitum: seu q̄ ipsū spuma salsū fit: Sic ex humiditate nata Venus: hec & a spuma maris. idest salsedine humiditatis nutrita. id ē aucta donec ī finē cepti operis deducta sit: Sane uidendum quæ hæc sit humiditatis ut clarius origo huius Veneris enodet Fulgētius igitur uult ubi ab aliis dicitur Saturnum cælū ioue Saturno genitalia abscidisset & sic suam exponit opinionem Dicit enim Saturnū græce cronos nuncupari. quod tēpus latine cui uires abscisse falce. id ē fructus q̄ ī humoribus uiscerū uelut in mare proiiciuntur: ex quibus dicit necesse sic ꝓcreari libidinem nec dubium ea ex humiditate ꝓcedit Venus q̄ ex cibo potuque procedit cum raro ruant in libidinem ieiunātes & tūc procedit maxime quando cibi potusque calor uires mouet & suscitat naturales Et uere in mari nascit̄ scilicet in gurgite salso sanguinis calefacti & eiusdem ebulientis spiuma: idest pruritu nutritur cū eo tepescente libido deficiat Falcem autem nonnulli uolunt aput Drepanum fuisse deiectam ut ostendatur sicuti falx aliquid operata est circa ueneris originē sic & abundantia frugum ex quibus demū cibaria componuntur plurimum etiam operetur. que quidem habundantia est & alia incitatoria multa apud insulam. Siciliæ: in qua & Drepanum ciuitas est Ego autē reor huius particule & nomē oppidi & littoris formam quæ falci similis est fabulæ causā tribuisse Quod autē ciues Paphos apud se e mari emersisse Venerē uolūt: bona cū pace maiestatis tuæ rex optime dicturus sum. quod nisi te æquū etiam maximis rebus noscerem nō auderem. est autem Cyprus insula uulgata phama seu cælo agente seu alio incolarum uitio adeo in uenerē ꝓna ut hospitium officina. fomentūque lasciuiarū atque uoluptatum omniū habeatur quā ob causā paphiis concedendum est primo apud eos ex undis Venerē emersisse Verum hoc potius ad historiā q̄ ad aliū sensum pertinere ex Cornelio Tacito sumi potest. qui uelle uidetur Venerē auspitio doctam armata manu conscendisse insulam belluque Cynare regi mouisse q̄ tandem cum iuissent concordiā cum uenere ut ipse rex Veneri templum construeret in quo eidem ueneri sacra ministrarent qui ex familia regia sua succederent. Cōfecto autem templo sola animalia masculini generis holocaustū parabātur altaria uero sanguine maculari piacuū cum solis precibus igneque puro illa adolerent Simulachrū uero deæ nullā humanā habere dicit effigem quinimo esse ibidem continuum orbem latiorem initio & tenuum in ambitu ad instar metæ exurgentem & quare hoc nullam haberi rationem Nuda autem ideo pingitur ut ad quid semper parata sit ostendatur Seu quia nudos qui illam imitantur persępe faciat aut quia luxurie crimen & si in lōgū perseueret occultum tandem dum minus arbitrantur obscœni procedit in publicum omni palliatione remota Vel pocius quia absque unditatecōmittit nō possit. Natantem autē ideo uenerem pingūt ut ifeliciū amantium amaritudinibus immixtam uitam procellis agitatam uariis & eorum naufragia crebra. demonstrent. unde & Porphirius in epigrāmate dicit Nudus egens ueneris naufragus in pelago. Sed lōge melius in cistellaria Plautus dicit enim Credo ego amorē primū apud homines carnificinam cōmentū Hāc ego de me coniecturam domi facio. ne foras queram q̄ omnes homines supero atque āteoo cruciabilitatibus animi lactor crucior agitor uexor ui amoris totus miser. Exanimor feror differor distrahor diripior ita nullam mentem animi habeo. ubi sum ubi non sum. ubi non sū ibi est animus. ita mihi omnia īgenia sunt quod iubet non iubet iā id cōtinuo. Iam amor lassum animi ludificat fugat agit. appetit. raptat retinet iactat largitur quod dat non dat deludit modo. quod suasit dissuadet. quod dissuasit id affectat maritimis modis mecum experitur. ita meū frangit amantem animum. &c. Equidem bene fluctuabat in salo Veneris homo iste. Sed nos ad reliqua illi rosas in tutelam datas aiunt. eo q̄ rubeant atque pungant. quod quidem libidinis proprium esse uidetur. nā turpitudine sceleris erubescimus. & cōscientiæ peccati uexamur aculeo & sicut per tempusculū rosa delectat. paruoque tēporis lapsu marcet. sic & libido paruæ breuisque delectationis. & lōgæ penitētiæ causa est: cum in breui decidat. q̄d delectat & q̄d officit uexet in longum merinam concam maribus gestat ut per eam Veneris ostendantur illecebra. toto enim adaperto corpore refert iuba conca miscetur in coitum.

De cupidine Veneris filio. Cap. XXIIII.

c Vpido. ut Simonidi poetæ placet Seruio teste. ex Venere sola natus est. dē quo cum alibi plura diceda ueniāt. satis erit mentionē fecisse tantūmodo.

De Toxio. ix. Cæli filio. Cap. XXV

t Oxius ut ait Plinius in lib. naturalis historiæ. Celio affirmante: filius fuit. Cæli ēuque dicit Leutei ædificii. exemplo ab hyrundinibus sumpto in uentorem nondum enim construxerat architecti palatia. ex quo patet eum industriosum & antiquum fuisse hominem. & merito cæli. idest claritatis. filium.

Capitulum XXVI.

s Vpererāt ex filiis cæli Tytanus Iuppiter secūdus Oceanus & Saturnus. quorū eo q̄d amplissima esset posteritas uisum est ut. huic libro tertio fiat finis & Tytanum quarto seruare uolumini. Ioue quito & sexto Oceanum septimo. Saturnum octauo. reliquisque.

Celum qui genuit.
Tiphonē qui gēuit
acos
Chimerā
Egeone
Gigātes
aurorā
encheladū
Boreeam qui genu.
Zetheum
calaium
subsolanū
astream.
Titanum qui gēuit
Circius.
astreum qui geu.
vulturnū.
Eurum.
affricum.
septētrionē
euro austrū
Corum
Zephirus.
austro affri.
Hesperū qui genu.
Aurorā
Solē qui genuit
Eonas
Pallenē qui genuit.
Ceā qui genuit
asteriam
latbonā
phitonē
Minervā
Thienē
polixonē
Electram
Steropē
Japetum qui gēuit
atblātem qui gēuit.
Oceaz qui genuit
Milletus qui genu.
Caunum
Circem
pasiphem
Ditem
angitiam
Medeam
absirtium
barcinā
Pyrram
Prometeū q gēu.
Deucaliōne q gen.
Ellanū
Isidem
Dionisiū
alcionē
Meropē
Cilenū
calipsonē

Genealogiæ deorum gentilium liber quartus.

Prohœmium.

Luctuabar adhuc splēdide pricipes circa Paphū oppidū tuū Veneris ifau
stæ describēs illecebras.cū ecce q̄si æoli carcere fracto omnes i pelagos
ꝓdeūtes sæuire uēti ceperūt:& i celū surgere fluctus impetu impulsi ma
ximo:eoq; repellēte in ꝓfūdū usq; demergi herebum. Qui dum ascen-
derent & mergerent:iterū flatusq; illos ualido spiritu extrāsuerso cōfri-
gerent:stupidus ego & semeuictus nouitatis horrore:quid nā tā repenti
I næ tempestati causā præstitisset: excogitās fere obsorptus sū: Tādē eius
crebro inuocans suffragiū:q ex nauicula piscatoria ad se uenientē pericli-
tantē Petrū manu substulit:nunc dextrorsū: nunc sinistrorsū deiectum
lembum q̄bus poterāt uiribus regēs eo usq; fere naufragus deductus sū
ut ex alto cernerē nō aliter q̄ si diruptus ferreis ditis muris disiectus uicu
lis Titanis antiq immanē aduētare prolē: stilo cœpti operis exigēte scri
bendā:nouiq; antiq maris eiusdem memor eā in tumultum tam gran-
dem hostes suos suscitasse deos.O. quas in superbiam suā i medio periculi excitauit iras.O quotiēs Iouis
fulmina non solum laudaui sed etiam imploraui O quotiens cathenas atq; supplicia augeri dep̄catus sum
Sed quid tandē.postquā aliquādiu non aliter quā si i olympum rediuiui insultassent unde mugitu maximo
sonuere omnes quæ uehementes uenti suscitauere procellas:ut arbitror iubente deo cui soli omnia parēt
aquarum residere mōtes:& si æqua tranquillitas facta non sit:tamen nauigabile deuenit mare:quāobrē.a
Cypro separatus in ægeū ueniens:alonge cœpi ingentia mirabundas prospectare corpora:adhuc fulmini
bus exusta: & infermo pallore atq; caligine turpia & longo cathenarū circuitu pressa:adeo ut nō absq; diffi
cultate nomina ex semessis elicerem descripturus:ea tamē quæ nouisse potui huic apponetur cum succes
soribus suis uolumini Attamen ne deficiam is faciat qui populo Israel Iordanem aperuit transeunti.

De Titano cæli filio.viii.qui genuit filios multos.ex quibus hic.xiiii.nominātur.quorum primus hype
rion.secundus Briareus.Tertius Ceus.q̄rtus typhon uel Typheus.q̄ntus Encheladus.sextus ægeon. se-
ptimus Aurora.octauus Iapetus nonus Astreus.decimus Alons.undecius Palenes.duodecimus rūchus
decimustertius Purpureus.xiiii.Lycaon.genuit p̄terea gygātes quoꝝ nomina nō habemus. Cap. I.

E cælo ætheris & diei filio satis in p̄cedēti uolumine dictū est ueꝝ cum eius explicetur ꝓles aiunt
Titanum eius & Vestæ fuisse filium theologi ueteres.ut in libro diuinaꝝ institutionū testat̄ Lactā
d tius.cuius fuisse cōiugē Terram Demogorgonis filiā Theodōtius asserit:ex q̄ plures suscepisse fili
os in sequētibus apparebit.quos omnes quinta luna natos uidet̄ Virgilius:dū dicit: Tū luna.s.q̄n
ta:partu terra nephando Oetum iapetūq; caret seuumq; typhœa. Et cōiuratos cælum rescindere
fratres:& cætera.De hoc.n.Titanum multa referuntur fabulosa.inter quæ q̄d potissimum est aiūt eū cū fi
liis aduersus Ioue deosq; reliquos bellū habuisse eisq; cælum conātes eripe mōtes montibus supim posuis
se sibi sternētes iter ad illud eos demum a diis cæsos & fulminibus itereptos atq; apud iferos chatenis reli
gatos & morti dānatos perpetue:ut in.vi.æneidos satis conuenienter ostendit. Virgilius Latētia sub hac fi
ctiōe & historiā continent & moralem sensum naturali mixtum:quod ad historiam p̄tinet uerba de ea quæ
in sacra legūtur historia apponētur ad litterā.dicit.n.sic Exin Saturnus uxorem duxit Opim:titan qui natu
maior erat postulat ut ipse regnaret:ubi Vesta mater eoꝝ & sorores Ceres atq; Ops suadēt Saturno ut de
regno nō cedat fratri.Ibi titan q facie deterior esset q̄ Saturnus:iccirco & quod uidebat matrē atq; sorores
suas opam dare ut Saturnus regnaret.cōcessit eis ut his regnaret.Itaq; pactus est cū Saturno uti si q̄s libe
rorum uirilis sexus ei natus esset ne quē educaret.Id eius rei cā fecit ut ad suos natos regnū rediret. Tū Sa
turno filius qui primus natus est eū necauerunt.Deinde posterius nati sunt gemini iuppiter atq; Iuno. Tū
Iunonem Saturno in cōspectū dedere. Atq; Iouem clā abscōdunt.dantq; eū Vestæ educandū celantes sa
turno.Itē Neptūnum clam Saturno Opis parit.eūq; clanculo abscōdit.Ad eundē modū tertio partu opis
parit geminos plutonē & Glaucam.Pluto latine dictus ē dispiter.alii Orchū uocāt.Ibi filiā glaucā Saturno
ostendūt plutonē cælant atq; abscōdunt.deinde Glauca parua emoritur.Nec multū posthæc seq̄tur in ea-
dē historia.deinde Titā postq̄ resciuit Saturno filios ꝓcreatos atq; educatos esse:clam se seducit secū filios
suos qui titani uocātur.fratrēq; suū Saturnū atq; opē cōprehendūt.eosque muro circūegit & custodiā his
apposuit.Post hæc paucis interpositis seq̄tur.Iouē ad ultimū cū audisset patrem atque matrem custodiis
circūspectos atque i uinculo cōiectos uenisse cū magna cretēsiū multitudie.Titanūq; atq; filios eius expu
gnasse parētes uinculis exemisse patri regnū reddidisse atque ita i cretā remeasse.Hæc Lactā.ex historia sa
cra q̄ q̄ uera sint quasi eadē referēs edocet Sybilla Ericthrea. Viso sensu historiali circa reliquos pauca di
cenda sunt:& primo quid sibi uelint hūc cæli dicentes filiū atq; Vestæ:quod p̄ter historiæ ueritatē de quo-
cūq; mortali arbitror dici posse.Nā terrenū corpus & cælestē habemus aīam ex q̄bus cōstat hoīem eē.Sed
hic altiori uerboꝝ uolumie extollitur ab uniuerso mortaliū grege.& nūcupatur Titan q̄d ut placet Lactan.
idē quod ultio sonat.Supra.n.ostensum ē Vestam terrā eē.& terrā irritatā ira deoꝝ in ultionē suā pepisse
Titanes.Et quoniā ubi de fama demōstratū est:quæ sit ira deoꝝ.ob quā terra irritata ē.& qualiter terræ fi
lii in ultionē matris cōsurgāt.Satis est hic dicere terra hūc tantū ex ægregiis illis uiris fuisse q opibus cona
tus extendere phamā & mortē supare suam.q̄d āt illi Terra cōiunx fuerit:p hoc intellige huius hois & cu-
iuscūque alterius huic similis ingentē animū:quo sibi terrā subigit uti uir uxorem:eique dominatur saltem

animo ſi poſſeſſio deſit. Ex hac. n. uolunt eũ multos genuiſſe filios: quod qdem etiã oſtendit hiſtoria: & ſi ẽt
poſſibile ſit nõnullos ob cõuenientiã moꝝ ſibi ut reliqs attributos eſſe ſecũdum abſcõditũ: ſenſum nulli du
biũ eſſe debet. qn multi fuerint olim. & hodie ſint inſignes uiri: q eius eo ꝙ primus deſcribitur filii dici poſ=
ſunt. Inſup dicũt hos claros fuiſſe hoies & aduerſum deos habuiſſe bellũ. ut aduertamus: qm̄ ex magnani=
mitate ad ſupbiã facilis ſit trãſitus: & ob id plurimũ dũ minus cõſiderate magnates agũt ex glorioſiſſima uir
tute indeteſtabile uitiũ cadunt: & tũc ſteriles efficiunt̃. i. abſque fructu uirtutis: & ut intelligamus titãis filios
fuiſſe tales qnta luna natos dicũt. Veteri. n. ſupſtitiõe creditũ ẽ: qcqd qnta luna naſceret̃ ſterile atque dãno
ſum fore. nec dubiũ elatos eſſe dãnoſos: eo ꝙ belloꝝ ſint ſemen. ꝑ q̃ euacuant̃ agri colonis & ciuitates: &
deſolantur regna. Dicũt p̃terea eos habuiſſe cũ diis bellũ. qđ & magnanimes habẽt & ſupbi. Magnanimes
. n. bonis opibus ſimiles diis effici conant̃. Supbi ãt ſe qđ mĩme ſunt extimãtes uerbo & ſi poſſent ope ipſum
ueꝝ deũ calcare ſatagũt. ex quo ſit ut deiiciant̃ & redigãtur in nihilum. Eſt tñ aduertendũ duplex ab homi=
nibus bellũ cũ ſupbis habitũ. quoꝝ unũ fuit iſtud quo Iuppiter liberauit parẽtes occiſis Titanis filiis. Aliud
uero fuit cũ gygãtes q & Titanis dicuntur filii uoluerunt ioui cælum eripere. & tũc montes mõtibus impo
ſuere. quod poſtea ubi de gygãtibus exponetur.

De Hyperione primo Titanis filio qui genuit ſolem & lunam. Cap. II.

Yperionẽ Titanis & Terræ fuiſſe filiũ Theodon. & Paulus uoluere: de quo nil aliud credo legi:
h nisi quia ſolem genuerit & lunã. Arbitror tñ eum magnæ præeminẽte hominem fuiſſe & hoc tã
a ſignificato nominis quod ſuper omnia ſonat q̃ a nominibus filioꝝ tam claris.

De Sole hypionis filio q gẽuit horas q̃s loco unius filiæ pono. & ſic prima gẽuit Eonas. q̃s æque
loco filiæ unius ſcribo. & ſic ſecũda. iii. Phetuſam. iiii. Salempetii qntã dircen. Sextã Miletum. Septimã Paſi
phem. Octauam Oetam. Nonã Cyrcẽ. decimam Anginam. Cap. III.

Olem hypionis fuiſſe filiũ uulgatiſſima phama ẽ: ex q̃ tñ matre nõ cõſtat. hũc dicũt nõ ſolum pa=
ſ tri & fratribus aduerſum iouẽ nõ fauiſſe: ſed Iouis partes ſecutum: q̃ ob cãm poſt uictoriã currum
coronã & aulã & alia multa inſignia a ioue obtinuiſſe. q̃ oia in ſequẽtibus plene explicabuntur. hũc
ego credo ſuis tpibus clariſſimũ fuiſſe hoiem. & uere magnanimẽ. & ob id dictũ nõ fauiſſe fratribus. ſed io
ui. qa nõ ſupbus. quãobrẽ adeo illi fuit phama propitia ut i eũ a poetis omne decus delatũ ſit. qđ uero Soli
deferendũ ẽ. Nec aliter de eo q̃ de uero Sole utplurimũ locuti ſunt. Sane quoniã hic fere nulla ad hominẽ
ſpectãtia apponi uidet̃. de Sole planeta loquemur. Finxerunt igit̃ eũ ante alia regẽ. & forte fuit. eique regiã
deſignauere aulam. de qua Oui. in maiori uolumine lib. ii. Regia ſolis erat ſublimibus alta colũnis. & infra
ꝑ. xvii. uerſus deſcripta uero aula Oui. maieſtatẽ regiã ꝓceresque deſcribit dicẽs. Purpurea uelatus ueſte ſe
debat. infra ꝑ ſeptẽ uerſus deſignata regia maieſtate currũ eius deſcribit dicẽs; Aureus axis erat themo au
reus aurea ſũmæ Curuatura rotæ. radioꝝ argẽteus ordo. Per iuga griſoliti poſitæque ex ordĩe gẽme. Cla
ra repercuſſo reddebãt lumĩa phœbo &c. Nec poſt multũ idẽ ſcribit equos. Interea uolucres Pyrous Eous
& Ethon Solis eq quartuſque phlegõ humilibus auras. Flãmigeris implẽt pedibuſque repagula pulſãt &c.
Huic inſup regi coronã inſignẽ. cxxxii. lapidibus p̃cioſis. ut Albericus oſtẽdit. impoſuit. Eique dicũt auro=
ra ueniẽte ab horis currũ parari & eqs adnecti. hũc p̃terea multoꝝ filioꝝ patrẽ uolunt. ex qbus aliquos ue=
ros fuiſſe poſſibile eſt. dũ eũ hoiem fuiſſe dicamus. & nõnullos ẽt ratione cõueniẽtiæ moꝝ attributos. ſi ſo=
lem planetam dixerimus: p̃terea ut aiũt philoſophi in rebus procreãdis tãtæ potentiæ ẽ: ut pater ois morta
lis uitæ habeãtur. Inter alia ex q̃dam ſingulari potẽtia dũ in natiuitate alicuius hominis cæteris ſupercæleſti
bus corporibus præualet eũ fortiſſimũ: amabilẽ facie alacrem. atque ſplẽdidũ. moribus inſignẽ & genero=
ſitate ꝓducit conſpicuũ. Eũ ſimiliter multis uocant nominibus. ꝑ q̃ ſatis apparet de Sole planeta nõ de ho
mine intellexiſſe poetas. Nũc qd dicta uelint explicãdum ẽ. Dicũt eũ primo hyperionis natũ qđ conceden
dũ eſt. Diximus. n. ſupra hyperionem idem ſonare quod ſuper omnia. & ſic hic pro uero deo accipietur. q
cũ omnia ex nihilo creauerit: ſolus pater dici poteſt Solis. cũ ipſe ſolus ſit ſuper omnia. poſt hæc regia huic
tam ſplẽdida ideo deſignata ẽ. ut intelligamus ꝑ appoſita in eadem opere huius ex potẽtia attributa cũcta
conſiſtere. eũque oium curã gerere. cui inter alia propinqora circũpoſita ſunt tempora: & tẽporum q̃litates
ut intelligatur eũ motu ſuo deſcripſe omnia eſto aliquos fuiſſe dies ante eũ in principio Pentateuci ſcribat
Moyſes. Quos arte ſua illa fecit. q cũcta creauit. Nõdũ iſto creato: nec eidẽ poteſtate aliq̃ attributa. poſtq̃
uero creatus eſt uolẽte creatore. ſuo motu tempora deſcribit. & deſcribit oia & horas. & diẽ & mẽſem: &
annũ & ſæcula. ut in ſeqntibus latius appebit. Sic & motu ſuo q̃litates tẽpoꝝ facit eſſe diuerſas. cuidã dãs
frõdes & flores. alteri ſegetes. tertiæ maturos p̃bet fructus. & frõdes incipit auferre. ultiæ rigorẽ frigoris &
niuis carniciẽ. Currus ãt illi tũ lucidus apparatus ĩdefeſſam eius atque ꝑpetuã cũ indeficiẽte lumĩe circa or
bem terraꝝ uolubilitatẽ oſtẽdit q rotaꝝ quattuor ẽ ut deſcripta iã q̃ttuor tpa ſũa fieri circuitiõe deſignet. ſic
& illi q̃ttuor eq ut q eos q̃llitates diurnæ circuitiõis oſtẽdat. nã pyrous q primus ẽ pingit̃ & in tpe rubeus. eo
ꝙ primo mane agẽtibus uaporibus a terra ſurgẽtibus ſol oriẽs rubeat. Eos q ſecũdus eſt cũ albus effigietur
dicitur ſplẽdidus. eo ꝙ exhalatus ſol iã diſſolutis uaporibus ſplẽdẽs ſit. Ethon ãt tertius rubens. ſed in cro=
ceũ tendens ardẽs expõitur. nã ſol iã cæli mediũ tenẽte lux eius coruſca ẽ. & cũctis uidetur feruidior. phæ=
gon ãt q̃rtus ex croceo colore tendit in nigꝝ & in tpe terram amans oſtẽdens adueſpaſcẽte die ſolem terrã
petere. i. occaſum. Hos tamẽ equos Fulgẽ. Eſto cũ eiſdẽ ſignificatiõibus alter noiat: uidelicet Erithreum.
Actheona: Lãpos. & philegeũ. ꝑ coronã ãt. xii. lapidũ oſtẽdit alberi. lõga dicacitate. xii. cæli ſigna ĩtelligi de
bere ꝑ q̃ mortaliũ ĩgenia eũ ãno quolibet diſcurrer̃ ĩuenere his p̃dictis ſupeſt de noibus ſoluer̃ globũ ex qbꝰ
eo ꝙ nõnulla cũ qbuſdã aliis diis hẽat cõia illis reſeruatis ubi đ diis talibꝰ đ his q̃ ad eũ ſolũ ſpectare uidet̃ q̃

breuius fieri poterit exponet. Vocat ergo primo sol:eo q̄ iquātū planeta solus ē ut testari uidet Macro. di. Nā & latinus eū q̄ tanta claritudine solus obtinuit Solē uocauit: Et in thimæo dicit Plato ubi de speris. ut ất per ipsos: octo circuitus celeritatis & tarditatis certa mēsura & fit & noscat deus i ambitu supra terrā sidera lumē accēdit: quē nūc solē uocamus. Insup hūc Tul. ubi de repu. uocat pricipē atq̄ ducē dicēs. Deīde subitus mediā terræ regionē Sol obtiet dux & pīnceps & moderator luminū reliquorū mēs mūdi & tempatio tāta magnitudine ut cuncta sua luce lustret & cōpleat. Sup q̄bus uerbis sic ait Macro. sup somnio Scipionis. Dux ergo q̄a oēs luminis maiestate pcedit. Princeps q̄a ita eminet ut ppterea q̄ talis appareat sol uocet. Et post pauca sequtur. Mēs mūdi appellat ita ut physici eū cor cæli uocauerūt. Inde nimirū q̄ oia q̄ statuta rōne p cælū ferri uidemus diē noctēq̄ & migrantes iter utrāq̄ plixitatis breuitatisq̄ uices & certis tēporibus æquā utriusq̄ mensurā. Deide ueris clementē tēperiē. Torridū cancri & leonis æstū: mollitiē autūnalis auræ: ui frigoris iter utrāq̄ tēperiē. Oia hæc solis cursus & rō dispensat. Iure ergo cor cæli dr̄ p quē fiunt oia q̄ diuia rōne fieri uidemus. Est & hæc cā pp quā iure cor cæli uocet q̄d natura ignis semp i motu ppetuo agitata ē. Solē aūt ignis ætherei fōtē eē dictū retulimus. Sol ergo i æthere q̄d i aiali cor: cuius ista natura est: ne unq̄ cesset a motu: aut breuis eius quocūq̄ casu ab agitatōe cessatio mox aial iterimat. hæc Macro. Ex q̄bus satis pcipi pōt: eū existimasse: Solē rerū oium cām. Losias isup eū appellat: ut ait Macro. cenopides q̄d ab occasu ad oriētē tēdēs circulū facit obliquū. Phœbus ēt nūcupat & potissime a poetis q̄d a spē atq̄ nitore dictū ē. Alii dicunt phœbus q̄a nouus eo q̄ mane quolibet nouus uideat ab orizōte cōsurgere. Lycus ēt nuncupat: & ut aliq̄ dicūt a Licio tēplo deli. Macro. ostēdit Cleantē aliā rōnē reddere dicēs. Cleantes lyciū Apollinē noiatū scribit: q̄ ueluti lupi pecora rapiāt: ita ipse quoq̄ humorē rapiat radiis. Soconias ut idē dicit Macro. a Syriis ēt Sol appellat a fulgore. s. radiorū: quos uocāt comas aureas solis. sic & argitorosus q̄ nascens p sūmū orbis ambitū ueluti arcus q̄dam figurat alba & argentea spēcie: ex quo arcu radii in modū emicant sagittarū. Imbricitor q̄ lumē eius exoriens amabile amicissima ueneratione oculorū. Sol dictus est: quia sic a physicis estimatur. Dicitur & horus quasi magnus uel gygas maximus quidē est: ut ipsi uidere possumus: & hoc illi nomē est apud ægyptios. Vocatur insuper aliis noibus pluribus: ut per Macro. patet in saturnaliorum li.

De horis filiabus Solis & Cronis. Cap. IIII.

Horas Solis q̄ Cronis dicit Theo. fuisse filias: & ab eo denoīatas: eo q̄ horus ipse ab ægyptiis appellet. has Homerus dicit equos & currū in tpe parare soli: & diei uenire uolēti cæli portas apire. Filias ego io Solis dici puto: & Cronis: q̄d ē tēpus: eo q̄ solis pgressu ex certa tpis dimensione fiant. Equos aūt & currū soli parari ab eis io fictū est: q̄a eis sibi uicissim succedētibus nox labit: & dies accedit: in quē sol tanq̄ in pparatū sibi uehiculū successione horarū pgredit: in cuius pgressionis initio horæ diei aduenienti cæli portas. i. lucis ortū aperire uidentur.

De Eonis filiabus Solis. Cap. V.

Eonas dicit Theodotius plures eē sorores Solis & crōis filias corpibus igētes: & sub Iouis collocatas pedibus. De his ego nūq̄ alibi legisse memini: nisi forsan has uelit itelligi sæcula cū Eon græce latie sæculū iterptet: si de sæculis dixisse uelit hæc pfecto certa & lōga tpis dimēsiōe a solis motu cōficiunt: hæc supra mōstrauimus a Claudi. in antro æternitatis fuisse descripta. de q̄titate uero sæculi plurimū iter se discrepauere ueteres. Dicebāt. n. aliq̄ui: ut Cēsorius i li. quē de natali die scripsit ad Cerellū: ab his potissime: q̄ rituales æetruscorū sequebant: hoc modo describi sæcula: ut aliquo superū. s. ostēto initiaret seculū: eo usq̄ ptēderet: donec aliud supueniret oñtū: q̄d finis eēt pteriti & sequētis initiū: & sic nō certo: aut determinato annorū numero cōstare uidebatur sæculū: q̄nimo aliq̄ādo longū: & nōnunq̄ breue contigere. Post hæc oñdit alios aliter arbitrari dicentes id spaciū tpis esse q̄d efflueret iter unā celebrationē ludorū sæcularium & alterā subsequentē: ex quo ēt tēporis iæqualitas seq̄retur pmaxima. Postremo multis recitatis opiniōibus dicit. & ciuile romanorū sæculū centū annis solaribus termiari. Quod ego memini sæpissime a uenerabili Andalo eodē finiri spacio. Erāt isup qui uellēt idē esse sæculū & ætatē: q̄d nō est uerū: esto aliquādo scribāt iproprie ueteres sæculū pro ætate. Aetas. n. si eo modo sūpserimus quo sanctorū describunt litteræ: ac etiā poetarū multa in se cōtinēt sæcula. Quod uero sub iouis pedibus sæcula designentur: puto fieri ut itelligamus solius ueri dei iperio tpa labi: eiq̄ soli diuturnitatē cognitā eorūdem: & quæ in eis futura sint: nec ab hoc discrepat Claudiani descriptio: qui illa dixit in antro æternitatis manere: cū in ipsa trinitate psonarum: & unica deitate tantū cōsistat æternitas: & sic quicq̄d in æternitate cōsistit in deo sit necesse est.

De Phætusa & Salempetii tertia & quarta filiabus solis. Cap. VI.

Phætusa & Salēpetii nymphæ siculæ filiæ fuere Solis & Neresæ: ut in odyssea scribit Hom. di. has i Sicilia solis seruare greges: a q̄bus Vlysses a Cyrce phibitus ē. Circa quā phibitionē talis ab Hom. fabula recitat: q̄ cū uenisset ab iferis rediturus in patriam Vlysses a cyrce pmonitus est: q̄ postq̄ cū sociis ultra Scyllā & caribdim i siciliā deuenisset & cōperisset greges solis seruari a Phætusa & Salēpetii filiabus suis: ab eis oino cū sociis abstineret. nā siquis ex eis comederet occideret: Ad quos cū postergatis aliis piculis fessus cū sociis deuenisset Vlysses: factū est ut ibidē euriloci cōsilio pnoctarent: sed mane mutatis uētis abire nequiuere: & cū ibidē longius credito detinerent ipellente ciborū penuria dormiēte Vlysse: & Euriloco suadēte: a sociis Vlyssis in greges itū est: & ex eis sedata fames. Verū eis discedētibus graui agitati tēpestate: ad ultimū a Ioue fulminati piere oēs: Vlysse excepto q ex gregibus non gustauit. Huic fabulæ talis potest sensus exhiberi. Calor & humiditas. i. sol & nerea: quæ nympha est: syluas & pascua gignūt: q̄ duæ sūt nymphæ Solis & Nereæ filiæ. harū altera pstat umbras: altera uero gregibus uictum: & sic seruātes sunt greges solis: q̄ ex oi uiuēte cōficit: aia uegetatiua. s. & sensitiua. ope. n. suo nascunt: & tegmine

atq; uictu prædictarũ custodũ seruant̃.eẽ tamẽ hos greges in Sicilia dicit Home.nõ tamẽ ꝙ alibi nõ sint:sed ididẽ ob ingentẽ reꝝ abundãtiã:& cæli tẽperiẽ plus uigoris uideant̃ habere delitiæ q̃ ob corruptos loci mores etiã magis q̃ alibi sunt pestiferæ. Ab his ois rõnalis aĩa ꝓhibet̃. Sane tamen ne eis imoderate fruatur: ne i mortẽ deueniat:aut uitã quæ fit morte deterior:qd̃ totiẽs cõtingit:quotiẽs habenis appetitui datis in lasciuias mergimur:qd̃ iã apud siculos fecere plurimi:qui enerues facti post gustatis delitiis nõ suffecere laboribus. Verũ Eurilocus.i.blãda sensualitatis ꝑsuasio:dormiẽte Vlysse.i.rõnis robore:auidos sensus in greges.i.in delitias emittit:ex quo libidinibus soluti maris fluctuantis.i.mundi huius labores ferre nequiuere: & sic iouis fulmine.i.iusto dei iudicio:in mare deiecti ꝑiere.i.in amaritudies & miserias mortalis uitæ anxiati & in cogniti defecere. Vel ꝙ forsan cõtigisse potuit:cũ in Siciliã deuenisset Vlysses:& ibidẽ ab aduerso detineret̃ tẽpore.eo nõ curãte adeo socii eius cibo potuq; & mulieribus soluti sunt:ut reintrãtes mare opportuna negligerent & sic naufragiũ facerẽt:qd̃ nõ solũ Vlyssi cõtigisse legimus: q̃nimo & Hãnibali pœno strenuissimo bellorũ duci:cuius milites cum nulli longi atq; difficillimi itineris ex hispania in Italiam transcendẽtes labores superasse nequissent:capuanæ delitiæ attriuere.

De Dyrce Solis.v.filia:& Lyci regis coniuge. Cap. VII.

DIrces solis fuit filia Lyci regis Thebarũ cõiunx:in quã sicuti cæteras Solis filias Venerẽ sæuisse dicit Fulg.de qua talis fert̃ historia. Stuprata ꝑ uim Antiopa Nictei regis filia ab Epapho:ut placet Lactã.seu a ioue:ut plures uident̃ arbitrari:a Lyco rege Thebarũ marito suo abdicata est:& i sup iducta Dyrces quæ ilico suspicata:ne forte Lycus Anthiopã in suã reuocaret g̃ram: & sic ea reassumpta dimitteret̃:ipsa ipetrauit a uiro ut posset illã in uinculis detinere. Quæ cũ ex ioue ꝓlem geminã suscepisset partus adueniente tp̃e:ab eo uinculis liberata est:& clã in Cytheronẽ montẽ aufugit: ibiq; peperit Amphionẽ & Zetũ:quos expositos pastor q̃dã pro suis aluit:Qui cũ adoleuissent a matre cogniti:& sui generis certiores facti facile in Dyrcẽ irritati sunt:& in matris ultionẽ surgẽtes Lycũ occiderũt regẽ: & dyrcem tauro idomito alligauerũt:q̃ dũ eã traheret:miseratiõe deoꝝ auxiliũ iplorauit:quoꝝ subsidio i fontẽ sui nois haud lõge a Thebis mutata ẽ:& sic Veneris satiauit irã. Q̃d aũt in hac historia fabulosum est explicabit̃ facile. Anthiopã a ioue tp̃e partus liberatã a carcere dicit Theo.iõ fictũ:q̃a cũ uideretur dyrci ob tumidũ Anthiopæ uterũ satis sui adulterii testimoniũ apparere:& ob id ea uiro arbitraretur odiosam:merito ultro eã relią̃t.Dyrcẽ aũt mutatã in fontẽ fatis cõprehendi põt tã ob perditũ regnũ q̃ ob supplicii illati pœnã eã in multas solutã lachrymas.Fuisse aũt solis filiã ideo dictã:q̃a aut sic de facto fuit eam alicuius insignis uiri sic noiatti fuisse filiã:aut ob isignem eius pulchritudinẽ Solis filiam uocitatam.

De Mileto Solis.vi.filio:qui genuit Caunũ & Biblidem. Cap. VIII.

MIletus ut testat̃ Ouid.Solis fuit filius. Theo. aũt dicit istũ Solis Rhodii filiũ: & Pasiphes fuisse frẽm.Hũc tñ in Minoẽ senẽ uolẽtẽ isurgere bello perterruit iuppiter:quã ob causam in Lesbon abiit:& ibi ciuitatẽ:quã Militenẽ ex suo nomine dixit:cõstruxit. Verũ postea imutatis litteris ex militene mitilena dicta est.Post hæc cũ Cyane nympha Menãdri fluminis filia se imiscuit: & ex ea suscepit filios duos:Caunum:scilicet & Biblidem.

De Cauno & Biblide filiis Mileti. Cap. IX.

CAunus & Biblis filii fuerũt Mileti ex Cyane nympha suscepti:ut testat̃ Oui.di.Hic tibi dũ sequtur p̃riæ curuamia ripæ Filia menãdri totiẽs redeũtis eadẽ.Cognita Cyane ꝑstanti corpore nympha Biblida cũ Cauno ꝓlẽ ẽ enixa gemellã &c.Et q̃a nil p̃ter cõe ambobus de his legi: de ambobus scribere inuicẽ uisum est. Legit̃ ergo Caunũ speciosissimũ fuisse iuuenẽ:& a Biblide sorore isausto amore dilectũ.uenere in prolẽ Solis irata agẽte. Sane cũ Biblis fratri flãmas execrãdæ libidinis detexisset:ipse aspnatus detestãdã sororis cõcupiscẽtiã fugã sumpsit. Inq; pegrina ponit noua mœnia terra. Infœlix aũt Biblis cõfestim secuta ẽ eũ.& postq̃ Cariã Lyciãq; & Lelegas pagrauit labore atq; dolore uicta cõsedit & spreta sese dedit i lachrymas:ex quo factũ ẽ ut in fontẽ Nayadũ bñficio misera uerteret̃:ut dicit Oui. Sic lachrymis cõsumpta suis phœbeia Biblis Vertit̃ i fontẽ:q nũc quoq; uallibus illis Nomen hẽt dñæ: nigraq; sub ilice manat &c.Figmẽtũ aũt satis patet:q̃a a fletu cõtinuo fons lachrymis manãs uisa ẽ.

De Pasiphe.viii.Solis filia & Minois coniuge. Cap. X.

PAsiphes Solis fuit filia.ut Senecæ poetæ tragœdia pcipitur carmie aiẽtis in Tragœdia Hippolyti.Quid ille rebus lumẽ ifundẽs suũ mr̃is parẽs &c. Verba q̃dẽ nutricis sũt loq̃ntis ad isanã amore Hippolyti Phœdrã Pasiphes filiã.Theo.ãt dicit:nõ fuisse filiã Solis Hypiõis:sed Rhodii.Fuit hæc Minois Cretẽsis cõiũx:& uacãte Minoe bello aduersus Megarẽses & atheniẽses ob occisũ Androgeũ filiũ ab irata Venere i Sobolẽ Solis isausti amoris flãmas suscepit:amauitq; speciosissimũ taurũ i cuius cõcubitũ Dædali artificio uenisse dr̃:& ex eo suscepit quẽ mediũ hoium mediũq; tauꝝ pepit. Alii uero aliã amoris huius cãm describũt aiẽtes:ꝙ cũ orasset Minos i bellũ pgressurus p̃rem ut dignũ se sacrificaturo sibi ꝑpararet hostiã:euestigio illi ꝑparatus ẽ taurus:formositate cuius captus Minos illũ armẽtis suis ꝑfecit ducẽ:alio cõsecrato:ex quo iratus Iuppiter egit:ut illo absente reseruatus diligeret̃ a cõiuge.& hic uolũt Minoẽ ob cõmissũ facinus nõ ausũ i cõiugẽ sæuire.Quod ãt Pasiphes filia Solis ex tauro cõcepit: uult Ser. tauꝝ hũc scribã Minois fuisse sic noiatũ.eũq; i domo Dædali cũ Pasiphe coisse:& filiũ ex ea suscepisse.& tandẽ gemios pepisse:quoꝝ alteꝝ ex Minoe cõceptũ notis appebat.alteꝝ uero ex tauro æque idicãtibus signis. & cũ de scdo nõ eẽt certa fides:noie ad utrũq; spectãte parẽtẽ Minotauro.s.iposito enutritus ẽ. Ego aũt lõge altiorẽ sensum sub hac fabula tegi reor. Existimo q̃dem uoluisse ueteres ostendere qualiter uitiũ bestialitatis cãret in nobis hac ratione. Pasiphẽ speciosissimã fœminã & Solis filiã:credo aiam nostram ueri solis.i.Dei-

oĩpotentis a quo creata est filiã:omni pulchritudine inocentiæ splẽdidã.Hæc cõiunx efficitˀ Minois regis legũ latoris.i.rõni humanæ iungitˀ:quæ suis legibus eã hẽt regere atq; in rectũ iter dirigere.Huic inimicatur Venus.i.appetitus cõcupiscibilis q sensualitati adhærẽs semp rõnis est hostis:cui si adhæserit aia a rõne superetur necesse est:a qua semota:facile a blanditiis & suasionibus carnis se trahi permittit:& sic pcipitẽ se fert in concupiscentiã tauri a Ioue dati:ut sibi ex eo Minos sacrũ conficiat:quẽ ego thaurũ sentio mundi huius delitias prima facie pulchras & delectabiles a deo rõni concessas:ut ex ea moderamine certo uitæ nostræ opportuna ministret.Nam dum his debite utimur rite ex eis deo sacrũ conficimus.Sane dum eis iudiciũ sensualitatis sequentes abutimur:aut abuti desideramus in bestialem concupiscentiã deuenimus:& thauro tunc obscœne aia iungitˀ in lignea uacca:dum artificio ingenii nostri naturalibus præter naturæ leges innitimur Et sic ex apetitu illecebri & adoptione nephariæ uoluntatis cãtur & nascitur minotaurus.i. bestialitatis uitium Huius aũt minotauri hois & tauri formam esse finxere:eo q tali uitio laborantes intuitu primo uidentˀ homines:si opera aũt pspectemus:& abscondita itrorsum desideria tales eẽ bestias cognoscemus.Clauditˀ aũt hic labyrintho carceri circuitionũ pluriũ iplicito.& hoc iõ:qa fortissimũ atq; ferocissimum & furiosum esset aial.In quo ostenditur eum humano pectori ifandis desideriis intricato:& q eo impellente fortem atq; immanem præsitemus animum dum infaustum aliquid audemus: quod nisi pro uoto perficiamus confestim in furiam declinamus.Hic insuper a Theseo ab ariadna prædocto occiditur.i.a prudenti uiro:cui uiriditas: quam per Ariadnam accipio:eo q Andres græce uir sonet latine.ostẽdit detestabile tam scelesto uitio sublacere:& quibus armis etiam conficiendum sit.

De Oeta Colchorũ rege Solis filio octauo:qui genuit Medeã & absyrtiũ & Calciopẽ. Cap. XI.

Eta Colchorũ rex:ut Hom.i odyssea testatˀ:Solis fuit filius & Persæ filiæ Oceãi.Tullius ãt ubi de na.deo.eũ ex Asterie sorore Latõæ susceptũ dicit:quã Asteriẽ uidetidẽ Tul.dicere ab eo occisam.Dicit.n.sic.Quid Medeæ rñdebis:q duobus auis sole & oceano:& pře matricida puocata est.Hũc clarũ ea tẽpestate fuisse regẽ testatˀ antiqtas cũ permaximũ illi regnũ fuisse describat Seneca tragœdus in tragœdia Medeæ ad hũc nouercales isidias fugiẽs deuenit frixus Athamãtis filius cũ aureo uellere:q sibi fatale ab oraculo sentiẽs Oeta diligẽtissime seruabat:ne eo pdito priuaret regno Qui tñ a Iasone spoliatus ẽ & regno pulsus.Verũ iã senex ab eadẽ in regnũ reductus est.Dicit.Theo.hũc Oetã nõ fuisse filiũ Solis Hypionis:sed eius q apud colchos maximus fuit & regnauit ibidẽ.

De Medæa Oetæ regis filia:& Iasonis cõiuge. Cap. XII.

Edea Oetæ regis fuit filia ex Ipsea cõiuge:ut satis patet p Ouidii carmẽ dicentis:Nõ erat Oetes ad quẽ despecta rediret:Nõ ipsea parẽs &c.Huius Medeæ grandis recitatˀ historia qnq; fabulis mixta.Aiũt.n.ante alia:qđ ex Apollonio sumptũ est:qui de argonautis librũ scripsit Iasonem a Pelia patruo missum Colchos uenisse:& comiter ab Oeta susceptũ Medeæ uirgini placuisse.in quã uenus irata uti in cæterã Solis prolẽ.oẽs a filio amatorias inisci flãmas fecit:quæ amãs cũ picula nosceret dilecti iuuenis euntis ad uellus aureũ assumẽdũ miserta eius:habita sui cõiugii spõsione:eũ docuit:quo pacto illud absq; piculo posset surripe:eoq; subrepto unã secũ fugã arripuit:traxitq; fugæ comitem ab syrthiũ: seu Egyaleũ paruulũ fratrẽ:quos cũ sequeretˀ Oeta:ut eis spaciũ fugæ pstaret:in isula:quæ in faucibus Phasis a scelere ab ea perpetrato thomitania:exilio Ouidii Nasonis postea nobilitata:per quã oportebat Oetã sequẽtẽ trãsitũ facere puerũ Absyrthiũ obtrũcauit:articulatimq; diuisum passim p agros disiecit:ut patrẽ sisteret ad colligẽda filii mẽbra.Nec pmeditatio fefellit infaustã.nã sic factũ est.dũq; orbatus pater flens membra collegit nati:& funeralia peregit:abiit illa cũ raptore.Et post lõgas secũdũ quosdã circuitiones in Thessaliã deuenit:ubi pcibus Iasonis Esonẽ patrẽ annositate decrepitũ in robustiore retraxit ætatẽ.Et cũ Iasoni duos filios pepisset in Peliæ mortẽ suas filias armauit.Tandẽ quacũq; ex causa factũ sit a Iasone abdicata est:& Creusa Creontis regis Corinthioꝝ filia despõsata:qđ cũ ægerrime ferret:excogitata malitia filios suos:qsi ad placãdã sibi nouercã cũ donis in scrineolo clausis misit:qđ a Creusa nõ ante aptũ est q per oẽm regiã flãma euolauerit ingẽs:a qua cũ ipsa Creusa regia ois exusta est:cũ iã pueri pmoniti euasissent.Verũ cũ in eã iratus Iason irruisset sumpturus ex tã ipio facinore pœnas:eo uidẽte Trux fœmina filios trucidauit inocuos: & maleficiis suis sublata Athenas abiit:ubi Aegeo iam senescẽti cõiugio iũcta est:Pepitq; ei filiũ: quẽ ex se Medũ uocauit.Sane cũ Theseo redeunti ex lõginqua atq; diutina expeditiõe ab egeo icognito p eiusdẽ manus uenenatũ parasset poculũ:& illud idẽ ab egeo filio iam cognito sublatũ uidisset:fuga Thesei euitauit irã:& tãdem nescio quo pacto iasoni recõciliata una secũ in Colchos rediit:patreq; senẽ & exulẽ Iasonis uiribus i regnũ restituit.Esto grauis Cælius:ut i de mirabilibus mũdi refert Soli.dicat eã a Iasone bitrote sepultã:& medũ eius filiũ impasse Marsis populis italis.his ergo ornata facinoribus Medea locũ apud græcos primo:q melius eã cognouisse debuerãt.Deinde apud romanos cõperit:ut pro dea susciperet:atq; sacris honoraretˀ ab eis:ut liquido testatˀ Macro.quæ autẽ huius in historia fictiones cõtextæ sunt ubi de Esone:& Pelia:& Iasone scribet:quoniã ad eos spectare uidentˀ:passim ubi opportunũ uidebitur:aperietur.

De Absyrthio & Calciope filiis Oetæ. Cap. XIII.

Bsyrthius & calciopes frater & soror filii fuerũt Oetæ regis colchorũ.nam de Absyrthio testatur Tul.ubi de naturis deorũ dicens.Quid huius.s.medeæ Absyrthio fratri:quiest apud Pacuuium Egyaleus.&c.De Calciope aũt dicit Oui.in epistolis.Nõ erat Oetes ad quẽ despecta rediret.Nõ ipsea parẽs Calciopesq; soror.&c.De hac Calciope nil repperi aliud legi nisi q cõiux fuerit Phryxi:eiq; peperit Cycorũ filiũ.De Absyrthio aũt seu Egyaleo iam supra dictũ qualiter a sorore sit cæsus:a quo sunt qui dicant flumẽ illud colchorũ Absyrthiũ de pueri noie nuncupari.

De Cyrce filia Solis. Cap. XIIII.

Yrces malefica mulier:ut Homerus testat̃ in Odyssea:filia fuit Solis & Persæ.quo autem pacto Colchos reliquerit:& in Italiã uenerit:nusq̃ legi.cõstat tamẽ eã habitasse haud lõge a Caieta cãpaniæ ciuitate:in quodã mõte olim insula:q cyrceus ab ea in hodiernũ usq; diem dictus est: Circa quẽ adhuc aiunt incolæ rugire leones:ferasq; alias:quas ex hoibus cantato carmine fecit.De hac aũt sic scribit Virg.Diues in accessos ubi solis filia lucos Assiduo resonat cantu tectisq; supbis Vrit adoratã nocturna in lumina cedrũ Arguto tenues percurrẽs pectine telas Hic exaudiri gemitus iræq; leonũ Vincla recusantũ:& sera sub nocte rudẽtũ Setigeriq; sues atq; in præsepibus ursi Sæuire:ac formæ magnorũ ululare luporũ.Quos hominũ ex facie dea potẽtibus herbis Induerat cyrce ĩ uultus ac terga ferarũ &c.Homerus autẽ in odyssea dicit Vlyssem errantẽ cũ sociis ad hãc deuenisse:ut cũ socios eius oẽs mutasset in feras:eum a Mercurio p̄doctũ mutare nõ potuisse:qnimo ab eo exterrita socios eius oẽs in hoies reformasse:eũq; p annũ ibidẽ tenuisse:ac peperisse ei Thelegonũ filiũ:& nõnulli superaddũt Latinũ Laurẽtũ postea regẽ & demũ eũ prædoctũ multis dimisisse.Refert præterea de hac ꝙ amauerit Glaucũ marinũ deũ:& quoniam ipse Scyllam nymphã amaret zelo percitã fontẽ:in quo nympha lauari cõsueuerat ĩfecisse uenenis:quãobrẽ dum illũ ĩtrasset nympha repẽte a marinis canibus usq; ad inguina absorpta in marinũ monstrũ uersa est. Insup dicit ꝙ a Pico rege spreta eo ꝙ Pomonã amaret eũ in auẽ sui nois transformasse.nũc autẽ qd sub his fictioibus sentiẽdũ sit uideamus.Theo.harũ rerũ solertissimus indagator dicit hãc Solis Hyperiõis filiã nõ fuisse sed eius qui apud Colchos regnasse creditur.sed ideo huius credita:quia ut dicit Seruius:formosissima fuit mulier & meretrix famosa:quod contigisse fingunt ob ueneris odium in prolẽ Solis:de quo odio ĩfra patebit:ubi de Venere: Audiri feras mugiẽtes in circuitu mõtis est:quia dũ inter ingentia atq; prærupta saxa rupes & cauernas:quorũ mons circũdatus est:maris undæ uentorũ impetu efferunt̃:& demũ retrahunt̃:& supueniẽtibus illidunt̃:& hinc ĩde frãgunt̃:fit de necessitate rumor dissonus:& nũc mugitui nũc rugitui similis:& hinc se fingũt audire leones aprosq;.Quod autẽ herbis aut cãtato carmine in beluas hoies trãsformaret:hoc uidetur a multis concedi possibile magicis illusionibus:dũ pharaonis magos suis artibus fecisse credimus:quæ faciebat Moyses uirtute diuina.dũ hoies in Arcadia lupos fieri:dũ apuleũ in asinũ permutatũ. Sed ego potius credo hãc formositate sua multos in dilectionẽ sui traxisse mortales: qui sese ut eius mererentur gratiã:quæ meretricũ absq; pecunia cõsequi nõ potest:illecebris uariis:ut dona portarent:miscuisse:& sic eas ĩduisse formas:quæ officiis cõgruebãt:quas Vlysses.i.prudẽs hõ nõ induit.Hanc post hæc amasse Glaucum ideo dictũ puto:qa secundũ qd aliquibus placet:& potissime Leontio: Glaucus idẽ sonat qd terror. & quoniã terribile sit audire mugitus aquarũ circa cyrceũ:ut supra dictum est:& ipse terror ibidem consistat assidue uidetur a Cyrce:idest a loco illo cyrces amari.ꝙ autem Glaucus amauerit Scyllam ob eandem causam dictum est: eo ꝙ apud Scyllam idem a mugitu maris sit terror assiduus: & sic cum ibi moretur assidue uidetur Scyllam diligere.ꝙ Scylla infectis aquis a marinis canibus usq; ad inguina rapta sit:ab effectu sumpsit fictio causam.Est enim Scylla scopulus secus fretũ Siculum aquis supereminens:adeo ut medius aquas exire uideatur:& ab aquis medius occupari:& cum totus sit præruptus & cauernosus ubi cõtinue maximo cum impetu mare fluat & refluat:dum cauernas illas intrat:& demũ se retrahit:ad instar canum latrantiũ sonum emittit: & sic scopulus a marinis canibus rapi dicitur: quæ autem ad Picum spectant:in sequentibus scribetur: ubi de Pico.Ego autem cyrcem hanc Oetæ fuisse sororem non credo: cum diu ante troianũ bellum Colchida fuerit Cyrces.Hæc autem contemporanea:sed conuenientia nominum: & forsan artium ex duabus unam fecisse potuerunt.

De Angitia Solis filia. Cap. XV.

Ngitiã seu Ageoniã Theodontius dicit Cyrcis fuisse sororem & Solis filiam:& haud lõge ab ea in agro campaniæ moratã:sed melioribus artibus operatã.de qua non in oibus cũ eo concordãs grauis Cælius asserit eam Cyrcis fuisse sororẽ & uicinia Fucini lacus occupasse:& ibidem salubri scientia aduersus morbos ĩcolis deseruisse.q̃obrẽ diem claudẽs dea ab eisdẽ habita ẽ.Macro. aũt in lib.saturnaliorũ libro:hanc Angeroniam deam uocat:dicitq; illi apud Romanos.xii.calen.Ianuarias ferias celebrari:eiq; a pontificibus in sacello uolupiæ sacrũ fieri.Verius autẽ Flaccus ideo dicit eam Angeroniam appellari:ꝙ angores & sollicitudines animarum propiciata depellat. Addit ĩsuper Masurius simulachrum huius deæ ore obligato atq; signato in ara uolupiæ collocatum:& ob id quod quis suos dolores anxietatesq; dissimulat beneficio patientiæ in maximam oblectationẽ deueniat.Sane Iulius Modestus huic sacrum fieri dicit:eo ꝙ populus Romanus morbi qui anginia dicitur:uoto præmisso liberatus fit.Cur autem Solis sit credita aũt dicta filia medendi ars causam dedisse potuit.

De Luna Hyperionis filia. Cap. XVI.

Vnam:ut ad Hyperionis prolem redeam:eiusdem Hyperionis fuisse filiam & Solis sororẽ uulgatissimum est.de hac ueteres multa senserunt.illi quippe ante alia Bigam dixere cõcessam:eo ꝙ aduersus patruos cum Ioue sensisset:eaq; curru uti testatur Accius poeta in baccis dicẽs.Almaq; curru noctiuago phœbe &c. Et Vir.Iamq; dies cælo cõcesserat almaq; curru Noctiuago phœbe mediũ pulsabat olympũ &c.Hanc Bigã dicit Hisidorus ubi de ethimologiis a duobus equis trahi: quorũ alter albus:alter uero niger ẽ.Eam præterea a Pane Archadiæ deo dilectam dicit Nicãder poeta:& lanæ cãdidæ munere in suos deduxisse cõcubitus:quod & Virg.in georgicis asserit dicens. Munere sic niueo lanæ si credere dignum est Pan deus Archadiæ captam te luna fefellit.In nemora alta uocans:nec tu aspernata uocantem &c.Insuper & eam dilectam aiunt ab Endymione pastore:quẽ dicunt primo ab ea repulsum:demũ

postq̃ aliquãdiu albos suos pauisset greges in suã gratiam susceptũ. Dicit tamen Tullius eum in Lamio seu Latinio Ioniæ monte obdormiuisse:& in somnis a Luna deosculatum. Sunt & qui illi filios tribuant. Nam Alcyna lyricus poeta dicit rorem ab ea & aere genitũ. Similiter eam multis uocant noĩbus: utputa Lunã Hechatem Lucinam Dianã Proserpinã Triuiã Argenteã Phœbem Cererem Artenam Menam & aliis. sed qd ex his tot intellexerint aduertendũ: Cur Hyperionis dicta sit filia dici potest: id quod de Sole dictum est: puto ego illam claritate insignem fuisse mulierem:& ob eius singularem præeminẽtiam. & quia Solis esset soror: Lunam denoĩatam fuisse: ad quã sequentia non spectant: quinimo ad uerã Lunã:& ideo φ aduersus Titanos Ioui fauerit. i. aduersus supbos: ob eius cõplexionem frigidam & humidam dictum est: qua multum fumositates hoĩum repelluntur. Biga autem uti dicitur ad designandum cursum suum diurnum & nocturnum: quem longe clarius equorum colores ostendunt. Præterea & humiditate sua germinantia fouet desuper:& desubter adiumentum radicibus infert. Quod autem ab Arcade deo dilecta sit poterit forsan hic talis præstari sensus ut pro Archade deo sumat̃ quicunq; pastor. Erant enĩ Archades utplurimũ pastores. omnes pastores autem lunam amant: ideſt eius lumen: eo φ ex illo commodum suscipiãt:& ob id eam in syluis uotis uocare consueuerant ut suos greges per noctem ab insidiis ferarum facilius cauerent. & ob id dum fulgida ueniebat ei in sacris agnam mactabant candidam. & sic albo uellere captam dicebant. Quod autem ab Endymione dilecta sit dicit Fulgentius hoc posse contingere φ Endymion pastor fuerit: qui uti pastores faciunt: noctis humorem amauit: quẽ uaporia sidex & ipsius lunæ in animandis herbaꝝ succis insudãt. & inde in pastoꝝ cõmoda uertitur. Vel aliter ait idẽ Fulgentius: φ is Endymion primus rõnem cursus lunæ inuenerit:& obdormisse. xxx. annis dicitur: qa stultoꝝ iudicio meditationi uacantes dormiunt. ideſt tempus perdunt: seu qui meditationibus deditus est profecto non aliter q̃ si dormiret imiscetur actiuis opibus. Q̃d de Endimione dictũ est: qa nil aliud eo uiuente: nisi huic meditationi operã dare pegit: uti Minastas in eo libro: quẽ de Europa scripsit: testat̃: qd ego uerũ puto: nec sit qui longũ tẽporis miret̃ spaciũ: cũ circa lunæ cursum plurima ueniãt considerãda: ut ostendit uenerabilis Andalo in sua theorica planetaꝝ. Sed φ albos ante greges pauerit: ideo appositũ credo: ut loci suæ meditationis qualitas oñdat̃: qui in culmine mõtis illius fuit quod sibi elegit: ut posset libere eleuatiões assumere tanq̃ expedito loco:& mõtiũ culmina:& potissime celsa: utplurimũ cõsueuerũt esse niuosa: quas niues: qa diu obseruauit: pastor niuei pecoris dictus est. φ autem a Luna deosculatus sit ideo fictũ reor: qa sicut amãtes puellã amoris munus osculũ arbitrant̃: sic & longe meditationis fuisse Lunæ cõperisse cursum:& sic sui amoris uidet̃ osculũ suscepisse. Superest de noĩbus uidere Lunã a lucendo dictã uolunt:& maxime dũ lucet in sero: cũ dũ mane luceat uelint appellari Dianã. Hecates autẽ dicta est: qa centũ iterpretat̃: in quo numero quasi finitũ pro infinito positũ sit uolũt multipligitatem eius potẽtiæ denotari. Triuiã nõnulli: teste Seneca poeta triformẽ dicat in tragœdia Hyppoliti: suo noĩe principali dictã uolũt. Vocat̃. n. Luna Diana & Proserpina. Dicunt eã etiã uocari lucinã. ut in odis Horatius. Te lucinã probas uocari &c. quã parturientiũ deã uocant:& cur sic dicta sit: paulopost dicetur: Argenteã aũt ob id dicunt: quia suũ sit argentũ procreare: seu quia solis respectu qui aureus est uideat̃ argentea. Phœbeã aũt ideo uocauere: qa sæpe noua sit. Arthemia seu arnothemis attica lingua idẽ est quod luna: ideo sic dicta ut refert Macrobius: qa arthemis quasi arnothemis. i. aerẽ secãs. Luna a parturiẽtibus iuocat̃: quia propriũ eius ẽ discindere rimas corporis & meatibus uiã dare: qđ est ad accelerandos partus salutare: ut poeta Thimotheus elegãter expressit. Mena autẽ dicta est: qa nõnunq̃ defectus patit̃: utputa in eclypsibus:& inde mena φ defectus latine sonat: seu quia naturaliter luce careat:& quos habet mutuet̃ a sole: uti cætera faciunt sydera. Reliqua autem nomina: quoniam ad alias pertinent deas: de quibus singularis in hoc opere mentio fit: ex consulto donec de illis tractetur omisi.

De Rore filio Lunæ. Cap. XVII.

Orem Alcyna lyricus poeta lunæ atq; Aeris fuisse filiũ dicit: teste Macrobio: qđ quidẽ figmentũ a natura sumptum est. agente quidem Luna uapores terræ humidos nequeuntes absente sole cõsurgere altius frigiditate aeris & lunæ alternati uertuntur in tenuem aquã: quæ decidens ros æstiuo tempore appellatur. Hyeme uero condensari gelu pruina dicitur.

De Briareo Titanis filio. Cap. XVIII.

Riareus ab oĩbus creditus est Titanis & Terræ filius: quẽ omnes fere latini poetæ hostem Iouis & ifestissimũ cõtemptoremq; deoꝝ asserunt:& ob id apud inferos detrusũ uolunt: eumq; inter mõstruosos in uestibulo inferni excubia agere scribit Virgilius dicens: Et cẽtũ geminus Briareus & Belua Lernæ. & cætera. Sane Homerus eum amicum fuisse Iouis ostendit in iliade dicens: ωχεχα τογχ & cætera. Cito cẽtimanũ uocasti i magnũ olympũ: quẽ Briareũ uocãt dii hominesq; omnes Terrigenã eius patrẽ meliorẽ: in quibus carminibus Homerus pfunctorie tangit fabulã: quã Theodontius paulo latius refert dicens. φ cõmoti dii aduersus Iouẽ iuno: scilicet & Neptũnus una cũ pallade:& aliqbus aliis in domo Nerei patris Thetidis deliberauerũt cathenã facere:& dormiẽti ioui inicere:& inuicẽ trahentes oẽs eũ e celo eiicere: qđ Thetis ioui retulit:& ob id ipse in fauorẽ suũ in cœlũ Briareum euocauit. Quẽ cũ uidissent cõiurati: eo φ fortissimus extimaret̃: confestim a cœptis destitere:& sic tutatus est iuppiter. ex qbus patet Briareum amicum fuisse iouis. Cuius autem fabulæ uolens leontius apire sensũ aiebat ante resolutionem Chaos inferiora elementa cum superis discordare:& humoris opera iniisse concordiam. Et alia quædam plura ridenda potiusq; scribenda. Theodontius autẽ dicit sub hac fabula tenui uelo historiã tegi. Dicit enim iouem post uictoriam ex Titanis atq; gygantibus habitam adeo elatum: ut importabilis effi ceretur amicis: quam ob causam Iuno coniunx eius:& Neptũnus frater clam apud insulam Nerithos cõuo-

eatis quibusdam ex amicis inluere consilium:ut eum nil tale timentem e regno pellerent: q̄ cum illi reuelatum eēt a nauta conscio:Briareum ex Titanis superstitē unū & potētissimū adhuc hominē:seu potius Briarei Titanis filiū eodē nomine nuncupatū euocauit:& cū eo inito societatis fœdere coiuratos exterruit:adeo ut in eū nil penitus auderet. Dictus est.n. Briareus centūgeminus:quia multis p̄esset hominibus: & ponit finitum pro ifinito. apud inferos autē non in ciuitate ditis detrusus est:ut reliqui sunt:qui adhuc in adiutorium seruaretur superū:ut intelligamus non esse aliquos quantūcunq̄ peruersos:qn ad meliorem uitam seruentur adeo:cum ab eodem eorum futura conuersio cognoscatur.

De Ceo Titanis.iii.filio:qui genuit Latonam & Asteriem. Cap. XIX.

Cum inter alios Titanis filios enumerat Paulus:& eius matrem terram fuisse ostēdit Virgilius cum dicit :Extremā ut phibēt Ceo encheladoq̄ sororē &c. Leontius dicit hunc Ceæ insulæ fuisse potentissimū regē:& extremæ ferocitatis hoiem:atq̄ superbiæ ob quā cū antiquior fuerit titano iter eius numerat̄ filios. Fuit eni Latonæ & Asteriæ spectabilium pulchritudine uirginū pater. Dicebatq̄ Paulus pro eo q̄ Iuppiter Latonā uitiasset Titanoq̄ bellū aduersus iouē motum:sed falsum est:ut supra demonstrauimus ex his:quæ in sacra leguntur historia.

De latona Cei filia:quæ peperit Apollinem & Dianam. Cap. XX.

Latonam filiā fuisse Cei:ex Ouidii carmine sumit̄. Dicit.n. Nescio quo audetis genitā titanida ceo Latonā præferre mihi &c. Hanc autē ueteres a ioue dilectā pariter & oppressam uolūt: eāq̄ ex eo geminā suscepisse plem. Apollinem.s. & Dianā:qd aiunt adeo ægre tulisse iunonē:ut non solū oēm terrā ad onus uteri deponēdū interdiceret illi:uerū & imitteret Phytonē igētis magnitudinis serpentē ad eam fugandā atq̄ impediendam. Quæ cum pauescens fugeret:neq̄ locum aliquē se retinentē inueniret:propinquans Ortygiæ insulæ abea suscepta est:& in eadē peperit primo Dianā: quæ euestigio obstetricatus officiū in nasciturо fratre matri præstitit:& Apollinem nascētē suscepit: qui mox sagittis Phytonē interemit:& dare cœpit resp̄ōsa petentibus. Præterea ob hunc partū dicunt nomē imutatū insulæ nam cum primo diceret̄ Ortygia:Delos postea dicta est. Dicunt insuper deferentē Latonā paruulos adhuc filios per Lyciā dum ob æstū siti laboraret accessisse ad lacū quēdā ut biberet:quā cū uidissent cōstātes rustici:cōfestim lacū pedibus itrasse:& omnē turbasse aquā:ex quo cōmotā Latonā orasse:ut exterminarent̄:quā obrem rustici repēte in ranas mutati lacū semp icoluere. Circa has fictiones dicebat Barlaam cessante diluuio:qd Ogigii regis fuit tēpore:ex humiditate terræ nimia.cui calor erat imixtus tam densas exhalasse nebulas:ut apud plura loca ægei maris:& achaiæ nullo modo solares radii die nec nocte lunares uiderent̄ ab icolis:tādē eis rarescētibus:& potissime apud isulas:apud quas rōne maris minus poterat exhalatio terræ:cōtigit:ut nocte qdam circa horam diei proximam a circunstantibus in insula Ortygiæ primo uiderentur lunares radii:& subsequenter mane solares:quamobrem maximo omnium gaudio quasi reacquisissent quos perditos iam arbitrabantur:dictum est apud Ortygiam Dianam & Apollinem natos:& ob id isulæ mutatum nomen:& ex Ortygia delos:quod idem sonat qd manifestatio:appellata est.eo q̄ ibi primo manifestatio solis & lunæ facta sit. Latonam autē eā ipsam isulam uoluere fingentes:in qua manifestatio facta : eāq̄ fœminam præcipue assumpsere ad figmētum conficiendum:quia contigerat eam geminos peperisse: quorum masculū Apollinem:fœminam autem nuncupauerat Dianam. Phytonem autem Latonam insequentem ne posset parere:nebulas densas surgentium uaporum uoluere:quæ quidem obstabant:ne possent solares atq̄ lunares radii a mortalibus intueri:nec incōgrue has uocauere serpentē. Nā dū leues huc illuc a quocunq̄ spiritu impellerentur more serpentis serpere uidebantur. Et hunc a Iunone ideo missum dixere:eo q̄ nonnunq̄ pro terra & mari intelligatur Iuno:a quibus euaporationes illæ emittebantur. Diana autem ideo ante natam dicunt:quia nocte extenuatis iam uaporibus primo lunares apparuere radii. q̄ autem obstetricatus in natiuitate fratris officio functa sit:ideo dictum est:quia sicut obstetrices consueuere nascentes suscipere:sic & luna dum paulo ante solem surrexisset solem orientē suscipere pansis cornibus uisa est. Occisum autem Phytonem telis ab Apolline ideo fictū:quia solaribus radiis agentibus omnis illa terræ euaporatio dissoluta est:q̄ autem cœperit Apollo dare responsa sumptum est ab eo qd postmodum contigit.s. ut ea in insula nescio cuius maleficio dæmon sub Apollinis titulo cœpit & diu dedit de quæsitis responsa. Mutatos autem in ranas rusticos ideo dictum ē:quia ut scribit Philochorus bellū fuit Rhodiis.olim aduersus Lycios Rhodiis auxiliares uenere delones:qui cum aquatum ad lacum quēdam Lyciorum iuissent: rustici loci eos ab aquas prohibuere:in quos delones irruentes omnes interemere:& in lacum corpora occisorum eiecere Tractu tandem temporis cum montani Lycii uenissent ad lacum:nec occisorum agrestium corpora cōperissent:& ranas in circuitu coaxantes sensissent rudes & ignari arbitrati sunt eas ranas animas esse cesorū: & dum sic referunt aliis fabulæ causam adinuenere.

De Asterie filia Cei & matre Herculis. Cap. XXI.

Asteries filia fuit Cei Titanis:ut Theodontio placet. Hæc āt ut ait Fulgētius :post uitiatā Latonā a Ioue dilecta est:a quo uerso i aquilam & oppressa fuit. eiq̄ eo ex cōcubitu Herculē pepit. Quæ tandem ut quibusdam placet:aduersus Iouem sentiens:& eius fugies iras miseratione deorū in coturnicē uersa est:quæ græce uocat̄ ortygia:nomēq̄ dedit insulæ:in quam aufugerat: ubi a Ioue in lapidē mutata est:undisq̄ dimersa.& ab eisdem huc illuc agitata:quætandem ob susceptam Latonam firmata est. Huius fabulæ talis potest esse ratio. dicit Theodontius superato atq̄ occiso a Ioue Ceo qui ob uitiatam Latonam aduersus eum arma mouerat:eum in ceam uenisse insulam:& ibidem Asteriem uirginem Cei filiam oppressisse: tandem ea aduersus eum sentiente. primo uolucri fuga in ortygiam abiisse:

inde uero in colchos trāſfretaſſe:ſoliq; ibi regnanti nupſiſſe:eiq; peperiſſe Oetā:a quo poſtmodū occiſa ē: Seu ut Barlaā dicit:in partu oetæ defecit. Ex qbus fictum eſt Ioue aqlam ſecū concubuiſſe:quia aquila Iouis erat ſignū:dum eſſet in armis:& qa bello ceā cepiſſet fictum eſt eū in aquilā uerſum cū Aſterie concubuiſſe. Quod autem in coturnicem aſteries uerſa ſit:aut ob eius uolucre fugā:cum coturnicū ſit uolare pniciter:aut propter longā eius tranſfretatione:quod & eſt coturnicum certo anni tpe tranſfretare. Quod autem in lapidem uerſa ſit nō ſpectat ad eā:quinimo ad inſulam in quā primo aufugit:quæ ortygia dicta eſt:latine uero coturnix:quæ ideo in lapidem uerſam dicitur:ut eius noua ſtabilitas deſignetur. Ferūt autem ortygiam ſolitam una cum undis fluctuare:quod fictum eſt:quia nimia & crebra terræmotuum concuſſione agitari cōſueuerit:quā tandē firmatam uolunt:id eſt a concuſſione liberatam:eo q; Apolline reſpōſum ſit:ne i ea mortuum corpus ſepeliretur:& quædā illi iſup celebrarētur ſacra:quibus rite celebratis ceſſauit terræmotuū iſeſtatio:& ſic facta lapis.i.ſtabilis. Puto ego repletis cauernis:i quibus aer iclulus terræmotus cauſabat:hoc cōtigiſſe:eoſq; illo diaboli reſpōſo deceptos. Supaddūt quidam eidē ortygiæ micōes atq; gyaros iſulas adhæſiſſe:atq; firmaſſe:quod nō ſic ſimpliciter itelligendum eſt:quinimo ex inſulis illis:quæ illi pximæ ſunt:ortygia iam firmata acceſſere incolæ & inuicem quā reliquerant habitauere.

De Typhone ſeu Typheo quarto Titanis filio:qui genuit Aeos & Chymæram. Cap. XXII.

Typhon ſeu Typheus Theodōtio aſſerēte Titani fuit filius ex terra:eſto dicat Lactātius eū ex tartaro genitū & terra. Hūcīſup dicit idē Lactātius Ioue in certamē prouocaſſe de regno. quam ob cauſam iratus Iuppiter fulmie eū proſtrauit:& ad eius opprimendam ſupbiā corpori eius ſupim poſuiſſe trinacriā:qd & ſic teſtatur Ouidius. Vaſta gyganteis iniecta ē inſula mēbris:& ifra p. x. uerſus. Virgilius āt nō Ethnā ſed inarinem illi dicit ſupiniectū:q quidem mons eſt inſulæ uicinæ baiis:q hodie iſcla uocat haud longe a Prochita inſula. & dicit ſic. Tum ſonitu prochita alta tremit durumq; cubile Inarine Iouis imperiis īpoſta thypheo &c. Quod etiam uidetur tenuiſſe Lucaās dum dicit. Vndat apex cāpana fremēs cui ſaxa uaporat Conditus inarines æterna mole typheus &c. Hinc inſup inſigne antrū fuiſſe in cilicia haud longe a Coryco oppido dicit Pomponius mella in ſuo Coſmogr phiæ libro:& poſt eū Solinus de mirabilibus. Nā aiunt in mōte profundiſſimā ſpecum p duo milia & qungētos paſſus nemoꝝ umbra:& riuuloꝝ fluentum tinnitu amoenā plurimū. Deinde poſt tam longū deſcenſum pandit ſpecus altera:quæ in pceſſu iā obſcura habet ſacrum Ioui phanū. Inde in eius extremo receſſu Typhonis cubile poſitum incolæ aſſeruere. Hæc de Typheo. Nūc abſcōdita corticibus euiſcerāda ſunt. Typheū igr iſtū titanis ob elatū eius ſpiritū filiū dixere & terræ ob potētiā:cū dicat Theodōtius eū antiqſſimū Ciliciæ fuiſſe regē:& Oſirim fratrē ſuperaſſe bello:atq; diſcerpſiſſe mēbratim:& bellū aduerſus primum Ioue mouiſſe:ſed ab eo ſuperatū atq; occiſum. Veꝝ fictionibus qbus hæc hiſtoria dediſſe cām ſatis apparet:erit explicatio. iſta. Videtur.n. in his naturā & cām terremotuū ſatis cōuenienter:latenter tamē oſtēdere qui finxere. Dicit.n. Papias Typhonē ſeu typheum idem ſonare quod flāmas eiiciētem:ut p hoc ſatis uidere poſſimu ſeos primo exhalantē in uiſceribus terræ clauſum ignem oſtendere uoluiſſe:in quantū illi ſupimpoſitos montes a Ioue.i.a natura reꝝ aiūt. In quantū aūt Typheū ſe erigere conantē dicūt:terræmotuū cauſam oſtendūt. Eſt aūt terra ut plurimū cauernoſa:in qbus cauernis ut aer interclutus ſit aliqādo neceſſe ē:& ibidē nōnunq contingit per ſubterraneos meatus aquā & penetrare:cuius qualicūq; motu oportet:ut aer & moueat:qui motu ſuo:& ab obicibus hinc inde pcuſſus:& in uehemētiore motū excitatus caleſit. Eo aūt caleſacto tantæ potentiæ efficit motus eius:ut circūadiacētia cuncta cōcutiat & moueri faciat:& ſi bituminoſa atq; ſulphurea terra loco tali ppinq ſit ut accēdatur cōſeſtim neceſſe eſt:nec extiguit unq tali materia pdurante:& cū nequeat ignis teneri clauſus:& eo ardēte multū augeatur aeris:nec tāti ſit capax locus:ſit nō ſolū cōcuſſio grādis terræ adiacentis ſed etiam aperiri cogitur:& exitum præſtare accenſo igni:qui euaporans Typhonē.i.eiiciētē flāmas locum facit. Et cū Sicilia & in arines huiuſmodi naturæ ſint:ideo Typhoni ſuperimpoſitas finxere prudentes.

De Aeo Typhonis filio. Cap. XXIII.

Aeos Iſidorus ubi de ethimologiis ſcribit filiū fuiſſe Typhōis:eūq; tuam Paphos Rex inclyte Cypri uetuſtiſſimam ciuitatem condidiſſe:quam ſupra Paphi filii Pigmalionis opus fuiſſe dixerā:& de ſui nomine nūcupatam:quod an uerum ſit incertum habeo.

De Chymæra Typhonis filia. Cap. XXIIII.

Chymærā Typhonis filiā fuiſſe Papias dicit & Chedria:q iā ob cām hoc dictū ſit non uideo:niſi qa & hæc ignes euomat. Hanc tamē qdam monſtruoſiſſimā deſcribūt. Dicit enim de ea. Oui. ſic: Quiq; chymæra iugo mediis in partibus ignē Pectus & ora leæ:caudā ſerpentis hēbat. Vir. aūt de ea ſic ait. Horrendū ſtridens flāmiſq; armata chymæra &c. Alii aūt dicunt illam igneū habuiſſe caput:pectus leoninum:caprinum uētrem & crura ſerpentis:& plurimum Lyciis infeſtam ſed tādem a Bellorofonte ſuperatā atq; occiſam. Cuius cā abſconditū ſenſum quærit enucleare Fulgētius:ampliſſimā:& meo iudicio minime opportunā uerboꝝ effundens copiā:cū potius hiſtoriale ſignificatum:qaliud ſub tenui ſatis cortice lateat. Eſt.n. Chymæra Lyciæ mons in ſummitate ardens ſicut & Aethna olim:poſtmodū ad inferiora declinans leones dudū nutrire cōſueuerat:ſubſequēter abūdat capreis:& in radicibus feraciſſimus erat ſerpentū. Qui a Bellorophonte iſigni uiro purgatur noxiis hitabilis factus eſt.

De Enchelado Titanis.v.filio. Cap. XXV.

Encheladum Titanis & terræ filium fuiſſe dicit Paulus:cum ex terra tantum natum dicat. Virg. ibi. Illā terra parēs ira irritata deoꝝ Extremā ut phibet Ceo Encheladoq; ſororē &c. Fuit hic hō igētis potētiæ:& imāis ut Theodōtius aſſerit. Hūc fulmie ictū Aethnæq; ſuppoſitū dicit Vir. ſic

Fama est encheladi semiustum fulmine corpus Vrgeri mole hac:ingentemq; insuper æthnā Impositā ruptis flamā expirare cauernis:Et fessum quotiens mutat latus itere mere oēm Murmure trinacriā:& cælū subtexe re fumo &c.Quem ego idē dicerē cū typheo:ni illos eē diuersos ostēderet in Odis Hora.dum dicit.Sed qd Typheus & ualidus minas.Aut qd minaci Porphiriō statu.qd rhetus:euulsisq; truncis Enchelados iaculator audax &c. Quid ergo cū diuersi sint:uti physica rōne Typheū subterraneū ignē ab igne elemēto p inie ctū a ioue fulmē designare & a motu subterranei aeris cātū atq; euaporatū ad exteriora diximus: sic morali demonstratione hunc supbū hoiem designare dicemus:cuius mos est ritu ignis stolida elatione semp ad excelsa cōtendere.uerba ignita emittere:& cuncta furore suo consumere:q totiens Aethna premit: quotiēs a potētia diuinæ iusticiæ ipellitur:& supatur:& humilium calcari pedibus submittit.Præterea si nō alio pō dere icuruent tales:sua tantū honusti rabie deprimunt:dū minus sic uolēte deo ab eis in uotū itur.

De Aegeone Titanis sexto filio. Cap. XXVI.

Egeon:si antiqtati credimus:terræ fuit filius & Titanis.ea rōne qua cæteri.Hūc Seruius unū eē cū Briareo uelle uidet:eo q & centūgeminus cognominet.Sed huic opinioni Paulus aduersat dicēs:ægeonē sæuissimū & imanē fuisse Pyrrhatā:& ægeona noīatū ab insula deserta: q̃ ægein ægeo mari uocat.In q̃ isidebat more pyrhatarū:qbꝰ fas n̄ ē ob latrociniū suū urbes icoler.Supad dēs Theodōtius ab hoc nō ab æge isula ægeū denoīatū mare:eo q æuo suo nēo ī eo mari nisi qtū huic pla cuisset:aliqd audebat.Dicūt pterea fabulæ ueteres hūc cētū a Ioue religatū cathenis.Ouid.isup dicit deeo. Balenarūq; pmētē Aegeo a suis imania terga lacertis &c.Vt possit p hoc cōprehēdi eū potētissimū fuisse:dū tot cathenis eius astrigunt uires:& assiduā eius maris fuisse curā:& nauigiorū qbus isidebat.Is.n. iō cētūge minus dictus ē:eo q is cētū hoies remigio deseruiētes hēret ī nauibus:ut ī lōgis opportunos cernimus.

De Aurora.vii.Titanis filia. Cap. XXVII.

Vroram dicit Paulus filiā fuisse Titanis & terræ:quā si mulierē uolumus arbitrari:eo q eā Tita nis fratris Laumedontis dicat Ouidius fuisse coniugē:possumus eam existimare aliquā ingētis potentiæ & admirādi decoris fuisse fœminā.Verū ego reor de ea itellexisse poetas: quā oēs dicimus aurorā:eū.s.matutinū splendorē quo cernimus ante solē eleuatū cælum albescere: quā iō Titanis dicunt filiā:non qa ex Titano natā credant:sed ex sole:quē sæpissime ex noie auitit anū uocant.Nā ex sole procedit:ut dictū est:illa claritas cæli:quā aurorā dicimus. Terræ autē ideo dicitur filia: qa Orizontē orientalem superans uidetur intuentibus ex terra exire.

De Iapeto.viii.Titanis filio q genuit hesperū & Athlātē & Epymetheū & Promotheū. Cap.XXVIII.

Apethi parentes Titanū & terrā fuisse Theodontius asserit:qui eū dicit suo tēpore grandē potētēq; fuisse apud Thessalos hoiem:sed proterui igenii:cognitus magis nobis filiorū claritate:q̃ sua uirtute.Huius dicit Varro de origine linguæ latinæ cōiugē fuisse Asiam nymphā.a qua Asia de nominata est.Equidē huius non paruæ magnitudinis argumentū: ex qua suscepisse nōnulli uo lunt Hesperū Athlantē Epimetheum & Promotheum.

De Hespero Iapeti filio qui genuit tres Hesperidas. Cap. XXIX.

Esperū dicit Theodontius fuisse filiū Asiæ & Iapeti primo Phylotē a parētibus appellatū.Verū cū iuuenis una cū Athlante fratre in extremos Mauros secessisset atq; æthiopibus q ultra Ampelu siā promontoriū littus Oceani icolunt:ac isulis eo littori adiacentibus iperasse. A græcis Hespꝰ appellatus est:eo q ex nomine occidentis hesperi oēm occiduam regionem uocent Hesperiā:& sic ab ea regione ad quam transmigrauerat a suis perpetuo denominatus est.De hoc tamen nil habetur ulte rius:nisi q illi tres fuerunt filiæ rapina Herculis claræ.

De Aegle Heretusa & hesperetusa filiabus hesperi. Cap. XXX.

h Esperides ut ipsum sonat patronymicū Hesperi fuerūt filiæ.Esto sit qui Athlātis dicat. Hæ tres numero fuere:ægle.s.& heretusa:ac ēt Hesperetusa.De quibus fertur q eēt illis uiridariū in quo aurea mala nascebātur:cui custodē præfecerāt serpentē puigilē.Cuius uiridarii fama cum ad Eu ristheum peruenisset:& ipse pomorū desiderio tractus misit Herculē ut illa mala surripet.Qui ueni ens soporato seu occiso serpente uiridarium intrauit:& mala sustulit:atq; Euristeo detulit. Cuius fictionis archanum apuisse nō erit difficile.Fuere qppe ut placet Pōponio isulæ in Oceano occidentali habentes ex opposito desertū littus in continenti inter hesperos æthiopes & Athlantes populos. quæ qdē insulæ a puel lis hesperidibus possessæ fuerunt:erātq; abundantissimæ ouiū:lana quarū preciosissima erat ad instar auri: & sic insulæ hesperiæ quæ taliū ouium erant pascua uiridariū fuere hesperidum:oues aūt aurea mala.Nam oues a græcis malæ seu mala dicuntur teste Varrone in libro de agricultura.Peruigil autem serpens Euripi erant:qui inter isulas æstuante oceano die noctuq; absq; intermissione insulas mira cum tēpestate circuibāt & ad insulas transitum prohibebant:quas Hercules captato tempore transiens malis aureis:idest pecudibus eductis remeauit in græciam.Fulgētius aūt more suo ex abysso conatur in æthera educere intellectū: quē eo q non putē fuisse de mēte fingentium:omittendum censui.Sunt tamen qui uelint hunc Herculem fuisse Perseum & Hesperidas fuisse Gorgones:ipsi uideant.

De Athlāte.ix.Titāis filio q genuit Hyā &.vii.hyades:quarū hæc sunt noia.Endora:Ambrosia: Piridile: Croni:Phito:Polyxo:& Thyenes:& genuit isup Pleiades:quarū hæc sūt noia:Eletra:Maia:Steropes: Celēo: Taygeta:Alcione:Meropes.& genuit Calipsonē nympham. Cap. XXXI.

Thlas:ut dicit Lactā.filius fuit Iapeti & Climenes:Theodō.uero Iapeti & asiæ filiū fuisse dicit. Plinius āt ubi de historia naturali mrēm huius dicit libyā fuisse.Verū hi nō uidētur unū & idē: cū

tres fuisse dicitur. Quorum primus creditur ex Arcadia: aliter aūt a primo Thessalus inde maurus fuit: tertius ille. f. qui cum Hespero fratre ad Mauros transfreravit. Est praeterea & athlas Italus: qui ut uulgo fertur antiquissimus apud Fessulas imperauit: cuius quoniã parentes non comperi: nõ apposui. De quo istorum circa ea quae de eis scripta reperiuntur: intellexerint auctores: nõ satis certũ est dato qd' aliquãdo possit p coniecturas intelligi. Scribã igitur tanq̃ unius tantũ acta sint oĩa. Fuit ergo athlas ut dictũ est: Iapeti seu ex Climene: seu ex Asia filius: uel ex Libya: ex quo talis narratur fabula. Quod cũ Perseus Iouis filius iussu polydoris regis: ut dicit Lactantius ad occidendã iuisset Gorgonem: eãq; superasset: illiq; caput abscidisset uictorq; rediret contingit ut hospitiũ pateret athlãti. Athlas aũt oraculo pmotus: ut sibi caueret a Iouis filiis: qa ab aliquo eorum regno priuaret: audito eũ Iouis esse filiũ suscipe noluit quãobrẽ turbatus Perseus detecto gorgonis capite illũ in sui nominis mõtem mutauit dãnauitq; eum ut in ppetuũ caelũ sustẽtaret humeris: qd' & factũ est. Sub hac fictione uoluere priores historiã occultari cũ dicat Fulgentius qd' supata Medusa ditissima regina Perseus regnũ inuasisset Athlantis fultus copiis atq; substantiis medusae eũ in mõtes compulit aufugere: & sic nui ex regia mõtanus factus est fuga cãm dedit fabulae ut in mõtem diceret esse cõuersus ope eius: cuius diuitiis ĩ mõtes fuerat compulsus. Quod caelũ humeris substẽtauerit. alia causa fuit. Affirmat aũt Aug. in libro de ci. dei hũc maximũ fuisse astrologũ: & Rabanus dicit eũ primum astrologiae artem excogitasse: quod a Plinio sumptũ puto Ipse autem in libro de naturali historia dicit hunc astrologiam inuenisse: & hinc ob sudores ex arte susceptos caelum humeris tolerasse dictũ est. Verum ignauũ uulgus hoc credidit: eum scilicet humeris sustinere quia cerneret mõtis uerticẽ adeo extolli ut in eũ uideatur inclinari caelum. Huic praeterea multas fuisse filias dixere ueteres: quos ex uariis Athlantibus natas arbitror: & huic soli attributas: ut in particulari earum descriptiõe clarius apparebit.

De Hyade Athlantis filio. Cap. XXXII.

Hyas ut ab unico meliori: sexus initiũ faciamus. fuit Athlantis & Aethrae filius. ut placet Ouidio ubi de fastis ait. Nondum stabat Atlas humeros oneratus olympo. Cum satus est forma cõspiciendus hyas. Hũc stirps oceani maturis nixibus aethra. Edidit & nymphas: sed prior ortus hyas. Hic iuuenis uenatur fuit: & in uenationibus a Leena occisus est: ut ipse ubi supra testatur Oui. dicens. Dum noua lanugo pauidos formidine ceruos & infra per octos uersus.

De Hyadibus. vii. filiabus Athlantis. Cap. XXXIII.

Hyades septẽ fuere sorores: & filiae atlãtis ex aethra. quarum haec fuer noĩa: Endora Ambrosia: Proydile: Groni: Phito. Polixo: & Thienes. de qbus inuicẽ scriber necesse fuit: cũ de eis ĩ pticulari nil legat. De his aũt scribit Oui. At simul inducẽt obscura crepuscula noctẽ. ps hyadũ toto & grege nulla latet. Ora micãt tauri septem radiantia flãmis. Nauita qs hyadas grauis ab urbe uocat. Pars Bacchum nutrisse putat. ps credidit eẽ Tethyos has neptes oceaniq; senis. Per hos uersus possumus cognoscere eas ut supra dixerat idẽ Oui. ob pietatẽ mortui fratris ĩ caelũ assumptas: & in frõte tauri locatas: Videtur tamẽ Ouidius in fine carminũ credere ptẽ harum hyadis fuisse filias. Verum Thodõtius totas atlãtis fuisse cõfirmat. Has aũt succulas appellari dicit Anselmus in libro de imagine mundi. Sed qd ista uelit uideamus. Et primo ego harum assumptiõe in caelũ sic cõtigisse arbitror qa eo q numero cõuenirẽt cũ stellis ĩ fronte tauri positis caeptum sit ab his eui numerum norãt filiarum atlãtis. Iocose illas stellas a noĩbus puellarum appellare: & cũ pseuerarent adeo stellis annexũ est: ut in hodiernũ usq; pduret. Seu quod uerisimilius est. filias atlantis ob cõuenientiã numeri nomine stellarum nũcupatas & huic fabulae pstitisse materiã. Nam stellas illas hyadas uocatas credo ab effectu earum longa animaduersione percepto. hyas enim graece pluuia sonat latine quod eis noĩe impositũ est. eo q incipientibus eis apparere autumnales incipiũt pluuiae. Succolae uero dictae quasi succo plenae. i. humiditate & pluuiis. Quod autem Bacchũ nutriuerint ideo dictũ reor. quod humiditate sua seu signi in quo sunt sole existente in uirgine plurimum uineis nocte conferant diurno feruore exhaustis.

De Electra filia Atlantis & matre Dardani. Cap. XXXIIII.

Electra filia fuit Atlantis & Pleonis & uti ego arbitror Atlãtis Tusci. eo q uelint aliqui eã cõiugem fuisse Corinthi regis: quem Tuscũ fuisse existimant plurimi. & si Thusci non fuit. Archadis tamen fuit. nõ enim ad eius cõcubitũ Iuppiter iuisset in Mauros. hãc a Ioue oppressam pepisse illi Dardanum Troiae auctorẽ uolunt. & uiro Iasium. haec praeterea cũ sex sororibus a Pleione matre Plyades appellatae sunt: & qa Iouem seu liberum patrem nutriuere caelum meruerunt & stellae in genu tauri locatae sunt & a latinis uergiliae appellatae. De qbus omnibus sic scribit. Ouidius. plyades incipiunt humeros referare pater nos. Quae septem dici sex tamen esse solent. Seu quod in amplexũ sex hinc uenere deorum. Nam steropem marti cõcubuisse ferunt. Neptuno alcinoẽ & te forma celeno. Mayam & Eletram Taygetamq; Ioui. Septima mortali meropes tibi sisyphe nupsit. Penitet & facti sola pudore latet. Siue quod Eletra Troiae spectare ruina. Non tulit ante oculos opposuitq; manũ &c. Astrologi autem dicũt harũ unam esse nebulosam nec posse uideri. Sane ut figmenta paucis expediamus de his quantum ad nomen & ad sumptionem in caelũ dici potest quod de hyadibus dictum est. Esto uelit Anselmus has plyades non a matre sed a pluralitate denominatas cum dicat Plyon graecae pluralitatem sonare latine. Vergiliae autem dicuntur quoniam oriuntur una cum sole scilicet eo exeunte in tauro quia tunc uirgulta augeantur. Iouem autem nutrisse ideo dicuntur quia opinati sunt nõnulli aethereũ ignem ex humiditate terrestri nutriri q̃ humiditatem pluuiae causant. De libero autem ut supra ubi de hyadibus.

De Maia Atlantis filia & matre Mercurii. Cap. XXXV.

Maya Atlãtis fuit filia ut dicit Virg. At Mayã auditis si qcq credimus Atlas. Idẽ atlas generat caeli q sidera tollit &c. Ego credo atlãtis archadis fuisse filiã eamq; dicit Cinigius Vulcão nupsisse & argumẽto utit ut dicit Macro. saturnaliorum qd' flamẽ uulcanalis calendis maiis huic deae rẽ diuinã facit.

Sed Piso uxorē Vulcani maiestā: nō Mayā uocari dicit Hoc tamē asserūt oēs eā Ioui cōcubuisse atq; ex eo pepisse Mercuriū Hāc isup Iunonē aiunt ex pellicipus Iouis unā sūme dilexisse eiusq; filiū Mercuriū lactasse affirmat Martianus Et huius amoris causam reddūt qa ea surgēte uer & æstas ueniūt qbus aer pulcrior factus lætari uidet̄ Sed qd nō sic Celenū & Eletrā & alias quæ æquo mō surgūt cū Maya Rō pōt esse hæc: qa p Mayā ueteres terrā itellexere in qua diuitiæ & regna sūt qbus pest ipa Iuno Hec aūt Maya apud Romanos in maxima fuit reuerētia Et qdē: ut ait Macrobius mēse maio eo q; ab ea denoiatū putarēt ut ubi d̄ fastis scribit Ouid. exibebāt mercatores una & mercurio filio sacrū Et qa nt Cornelius labeo assētire uidetur terrā eā putāt & Maye nomē a magnitudine sūpsisse ei pregnātē suā mactabāt quā hostiā terræ propiciā dicebāt & hoc ob fœcūditatē arbitror Præterea dicit idē.labeo huic Mayæ.i.terræ eædē calen.maiis dedicatam sub noie bonæ deæ & eadē eē bonā deā & terrā sit & bonā & faunā & opē & fatuā pōtificum libris dicit ostendi Rōnes autē supra ubi de terra scripsimus appositæ sunt.

De Sterope Atlantis filia. Cap XXXVI.

f Teropes & hæc filia fuit Atlātis & pleionis quā dicit Ouidius a Marte dilectā & ex eo pepisse parthaonē qui rex fuit Calidoniæ Archadiæ fere oppositæ

De Cylleno Atlantis filia. Cap. XXXVII.

c Ylleno æque Atlantis & Pleionis fuit filia. Hæc a Ioue uitiata Mercuriū pepit aliū a supiori: q cognominatus est Cyllenus a matre seu a monte Archadiæ in quo forte natus est.

De Tavgeta Atlantis filia. Cap. XXXVIII.

t Aygetæ patrē fuisse Atlantē uolūt & Pleionē matrē eaq; dicūt placuisse Ioui & i eius amplexus uenisse atq; ex eo cōcepisse Lacedemonēque filiū Taygetæ Agenoris filiæ dixerūt alii & nonnulli eū ex Semele natū uoluere.

De Alcinoe filia Atlantis. Cap. XXXIX.

a Lcinoes ex atlante & Pleione nata est placuitq; Neptūno: ex quo peperisse uolunt Alcionem cōiugem Cei regis Trachinne.

De Meropefilia Atlantis. Cap. XL.

m Eropes reliquæ pliades Atlantis & Plyonis filia fuit Sysiphoq; Corintiorū regi nupsit. Ouidio teste & credit̄ eā Sysipho pepisse Laertē Vlyssis patrē & Glaucum & Creontem.

De Calypsone Atlantis filia Cap. XLI.

c Alypso nympha: ut dicit Priscianus in maiori uolumine. filia fuit Atlantis ex qua tamē matre nō dicit. Quod etiā ante Priscianū testat̄ Homerus in odyssea dicēs Vbi certe atlātis filia dolosa calypso. Cuius aūt atlātis ignoratur Ad hāc ut homerus testat̄ puenit Vlysses naufragus & septem annis apud eam detentus est fuit enim hæc domina cuiusdam insule Ogygia nuncupatæ seu ase Calypso denominate

De Epymeteo Iapeti filio qui genuit Pyrrham. Cap. XLII.

e Pymetheus filius fuit Iapeti ex asia cōiuge ut ait Leontius hic ingenio ualens hoīs statuā primus ex luto finxit quāobrē dicit theodontium indignatū Iouē & eū uertisse i simiā atq; religasse apud insulas Pitagusas Cuius figmēti reseratio talis est sunt simie aīalia inter alia hoc a natura ifixum habentia ut quicquid uiderit quēquā agentem & ipse facere uelint & aliquādo faciant Sic uisum est Epimetheum ad instar naturæ uoluisse hominem facere & sic simie imitatus naturam simia dictus est apud: Pitagasus insulas ideo simiā religatam dixere eo q; olim abundauerint simiis insule ille seu forsan ingeniosis hominibus & in suis operibus naturam imitantibus.

De Pyrrha Epimethei filia: & Deocalionis coniuge. Cap. XLIII.

p Yrrha Epimetei fuit filia ut dicit Ouid. & Deucalionis cō iux de q idē Ouid. dicit sic. Deucalion lachrymis ita Pyrrha affatur abortis. O soror o coiūx fœmina sola supstes. Quē cōe mihi genus & patruelis origo. Deinde torus iunxit nunc ipsa picula iungunt Hec autē cū esset piissima mulierum una cū Deucalione uiro diluuiū passa est eiq; quatuor peperit filios.

De Prometheo Iapeti filio qui fecit Pandorā & genuit Isidem & deucalionem. Cap. XLIIII.

p Rometheus Iapeti fuit filius ex Asya nympha cōiuge eius: ut Var. testat̄ ubi d̄ origine lingue latine & alii plures hūc aūt ante alios oēs formassehoiem ex terra dicit Ouid. Siue recēs tellus deductaque nup ab alto ethere cognati retinebat semina celi Quā sattus Iapeto mixtā fluminibus undis. finxit in effigiē modorātū cura deorum. horatius autem aliquid supāddens dicit in odis fertur Prometheus haddere principi Lymo coactus particulam undique desectam insani leonis uim stomacho apposuisse nostre &c. Verū Claudianus in pagagerico qrto cōsulatus fabricā istā lōge plenius oium lōga uerborū serie describit dicēs. Dice orbis q; qsq; sibi cū cōderet artus: & ifra.xxvii.uersus Sane his a. Seruio & fulgentio supaditur fabula. Dicūt eni cū pmetheus ex luto finxisset hoiē inaiatū miratā eius eximiū opus Mineruā eiq; spopōdisse qcqd ex celestibus bōis uellet i pfectionē opis sui. Quicū respōdisset se nescire ni si uideret que apud supos sibi essent utilia ab ea eleuatus in celū est ubi cūcerneret celestia oīa flēmis aiata. ut suo ēt opi flāmā imiteret: clā ferulā rotis phœbi applicuit & ea accēsa ignē furatus reportauit i terras & pectusculo ficti hominis adplicuit & sic animatū reddidit eūque pādora uocauit quamobrē irati dii eū per Mercuriū Caucaso alligari fecerunt uulteri seu aqle iecur eius uel cor dilaniādū ppetuo dederunt. Cuius cōquestionē i rupe satis longe carmie Eschilus Pythagoreus poeta describit asserensilli cor ab aqle rostro discerpi: & mox iterum restaurari. ac iterum ab aue laniari: & sic. indesinēter uexari Hominibus autem: ut saphos & Esiodus dicunt. dii ob hoc morbos & maciem. ac mulieres immisere horatius autem dicit tantum maciem & febrem: ut in Odis Audax Iapeti genus ignem mala fraude gentibus intulit. Post ignem

ætherea domo subductum macies & noua febrium terris incubuit cohors &c. Harum fictionum inuolucrum Serenissime Rex non erit leue corticem aperire. multa enim insunt longa exquirẽtia uerba quæ si nõ apponant: erit paucis plurimum ingenii opportunũ. Faciam igr̃ resecans quantũ potero: ut præstabit deus. Et ante omnia uidendũ puto quis fuerit prometheus iste. Qui quidem duplex est: sicut duplex est homo: q producitur. Primus autem deus uerus & omnipotens est: qui primus hominem ex limo terræ composuit: ut Prometheũ fecisse fingũt: seu natura rerũ: quæ ad instar primi reliquos etiam ex terra producit: sed alia arte q̃ deus. Secundus est ipse Prometheus: de quo anteq̃ aliam scribamus allegoriam: secundũ simplicem sensum quis fuerit uidendum est. Dicit ergo Theodontius de Prometheo isto legisse. ꝙ cum illi Iapeti pr̃is: eo ꝙ natu maior esset: successio deberetur: iuuenis & dulcedine studiorum tractus ultro illam Epimetheo fratri duobus paruis filiis Deucalione & Iside derelictis: in Assyria abiit: & inde postq̃ aliquandiu insignes eo æuo audiuisset Chaldæos: in uerticem caucasi secessit: ex quo longa meditatione & experiẽtia percepto astrorum cursu: procuratisq; naturis fulminũ: & rerũ plurium causis: ad Assyrios rediit: eosq; astrologiam docuit & procurationes fulminũ: & quod omnino ignorabant ciuilium mores hoĩum: egitq; adeo: ut quos rudes & omnino syluestres: & ritu ferarũ uiuẽtes inuenerat: quasi de nouo compositos ciuiles reliquerit homines. Quibus sic præmissis uidendũ est qs sit productus homo: quẽ supra dixi duplicem esse. Est enim homo naturalis: & est homo ciuilis: ambo tamen aĩa rationali uiuẽtes. naturalis aũt homo primus a deo ex limo terræ creatus est: de quo & Ouidius & Claudianus intelligũt. eñ non adeo religiose: ut christiani faciũt: & cum ex luto illũ Prometheus: iste primus formasset: insufflauit in eum animam uiuentẽ: quã ego rõnalem intelligo. & cũ hac sensitiuam & uegetatiuam potentias: seu scdm̃ quosdã aĩas. Verũ hæc naturã habuere corporeã: & nisi peccasset homo fuisset æterne sicuti & rõnalis: cui diuina natura est. Hunc. perfectum fuisse hominẽ circa quoscũq; actus terreos credendũ est. nec opinari debet q̃sq̃ opportunũ illi fuisse ad eruditionẽ t̃palium rerũ Prometheum aliquem mortalem. Verũ q a natura producti sunt rudes & ignari ueniunt: imo ni instruãtur luthei agrestes & beluæ. Circa quos secundus prometheus insurgit: idest doctus homo: & eos tanquam lapideos suscipiens quasi de nouo creat: docet & instruit & demonstrationibus suis ex naturalibus homini bus ciuiles facit moribus: scientia & uirtutibus insignes: adeo ut liq̃do pateat alios produxisse naturã: & alios reformasse doctrinam. Insuper dicunt Mineruam opus huius miratam eũ in cælũ traxisse: daturam siquid ad opus suum perficiendum cerneret opportunum. Quod ego sic intelligendũ reor: pro Minerua. s. sapientem uirũ: qui naturæ opus admiratur: hominem. s. ex luto productum: & cum eum uideat imperfectum quantũ ad doctrinam & mores cupiens eũ animare: idest perficere sapientia duce per speculationem ascendit in cælũ: & omnia ibi igne animata uidet: ut intelligamus ꝙ in celo: idest in loco perfectionis sunt omnia animata igne: idest claritate ueritatis: sic & perfectus homo nulla ignorantiæ nebula offuscatur: & meditatione continua uersatur in cælis: Deinde a rota solis furatur hic ignem: & defert in terris: & pectori infert luteo homini: & uiuus efficitur. Eqdem non incongrue dictum est. Non enim in theatris in plateis uel in pro patulo ueritatis claritatem adipiscimur: quinimo in solitudinibus semoti: & exquisita taciturnitate speculamur: & crebra meditatione rerum naturas exquirimus: & qa ista talia clam fiunt: quasi furari uidemur: & ut appareat unde sapientia ueniat in mortales dicit: ꝙ a rota solis: idest e gremio dei: a quo omnis sapientia est: ipse uerus deus est sol qui illuminat omnem hominem uenientem in hunc mundum: cuius æternitatem per rotam non habentem principium neq; finem designare uoluere: & hoc apposuere ut de ipso uero deo & nõ de sole creato acciperemus dictũ. Hanc demũ flammam: idest doctrinæ claritatem immittit pectori lutei hominis: idest ignari. Nam si omnibus largitor ille munerũ deus animam bonam & perfectam infundat: corporea moles caligine infecta terrestri adeo uires retũdit animæ: ut plurimũ nisi doctrina iuuent: & excitentur adeo obtorpescunt: ut potius bruta q̃ rationabilia animalia uideantur. Doctrina igitur sapientiæ a deo susceptæ prudẽs homo animat: idest sopitam animam excitat lutei idest ignari hominis: q tũc uiuere dicit: dũ ex bruto rationalis efficit: seu effectus est. Explicito aũt homine iratos deos dicũt quædam fecisse: ut religasse Prometheũ in rupe: immisisse febrem: maciem: & fœminam hominibus. Circa qđ q̃tũ ad primũ aduertendũ est hic poetãs more uulgi improprie fuisse locutos. Existimat qdem uulgus iners iratũ deũ aduersus quẽcũq; laborantem uidet: q̃tũcũq; circa laudabile opus fatiget: q̃si nil præter ocium detur a pacato deo: & ideo iratũ putauere deũ Prometheo: eo ꝙ assiduo studio noscendarũ rerũ laboraret. Seu ideo iratos dixere: qa laboriosa hominibus immiscere. De ista ira qualis sit: supra ubi de Phama dictũ est. Quod aũt duci & alligari Caucaso Prometheũ a Mercurio fecerint. peruertit ordo. nam prius in Caucaso fuit Prometheus: q̃ hominem rapto igne animaret. Ductus est igr̃ futurus: & iam desiderio ipso prudens homo a Mercurio interpræte deorũ. i. ab eruditione alicuius enucleantis secreta naturæ impulsus in Caucasũ. i. in solitudinem q̃tũcũq; scdm̃ historiam in caucasũ secesserit: & ibi religatus in rupe. i. a ppria uolũtate detentus. Ibi illi præcordia aiũt ab aq̃la lacerari idest a meditationibus sublimibus anxiari: q̃ longo exhausta meditationis labore tũc restaurant q̃ndo per ambages uarias exq̃sita alicuius rei ueritas reperit. Et hæc q̃tũ ad ficta de Prometheo: quem profecto maiores nostri asserũt eximiũ sapientiæ doctorem fuisse. Nam Aug. in lib. de ciuitate dei: & post eũ Rabanus: & Luon Carnotensis æquo farent consensu eũ scientia insignem fuisse uirũ. Eusebius præterea in libro tempoꝶ dicit Argo regnãte Argiuis fuit Prometheus: a quo homines factos esse cõmemorant: & reuera cum sapiẽns esset feritatem eoꝶ & nimiam imperitiam ad humanitatem & scientiam transfigurabat. Post hunc Seruius etiam de eo testatur quia prudentissimus uir fuit: & a prouidentia denominatus: & quod primus astrologiam Assirios docuerit: quam in altissimo residẽs Caucasi uertice maxima cum cura didicerat. Hunc insuper dicit Lactantius in libro diuinarũ institutionum: primum simulachra ex

luto componere inueniſſe:qđ forſan de compoſitione hominis ex luto fabulæ dedit initium. Sic & Plinius ubi de naturali hiſtoria dicit:eũ primo docuiſſe ignem e ſilice prouocatum ferula ſeruare. Voluere inſuper iratos deos immiſiſſe hominibus maciem:febrem:& mulieres. Pro macie ego intelligo labores corporeos: qbus extenuamur:& ad quos naſcimur illius crimine cui dictũ eſt. Cũ ſudore uultus tui ueſceris pane tuo. Hinc aũt maciei uiam dedit intranti Per febres uero ardores concupiſcentiæ:qbus angimur: & uexamur aſſidue:uoluiſſe reor. Mulier autem ad ſolatium creata eſt:ſed inobedientia ſua factus eſt ſtimulus.nec eqdem paruus:ſi rite intueri uelimus:qđ ut potius alienis uerbis q̃ meis oſtendam:qd præclariſſimus præceptor meus Frãciſcus Petrarcha eo in libro:quem de uita ſolitaria ſcripſit:de eis ſentiat libet apponere. Dicit enim. ſic Nullũ uirus adeo peſtiferꝝ uitam hanc ſectãtibus ut muliebre cõſortiũ. Fœmineus.n. decor eo formidoloſior funeſtiorq́:quo blandior ut ſileam mores qbus oĩno:nĩl inſtabilius:nihil ſtudio qetis infeſtius. Quiſq̃ reqem quæris:fœminã caue perpetuã officinam litiũ ac laboꝝ. Raro ſub eodem tecto habitãt qes & mulier. Satyricũ uerbũ eſt. Semper habet lites alternaq́ iurgia lectus. In quo nupta iacet minimũ dormit in illo.niſi forte tranquillior eſt concubinæ accubitus. Cuius & fides minor & maior infamia & litigium par. Scitũ eſt & illud clari oratoris dictũ. Qui non litigat:celebs eſt. Poſt hæc paulo infra ſeqtur idem. Quiſq̃ ergo litem fugis:& fœminam fuge.uix alteram ſine altera effugies. Fœminæ & ſi qđ raꝝ eſt mitiſſimi mores ſint ipſa præſentia:utq́ ita dixerim:umbra nocens eſt. Cuius ſiqd fidei mereor uultus atq́ uerba cunctis q̃ ſolitariam pacem q̃rũt:non aliter uitandi ſũt:non dico q̃ coluber:ſed q̃ baſiliſci conſpectus ac ſibila. nã nec aliter oculis q̃ baſiliſcus interficit:& ante contactũ inficit.hæc ille. Quæ & ſi multa ſint & uera haberem q̃ dicerem longe plura.ſed quoniã non exit itentũ præſens.hæc de ſtimulo humani generis dixiſſe ſufficiant.

De Pandora homine a Prometheo facto. Cap. XLV.

PAndora dicit Fulgentius nominatũ eum: quem Prometheus primum ex luto confecit. quod a Fulgentio ob id dictũ puto.qa Pandoræ ſignificatum ſit in latino omnium minus.eo q̃ non ex noticia unius tantũ rei componat̃ ſapiens:ſed ex multis & uerius ex omnibus.ſed talis ſolus eſt deus. Poſſet præterea dici Pãdora a pan qđ eſt totũ:& doris qđ eſt amaritudo: q̃ſi Pandorus oĩ amaritudine plenus. Nil enim in præſenti uita poteſt homo abſq́ amaritudine poſſidere:qđ utrũ ueꝝ ſit ſe unuſqſq́ excutiat:& uidebit. Iob ãt uir ſanctus & patientiæ inſigne ſpecimen uolens hoc improperare humano generi:dixit:Homo natus de muliere breui uiuens tpe multis repletus miſeriis &c.

De Iſide promethei filia. Cap. XLVI.

ISis ut ait Theodontius filia fuit Promethei & paruula a patre Epimetheo patruo derelicta: de q̃ idem Theodontius talem recitat hiſtoriam. Dicit ergo q̃ cum uirgo excreuiſſet: & præſtantiſſimi decoris iam matura uiro Ioui placuiſſet:& ab eo actum ſeu potẽtia ſeu ſuaſionibus:ut in eius iret concubitum:ex quo Iſidem dicit Ioui Epaphũ peperiſſe. Tandem ſeu tanto fidens Amaſio puella:ſeu qa natura ardẽtis eſſet animi:in regni cupidinem incidit:& auxiliariis a Ioue habitis & aliũde cõtractis:uiribus:q̃ſi in effectũ uiribus regem animum iniiciens Argũ Argiuoꝝ regem annoſitate decrepitũ: ſed alias occulatũ hominem traxit in bellum:aduerſus quem cũ deſcendiſſet in aciem factum eſt: ut fractis Iſidis uiribus ipſa caperet̃ Iſis:& ab argo ſeruaretur captiua. Verum iuſſu Iouis patris ſui Stilbon: q poſtea Mercurius appellatus eſt:homo eloq̃ntiſſimus:& audacia atq́ induſtria plenus:decipulis ſuis egit: ut occiſo a ſe Argo ſene a captiuitate liberaret̃ Iſis. Cui cũ non bene cederent res in patria:ſuæ confiſa ſolertiæ conſcenſa naue:cui uacca erat inſigne:ad ægiptios tranſfretauit:& cũ ea Stilbon ob perpetratũ facinus pulſus ex græcia:& cũ ibi iam apis potentiſſimus eſſet eidem nupſit:& datis Aegyptiis caracteribus litterarũ: atq́ oſtenſo terræ cultu in tam grandem deuenit ægyptioꝝ exiſtimationẽ ut non mortalis fœmina: ſed dea potius haberet̃: diuiniq́ illic adhuc uiuenti impenderentur honores. Leontius uero dicebat ſe a Barlaam habuiſſe hanc Iſidem ante tranſfretationem Apis in ægyptum:eidem Api nupſiſſe:& poſtmodũ cũ Ioue concubuiſſe:& ob id cũ reſciſſet indignatus Apis regno argiuorũ relicto in ægyptum abiiſſe:& eam poſtmodum ad ſe accedentem ultro ſuſcepiſſe. In qbus tot ſũt ab utraq́ parte operũ & temporũ inconuenientia: ut non ſolũ auferat̃ hiſtoriæ fides:ſed nec etiam aliqua poſſit ueriſimilitudo rerum adaptari:& potiſſime adueniente Iouis obſtaculo:cuius cũ Api conuenientia tempora huic hiſtoriæ plurimũ auferunt fidei. Sane ſolertibus huius ueritatis inq̃ſitio relinquatur.

De Deucalione filio Promethei:q genuit Ellanũ pſytachũ & Dionyſiũ & Phentrate. Cap. XLVII.

DEucalion omnium ueterum teſtimonio:promethei filius fuit:cui adulto Epimetheus patruus Pyrrham filiam iũxit coniugio. mitis enim ingenii homo fuit: & pyrrha piiſſima fœmina: de q̃bus Ouidius. Non illo melior qſquam:nec amantior æq̃ Vir fuit: aut illa reuerentior ulla dearũ & cætera. Huius enim tempore apud theſſalos ingens fuit diluuiũ:de quo fere omnes ſcriptores ueteres mentionem faciunt:finguntq́ plurima excreſcentibus aquis Deucalionem ſolum cum Pyrrha coniuge in nauicula euaſiſſe:& in Parnaſum deueniſſe montem:& cum iam aquæ ceſſarent Themis adiſſe oraculum conſulturi de humani generis reſtauratione:eiuſq́ iuſſu tecto capite ſolutiſq́ ueſtibus poſtergaſſe ſaxa:tanquam magnæ parentis oſſa:& ea in homines fœminaſq́ conuerſa. Hoc figmentum a Barlaam ſic explicatum referebat Paulus. Dicebat enim ſe legiſſe in græcorum antiquiſſimis annalibus ob hoc diluuium territos homines:& ad ſuprema uſq́ montiũ effugiſſe atq́ intraſſe cauernas & antra una cũ mulieribus ſuis expectaturos finem: & ad hos Deucalionem & Pyrrham ceſſantibus aquis in mœſto atq́ ſupplicum habitu acceſſiſſe:& Deucalionem hominibus & Pyrrham mulieribus non abſq́ labore maximo ſuaſiſſe aquas ceſſaſſe:nec amplius fore timendũ.& ſic eos e uerticibus montium atq́ ex ſaxeis antris eis.ſ.am

bobus præcedentibus in habitatiões & tecta reduxiſſe. Porro Theodontius nõ ſic. Dicit enim delatũ Deucalionem cũ coniuge & aliis pluribus in naui ad Parnaſum. & cũ ceſſaſſent aquæ ibi regni ſui ſedẽ ſtatuiſſe: cum primo Theſſalis imperaret: & ex communi conſilio tanquam bono publico factum: ut reuocatis hominibus & mulieribus e cauernis: quarum quantitas maxima longe hominum numerum excedebat: eo ꝙ uenientibus aquis pauidiores longe anteq̃ homines in montana confugerent: & ſic ex eis nulla periit: cum ex hominibus multi abſorpti ſint: poſita uerecundia quam per tectum caput intelligit. Non enim uerecundamur niſi uidentes: indiſtincte homines quibuſcunqꝫ mulieribus miſcerent: quod per ſolutas ueſtes dicit intelligi. Nam ut ubi de Venere dictũ eſt: Veneris cingulum eſt dictũ Ceſton: quod ipſa fert ad legitimos coitus. Cũ uero in illicitos tendit: cingulum deponit. & ſic illi ſolutis ueſtibus in illicitos ire coitus oſtendebant: & hoc augendæ prolis cauſa: cũ ex multitudine mulierũ uiroꝝ paucitas poſſit ampliſſimam prolem ſuſcipere. Quod autem illos uocat oſſa parentis non ob aliud dictum puto: niſi qꝛ ſicuti ſaxa terræ molem ne effluat continent. ſic & oſſa corpora hominum ſeruant in robore: ſic & labores agricultorum agunt: ut ea producantur ex terra ex quibus nutrimur atqꝫ conſiſtimus: quaſi uideantur ex agris aſſumpti qui incoluere poſtea ciuitates. Ego autem reor illos parentis oſſa dictos: quia ex cauernis & antris montium uti lapides facimus: educti ſint: & ob duriciam ſuam ſaxei dicti.

De Ellano Deucalionis filio: Cap. XLVIII.

ELlanũ dicit Theodontius filiũ fuiſſe deucalionis & pyrrhæ: quem ait Barlaam patre mortuo adeo nomen ſuũ & imperiũ ampliaſſe: ut fere omnis Græcia quæ in egeũ mare uerſa eſt a nomine ſuo Ellada nominata ſit: & Ellades græci.

De Pſytaco Deucalionis filio. Cap. XLIX.

PSytacus Deucalionis & Pyrrhæ filius: ut ait Theodõtius: Promethei aui ſui doctrinis imbutus ad æthiopas abiit: ubi in maxima ueneratione habitus cũ in longiſſimum euaſiſſet æuum: orauit ut rebus ſubtraheret̃ humanis. cuius precibus dii faciles eum in auem ſui nominis mutauere. Huius ego fictiõis cauſam credo ſui nominis & uirtutis phamam: quæ eo cano mortuo uiriditate durauit perpetua: uti ſunt uirides aues illæ. Fuere q crederent hunc Pſitacum eum fuiſſe: q unus ex ſeptem ſapientibus dictus eſt. ſed Theodontius dicit eũ longe antiquiorem.

De Dionyſio Deucalionis filio. Cap L.

DIonyſius ut teſtat̃ Euſebius in libro tempoꝝ: Deucalionis fuit filius: eiuſqꝫ facta claruiſſe dicit circa initiũ ducatus Moyſis. Quæ tamen fuerint nuſq̃ legiſſe memini: præterq̃ cũ in Acticam ueniſſet: a Semacho quodam ſuſceptus hoſpitio: filiæ eius Capreæ pellem largitus eſt.

De Phentrate Deucalionis filio. Cap. LI.

PHentratem Deucalionis fuiſſe filiũ Paulus & nonnulli alii arbitrant̃: eo ꝙ de eo ſic referat Tullius in libro tuſculanarum quæſtionum: Dicearchus autem illo ſermone: quem Corinthi habitum tribus libris exponit: doctorum hominum diſputantium in primo libro multos loquentes facit: duobus phentratem: quendam Phiotam ſenem quem ait a Deucalione ortũ diſſerentem inducit &c. Ex qbus præter originem apparet eum fuiſſe philoſophum.

De Aſtreo Titanis filio. ix. q genuit Aſtream & Ventos. Cap. LII.

AStreus filius fuit Titanis & terræ ut aſſerit paulus. Hũc dicũt Seruius & Lactantius cũ Aurora cõcubuiſſe & ex ea genuiſſe aſtream uirginem: necnon & uentos omnes. Quos dicit paulus cũ ſenex eſſet: dũ fratres aduerſus Iouem bellũ mouiſſent: omnes armauit & emiſit in ſuperos: Eſto Lactantius dicat eos ab Athlante armatos. Aſtreũ potentem aliquem atqꝫ ſuperbũ fuiſſe hominẽ exiſtimo. ideo uentoꝝ patrem dictũ: alicui uentoſæ religioni præfuerit: ꝙ illos armauerit in ſuperos: a uentoꝝ diſcurſione ſumptũ eſt: q ſi a terræ concauitatibus ueniant: ut in altũ erũpant neceſſe eſt.

De Aſtrea filia Aſtrei. Cap. LIII.

AStream Aſtrei Titanis fuiſſe filiam ſatis uulgatũ eſt: q̃ quoniam diis fauit aduerſus patrem & patruuos i cælũ aſſumpta eſt: & in zodaico locata ea in parte quæ ab ea Virgo denominata eſt. Nũc aũt qd ſibi uelit fictio uideamus. Aſtreũ Aſtreæ patrem ego hic non hominem: ſed cælũ aſtrigerũ intelligo: qd ex ſe iuſticiam gignit: dũ ꝑpetuo ordine ſibi diuino mũere dato inferioribus corporibus unicuiqꝫ iuxta ſui q̃litatem indeſinenter opportũa cõcedit. Et huius exemplũ legũlatores pro ut humano ingenio poſſibile eſt noſtram ordinauere iuſticiam. Ex aurora ideo nata dicitur. quia ſicut auroræ claritas ſolem præcedit: ſic ex noticia certa rerum geſtarum debet oriri ſeu oritur iuſticia: ſeu iudicium. Diis fauiſſe dicitur: quia bonis ſemper fauet iuſticia & eiicit reprobos. Ea enim in cæli parte ideo poſita eſt: quia contigua eſt equinoctio ut oſtendatur ex iuſticia rerum æquitatem conſequi. & ſicut ſole ibidem exiſtente æqua temporis pars nocti atqꝫ diei ab eodem ſole conceditur: ſic a iuſticia æquius redditur depreſſæ conditionis hominibus. atqꝫ claris.

De Ventis filiis Aſtrei in generali. Cap. LIIII.

VEnti ut perhibet Seruius & Lactantius Aſtrei Titanis & Auroræ fuere filii hos dicit Lactantius a Iunone ob natũ Epaphum incitatos in Iouem: quam ob cãm a Ioue cauernis clauſi ſũt: & ſub imperio Eoli religati. Sed aliam cãm dicit Theodontius a Pronapide monſtrari in Protocoſmo quæ talis eſt. Dicit enim Pronapides litigium ægre plurimum tuliſſe a Ioue de cælo fuiſſe delectum: & ob id ad inferos deſcendiſſe: & conuentis furiis oraſſe: ſiquid unquam eorum uotis ſuis labor poſſet in poſterum uoluptatis afferre: irent: & ſua uenena quieſcentibus uentis iniicerent ut furiis infeſtati Io-

uis regnum infestarent atq; quietem. Quæ euestigio tendentes:cum eos pacifice sedentes in domo patria in
uenissent:non solum furias:sed odia immiscere:adeo ut in regiones suas abeuntes confestim unus in alte
uum discursum facere:& omne cælum terramque concutere cœpere: Quibus perterritus primo Iuppiter:
deinde commotus eis nõ absque labore captis:& cauernis Eoli inclusis eos sub eius esse iussit imperio. De
quibus æneidos primo scribit Virgilius. Nymborum in patriam loca fœta furentibus austris Et infra per
duodecim uersus. Harum uero fictionum:si uolumus habere sensum ante alia:necesse est ut Astreum ho
rum patrem cœlum credamus astrigerum:ita tamen ut unum sit cælum quicquid inter lunæ concauum &
octauæ speræ conuexum continetur. Nam motum cæli & planetarum tanquam a remotiori tantum paulu
lum causa causari arbitror. Si autem Astreum hominem uentorum patrem uoluerimus:iam supra dictum
est eum imperasse locis:ex quibus multi orientur uenti:& hinc dictus sit uentorum pater. Auroræ autem
dicuntur filii:quia utplurimum appropinquante aurora consueuerunt uenti oriri. Quod nautarum appro
bat auctoritas & consuetudo. Illa enim hora eos surgere dicunt & ob id eadem hora utplurimum suas naui
gationes incipiunt. & hinc Auroræ filii nuncupati sunt. Eos autem a Iunone in Iouem armatos fuisse ideo
fictũ est. qa a terra emitti creduntur:quæ Iuno est:& quadam terræ respiratione impelli:& cum alibi neque
ant præter in aerem impingi:cum aer Iuppiter sit:in Iouem armatos:idest impetuosos fictum est. Quod au
tem litigium opere furiarum eos & inquietare regnum Iouis:& inter se hostes fecerit:a motu eorum & ope
re sumptum est. Nam si ab oriente uentus surrexerit:& itidem ab occidente:ut & per aerem & in se concur
rant necesse est:ex quo uidentur hostes:& regnum inquietare Iouis. Eos autem sub imperio Eoli religatos
in cauernis ideo dictum est:quia Eolides insulæ qbus olim præfuit Eolus. & ab eo denominatæ sunt. ple
ne sũt cauernarum:cauernæ autem plenæ sunt aeris & aquæ:cuius motu causatur calor:& ob calorem sur
gunt ex aqua uapores:quos calor ipse reuoluit in aerem:qcum in loco non capaci consistere nequeat egredi
tur. & si arctus sit egressus de necessitate impetuosior & sonorior & diuturnior exit. & sic cũ generati uenti
e cauernis eolidarũ insularũ exeant fictum est eos in cauernis Eoli religatos:atque suo sub imperio positos.
Sed Virgilius sub hac fictione longe aliud sentit:quod quoniam non spectat ad propositum non appono.
Est præter fictiones horũ prægrandis potentia. Sũt distinctæ regiones & nomina. Sũt insuper scdm quos
dam pauciores:secũdum uero alios plures. nec eisdem nominibus ab omnibus nũcupati sunt:de quibus an
tequam ad singulorum sermonem ueniamus:pauca dixisse non erit incongruum. De eorum potentia no
minibus & regionibus:in maiori succincte scribit Ouidius. Et cũ flaminibus facientes frigora uentos. His
quoq; non passim mundi fabricator habendum Aera permisit:uix nunc obsistitur illis:Cum sua quisq; re
gat diuerso flamina tractu. Quin lanient mũdũ:tanta est discordia fratrũ:Eurus ad auroram nabathea quæ
regna recessit Persidaq; & radiis iuga subdita matutinis Vespere & occiduo quo littora sole tepescũt Pro
xima sũt Zephyro:scythiam septemq; triones Horrifer inuasit boreas:contraria tellus Nubibꝰ assiduis plu
uioq; madescit ab austro. & ce. hos duodecim esse dicit Isidorus ethimologiarũ lib. cosq; sic disponit & no
minat: Qui ab oriente uerno in occiduũ tendit. ideo dicitur subsolanus. quia sub ortu solis nascitur. Huic
duos collaterales annectit:eurũ scilicet a sinistris:quem sic ait uocari:eo q a Eoo spiret:idest ab oriente æsti
uo. A dextris uero dicit esse Vulturnũ: sic dictus quod alte tonet. Austrũ inde a meridie flantem sic dicit
dici:q aquas hauriat:eumque græce appellari nothum. A dextris eius dicitur esse Euroaustrum inde di
ctum q inter eurum sit & austrum. Sic & qui a sinistris est austroaphrum. quia inter austrũ sit & aphrum.
Sic & idem lybonotus uocatur:eo q inde libs & hinc sit illi nothus. Zephyrum autem subsequenter ab oc
ciduo flantem dicit eo sic appellatum q flores & gramina eius uiuificentur spiritu:atque eundem uocari fa
uonium latine:q his faueat quæ nascuntur:cuius a dextra Aphricum seu Lybin a regione unde spirat de
nominatum a leua uero chorum:eo q uentorum circulum claudat. & quasi chorũ faciat. Antea tamen di
cit chaurum nominatum:& a nonnullis argeston. Septentrionem inde dicit dictum: eo q a circulo septem
stellarum consurgat:cui ponit a dextera circium:a uicinitate chori sic denominatum. A sinistra uero Aquilo
nem cuius nominis causam dicit q aquas extinguat & dissipet nubes:eumque dicit & Boream nominari:
q ab hyperboreis montibus egredi uideatur. Scribit præterea Isidorus his. xii. designatis. alios etiam esse
uentos:quos ego eosdem puto:sed aliis nominibus appellatos:utputa Ethesias:quas ait statuto anni tempo
re a borea in ægyptum efflare. Sic & auram & altanum. auram uero ab aere dictam:q lenis sit quasi agita
tus leniter aer. altanum in pelago fieri:& ab alto denominatum. Turbonem insuper a terra dictum dicit. est
enim uentorum circũuolutio quædam perniciosa persæpe. Fragorem a fractarũ rerum sonitu denomina
ri dictum uentum ait. Sic & procellam dictam:eo q cũ pluuia flans euellat. Vitruuius autem ubi de archi
tectonica scribit. xxiiii. esse uentos ostendit. Dicit enim austri collaterales leuconothum & altanũ. Aphrici
libonothum & subuesperũ fauonii ergastes & ethesias:cauricircium & chorum. Septentrionis Thraciam
& Gallicũ. Aquilonis supernas & cecias. Solano curbas & orinthias. Euro circias & uulturnũ. Alibi autẽ
dicit ipse Vitruuius eos. viii. tantum esse scribens. Andronichum Cyrrestem ad demonstrationem opinio
nis huius Athenis turrim octogonam construxisse. & singulis lateribus sculptam eius uenti imaginem cui
illa facies muri esset aduersa posuisse. & tandem metha marmorea super turrim imposita æreũ trionem su
per imposuit illi dextra uirgam porrigentem. Qui cũ circũageretur a uentis uirga designabat:q esset:q fla
ret. & sic dicit compertum inter solanum & austrum eurum. Inter austrum & fauonium africum. Inter fa
uonium & septentrionem chaurum seu corum. Inter septentrionem & Solanum aquilonem. quam descri
ptionem tanquam optimam atq; ueram mediterranei maris nautæ omnes seruant & potissime Ianuenses:q
profecto cæteros nautice artis excedunt ingenio.

De ſubſolano uento & uulturno & euro collateralibus ſuis filiis Aſtrei. Cap. LV.

EXpedito de uentis in generali de unoquoq; ſecundum Iſidori deſcriptionẽ: In particulari pauca dicenda ſunt & primo de ſubſolano oriẽtali uento. Hic ut beda dicit calidus ẽ & ſiccus: ſed temperate & ideo caldus: quia diu ſub ſole moretur. Siccus autem quia cum oceanus orientalis multum diſtet a nobis exquo humiditatem ſumere creditur eam omnem ueniendo dimittit. Sed abſit ut credam ridiculum iſtud omnem. ſ. uentum qui ad nos ab orientis plaga uenit oriri in oriente extremo: cum certiſſimum habeatur multos apud æolidas oriri ut prædictũ eſt: ex quibus nõnulli in nos efflant quos nos orientales & merito dicimus. quam ob cauſam ſalua ſemper reuerentia Bedæ: fruſtra dictũ puto eos ob longinquitatem originis ſuæ ad nos mutata complexione uenire: huic eiuſdem complexionis ſunt a dextris uulturnus omnia deſiccans a ſiniſtris uero Eurus nubes aggregans ſeu generans.

De notho uento & Euro auſtro atq; auſtro afro collateralibus eius filiis aſtrei. Cap. LVI.

NOthus auſtralis eſt uentus naturaliter frigidus & ſiccus uerum dum per torridã zonam ad nos ueniens tranſit: calorẽ aſſumit: & ab aquarũ multitudine in meridie exiſtente ſumit humiditatem. & ſic mutata natura ad nos uenit calidus & humidus: & calorẽ ſuo poros terræ aperit & humorẽ ut plurimum multiplicare: & nubes & pluuias inducere conſueuit. Huius formam ſic deſcribit Ouidi. Madidis nothus euolat alis Terribilẽ picea tectus caligine uultum. Barba grauis nymbis: canis fluit unda capillis. Fronte ſedent nebulæ: rorant pennæq; ſinuſq; & cæ. Huic eiuſdem complexionis a dextris eſt auro auſter: qui tempeſtates in mari generat: eo q ut dicit Beda ab imo ſuflet: a ſiniſtris autem euſtro afer: quem aliqui dicunt calidum & temperatum.

De ſeptẽtrione uento & circio collaterali eius: & filiis aſtrei. Cap. LVII.

SEptẽtrio uentus eſt a plaga in qua oritur nuncupatus. naſcitur enim in locis aquoſis: & congelatis & excelſis montibus: ex quibus ad nos uſq; purus flat. eo q in locis: per quæ tranſitus facit nullus ob intenſum frigus reſoluitur uapor. Hic aerem ſerenum facit: & quas excitauerat auſter peſtes repellit & purgat. Complexione autem cũ collateralibus frigidus eſt & ſiccus. Qui. n. a dextris eſt: circius appellatur niuium grandinumq; productor. A ſiniſtris autem aquilo eſt: ſeu boreas: de quo latior ſermo ſequitur.

De aquilone ſeu borea uento aſtrei filio: & collaterali ſeptentrionis: qui genuit Zethum calaim & arphalicem. Cap. LVIII.

BOreas ſeu aquilo uentus collateralis eſt ſeptẽtriõis: & natura ſua habet nubes diſſipare: & aquas colligere gelu: cuius uires & operã in perſona ſui loquens deſcribit Oui. dicens: Apta mihi uis eſt: qua triſtia nubila pello: Et freta concutio nodoſaq; robora uerto. Induroq; niues: & terras grandine pulſo. Idem ego cũ fratres cælo ſunt nactus aperto. Nam mihi campus is eſt tanto molimine luctor: Vt medius noſtris concurſibus inſonet æter. Exiliantq; cauis eliſi nubibus ignes: Idem ego cũ ſubii conuexa foramĩa terræ. Suppoſuiq; ferox imis mea terga cauernis. Sollicito manes totumq; tremoribus orbem. &c. Ex hoc plures dicunt fabulæ. Nã Seruius dicit eum amaſſe hiacynthum puerũ: qui etiam ab Apolline amabatur: & quoniã cerneret amorẽ pueri in amorẽ apollinis magis q̃ in ſe flecti: iratus diſco ludentem interemit. Præterea dicit Ouidius eum amaſſe Orythiam Ericthonii regis athenarum filiam: ac eam in coniugem poſtulaſſe: quæ cũ non daretur indignans ſe diſpoſuit ad rapinam: rapuitq;: & ex ea Zethũ & calain filios ſuſcepit. Inſuper dicit Homerus in iliade inducens æneam achilli loquentẽ in pugna boreã pulcherrimas Dardani adamaſſe equas & ex eis equos. xii. ulociſſimos ſuſcepiſſe. A quibus ſi corticẽ fabularum amouerimus aduertemus prio boreã hiacynthũ: qui flos ẽ: & iõ puer: quia nullus diu uiuit flos: amare. hac in forma: qa forte flabat ſæpiſſime p prata plena hyacĩthis: quaſi uiſurus quos diligebat: uti & nos crebro uiſuri uadimus quos amamus. Qui hiacynthus & ab apolline. i. a ſole amabatur. Nã & ipſe pductor taliũ & ſpectator amator etiam dr: & qa taliũ fotor ẽ: & iõ a hiacyntho amari dr: qa unaquæq; res adamare uĩ p qd ad eẽ deducit: & pſeuerat i eẽ. nã flores & alia ſole agẽte naſcunt & uiuũt q̃diu uiuũt. a borea autẽ ideo occiſus dicit: quia boreas horriditate ſui flatus cuncta humore priuat: atq; deſiccat. Amaſſe eum Orythiam hiſtoria ẽ. Dicit enim Theodontius boreã iuuenem fuiſſe Thracem nobilẽ & animoſum: qui tractus fama matrimonii contracti a Thereo: qui pandionis filiã habuerat in coniugem: cum audiſſet Orythiam Ericthonii athenienſium regis formoſiſſimam puellam eſſe cupidine captus eius petiit coniugiũ quod cum illi negaretur ob inceſtum commiſſum a thereo in philomenam: quaſi ſimilis illi boreas facturus eſſet: iratus captato tpe: illã rapuit anno regni Ericthei. ix. & filios ex ea ſuſcepit: & ſic fabulæ locum & nomen iuuenis: & regno adinuenit. Equos autem Dardani a borea genitos: ideo dici arbitror: quia poſſibile fuit Dardanũ fama bõitatis equorum eius regionis tractum miſiſſe ibidem: & proletarios aſſumpſiſſe: quibus iũctis æquabus ſuis optimos atq; ueloces ſuſcepit equos: quorum ſucceſſores eius prolẽ ſemper poſtmodũ ſeruare. & hinc ſumptũ eos boreæ filios extitiſſe.

De Zeto & calai filiis boreæ. Cap. LIX.

ZEthus & calais filii fuere boreæ & Orthiæ: quos teſtatur Oui. cum Iaſone & aliis argonautis ad Colchos iuiſſe. Verum ut dicit Seruius: cũ a phineo rege archadiæ: q eo q ſuaſiõe nouæ cõiugis filios cæcauerat: diis cæcatus & ipſe fuerat: eiq; ut eſcas fœdarent atq; ſurriperent arpyiæ obſcœne aues fuerãt appoſitæ: ſuſcepti hoſpitio remunerationis gratia ad expellendas aues zetus & chalays: qm̃ alati erãt miſſi ſũt. Qui cũ illas ſtrictis gladiis pſeq̃rent ex archadia pulſas uſq; ad inſulas: quæ plotæ appellãt perſecuti ſũt. Ibi uero monitu Iris ut deſiſterẽt Iouis canes ulterius perſequi ad ſocios redierunt. Quæ in-

uenum conuerſio nomen imutauit iſulis:& ubi plotæ dicebantur Strophades dictæ ſunt.nã Strophæ grę
ce latine conuerſio dicit̃.Hæc ego de iſtis legiſſe memini:quid autẽ habeãt ſub uelamine fictiões detegẽdũ
eſt.Dicit ergo Ouidius hos poſt pueritiã pẽnas habuiſſe:pro quibus ego itelligo barbã & uelocitatẽ:quæ ĩ
adoleſcentia hoibus ueniũt.Circa aũt allegoriã pulſarũ ab his arpyaꝝ dico ꝙ diuino munere oẽs boni naſci
mur:& prima mortaliũ cõiunx bonitas:ſeu innocẽtia ẽ:ſed tandẽ grãdiores effecti:utplurimũ abiecta ino-
cẽtia deprauamur:& tũc ſecũda ſupinducit̃ uxor:cũ quis cõcupiſcibilis appetitus iudicio ſe trahi permittit.
ꝙ in quã pnicioſos deducat ſaltus.Phineus teſtis eſt:qui auri cupidie occupatus:dũ auaritiæ credit:quæ ſe-
cunda uxor illi fuit:filios priuat luminibus.Filii autẽ noſtri laudabiles actus ſunt:quos tũc priuamus lumie
cũ illos obſcœnis operibus deturpamus.Quid eni turpius agere poſſumus:q̃ bonã mentẽ abiicere:ut diui-
tias acqramus.Quod teſte Seneca philoſopho facete Demetrius peteti cuidã libertino dixit:Facilẽ.ſ.ſibi ad
diuitias uiã:quo die pœnituiſſet bonæ mẽtis.Sic & nos cæci efficimur:quãdo ob cenſus deſideriũ nimiũ ĩ
rapinas & turpia lucra delabimur.Apponunt̃ eni talibus arpyæ fœdæ uolucres atq; rapaces:quas ego mor
daces auaroꝝ curas & ſollicitudines itelligo:a qbus iõ auaris ſurripi dicunt̃ dapes:quia dum talibus detinẽ
tur cogitationibus in tam grãdẽ ſui obliuionẽ auari ueniũt:ut ẽt aliquãdo cibũ ſumere efficiantur immemo
res:ſeu dum auri cumulũ augeri ſatagũt:ſibiipſis cibos extenuant & ſua miſeria fœdos faciunt.Argonau-
tæ qui apud ad hunc hoſpitantur:quoniam illuſtres omnes iuuenes fuere:& uirtute conſpicui loco ſalubri
um cõſilioꝝ ſumẽdi ſũt:q̃ & ſi ægre ſuſcipiãt̃ a talibus ſuſcipiũt̃ tñ aliqñ & ſuſcepta loco mũeris retribuunt
boni inqſitionẽ.quæ ſecundũ fulgentium ꝓ zeto & calai intelligitur. Hæc autẽ boni:ideſt ueritatis inqſitio
agit:ut canes iouis:ideſt mordaces curæ.& alienis bonis cõtinue inhiãtes pelluntur uſq; ad ſtrophadas:id-
eſt uſque ad conuerſionem animi perquirẽtis bonũ:quæ conuerſio eſſe nõ poteſt:niſi omiſſis uitiis & cõcu
piſcẽtiis in uirtutes qs græſſus dirigat ſuos:& tunc remanet a ſordibus deſiderioꝝ turpiũ imunis mẽſa Phi
nei.Sane leontius lõge breuius huius ſenſum expedit.Dicit.n.hiſtoriã hãc fuiſſe talẽ phineũ ditiſſimũ fuiſ
ſe regẽ archadiæ:& auarũ:& mortua Steneboe cõiuge:ex qua palemonẽ:& phineũ ſuſceperãt filios:ſupin
duxit arpalicẽ boreæ filiã:& ſororẽ Zeti & calai:cuius precibus ipſe filios excæcauit:quod ſciẽtes pyratæ:q
plotas iſulas icolebãt:quaſi in deſtitutũ auxiliis & odioſum ſuis ob ſelus cõmiſſum in filios uenere & obſe-
derũt eũ & machinis erectis uſq; in regiã putrida ſordeſq; iacebãt.Tandẽ uenientibus zeto & calai uocatis
cum longis nauibus:eum liberauerunt obſidione:pyrataſq; uſq; ad Strophadas repulere.

De arpalice boreæ filia & phinei coniuge. Cap.LX.

a Rpalices ut dicit leõtius:filia fuit boreæ:ex qua matre nõ dicit.hæc phineo regi archadiæ nupta
fuit:ut ſupra proximo patet:& infeſta præuignis.

De Zephiro uento & aphryco & coro collateralibus eiũs filiis aſtrei. Cap.LXI.

Ephyrus uentus eſt occiduus:qui a latinis uocatur Fauonius cõplexione frigidus & humidus:tẽ
z perate tñ.Hyemes autẽ reſoluit:& germina floreſq; producit:& dicitur zephyrus a zeph:quod
latine uita ſonat.Fauõius aũt:eo ꝙ foueat germinãtia:uel faueat germinibus.Flat enim ſuauiter
& placide:& a meridie uſq; in noctẽ a pricipio ueris uſq; ad æſtatis finẽ.A dexteris eius aphri-
cus ponit̃:q tẽpeſtuoſus fulmina & tonitrua generat.A ſiniſtris aũt eius corus:q ut Beda dicit:in oriente nu
biloſum aerem facit:cũ ſerenũ faciat in occiduo.De zephyro recitatur talis fabula.Nymphã.ſ.fuiſſe nomie
Corin a Zephyro dilectã:& in coniugẽ acceptã:eiq; ab eo in munus amoris atq; uiolatæ pudicitiæ omne
ius in flores cõceſſum.Fãq; ex colora florã uocauit.Præterea refert Homerus in illiade hĩc Tyellã cõpreſ-
ſiſſe arpyiã:& ex ea xãthũ:& baliũ achillis equos ſuſcepiſſe.Harũ fabulaꝝ intẽtio talis eſſe poteſt.Dicit lactã
tius in lib.dinaꝝ iſtitutionũ Florã fœminã magnas ex meretricio q̃ſiſſe opes:quaꝝ moriẽs romanũ populũ
ſcripſit hæredẽ:parte ſeruata:quæ ſub annuo fœnore præſtaretur:ex quo ſcilicet fœnore uoluit ut ſuus na
talis dies ſingulis annis æditione ludorũ celebraretur:qui ludi Florales:& ſacra floralia.a Flora nuncupata
ſunt:quod quia ſenatui tractu temporis flagitioſum uiſum eſt:cum timore plebis retractare non poſſet.ab
ipſo meretricis nomine argumentum ſumi placuit:ut rei pudendæ dignitas adderetur & inde finxerunt
floram floribus præeſſe:eamq; oportere ludis placare:ut fruges cum arboribus:aut uitibus bene proſpere
que florerent.Quem colorem ſecutus Ouidius Nympham non ignobilem zephyro nuptam ait:& dotali-
cio munere ut floribus præeſſet accepiſſe a ſpõſo.Qui ludi ut dicit lactantius:memoriæ meretricis con-
ueniunt.Nam omni laſciuia & uerborum licentia:quibus omnis obſcœnitas effunditur:poſitis flagitante
populo a meretricibus ueſtimentis:quæ ludis in illis mimorum fungebantur officio:celebrantur.Ex Tyel
la autem arpyia equos ſuſcepiſſe:neſcio quid uelit Homerus.niſi id forte ꝙ apud Eliſbenem extremum
Hiſpaniæ in occiduum oppidum equas facere conſueuiſſe apud plinium ſecundum legimus.Quas dicit
plinius in concupiſcentiam prolis ſuſcipiendæ uenientes hyulco gutture:conſueuiſſe flantes zephyros ſu-
ſcipere:& exeis concipere:& parere uelociſſimos equos:breui tamen æuo ualentes:& ſic forſan ex equa
cui nomen erat Thyella:quæ impetus ſeu procella interprætatur:factũ eſt:uel ut ſupra de equis Dardani ex
borea conceptis diximus.

De Aloo Titanis.x.filio. Cap.LXII.

ALous ut ait Theodntius:filius fuit Titanis & Terræ:cui coniũx fuit:ut ẽt Seruius aſſerit.Hyphi
media:quã cũ uiolaſſet Neptunus:duos ex eo peperit filios:Othum & Ephyaltem:quos Alous
educauit in ſuos:& cũ.ix.digitis:ut dicit Seruius:ſingulis menſibus creſcerent parantibus Gy-
gantibus bellũ aduerſus ſuperos:nec ob ſeniũ Alous ad illud poſſet accedere:hos miſit geminos
adiutores:quibus ubi de filiis neptũi dicemus.

De pallene.xi.Titanis filio q gẽuit Mineruam. Cap.LXIII.

PAllenē seu Pallātē unū fuisse ex filiis Titanis dicit Paulus īsulāq̄ in Aegeo mari tenuisse:& a se denominasse Pallenē:hominē imanē:& superis aduersū plurimū: cuius Lucanus meminit dicēs:Pallenea ioui mutauit fulmia Cyclops. Hūc dicit idem Paulus a Minerua in bello aduersus Iouē facto occisum:& ob id eā palladē denoiatam. Et alibi dicit idē paulus: eū ob eius seuitiam aut bellū a Ioue fulminatū. Sane Theodontius ei dicit fuisse filiā noie Mineruā:a qua cū illi conaret uirginitatē surripere:occisus est.

De Minerua pallantis filia. Cap. LXIIII.

MInerua ut supra proximo patet iuxta Theodontiū:filia fuit pallantis: a se ob uirginitatē tuendā occisi. Hæc ut Tullius dicit ubi de naturis deorū inter plures alias mineruas. v. fuit: eiq̄ ait ab antiquis pinnata apponi talaria. se qa occiso patre uelox fuerit ad fugā seu ob aliā cām factū sit.

De Runco & purpureo. xii. & xiii. filiis Titanis. Cap. LXV.

RVncus & purpureus:ut asserit Priscianus in maiori uolumine:filii fuerunt Titanis & terræ:quorum ait neuium poetam meminisse aientem. Inerant signa expressa quomodo Titani bicorpores magniq̄ Athlantes Runcus atq̄ pupureus filii terras pro terræ &c. Et Horatius in Odis: ait Aut qui minaci Porphyrion statu. De his autem aliud legisse non memini.

De lycaone. xiiii. titanis filio qui genuit calisthonem. Cap. LXVI

LYcaonem Arcadiæ regem dicit Theodontius:quod nusq̄ alibi legi:filium fuisse titanis & terræ seu ob splendorē regium:seu ob insigne aliquod facinus:seu quod potius credo: quia nequam fuit homo & deorum spretor atq̄ uilipensor:sicut plurimum legimus fuisse titanes. Ex eo autē talē refert Ouidius fabulā. Cum ascendisset in cælum mortaliū clamor quoniam omnia male agerentur in terris:uoluit Iuppiter experiri præsentia:& forma hois sumpta deuenit in regiam lycaonis:egit que ut aduerterent populi:quia deus esset in terris:q cum sacris operā darent: a Lycaone risi sunt omnes. Qui tamē ut experiret:nunqd ut dicebatur:hospes suus iuppiter esset:cōspirassetq̄ in nocturnā eius necē: nec peregisse potuisset:ad aliud facinus repente intēdit animum:& occiso ex obsidibus molossorū uno: undis partim:partimq̄ prunis excoqui iussit:& illū comedēdū ioui apposuit. Qui cū cognouisset scelus:spreuissetq̄ cibū:ignē i regiā lycaonis iniecit:& abiit. lycaon āt territus: abiit in syluas & in lupū uersus morē rapinæ pristinū seruare cœpit:in greges sæuiēs sanguinis auiditate. Sub hac fabula historiā eē talē dicebat leōtius Fuit olim inter Epiros:ex quibus aliqui postea a molosso pyrrhi filio molossi dicti sunt:& pelasgos: q postea Archades:controuersia:de qua cū in concordiā itū esset. petiit lycaon:qui tunc præerat pelasgis: ut sibi in robur initæ concordiæ daret saltē obses unus ab Epyris:eo q̄ ab eis fuisset primitus exorta discordia: Cui a molossis usq̄ ad certū tēpus iuuenis unus ex nobilioribus concessus est. Qui cū nō remitteretur in termio a lycaone per legatos gentis suæ reqsitus est. lycaon autē:seu qa supbe requisitus uideret:seu ob aliam causam turbatus:eo q̄ pessimus eēt homo:& inflati animi:respondit legatis se in sequenti die obsidem redditurum:iussitq̄ in mane sequenti secum in conuiuio essent:& clam obside occiso atq̄ decocto legatis aliisq̄ conuiuantibus iussit apponi. Erat forte iter eos epulas iuuenis adhuc lysania:is qui postea iuppiter dictus est:homo ea tempestate apud arcades existimationis permaximæ: qui cum mēbra humana nouisset:eiectis mensis turbatus atrocitate facinoris prosiluit in publicū:& in lycaonem sibi fauentibus popularibus omnibus euestigio conspirauit:& congregatis uiribus eum traxit in pugnam:superatūq̄ regno priuauit. Lycaon autē deiectus exul & inops cū paucis fugit in syluas:& cœpit itineribus insidiari & raptu uiuere:qd fabulæ locum dedit:q̄ in lupū uersus sit. Nam si rite uelimus inspicere:nulli dubiū eē debet:quin q̄cito ad auaritiam & rapinam mentem apponimus humanitate exuti:lupum euestigio induamus: atq̄ tādiu pseueramus in lupum:q̄diu talis appetitus perseuerat in nobis:humana tantum reseruata effigie. Dicebat insuper idē leōtius:alios affirmare lycaonem in uerum lupum fuisse conuersum:asserentibus talibus in archadia lacum fore:quem siquis trasnatasset:illico transformabatur in lupum:& si a carnibus abstinuisset humanis: & anno. ix. transacto lacū eundem iterum transnatasset:ei forma pristina reddebatur. Quod sciens lycaon & plurimū iram Iouis timens atq̄ suorū:& ob suā perfidiā ignorās:quo satis tutā posset habere latebram ad expectandum absq̄ suspitione uitæ rei exitū. lacum transnatauit.& uerus lupus effectus inter alia eiusdem speciei animalia habitauit in syluis:relicta filia unica uirgine Calisthone. Præterea scribit Plinius in lib. naturalis historiæ:bellorum inducias huius lycaonis inuentum fuisse:ludorūq̄ gymnicorum in archadia.

De calisthone filia lycaonis:& matre archadis. Cap. LXVII.

CAlistho filia fuit lycaonis:ut satis per Ouidi. patet. Hæc ut scribit Paulus iam patre fugato inter rerū tumultu adhuc uirgo regiam exiuit: & aufugit ad nemora:ubi se uirginibus Dianæ dicatis sociam iūxit:apud quas a Ioue in habitu transformato Dianæ oppssa est: & cum turgescente utero appareret crimen:pulsa peperit archadē:De quibus ambobus plene isra ubi de archade dicetur:& ea potissime:quæ a leontio de fictione relata sunt. Sane hæc pluribus est appellata nominibus. nam græce arctos dicitur:quod latine sonat ursa. Præterea & elyce dicitur a gyri circuitione: nā græce elyci dicuntur gyri. Nuncupatur etiam cynosura:qd nomē ante fuerunt duo noia. cynos. s. qd sonat latine canis. Nam imago cælestis:quæ postea ursa dicta est canis dicebat:& forte adhuc apd quosdam dicit:& uros qd latine bos syluestris sonat. nam & eodē noie dicta est propter eleuatam caudam ad semicirculi formā:qd magis ad syluestrē bouē spectat:q̄ ad canem faciat:aut ursam. Nam sicut dr:fert syluestris bos caudam eleuatam:ut semicirculū facere uideat. Appellat & phœnix:sic uolente Thalete inuentore:qui phœnix & ipse fuit seu qa phœnices:qui instructissimi fuere nautæ:ea in nauigatione primi sunt usi. Dicit & septētrio: q̄ etiā archadi:seu maiori ursæ nomen est:eo q̄ septē denotet stellis. nā trion seu teron stella interpræatur.

De gigantibus ex sanguine Titanorum procreatis & terra. Cap.LXVIII.

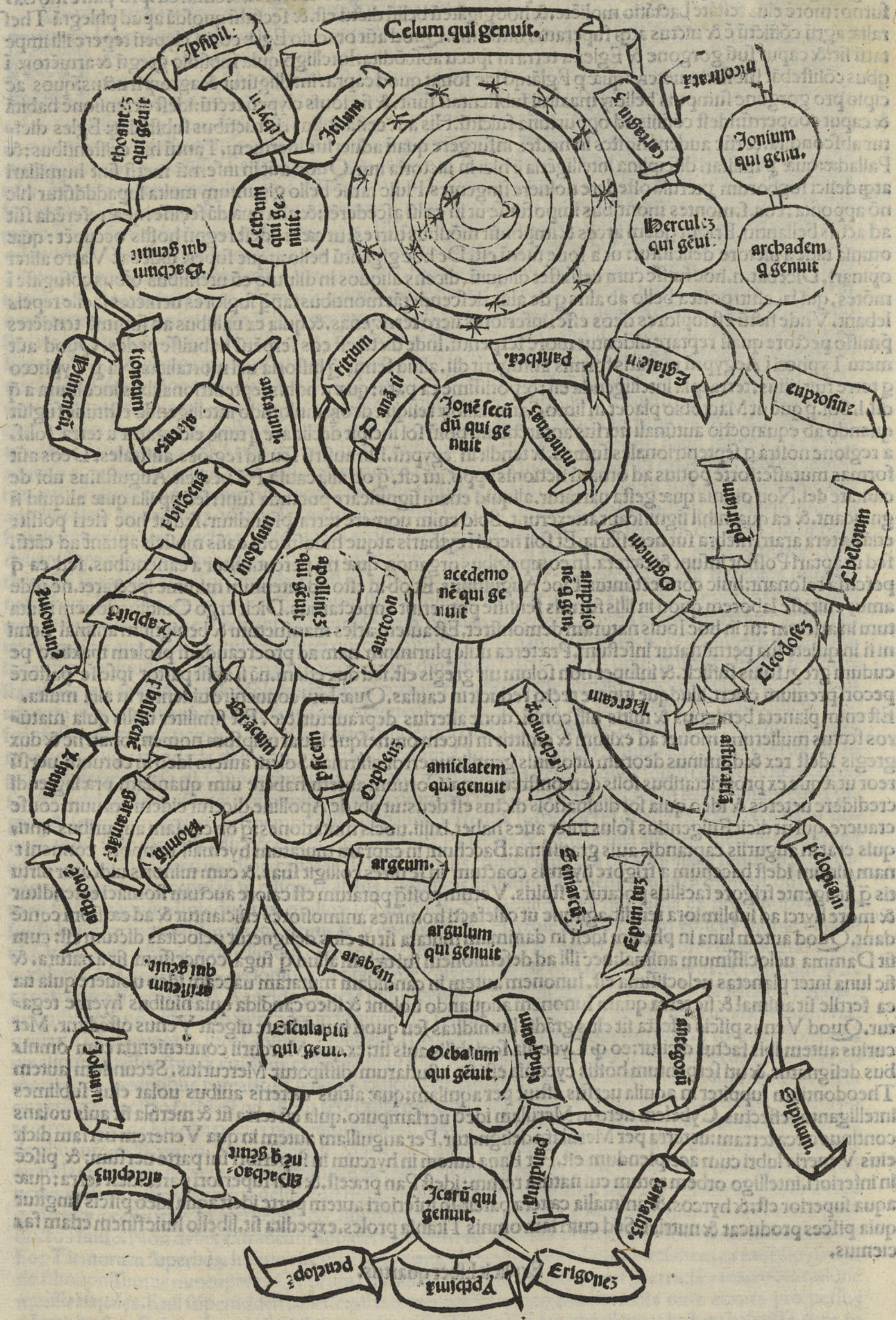

Igantes:ut Paulus & Theodontius testant̄:nati sunt ex sanguīe Titanorū & terra: qđ etiā testari
uī̄ Ouidi.in maiori uolumine:ubi dicit. Obruta mole sua cū corpora dira iacerent. Et infra per
sex uersus:hos Theodontius dicit pedes anguiū habuisse:& bellū mouisse ioui.ut patres fece-
rant. Verum nil ausos:donec Egla speciosissima mulierū:& coniunx panis a terra matre eorum
celaretur in specu:qua occultata extemplo in deos fecere impetū:atq; eos adeo terruere:ut in ægyptum usq;
formis mutatis expellerent:de quibus sic dicit Ouidi. Emissūq; ima de sede typhea terræ Cælitibus fecisse
metum:cunctosq; dedisse Terga fugæ donec fessos ægyptia tellus Ceperat:& septem discretus in hostia
nilus. Huc quoq; terrigenā uenisse Typhea narrat. Et se mētitis superos celasse figuris. Duxq; gregis dixit
fit Iuppiter ide recuruis. Nunc quoq; formatus libycis cū cornibus ammon. Delius in coruo ꝓles semeleia
capro. Phele soror phœbi niuea saturnia uacca Pisce uēus latuit:cyllenius ibidis ales &c. Veꝝ ī aliqbus the-
odontius & Ouidi. dissentire uident̄:cū Theodontius dicat a gigantibus hoc factū:& Ouidi. dicat Typhe
um ex imo terræ uenisse atq; fecisse. Præterea & in formis deorū. Nā dicit Theodontius iouem in aquilam
uersum. Cybelem in merulā. Venerē in anguillam. Pana aūt se in fluuium fere totū deiecisse. Superiorem
uero partem q̄ remansit in ripa in hyrcum mundatā dicit. quæ intrauit fluuium in piscem:ex qua figura po
stea iouem capricornū signū fecisse dicit. Tandē iouē asserit oraculo habuisse:si uictoriā uellet clypeum ex
Egla panis coniuge tegeret.& caput suū gorgone. Quo facto præsente Pallade fugati sūt:atq; obruti gigan
tes:& apud īferos a ioue detrusi. Multa his dictis superdicenda ueniūt:si fictionū uelimus ambages resol-
uere. Sed ante omnia nō omnino fictum est fuisse gigantes:idest homines forma:seu statura ultra modū
cæteros excedentes:imo constat esse uerissimū:& liquido his diebus apud Drepanū Siciliæ oppidū fortui-
tus demōstrauit euentus. Nā cum in radicibus montis:qui supereminet Drepano haud longe ab oppido:
nōnulli agrestes ad construendā pastoralem domū fundamenta foderēt:apparuit cauernæ cuiusdā introi-
tus.quē cū uisuri quidnā intus esset faculis incensis fossores intrassent auidi:antrū summæ altitudinis atq;
amplitudinis īuenere:per qđ incedentes in oppositum introitus ingentis magnitudinis sedentem uiderūt
hominem:ex quo terrefacti repente fugam arripientes exiuere antrū:nec ante tenuere cursum:q̄ in oppidū
deuenissent occurrentibus quid uiderant nunciantes. Mirabundi autem ciues uisuri qdnā mali hoc esset:
incensis funalibus armisq; sumptis:quasi in hostē unanimes exiuere ciuitatem:& ultra trecentos intraue-
re specum. Videruntq; nō minus q̄ primum stupidi quem retulerāt uillici. Tādē proximiores facti: postq̄
non uiuum esse hominem norunt:uiderunt sedentē quēdam in sede:& sinistra manu innixum baculo tan
tæ altitudinis atq; grossitiei:ut excederet quēcunq; prægrandis nauigii malum:sic & hominem inuisæ atq;
inauditæ amplitudinis:nulla ex parte corrosum aut diminutū. Et cum ex eis unus porrecta manu tetigisset
stantē malum euestigio malus solutus in cinerē corruit:remāsitq; ueste nudatus baculus alter plumbeus ad
manum usq; tenentis ascendens:& ut satis aduerterūt:plumbum erat ad augendum in grauedinem ma-
lo infusum:q; postea ponderantes asserunt:qui uiderunt fuisse ponderis.xv.cātariorū drepanensium: quo
rum unusquisq; ponderis est librarum cōmuniū cētum. Demum hominis statura tacta æque corruit: & in
puluerē ois fere uersa est. Quē quū nōnulli tractarēt manibus:tres dentes adhuc solidi cōperti sunt mōstruo
sæ grādiciei. pōderis aūt erāt triū rotulorū.i.cētū cōium unciarū. Quos drepanites in testimonium cōpti gi-
gātis:& sempiternā posteritati memoriā filo alligauere ferreo:& suspendere ī quadā ciuitatis ecclesia in ho-
norē annūciatæ uirginis edita:& eiusdē titulo īsignita. Præterea & partē cranei āteriorē īuenere firmissimā
adhuc:& pluriū frumēti modioꝝ capacē. Sic & os alterius cruris:cuius & si ob annositatē nimiā in putredi-
nē pars deuenisset:ꝑceptū tñ in reliquo ē ab his q totā hoīs altitudinē ad mēsurā cuiusq; minimi ossis noue
re eū fuisse magnitudinis ducētoꝝ cubitoꝝ uel amplius. Suspicatūq; est a quibusdā ex prudētioribus hūc
fuisse Ericē loci potentissimū regē Brutis & Veneris filiū ab Hercule occisum:& in eodem monte condi-
tū. Quidā autē arbitrāt̄ Erithellū:qui olim in funebribus ludis ab Aenea ꝓ Anchise pr̄e editis pugno taurū
occiderat. Alii uero unū ex cyclopibus:ut potissime Polyphemū:de quo multa Homerus:& post eum Vir.
ut patet circa finem tertii li. Aeneidos. Fuere igit̄ ingentis staturæ gigantes:quod & sacra testatur pagina:
ex quibus etsi nō huius tam mir- -dæ magnitudinis fuerint:duo saltem in eadem nuncupat̄:Nembroth.s.
q turrim ī deū excogitauit:& Goliath. Philisteus a Dauid funda & lapidibus supatus. Hos tales Iosephus
uir alioqn circūspectus & eruditus existimauit:ut ipse in li. antiqtatis iudaicæ scribit ab āgelis dei mulieribꝯ
mortalibus coeuntibus ꝓcreari:qđ ædepol. ridiculū ē:cū ingētiū corpoꝝ cā sint sidera cæliq; reuolutio certa
qua etiā æuo nostro factū est qđ aliqui fere caput omne:uel amplius ꝓceritate excederent ēt magnos corpo
re uiros. Sane de his ego poetas nūc puto locutos si mites fuerūnt homines & humane uiuentes. Sed de his
de qbus uī̄ intelligere in Saturnaliorū li. Macro. ubi dicit. Gigantes autē qđ aliud credendū ē:q̄ hominum
quandam impiam gentem:deos negantem:& ideo existimatā deum pellere de cælesti sede uoluisse. Horū
pedes in draconum uolumina desinebāt: quod significat nil eos rectū:nil superū cogitasse:totius uitæ eoꝝ
gessu atq; ꝓcessu inferna mergentes &c. huiusmodi ergo homines ex sanguine titanorum & terra pro-
ductos fuisse. Non debet extraneum apparere homini erudito cum persepe similis oriatur ex simili:& ob
hoc Titanorum superboꝝ hoīum rite superbos omnes hoīes si non ex sanguine:saltem ex moribus seu ui
tio filios possumus nuncupare. Quorum etiā nulla rectius dici mater potest q̄ terra:iā a macrobio ratione
monstrata:tales.s. nil superū:idest cæleste:nil sanctum:nil iustum cogitant:omnis uitæ eorum progressus
ad terrena & inferiora demergitur. Attamen hos tales:seu quos tales appellamus bellum habuisse cum io
ue homine Cretensium rege non omnino fabulosum est. Constat enim ex historiis antiquis: iouem duo

insignia gessisse bella. primũ cũ Titanis; ut parentes uinculis detẽtos liberaret. secũdũ cũ ipso patre suo Sa/
turno: morẽ eius testãte Lactãtio moliẽte. & hoc gigãteũ bellũ dictũ est. & secũdũ quosdã apud phlegrã Thes
raliæ agrũ cõflictũ ẽ & uictus atqȝ superatus saturnus. Quod aũt oraculo Eglæ corio clypeũ tegere illi impe
ratũ sit: & caput suũ gorgone & Egles a terra in specu abscõdita. Intelligo quia subsidio gregũ & armẽtorꝝ i
qbus cõsistebãt substãtiæ ueterꝝ: quæ p Eglã: qđ idẽ sonat quod capra: intelligũtur & agrorꝝ fructus: quos ac
cipio pro gorgone sumptus bellorꝝ maximi substentati sunt. & sic iouis clypeũ tectũ: idest defensionẽ habitã
& caput coopertũ: idest cõsiliis ad oppurtuna fulcitũ. His aũt cessantibus. s. fructibus substãtiarꝝ Egles dici/
tur abscondita. & tũc audent hostes in hostes insurgere quasi aduersus inermem. Tantũ his existentibus: &
Palladæ: quæ ꝓ militari disciplina intelligẽda ẽ hic: in uictoria itur. Quod aũt in infernũ mersi sint humiliari
atqȝ deiici supborum ꝓteruiã ostedere uoluere fingentes. Huic tamẽ bello gigantum multa supadddũtur hic
nõ apposita: eos. s. montes montibus imposuisse ut in cælũ ascẽderẽt: & alia quædã fecisse: quæ referẽda sũt
ad actus bellantiũ. Erigũt qdem arces & imponũt mõtibus turres: ut cælũ. idest regnũ hostis occupẽt: quæ
omnia tãdẽ a uictore deiiciũtur: ut a Ioue factũ est. De hoc gigantũ bello atque superꝝ uidebat Varro aliter
opinari. Dicebat. n. hoc fuisse cum cessasset diluuiũ. dicens aliquos in diluuio cũ utensibus oĩbus cõfugisse ĩ
mõtes. qui lacessiti postea bello ab aliis q de aliis descenderãt montibus tanq̃ supiores uenĩetes facile repel/
lebant. Vnde fictũ est supiores deos esse: inferiores uero terrigenas. & quia ex uallibus ad summã tendẽtes
p̃misso pectore quasi reptare uidentur more serpentũ. Inde dictũ est eos serpẽtũ habuisse pedes. Quod aũt
metu Typhœi ĩ Aegyptũ mutatis formis aufugerit dii. aliud sentit q̃ historia uel mortalitas. Nã ꝓ Typhœo
q terre fuit filius. terra ipsa intelligenda est: & potissime ea pars: quæ a nobis septentrionalibus incolitura a q̃
dii. i. Sol. p quẽ ut Macrobio placet in libro Saturnaliorꝝ reliqua deorꝝ multitudo intelligenda est: tunc fugiũt
quando ab equinoctio autũnali uersus antarcticum polũ sol incipit declinare q tunc elongatur a terra sol. s.
a regione nostra q septentrionales sumus. & tendit in ægyptũ. i. in austrũ seu ad regiões aũstrales. Deos aũt
formas mutasse: forte potius ad ornatũ fictionis appositũ est. q̃ ob aliã causã. Nã ut dicit Augustinus ubi de
ciuitate dei. Non omnia quæ gesta narrãtur. aliquid etiam significare putanda sunt: sed pp illa quæ aliquid si
gnificant. & ea quæ nihil significant attexerunt. Solo enim uomere terra ꝓscinditur. sed ut hoc fieri possit:
etiã cætera aratri mẽbra sũt necessaria. Et soli nerui ĩ cytharis atque huiusmodi uasis musicis aptant̃ ad cãtũ.
sed ut aptari Possint insunt & cætera. In compagibus organorꝝ quæ nõ percutiuntur a canentibus. sed ea q̃
percusa resonant: huic connectuntur. Hoc Augustinus. Et ob id esto ad intentum minime spectaret. ne uide
amur euitasse laborem quod in illis formis sensisse potuerint annectamus. Dicit ergo Ouidius Iouem muta
tum in arietem: ut in hoc Iouis naturam demonstret. Est autem aries mansuetum & benignum animal nemi
ni si in quiete sua permittatur infestum. Præterea utile plurimum. nam ad procreandam prolem maximo pe
cudum gregi solus sufficit. & insuper non solum uir gregis est. sed dux etiam. nã si absit pastor ipse se pastorẽ
pecori preuium offert. illudque itinere recto reducit in caulas. Quæ Ioui conuenire uidentur in alia multa.
Est enim planeta benignus & mitis nisi coniũctione alterius deprauetur. &c. Est similiter utilis quia matu/
ros fœtus mulierum mouet ad exitum & emittit in lucem omnesque iuuat ut ipsum nomen sonat: sic & dux
gregis idest rex & dominus deorum ut omnis gentilitius error affirmat. Solem autem ideo in coruum uersũ
reor ut æque ex proprietatibus solis demonstretur una. Coruum autem habere uim quandam præsagiendi
credidere ueteres & ideo quia sol diuinatiõis dictus est deus: ut ubi de Apolline dicetur eidem coruum conse
crauere. qui ut dicit Fulgentius solus inter aues habet. lxiiii. uocis mutationes: q̃ ob causam auguribus anti/
quis erat in auguriis captandis auis gratissima: Bacchum in capram mutatum hyemali tempore conueni t
nam uinum idest bacchum a frigore hyemis coactum in se uires colligit suas. & cum minoris uideatur uirtu
tis q̃ sit agente frigore facilius potatur a stultis. Verum postq̃ potatum est calore auctum stomaci extenditur
& more hyrci ad sublimiora tendit. agitque ut calefacti homines animosiores efficiantur & ad cælsiora contẽ
dant. Quod autem luna in phelem idest in dammam mutata sit ut eius designetur uelocitas dictum est: cum
sit Damma uelocissimum animal: nec illi ad defensionem sui tælum aliud q̃ fuga concessum sit a natura. &
sic luna inter planetas uelocissima est. Iunonem autem in candidam mutatam uaccam ideo uoluere quia ua
ca fertile sit animal & sic terra quam Iunonem aliquando uolunt & ideo candida quia niuibus hyeme tega/
tur. Quod Venus piscis effecta sit eius grãdis humiditas seu quod humiditate uigeat Venus ostẽditur. Mer
curius autem ibis factus dicitur: eo ꝙ Cyconia sociabilis auis sit: ex quo Mercurii conuenientia cum omni/
bus designatur. & uti serpentum hostis cyconia est: sic astutiarum dissipatur Mercurius. Secundum autem
Theodontium Iuppiter in aquila uersus est: ut per aquilam: quæ altius cæteris auibus uolat eius sublimes
intelligantur effectus. Cybelem uero in Merulam ideo uersamputo. quia cũ terra sit & merula sit auis uolans
continue circa terram: ut terra per Merulam designetur. Per anguillam autem in qua Venerem uersam dicit
eius Veneris lubricum accipiendum est. Per Pana autem in hyrcum in superiori sui parte uersum: & piscẽ
in inferiori. intelligo orbem totum cui natura rerum: idest Pan præest. & qui superiori parte idest terra: quæ
aqua superior est: & hyrcos. & animalia cætera pascit: in inferiori autem parte idest aqua ideo piscis fingitur
quia pisces producat & nutriat. Sed cum iam omnis Titania proles. expedita sit. libello huic finem etiam fa/
ciemus.

Explicit Liber quartus.

Et Iouis in quinto soboles sed Dardanus extra

Genealogiæ deorum Gentilium secundū Ioannem Boccatium de Certaldo Liber Quintus Incipit.

Prohœmium.

Ondum plene finieram Superbam Titanis prolē in mediū trahere:& ecce q̄ adeo circa principium impetuose ab imo usq; cōuenerāt æquora:quasi in antrum Eoli reuocati impio abiissent uenti qeuere oēs:& turgidum hactenus uelum languidū exhaustūq; adhæsit malo. Quod ego ꝑspectās aduerti ilico: quia esset paululū quiescendi:nec mirū:q; si fulminando Iuppiter fatigatus ē de me scribendo scelesti generis elatos mores poterit arbitrari discretus. Progredior igit̄ in littus:cōscēdo tumulū uisurus quo nā me libēs liqsset spiritus dumq; in circū oculos uoluo:atticū sub pedibus habere solū cognoui:auidusq; in circuitu cūcta passim uidere:nō ordine certo intuebar quinimo ut memoria repræsentabat preterita. Sic nūc huc nūc illuc oculos ipellebā. & summos primo aliqdiu Archadum montiū consideraui uertices:& nemorosa decliua mecū dicēs. Hos icoluit Mercurius puer:per illa ducebat Diana choros: discurrebat Athlas & paruus adhuc Parthenopeus cōsueuit agitare ceruos:in illis calistho latuit uirgo. Inde repente reuolutus i littus aspexi. nō dicā Athenas:sed earū dū fere cōsumptū paruūq; uestigiū ituerer. Risi nostræ mortalitatis isana iudicia:qbus decepta uetustas:dum illas futuras perēnes arbitraret̄ primo deos i lītē nomis iponēdi traxit. Inde eas uocauit eoꝝ snīa imortales:nūc paucis elapsis sæculis: ruinis suū finem uenisse testant̄. In mortē ꝑfecto nos & nr̄a corruūt oia celeri passu. Attamē q̄tūcunq; exinanita ciuitas:imo potius ciuitatis bustū esset. memorari cœpi quāta philosophoꝝ:atq; poetaꝝ luce: quāto studiorum omniū decore:quanta regū ducūq; gloria:quanta insignis potētia:quanto uictoriarū fulgore splendida iam dudū fuerit:& exhorrui uidens omnia sub turpi ruinarum tam templorum q̄ ædium tumulo deiecta iacere. Ab hac tandem me consideratiōe retorsit biceps fere in cōspectu positus Parnasus plurimo celebris carmine: & uatū redolens laureis: atq; uetustissimū & suaue musarū hospitiū:quē dū quadā mentis ueneratione conspicerē:& deserto fonti castalio cōpaterer:uidi antiqui hostis decipulā ueterē. antrū. s. Apollinis Delphici:ex quo ꝓdeuntes ambages:& perplexa respōsa i se:tāq̄ in caribdim cūcta sorbentē. & i baratrū ꝑditiōis perpetuæ dimittentē:tandiu gentiliū isœlices aias cōtraxere:tamē mutū & eliguē non aureis ornatū statuis: nō ꝓciosis coruscū lapidibus:sed uaria fere totū serpentiū radicū circūplexiōe contectū:sic sacro uolente lumine: qd̄ nō iplicitis uocibus:sed sanctorū: q a sæculo sūt ꝓphetarū:eius futuris sacra mysteria expectatæ salutis elegāti patefecit eloqo. Ab hac in Thæbas Boetias haud lōgiquas loco se flexit itētio:quas apud dum inter ruinaꝝ tumulos & igētia ueteꝝ ædificia turpi lapsu squalētia Bacchi & Herculis oculo mētis exqro cunabula:tetrus odor tabis illisi in saxū learci:truncati Penthei:discerpti Acteonis:& germanoꝝ uulnerum me in partem impulit alterā. Et in lacedæmoniā usq; ꝓtendēs aciē ne dum Agamēnonias arces:& execrabilē decorē Helenæ sacrasq; Lycurgi leges cernerē:& iperii pregrādis isignia. sed uix locus ubi consederit oculus alter græciæ cognoscere potui:& ob id in excedentē fere sydera Corinthiā arcē oculos dedi:lacedæmōis memor:& Sisyphi. Sed quid multa. Dū sic distraor clemētissime priceps:sensi restaurari uires:quas pridianus labor obtuderat: & me ad cœptum reuocari iter ab aura tenui:quaobrē omisso tumulo:quasi futuri itineris præmonitus:paruā reinteraui nauiculā:& eius inuocato nomine:qui iādudū i suaue uinū isipidas uertit aquas in chana:secundi Iouis insignē scripturus prolē:flatibus uelum dedi.

De Ioue secundo cæli nono filio:qui genuit filios qndecim:quorum prima Diana. secundus apollo. tertius Titius. quartus Bacchus. quintus amphion. sextus Zetus. septius calathus. octaua Pasythea. nona Egiales. decima Euphrosynne. undecimus lacedæmon. duodecimus Tantalus. tertiusdecimus Hercules. quartadecima Minerua. quintusdecimus archas. Cap. I.

Supra de cælo libro tertio dictum ē:cuius fuisse filiū Iouē secundū testat̄ Tullius in libro de naturis deoꝝ:eumq; dicit in archadia natum:ex qua tñ matre nō dicit. Huius & si credā grādia fuisse facinora:absq; qbus nō potuisset tam insigne meruisse cognomen: Pauca tamē ad nos usq; phama. seu ueterum monimenta duxere:& si qua forsan peruenere:nō satis certum ē an sua:an potius primi:uel tertii fuerint Iouis. Verum quæ pauca huius fuisse Theodontius asserit:explicabo. Vult igitur Theodontius hunc insignē fuisse hominē primo apud suos:& ibidē ob appositā a lycaōe archadum rege i cōuiuio humana mēbra:lycaonē uicisse prœlio:regnoq; priuasse:& tunc prio cœpisse uocari Iouem ob iustā de iniquo rege ultionē sumptā. Hunc tñ leōtius lysaniā supra:ubi de lycaone uocat: quem primum fuisse iouē:& atheniēsium regē dixius. Et ob id qd dicā nō habeo nisi ut istas adeo iter se discrepātes opiniones prudētior me:si queat in concordiā redigat. Post hæc dicit Theodontius hunc se athenas transtulisse:& ibidē in culmine fuisse ꝑmaximo. & obstupratā latonā:aduersus ceum ingēs habuisse bellum:eoq; superato maxia cum gloria athenas rediisse:louiq; prio bouē imolasse:& multa ad laudabilē ciuitatē spectātia apud atheniēses instituisse:qbus agentibus causis Iuppiter cōi hoium cōsensu uocatus ē. de tpe nō cōstat Sunt tñ q credāt eum cecropē athenensium regē primum fuisse:sed ab hoc uulgata discordat opinio:cum cecrops fuerit Aegiptius:& Iuppiter archas. alii uero antiqorē dicunt:nec tñ ullus ꝓfixum tēpus apponit:& iō omittamus.

De diana prima Iouis secundi filia. Cap. II.

Diana oium fere testimonio poetaꝝ:Iouis & latonæ fuit filia:& eodem partu cum apolline edita ut supra ubi de latona mōstratū est. Hāc ueteres insignē uirginitate ꝑpetua uoluere. & quoniam spreto hoium cōsortio syluas ihabitaret:uenationibusq; uacaret:eam arcu pharetraq; accinctā

descripsere:& nemorū mōtiūq; dixere deā:curruq; uti uoluere:a ceruis albis tracto:& nympharū societate: atq; officiis & obsequio uti. Quod Claudiāus ubi de laudibꝰ Styliconis ōndit amplissime:ibi. Dixit: & ex tēplo frondosa ferē ab alpe:& ifra p multos uersus. Præterea hāc uiarꝝ uoluere ꝑsidē:& una cū luna multis uocauere noibus. His igit̄ ꝑmissis aduertendū est:q p ea sentiēda sunt. Fuit hæc ꝑfecto fœmina Iouis hominis & latonæ filia.& possibile est eam uirginē quandā fuisse:ut nōnullæ sūt oio hoium abhorrētes consortiū:& sic uirginitate ppetua claruisse:& uenatiōibus dedisse opam. Et cū hæc lunæ continere uideant:q suo frigore habet ueneneas frenare concupiscētias:& nemora:mōtesq; nocte suo lustrare lumie:ei ad lunā spectantia tanq̄ si ipsa luna esset:iniunxere:seu ipsam potius insipidi credidere:eo mō:quo supra sæpius de quibusdam aliis dictum est. Et quoniā de his ubi de luna nil fere dictum fuit:paululū latius prosequemur. Accingit̄ igit̄ Diana arcu & pharetra:ut per hoc itelligat̄ luna:& ipsa radiorū iaculatrix:qui loco sagittarū itelligēdi sunt:& iō sagittæ:qa nōnunq̄ nociui atq; pestiferi. Nemorū mōtiūq; ideo dea dicta est:qa lunæ uideat̄ esse:plātas herbasq; suis humiditatibus fœcūdare:& i uigorē seruare:ac etiā icrementa ꝑstare. Currus autē ideo illi addit̄:nō solū ut ex hoc cæli circuitio assumatur:qd̄ ēt uelocius cæteris planetis pagit: qnimo ut mōtiū atq; nemorū circuitiones uenantiū designētur. Qui a ceruis iō trahi dr̄:eo q a siluestribus animalibus uenātiū desideriū trahi uideatur. Cādidi āt ideo apponūtur:quia albedo inter colores lunæ a physicis tribuatur. Quod nymphas habet socias:accipi debet pro humiditate cōtinua: qua abūdat:cū nil aliud nympha sit q̄ aqua:aut cōplexio hūida:ut ifra ubi de nymphis clarius apparebit. Quod niphis sint officia attributa:ad decorē fictionis appositū est:seu uelimus dicere humiditates obsequiū ꝑstare ifluētiis lunæ. Viarꝝ ergo ꝑsidem ideo uoluere:qa lūine suo nocturnas uincēs tenebras illas reddit uiatoribus expeditas: seu qa uiæ sint Dianæ uirgini sterilitate similes. Dianā uero uocari uoluere: ut dicit Rabanus in libro de origie rerū:quasi duanā:eo q nocte & die appareat:& sic deseruire uideatur ābobus. Sed Theodōtius aliter:ut alias dictū est. luna eni planeta iste uocatur:quādo de sero lucet. Diana aūt dū luce sua tēdit in diē:& tūc est uenantibus aptior:& uiatoribus:& Virgo illo tūc dr̄:qa post excursum mediū cæli circulū:plantis nec affert nutrimentū ualidū:nec de nouo plantis præstat utile incremētū:ut facit dum in oppositum fertur discedens a Sole. Cynthia autē dicta a Cynthio mōte:in quo præcipue colebatur. De reliquis alibi dictum est.

De Apolline secundo Iouis secundi filio:qui. xvi. iter filias & filios genuit:quorꝝ hæc sūt nomia. prima Laphita. scda Eurimōes. iii. Mopsus. iiii. Linus. v. Philesthenes. vi. garamas. vii. brāchus. viii. Philemō. ix. Orpheus. x. Aristheus. xi. Nomius. xii. Actous. xiii. Argeus. xiiii. Aesculapius. xv. Pisce. xvi. Arabs. Cap. III.

APollo æque Iouis & Latonæ fuit filius:& eodē enixus cū Diana partu:ut ꝓhabitū ē:ubi de latona. De hoc multa narrantur:q forsan nō minus aliena fuere q̄ sua:cum præter eū tres alios fuisse Apollines scribat Cicero. Verū quoniā oēs i hūc sese iclināt poetæ:quasi solus ipse fuerit Apollo & ob id quæ alioꝝ fuerint:nō apparet:in hunc oia deferre necesse est. Dixere igitur post natiuitatis suæ fabulam:hūc diuinitatis & sapientiæ deum:& medicinæ artis repertorem. Præterea dicūt Cyclopes iteremisse:& ob id aliquādiu priuatū diuinitate:armēta Admeti regis Thessaliæ pauisse. Voluere isup cum illi cytharam donasset Mercurius:eum eliconicis pesse musis:ut eo scilicet lyram tangente musæ canerēt. Similiter & imberbem dixere. atq; laurum arborem:& hyperboreas gryphes: & coruum & buccoli cum carmē illi sacrū fecere. Multisq; illū uocauere noibus:& plures illi filios ascripsere. Longa fictionū series hæc est:quarum si uelimus sensum excerpere:ante alia aduertendū ē quoniam aliquando eum hominē ut fuit aliquando solem intelligamus necesse est. Fuit ergo hic homo:& secundi Iouis filius ex latona:ut sepius dictum est. Verū Tullius ubi de naturis deorū:dicit eū Iouis Cretēsis fuisse filium:& ab hyperboreis montibus uenisse Delphos.& si sic esset multa frustrarentur ex dictis supra. Verum:salua semper Ciceronis reuerentia: ego istud nō credo.cū dicat Eusebius in libro tēporū Apollinem & dianam ex latona natos regnante Argis Stheleno:regniq; eius anno. iiii. qui fuit annus mūdi. iii. M. dcc. xi. cū longe post p eiusdē Eusebii scripta cōpræhendatur Iouē cretensem fuisse. Theodontius uero dicit istū Iouis secundi fuisse filiū & apud archades regnasse:eisq; nouas adinuenisse leges:& Nomiū fuisse uocatū & ob seueritatē nimiam legum a subditis regno fuisse pulsum:& ad admetū regē thessaliæ confugisse:atq; ex concesione admeti quibusdam secus amphrysum flumen populis imperasse:ex quibus nata fabula est q ob occisos Cyclopes diuinitate priuatus admeti pauerit armēta. Sane dicit idem Eusebius Apollinem ex latona natum:non eum fuisse a quo consueuerunt antiqui responsa suscipere:sed eū qui seruiuit Admeto:& sic ille ut dicit Tullius:qui delphos ex hyperboreis uenit filius potuit esse Iouis cretēsis de natiuitate autem huius & contingentibus circa eum:in præcedentibus ubi de latona multa dicta sunt.& lōge plura legi possēt per Macro. in libro Saturnalioꝝ scripta:quæ profecto utilia sunt. nec tamen multum a scriptis desuper discrepantia.& ideo non apposui. Fuit insuper hic ut theodontius asserit:primus:qui uires herbarum nouerit:& ad opportunitates hominum earum uirtutes adaptauerit.& ob id non solū medicinæ repertor habitus est: sed deus: cum ægrotantes plurimi ex suis remediis sanitatem consequerentur. Et quoniā ipse pulsorum hominum concordantias reperisset:illi a Mercurio numerorū atq; mensurarum principe cytharam concessam dicunt uolentes intelligere uti per diuersas uoces ex diuerso fidium tactu surgētes una fit melodia: si rite tangantur:sic ex diuersis pulsuum montibus si rite ordinati sūt:qd ad medicum spectat:fiat sanitas bene dispositi corporis concordantia. Et quoniam uisis ægritudinum signis multis mortem:& multis etiam sospitatē ꝑdiceret:diuinationis illi deitas attributa est. Et sic illi laurus & coruus dicati sunt:cum ut alias dictū est:si lauri frondes dormiētis capiti alligentur:somnia eū uisurum uera prædicet:quæ diuinitatis est spēs. Sic & coruum:ut etiā dictū est:habere. lxiiii. uocū mutatiōes:ex qbus optie augures futura se cōprehendere asserebāt

quod etiã ad diuinationẽ designandã opponit. Albericus insup' dicebat ob' id fictũ eũ occidisse Phythonem: qa phythõ fidẽ auferens iterpretet: quæ ablatio fidei tũc de medio tollitur. cũ ueritatis claritas referat: qd per solis lumen efficitur: sed tunc planeta est: nõ homo: per quẽ ẽt ut mathematici afferunt multa futura mortalibus demõstrantur. Sapientiæ ãt ideo deus est habitus propter cõsilia: quæ salubria circa morbos dabat poscẽtibus. Præterea qa ubi de sole itelligatur: lumine suo uitãda demõstrat: ac ẽt imitãda: qd sapiẽtis est. Imberbẽ aũt solẽ planetã dicunt; qa semper iuuenis tanq̃ omni die nouus exoriẽs Lyra canere: & musis præesse eũ iã uoluere: qa putauerũt eũ cælestis melodiæ modulatorẽ & pricipẽ. & iter. ix. speraꝝ circuitões uarias tanq̃ inter. ix. musas noticia & demõstratõe eorundẽ modulos exhibentẽ. Nunc de nominibus. dr̃ Apollo: qđ ut ait Fulgẽtius pdens iterpretat: & ideo æthiopũ quidã sũt populi q eũ surgẽtẽ totis affectibus execrãtur: eo ꝙ feruore suo nimio apud eos cũcta disperdat. & hic est ut dicit Seruius qđ Porphyrius in eo libro quẽ solẽ appellat; dicit triplicẽ esse Apollinis potestatẽ: eũ. s. apud superos esse solẽ. Lyberũ patrẽ i terris: & Apollinẽ apud inferos: & idẽ tria isignia simulacro eius ab antiqs apposita: lyram. s. p qua cælestis armoniæ imaginẽ uoluere Clypeũ: quo eũ Terræ numen itelligi sensere. & sagittas: qbus iferno ꝝ deus & noxius iudicatus est. Et ob id Homerꝝ dixisse uidet eundẽ tam pestilẽtiæ: q̃ salutis auctorẽ. Quod ẽt sensisse uidet Horatius i carmine sæculari: dũ dicit: Cõdito mitis placidusq; tælo Suplices audi pueros apollo &c. Vocatur ẽt isup Nomius qđ latine pastor sonat inde sumptũ ꝙ pastor fingatur Admeti. & ideo tanq̃ pastori bucolicũ illi carmẽ cõsecratũ ẽ qa pastorale carmẽ est. Cynthius aũt dicitur a cynthio monte: i'quo diligẽtissime colebatur.

De Laphita. i. Apollinis filia. Cap. IIII.

LAphita ut Isidoro placet in libro etymologiarum filia fuit Apollinis. Esto Papias uirꝝ fuisse testatur Ab hac autem ut Rabanus asserit Laphitæ populi Thessaliæ denominati sunt. Indicium quidem est non parui momẽti hanc. s. insignem fuisse mulierem: postquã egregii ab ea denominati sunt populi. Quod autem Apollinis fuerit filia: uerum esse potest tanq̃ hominis. si autem tanquã solis ob formositatem: uel sapientiam: uel augurandi peritiam fictum arbitrari potest.

De Eurymone Apollinis. ii. filia. Cap. V.

e Vrymonem Paulus perusinus asserit apollinis fuisse filiam: eamq; Thelaõi nuptam; ac eidẽ Adrastum argiuorum regem; & Euridicem amphiarai: postea coniugem peperisse

De Mopso. iii. Apollinis filio. Cap. VI:

MOpsus ut dicit Theodõtius: filius fuit apollinis & Hymãtis: Iasoni summa atq; fida amicitia iunctus: ut testat Statius: Sæpius i dubiis auditus iasone Mopsus. hic ut placet Lactãtio: diuinãdi peritissimus fuit: & gryneo nemori ubi apollinis oraculũ erat: præfectus ut ait Seruius. Fuit autẽ homo æuo suo uenerabilis adeo: ut illi post mortẽ tẽpla dicata sint & ex eoꝝ adytis a petẽtibus accepta respõsa Paulus ãt dicit non Hymãtis fuisse filiũ sed Mãthonis filiæ Tyresiæ Thebãi: Hũc præterea dicit Põponius mella: Phaselim ciuitatẽ i finibus pãphyliæ condidisse nec multo post asserit idẽ Põponius Mãthonem fugientẽ Thebaꝝ uictores: clarii fanũ apud libedos Ionas statuisse: Caystro fluuio proximũ: nec longe ab eo Mopsum eiusdẽ filiũ celophonẽ cõdidisse. Eusebius ãt dicit Mopsum apud cilices regnasse: regnante Agamẽnone Mycenis. & eo mopsicrone & mopsiciæ dicti: dicẽtibus Mãthonẽ huius fuisse matrẽ: aduersantur dicẽtes: manthonẽ post thebanũ bellũ i Italiã transmigrasse & in cisalpinam galliã deuenisse.

De Lino. iiii. Apollinis filio. Cap. VII.

l Inus ut scribit Lactãtius: ex Psamate filius fuit apollinis: ex quo talẽ recitat fabulam. Quod cũ interfecisset apollo phythonẽ serpẽtem & perqreret cædis actæ piacula: a crotopo rege argiuoꝝ in domum susceptus est ubi clam cum Psamata uirgine & eiusdẽ Crotopi filia concubuit: quæ cũ cõcepisset: & tempore debito secus nemæũ flumen occulte peperisset: filium illũ Linũ appellauit: eũq; ut placet aliqbus: exposuit. & sic repertus a canibus deuoratus est. Alii uero dicunt: quia illũ pastori cuidam alendũ tradidit: tamen dum quadam die incuria pastoris paruulus iaceret in herba: a canibus deuoratus est: qđ Statius restari uidetur dicens. Irradiant medio linus itextus acãtho Letiferiq; canes &c. Apollo autem miratus filium fuisse a canibus deuoratũ: regioni monstrũ immisit: cuncta deuastans quod postmodum Chorebus occidit. Arbitror fictiõi huic causam dedisse aliquod pestiferũ animal: quod forte eo tempore apparuit: quo puer iste a canibus discerptus est: qđ cũ impium uisum sit: eo dictũ monstrum imissum. Fuit insuper & alter Linus; qui & Apollinis filius fuit: & in musica mirabilis habitus est: de quo Virgilius. Nõ me carminibus uincet nec thracius orpheus; Nec Linus &c.

De Phylistene. v. Apollinis filio: Cap. XIII

PHylisthenes ut Seruio placet: Apollinis ex Catilena filius fuit: quẽ ait Oaxẽ oppidũ in creta insula cõdidisse: & ex suo nũcupasse nomine. Vnde Varro. Quos magnos Cntilena partu adducta dolore: Et gemitus cupiens dolorem Oaxida palmis Scindere & cætera. Si ergo Oaxidẽ suo nomine appellauit: binomius de necessitate fuit. Ego existimo eum cantu ualuisse. & inde tam Catilenæ q̃ Apollinis filium a poetis fictum.

De garamante. vi. Apollinis filio. Cap. IX.

Aramas ut Rabanus ait in libro de originibus rerum filius fuit Apollinis & ab eo ut idẽ ait Garamantes æthiopiæ populi nuncupati sunt. & Garama oppidũ apud æthiopas cõstructũ. hunc ego ideo Apollinis fictũ reor: quia ibide iperauit ubi pfecto nimio æstu sol omnia fere perimat quas quia sedes elegit tanq̃ sterilitate & æstu delectatus: filius Apollinis habitus est.

De Brancho. vii. Apollinis filio. Cap. X.

BRãchus ut ait Lactãtius: Apollinis filius fuit ex filiaIoucis:& Sucrõis cõiuge susceptus:cuius talis est fabula secundũ Varronẽ i li.reꝝ diui. Cyus qdam decimus ab Apolline genus ducens cũ peregrinãdo prãderet in littore:ac deinde forte minus sobrius ꝓficisceret oblitus Sucronem filiũ pueꝝ dereliqt. Qui Sucron pr̃e ꝑdito errãs ꝑuenit in saltũ cuiusdã Iaucis:recœptusq; cœpit cum pueris illius capras in pascua ducere:cõtigit aũt eos cignũ capere:quẽ cũ ueste texisset: pueri pugnabãt inter se qsnã illũ patrono muneris loco deberet offerre. Tandẽ fatigati certamine reiecta ueste loco cigni cõpererunt mulierem:quo euentu territi cœpere fugã. Veꝝ reuocati ab ea moniti sunt ut Iauci patrono suo dicerent ut Sucronẽ pueꝝ coleret. Illi uero ea quæ cõtigerant:& quæ audiuerant patrono recitãt. Tunc Iaucis miratus Sucronẽ habere loco filii cœpit:eiq; filiã suã locauit uxorẽ. Quæ cũ prægnãs esset uidit ꝑ quietem solẽ per fauces suas itrasse & exisse ex uẽtre. Post hæc editus est filius:quẽ Brãchũ uocauerũt:q cũ Apollinis malas deosculatus eẽt:ab eo captus coronã accepit & uirgã:cœpitq; uaticinari:& subito nusq̃ cõparuit. Post hoc illi templũ ingẽs cõstructũ.qđ Branchiadon noiatur:& apollini phylesio ob hãc rẽ consecrata sũt templa:quæ ab osculo Branchidis:siue a certamine pueroꝝ Phylesia nuncupant. Alibi uero scribit Lactãtius Branchũ fuisse Thessalũ adolescentẽ ab apolline dilectũ:quẽ iterfectũ acriter dolẽs sepulchro sacrauit: & templo:& ibidem Branchiades apollo dicitur. In præcedenti fabula pueri.i.ignari cignum capiũt: idest futuri uatis augurium.nam cignus auis soli dicatus ẽ:eo ꝙ prepinquam sibi mortem præcognoscat:& suauissimo cantu prædicet. Ex augurio autem sumpto in loquacitatẽ itur:& ideo i mulierẽ uersus fingitur. ex hac loquacitate fit:ut Sucron carior efficiat patrono:eiusq; deueniat gener:uideatq; in somnis cõiunx prægnans solem per guttur eius intrantem:i dest cælestem influentiam ad producendum procreatum aptũ uaticinio:quod per solem intelligitur:qui demum uentre egreditur dum nascitur:qui apollinis tũc malas deosculantur:dum delectatione absq; qua nil perficitur adhæret studio uaticinãdi: & tunc coronã & uirgã ab Apolline suscepit:dum eruditus insignia doctoratus assumit.nã per coronã.quæ capitis ornamẽtũ ẽ: præeminentia designat:quã qs ꝑ quæsitã studiis sciẽtiã cõseqtur. Per uirgã ãt potestas intelligit exercẽdi q̃ studio q̃sita sunt. Eũ autẽ nusquã cõparuisse eo factũ est:qa morte de medio sublatus est.

De Phylemone.viii. Apollinis filio Cap. XI.

PHylemõ apollinis & Lychiõis ut testat Ouidius:filius fuit. Nã ut ipse refert:Dædalion Luciferi filius habuit speciosissimã filiã:quã cũ Apollo & mercurius eo tẽpore dilexissẽt:& i eius iuissent concubitũ:ex ambobus cõcepit:& apollini peperit Phylemonẽ:q carmie clarus fuit & cithara. Quod ãt fictũ est ab euẽtu sumptũ puto.nã Lychion uno partu duos enixa ẽ: quoꝝ alter fuit insignis fur: quem dixerũt genuisse Mercuriũ:eo ꝙ circa talia uideat astrologis oꝑari Mercurius. Alter uero cytarista fuit egregius:circa quod arbitrant solẽ operã dare.& ideo apollis filiũ uocare.

De Orpheo apollinis filio.ix. Cap. XII.

ORpheus Calliopis musæ & apollinis fuit filius ut dicit Lactãt. Huic dicit Rabãus Mercurius lyram nuper a se cõpta tradidit:qua tm̃ ualuit:ut ea mouere syluas & flumia sistere: & feras mites facere posset. De hoc Virgilius talẽ recitat fabulã: Eum.s.amasse Eurydicẽ nymphã:quã cũ suo cãtu in suã traxisset gratiã: eam sibi iũxit uxorẽ.hãc cœpit amare aristæus pastor: & die quadã dũ secus ripas hebri cũ dryadibus spaciaret:eam cape uoluit:q̃ fugiẽs pede serpẽtẽ iter herbas latitãtẽ pssit. Qui reuolutus in eam uenenato morsu iteremit. Quã ob causam gemebũdus Orpheus descendit ad iferos & lyra adeo dulciter canere cœpit:orãs ut sibi restitueret Eurydice:ꝙ nõ solũ ministros inferni in sui pietatẽ traheret:sed & umbras i obliuionẽ pœnaꝝ suaꝝ deduceret. Ex quo factũ ẽ ut illi a Proserpina Eurydice restitueret:hac lege ne illã (nisi ꝑdere uellet) respiceret:donec ꝑuenisset ad supos. Qui cũ iam ꝓximus eẽt: nimio uidẽdi Eurydicẽ suã desiderio tractus:oculos i postergantẽ flexit.ex quo factũ ẽ ut e uestigio dilectã iteꝝ ꝑderet. Quã ob causam diu fleuit & celibẽ deducere uitã disposuit.& ob id ut ait Ouidius:cũ multas suas nuptias postulantes reiecisset aliisq; hoibus celibem uitã ducere suaderet:mulieꝝ icidit odiũ & a celebrãtibus matronis orgia Bacchi secus hebrũ rastris atq; ligõibus cæsus atq; discerptus ẽ:& eius caput i hebrũ ꝓiectũ cũ cithara:i Lesbon usq; deiecta sunt:ubi cũ serpẽs qdã caput deuorare uellet ab apollie i saxũ uersus ẽ. Lyra ãt ut dicit Rabãus i cælũ assumpta:& iter alias cælestes imagies locata ẽ. Pulchre eqdẽ & artificiosæ fictiones sunt ut incipiamus a prima:cur apollinis & calliopes dicat filius:uideamus. Dicit ãt orpheus:q̃si aurea phogni.i.bona eloq̃uẽtiæ uox:q̃ qdẽ Apollinis.i.sapiẽtiæ:& calliopes:q̃ bonus interpretat sonus:filia ẽ. lyra ãt illi a Mercurio data ẽ:qa per lyrã diuersa uocũ habentẽ discrimina debemus itelligere oratoriã facultatẽ::q̃ nõ una uoce.i.demõstratiõe cõficit:sed ex multis:& cõfecta nõ oibus cõueit: sed sapiẽti atq; eloquẽti: & bõa uoce ualẽti Quæ cũ oĩa i orpheũ cõueirẽt:a mercurio mẽsuratore tẽpoꝝ eidẽ cõcessa dicũt. Hac orpheus mouet syluas radices habẽtes firmissimas & ifixas solo:id ẽ obstiatæ opiniõis hoies:q nisi ꝑ eloquẽtiæ uires queũt a sua ptiacia remoueri. Sistit flumia.i.fluxos & lasciuos hoies:q nisi ualidis eloquẽtiæ demõstratiõibus i uirile robur firmẽtur:i mar usq; defluũt.i.i ꝑpetuã amaritudinẽ.feras mites facit.i. hoies sanguinum rapacesq;:quos sæpissime eloquẽtia sapiẽtis reuocat i mãsuetudinẽ & humanitatẽ. Hic isup Euridicẽ hẽt in cõiugẽ.i.naturalẽ cõcupiscẽtiã:q̃ nemo mortaliũ caret.hãc ꝑ prata uagantẽ.i.ꝑ tẽporalia desideria:amat Aristæus.i.uirtus q̃ eam i laudabilia desideria trahere cupit. Veꝝ ipsa fugit:qa naturalis cõcupiscẽtia uirtuti cõtradicit.& dũ fugit uirtutẽ a serpẽte occiditur.i.a fraude iter tẽporalia latẽte.nã apparet minus recte iuẽtibus tẽpalia uiuere.i.posse beatitudinẽ pstare:cuius apparẽtiæ si qs credat:se i perpetuã duci mortẽ cõperiet. Sed qđ tandẽ? Cũ naturalis cõcupiscẽtia ad iferos.i.circa terena oino lapsa ẽ:uir prudẽs eloquẽtia:idest demõstrationibus ueris eam conatur ad superiora:idest ad uirtuosa reducere. Quæ tandem aliquando restituitur.& hoc

dũ appetitus ad laudabiliora dirigiť; ſed reddiť pacto ne retro ſuſcipiẽs reſpiciat donec ad ſupos uſqꝫ deuenerit.i.ne iterꝝ ĩ cõcupiſcẽtiã taliũ relabať: donec cognitiõe ueritatis & ſuperꝝ bonorꝝ ĩtelligẽtia roboratus ad dãnandã ſceleſtorꝝ operꝝ ſpurcitiẽ:oculos poſſit in cõcupiſcentiã flectere.Quod ãt ob id Orpheus ad inferos deſcenderit:debemus accipere prudẽtes uiros nõnũꝗ ratiõe cõtẽplatiõis ĩ pituras res.& hoĩum ignauias oculos meditatiõis deflectere:ut dũ ꝗ dãnare debeãt uiderint:ꝗ appetẽda ſunt feruẽtiori deſiderio cõcupiſcãt.Fulgẽtius ãt lõge aliter ſentit.Dicit.n.dilectæ ac pditæ & demũ reaſſumptæ Euridicis eſſe muſicæ deſignationẽ.cũ Orpheus dicať:ꝗſi oreaphogni.qđ interptatur uox optima.Eurydicis ãt pfunda diudicatio.& iõ cũ in muſicis aliud ſit armonia phtõgorꝝ.& aliud effectus tonorꝝ:uirtuſqꝫ uerborꝝ &c.ut ubi de etimologiis.Sed ut ad ea ueniamus ꝗ ad Orphei uideňť ſpectare mortẽ.eſt ſciendũ ut dicit Theodõtius.Orpheũ primo Bacchi ſacra cõpiſſe:& ea iuſſit apud Thraces choris menadum.i. mulierꝝ patientiũ mẽſtruũ: ut illa illo tpe auferret a cõmixtiõe uirorꝝ:cũ nõ ſolum abhominabile ſit:ſed ẽt pnitioſum uiris.qđ cũ mulieres poſt tempus aduertiſſent & exiſtimaſſent.hoc adinuentũ ad turpitudinẽ earꝝ uiris detegendã in Orpheum cõiurauere.illũqꝫ nihil tale ſuſpicantem interficere ligonibus:& in hebrꝝ fluuium deiecere. Lactãtius ãt in lib.diuinarꝝ inſtitutionũ dicit de eo ſic.Sacra liberi patris primus Orpheus induxit in græciam primuſqꝫ celebrauit in mõte boetiæ Thebis.ubi liber natus eſt pximo.q cũ freꝗnter citaræ cãtu pſonaret. Cytheron appellatus eſt.Ea ſacra ẽt nũc orphica noĩantur:in quibus ipſe poſtea dilaceratus & carptus eſt.&c. Quod caput eius & cithara leſbos dilata ſit:dicebat Leõtius fabulã nõ eſſe. qa ſic phama ferebat Leſbium quendã ex auditoribus ſuis ea ſecũ deuotiõis cauſa Leſbos uſqꝫ portaſſe.quod ſerpens q caput Orphei deuorare uolebat in lapidẽ uerſus ſit.intelligo pro ſerpente annorꝝ reuolutiões:quæ caput.i.nomen Orphei: ſeu ea quæ ingenio Orphei compoſita ſunt:cũ in capite uigeant uires ingenii cõſumere.ut reliqua faciũt conatæ ſint.Sed in ſaxũ ideo uerſus dicitur ſerpẽs.ut oſtẽdatur nil illi poſſe tempus obſiſtere.qđ qdem hucuſqꝫ nõ potuit egiſſe.qn adhuc famoſus exiſtat cũ citara ſua cũ poetis fere antiquior reputetur.Præterea ſunt q uelint inter hos Plinius in libro hiſtoriæ naturalis huius inuentum fuiſſe auguria ex ceteris animalibus ſumi: quæ prima tantũ ex auibus ſumebantur:æquo modo opinati ſunt qdam eum primũ cytharã excogitaſſe ꝗ tũcũque Amphioni aut Lino attribuant alii fuit.n.exgẽte cicona Thraciæ natus q ut Solinus de mirabilibꝰ mundi affirmat in æuũ uſque ſuũ in maximũ ſui decus ſumebat De tẽpore eius nõ uidetur ãbigi.Multi.n. teſtãtur quod inter argonautas Colchos cũ Iaſone acceſſerit ut Statius.De hoc tamen ſcribit Lactãtius ĩ libro diuinarꝝ inſtitutionũ.Et fuit per eadem tpa quibus faunus: ſed quis ætate præceſſerit poteſt dubitari Siqdem p eoſdem annos Latinus Priamuſqꝫ regnarũt.Itẽ patres eorꝝ Faunus & Laumedõ:quo regnãte Orpheus cum argonautis ad ilienſium littus acceſſit.Hæc Lactãtius.Euſebius autem ĩ libro temporꝝ dicit:eũ fuiſſe regnante Athenis Aegeo quæ quidẽ ſatis cõuenire uidentur Leontius aũt dicebat hunc non eum fuiſſe qui orgica adinuenit cum illum aſſerit longe antiquiorem eſſe.

De Ariſtæo Apolinis.x.filio qui genuit Acteonem & Iolaum: Cap. XIII.

Riſtæus filius fuit Apollinis & cyrenis filiæ Pænei fluminis:ut teſtať Virgilius ĩ perſona.Ariſtæi
a in georgicis dicens:Mater cyrenes mater quẽ gurgitis huius Ima tenes quid me præclara ſtirpe deorꝝ ſi modo quem phibes pater ẽ tymbreus Apollo.Inuiſũ fatis genuiſſe &c. Quod ẽt Iuſtinus in epithomate Pompei trogi cõfirmat talem hiſtoriam recitans Quod Cyrus ſcilicet. rex Coramis ĩſulæ filiũ habuit.cui nomẽ Bathos pp linguæ obligationem. Verꝝ cum Cyrus ad oraculum Delphos pp dedecus adoleſcentis filii deprecaturus ueniſſet:habuit in reſponſis Bathos Aphricam petere Cyrenẽ urbẽ condere:& ibidem linguæ uſum accepturꝝ.Quod ob ſolitudinem Coramis inſulæ omiſſum eſt quaſi nõ haberẽt unde colonos in Aphricam deducerent Tandem tractu temporis peſte cõpulſi adeo paucos miſeræ ut uix nauis compleret una.Hi Aphricã uenientes mõtẽ Cyrꝝ loci amœnitate & ubertate fontiũ capti occupauere.Ibi Bathos ſolutis linguæ nodis:dux eorꝝ primo loqui cæpit.Quamobrẽ oraculi pmiſſis certi urbem cõdidere Cyrenem Porro ſic a poſteris fictum ẽ Cyrenem eximiæ pulchritudinis uirginẽ a pelio mõte Theſſaliæ ab apolline.raptã per latamqꝫ in eius montis iuga:cuius collem occupauerant q filiũ ſecuti ſũt:& ab eo repletã.iiii.pepiſſet filios Ariſteum.Nomiũ Auctoũ:& argeũ In hac nil fere fictionis ẽ niſi ubi Penei dicit ſpei regis Thaſſaliæ filia fuit:a quo miſſi ſunt q pquirerẽt quoniam abiiſſet: Qui ea cõperta & loci amœnitate detenti.in eiſdem terris aiunt cũ Cyrene remãſiſſe.Ex his tãtũ pueris tres aiũt adulti ĩ Theſſaliã rediiſſe.& auita regna recepiſſe.Inter quos dicũt. Ariſtæũ ĩ archadia late regnaſſe.eũqꝫ primũ apis & mellis uſũ & lactis coagulũ tradidiſſe atqꝫ trapetis oleas preſſiſſe oleum educere. & eius uſum oſtendiſſe. ut refert Plinius de naturali hiſtoria.Præterea ſciẽs factus ſideris ſolſticialis ortus primũ inueniſſe.qbus cõſideratis nõ abſurde Virgilius fabulam Ariſtæi de recuperatione apium in fine georgicorum deſcripſit. Hũc inſup uolunt auctonoem Cadmi filiam in coniugem accepiſſe.& ex ea ſuſcepiſſe actæonẽ.Sane ut Saluſtio placet matris conſilio relictis Thebis Cæam inſulam illoſqꝫ ab hoĩbus inhabitatam abiit.illãque tenuit iſto relique rit poſtea.& cum Dædalo in Sardiniam abierit.in qua ut dicit Solinus de mirabilibus mundi: urbem condidit:quin inde ex eo contigerit:legiſſe non memini.

De Actæone filio Ariſtæi. Cap.Xiiii.

Ctæon filius fuit ariſtæi ex auctonoe cõiuge.ut Statius teſtatur & Ouidius qui eũ etiã ſcribit Ian
a thium appellatum:ubi dicit Cum iuuenis placido cõpellat Ianthus ore. Et ſunt qui dicãt hoc illi nomen a puella ſepulta eo in loco in quo natus eſt.Hic ut oſtendit idem Ouidius.uenator fuit.& cum die quadam uenatione feſſus in ualle gargaphiæ deſcendiſſet.eo ꝙ in ea fons eſſet recens:& lympidus.& ad eum forte putaturus accederet.uidit in eo Dianam nudam ſe lauantem.Quod cum Acgræ Diana tuliſſet.ſumpta manibus aqua.in faciem eius proiecit dicens. Vade.& dic ſi potes.Is autem repente in ceruũ conuerſus eſt.quẽ cum canes eius uidiſſent cõfeſtim irruerũt in eũ. illũqꝫ ĩ monte coactum

atque dentibus laceratum comederunt. Circa quod figmentum ſic ſcribit Fulgentiꝰ. Anaximenes. q de
picturis antiqs diſſeruit ait in lib. ii. uenatiōem actæōem dilexiſſe. q cum ad maturā peruiſſet ætatem cōſi
deratis uenatiōum piculis. i. q̄ſi nudā artis ſuæ rationem uidens timidus factus eſt. Et paulopoſt. Sed cum
uenādi piculum fugeret: affectum tn̄ canum nō dimiſit: quos inaniter paſcendo: pene omnem ſubſtātiam
pdidit. Ob hāc rem a canibus ſuis deuoratus eſt. De Iolao Ariſthæi filio. Cap. XV.

Olaum dicit Solinus de mirabilibus mundi. filium fuiſſe Ariſthæi. & poſt eum in Sardinia dn̄ium
I tenuiſſe. Supra āt dicit in ſuo uolumine Iolaum filium fuiſſe iphiclei filii Amphitriōis: & æque in
Sardinia impaſſe. neſcio an idem ſit: uel alius. De Nomio. xi. apollinis filio. Cap. XVI.

Omius ut ſcribit Iuſtinus in epitoma. filius fuit apollinis & Cyrenis hunc dicit Leōtius apollinem
n nominatum. qcqd ſupra dixerit Theodōtius eumque archadibus impaſſe. eiſque leges dediſſe: q
qm̄ quoſdā ex optimatibus uidebant̄ offendere: orta ſeditione inter archades: ariſthæo fauente
pulſus eſt. & loco eius regnauit ariſthæus. Is āt ad admetū Theſſaliæ regē cōfugit & eius armēta ſeptē an-
nis pauit. Tandem uiribus reaſſumptus: ariſthæum fugauit & archadū iteꝝ obtinuit principatum cum abi
iſſet ariſthæus in Cæam inſulam. & qm̄ armenta pauiſſet Nomius appellatus eſt. qd̄ apud archades paſtor
ſonat. & hinc dicit fictionē traxiſſe locū apollinē. ſ. ob occiſos Cyclopes diuinitate ſpoliatum admeti regis
armēta pauiſſe: ego āt neſcio qd credā potius. cū & uetuſtate & ignauia librarioꝝ adeo perire codices: ut
ſubtractū ſit. poſſe de q̄plurimis ueritatē cernere: & hinc ampliſſimus uagādi locus mēdacio relictus eſt cū
ſcribat de antiquis unuſqſqꝫ quodlibet. De Auctoo. xii. Apollinis filio. Cap. XVII.

Vctous filius fuit apollinis & Cyrenis: ut ſupra monſtratum eſt. Hunc ſunt qui dicant deſcenden-
a tibus fratribus ex aphryca & in græciam uenientibus. Cyrene remāſiſſe & his imperaſſe. q una ſe
cum ibidem remanſere.. De Argeo. xiii. apollinis filio. Cap. XVIII.

Rgeus ut ſupra a Iuſtino monſtratum eſt. Apollinis fuit filius & Cyrenis. Hic de ſe quod ego noue
a rim nil præter nudum nomen poſteritati reliquit.

De Aeſculapio. xiiii. Apollinis filio. qui genuit Machaonem. Cap. XIX.

Eſculapius ut priſci fere teſtantur omnes. Apollinis & Coronidis nymphæ fuit filius. Dicit. n. Oui
a dius. Hanc ex lariſſa fuiſſe. & Phlegiæ filiā. quam cum ſumme Apollo diligeret: & in eius iuiſſet cō-
cubitum pgnans effecta ē. Porro coruus apollinis auis ad apollinē detulit. quia cōperiſſet eam iuue
ni cuidam Aemonio cōmiſceri. quām ob cām turbatus Apollo eam ſagittis occidit. & facti tandem pœni-
tus cum remediis ſuis illam nequiret ab inferis reuocare ſecto eius utero. conceptum ex ſe eduxit infantē:
eumqꝫ æſculapium appellauit: & ut fertur. chironi centauro tradidit educandum: quem cum uidiſſet archi
roe Chironis filia uaticinii docta: uaticinata eſt quia mortuum hominem ab inferis reuocaret in uitam. &
ipſe fulminatus deiiceretur ad inferos. qd̄ effectu nō caruit. Aiunt. n. hunc arte ſua cū eximius euaſiſſet me
dicus. Dianæ præcibus Hyppolitum mēbris collectis undiqꝫ in uitā reuocaſſe: & priſtinæ reſtituiſſe ſanitati
Quā ob cām turbatus Iuppiter. eum fulmine interemit: ut liqdo teſtat̄ Virg. dicens: Pæonis reuocatū her
bis & amore Dianæ. Tu pater oīpotens aliquē indignatus ab umbris Mortalē infernis ad lumē ſurgere ui
tæ. Ipſe reptorem medicinæ talis & artis Fulmine phœbigenam ſtigias detruſit in undas. &c. Quæ hucuſ
qꝫ dicta ſunt: ut ſatis patet. hiſtoria mixta poeticis eſt. Aſt ut pura cōſiſtat hiſtoria. executiēdæ ſunt fictiones
Et ideo coruū accuſaſſe Coronidē. ſic accipiendū arbitror Apollinē. ſ. augurandi pitia fornicationē nouiſ
ſe Coronides & iratum interfeciſſe prægnantē. quod āt Hyppolitū. ſeu ut placet Plinio Caſtorē Tyndari fi
lium ob raptas Lyncæo & idæ ſpōſas a Lynceo ſeu ida occiſum in uitā herbis & arte reuocauerit aliter con
giſſe puto. hos ſeu hoꝝ alteꝝ nō mortuos: qa a morte in uitā aliquē reuocare ſolitis dei ē. Sed uulneꝝ ima
nitate & ob pditū ſanguinē mortuos exiſtimatos: quos cū arte & ſollicitudine ſua ī ſanitatē reuocaſſet pri-
ſtinā dictū ē: eū illos ab inferis in uitā retraxiſſet. Quod āt ob id a Ioue fulminatus ſit nō eſt credibile. Sed id
fictū credo. qa poſſibile eſt ob eā curā eū laboraſſe plurimū in exqtione herbaꝝ & aliaꝝ opportunitatū: &
ſic pter uires fatigatus in febrē incidiſſe. q̄ pfecto lætale fulmē & ignitum ē. & ex ea febre defecerit ſeu for
te caſu fulmiatus ē & opinatū ab ignaris hoc illi cōtigiſſe ob reuocatos ab inferis mortuos. & hinc fabulæ
datū principiū. Sane Theodō. negat apollinē dilexiſſe coronidē. & ex eo æſculapiū fuiſſe cōceptū aſſeritqꝫ
eū ex æmonio iuuenē & Corōide natū. ſed apollinis filius dictus ē. altera ex duabus cauſis. ſeu qa mortua
mr̄e ante ptum. & eius ſecto utero eductus ē. qd̄ nō abſqꝫ medici ope fit. p quē fingit̄ apollo. qa mediciæ re
ptor & ſic apollinis filius. qa apollinis ope natus ſit. Seu qa q ſic naſcunt̄ apollini ſacros fore uoluere uete-
res. eo ꝙ ut dictū ē apollinis ope lucē ſortiti uident̄. & ob id aiūt Cæſaꝝ familiā ſacra apollinis obſeruaſſe:
qa prius eoꝝ q ex familia Iulia Cæſer dictus ē. ob eā cām cognomē adeptus ē. & factus apollini ſacer q e ſe
cto matris utero ī lucē uenerit. pterea potuit apollinis haberi filius. qa clariſſimus euaſerit medicus. Theo
dontii āt opinio aliq̄liter dictis roborat̄ Lactātii. q de æſculapio in lib. diuinaꝝ inſtitutionū dicit ſic. hūc tarq
tius de illuſtribus uiris diſſerens ait. Incertis parētibus ortū expoſitū & a uenatoribus inuentū canino lacto
nutritū chironi traditū didiciſſe medicinā. Fuiſſe āt Meſenū ſed Epidauræ moratū &c. Poſt hæc dicit Lactā
tius: hūc eū fuiſſe q Hyppolitū curauit. Cæteꝝ ne ob diuerſitatē relatoꝝ ubi minīe opportunū ē mēdaces
credant̄ ſcriptores. ē aduertēdū. ut Placet Tullio de naturis deoꝝ qa tres fuere æſculapii. Quoꝝ primū di
cit idē filiū fuiſſe Apollinis eūqꝫ ſpeculū inueniſſe. & primū obligaſſe uulnus. & hunc ab archadibus aſſerit
ſumme coli. Secundum uero dicit fratrem fuiſſe ſecundi Mercurii ex Valēte patre atque coronide mr̄e na
tum. eumque pculſum fulmīe interiſſe: & cynoſuris humatum. Tertium uero dicit filium fuiſſe Aſippi: &
carſinoæ: eumque primum alui purgationem & dentis euulſionem comperiſſe eiuſque ſepulchꝝ eſſe in ar
chadia: nō lōge a luſio flumine: circa quod & lucus oſtenditur eius. Et ſic erit poſſibile ex his aliquē ex mr̄is

utero cæsum aliquē ex icerto patre natū atq̧ expositū.nec obstat omniū parētes a Tullio narrari. Vidi ego in patria nōnunq̄ ex pricipibus patriæ hoiem:qui ifans fuit expositus:& demū a nutritore tanq̄ a patre cognominatus. Sed quid multa?qualiscūq̧ seu quicūq̧ fuerit ex istis tanta ueneratione apud Epidauros habitus ē ut etiā Romani iam fere omni italia occupata:pestilentia ægritudinū agitati:quasi pro singulari & certo subsidio legatos ad Epidauros mitterēt oratores:ut illis de opportuno remedio subuenirēt:permitterētq̧ æsculapium tanquā salutare subsidium Romam deferrēt: concessum q̧ ut in forma serpentis diabolo operante: Romam in naui deueherent:illiq̧ templū insigne in isula Tyberis construerēt:& loco salutaris dei diu colerent. Dato illi impune Dionysius syracusanus nouacula auream abstulerit barbam. Aesculapius autē dure agens interpræatur:quod forsan nomen labori suo circa curam Hippolyti conforme fuit.

De Machaone Aesculapii filio:qui genuit Asclepium. Cap. XX.

Machaon dicit Papias:filius fuit æsculapii:æuo suo insignis medicus:quod ego utrū credā:nescio: eū saltē fuisse medicū:cum scribat isidorus post fulminatū æsculapiū iterdictū fuisse medēdi officiū:ut ait Plinius ubi de historia naturali. Cū claruissent opa æsculapii tēporibus Troiāis:sequētia eius i nocte densissima latuere ad Pelopōnesiacū bellū:& tūc eā reuocauit i lucē Hippocrates &c. Quod tēpus ut dicit Isidorus fuit annorū fere qngentorū. Hic ego sumptū puto qd fictū ē sole ob fulminatū æsculapiū noluisse aliqdiu lucis curū ducere:ut ostēderet solis iuentū.s.medicinam eclypsim passum p sæcula plura:& tandē i lucē reuocatū. Ego hūc Machaonē auctoritate Papiæ non apposuisse:cū eū in multis circa talia minus curiosum sæpissime inuenerim scripsisse dissona ueritati. Sed ut ponerē me traxit solertia Pauli:qui nō solū Machaonem æsculapii filiū scribit:sed & Asclepiū quedā Machaonis filiū fuisse cōfirmat.

De Asclepio Machaonis filio. Cap. XXI.

Asclepius (ut dicit Paulus) fuit filius machaōis:credo Augustinū secutus.q hūc æsculapii nepotē uidet dicere scribens:ubi de ciuitate dei Hermetē Trimegistū asclepio loquentē sic. Auus.n.tuus o Asclepi mediciæ primus iuentor:cui templū cōsecratū est i mōte Libyæ circa littus Cocodrillorū:i quo eius iacet mūdanus homo.i.corpus. Reliquus uero uel potius totus in sensu uitæ melior remeauit in cœlū:omnia etiam nūc hominibus adiumēta præstans:infirmis numine nūc suo:quæ solet medicinæ arte præbere. Et paulo ifra idem sequit Augustinus. Ecce duos deos dicūt hoies fuisse:æsculapiū & Mercurium &c. Verum ego librum hūc Hermetis Trimegisti:quē de Idolo ititulat uidi.nec tamē qualiter æsculapius fuerit asclepiadis auus per uerba Hermetis pcedētia atq̧ sequētia dictis ab Augu. pcipe queo.certus tamen:quoniam potius ingenium deficiat meū q̄ accusari possit animaduersio augustini.

De Psyche.xv.apollinis filia. Cap. XXII.

Psyches ut dicit Martianus Capella in libro quē de nuptiis Mercurii & Philologiæ scripsit: filia fuit apollinis & Endelichiæ:ex q Lucius apuleus in libro methamorphoseon:q uulgariori uocabulo asinus aureus appellat:longiusculā recitat fabulā talē. Regē.s.fuisse & reginā:qbus tres fuerē filiæ:quarū duæ maiores natu & si forma spectabiles eēnt:iunior cui Psyches nomē erat:i tātū pulchritudine cæteras excedebat mortales ut nō solū admiratōe teneret spectātes:sed ifigeret aīs ignaris rei miraculo credulitatē ut Venus eēt:q̄ descēdisset i terris & phama lōge lateq̧ uulgata iuisæ formositatis egit:ut non solū ciues sed exteri ad uisendā Venerē:& sacris honorādā accederent:tēplis ueræ Veneris neglectis. Quod ægre Venus ferēs i Psychē accēsa cupidini filio suo iussit ut eā amore feruētissimo hois extremæ sortis icēderet. Interim pr̄ de nuptiis Virginis Milesiū apollinē cōsuluit. Qui respōdit ut illā i uertice mōtis deduceret:ibiq̧ diuina stirpe creatum esto pessimum & uipereum nanciscere tur uirgo maritum. Quo responso parētes affecti cū lachrymis & mœrore totius ciuitatis uirginē in pdestinatū deduxere culmē:ibiq̧ solā liqre. Quæ & si solitudie & icerto timore futuri cōiugis anxiaret:non tamē diu pstitit:& uenit zephyrus mitis & suaui spiritu eā assumēs:i floridā detulit uallē:i q cū aliqli sōno lenisset ærūnā:surgēs uidit gratū oculis nemus & argenteis undis manātē fontē:atq̧ palatiū nō solū regiū:sed diuinū miris ornatū diuitiis. Quod cū itrasset:& igētes inuenisset thesauros absq̧ custode:& miraret plurimū obsequentiū uocibus absq̧ corporibus auditis intrauit lauacrū:inuisis sibi assistētibus obsequiosis. Inde cœna diuinis cōferta dapibus sumpta:cubiculū itrans: conscendit genialē thorū & soporatæ maritus affuit.q cū eam sibi fecisset coniugē ueniente luce iuisus abiit: & sic sæpius magna Psychis cōsolatōe cōtinuās factū est:ut sorores eiusdē audito Psychis isfortunio e domibus maritorū ad lugubres parētes accederent:& una cū eis sororis isfœlices nuptias deflerēt. At Cupido psentiens quid inuidia sororū pararet Psychi:eam præmonuit:ut earū oino floccifaceret lachrymas:nec in suam perniciē pia atq̧ credula esset. Quod cū spopondisset Psyches:se cœpit deplorare captiuā:& qd sorores uidere & alloq nō posset:& uenientē atq̧ redarguentē Cupidinē precibus in eā sniam traxit ut cū eis loq posset Zephyroq̧ iuberet ut eas ad se leni deferret flatu. Qui cū fecisset cōcessit etiam ut ex thesauris:quos liberet asportare pmitteret:sed earū suasionibus nullo modo crederet:nec suā uidere formā alicuius consilio exoptaret. Tandē cōplorata domi psyche a sororibus scopulū cōscendere & ululatu fœmineo reditegrato a psyche auditæ sunt atq̧ paucis cōsolatæ uerbis:& postremo illas Zephyrus psychis impio in uallem detulit amœnam. Ibi a Psyche festiua cōgratulatiōe susceptæ sunt:eisq̧ omnes ostensæ delitiæ:ex qbus iuidæ factæ sorores ei totis suasere nisibus ut uiri formā conaret uidere:quæ credula eis cū donis remissis nouaculam parauit:& lucerna abscondit sub modio:nocte sequenti uisura:quisnā esset is cuius uteret cōcubitu:occisura eū si esset illi forma uerbis sororū cōformis. Intrat igit more solito lectū Cupido:& i somnū soluit. Psyches uero aperto lumine uidit illū mira formositate conspicuū iuuenē:alis pernicibus insignitum:& ad eius pedes arcum & pharetram sagittis confertam:ex qbus cum unam mirabunda eduxisset expertura aciem adeo di

gito ipressit suo ut aliqualis scaturiret e uulnere sanguis. quo facto miro dormiētis adhuc amore flagrauit. Dumq; illū stupescens ispiceret: fauillula ex lucerna psiluit in dexterū dormientis humerū. Quāobrē expergefactus Cupido repente fugā arripuit. Verū Psyches cū illū cœpisset crure atq; fortiter teneret: tandiu ab eo per aerem delata est donec fessa: eo dimisso caderet. Cupido aūt in uicinam cupressum euolans longa quere la eam redarguit: seipsum dānans q; a matre missus: ut illam extremi hois amore icenderet. & ipse seipsum ob eius pulchritudinē uulnerasset: & inde euolauit. Psyches anxia pditi uiri mori uoluit: fraude tandē sorores ambas: quarū cōsiliis in ærumnā uenerat: in præcipitiū deduxit. Inde a Venere obiurgata acriter: & pedisequis eius lacessita uerberibus: in labores mortali inexplicabiles iussu Veneris iplicita: opere uiri adiuta pfecit inuicta: cuius postremo ad Iouē precibus actū est ut in Veneris deueniret gratiā: & in cælis assumpta Cupidinis ppetuo frueretur coniugio: cui pepit Voluptatē. Serenissime rex si huius tam grādis fabulæ ad unguē sensum enucleare uoluerimus: in igēs profecto uolumē euaderet. & ideo cur Apollinis & endelichiæ filia dicat Psyches: quæ eius sorores. & cur Cupidinis dicatur coniunx: cū paucis ex cōtingētibus dixisse satis sit. Psyches ergo anima iterpretatur. Hæc aūt Apollinis. i. solis filia dicit: eius. s. q mūdi uera lux ē deus: cū nullius alterius potentiæ sit rōnalem creare aiam nisi dei. Endelichia aūt ut dicit Calcidius sup Thimeo Platonis: perfecta ætas interpræatur: cuius oino rōnalis aia dicitur filia. quia etsi i utero matris illā a patre luminū suscipiamus: nō tamē eius apparet opera: nisi in ætate pfecta: cū potius naturali quodā istinctu usq; ad ætatē perfectā formamur: q iudicio rōnis. Aetate uero pfecta agere icipimus rōne. Ergo bene Apollinis & Endelichiæ filia dicit. Sūt huic duæ sorores maiores natu: nō qa primo natæ sint: sed quoniā primo potentia utuntur sua: quarū una uegetatiua dicit: altera uero sensitiua: quæ non aiæ sunt: ut quidā uoluerūt. sed huius aiæ sunt potentiæ: quarū ideo Psyches dicitur iunior: quia longe ante eam uegetatiua potentia conceditur fœtui & inde tractu temporis sensitiua. Postremo aūt huic psychi cōceditur rō. & quia primo in actu sunt: iō primæ dicūtur iunctæ cōiugio qd huic rōnali diuinæ stirpi seruat. i. amori honesto. seu ipi deo: cuius iter delitias a zephyro. i. a uitali spiritu: qui sanctus est defertur & matrimonio iungitur. Hic cōiugi prohibet ne eū uidere cupiat ni perdere uelit: hoc est nolit de æternitate sua: de pricipiis rerum de omnipotētia uidere per causas: sibi quæ soli nota sunt. nā quotiens talia mortales pquirimus: illum: immo nosmetipsos deuiando perdimus. Sorores autē nōnunq ad methas usq; primas deliriarū Psychis deueniūt: & ex thesauris eius reportāt inquātum penes rationem uiuētes melius opus suum uegetatio peragit: & sensitiuæ uirtutes clariores sunt: & longius perseuerant. Sane iuidēt sorori: quod minime nouum est: sensualitatem cum ratiōe discordē: & dum illi blandis uerbis suadere nō possunt ut uirū uideat: idest uelit naturali ratiōe uidere qd amat: & non per fidem cognoscere: eam terroribus conātur inducere: asserētes eū immanē esse serpentē: seq; eam deuoraturū. Quod quidē totiens fit: quotiens sensualitas conatur rationē sopire & ostendere animæ contēplationem: & cognitarū rerū per causam: non solum delectationes sensitiuas auferre: sed labores maximos: & angores minime opportunos ingerere: & nil demum placidæ retributionis auferre. Anima autē dum minus prudens talibus demonstratiōibus fidē adhibet & quod negatur uidere desiderat occisura. si uoto non correspondeat forma. Videt effigiē uiri pulcherimā: idest extrinseca dei opera. Formam: idest diuinitatē uidere nō potest. quia deū nemo uidit unq. & cū fauillula lædit & uulnerat: idest superbo desiderio: per quod inobediens facta: & sensualit ut credula bonū contēplatiōis amittit: & sic a diuino separatur cōiugio. Tādē pœnitēs & amans perniciē sororum curat astutia: easq; adeo opprimit ut aduersus rationem nullæ sint illis uires & ærumnis & miseriis purgata præsūptuosa superbia atq; inobediētia: bonū diuinæ dilectōis atq; cōtemplationis iterum reassumit: eiq; se iniūgit perpetuo: dum perituris dimissis rebus in æternam defertur gloriam. & ibi ex amore parturit uoluptatem. i. delectationem & lætitiam sempiternam.

De Arabe Apollinis filio. Cap. XXIII.

Rabs ut placet Plinio in libro naturalis historiæ: Apollinis & Babyloniæ fuit filius: quē medicinæ artis dicit etiā repertorem. Puto ego hunc seu Babylonē fuisse hoiem: & ibidē medicinā ostēdisse prius seu apud Babylonios dedicisse: & ad arabes primū detulisse. & hinc Apollinis filius dictus: qa medicus & Babylonius: qa in Babilonia natus uel eruditus sit.

De Tytio filio Iouis. iii. Cap. XXIIII.

Ostq Apollinis lōga posteritas expedita ē ut ad Iouis filios reuertamur ordo postulat: ex qbus sese ante alios Titius offert: quem dicit Leontius filiū fuisse Iouis ex Hellaro Orcomeni filia: quā pgnantē Iuppiter irā Iunonis timens occultauit i terrā: ex quo factū est ut nascens puer ex terra natus uideretur: ut Seruius asserebat. Quæ qdē terra postmodū eū nutriuit: & sic nō mater: sed nutrix. Is tamē cū ad integrā uenisset ætatē Latonā Apollinis matrē amauit: eamq; de stupro iterpellauit. Quamobrem turbatus Apollo eū sagittis occidit: & apud iferos religauit: atq; eius iecur uulturibus laniādū apposuit hac lege: ut cōsumptū restauraret ilico. & sic nunq uultures a discerpēdo cessarent nec ipse a patiēdo. Restat nunc huic fictioni uelū eripe: ut qd cōtegat uideamus. Dicit. n. primo Ioue prægnātē abscōdisse i terris. Nil. n. occultius tegitur: q quod ifodit. Et ideo debemus itelligere hāc secretissime fuisse seruatā & hoc timore Iunonis. i. maioris potētiæ: cū dea regnorū sit Iuno. Terrā aūt aluisse Titiū nō est nouū cū oēs alamur terra Quod Latonā Apollinis matrē amauerit: igentē eius demōstrat animū. Cælsitudinē. n. appetit: quæ claritatis mater ē. sed ab apolline. i. a regio splēdore deiectus ē apd iferos. i. apd plebeios quos penes semp curarū plenus qualiter posset in gradū: ex quo deciderat reascēdere. Recitat ex isto Titio Leōtius breuē historiā: & dicit hūc apud Boetios magnū fuisse hoiem: & uirib9 tētasse ex Delpho Apollinē eiicere: a quo ipse eiectus ē: & fere ad priuatam uitā redactus. De pœna aūt illi apposita dicit ubi de somnio Scipionis Macrobius sic: Vlturē iecur im

mortale tondentē:nihil aliud intelligi uolētes:q̄ tormenta cōſcientiæ obnoxia flagitio uiſcera iteriora rimātis:& ipſa uitalia īdefeſſa admiſſi ſceleris admonitōe laniātis:ſemperq; curas:ſi qeſcere forte temptauerit excitantis:tanq̄ febris renaſcentis inhærendo:nec ulla ſibi miſeratōe parcentis lege hac qua ſe iudice nemo nocens abſoluitur:nec de ſe ſuā poteſt uitare ſententiam. Hoc Macrobius.

De Baccho ſecūdi Iouis filio.iiii.q genuit Hymenæū Thyonæū & Thoantē. Cap. XXV.

BAcchus Iouis filius & Semeles ab Ouidio:& reliqs poetis dicit̄ ex cuius origie talis recitat̄ fabula. Cū amaret Iuppiter Semelē Cadmi filiā:& ipſa cōcepiſſet ex eo: acceſſit ad eā Iuno formā gerens Beroæ epidauriæ anus:& inito cum ea colloqo:perqſiuit nunqd diligeret̄ a Ioue:cui dixit Semeles arbitrari ſe diligi. Tunc Iuno.nō potes filia niſi uno modo cognoſcere.ſ.ſi ſtygis interpoſito iuramento ꝑmittat tecū eo pacto coniūgi:quo iunoni iungit̄. Semeles experiētiæ auida ueniēti iuramentū:& inde munus popoſcit. Iuppiter autē dolens eā:ne aduerſus iuramentū ageret:fulminauit:& mortuæ filiū traxit ex utero:ſuoq; appoſuit fœmori:donec tempus ꝑficeret̄:quod eū eſſe in uētre matris opportūitas exigebat. Hūc prio clā nutriuit Ino matertera eius:poſtmodū nymphis tradidit:quæ ēt ei alimēta derūt:ut ait Ouidius:eūq;:ne a perqrēte Iunone īueniret̄:æderis o cultauere. Huic īſuper alumnū dicūt fuiſſe Silenū q captus a ruſticis a Mida Bacco reſtitutus ē. Hūc præterea curru & ſociis honorant.de qbus ſic refert Statius. Promouet effrenæ dextra leuaq; ſequūt̄ Lynces:& uda mero lābunt retiacula tygres. Poſt exultātes ſpolia armētalia portāt. Seminecesq; lupos ſciſſaſq; mimalones urſas. Nec comitatus iers:ſunt illic ira furorq;:Et metus:& uirtus:& nunq̄ ſobrius ardor:Succiduiq; gradus:& caſtra ſimillima regni &c. Dicunt īſuper eum primū uitem plātaſſe:ut ait Accius in Bacchis. O Dionyſe pater optime uiti ſator Semela genitus euchiā.& hic uini deū aſſerūt.æderā ei ſacrā & Vānū & Marſyā in tutelā eius aſcribūt:eiq; Ariadnā Minois filiā cōiugē copulāt. Baculū ab eo reptū:atq; denominatū affirmat Rabāus:ut eo homines uino grauès uterēt̄. Multis ēt illū nominibus uocāt:de qbus Ouid. Thura dabāt Bacchūq; uocāt bromiūq; lieū Ignigenāq;: ſatūq; iterꝝ ſolūq; bimatrē. Addit̄ his Nyſeus itōſuſq; Thiōeus:Et cū læneo genialis cōſitor uuæ:Nictiliuſq; eleuſq; parēs:& iacus euhan:Et q̄ ꝓterea ꝑ graias plurima gētes Noia liber hēs:tibi.n. iconſumpta iuuenta ē. Tu per æternus:tu formoſiſſimus alto Cōſpiceris cælo tūc cū ſine cornibus extas &c. Addit & alia noia Albericus:uocatūq; dicit Euchiū:Briſeū & Baſſareū. Lactā.ēt eū uocari dicit dytyrābū. Dicit īſup Seruius Orpheū dicere hūc a gygātibus mēbratim diſcerptum:qđ Albericus affirmat addēs ꝙ ab eis ebrius fit iuētus:eūq; dicit ſepultū:& poſtea ſurrexiſſe itegꝝ. Pigebāt ēt eū antiqi ī hitu muliebri & nudū atq; puerulū:ei nocturno tp̄e tibiis & cymbalis & clamore ſacꝝ:qđ origia uocabāt celebrātes. Præter hæc alia ēt recitantur:ſed quoniā nō cōpta ſunt oia:q̄ q̄runt:q̄ uideri poſſunt de appoſitis uideamus. Prio igr̄ & āñ oia ꝑ conſtāti uidet̄ tenere hiſtoriographi Dionyſium hunc ex Ioue & Semele natū adeo ut de tp̄e iter antiquos plurima fuerit uarietas:ex qbus alii Dionyſiū.alii Liberꝝ patrē uocāt.& qm̄ nō cōſtat cuius Iouis fuerit filius:ego ſecūdo aſcripſi ioui:eo ꝙ eius æuū melius uideat̄ cōuenire cū ſcđo q̄ cū aliquo alioꝝ. Dicit.n. Euſebius ī libro tēpoꝝ:a qbuſdā arbitrari Danao Argis regnāte Dionyſiū ī idia Nyſam cōdidiſſe:& ſuo noie nuncupaſſe:& eodē tp̄e eū ī idia militaſſe:& eius in exercitu fuiſſe mulieres bacchas cognoīatas ob furorē potiuſq̄ ob uirtutē:Quod qdē fuit circa āños mūdi.iii. Mil.dccxxix. Paulo poſt idē Euſeb. dicit regnāte Danao argis Cadmus regnauit Thebis:ex cuius filia Semele natus eſt Diony.i. Liber pr̄:qđ ſcđm eius āñoꝝ deſcriptionē cōpræhendit̄:fuiſſe circa āños mundi.iii. Mil.dcc.lxxvi.nec multo poſt dicit āño.xxxv. Lincei.regis argiuoꝝ. Dionyſius:q latine dr̄ Liber pr̄:naſcit̄ ex Semele:qđ contigiſſe uidetur anno mundi.iii. Mil.dccc.xiiii.inde ſubſeqtur. Acriſio regnāte argiuis Dionyſius:q & Liber pr̄:aduerſus indos dimicās Nyſam urbem iuxta Indum flumē cōdidit:qđ factū colligitur anno mundi.iii. Mil.dccc.lxx. Quāta ſit hæc tēpoꝝ diuerſitas ab Euſebio ex cōmentariis ueterꝝ collecta facile cōprehendi pōt. noſtꝝ. aūt eſt ꝑ cōiecturas arbitrari:qđ uerius potuerit ex dictis tempus attribui æuo Bacchi. Ego āt omiſſis cauſis me mouentibus arbitror Bacchi dies fuiſſe circa antiqus hoꝝ tēpus:ſeu ſaltē qđ de ꝓximo ſequit̄:eumq; ea tēpeſtate natum ægiſſe q̄ ab eo geſta narrātur. Sed his curioſioribus derelictis ad figmēta tēdamus. Fulminatā Semelem a caſu ſumptum credo:eam.ſ.a fulmie:ſeu an ignita febre in mortē deductā:quaꝝ utranq; a Ioue.i.ab elemento ignis emiſſam non mirabitur eruditus. Euulſum ab utero mortuæ matris fœtum:& Iouis fœmoribus applicitū notiſſimum obſtetricibus officiū deſignatur.neceſſe.n.eſt:ut caloribus extrinſecis:q ꝑ Iouē debent itelligi:foueatur q āñ tēpus ītriſecis aufertur. Sed cū ſit hæc expoſitio phyſica.hiſtoriā recitat Pōponius Mella ī Coſmographya dicēs. Vrbiū quas īcolunt Indi:ſunt autē plurimæ:Nyſa ē clariſſima & maxima: mōtiū meros Ioui ſacer:famā hinc præcipuā hēnt:in illa genitū in huius ſpecu liberꝝ arbitrātur eſſe nutritū. Vnde Græcis auctoribus:ut fœmori Iouis inſitum diceret̄:aut materia geſſit aut error. Hæc ille. Albericus āt addit dicēs a Remigio affirmari apud Nyſam Liberi pr̄is haberi crepundia in teſtimonium qđ ibidē altus ſit: qđ ſi ſic eſt exiſtimo potius de altero itelligēdum ſit:q̄ de eo:q ex Semele natus ē:ex quo etiā ſeq poſſet tēpoꝝ diuerſitates a diuerſis Dionyſiis exortaseſſe. De hoc.n.ſi is fuit:dicit Oroſius ſic. Subactā India Liber pr̄ ſanguine madefecit:cædibus oppleuit:libidinibus polluit:gentē utiq; nulli hoium unq̄ obnoxiā uernacula tātum qete contentā. Cæterꝝ:ut ad ſenſus phyſicos tectos ſub fabula iterꝝ redeamus:dico ꝙ nonnulli uolunt ꝑ Baccū uinum ītelligi:& ſic ſemeles pro uite ſumetur: quæ ex ioue.i.ex calore in altum humorē terræ īmixtū ꝑ uitis poros trahente ſe prægnantē.i.turgidā facit:& in palmites botroſq; ſuccos:tanq̄ in cōceptum fœtum emittit.tunc autem fulminat̄ cum adueniente autumnali calore non in ampliorem maturitatem:ſed potius ī corruptionem & putredinem fructum conceptum deduceret:ut auferatur neceſſe eſt:& fœmori Iouis.i.calori altero applicet̄. Quod qdē fit:dum preſſum ex uuis uinū:aut igni aut ipſiſmet preſſis bulliendum cōcedi-

mus lteꝝ donec defecatũ tali bullitione reddatur potui aptũ. Deinde Ino.i.uas illud seruat occultũ.i.cõtectũ ne a Iunone ieueniatur.i.ne ab aere corrumpatur. Seu pgnantẽ tunc semelem dicimus ex ioue: cũ uitem agẽte calore turgidã cernimus uere primo. Veꝝ tũc fulminatᷣ:dũ æstiuo calore præter consuetũ exuritur. Tunc aũt apertis porris cõceptũ emittit in botros:qđ fœmeri Iouis.i. diurno calori applicatur:ut quã ex matre nõ habuerat:a patre maturitatẽ accipiat:& tũc ino illud seruat occulte:dũ a pãpinis tegitur ne ab aere nimis calido offendatᷣ:& illud tũc nutriunt nymphæ:dũ nocturnis humiditatibus restauratur:qđ calore diurno fuerat exhaustũ. Silenus senex eius alumnus dr̃:eo ꝙ senes fere potu magis q̃ cibo sustententur. Qui illi a Mida auarissimo hoie restituitur:qa auarus potationibus non delectatur. Curru sociis uti ideo a poetis dictũ est:ut nõnulli ex suis demonstrẽtur effectus. nãp curru ebrioꝝ uolubilitas assumẽda est. Lynces aũt illi attribuũtur:ut itelligatur uinũ moderate sumptũ uires:audaciã & pspicaciã augere. Tygres aũt ideo currum trahunt:ut ebrioꝝ ostendatur sæuitia. nemini.n. parcit onustus uino. Sunt præterea temulenti temerarii adeo ut in quodcũꝗ piculum iconsiderate irruãt:qđ p semineces lupos:& scissas ursas:quæ in præda Bacchi deportantur itelligo:qđ irascantur facile:& inde ueniant in furorẽ:satis liqdo patet:& sic non sobrio comitanᷣ ardore. Meticulosi etiã sunt uinolẽti:quia perdito recto rõnis iudicio sæpissime non timẽda pauescunt. Virtus aũt cur currui Bacchi iungatᷣ prætactũ ẽ:ubi de lyncibus diximus. Succidui gradus iõ inter Bacchi numerantur comites:ut ebriorum titubantia designetur. quia adeo titubando incedunt:ut cadere credanᷣ cõtinue. Superadditur Baccho castra eẽ simillima regum:nec immerito. nam si cernamus tabernas meritorias ibidem:tabernacula frondium:cupedinarios lucrones:ædulia & potationes hic inde ac tumultuarios rixanteſꝗ uidebimus:quæ castris regum simillima sunt. Bacchum autem apud græcos primum plantasse uitem seu uineam:& uinum fecisse possibile est:cum lõge apud hebræos id fecisse Noe certissimum habeamus. Dicunt tamen aliqni Baccum uitem non plantasse:sed incognitum thebanis uini usum introduxisse: atꝗ illud uariis liquoribus immiscuisse:ut amabilius foret:quod quoniam mirabile uisum est:deus uini apđ rudes primo creditus est. Hæderam præterea Baccho sacram dicũt:credo quia uites hædere tramites luxuriantes plurimum:& botros uuarum imitentur corimbi:necnõ quia uireat uiriditate perpetua:per quam ostenditur uini iuuentus continua:nunquã enim quantum ad uires senescit uinum. Hac etiam poetæ coronari cõsueuere:eo ꝙ Baccho ob facundiam sacri sint:& ad perpetuitatem carminum demonstrãdã. Vanus autem illi sacer est mystica ratione. Ait autem Seruius Liberi patris sacra ad purgatiõem animæ pertinere: & sic homines eius mysteriis purgantur:sicut uãno frumenta purganᷣ. Fuere tamen qui uoluere hæc purgamina uiuentibus hominibus fieri per extremam ebrietatem quæ sacrum Bacchi est:afferentes siqs in tãtam ebrietatem procederet:ut in uomitum usꝗ ueniret:post præteritum cerebri stuporem animum exutis curis tediosis:atꝗ eiectis remanere tranquillũ. Cui opinioni Seneca philosophus in libro. quẽ de tranquillitate animi scripsit adhæsisse uidetur: Marsiam i suam tutellam ideo positum uoluisse reor:quia audax immo temerarius in Apollinem fuit:per quam temeritatem uinolentorum loquacitatem i quoscũꝗ tendẽtem intelligo:quam in conspectu rudium sæpe prudentes ab ignaris confundi uidentur: non aduertent.ũ: qa nullo talium oratio incedat ordine:sed more satyri: uti Marsias fuit:huc illuc saltitãdo procedat. tandẽ in cõspectu eruditorum nudatus Marsia.i. patefacta calefactorum præsumptiõe in flumen uertitᷣ.i. lapsũ: qua si nil dixerunt talium sermo soluatur. Quod ad Ariadnã coniugem spectat in sequentibus ubi de ea scribetur. Hunc autẽ a gygantibus fuisse discerptum:& inde sepultum ideo dictum reor:quia ab Eusebio in libro tempoꝝ scribitᷣ ꝙ regnãte Athenis Pandione anno.f. mundi.iii. Mil.dcccxcvi. marco Varrone poeta teste:hic liber pater aduersus Perseum pugnãs i prœlio occisus sit:eiusꝗ uideri sepulchrum apud Delphos iuxta Apolinẽ aureũ:& hoc quantũ ad historiã dictũ sit. Sed fictioni supadditur a quibusdã eũ.s. q̃tũcũꝗ discerptũ sepelierit. integrũ surrexisse. Quod ego arbitror debere intelligi:quod ex pluribus ingurgitatiõibꝰ ab elatis calore uini bibonibus factis unã consurgat ebrietas:per quã Bacchũ uiuere: & aliquid agere satis patet. Dicebat tamen circa hoc Albericus. Bacchum animam mundi intelligendum: quanuis membratim per mundi corpora diuidatur:tamen se redintegrare uidetur de coporibus emergens:& se reformãs:& semper una eademꝗ perseuerans nullas simplicitatis suæ patiens sectiones. Hæc ille. Ast ego puto hunc Bacchum Alberici solem intelligendum macrobii:ipse macrobius transfert deorum omniũ deitates. Pictus ãt i habitu muliebri est:quia in expeditiõe aduersus indos secum habuit mulieres:ut prædictum est:uel qa cõtinuatæ potationes enerũet uires:debileſꝗ reddãt ad ultimũ potatores. Nudus uero iõ pingitᷣ:quia ebrius omnia pandat secreta:uel quia multos iam ad inopiã & nuditatem deduxerit:uel quia calores potatiões igerant. Puer quidem dicitur:quia non aliter sint lasciui ebrii q̃ pueri:quibus nondũ integer est intellectus. Restat nũc de nominibus uidere. Dicitur igitur primo Bacchus:quod idem sonat:quod furor:eo ꝙ uinum & potissime nouum tãm ferentis furoris est ut nullo queat claustro contineri:& imoderate sumẽtes ut prædictum est:facit etiã furiosos. Dicitur etiam Bromius a bromin:quod est cõsumere. Modesta quidem bõi uini potatio consumit superfluitates ciborum:& digestiõem adiuuat:ut physicis placet:sed imoderate sumptum humiditatem bonam desiccat:& neruorum hebetat uires:adeo ut plurimũ ingurgitatores tremulos effetoſꝗ reddat. Vocatᷣ isuper & lyeus a lyen:quod est tractus:tractim enim bibitur:uel dicitur lyeus a ligogas. modeste aũt sumptũ dispersas uires colligit augetꝗ imoderate sensus ligat & ratione. Vel secundũ fulgẽtium lyeus dicitur:qa lenitatẽ præstat:sumus.n. post aliqlẽ potationẽ magis exorabiles. Nũcupatᷣ & ignigena:seu qa ex igne genitus sit:seu qa ignẽ.i. calorẽ generat:uidemus.n. capita potantiũ fumãtia: eosꝗ ob calorẽ uestimẽta qnꝗ deponere. Appellatᷣ etiã satus iterũ:& ob id eũ uocari dytyrambũ:qđ idem sonet: dicit Lactantius:ꝙ autẽ iterum natus sit:supra monstratũ ẽ.& inde merito bimater. Nyseus præterea a Nysa

ciuitate in qua colit̃:uel:a Nysa uno ex uerticibus Parnasi eidem consecrato.uocatus est Thioneus qd̃ intonsus sonat ideo dr̃:quia uites ex quibus oritur longos hñt palmites:uel qd̃ melius puto:ad suã pueritiã ostendendã:qa intonsi sint pueri.Consitor uuæ dr̃ a uite a se prĩo plantata.Nictileus uero uocitatur.qa nocte.i.tenebras sensibus ingerat.Elleus ab ellea ciuitate:in q̃ potissime colebat̃. Hiacus aũt ea de causa noĩatus est qa hoĩes hiare facit.Euhan iterlectio est laudantis Bacchũ:& sonat bonus puer.Briseus iõ dictus: ut ait Albericus:qa primus uinum ex uua pressit:uel briseus:q̃si hyrsutus.i.supbus.hic aũt eum apud ueterẽ græciã duas habuisse statuas:unã hirsutã briseim uocatã:alterã uero lenẽ lenẽã uocitatã.Bassareus aũt appellatus est a specie uestium:qbus ministræ eius utebantur in sacris:& ab eisdẽ ministræ Bassarides nũcupatæ.Liber ãt pr̃ dr̃:qa hoibus libertatem uideatur inferre:nã potati serui et ebrietate durante arbitrantur se fregisse uincula seruitutis.Liberat præterea a curis.& in agẽdis securiores facit: pauperes ab opportunitatibus reddit immunes.deiectos extollit etiã in sublime.Et dicit Albericus:ꝙ cũ inter initia condendarum ciuitatũ diis cæteris ꝑ auspicibus ceptorum fierẽt sacra:Libero patri fiebant ut libertatẽ futuræ patriæ cõseruaret. Præterea ciuitates impantibus orbi Romanis aut stipendiariæ erant:aut fœderatæ:aut liberæ.in liberis aũt ciuitatibus in signũ libertatis simulacrum Marsiæ habebant:quẽ supra diximus in tutelã esse liberi patris.Insuper mos fuit Romanis liberã togam adolescentibus in festis liberalibus exhibere ad significationem liberioris uitæ in posterum concessæ.Cuius quidẽ sacra dicit Seruius a Iulio Cæsare Romam primo translata:in qbus hyrcus imolabat̃:& hoc ideo:qa aliquando capellæ palmites uitiũ crescẽtes.uastassent.Dicit enim.M.Tullius Varro:ubi de agricultura:eidẽ tanq̃ repertori uitis hyrcos imolari:ut pœnas capite pẽdãt.Ego aũt huius sacra nõ puto a Iulio primũ Romã trãslata sed eius Liberi prĩs:de quo itellexisse uidet̃ Tullius dũ ubi de naturis deorum scripsit.Hũc dico liberum Semele natũ:nõ eũ:quẽ nostri maiores auguste sancteq̧ cẽsent liberum &c. Quẽ ego arbitror iuxta sñiam Macrobii solẽ:quẽ arbitrati sunt regum oĩum patrẽ:& hinc liberũ patrẽ dictum. & sic etiã itellexisse Virgiliũ puto.Lumina labente cælo quæ ducitis annũ Liber & alma ceres.&c.Non.n. Bacchus labẽtẽ annũ cælo ducit:sed sol.Et hæc quidẽ ea duo fuerũt numia:quæ Etrusci potissime coluerũt. Sed qcunq̧ hic fuerit liber:ostendit Augu.in libro de ciui.dei:ei a priscis obscœna celebrata sacra: & inter alia dicit:qd̃ eius in honorem pudenda uirilia colebantur in publico:adeo ut in festis diebus liberi mẽbrum uirile eleuatum ex cõpitis deferretur in urbem uerbis flagitiosissimis omni concessa licentia.inde per forũ trãsuectum:& in locum eidem deputatum depositum:opportebat ut honestissima omnium matersfamilias illi coronam imponeret.Insuper & Dionysius appellatur Bacchus:de quo ubi de Dionysio.

De Hymenæo filio Bacchi. Cap. XXVI.

Hymenæũ dicit Albericus filiũ fuisse Bacchi & Veneris:& sequtur auctoritate Remigii: ob id habitũ:qa ex nimia petulantia libido soleat excitari.Hymẽ aũt græce dr̃ mẽbrana : quæ est proprie muliebris sexus:in qua puerpia fieri dicunt̃:inde Hymenæus nuptiarum deus dictus est.Sane Lactantius ab historia tractum dicit scribẽs:qa Hymenæus puer fuerit atheniensis mediocri genere natus: q cũ annos puerilis ætatis excederet nec dũ uirum posset iplere:ea pulchritudie fuisse pditũ dr̃:ut fœmiã mẽtiretur.Istum cum una ex ciuibus suis uirgo nobilis adamasset:is qa nuptias desperabat:puellã tñ uersa uice diligebat extreme:& aio saltẽ aspectu satisfaciebat suo.Cũq̧ nobiles fœminæ cum uirginibus sacra Cæreris eleusinæ celebrarẽt:subito aduẽtu pyrrhatarũ raptæ sũt:iter quas etiã Hymenæus:q illo a se dilectã secutus fuerat.Cũ igr̃ per longinq̃ maria prædã pyrrhatæ uexissent:ad quãdã tñ regionẽ deuoluti:& ibi somno oppressi:ab isequẽtibus iterẽpti sunt oẽs.Hymenæus aũt relictis uirginibus euolauit Athenas pactus consanguieis dilectæ suæ nuptias:si illis filias nup raptas restitueret:q̃s ubi ꝑ uoto restituit:exoptatã accepit uxorẽ. Quod cõiugiũ qa fœlix fuerat:placuit Atheniẽsibus nomẽ hymenæi misceri nuptiis.Sũt tñ:q dicãt eũdẽ qdã nuptiarũ ruina oppssum:& piatiõis cã id adinuẽtũ:ut nomẽ eius celebraret̃ in nuptiis qd̃ oĩno Seruius dãnat.Ego autem eũ ob id Bacchi & Veneris filiũ dictũ reor.qa pp duo fiant nuptiæ: seu duo iteruenĩũt i nuptiis:festũ & carnalis copula.Per festũ Bacchus itelligẽdus est:ut p Virg.patet:dũ dicit.Adsit lætitiæ bacchus dator.&c.p uenerẽ autẽ carnalis copula:cũ ad eã spectare uideat̃ ad pcreandã plẽ marẽ & fœminã copulare:& ex his duobus conficiuntur nuptiæ:seu Hymenæus:qui pro nuptiis intelligẽdus est.

De Thyoneo Bacchi filio. Cap. XXVII.

Thyoneũ Bacchi filiũ dicit Ouid.& de eo breuẽ recitat fabulã.Dicit.n.ꝙ cũ bouẽ fuisset furatus: & ob id opprimeret̃ a rusticis.iuocato forte patris auxilio:factũ est:ut a Baccho Thyonæus i uenatorẽ cõuerteretur:& bos pmutaretur i ceruũ.Arbitror ego hũc fuisse furẽ:& potatis optime rusticis bouẽ suũ repetẽtibus facile ostẽdisse eis:& se uenatorem:& bouẽ ceruũ fuisse.

De Thoante Bacchi filio:qui genuit Hypsypilem. Cap. XXVIII.

Thoãtẽ Bacchi filiũ fuisse carmẽ Ouidii demõstrat dicẽtis.Tũ primũ sese trepidus sub nocte thyoneus Detexit nato portãs extrẽa thoãti subsidia.&c.paulus ãt eũ ex ariadna Miois filia susceptũ testatur.Sed miror q̃liter hoc fieri potuerit:cũ Thoas:ut ifra mõstrabitur:gẽuerit hypsypilẽ:q tpe thebani belli nutrix Opheltis licurgo nemæo seruiebat:& ariadna anteq̃ Baccho nupserit a Theseo rapta ẽ post hippolytũ susceptũ:q paulo añ initiũ suscepti belli thebani in Italiã abiit:& sic lõge antiqor Thoas : fuit: q̃ ariadna.Is qdẽ:ut testatur Statius:iã senex cũ leniades:apud quos rex fuit:a fœminis suis cõi cõsilio occisi sunt:a filia Hypsypile:facto rogo saluatus ẽ:& in Chiũ isulã nocte trãsmissus.

De Hypsypile Thoantis filia. Cap. XXIX.

h Ypsypile filia fuit Thoãtis:teste Statio:dũ dicit.Cui regnũ genitorq̧ thoas & lucidus euã Stirpis auus:&c.Hæc autẽ:ut idẽ refert Statius:cũ adhibuisset cõsensum publico mulierum leniandum

consilio de occidēdis masculis suis:& suis legibus uiuere:ea nocte:qua scælus a cæteris fœminis ppetratū ē Thoantē patrē naui iposuit:eūq; bacho patri cōmendauit:& in isulā Chiū trāsmisit:& cōstructo in regiā rogo:se patrē iteremisse mōstrauit:eiusq; loco homicidis mulieribus iperauit: qua regnāte:ut ostēdit Statius: factū est:ut tēdētibus cū Iasone argonautis in colcos ad Lemni littus appelleret:& seu qa nō reciperent:seu qa ultores criminū accessissent:ui isulā cepe:& sic suscepti inter alios Iason ab Hypsypile receptus est:& eius amicitia usus:sociis orātibus & exigēte tpe:reditu pximo nauē cōscendēs:eā prægnātē reliqt:quæ postea geminos pepit:Thoātē.s.& Euneū:& cū minime reuerteret Iason:& casu cognitū foret a lēniadibus:eā Thoanti pepcisse patri:regno pulsa est:& a pyrrhatis capta in littore in seruitiū regis Nemeæ deducta est. Qui eidem Ophelte paruū filiū alendū exhibuit:quæ dū operi uacaret:uenīētibus argiuis in Thebanos in nemea sylua siti peūtibus:ab his q aquæ exploratores uenerāt:seu ab ipo Adrasto rege cōperta & iterrogata ē. Quæ e uestigio langiā fluuiū ostēdit:ubi sitim posuere reges:& qui illos sequebant̄.populi:& quænā eēt exploras sent:& ea casus recitasset suos:cōtigit ut medio ex agmine Thoas & Euneus iuuenes filii eius psilirēt matre cognita:eiusq; solarent̄ dolores. Sed dū ipsa fortunas suas recitat alūnū oblita:quē iter herbas floresq; ludentem liqrat:ifelici euentu cōtigit:ut is a serpēte caudæ repcussione occideretur. Quāobrē turbatus exercitus ē Verū Licurgus ægre filii necē ferens:dum in eā ipetu ageretur:ab Adrasto reliqsq; regibus:& a filiis suis seruata est. Quid tandem ex ea contigerit nusq̄ legisse memini.

De amphione rege Thebarū qnto Iouis secundi filio:q.vii.genuit filios:& totidē filias. Cap. XXX.

AMphion fuit filius Iouis & Anthiopæ:ut in Odyssea testatur Homerus:Ex cuius creatōe:ubi de Anthiopa scribit̄ fabula recitat̄. Dicit tamē Ouidius q ibidē nō scribitur a Ioue in tauꝶ uerso oppressam Anthiopā:& grauidā factā:Et alibi dicit. Addidit & satyri celatus imagine pulchrā Iuppiter ipleret gemio nicteida fœtu.&c. Homerus pterea ubi supra dicit. Iouē tres ex anthiopa suscepisse filios:Amphionē.s.& Zetū atq; Calaim. Hos pterea uolunt expositos a matre pulsa a Lynceo rege Thebarum ob stupꝶ cū epapho:seu Ioue cōmissum:& grādes tandē a pastore quodā nutriti insurrexisse in Lynceum:& eum occidisse:atq; Dyrcen cōiugē:eius:& demū pulso Cadmo sene apud Thebas regnasse. Ex istis āt secundū Seruium Amphiō musicæ artus adeo pitus fuit:ut iuxta Lactantium a mercurio cytharā meruerit:cū q Thebanos muros cōstruxit:ut Seneca poeta in tragœdia Herculis furētis dicit. Cuiusq; muros natus Amphiō Ioue Struxit canoro saxa modulatu trahēs.&c. Eūq; lydios modulos iuenisse scribit plinius. Huic isup cōiunx fuit Niobes Tātali filia:ex q secundū Homeꝶ in Iliade.xii.suscepit filios:secūdū uero latinos poetas:& Ouidiū potissime suscepit.xiiii.quos cum ob supbiā Niobis ab Apolline & Diana uidisset occisos:seipm gladio iteremit. Nunc āt declarādæ fictiōes ueniūt. Dicūt igr̄ hunc a tauro Ioue:seu satyro genitū:qd fictum puto ad feruorē libidinis opprimētis demōstrādum:cū scribatur alibi anthiopā uiolēter oppssam. Theodōtius tñ dicit:amphionē & fratres nō iouis sed Epaphi fuisse filios ex anthiopa:& ob hoc a Lynceo Thebaꝶ ægyptioꝶ rege anthiopā repudiatā:in quē Lynceum iā adulti iuuenes isurgētes eum iterficere:& aufugerunt in Græciā:& a Cadmo suscepti eum senē regno priuauerunt:& se iouis dixere filios Floruit.n.ut dicit Eusebius in libro tēpoꝶ:in musicis Lynceo regnāte argis. Eum āt cythara mouisse saxa in muros Thebanos cōstruendos dicit albericus.nil aliud fuisse:q̄ melliflua oratione suasisse ignaris:atq; rudibus & duris hoibus & sparsim degētibus:ut in unū cōuenirēt:& ciuiliter uiuerēt:& sin defensionē publicam ciuitatē mœnibus circundarēt:qd & factum est.q āt a Mercurio cytharā suscepit:est q eloquentiam ab influentia Mercurii habuerit:ut mathematici asserunt.

De.xiiii.filiis amphionis. Cap. XXXI.

AMphioni ex Niobe septem fuere filii:& filiæ totidem:quoꝶ hæc fuere noia:Archemorus:Antegorus:& Tātalus:necnō & Phadimos:Sipolos:& Xemarchus:atq; Epinitos:Demū filiæ sic dictæ sunt:Asticratia:Pelopia:& Cheloris:& post has Cleodoxe:ac Ogune & Phytia:atq; Nerea. Hoꝶ ludentes masculi dicit Ouid.ob superbiā Niobis in latonā obloquētis ab Apolline occisi sunt:fœminæ āt a Diana Niobe matre uidente. Sane Ouid.discrepat in aliqbus noibus a Lactātio. Nā pro Archemoro Anthegoro Xemarcho atq; Epinito ponit Ouid. Ilmeneum Alphenorē.& Damasiconē & Ilioneū. Ex his āt nescio quē Homerus uocabat Amaleā. Qui hos dicit sic occisos nouē ānis sepulchro caruisse:tandem cōuersis a Ioue populis in lapides eos cōtexisse. Esto alibi dicat eos in Siphylo monte cōditos extitisse. Quod āt isti tā repente perierint peste factum credo:cum sit exterminator Apollo:& hinc cōtigisse deficiētibus hoibus defecisse q illos sepelirent:q mortui hoies & in lapidē.i.puluerē conuersi eos ēt resolutos texere:aut texisse creditū. Vel:qd melius dictū puto:populos lapideos factos.i.malis duratos illos:adinuētis urnis:ut ait Home.apud Siphylū sepelisse:nō.n.aliquādo ob pietatē nimiā possumus qd debemus Seu aliter potuit cōtigisse:hos iminēte peste populari ritu sepultos:& nouē annis neglectos demū regio more lapideis urnis imissos.

De Zeto secundi iouis filio.vi.q genuit ithilū & Thyin. Cap. XXXII.

ZEtus filius fuit iouis & Anthiopes:ut ubi de Amphione tantū dictū est. Hunc dicit Lactantius super achilleide:& Seruius similiter rusticum fuisse hoiem:esto cum fratre regnauerit.

De ithilo & Thyi filiis Zeti. Cap. XXXIII.

ITHilus.& Thyis:ut testatur Homerus in Odyssea:filii fuerūt Zeti regis ex Aidona cōiuge. Ithilii autē per errorem nocte Aidona mater iterfecit putans eum Amalea Amphionis filiū. Inuidebat quidem uxori amphionis:eo q sibi sex essent filii masculi. Quæ ut ait Leōtius:crimē suū cognoscens optauit mori:miseratione tamen deorum in carduelem uera ithilum deflet. de Thyi autem nudum superest nomen.

De Calato secundi Iouis filio. vii. Cap. XXXIIII.

c Alatus filius fuit Iouis & Anthiopæ: ut Homerus in Odissea describit: de quo nil præter nomen legisse memini. De Pasythea & Egiale & Euphrosyne gratiis secūdi Iouis filiab*us*. Cap. XXXV.

P Asythea & Egyales & Euphrosyne: quæ grȩ seu Carites appellant: ut placet Lactātio: Iouis & Anthonoi fuere filiæ. Has dicūt Veneris eē pedisse quas: affirmātq*ue* qa se lauēt in acydalio fōte: q in Orchomeno Boetiæ ciuitate ē: & ide nudas incedere: & inuicē uinctas: ac ex eis duas facie ad nos esse cōuersas: cū tergū tertia uertat. Quid aūt in hoc senserint ueteres excutiendū est. Cū eni gratia semp i bonū sonet: merito Iouis dicunt filiæ: cuius effectus semp in bonū tēdūt. Et cū cōiunctio nū oīum ex attributa potētia causatrix uenus sit: ut supra dictū est: illi merito obsequunt cū semp uideat ali quali grā pcedēte qs in unionē: seu amicitiā ire alterius: utputa rōne beneficii ipensi: uel cōplexionis & morū conformitate: seu studiorū similitudine: & huiusmodi. Et ideo: ut placet Fulgētio: Pasithea q gratiarū prima est: interpretat attrahens: eo q ante alia qcunq moueamur cā: ad aliq rem desiderandā attrahimur. Secūda aūt Egyales iterpretat demulcēs: & hoc iō: qa nisi delectaret in pcessu: qd appetiuimus ante nō iretur in per seuerātiā amicitiæ: imo dissolueret ilico: & iccirco ut demulceat & delectet necesse ē: qd attraxerat ante. Tertia aūt Euphrosyne appellat qd retinēs sonat: ut per hoc itelligat i uacuū qs in delectatione alicuius rei attrahi: atq se attractū delectari nisi qs ope suo teneat qd attraxerat & delectat. Et hinc potes aduertere duas in te grās uenietes. Tertiā uero a te in illas ieuntē: & sic duæ nos faciē: tertia tergū uertit. Vel aliter siqd eni in hominē gratū miseris ab eo i te duplū: seu maius redire uidebit: & ob id dicit Ilioneus Didoni apd Virgi. Ne te certasse priorē pœniteat: qsi uelit itelligi: si nobis boni aliqd feceris: & uiuat æneas duplicatū ab eo recipies. In acyde autem fonte ideo balneari dicūtur: qa acyda græce latine cura est: & hoc ideo fictum: ut sentiamus quia dum trahimur: dū mulcemur: dū retinere cunamur: uariis curis angimur. Nudas autē eas icedere nō ob aliud uoluere: nisi ut uideremus in captādis amicitiis nil fictū: nil fucatū: nil palliatū interuenire debeat: quinimo simplici & pura mente: atq aperta in hoc debemus incedere. nam qui aliter exquirunt amicitiarum mercatores potius q factores dici possunt.

De Lacedæmone. xi. secūdi Iouis filio: q genuit Amiclatē. Cap. XXXVI.

L Acedæmon: ut scribit ditis certēsis eo in libro: quē de expositione græcorū i Troianos cōposuit: filius fuit iouis ex Taigeta filia Agenoris Phœnicū regis. Esto Eusebius i libro tēporū dicat eū filiū fuisse Semeles pre nō noīato: eūq Cortopo argiuis regnāte Lacedæmonē cōdidisse ciuitatē.

De Amiclate filio Lacedæmonis: qui genuit Argulū. Cap. XXXVII.

a Miclas: ut prædictus ditis asserit: filius fuit Lacedæmonis. Esto sint libri: in qbus legat: Lacedæmonem fœminā fuisse: & ex ea Amiclatē natū: ego tamē hominē fuisse puto.

De Argulo filio Amiclatis: qui genuit Oebalum. Cap. XXXVIII.

a Rgulus: ut idē ditis dicit filius fuit Amiclatis: quē Theodōtius dicit primū iūxisse apud Acheos qdrigā: sed timeo ne similitudine fere nois deceptus sit. Is eni qui primus quadrigam iūxit in græcia Aregillus dictus est: & id adinuenit regnāte Arge Phorbante: qui diu ante argulū fuit.

De Oebalo Arguli filio: qui genuit Tyndarū & Icarum Cap. XXXIX.

o Ebalus: ut dicit ditis & Theodontius filius fuit Arguli: quē regnasse dicit Paulus apud Laconas: quos a se Oebalos nominauit. Huic duos fuisse filios cōperimus: Tyndarū. s. & Icarum.

De Tyndaro Oebali filio. Cap. XL.

T Indarus: ut Ditis scribit & Theodōtius: filius fuit Oebali: illiq successit i regno: ex quo & si nil aliud habeamus: hoc saltē legimus: eū Lædā habuisse cōiugē: quæ si nō ex eo: ex Ioue tamē eius in regia Castorē & pollucē: & Helenā & Cliteñestrā pepit: dato sint: qui Castorē: & Cliteñestrā non iouis: sed Tyndari filios dicant. Ego omnes quattuor Tyndari fuisse arbitror: sed absit ut auferam tam pudicissimo deo liberos: quos illiliberalis dicauit antiquitas.

De Icaro Oebali filio: qui genuit Origonē Iptimā: & Penelopē. Cap. XLI.

I Carus ut dicit Leōtius: Oebali fuit filius. Hunc Lactantius dicit comitē fuisse liberi patris: & ab eo accepisse uti uinū exhiberet mortalibus. Qui cū pastoribus: seu secūdū alios messoribus suis exhibuisset: & hi: seu qa ultra debitū: seu qa isueti potassent ebrii facti: & ide existimātes sibi uenenū exhibitū: Icarū apud marathonē uenationi uacantē interemerūt. Quē dicit seruius a cane suo diu seruatū: tādē ut dicit Theodontius: cum canis fame impulsus domū redisset eiq Erigores uirgo Icari filia panem dedisset: & ipse ilico ad cadauer reuerteret domini: Erigones eū secuta patrē occisum cōperit: cuius tandem pcibus Icarus in cœlū assumptus est: & in Boetē cōuersus: & cū eo canis: q assyrius nuncupat. Possibile ē: cū in octaua isphæra i antiqs astrologis multæ sint imagines qdā stellarū designatoē figuratæ: ex his aliqs in cōsolationē remanētiū post Icarū noie Icari & canis sui denoias: Verū ego non credo hūc eū Icarū fuisse: qui Oebali filius fuit: aut Penelopis pater. De Erigone filia Icari. Cap. XLII.

E Rigōes filia fuit Icari: ut Lactātius affirmat: & Seruius: qcū Bacho placuisset: ab eo i spē uuæ: ut ait Ouid. decepta ē atq oppssa. Hæc tñ: ut dicit Seruius: cū ductu canis in Marathoniā syluā patrē a rusticis occisum cōperisset: fleuissetq diu: tandē doloris ipatiēs i arbore laqo se suspēdit: sed seu corpis pōdere nimio: seu laqi uel rami debilitate factū sit i terrā cecidit. Cuius tñ miserti dii eam inter sydera transtulerūt: fecerūtq ex ea in Zodiaco signū illud: qd adhuc uirginē appellamus: tractu tamen tpis: cū secundū Lactātium umbra eius regionē illā infestaret: ad eius irā mitigandā cōpertū est ex cæra humanā formare speciē: & i eadē arbore apprēdere: & a pastoribus cambusq diē illā celebrare facere: ex quo

Virg. Tibiq; oscilla ex alta suspēdūt mollia pinu. Sane. Seruius aliter. Dicit. n. q̄ cū post aliq̄tū tp̄is Athenie sibus eēt morbus imissus talis: ut etiā uirgines furore quodā cōpellerent ad laqueū: essetq; ab oraculo respō sum sedari posse pestē illā: si reqrerent Erigōis & Icari cadauera. Qui illa quæsiuere diu: & cū repiri nō pos sent: ad ostēdendā deuotionē suā athenieses: q̄si in elemēto alieno et q̄rere uiderētur: suspēdebāt in arboribus funes: ad quas se tenētes hoīes hac atq; illac agitabātur: ut quasi p aere illoꝝ cadauera petere uiderētur. Sed q̄a plurimi cadebāt: iuenere formas ad sui oris similitudinem: & eas pro se suspēsas mouebāt. Vnde oscilla dicta sunt ab eo: q̄ in his cillarentur. i. mouerentur ora: & eo modo pestis purgata est. A Bacho autē eam in specie uuæ deceptam: ideo dictū credo. quia possibile fuit insuetā: dum uuas comederet: ebrietatē incidere.

De Hiptima filia Icari. Cap. XLIII.

h Iptima filia fuit Icari: ut in odyssea testatur Homerus dicēs. Hiptimæ puellæ magnanimi Icari: quæ Eumilo nupsit: domum fratris habitanti.

De Penelope filia Icari: & uxore Vlyssis. Cap. XLIIII.

Penelopes filia fuit icari: ut i Odyssea testat Homerus: dū dicit: Filia icari ualde sapiēs Penelope. Hæc q̄dē: ut satis uulgatū ē nupsit Vlyssi: & ex eo Telemachū filiū pepit. Postea cū iuisset Troiā Vlysses: & ide diu post Troiā deletā errasset multa passa est: tam ob pudicitiā suā tutandā: quā ꝓcatores plurimi solicitabāt: q̄ ob timorē insidiarū aduersus Telemachū a ꝓcatoribus positarum: & dolorē nō redeuntis Vlyssis tandē eis seruatis: uirū rehabuit: in quē tandē finē iuerit: nō satis certū habeo: Dicit tamē Leōtius Lycophronē græcū poetā dicere. Penelopē cōcubitū omniū ꝓcantiū passam: & ex uno eorū genuisse quēdā filiū: cui Pana nomē fuit: q̄d cū i reditu cognouisset Vlysses: statim abiit ad isulā Gorti nam: & ibidē obiit. Quod absit: ut credā pudicitiā penelopis a tot: tamq; egregiis celebratā auctoribus: ab ali quo fuisse maculatam: quicquid Lycophron loquatur maliloquus.

De Tantalo duodecimo Iouis secundi filio. Cap. XLV.

Lacædemonis expedita ꝓsapia: ad reliquos iouis secūdi filios redeundū est ex q̄bus duodecimū Tātalū dicit Theodōtius iouis fuisse filiū: Fuit eni is antiq̄ssimus Corinthioꝝ rex: & pius homo: atq; deorum mēsis sæpe accubuit. Quod ideo fictū puto: quia celsissima sit arx corinthioꝝ adeo: ut siquis eam ascendat in cœlum uideatur conscendere: & esse cum superis.

De Hercule. xiiii. secundi iouis filio: qui genuit Carthaginem. Cap. XLVI.

h Ercules hic a Cicerone in libro de naturis deorū cognoīat. iiii: & ab eodē dicit iouis filius ex Asterie sororę Latone susceptus. Hūc ꝓterea summæ a Tyriis coli dicit: & ex eo Carthaginē filiā genitā.

De Carthagine. iiii. Herculis filia. Cap. XLVII.

Carthago: ut ꝓximo supra mōstratū est: Herculis quarti fuit filia: quā nos Carthaginē nuncupamus: quæ ideo Herculis filia dicta est: quia a Phœnicibus: qui Herculem summe colebāt posita est Herculis dei sui auspicio.

De Minerua secundi iouis filia. xiiii. Cap. XLVIII.

Minerua nō ea cui cognomē tritonia fuit: iouis secūdi fuit filia: ut scribit Tulli. de naturis deoꝝ: quā idē Tullius iuētricē asserit fuisse belloꝝ atq; principē: & ob id a nōnullis Bellona appellata est: & soror Matris: & auriga ut testari Statius uidet dicēs. Regit atra iugales Sāguinea Bellona manu: lōgaq; fatigat Cuspide &c. Nec ea fuit hæc: quā ueteres uirginē & sterilē asseruere: q̄nimo: ut idē dicit Tullius: ex Vulcano Cæli filio antiq̄ssimo Apollinē primū pepit. Præterea ut dicit Leōtius: hæc ē: quā armis isignē finxere: oculis toruā: Hastāq; gerentē lōgissimā cū crystallino clypeo: & hoc magis ad ostentationem inuenti a se belli: q̄ ob aliquod aliud significatū: q̄d ego non credo: quinimo insignia illa ad aliquod mysterium ostendendū apposita oīa puto. Nā cum omnes assiduis infestemur bellis: armatā fingi puto ut doceamur prouidos uiros semper in armis consistere idest consiliis q̄bus ad emergentia possint obsistere. Quod oculos habeat toruos ostendit sapientē facile capi non posse: cū ut plurimū exterioribus actibus longe aliud se ostendat agere q̄ gerat aīo: uti toruus alibi respicit q̄ intuentes eius faciē arbitrent. hasta aūt illi dicatur lōgissima: ut noscamus prudentē uirū etiā lōginqua cognoscere: & ex lōginquo ictus ifigere: atq; a se i sidiantes repellere. Crystallinū aūt ideo illi clypeū attributū est ut appareat in transparēti crystallo atq; solido corpore sapientē uirū æque simul & hostis uidere opa: & seipm remediis opportunis ꝓtegere. Huic isup di citidē Lactātius cū Neptuno de ipositione nois ciuitati Athenaꝝ fuisse certamē: illudq; præsentibus diis in ariopago agitatū: actūq; eoꝝ snia: ut q̄s eoꝝ terra pcussa laudabiliore ꝓduxisset effectū: is ciuitati nomē ipo neret: ob quā rē Neptunus pcusso tridente solo equū ꝓduxit. Minerua aūt hasta ꝓiecta ꝓduxit oliuā. Quæ quoniā utilior uisa sit equo: Minerua deoꝝ iudicio ciuitatē e suo noīe nūcupauit Athenas: nam Minerua a græcis Athena noīata ē. Quid hic figmēti: est: sic Albericus exponit. Dicit eni Cecropi cōditori q̄ & huic Mineruæ contēporaneus fuit. & iuxta Theodontiū pater fuisset aliquādiu ambiguū: an illa cōmoditate maris quo etiā plurimū ualebat: an cōmoditate terræ: qua etiā plurimum abundabat: denoīaretur: quā maris com moditatem per equū designare uoluere: q̄a & mare uehat: ut equus: & equus ut mare uelox sit: & nonnunq̄ impetuosus: & sui ore nimio plenus: ut mare: terrā uero oliuam: seu q̄a locus oliuaꝝ abundans sit: seu q̄a pin gue sit solū & fertile. Tandē cū cerneret circūspectus homo maris cōmoda uariis ex causis posse subtrahi. & terrestria q̄licunq; esse continua. a terrestribus perpetuis denomīnādā censuit atq; uocauit athenas: quod latine imortales sonat. Ego autem puto: cum Maritima ciuitas sit athenæ dissensionem hanc inter nautas & mechanicos homines ostendentibus nautis rem plurimū augeri nauigiis: quæ per equum intelligenda sunt. Mechanici autem contra artibus & agricultura ciuitates sustentari & augumentari quæ per oliuam demon-

ftrantur cum eius sit liquor mitis & ampliatius quãobrem a diis.i.a iudicibus in hoc datis pro mechanicis sententia lata est & hic optime Neptunnus inductus est pro mecanicis autem Minerua: quæ artium omni um fere repertrix fuit.posset qs hic obiicere Iouem primum regem Athenarum dictum lõge atiquiorem cecro pem cõditorem dicimus Athẽarum hãc obiectiõem paucis absoluit Leõtius Dicit enim nõ de nouo ædifi catas Athenas a Cecrope sed mari ppinquiores factas & hac tempestate sponte sua oliuam in arcem natã

De Arcade.xv.filio secundi Iouis qui genuit Ionium. Cap. VLIX.

Archas Iouis fuit filius & calistonis nymphæ ut clare testatur Oui. Huius enim matris post Lycao nem patrem e regno pulsum a Ioue .ut refert Paulus. se choris Dianæ sociauit:& in uenationibus uitam agens cum ætate ualeret & forma a Ioue dilecta est ut dicit Oui.ab eodem sub specie diane inter umbras nemorum decepta & oppssa est: Quæ cum cõcepisset:& iam excresceret uterus a puellis soci is ad lauacrum euocata est se lauãte Diana hæc autem timens ne crimen appareret suum si uestimenta de poneret lauari renuebat:tandem auirginibus nudata cũ turgidũ uẽtrẽ Diana uidisset cõfestĩ eã a consortio suo repulit q postea Archadẽ pepit.qd facinus cũ cognouisset Iuno irata in eam. illã diu traxit crinibus & tãdẽ trãsformauit ĩ ursã.Archas aũt cũ grãdis eẽt:eã sibi icognitã & ad se uenientem uoluit occidere ast ipsa pauida .ut ait Theodontius ĩ Iouis tẽplũ cuius sẽp erãt aptæ ianuæ nec ppterea aut fera aut auis ĩtrabat ula aufugit.ĩ q & Arcas secutus ẽ quos cũ uellẽt ĩcole occidere a Ioue phibiti fũt & mutato æq̃ ĩ ursũ.Archadẽ ãbos ĩ celũ trãstulit & crca polũ arcticũ locauit Calisto aũt ursa minor dicta ẽ ubi maior uocatus ẽ Archas. Iuno ãt ex hoc turbata q pellex ĩ celũ suscepta eẽt una cũ filio accessit ad Thetydẽ magnã nutricẽ suã orauit q ne has ursas more aliorum syderũ suis undis lauari pateref: q thetys ultro se facturũ pmisit & seruat usq ĩ hodiernũ Sub hac fictiõe ut plurimũ latet historia Nã supato a Ioue Lycaõe Calisto filia aufugit ad uirgĩes Panliceo sacras & cũ his emisso ppetue uirginitatis uoto contigit ut audito a Ioue sua formositate capere tur & incideret in desiderium potiũdi & cum se ĩ habitum sociarũ trãsformasset:clã de nocte accessit ad illã & cum uariis suasionibus in suũ desiderium tranxisset.eã uitiauit atq pgnãte fecit postremo cũ partu crimẽ appareret.Calistonis: euestigio cum maximo dedecore suo nil ulterius timore Iouis audientibus uirginibus sacris una cum filio claustris exclusa est Quæ ob ruborem clam secessit in syluas & in eis latuit diu incogni ta. Sane cum adoleuisset filius essetque ingentis animi nec posset perpeti matris ĩperium eam uoluit occi dere.Quæ timore percita syluas linquens confugit ad Iouem qui eam in gratiam filii reconciliauit permi sitq .ut in patrium posset redire regnum iuitque.Quamobrem cum Archas ferox iuuenis pelasgos in diti onem redigisset suã Archades illos ex suo nomine appellauit Archades autem Calistonem: quam mortuã putabant ob diuturnam latebram ursam appellauere cum ursus ut aiunt phisiologi certam anni partem in cauernis moretur dormiens & a nomine matris ursum etiã filium uocauere quos ambos postea in gratiã Archadis poetæ in celum translatis dixere & ex canibus eius in locis in quibus hos locauerunt diu ante ab ægyptiis figuratis fecere ursos quod autem a Thetyde Iunonis alunna lauari in oceano non permittatur sumptum est ab eleuatione poli: qui in regiõe nostra adeo eleuatus est: & hæc sydera adeo illi propinqua: ut circuitione cæli siccati reliquæ quæ occidendo mergi uidentur Oceano mergi non possunt immo earum circa polum integrum circuitione uidemus.Hunc Archadem scribit Eusebi. subegisse pelasgos anno mũ di.iii.mil.idccviii.

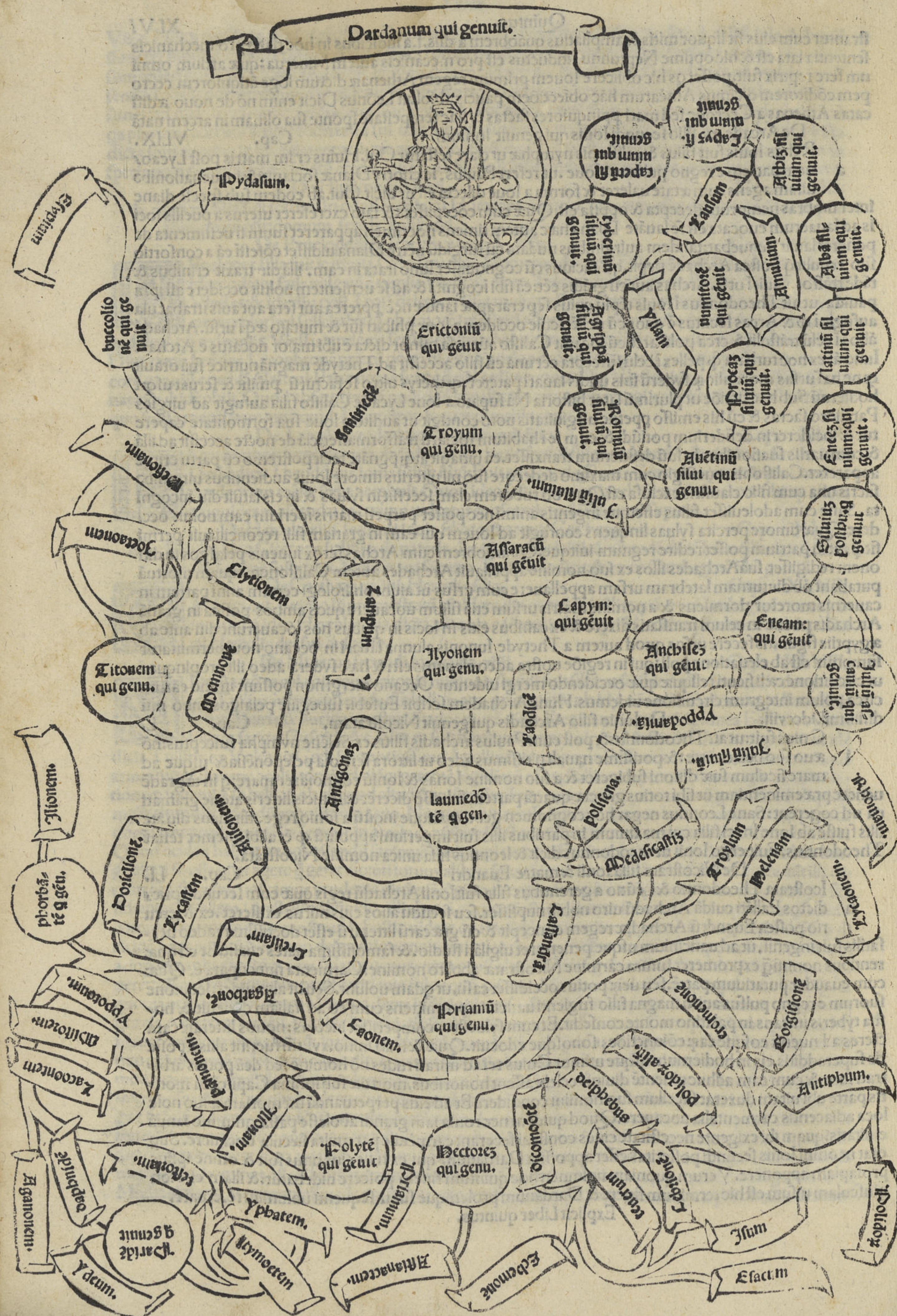
De Ionio filio Archadis qui genuit Nicostratam. Cap. L.

Ionius fuit: ut ait Theodontius & post eum Paulus archadis filius ex Selẽne nympha susceptus: hõ æuo suo bellica arte: & potissime nauali pitissimus adeo ut littora fere oĩa peleponẽsia & usque ad mare siculum suæ ditioni subigeret & a suo nomine Ionas & Ioniũ cognoiaret mare:q in tã gradẽ uenere præeminentiam ut sibi totius græciæ quartã partem subesse diceret & Ionicis litteris atque grãmati ca uti cogerent: Sane Leontius negat hoc cognomen genti marique inditũ a Ionio rege affirmans diu ãte illis fuisse ab Ione Inaci filia cui maximum in partibus illis fuit imperium appositũ q ẽt alibi ipsemet testaẽ Theodontius. Fuit ergo Ionii ut theodontius dicit & leontius filia unica nomine Nicostrata.

De Nicostrata filia Ionii & matre Euandri Cap. LI.

Nicostrata Theodontio & Leũtio a gerentibus filia fuit Ionii Archadũ regis quæ cum secundũ præ dictos Pallãti cuidã Archadũ uiro nobili nupsisset.seu secũdũ alios eius nurus existeret.ex Mercu rio postea Euandrũ Archadiæ regem concepit & cũ græcarũ litterarũ esset doctissima: adeo uer satilis fuit ingenii.ut ad uaticinium usque penetraret uigilãti studio.& famosissima uatẽs euasit.Et cũ quæ rentibus nonnũq expromeret futura carmine Nicostratæ abolito nomine: Carmenta nuncupata ẽ. Quæ cum euander putatiuum patrẽ.seu uerum potius occidisset casu.ut qdam uolunt. Seu ut aliis uidet: seditione suorum e regno pulsus auito magna filio fugienti uaticinio promittens cum eo ad italiam deuenit.& ho stia tyberis intrans in palatino monte consedit.Et cum syluestres comperisset incolas: nouos litterarum cara cteres ad inuenit eosque earum cõiunctiões sonosque edocuit.Quæ & si ab initio.xvi.tm̃ fuerint aliis a poste ris superadditis eis in hodiernum usque utimur Cuius rei ad mirati rudes nõ hominẽ sed deã potius arbi trati sunt.& cum eam adhuc uiuentẽ diuinis celebrassent honoribus.mortuæ sub infima Capitolini mon tis parte ubi uitam duxerat sacellum suo nomini condidere Et ad eius perpetuandã memoriam a suo noĩe loca adiacentis carmentalia uocauere.Quod quidem nec roma iam grandi abolesse passa quimmo ianuã ciuitatis.quam ibi exigente necessitate ciues construi fecerant carmẽtale per multa sæcula uocauere. Sup erat ut omni Iouis secundi posteritas esset apposita Dardanum qui ex filiis eius unus fuit & omnẽ ipsius prosapiam apponere. Verum quoniam uolumen hoc quintum finem poscere uidebatur.& illam esse lon giusculam uisum est hic terminum figere & Dardanum prolemque suam sequenti uolumini reseruare.

Explicit Liber quintus.

Dardanum qui genuit.
Pydasum.
Ericthoniũ qui geuit
Troyum qui genu.
Assaracũ qui geuit
Capym: qui geuit
Ilyonem qui genu.
Anchisez qui genuit
Eneam: qui geuit
laumedõ tẽ q gen.
Priamũ qui genu.
Hectorez qui genu.
Polytẽ qui geuit
Titonem qui genu.
Memnonē
Clytionem
Lampum
Antigonas
Laodice
Polisena
Troylum
Helenam
Cassandra
Leonem.
Agathonē.
Lycaonem.
Antiphum.
Ilionem.
Ysum
Esacum

Genealogiæ deorum gentilium secundum Iouannem Boccacium de Certaldo Liber Sextus Incipit:
Prohœmium.

Efecerat in faucibus Tyberis leuis cymbulæ ĩpetus ubi dũ ociosus:& nouas ui res:& nouos expectarẽ pariter flatus:quadã loci ueneratione tractus cœpi adia centia cuncta cõspicere. Erat ibi uidere Laurenti ueteris:lauiniq; minas:& prisorum latinoꝝ cunabula. Inde longam albam a fœta sue denominatam:siluis obsitã atq; uepretis:nullũ fere de se præter nomẽ præstãte uestigiũ. Ast ulterius paululũ aurea olim Roma fulgebat ueteri potius splẽdore:q̃ lumie nouo. Quã dũ toto ĩtuerer aĩo:in mẽtẽ prisci uenere reges:uenere & ꝓceres:sublimesq; du ces ĩsignes uirtute plurima:& militari disciplina:atq; sanctissima pauptate spe ctabiles. Venere triũphi cõspicui:subactæq; undiq; natões:& gloria singularis ĩperii:qua sola mortales cæteros supauit:& ob quã orbis totius & fræna regere & uocari meruit caput. Dũq; mecũ mirabundus ꝑquirerẽ: quisnã tantæ molis genitor:quis dici primus potuerit parẽs: Terra an Titanus uł neptunus potius educere ĩgẽtia corpora cõsueti:tuscus Dardanus subintrauit memoriã:eũq; ui ctoriosi populi uetustissimũ auũ memini. Nec ex lõginquo uidebat̃ littus:ex quo nauẽ soluerat iturus ĩ Asiã usq; tã iclytæ posteritatis in semia ꝓiecturus:q̃obrẽ nc omissa uideat̃ ꝓles tãta claritate cõspicua:tusci flumi nis relictis ostiis ueterẽ secutus aquæ sulcũ.ut occulta fide maioꝝ monumẽta cognoscerẽ: Zephyro fauen te in littus usq; Meoniũ cõtẽdi:ut abide eo ꝓstãte q̃ aq̃s seiunxit ab Aridaꝛ:ã grãdis: tãq; admirabilis ĩperii p suas successiones:auos uetustissimos recẽserẽ & in ultimũ usq; iclytæ posteritatis deducerẽ successores.

De Dardano. xvi. Iouis secundi filio:qui genuit Erichthoniũ. Cap. I.

Ꝯ Stẽsum ẽ in ꝓcedẽtibus iouẽ secũdũ Cæli fuisse filiũ:cuius posteritatis:quoniã series ĩ ꝓcedẽti uo lumie fere oĩs designata ẽ:solo reseruato dardano:ĩ hoc libello eius sobolẽ describemus:eo passũ pto:quẽ ueteres iouis testãtur filium ex Electra Atlantis filia:& Coriti regis coniuge susceptũ:ex quo de fastis ait Oui. Dardaniũ electra q̃s nescit Atlantide natũ. Scilicet Electrã cõcubuisse iouĩ: &c. hũc aiũt prisci iter cæt̃os filios iouẽ ꝓcipue dilexisse. Sed q̃d uelit fictio paucis aduertamus. cõstat ãt s̃nia Pauli Dardanũ Corithi regis fuisse ex electra cõiuge filiũ:sed ad nobilitãdã posteritatẽ ioui attributũ: cui ẽt moribus erat cõformis. Nã natura mitis hõ fuit & religiosus:ut idẽ ait Pau. Huic Iasius fuit fr̃. Esto sint q̃ addãt Italũ:& Sicanũ atq; Candauiã sororẽ:& cũ Corito sola ciuitas coritus esset de suo noie dicta:& ea erat q̃ hodie opiniõe Pauli aliq̃bus additis lr̃is uulgo Cornetũ uocat̃. Venerũt eo mortuo de successione ĩ discor diã fr̃es natu maiores:dardanus:& Iasius:q̃ commotus dardanus:q̃ tpe posterior erat:Iasiũ ĩteremit. Quã ob cãm cũ turbatos ciues cerneret:cũ pte populi nauẽ cõscẽdit:& lõga actus nauigatiõe:prio in Samotharaciã:q̃ tũc samos erat:sedes habuit:ut testat̃ Virg. dicẽs: Aruco ita ferre senes:his ortus ĩ agris dardanus ideas phri giæ penetrauit ad urbes:Treiciãq; samũ:q̃ nũc Samothracia fert:Hic illum coriti tyrrhena a sede ꝓfectũ. &c. A Samo aũt eã in Asiæ partẽ abiisse:q̃ Helespõto cõtigua est mari:& eã quã occupauit horã de suo noie dar daniã nũcupasse:quã apud regnauit:oppido eiusdẽ nois cõstructo:q̃d cõtigisse uisũ est Eusebio circa. xxxv. Moysis annũ regnãte argiuis Steleno:qui mundi fuit annus. iii. M. dccxxxvi. Ibidẽ autẽ:cũ annis regnasset quinquaginta:ut idẽ dicit Eusebius in libro temporũ. Erichthonio filio relicto suꝑstite diẽ clausit.

De Erichthonio dardani filio:q̃ genuit Troium. Cap. II.

e Richthonius filius fuit Dardani. Hũc Paul. arbitrat̃ ex Cãdauia dardani cõiuge & sorore natũ. Hic aũt dardano patri successit:& cũ regnasset annis. xlvii. Troio filio derelicto:defunctus est.

De Troio Erichthonii filio:q̃ genuit Ganymedẽ:Ilionẽ & Assaracũ. Cap. III.

T Ros seu troius filius fuit erichthonii:ut carmie patet Oui. Huius erichthonius tros est generatus ab illo. Hic patri succedẽs:cũ uir ẽet armoꝝ ampliato regno ex suo noie regionẽ:q̃ usq; tũc darda nia dicebatur:appellauit Troiã:huic bellum fuit aduersus Tantalum Phrygiæ regẽ ob raptum sibi ab eo Ganymedẽ filium:quẽ præter Ilionẽ & assaracũ genuit:quibus superstitibus diem obiit.

De ganymede Troi filio. Cap. IIII.

g Anymedes Troi regis fuit filius speciosissimus adolescẽs:de quo sic Virg. Intextusq; puer frõ dosa regibus ida Veloces iaculo ceruos cursuq; fatigat:Acer anhelãti similis:quem ꝑpes ab ida Sublimẽ pedibus rapuit iouis armiger uncis Lõgæui palmas necq̃q̃ ad sydera tẽdũt Custodes: sæuitq; canũ latratus ad auras &c. Hũc in cælũ raptũ dicit Ouid. & pincernã Iouis factũ:& aq̃rii signũ. Cu ius fictionis ĩtẽtũ paucis iudicio suo Fulgẽtius explicat dicẽs. Iouis pugnãtis nauali certamine:existẽtisq; in naui cuius aq̃la erat ĩsigne:bellicã ꝑdã fuisse ganymedẽ. Eusebius aũt ĩ lib. tporũ nõ a ioue raptũ:sed a Tãtalo Phrygiæ rege dicit:q̃d scriptũ asserit a Phãdro poeta:& ob hoc ortum bellũ iter Troiũ & tãtalũ:& hic uidetur frustrari Ouidii dictũ. Sane secũdũ leõtiũ nõ frustrat̃. Dicit eni tãtalum ad iouis cretẽsis gratiã ꝑmerẽdã:quẽ ĩpudicissimũ cognoscebat:sub signis aq̃læ uenãtẽ:adolescẽtulũ rapuisse eũq; ioui dono dedisse. Quod autẽ deoꝝ pincerna factus sit:iõ fictum est.q̃a iter cæli imagines figuratus forsan ad suoꝝ solatiũ eã ẽe dicunt:quã uocamus aq̃rium:ĩ quo existẽte sole:terra maximis hymbribus irrigatur:quarum humidis uaporibus syde ra pasci nõnulli uoluere:& sic deoꝝ pincerna factus est:fuit autem regnante argiuis Prito.

De Ilione filio Trois:qui genuit Laomedontem. Cap. V.

I Lion:ut Homerus in iliade:ubi omnis genealogia Troianoꝝ usq; ad Hectorem & Aeneam ex plicauit:ait filius Trois regis Troianoꝝ. Hic ut dicit Eusebius in libro tempoꝝ:regnãte athenis Cecrope:Ilionem ciuitatẽ illam inclytã Homeri carmine cõdidit:& ex suo noie nuncupauit. hæc

eni est q̃ decenale græcorum obsidionē passa est:& ab eis deleta. Cōdita āt ē circa ānum mūdi. III. M. dccc. xcv. Ilioni autē unicū legimus fuisse filiū Laomedontē: quē supstitē moriēs dereliquit.

De Laomedōte Ilionis filio: q inter mares & fœminas. viii. genuit filios: quorum hæc sunt noīa. Antigona Hesiona: Lampus: Clytion: Ioetaon: Titon: bucolion. & Priamus. Cap. VI.

LAomedon rex troiæ filius fuit Ilionis: ut scribitur ī Iliade ab Hom. hunc dicunt ueteres uoluisse Ilionē muris circūdare: & cum apolline & neptuno cōuenisse: ut ipi muros facerēt mercede promissa: & obseruādi iuramento pstito. Qui quū fecissent: nec sibi pmissum seruari cernerent: oīs troia a neptuno aquis repleta ē: & Apollo insup misit pestē. Quā ob rē anxius Laomedon de remedio oraculū cōsuluit: cui responsū oportere quot ānis uirginē troianā ceto marino scilic& monstro expo nere. Quod sorte apud troianos fiebat. Tandē hesioni laomedontis filiæ sors contigit. Quæ quū ī scopulo religata monstrum expectar& : aduenit hercules: qui cum laomedonte pepigit: uidelic& si liberar& a monstro filiam: sibi equos diuino semine procreatos: quos cōstabat laomedontē habere: largiretur. Attamē quū Hercules uirginem liberasset noluit Laomedon seruare promissū. Quā ob rē: seu ut aliis plac& : qa dū illam puerū pditū qrer& : a laomedōte portu troiano phibitus est. & ideo cū amplioribus copiis ueniēs ilionē expugnauit: & laomedontē occidit: & oīa eius uertit ī prædā. Is appositis qd si bi uelit fictio uideamus. Volūt eni apud troianos pecuniā fuisse in sacra neptuni: atq apollinis reseruatā. quā Laomedon iureiurādo pstito se nō solū eādē restituturum: sed isuper ex ppria largiturum ī pdictis sacris ī ædificatione murorum ciuitatis expendit: nec tandem petentibus pecuniā restituere uoluit. Sane aduenīēte postea aquarū inundatione: & post eam non satis a sole digestā: ut fit aer infectus aquarū putredine pestē intulit: quæ duo quoniā ad apollinē & neptunū ptinere uidetur: adinuētū ea ob peiuriū a deceptis diis īmissa. Quod uirgines mōstro appositæ sint responsō oraculi: quū sic illos decipet p sæpe diabolus: possibile puto: & hic historiā habere cætera arbitror. habuit hic filios filiasq plures: quāq solus Priamus esset ei ī regno successor.

De Antigona Laomedontis filia. Cap. VII.

ANtigonā filiā fuisse laomedontis testat Ser. quā dicit: eo q fortissima esset: ausā se pulchritudine pferre iunoni: obquā cām irata Iuno eam uertit ī ciconiā: cuius figmenti talis potest reddi rō. Dic t Leon. q capto ab hercule Ilione: & occiso laomedōte: oēs laomednt is filii: exceptis hesiona: & priamo: q capti fuerūt: dam aufugerūt: quo illos fortuna detulit. Antigona autē inter arūdineta camādri latuit pluribus diebus: & hinc ego fabulæ locū datū puto: qa quæ supbia sua se regnāte patre pferebat pulchritudine cæteris: a fortuna regnorū domina uices uertēte eo deducta sit: quo cōsueuere ciconiæ uictū qrere: & sic ipsa donec ibidē fuit: quasi in ciconiā uersa uisa est.

De hesiona Laomedontis filia: & Teucri matre. Cap. VIII.

HEsiona filia fuit laomedōtis: q quū primo: ut supra dictū est: fuisset a mōstro marino ab hercule liberata: postmodū ab eodē Hercule: deiecto ilione & occiso Laomedonte: capta est: & Telamoni: quoniā primus muros conscēdisset ciuitatis in partē prædæ cōcessa est: Qui eā salaminā detulit: & quū frustra sæpius a Priamo repetita esset: Telamoni Teucrū peperit.

De Lampo & Clytione & Ioetaōe filiis Laomedōtis. Cap. IX.

LAmpus: clytion: & Ioetaon filii fuere laomedontis: ut ī iliade dicit Hom. sic aiens. Laomedon uere Titonū genuit: priamumq: Lampūq: clytionē: Iœtaonēq ramum martis: ex his tantū tribus nil præter nudum nomen habemus.

De Titone Laomedontis filio: qui genuit Mēnonē. Cap X.

TItonus: ut supra pximo homeri carmīe mōstratū ē filius fuit Laomedontis: q cū esset forma decorus iuuenis: ut dicit Seruius: ab aurora dilectus: & raptus ē: ex q filiū aiūt mēnonē suscepisse. & cū lōgissimā optasset uitam: & obtinuisset: postremo in cicadā uersus ē. hunc aūt ab aurora raptū: nil aliud puto. nisi qa desiderio captus auditis forsan p q̃ spabat ipiū: posse nācisci; pria dimissa: ad orientales migrauit populos: a qbus nobis aurora cōsurgit: & ex eis subegit plurimos eisq ipauit. Quod autem in cicadam uersus sit: cur fingatur nōnullæ possunt rōnes ostendi. Prima quarum est: quia uti rore matutino: qui in aurora cadit: cicadæ alunt: sic & iste sumptibus orientaliū: q sub aurora sunt: alebat. Præterea qa cicadæ nigræ sunt cū uirides nascātur: sic & iste q albus natus est: agēte feruore solis: eius regionis: ad quā transitū fecerat: icolarum ritu niger effectus est. Postremo quia senex audita morte Mēnonis filii: & suorum desolationem in querulam senectutem lapsus sit: & inde mortuus: uti cicadæ faciūt: quæ potius conqueri: q cantare uidentur: & demum post longam querelam crepantes obeunt.

De Memnone Titonis filio. Cap. XI.

MEmnon Ouidio teste: filius fuit titonis ex aurora susceptus. hūc dicūt cū maxima orietaliū populorum copia subsidio uenisse Priamo: & ī pugna ab Achille occisus est. De quo fabulose dicit Oui: q dum rogo ipositus ureret: orone auroræ matris a Ioue in auē mutatus ē: & cū eo multæ aues ex fauillis pyræ pdisse: quæ cū ter pyram cū igenti clamore circuissent: sese diuisere: & tā diu inter se decertauere: donec mortuæ occubuere. Quas aues mēnonias appellatas dicit Ouid. hæc fictio a cōsuetudine quadā circa pyrā mēnonis seruatā a suis: & a quadā contingentia mirabili sumpsit originē. Vetustissimus mos orientaliū fuit: cariores amicos regis mortuo uelle cū cadauere regis comburi: & ad hoc: seu aduersum cōcurrentes: ut circa mēnonis corpus factū puto: seu aliter in mortē uadūt: & regio iponūtur rogo. Præterea dicit Solinus de mirabilibus mūdi sic ait: iuxta Iliū mēnonis stat sepulchrū: ad quod ex sempiterno ex æthiopia cateruatim congregatæ aues aduolant: qs Ilienses mēnonias uocant. Cremutius auctor est: has eas dē anno. v. in æthiopia cateruatim cōgregari & undiq uersū quo usq qua sint ad regiā mēnonis cōuenire

Hæc ille. Possumus ergo ex dictis assumere fortuitu cõtigisse aues illas eo tũc uenisse: ubi regiũ Mẽnonis funus agebaẽ: & circuisse uolatu locũ: & ide a simplicibus creditũ eos q se morti dederãt i honorẽ regii fune ris i fauillas: & ex fauillis i aues esse mutatos. Mẽnonẽ autẽ i auẽ uersum nil aliud designare reor: q̃ uiri cele- brẽ famã: q post eius mortẽ euolauit: lõge lateq̧ agẽtibus oratiõibus: & pconiis populoꝝ suoꝝ. hũc Mẽnonẽ aiunt quidã Susim isigne oppidũ Persiæ. qd Sure fluuio imminet: construxisse.

De Bucolione Laomedõtis filio q genuit Esipiũ & Pidasũ. Cap. XII.

Bucolion filius fuit laomedõtis: ut in Iliade testat̃ Homerus dũ dicit: Bucolion ãt filius generosi Laomedõtis &c. De hoc aũt nil habemus ulterius: nisi ꝙ genuerit filios duos: Esipiũ & Pidasum.

De Esipio & Pidaso filiis Bucolionis. Cap. XIII.

Esipius & Pidasus filii fuerũt Bucoliõis: ut i Iliade scribit. Hom. sic dicẽs. Fuit ãt ad Esipiũ & pidasũ quos quondã nympha his a Varuarea genuit laudabili Bucoliõi. hi qdẽ strẽnui iuuenes i pugna ad uersus græcos fuere sed tãdẽ ab Eurialo quodã græco pugnãtes occisi sunt ãbo: ut idẽ testat̃ Home.

De Priamo Laomedõtis filio: q ex Heccuba cõiuge. xix. genuit iter filios & filias & ex aliis mulieribꝰ iter mares & fœminas genuit. xxxi. ex qbus. l. nõia tãtũ. xxxviii. cognouimus: q hæc sũt. Prima Creusa. ii. Cassã dra. iii. Iliona. iiii. Laodices. v. Lycastes. vi. Medisicastis. vii. Polyxena. viii. Paris. ix. Hector. x. Helenus. xi. Gaor. xii. Troilus. xiii. Deyphœbus. xiiii. Polydorus. xv. Polydorus. xvi. Lycaõ. xvii. Esachus. xviii. Anthy- sus. xix. Isus. xx. Teucer. xxi. Dimocoõtes. xxii. Echemõ. xxiii. Cremenõ. xxiiii. Gorgitõ. xxv. Cebriõ. xxvi. Phorbas. xxvii. Doricõ. xxviii. Pãmõ. xxix. Aliphõ. xxx. Agatõ. xxxi. Hippothous. xxxii. Aganon. xxxiii. Lacoõtes. xxxiiii. Mistor. xxxv. Iphates. xxxvi. Testorius. xxxvii. Tymœtes. xxxviii. Polytes. Cap. XIIII.

Priamus Laomedõtis regis fuit filius adeo notus iter mortales ut uix usq̃ notior alter sit. Eo qdẽ adhuc puero existente ab hercule Ilion ciuitas deleta est & occisus Laomedõ: & ipse cũ multis aliis captus: quẽ Hercules uicinis pciũ ꝓ eo dãtibus: illis restituit: & a redeptiõe Priamus appellatus: ut Seruio placet. hũc tamẽ semidirutã patriã restaurasse cõstat: uolũtq̧ scriptores multis eã aduersus hostiles ipetus uallasse. Nã dicit Ser. eũ se egisse: ut ꝓ rato haberet̃ secũdũ Plautũ: tribus stãtibus rebus: eã ca pi nõ posse. uita. s. troyli: Palladii cõseruatiõe: & Laomedõtis sepulchro itegro: qd i porta sceæ fuit. Secũdũ ãt alios lõge plura ad eã capiẽdã opportũa græcis fuere: ut. s. de æaci genere aliqs iteresset: & ide Pyrrhus admo dũ puer in bellũ uocatus ẽ. Vt Rhœsi regis eq tollerẽt: anteq̃ xanti aquã gustassent: & ut Herculis iteressent sa gittæ: qs misit Philotetes: cũ ipse nõ posset afferre morte puentus. Priãus ergo laomedonte mortuo regnauit: cui cũ cũcta ꝓuotis succederet: capta Heccuba filia Cipsei: regis Thraciæ i cõiugẽ: & ex ea multis susceptis filiis: & ex aliis mulieribus ẽt q̃pluribus: i tã grãdẽ regnũ suũ apliauit splẽdorẽ: ut nõ solũ Troiæ rex: sed totius asiæ uideret̃. Sane dũ paris filius eius ꝓ capta Hesiõa sorore priãi ab hercule Helenã Menelai cõiugẽ rapuis set: & deduxisset i Troiã: nullisq̧ posset iduci suasiõibus: ut illã repetẽtibus græcis restitueret: Eos cũ mille na uibus i littus Troianũ descẽdẽtes uidit & Ilion ẽt obsidẽtes & circũ igne ferroq̧ cuncta uastantes: & psæpe fi lios suos & naturales & legitimos: & auxiliares reges occidentes: & postremo cæsum uidit hectorẽ: & curru Achillis trahi: ad cuius redimẽdũ cadauer dicit Home. i Iliade circa fine: nocte Mercurio duce iuisse: & flexis genibus Achillẽ orasse. Esto dicat Seruius lõge aliter fuisse: eũ. s. nocte ad tentoriũ Achillis accessisse: eũq̧ do minentẽ iuenisse: adeo: ut eũ occidere potuisset: sed excitasse potius uoluisse: atq̧ orasse & obtinuisse petitũ: & ab Achille usq̧ Troiã postmodũ ꝓsecutũ: sed hæc ab Homero oppressa: ne q laudũ Achillis erat pcoː uideret̃ dedecorũ suoꝝ recitator. Præterea uidit priamus palladiũ subtractũ. equos Rhœsi eductos: Troilũ cæsũ: & paridẽ: & ultimo Iliõ capi: & filias captiuas deduci & igne cũcta cremari: & i regiã usq̧ suã: post polytẽ filiũ fu giẽtẽ Neoptholemũ penetrãtẽ: & i sinu suo ifelicẽ filiũ occidẽtẽ: seq̧ obiurgãtẽ trãsfodi gladio. Sãe dicit Ser. de morte priãi uarie opiari: cũ dicãt alii eũ a pyrrho i domo regia captũ: & ad tumulũ usq̧ achillis tractũ ibi- q̧ cõfossum & busto caput abscisum: atq̧ pilo ipositũ & circulatũ. Alii dicũt ad hercei Iouis arã: ut diximus: qd opiari uidet̃ Vir. fuerũt. n. huic ut ipsemet Achilli narrat i ultĩo Iliadis lib. filii q̃nqgita iter mares & fœmi nas ex qbus dicit se. xix. ex cõiuge suscepisse: reliquos uero ex mulieribus aliis in atriis suis cõmorãtibus.

De Creusa prima filia Priami & Aneæ coniuge. Cap. XV.

Creusa filia fuit Priami & heccubæ ut testat̃ Seruius: fuitq̧ æneæ cõiũx ut sæpe p Vir. patet: eiq̧ filiũ peperit Ascaniũ. hãc i excidio Ilionis ab ænea cũ p̃re & filio fugiẽtẽ pditã dicit Virg. sed nõ nulli eã ab ipso ex pactione cũ græcis facta orcisã uolunt: ne qs in sua libertate ex semine priami supesset. quod satis caute tetigisse uidet̃ Virg. ubi æneã exgrẽte eã describit: & illius umbrã loque tem æneæ inducit atq̧ dicẽtẽ. Nõ ego mirmidonũ sedes dolopũue supbas Aspiciã. aut grais seruitũ matri- bꝰ ibo. Dardanis & diuæ ueneris nurus. Sed me magna deũ genitrix his detinet horis &c. Et sic patet postq̃ a nemine captã se dicit: sed detineri a matre deũ: quæ terra ẽ: ibidẽ mortuã derelictã atq̧ ifossam.

De Cassandra. ii. Priami filia. Cap. XVI.

Cassandra filia fuit priami & heccubæ formosa uirgo. Quã quũ amaret Apollo: eiusq̧ concubitũ peteret: petiit Cassandra munus: quod illi Apollo se daturũ iuramento firmauit. Petiit ergo ut ua tes fieret & facta est. Volens aũt Apollo quod petierat: ipsa negauit. Quãobrem turbatus apollo: cum auferre neq̃ret qd dederat: egit ut nulla præstaretur fides uaticiniis suis: & sic factum est. Nã cum ex raptu Helenæ qd futurum esset Troianis prædiceret: non solũ non credita: sed a patre & fratribus sæpissime uerberibus castigata est: hæc aũt Corebo Migdonio iuueni desponsata fuerat: Virg. asserente. Tã dem cũ nondũ nuptias celebrasset capto Ilio: & ipa infœlix a græcis capta est: ut idẽ dicit Virg. Verum Ilio diruto: & præda iter pricipes diuisa: misella in sortẽ cõtigit Agamẽnoni: & quæ illi fata seruarent a coniuge pdixit: ut Seneca poeta testatur in Tragœdia Agamemnonis. Sed more solito nil sibi creditum est. Ex quo

ut in Odyssea testat homerus:factū ē ut in cōuiuio ab Egisto & Clitēnestra Agamemnon occideret:& ipa iubēte et clitēnestra pimeret. Quod aūt de Apolline fictū est ab euētu sumptū uidet. Studuit.n.uirgo ut uati cinio instrueret:& eo ꝙ optime pficeret ab apolline diuinatōis deo diligi uisum est: dictūq; illi ab eo cōcessū qd labore quæsiuerat:& quoniā fides dictis eiusdē nō præstabatur qd figmēti supest additum est.

De Iliona.iii.Priami & Polymnestoris regis Thraciæ cōiuge. Cap. XVII.

Iliona:ut Seruio placet:filia fuit priami:& ut asserit paulus ex heccuba. Hæc ratiōe ueteris hospitii: & insignis amicitiæ ut dicit Seruius:Polymnestori regi Thraciæ matrimonio iuncta est.

De Laodice.iiii.Priami filia:& Helicaonii coniuge. Cap. XVIII.

Laodices Priami fuit filia.& helicaonio filio Anthenoris regis Thraciæ nupta:quā uocabāt Troiani Laodicē galoo.hæc aūt testatur Home.i Iliade dicēs. Quā anthenorides hēbat rex helicaon. Laodicē priami filiarum specie optimam:hanc heccubæ ego filiam fuisse puto.

De Lycaste.v.Priami filia:& coniuge Polydamantis. Cap XIX.

Lycastes:ut asserit paulus:filia fuit priami pulchritudie īsignis adeo ut captus ex ea polydamas Anthe noris & Theano sororis heccubæ filius:illam ex cocubina susceptam sumeret in uxorem.

De Medificasti.vi.Priami filia & Polyppi coniuge. Cap. XX.

Medificastis filia fuit priami naturalis:nec habetur ex qua matre. Quæ qdē nupsit polyppo mētoris filio:ut i Iliade testatur homerus. Habitabatque ipideō anteq uenirēt filii achiuorū. Filiā aūt pria mi nothā hēbat Medificastin. Huius Medificastis uirū.s.polyppū in certaīe a Teucro Thelamo nis filio occisum dicit homerus

De Polyxena.vii.Priami filia. Cap. XXI.

Polyxena uirgo filia fuit priami & heccubæ:ut persæpe testatur Euripides in tragœdia:cui titulus polydorus. hæc iter cæteras Troianas formosior fert:ob quā formositatē ifortunio suo ab Achil le dilecta ē:quo amore i mortē fortissimi iuuenis heccuba pditorie usa est:nō existimās p Achillis uulnera sanguinē inocuæ uirginis se fusurā. hāc qdē post Ilionē euersum:ut Sene. tragicus testat ī troade:pyrrhus achillis filius ad placādos pris manes poposcit:atq; post lōgū iurgiū:sic suadēte calcāte ua te cōcessa ē. Quā ornatā ritu uirginum nuptias celebrātiū ad Achillis tumulū truculētus deduxit iuuenis:& qnoniā ab imagine Achillis petitā dicebant ut dicit Euripides i prællegata tragœdia:ibidem interemit.

De Paride octauo Priami filio:q genuit Daphnidē & Idæum Cap. XXII.

Paris:q alio noīe Alexāder dictus ē:filius fuit priami & heccubæ:ex quo talis āte alia recitat histo ria. Dicit.n. Tullius ubi de diuinatōe scribit heccubæ pgnātē ea.s.pgnatōe:ex q postea natus ē pa ris:p qetē uisum facē parere Troiā oēm cōburētē atq; dissipātē. Ob qd somniū anxius priāus apol linē cōsuluit:q respōdit nasciturī filiū opa Troiā oēm piturā. Quāobrē priamus heccubæ nascituꝝ iussit ex poni. heccuba āt cū speciosissimū filiū pspexisset:miserta tradidit eū qbusdā:q illū pastoribus regiis alēdū tra derēt & sic sub Ida a pastoribus educatus ē:& cū adoleuisset oenois nymphæ Ideæ cōtubernio usus:duos:ex ea suscepit filios. pterea cū iter quoscūq; litigātes:eēt æqssimus:i maximā iusticiæ famē euasit:adeo ut litigāti bus de formositate pallade Iunone & uenere:pp aureū pomū a discordia eis i cōuiuiū piectū:in quo:det di gniori:erat scriptū a Ioue ad eū p snia remissæ sunt. Quæ:ut aiūt illi:sub opacis nemoꝝ umbris loco:cui me saulō dicebat:remotis uestibus sese paridi mōstrauere. Eiq; dixit pallas:si eā cæteris pulchriorē diceret ei reꝝ oium cognitionē daturā. Sic & Iuno regnoꝝ & diuitiaꝝ dominiū. Venus āt pulchriorē orbis mulierē spopō dit. Qua tractus cōcupiscētia siluāus Iudex Veneri deberi pomū iudicauit. Tādē:ut dicit Serui. hic paris secū dū troica Neronis fortissimus fuit:adeo ut i agonali certamie:qd agebat Troiæ:superat oēs:& ipm hectorē. Qui cū iratus:qa uiceret:i eū strigeret gladiū pastorē putās:dixit se eē germanū:qd ablatis cre pūdiis pbauit: cū adhuc sub hitu lateret pastorali. Et sic uidet ꝙ cognitus receptus fuerit in domū patriā. Inde cōpositis.xx. nauibus a priamo sub spē legatōis ad repetēdā hesionā i græciā missus ē:ubi aliq uolūt:& hos iter Ouid.ut i epistolis eius patet:a Menelao hospitio susceptus & honoratus ē. Alii uero arbitrāt in græciā uenisse:absēte Menelao:& ad famā pulchritudinis helenæ tractus Sparten petiisse ciuitatē:& eā expugnasse āno regni aga mēnonis prio nō existētibus ibi castore & polluce:q ad agamēnonē prexerāt:& secū hermionā helenæ & Me nelai filiā duxerāt. Et sic ciuitate capta helenā renitētē rapuisse:& oēs thesauros regios abstulisse:qd satis elegā ter tāgit Virg.dū dicit. Me duce dardāius spartā expugnauit adulter &c. Et ob hoc uolūt q hāc opinionē tenēt Helenā post captū Iliōh: meruisse a uiro recipi. Ex q rapia bellū decēnale græcoꝝ aduersus troiāos susceptū est:i qd refert Hom. paridē ab hectore frē icrepitū descēdisse semel. & singulare certamē aduersus Menelaū sumpsisse:i quo cū aptissime uinceretur:a Venere eū plio subtractū dicit:adiicies ipulsu Mineruæ pādaꝝ i me nelaū sagittasse atq; eū uulnerasse:& sic qd erat singulare i uniuersale certamē deuēit. postremo iā hectore & Troilo pereptis ab achille:cū ipse arcu & sagittis:qbus plurimū ualebat:achillē fraude heccubæ ad despon sandā polyxenā i tēplū tymbrei apollinis nocte & solū euocatū occidisset:& ipe a pyrrho achillis filio occisus ē. paucis qppe fictōibus hæc historia iterlita ē:qs enucleare uolētes prio iudiciū paridis uideamus i quo snia fulgētii meo iudicio sequēda ē. Dicit.n. tripartito mortaliū uitā eē. Quaꝝ prima theorica dr. secunda practica. tertia philargica:qs nos uulgarioribus uocabulis cōtēplatiuā:actiuā. & uoluptuosā nūcupamus. de qbus Ari stoteles uti de cæteris optime facit:differit i primo ethicoꝝ. has Iuppiter.i.deus:ne uideat aliquā reprobādo arbitriū liberꝝ cuiq; surripe:ad iudiciū paridis.i.cuiuscunq; hois remittit ut ei liceat quā maluerit approbare: & sibi sumere. qd autē sumenti uoluptuosā sequatur exitu paridis demōstratur. ꝙ autē a Venere subtractus sit:ad eius declarandam ignauiā dictum est: ut appareatq ꝙ iners tantū uacaret uenereis. pandarū autē a Mi nerua impulsum ideo dictum est ut ostēderetur astutia Troianorum:qui uidentes deficere paridem:ut eum morti subtraherent:non seruatis pactionibus in Menelaum fecerunt insultum.

De Daphnide & Idæo filiis Paridis. Cap. XXIII.

d Aphnis & Idæus ut paulus affirmat:filii fuere paridis ex Oenone nympha idæa seu pegasea.cuius amicitia usus dum pastor eēt suscepit:de quibus nil memoratu dignum cōperisse memini.

De Hectore Priami filio.ix.qui genuit Astianactem. Cap. XXIIII.

Ector præ cæteris corporea uirtute īsignis:uatū oīum carminibus celebris:iuuenis phama iclyta ī nouissimū usq3 diē forte uicturus:filius fuit priami regis & Heccubæ.hūc incōiugē sūpsisse Andromachā filiā lectiōis Thebaꝝ Ciliciæ domini testat̃ Hom.ex q̃ iā orto græcoꝝ bello f iū suscepit noīe Astianactē:esto ipse Camādrū appellaret.huic igr̃ & si militaris disciplīæ plurimū ineēt: tam grādis erat animi audacia & corpis robur ut post occisum ꝓtesilaū primū ī littus troianū ex græcis e nauibus ꝓsilētē:troianoꝝ aciē ꝑsæpe ꝓsentia sua nō solū aduersus græcos ad subsistēdū patientē facere:sed ad īsiliēdū redderet audacē:Et qd̄ mirabilius erat:ipse solus sæpissime græcoꝝ turmas aggredi ausus est.& ui disgregare phalāges:adeoq3 omne agmē cogere:ut solus esset terror achiuis oībus.hic aduersus aiacē Thelamoniū ut ait home.singulari pugnauit certamīe.nox tamē superueniēs nō minus aiaci grata q̃ sibi diremit duellū a quo more prisco cū discederet:gladiū illi dono dedit:quo se Aiax postmodū īteremit:& ab eo suscepit baltheū:quo ornatus ab achille occisus est:& post curꝝ tractus ut ait Serui.Tādē cū multos ēt græcoꝝ pricipes morti dedisset patroclū Achillis amicū & suis insignē armis occidit:achillē existimās supasse:& armis nudatū īsignibus pōpa iclytus īgēti troiā ītrauit:suæ necis irritamēto gloriosus.nec multo post cū Achille cōgressus seu fessus hector:seu multū ꝑualeret achilles ab achille supatus occubuit:& non solū armis ornatuq3 reliquo a uictore supatus ē.Veꝝ & curru cū baltheo ab aiace cōcesso tractus circa ilionē priamo ēt ꝓspectāte ē:& ad naues usq3 græcoꝝ deuectus.Quas penes sæuerus iuuenis nōdū posito amici occisi dolore:nudū cadauer p dies.xii.insepultū seruauit donec nocte redēpturus miserabilis pr̃ priamus ueniret:ut scribit home.Veꝝ eodē homero teste iussu iouis apollīe cadauer īsigne ne corrūperet̃:ante funus sacris liquoribus plitū ē. priamo āt restitutū Iliadū lachrymis & mœrore publico:& solēni cerimōiaꝝ ueterū pōpa tumulatū ē:ciusq3 cieres aurea ī urna seruati.In hac historia nil fictū ē ꝑter qd̄ apollīe sit cadauer curatū:qd̄ factū ē a medico iussu achillis.Dicebat Leōtius & hoc nō honorificētiæ cā:sed expectaōe pecuniæ:q̃ spabat cadauer redimi:si integrū seruaret̃ uti factū ē.multis.n.susceptis muneribus poscēti priāo reddidit.Huic unū tātū legisse filiū memini:astianactē.s.Veꝝ iudicio alioꝝ plures fuere:cū dicāt Euse.& Beda:unusq3q3 eoꝝ ī libro quē tēpoꝝ scripsere:hectoris filios post lapsum tpis Iliū recepisse:helēo eis subsidiū ꝑstāte ac posteros anthēoris ex iliōe pullos regnāte latinis ascāio æneæ filio.Insup Vincētius gallicus historiographus uelle uidet̃:Frācorū reges hodiernos a filiis Hectoris antiqssimā originē hūisse.aiēs a Frācone quodā hectoris filio cū ī extremā germāiā aufugisset:Sycābriā ciuitatē cōditā:& tractu tpis huius Frāconis successores ripas obseruātes Danubii ī occiduū descēdisse:ac Marco māno priāi filio & Samiōe ex posteris Anthenoris ducibus:Gratiāi cæsaris Augusti tpe:trāsuadato Rheno eas ī partes uenisse:q̄s semp postea tenuer̃:sibiq3 ex eis ducibusq3 reges cōstituere: & ī posteritatē lōgā atq3 fulgidā deuenere.Quod & si multū nō credā:absit ut oīno negē:cū oīa sint possibilia apud deum.

De Astianacte Hectoris filio. Cap. XXV.

Styanactes ut sæpissime ī iliade testat̃ homerus & Seneca poeta in troade tragœdia:unicus fuit Hectoris filius ex Andromacha natus eidē post īchoatū bellū īter troiāos & græcos:ut satis p uirgiliū sumi pōt ubi describit andromachā Ascaniū alloquētē:qd̄ ēt ex tragœdia Senecæ ꝑallegata colligit̃:ubi dū ab Vlysse q̄reret̃ ī mortē(ut paruulorū moris ē)cōfugit ad matrē.sed tādē ui agēte græcis exposcētibus redditur āte q̃ naues a Sygeo soluerēt:ut qdā uolūt:e turri deiectus ē:ut alii saxo illisus:& sic mortuus:ne ulla priami generis libera supesset posteritas.hūc Homero teste hector ut plurimū uocabat Camādrū.

De Heleno.x.priami regis filio. Cap. XXVI.

Elenus priami fuit filius:& hæccubæ uaticinio īsignis ut de eo loquēs testat̃ Virg.dicēs.troiugēa

h īterpres diuū q numina phœbi:Qui tripodas clarii lauros:q sidera sentis:Et uolucrū linguas:& ꝑpetis oīa pēnæ Fare age &c.Huic sunt q dicāt a græcis idultū:qa captus eis opportuna ad troiā capiēdā reuelasset.Ipse tamē Ilione deiecto pyrrho Achillis filio nauigationē ꝓhibuit:ꝑdixitq3 futurā pestē nauigātibus.Quāobrē nō solum a pyrrho seruatus est:sed ab eo ī Epyrū deductus:& ibidē illi parte regni cōcessa cum hermoniā rapuisset Horesti Andromachā olim hectoris cōiugē quā loco uxoris tenuerat:illi cōiunxit cōiugio.& tādē cū pyrrhus ab horeste occisus fuisset ī tēplo apollinis:ut dicit Serui.Molossū pyrrhi filiū:quē illi andromacha peperat & eius regnū seruauit.Qui qdē helenus cū regnū suū chaoniam de noie fratris appellasset:ibidē ad īstar Troiæ ciuitatē ædificauit:in q̃ Aeneā profugū suscepit & honorauit:& donatis muneribus interceptū dimisit.Quis tamen illi fuerit finis non legi.

De Chaone Priami filio.xi. Cap. XXVII.

Haon ut dicit Seru.filius fuit priāi ex q̃ mr̃e nō dicit.hūc īsup ait ab helēo ī uenatiōe īaduertenter oc-

c cisum:& ob id q̄si ī ꝑditi fr̃is solatiū regni portionē.q̃ helēo fuerat a pyrrho concessa ab eodē heleno Chaoniā nomiatā.

De Troilo.xii.Priami filio. Cap. XXVIII.

t Roilus fuit priami regis filius & Heccubæ:ut satis absq3 testimonio notū ē.Hic aūt adhuc adolescētulus ausus aduersus Achillē pugnā arripere ab eo occisus ut patet liquido per Virg.ubi parte alia fugiens amissis troilus armis.

De Deiphœbo.xiii.regis Priami filio. Cap. XXIX.

Eiphœbus filius fuit priami ex heccuba:qui cū multa ī hostes egisset dū se tutum arbitraretur occubuit.nā inter tumultū capti Ilionis dormiēs īsidiis Helenæ qua post mortē paridis cōiugē duxerat occisus:& turpiter laceratus fuit:ut apud Virgi.refert Aeneas:q̃ illū īsignia uulnerū seruātē

apud inferos describit ibi: Atq; hinc priamidē laniatum corpore toto.& infra per plures uersus.

De polydoro.xiiii.priami filio. Cap. XXX.

Polydoros ego duos fuisse priāi filios cōperio.nā unū ex heccuba suscepisse ī tragœdia:q polydorus ītitulat:plenissime asserit Euripides:Alterū uero ex Laothoi filia althai suscepisse dicit Home. ī iliade:eūq; ī pugna occisū ab Achille. Nos āt de prio psequimur.fuit ergo iste Priami filius,& hecubæ:quē ut dicit Euripides:priamus filios ad futuros euētus cū maxio auri pōdere misit ī thraciam ad polymnestorem regem antiquū hospitē:& amicū atq; generū suū:ut eū aleret:& cū auro seruaret: Sane cū iā ī græcos lætiori uultu pspicere uideret fortūa:cū illa polymnestor aium uertit:& auri cupidus polydorū ī littore spatiātē telis aggredit & frustra fidē iplorātē occidit:cadētiq; tumulū supiniecit:cui supereuere mirthi uirgulta.hæc aūt a Vir.scribūtur ibi.Hūc polydorū auri quōdā cū pōdere magno.& ifra p plures uersus ī qbus ēt refert qliter uirgulta ex his qdā fortuitu ab ænea discerpta emisere sanguinē:& demū uerba qbus ut fugā arriperet æneā pmonuit.Huius extremæ ptis nil aliud tegit figmētū q̄ q; mirteta quibus amica sūt littore ad istar iaculorū emittūt uirgulta.Sāguis uero emissus mortis uiolētā specie designat.Sic & uerba hoium cōsciorū relata:per quæ cōpræhēditur iniqtas occisoris & monetur quis apud tales morā non eē trahendam

De Polydoro.xv.& Lycaone.xvi.filiis Priami. Cap. XXXI.

Polydorus hic alter a supiori & Lycaon filii fuerūt priami & Laothoi:ut satis apud homerū Lycaon ostēdit Achilli dicēs,te precor achille miserere mei:iturus eni tuus seruus sum quo miseris:te penes ī cōuiuio fui:dū me in uiridario cœpisti & i Lēnon trāsmisisti:duodecima dies abiit postq̄ Illionē redii:& ī tuas māus iterū reduxit me deus:me iuuenē uides:quē genuit Laothoi filia Althai senis: q bellicosissi dominabat.huius aūt filiā priamus hēbat:& alias.ex ista aūt duo nati sumus:tu aūt ambos iugulabis.Certe primū iter pedestres domuisti polydorū deo similē & percussisti lancea. Nunc aūt mihi īfortuniū paras:tuas effugere manus non possum.sed hoc in animo ponas quæso ne me interficias.nō enim ex uno uētre cū hectore sum:q tibi sociū iterfecit &c. Verū achilles nil iuuātibus pcibus:eū ignominiosis obiurgās uerbis:ī camādrū flumē ipulit:& ī eodē misere piit.Patet ergo ex uerbis huius polydorū hūc aliū a prio fuisse:q ut testat Home.plurimū diligebatur a priāo:eo q; iunior filiorū eēt.& ob id non pmittebat illū ī pugnā descēdere.uincebat:n.hic celeritate pedū quoscūq; coætaeos:& mirabilē de se pbebat idolē.Verū qdā die nesciēte priāo armatus descēdēs ī hostes icidit ī achillē:q lācea eū pcussit:& fractis obstaculis armorū ifœlicē euisceravit.Sed ipe uisceribus māu collectis dū abiret debilitatus occubuit:nec potuit hector ī eius salutē ueniēs eū e maibus mortis subtrahere.

De Esaco.xvii.Priami regis Troiæ filio. Cap. XXXII.

Esacus fuit filius priāi & alysirçæ dimātis filiæ:ut dicit Oui.Quāuis ē illū ples enixa dimātis Esacon ūbrosa furtim pepisse sub ida Fertur alysircæ &c.hic āte bellū troianū diu natus ē:& mortuus pauloāte initiū:ex quo talē recitat Oui.fabulā.Erat huic ciuitas exosa:& libēs nemora colebat & rura.cōtigit una die ut uideret hesperiē uirginē capillos pectētē suos atq; sicātē:& eius caperet formositate.quē cū uidisset hespies ad se accedētē:cōfestim fugā arripuit.hic uero dū illā feruenter seqretur: & cōtigisset ut uirgo fugiēs ab angue iter herbas latēte morderet & moreretur ex morsu:acri dolore cōcussus ī desideriū mortis icidit:& ex scopulo pximo se ī mare pcipitē dedit:cuius miserta tethys eū mutauit ī mergū nōdū sic uocitatū.Ipse tamē uitā spernēs dum sæpe mergeretur moriturus ī undas:mergi nomē sortitus est. hunc priamus & filii facto illi tumulo fleuere diu:eo q; si uita mansisset.hectore nō uidebat īferior uiribus. Eū āt ī mergū iō uersum dicit Theodōtius:qa uiuus descēdit ad ima & ab aqs mortuus ī altum reductus est. Ego āt puto iō ī mergū uersum creditum seu dictū:eo q; q nare nō norūt si in aquas cadūt ante q̄ moriātur & mergunt:& ī altū sæpe redeunt more mergi.Seu forte sic cōtigit ut dū ī aqs cecidisset Esacus:& remāsisset ī fundo:mergus q ante aqs ītrauerat:tum eas exiēs euolauit.& hinc sumptum Esacum in mergum uersum.

De Antipho.xviii.& Iso.xix.filiis Priami. Cap. XXXIII.

Antiphus & Isus priāi fuere filii.uerū ātiphus ex heccuba susceptus ē:cū naturalis Isus existeret ut auctoritate cōstat homeri:q ī iliade de ābobus sic ait.Ille ād Iuit Iliōnq; & ātiphō iterfecturus filios duos priāi nothū & legitimū:ābobus ī uno curru existētibus.sed nothus frēa regebat:Antiphus āt trāsibat &c.Restat igr̄ qd Isus erat nothus:q frēa regebat.Hi tamē ābo ut erāt ab Agamēnone ī pugna una hora occisi sunt:& ob id iūctos apposui.

De Teucro.xx.priāi filio. Cap. XXXIIII.

Teucer ut affirmat Barlaam:filius fuit priami ex nympha susceptus Antidona. nec ē hic is a quo Teucri appellātur troiani.nā ille longe fuit antiqor:& filius scāmādri cretensis:qui ob penuriam frugum relicta creta uenit in phrygiā:& cum dardano & Erictonio regnauit.hunc tamen dicit Barlaam bello non interfuisse:cum paulo ante dum in Bebritiis sylvis uenaretur ab īgēti urso laceratus fuisset.

De Dicomoōte priami:xxi.filio. Cap. XXXV.

Dicomoōtes filius fuit priāi:ex q̄ tamē mr̄e non habetur sed naturalē satis p homerū apparet ī iliade
d dicentē de eo sic.Sed filiū priami nothū pcussit Dicomoōtē.Hic ab Vlysse occisus est in pugna ut in textu sequitur homeri:& hoc in uindictā Leuci socii Vlyssis occisi ab Antiphōe filio priāi.

De Echemone.xxii.& Cromenone.xxiii.filiis priami. Cap. XXXVI.

Echemō & cromenō priami fuere filii naturales de qbus ī iliade sic dicit Home.ubi filios priāi duos
e cœpit dardāidis ī uno curru existētes Echemōa & cromenonē.hos.n.duos ut satis p sequētia homeri uerba patet:Diomedes pemit ī pugna.

De Gorgitiōe.xxiiii.priāi filio. Cap. XXXVII.

g Gorgitiō ex Castiamira priami fuit filius:ut ī his testatur homerus & hunc certe fefellit.hic āt irreprēhēsibile Gorgitiona filiū amplū priami p pectus pcussit telo.hunc ut postea sequit ī textu:priamus ex

Castiamira i Eusina ciuitate ꝓpiqua Troiæ suscepit:q postea in certamine apud Troiam a Teucro Thelamonis filio cōfossus occubuit. De Cebrione.xxv.Priami filio. Cap. XXXVIII.

Ebrion filius fuit priami ut p Homerꝝ apparet i iliade dicētē.Cebrionē nothū filiū gloriosi Priami. c Iste cebrion ut idē Home.i iliade dicit:i pugna penes Troiā a patroclo saxo ictus iterlit.

De Phorbante.xxvi.Priami filio q genuit Ilioneū. Cap. XXXIX.

P Horbas filius fuit priami & Ephitesiæ filiæ Stafyppi Migdōii ut dicit Paulus:quē adeo senē tpe belli fuisse scribit:ut potius frater q̄ filius priami uideretᷓ:& ob istitā armoꝝ uirtutē nō obstantibus ānis et ꝓhibēte priamo i certamē sæpius descēdit:& tandē a Menelao gladio obtrūcatus ē.esto dicat Ser.& in testē iducat Home.hūc Phorbātē nūq̄ pugnasse qn sibi fauisset Mercur.qd ego miror i iliade nō iuenisse:dato credibile sit:nō oēs q i certaminibus illis pugnauere ab Hom.positos.qs āt huic fuerit finis legisse non memini. De Ilioneo Phorbātis filio. Cap. XL.

Lioneus Phorbātis fuit filius ut asserit Paulus qđ ēr testatᷓ Ser. Quātus uel q̄lis hic i armis fuerit apđ i troiā nō legi. Verꝝ ut p Virg.patet:eloquentia ualuit plurimū.Nā ipse fuit qui secutus æneam post iliōis excidiū didonē ꝓ salute sua atq̧ socioꝝ orauit:& eloqo placauit:& cū iā i italiā uenisset æneas: ad Latinū regē priceps legatōis fuit. De Doridone Priami filio.xxvii. Cap. XLI.

d Oridon teste Home.naturalis Priami fuit filius.dicit enim in iliade sic Aiax Troianis insultās accepit:id est occidit Doridonem Priami nothum filium.

De Pāmōe.xxviii.Anthifōe.xxix. Agathōe.xxx.Hyppothoo.xxxi.& Aganōe.xxxii.filiis priāi:Cap.XLII.

P Ammonē:Anthiphonē:AgathonēHypothoū & Aganonē filios fuisse Priami his carminibus i iliade demōstrat Home.Irato sene hic āt filios ꝓprios clamabat iniurias. Helenū pariq̧ agatho neq̧ gloriosū.pāmonē anthiphonēq̧ & uoce bonū politō.Deiphobūq̧ & Hyppothoū:& ciuū Aganonē.hos qđē omnes i hac parte dicit Home.iturus nocte Priamus ad achillē redēpturus cadauer hectoris iratus clamabat ad præparādos sibi currus & alia opꝑtuna:ex qbus concepti matribus seu quid ex eis postmodū cōtigerit.nec dicit Homerus:nec alibi memoratos inuenio.

De Lacoonte.xxxiii.priami regis Troiæ filio. Cap. XLIII.

L Acoontē priāi fuisse filiū:& apollinis sacerdotē:undecūq̧ hūerit papias affirmat.Ex quo qđē mētionē facit Vir.dicēs:prius ibi añ oēs magna comitāte caterua Lacoon ardēs sūma decurrit ab arce.&c.Dicit qđē Virg.q̧ hic pcussit hasta equū paratū a græcis:& ob id a duobus dracōibus duos filios suos puulos deuoratos:& ipē demū ab eisdē captus & circūflexus.tñ utꝝ fuerit occisus nō satis appetᷓ:nec aliud idē dicit. De Mistore.xxxiiii.priami filio. Cap. XLIIII.

Istor filius fuit priami:ut in iliade ondit Homerus ubi cōquerit priamus: q̧ oēs filii sui qui optimi erāt in armis occisi sunt:& iter alios noīat istum Mistorem.

De Iphate.xxxv.& Testorio.xxxvi.filiis priami. Cap. XLV.

Phates & Testorius ut dicit paulus filii fuerūt priāi:quos illi uno ptu periuia Idea nympha enixa ē:quā ipē furtim iuuēis i uenatōe cōpresserat:Cuius qđē rei testimōio utitᷓ Homeri.esto quo i libro nō scripserit.Addit isup eos ineūtes una acriter pugnā apud Ilionē ab antilocho Nestoris filio trucidatos. De Thimœte.xxxvii. priami filio. Cap. XLVI.

T Himœtē dicit Seruius priāi & Arysbæ fuisse filiū:ubi aduertēdū Thimœtē:ut testatᷓ Ephoriō:uatē fuisse:q cū dixisset die qđā nasci puerꝝ p quē Troia posset euerti cōtigi:ut ea die q̄ a Thimœte ꝑdicta fuerat pareret æq thimœtis cōiūx & Heccuba. Quāobrē ad euitādū ꝑsagiū priamus Thimœtis natū filiū uxoreq̧ iussit occidi.Et hinc tractu tpis factū ē.ut thimœtes iniuriæ memor aduersus prēm sentiret iꝑditionē ciuitatis:qđ satis uidetᷓ ex uerbis Virgilii cōcipi dicentis.Pars stupet inuptæ donū exitiale Mineruæ:Et molē mirātᷓ eq:primusq̧ Thymœtes Duci itra muros hortatᷓ & arce locari :Siue dolo:seu iā Troiæ sic fata ferebant &c.Alii uero uolūt Thymœtē filiū nō fuisse priami: sed Arysbæ uirꝝ ex qua priamus filiū susceperat:quē mox cū matre fecit occidi:ut supra dictū est.& Thimœtes postea tā ob mortē coniugis q̄ ob perpetratum in ea a priamo adulterium aduersus patriā cum græcis sensisse.

De Polyte.xxxviii.priami filio:qui genuit priamum Cap. XLVII.

P Olytes filius fuit priami.ut carmie Virg.sumitᷓ:ubi dicit.Ecce aūt elapsus pyrrhi đ cæde polytes Vnus natoꝝ priami &c.Nec multo post si qs leget aduertet facile heccubæ ēt fuisse filiū.hic autē polytes cū multa egisset in bello p priāe defensione:tādē ciuitate capta a pyrrho Achillis filio in sinu priami prīs spectāte heccuba ifœlix occisus est. De Priāo politis filio. Cap. XLVIII.

p Riamus filius fuit politis secūdū Virg.in æneide dicētē.Vna iuuenū ducit quā paruus ouāte Nomē aui referēs priāus tua clara polyte Progenies auctura italos &c.hūc æneas paruulū ex excidio secū deduxerat ascanii filii sociū. De Assaraco Troyli regis Troiæ filio:q genuit Capin. Cap. XLIX.

I Nfœlici Laomedōtis Troyli Regis filii prole in finē usq̧ deducta:ut ad Assaracū eiusdē Troyli regis filiū retro trahamus calamū necesse est ut uetustissimos Rhomani nominis pauos:& Dardani prolem integram designemus.Fuit igitur assaracus troyli regis troiæ filius:ut ubi de fastis testatur Ouid.dicens.Huius ericthonius:tros est generatus ab illo.Assaracū creat hic &c.Gestoꝝ huius Assaraci nulla extant monumenta:sic omnia uetustas absorpsit:sed propagatæ sobolis claritas non minus illum reddit illustrem q̄ infortunium ingens deiecti ilionis redidetit.Nam uti ex audacia nimia iliōnadum generis desolatio subsecuta est.sic ex humanitate prolis Assaraci Roma rerum domina constructa: & Cæsarum familia propagata:fulgentis apud mortales gloriæ testimonio sempiterna.

De Capi filio Assaraci qui genuit Anchisen. Cap. L.

Apin assaraci fuisse filium etiam ubi supra testatur Ouidius. Tros est generatus ab illo. assaracū creat hic: assaracusq́ꝫ capin &c. Et huius capis sicut & assaraci facinora æque aboleuit antiquitas: in lucem tamen modo reseruato ꝙ Anchisen genuerit generosæ successionis gentis Iuliæ parentē inclytum & inclytæ pietatis filii testimonium sempiternum.

De Anchise filio Capis: qui genuit hyppodamiam & æneam. Cap. LI.

Nchises filius fuit capis ut idē Ouid. ubi supra genealogiā æneæ cōtinuās dicit sic: assaracū creat hic. assaracusq́ꝫ capim. proximus anchises &c. hūc sūt q dicāt āte Troianū bellū ciuitate relicta nemora & solitudies coluisse armētis intētū & gregibus: circa q̄ utplurimū fuere diuitiæ antiquorū. Qui cū apud symoētē uacaret fluuiū: a Venere dilectus ē: & eius ē amicitia atq́ꝫ cōcubitu usus adeo ut ex illa suscepit æneā filiū. cōstat tamē & cōiugē habuisse: cū ex ea dicat homerus filias suscepisse. Eum cæcū fuisse dicit Seruius: & ob id troiāoꝝ cōsiliis nō iterfuisse. cæcitatis cām nōnulli dicūt fuisse qa secū Venere cōcubuisse iactasset: & idc ab eadē luminibus fuisse priuatū. capto āt Iliōe & icēso uolēte eū secū trahere æneā ut testat̄ Virgilius: potius q̄ abire uellet cōstat mori dispositū. Veꝝ dū flāmulā absq́ꝫ lesione capiti asca nii isidentē uidisset: capto omine fausto filio ob tēperasse legit̄. male tamē cōueniūt opiniones Virgilii & seruii: quoꝝ alter cæcū dicit: alter flāmulā uidisse asserit. Abiit āt cū fugiente filio ab ipso ænea humeris ꝑ ignes & mille uolātia tela subtractus: & nauibus usq́ꝫ Drepanū Siciliæ oppidū deuectus ē: & ibidē senio mortuus: & in monte ericis sepultus: & hoc secundū Virgiliū. Alii tamē aliter sentiūt. nā Cato in Italiā usq́ꝫ uenisse cōfirmat. Sed seruius dicit uarronē dicere ossa anchisæ iubente oraculo a diomede direpta & asportata. demū cū multa mala ꝑferret ab eodē Diomede cū palladio restituta. qđ qdē Virgilius ipse tangit dum iratā Didonē aduersus æneā loquentē describit atq́ꝫ dicentē. Anchisæ cineres manesue reuelli &c. quasi uelit dicere: nō ego hoc feci sicut Diomedes: præterea uidet̄ uelle Seruius hāc ob causā a Virgilio in ꝑsona æneæ dictū. Iterū saluete recepti Nequicq̄ cineres aiæq́ꝫ umbræq́ꝫ parentis &c. Quasi semel ex Troia suscepti sint: & a diomede iteꝝ. Vbi tamē ꝑ hæc mortuus sit cōprehēdi non potest: sed uidetur uerba seruii eo pēdere: ut apud Troiā ante captā urbē obierit. Suscepisse autē anchisem ex uenere filiū qualiter itelligā isra ubi de ænea seruandū duxi. Quod aūt ob iactationē ab ea cæcatus sit: sic itelligēdū existio. cōsueuere nōnulli iuuenes inter ꝓcipuas fœlicitates suas frequētes enūerare coitus: & pluriū mulieꝝ amicitias q̄si ex hoc uelint ꝙ eoꝝ formositas ueniat cōmēdāda: eo ꝙ a multis aut desiderēt: aut suscipiāt̄ fœmininis: sic & robur extollat̄ ꝙ i coitū ualētes ꝑseuerātesq́ꝫ appareāt: ex quo qdē crebro coitu ꝑsæpe ægritudies oriūt̄. & plurimū uirtutes debilitāt̄ corporeæ & uisiua potissime. Nā certissimū ē nōnullos nō solū i breuē uisū: sed i cæcitatē itegrā ob coitū deuenisse. & ꝓcognito ob iactatōes d'fectu dicūt̄: & merito a uenere obcæcati. Sic & anchisæ cōtigisse potuit: qa ueniēs in defectū uisus ob iactatos coitus euenisse dictū sit. Sane ne uideat̄ seruiū a Virgil. discrepare: potuit i āchise eē uisiuā uirtutē debilitatā adeo ut aut nō discerneret q̄ i cōspectu eēnt: aut nō nisi ex ꝓxio uidere posset. quos tales ueteri qdā cōsuetudie loquēdi cæcos dicimus: Esto & solis radios & ignis uideāt flāmas: & sic potuit anchises cæcus eē: ut dicit Seruius & flāmulā uidere nepotis ut dicit uirg. huic ꝑter æneā fuere ex cōiuge filiæ: ex qbus sola hypodamia noiatur.

De Hypodamia anchisæ filia. Cap. LII.

Yppodamia ut illiade placet homero: filia fuit anchisæ: & antiqor filiaꝝ ut appareat eū alias habuisse filias. hæc formosa plurimū: fuit parētibus dilectissima: q tamē fuerit mater: nō habemus. Eam tamē i coniugē tradidere Alchatoni Troiāo q postea ab Idomeneo cretensi in pugna apud Troiā occisus ē. De reliqs āt filiabus nec homerus ipse nec alter: quē ego legerim aliqd refert.

De Aenea anchisæ filio: q genuit Iuliū ascaniū & Siluiū posthumiū. Cap LIII.

Eneā filiū fuisse Anchisæ & ueneris & poetæ ueteres prædicant & moderni. hic tamen & si plurimum extollat̄ homeri carmine tanta tamē carminis Virgilii uenerat̄oe armis & pietate cantatur isignis: ut nō solū barbaris: sed latinis cæteris præponatur a græcis. Sic fert fortuna rerū. habuit Achilles homeꝝ: & Aeneas Virg. tanta potētes eloquentia ut respectiue illaudati cæteri uideātur mortales. esto æuo nostro tertius exurgat Scipio afri. nō minori gloria: maiori tamē iusticia delatus i æthera uersu uiri celeberrimi Francisci petrarchæ nuper Romæ laurea isigniti. Tanta. n. facundia & lepiditate sermonis in medium trahitur: ut fere ex tenebris lōgi silentii in āplissimā lucē deductus uideatur. Aeneas igitur ut paulo ante scriptum est: ex anchise & uenere apud Symoentē fluuium natus ē & iā ætate ꝓuectus creusā priami: & heccubæ filiā uxorē habuit ex q filiū suscepit ascanium. Et ut qdā scribunt: paridi eunti in græciā: & in raptu helenæ socius fuit. Tādē cū iā græci obsidiōe iliōnē cinxissent & illum crebris certaminibus expugnare conarent̄: sæpe in pugnā descēdit. sed inter alias uices semel aduersus achillē cōgressus: cū eēt in discrimine maxio ut in iliade dicit home. allocutus ē Neptunus deos: & deprecatus ut Aeneā morti subtraherent: ne ois Dardania ꝓles occumberet: Quod a Iunone: quæ plurimū erat troianis aduersa: ut ipē faceret cōcessū est. & sic neptuno tunc agente Aeneas e manibus Achillis subtractus ē: ut ibidē tangit homerus. Italiæ reseruatus. q etsi multa clara facinora apud troiā egerit secundū tamen quosdā ꝓditionis patriæ macula notatus est: & iter alia trahitur in argumentū: ꝙ incolumis cū filio & nauigiis & parte copiaꝝ abire ꝑmissus sit cū fere in cæteros sit sæuitū. Alii tamen dicūt hoc illi ꝑmissum loco muneris: qa legatoꝝ græcoꝝ ad priamū uenietiū hospes fuerit assiduus: & qa semꝑ in consiliis troianoꝝ dānosum dixerit helenā detineri: suasseritq́ꝫ restitui sed qliter cūq́ꝫ factū sit Virg. dicit. qđ capta Troia cū ipse frustra in defensionē ꝑriæ laborasset. sumptis diis penatibus sibi ab hectore per getē cōmēdatis. & patre sene & filio paruulo: matre dea mōstrāte uiā deuenit ad litus. & ibi .xx. nauibus sumptis: cū qbus iamdudū Paris i græciā iuerat: intrauit mare. & in Thraciā

traiecit: ubi a Polydoro cuius in littore tumulũ inuenit mõitus: ut auarũ littus effugeret: cõdidit ciuitatẽ quã de suo noie nũcupauit æneam: de q̃ Titus Liuius libro. xl. ab urbe cõdita dicit æneã ciuitatem ꝓpinq̃ Thessalonicæ ab ænea troiano olim cõditã: de q̃ ipse idẽ Titus Liui. sic. Prophiciscũt a Thessalonica æneã ad statutum sacrificiũ qd' æneæ cõditori cum magna cerimonia quod annis faciũt: &c. Et inde cũ nauibꝰ iterũ re intrasset oraculo uetustissimas auorũ sedes periturus in cretam abiit: & ibidẽ pulso iã Idumeneo rege a cretẽsibꝰ q̃si ad sedes uenisset auorũ: eo ꝙ ide Teucer Scamãdri filius fuerit. q una cũ Dardano impauerat dardaniis cõstitit. Verũ & inde peste pulsus factus cercior: qa Dardanus fuisset italus Italiã petere disposuit & ĩde in Chaoniã uenit: & ab Heleno uate de futuris edoctus Siciliã petiit & apud Drepanũ ut Virg. placet anchisẽm pdidit & reascensis nauibus tẽpestate in aphricã delatus est: ut ait Virgilius: cũ alii negẽt ubi a Didone regina susceptus cũ septẽ iã errasset ãnis cũ q̃ aliquãdiu fuit eius amicitia usus & lecto. si hoc Virg. credendũ ẽ. Inde aũt superũ monitu discedens. iterũ uenit in Siciliã ad Acæstem: & ludis Anchisæ ãniuersariũ celebrauit magnifico sumptu & acæsta ciuitate cõdita & pte suorũ ibidem derelictam dũ italiã peteret: Palinurũ magistrũ classis pdidit Inde uenit in Baianũ sinum & ductu Sybillæ descendit ad inferos: & ad Elysios usꝙ cãpos penetrauit & compto patre anchisiæ oẽm suã posteritatem eo mõstrãte cognouit Inde ad supos rediẽs psolutis Meseno tubicini funeralibꝰ Caietã nauigauit ubi Caieta nutricei defũcta ciuitatẽ posuit eã ꝙ nutricis noie appellauit porro ĩ italiã. i. ad hostia Tyberis appullit usꝙ quo dicit Seruius illi nõ defuisse ueneris uisione q̃ cũ amplius nõ uidisset arbitratus est se ad prædistinatũ locũ uenisset & dedere cõsistere. Vbi primo Euandri regis amicitia habuit & inde latini regis laurentũ. q i. li Lauiniam filiã Turno Rutulorũ regi ante promissam iuxta responsum oraculi dedit in cõiugẽ. quã ob cãm a Turno grãdi bello lacessitus ẽ: fultus tamen auxiliis Euandri archadis & tuscorũ in odium Mezentii regis agelliæ regnũ obtinuit cõiugis. De morte ãt eius diuersimode opinati sunt antiq. cũ dicat Seruius Catonẽ dicere iuxta Laurũ lauiniũ. cũ æneæ socii prædas agerẽt prœliũ cõmissum in quo latinus occisus ẽ ab ænea. q tñ æneas in ipso prælio non comparuit. Ascanius postea Mezentiũ interemit. alii dicũt qd uictor æneas cũ sacrificaret sup Numicũ fluuiũ: lapsus est. nec eius cadauer inuentũ ẽ. qd Virg. elegãter tangit. ubi didonẽ moriturã eum execrantẽ inducit. atꝙ dicẽtẽ. At bello audacis populi uexatus & armis. Finibus ex terris: cõplexu auulsus iuli auxiliũ imploret. uideat indigna sororũ Fũera: nec cũ se sub leges pacis iniquæ. Tradiderit regno aut optata luce fruat. Sed cadat ante diẽ. mediaꝙ ĩhumatus arena. Hoc p̃cor &c. Præterea sunt q dicãt eũ occisũ a turno. uolũt ꝙ a Vir. sub artificiosa fictiõe describi. ubi medio ĩ ardore certamis ostẽdit Iunonẽ mortẽ Turni timere: & inde ut illũ e pugna subtrahat. effigiẽ dicit æneæ sumpsisse. in quẽ confestim dicit Turnum conuersum: & Aeneam fugientem dicit in naues. q̃ in Numico erant flumine. & in eas usꝙ secutum a Turno. quod uolunt secundum historiæ ueritatem non Iunonem fuisse in æneam mutatam. sed ipsum Aeneam qui Arma Turni fugiens ab eodem apud Numicum occisus est. quod & in supioribus carminibus p patre patet, nec alibi potuit tacuisse Virgilius dum in eodẽ libro Venerẽ inducit orantẽ Iouem atque dicentem. Incolumẽ Ascanium liceat super esse nepotem. æneas sane ignotis iactetur in undis. Et quacunque uiã dederit fortũa sequatur &c. Vbi si inspiciamus cũ iam non sit amplius æneas: Venus quæ hucusꝙ fuerat sollicita de eo. orat tunc pro nepote Ascanio. & Oui. in maiori uolumine istud diem tenere uidetur: dum dicit: Littus adit laureus ibi tectus arundine serpit. In freta flumineis uicina numicis undis. Hunc iubet æneæ quæcunꝙ obnoxia morti Abluere: & tacito deferre sub æquora cursu. Corniger exeqtur Veneris mãdata suisꝙ. Quicqd in ænea fuerat mortale repugnat &c. Et hoc idem arbitrari uidetur Iuuenalis: dũ dicit. Alter aqs alter flãmis ad sidera missus &c. Intelligit enim de Aenea & Romulo. qa æneas in aqs periit: ut prædictum est. Romulus ãt apud capream paludem fulminibus & turbine subtractus est. Qui ambo apud romãos præcipua deitate honorati sunt. Nã & ipse æneas quocunꝙ modo subtractus sit ab ĩdigenis deus habitus & Iuppiter ĩdigetes appellatus est. Huius quidem historia aliquibus figmentis immixta est: quorũ uidere rationem ordo exigit. Aeneã igitur Veneris fuisse filium nõ æquo modo ab oĩbus acceptũ est. Quidã. n. uoluit in natiuitate Aeneæ Venerem cæli dominam fuisse. & ad eam demõstrationẽ futurorũ successuũ prinuisse: & huius dominii ope multa Aeneæ cõtigisse: quæ ex industria a Virgilio sub figmentis abscõdita sunt quæ ad præsens elucidare non est incæpti huius intẽtio. Alii uero eum natum uolunt ea hora qua Venus ineũte matutino tempore surgit. & ideo eius filium dictũ uolunt: quasi uideatur eum ĩ lucẽ dum surgeret eduxisse. Alii uero adeo formosam fuisse matrem eius existimant: ut perdito proprio nomine Veneris nomẽ adepta sit ex quo dixisse Virgilium putant. Coniugio Anchise Veneris dignante supbo. Alii autem ĩtra priorẽ declinantes opinionẽ arbitrant. iõ eum Veneris dictum filium. qa nõ ex cõiugio sed ex cõcupiscibili cõiunctiõe natus sit sumentes incõgruũ uideri: tãti hominis incognitã matrẽ fore: si Anchises extitisset cõiunx. Sed ad illecebrẽ celebris uiri notã contegendã deam illi ueteres finxisse matrem. Ego qdẽ uerũ puto matrem eius sub aliquod meritum. Venerem cognominatũ: ut quosdam arbitrari prædixi. Nec obstat eius uerũ nomen ore incognitũ. nã nec priami: q tantus fuit rex: nec ẽt Agamẽnonis: nec ẽt multorũ aliorũ ĩsigniũ regũ atꝙ uirorũ. Et absit ut credã ꝙ spurio pastoris Priamus tã grãdis rex filiã Creusam dedisset in coniugẽ. Quod aũt Neptũni p̃cibus ex Achillis pugna subtractus sit. nõ qd aiebat Leontius uerum credo. s. qd agente cõstellatiõe cõtigerit. qnimmo potius puto. qa circa naualie. quæ ad Neptunnum spectare uidetur inquantum deus dicitur maris potuerit aliquid contigisse: pp quod exigẽte opportunitate reuocatus Achilles Aeneæ certamen omisit. quod autem a Iunone hoc permissum sit neptunno. arbitror ad futura ꝓspexisse fingentem: eo ꝙ italico regno reseruaretur æneas. & ob id regnorum dea salutẽ futuri regni curari pmisit. A Polidoro aũt in littore sepulto ideo monitus dicit. qa eius ĩfortunio ĩspecto cognouit. si cõstiteret thraces illi futuros

hostes:& iō inde fugiēdum fore.qd āt Venus usq; in agrū laurentū se lumine suo ducē illi exhibuerit. & eo ibidē existēte nō cōparuisse ulterius cōstellationi agenti incōcupiscibilē appetitū attribui pōt.Nā tādiu naui gando pcessit:qdiu distulit iuenire qd placuit:quo iuento cessauit impellentis ducatus.q; ad inferos iuerit intelligendū puto eū egisse qd olim fere familiare fuit maximis gentiliū regibus uelle.s.ab imīs dis spiritibo p scelestū illud nigromātiæ sacr; de futuris certificari:qd quidē in sinu baiar; apud lacum auernū:q talibus erat locus aptissimus.facturus accessit.& occiso Miseno suo sanguīe litasse inferis & cerimōiis aliis detestā dis egisse:ut aliqs ex ifandis spiritibus ui cātaminū puocatus ad supbos ueniēs & sūpto fantastico corpe co rā cōparuerit.& ad iterrogata respōdiderit:& forte illi nōnulla defuturor; successu pdixerit.deificatio āt sua nil aliud ē q̄ isipiētiū ridēda fatuitas.Credo.n.eū in Numico flumīe nectū:& i mare deuolutū:& tuscis pi scibus escā fuisse laurentibus.

De Ascanio Aeneæ filio:q genuit Iulium:Siluiū & Romā. Cap. LIIII.

a Scanius ut Virg.placet.nō solū æneæ filius ex Creusa susceptus fuit:sed & fuge & labor; in regnū qrendo socius.ut ipse p omnē æneidā diffuse testanē.Sane Titus Liuius cui ad ueritatē historiæ cu ra fuit ipensior nō plene affirmat creusæ an lauiniæ fuerit filius.cū dicat.Nōdū maturus impio asca nius æneæ filius erat:tn̄ ad implum ad puberē ætatē ei icolume māsit.tātisper p tutela muliebri tāta idolens i lauinia erat.res latina & regnū auitū paternūq; puero stetit:haud ambiguā.qs.n.rē tā ueterē p certo affir met.Hiccine fuerit Ascanius an maior q̄ hic Creusa matre Ilio icolumi natus.comesq; ide p̄rnæ fugæ quē Iuliū eundē Iulia gens autorē nois sui nūcupat.Is Ascanius ubicūq; & quacūq; matre genitus certe natum æneæ cōstat &c.Hæc Titus.Eusebius uero in lib.tēpor;.Ascaniū Creusæ filiū arbitrat & aliū ex Lauinia na tum Syluiū posthumū appellat.Ascanius aūt apud troiā matrē pdidit.Et cū patre aduersus hostes.Vt per Vir.late patet strēnue se gessit.eiq; plura fuere noia.ut Seruius asserit.nā pter Iulū & Ilum.qbus uocatus ē ut dicit Vir.At puer Ascanius.cui nūc cognomē iulo addit.Ilus erat.dū res stetit ilia regno &c.Hic ēt Dar danus & Leodamas appellatus ē ad extinctor; fratrū solatiū.Et sic patet æneā alios ex creusa pter Ascaniū suscepisse filios.De noibus tn̄ huius dicit Serui.sciēdū hoc primū Ascaniū ab Ascanio phrygiæ flumine di ctū.ut transq; sonantē ascaniū.Deinde Ilum dictum a rege Ilo.unde & Iliū.Postea Iulū occiso Mezentio a prima barbæ lanuginæ.quæ in tpe uictoriæ nascebat.hic tn̄ Ascanius.ut paululū Virg.seqmur adhuc par uulus futuri impīi portentū suscepit.nā disceptātibus patre & auo de futura fuga.flāmula quædā nullā infe rens lesionē eidē in uertice capitis cōstitit.cōstitit ēt parētibus illā extinguere conantibus demū. ut dictū est Fuge comes multos cū patre labores tulit.Et cū æneas rebus esset absolutus mortalibus & ipse successor regnū sūpsisset bellū a patre inchoatū uictoria terminauit.Nā alii illū occidisse Turnū.alii Mezētium dicūt Ver; dicit Seruius secundū catonē historiæ hoc habet fides.Aeneā cū patre ad Italiā uenisse. & pp inuasos agros cōtra Latinū Turnūq; pugnasse.i quo plio periit Latinus.Turnū postea ad Mezentiū cōfugisse:eius q; fretū auxilio bella renouasse.qbus æneas Turnusq; pariter rapti sunt.Migrasse postea in Ascaniū & Me zentiū bella:sed eos singulari certamine dimicasse. & occiso Mezētio ascaniū Iuliū cœptū uocari.ut paulo ante dictū ē.Hic āt.ut ait Eusebius.cū.xxx.annis regnasse apud Lauinū albā condidit. & Syluiū posthumū fratrē suū sūma pietate educauit alii amplius hoc recitāt asserētes eū ab amicis redargutū q; Lauiniā nouer cā.q̄ ob timorē eius cōfugerat in syluas.in exiliū detinere uideret.quā ipse reuocauit. eiq; paternū restituit regnū cū ipse iā ad albā trāsitū facere disposuisset.ipse tn̄ procreauit filiū.quē eo q; casu i syluis natus sit Iu liū Syluiū appellauit.a quo familiā Iuliā ortā nōnulli uolūt.Tandē cū iter Lauiniū & albā quā cōdidit.xxxviii regnasset annis in mortē ueniēs:qa filium pp ætatē paruulū regēdis ciuibus nō cerneret aptū. Syluiū post humum fratrē suum regni reliqt hæredem.

De Iulio Syluio Ascanai filio. Cap. LV.

i Vlius Syluius secundū Titum Liuium.filius fuit Ascanii.& qa in syluis caso natus fit.Syluius co gnominatus est.& ab eo Iulia gens pcessit cū patri ascanio in regno successerit. Eusebius tn̄ in li bro tempor; eum Ascanii fuisse filium dicit. sed qm̄ eo moriente paruus esset.nec regno uideret Idoneus.Syluio posthumo fratri suo regni successionem reliqt

De Rhoma Ascanii filia. Cap. LVI.

r Homa filia fuit Ascanii:ut scribit Solinus de mirabilibus mundi dicēs. Agathoclē scribere nomē urbis Romæ ab hac Rhoma Ascanii filia & æneæ neptæ initiū habuisse cū scriberet Eraclides: q; cū capta troia qdā achiui ubi nūc Roma est deuenissent.& ibidē captiuæ cui Rhoma nomē erat: cōsilio sedes sumpsisse.& ab eadem locum denominasse.

De Syluio posthumo æneæ filio.qui genuit Aeneam Syluium. Cap. LVII.

s Ylulus posthumus secundū Vir.æneæ ex Lauinia fuit filius.Hic post mortē æneæ natus ē.& ideo posthumus qd ē generale nomē nascentiū post hūatū patrē.Syluius āt ut placet multis dictus est eo q; lauinia mortuo p̄re latino.atq; ænea uiro.& occupato ab Ascanio regno eius metuēs ipsum in syluas pgnās successit & ibidē latuit atq; pepit & iō natū in syluis syluiū appellauit.Sane ut supra dictū ē Ascanius renouata nouerca in patriū regnū fratrē Syluiū f̄rna educauit affectiōe.& cū moreret existēte Iu lio syluio paruulo adhuc eundē syluiū fratrē suū regni reliqt hæredē q æneā syluiū genuit. Porro Britones eor; puto barbariæ nobilitate cupiētes.huic filiū unū addūt dicētes eū brutū quēdā ēt genuisse ex nepte la uiniæ matris suæ:cuius i natiuitate aiūt mathematicū dixisse. qa occideret utrūq; parētē ex quo factū ē. ut partu suo moriret mater.& ipe tādē cū adoleuisset in uenatiōe patrē iaduertēter occidit. Quā ob cām pul sus Italia aiunt eū in leograciā insulā græciæ abiisse.& respōso accepit sibi deberi extremi occidui insulam Qui pandrasi regis græci filia in cōiugē sūpta cū sociis p triēniū nauigās una cū Corniueo troiano supato Gopherio æqtanor; rege Albionā insulā.quā incolebāt gygātes supasse eāq; ex suo noie Britaniā nūcupas se:& a Corniueo Cornubiā.& inde aiūt eū Brutū aliū genuisse cognomēto uiridē scutū & hic aliū illulæ re

gẽ genitũ & inde aliũ & innumerabilẽ ꝓcedunt ꝓlẽ.q̃ qm̃ mihi nec uera nec uerisimilia uisa sunt: omitten-
da censui Posthumus ãt cũ annis.xxxviii.regnasset.Aenea Syluio superstitie filio derelicto diem obiit.

De Aenea Syluio Syluii posthumi filio q genuit latinum Syluium. Cap. LVIII.

Eneas Sylulus syluii posthumi tertii latinorum regis filius patri successit: de quo quidem Virgil.
a meminit.Et qui te nomine reddet Syluius æneas pariter pietate uel armis Egregius &c. Hic Lati
num Syluium genuit & cum annis.xxxi.regnasset expirauit.

De Latino Syluio Aeneæ Syluii filio qui genuit Albam Syluium. Cap.LIX.

Atinus Syluius ut dicit Titus liuius: Aeneæ syluii fuit filius & mortuo patre Albanis impauit & ab
l eo coloniæ deductæ sunt eorum.q prisci latini nũcupati sunt.cũq; ãnis.l.regnasset.genuissetq; Al
bã syluium.quẽ liquit supstitiem diem obiit.Eusebius uero in lib.tẽpoꝝ dicit se apud aliã historiã i
uenire latinum Syluium quintum apud Albã regnasseq;.eũq; filium fuisse lauiniæ & Melãpodis & Vterinũ
fratrem Syluii posthumi: qui latinus in ordine reguum hic ponitur quartus.

De Alba Syluio latini syluii filio.qui genuit Athin Syluium. Cap. LX.

a Lba Syluius latini syluii fuit filius.& patri successit in regno.cum regnasset annis.xxxix. Athi suo
relicto suo filio rebus humanis subtractis est.

D Athi syluio filio Albæ.qui genuit Capin syluium Cap.LXI.

a This syluius Albæ fuit filius quem eusebius aliqñ ægytium syluium tiocat.hic cum annis.xxix.re
gnasset Capi filio derelicto diem clausit.

De Capi syluio filio Athis.qui genuit capetum syluium. Cap.LXII.

c Apis syluius Athis fuit filius.Sunt qui uolunt ob hoc Capuam olim insigniem campaniæ ciuitatẽ
conditam qui cum annis.xxviii.regnasset Capeto filio moriens regnum reliquit.

De Capeto syluio filio capis:qui genuit Tyberinum syluium. Cap. LXIII.

c Apetus syluius filius Capis: & cum annis.xviii.regnasset.Tyberino filio derelicto decessit.

De Tyberino syluio Capeti filio.qui genuit Agryppam syluium. Cap. LXIIII.

Yberinus syluius capeti fuit filius & Agryppam syluiũ genuit cũq; annis octo impasset albãis am
t nẽ quẽ ante albulã uocitabãt incolæ terminũ inter latinos & etruscos traiiciẽs in eũ cecidit & mor
tuus ẽ.Quãobrẽ ĩ hodiernũ usq; ueteri abolito noĩe a diuerso rege tyberis nuncupatus ẽ fluuius.

De Agrippa syluio filio Tyberini qui genuit romulum syluium. Cap.LXV.

a Gryppa syluius a Tyberino genitus submerso patre successit in regno.& cum.xl.regnasset annis
moriens Romulum filium regni reliquit hæredem.

De romulo syluio agrypæ filio q genuit Iuliũ siluiũ & auẽtinum syluium. Cap. LXVI.

r Omulus seu Aremulus syluius Agryppæ fuit filius. Hic ãt præsidia albanorum inter montes po
suit ubi Roma postea cõdita est quod ea tempestate impie factum existimatum est. & ob id existi-
mauere illius æui homines eum iuste fulmine ictum atque examinatum cum iam.xix. regnasset
annis.& ex eo Iulius & Auentinus filii fuere superstities.

De Iulio syluio Romuli filio. Cap.LXVII.

I Vlius Syluius.ut scribit Eusebius minor natu fuit Romuli filius & ꝓauus Iulii Proculi: q cum Re
mulo Romam transmigrauit.& ibidem fundauit familiam Iuliam ex qua Cæsares effluxere.

De Auentino syluio filio Romuli syluii.qui genuit procam Syluium. Cap.LXVIII.

a Ventinus sylulus romuli syluii filius fuit: eique fulminato successit in regno & cum.xxxvii.ãnis re
gnasset.proca relicto filio mortuus est.& eo in monte Romæ: qui postea de suo nomine semper
auentinus uocitatus est sepulto.

De proca syluio filio Auentini qui genuit Amulium & Numitorem. Cap. LXIX.

p Rocas secundum Titum Liuinm Auentini filius fuit.& loco patris regnauit annis.xxiii.Numito
rique filio moriẽs regnum reliqt. De Amulio proce filio. Cap.LXX.

Mulius teste Tito liuio minor natu fuit ex filiis Procæ.hic per uim & nephas Numitori q tpe poti
a or erat regnũ surripuit.Dicit Pli.de uiris illustribus.procã patrẽ eoꝝ liqsse ut ãbo annuis uicibus
regnarẽt: & cũ ad amuliũ puenisset regnũ fratri trãsacto anno restituere noluit.qnimmo cũ numi
tori pepcisset Lausum filiũ eius ĩterimit.& rheã eiusdẽ filiã ad subtrahendã spẽ ꝓlis sub specie honoris Ve-
ste ppetuã eius uirginitatẽ dedicauit.Sed cum iã.vii.regnasset annis.Rhea geminos pepit quos ĩ Tyberim
deiici iussit: & Rheã uiuã infodi. Veꝝ nequntibus mistris ad alueũ flumis.eo q; prædianis hymbribus tumis
set deuẽire: illos ĩ ripas posuere.q a Faustulo pastore cõpti & nutriti cum adoleuissent Amuliũ ĩterfecere &
Numitori auo regnũ reddidere. De numitore filio procæ q gẽuit Lausum & Iliã & Rheã. Cap.LXXI.

n Vmitor filius fuit Procæ & ut iã dictũ ẽ.a frẽ ꝓiectus e regno q dũ rure priuatus scenesceret a ne-
potibus Romulo & Remulo occiso in regnũ restitutus est: quid inde ex eo successerit.nõ habe-
mus. De Lauso Numitoris filio. Cap. LXXII.

l Ausum ut predictum est Numitoris fuit filius.& ab Amulio patruo impie trucidatus occubuit.

De Ilia Numitoris filia: quæ peperit Romulum & Remulum. Cap. LXXIII.

I Liaquæ Rhea Numitoris fuit filia & ab Amulio inter uestales uirgines trusa.quæ ut ait Oui. dũ
aquã ꝓ sacris quereret obdormiuit & insomnis illi uisũ est a Marte opprimi.& sic geminos cõce
pisse quos dũ pepisset uiua ĩfossa ẽ regis imperio.Fictio quod mars secũ cõcubuerit ubi de Romulo & Re
mulo declarabit Et quoniã q ex Iulia Syluio nati sunt ordine nõ habemus genealogiæ posteroꝝ dardani fi
nẽ facere necesse est.Hoc mõ opposito qđ ab his natus sit orbis & urbis fulgor.caius iulius cæsar dictator

Oceanum qui genuit

Acestem.
partenopeã.
Pisinoim.
Leucosiam.
Asteropium.
pelagoni us qui ge nuit.
16. Crinisus qui gen.
18. Axius q genuit.
11. Asteri qui gen.
11. Perseas
5. Electram
11. Meandr qui genu.
Lysiam.
15. Alpheu q genuit
Orsilocu q genuit
Peneus q genuit
Lyaseum
Diocles q genuit.
Danem.
Creusam.
Inacum: q genuit
Eurinomi
Lunemam.
ui. Stigem
Daphnum
6. Tritonem
7. Doris
6. Coronidem
Mineruam
melaboxe
Cydonem
8. Proteu q genuit
2. Idothea
Narcissi m.
10. Cephisus q genuit.
14. Solem.
17. Tiberis q genuit
Egeriam
19. Asopum q genuit.
Ipseum
14. Nilus q genuit
Dionysum.
15. Spercius q genuit
Mercuriu 4. q genuit
vulcanu q genuit.
Herculem
Mirmidonem
Ethiopem
Ligum
Mercuriu q 3. gen.
Solem q genuit
Ellionem
Phaeton qui genuit
Phetusam
Lampetusam
Ilconem
phoroneu q genuit.
Iouem.
Phlegeum
Egialeum.
Niobem.
Glaucum.
Orsilocum.
Eptonem
Ebolum
Elimodocen
Amalia.
10. Nereu q genuit.
Neraeum
Philiram
Arethusas
Galathea
Thetim
Climodocem
Aphithoem
Japetiam
Actea
Melitim
Jeram
Milam.
amphitoes
Asiam.
Dotonem
Dorionem
Doram.
Pherusam
Menim
Dorim.
Dinameni
Cymodocem
Eunicam
Leucam
Thaliam
Phylodoce
Ceptione
Xantonem
Glaucem
Drijmeam
Niseam
Ianiram.
Dianassam
Climenem
Callianassa
Galathiam
Panopim
Callianiram.
Arethusam
Abceram
Uirbiam
Apsedim.
Amphinomie
Nimertim
Eppiocem
Opim.
Ichaonem

Genealogiæ deorũ gentilium ſecũdum Ioannẽ Boccacium de Certaldo Liber ſeptimus incipit.

Procemium.

Vi ab elſa certaldenſi fluuio & Arno thuſco eminentiſſime rex pauloante uela conceſſeram in altũ:& per cæca impulſus ſyrtium uada aquilone ſtridẽte ſæuo:& inde per late patẽtia ſcabraq; aſiæ ꝓmõtoria & crebros euripos ægei magis impellẽte libyco:necnõ & uertiginoſum ſiculum fretum atq; inter ſonantia tam illyrici q̃ tyrrheni maris litora ſpirãte noto nõ minori ſæpe timore q̃ admiratiõe circũactus ſum tegẽtibus poetarũ atris nubibus:hic phœbi ſplendidũ iubar:inde arctoi ſidus imobile dũ minus crederẽ a uulturno raptus poſtergatis ligurũ galloruq; & hiſpanorum litoribus:& calpe abylaq; ꝓmontoriis omiſſis ad limẽ uſq; oceani delatus ſum:& dum circa eius ingreſſum cõſtitiſſ& cortex:quaſi deliberãdi pſtaretur ſpatiũ in cõterminũ polis pelagũ oculos dedi:dũq; intuerer ꝑgrãde corpus:& incõprehẽſibile mõſtrũ ꝑruptos aquarũ i cælũ mõtes earũq; atra opacitate ſpelũcas horrendas metirer aio:& indomitas uires:quibus terras cõcutit:ac incognitos populos & imanes eiuſdem beluas cogitarẽq; eum fluuiorũ oĩum hoſpitẽ:horrui fateor:& ſtetere crines:& timore quodã inſolito occupatus uix labãtia mẽbra continui:nec multum qn memet ultro i litus potius q̃ ad ulteriora ꝑgrederer:naufragiũ dederi:ludum iocumq; exiſtimãs p reſpectũ iras fore meditranei maris. Sꝫ is qui profecto certa ſpes & infallibile ſuffragium rite in ſe credentium atq; ſperantium eſt:uocatus affuit illico:& igne ſuæ charitatis noxio frigore pulſo proſtratum ſuſcitauit animum:& i uires ampliores ſolitis reuocauit adeo:ut paruo corticeːingenti tamen pectore auderem immenſum itrare gurgitem:& inſueta ſulcare maria. Et expedita in præcedentibus fere omni cæli prole:calamumad longam oceani poſteritatẽ ſcribendam arripui gubernaculo tenuiſſimæ cymbæ illi commiſſo:qui arcam priſci Noe ab aquis uniuerſalis diluuii ſeruauit incolumem.

De Oceano Cæli & Veſtæ filio:qui genuit.xxxiiii.iter filios & filias:quorũ hec ſũt nomina.prima Eurinomi.ii.Perſa.iii.Aethra.iiii.pleyon.v.clymenes.vi.Triton:vii.doris.viii.ꝓtheus.ix.Coruſices.x.Nereus.xi.Achelous.xii.Inacus.xiii.Peneus.xiiii.Nilus.xv.Alpheus.xvi.Criniſius.xvii.Tyberis.xviii.Axius.xix.Aſopus.xx.Cephyſus.xxi.Meander.xxii.Pillira.xxiii.Sperchius.xxiiii.Sol. Cap. I.

Oceanum cæli & Veſtæ fuiſſe filium uoluere theologi:qui arbitrati ſunt ex cælo:ſeu ex terra:ſeu ex ambobus omnia a primæuo producta qđ nec credidi:nec tacuit ionicorum philoſophorum princeps mileſius Thales apud priſcos auctoritatis non minimæ:quinimo eidem oceano nõ minus inſipide q̃ reliqui fecerint diuinam mentẽ eſſe infitam:& ab eo cũcta producta.ſeu eum cau ſam dantẽ exiſtimauit eo forte motus:quia in omnibus ceſſante humiditate cerneret:& uitam de neceſſitate ceſſare:& æquo modo abſq; humore nil penitus gigni uel naſci poſſe:& ſic non genitum oceanũ ſed patrẽ deorum rerumq; omnium aſſerebat:cui aliquando adhæſiſſe uidetur Homerus:& potiſſime ubi in Iliade introducit Iunonem dicentẽ:Oceanum deorum nationem & matrem Tethym.Et ſic etiam nonnunq̃ hos ſecutus Virgil.ait Oceanumq; patrẽ rerum.Plinius autẽ ubi de hiſtoria naturali elementum iſtud aquarum extollens dicit:Quippe hoc elementũ cæteris omnibus imperat terras deuorant aquæ flãmas necant.ſcãdũt in ſublime:& cælum quoq; ſibi uendicant:ac nubiũ obtentu uitalẽ ſpiritum ſtrangulant:quæ cauſa fulmina elidit ipſo ſecum diſcordãte mundo.Quid eſſe mirabilius poteſt aquis in cælo ſtantibus?at ille ceu parum ſit in tantam peruenire altudinem: rapiunt fluuios cum piſcium examine:ſæpe etiam lapides ſubuehunt portantes aliena pondera.Eadem cadentes omni terra naſcentium cauſa fiunt.Prorſus mirabili natura ſiqs uelit reputare:ut fruges gignantur:arbores fruticeſ uiuant:& in cælum migrare aquas:animamq; etiam uitalem inferre inita confeſſione:omnes quoq; terræ uires aquarum eſſe beneficii.& cætera.hæc Plinius a quo Vitruuius ubi de architectura non diſcrepat aiens.Ex eo etiam qui ſacerdotia gerunt moribus ægyptiorum oſtendunt:omnes res e liquioribus poteſtate conſiſtere.Ridiculum quippe eſt aquas rerum crediddiſſe principium.Sed quid ego ſuccenſeam talibus ſi circa inuiſa rerum initia errauerint cum aduerſus ea:quæ in oculis ſunt ſtolide credant? Viderunt ægyptii Iſidem morientem:& conati ſunt animis ſuis infigere eam.& ſi non omnipotentem potentiſſimam fuiſſe:& eſſe deam:non mortalem fœminam.Cretenſes ipſum quem ſepeliuerant ipſi libidinoſiſſimum hominem Iouem non erubuere cæli & terræ prædicere deum.Sic igitur cæcitate mentis obducti credidere hos eſſe maiores:qui aliquando facti fuerunt:q̃ qui illos fecerat aliquando:ſed de hoc alias.Qui autem oceanum rerum putauere patrem ab eo genealogiã cæpere deorũ:quẽ cum conſtet ſecundum alios habuiſſe patrem iuxta cœpti operis ordinem locauimus eum: Cui ne inter prægrãdes deos inhonoratus incederet:currum:ut dicit Theodontius:ſtatuere eumq; a balenis trahi per ingentia maria finxere.Sic & illi tritones tribuere tibicines atq; præcurſores.Et maximos illi phocarum fecere greges ſub cuſtode protheo:eiq; maximas nymphas cohortes ſocias obſequioſaſq; fecere:& deſignauere prolem ampliſſimam filiorum:& eum nominibus pluribus uocauere:ſed exenterandæ fictiones ſũt:Curru quidem trahi Oceanum eius circa terræ rotunditatem deſcribit ambitum:qui ideo a balenis duci dicit:quia a balenis undiq; diſcurratur.Tritones aũt eius ob cauſam tibicines præcurſoreſq; dicuntur: quia ſui nominis ſignificatum inceſſabiliter operatur.Nã triton ſecũdũ quoſdã idẽ ſonat:qđ terrã terẽs:quod aſſidue peragit mare:dũ ſeſe continue ĩpellens in littora motu terras terit:& quoniã iſtud abſq; ſono non fiat tanq̃ ſonans tibicina nuncupatus eſt:& ideo dictus præcurſor:quia uehementiori impulſus motu ſonus

In litus pnunclus est futuræ tēpestatis certissimus. Eū habere phocarū greges ideo dictū est: quia phocæ ex antiori parte speciem habeāt uitulorū: & armētorū more pascuntur i tris turmati. Pastorem autē protheū dixere: eo φ harum phocarū abundatissimū sit mare carpatiū: quod oli fuit sub ditione Prothei. Nympharum autem illi iuncta & obsequēs chorus nil aliud est: ut arbitror: ꝗ multiplices aquarū proprietates: seu accidētia continue aqs iuncta: eisq; agentibus: seu in eas impssio alia una sese cum eis quasi obsequosa imitantia. Vocatur insuper præter oceanū Nereus neptunus & mare. Quæ noīa: quoniā nominibus aliorū numinū conueniunt: ubi de illis sermo fi&: conuenientius exponemus. Oceanus autē quod illi propriū est: ut dicit Rabanus a græcis & latinis ideo dicitur: eo φ i modum circuli orbem ambiat. Item quia ut cælum purpureo colore nitet. Ego autē a cianes: quod latine nigrum significat denominatum puto. tantæ eni profunditatis est ut nulla possint in eo transparentia apparere.

De Eurynomi Oceani filia. Cap. II.

EVrymoni oceani fuit filia: ut asserit homerus i iliadedicens: Eurymoni filia retro fluentis: oceani intpetratur fluctuatiōis: seu uentorum pastor. nam aqua maris semp fluctuat: ut uidemus: & ideo ab exercitio aquarū denomiata: & oaceni dicta filia est: seu secūdum alios: qui ex aquis oriri uentos uolūt: aqua uentos pascit: id est matiam preb& ex aqua: & creātur & uigent: & sic hæc rite dicitur filia oceani. Præterea ubi de hac homerus loqtur inducit Vulcanum loquētē Thetydi p Achille arma poscenti: & ut se paratū ostēdat: dicit φ quū a matre ꝺ cælo proiiceretur: qa claudus ab ipsa eurymoni & thetyde susceptus atq; nutritus est: ubi uult intelligamus ignē per humidum & spiritū ali: qui si deficiant: ut extinguantur necessariū est.

De Persa oceani filia. Cap. III.

PErsa filia fuit Oceani: ut in Odyssea placet homero: ubi dicit eam a Sole dilectam: eūq; ex eius cōcubitu Oetam colchorum regem atq; cyrcem suscepisse aiens. Soror sagais oetæ. Ambo autem orti fuerunt a lucēte mortalibus sole matreq; a persa: quā oceanus genuit filiam. hanc autem persam dicit Leontius ab hesiodo hecatem appellatam: quæ cum apud nos luna sonet: satis possumus Oetam apud suos clarissimum regem illud idem fecisse quod Saturnus egerat: qui Vranium patrem cælum nuncupari iussit: & Vestam matrem terram: ut nominibus egregiis originem ampliaret suam. Sic & Oetam patrem Solem & matrem Lunā: quæ ideo oceani filia dicta est: φ a littoralibus oceani fluctibus oriri uideatur: seu forsan ipsa persa ab Oceano patri Oetæ uenerat: & ideo oceani filia dicta: uel imperiū habuit penes Oceanum.

De Aethra. iii. oceani filia & coniuge Atlantis. Cap. IIII.

AEthra filia fuit Oceani: ut carmine cōfirmatur Ouidii asserentis eam ex Atlante hyadem atque sorores peperisse: dum ubi de fastis legitur. Hunc stirps oceani maturis nixibus æthra Edidit & nymphis & cætera.

De Pleyone. iiii. Oceani filia & Atlantis coniuge. Cap. V.

PLeyone filia fuit Oceani & cōiunx Atlantis secundū paulum: qꝺ etiam firmat Ouidius in libro fastorum dum dicit. hinc fata est pleyone cum stellifero Atlante iungitur: ut fama est: pleyadesque parit. &c. pleyas enim idem est qꝺ pluuia: quæ eo φ ex uaporibus humidis ex oceano in altum consurgentibus causetur: ideo filia oceani dicta est. Vxor autem Atlantis: eo φ huiusmodi uapores ex aquis cōsurgentibus: ut plurimū circa culmen Atlantis: & aliorum montiū uoluantur & infidant incolis pluuias prænotantes.

De Climene. v. oceani filia & matre Phaetontis.

CLimene ut Theudōtio placet filia fuit oceani & tethyos: q cū forma ualeret: soli placuisse uolūt: i cuius cūcubitū ueniēs ex ea phaetōtē suscepit & sorores. paulus autē eā dicit fuisse Meropis ægyptii cōiugē: & apud extremos ægyptios æthiopibus iperasse cū uiro: & ex eo Eridanū: q & phaeton dictus ē: & sorores cōcepisse. Leōtius aūt dicit eā filiā fuisse minii & Eurinassæ: & ex merope uiro pepisse Iphyclū & phylacē & phaetontē cū sororibus. circa quas uarietates aduertendū est quod inquātum oceani dicitur filia & a sole dilecta potest intelligi humiditas. nam Climenes interpretatur humiditas. & sic oceani tanquā omnium humiditatum fōtis merito dicetur filia quæ a sole diligitur. eo φ ut Tullius recitat ubi de naturis deorum: sol & astra reliqua de humiditate pascuntur: seu & melius eo φ solis calor in humiditate agens suscitat nebulas: quæ phytonē conficiunt: ut ubi de Latona dictum est: & arbores etiam quasdam ex locis palustribus elicit: de quibus infra ubi de phaetonte & sororibus latius. Eam autem fuisse fœminam & meropis coniugem si uelimus tunc eam nobilem aliquā in littore oceani dominam fuisse dicemus: & exinde filiationem huiusmodi cōsecutam: nec aufertur ob hoc quin minii & Eurianassis in partibus forsan illis imperantibus fuerit filia. sed a loco tanquam a nobiliori parte denominata.

De Tritone. vi. Oceani filio. Cap. VII.

TRitonem Oceani & Thetidis filium dicit Theodontius: Seruius autem eum Neptuni filiū dicit & Salatiæ coniugis eiusdem. pau. autē eū tritonā uocat: & fœminā asserit. Tandē seu masculus seu fœmina sit. omnes in hoc conueniūt: eum. s. esse seu Oceani seu Neptuni tibicinem. sed cum magis in Neptunum uideantur declinari: credo Neptunum & Oceanum unum & idem existimantes in testimoniū Ouid. trahūt dicentem: Nec maris ita manet: positoq; tricuspide telo. & infra. ceruleum tritona uocat: cōcaq; sonanti Inspirare iubet: fluctusq; & flumina signo Iam reuocare dato: &c. Et sic apparet tritonis officium & quod masculus sit ut dicit Theodon. Quod autem oceani seu Neptuni sit filius

satis in hoc ostenditur q ab eorũ sonoro motu causetur. Intellexerũt autẽ theologi pro tritone ipsum æstuantis maris: & in litora ferientis clamorem quũ triton sonus secundũ quosdã interpetretur. Alii uero bene uoluerũt tritonis maris sonum: sed nõ eũ: quẽ dũ se ipsum in se frangit: sed illũ tantũ quem facit litora percutiens: & ideo dixere tritonẽ: quasi terrã terens: & inde tam secũdum primos q secũdũ sequẽtes uoluere ex illo sono cõprehendi futurum maris maiorẽ solito æstũ: ut sono illo aduẽtãte maiori cum impetu dominiũ suũ ostendat triton: uti & tibicines: imperatorũ de proximo aduenire designãt tibiarum cantu. Sane Plynius ubi de naturali historia uidetur arbitrari tritones nõ solum ficto nomine poetis deseruire: sed etiã ueros oceani pisces existere, dicens de eis sic. Tyberio principi nunciauit olisiponẽsium legatio ob id missa uisũ auditũq in quodã specu conca canẽtẽ tritonem qua nascitur forma. De hoc etiam Lucanus ait. Torretẽ tritonis adit illæsa paludem: Hanc ut fama deus quem toto littore pontus Audit uentosa perflantem murmura conca. & cætera.

De Doride. vii. oceani filia & Nerei coniuge. Cap. VIII.

Doris secundũ Paulũ & Theodon. filia fuit oceani & tethyos & Nerei fratris sui coniunx: atque nympharũ mater: ut dicit Seruius. Huius Virgilius in bucholico carmine meminit dicens. Si tibi quum fluctus subter labere sicanos Doris amara suam non intermisceat undam. Hanc aliqui uolunt munus interpetrari: eo q aqua opportunissima omnibꝫ mortalibus loco muneris a deo exhibita sit. Alii uero dicũt amaritudinẽ intelligi: & iccirco Nereo marino deo nuptã: qa amarum sit mare: ut appareat uti uiro perpetuo iuncta coniunx est: sic & aquæ marinæ amaritudo coniugio stabili iuncta sit. Oceani autẽ ideo filia dicta: quia ex aqua oceani sole agente amaritudo nascatur: quæ postea mari miscetur mediterraneo in quo Nereus dictus est.

De Protheo sene. viii. oceani filio: q genuit Melanthodem & Idotheam. Cap. IX.

Protheus marinus deus & isignis ut aiunt uates ut Theodõ. placet filius fuit Oceani & tethyos. q autem uates fuerit post homerum in Odyssea testatur Virgilius in georgi. dicens. Est in carpatio neptuni gurgite uates Ceruleus ꝓtheus: magnũ q piscibus æquor: Etiũcto bipedũ curru metit equoꝶ. & paulo ifra. Nouit nãq oĩa uates. Quæ sint quæ fuerit: q mox uẽtura trahant. Quippe ita neptuno uisum est imania cuius Armẽta & turpes pascit sub gurgite phocas: &c. hunc ait homerus a Menelao ab excidio Troiæ redeunte & percõtãte: quidnã de sociis perditis contigisset: ui coactũ ad uaticinium reddẽdum. Sic & Virgilius dicit ab Aristeo de restauratione apum exqrente. Verum Menelaum docuit Idothea filia prothei: ubi a climene matre instructus fuit de agendis Aristeus. Et ut homerus dicit eum ante responsum uarias dum cogitur sumere formas: ut dimittatur. sic & Virgilius. Fit enim subito sus horridus: atraq tygris, Squamosusq draco & fulua ceruice leæna: Aut acrẽ flãmæ sonitũ dabit: atq ita uinclis Excidet aut in aquas tenues dimissus abibit. Hunc Theodontius origine ex pallene insula seu monte fuisse dicit: & apud ægyptios regnasse: eiq helenã adhuc uirginẽ a Theseo raptam & cõmendatã: atq ad eum tempestate impulsum post excidium Troianoꝶ Menelaum cum eadẽ helena diuertisse. Senem atq circumspectum uirum & rerum experientia doctissimũ: & eo q animaduersione sua nedum presentia nosceret: & itegram præteritorum haberet memoriã: sed per cõiecturas etiã trãsactorum nõnunq: ut sæpe faciunt sapientes: de futuris prædicebat euentũ: & hinc fabulæ locũ datum q uates fuerit protheus arbitrãtur. Formas uero: quas eum sumere cõsuetum aiunt: & abiicere eas existimo passiones: quibus angunt homines eius rei similitudinem gerentes: cui possunt merito similari. Quæ passiones ut amoueantur ab eo: cui consilium poscimus: si recte uelit præstare consiliũ: necesse est ut tranquillus remaneat animus ad interrogata. Potest insuper hæc fictio aliter aperiri: protheũ scilicet accipi loco diuinationis hydromaticæ: & tunc qd oceani tethyosq sit filius: poterit non inconuenienter exponi cum talis diuinatio fiat in aqua: ut ipsum sonat nomen hydromãtia: ab hydros qd est aqua & mantia diuinatio: & omnis aqua ex oceano & Tethide est. Quod aũt uarias sumat formas eo potest dici: quia fit sacrilegium istud circa flumina: quæ sui cursus murmure plurimas imitatur formas. Seu forsan in hac operatione ad habendũ quod quæritur est de necessitate aquas moueri: quo in motu & murmur aliquod audit & uariæ uidentur formæ: quibus in quietem positis uaticinium sumitur. Quod autẽ pastorem Neptuni seu oceani dicunt causa supra dicta est ubi de oceano. currum illi attribuunt ad designandas aquarum illius maris circũuolutiones. Quod autẽ ab equis bipedibus trahatur: iõ dictum est: quia mare illud abundat phocis: quibus & pedes & caput & totum fere corpus ab umbelico supra est instar uituli. deorsum uero pisces sunt: & sic cum tantũ duo sint illi pedes bipedes equos uocant.

De Melanthone filia Prothei. Cap. X.

Melantho ut Theodontius asserit: filia fuit ꝓthei senis: cui cõsuetudo fuit positis uestibus delphines inequitans uagari per æquora patris. Quæ quũ formosa esset: i gratiam uenit neptuni: qui iu delphinem mutatus illi applaudens eã in consensum suũ traxit: & trãsportatam etiã uiolauit. Asserit Barlaam rei huius ueritatem fuisse puellam hãc i gratiam suã allexisse delphinem: & eam solitam nonnunq dorso eius insidere: atque ab eo per mare deferri: & demum ad locum ubi conscender & referri: ad ultimum tamen quacunque ex causa factum sit: eam in mari necatam. Miraberis forsan serenissime Rex fœminã a delphine illæsam ferri: quod ne fabulosũ putes: de qbusdã lib & apponere. Legimus enĩ Plynio grauissimo uiro scribente in aphrico litore apud hypponem diaritum delphinẽ fuisse ex hominum manu cibum sumentem seq tractandum manibus prebẽte: & nantibus alludentem: atq conscẽdentes portantem & a Flauiano proconsule aphricæ unctũ unguentis: odore quoꝶ nouitate sopitũ aliquandiu more exanimis fluctuatũ: ac deinde expergefactũ quasi iniuriam passã per mẽses aliquos secessisse: q quũ demũ

rediisset:& fere omnis prouincia ad hoc miraculū spectura concurrer& ab hypponensibus uenientiū ami corum sumptibus grauatis occisus est. Præterea & Alexandri macedonis æuo fuit i litore Asiæ puer adeo a delphine uno dilectus:ut eo discedēte eum sequeretur in litus:& in arenā usq; inuectus expirauit. Similiter:ut scribit Iaso egesidemus:puerum hermen nomine delphinē super maria equitātem:quem quū repentina ꝓcella fluctibus exanimass&:a delphine mortuus in litus reductus est:qui quū liquido se mortis pueri causam fuisse fateretur:nō in maria retrocessit:sed in litore expirauit. Quid multa dicā? non est nouum neq; inusitatū delphines cum hominibus amicitias habuisse. Sed redeuntes unde diuertimus. Sunt qui dicāt ꝙ melantho albedo interpetretur:quæ ex assidua maris fluctuatione oritur:& supra delphines piscesq; alios fertur:& a Neptuno:id est a mari uiolatur quod ingurgitatur:& denuo instauratur. Ego autem unde hoc ab his sumptum sit nescio:quū sciam melan græce nigrum sonare latine.

De Idothea prothei filia. Cap. XI.

Dothea prothei senis fuit filia:ut in odyssea testatur homerus dicēs:Prothei fortis filia marini senis idothea. Huic.n.maxime animū promoui.& paulo infra ubi eā de protheo patre suo loquētem Menelao regi introducit atque dicētem:Immortalis protheus ægyptius:qui maris totius ꝓfunditates scit Neptuni famulus. Hunc autē meū fantur patrē esse:atque genuisse me. hanc dicit homerus obuiasse menelao in insula pharos:quæ in conspectu ægyptiæ alexādriæ est:in qua uētorum cōtrarietate inuitus detinebatur:& ei consilium primo dedisse:ut ad protheū acceder&:& quid agere deber& ostendisse. Demū eum sub coriis phocarum in antro prothei cum tribus sociis abscondisse. Idothea:ut quidam uolunt:formosa interpetratur dea:ꝑ quā maris trāquillitatem intelligi uolunt. Ea enim trāquillitate factum est:ut poss& Menelaus accedere ad protheum.

De corufice Oceani filia.ix. Cap. XII.

Orufices:ut Ciceroni plac&:fuit filia oceani:quam ipse asserit ab archadibus chorion nominari:affirmans præterea eam placuisse Ioui:& Iouem ex ipsa suscepisse mineruā:eam scilic& quæ quadrigarum fuit inuentrix. Cur autē oceani dicatur filia ꝙ nonnūq de aliis dictū est respōderi potest:nobilē scilic& fuisse mulierem natā circa litora Oceani. Seu uelimus:ꝙ etiā possibile est: Oceanū hominē insignē fuisse ob aliquā oceani similitudinē sic nuncupatum.

De Nereo.x.Oceani filio.hic genuit nymphas:q̄ multæ sunt. Verꝫ quoniā nisi de quatuor fit singularis mentio. Earū tātum nomina apponā. Genuit ergo Cymodocē:Thetim minorē:Galatheā:& Arethusam:& alias. Cap. XIII.

Ereū marinū deū oceāi & maioris tethyos filiū prisci gētiliū uoluere theologi:ei q; Dorim sororē suā iunxere cōiugio:ex qua uolunt nympharū agmē suscepisse. Is eni aqua est:uulgo eni græce neros aqua dicit. Oceani & tethyos filius:eo ꝙ ois aqua ꝓgrediatur ex illo. Quot autē alio nomine uocetur:ab illo potest esse causa:quia sinus fit maris:& sic est:nō eo æuo factus:quo oceanus factus est. Refert.n. Pōponius mella herculis opus fuisse abylā mauritaniæ ꝓmōtoriū a calpe hispaniæ mōte olim separatū quū perpetuo essent iugo cōiuncti:& tunc medias in terras oceanū intrasse:& sic oceanus mediterraneus factus noua potuit q̄sisse nomina. Introductus autē Nereus cū Doride cōiuge.i.aquarū amaritudine multas apud nos genuit nymphas.i.humiditates:q̄ fortasse ante nō erant.

De Nymphis in generali. Cap. XIIII.

Ymphægenrale nomen est quarūcunq; humiditatū:qd ideo dico:quia humiditates secundum diuersitatē rerum qbus deseruiunt nomina diuersa accipiunt:ut in sequentibus apparebit. Hæ ut dictū est:Nerei & Doridis filiæ dictæ sunt:eo ꝙ a mari omnis deriuet humiditas. harum qui dem aliæ sunt marinæ:& appellātur nereides a Nereo patre. Ex his homerus in iliade nominat xxxiii:quas ad cōcussā Thetidē ob mortē Achillis filii sui conuenisse dicit:quarum hæc sunt noia:Glaucis Thalia:Cymodoci:Nisea:Spio:Thoi:Cymothoi:Acthei:Liminoria:Meliti:Iera:Amphitoi:Agaui:Doto:ꝓto:Pherusa:Dinamēi:Doxa:Meni:Amphinomi:Gallianira:Doris:Pāopi:Galathia:Nimertis:Apsedis:Callianassa:Climeni:Ianira:Dianassa:Mera:Orithia:&amathia. Præterea & alias supesse dicit. Hasꝫ si qs habere significata nominū:credo aduerteret facile eas proprietates aquaꝝ maris:& accidētia circa eas demōstrari. Sunt & aliæ quæ dicunt̄ fluminū & hæ uocantur nayades:eo ꝙ nays iterpretetur fluctus uel cōmotio. & ideo nayades dictæ quia fluant flumina & in motu continuo sint Ex his Vir.in Geor.xviii.noiat uidelicet Climes:Drimo:Xāto:Logea:Philedoce:Nisea:Espio:Thalia:Cymodoce:cydippe:Licoras:clio:Berce.Ephyre:opis:Deiopea:Arethusa:& Achao. Quas ego existimo fluuioꝝ uarias designare ꝓprietates. Nec obstat his imixtas esse uel aliis aliquas ex noiatis inter nereidas:cū debeamus credere nonnullis ꝓprietatibus mare & flumina cōuenire. Sunt & aliæ quæ dicuntur fōtium:& eæ appellātur napeæ:quasi napteæ .i.aquaꝝ fomites. Nam napta apud persas fomes est.& si non sit aquarū transumptiue aliquādo uocabula apponuntur. Sunt enim fontes fluuioꝝ continuū nutrimentū. Ex his enim numerantur nouem:qbus Castalius fons dicatus est. quaꝝ nomina non apponam:quoniā musæ uocant̄:& de eis alibi fit sermo ꝓlixior Sunt & aliæ quas nemorū dicunt:& hæ dryades uocitātur:eo ꝙ dryas arbor sit seu quercus. Ex iis Claudianus ubi de laudibus Stiliconis septē nominat:has.s. Leontadome. Neuopene:Thero:Bitomarthis:Lycaste Agaperte:Opis. Quas ego non dubitem:qn arboꝝ proprietates in generali interpretatæ describant. Sūt & aliæ quas arboꝝ dixere:easq; Amadryades uocauere:quas in speciali arbores:nō in generali nemora amātes. Aliæ uero sunt mōtium:quas dixere Oreades. nam Oron græce latine mōs dicitur. Sic etiā & aliæ hymnydes appellantur:ut placet theodontio:quas dixit pratorum atq; florū nymphas existere. Has autē omnes

aliquando mori & deficere dicit Ariſtotiles. Sicut panes faciunt fanniq;. Sane Plynius ĩ libro naturalis hiſtoriæ nereides nõ ſimpliciter aquas ſeu aquarũ ꝓprietates eſſe cõſentit dicẽs. & nereidũ falſa opinio nõ eſt ſquãmis modo hiſpido corpore etiã: ĩ quo humanã effigiem habẽt. Nãq; hæc ĩ eodem litore: ſcilic& oliſipo neſiũ ſpectata eſt: cuius morientis etiã cãtum triſtẽ accolæ audiuere lõge. & diuo Auguſto legatus galliæ cõ plures ĩ litore apparere exanimes nereides ſcripſit. hæc Plynius. ad quã opinionẽ fortius roborandã ſubdit & ipſe plynius. Auctores habeo in equeſtri ordine ſplendẽtes uiſum ab eis ĩ gaditano oceano: marinũ hominẽ toto corpore abſoluta aſcẽdere ſimilitudine nauigia nocturnis temporibus: ſtatimq; degrauari: quas inſederit partes & ſi diutius permaneat etiã mergi. Tyberio principe cõtra litus inſularũ lugdunenſis ꝓuinciæ tricẽtas amplius beluas reciprocans deſtituit Oceanus miræ uarietatis & magnitudinis: nec pauciores ĩ ſanctonũ litore: interq; reliquas elephãtes & arietes candore tantũ cornibus aſſimilatis: nereides uero multas. hæc plynius. Quod & ſi claro homini atq; erudito plurimũ credi poſſit: non ſic propterea deliris mulierculis & agreſtibus ignaris aſſerentibus abſq; rubore uultus ſe ex fontibus formoſiſſimas mulieres: quas ipſæ lamias uocant prodeũtes uidiſſe. Sunt præterea: ne nos nimis arctemur a ſignificato uocabuli: & aliæ nymphæ: ut ſæpiſſime uocauere poetæ: utputa Cyrces: caliſto: climines: & aliæ huiuſmodi multæ: quæ ueræ fuere mulieres: pro quibus nulla ſuperior fictio intelligenda eſt: quinimo tales ſeu pro talibus accipiẽdæ & intelligendæ ſunt puellæ uirgines atq; nobiles: & thalamorũ colentes umbras: ideo nymphæ dictæ: quia ex flegmatica complexione: qua uigent: tanq̃ humẽtes molles & delicatæ ſunt & tenellæ: & in eas tanq̃ in res aqueas facile omnis poteſt impreſſio. Agreſtes autẽ fœminæ utplurimũ exhauſto laboribus atq; feruore ſolis humido hiſpidæ ſunt: & duræ cutis: & ideo nympharum nomen merito perdidere. & hoc in generali de nymphis tractatum eſt.

De Cymodoce filia Nerei. Cap. XV.

c Ymodoce nympha ex filiabus Nerei una ẽ: quam narrat Seruius curſus fluctuum interpetrari.

De Thetide minore Nerei filia & matre Acchillis. Cap XVI.

THetis minor nympharũ una fuit: de qua dicit Naſo: ꝙ quũ conſuluiſſ& protheũ de ſucceſſibus ſuis: ſic illi fuiſſe reſponſum. ꝓtheus dea dixerit unde Cõcipe. mater eris iuuenis: qui fortibus armis: Acta patris uinc&: maiorq; uocabitur illo: Tandẽ quũ eſſ& ſpecioſiſſima uirgo a ioue dilecta eſt: q̃tñ a reſpõſo teritus: ne forſã ex eo ipſa cõciper& filiũ: q illũ regno peller& abſtinuit. Ipſa autẽ pelleo filio Aeaci regis nupſit: & ex eo cõcepit & peperit Acchillẽ filiũ: quẽ chironi centauro educãdum tradidit: eiq; exiſtẽti ĩ troiano bello quũ arma ꝑdidiſſ& ĩ morte patrocli amici ſui a Vulcano noua impetrauit. cuius fabulæ: & potiſſime reſpõſi prothei euidẽs fortitudo Acchillis cauſã dedit: quũ poſt factũ uaticinium adiuentũ ſit. Hãc dicit Leõtius chironis fuiſſe filiã: & tethyos inſulæ cultricẽ: nec tantũ ob habitatã inſulã maris filiã habitã: & Thetidẽ appellatã: quãtũ a moribus filii: eo ꝙ furioſus & impius more maris fuerit. & ideo thetis: id eſt furẽtis dictus eſt filius: & inde nomẽ ipa ſortita eſt poſt filii furiã: quũ aliud haber& ante.

De Galathea Nerei filia. Cap. XVII.

g Alathea ex nymphis una Nerei filia fuit: ut paucis carminibus oſtendit Ouidius in pſona eius dicens. At mihi (cui) pater nereus quã cerula doris Enixa eſt &c. Ex qua talis extat fabula. Acis pulcherrimus adoleſcens ſiculus a galathea dilectus eſt: cũ illã ſumme diligeret Polyphemus cyclops: q cũ nõ diligeretur: & Aci die una Galatheæ iunctũ cerneret iratus illũ ſaxo illiſit: atq; occidit: quẽ Galathea in fluuiũ ſiculũ tranſformauit. Cuius fabulæ allegoria talis eſſe põt. Galathea dea albedinis eſt: per quã albedinẽ undarum ſeſe frãgẽtium intelligo. Acim autẽ amat. i. fluuiũ ſuſcipit: quia flumina oĩa in mare uoluuntur. Theodontius autẽ dicit ſub hac fictione hiſtoriã latitare aſſerens polyphemũ imanẽ fuiſſe Siciliæ tyrãnũ: & cũ Galatheam ſingularis pulchritudinis puellã amaret: eãq; per uim obſtupraſſet: cõtigit ut aduerteret hanc cũ Aci ſiculo adoleſcente miſceri: quã ob cauſam indignatus iuuenẽ iuſſit occidi: & in fluuiũ deiici: cuius nomẽ fluuio poſtea datum ab incolis eſt. Galatheæ autẽ amore nõ permittente nil egit.

De Arethuſa Nerei filia. Cap. XVIII.

ARethuſas fuiſſe duas cõperi: quarũ altera Nerei & Doris fuit filia: de qua talis ferẽ fabula. Dicũt enĩ hanc elidis fuiſſe nymphã: & Dianæ comitẽ: quã cũ feſſam & ueſtimẽtis nudã: ac ſe in alpheis undis lauantẽ Alpheus elidis fluuius uidiſſet cõfeſtim deſiderio ſui captus illã tenere uoluit: uerũ ipſa territa cœpit fugã: & cũ ſequeretur eã fluuius: nec iã ſibi uiderẽ poſſe euadere: orauit Dianã dominã ſuã: ut illi opẽ ferret quæ illã nube texit: quã cum circuiret fluuius: Arethuſa timore ſudans in fontẽ uerſa eſt. Cuius undis cũ ſuas miſcere conarẽ Alpheus: ipſa a terra abſorta eſt: & in orthigiã uſq; inſulã delata: & inde in Siciliã: uſq; quo etiã Alpheũ eã ſecutũ dicũt. In qua fabula mõſtrũ deſignatur apparẽs. Nã certũ eſt alpheum elidis fluuiũ eẽ: & apud ſyracuſas Siciliæ habere exitũ: qd̃ probare uidetur ſeneca philoſophus ubi de quæſtionibus naturalibus ſic dicẽs. Quidã fontes certo tpe purgamẽta eiectant: ut arethuſa in Sicilia quinta quoq; æſtate per olympia: inde opinio eſt alpheon ex achaia eouſq; penetrare: & agere ſub mare curſum: nec anteq̃ in ſyracuſano littore emergere: ideoq; his diebus q̃bus olympia ſunt uictimarũ ſtercus ſecũdo traditũ flumini illic redũdare. hæc Seneca. Ab hoc igitut euẽtu fabulæ locus adinuentus eſt. Oui. tamen agit carmine ſuo: ut maius uideatur miraculũ: dum dicit ĩ eodem arethuſa. Pars ego nympharũ: quæ ſunt in achaide dixit Vna fui. &c. Verũ hanc: & ſi abſorptũ a terra oſtẽdat: nõ in Siciliã ueniſſe dicit: ſed ĩ orthigiã inſulam erupiſſe. qualiter aũt poſtea in Siciliã uenerit: nõ habetur: ſed q̃litercũq; fuerit uel uenerit hæc eadem uidetur eẽ. quæ ſe fatetur in elide ab alpheo dilectã. Et ſic per ſubterraneos meatus in Siciliã deueniſſe: ut etiã teſtari uidetur Virgilius illi dicens. Sic tibi cum fluctus ſubterlabere ſicanos Doris amara ſuam nõ intermi

sceat undã. Et sic fons & inde fluuius ex elide i siciliam uenit:& ob insecutionẽ fluminis:amor fluminis ĩsõ tẽ pſũptus est. Altera uero arethusa i Ithaca insula fons est:de qua sic dicit Home. Penes coraci petrã ac fontẽ arethusam. Leõtius uero ex hac Arethusa refert:quẽdã fuisse i ithaca uenatorẽ cui Corax nomẽ:qui furore impulsus ex petra quadã præcipitẽ se dedit in mare:& ob id petra illa ab eo corax denominata est:mater aũt eius:cui arethusa nomẽ.hoc uidẽs dolore pcita in uicinũ petræ fontẽ se piiciens enecta est:& sic de se nomẽ fonti dedit:& sic sunt duo fontes Arethusa uocati. Solinus aũt ubi de mirabilibus mũdi tertiũ addit asserẽs apud thebas fontẽ esse:cui etiã arethusa nomẽ:sed apud quas Thebas nõ dicit.

De Acheloo flumine Oceani.xi.filio:qui genuit syrenas. Cap. XIX

Chelous fluuius:ut dicit Paulus:filius fuit oceani & terræ. Seruius dicit eius matrẽ esse Tethydẽ Theodontius eũ Solis & terræ filiũ uocat. Home. in iliade nõ tãtũ Acheloũ:sed oẽs fluuios dicit oceani filios sic aiens. Neque pfundissimi magna potẽtia oceani:a quo oẽs fluuii & totũ mare: & omnes putei lõ ge fluũt. Terrã autẽ fluuiorũ matrẽ esse p Vir. carmẽ in geor. cõprehẽdi potest: dum dicit. Iãq demũ mirãs genitricis & humida regna Speluncisq lacus clausos lucosq sonantes Ibat & ingenti motu stupefactus aquarũ: Omnia sub magna labẽtia flumina terra Spectabat &c. Quũ ergo in uẽtre træ ante ortũ cõsistãt flumina:& eius ex uẽtre effluant bene Terra mater dicit fluuiorũ. Quod autẽ dicebat Theodõtius rõne nõ caret. Volũt. n. physici a tractu solis nõnullas aquas in terræ cauernas deduci p humiditatem uaporũ solis calorẽ sequẽtiũ:qui i frigidis træ uisceribus euaporãtes in aquã uertunt:q per occultos meatus i supficiẽ ueniens erũpit i fontẽ:& quandoq fluuiũ cõficit. Quod autẽ de origine huius dictũ est:& reliquis intelligatur necesse est:ne oporteat replicare quotiẽs de flumine aliquo sermo fier&. Is autẽ fluuius ut ait Naso:gemino cornu olim erat insignis tãdem ob petitã Deianirã Cœnei regis calidoniæ filiam i coniugiũ Herculi despõsatã:cũ eo i certamẽ deuenit:& quũ sese i uarias trãsformass& figuras ad ultimũ uictus & spe cõlugii:& uno cornu priuatus est. Primũq præterea Lactã. & Ser. dicũt hunc fuisse:qui uinum poculis miscuerit:qd etiã testatur Maro: Poculaq inuẽtis acheloia miscuit uuis. Eũq syrenarũ patrẽ esse uoluerunt. Quid per hoc sentiendũ sit exquirẽtes:sciendum Acheloum fluuium e pyndo monte fluere:ut scribit Plinius:& ut Vibius sequester de fluminibus asserit:primus fuit:qui terrã erupit:& ut idem plinius ait:acarnaniã ab ætholia diuidit:& per fines pebiorũ effluẽs in maliacũ sinũ effundit ostio obiectas habens insulas thynnidas:ex qbus assiduo terræ inuectu cõtinẽti quasdã iunxit. Certamẽ tamen eius & Herculis cessit:ubi eiusdẽ labores i sequẽtibus scribemus:ut dabitur exponemus. Vinũ autẽ poculis miscuisse:nil aliud itellexisse ueteres puto:nisi qa primo penes eũ in græcia uineæ plantatæ sunt:quæ in usu ante non erant:& sic ex eo loco primo uinũ propinatũ est. de syrenis autẽ dicetur in pximo.

De Syrenis filiabus Acheloi. Cap. XX.

Yrenas tres fuisse Seruius & Fulgentius asserũt:& acheoli atq caliopis musæ filias:cãtantesq dicunt alterã uoce:alterã cithara:& tibiis tertiã. Leontius uero illas dicit fuisse quattuor sic nũcupatas: Aglaosi. Telcipoi. Pilno:& Iligi. easq filias acheloi & terpsichores musæ quartã tympano canere supaddẽs: Has dicit Ouidius socias fuisse proserpinæ:eãq raptã diu quæsisse:quã cũ nõ reperissent in marina mõstra fuisse cõuersas:ora uirginũ habẽtia & corpus ad umbelicũ usq fœmineũ:ab inde ifra pisces existẽtia:quos alatos Albericus dicit. & eis gallinaceos pedes addit:& retẽta modulationis doctrina:qua ante mutationẽ utebant:dulcissimã canũt melodiã. Eas præterea dicit Seruius iuxta pelorũ Siciliæ pmõtoriũ primo:deinde ad capreã insulã secessisse. Plinius uero dicit Neapolim calchidiensium:& ipsã Parthenopẽ a tumulo syrenis appellatã:& sic iam qnq syrenas habemus. Deinde paulo post dicit idẽ Plinius nuceria Surentũ cũ pmontorio Mineruæ syrenũ quendã:&c. Aristoteles autẽ ubi de mirabiliũ auditu dicit. in extremo Italiæ ubi pelorus scissus ab apenino iter tyrrheno mari i adriacũ præbet. syrenicas aũt isulas residere eisdẽ ibidẽ sacrũ cõsistere tẽplu:in quo plurimũ ab idigenis sacrificiis honoratur. quæ cũ tres sint nõ absurdũ est nominũ meminisse. Vna cx eis igit Parthenope appellat:secũda Leucosia:tertia Ligia nũcupat. Hæc ille. has ãt isup aiunt sui cãtus dulcedie nautas i sõnũ trahere:sopitos mergere:mersos ultio deuorare. Quã ob rem i pratis inter occisorũ ossa illas pingebãt ueteres:& nõ nulli mortuas dicunt dolore:q a se ulyssẽ ptereuntẽ trahere nequerunt:ut i odyssea scribit homerus. Hæc de illis legisse memini:in quibus qd fingẽtes senserit aduertẽdum est. Palefactus ante alios i libro incredibilium scribit has meretrices fuisse solitas&cipere nauigantes. & Leontius asserit uetustissima haberi fama apud etholos prima græcorũ fuisse meretricia:& tantum lenocinio facunde ualuisse:ut fere omnem achaiam in suam uertissent prædam:& ex hoc arbitrari fabulæ originis syrenarum locum fuisse concessum:& sic ille Etholiæ fluuius pater est dictus:eo q eum penes prima sua scelesta cæpere seruitia:& ut intelligamus per labentẽ fluuium patrem lasciuiã effluẽtẽ cõcupiscẽtiã meretricũ:qbus ob blãdã fere oĩum facũdiã Calliope. i. bona sonoritas mater ascribit. Demũ prima uocatur Parthenope a partheno quod est uirgo. Cõsueuere quidẽ meretrices docte uolentes exteros irretire uirginum seu pudicarũ matronarum mores fingere:oculos. s. in terram deiicere:uerba pauca facere: erubescere:tactum fugere:petulcis etiam gesticulationibus ludere:& huiusmodi:ut ex his arbitrentur isipidi hostẽ honestatis hospitẽ esse:& incognitũ appetant:qd erat cognitũ fugiendum. Secunda dicitur leucosia: a leucos:qd est album. Ex quo sumendũ reor oris formositatẽ:& corporis decentiã atq uestiũ:& ornamentorũ splendidam apparentiã:qbus comptæ incedunt illecebres. Nam si desint ista:cũ ab ignaris per exteriora iudicentur intrinseca:non facile deueniet ad intentũ:cũ de sui natura turpes uilipendãtur & pauperes. Tertia dicitur ligia ab iligi:qd est circulus:seu gyrum:ex quo isipientis captiuitas assumenda:quæ adeo irretitos tenet astrictos:ut etiam si nouerint scælestissimas esse:quas amant nequeant uolentes uincla dissoluere. Harũ

autem cantus uoce:fidibus:& tibiis quid aliud putandi sunt:nisi melliflua uerba:gemitus:blanditiæ:risusq; lasciui:& petulantiæ:quibus carcerati nautæ.i.exterriti trahuntur in somnum a talibus.i.in sui obliuionem seipsos spe stolida decipientes donec his ligurienſibus mercimonia omnia:facultates & nauigia dederint:& sic demersi non in mare:sed in sterqlinio obscœnæ libidinis deuorentur ab his marinis:immo infernalibus monstris:quæ eis nudatis atq; repulsis.in pratis:idest in deliciis ossibus miserorū.i.exinanitis memoriis nu datorum insident:seu eosdem ifami seruitute premunt. Ab umbilico autem infra ideo pisces esse dixere: ut cognoscamus ad decorem eo usq; uirgineū corpus.i.pulchrum atq; decēs mulieribus esse concessum:ut ap pareat homo.in umblico aūt oēm libidinosam mulieꝝ concupiscentiā esse credūt: cui soli quod corpori de orsum restat deseruit:ex quo nō absurde piscibus similant: quia animalia sunt lubrica & facile in aquis huc illuc discurrētia:sic & meretrices cernimus in coitū discurrere uarioꝝ:quod per alas etiam designat. Has autē habere gallinaceos pedes ideo uoluere:quia prodige & inconsiderate credentium eis dispergant substātias. Socias autem has fuisse proserpinæ ideo fictum puto:quia Proserpina sicula abundantia rerum sumēda sit: ex qua utplurimū libidinis pruritus subsequit & ciborum ociorumque diuitiæ ministrant. Hæc autem dū subtrahit:ut fit remanente ob cōsuetudinem appetitu:dum perquiritur nec inuenitur:& ob penuriam appe titus acuitur fit ut a multis in lupanar usq; quæratur. Dicunt insuper has incolere insulas & littoralia loca:qd ideo dictum est:qa sic fit. Nequeunt enim huiusmodi fœminæ ubi cognitæ sunt aucupiū facere: & ideo hæ ex proposito incolunt loca:ad quæ crebro forēses adueniant:ut illos possint icognitæ laqueare. De his qdē syrenis deo plenus Isaias dicit. Syrenæ & demonia saltabāt in Babylonia:qd forsan æuo nostro in noua Ba bylone cōtigisse uidimus. Sunt aūt syrenæ dictæ a syron:quod est tractus.trahūt.n.ut ꝓmonstratū est.

De Inacho fluuio.xii.filio oceani qui genuit Ionem.Phoroneum:& Phlegeum. Cap. XXI.

Nachus achaiæ grandis est fluuius irrigans.ut ait Pomponius: argolicos campos. Hic ut cæteri oceani & terræ dicit filius:pro quo sentiatur uolunt ueteres de Inacho rege sycioniorum: a quo denominatus est:q ut Eusebius ait:regnauit:regnāte apud assyrios Balameo seu Xerxe circa an nos mundi.iii.Mil.ccc.xlvii.qua tempestate Iacob natus est.

De Ione Inachi filia & matre Epaphi. Cap. XXII.

O:ut dicit Ouidius:filia fuit Inachi:ex qua talem recitat fabulam.q cum esset formosissima uirgo
1 a Ioue dilecta est:qui illā a paternis undis redeuntē atq; iam fugientē:orantemq; teneberis super inductis detinuit:& oppressit:& cū iuno ex alto uidisset tenebras suspicata descēdit in terras:& te nebras soluit:qd iuppiter uidēs:ne pateret crimē:puellā transformauit ī uaccā:eamq; laudanti at q; desposcēti iunoni ægre dono concessit:quæ ilico Argo filio Aristidis:cui centū erāt oculi bini & bini dor mientes uicissim:seruandā tradidit:cui cōpatiens iuppiter misit Mercuriū ut illam custodia liberaret:q pastoris sumpta forma argo iūctus est:cui dū redderet fistulæ rationē:eum tetigit caduceo & in ꝓfundissimum som num omnes una oculos eius astrinxit:& ide dormientē gladio iteremit:qd uidens iuno Argi oculos sumēs illos caudæ pauonis auis suæ apposuit:& uaccæ imisit oestrū:quo infestata cursum rapuit: & peragratis locis plurimis nō ante destitit:q ad ægyptios pueniret:ubi qeuit:& pce iouis a iunone eidē forma pristina restituta est:& ut uolūt plurimi:ioui peperit Epaphū:misitq; Api nepoti suo:& ex ione ab ægyptiis isis dicta ē. Cu ius fabulæ duplicē esse sensum puto:naturalem scilicet & historiographum:quorum talem naturalem existi mo:ut hic iuxta Macrobii sententiā ꝓ sole Iuppiter accipiēdus sit:q sol inachi fluuii filiam amat.i.humani se minis uitalem humiditatē ut in eam agat:fiatq; quod ait Aristoteles.homo hominē generat & sol: quam qui dem humiditatem inachi iuxta fictionē filiam:tunc tenebris circundat:cum in utero matris suo ope conceptū fœtum auget:& conseruat:quas quidem tenebras tunc iuno.i.luna:ad quam spectat meatus ampliare corpo rum resoluit:cum inuocata more ueteri:eo q dea parturientium haberetur illum iam maturum deducit in lucem:quem iam sol in uaccam trāsformauerat:idest ex humiditate humani seminis cōcreta animal fecerat: & ideo ī uaccam transformatus dicitur homo:quia uti uacca laboriosum & fructuosum sit animal sic & ho mo:qui quidem uti ad uolatum auis:sic & ipse nascitur ad laborem:quorum autem fructuosus sit labor de us ipse cognouit. Demū hic iam natus argo seruandus committitur:idest rationi:cui profecto multa sunt lu mina semper & in salutem nostram uigilantia. Sane Mercurius:idest blande carnis astutia.caduceo idest sua sionibus pessimis:in somnum rationem deducit:atq; iterimit:eaq; superata atq; deiecta Iuno: idest regno rum præeminentiarum:atq; diuitiarum concupiscentia.uaccæ.idest humano appetitui summitit oestrum.i. sollicitudinis acquirendi stimulum. Hinc miseri cursum rapimus:uagamur & circumagimur fluctuātes qe tem eis in rebus quærentes:in qbus ne dum sit quies:sed continuus labor inest talis ut anxios nos ad ultimū deducat in ægyptum:idest in tenebras exteriores ubi fletus & stridor dentium. & ni nobis diuino munere suffragium præstetur:Isis efficimur:idest terra. sic enī isis interpræta tur & a cunctis tanquā res uilis atq; de iecta calcamur. Et hæc quantum ad naturalem & mysticum sensum dicta sint. Ad hystorialem autem uiden tur sufficere quæ supra de Iside Promethei filia dicta sunt:si hanc potius q illam ægyptiam isidem esse uelī mus. Theodontius uero & Leontius aptissime negant Ionem hanc in Aegyptum transfretasse:aut unquam Isis habuisse nomen:quinimmo dicit alter eorum eam apud Ionas regnasse:eosque de suo nomine nuncu passe. Quibus & si multum Ouidii obstet auctoritas: multum tamen fidei affert inconuenientia tempo rum. Eusebio enim teste in libro temporum Inachus apud argos regnauit circa annos mundi iii.M.ccc. xlvii.eumque annis quinquaginta regnasse dicit Eusebius idem: infra quod tempus Ionem natam ne cesse est. Potuit hac tempestate iouem ætheris filiū esse:ex quo & Nyobe Phoronei filia natū Apin nō Epa phum. Reliqui uero ioues diu fuere post istum.ex qbus secūdus Isidi Promethei filiæ contemporaneus est.

Nam regnante argiuis Phorbante Isis ipsa Promethei filia floruit ætatæ:& eadē tempestate cōstat Argū fuis se cuncta cernentē.Inde idem Eusebius in eodē libro anno mūdi.iii.M.dc.xlvii.regnante Cecrope athenis dicit Ionē Inachi fuisse filiā:eidēq; Iouē imixtū:& eā āno Cecropis.xliii.i ægyptū trāsfretasse.Subsequēter ad huc Eusebius i eodē libro dicit āno mūdi.iii.M.dc.xxix.Danaū argiuoꝝ regē fuisse:& eius filiā Hypmestrā eandē Isidē seu Ionē esse.Postremo in eodē uolumine asserit anno mūdi.iii.M.dcc.lxxxiii.regnāte Lynceo argis:& athenis Pandione Hypmestrā:quā Isidē uocauere:fuisse.Quod qdē tēpus satis competit Ioui cretē si:qui Iuppiter tertius fuit.Quibus tā diuersis historiographorū opinionibus fere stupefactus:quid teneā de hac Iside nescio.Hoc tamē scio:quia tēporis cōformitas Isidis Promethei cū Ione:& historia:quæ si nō uera est:uero tamen similis est:me magis q̄ ad aliquā aliaꝝ trahit.Sane ut ad aliqua circa allegoriā huius Ionis per alios dictā reuertar:aliis omissis dicūt hanc Ioui in uaccā fingi mutatā:quia in naui cuius erat isigne uacca:in ægyptū transfretasset.Quæ postmodū diu:ut dicit Fulgentius:ab ægyptiis in summa reuerētia habita est:& ibi lrās ægyptiis tradidisse:q primo signis loco lrārū utebantur:eosq; terræ docuisse culturam:& ut placet Martiano:lini usum sementēq; primā ibidē adinuenisse:atq; seri fecisse:& multa eis etiā cōmoda demōstrasse.Est & Augustinus in libro de ciuitate dei.dicat quosdā scribere eā de æthiopia in ægyptū uenisse reginam.Præterea eam Api nepoti suo:qui post eam:& aliqui ante eam dicunt:in ægyptū etiā transfretauit:nupsisse.Eusebius uero eam cuidam nupsisse Telegono scribit:& ex quocūq; habuerit seu ex Ioue seu ex Api uel Telegono Epaphū filium peperisse uolunt.hæc insuper propter concessa commoda doctrinis suis ægyptiis ab omnibus habita ē:& dum uiueret omni diuino cultu honorata:& post mortē ut ait Augustinus ubi supra:adeo fuit illis grata:ut capitali crimine reus fieret:siquis eam fuisse hominē diceret.

De Phoroneo Inachi filio:qui genuit Egyaleū & Niobē. Cap. XXIII.

PHoroneus:ut Eusebius in libro temporum scribit:filius fuit Inachi:& secūdus apud argos tenuit regnū:Belocho regnante assyriis & sicioniis Leucippo:Fuit quippe homo insignis idustria:& sapientia conspicuus:Cuius tempore primo legum & iudiciorum argos clarior facta est. Nā ob hoc iuris ciuilis periti dicunt eum locum quem forum dicimus:in quo.s.iura petentibus reddun tur denominari.Cuius præterea filios Egyaleum atq; Niobem fuisse dicit Eusebius.Asserit insuper Lactātius hunc primum Iunoni sacrificasse.

De Egyaleo Phoronei filio. Cap. XXIIII.

EGyaleus:ut testatur Eusebius:Phoronei fuit filius.Huic Apis quem Phoronei filium quidā dicunt.quod etiam idem uelle uidetur Eusebius:dato dicat eum ex Niobe filia phoronei Iouis filiū primum:ex mortali fœmina susceptum fore:postquā argis regnasset:in ægyptum trāsitus Achaiæ regnum liquit:sed cui imperauerit regioni non dicit.Eusebium autem in se discordantem de Api:quem a Iouis & phoronei dicit filium:ut uerum scripsisse uideatur:est possibile duos fuisse quibus nomen idem:quorum alter Iouis:alter phoronei fuit filius:& sic identitas nominis ueritatem historiæ intricauit.Quod autem duo fuerit per Eusebium apparet:quorum unus:ut ipse ait:sycioniorum rex fuit:circa annos mundi.iii.mil.cc.xxix.Alter uero apud ægyptios deificatus est anno mūdi.iii.mil.cccc.lvii.& hunc idē dicit Eusebius regem argiuorū fuisse anno mūdi.iii.mil.cccc.lvii.& cū Egyaleum fratrem suum regē fecisset achaiæ ad ægyptū nauigasse.præterea idem Eusebius scribit anno mūdi.iii.mil.cccc.xiii.Iouē niobi filiæ phoronei immixtū & ex eo concubitu natū Apim:quē postea serapim ægyptii uocauere. Deus rei huius uideat ueritatē:ego qdem has intricationes non itelligo:ne dū explicare queā.

De Niobe filia Phoronei:quæ peperit Apim. Cap. XXV.

n Iobe:ut Eusebio placet:fuit filia phoronei:esto Geruasius Tileberiensis in libro ociorū imperialiū asserat:hanc matrem phoronei non filiam:quod qdem non est impossibile idem nomen matri & filiæ fuisse.Cū hac aūt dicit Eusebius & post eū Lactantius:immixtū Iouem:cū ante mortaliū nulli fuisset immixtus:& ex ea suscepisse Apim qui post phoroneū regnauit argiuis:& ab ægyptiis postmodū Serapis dictus est.

De Phægeo Inachi fluminis filio. Cap: XXVI.

PHægeus:si Augustino credimus:Inachi fuit filius:q dū adhuc iuuenculus moriret:ad eius tumulū templū constructū est & sacra ordinata:ut & tanquam deus etiam coleret.primus qdem sacella diis instituerat:& honores diuinos impenderat:docueratq; regni sui rudes hominestēpora per menses & annos destinguere.Quibus meritis a suis deus habitus est.

De Peneo flumine.xii.Oceani filio q genuit Cyrenē & Danē. Cap. XXVII.

p Eneus Thessaliæ fluuius est æque oceani.sicuti & reliq:filius:celebris q̄dem poetarū carminibus:& historiographorū litteris:cui duæ fuere filiæ:Cirene & Dane.

De Cyrene penei filia:quæ peperit Aristeū & fratres. Cap. XXVIII.

CYrene teste Virgilio filia fuit penei fluminis.dicit enim.Cyrene soror ipse tibi tua maxima cura Tristis Aristeus penei genitoris ad undam &c.Hanc dicit Iustinus ab apolline raptam:& ei Aristeū & fratres peperisse.Huius aūt quæ secūdū ueritatē penei regis apud peneū regnātis fuit filia:& fabula & historia plene habet in precedentibus ubi de Aristeo dictū est.

De Dane penei filia. Cap. XXIX.

DAnem penei fluminis fuisse filiā uulgatissima fama est.& fere deliræ iam aniculæ eā & speciosissimam uirginem:& a phœbo dilectā nouere:eāq; dū fugeret miseratione deorum in laurum fuisse cōuersam:& ide ab apolline ad suas citharas & pharetras ornādas assumpta:qua fabula ni fal-

lor:non naturalis.Pro Dane quidem humiditas:quæ circa Penei ripam ex ipſo Peneo procedit fumēda eſt: quam ideo Apollinem dixere diligere:eo ꝙ illam feruore radiorum ſuorum in ſublimē trahat: eamq̧ non-nunquā reſoluit in aerem.& ob id humiditas in natura fit:quia unaquæq̧ res fugit & renuit id:per quod de eſſe ad nō eſſe trahitur:ſeſe ad intrinſeca terræ trahit:ibi aūt cum eam in altum trahere nequeat Apollo: agit in eam:& cum abūdet regio illa ſemine laurorum elicit lauros:& ſic danes:ideſt humiditas Penei filia in laurum uerſa uidetur.Sed ratio uidenda eſt cur huius frondes ſuis citharis & pharetris dicarit Apollo: quæ poteſt eſſe talis.mos græcorum uetuſtiſſimus fuit:ſecundum qualitates agonum:quos uarios in ſuis ſolēnitatibus peragebant:inter alia munera ſertis frondium honorare uictores:& cum inter cæteros tanquā dignior phitius celebraretur agon:qui in memoriā ſuperati phitonis ab Apolline cura ſolertiori fieret:uictori eiuſdē laureum decernebatur ſertum. Aequo modo poetis his potiſſime:qui heroico carmine geſta maiorum perpetuæ cōmendabant memoriæ:uidebatur enim hos non poſſe ſine apollinis facundia tam ſublimes uerſus cōponere:& ſicuti per pharetrā apollinis pugiles & athletas deſignari uolebant: ſic per citharam demonſtrari poetas:& hinc tractum Apollinis citharas & pharetras ornari lauro.Qui mos poſtmodū cum uniuerſali rerum gloria ad Romanos delatus eſt:tātæq̧ apud eos fuit exiſtimationis:ut niſi quibus decerneretur triūphus:decerneretur & laurea:poetis exceptis:qui ſuperato laudabili labore meriti uiderētur. Quod uir inclytus Franciſcus Petrarcha:cui iam pridem fuit honor iſte delatus in epiſtolis teſtatur dicēs.Florea uirginibus ſunt laurea ſerta poetis.Cæſaribuſq̧ ſimul:parq̧ eſt ea gloria utriſq̧. Nec erat decernere cuiquā laureā uulgatæ auctoritatis:ſenatus ſolius fuit iſta poteſtas:quā ſibi poſtea ut reliqua ſubripuere principes. Quæ aūt ratio tam exquiſiti moris inuentores mouerit:non latet. Dicunt enim Iſidorus & Rabanus: ꝙ laurus a uerbo laudis dictus ſit:cum priſco tempore laudus uocaretur:& inde quia uictores:per quos & ſeruabatur & augebatur reſpublica:& poetas:per quos hominum merita miris extollebantur laudibus:frondium laudē ſignificantium ornabantur. Viret præterea arbor hæc perpetuo: ut oſtendatur per eius uiriditatem benemeritorum perpetuo uirere famam:& quoniam ſola non fulminetur:ſic talium gloriæ uiriditatem ab inuidiæ fulmine ledi non poſſe.Sacra inſuper hæc arbor Apollini ideo eſt:eo ꝙ occultam quandam diuinatiōis uideatur habere uirtutem.Nam aiunt ſiquis huius frondes capiti dormientis ſupponat: eum uera uiſurum ſomnia:& ideo Apollini diuinationis deo dicata eſt.

De Nilo flumine .xiiii. Oceani filio: qui genuit Mineruam Herculem Dionyſium Mercurium & Vulcanum. Cap. XXX.

NIlus fluuius ē meridiōalis ægyptū ab æthiopia ſeparās Oceāi & terræ filius. Huic ſecūdū quoſdā latine nomē eſt melo:eūq̧ nr̄i theologi i ſacris libris appellari geon dicūt:de hoc multa & mirabilia referunt.Cōpoſuit.n.ex eo libellū Ariſtoteles:& Seneca ph̄us ubi de quæſtiōibus naturalibus multa dixit:& poſt eū Luca.ſic & ego ubi de mōtibus & fluminibus:de quo quoniā hic ꝑter ſimplex nomē non ponit:ſiqs amplius uidere deſiderat:ꝑallegata uolumina q̄rat.Nos aūt de filiis eidē attributis ꝓſequamur.

De Minerua nili filia. Cap. XXXI.

MInerua alia a ſuperioribus:ut dicit Tullius de naturis deorum:filia fuit Nili:eamq̧: ut ipſe idē teſtatur:ægyptii ſaletæ colunt.credo ego hanc prudētia & artificio inſignem fuiſſe mulierem.ideo nili filiam dictam:quia penes eum forte geſſit imperium.

De Hercule Nili filio. Cap. XXXII.

HErcules a ſuperioribus aliis:ut placet Tullio:Nili fuit filius.Hunc autem litteras phrygiis conſcripſiſſe:eumq̧ dicit Theodontius:qui cum Antheo luctam egit: quem arbitror illuſtrem aliquem fuiſſe uirum nili accolam:& inde ideo illi filium attributum.

De Dionyſio Nili filio. Cap. XXXIII.

DIonyſius:ut dicit cicero Nili filius fuit:non tamē idē cū reliquis:cū dicat eum Nyſam interemiſſe: quæ aūt hæc fuerit Nyſa:ego nō repperi:ſunt tamen qui uelint hunc eū eſſe Dionyſium: q aduerſus Indos habuit bellū:& a Perſeo ſuperatus & occiſus eſt. Hunc præterea nonnulli putant eum eſſe:qui cū Antheo pugnauit:& ob uictoriam habitā Herculis meruiſſe cognomen.

De Mercurio quarto Nili filio:qui genuit Mercuriū q̄ntū & Daphnim. Cap. XXXIIII.

MErcurius a ſuꝑioribus quartus Nili fuit filius:ut legitur apud Tulliū de naturis deoꝝ.Hunc dicit Theodōtius Hermetē triſmegiſtū fuiſſe:pium quidē hoīem & plurimis imbutū doctrinis: & tanq̄ gētilis homo de uero deo mirabiliter bene ſenſit eo in libro:quē de idolo ad Aſclepiū ſcripſit hic apud ægyptios in maxima ueneratione fuit:adeo:ut apud eos nephas fuerit ipſum ꝓprio nomine nuncupare.Credo ob reuerentiam numinis:ne forte internominādo de eius humanitate & mortalitate ſermo contingeret:& ſic uideretur deitati eiuſdem in aliquo derogari.Nili aūt filius dictus eſt ad extollendam fluminis & eius gloriā. Volentes eū inſuper quoſdā ſeu genitos ſeu attributos habuiſſe filios.

De Daphni Mercurii quarto filio. Cap. XXXV.

d Aphnis:ut Seruius aſſerit:filius fuit Mercurii:utrū huius: an potius alterius ignoro. Ego autem quoniam ſub hoc appoſitum comperi:ſic appoſui.Fuit quidem iuuenis forma ſpecioſiſſimus: & ut aiunt:primus in ſiluis paſtor.

De Mercurio q̄nto filio Mercurii quarti:qui genuit Noracē. Cap. XXXVI.

MErcurius q a primo q̄ntus ē:ut dicit Theodōtius:Mercurii filii Nili fuit filius & cū a pr̄e Cath fuerit noīatus ob iſignē eius:& artificioſam ſcietiā meruit cognomiari Mercurius atq̧ coli. Huic.n. cæteroꝝ mercurioꝝ aſcribūt iſignia:ac iſuꝑ a Theo. gallus illius apponit ciguło.Qui dicit eū:cū

illi uideret a fama ,paui atq; patris locū præripi ī extremū occiduū abiisse:& ibi ī maxīa occidētaliū existimatiōe fuisse:& cū illos multa docuisset ad mercimonia,spectantia:& mēsuras & pondera mercatoꝝ deū ab eis nuncupatum fuisse:cuius nominis interpretatio a præclaro uiro Francisco Petrarcha facta optime conuenit cum titulo deitatis. Dicit enim in libro inuectiuarū in medicū sic. Vnde & Mercuriū:quē sermonis deū uocant:inde dictū uolunt:q; mercatoꝝ Kyrius hoc est dominus eē uideatur. Hæc ille. Gallū autē illi addidisse: ut omittamus reliqua:ut nocturnā mercatorū solertiā designaret:qua eo tēpore potissime utunt in cōponendis mercimoniis:& in reuidēdis rōnibus:& in itineribus peragēdis & huiusmodi. Hūc eundē triphonū.i. conuersibilē appellant:qđ aptissime mercatoꝝ est:sez.s.ad mores quarūcūq; nationū: ad quas uadūt uertere: & negocia sua oīa quadā astutia sermonis circūuolutione pagere: & īgenio & sagacitate tractare. Et quoniā ad occiduos abierit:ab ægyptiis & græcis eū abiisse sub terras fictū est. De hoc Iulius Cælsus ī libro belli gallici a Cæsare cōfecti dicit sic. Hūc galli maxīe colunt:& multaꝝ inuētorē artiū uolunt: & uiarū atq; itinerum ducē dicūt:& ad quæstū pecuniæ & mercaturas hēre uim maximā arbitrant. cicero autē ubi de naturis deorū hunc Mercuriū qui triphon appellatus est:filiū dicit fuisse Valētis & coronidis. Leontius autē addit dicēs eū uterinū fratrē fuisse æsculapii medici fulminati:& ob dolorē fraternæ mortis ad occiduos secessisse. Eusebius uero in libro tēporū cū Theodontio concordat dicēs:eū fuisse filiū Trismegisti:& regnante argis Steleno floruisse.

De Norace Mercurii quinti filio. Cap. XXXVII.

Orax:ut dicit Theodōtius:filius fuit Mercurii qnti ex Oschyra nympha Pyrrhenei filia. Quod etiā testari uidetur Solinus ubi de mirabilibus mūdi qui æq; cū Theodontio dicit hunc Noracē a Tharsalo Hispaniæ oppido uenisse Sardiniā:ubi cū sardus Herculis filius uniuersam īsulā ex suo nomine dixisset Sardiniā:ipse oppido cōstructo de suo nomine nuncupauit.

De Vulcano Nili filio:qui genuit æthiopem & solem. Cap. XXXVIII.

Vlcanus:nō is ꝗ ꝑfuit Lēno:sed alter:ut cicero de naturis deoꝝ scribit:filius fuit Nili. Hūc opim ægyptii appellāt eūq; esse custodē ægypti uolūt & cū nil aliud de eo legerim:credo eū aliquē insignē fuisse uiꝝ circa fabrefactiōes:& architectonicā:& secus nilū īperiū habuisse: & ob id nilo in filiū attributū.

De Aethiope Vulcani filio. Cap. XXXIX.

Ethiops:ut Plinio placet in libro de historia naturali:filius fuit uulcani:& ut idem ipse ait:cū oīs gens
a eius regionis:ꝗ postea æthiopia dicta est:appellaret ætheria:& deīde athlātia:postremo ab isto ethiope æthiopia nūcupata est:nō parum equidē argumentum eū potentissimum fuisse hominem.

De sole Vulcani filio:ꝗ genuit Phaetontem:Phætusam:Lampethusam & Iapetiam. Cap. XL.

Ol:ut scribit Tullius:Vulcani ægyptii fuit filius:& ut idem dicit cicero: ægyptii uolūt eius urbē fuisse Heliopolim:nā græcæ elios sol dicitur. Theodōtius autem dicit eū in ea ciuitate regnasse: & splendidissimū fuisse regem:& meropem uero nomine nuncupatū:& in cōiugem climenem habuisse:& ex ea heridanum:quē Phaetontē uocauere:& alios filios suscepisse Leōtius uero putabat eū idem cū æthiope fuisse & ob splendorē occupatæ æthiopiæ solē ab amicis & subditis nūcupatum.

De Phaetonte solis filio qui genuit Lygum. Cap. XLI.

Haeton filius fuit Solis ægyptii:& Climenis:ut carmine patet Ouidii in persona climenis dicentis. Per iubar hoc inquit radiis īsigne coruscis Nate tibi iuro:quod nos auditque uidetq;. Hoc te quem spectas:hoc te qui temperat orbem Sole satum &c. De hoc talem recitat Ouidius fabulā. contigisse.s.quod non cedente Phaetonte Epapho Iouis & Isidis filio:ab illo illi dictū sit:eū solis non esse filium:quā ob causam Phaeton matri conquestus ab ea in regiā usq; solis deductus ē:ubi a patre benigne susceptus petiit:quod iā se daturū iurauerat donū.s.ut lucis currum illi ducere permitteret: quod cum illi Sol diu frustra dissuasisset:instanti concessit. Ipse uero nō sufficientibus uiribus ad regendū equos territus uisione scorpionis dimisit habenas:quam ob causam equi omisso consueto itinere nunc in cælum ascendentes:nunc uersus terrā etiam declinantes omnem illā cæli regionem exusserunt:& fere terrā omnem multis desiccatis fontibus & fluminibus incenderūt. quo incendio terra cōmota orauit Iouem ut auxiliaretur ei: ꝗbus precibus motus Iuppiter fulminauit phaetontem:qui in padum cecidit: ibiq; a sororibus defletus atq; sepultus est & sepulchro appositum epitaphium tale. Hic situs est phaeton currus auriga paterni: Quē si non tenuit magnis tamen excidit ausis. Fictio hæc iudicio meo:sub spisso cortice historiam & naturalem rationem tegit. creditū.n.ab antiquis est:ut in libro temporꝝ asserit Eusebius: & post eum Orosius præsbyter in chronicis suis:incendium quoddā permaximū in partibus græciæ & orientis fuisse:regnante cecrope primo atheniensiū rege:nec hoc humano opere factum:sed corporꝝ supercælestiū infusione emissum: & id omnes uocauere incendiū phaetontis. Huius.n.longe lateq; uagantis opere factum est ut desiccarentur fontes:& flumina multa:sata omnia redigerent in cineres & arescerent syluæ : & arbusta quæcunque : relinquerent ab incolis urbes:& a populis regiones:& fere mare feruescere uideret omne:& cū mensibus perseuerasset pluribus:contigit ut circa mediū autumni cadentibus immensis himbribus extingueret. Quæ sub figmento tali ratione ponunt. phaeton ante alia:ut ait Leontius thessalus:latine sonat incendium. Hic ideo solis dicit filius. quia sol caloris fons & origo sit:& siccum a sole causari uideat calor omnis:non incongrue incendii pater fictus est. Climene autem græce latine sonat humiditas:quæ ideo phaetontis mater dicta est:quia nō possit perseuerare calor:nisi cōgrua subsistat humiditas:& sic ab humiditate tanq̄ a matre filius ali uidet : & ī eē perseuerare. Quod aūt phaeton petata patre: ut currū lucis ducat:nil aliud sentire debemus ꝗ innatū quoddam etiam insensibilibus uegetatiuis creaturis permanēdi & augendi desiderium:ut de īsensibilibus tanq̄ de rōnalibus loquar:qđ etiā de terra orante dicere possumus. Quod āt inserit eū uiso scorpiōe timuisse: atq;

habenas equorum liquisse:& eos ultra solitum ascendisse:& cæli partem illam exussisse:& terram æquo mo do descendentes incendisse:ab ordine naturæ continuo sumptũ est. Est enim in zodiaco spacium.xx. graduũ a.xx.s.gradu libræ usq ad.x.scorpionis:quod philosophi uiam uocauere combustã: eo q singulis annis gradiente sole per spaciũ illud:omnia in terris uideant exuri. Nam arescunt herbæ: & frondes albescũt & decidunt:aquæ ad interiora terræ trahunt: nec aliquid penitus ea tempestate gignit: & sic ab effectu cæli pars illa denominatur. Præterea phaetontem circa medium autũni fulminatũ fingunt:qa eo tempore ex opposito scorpioni occidẽte sole surgũt in oriente cũ signo tauri pleiades orion & erydanus astra.habentia pro uocare pluuias:& exundationes aquarũ:a quibus extinguunt incendia. Quas pluuias uidemus utplurimũ cadẽtes circa mediũ autũni:uel ante & diu perseuerare:& sic eaꝝ opere omnis terræ superficialis calor extinguitur:Eũ aũt in erydanum cecidisse sic sentiendũ puto. Dicit enim Iginius in libro de astrologia poetarum: erydanum a nonnullis nũcupari nilum:& ab aliis oceanum:pro qbus ingentem aquarũ copiam debemus accipere:& sic intelligere incendia ingenti aquaꝝ copia cadere.i.extingui:& sic non in padum simpliciter:ut nonnulli minus auertenter arbitrant. Quod aũt a Ioue fulminatus sit sic intelligendũ reor. Intelligunt enim poetæ non nunq pro Ioue ignem:& aliquando aerem:qui hic pro aere accipiendus est:in quo ascendentes uapores humidi glomerant in nubes quæ si impulsu alicuius uenti extollantur usq ad frigidam regionem æris confestim uertuntur in aquas:quas cadentes pluuias dicimus:& sic fulminatus est.i.extinctus a Ioue.i. ab aere causante pluuias. Possumus insuper dicere omissa historia ueteri:æstiuum calorem a temperie super uenientis autũni extingui:& in nubes deiici. Asserit tamen Paulus perusinus secundũ nescio quem Eustachiũ q regnante Spareto apud Assyrios:erydanus qui & phaeton solis ægyptii filius cum copia suoꝝ duce Nilo nauigiis deuenit in mare:& uentis adiutus in sinũ quem ligustinum dicimus:uenit.Ibi cum suis longa fatigatus nausgatione descendit:& cũ suasionibus suoꝝ in mediterranea pergeret genuinũ unũ ex sociis suis nausea maris debilitatum cum parte suaꝝ nauium custodem liquit in littore. Qui iunctus accolis loci siluestribus hoĩbus oppidũ condidit:& Genuã de suo nomine nũcupauit. Erydanus autem superatis montibus:cũ in amplissimam atq fertilem deuenisset planiciem:hominesq rudes & agrestes:feroces tamen comperisset.ratus se igenio eoꝝ superatuꝝ ferociam:secus padum cõsedit:& ut idem refert Paulus:uidet Eustachiũ uelle Taurinũ oppidũ suũ fuisse opus:sed Erydanũ nuncupatum. Ibidẽ aũt cũ aliquandiu regnasset:relicto Lygure filio in pado periit:a quo padus Erydanus appellatus est. Quem ueteres ægyptii in memoriã cõpatriotæ sui inter cæli imagines locauere:& sic aliqui uident arbitrari hoc fabulæ dedisse causam: & potissime qd fulminatus sit phaeton:& in Padum deiectus. Addebat huic Leõtius fratres duos:Iphidũ.s.& Phylacem:eosq natu maiores Phaetonte:de quibus quoniã nil aliud inueni illos apponere nõ curaui.

De Lygo Phaetontis filio. Cap. XLII.

Lygus ut ex prædictis patet filius fuit phaetontis:eiq mortuo successit: q quos habuit in ditione populos lygures de suo nomine nuncupauit.

De phætusa. Lampetusa:& Iaphetia filiabus Solis. Cap. XLIII.

Phætusa. Lampethusa:& Iapetia:ut ait Ouid.filiæ fuere solis:& secus padũ mortẽ phaetõtis flentes in arbores uersæ electrũ lachrymãtes sunt. Cuius figmenti si causam exqrimus: non arbitror has fuisse fœminas:quinimo diuersas arboꝝ species circa padi palustra agente sole sponte sua nascentiũ:& circa æstatis extremũ:dum incipit solis feruor decrescere: sudantium humorem croceum in modũ lachrymaꝝ:qui si colligat arte solidatur in electrũ:& qa ut dictũ est sole agente nascũtur in locis humidis:Solis & climenes:idest humiditatis filiæ dictæ sunt:& a sole elyades nuncupatæ.

De Alpheo fluuio oceani filio.xv.qui genuit Orsilocũ. Cap. XLIIII.

Alpheus Oceani & terræ fuit filius:quẽ Seruius fluuiũ elidis eẽ dicit:& q apud pisam elidis ciuitatem effluat. Hunc autem amasse Arethusam nympham quæ in fontẽ uersa est:eãq in Siciliã usq secutũ:supra ubi de Arethusa satis dictũ est. Veꝝ Seruius amoris huius flãmas his aperit uerbis. Elis & pisa ciuitates sunt Archadiæ:in qua est fons ingẽs:q ex se duos alueos creat.alpheũ & arethusam:unde fit ut fingat coniungi in exitu quos origo non coniũxit. Huius aũt filiũ dicũt fuisse Orsilo cũ.

De Orsiloco filio alphei fluuii q genuit Diocleũ. Cap. XLV.

Orsilocus filius fuit Alphei fluminis:ut liqdo testat Homerus in Iliade dicens. Diues in uita uel in pecuniis. Generatio aũt erat a fluuio alpheo:q ample fluit per terrã pylon:q genuit Orsilocum multoꝝ uiroꝝ regẽ. Orsilocus aũt genuit Dioclea magnanimũ. A Diocleo gemelli filii nati sunt Crito Orsilocusq omnis pugnæ bene scientes. Hũc Orsilocũ dicit Homerus in phyri ciuitate quæ secus Alpheũ est habitasse:ex quo patet quæ sit huius filiationis causa.

De Diocleo filio Orsiloci:qui genuit critonem & Orsilocũ. Cap. XLVI.

Diocleus ut satis per Homeꝝ ostensum est:filius fuit Orsiloci:ex quo præter nomẽ & genus: & qd Critonem & Orsilocum filios genuerit non habeo.

De Critone & Orsiloco filiis Dioclei. Cap. XLVII.

Crito & Orsilocus:ut ostensum est:fuerunt filii Dioclei. Hi quidẽ insurgẽtibus græcis aduersus Troianos:una cũ reliqs græcoꝝ pricipibus coniurantes Venere ex phyri ciuitate ad exterminiũ Ilionis. Ibi aũt cũ ingentis essent animi:& plurimum incorporeis uiribus confiderent:die quadã inito certamine ausi sunt aduersus Aeneam armis insurgere:a quo ambo occisi sunt: & maximo Menelai & antilochi nestoris filii labore e manibus hostiũ eoꝝ cadauera subtracta sunt: & concessa sepulchro.

De Crinisio fluuio.xvi.Oceani filio qui genuit Acestem. Cap. XLVIII.

Rinifius fluuius Oceani & terræ fuit filius. Is quidem per ficiliam fluit:& ex eo talē refert Seruius fabulam. Nā cum Laumedon promiffam Neptuno & Apollini mercedem pro ædificatione murorų Ilionis non perfolueret:& Neptunus iratus Troiæ Cæte immififfet:ut eā uaftarent: confultus Apollo etiam indignatus dicunt contraria refpondiffe:fcilicet obiiciendas effe puellas nobiles belluæ:quod cū fieret:Hyppotes troianus nobilis:cū cerneret Hefionam Laumedontis filiam nō abfq feditione religatam:timens ne fic Egeftæ filiæ fuæ contingeret:clam illam nauiĭpofuit:fortunæq committ:uolens potius ut fe non uidente a fluctibus forberetur:q fe coram deuoraretur a belua. Hæc aūt uentorū ui in Siciliam delata eft:ubi Crinifius fluuius eius forte formofitate captus:in canē feu urfum uerfus eam cepit atq oppreffit:& ex ea Aceftem filium fufcepit. Cuius fabulæ mediū hiftoria eft. quod aūt circa principiū fictum legitur:ubi de Laomedōte exponitur:quod autem in fine eft:dicit Theodōtius per coiecturas oportere fumi:cū nil traditū inueniat ab antiqs. Et iccirco dicit poffibile fuiffe hanc uirginē minis alicuius potentis circa crinifiū ubi deuenerat pauefactā eius in amplexus ueniffe. Nā minātiū boatus latratibus canū fimillimi funt:feu audaci alicuius cōplexu:qd ad urfum fpectare uidetur:uirginē captā atq oppreffam fuiffe.

De Acefte filio Crinifii fluminis. Cap. XLIX.

Ceftes filius fuit crinifii fluminis ex Egefta troiana:ut in æneide teftat Virgilius dicēs. Occurrit Aceftes Horridus in iaculis & pelle libiftidis urfæ. Troia crinifio conceptum flumine mater. Quē genuit ueterū non īmemor ille parentū &c. Hic iā fenex primo Anchifem & æneā Italiā petentes fufcepit hofpitio:& mortuū Anchifem una cū Aenea in erice mōte Siciliæ fepeliuit:demū iterū a carthagine defcēdentē æneā:quo illū uenti ipulerant fufcepit:ubi Aeneas cōdita iualidis fociis ciuitate eā a mře Aceftis uocauit Egeftam:quæ poftea fegefta uocata eft:& fub dominio reliquit Aceftis: quem tū ab Aenea relicti:q indigenæ regem fuū uocauere.

De Tyberi fluuio. xvii. Oceani filio q genuit Citheonum. Cap. L.

Yberis feu tibris Oceani & terræ filius:hic ex appennini latere dextro affluens thufcos ab umbris atq cāpanis:urbē etiā Romanā diuidens feparat. cui ego q contigerit rerū dominiū intueri circa fe toto orbi & carminibus poetarū celeberrimus factus eft:adeo ut Xantū atq Simoētē græcorū memoria illuftres fuperauerit. cui multa fuere nomina:quæ fiqs appetit:uideat ubi de montibus:& fluminibus fcripfi. Placuit præterea prifcis hūc tyberinum filium genuiffe.

De Citheono Tyberis filio. Cap. LI.

Itheonus filius fuit Tyberis fluuii & Mantonis filiæ olim Tyrefiæ thebani uatis:ut in æneida teftatur Virgilius dicens. Ille etiā patriis agmen citheonus ab oris Fatidicæ mantus & tufci filius amnis: Qui muros matrifq dedit tibi Mātua nomē &c. Hūc Seruius dicit in Buco. Bianorē uocari a Virgilio. Sane Pōponius i cofmographia de hac Manto feu aliter mantone fentire uidetē dicēs Afiaticū litus defcribēs:ibi libedos clariq Apollinis phanū:quod Māto Tyrefiæ filia fugiēs uictores thebanų ephigenos & colophon:quā Mopfus eiufdē Mantonis filius &c. Ex qbus patet non occiduū fed in orientē folē hanc fugientem fumpfiffe iter. Eft tamen poffibile eam tractu temporis in Italiā ueniffe: qd & fi minime pbetur:quis tam claro uati fidem deneget circa fuæ ciuitatis originem?

De Axo fluuio. xviii. filio Oceani qui genuit Pelagoniū. Cap. LII.

Xus fluuius oceāi & terræ fuit filius de quo Home. in Iliade:pcul ab amidona ab axio ampli fluctus axio:cuius pulcherrima aqua fpargit p terrā paphlagonū &c. hunc dicit Homerus amaffe perhibiā antiquiorē ex filiabus Acheffomenii:& eā oppreffiffe:& ex ea pelagoniū fufcepiffe.

De pelagonio Axii filio:q genuit Afteropium. Cap. LIII.

p Elagonius filius fuit Axii fluminis & perhibiæ:ut Homerus in Iliade teftatur ex quo nil aliud legiffe memini nifi q Afteropium filium genuit.

De Afteropio Pelagonii filio. Cap. LIIII.

a Steropius ut teftatē Hom. filius fuit pelagōii. Qui audax iuuenis atq robuftus cū pœnis auxilio uēit troiāis:& dū nimis ex uiribus fuis cōfideret in. xi. die poftq ad troiā uenerat Achilli irato ob occifum patroclū occurrere aufus ē:& prio uerbis eū laceffer & ide armis cōtēdere:a quo mifere cæfus iteriit.

De Afopo fluuio Oceani. xix. filio:q genuit Ipfeū & Aeginam. Cap. LV.

Sopus fluuius:ut aiūt:Oceāi & terræ fuit filius. Hic p Boetiā fluit. ut ait Lactātius: & i epydamō effluit:ut ibi de fluminibus afferit Vibius. Hūc præterea patrē afferūt fuiffe Ipfei & æginæ & cū refciffet æginā a Ioue uitiatā:adeo ægre tuliffe:ut furore cōmotus undis i aftra bellum moueret: ut ait Statius. Nāq ferunt raptā patriis æginā ab undis Amplexu latuiffe iouis : furit amnis & aftris. Infenfus bellare parat nōdū ifta licebāt. Nec fupis ftetit audaces effufus i iras. conferuitq manū:nec quē iploraret habebat &c. Iouē āt cōmotū eū fulminaffe aiunt. Quod idē teftat Statius dū dicit. Donec ui tonitru fummotus & igne trifulco ceffit adhuc ripis aiofus gurges anhelis Fulmineū cinerē magnæq infignia pœnæ Gaudet: & æteneos in cælū efflare uapores &c. Fictio fabulæ huius talē cōtegit ueritatē. Dicit Leōtius Afopū regē fuiffe Boetiæ & ab eo flumē denominatū:cui cū Iuppiter arcas æginā fubripuiffet filiā:cōuocatis uiribus bellum aduerfus eū mouit:& ab eo uictus atq fugatus ē. Quod āt fulmiatus fuerit:nō fpectat ad regē:fed ad flumē: qd cū p fulphureos cāpos trāfitū faciat:& undis fuis ex illis fumū fufcitet:apud ueteres irā fulminis cāuit.

De Ipfeo Afopi fluminis filio. Cap. LVI.

I Pfeus filius fuit afopi fluminis. ut carmie pbatē Statii dū dicit. Ipfea qdriiugos clypei feptemplice tauro &c. & ifra afopos gēuiffe datē &c. Hic āt ut idē oftēdit Sta. auxiliū tulit æthеocli aduerfus polinicē.

De Aegna filia Asopi: quæ peperit Eacum. Cap. LVII.

Egina filia fuit Asopi fluminis: ut supra dictū est: quā iuppiter amauit: dicit Ouidius: Aureus ut danē asopida luserit ignis: &c. Nā ī ignē uersus eā cœpit & oppressit: & ex ea suscepisse æacū uolūt. q postea ut idē ait Ouid. īsulā enopiā: in qua regnauit: de noīe matris uocauit æginam: quæ in hodiernū usq nomē seruat. Quod in ignē uersus fit: dū cum ægina concubuit: arbitror potius a uirtute subsecutæ posteritatis: q aliunde sumptū. ignei eni uigoris homines fuerūt æacides: ut in Achille: Pirrho: & aliis descendentibus satis uidere possumus.

De Cephiso flumine Oceani. xx. filio: q genuit Narcissum. Cap. LVIII.

Ephisus filius oceani fuit & terræ: & p Boetiā labit: ut ostēdit Lucanus. Boetii coiere duces: quos impiger ambit Fatidica cephisos aqua cadmeiaq dirce: &c. Huius dicūt filiū fuisse narcissum: & q cū esset cæde zephiri postratus: Apollinis miseratione sanatus est. dicit Lactantius: Circa quæ primo aquas cephisi ideo uocari fatidicas credo: qa penes eū fuerit olim templū themis: ad quod cū nondū essent oracula phœbi: Deucalion & pyrrha cōsulturi deā iuerunt: & quia ibi darentur responsa & quid fato futuų esset demonstrarent: sumpsit aqua cognomē: & quod deæ templi erat: aque etiā appropriatū est. Et forsan præcedentia sacra responsa instituto ueteri absq aqua fluminis fieri nō poterant: & sic aliqd ui debat aqua illius falsæ diuinitatis habere. Quod nece zephiri prostratus sit posset esse intētio hæc. Dicit Augustinus in libro de ciui. dei. Mesappū regē sycionioų nouū fuisse: qui & cephisus appellatus est: cuius forte regia in parte erat: in qua æstiuo tpe flante zephiro sanitas erat incolis: eo uero cessante: ut fit: & aliis superuenietibus uentis corrūpebat aer: & sic factū est. ut nece zephiri cephisus infirmitatē incideret: a qua beneficio Apollinis. i. medicinæ: qua medicinæ deus appellatus est Apollo: releuatus sit cephisus: & sanitati restitutus. Et si hæc regi attribuere uolumus: possumus regioni: per quā labitur Cephisus.

De Narcisso filio Cephisi. Cap. LIX.

Arcissus filius fuit Cephisi & Lyriopis nymphæ: ut satis ostendit Ouid. Cerula lyriope quā quōdam flumine curuo Impleuit. causæq suis cephisus in undis: &c. Ex hoc satis notā fabulā Ouidius refert. Dicit eni q nato Narcisso ad tyresiā uatē delatus est: ut de successu uitæ ipsius haberet responsum. Qui respondit percunctantibus pueų uicturū quādiu se uidere differret. Quod quidē uaticiniū primū ab audietibus risum est: sed tandē effectu nō caruit: nā cū in formosissima adolescentia excreuisset: uenator factus a nymphis pluribus amatus est: sed ab echo parnasi nympha potissime. Sed cū eēt inexorabilis: & floccifaceret oēs diligentes se: orationibus nymphaų īpetratū est: quod infra modicū tpis contigit. Nā die quadā cū tam labore uenationis q æstu tpis fessus in recentē uallem secessisset: sitiens se in limpidū reclinauit fontē: & uiso idolo: quod ante nō uiderat: existimās fontis nymphā repente pulchritudinem probauit: & captus est: & cū nō posset quod arbitrabat posse contingere: cū seipsum stulta cōcupiscentia ligasset. post longā querelā sui oblitus ibidem inedia periit: & in florē sui noīs miseratione nymphaų uersus est. Hac ex fictione moralis excerpit sensus. Nā per echo: quæ nil dicit nisi post dictū: ego intelligo famā: quæ unūquęq mortaliū diligit tanq rē: per quā consistit. Hanc multi fugiunt & paruipendūt: & in aquis. i. in mūdanis delitiis: nō aliter q aqua labilis seipsos. i. suā gloriā intuent: & adeo a suis uoluptatibus capiūtur: ut spreta fama post paululū tanq non fuissent: moriunt: & si forsan aliqd noīs supest in florē uertit: qui mane purpureus & splēdens est. sero aūt languidus factus marcescit: & in nihilū soluitur. Sic & huiusmodi ad sepulchrum usq aliquid uident habere fulgoris. sepulchro aūt clauso euanescit: & in obliuionē pditur una cū nomine.

De Meandro flumine oceani. xxi. filio: q genuit cyanem. Cap. LX.

m Eander fluuius oceani & terræ fuit filius: & genuit cyanē nymphā. Hunc dicit Liuius in summa cylenarum arce nasci: & mediā per urbē effluere: idē per carias & ionas in sinum maris deferri: qui inter Pyrenem & miletum est.

De Cyane filia Meandri. Cap. LXI.

c Yane Meandri filia a Mileto solis filio: & dilecta & oppressa ei peperit caunū & biblidē: ut Ouidius ait: Biblida cum cauno prolē est enixa gemellam.

De Phyllira. xxii. filia Oceani. Cap. LXII.

p Hyllirā Oceani fuisse filiā dicit Paulus: & a Saturno dilectā ei chironē centaurū peperisse.

De Sperchio. xxiii. Oceani filio: q genuit Mnesteū. Cap. LXIII.

s Perchius fluuius Oceani & terræ fuit filius. Hic ut ait Homerus ex Polydori filia Pelei: & Borionis coniuge genuit Mnesteū: & ut ait Pōponius in sinu pegaso effluit: eiq deuouerat Achilles comas: ut ait Lactantius: si sospes ab expeditione troiana remeasset in patriam.

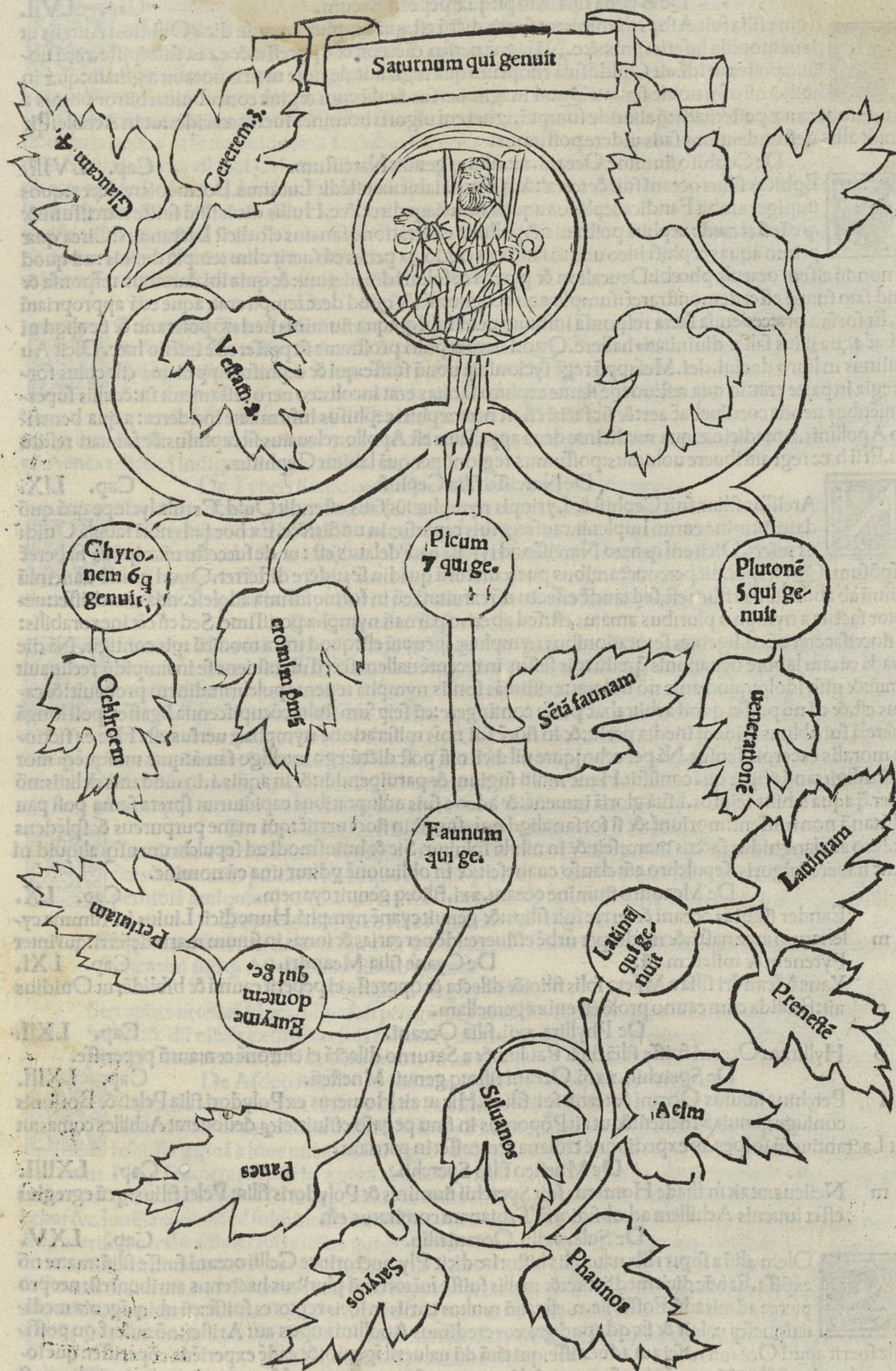
De Mnesteo filio Sperchii. Cap. LXIIII.

m Nesteus: ut ait in Iliade Homerus fuit Sperchii fluminis & Polydoris filiæ Pelei filius: q cū egregius esset iuuenis Achillem ad obsidionē Troianam comitatus est.

De Sole. xxiiii. Oceani filio. Cap. LXV.

Olem aliū a supis ī lib. naturalis historiæ dicit Ply. auctoritate Gellii oceani fuisse filiū: matre nō expssa. Et hūc dicit medicinæ: & mellis fuisse īuētorē: qđ pluribus hactenus attributū est: nec propterea admiradū. Possibile. n. est taliū multos uariis in locis reptores fuisse: cū ubiq īgenia meditationesq ualeāt & sic qđ apud græcos credimus Apollinis opus aut Aristei: nō auferē qn possibile fuerit apud Oceanū nasci aut aduenisse: qui tātū dū ualuerit ingenio: & eadē experiētia cōperisset: quē loci incolæ ad extollendū nomē eius & genus solē uocauere: & oceani per quē forte nauigio uenerat: dixere filiū. Nos aūt quoniam omnis oceani proles explicata est: finem faciemus uolumini septimo.

Octauum saturnus habet cum parte suorum.

Genealogiæ deorum gentilium Liber octauus. Prohœmium.

Ffuscari nebulis cælum:& solis præclaꝝ deficere iubar:turbari uentis aera:crebras corruscatiões aperiri:audiri syluas:mugire solum:& quodāmō in cauernis tumultuari:in summū cete maris:& mōstra reliq̄ efferri: terrisq̨ misceri undas:querulis uolucribus taciturnitatē īponi:& umbras īpelli nemoꝝ: & in latebras syluestres abire feras.ac oīa repente tristari cœptum est. Ego autē mirari primo demum tā grādi reꝝ ꝑmutatiōe exterritus:in mediis Sperchii faucibus solis adhuc iuenta ꝓspiciens:quod in oceano minime timueram timere cœpi: ne in antiquum chaos omnia uerteretur. Nec q̄d agerē stabat consilium. Tandem dum sic in pendulo essem:& ecce ex orientali oceano quasi sese ab īferis in altum efferēs:tardum atq̨ nubilum sidus uisum est. Stygia uelatum caligine q̄d dum nebulis īmixtum intuerer: memor præceptoꝝ uenerabilis Andalo: odiosum atq̨ nociuum Saturni astrum fore cognoui. Cuius dum pniciosos mores in mentē reducerē:cessit ilico repentinæ mutationis pauor: & admiratio. Et quasi eo apparente suaꝝ miseriarum:a noua rerum īmutatiōe ꝑmonitus. Cum ex cæli filiis secundum cœpti opis ordinē esset extremus:ad explicandā eius splendidā ꝓlē:nō uno q̄dē uolumine:ꝑgrādis q̄dē est. Sed ex istis sequētibus ꝓximo euocatum me noui. Sane cum labyrinthos q̄ttuor fuisse historiæ testenť ueterum:Aetruscum.s.& ægyptiacum:Cretensem atq̨ Lēniacum:ex his q̄ errorum & circumuolutionum plenior fuit:non dubitem q̄n facilius intranti atq̨ progredienti præstiterit exitum q̄ præstaturæ sint infœlices grandæui senis:cuius sermonē intraturi sumus ambages. nā cum in eum fere oīs uetusti erroris inclinetur:& gentilitatis insania:non erit leue ad exitum deduxisse diuersitates opinātium:ac dissonātias errātium:& antiquoꝝ relatiōes ambiguas & in ꝓpositum pulsum:ac deuium exulē:atq̨ agricolā reuocasse regē. Nō ergo absq̨ horrore quodā oceani litora:ꝓleq̨ relinquo inter asperos scopulos & profundos ad inferos usq̨ hiatus:aquaꝝ uertigines plurimas directurus fragilis nauigii ꝓram:& potissime cum mundū satis:etiā si p fuscū aerē oculos īpingā: quorsum suasurus sim:aduertere possim. Spero tamē is qui luridas ditis domos & terribiles æterna fuligine peruias factas uictor euacuauit in optatum exitum aperiet æquor immensum.

De Saturno.xi. Cæli filio:qui.x.genuit filios.s.primū Cromim.ii. Vestā.iii. Cererē.iiii. Glaucam.v. Plutonem.vi. Chironē.vii. Pycum.viii. Iunonē.ix. Neptunū.x. Iouē tertiū.& sane de Ioue Neptūno & Iunone nō in hoc libro:sed in sequentibus.v.libris scribetur. Cap. I.

Saturnus cæli & Vestæ fuit filius:ut in libro diuinarū institutionū scribit Lactātius. Cui añ alia ueteres Opim sororē suā sacro iūxere cōnubio.eiq̨ ex ea susceptos plures ascripsere filios:quos aliq̄ ferūt deuorasse oēs:& e uestigio euomuisse. Nōnulli seruatū Iouem opis fraude:& illi loco eius addūt lapidē ꝑsentatū:quasi illū pepisset opis. Volūt præterea illū cælo patri uirilia abscidisse falce. Quod illi factū a Ioue dicunt alii. Inde q̄dam eū regno pulsum scribūt a Ioue. Alii uero apud inferos relegatū. Sūt insup qui illū senē:mœstū:sordidū:capite obuolutū:inertē:segneq̨ & armatū falce describant. Cur cæli terræq̨ dictus sit filius rationē ostēdit Lactantius:ubi in lib.diui.institutionū in testem minutium fœlicē inducēs ait. Saturnū cū fugatus eēt a filio:in Italiāq̨ uenisset cæli filiū dictū:quod solemus hos: quorū uirtutē miremur:aut eos qui repētine aduenerint de cælo cecidisse dicere. terræ autē quod ignotis parentibus natos terræ filios nominemus. Sūt hæc quidē similia ueri:nō tamē uera:q̄a cōstat etiam cū regnaret ita esse habitū:potuit sic argumētari Saturnū cū potētissimus rex esset ad retinēdā parentū suorū memoriam nomina eorū cæli terræq̨ indidisse:cum ii aliis uocabulis appellenť:qua rōne & mōtibus:& fluminibus nomina scimus īposita. Hæc Lactātius:Qui alibi dicit. Ennius q̄dē in Eumero nō primū dicit regnasse saturnum:sed Vranum patrē:& alibi idē. Apparet ergo nō ex cælo natum esse:q̄d fieri nō pōt:sed ex eo hoīe cui Vrano nomē fuit:q̄d esse uerū Trismegistus auctor est:q̄ cum diceret admodū paucos extitisse: in q̄bus eēt ꝑfecta doctrina:in his Vranū: Saturnum:& mercuriū noīauit cognatos suos:&c. Quē Vranū cælū a Saturno uocitatū idē testať Lactantius dicēs. Legi in sacra historia Vranū potentē uirū Vestā habuisse cōiugē:& ex ea Saturnū atq̨ Opē:& alios suscepisse. q̄ Saturnus cū regno potens efficeret:patrē Vranū cælū appellauit:& matrē terrā:ut hac mutatione nominū fulgorē suæ originis ampliaret:&c. De Opi autē cōiuge multa supra dicta sunt. Eū deuorasse filios & euomisse demū duplicē tangit sensum:historialē.s.& naturalē. Nā in sacra legiť historia:ut alias dictum est:q̄a saturnus ut retineret regnū cū Titano frē pactionē habuit occidendi omnē masculinā prolē:quæ a se gigneret. Verum q̄ nascebant masculi clā ab eo a cōiuge seruabant:eiq̨ ꝑsentabanť fœminæ:& sic absumpti uidenť filii:q̄tū ad Saturnū:& tunc emissi cum in ultionē suā aduersus Titanum cōparuere. Circa āt naturalē rōnē dicit sic Cicero. Saturnus āt est appellatus q̨ saturet annis. Edere enim natos fingit:q̄a consumit ætas tpis spatia:annisq̨ præteritis insatiabiliter expletur:&c.& hoc q̄tum ad deuorationē filioꝝ dictum. De emissiōe āt dicetur de fructibus annuis e terra susceptis. Nā ꝑductæ ī tēpore fruges ex terra esto deuorētur:oēs in tpe ab eodē tpe agēte deo anno sequēti redduntur. Ob hāc fictionē ab ignaris minime itellectā a nōnullis creditum ē detestabilē illū sacroꝝ ritū apud q̄sdā barbaras natiōes exortū:quo.s.saturno q̄dā:ne dū alios:sed natos īmolabāt ꝓprios:q̄si ad instar illius acturi. Macrobius autē dicit in libro saturnalioꝝ q̨ Hercules geryone superato sacrū hoc apud Italos īmutauit. Iussitq̨ loco humanoꝝ capitū:quibus cōficiebatur:oscilla ad humanā effigiem ex cera composita Saturni aris accensis luminibus imponerent:quod postea diu obseruatum est. Dicunt insuper nato Ioue loco eius Saturno a coniuge lapidem ostensum:de quo dicit Theodōtius eum ipsum lapidē fuisse Iouē. Sed mōstratum saturno Iouē non

ſuum:ſed alterius hominis fuiſſe filium & lapidem nuncupatum:quod forſan ſic eſt.Dicit enim Euſebius
Danao argis regnante lapidē quēdam cretenſibus imperaſſe:quo tpe iam cretenſis iuppiter ſecundū quoſ-
dam poterat regnare cœpiſſe.De abſciſiōe genitaliū:quā quidā a Ioue Saturno factā uolūt ſatis ſupra ubi de
ſecunda Venere dictum eſt.Saturnū a Ioue regno pulſum certiſſimū hiſtoriographi arbitrant̄ facinoris cau
ſam ſacra declarat hiſtoria in qua legit̄:ꝙ cum iuppiter Saturnū & Opim a titanibus captos liberaſſet cōpe-
rit ſorte Saturnus ꝙ regno pelleret̄ a ioue:& ideo ad euitendā ſortē Ioui inſidias tetendiſſe:ut illū occideret.
Quod cū iuppiter cōperiſſet contractis ſortibus arma in eū ſumpſit.Qui cū nequiſſet reſiſtere: & ut uolūt q
dam in phlegra uictus aufugit:ꝙ autē apud inferos relegatus fuerit a Ioue falſum eē ſacra demonſtrat hiſto-
ria.in qua ſic ſcriptū eſt.deinde titan poſtꝗ reſciuit Saturno filios procreatos:atq; educatos eſſe clam ſe:ſedu
cit ſecū filios ſuos:qui titani uocant̄:fratrē q; ſuū ſaturnū atq; opē cōpræhēdit:atq; muro circūegit : & cuſto-
diam his appoſuit.Et poſt hæc paululū ſubdit̄. Iouē ad ultimū cū audiuiſſet patrē atq; matrē cuſtodiis circū
ſeptos:atq; in uincula cōiectos ueniſſe cū magna multitudine cretenſiū titanūq; atq; filios eius expugnaſſe
parentes uinculis exemiſſe:patri regnū reddidiſſe:atq; in cretā rediiſſe.Hæc ibi.pro quibus dicit Lactātius
Liberatur Iuppiter ſūmi ſceleris crimine:ꝙ patrē uinxiſſet cōpedibus phibetur.Si uero eiuſdē Lactantii ueli
mus opinionē ſequi:qui ſuper thebaide ſtatii dicit.Saturnū relegatū a filio apud inferos:tunc dicemus ꝙ cū
Saturnus a Ioue pulſus:ut dicit̄ in Italiā abierit:quæ græcia iferior eſt.i.occaſui ꝓpinquior:apud inferos de
ſcendiſſe uidet̄:& ibidē ideo relegatus:quia in regnū redire neqebat:ſic & exules etiā nōnūꝗ dicimus rele-
gatos.Quod aūt mœſtus ſenex obuolutus capite:tarduſq; & ſordidus ſit:atq; ornatus falce:& planetæ & ho
mini cōueniūt oīa.Albumaſar autē in ſuo maiori introductorio dicit Saturnū cōplexione frigidū eſſe & ſic
cum:melancolicū:& fœtidi oris:quæ ad mœſtū hominē ſpectare uident̄.Dicit præterea eū comeſtorē præ-
grandē:auarū:pauperē ad inopiā uſq;:maliciosum:iuidū:ingenio ualentē:ſeductorē:& in periculis audacē:
& cōuerſationis paucæ:ſuperbū:ſimulatorē:iactatorē:& cogitationis ꝗplurimæ atq; ꝓfundi cōſilii:tardū ad
irā:ſed irreuocabilē fere:bonū nemini cupientē:populatorēq; locorū.Eſt præterea ſignificator opis ad agri-
culturā ſpectantis menſurationū terrarū:atq; diuiſionū:peregrinationū longarū atq; laborioſarū: carcerū at
que triſtitiarū mœrorū:fraudū:& afflictionū:deſtructionū:amiſſionū:mortuorū & eorū reliquiarū uitupa-
tionū ac latrociniorꝫ:effoſſorꝫ etiā ſepulchrorū:& uiſpilonū magorꝫ & uiliū hominū:& ſpadonū. Quæ oīa
ꝗ conformia ſint:ſaturno homini attributis:quoniā facile uidebit oculatus hō: & pro parte in ſequētibus ēt
tangentur:non appono.Sed uidere ſupereſt quātū Saturno:de quo ſermo cōformia ſint.Mœſtus aūt fingi-
tur:ut melanconica compreſſio:& exilii triſtitia oſtendat̄.Senex etiā:quia tunc erat dum pulſus eſt: & qa tur
pis faciei ſint ſenes:& utplurimū fœtidioris:& quia conſilio & aſtutia:qua ſumme ualent annoſi ualuit ipſe.
Obuolutum autem capite ideo uoluere:ut fuſcum ſyderis Saturni aſpectū:& fugientis habitū:& occultā ſa
turniorū ſagaciā:cogitationes:atq; ſimulationes deſignarēt.Tardū autem dixere:quia ob grauitatem mem-
brorum tardi ſunt ſenex ad inceſſum:tardi ad irā:tardum & ipſum planetæ corpus motu.nam fere in.xxx.
annis curſu ſuo orbē Zodiaci perficit:qd' in longe minori ſpacio temporis alii faciunt.Sordidū uero ideo fi-
ctum puto:quia impuros habeat ſaturnus præſtare mores:ſeu quia more ueteri regno pulſus:& in miſeria
conſtitutus ad Ianū ſuſceptorē ſuū ſordidatus acceſſit.i.ueſtibus miſeriā prætēdētibus indutus:ſeu ut oſten
datur agriculturam exercentes laute uiuere non poſſe:falce autem ideo inſignitus eſt:ut intelligamus:qa per
ipſum omnis agrorū cultus primo Italis traditus ſit:erat enim apud nos ante aduentū eius incognitus : his
igitur explicatis libet apponere:quid illi pulſo cōtigerit:quid uiuens egerit:quid etiā mortuo a ſuperſtitibus
impenſum ſit.Cū ergo ſuperatus atq; fugatus ubiq; ꝑſequeretur a filio:ad ultimum in Italiam fugit:ut teſta-
tur Virgilius dicens:Primus ab æthereo uenit Saturnus olimpo Arma Iouis fugiens:& regnis exul adem-
ptis.In Italia autē:ut dicit Macrobius a Iano ſuſceptus eſt.Et genus idocile:ac diſperſum mōtibus altis Con-
poſuit:legeſq; dedit latiumq; uocari Maluit:his quoniā latuiſſet tutus in oris.Aurea quæ perhibēt illo ſub
rege fuere Sæcula:ſic placida populos in pace regebat.Apud Italos enim receptus multa oſtēdit ante non co
gnita:& inter alia cum eo uſq; ex pellibus pecudum duratis igne pecunia cōficeretur:ipſe primus æra ſigna
uit:& nomen ſignātis appoſuit nummo inſigens ex parte una Iani ſuſceptoris ſui caput bifrons:ex altera ue
ro nauim:eo ꝙ ueniſſet in naui fugiens:& hoc fecit ut eius aduētus memoria perſeueraret in poſteros.Hoc
tamen a poſteris factum uelle uidetur Ouidius ubi de faſtis ſcribit:Cauſa ratis ſupereſt tuſcum rate uenit in
amnē:& infra.Aiunt inſuper cum concors una cum Iano regnaret & uicina cōmuni opera conſtructa habe
rent oppida ſaturnia:ſcilicet & ianiculum aurea fuiſſe ſæcula:eo ꝙ libera tunc eſſet omnibus uita:nemo ſer
uus:nemo alteri obnoxius:nullum etiam fertur in eis finibus furtū factum:nec ſub illo fuit aliquid alicuius
priuatum.Nec ſignare ſolum aut partiri limite campum fas erat:in medium querebant. Quāobrem reſpe-
ctu ſecutorum ſæculorum illa aurea dicta ſunt.Et Romani apud ædem Saturni ærarium publicum eſſe uo
luerunt.ut apud eum locaretur pecunia cōmunis:ſub quo fuiſſent cunctis uniuerſa cōmunia.Inſuper igna-
ros docuit arua colere:ſemina terris dare:matura colligere:& ſuo tempore ſtercoribus agros fœcundare : ex
quo cum ex reliquis officiis:nullū eſſet conſecutus cognomen:ſterculius appellatus eſt deo tanto atq; tali ꝑ-
fecto ſplendidū & inſigne nomen. Demum cum in multis hominum uitam in melius redegiſſet contigit
ut repente nuſquam compareret.Quam ob cauſam excogitauit Ianus:ut Macrobius aſſerit:honorum eius
augmentum : ac primo terram omnem ditioni ſuæ parentem ſaturniam nominauit. Aram deinde cum
ſacris tanꝗ deo condidit:quæ ſaturnalia appellauit:iuſſitq; eum obſeruari maieſtate religionis : quaſi uitæ
melioris auctorem:cuius rei ſimulacrum indicio eſt:cui falcem inſigne meſſis adiecit:Huic deo inſertiones
ſurculorum:pomorumq; educationes:& omnem huiuſcemodi fertilium tribuunt diſciplinas. Et ut idem

dicit Macrobius hunc una cum coniuge nonnullis persuasum cælum & terram esse. Saturnumq; a satu dictum cuius causa de cælo est:& terram opem cuius opere humanæ uitæ alimenta quærunt uel ab opere per quod fructus frugesq; nascuntur. Huic deæ sedentes uota concipiūt terramq; de industria tangunt demonstrantes ipsam terram matrem esse mortalibus appetendam. Et sic non deum esse Saturnum sed etiam cælum una cum coniuge agentem uolūt. Philochorus insuper ut appareat non solum Italorum hanc fuisse in saniam dicit Saturno & opi primo in actica statuisse aram Cecropem eosq; deos pro Ioue terraq; coluisse: statuisseq; ut patres familiarum:& frugibus & fructibus inchoatis passim cum seruis uescerentur. Sic & ap pollophanes comicus dicit in Epico carmine Saturnum quasi sacrum num : nus enim græce aut Satorem num quasi diuinum sensum creantem omnia & cætera. Romani autem quibus plurimū curæ fuit nil absq; significato componere cum huic deo templū contruxissent eius in fastigio tritonas sculpsere : cum bucinis & terris:earum caudas immersere:uolentes per hoc intelligi q; ab eius commemoratione in nostrum usq; æuum historia clara sit:atq; uocalis quæ ante eum muta:& obscura atq; incognita est : quod per infixionem caudarū intelligunt. Et hæc de Saturno dicta sint.

De Croni prima Saturni filia: Cap. II.

CRonis secūdum Barlaam filia fuit Saturni: Lactantius uero non fœminam sed marem dicit:& latine serpentarium appellari:& ab ægyptiis inter sydera collocatum. Sed cum sonet latine tem pus:ne uideatur q; tempus nascatur ex tempore pro certa temporis dimensione accipiendam pu to:& quoniam græci a Croni Cronicas uocant libros gestorum : quos nos uocamus annales: hanc dimensionem Gronim ueteres annum intellexisse puto:quod etiam anni uetus ægyptiorum descriptio:serpentarius scilicet satis uidetur ostendere. Est enim serpentarius homo serpentem manibus tenens in se in medium circuli adeo reuolutum ut deuorare ore caudam uideatur. Hoc enim signo pro anno utebā tur ægyptii:anteq; eis litterarum caracteres traderentur ab Iside uel Mercurio. & sic cronis erit illa temporis dimensio:quam annum uocitamus ad hūc annum designandum. Censorinus in libro:quem de natali die scripsit ad Cerellum:longam describit historiam:intercallationes annorum:atq; mensium:& dierum appo nens:& diuersorum insuper philosophorum opiniones: quas ego curiosis exquirendas omittam:ut breui tati obsequar:opportuna sumens tantūmodo. Est igitur annus duplex:uertens scilicet atq; magnus. uerten tem olim ægyptii habuere Bimestrem:trimestrem archades:decem mensium inæqualium ueteres habuere Romani sub Romulo rege primo:Cui Numa pompilius duos addidit:ut.xii.esset mensium:dierum uero cccliiii.q antiquissimus hebreorum fuit annus:& ab israelitis in hodiernum usq; seruatur. Sane cū multas in tercalationes annus talis exqreret ne feriæ messium hyemales esse contingeret:aut sacra hyemalia efficerent æstiua:Caius iulius cæsar consulatu suo.iii.annum ad solis cursum æquit: eumq; dierum.ccclxv.cum quadrante constituit:eo q; comperisset hoc in spacio solem ferme Zodiacum omnem circuisse : & quoniā quadrantem illum singulis apponere annis uidebatur difficile:instituit ut quarto anno annus esset semper dierum.ccclxvi.diem illam februario mensi addens hac in forma ne auctus uideretur:ut.vi.Kal. martii bis diceret scilicet & duobus continuis diebus in qbus uenire contingeret:& hic bisextus est. Hunc autem annū Romani a mense martio incepere ob martis reuerentiam:a quo mense ille denominatus est. Alii uero aliter Magnus autem annus is est secundum Aristotelem:quem sol & luna cæteriq; planetæ in eundem punctum unde iuncti omnes discesserint inuicem redeūtes conficiunt:ut si omnes sint in principio arietis: & inde cur sum cœperint quandocūq; contingat eosdem in principio arietis inuicem reperiri:annus tunc magnus erit perfectus. Hoc fieri diuersimode putauerunt antiqui:ut idem Censorinus ostendit: Dicit enim Aristarchū putasse hūc annum confici ex annis uertentibus.ii. Mcccc.lxxxiiii. Arethem uero diracinum ex.v. M.d.lii. Heraclitum & Linum ex.x. M.dccc. Clionem ex.x.M.dcccc.lxxxiiii. Orpheum ex.cxx.M. Cassandrū ex tricies sexies centū millibus. hæc ille. Tullius qdem arbitrari uidet ex.xv.M.annis confici. Sed Seruius ex xii.M.dcccc.liiii. Senex autem uenerabilis Andalo & Paulus geometra florētinus astrologi ambo insignes ex.xxxvi.M.expleri dicebant. Ex his qppe apud quosdam exortus est error asserentibus eis si contingat supercælestia corpora in eundem locum:unde alias cursum cœpere reuerti & reassumere cursum eosdem de necessitate productura effectus:quos alias produxere:& sic nos iterum:& iterum:& infinitum usq; hanc in uitam redituros. quod quidem credere ridiculum est.

De Vesta Saturni filia secunda. Cap. III.

VEstam Saturni & Opis Ouidius fuisse filiam dicit ex Ope Iunonem memorant:Cereremq; creatā semie Saturni. tertia Vesta fuerit. & cætera:& sic duæ fuere Vestæ Saturni mater & filia. De his confusæ loquūtur auctores nōnūq unam ponentes pro altera:& ideo dicētes Vestam terram eē: quia floribus & herbis uestita est de matre Saturni dictum sumendum est. Quando autem eam dicunt uirginem Saturni filia designatur:quam ignem eē uoluere:ut ait Ouidius. Nec aliud Vestam q purā uiuam intellige flammam Nataq; de flamma corpora nulla uides. Iure igitur uirgo est quæ semina nulla remittit:nec rapit.& cætera. Hanc dicit Albericus nutricem fuisse Iouis:exponesq; ex igne iferiori cælestis ala tur ignis. Ego autem contrarium credo:elementum scilicet ab elemento qd' sublimius est nutriri Iouem aūt a Vesta nutritum ad historiam pertinere reor:cum ut supra dictum est Iouem natum Saturni aspectui sub tractum:& Vestæ auiæ suæ commendatum:& ab ea clam nutritum. Dicunt & hanc a Priapo hortorū deo fuisse dilectam:q; credibile est:cum dicat Ouidius: Nitimur in uetitum semper cupimusq; negatum. Vestam enim uirginem uolunt:& uirgines obsequio suo deputauere romani:quas semper eo q; cautiori serua rentur custodia libidinosi appetiuere:seu quia absq; igne:idest calore iaceat priapus. Huius præterea nunq

uisam dicũt effigiem:qđ dicunt:eo ꝙ incognita sit.nam si flammam uideamus.quã illi dicemus esse effigiẽ. Dicit isuper Augustinus ueteres nonnunq̃ & Vestam dixisse Venerem.ꝙ & si inhonestũ uideatᷓ uirginem deturpare meretricis nomine potuit hæc fictio rationis aliquid habuisse. Dicimus enim in uenerem: seu libidinem uenientes in ignem icurrere:ut Virgilius. In furias ignemq̨ ruũt:idest luxuriam. ergo & hic calor a similitudine Vesta uocari potuerit. Nec omnino erit a toto sensu fictionis huius externũ cũ Vestam dicamus Saturni filiam:idest saturitatis:ex qua saturitate non minus oritᷓ uenereus ignis q̃ uirgineus pudor hoc Romani sũme coluerũt:& eius in templo obsequentibus uirginibus perpetuũ seruabant ignem:quẽ semꝑ sũma celebritate die prima Martii innouabant:& sacꝝ istud inter alia a troianis habuerũt.

De Cerere tertia Saturni filia & matre Proserpinæ. Cap. IIII.

Eres altera a superiori:& notissima dea frugũ est:& Saturni filia atq̨ opis:ut ab Ouidio supra monstratũ est. Hanc aiũt Ioui fratri suo placuisse:& ex eo concepisse Proserpinam : quam cũ rapuisset Pluto nec reperiretur a Cerere : dicunt eam accensis facibus & maximo cum ululatu per uniuersum orbem exq̃sitam. Demũ apud paludẽ Cyanis irata:cum rastros & aratra & cætera ruralia instrumenta:quæ ad culturam terræ iuenerat:fregisset filiæ cingulũ comperit:& ab Arethusa nympha certior facta est:q̃m illam apud inferos uidisset. Quæ cũ Ioui Plutonis accusasset audaciam ab eo eidẽ primo suasum est:ut papauera comederet:quæ cũ fessa fecisset in soporem soluta est:& cũ expergefacta astitisset Ioui ab eo habuit se filiam retrahere:posse:si nil apud inferos comedisset:sed accusante Aschalapho cõpertũ est:eam tria grana mali punici ex uiridario Plutonis gustasse. Quapropter Iuppiter ad mitigandam tristiciam Cereris sanciuit:ut sex mensibus anni proserpina cum uiro esset:& totidem apud superos cum matre. Narrant insuper:& inter alios Lactantius.ꝙ cum perquirens Ceres filiam ad Eleusium regem peruenisset:cuius uxor erat Hyona:& ea peperisset paruulũ nomine Triptolemũ:quereretq̨ illi nutricem : ultro se Cererem altricem infantulo obtulisse:& cũ suscepta esset uolens alũnum facere immortalem:interdum lacte diuino nutriebat : noctu clam igne obruebat : atq̨ præter q̃ soliti erant mortales crescebat puer : ꝙ cum miraretur pater:clam nocturno tempore obseruauit quid i puerum nutrix ageret:& cum uidisset eum igne obrui:exclamauit : ex quo irata Ceres Eleusium exanimauit : ac Triptolemo ternum contulit beneficium. nam fruges eius propagandas:& currum draconibus iunctum dedit. Quibus ille uictor orbem terrarum frugibus obseuit. Postq̃ autem domum rediit:Cepheus rex eum tanq̃ æmulum occidere conatus est : sed recognita iussu Cereris Triptolemo regnum tradidit:qui ibidem oppidum constituit:qđ ex patris sui nomine appellauit Eleusium & Cereri sacra primus instituit:quæ thesmophoria græci nũcupauere. Ouidius uero dicit Triptolemum infirmum fuisse puerum:& cuiusdam pauperis mulieris filium:quem Ceres in retributionem beneficii illum curauit:& demũ illi currũ tradidit:& cum frumento misit. postremo in Scythia a Lynceo rege fere occisus est. Quem Ceres in animal sui nominis transformauit. Sunt insuper qui dicant: & Homerus potissime in odyssea:Cererem Iasionem quendã amasse:& sese illi amicitia & lecto iũxisse:& Leontius addebat Cererem ex Iasione Plutonem filiũ peperisse:& tandem Iasionẽ a Ioue inuidia fulminatũ. Recitantur præterea & alia : nos aũt sensum eliciamus ex dictis. Est igitur Ceres aliquando luna:aliquando terra:& nonnunq̃ terræ fructus:& persæpe fœmina:& ideo quãdo Saturni & Opis dicitᷓ filia fœmina est. & Sycani Sycilliæ regis coniunx:ut Theodontius asserit:quando autem ex Ioue Proserpinam parit: tũc terra est:ex qua prima Proserpina idest luna nascitur secundum opinionem eorum:qui ex terra omnia creata arbitrati sunt. Seu potius ideo credita est luna terræ filia:q̃a dum ab inferiori hemisperio ad superius ascendit uisũ est priscis eam ex terra exire:& sic illam terræ dixere filiam. Hanc rapit pluto q & terra est. sed inferioris hemisperii quando post diẽ.xv.incipit sole cadente nõ apparere:& hinc fit ut appareat eã tantũdẽ esse apud hemisperiũ inferius q̃tũ apud supius:ex quo sũptũ est fabulosum illud:Iouem sanxisse ut anni mediũ apud inferos cũ uiro esset & tantum apud superos cum matre. Seu aliter. Est quidem proserpina loco frugis habenda:quæ ex iacto sulcis semine nisi cæli tempies agat:incrementum habere non potest.& nisi eiusdem iuuetᷓ calore in maturitatem uenire non posset. Iuppiter autem & cæli temperies est & calor: cuius opere suis temporibus & crescunt segetes & maturitatem suscipiunt:& sic ex Ioue & Cerere ꝓserpina nascitur: quæ tunc a plutone. idest terra rapitur: quando semen sulcis iniectum non redditᷓ: quod aliquando contingit ob nimium frequentatam sationem:ex qua adeo bona terra humore emungitur ut exhausta nequeat dare iniectis seminibus nutrimentũ. Hinc turbata Ceres:idest agricultores:qui terrei dici possunt homines: instrumenta frangit ruralia:idest frustra operata cognoscit & negligit.& ululatu fœmineo: idest agricultorũ querela:incensis facibus:idest exustione agrorũ:per quam humores aduersi:qui sunt circa terræ supficien ex alant:& utiles ab inferiori terra euocantᷓ in altum:& suadetur a Ioue Cereri ut papauera comedat:idest ut in quietem uadat. Habent enim papauera somni quietem præstare:per quam quietem intermissio culturæ intelligenda est:ut possit terra ob intermissionem emunctos humores reassumere. Redire autem ad supos rapta proserpina:idest abundantia frugum non potest in continenti:quia grana mali punici gustauerat:per quæ intelligenda sunt uegetatiuæ uitæ principia:quæ tunc iniiciuntur:quando ex humore terræ humectatur:& calefit semẽ iniectum & inde putrefactum prosilit in radices:quarum opere segetes uegetantur. Quæ principia ideo per grana mali punici designantur:ut intelligatᷓ quia sanguini similia sint:sicut sanguis nutrimentũ est animalis sensitiui:sic & illa principia uegetatiui.& ut placet empedocli sicut i sanguine uita consistit aĩaliũ sensitiuorũ sic & segetum in humore terrestri. Sed Iouis sententia:idest cæli dispositione agitur ut post sextum mensem: qui anni dimidium designat:ad superos redeat proserpina:idest segetum abundantia:eo ꝙ a die sationis seu a mense in mense septimo incipiant spice segetũ apparere & grana suscipere & in

maturitatem etiam deuenire: quæ grana usq ad sationis nouæ tempus apud superos commorantur. Theodontius ex cerere istam uetustissimam refert hystoriam: ex qua uidetur multū causæ fictionis superioris assumptū: & dicit Cererem Saturni filiam Sicani regis fuisse coniugem: & Siciliæ reginam: ingenio clarissimo prædítam: quæ cū per insulam cerneret homines uagos glandes & mala siluestria comedentes: nec ullis obnoxios legibus: prima in Sicilia terræ agriculturam excogitauit: & adinuentis instrumētis ruralibus boues iūxit: & terris semina dedit: ex quo homines cœpere inter se campos diuidere & in unū conuenire & humano ritu uiuere: ex quo a Virgilio dictū est: Prima ceres unco terram dimouit aratro. Prima dedit fruges alimenta mitia terris. Prima dedit leges: cereris sunt omnia munus & cætera. Proserpinam uero dicit speciosissimam fuisse uirginem Cereris reginæ filiam. & ob insignem eius pulchritudinis famam ab Orcho molossorū rege raptam & in coniugem sumptam. Quod etiam testatur in libro temporū Eusebius. uerum de hoc infra prolixior fiet sermo. De Triptolemo autem scribit Philochorus uetustissimum fuisse regem apud Atticam regionem: qui cum tempore ingentis penuriæ occiso a concursu populi patre eleusio: quia pereunte fame plebe filium aluisset abunde: aufugit: & longa naui: cuius serpens erat insigne: abiit ad exteras regiones. & quæsita frumenti copia in patriam rediit: ex qua pulso Celeo: qui terram occupauerat: seu secundū alios Lynceo thrace: in regnum paternū restitutus est. & non solum restitutus alimenta tribuit subditis: sed illos docuit facto aratro terram colere: ex quo Cereris alumnus est dictus. Sunt tamen qui uelint non Triptolemum sed Buzyem quendam Atheniensem Atticis bouem & aratrum comperisse. Dicit tamen Philochorus Triptolemum multis sæculis ante fuisse q̄ fuerit Ceres regina syculorum. Quod autem Ceres amauerit Iasionem dicit Leontius etiam hystoriam fuisse talem. Cum tempore diluuii ogigii Iasion quidam Cretensis multum frumenti congregasset illud patientibus penuriam ob diluuium pro libito uendidit: & sic ex frumento maxima conflauit pecuniam. Et hinc locus fabulæ datus: q ex Cerere: idest ex frumento Plutonem diuitiarū deum: idest diuitias susceperit. Iasion aūt a Ioue inuidia fulminatus dicitur quia ab amicis quibus opportunus erat uisum est: q ante tempus subtractus sit.

De Glauca. iiii. Saturni filia. Cap. V.

g Lauca Saturni & Opis fuit filia: & ut sacra narrat historia uno partu cū Plutone ædita: & Saturno sola præsentata clam Plutone seruato atq nutrito: quæ adhuc paruula diem clausit.

De Plutone. v. Saturni filio qui genuit uenerationem. Cap. VI.

Pluto q latine dispater dicitur Saturni filius & Opis uno eodemq partu: ut supra dicit̄ cū Glauca æditus est: & clam a Saturno seruatus. Hūc ueteres infernorū finxere regem: eiq ciuitatē dedere ditem: de qua Virgilius. Respicit æneas subito sub rupe sinistra: Mœnia lata uidet. Et infra per plures uersus: in qbus illam describit. Eius inde aulam atq maiestatem sic describit Statius dicens: Forte sedens media regni infœlicis in arce. Dux herebi populos poscebat crimina uitæ. Nil hominū mirans: natusq omnibus umbris. Stant furiæ circū: uariæq ex ordine mortes. Sæuaq multisonans exercet pœna cathenas. Fata ferūt animas: & eoꝝ pollice damnant. Vincit opus iusta minos cū fratre uerendo Iura bonus meliora monet regemq cruentū Temperat: assistūt lachrymis atq igne timētes Cocyton flegetonq & stix periuria diuū Arguit. & cætera. Currum illi insuper trium rotarū statuere: qui triga dicitur trahiq illū a tribus eqs uoluere: Amatheo scilicet & abastro & Nouio Qui ne cælebs uiueret sic uxorem sibi q̄sisse dicit Ouidius. Nam cū die q̄dam ingentibus uiribus tentasset Typheus superimpositam sibi trinacriam abiicere: uisum est Plutoni si hoc contingeret possibile ad eū usq lucem diei penetrare: quamobrem conscenso curru exploraturus qualia essent trinacriæ fundamenta exiuit infernū: & dum insulam circuiret haud longe a Syracusis uidit proserpinam cū uirginibus sociis legentem flores. Quæ cum ueneris sperneret ignes: factū ut repente Pluto sua pulchritudine caperetur: & ob id flexo curru uirginem nil tale timentem rapuit & ad inferos detulit: & sibi coniugio copulauit. huic insuper uenerationem: seu reuerentiam filiam fuisse dicunt. Et tricipitem Cerberum canem regni custodem attribuunt: quem aiunt tricipitem fuisse: & inauditæ ferocitatis: & cuncta uorantem. De quo tragœdus Seneca in tragœdia Herculis furētis. Post hæc auari ditis appa ret domus. Hic sæuus umbras territat stygius canis: qui terna uasto capita concutiens sono regnū tuet̄ sordidū. tabo caput lambūt colubræ: uiperis horrent iubæ: longiusq torta sybilat cauda draco par ira formæ. &c. Hæc ego sic intelligenda existimo: cū iuxta Fulgentiū pluto latine sonet diuitias: & ideo dispater quasi diuitiarum pater a latinis appelletur: & diuitias perituras in terris consistere: aut ex terris effodi clarū sit: & terra uocetur opis: ut supra sæpius dictum est merito pluto opis dicitur filius. Verum quoniam diuitiæ primæ pro parte ex cultura terræ patuere: nondū auro comperto: & saturnus terram colere docuerit: plutonis dictus est pater. Diuitiis ferrea ciuitas & custos Thesiphon ideo datur ut ferreas auarorū mentes & truculentias eorūdem circa custodiam & tenacitatem earū cognoscamus. Hanc ciuitatem intrare neminem iustū dicit Virgilius: Nulli fas casto sceleratum insistere limen: ut appareat aut quærere aut seruare diuitias absq in iusticia non posse. In hac ciuitate scribit Dantes noster obstinatis inferri supplicia: quibus nulla proximi charitas: nullusq fuit amor in deū. per aulam aūt atq circunstantes multiplicium curarum anxietates: & augendæ rei labores execrabiles: atq perdendi formidines: quibus aguntur in diuitias hiulco tendentes gutture intelligendi sunt. Currus autem circuitiones optantium ditari designat triplici uectus rota: ut labor circūeuntium periculum & futurorum incertitudo monstretur. Sic & equi trahentes tres esse dicuntur. Quorum primus Ametheus dicit̄: qui interpretatur obscurus: ut per eum intelligatur insana deliberatio acquirendi quod minime opportunum est: qua trahit̄ seu impellitur cupidus. Secundus Abaster dictus est: qui idem quod niger sonat: ut appareat discurrentis mœror: & tristicia circa incumbentia fere semper pericula & pauores.

Tertius Nouius nuncupatur: quem intellexere sonare tepentem: ut per eum aduertamus: quoniã ob timo-
rem periculorum ardor feruentissimus acquirendi tepescat aliquando. Coniugiũ uero proserpinæ quã su-
pra abundantiã diximus nulli dubium est cum diuitibus fieri: & potissimæ iudicio prospectantis uulgi: cu-
ius sæpe falsa est extimatio. Arbitratur quidẽ utplurimũ dum diuitis intuentur horrea plena ibi abundanti
am fore ubi fames est & penuria auaritia pcurãte. Ex hoc quippe coniugio nil gignitur: laudabile scilicet aut
memoratu dignũ. Cerberus: ut nonnulli arbitrantur uerus fuit canis triceps dictus: eo ꝙ esset latratu sono-
rus mordax nimiũ: & in tenendo fortissimus. Senserunt tamen ueteres: ut reor sensus alios hac sub ueritate
repostos: eo ꝙ custos fingatur ditis. Et ideo cũ pro dite diuitiæ intelligendæ sint: ut præmonstratũ est. nullum
earũ rite dicemus custodem præter auarum: & sic pro cerbero auarus intelligendus est. Cui ideo tria descri
psere capita: ut triplicem auarorũ denotarent speciem. Sunt enim qui aurũ cupiũt: & in omne lucrũ etiam in
honestũ uolentes irruunt: ut quæstũ dissipent & expendãt: qui diuitiarꝫ custodes dici non possint: pernitio-
si tamen: & damnosi sunt hoĩes. Sunt qui maximo labore & piculo suo cõgregant undiqꝫ & quomodocũqꝫ
ut teneant seruent atqꝫ custodiant: nec ex quæsitis sibi prosint uel aliis: & hi hominũ genus inutile. Sũt q nul
lo suo opere: sed maiorũ quæsita sudoribus tam studiosa uiolentia seruent: ut non aliter q̃ alienũ depositum
contingere audeant: & hi segnes atqꝫ tristissimi sũt: & ditis custodes certissimi. Serpentes uero cerbero addi
ti tacite atqꝫ mordaces auaritiæ curæ sunt. Plutonem hũc insuper uocauere orcum: ut in uerrinis Cicero dũ
dicit: ut alter orcus uenisse æthnam & non proserpinam sed ipsam Cererem rapuisse uidebat̃. &c. quem iõ
sic uocari dicit Rabanus: q̃si receptorẽ mortiũ: quæ recipiat quacũqꝫ morte morientes. Februũ præterea di-
ctũ uolũt non a febre: ut multi stolide arbitrant̃: sed a lustro quodã sacro a ueteribus ei cõstituto p qđ manus
purgari credebant̃: & in hoc mense februarii fiebat: & inde mensis ille nomen sortitus est: ꝙ a Macrobio in
libro saturnaliorũ dicit̃ sic. Secũdũ dicauit februo deo: q lustrationũ potens credit̃. Lustrari enim eo mense
ciuitatẽ necesse erat: quo statuit ut iusta diis manibus soluerent̃. &c. His prelibatis qd hæc fictio historiæ te-
gat apponendũ est. Refert ergo Lactantius de plutone in libro diuinarũ institutionũ sic. Ergo illud in uero
est ꝙ regnũ orbis ita partiti sortitiqꝫ sunt: ut orientis imperiũ Ioui cederet: Plutoni: cui cognomẽ fuit Agesi
lao pars occidẽtis obtingeret: eo ꝙ plaga oriẽtis: ex qua lux mortalibus dat̃ sopior. occidẽtis aũt inferior ui-
deat̃. &c. Theodontius aũt paululũ de hoc plenius inqt: saturno. s. Ioue neptũnũ & plutonem fuisse filios: q
eo mortuo cũ eis partiret̃ imperiũ cõtigit plutoni iuniori in occiduã regni partẽ regnare: apud ea loca: in q-
bus postea mãsere molossi secus inferũ mare: & is a circũadiacẽtibus regno suo populis orcus appellatus est:
eo ꝙ seuus & receptor scelestorũ esset hominũ: & ꝙ ingẽti cani suo quẽ cerberũ appellabat cõsuetus esset ui-
uos hoĩes trucidandos apponere. Hinc proserpinã uirginẽ siculã cũ intercepisset in regnũ deportauit suum:
eamqꝫ sibi coniugẽ copulauit. hæc ille. Eusebius aũt in libro temporũ hũc appellatũ aydoneũ ait. & tempore
Lyncei regis Argiuorũ atqꝫ ærithei atheniensium regnasse.

De ueneratione plutonis filia & Honoris coniuge: Cap. VII.

Venerationem filiam fuisse plutonis Seruius affirmat. Theodontius autem hanc reuerentiam uo
cat dicens uenerari deos oportere: maiores autem homines reuereri. Et quoniam ea quæ homi-
nibus exhibet̃ & non diis plutonis fuit filia: ideo reuerentia: non ueneratio appellari: ex qua au
tem concepta sit matre: non habet̃: cũ proserpinam sterilem fuisse omnes affirment. Hanc Ho
nori nuptam Paulus & Theodontius dicunt: & ex eo peperisse maiestatem: ut supra monstratum est. Ego
ex hoc figmento id sentio quod intueor. diximus supra plutonem diuitiarũ deum: ex quibus diuitiis oriri
reuerentiam satis cernimus: cũ reuerentia solis exhibeat̃ diuitibus: etiam si inertes degeneres inscii priuatiqꝫ
sint homines. tantæ sunt apud mortales existimationis diuitiæ.

De Chirone. vi. Saturni filio qui genuit Ochiroem. Cap. VIII.

Chironem centaurũ Saturni & Phyllaræ filium uoluere. Lactantius tamen dicit eum ex pelopea
conceptum: cuius originis talis extat fabula Saturnum scilicet uenustate Phyllaræ captũ eam in-
tercepisse. & dũ eius: ut ait Seruius: uteretur cõcubitu interueniẽte Opi coniuge cõfestim se uer
tit in equum ne cognosceretur in culpa. Phyllara autem ex eo concubitu Chironem concepit:
peperitqꝫ animal ab umbelico supra hominem: ab inde uero infra equũ. Qui cum excreuisset in syluas abiit
easqꝫ coluit. huic autem a Tethide Achillem puerum commendatum: quem ipse nutriuit & docuit: & simi-
liter Aesculapium. Postremo cum eum uisitasset Hercules casu factum est ut una sagittarum eius lerneo ue-
neno perlita super pedem eius caderet. attamen cũ a parentibus fuisset genitus immortalis: ut Ochiroes ua
ticinium impleretur: quo prædixerat eum optaturum esse mortalem: graui uexatus morbo mori cupiẽs ora
uit superos ut illi mori concederent. Quo concesso: ab eisdem in cælum translatus est: & in zodiaco locatus
& sagittarius appellatus: & quoniam ualuerit auspicio eo coram cælestis ara apposita est. Ex his fictionibus
Theodontius & Barlaam sensum exprimebant huiusmodi Chironem ideo Saturni filium dictũ quia cir-
ca agriculturam plurimum ualuerit. & quia hortorum adaquationem inuenerit: Phyllaræ dictus est filius:
quia Phylladros: idest aquæ custos uel amator: eo ꝙ ad irrigationẽ hortorum plurima uteretur. Quod au-
tem in conceptione eius Saturnus a coniuge repertus uerteretur in equum dictum est: eo ꝙ causam suam
apud turbatam coniugem iustificauerit dicens: ꝙ ob id aliarum mulierum concubitum quæreret si forte fi-
lios masculos suscipere posset: cum sibi prolem melioris sexus ex ea conceptam ob promissum Titano fa-
ctum seruare non posset: & sic ob hoc æque agere uisum est: & inde æquus idest iustus. Alii uero uo
lunt fabulam a præcedentibus causam habuisse. Nam cum uidissent illum mortales: ut dicit Isidorus homi
num pariter & iumentorum medicinam inuenisse hominis & equi filius dictus est: & Chyron denoĩatus

ut intelligeretur quia chyrugiam non physicam repperisset:quæ leui doctaq; manu operatur.nam Chyros græce manus est.Quod a sagitta Herculis uulneratus sit:historiographum dicunt:& cum lætalem morbum arte sua aliquandiu curasset uisum est amicis eum immortalem creatum:quem ueneni uis nō occideret Tādem cum uenisset in mortem ob meritum uirtutis suæ:quia iustissimus fuerit homo: ut in iliade dicit Homerus:ad perpetuam sui nominis memoriam ab antiquis inter astra locatus est.

De Ochyroe filia Chyronis. Cap. IX.

OChyroe filia fuit Chyronis ex quadā nympha Chayci fluminis suscepta:ut ait Ouidius. Ecce uenit Rutulis humeros protecta capillis Filia centauri:quam quondam nympha Cayci Fluminis in rapidis ripis enixa uocauit Ochyroes:non hæc artes contenta paternas Edidicisse fuit: fatorū archana canebat &cæ.Hæc Aesculapium orbi toto profuturum prædixit:& patrem optaturum mortem:& se equam futuram:quæ omnia euenere.Rei huius significatum potest esse cum dicat Theodōtius eam Thetim Achillis matrem fuisse.ideo in equam uersam dici: quia genuerit equum idest hominem bellicosum uti Achilles fuit:& furore cuius & ipsa Thetis:ut dicit Leontius:aquarum dea nuncupata est. Eq autem ubiq; apud antiquos bellorum erant præsagiū ut Virgilius dicit.Quattuor hic primū omen equos in gramine uidi: Tondentes late campum candore niuali.Et pater anchises.bellū o terra hospita portas. Bello armantur equi.bellum hæc armenta minantur.

De Pico septimo Saturni filio qui genuit Faunū & Sentam & Faunā. Cap. X.

PIcus Ausoniæ rex saturni filius fuit:ut asserere uidet Ouid.dū dicit:Picus in ausoniis ꝓles saturnia terris.& Virgilius. Accepimus fauno picus pater:isq; parentē Te Saturne refert.&cæ. Hunc dicit Seruius a pomona pomorum dea dilectum:ac eius fortitum coniugiū.Demum:ut ait Ouidius:cum die quada uenaretur a Cyrce solis filia uisus & amatus est:quā cum ipse paruipenderet:ab ea irata in auem sui nominis uersus est.Sane Ouidius a Seruio discrepat picum uirū fuisse cyrcis dicens eumq; dilexisse Pomonam:& ob id Cyrces zelo commota aurea illum tetigit uirga:& in picum auem mutauit.Huius autē fictionis effectus talis a seruio arbitrari uidetur:picum scilicet regem eo in picū auem mutatum dici:quia augur fuerit:& domi picum habuerit:per quem futura prænosceret:& sic in pontificalibus libris haberi.nō nulli dicunt hunc picum cum ob singulare studium domandorū equorū alias rudis esset homo:a Cyrce doctus eloquentissimus factus est:qua eloquentia in commodum suū multos traxit agrestes:eosq; sibi fecit obsequiosos.Et ob id fictum eum in auem sui nominis fuisse conuersum.Est enim pico aui inter alias proprietates hæc:ut cum habeat longissimam linguam æstiuo tempore exquirit loca formicarum plena:& emissa inter eas lingua patitur eas illam conscendere & morsu præhēdere. tandem cum illam formicarum plenam sentit:retrahit adhærentes una secum formicas. Ex quibus sic pastus euolat. Sic picus rex eloquentia idest lingua trahebat agrestes:qui formicis similes sunt:& in suum:ut dictum est:uertebat cōmodum. Augustinus autem de ciuitate dei:dato quæ ad historiam spectant quasi poeticam fictionem flocci faciat incipit.Exortū est Laurentū regnū: ubi Saturni filius picus regnum primus accepit. & paulo post sequitur: Sed hæc poetica opinenē eē figmenta:& pici patrē stercen potius fuisse asseuerent quo peritissimo agricola inuentum ferunt:ut fimo animalium agri fœcundarentur:qd ab eius nomine stercus dictum est. Hunc quidam stercutium uocatum ferunt:qua autem ex causa eum saturnum appellare uoluerunt. Certe tamen hunc Stercen seu stercutium merito agriculturæ fecerunt deum picum quoq; similiter eius filium. & cætera.Et sic uidetur per Augustinum ostendi picum filium non fuisse saturni. Sane cum pici plures esse potuerunt:& Augustinuo credimus picum quendam Stercen filium fuisse:& alium picum filium fuisse Saturni. Huius insup inuentū lusoriam pilam in libro naturalium historiaꝝ Plinius asserit fuisse.

De Fauno Pici filio qui genuit Faunos satyros panes & Syluanos Acīi & Euremedontē & Latinū & secundū quosdā Sentā Faunā quā alii uolūt sororē fuisse & coniugem. Cap. XI.

FAunus Pici fuit filius:ut Virgilii testimonio patet dicentis. Accepimus fauno picus pater.& cetera hic etiam patri successit in regno:de quo dicit Lactantius in libro diuinarum institutionum primo.ꝙ ut Pompilius apud romanos institutor ineptarum religionum fuit:sic ante Pompiliū Faunus in latio:qui & saturno auo nepharia sacra constituit:& sororem suam Sentā faunā eādē coniugē consecrauit:quā:ut Chryspus Clodius in eo libro:quem græce scripsit:dicit:eo ꝙ cōtra mores:decusq; regium clam uini ollam ebiberet:& ebria facta erat.uirgis myrteis ad mortem usq; cecidit postea facti pœnitens cum desiderium eius ferre nō posset:illi sacros detulisse honores.De Fauno uero hoc & fauna ꝙ dii facti sunt uidetur testari seruius sic.Quidam dictus est fatuellus huius uxor est fatua idem faunus & eadem fauna a uaticinando:idest a fando:unde & fatuos dicimus inconsiderate loquentes. ergo faune & fatue nomen quasi asperum.&cæ.hæc ille.

De Senta Fauna pici filia & coniuge Fauni seu filia. Cap. XII.

SEnta Fauna:ut proximo supra dictum est filia fuit pici regis & coniunx Fauni fratris sui Lactātio teste:& quicquid Chryspus Clodius minus honestū de eo scribit:Gabius Bassus dicit eam fatuam nominatam:qd mulieribus fata canere consuesceet:ut faunus uiris.Eandem Varro scribit tantæ pudicitiæ fuisse:ut nemo illam dum uixerit præter suum uirum in os uiderit:nec nomen eius audierit.& ideo mulieres illi in operto sacrificare consueuerant:& bonam appellare deam. Sed de hac Macrobius Saturnaliorū libro auctoritate Cornelii Labeonis hanc Mayam dici dicit:eiq; sub nomine Bonæ Deæ ædem Kalendas Maias dedicatam:eandemq; terram esse:& id occultiore ritu sacrorum doceri. Demum eam opem bonam Faunam & fatuam pontificum libris appellari.Bonam. quia bonorum omnium

ad u'ctum causa sit. Faunam: quia omnibus animantibus faueat. opem: quia eius auxilio uita constet. Fatu am a fando: eo q non ante infantes partu editi uocem edant q terram attigerint. Et quia cum regali sceptro figuretur sunt qui dicant eam Iunonis habere potentiam. Et alii eam arbitrari Proserpinam: eo q illi phorca ob depastas segetes sacrum faciat. Praeterea eam non sororem & coniugem fauni: ut quidam dicunt: sed filiam: eumq in amorem eius lapsum: & ob id q etiam oppressa uino noluisset eius parcere desiderio uirgis myrteis caesam. Tandem eo in serpentem uerso cum ea cubuisse creditum: & ob id in templo eius haberi uirgam myrteam nephas esset: & extentam supra caput eius uitem uideri: eo q pater uino illam decipe tentasset. Quod in tēplo eius suo nomine nō cōsueuit inferri: sed uas in quo uinum esset inditum mellariū nominari: & uinum nuncupari lac. Et serpentes in templo eius innocuos & impauidos apparere: & alia plura quasi uelint hanc Faunam terrā esse. Quas quidē ego ambages & circuitiones detestor & omitto liberis.

De Faunis Satyris panibus & syluanis filiis Fauni. Cap. XIII.

FAunos Satyros & Panes atq Syluanos dicit Theodōtius Fauni fuisse filios. Leōtius uero dicebat Saturni: de quibus eo q nullius nomen sciatur proprium: seu opus: uicem tractare de omnibus necesse est. Faunos ergo & satyros nemorū dicebant deos: & ut ait Rabanus uoce nō signo ostendebant futura paganis exigentibus. Panes uero agrorum deos: & syluanos syluarū: sed improprie a poetis persaepe unus pro altero assumpti sunt: ut Virgilius facit. Et uos agrestum praesentia numina fauni. Hos etiā semones: seu semideos uocari ueteres uoluere: ut scribit Ouidius. Sūt mihi semidei: sunt rustica numina nymphae Et fauni satyriq: & monticolae syluani. Quos quoniā caeli nondū dignamur honore: Quas dedimus certe terras habitare sinamus. & caetera. Hos ego nec fauni: nec saturni filios credā: cum homines isti: illi uero quodāmodo animalia bruta sint. Sed possibile est forsan circa saturni tempora uel fauni ex eis ortus est error: & de eis primo recitationes iter mulierculas haberi coeptae. de quibus tamen ab insignibus auctoribus quaedam miranda narrantur. Nam pomponius Mella ultra athlātem mauritanum mōtem dicit noctu lumina uisa: & strepitus cymbalorum atq fistularū auditus persaepe: nec die repertus quisq: atq pro constanti habitum: hos faunos esse atq satyros: & huiusce generis animalia. Praeterea dicit Rabanus satyros homuntiones esse & habere uncas nares & cornua frōtibus: pedesq caprarum similes: & ex his unum a beato Antonio per solitudines Thebaides Paulum sanctissimum uirum heremiticam agentem uitam exquirente uisum atq ab eodem interrogatum respondisse se mortalem: & ex accolis heremi unum ex his: quos stolido errore lusa gentilitas faunos satyrosq colit. Alii syluestres homines putant: appellantq incubones seu ficarios: Ex quibus sic scribit Martianus: ubi de nuptiis Mercurii: & Philologiae: Ipsamq terram quae hominibus inuia est referuntur longaeuorum chori: qui habitant syluas: nemora: lucos: lacus: fontes atq fluuios: appellanturq panes: fauni: fones: fatuaeq uel fantuae: uel etiam fanae: a quibus fana dicta: eo q soleant diuinare. Hic omnes post prolixum aeuum moriuntur: ut homines: sed tamen & praesciendi: & incursandi: & nocendi habent promptissimam potestatem. haec Martianus. Hos autem dicit Aristoteles post ānorum milia & nymphas: & satyros perire. Nonnulli autem gentilium inter alias stultitias suas in hanc deuenere: ut se horum mallent filios q hominum dici: arbitrantes: dum matrum meretricia accusarent suae nobilitati plurimum splendoris iungere: ex quibus pauci apponuntur.

De Aci Fauni filio. Cap. XIIII.

ACis filius fuit Fauni & Nymphae symetridis ut clare scribit Ouidius dicēs: Acis erat fauno nymphaq symetrideq cretus & caetera. Ex his talis ab Ouidio fertur fabula: q scilicet Galatheā nympham siculam amauerit: & ab ea amatus sit & caetera. ut supra de Galathea. Verum quoniam alter sensus hic ex fictione sumitur q supra factum sit: illum apponere uisum est. Dicit ergo Theodontius Cyclopem tirannum apud siculos fuisse cui maximum erat pecus: lacte cuius plurimum eius augebantur substantiae & ideo Galatheam: idest lactis deam amasse dicit quia ex humiditate lac procreatur. sed cum aquae Acis fluminis hanc habeant proprietatem: ut deficcent ubera potantium pecudum non solum Cyclops ob id a flumine illo certo anni tempore amoueri greges iubebat. sed nōnunquam per riuulos illud exinanire atq desiccare conatus sit. frustra tamen. Ego autem non credo hunc Fauni regis fuisse filium: sed forsan alicuius alterius nobilis uiri sic uocati: seu unū ex his fuisse: qui Faunorum filios dici maluere q hoium.

De Eurymedonte Fauni filio qui genuit Periuiam. Cap. XV.

EVrymedon filius fuit Fauni: ut placet Statio in Thebaide ubi dicit. Proximus Eurymedon cui pastoralia Fauni Arma patris & cae. Hūc ego ut de Aci dixi non arbitror Fauni Laurentum regis fuisse filium. sed quoniam in syluis conuersaretur ad extollēdam progeniem suam se Fauni finxit filium. fuit enim hic ut idem Statius ostendit in bello Thebano partibus fauens aetheoclis.

De periuia Eurymedontis filia & Nausithei matre. Cap. XVI.

PEriuia filia fuit Eurymedontis: ut in Odyssea scribit Homerus dicens Nausitheum quidem prius neptunnus terram mouens genuit & Periuia foeminarum specie optima iunior filia: magnanimi Eurymedontis. Dicit autem Leontius: Eurymedontem Gygantem fuisse dominum: & cum eis periisse. Haec ex Neptunno peperit Nausitheum: ut per Homerum mōstratum est.

De Latino Laurentū rege Fauni filio: qui genuit Lauinā & Praenestē. Cap. XVII.

LAtinus Laurentū rex Fauni regis & Maricae nymphae Laurētis filius fuit: ut carmine patet Virgilii dicentis: Rex arua latinus & urbes Iam senior longa placida in pace regebat: Hūc fauno & nympha genitum laurente marica Accepimus. & caetera. Iustinus autem non fauni filium: sed

nepotem dicit ex filia. Scribit enim redeunte Hercule ex hyspania Geryone superato fauni filiam uitiasse: & ex eo concubitu suscepisse Latinum. Seruius autem refert secundum Esiodum in libro quem aspidopiam uocat. Latinum Vlyssis & Cyrcis fuisse filium: quã nõnulli Maricã uocant. & inde eo dicit dixisse Vir. Solis aui specimen. eo q̃ solis Cyrces fuerit filia. Verum dicit Seruius quia tẽporum ratio nõ procedit & ideo illud accipiendũ esse hyginii. q̃ ait latinos plures fuisse. ut intelligamus poetã abuti ut solet nominum similitudine. sed qcquid dicant alii cum uniuersalis fama Virgilio faueat. latinum. s. fauni fuisse filium carmini eius obtemperandum est: credendũq; Latinum fauni fuisse filiũ. Est insuper. & de matre Marica opinio uaria. Seruius autem de ea dicit. Est ãt Marica dea littoris Minturnensium iuxta Lyrim fluuium. Hora. & innantem Maricæ littoribus tenuisse Lyrim. quod si uoluerimus accipere uxorem fauni Maricam non pcedit. Dii. n. topici. i. locales ad alias regiones non transeunt. sed potest dictum esse p poeticã licẽtiã. Laurente Marica. cum sit Minturnensium. Dicũt alii p Maricã Venerem intelligi debere. cuius fuit sacellũ iuxta Maricam in quo erat scriptum   hæc Seruius. hoc tamen dubium paucis potest absolui plures enim potuere esse Maricæ ut supra de Latino etiam dictum est. hic autem Latinus rex fuit eo tempore: quo Troia deleta est: habuitq; amatam Dauni regis Ardeæ sororem in coniugẽ. ut per Virg. pater Varro autem eo i libro quem de origine linguæ latinæ scripsit: dicit Pallantiam Euãdri filiam eius fuisse uxorẽ eumq; uolunt profugam suscepisse Aeneam: & uti responso susceperat Lauiniam filiam iam Turno filio Dauni promissam dedisse uxorem: quamobrem bellum ingens inter Aeneam & Turnum exortum est: in quo latinum cecidit dicit Seruius.

De lauinia filia Latini & Aeneæ coniuge. Cap. XVIII.

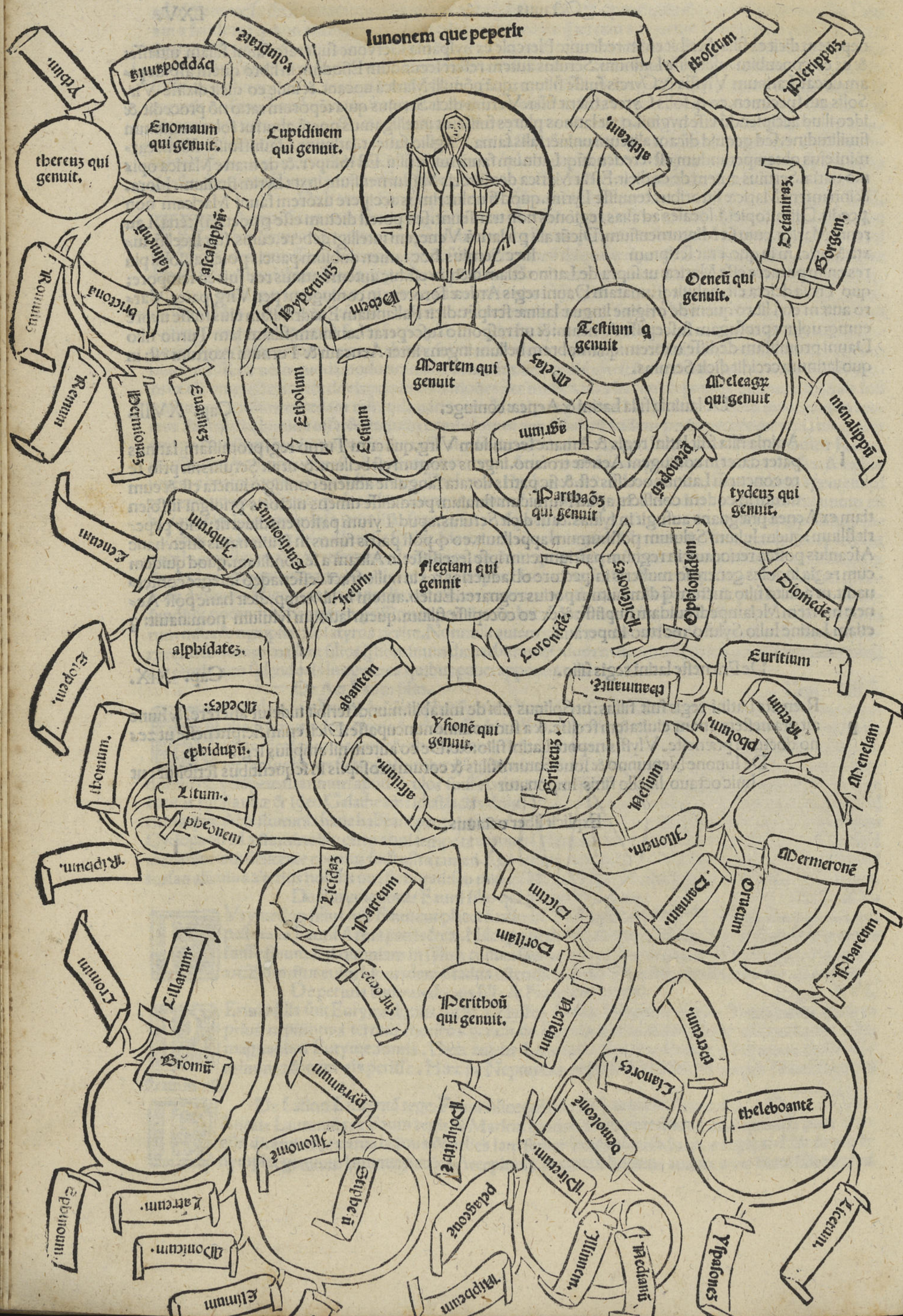
l Auinia filia fuit latini regis & Amatæ secundum Virg. quã cum Turno regi promissam latinus pater daret in coniugem Aeneæ troiano. ingens exortum est bellum. & ut ait Seruius: in prio fere concursu Latinus occisus est. & sic patris dotata sanguine aduene coniugio iuncta est. & cum uirum in eodem conflictu apud Numicum fluuium perdidisse timens uictoris priuigni insolentiam ex Aenea prægnans aufugit in syluas. & ut dicit Seruius. apud Tyrum pastorem diuertit: ibiq; peperit filium: quem Iulium Syluium posthumum appellauit. eo q̃ post patris funus in syluis natus esset. hanc Ascanius postea reuocauit in regnum patrium. cum ipse secessisset in Albam a se conditam. quod quidem cum regia indoles generoso mulieris in pectore ob aduersas res in nullo fracta esset: adeo integre conseruauit. ut adulto filio auctum q̃ diminutum potius regnaret. Euseb. autem in lib. temp. dicit hanc post Aeneæ mortem Melampedi cuidam nupsisse & ex eo cõcepisse filium. quem latinum syluium nominauit: q̃ etiam Latine Iulio Syluio mortuo imperauit.

De Præneste latini regis filio. Cap. XIX.

p Ræneste Latini regis fuit filius: ut Solinus ubi de mirabili. mundi scribit uidetur asserere. & hunc ait prænestem etiam ciuitatem fecisse. & a suo nomine nuncupasse: Dicit enim sic: præneste ut zeno doctus a præneste. Vlyssis nepote Latini filio: &c. De eo autem nil amplius legi.

De Iunone Neptunno & Ioue Saturni filiis & eorum prosapiis in sequentibus scribitur: ut huic octauo libello finis imponatur

Explicit liber octauus.

Iunonem que peperit
Cupidinem qui genuit.
Enomaum qui genuit.
thereuz qui genuit.
Martem qui genuit
Testium q genuit
Oeneū qui genuit.
Meleagr qui genuit
Parthaōz qui genuit
tydeuz qui genuit.
Flegiam qui genuit
Yxionē qui genuit.
Perithoū qui genuit.
alphidatez.
ephidupū.
Litum.
Euritium
Mermerone
theleboantē

Itiori iam cælo partē posteritatis Saturni q̄ cœpissem in Laurentū littus perege-
ram & ecce seu maris æstu factū sit. seu occiduo impellente flatu repēte in ægeū
usq; mare delatus sum: & in conspectu samos iā dudū splēdidæ insulæ quasi inie
m ctis anchoris serenissime rex firmatū me cōperi. ibi dū partim in cælum usq; dela
ta uetustissimi tēpli semessa fastigia cernerē. & partim disiectas frusta columnas
mirabiles; euulsas e sedibus bases. dirutas testudines æquatas fere solo parietū.
longissimas alas: humo infixas tholos. & oēm ingētis. imo mōstruosi ædificii so-
lutā compaginē atque ruinarū demersam cumulis. uepribus atque syluestribus:
arboribus sua sponte nascentibus. muscoque occupatis turpi. mirabundus intue
ret. mecūque pquirerē. cuius ob id obsequiū tam grādis potuerit æuo suo moles
extolli. sumptusque ueterū magnificos laudarē uenit in mentē Samiā fuisse Iuno
nē & a samiis præ cæteris deitatibus honoratā: & euestigio cōprehēdi tēplum illud olim inter cætera urbis.
mirabile & uetustissima fama celebre eidē iunoni ab incolis fuisse constructū. O q̄ grādes diuturnique labo
res exhausti: quot architectorū emūcta ingenia. quot pontificū instituta sacra. quot ingentiū uirorū matro-
narūque ornatus apposui. ut diabolo p̄staret obsequm perire. Et hinc in cogitationē lōgiusculā pseuerans
emisso e pfundissimo pectoris archāo suspirio mecū inq. Erubescāt miseri christiani. qbus hac tēpestate fa
cillimū ē ut rē domesticā augeāt montiū terebrare uiscera. maris & fluminū alueos uncis piscatoriis radere
arthoas trāsire niues. æthiopū expiri soles: hypboreas fallere gryphes. libycos sopire serpētes. Marmaricos
leones excludere. Oceanū sulcare ratibus: & si daret i cælū usque trāscēdere. heu miser qd defleo. Aliq̄ for
te cū honestate possunt hi sudores assumi. sed qd dicā cernens pirrhatica īfestare maria itinera obsidere: ia
nuas īfringere. falsas signare tabellas. uenena porrigere: bella iniusta mouere. iustū sanguinē fundere fidē
frāgere: & i cūctos dūmō suppetāt uires tyrānidē. & uiolētiā exercere. ut ampliusculā possimus facere sub-
stantiā piturā. Ingemiscendū eqdē ē cæcitati nr̄æ. Quid q̄so si det cumulasse. qd cupimus: refert pallatia eri
gere. thalamos ornare. equos ministrosque pare cōuiuia festosque dies ducere: auro gēmis & purpura illu
stres apparere. alea ludere possessiones amplissimas facere. uiridaria lacusque cōponere. Si nr̄ honor nr̄m
decus: nostra gloria ab īdiguioribꝰ occupat. Seruit īclyta hierusalē ciuitas Agarēis loca sacra & mēoratu di
gnissima barbarica fœdant spurcitia: & i decus xp̄iani nois deturpant. hostes blasphemāt. floccifaciūt atq;
ridēt. quo uerbū caro factum est. quo natus christus & alitus. qbus se deū & hominē demōstrauit: & prædi
cans dogma tradidit salutare. quo ut nos solueret a laqueo seruitutis. innocēs passus: mortuus & sepultus
ē. Quo cū surrexisset a mortuis. uirtute ppria euolauit i celos. O scelestū facius. O decus īexpiabile potue
re insulæ unius & puæ icolæ e mōtibus colūnas excidere. īgentia euellere saxa. & i āplissimū opus deduce-
re. Et in sumptis auri ingētia pōdera erogare. ut tēplum admirabile nephariæ cōstruerent mulieri. Europa
uero ois negligit. classem i mare thraire arma sumere naues conscendere & bellū hostibus īferre & uiribꝰ
regionē sanctissimā a tā ignauis hostibus emūdare. & a nostris frōtibus ruborē detestabilē amouere. ut his
lapidibus nō i terris periturū templū. sed i cælis ciuitatē ædificemus æternā. Sed qd uerbis forte supfluis au
res uerbere: segnes puniet deus: & auaros diuites dimittet inanes. Nos āt in ppositū reuertamur. dū igitur
ruinas inspicio nequeuntes auferre adhuc loci ueterē maiestatem satis aduerti a delatrice fortūa moneri:
Quoniā Iouis atque Neptūni eēt sermo paululū differēdus. ut Iunonis fabulosā progeniē in mediū trahe
rē. in qua & belligeri Martis omnis profusa cōtinetur prosapia. cuius iter strepitur atque furores q̄so mitis
deus. qui Dauid docuit manus ad bellum. sua pietate deducat in pacem.

De Iunone. viii. Saturni filia q̄ absque uiro concepit & peperit Hebē & Martē. Cap. I.

Vno errore gentiliū regina deorū Saturni & opis fuit filia ante Iouē nata. eodē tamen partu. fuit.
i pterea. & Iouis cōiunx ut dicit Oui. Si genus aspicitur saturnū prima parētē Feci saturni sors ego
prima fui &c. Educatā āt illā a Tethide dicit Ser. Eāque Neptunnū educasse asserit Albericus. Sic
Martianus illā nutrisse dicit Mercuriū Mayæ filiū. Eā pterea regnorū atque diuitiarum faciūt deā. Sic & cō
iugii ut scribit Virg. Iunoni āt ois cui uincla iugalia curæ. Præterea & parturiētibus pesse uolunt: ut p Plau
tū patet in aulularia dicētē. Perii mea nutrix obsecro te. uterū doleo. iuno lucina tuā fidē &c. Illi insup īsignē
currū & arma attribuunt. ut i iliade demonstrat Homerus. & ne deorū regina sola pcedat & pedisse quas
illi. xiiii. nymphas ascribūt. ut iu psona eius ait Virg. Sunt mihi bis septē pstanti corpore nymphæ &c. Inter
quas illi iris prīcipuæ famulatur. Auē etiā pauonē in tutelā eius dixere. caudæ cuius eā argi pastoris occisi
a Mercurio oculos apposuisse dicit Ouid. Vocant ētillā præter Iunonē & reginā noibus multis utputa lu
cinā matronā. curitim. deū matrē. fluoniā. februā. interducā. domiducā. unxiā. cynthiā. socigenā. populoniā
& pserpinā. Eam dicūt comestis lactucis syluestribus Hebē filiā cōcepisse. Sic & pcusso flore martē. Ex Io-
ue uero uiro suo pepisse Vulcanū. & alia de ea referunt plurima. Circa p̄dicta sicuti multa sunt. sic & mul-
ta dixere diuersi. Dicit āt Barlaam. Iunonē Saturni ac opis filiā arbitratos. qui Saturnū opificē rerū eē & o
pim materiā & Iunonē terrā credidere uel aquā. Sic & Macro. ubi de somnio Scipionis illā Iouis dicit eē so
rorem qa ex eisdē semibus qbꝰ Iuppiter pducta sit. eū iouē cælū asserat & aerē dicat eē Iunonē: Quā iō añ
Iouē natā dicūt. qa cū iuppiter ignis sit & hæc aer. ñ uidet apud nos q; absque spū. q aer ē ignis deduci pos
sit in flāmā. nec sublato usq̄ uiuere & iō opportunū aerem eē si ignē uelis uel qd ignis motu aeris accenda
tur. ut in syluis locisque palustribus sæpe uidimus cōtigisse. & sic aer natus anteq̄ ignis. Eā āt educatā a the

thyde ideo fictũ:qa humiditate aquæ restauratᵗ qcqd aeris extenuati in ignẽ uertitᵗ. Eã ãt educasse Neptun
nũ & mercuriũ ubi de eis fiet mẽtio exprimetur. Iouis ãt cõiunx iõ dicta ẽ.qa sic aer cælo seu igni supponitᵗ
Ser. ãt dicit iouẽ aliqñ ꝓ igne & aere.& nõnunq̃ pro igne tantum sumi: Sic iunonẽ ꝓ terra & aqua: & aliqñ
pro aere solo.& iõ qñ pro igne & aere accipitur iuppiter & iuno ꝓ terra & aqua merito cõiuges dicuntur:
cũ ignis & aer habeãt agere.& terra & aqua pati:& sic sũpioribus & ĩferioribus agẽtibus suffragãtibus sup-
cælestibus corporibus apud nos cuncta gignuntur:qñ uero ut idẽ Ser. ait Iuppiter ꝓ igne tñ & iuno ꝓ ae-
re ponitur tã rõne cõtiguitatis q̃ ẽt tenuitatis & leuitatis similitudine fratres eẽ dicuntur. Theopõpus uero
in cypriaco carmine & Helanus in diospolitichia dicunt iunonẽ a Ioue iunctã cathenis aureis & depriuatã
incudibus ferreis. Quos nil aliud sentire uoluisse arbitror.nisi aerẽ a frigiditate & duritie terræ depriuatũ:
cathenis aureis.i.p cõtinuatas lucis successiones igni iunctũ eẽ. Tullius uero dicit circa hãc materiã sic Aer
ãt stoyci disputãt iteriectus iter mare & cælũ Iunonis noĩe cõsecratus q̃ est soror & cõiunx Iouis. qđ & simi
litudo est ætheris & cũ ea summa cõiunctio. Effœminarunt ãt eũ iunoniq́ꝫ tribuerunt. Aere qdẽ nihil ẽ mol
lius &c. Reginã & deã regnoꝝ atq́ꝫ diuitiaꝝ insup dixere iunonẽ.quã Fulgẽtius uelato capite & sceptrum
manu tenentẽ designat nil aliud.ut ipse credo.uolẽtes oñdere q̃ qua in pte regna cõsistant & diuitiæ Dixi-
mus.n.iunonẽ eẽ terrã:in qua regna mũdi cõsistere satis patet.ergo supma in se regna tenet regnorũ regi
na ẽ.qđ qdẽ p sceptrum demostratur.& hac eadẽ rõne diuitiarum ẽ dea.nã ut in uisceribus metalla oĩa & p̃
ciosos lapides tenet.qđ p uelatũ caput oñditur. Aut in supficie segetes fructusq́ꝫ oẽs & pecora. in qbus p-
fecto consistunt diuitiæ.terrenorũ oñdit & p̃bet. Coniugiorum ãt deã uolunt.eo ꝙ utplurimũ dote media
eatur in cõiugium:quæ deos iuris Iunonis est. Præterea iunonẽ in aliqbus lunã esse credidere. Eamq́ꝫ circa
humanos actus multa posse & potissime circa motus de loco ad locum.& hinc arbitrati sunt iunonem pu-
ellas nubentes & de domibus parentum ad spõsos euntes p iter ducere & inde ĩterduca uocitata ẽ. seu alia
rõne.qa ueteri more nocte uirgines ad spõsos mittere cõsueuere eis erubescẽtibus ire palã uirginitatẽ de
ponere.& quoniã luna dum luceret ducatũ p̃stare uideretur itineris iterduca dicta ẽ. Et qm̃ ducatu illas pri
mo in domos uirorum uideretur deducere:ẽt domiduca dicta ẽ. Et qm̃ uirgines sub ducatu iunonis ueniẽ
tes ad limina spõsorum ritu ueteri uariis unctiõibus postes ungebãt iuno ab unctiõibus illis unxia appella-
ta ẽ. & spõsæ deinde uocitatæ unxores.& deinde ut dicit Albericus eo uẽtum ẽ ut dicantᵗ uxores. Parturien
tiũ ãt deã iõ illã dixere.dicit Fulgẽtius.qa diuitiæ.qbus ipsa p̃est.semp de se alias pariant.qđ qdẽ nõ ẽ simpli
citer uerũ de oĩbus & semp.qnimo pturientium dea dicta ẽ. qa luna quã idẽ cũ iunone uoluere a parturiẽti
bus sub lucinæ & iunonis noĩe inuocari cõsueuit:& eius muneris esse dicebãt.ut ait Macro.distẽdere & la
xare rimas corporũ & meatibus uiã dare.qđ ẽ ad accellerãdos partus salutare.& tũc uicitatur artemia gre
cæ q̃si aerẽ secãs latine. Currus iõ illi attributus est ut p eũ designetur circuitio aeris cõtinua circa terrã. Ar
ma uero illi data sunt ꝙ bellãtibus & maxime diuitiarũ & regnorũ cã ea suadere aut p̃stare & p̃parare uidea
tur. Nymphas illi obseqosas dicunt eẽ.xiiii.ut noscamus totidẽ in aere accidẽtia uariis de causis generari:
utputa serenitas uentorũ ĩpetus.nubes pluuia.grando.nix.pruina.ros.chorusca tio.tonitruũ iris.cometes
uapores ĩcensi.& nebula. Nõnulli tñ alias describunt esse dementes ex dictis aliq̃s & alias supaddẽtes:q̃ ter
re uidentur cõtingentia.ut terræmotus.exhalãtia in terris ĩcendia.& humõi. Porro ex his q̃ iunoni famulan
tur familiator describitur a poetis iris.quã thaumãtis fuisse filiã uoluere.i.admiratiõis.eo ꝙ sit coloribꝰ &
apparitiõe mirabilis. Hanc.n. Iunoni diuitiarũ deæ iõ attribuũt ut p eius picturatã uariis coloribus curuatu
rã opũ ornamẽta designẽt.q̃ qdẽ fulgore suo admirãda sũt. sic descẽdẽtia utascẽdunt.& uti hæc tã pulchra
repẽte dissoluitur.sic & diuitũ splẽdores ĩ momẽto resoluuntᵗ ĩ nihilũ.uoluitq́ꝫ eã irim dici q̃si erim.qđ certa
mẽ ẽ.eo ꝙ pp diuitias multa oriãtur certamia.& hic aiunt qdã irim semp missam ad discordiã excitandam
Pauonem uero illi ĩ tutelã tribuunt ut q̃litates oñdantur diuitũ. Est.n.clamosa auis pauo.ĩ quo clamores e
latas uoces:iactantiã.boatusq́ꝫ ĩtelligũt diuitũ. Incolit & pauo tecta & ædificiorũ semp celsiora cõscẽdit ut
appareat diuites p̃eminẽtias oẽs appetere.atq́ꝫ si nõ dẽtur arripe. Picta ĩsup pẽna nitet undiq́ꝫ & laudibus
delectatur.& ad ostẽtationẽ sui adeo trahitur.ut erecta ĩ gyrũ oculata cauda nuda atq́ꝫ turpia posteriora re
linq̃t.p q̃ purpura diuitũ.& uestis aurea.& ĩanis gloria.& futilis põpa.& aures adulatiõibus patulæ designã
tur.ĩ q̃s quotiẽs minus aduertẽtes ĩcurrũt:euenit ut qđ forsan sordidũ latere poterat.detegatur.& appare
at splẽdore sub illo cor miserũ curis anxiis lacessitũ Ignauia.stultitia morũ ĩeptia uiciorũ spurcities & nõnũ
q̃ cadauera turpi marcẽtia tabo. Supest de noĩbus & potissime de his de qbus nil dictum ẽ ponere rõnem.
Vult igitur Tulli.eã uocari Iunonẽ q̃si iuuãs oĩbus.qđ ꝑpriũ iouis ẽ. Rabanus ãt dicit Iunonẽ q̃si ianonẽ.i.
ianuã ꝑpugnatõibus fœminarũ.eo ꝙ q̃si portas mr̃is natis pãdat.& nubẽtiũ maritis. Leõri.ãt dicit qđ iu-
no græce dicitᵗ iri.qđ qdẽ uenit ab era qđ ẽ terra & fit mutatio e in i & fit ira cui mutata a in i fit iri. Vñ pro-
prie iuno terra ẽ. Socigẽa uero appellatur:eo ꝙ mares societ iũgatq́ꝫ cõnubio fœminis. Sic & populonia
ob id ꝙ ex cõiunctionibus hoĩum atq́ꝫ mulierũ a se factis populi ꝑcreentᵗ.& ĩde cithia qđ lũæ nomẽ ẽ.cyn
thia dicebatᵗ ꝙ ipsa a uirgĩbus cingulũ castitatis dũ uiris iungerẽtur exolueret.qcqd dicãt isti. Veneris hoc
officiũ puto.q̃ Alberico teste dicebãt iunonẽ domiducã ĩ nuptiis seq̃ eo ꝙ iunõis eẽt officiũ P̃rio ad mr̃imo
niũ ĩpectãtia agere: Veneris uero uirũ & uirginẽ ĩ coitũ iũgere & cĩgulum uirgitatis soluere. qđ ipsi Vene
ri tribuũt.& cæston uocãt. Matrõa uero dr̃ qa his tñ p̃sit mulieribus q̃ uiris maturæ sint.aptisq́ꝫ cõceptui.
q̃ & ipse ẽt si nõ nubãt matrõæ sunt.aut dici possunt.eo ꝙ secundũ ætatẽ matres esse possunt. Curitim ue-
ro dicit Albericus eã uocari q̃si regalẽ uel fortẽ uel potentẽ.uel iuxta Seruiũ a curru:eo ꝙ bellãtes curribus
uterentᵗ.qbus illã rõne cãæ bellorũ præesse uolunt deũ ẽt matrẽ uocãt.eo ꝙ illã terrã ĩtelligũt oĩm matrem
Fluoniã ãt dictã dicit Albericus a fluoribus feminũ.seu ꝙ fœmĩas ĩ partu liberet.ego ãt a mẽstruali mulie-

rũ fluxu:q a luna cāri a nõnullis creditur.dictā puto fluoniā.sic & a purgatõibus februā φ fœminas post partũ secũdinis exeuntibus purget.& idē i mēstruis.Nā februo idē ē qd purgo.Dicta sunt ea q̄ sub aliquo figmēto poetico q̄tũ ad naturalē sensum abscõdi posse uisum ē.restat dicere qd sub fictionũ pte scdm historiam fictum sit.In historia qdē sacra legitur iunonē a Saturno rege & hoie genitā.& ab Ope Saturni cõiuge uno & eodē partu cũ ioue prius tñ editā.eāque ut scribit Var.apud isulā Samum prius ptheniā appellatā educatāque.& cũ ibi adoleuisset ioui nuptā.& ob id sami nobilissimũ & antiqssimum fuisse tēplum.& i eo simulachꝝ iunonis i habitu nubētis puellæ figuratũ eiusque sacra āniuersaria nuptiaꝝ ritu celebrari cõsueta

De Hebe Iunonis filia & iuuentutis dea & Herculis coniuge. Cap .II.

h Ebes ut ait Theo.filia fuit iunonis.cuius rei idē Theodõ.recitat fabulā.Apollinē.s.iunoni nouerce i domo Iouis pris sui passe cõuiuium.eique iter alia apposuisse lactucas agrestes.q̄s cum comedisset cũ desiderio iuno.ilico usque tunc sterilis p̄gnās effecta ē.& eo ex cõceptu pepit Heben.quæ qa formosa eēt a ioue ad offm pincernatus assumpta ē.& dea iuuētutis effecta. Tandē cũ ipse una cũ cæteris diis apud æthyopes comessaturus iuisset:cõtigit φ ministrāte eis Hebe pocula pque lubricum minus caute icedēte caderet & uestimētis amotis oībus i casu obscœna supis mõstraret.quā ob cām factũ ē ut illā ab offõ pincernatus iuppiter remoueret:& loco eius ganimedē Laumedõtis regis Troiæ fratrē substitueret.Postremo herculi oetes iā in numerꝝ deoꝝ assumpto illā iũxere cõiugē.Home.āt in odissea eā ex ioue cõceptā dicit.Sane qm̄ a latinis poetis eā tm̄ iunonis absque pr̄e filiā habitā iuenio.ioui nõ ascripsi.Quid āt ex fictiõe hac sumendũ sit hoc arbitror.Dicebat uenerabilis Andalo ioui.quē patrē Apollinis aiunt.iter signa zodiaci duo attributa.q̄ eius astrologi dixere domicilia.sagittariũ.s.atque pisces.Verꝝ sole.i.apolline in sagittario existēte iouis domo instāte iā hyeme iunõi.i.terræ lactucæ apponũt syluestres.i.frigus itensũ.Nā lactucæ syluestres.ut aiũt physici.frigidissimæ sunt.frigus āt circa terræ supficiē agit.ut cõdēsatis terræ poris calor terræ imixtus agat circa itriseca terræ.& terræ hũiditate calefacta radices graminũ atq plātaꝝ apire faciat.& hũore repleat.ex quo turgescũt.& p̄gnātes efficiunt.& sic sole itrāte sagittariũ ob frigus itensũ terra efficit p̄gnās q̄ i autũno sterilis uidebat.Tādē adueniēte tpe partus.i.uere nouo.heben parit.i.iuuētutē & reꝝ oīum renouationē frõdes flores & germia oīa ea emittũt tēpestate.Sic prio adueniēte uere qd calidũ ē & humidũ diis.i.supcælestibus corporibus.q̄ ut alias dictũ ē scdm quorundā opinionē ex hũiditate uaporũ a terra surgētiũ pascunt.pocula.i.humectatões porrigere dr.Tādē aduēiēte autũno i quo Sol icipit uersus solsticiũ hyemale tēdere.i.ad æthyopes q uersus antarticũ sũt.uirētia oīa cessare & frõdes arboꝝ cadere icipiũt.& sic hebes dũ detegunt q̄ occultauerāt frõdes nudari dr.& obscœna mõstrare & a pincernatu ēt remouet.& Ganymedes substituit.q aq̄rii.signũ dicitur.eo φ eo tpe pluuiosa sit hyems & abũdāter humidos ꝓpinet uapores sideribus.Quod āt herculi iungatur cõiugio iõ fictũ credo.qa iuuētus.i.uiriditas ppetua semp iuncta sit claroꝝ uirorum opibus nec illa nedũ in mortē sed nec in seniũ cadere permittat.

De Marte Iunonis filio cuius.xv.fuere filii.quoꝝ noia sunt hæc.Primus cupido.ii.Enomaus.iii.Thereus.iiii.Aschalaphus.v.Ialmenus.vi.Parthaon.vii.zesius.viii.Flegias.ix.Brictona.x.Euamens.xi.hermiona.xii.hipius.xiii.Etholus.xiiii.Remus.xv.Romulus. Cap.III.

m Artē sunt q uelint Iouis & iunonis filiũ.sed Oui.ubi de fastis eũ Iunonis absq pr̄ filiũ tm̄ eē demõstrat dicēs.φ Iuno turbata:eo φ iuppiter ex seipso tm̄ nullo mulieris adhibito obsequo Mineruā pcreasset oceanũ q̄rebat sumptura cõsilium q̄liter & ipsa absq uiri cõmixtiõe posset filium cõcipere atque parere.& cũ fessa secus fores floræ deæ cõiugis zephyri qeuisset a flora quorsum pgeret interrogata narrauit.Cui flora si ioui esset occultum ꝓmisit auxilium salutare.eāq cum iurasset p undas stygias se nemini dicturā:docuit in cāpis oleneis florē esse:quo tacto cõfestim absque uiro cõciperet:Quod expta iuno ilico absque uiro cõcepit & peperit filium.quem Martem appellauit.Alii uero dicunt φ Iuno pcussa uulua Martē concepit.hunc oēs ferocissimum deum & armigeꝝ dicunt:& ob id bello armisque p̄esse uolunt describit illi Statius in Thebaide regiõe domum atq ministros sic dicēs At thracũ cylenius arua subibat atque illũ hybernæ labentē cardie portæ Tēpestas æterna plagæ p̄tentaq cælo Agmia nymboꝝ primiq aqlonis hiatus.in diuersa ferũt crepat aure grādine multa palla.nec archadii bene ꝓtegit umbra galeri.Hic steriles delubra notat mauortia syluas horrescitq tuēs &c.Et designata nõ absq misterio regiõe domũ describit atq familiā dicēs.Vbi nullæ furoribꝫ illi cingit aduerso domus i māsueta sub hæmo ferrea cõpago lateꝝ ferro arta terũtur Limia.ferratis icũbũt tecta colũnis.Leditur aduersũ phœbi iubat lipāq sedē Lux timet & dirus cõtristat sidera fulgor.Digna loco statio primis salit ipetus amēs E floribus cæcũq nefas iraque rubētes.Exāguesque metus occultisq ensibus istat.Insidiæ.geminũq tenēs discordia ferrũ.Innũeris strepit aula minis:tristissima uirtus Stat medio lætusq furor.uultuq cruēto.Mors armata sedet belloꝝ solus i aris Sāguis & icēsis q captus ab urbibus ignis:Terraꝝ exuuiæ circũ & fastigia tēpli.Captæ isignibāt gētes celataq ferro fragmia portaꝝ bellatricesq cariæ.Et uacui currus ꝓtritaq curribꝫ ora.Pone ēt gemitus adeo uis oīs & oē Vulnus ubiq ipsũ sed nõ usq̄ ore remisso Cernere erat talē diuina mulciber arte Ediderat &c.Præterea eius dicũt Bellonā fuisse sororē.q̄ currui eius attribuũt aurigā ut idē Sta.testatur q eiusdē martis icessum sic desctibit.Comũt furor iraque cristas.Frena mistrat eqs pauor armiger at uigil oī Fama sono uarias reꝝ succicta tumultus Aſi uolat currũ flatũque ipulsa gemētũ Alipedũ trepidas dēso cum murmure plumas Excutit.urget.n.stimulis auriga cruētis Facta ificta loq curruque ifestus ab alto.Terga comasq deæ scithica pr̄ icrepat hasta &c.Hũc isup tā diꝝ tāque cruētũ deũ amātē fuisse uolũt:& iter alias ab eo dilectā uenerē uulcāi p̄cipue.dicũt & eius usũ cõcubitũ.ex quo talē fabulā Hom.ix.recitat Odys.Dicit.n.Martē supme uenerē dilexisse & cũ ea aliqñ imisceretur a sole uisus.uulcão ueneris cõiugi accusatus

ē q clā cathenas īuisibiles circa lectū suū apposuit: finxitque se lemnū ire: qđ arbitratus mars accessit ad Ve
nerē: & cū nudi lectū intrassent & se fallaciis Vulcani iam captos aduerterēt rediit Vulcāus ex cōposito. q
cū ob ilatā īiuriā clamaret: aduenere dii. & īter alios Neptūnus Mercurius & apollo. Deæ uero ob uerecūdi
am nō uenerūt. & cū oēs riderēt captos nudosq; uidētes solus Neptūnus ꝓ captiuis īterpellauit. ac tā diu o
rauit donec uulcanū ī suas p̄ces flecteret & captos liberari faceret. huic īsup tā acri deo lupū attribuūt ī tute
lā & ex auibꝰ picū. Sic ēt ex herbis gramē. Multa ēt de hoc recitant. q̄ suis seruata locis nūc omittere cēsui.
ut qđ cōtegāt q̄ dicta sūt deducamus ī mediū. Veteres iouē martis patrē iō noluere. ne adeo filius degener
uideret a p̄re. mirē qppe atq; benignū Iouē sæpe dixius. ubi mars crudelis atque imitis ē. Iunonē āt oceanū
petere. & flore cōsiliū sumere ad colorādā origīs rōnē q̄ ob aliud positū reor. & iō florē oleneū seu ī cāpis o
leneis natū mēstruū existio: qđ solū fœmīæ patiūtur. eiusque fœditatē ipe uocabuli pulchritudie conant te
gere. florē uocātes suū. quē ex oleneis aruis iō dicit Oui. Seu qa olidus sit seu qđ ex olido manet loco đ quo
sic scribit Isid. Mulier solū aīal mēstruale ē. cuius cruoris tactu fruges nō germināt. acescūt musta. moriunt
herbæ amittūt arbores fœtus. ferrū corrūpit rubigie. nigrescūt æra: si q cāes ederit ī rablē efferātur. glutinū
aspalti qđ neque ferro: neque aq̄ dissoluit cruore ipso pollutū resoluitur. &c. cuius igr̄ si sane cōsiderētur ef
fectus ex alia nulla materia tā sæuū aīal. tā īmane creari poterat. ut cū gēitore genitū cōueniret. Marte. i. bel
lo furēte nedū nō germīent fruges sed nec serūtur: ubi bellicus ꝑsonet furor: uineta negligūtur. & sic in ace
tū uersa uidētur. moriuntur herbæ presse discursibus. fructus aruoꝝ ꝑeunt oēs. agētibus uiolētiis & rapinis
ferrū iniquo attritum usu cōsumitur. æra decolorātur & arua sanguine occisoꝝ. castra si seq̄tes in nimiā oc
cupādi rabiē efferātur dissoluuntur. aut sæua pugna. aut lōgis obsidionibus mœnia ciuitatum. oppida. & ar
ces excelsæ. & qcqd hoīum seu ēt naturæ arte munitum ē. bene ergo cōuenit cum semine fructus. seu alia
rōne Iunonis dicitur filius. quā sæpe terrā dixius. & regnoꝝ atque diuitiaꝝ dominā. cū ambitiōe hoīum in/
satiabili circa talia litigia. iurgia. dissensiōes oriātur & bella. Si āt ad ꝑcussiōem genitaliū Iunonis ītueri uolu
erimus. dicimus tunc illa ꝑcuti qñ appetitus ad supflua excitatur. ex quo q̄stio sæpissime oritur. ꝑ quā & in
bellū nōnunq̄ itur. & sic mars nascitur. Is igitur sic genitus qđ apud bistonas tracesque habitet. ut describit
Sta. euidēti rōne cognoscitur. sub arctoo qdē cardie. eo ꝙ frigidissimia sit regio. q ibidē nascuntur sūt hoīes
sanguīe pleni. nec hoc a natura discretissima frustra factū. exāgues. n. frigori nō possent obsistere. Sūt hi sā
guine abūdantes obtrūcatores ciboꝝ. uini īgurgitatores īmoderati. cōsilio segnes: fraudibus copiosi. in ꝑ
cipitiā faciles clamorosi. furiosi. nil nisi ꝑ certamē optātes sanguis & ridētes uulnera q̄ oīa marti cōpetunt:
q̄obrē apte apud tales eius regia descripta ē. tēpestatum agminūque nymboꝝ & stridētiū aq̄lonū & grādi-
num circūdata. ut sentiamus īpetus furores rabiē atque rumores. & tumultus uocātiū bellis. Præterea fer
rea describitur domus ut locoꝝ munitiōes circa q̄ bellum geritur sentiamus. q̄ ferreæ sunt. i. armatoꝝ ho/
minū plene & gladioꝝ atq; teloꝝ. q̄ qdē. eo ꝙ ī malū utplurimū agātur solis cōtristāt iubar. qa in bonum lux
creata sit. Insup radioꝝ solis ab armis reflexoꝝ aliq̄ntulū liuescit splēdor. ex q̄ liuidie aurea solis lux tristari.
& obfuscari paululū uidetur. Seu dicere uelimus mētes hoīum ī q̄bus tā dirus amor ardescit ferreas eē. i. in
exorabiles obstinatas. & ī oē malum ꝓnas. & semꝑ sæuis cogitatōibus aduersus claritatē dīnæ caritatis agē
tes. demū ex mistris Martis prius ex regia ꝓsiliēs īpetus ē. quo īpatiētes miseri postq̄ uerbis semīa belli uidē
tur iniecta ad arma discurrimus. & hūc cæcū seq̄tur nephas. eo ꝙ dū furioso agimur īpetu aufertur oīs aīad
uersio rōnis q̄ sublata facile itur ī homicidiū. īcēdium. ī dispꝑsionē bonoꝝ. & ruinas urbium. & sicuti rotatus
ignis ī āpliorē deducitur flāmā. sic & inchoatū facinus iras acuit & accēdit male agētiū aīos. quos iō ruben
tes describit. qa facies irati hoīs ignea uideatur. seu q ex īcēso sanguīe oriātur. Sunt p̄terea hac ī domo Mar
tis. q̄ ubicūque bellū gerit ītelligēda ē. exāgues metus. quos iō exāgues dixit. qa cōsueuerunt pallere metu
entes: eo ꝙ sanguis totus reuocatus ad cor metuētis liq̄rit ꝑtes exteriores exāgues. Qui qdē metus cū du=
bius sit euētus belli: nō solū segnes occupat. sed aliq̄ñ strēnuos dugiles atque duces uariis agētibus causis:
Sūt & ibidē īsidiæ. iō tectos gerētes gladios ut ītelligat īsidiātis fraus. Circa has plurimū artis oportet hr̄e
duces. cum nl̄ palā nisi maxīo suo cōmodo īsidiātes faciāt. Dicit & īter mistros Martis eē discordiā duplici
gladio accinctā ut sentiamus cum ī hoc ueniunt hoīes ut nō æque sentiāt. sed in diuersas tēdāt sentētias ab
hac aīoꝝ diuersitate unicuique ꝑti arma suaderi & bellū ī reliq̄. sunt & ibi īnumerabiles minæ q̄ īflatoꝝ ho=
minū tela sunt. adeo ut nōnūq̄ his tm̄ cōficiātur bella cū sæpe mīus faciāt hoīes q magna minātur. Sic & ibi
dē tristissima uirtus ē. qđ iō dicit. qa esto hō belloꝝ sit oculatus plurimum. sit robustus & ualens: sit audax &
aduersus incumbentia fortis. & cōstans qm̄ hæ uirtutes in effusionē sanguinis in dirutiōes urbium. in præ
dā tēdens. tristes eē uidētur. eo ꝙ ī alioꝝ tristiciā oꝑantur: Est cum aliis & lætus furor & hoc iō. qa bellis sæ
pissime īteruēiat quē letum dicit. eo ꝙ inter plenos cibo & potu. & hic lætus oriri cōsueuerint. Raro. n. ieiu
no stomacho furētex cernimus. Mors ēt īter hos armata ē. & cruēto uultu. uolēs ꝑ hoc ostēdere crebras oc
cisiōes q̄ ī bellis fiunt & sanguis amplā effusionē dū illā armatā & cruento uultu describit. Seu armatum di=
cit ad dn̄iam morietium ī pace: q iermes moriūtur. Supest & ornatus tēpli: q oīs tēdit ad ostēdendā uictoꝝ
miseriā & triūphantiū gloriā qui quoniā satis patet omitēdus ē sic & bellona de q satis supra dictū ē ubi de
Minerua armigera. Supē de īcessu Martis pauca dicere cuius itū a furore & ira. q eius comunt cristas esse
uidetur ꝙ his urgētibꝰ absque īpetu eē ñ pōt. & hoc supra descriptū ē hos iō Martis amore comere. i. urna
tas reddere cristas. i. arma dicit ut ītelligamus ꝙ cum arma ad īferēdā & ꝑagēdā pugnā facta sint tunc splē
dida uidētur cū īpetuose operēt. nā ī segni & miti milite flere dicūtur Pauorē āt dicit equos Marti parare &
eius eē armigeꝝ eo ꝙ seu ad uenietium seu circa strepintrū tiore equos sumamus & arma Fama āt equos
martis. i. aduenietis belli ꝓcedit fere sēp facta & īfecta referēs q̄ oia a timidis expectātibus credūtur facile &

augẽtur. Martẽ autem Venerẽ amasse: alii historiã uolunt texere asserẽtes Venerẽ ob deformitatẽ paru
pẽdisse Vulcanum & adhæsisse eiusdẽ armigero. qd uir prudẽs & amicus Vulcano aduertẽs crimẽ coniu
gis Vulcão detexit. q diu questus & in furorẽ lapsus fere ĩ cõiugẽ irruit sed ab eodẽ modesto mitique uiro
eius fuoror sedatus est. Alii uero p hoc dicunt ĩtelexisse fingentes. & ostẽdere uoluisse multos olĩ belicosissi
mos uiros & ĩsigẽs duces hac illedebra fuisse notatos Nõnulli acutius sẽtiẽtes arbitrãt ĩtelligi posse p Ve
nere cõcupiscibilis appetitus Vulcão ignis deo. i. calori naturali matrimonio. i. ĩdissolubili uinclo alligatus
hic more ignis dũ in maius ĩcẽdium nitit martẽ tanq̃ feruẽtissimum amare dicit ab eo tãq̃ sibi simle amat
& ĩ idẽ desideriũ iungũtur lasciuiẽtes. ꝙ a sole. i. a sopiãte uiro dũ cernit redarguitur & excedẽs iusto calori
accusatur. Verꝫ cũ ĩ cõtrariũ feruor ĩordinatæ cõcupiscẽtiæ fert fit ut occultis uiculis. i. cogitatiõibꝰ atque
delectatõibus lasciuis artius alligetur ĩcipiẽs a qbus effœminatus soli nõ possit & iã palã fectis obscœnis cõ
mixtionibus a sapiẽtibus rideatur Neptunus q solus pro captiuis ĩterpõitur. lasciuo feruori cõtrarius effe
ctus ẽ quo uti ab aq̃ ignis ignominiosus amor extinguitur. & dum uelit q patitur chatẽata rõ relaxat Huic
iõ atribuitur currus quia more ueteri pugnãtes curribus uterẽtur Lupus uero ob id illidicatus ẽ qa rapax
& ĩgluuiosum sit aĩal ad ĩsatiabilẽ uoracitatẽ sequẽtium castra mõstrãdã Cui ideo picus atribuitur auis qa
utplurimum bellorum hoĩes auguriis & auspiciis ĩtẽti sint & qa ex qbꝰ cunque cõtigẽtiis cõfesti oĩa sumãt
Seu qa uti rostro picus assidua percussiõe etiã robora penetrat sic & armegeri cõtinua demolitiõe aut cer
taminum cõtinuatiõe mœnia penetrent ciuitatum. Gramẽ ãt ideo illi sacꝝ dicit Albericus qa hæc herba se
cundum Pli. ex humão sanguine pcreetur & inde ut inde dicit Romani rẽ bellicã agẽtes Marti sacꝝ facturi
arã cõstruebãt gramineã qd ego ridiculum reor ut gramẽ exsanguine tm̃ humano oriatur sed aliunde illud
Marti dicatum habuisse originem puto nã cum cõsueueruut belligeri hoĩes in expeditis locis libentius ca
stra locare & ob id ut plurimum in locis gramineis q̃ ex cõsulto ab agricultoribꝰ nõ coluntur eo ꝙ in se gra
mẽ omnẽ terræ humorẽ atrahat & satis nullum uel modicum liquat a romãis & forsan a priscis iuẽtum ẽ
ad ostentationem uirtutis benemeriti pugnatoris eos herba graminea coronare q armoꝝ ui castra primi
intrassent hostium

De Cupidine primo Martis filio qui genuit Voluntatem Cap. IIII.

CVpido ut ait Tullius in libro de naturis deorum. Martis & Veneris fuit filius quem insipidi ueteres
modernique ingentis potẽtiæ deum uolunt qd satis patet carmine Senecæ tragedi q de in tragœ
dia hyppoliti Et iubet cælo superos relicto Vultibus falsis habitare terras Thessali phœbus peco
ris magister Egit armentum positoque plectro Impari tauros calamo uocauit Induit formas quotiens mio
res. Ipse qui celum nebulasque ducit Cãdidas ales modo mouit alas In quibus q̃ grãdis sit potẽtia designa
tur. Minus ostẽditur in ea fabula quã de eo refert Ouidius dum illum dicit ob Danis pulchritudinẽ Apolli
nem phitonis uictorem aurea uulnerasse sagitta & Danem plumbea ut amaret ille hanc illa aũt hũc habe
ret odio. eius formam sic describit Seneca tragœdus in octauia Volucrem esse amorẽ fingit inmitẽ deum
mortalis error armat & telis manus Arcusque sacros ĩstruit seua face. Genitumque credit Credit Vene
re &c. Seruius autem dicit eum ætate pueꝝ. & Frãciscus de barbarino nõ postponendus hõ in qbusdã suis
pematibus uulgaribus huic oculos fascea uelat & griphis pedes attribuit atque cingulo cordium pleno cir
cundat Apuleius ãt ubi de asino aureo eum describit formosissimum dormiẽtem. sic cum uidilicet captis
aurei genialem cæsariẽ Ambrosiã temulentiã Ceruices lacteas genasque purpureas perrantes crinium
globos decoriter impeditos alios antepẽdulos alios retropendulos quorum splendore nimio fulgurante
& ipsum lumen lucernæ uacillabat per humeros uolatilis deipennæ Roscide micanti flore cãdicant & q̃uis
aliis quiescentibus eximiæ plumulæ tenellæ. Ac delicatæ tremulæ resultantes inquietæ lasciuiunt. Cete
rum corpus glabellum atque luculentum & qualem peperisse Venerem non peniteret &cæ. Refert pterea
Ausonius. ex hoc fabulã satis lõgo carmine scriptã quã pictã ait treueris in triclinio zoili Cupidinem. s. iter
mirteta herebi casũ euolasse quem cum cognouisent heroides mulieres eius ob causã dira suplicia & inho
nesta desideria atque mortes passæ facto agmine in eum cõfestim surrexere: & frustra conãtem exercere
uires. eũ cepere: atque in excelsã ibideẽ mirtum cruci affixere suas inde pendenti ignominias iniicientes:
q̃s inter dicit & aduenisse Venerẽ increpãtem eũ. eique Vulcani cathenas ĩpropantẽ. & supplicia seua mi
nitãtẽ qbus cõmotis aliis remissis suis iniuriis a uenere ueniã illi ĩpetrauere. eũque sustulere de cruce & ĩpe
euolauit ad supos. Referuntur & insup plura. qbus omissis dictoꝝ pscrutãdus est sensus. Fuisse eũ Cupidi
nẽ Martis & Veneris filium & insignẽ pulchritudine lasciuique moris satis possibile reor. Verꝫ de hoc mi
nime sensere fingẽtes. & iccirco qs talis ex his oriri potuerit inter opiones maioꝝ inuestigãdum ẽ. Est igr
hic. quẽ cupidinẽ dicimus. mentis q̃dã passio ab exterioribus illata & p sensus corporeos introducta & in
trinsecarũ uirtutũ approbata pstantibus ad hoc supcælestibus corporibus aptitudinẽ. Volunt nãque astro
logi ut meus asserebat uenerabilis andalo ꝙ qñ cõtingat Martẽ in natiuitate alicuius in domo Veneris in
tauro. s. uel in libra repiri & significatorẽ natiuitatis esse ptendere hũc q tunc nascitur futuꝝ luxuriosũ for
nicatorẽ. & ueneroꝝ oĩum abusuꝝ & scælestũ circa talia hoĩem. & ob id a philosopho quodã cui nomen fu
it ali. in cõmento q̃dripartiti dictũ est. ꝙ qñcunque in natiuitate alicuius Venus una cũ Marte pticipat: ha
bet nascenti cõcedere dispositiõem philocatiõibus fornicatõibꝰ at luxuriis aptã. q̃ qdem aptitudo agit ut q̃
cito talis uidet mulierem aliquã q̃ a sensibus exterioribus cõmendentur cõfestim ad uirtutes sensitiuas in
teriores defertur qd placuit. & id primo deuenit ad fantasiã: ab hac ãt ad cogitationem trãsmittitur. ab istis
ãt sensitiuis ad eã uirtutis speciẽ trãsportatur q̃ inter uirtutes apphensiuas nobilior est. i. ad intellectum pos
sibilem. hic ãt receptaculum est specieꝝ. ut in lib. de anima testatur Arist. ibi ãt cognita & intellecta si p uo
luntatem patientis fit in qua libertas eiiciendi. & retinendi est ut tanquã approbata retineantur tunc firma

ta memoria hæc rei approbate passio quæ iam amor seu cupido dicitur:in appetitu sensitiuo ponit sedem
& ibidē uariis agentibus cāsis aliq̄ndo adeo grandis & potens efficitur ut Iouem olipū linquere & tauri for
mā sumere cogat. Aliquādo aūt minus ꝓbata seufirmata labitur & annihilatꝰ ira:& sic ex marte & uenere nō
generatꝰ passio sed secūdū qđ supra dictū ē hoīes apti ad passionē suscipiēdā secūdū corporeā dispositionē
ꝓducuntur q̄bus non existētibus passio non generaretꝰ. sic large sumēdo a marte & uenere tanq̄ a remotio
ri paululū cā cupido generatꝰ. Seneca aūt tragœdus ī octauia āpliori paululū licētia: esto paucioribus uer
bis huius describit originē dicēs. Vis magna mētis blādus atq; animi calor amor ē iuenta gignitꝰ luxu ocio
nutritꝰ. iter læta fortunæ bona. Sane in excusationē suæ ībecilitatis hanc pestē mortales miseri pressi passio
ne hac potētissimum finxere deū: quos ī Hyppolito Seneca tragedus destatꝰ dicēs Deū eē amorē turpi ser
uitio fauēs finxit libido quoq; liberior foret Titulū furori numinis falsi addit &c. Sed iā eo ueniēdū ē ut ex
cussis fictionibus qđ sub eis sit absconditū uideamus Hūc puerū fingūt ut ætatē suscipiētiū passionē hāc &
mores designēt:iuuenes enī plurimū sunt & more puerorꝝ lasciuiūt nec satis sui cōpotesquo pasionis īpel
lit īpetu: potius q̄ quo rō iusserit efferūtꝰ Alatus præterea dꝰ ut passio nati īstabilitas demōstretur Facile.n.
credētes cupiētesque de passione in passionē euolāt. arcū atq; sagittas iō ferre fingitur ut īsipiētiū reptēina
captiuitas ostēdatur nā ī ictu fere oculi capiūtur. has aureas eē dicūt & plūbeas:ut ꝑ aureas dilectiōē suma
mus. q̄ uti aurū lucidū atq; ꝓciosū ē. sic & ipsa. Per plūbeas āt odiū uolūt qđ uti graue metallū iners & uile
sit. sic & maliuolētia reddit quos corripit. Fax āt illi supaddita ondit aīorꝝ incēdia. exustiūe cōtinua captiuos
infcstātia. Oculos āt illi fascia tegūt ut aduertamus amātes ignorare quo tēdant. nulla eorꝝ esse indicia nul
læ rerꝝ distinctiōes sed sola passiōe duci. Pedes āt gryphis illi iō apponuntur ut declaretur qm̄ tēacissima sit
passio. nec facile inerti impressa ocio soluitur. Eū cruci affixū si sapimus documētū ē qđ q̄dē seq̄mur quoti
ens aīo ī uires reuocato laudabili exercitio mollitiē supamus nr̄am & aptis oculis ꝑspectamus quō traheba
mur ignauia.

De uoluptate filia Cupidinis Cap. V.

u Oluptas ut dicit Apuleius cupidinis atq; piscis filia fuit. cuius generatōis fabula supra ubi de p̄sice
latissime dicta ē. Cuius figmēti ratio apietur facile. Cū.n. cōtingit nos aliq̄d optare & optato poti
ri proculdubio obtinuisse delectamur. hanc delectationē prisci uoluptatē uocauere.

De Enomao secundo Martis filio qui genuit hippodamiam. Cap. VI.

e Nomaus rex fuit Elidis atq; pisæ. & ut Ser. placet Atque Lactātio Martis fuit filius. Sane ego belli
cosum fuisse hoīem arbitror. & ob id fictū martis filiū. Cōstat.n. eū aduersus pelopē bellū habuis
se & a pelope supatū & cū secū uenisset ī pacē eidē hippodamiā filiā suā cōcessit in cōiugem.

De hippodamia Enomai filia & pelopis coniuge. Cap. VII.

h Ippodamia dicit Seruius filiam fuisse Enomai regis & cū formosissima peteretur a multis. eēntque
Enomao uelocissimi eq̄ ut q̄ ex uētorꝝ flatu creati fuerāt:ab enomao petētibus talis apposita cōdi
tio ē. ut. s. currule deberēt inire certamē. & supati necarētur. uictor āt potiretur optato. & cum iam
multos ī mortē dedisset aduenit Pelops tātali regis filius clara floridus iuuētute. petiitque cōiugiū uirginis
dispositus subire certamē. hippodamia āt cū uidisset pelopē formositate eius capta myrtilum aurigā patris
pactiōe primi coitus corrupit. Alii uero dicūt clā a Pelope fuisse hac eadē pactiōe corruptū. Myrtilus āt axē
currus fecit ex cera. & sic dum essent in stadio fracto axe currus enomai. pelops uictor euasit. & sic cōiugio
hyppodamiæ potius ē. Dicit Barlaā in annalibus græcorꝝ legisse Pelopē ob negatā sibi hippodamiā aduer
sum Enomaū inisse bellū & enomaū fraude myrtili ꝓfecti sui supatum. Qui myrtillus cū ꝓcium fraudis po
stularet a pelope ab eodē ī mare deiectus periit. hæc pelopi uiro suo ꝑepit Atridē & Thyestē. phystenē & a
lios.

De Thereo tertio martis filio q̄ genuit Ithim. Cap. VIII.

t Hereus rex Thracū fuit. & ut ait Theodō. filius fuit martis ex nympha Bisconide ꝑ uim ab eo op
pressa. qđ in parte scribit Oui. dicens: Quē sibi pādion opibusque uirisque potentē. Et genus a ma
gno ducentē forte gradiuo. Cōnubio ꝓgne iunxit &c. Ex hoc talis historia cū fabuloso fine narra
tur. Cum fatigasset Tereus bello pādionē athenarꝝ regē. & In pacem tandē uenisset. ut firmior eēt. prognē
natu maiorē sumpsit in cōiugem. q̄ cū iā illi Ithim filium pepisset. uenissetque in desiderium uidendi Philo
lomenā sororē suā orauit ut aut mitteretur athenas. aut ab athenis accersiretur philomena. Thereus autē
Athenas uadēs a pādione impetrauit. ut philomenam ad prognem duceret. quam speciosissimā uirginem
cum aeamasset Thereus eā in pastorali domo uiolēter oppressit. & minitanti se eū accusaturā progni: lin
guā abscidit. & in domo illa clausam seruauit. & ueniens sorditatus ad prognē. philomenam maris nausea
mortuā dixit. Philomena uero carceris affecta tedio in tela quæ sibi contigissent oīa acu scripsit & ꝑ ancillu
lā sorori misit. Quæ cū ficta lætitia dolorē occultasset suū instātibus orgiis Bacchi noctu nā eo tp̄e a bisconi
is mulieribus cælebrabātur. tyrsis & pellibus ornata intrauit siluas & philomenā æque ornatā eduxit ī regiā
& accēsa furore cū multa excogitasset ī uirꝝ ī Ithī paruulū filiū illi applaudētē euomit iras. eūque secto iugu
lo īteremit & coctū uiro māe de more epulāti apposuit. q̄ cū sæpius rei īsciēs illū uocasset eique rn̄disset cō
tiue ꝓgnes adest: nec ītelligeret ille anteq̄ a mēsa surgeret philomēa ex cōclaui exiēs illi ī hoc seruatū caput
apposuit. q̄ repēte hinc ide cōmotus dū illā inseq̄retur gladio. factū ē miseratiōe deorꝝ ut ꝓgnes ī irundinē
uerteretur. & pulo in habitu ꝓpria tecta seruaret. Altera uero ī auē sui nois mutata siluas petiit q̄s nocte re
liq̄rat. There. āt upupa fcūs ē: & sic oīs regia trāsformata. Sēsus āt fictionū scđm Barlaæ sn̄iam talis ē. Fuit
Thereus hō ipius & ferox nil nisi ꝑ bellū cupiēs aut sumēs. & ob id martē meruit ī patrē cū filius fuerit asto
gyri biscōidū pricipis. q̄ q̄dē ob suū facius nil auderet ī cōiugē. & ipsa ob ruborē ꝑpetratæ seuitiæ nūq̄ ī re
giā descēdisset. sed nigra tecta ueste ī sublimiori domus ꝑte suū differet scelus. & sororis īfortunium huius

mutatiõis cãm dedit.ficuti a philomẽa tã noie q̃ reditu ĩ filuas. Thereũ ãt iõ in upupã uerfum dixere.qa cri
ftata fit auis.& ululare cantus eius.fit:& ftercora cibus.ut p criftã infigne regi cappitis defigneť:& p ulula-
tũ filii perditi lamentationes:& per fœtidũ cibum afpnanda atq; faftidiofa memoria comefti nati.

De Ithi Terei filio. Cap.IX.

I This Terei & prognes fuit filius:cuius ætas & infortuniũ fatis fupra fcriptũ ẽ.Aiunt.n.eũ in auicu
lã quam carduelem uocant mutatum:& hoc potius ab hitu infantiæ fuæ fumptum credo:q̃ aliun-
de picta quidem auis eft carduelis:ut & pictas acu uedes ferre uidemus infantes nobilium.

De Afcalapho.iiii. & Ialmeo.v. filiis martis. Cap. X.

a Scalaphus & Ialmenus fratres & filii fuerũt Martis ex Aftochia:ut in Iliade placet Home.dicẽti fic
illis dominabať Afcalaphus & Ialmenus martis filii quos genuit Aftochia ĩ domo actoris Azidao
uirgo uenerabilis palatiũ cũ afcẽdit Mars fortis.hic ãt cũ ipfa iacuit clam. Hos ãt dicit Home. ubi
fupra dominos fuiffe Afplidonis & Orcomeni ac Minionis ciuitatibus:& cum græcis Troiam ueniffe cũ.
xxx.nauibus.Ego ãt ut de reliqs dictum ẽ pugnaces fuiffe hoies arbitror:& iõ filios habitos ab antiquis.

De Parthaone.vi.Martis filio q genuit Agriũ & Melã & Thefstium & Oeneũ. Cap.XI.

p Artheon ut ait Theod.filius fuit Martis ex Meroe.patrẽq; eius alio noie Meleagrũ appellatum:&
Calydoniæ regẽ.Paulus ãt dicit hunc Martis fuiffe filium ex Sterope filia Athlantis:Lactã. ãt dicit
hunc nõ Martis fuiffe filiũ.fed Meleagri martis filii.Tandẽ Theod.dicit uerum eẽ Parthaonẽ filiũ
fuiffe Meleagri ex merope Ethola uirgine.Sed qm̃ Meleager primus armis fibi occupauerit Calidoniã at
q; tenuerit.cũ Iouis Archadis filius fuerit.mars a rudibus incolis creditus & appellatus eft & inde Partha-
on martis filius dictus.Huius qdẽ genealogiã Home.in iliade introducẽs Diomedẽ loqntẽ defignat oñdit
q; Parthaonẽ tres filios habuiffe.Agriũ Melã & Oeneũ.fed Theodõ.his fupaddit quartũ Theftiũ.f.ab Ho
mero minime noiatum.

De Agrio & Mela filiis Parthaonis. Cap.XII.

a Grius & Mela:ut fupra dictum eft Home.tefte filii fuerunt pathraonis.de qbus nil preter nudum
nomen ad nos ufq; peruenit.

De Theftio Parthaonis filio qui genuit Thoxium & plexippũ & Altheam Cap.XIII.

t Heftius dicit Theodõtius filius fuit parthaonis ex Calidone nympha.paulus uero dicit ex althea.
& altheã filiã fic dictã.qa dũ nafcereť ipfa labore partus mortua mater fit:nec de eo p̃ter hoc habe
tur ulterius nifi q; altheam genuerit & Thofeum & plexippum.

De Thofeo & plexippo Teftii filii. Cap.XIIII.

t Hofeus & plexippus Teftii fuerunt filii. ut p̃dictũ ẽ.Qui qdẽ cũ iuuenes effent robufti ætate ualen
tes:& aĩo una cũ reliqs nobilibus iuuenibus græcie in uenatiõe apri calidonii cũcta.ut refert Oui
dius uaftãtis uenere.ibiq; cum poft longũ laborẽ beluã interemiffent cernẽtes q; meleager Oenei
regis filius eoꝝ nepos & uenationis princeps caput apri athlãti uirgini.qa p̃ria uulneraffet illum dediffet ut
tanq̃ prima feriens ritu uenantiũ p̃cipuo uenatiõis decoraretur honore.Illud illi indignãtes q; tãti laboris
inter tot nobiles iuuenes fœmina primo infigniretur honore eripuere.Quã ob caufam turbatus meleager
in illos irruens fubtracto capite illos interemit renitentes.& uirgini fublatũm honorem reftituit.

De Althea filia Theftii & matre Meleagri. Cap.XV.

a Lthea Theftii fuit filia.& de matris noie peuntis:dũ eã pareret nũcupata ẽ:ut fatis p̃dictũ eft. hæc
Oeneo regi Calidoniæ nupfit.cui cũ inter alios filios meleagꝝ pepiffet:eo nato uidit audiuitq; fa-
ta circa ignẽ dicẽtia:tã diu natũ uictuꝝ q̃diu ftipes unus.q tũc ardebat in igne pmaneret ĩconfum
ptus ab igne.Quo dicto decedẽtibus fatis.Althea e lecto furgens cõfeftim fubtraxit ab igne atq; feruauit.
porro cũ facrificãs ob honorẽ Meleagro ex uenatiõe cõfecutũ:& interim audiffet ab eodẽ fratres occifos
furore pcita in uindictã fe dedit præcipitẽ.& arrepto fatali ftipite.quẽ caute illo ufq; feruauerat igni cõbu-
rendũ exhibuit:quo cõfumpto filius meleager occubuit.Quod cũ audiffet infœlix facti pœnitens in gladi
um irruit.& uitã miferrime terminauit.Stipitẽ hũc ego radicale humidũ arbitror naturæ lege factũ. ut eo
durante uita nafcẽtiũ pfeueret.q a matre.i.a reꝝ natura igni.i.ficcitati ĩpofitus.ut peat natus neceffe eft.

De Oeneo parthaonis filio q genuit Deianirã.gorgẽ.& meleagꝝ.& thydeũ.ac menalippũ. Cap.XVI.

o Eneus Calidonie rex ut fupra dictũ eft parthaonis filius fuit lõge magis apud nos filioꝝ ope q fuo
cognitus.huic cõiunx fuit althea & plures illi fuere nati.fed utrum ex althea omnes non fatis mi-
hi notum eft:cum de alio q̃ de meleagro legiffe non recolam.

De Dianira Oeneiifilia & herculis coniuge. Cap.XVII.

d Eianira Oenei regis fuit filia. ut in morte meleagri teftať Oui.dicẽs.Quas poftq̃ Oenie tãdẽ latoi
da clade Exitiata domus p̃ter gorgẽq; nurũq; Nobilis alcmenæ &c. hæc uirgo p̃ftãtiffimæ formæ
fuit:adeo ut multi illã in cõiugẽ exoptarẽt:atq; peterẽt tãdẽ cũ acheloo flumini ꝓmiffa fuiffet:& po
ftremo herculi pofcẽti defpõfata ortũ ob ipfius nuptias certamẽ eft.& fupato acheloo herculi receffit:hæc
præterea a Neffo cẽtauro fũme adamata:& ĩ trãfitu fluminis rapta:ut clarius ubi de Neffo.q cũ fagitta ab
infequẽte hercule lætaliter uulneratũ fe fciret:ĩ amoris p̃miũ ueftẽ Deianire uenenato fanguĩe reipfã di-
lectæ dedit.afferẽs ueftimẽto uim eẽ reuocãdi herculẽ a qbufcũq; amoribꝫ:q̃ cũ credula clã feruaffet capto
amore yolis herculi trãfmifit ĩduendũ:ut illũ ad fe reuocaret.attamẽ cũ illud hercules ĩduiffe:& fudore fic
cũ cruorẽ refoluiffet porifq; haufiffet aptis:ui urgẽte ueneni in rabiẽ uerfus fefe dimifit ĩ ignẽ:& mortuus
eft.& fic Deianire uxoris munere interiit. Theodõtius dicit bellũ habitũ cũ Acheloo huiufmodi fuiffe: q;
cũ defideraret hercules Deianirã:& Achelous fluuius Calidoniã duobus alueis fere omnẽ aliqñ irrigaret

& fata omnia secum traheret ab Ob Oeneo herculi petenti hac sub cōditione cōcessa.si acheloum ī unum cogeret aluerum & illum sepiret aggeribus.ꝙ cum nō absque maximo labore fecisset Hercules acheloo su perato Deianirā obtinuit.

De Gorge Oenei filia Cap.XVIII.

g Orgem Oenei fuisse filiā:testimonio Ouidii pmōstratum est.Theodōtius uero dicit gorgē nō fe minam.sed hominem fuisse:& in bello Thebano occubuisse.

De Meleagro Oenei filio.qui genuit Parthenopeum. Cap.XIX.

m Eleager filius fuit Oenei regis Calidoniæ & Altheæ.in natiuitate cuius refert Oui.pcas tres ab Al thea iā labore partus soluta uisas circa ignem stamina nentes.& cum flāmis ignis stipitem posuisset dixere.O nunc nate erit æqua tibi cum stipite uita.qđ cum audisset althea eis discedētibus surgēs stipitē igni substraxit illumque ne cōbureretur cum diligentia seruauit.Fuit hic meleager iuuenis insignis & æuo suo fama clarissimus.& eodē Ouidio referente cōtigit.ꝙ Oeneus pater ex susceptis frugibus cunctis supis sacro instituto honores impenderet Diana tm̄ seu indignatiōe.seu obliuiōe omissa.q̄ aduersus eum turbata aprum immanē agris calidōiis īmisit cuncta uastātē.Ad quē cōficiēdum cum uocatū Meleagri cō uenissent oēs adiacentium ciuitatum insignes iuuenes.cōtigit.ut athlas uirgo Oenei filia.seu secundum a lios iasii regis.forma & ætate cōspicua.& uenationum experta et aduocata ueniret.q̄ cum extēplo Melea ger amasset factum ē ut inita uenatiōe.cum oēs in aprum irruerent:hæc añ alios oēs illum iaculo uulnera ret.q postq̄ captus & occisus ē.Meleager uenatōis princeps.seu amore ductus.seu qa sic expetebat usus. Athlāti.q ptio illum uulnerauerat apri caput trāsmisit.Lactā.addit & pellē q pcipuus apud uenatores ha bebatur honor.qđ ægre ferētes Plexippus & Thoseus.seu ut dicit Lactā.Agenor:fratres altheæ eidē athlā ti caput oblatum obstulerunt.seu auferre conati sunt.quamobrē iratus Meleager in eos irruit & illos oc cidit.Cæteꝝ cum calidōes ob mortē apri festum igēs celebrarent & dona portai ēt tēplis & iter eos althea tā ob mortē hostis q̄ ob gloriā filii lætabunda incederet:audita fratrum cæde repēte turbata ē.& in uindictā potius q̄ in lachrymas irruens fatali sumpto stipite eum in flāmas iniecit.quo cōsumpto & Meleager con sumptus occubuit.Hom.in iliade in orōne.in q phœnix conatur psuadere achilli.ut arma capiat aduersus troiāos lōgum de meleagro Oenei filio sermonē facit.& dicit ꝙ cum ob homicidium auculoꝝ suoꝝ pluri rimū ab Althea matre execraret īdignatus cū uenirēt hostes usque ī uallū callidōiæ.citatis nol et arma su mere.sed cū Cleopatra marsippe Idei euinei filia.q̄ et altionē uocat.eo ꝙ altionē auiā suā pſæpe ploraret đ lectabatur inclusus thalamo.q post mortē fieri nō poterāt.Attñ ex his q eū ob cædē auūculorū mortuū pu tāt.sunt q credāt eū nō stipite cōsumpto.sed matris cōspiratiōe occisū.Barlaā ab ea fuste dū dormiret occi sum dicit.Paulus uero casu eū post gloriā interēpti apri mortuū putat.& ide fabulæ locum adinuentū fata lis stipitis.quē dicit radicale humidū arbitrari.quo deficiente deficit & uita.q̄cunque tñ morte:uel q̄ncun que assumptus sit ab hoībus arbitrari,uidetur eū athlātis amicitia usum & ex ea Parthēopeum filium susce pisse.Fuit.n.Meleager & Venatio hæc famosa.ut testatur Eusebi.in lib.tempoꝝ Atreo & Thieste regnan tibus Micenis.anno mundi.iiii.mil.c.

De Parthenapeo Meleagri filio. Cap.XX.

p Arthenopeus filius fuit Melea.& Athlātis.quā dicit Theodō.filiā fuisse Iasii regis Archadiæ & cum esset acris propositi uirgo.cōiugiumque renueret.Dianā in uenatiōibus secuta ē tādem probitate uicta Meleagri eius usa cōtubernio illi Parthenopeum pepit.quē eo ꝙ diu celauerit sic appellatus ē a mřis putata uirginitate.Nā græce parthenias uirgo seu uirginitas sonat:de pulchritudine huius & mřis euentu re cognita elegāter scribit Statius ibi.Pulchrior haud ulli triste discrimen ituro.& infra p octo uer sus.Huic āt cū plus esset ai q̄ uiriū adolescentulus nōdū pubes.plurimo belli succensus amore audiēs argi uos duces in thebas ituros.ignara matre cōuocatis populis cum Adrasto rege reliqsset in obsidionem the barum uenit & ibidem in pugna uulneratus occubuit.Cæterum de isto lōge aliter sentit Serui.Dicit.n.eū Menalippe & Martis siue Melamonis fuisse filium & Archadiæ regem.& puerum admodum thebana bel la secutum ut dictum est.

De Tydeo Oenei filio q genuit Dyomedem. Cap.XXI.

t Ydeum Oenei regis fuisse filium Statius clare cōfirmat dicēs.Sanguis habet luctu magni de stirpe creatū Oeneos & Marti nō degenerare paterno Accipies &c.Hoc ēt cæteri uidentur asserere sed de matre qdā dissentiunt.Nā Lactā.eum filium fuisse dicit Altheæ.Serui.āt Euboeæ:De hoc insu per clara recitatur hystoria.Dicit añ alia Lactā.eum e Calydōia discessisse qa Menalippum fratrem suum in uenatōe minus aduertenter occiderat:& hinc seqtur Sta.ꝙ multa iā nocte imbribus atque procellis fatiga tus in argos ciuitatē uenit.ubi cum neminē nosceret & refugium q̄reret quo pnoctare posset ad regiā por ticū uenit in quā paulo ante Polynices thebanus pactiōe cū Etheocle fratre fcā de annuo impio successiue etiā madens deuenerat.& equum suū locauerat.& cum nō satis capax duoꝝ locus uideretur ob mansionē nō cedente Polynice in iurgium deuenere & inde in certamen.Quod cum audisset Adrastus descendens eos pacificatos deduxit in regiā.Et cum uidisset Polynicem Leonis pelle tectum & Tydeum apri:cōfestim ābiguum oraculum respōsum quod consuluerat de nuptiis filiarum intellexit.Acceperat autē se illas datu rum.alteram Leoni.alterā uero apro:& ideo cum iam eos cognouisset quasi sibi missos generos.Thydeo Deiphilem iunxit.Polynici autem argiam.Ipsi quidem paulo ante hostes non solum affinitate sed amicitia integra euestigio iuncti sunt.adeo ut ueniente tpe:quo secundum pactionem Polynices regnum a fratre debebat assumere.neminem ire legatum præter se ad repetendum pro Polynice regnum passus est.Cui cum denegatum fuisset præter ius & fas redeunti.ut ait Home.& post eum fere ad litterā Statius:insidiæ iussu Etheoclis appositæ sunt.& cum nocte in incautum q̄nq̄ginta milites irruissent.nulla ex pte territus ex pedito gladio in eos cōuersus est & post longā atque cruentā pugnā multis saucius uulneribꝫ:uno excepto

omnes occidit. Tādem cum Adrasto & Polynice iā uno ex Deiphile suscepto filio Dyomede ad obsidionē uenit thebarum conuocatis amicis. Ibi autem cum tanquam rem suam ageret acriter sæpe pugnans die una a quodam Menalippo sagitta in mortem uulneratus est Quod cum impatienter ferret: seq; acerbitate uulneris in mortem thrai cerneret: fere in rabiem uersus sociis eius qui eum uulnerauerat postulauit capue Qui postquam illud multo sanguine fuso obtinuerunt: eique detulerunt: ipse non aliter quam canis iā defi ciens ceruici dentes ifixit: & illam dum bestiali ritu deuoraret: occubuit. hunc preterea ut Lactantius refert fuerunt. qui ex marte genitum dicerent sumpta facie oenei: nil aliud: sentientes quam martem in natiuitate tydei adeo potentissimum significatorem fuisse: ut ei in gestibus suis simillimus appareret.

De Dyomede Tydei filio. Cap. XXII.

d Yomedes ut satis uulgatū est filius fuit Tydei ex Deiphile. Hic Etholoꝝ dux cū cæteris græcis ad obsidionē Troianam accessit: apud quā adeo strēue segessit ut post Achillem & aiacem græcorum omnium fortior haberet & audacior: Nam præter occisos reges a se: & singulares pugnas aduersus Hectorē & Aeneā: aliosque insignes Troianoꝝ pricipes: & captos rhesi equos atque palladium Troianis subtractum eo in bello Martē uulnerauit: ut testatur homerus in Iliade: sic & Venerē Aeneā protegētē: ut homerus primo deinde dicit Virgilius Tandem cum obtenta uictoria in pſiam remearet: dicit Leontius ꝙ ab Egiale coniuge quæ suasione naupli patris Palamedis alteri adhæserat homini minime receptus est. Seruius quidem dicit ꝙ cum ipse cognouisset Egialem cum Cyllabaro Steleni filio concubuisse uerecundia ductus domum noluisse reuerti. Dicit insuper Leontius. hoc illi imprecatum a dione fuisse cum filiam uulnerauit. Is tamen indicto sibi exilio ad partes apuliæ sese contulit & occupato. Gargano monte: ut uolunt aliqui: eius in radicibus sypontum condidit ciuitatē Alii arpum dicunt & ibi cum multa passos fuisset. ut dicit Virg. socios i aues mutatos pdidit. & eo ꝙ ossa āchisis oraculo sͨcū tulerit: dicit Seruius eū ipsa ppessum: & ob hanc causam illa restituit. Aristoteles autē ubi scribit de mirabiliū auditu dicit: Dyomedem ab Aenea per dolū occisum & loca qbus iperauerat occupata. eo tamē mortuo ut asserit Agustius: ab incolis deificatus est eique tēplū cōstructū i isula: cui diomedia ab eo nomē est: & post eius mortē socios ob dolorem necis eius in uolucres uersos eosque tēplū icolere atque circūuolare. Quod etiā affirmat Ser. dicēs has aues a latinis uocari diomedias: a græcis uero Erodyos dicēs in sup eas græcis ad Italiā uenientibus applaudere atque lætas occurrere: cū latinos fugiāt uehemēter: eo ꝙ suæ originis memores sint & ꝙ a latis dux eorū sit occisus Theod. uero dicit eas græcis applaudere & ceteris natiōibus eē ifestas & singulis ānis aquā rostris portātes tēplū. Dyomedis pfundere Sed qd sub fictionibus lateat uidēdū ē: Diomedē Martē uulnerasse ideo dictū puto: qa forsan cū hectore pugnās q ob isignē militarē eius uirtutē merito Mars dici poterat illū uulnerauit. Sic & Venerē quia æneā ueneris filiū uulnerasset socios aūt i aues mutatos dicit Theodōtius ideo fictū qa pirrhathæ effecti sunt adeo ueloci cursu remoꝝ suffragio discurētes maria ut uolare uiderentur. eosque græcis seruatis reliquis nationibus fuisse infestos.

De Menalippo Oenei filio. Cap. XXIII.

m Enalippus ut Lactātio placet Oenei regis fuit filius hic isiluis dum una cū Tydeo fratre uenaret ab eodē iaduertēter occisus est.

De Zesio. vii. Martis filio. Cap XXIIII.

z Esius. ut ait Theodontius Martis fuit filius ex hebe iuuētutis dea susceptus mihi tamē oino icognitus.

De. Phlegia. viii. Martis filio. qui genuit Coronim & Isionem. Cap. XXV.

p hlegias ut dicit Lactātius filius fuit Martis. homo neq. elatus & in superos hic autem. ut ait Seruius. filios habuit Isionē & Coronidē nymphā. Quā cū sensisset ab Apolline uitiatā. cōfestim ira pcitus tēplū eius delphis incēdit Quāobrē iratus Appollo eū sagittis iterremit eiusque animā apd iferos religauit hac sub pœna ut sub ingenti sedeat saxo ruinam minante & semper. illud casurum: suspicetur & timeat. de quo sic Virg. Phlegiasque miserrimus omnes Admonet. & magna testatur uoce per umbras. Discite iustitiā moniti. & nō tenuere diuos. &c. Phlegiā cōbussisse templū Apollinis ut dicit Eusebius i libro tēporū contigit Dauni regis argiuoꝝ anno. xxii. anno uero mūdi. iii. mil. dcc. lii. Nūc qd ueteres de ipensa Phlegiæ pœna senserint uideamus Phlegias autē dictus ē a phlegon qđ est flāma. & ideo martis recte dicitur filius qa calidus sit & siccus & ardores & icendia cōpetūt Quod aūt apud iferos dānatus sit. ea q̄ dicta est pœna putat Lucretius ꝙ arbitrati sint ueteres anteq̄ ad corpora ueniāt apud superos esse aias &. uenietes in corpora quoniā iferi sumus respectiue ad supcælestia corporū eas descendere ad iferos & ibidē uarias habere pœnas secūdū uarias affectiones uel exercitia. sic Phlegeas i hac uita iter mortales uiuēs ad hanc penā dānatus est quā talē itelligit Macrobius ubi de somnio Scipionis sic dicēs atrā silicē lapsuram. & cadēti similē illoꝝ capitibus iminere q arduas ptātes & isaustā ambiūt tyrānidē nunq̄ sine timore uicturi & cogētes subiectum uulgus odisse dum metuāt semp sibi uidetur exitium excipe qđ merentur

De coronide nympha filia phlegiæ & matre æsculapii. Cap. XXV.

c Oronis nympha ut ait Seruius filia fuit phlegiæ quæ cum forma præclara esset placuit. Apollini. & ab eo uitiata est atque ex eius cōcubitu filium cōcepit qui postmodum Aesculapius appellatus est

De Isione filio phlegiæ qui genuit cētauros Quoꝝ hec sunt noia. Euritius: Nessus. Astilus. Ophionides Grineus Rhetus Orneus Licidas. Medem Pyserior. Taumas. Mermeros Pholus Menelas Abas. Eurinomus Hyreos hymbrus Ceneus Alphidas Elops. Pacreus Licus Cromis Dictis Pharcus. Bianor Hedianus Licetus hypason Thereus Ripheus. Demoleon Phlageon hylon. Ephynous. Damus. Dorylas. Cyllarus hyllonōe fœmia Pheo Tomus. Theboas Pyretus Ethodus. Ephydupus. Nesseus. Odites. Siphelus Bromus Antimacus Elimus pyramus Latreus & mōicus & alios & hos pter genuit pithoū. Cap. XXVII.

I Sion phlegiæ filius ꝑhibeť a cūctis.hunc aliq uolunt Iouis miseratiōe ĩ cælū assumptum. & eius se
cretarium atqꝫ Iunonis effectum ubi elatus offō ausus ē Iunonē de stupro ĩterpellare. q̄ Ioui conq
sta eius iussu nubē in sui similitudinē exornauit Isionique loco sui apposuit.Qui cū ea iacens ex illa
centauros genuit.& cum a ioue de cælo fuisset deiectus in terras.ausus ē apud mortales gloriari se Iuno=
nis potitū cōcubitu.quāobrem ictus fulmine apud inferos rotæ uolubili.& plenæ serpētium alligatus cōti
nuæ reuolutiōi dānatus ē. Vñ dicit Oui. Voluiť Ision.& se seqturque fugitque.&c.Huius āt figmēti rō po
test cē talis Ision thessalus fuit.& Laphitaꝝ dn̄s:regni ꝑter modū auidus adeo.ut ꝑ tyrānidē occupare co=
natus sit:Iunonē āt nūc aerē nunc terrā dixius.& reginā regnoꝝ atque diuitiaꝝ:q̄ inq̄tum terra & regnum
In terris.& aliqd stabilitatis uꝛ ꝓtendere.& inq̄ntum aer q lucidus ē splēdoris aliqd uidetur addere regnis q
tū fugitiuus est:& ĩ tenebras uertitur facile.Nubes āt solis ope ex uaporibus aqueis seu humētis terræ sur
gentibus.& in aere cōdensatis cōficitur natura sua caliginosa uisui sensibilis.manu āt incōprehensibilis:&
nullis firmata radicibus a uētis huc illuc ĩpellitur.& demum aut in aerē a calore resoluitur.aut ĩ pluuiā a fri
gore uertitur.Quid ergo ex dictis.Pro nube nō regnum ĩtelligemus.sed qm̄ in Iunonis effigie apponiť. id
dicemus.qđ in terris uiolētia possidemus.cui regni similitudo nōnulla est.inq̄tū uti rex suis subditis domi
natur.sic & is q uiolēter possidet.dum uires suppetunt suis impare uidetur.Sed uti ĩter limpidū aerē.& cō=
densatā nubē grādis est differētia:sic ĩter regē atque tyrānum.aer fulgidus ē.sic & regium nomē.Nubes ob
scura est:sic & caliginosa tyrānides.Regis amabile nomē.Tyrāni tetrum & odibile.Rex tronum cōscēdit
suum regiis ĩsignitus notis.Tyrānus occupat dn̄ium armis horridis circūseptus.Rex ꝑ qetē & lætitiā sub=
ditorum.Tyrānus ꝑ sanguinē & miseriā subiacētium.Rex pacē augmētumque fideliū totis exqrit uiribus.
Tyrānus rē suā curat ꝑ exterminium alioꝝ.Rex in sinu amicoꝝ qescit.Tyrānus amicis fratribusque semo=
tis in satellitū scælestorūque hoium aīam suā ponit.Quāobrē cum in se:ut patet: diuersissima ista sint: rex
splēdidus aer merito fingi pōt.& ei ē aliqd stabilitatis annexū:siqd dici pōt stabile ĩ caducis.ubi tyrānus re=
spectiue turbulēta nubes ē nulli stabilitati annexa.& q̄ facile resoluať.seu a furore subiacētium.seu ob desi
diā amicoꝝ.his ꝑmissis arbitror qd sibi uelit fictio abque difficultate uidebimus.Assumitur ergo tūc ĩ cælū
Ision.cū celsa aīo cōtēplamur.utputa regnū:purpuras:splēdores egregios.eximiā gloriā: potētiā inexhau
stā:& q̄ stultoꝝ iudicio regū ĩfinita sunt cōmoda.nec ĩmerito iouis atque Iunonis uidemur secretarii facti:
dū qđ ad eos attinet:q̄si ex specula deitatis ꝓsumptuoso speculamur aīo.Et tunc in Iunonis desiderium tra
himur:dū hos regios fastus aliud q̄sint stolido iudicio arbitramur.Tunc āt Iunonē ĩterpellat de stupro Ision
qñ nulla præuia rōne:nullo iusto suadēte titulo in id priuatus hō conatus exponit.ut regno uiolēter præsit.
Sed qd fit:si forsitā aliqd ꝑ inde q̄ritur.Illi nubes Iunonis effigiē habēs apponiť.ex quo cōcubitu:occupātis
.s.& occupati ĩperii ilico nascuntur cētauri.fuere qdē cētauri hoies armigeri elati aī.& ĩmoderati: ac in oē
nefas proni.ut ĩ satellites cernimus:& stipēdiarios.& ministros sceleꝝ:ad quoꝝ uires fidēque cōfestim re=
currit tyrannus.Qui iō ex nube nasci dicuntur.qa ex substātiis umbratilis regni.i.subditoꝝ eoꝝ emungun
tur stipēdia:ex qbus in eorum exterminium impii nutriuntur.Demum.Ision a Ioue in terras e cælo pelli=
tur.i.a natura rerum.Postq̄ enim cupidus intrauit dominium omissis cogitatiōibus splendidorum:quibus
spe blanda:& fallaci existimatione oblectamur in anxias.certasque trahitur curas:dum scilicet nocere inci
pit:quibus laboribus quantumcunque cōtinuis & amaris plenum sit impium.hic insuper quoniam se cum
Iunone concubuisse iactasset idest se regem dicere ausus est.fulminatur a Ioue.eo scilicet fulmine quo exu
runtur insipidi qui dum se somniantes alis in cælum euehi arbitrantur.somno excussi repente se reperiunt
præcipitatos in terris.Nā dum turgido spiritu elati quātumcunque uiolentia populorum impium teneant
in se redeuntes stolide ambitiōis somnum ab oculis pellunt.aduertunt quos angores ĩtrauerint quas am=
bages quos timores:q̄sque ĩcognitas ante ꝑplexiones.qua aīaduertentia nō aliter q̄ ab ignito fulmine cru
ciantur.Qui cruciatus si peccato aliquo eo tenente tyrannidē finiretur.nō apud inferos supplicio rotæ uo
lubilis damnaretur:sed qm̄ in pectore talis absque quiete aliqua circulari motu assidue circumuoluitur &
ueteres ĩnouantur & nouæ supadduntur.dum hinc ĩsidias.inde uires illius:illinc dei iudicium timidus ex=
pauescit.Rotæ ĩfixus uolubili dicitur.Quæ iō plena serpentum fingitur.qa curis nō solum assiduis: sed ēt
mordacibus agitatur.Seu aliter & breuius:Nubem regni dicemus forte spem sumptā.quā nōnulli sibi ma=
le suis uiribus mensuratis certissimā faciunt.Quæ iō similis Iunoni fingitur.qa sꝑanti iā speratum posside=
re uidetur.nec aliter secū q̄ si possideret.de re sꝑata disponit.& hinc fit:ut ex hac tā certa spe.ut effectū cō=
sequatur:sperans sibi uires præparat.& sic agente spe.i.nube centauri oriuntur.i.ꝓparantur & cū ad cōse
q̄ndum ope qđ iā spe tenet insipidus.intrat labores adeo ut omittat cogitatiōes splendidas & ĩ turbulētias
deueniat necesse est.& sic a Ioue.i.a luce & splēdore cogitatiōum cadit.seu deiicitur in terras & fulmīatus
nexetur in rotā ut dictū ē.De hac āt rota aliter sensisse uꝛ Macro. illos.s.radiis rotaꝝ pendere districtos.q
nihil cōsilio ꝓuidentes.nihil rōne moderantes.nihil uirtutibus explicātes. seque & oēs actus suos fortunæ
cōmittentes casibus fortuitis semꝑ rotātur:Alii uero ubi Ision Iouis & Iunonis secretarius dicebatur sen=
serunt Isionem augurem fuisse.eo ꝙ in aere caperentur auguria ꝑ quæ secreta.i.ea quæ futura sunt solum
a talibus cognosci credebātur Quod autem ex nube genuerit centauros uolunt nil aliud intelligi.q̄ ꝙ præ
cio satellitum fidem aucupent.quæ sic facile dissoluitur alio supueniente munere ut nubes fit. Dicit præte
rea Fulgentius dromocridem in teogonia scribere Isionem in græcia primum regni gloriam affectasse: &
sibi centū eqtes primum oium cōquisisse ex quo cētauri.i.centum armati.Sed ego miror Isionem primum
apud græcos regnū optasse:cum cōstet ante tpa Isionis multos fuisse sycioniis & argiuis reges. q & græci
sunt.Fuit.n.Ision danao ĩpante argiuis.posset tñ hic respōderi alios reges.q eū ꝓcesserunt spōte populoꝝ

rũ quibus ĩperauerant extitisse. Ision aũt primus fuit q per uim & tyrãnidem regnũ occupare conatus est.

De Centauris Isionis filiis in generali. Cap. XXVIII.

Entauri Isionis & Nubis filii fuere: ut pmõstratũ ẽ: Hos uolunt qdã apud thessaliã equos ãte alios
c domuisse & ĩsignes euasisse eqtes. & quoniã centũ cõuenere ĩuicẽ cẽtauri dicti quasi cẽtum armati
uel cẽtũ martes: nã græce arios mars ẽ seu potius cẽtũ auræ: nã sicut uentus uelociter euolat: sic &
hi centum uelociter currere uidebantur. Verũtamen hæc latina ætimologia est quã græce dictiones mi
nime partiũt: Ex eis talẽ refert Serui. fabulã: ꝙ cũ qdã Thessalus rex bobus Ostro exagitatis satellites suos
ad eos reuocãdos ire iussiet: & illi cũ cursu pedestri ñ sufficerẽt ascẽderunt equos: & eoꝝ uelocitate boues
cõsecuti: eos stimulis ad tecta reuocarũt. Sichi uisi aut cũ irent uelociter aut cũ eoꝝ eq circa flumẽ peneõ
potarẽt capitibus ĩclinatis locũ fabulæ stulta credulitas adinuenit: q arbitratũ ẽ unũ eẽ aĩal ex equo & hoĩe
cõpositũ: & sic postea semper pictũ ẽ: i tandẽ elati hoĩes ĩ nuptiis perithoi cibo pleni uinoq; madẽtes spon
sã perithoo auferre conati sũt: sed resistẽte Theseo supati. Virg. aũt dicit. illos fuisse laphitas. Eos aũt supe
rari atq; deleri Mars passus ẽ: eo ꝙ illi sacrũ nõ exhibuissent cũ diis cæteris adolessẽt Quasi ex hoc uelit: qa
obmissa Martis seueritate: epulis & potationibus uacantes effœminati sint: & sic superati. Siqd præter hoc
ex eis hic fictionis haberetur: satis supra ubi de Isione declaratum est.

De Euryto Isionis filio. Cap. XXIX.

Vrytus ex Centauris unus: ut refert Lactãtius: in domũ Oenei regis calydoniæ ueniẽs Deyanirã
l quam paulo ante hercules petierat & fidem præstauerat se illam in uxorem ducturum postulauit in
cõiugẽ. Oeneus uĩ timẽs spopõdit: & cõstituto die dum nuptias Eurytus celebraret: supuenit her
cules: & inito cum centauris ibidem existẽtibus certamine eos occidit. & Deyaniram sibi matrimonio co-
pulauit: Ouidius uero non sic: qnimo dicit: ꝙ cũ pithous duxisset hippodamiã coniugem & posuisset in an
tro mẽsas cẽtauris. & ipsi epulãtes uino plurimo caluissent in lasciuiam uenere & audaciã nimiã: & capiente
Euryto hippodamiã atq; trahẽte eã. ĩsurrexit pithous atq; theseus. & turbati casu aduersus eũ & socios inie
re pugnã: & cũ abstulisset Theseus hippodamiã Euryto eũ conantẽ manibus cretere sumpto interfecit.

De Astilo ex cẽtauris uno uate. Isionis & Nubis filio. Cap. XXX.

Stilus ex centauris fuit unus: & quoniã augurio ualebat futura pnoscens fratres monuerat ne bellũ
a aduersus Laphitas assumerẽt. Tandem cũ se una cũ eis in nuptiis repiret. uideretque Driantem a
criter insistentẽ cedentẽq; misere quos cõtingere poterat. & ex suis ẽt plures fugiẽtes timens illius
uirtutẽ & ipse fugã cæpit nessoq; cẽtauro fugiẽti dixit. ut dicit Ouidius. Astillus ille etiam metuenti uulnera
nesso. Ne fuge ad herculeos inquit seruaberis arcus. &c.

De Nesso Isionis & Nubis filio. Cap. XXXI.

Essus ex cẽtauris famosissimus fuit. hic cũ uersutus hõ plurimũ esset. & fuga manus euasisset laphi
n tarũ. in calidoniã abiit. & secus hebenũ eiusdẽ regionis fluuiũ morã trahens. Deyanirã filiã Oenei
regis amauit. tractu uero tpis contigit ꝙ eunte hercule a Calidonia uersus patriã una cũ Deianira
cõiuge ab Hebeno fluuio pluuiis turgido detẽtus ẽ. Cui nessus quasi obsequm præstaturus obtulit se. si na
tans uellet trãsuadere fluuiũ. Deianirã in ripã alterã delaturũ. Quod Hercules annuit. Verũ cũ trãsuadas-
set uelociter nessus. hercule adhuc natãte. ratus suo ardori cõcessum tẽpus. aura ocior cũ Deianira fugam
arripuit. Hercules ãt sumpto arcu: sagitta eũ cõsecutus est. Qui dum se sauciũ cerneret. & pturũ agnosce
ret. ne iultus occũberet. nouã cõmẽtus fraudẽ. cõfestim uestimẽtũ sanguie suo plitũ exiuit. & quasi munus
amoris deianiræ dono dedit. hãc illi asserens eẽ uirtutẽ. ut si illorũ seruaret. posset ab oĩ amore forẽsi in su-
um reuocare herculẽ. dũmodo id ageret ut illo indueret hercules. qd credula Deianira seruauit. & post tẽ-
pus. dũ herculẽ amore Iolis captũ in suũ reuocare uellet. illũ. ut latius in sequẽtibus exprimeret. occidit nes
sus ãt uestimẽto dato expirauit: ut uaticiniũ ĩpleret astili: Statius hũc hebenũ fluuiũ ob mortẽ nessi cẽtaure-
um cognoiat. Et Lucanus de eo dicit. Et meleagreã maculatus sanguine nessi hebenos calidona secat &c.

De reliquis cẽtauris Isionis filiis. Cap. XXXII.

Phyonides. Grineus. Rhethus. Orneus. Lytidas. Medon. Pisenor. Taumas. Mermeros. Pholus.
o Menelas. Abas: Eurimomus. Yreos. ymbrus. Oeneus. Aphidas. Elos. Patreus. Licus. Cromis. Di
ctis. Phareus. Bianor. Gedianus. Liceus. hypason. Tereus. Ripheus. Demolcon. Phlageon. Ilon:
Ephinous. Damus. Dorylas. Cyllarus. Ilionome Fœmina. Thomus. Thelebaos. Pyretus. Ethodus. Phi-
dupus. Nesseus. Odites. Stiphelus. Bromus. Antimachus. Elimus. Pyramus. Latreus & Monicus. omnes
fuere cẽtauri Isionis & Nubis filii: & in nuptiis pithoi. aut cæsi aut fugati a laphitis: ut late in suo maiori uo
lumine testatur Ouidius.

De Perithoo Isionis filio. q genuit polipitẽ. Cap. XXXIII.

Erithous nõ ex nube apposita. sed ex cõiuge fuit Isionis filius: ut dicit Oui. duxerat hippodamẽ au
p daci Isione natus &c. hic ut ferẽ: amicitia ĩtegra Theseo atheniẽsi iunctus fuit: & cũ hippocatiã se-
cundũ Lactã. Secundũ ãt Ouidi. hippodamiã duxisset uxorẽ. ut ait Serui. circũuicinos populos cõ-
uocauit ad festum. ex quo secutum est. cũ in nuptialibus sacris cæteri honorarentur dii: solus Mars
omissus est. quã ob causam indignatus cẽtauris indignãtibus immisit furorem. qui surgẽtes aduersus Laphi
tas ĩ pugnam ut supra dictum est: plures ex centauris cesi occubuere. Lactantius uero dicit hoc in certami
ne laphitas fuisse Deletos. Quod intelligendum est de his laphitis qui centauri erant. Perithoum insuper
uolunt hippodamia mortua: seu ea uiuente. & forte repudiata. Cum Theseo Amico suo conuenisse. Qui
Tunc forte Celebs erat. Se nisi ex Iouis genitis sumpturos uxores: & cum iam Theseus helenam Rapu-
isset. quæ Iouis & Ledæ filia habebatur. Nec altera nosceretur in terris ea tempestate a Ioue genite præter

proserpinā Plutonis cõiugē. cū i celū nequirēt ascēderet ad iferos eā rapturi declinauerūt Verū cerberus aduersus Perithoum isurgēs illū primo interfecit ipetu quē dū iuuare conaref Theseus in magno uitæ fuit discrimine & ultimo a Plutone detētus est Tandē redeunte Hercule ab hispania Geriõe supato & ꝓda igen ti diuite audito pithoi isortunio & captiuitate Thesei a trenaro specu descendit ad iferos ut tragœdus testa tur Seneca intragœdia Herculis furentis Cui obuius cerberus factus ut in eadem tragœdia plenius dicitur ab Hercule uictus atq; triplici ligatus cathena Theseo concessus est aliqui uolūt cerbero ab Hercule barbā decerptā quē liberato Theseo. p trenarō ad superos triplici traxit cathena etiā renitētē Pōponius autē i cos mographia scribit circa Euxini sinus introitū haud longe ab heraclea urbe acherusiā specū esse ad mães us que ut fama. fert peruiū. & ex eo ad superos aiūt icolæ cerberū tractū Sūt ꝑterea nonnulli. q ad augendā fa bulæ fidem cū uenenosis herbis locus abūdet dicāt eas primo ex spuma tracti cerberi natas nec i ꝓcessu a quoquā euelli potuisse Quod hac istoria & fictum est æque ad istoriā ptinet Nam cū clā latronum more nō tanq̄ strenui iuuenes rapturi proserpinā iuissent Peritous & Theseus nocte acerbero cane pithous ut legit occissus est & ab icursantibus detētus Theseus pro cuius liberatiõe hercules ad iferos descendens. i. i regna molossorum primo claua occurētē & oia audentē canē domouit atq; ligauit & theseū sub iterminatiõe bel li plutoni repetiit qui illi cõcessus est & sic cū cane in aticā seu boeciā rediere Per barbā cerbero euulsā au daciā atq; robur debemus itelligere qbus canis priuatus est nā exptus herculis clauam & uisa uiri constācia timidus atq; mutus effectus se uictum cõfessus ē Est eni hoibus barba a natura cõcessa i testimoiū uirilita tis: ut in moralibus placet Gregorio hāc eni quotiēs tāgimus aut uidemus nos esse uiros meminisse debe mus: & nobis ab his quæ minime uirum deceant cauere monemur de reliquis alibi dictum est.

De Polypite Perithoi filio. Cap. XXXIIII.

p Olypitis peritoi fuit filius & hyppodamiæ: ut homerus in illiade dum dicit Illos autem ducebat for tis bello polypitis filius perithoi quem in mortalis genuit Iuppiter hunc polypitem pithoo genuit gloriosa hyppodamia hic ut p eundē homerum patet in catalogo græcorū cū eis in Troianā expe ditionē iuit.

De Britonia Martis. ix. filio. Cap. XXXV.

b Ritona seu Briton nympha fuit cretensis & ut Lactantius asserit martis filia que cum uirgo adhæ sisset Dianæ & ꝑpetuæ facto uirginitatis uoto uenatõibus uacaret eo quot formosa eēt Minoi regi cretensium placuit Qui cum ei renitēti uiolētiā uellet iferre nec aliūde uirgini appafret effugiū se i mare dedit precipitē & sic ab undis absorta est contigit postea ut piscatorū retibus traiceretur eius cadauer in littus porro seu Diane seu Martis turbatiõe factū sit pestis ingens insulæ immissa est quam uide bant cessare non posse icole nisi Diane istituissent tēplū & eā dictynā appellarēt eo ꝙ piscatorum retia qui bus in terram deductū est britonæ cadauer dithia nominentur.

De Euanne. x. Martis filia & Capanei coniuge. Cap. xxxvi.

e Vānes: ut Theodōtius placet Martis fuit filia ex Thebe asopi fluminis cõiuge suscepta: Quæ qdē Euānes cõiunx fuit Capanei insontiss mi hois & ex eo filiū ꝑpit quē Sthenelū uocauere. & credo ego hāc ferocissimā fuisse feminā & ideo Martis dictam filiā Quā ferūt adeo Capaneum uirum suum di lexisse ut dum fulminatus apud Thebas eius funeralia exercerentur poneretur q; Capanei cadauer semiu stū in rogum ferre non potēs tam ingentē animi dolorē sese iniecisse flammis illud urentibus & sic una cū uiro exustam & imixtis cineribus in urnam depositam.

De Hermiona. xi. Martis filia. & Cadmi coniuge. Cap. xxxVII.

h Ermionā poetæ dicunt Martis & Veneris fuisse filiā: eāq; relicta Spinge: a Cadmo thebarū rege in coniugē ductā huic Vulcanū aiūt monille fecisse pulchritudinis isigne sed infausti omnis portanti & hoc ob odium in eā susceptū qd ex adulrerio coniugis nata sit Ex hac isup Cadmus. iiii. suscipit filias: & postremo ut aiunt in serpentes uersæ in mortē usq; mansere Cuius fictiõs abscōditū hoc esse potest Primo Veneris filia fuit hermiona quantum ad Cadmum qa pulchritudinis seū facetia sua po tens fuit i Cadmum ueneream imitteret flāmas: i. libidinosam flagrāciā ꝙ Veneris ē. & hoc iquātū ob ipius desideriū Spingē pristinā cõiugē abdicauit Martis uero filia ideo dici pōt: qa eidē cadmo cā fuit belli Nā ut dicit Euseb. palephactū inducens i testē Spingos ꝑpter zelum hermionæ a Cadmo cuius erat uxor discef sit & cō festim in eum bella cōmouit & sic Martis filia. i. belli cā Cadmus assūpsit uxorē Monile āt ifaustū a Vulcano cōditū accipi pōt ꝑpter ifaustum huiusce matrimōii exitū eo ꝙ ab āphione & zeto regno priua ti & i exilio pulsi sunt: qd āt in serpētē uersa fit: pōt itelligi: seu qa exul circa ifima uti serpentes icedūt. se cū uiro exercuit ubi dū regnaret uacabat excelsis seu qa p diuersa post exiliū nūc huc nūc illūc errauere ut ser pentes seu quia effecti senio pectus in terrā uersus uti serpentes faciunt: q pectore ꝑgradiuntur incessere.

De Hyperuio. xii. Martis filio. Cap. xxxviii.

h Yperuiū martis fuisse filiū asserit in libro naturalis historiæ Ply. de quo nil aliud reperisse memini. nisi ꝙ idem Plinius dicit eū. s. primum fuisse: qui occidit animal. & ob id puto cum opus sæuum ui sum sit. martis filium dictum:

De Etholo. xiii. martis filio. Cap. xxxix.

e Tholus martis fuit filius. ut Pli. in libro naturalis hystoriæ testat. eiusque fuisse cōpertum iaculum dicit. Credo ego hunc etholum regem fuisse etholiæ. & ab eo forsan denominatā fore regionē il lam: in qua cum bellicosi plurimū populi sint. & ipse etholus. ut in euentum eius ostendit cum bel licosus homo esset: ab ipsis etholis martis filius dictus est.

De Remo. xiiii. & Romulo. xv. martis filius. Cap. xl.

Emus & Romulus seu romus. ut ueteres asseruere Romani. Martis fuere filii. ex Ilia uestali uirgi-
r ne suscepti: Ex qbus ubi de fastis refert Ouidius. q cũ Ilia urna sumpta iret aquã latura pro sacris
sub salice fessa cõsedit: & canẽtibus auibus ĩ sõno soluta: a Marte uisa & oppssa ẽ. ei uero dormiẽ-
ti uisũ ẽ. se ĩ cõspectu ignium uestalium stare: & in focos uittas laneas: quibus obumbratum caput habebat
cecedisset: & eis duas cosurgere palmas. quarũ altera maior ramis totum occupauerat orbem. Quas cum
moliret̃ patruus excidere. a pyco martia aue. & lupo tutatæ sũt. Quæ cũ ex eo cõpressu. quẽ dormiẽs passa
fuerat gemios pepisset: iussu Amulii regis albanorũ patrui sui ut pijceret̃ ĩ tybrim delati cũ ĩtumuisset pri
diani hymbris cã flumẽ nequeũtes delatores deuenire ad alueũ illos ĩ ripã de posuere: ibi aliqdiu apyco nu
triti aduẽit lupa q̃ catulos pdiderat & admotis labellis eorũ uberibꝰ eos educauit Figmẽti huius rõ satis sũit
ex Romãorũ ãnalibus. Hẽtur. n. p cõpto Iliã ex ĩcognito pr̃e uno partu remũ & romulũ pepisse: sic uittæ uir
ginitatis testimoniũ ferẽtes ĩ ignẽ cecidere: duo nati duæ fuerũt palmæ: qa uictoriosi fuere iuuene s. sed al-
ter magis. s. romulus q romanũ fũdauit impiũ. p qd oĩs orbis suis & suorũ: s. uictoriis subactus ẽ. ĩ hoc sæui
re uoluit patruus dũ abiici iussit. a pico ãt educatos iõ dixere. q. pycus formicis alat̃: p q̃s agricolæ ĩtelligũ
tur sic. & ipi a fausto pastore regio. q & agricultor erat collecti. & seruati sũt. & a lupo nutriti ẽt sũt: qm̃ ab ac
cha laurẽtia faustuli cõiuge iactati & materna solertia gubernati fuere. q̃ lupã uocauere. eo q nobile scortũ
fuit. & tales nũcupant̃ lupæ. ob auaritiã. cã cuius pudicitiã pstrauere. & ide in hodiernũ usq cellulæ taliũ lu
panaria appellant̃. qd ãt ex Marte geniti sint ad cõtegẽdã cõditorũ tã inclytæ gẽtis ĩfame originẽ adinuentũ
ẽ. cõueniẽtibꝰ ẽt moribus iuuenũ figmẽto nã rapaces & predones & elati aĩ atq bellicosi fuere. de qbꝰ dicit
Titus Li. qd cũ amulius numitorẽ fratrẽ regno expoliasset. Lausũ eius occidit filiũ. & iliã ad auferendã spẽ
plis uestalẽ dicauit uirginẽ ex q̃ cũ nati gemini & iussu Amulii ẽent expositi. a faustulo regũ cõscio æducati
& ad ætatẽ usq puberẽ deducti cũ rapinis & latrociniis uacarẽt stirpis eorũ facti cõscii & fraudis Amulii ex
cõposito cũ captiuis a sociis duceret̃ alter. & alter q̃si accusator cũ cõsociis ad amuliũ uenisset. cõsurgẽtibꝰ
hic accusatore ide accusato ĩ regẽ. eũ occiderũt: & genus pfessi suũ: auo eorũ Numitori seni regnũ restitue
re. Ipi uero. ubi nũc Rõa ẽ sibi cõdidere urbẽ. Et dũ de se uterq nouæ urbi nomẽ uellet ĩponere ĩ hãc cõcor
diã ex cõposito deuenere. ut siqs faustius sũpsisset auguriũ ex diuersis mõtibꝰ. is nomẽ ĩponere ciuitati. Ex
quo secutũ ẽ. ut sex uolture s uideret remus. xii. romulus q̃obrẽ qm̃ plures uidisset. romã a se nũcupauit ur
bẽ. Remus ãt postea. qa sulcũ loco muri signatũ cõtra edictũ romuli supasset. seu aliã ob cãm. a romulo ui
sũ sit. a Fabio romuli duceremus cultro pastorali occisus ẽ. Et sũt q arbitret̃ eũ ibidẽ sepultũ ubi futuri mu
ri uestigiũ trãsgressus ẽ. ostẽdunq odierni pyramidẽ ĩ mura saxis ĩ altũ egestã cadaueri eius supædificatã.

De Romulo tantum. xy. Martis filio. Cap. LI.

Omulus Iliæ & Martis fuit filius: ut supra pxĩo mõstratũ ẽ. Esto dicat Seruis hũc Romũ appella-
r tũ fuisse Verũ p Romo Romulus blãdimẽti cã dictũ Nã gaudẽt dimunitiõe blãditiæ. Hic quidem
primus fuit Romanorũ rex bellicosissimus hõ. adeo. ut merito Martis filius credet̃ Nulla. n. ei qes
unquam fuit. Hic. Multos ex adiacentibus urbi populos armorũ ui suæ ditioni subegit. Ft quoniam uir bel
lorũ fuit pauca sacra apud nouũ populũ quẽ ex fugitiuis & latrõibꝰ asilo facto cõgregauerat & sabinas mu
lieres fraude captas cõgregatis cõcesserat ĩstituerat Sed ĩter alia laurẽtalia ĩtulit hãc ob cãm ut dicit Macro
bius qa ut macer ĩ istoriarũ libro. refert faustuli cõiugẽ accã laurẽtiã Romuli & Remi nutricẽ regnante Ro-
mulo Carutio cuidã tusco diuiti nuptã auctãq præmortui Carutii hæriditate. Romulũ quẽ nutriuerat hæ
redẽ liqsset & sic ob id pietatis cã festũ laurẽtaliũ ĩstitutũ nõnulli aliter opinãt̃ dicẽtes. nõ a Romulo sed ab
ipsa acca laurẽtia hoc introductũ sacrũ & a Romulo cõtinuatũ Quæ opinio roborari uidet̃ auctoritate ful
gẽtii. q in lib. antiquorũ sermonũ dicit sic Acca laurentia romuli nutrix cõsueuit p agris semel ĩ ãno sacrifi
car̃ cũ. xii. filiis suis sacreficiũ pcedẽtibus ũde dũ unus mortuus eẽt: pp nutricis gratiã Romulus ĩ uicẽ defũ
cti succedere pollicetur: unde & ritus pcessit cũ. xii. & hi. xii. q sacreficarẽt deiceps Aruales dicti sũt fratres
sicut Rutilus geminus in libris põtificalibus memorat. Hic insup annũ: primus Romãis ex. x. mẽsibus ordi
nauit: Quorũ primũ a Marte pr̃e martiũ appellauit. pterea centũ fore patres instituit. quos Senatores nũcu
pauit. & q ex his nascebant̃ patricii dicebant̃. Inde sedato sabinarũ ob raptũ mulierũ bello diuisit in curias &
eqtum tres cẽturias descripsit. & alia multa fecit bellica potiusq̃ pacis tpa pspectãtia. Inde multarũ ĩsignis ui
ctoriarũ. dũ apud capreas paludes: ad recẽsendũ exercitũ cõtionẽ haberet coorta subito tẽpestate maxima
cũ fragore cæli & tonitruorũ strepitu ingenti: atq dẽso nymbo contectus ẽ. adeo ut eius cõspectus auferret̃
a plebe. nec ulterius ĩ terris postea uisus ẽ. Creditũq a pr̃ibus: eo q plebi uideret̃ fauere nimis trucidatũ &
in paludẽ cadauer eius deiectũ. Sed postq̃ plebs nobilitatis metu aliquãdiu tacuit a nõnullis initio fcto deũ
deo natũ regẽ parentẽq urbis Romanæ salutare cœpere & uota exhibere. Quã stolidã opinionẽ unius no
bilis uiri cõsilio roboratã aiunt. Nã Iulius pculus q ex stirpe Aeneæ creditus cu Remo Romuloq alba reli-
cta Romã deuenerat. & in ciuitate sollicita desiderio pditi regis in cõcionẽ prodiit. romulus qrites parens
urbis huius prima hodierna luce cælo repẽte delapsus se mihi obuiũ dedit. cũ pfusus horrore. uenerabun
dus astitisset. petẽs cõtra. ut ĩtueri fas esset. Abi nũcia inqt romãis cælestes ita uelle: ut mea Roma caput or
bis terrarũ sit. pinde rẽ militarẽ sciãt. & ita posteris tradãt nullas opes humanas armis romãis resistere pos-
se. Hoc inquit locutus sublimis abiit. Ex quo factũ ut sub noĩe quirini. sic enim qa hastus incederet. & hasta
quiris sabina ligua diceretur appellatus. & deus habitus sit. Plinius tñ ubi de uiris illustribus dicit. Romulũ
a curibus Sabinorũ oppido romanos appellasse quirites. decessit qdem postq̃ annis. vii. &. xxx. regnasset &
regnare cœpit anno mũdi. iiii. M. cccc. xlv. natus ãnorũ. xv. ut scribit in libro tẽporũ Eusebius. Et quoniã ul-
timus ex compertis ex prole Martis est libello nono secum libet finem imponere.

In decimo cum stirpe tua Neptunne notaris.

Neptunnum qui genuit.

Piragmonē

Polliphemū

Steropem

Taram

Bergionem

Tilemone

Brontem

Ericem

albionem

Dorum

Siculum.

Vacat

Busirim.

Irceum

Lignum.

Brisaonem.

Pegasum

Ephialtes.

Othum

Sicanum

Pelasgum

Bute qui genuit.

Mellionem

filias.

Nauplius qui genuit.

Palamedē

Onchestus qui genuit.

Megareū qui genuit

Ippomenē.

amicum qui genuit.

actorionē

Peliam qui genuit

Occipitem.

aonem

mesappū

acastum.

Leleum

Aellum

Phorcum qui genuit.

Medusam.

Nicteum qui genuit

Nictimnes.

Stenionē.

Euriales.

Nelus qui nuit

nausitheū qui genuit

Egeus qui genuit

Pirone

piclimeno.

Medus

Battum

Scillam

Thoosam

anthiopā.

Ritinorē qui genuit

arithim.

alcinoum qui genuit

Cronium.

Nestorem qui genuit

Teseum q genuit

Vacat

demophoonte

alioum.

Liconium

anthilochus

aritionem.

pisistratum

antigonum.

Ippolitum qui genuit

Tirbium

Perseum

Trasimedem.

Polycastis

Echesinem

Nausithoam

laodamante

Stratium

Genealogiæ deorum gentium Liber decimus. Prohoemium.

EDIterraneum mare aphrico & asiatico atq; euripo littore terminatum mille conspicuum insulis opere Herculis regum inclyte inter Abilam & Calpē occidentalia promōtoria: quæ Pomponius columnas Herculis uocat: ad terras demissum nostras ex oceano uetustissimi homines credidere. Ex quo sic deo sua liberalitate nostris opportunitatibus prouidente ingens mortalibus commodum consecutum est. Quid enim spectare diuino præstante lumine rates humano excogitatas ingenio: & artificio fabrefactas: nunc remigio sulcantes undas: nunc uelo tenso uentorum impulsas spiritu: quibus oē grande defertur onus. Quid eorum excogitare audaciam: Qui se primo undis incognitis: & inexpertis flatibus credidere: horror equidem est horum tamen: & si non semper utplurimum tanta fuit fides aut audientium fortuna: ut transfretantes peregrinatione longinqua: non dicam cursu solum: sed uolatu celeri delati aurū metallaq; cætera eois: uestes purpureas: & aromata: lapides p̄ciosos: & ebora occiduis: peregrinas aues: & balsama: ligna nostris syluis incognita: gūmas: & sudores arborū reliquos: radicesq; non omni solo familiares: ex quibus tam sanis q̄ ægris corporibus medicamina: atq; oblectatiōes sequuntur innumeræ. Et quod non minimum humani generis. r. p. bonum est. His agentibus nauigationibus maris huius factum est: ut cymber: & celta altero orbis angulo nonnunquam sentiant: qui sint Arabes: quid mare rubrum: quid & sabea nemora sudent: hyrcanus: & tanais incola athlanticos noscant hesperidas & eorum etiam gustent aurea mala. feruentes ethiopes & Nilum & lybicas postes gelidus Hyperboreus lustret & sarmata. sic & Hispanus Maurusq; uisitatus uisitet: persas & indos & caucasum: & tyles ultima calcet taprobanis littora: & cum sua inuicem permutan bona non solum mores legesq;: & habitus misrentur fit: quinimmo qui se dum alterum intuetur ex altero q̄ sit mondo: nec uno eodem secum illo ambiri oceano arbitratur ritus miscet fidem mercimoniis cōmunicet: amicitias iungat: & dum sua docent ydiomata: discant & aliena. & sic fit ut quos fecerat distantia locorum extraneos nauigatio iungat: faciatque concordes. Sunt præterea & alia multa: quæ si tanta non sint admiratione conspicua sunt forsan utilitate continua cariora: præbet hoc mare lembis infinita piscationum cōmoda: quibus fit: ut opipares diuitum mensæ magnis: atque sapidis piscibus onerentur: & pauperes minoribus nutriantur. Hoc insuper præstante tranquillo ex insulis fertilibus pecora iumenta atq; frumenta: & opportuna quæcunq; uictui & continentem etiam alterutrum deferantur: dat ualidis infirmisq; lauacra & sale suo ualere facit insipida: humectat adiacētes undiq; terras eiusq; meatu subterrāeo fistulas implet: ex quibus fontes habemus & flumina: quorum nisi suscepto adesset: incoualibus maxima hominum peste marcerent. Quid multa referam: hoc tam singulare bonum cunctis: ut prisci finxere poetæ indiuisione regni trium filiorum Saturni Neptūno contigit: & eius dictus est deus: cuius qm̄ prolem explicaturus sum: libuit meipsum per eius beneficia circumagere paululū. Vt si dum aliorum nauigans posteritates exquirens: si absque periculo cimbulæ meæ sulcare permisit: nunc exquirenti suam tranquillum se præbeat. Quod oro: ut ille faciat qui illud in cathaclismo īfra littora reuocauit.

De Neptūno nono Saturni filio. Cui. xxxv. fuisse filios legimus: quorū hæc sunt nomia. Primus Dorus. ii. Amicis. iii. Phorcus. iiii. Albion. v. Borgiō. vi. Tara. vii. Polyphemus. viii. Tilemus. ix. Brōtes. x. Steropes. xi. Phragmon. xii. Nasicheus. xiii. Meliō. xiiii. Acterion. xv. Aon. xvi. Mesappus. xvii. Busiris. xviii. Pegasus. xix. Nictheus. xx. Irceus. xxi. Pelius. xxii. Neleus. xxiii. Cignus. xxiiii. Chrisaor. xxv. Othus. xxvi. Ephialtes. xxvii. Aegeus. xxviii. Onchestus: xxix. Pelasgus. xxx. Nauphilius. xxxi. Ceceno. xxxii. Aello. xxxiii. Occipite. xxxiiii Sicanus. xxxv. Siculus.

Capitulum primum.

Eptunus Saturni & Opis fuit filius & dū natus ē a matre fuit abscondītus: ne a Saturno occideretur: ut in Sacra hystoria legitur. Hūc ueteres maris dixere deum quod ex carmine Maronis patet dum dicit. Maturate fugam regique hæc dicite uestro. Non illi imperium pelagi seuumque tridentē sed mihi sorte datū. Neptuno supra. Quod forsan ab Homero sumptum est: dū in persona Neptuni sic ī Iliade dicit. Tres enim a Saturno sumus fratres quos genuit Rhea. Iuppiter & ego. Tertuis autem dites mortuis dominans. Tripliciter autem omnia diuisa sunt: cuilibet autem contigit honor: certe mihi contigit antiquum fretum habitare semper &c. Huic præterea dicit Albericus uxorem fuisse nomine Amphitritem: & amplissimam: sed ex pluribus mulieribus prolem. Et cum illi currum comitesque dederint: qualiter p̄ regnum incedat suum pulchræ describit Virgilius dicens. Iungit equos currum genitor spumantiaque addit. Frena feris manibusque omnes effundit habenas Ceruleo per summa leuis uolat æquora curru. Sub sidunt undæ tumidumque sub axe sonanti. Sternitur æquor aquis fugiuntque uasto æthere nimbi. Tum uarie comitum facies imania cæthe. Et senior glauci chorus sonousque Palemon. Tritonesque citi phorcique exercitus oīs. Leua tenet thetis & melite panopeaque uirgo. Nisææque eploque talial cymodoceque &c Sed Statius aliter eius describit excursum dum dicit. Qualis ubi æolio demissos carcere uentos. Dux præ se neptunus ait magnoque ualātes: Iniicit ægeo tristis comitatus eunti. Circum lora fremūt nimbique hyemesque profundæ Nubilasque euulso terrarū sordida fundo Tēpestas &c. Huic īsuper de impositione nominis: cum Minerua litigium fuit: quod quoniam ubi supra de eadem dictum est. satis plene describitur reiterasse superuacaneum duxi. Sic & de muris Troiæ ab eo & Apolline constructis. ubi de Laomedonte legitur. inue

nitur. Volunt eum insuper Iunonis fuisse alumnum & loco sceptri gestare tridentem & rerum illi fundamenta sacrata. Ex quibus quid senserit decepta uetustas uidendum est. Neptunus maris deus a fingentibus dictus est. eo ꝙ sic in sacra legitur hystoria: Iuppiter Neptuno imperium dat maris ut insulis omnibus & quæ secus mare loca essent omnibus regnaret &c. hinc poetæ postmodum ubi regem dixisset hystoriagraphus. deum fingendo dixere quæ fictio adeo adoleuit. ut etiam qui se prudentes arbitrabantur infanda credulitate caperentur. Amphitritem aūt illius ideo dixere coniugem: quia semper mari iunctus sit sonus qui ubiq; in littus fit. in circuitu orbis proiicientibus sese undis in terrā dicitur enim amphitrites ab amphi. quod est circū & triton maris sonus & sic circunsonans. Currus autem habet designare motum eius in superficie qui cum reuolutione & rumore fit ut currus faciunt rotæ De eius incessu & comitiua quod a Virgilio scribitur redeūtis in tranquillitatem maris mos seu natura ponitur. A Statio uero contrariū designatur qualiter. s. ex tranquilitate mare efficitur procellosum. Mare autem Iunonis fuisse alumnum ideo dictum est. quia aer ex aquis suscipit incrementum ut ubi de Iunone dictum est. Tridens autem sceptrum illi concessum triplicem aquæ proprietatem ostendit. Est enim labilis. nabilis. & potabilis. fundamenta uero illi cōsecrata sunt quia eius opere terra moueatur. & ob id ab homero uocatur sæpissime Ennosigeos quod idem est quod terra mouens & propter hoc uoluerunt insipidi id quod sibi sacrum esset ab eo deberi seruari. O q̄ male legerant dauidicū illud. Nisi dominus ædificauerit do. in uanum laborant qui ædificant eam. & hi potissime qui Neptuno fundamenta commodāt: cum nil stabile: nisi fundetur in petra: petra autem Cristus est. Vocant eum Neptunum: ut ait Rabanus & Isidorus: quod nubat: idest mare terram tegat: uel ut dicit Albericus: eum a nando dictum quasi ob id moueatur quod in eo res natent. Ridiculum est ob id inopinato regis nomine uelle regni qualitates exprimere.

De Doro primo Neptuni filio. Capi. II.

d Orus ut dicit Seruius Neptuni fuit filius: quem alii in parte græciæ regnasse uolunt: ibiq; tantæ fuisse auctoritatis: ut omnes apud quos gessit imperium: ab eius nomine dori nuncupati sint. Isidorus uero ubi de æthimologiis: & Rabanus in libro de origine rerum dicūt. Dorus Neptuni & Elopis filius fuit: unde Dori nomen & originem ducunt: sunt autem græciæ pars: ex quibus etiam cognominata tertia lingua græcorum: quæ dorica appellatur. Cur autem hic neptūni dicatur filius: talis uidetur ratio. primo enim possibile est eum neptūni regis fuisse filium & tam uirtute sua: q̄ auctoritate patris in magnum deuenisse nomē: ut fit: & de hoc satis dictum sit. Consueuere præterea ueteres: & potissime qui generosi erant animi a propriis sedibus ad alias transmeare nonnunquā motu proprio ob cupiditatem gloriæ & aliquando seditionibus pulsi: uel alia necessitate coacti. qui eo ꝙ nundum ubiq; peruii essent montes & tenebrosa uetustate nemora complerent omnia: quia littora colerentur: tantum mediterraneis fere neglectis locis nauigio ferebantur & ubi applicabant: seu in littore occupato: seu sponte incolarum suscepti: si uidetiū opinione erant uel efficiebantur insignes: dum nationis eorum alia non haberetur ab incolis rudibus noticia: ꝙ per mare uenissent: & ut etiam eius originis gloriam ampliarent: confestim neptunno attribuebant: eumq; neptunni filium nuncupabāt. Si forsan huiusmodi homo terrestri aduenisset itinere: terræ illum filium esse dicebant quod multis contigisse indocta testatur antiquitas. Et ne sæpius reiterandus sit sermo sic de reliquis Neptūni filiis: ni alia ratio demonstretur: intelligendum sit.

De Amyci uel Amyco Neptūni filio qui genuit Buthem. Cap. III.

a Mycis uel Amycus filius fuit Neptūni & Melites nymphæ secūdum Seruium: qui eum dicit a polluce certamine superatum. Quod Lactantius apertius explicans dicit quod cum pollux cum argonautis ad bebritium nemus appulisset: & eum Amycus bebritiorum rex ad cestuum prouocasset certamen haberetque semper hanc consuetudinem ut insidiaretur intrantibus bebritium nemus & sub titulo euocationis in certamen illud aduenas deduceret & occideret: contigit quod cum in illud perduxisset Pollucem & superatus illi uellet uim inferre: cōuocatis a Polluce sociis ibidem occisus est: ubi alios occidere conuenerat. Theodontius uero dicit hunc ex Melanthone Prothei sænis filia Neptunni fuisse filium. Verum ego magis Seruio credam: cum dicat Leontius eum ex melita insula haud longe a Sicilia ibidem deuenisse & bebritiæ regnum uiribus occupasse. Est enim bebritia regio quæ postea bithynia nuncupata est proxima troadi.

De Buthe Amyci filio qui genuit Ericem. Cap. IIII.

b Vthes: ut asserit Theodontius: filius fuit Amyci regis bebritiorum. Quem dicit Leontius ob patris sæuitiam eo ab argonautis ceso regno pulsum & cum melita auitum regnum repeteret: post aliquales errores paruo nauigio drepanum in sicilia deuenisset: ibidem a lycaste nobili atque pulcherrima ea tempestate meretrice hospitio susceptus est: qui cum forma ualeret & moribus & ætate: a lycaste facile adamatus est: cuius cum esset usus contubernio: ex eo filium suscepit: quem Ericem nuncupauit. Et quia Lycastes ob eximiam pulchritudinem & meretricium ab incolis Venus uocaretur: fabulæ datus est locus Buthem. s. Ericem ex uenere susceptum.

De Eryce Buthis filio. Cap. V.

e Ryx: ut Theodontio placet: filius Buthis & Veneris. Seruius autem dicit Neptunni & Veneris & ex numero argonautarum fuisse: & ait ꝙ cum Venus spatiaretur in littore siculo a Neptunno oppressa Ericem concepit. Quod prædictis male consonum est. Esto dici posse Buthem hominē exterum & a mari uectum Neptunnum dici. Hic Eryx regnans in sicilia & uiribus potens hospitibus legem posuerat: ut secum cestibus decertarent: qui tandem ab hercule ex hispania redeunte

uictus occubuit. Sane Theopontius historiã continuãs generationis eiusdem dicit: ꝙ cũ tam iure parẽtũ q̃
maximarum diuitiarũ meretricio q̃sitarũ licastis amplissimũ in eo siciliæ angulo dominiũ possideret: & ultri=
bus Butis etiam ampliatum ea moriente Eryx tam thesauro q̃ egregio matris titulo: licet falso elatus se loci
regẽ dixit: & in culmine propinqui drepano mõtis tẽplũ ingens cõstrui fecit: quod matri dicauit: & uocari ius
sit tẽplũ Veneris erycinæ. Tandẽ insolens nimiũ ab hercule occisus ẽ & in monte sepultus ubi matri condi=
derat templum.

De Phorco. iii. Neptunni filio: qui genuit Batillum: Theoosam: Scyllam: Medusam: Stennionem: & Eu=
rialem. Cap. VI.

p Horcus: ut dicit Seruius: Neptũni & Thoosæ filius fuit. hunc dicit Varro regẽ fuisse corsicæ & Sar
diniæ: & ab Athlante rege nauali certamine superatũ: & cum magna exercitus sui parte obrutum
quãobrẽ socii qui fuere superstites in suam consolationẽ eũ in marinum deum fuisse conuersum
dixere: & sic maris dictum est deus: fauentibus poeticis fictionibus desiderio attestantium: & sic ui
detur ea demersione phorcum sibi deum patrem & deitatem quæsisse.

De Bathillo Phorci filio. Cap. VII.

b Athillus: ut dicit Theodontius filius fuit Phorci: & marini monstri: de quo & si quedam alia referat
litteris a litturis deletis legisse non potui: nec aliud usq̃ alibi uidisse memini.

De Thoosa Phorci filia: & matre polyphemi. Cap. VIII.

t Hoosam dicit Seruius Phorci fuisse matrem: Verũ homerus in odyssea eiusdem Phorci dicit fuis=
se filiam. Sic. Anthicheum Polyphemum: cuius potentia est magna oĩbus in cyclopibus. Thoosa
aũt ipsum genuit nympha phorcinos filia maris sine fece prædominantis. Et sic apparet hanc phor
ci filiam fuisse: & ex Neptũno peperisse Polyphemũ cyclopem. Nec aduersatur quod dicit Serui=
us eã phorci matrẽ: cũ duæ potuerint esse eodẽ nũcupatæ noĩe: quarũ altera fuit mater altera uero filia.

De Scylla filia Phorci. Cap. IX.

s Cylla: ut ait Seruius Phorci & crotheidos nymphæ filia fuit: quã ut ait Oui. Claucus ex Anthidõe
ciuitate marinus deus amauit: & quoniam illam cyrci filiæ solis quæ illũ diligebat præponeret. ira
ta Cyrces fontẽ: in quo cõsueuerat scylla lauari uenenis infecit: adeo ut dũ descendisset scylla in
eũ more solito pubetenus repente in uarias est mutata formas. Attamẽ cũ suã deformitatẽ horre
ret: sese in propinquũ præcipitauit mare. & Clauci amãtis sui opere dea marina facta est. Alii marinũ mon=
strum effectã dicunt: cuius formã sic describit Maro. At scyllã cæcis cohibet spelũcha latebris Ora exertantẽ
& naues in saxa trahentem. Prima hoĩs facies: & pulchro pectore uirgo Pubetenus postrema ĩmani corpor
pistrix. Delphinũ caudas utero cõmissa luporũ Prestat trinacrii metas lustrare pachini &c. Homerus autem
longa carminũ serie aliter in odyssea describit fere in hac sentẽtia. Dicit enim eã latrantẽ: & catuli uocẽ habe
re nuper geniti: aspectu horribilẽ: & pedes habere. xii. cũ sex capitibus: & in oẽ caput os ingẽs cũ trinis ordi
nibus dentiũ plenis nigra morte: eamq́ in spelũcæ medio morantẽ capita extra mittere in profundissimum
mare: piscariq́ ut delphines capiat uel balenas. Leontius aũt alia a superiori de scylla recitat fabulẽ. dicit. n.
ꝙ cũ scylla misereretur Neptũno amphitrites eius cõiunx cõmota zelo sparsis in aquis farmacis: in q̃bus laua=
ri cõsueuerat: eã uertit in caninã ferã: quã hercules cũ præda Gerione hispano superato rediẽs: eo ꝙ sibi bo=
ues abstulisset occidit. Verũ illã pater eius reuocauit in uitã. His præmissis quid cõtegãt enucleandũ est. Sunt
ergo qui extiment olim in littore calabro freto tenui a siculo separato aduenã fuisse mulierẽ summa pulchri
tudine: & astu plurimo ualentẽ: & cũ feruenti ureret̃ pruritu modestia morũ & honestate oris: q̃bus uirginẽ
seu pudicissimã fingebat matronã: illectos hospites in cõcupiscentiã suã nudabat substãtiis: & hinc datũ fabu
læ locũ. Fulgentius autẽ de ea aliter sensit in mortalem sensum æque fictionẽ trahẽs: & dicens sic. Scylla enĩ
græce quasi exquina dicta est quod nos latine confusionẽ dicimus: & quid confusio: nisi libido est: quã libidi=
nẽ Glaucus amat. Glaucus enim græce luscitius dicit̃. unde & glaphcomata dicimus cæcitatẽ ergo oĩs qui
luxuriã amat cecus est. Nã anthedonis filius dictus est. anthedon enim græce quasi anthudon quod nos la=
tine cõtrariũ uidens dicimus. ergo lippitudo ex contraria uisione nascitur. i. ex re contraria uisui. Scylla uero
ĩ modũ ponitur meretricis: quia oĩs libidinosa canibus lupisq́ ĩmũdis atq́ spurcidis & hiulcis hoĩbus ingui
na sua necesse est misceat. Iuste ergo lupis & canibus mixta. Quã circes odyssi dicitur. Cyrces manus diiudi
catio uel operatio nuncupat̃: quasi cyronere. Laborẽ enim manuũ & operationẽ libidinosa mulier non dili=
git. Hæc ille. Glaucus autẽ supra ubi de cyrce pro maris spuma sumptus est: qua abundat cyrceus mõs ĩ ra=
dicibus suis rõne scopulorũ: circa quos mare impulsum frangit̃: & sic scyllæ scopulus. tamẽ de hoc satis ubi
de cyrce. Salustius autẽ dicit saxũ esse simile terebratæ formæ procul uidentibus. Canes uero & lupi ob hoc
ex ea nati fingunt̃: quia loca plena sunt monstris marinis: & saxorũ asperitas illuc imitatur latratus canũ. sed
nos paululum figmentis explicati adaptemus. Certissimũ est exparte Italiæ in conspectu littoris tauromeni
tani saxa esse ingentia atq́ cauernosa: & acuta: & cultrorũ ritu secantia: & se in fretum siculũ protendentia ĩ
quo eo motu: quo oceanus assidue agitatur: fluxu. s. & refluxu adeo cursu uelox: & impetuosum fert̃ mare:
ut nil cerius uideatur aut potẽtius. Præterea flantibus ab arthoo in austrum uentis: & ab austro in arthoum
tanto impetu eo in freto in se undas impellunt: ut percussionibus sui in cælum usq́ uideãtur efferri: ex quo
tam impetuoso motu fit: ut intrantibus undis cauernas scylle rumor causetur ingens: qui hincinde fractus
latratus canum: ululatũq́ luporũ imitatur: & quoniã in uacuũ semper declinant aquæ: fit ut eis descenden
tibus in cauernas scylle secum potentius impetus si sint nauigia trahat: & sic ex ueritate contingentium con=
stat Virgilii fictio: ꝙ illi multa sint capita: ut dicit Homerus: nihil aliud est q̃ pluralitas scopulorum ibidẽ dũ

se retrahunt unum caput in altum extollentium: quibus iuxta numerum: ut pedes sint: idest fundamentum eorum opportunum est. Ora autem plura & dentium ordines: nil aliud q̄ crebras eurypos intersecantia saxa discurrentes ostendunt: qui quidem nigre morte: idest mortis periculo illos intrantibus pleni sunt: quod delphinis piscetur aut balenis. ideo dictum est: quia locus ille semper magnorum & monstruosum piscium abundans sit. Quod autē dicebat Leontius scyllam misceri Neptūno euidens est: nam ut patet in mare protenditur saxum: & quoniam ibi fit tempestas & sonoritas assidua: ideo fictum est ab amphitrite pharmaca fuisse iniecta. Quod autem illam occiderit hercules dicit Theodontius ob id fictum: quia unius cyclopis filius inter saxa scyllæ perierit: quāobrem in ultionem suam cyclops maximis molibus loco iniectis ora scyllæ clausit: & in uium fretum fecit: & ob id mortua scylla dicta est: tractu tamen temporis omnia iniecta in se retrahens mare locum redegit in formam pristinam: & sic a phorco suscitata est filia. Scillam autem phorci fuisse filiā dicit Theodontius a philocoro testari: eamq; cū sardinia stenleno Corinthio nobilissimo iuueni mitteretur in coniugem: ibidem perisse: & loco reliquisse nomen

De Medusa Stēnione: & Euriale gorgonibus & filiabus phorci. Cap. X.

m Edusa Stēnio & Euriale phorci filiæ: & ex monstro marino susceptę fuere: ut dicit Theodontius Hæ quidem gorgones appellare fuere: & uetere testante fama inter omnes tres unum tantū oculum habuere: quo utebantur uicissim: & ut scribit Pōponius mella in cosmographia insulas dorcadas tenuere: quas esse constat in oceano æthiopico ex oppisito æthiopum hesperidum. Quod & a Lucano testari uidetur: ubi dicit. Finibus extremis libyes ubi feruida tellus Accipit oceanum demisso sole calentem Squalebant late phorcinodos arua medusæ: &c. His insuper hanc fuisse proprietatem aiunt: ut quoscunq; eas intuentes in saxa conuerterent. Has duas tātum fuisse dicit Ouidius: Cuius introitu geminas habitasse sorores Phorcidas unius sortitas luminis usum: &c. & hoc q̄tum ad omnes tres dictum sit. Nunc autem fictionum sensum libet inserere & ante alia has ego phorci regis sardiniæ: de quo supra filias fuisse n̄ puto: sed alicuius alterius phorci apud insulas dorcadas ea tempestate regnātis. Monstri aūt marini ideo filias dictas puto a similitudine monstrum enim marinum balena est: cuius inter proprietates dicunt. hi qui animalium exquisiuere natura hanc esse: ut dum os aperit tanto odore cuncta circumpleri: ut omnes ad eam ꝓpinqui conueniant pisces: ipsa autem quos uult capit donec eius expleatur fames. Et quia equo modo phorcinides mirabili pulchritudine sua ad se uidendas omnes attrahebāt homines mōstri filie dicte sunt. Eis unū tantum fuisse oculum ob id fictum uidentur credere Sorenus & deonigdus antiquitatum historiographus: eo ꝙ unius & æque pulchritudinis essent. Ego autem reor eo ꝙ ex eis intuentium omnium unum & idem esset iudicium. Quod autem prospectantes in saxa conuerterent: ob id fictum existimo: quia tam grandis esset earum pulchritudo: ꝙ ea uisa stupescerent intuentes: & muti atq; immobiles non aliter q̄ si essent saxa deuenirent. Gorgones autem dicte sunt quia ut dicit Theodontius: cum moriente patre ditissime remansissent a deo rem curauere suam: ut auctis diuitiis plurimum a suis hoc cognomine uocarentur: quod sonat terræ cultrices: nam græce georgi agricultores dicuntur. Fulgentius quidem longe aliter sentit. Dicit enim tria esse terroris genera: quæ per nomina harum demonstrantur. Stennio nanq; debilitas interpraetatur: idest timoris initium: quod tantum mentem debilitat. Euryale uero idem est qđ lata profunditas: idest stupor uel amētia: quæ profundo quodam terrore mentem debilitatem spargit. Medusa autem obliuionem significat: quæ non tantum mentia turbat intuitum: uerum etiam caliginem ingerit uisus hic terror in omnibus operatur: sed salua semper Fulgentii reuerentia: ista non uidentur de mente fingentium: cum hæ non terrorem: sed admirationem inferant

De Medusa Phorci filia in singulari. Cap. XI.

m Edusa filia Phorci: ut dictum est: cum speciosissima mulierum esset: habuit inter alia ui decoris spectabilia: ut Theodontius asserit: crines non solum flauos sed aureos: quorum splendore captus Neptūnus cum ea concubuit in templo Mineruæ: ex quo concubitu Pegasus equus natus est quā obrem turbata Minerua: ne ignominia templo iniecta remaneret inulta crines Medusæ mutauit in angues: est sic ex pulchra monstruosa facta est. Cuius monstri cum fama uolitaret undiq; factū est: ut ad illud superandum ueniret Perseus scuto palladis armatus: qui ei caput abscidit & cum uolans remearet in patriam: caputq; secum deferret gorgonis: contingit quod cadentibus guttis sanguinis per sollitudines libycas ex eis crearentur serpētes: quorum plenissima est lybiæ Medusam crines habuisse aureos iō fictum reor: ut intelligamus eam fuisse ditissimam: cum per crines sumantur substantiæ temporales. Propter has autem substantias Neptūnus: idest exterus homo: ut fuit Perseus: in concupiscentiā eius trahitur. & eam in templo Mineruæ opprimi: idest intra terminos prudentis consilii illam superat. Quod etiam per scutum palladis demonstratur ꝙ crystallinū erat: ut per eum sumatur prudentis circunspectio. Habet enim hoc chrystallum ut reddat oculis intuentis quicquid extra se geritur. Sic & dux discretus consilio quicquid possent hostes agere intuetur: & sic se tutū facit dū illorū a se præuisa frustať consilia. Ex cōpressu autē prudentis & cæteri ducis orit̄ pegasus equus. i. fama: ut in sequētibus ubi de eo patebit latius: crines aūt i serpentes uertunt̄: quotiēs quis rōne substātiarū suaꝝ opprimit̄: nā quæ cōsueuerāt splēdoris esse causa possidētes

in mordentes sollicitudines curasque uertuntur. Caput enim tunc Medusæ abscinditur cum substātiis spo liatur: per quas uiuere & multum posse uidebatur. ꝙ serpentes in libya ex sanguine capitis Medusæ nati sint ad roborandam figmenti speciem potius q̄ aliquid significati tegēdum dictum est. Testatur autem Eusebius in libro temporum hanc medusam a perseo preda diuitiarum tracto superatam atq; regno diuitiisq; priuatā Cecropre Athenis regnante dicitq; a Didimo scriptum in historia peregrina.

De Albione.iiii.& Borgine.v.filiis Neptunni. Cap. XII.

Albion & Borgion ut Pomponius mella in libro Cosmographie testatur: filii fuere Neptunni: ex a quibus ipse idem talem recitat fabulam. Transeunte hercule inter hostia rhodani & loca quæ postea mariana fossa dicta sunt: ei Albion & Borgion obuii facti sunt: eius impedientes transitum. Quamobrem cum hercules aduersus eos inisset certamen: deficerentque ei tela ab inuocato patre eius Ioue illi subsidium datum est: himber scilicet lapidum quorum adeo locus ille abundans est ut facile pluisse existimes. Arbitror ego hos probos fuisse uiros & aduenas cumque sibi ibidem sedes sumpsissent timentes ne forte pellerentur obuiasse herculi uel alteri uenienti a quo superati sunt & iacentes passim lapides locum fabulosæ pluuiæ inuenisse.

De Thara.vi.Neptunni filio. Cap. XIII.

Haram filium fuisse Neptunni Seruius asserit dicitque eum circa Salentinorum confinia Tarentum olim inclytam ciuitatem condidisse & a suo nomine nuncupasse. Esto Iustinus uelle uideātur t a Spuriis spartanorum conditam uetum idem Seruius ab eisdem duce Pallanto non conditam sed restauratam confirmat.

De Polyphemo Cyclope.vii.Neptūni filio. Cap. XIIII.

Olymphemus Cyclops uti & reliqui Cyclopes omnes: filius fuit Neptūni ex thoosa Phorci filio ut supra per Homerū patet: ubi de Thoosa. Constat enim hunc inter cyclopes notissimum & poten p tissimum fuisse: & Gelatheam siculam nympham amasse: ut patet supra ubi de Galathea. Præterea eum unicum habuisse oculum uolunt: & ingentis staturæ fuisse hominem: atq; amplissimos in syluis Siculis seruasse greges & postremo ab Vlysse priuatum oculo. de quo Homerus in odissea talem refert fabulam. Dixit enim ꝙ cum Vlysses uagus post ilionis excidium lothophagis relictis uenisset in Siciliam: uidit ibi hominem uillosum & hispidum greges mungentem: & ab antro suo solum amouentem lapidem: quem mouere nequissent iuga bouum uiginti: tandem cum antrum intrasset eius cum .xii. ex naualibus sociis polyphemoque percontanti narrasset qui essent & unde uenirent: orassetque eius in suis opportunitatibus fauorem a ciclope superbe responsum est: cum diceret se Iouem non timere eoque se meliorem. & cum rogasset quonam nauim liquissent Vlysses perfidiam cyclopis sentiens respondit se cum sociis naufragium fecisse. postque. Cyclops uidentibus cæteris captis duobus ex eis: illos ritu beluæ discerpsit atque deuorauit. quare commotus Vlisses cogitauerat eum occidere. sed aduertens: quia tam ingentem molem ab hostio antri amouere nequisset destitit. Cyclops autem mane facto duos alios commedit: & Vlisse cum reliquis in specu relicto cum gregibus abiit. Vlisses autem clausus ingentem baculum: acuit: texitque fimo. & cum sero Cyclops rediens duos insuper ex sociis occidisset Vlissis: obtulit ei Vlisses optimi uini Cadum misericordiam orans. Ciclops potato uino promisit misereri: si uinum iterum propinaret: quod postquam factum est cum tertio potasset: nomen petiit Tlyssis Qui illi se utim uocari respondit: quod latine sonat nullus. Cui Cyclops. loco numeris exhibiti poculi te ultimum comedam. Tandem cum ob bibitum uinum. Ciclops insuetus facile se soluisset in somnum Vlisses sumpto stipite quem sepeliuerat in fimum: eoque igne præusto animatis in facinus sociis incensum in oculum Ciclopis acri nixu impegere. Cyclops autem experrectus ingenti clamore socios antro propinquos inuocauit adiutores qui circum antrum quærentes quisnam illum infestaret cum Ciclopem utim respondentem audissent arbitrari quia naturali egritudine grauaretur abeuntes dixere ut neptunnum patrem pro sospitate precaretur. Ciclops autem tristis cū amouisset ab hostio antri molem prætendissetque brachia ne quis ostium exiret antrum cum gregibus perscrutatis singulis pecudibus emittebat. Vlysses autem cum sociis cum se occisorum arietum pellibus contegissent exiuere antrum quadrupedes: & a Ciclope incogniti: qui deductus ex pecoribus Ciclopis festiui ad naues abiere: quos cum sensisset Ciclops eiecta mole ingenti fere nauim attigit. Vlisses autem ex tuto nomen illi aperuit suum: quod cum audisset Ciclops. Heu dixit in uaticinum Tileni Eurimedis Ciclopis tandem deueni. Vlisses abiit. Virgilius autem eius tam formam quam domum narrāte Achimenide: uno ex sociis Vlissis longe breuiori carmina designat dicens. Im memores socii uasto ciclopis in antro. Deseruere domus sanie dapibusque cruentis. Intus opaca ingens ipse arduus altaque pulsat. Sidera dii talem terris auertite pestem. Nec uisu facilis: nec dictu affabilis ulli Visceribus meserorum: & sanguine uescitur atro &c. His ex Poliphemo præmissis ad intellectum intrinsecum ueniendum est: & primo uidendū qs Neptūni & Thoosæ filius dictus sit. Circa quod ego arbitror prestante causam matre regis Sardiniæ filia eum incognitū Siciliā aduenisse. Cuius cū occupasset partem seu forte totam incognitus Neptūni dictus sit filius & tirannus insulæ factus. aliā ob causam patrē meruisse Neptunnum. nā uti inexorabilis est Neptunnus tempestate cōmotus: sic & inexorabiles sunt tirāni ira aut cupiditate cōmoti. Et ꝙ hic īgentis formæ: idest magnæ potentiæ dux gregum: idest populorum tirannus fuerit. ꝙ oculus unus illi tantum fuerit ostendit. solam enī suam rem tiranni curant: nil in deum: nil in proximum: nil in subactam plebem respiciunt. Homines suos euiscerant atque corrodunt: dum substantiis euacuant subditos dum exiliis damnant: dum innocuos cruciant. Hi tamen uino: idest blanditiis astutorum hominum sopiuntur & oculo obcæcantur dum nudantur sub

ftantis:& dominio. Albericus autem de Polyphemo isto aliter sentire uidetur dicens:huc Polyphemum uocari quasi multæ lucis hominem ut cum Seruio conueniat:qui dicit multos dixisse Polyphemum unum habuisse oculum:alios duos:alios tres:sed totum fabulosum esse:quasi ipse uelit unum tãtum habuisse.& ideo asserit hunc prudentissimum fuisse uirum & hunc in fronte oculum habuisse idest iuxta cerebrũ.sed ab Vlysse prudentia superatum:quod in Vlyssis particularem laudem concedi potest:ut superato donis sensu tyrãnico per Polyphemum eloquium & dolosas demonstrationes oculati hominis atq; uiolentiam parantis manus effugerit. Ego insuper quidem de magnitudine corporea huius poetas hyperbolice locutos iam dudũ arbitratus sum.Postq̃ de cinerea statua hominis apud Drepanum his temporibus comperta audiui pendulus factus.nec utrum uer simpliciter scripserint aut fictum negare audeo nec affirmare.

De Tilemo.ix.Neptunni filio. Cap. XV.

t Ilemus Eurymedes ex Cyclopibus unus:ut in Odissea ostendit homerus & ut cæteri dicuntur sic & hic neptunni fuit filius:ex qua tamen matre nisi ea fuerit ex qua Eurymedes nominatur non habetur. Vates fuisse dicitur.atq; prædixisse Polyphemo quia ab Vlysse oculo priuaretur.

De Bronte nono Sterope.x.& Pyragmone.xi.Neptunni filius. Cap. XVI.

b Rontes:Steropes:& Pyragmon Cyclopes insignes fuere.& ut dicit Theodontius ex Amphitrite coniuge neptunni filii fuere.Hos artificiosos fuisse homines constat & acri labore duratos: quos Vulcano ignis deo attributos:ut sub eo apud Lyparam insulam Iouis conficiant fulmina uolunt ut Virgilius in æneide plurimo describit carmine:quorum si rite uolumus causam originis eorũ & officii demonstrare:pauca de necessitate præmittenda ueniunt.Cum igitur Cyclopum duæ saltem uideantur esse species:ne de una quod de altera expositum est intelligatur ueniunt distinguẽdæ. Prima est de qua supra ubi de Polyphemo:& illa ut satis apparet pessima.Secunda uero artificiosorum hominum est ut apparebit in sequentibus.Et quoniam inter se discordes sunt ut discordet interpretatio nominis gentilicii quod commune habẽt:necesse est.Dicuntur igitur hi Cyclopes:qui artificiosi sunt homines a cyclops quod est circulus & copis quod est oculus:idest oculo circulatus.Seu ut breuius sententiam sequentes uocabulorum circunspectus.quod quidem artificem hominem esse oportet.nam si non sit:nequeunt congrue primis ultima respondere.& ideo consueuere circunspecti artifices antequam manũ operi apponerent mente principium & medium & ultimum intueri:ut fini debita possint præstari initia.& sic opus est inchoare. Papias autem dicit Cyclides artes a græcis nũcupari:eo quia origo illarum sicuti circuli initium latens sit: ex quo uocabulo dici Cyclopes tanq̃ ab arte artifex congrue dicere possumus.His præmissis cur neptũni dicti sint filii uideamus.Existimo quidem:eo ꝙ ex mari seu aquis fere exemplaria rerum omnium artificiatarum sumpta uideantur.A piscibus quippe sumptum uolunt quo ordine in pugnam acies deducantur.ab eisdem quo pacto homines equiq; ferro tegantur:squãmis eorum inspectis.A spina excarnificati piscis in littore ad construendas longas naues doctrina sumpta est.Abiuuare construendæ domus & solaria artificium demonstratum:a testudine consumptis carnibus cytharæ compositio ostensa est: contectrum etiam documentum A conchis & spondilibus hostiorum atq; ualuarum flexuositates traditæ nec non & qualiter per circunflexos gradus in excælsas possumus turres ascendere.Sic & quo pacto buccinas edere.In aquis præterea herbarum contestiones & productiones filiorum exortæ & interserere fila:telasq; texere demonstratum:aquæ uarietates telarum colore facẽdas piscium sanguine præbuere primæ:motus earum primus musicam:& tempora eius atq; conceptum meditantibus dedisse compertũ est. Quid multa dicam? innumerabilia sunt quæ mare producit instruentia artificũ ingenia:ex quibus fit ut merito artificiosos homines Neptunni filios nũcupemus Cyclopesq; uocemus.Et quãtũcunq; Hesiodo placeat Plinio teste in libro naturalis histo. q̃ dactili uocati sunt in cretam fabricam ferrariam inuenisse.dicit ibidem Plinius a ciclopibus atque calibus ferrũ fuisse compertum.Cur autem ex amphitrite dicantur suscepti puto a circuitione sonorum cum undiq; perstrepant artificum sonus. Vulcani ideo traduntur obsequio:quia igne molliuntur dura ad usum artificis:& mollia solidantur ut latius ostendetur ubi de Vulcano tractabitur.quod autem apud liparam fabrilia operentur dictum est ad ostendendum quoniam ab artificibus loca artificio conuenientia sumenda sint. Quid quæso faciet faber ferrarius in palude?qd piscator ĩ monte?quid agricultor in saxo?quid in solitudine medicus? Nil eqdem.& ideo ĩ lipara officina fabrorum descripsit Virgilius.quia igneus locus sit quo fabri molliunt æra. Sed supest de nominibus rationem exquirere.Brontes enim ut dicit Albericus dictus est a tonitru quod fit tam sufflãtibus follibus q̃ etiam incudem uerberantibus malleis.Sic & Steropes dicitur a fulgore qui ex incendio nascitur.Pyragmonem autem dicit ab incude calenti nomen sumpsisse:eo ꝙ pyr ignis: agmon autẽ incus iterpræetetur.& hæc ideo his attributa sunt nomina:quia circa armorum artificium exerceantur. non enim talia darentur nauim uel templum uel palatium construenti. Volunt postremo:eo ꝙ telum Ioui fecissent.quo Esculapius ictus est:hos ab Apolline interfectos:quod ego intelligo cum apollo interpræetetur exterminans & humoris expulsor sit.qd' ignis etiam facit:opifices tales si opus tale cõtinuent cito deficere: eo ꝙ tam labore assiduo q̃ igne cõtinuo ante tempus deficcetur humor & deficiant.

De nausithoo.xii.Neptunni filio qui genuit Rixinorẽ & Alcinoum. Cap. XVII.

n Ausithous Pheacum rex ut in odyssea placet Homero: Neptunni fuit filius & Periuiæ nymphæ: de quo & eius prolem sic ipse idẽ describit.Nausithoum qui primo Neptunnus terrã mouẽs genuit:& periuia fœminarum specie optima iunior filia magnanimi Eurimedontis &c.De hoc autem nil aliud reperitur nisi ꝙ Rixinorem & alcinoum filios habuerit.

De Rixinore Nausithoi filio qui genuit Arithim. Cap. XVIII.

Ixinor filius fuit Nausithoi ut in odyssea sic ait Homerus. Nausithons autem genuit Rixinorem Al-
r cinoumque. hic Rixinor: ut idem dicit homerus coniugem sumpsit: & suscepta ex ea filia unica: quã
Arithin nominauit: ab apolline percussus occubuit: puto febre exterminatus fuerit.

De Arithi Rixinoris filia & Alcinoi coniuge. Cap. XIX.

Rithis ut in odyssea scribit Homerus: filia unica fuit Rixinoris: quã Alcinous Rixinoris frater &
a Pheacum rex sumpsit in coniugem & ex ea Nausitheã filiam & tres filios suscepit: ad hanc Vlysses
ductu & consilio Palladis transformatæ in effigiẽ Calpis uirginis a calistone nympha ueniens nau
fragus accessit & multa illi interrogatus exposuit: & tandem honorifice ab ea susceptus est:

De Alcinoo filio Nausithoi: qui genuit Nausitheã & laodamantẽ & Alioũ & Clythoniũ. Cap. XX.

Lcinous rex Pheacũ ut in odyssea testatur Homerus: filius fuit nausithoi regis: & uis arithis: ad hunc
a autẽ in conuiuio sedentẽ uenit Vlysses naufragium passus & ab eo honorifice susceptus est: eiq; con
iugium Nausitheæ oblatum. Demum data ingentia munera: & nauis quæ illum in patriam repor-
taret parata: sociique nauales præstiti.

De Nausithea Alcionis regis filia. Cap. XXI.

Ausithea filia fuit Alcinoi & Arithis: ut testatur Homerus: quæ cum exisset ciuitatem cum pedisse
quis suis: iuissetque ad flumen lotura uestes: factum est ut uideret Vlyssem naufragum nudum in
n littore & frondibus arborum circuntectum & ab eo suppliciter exorata: ut illi cibum daret & ue-
stes postulata concessit: & inde illi suasit ut ad patriam suam & ad regiam domum post se accede-
ret: uti postea factum est: prout plene in odyssea narrat Homerus.

De Laudomante & Alioo & Glitonio filius alcinoi regis. Cap. XXII.

Aodamas alios & Clytonis filii fuere Alcinoi regis & arithis homero te in odyssea: de quibus nil
l præter generales laudes inclytæ iuuentutis eorum reperitur: & quod Vlyssem una cum patre al-
cinoo & matre eorum honorauerint: eique munera dederint.

De Melione. xiii. Actorione. xiiii. neptunni filiis. Cap. XXIII.

Elion & actorion neptunni fuerunt filii ut in iliade scribit Homerus. Inducit enim nestorem senẽ
m patroclo dicentẽ: se adhuc iuuene bellum habuisse aduersus archades: & multos interemisse.
& ni neptunnus melionẽ & actorionem filios suos caligine occultasset: eos atq; cũ aliis occidisset.

De Aone. xv. neptunni filio. Cap. XXIIII.

On ut dicit Lanctantius filius fuit Neptunni & ab eo dictam affirmat aoniam: quæ quidẽ pars est
a Boetiæ. Theodontius uero hoc idẽ afferit Aonemq; dicit ex apulea factione suorum pulsum na-
uigio uenisse euboeam: & inde se in Boetiã detulisse: ibiq; rudibus adhuc populis in montanis im-
perasse: & illos aonas una cum montibus ex suo nomine nuncupasse: a quibus neptunni filius ha-
bitus est: cum onchesti cuiusdam ditissimi hominis Apuli fuisset filius ex patichia coniuge.

De Mesappo. xvi. neptunni filio a quo Ennius poeta. Cap. XXV.

Esappus filius neptũni ur dicit Virgilius. Ad Mesappus equum domitor neptunnia proles: Quẽ
nec fas igni cuiquam nec sternere ferro &c. Hic enim ut idem testatur Virgilius: Turno aduersus
m æneã auxilia duxit. Quẽ secuti sunt fesennini æqui falisci: & qui soractis habitabãt mõtẽ & Cimi-
ni syluas & lacus & insuper capeni. hunc tamẽ dicit Seruius per mare ad Italiam uenisse: & inde ne
ptũni filium dictum. eũ etiam esse inuulnerabilẽ ferro dictũ est: eo ꝙ nũq̃ in bello perierit: ab igne
uero immunẽ: eo ꝙ neptũni filius quẽ deum constat esse aquarum: ab isto dicũt Enniũ poetã dicere se origi
nẽ ducere: eumq; equorũ domitorem dictũ: quia animalia sint a neptũno producta.

De Busiride. xvii. Meptunni filio. Cap. XXVI.

Vsiris neptunni fuit filius ex lybia Epaphi filia susceptus: ut in libro temporum ait Eusebius. hic
autem: ut ait Augustinus in libro de ciuitate dei: regnante Danao Argiuis uel rex uel potius tyrã-
b nus suis diis hospites immolabat: quem Seruius ab hercule occisum dicit: eo ꝙ cum apud illum
diuertisset: ut alios sic & eum uoluisset occidere: & idem Seruius afferit huius Busiridis laudes
ab Isocrate descriptas.

De pægaso equo. xviii. Neptunni filio. Cap. XXVII.

Aegasus equus alatus: ut testatur Seruius & lactantius: filius fuit Neptũni & Medusæ in templo
Palladis conceptus ut supra ubi de Medusa Oui. autem dicit eum natum ex sanguine cadente ab
p exciso Medusæ capite ut ubi de fastis dicit. Creditur hic cæsæ grauido ceruice medusæ Sanguine
respersi prosiluisse comis. Quã Ouidii opinionem Fulgentius sequitur & Albericus. Hunc præte-
rea non solum uelocissimum: sed uolucrem fuisse aiunt: eodem Ouidio teste. hunc supra nubes & supter si-
dera lapso Cælum pro terra: pro pede penna fuit. Eumq; dicunt pede castalium musis effodisse fontem: ut
idem fert Ouidius: Fama noui fontis nostras peruenit ad aures: Dum medusei quem præpetis ungula ru-
pit. Et paulo infra. Vera tamen fama est & pægasus huius origo Fontis. & ad latices deduxit pallada sacros
& cetera: hunc insuper dicunt Bellerophontem aduersus Chymæram monstrum euntem tulisse. Sic & Per-
seum dum ad gorgones iuit. Anselmus uero ubi de imagine mundi: huic equo quædam addit: quæ ab alio
nemine dicta comperi. Dicit enim illi cornua esse: eumque igneum habere anhelitum & ferreos pedes: ut
totus monstro sit similis. illum postremo inter sidera locauere Ouidio teste: Iamque indignanti noua frena
receperat ore: Cum leuis aonias ungula fecit aquas. Nunc fruitur cælo quod pennis ante petebat Et niti
dis stellis quinque decemque micat. Nunc his appositis quid sensisse potuerint ueteres exquirendum est.

ego hunc equum famam rerum gestarum arbitror cuius uelocitas per cursum & uolatū equi huius designa tur qui ideo neptuni & gorgonis dicitur filius. quia ex gestis in mari & terra fama oriatur. Quod in templo palladis conceptus ideo fictum puto: quia ex discrete & consulte gestis recte fama oriatur. Ex fortuitis autē nemini iure fama debetur: ex temerarie autem factis potius debetur īfamia. Quod huic equo pedes sint fer rei dictum puto ut demonstretur quoniam incircuendo nunq̄ famæ deficiant uires. Cornua autē apponūt ei ut famosorum compræhendatur elatio. Sic & anhelitus igneus ut garulonū feruens dicendi desiderium cognoscatur. Eum castalium effodisse fontē satis manifeste declarat quia cupidine famæ atque gloriæ tem= poralis a nōnullis affectio ponitur omnis. ex qua quotiens optatum consequitur totiens fons castalius: idest abundans dicendi materia oritur: quæ quoniam poetarum est: musis igitur dicitur consecratus hic fons. Eū aūt Bellorophontem & Perseum gessisse assumptas expeditiones eo dictum dici potest: quia cupidine glo= riæ: idest ad id delati sunt quod egerunt. seu ut quidam uolunt ad id delati sunt nauibus quibus alatus equus erat insigne. Albericus peregrinam de hoc equo scribit opinionem: ex Fulgentii fonte sumptam. Dicit eni eum dictum pesagum a pege græcum quod latine fontem sonat: eumque esse fluuiorum omnium commu ne nomen: & hinc uult flumen idest pege equum esse neptuni idest ex Neptunno genitum cū ex mari om= nia nascantur flumina. & per alas uelocitatem fluminum designari: & a pege uult pagos dici: quos ueteres iuxta flumina semp ponere consueuerat & inde pagain quasi ex uno pege: idest fonte uel flumine potantes & sic fontem quem dicimus a pegaso pede factum a neptunno procedere sentiemus. Sed qd circa hūc equū & fontem sentiat Fulgentius qui latissime scripsit paucis apponendum est. Dicit ergo pegasum ex medusæ sanguine nasci eo q̄ in figura famæ constitutus sit: nam cum uirtus terrorem decidit famam generat: quē ideo uolucrem dicit quia ut dictum est fama uolucris sit. Fontem autē musis ungula aperuisse ideo fingitur quia musæ ad scribendam heroum famam aut antiquorum gesta aut priorum dicta sequantur. Præterea di= cit idem Fulgentius pegasum interpraetari æternum fontem quod arbitror. quia fama egregiorum homi= num indeficiens est.

De Nicteo neptūni. xix. filio: qui genuit Antiopam & Nictimenem. Cap. XXVIII.

n Icteus ut ait Lactantius filius Neptūni fuit: & ut Theodontius asserit ex Cyleno filia Athlantis su sceptus. hunc dicit Lactantius Ethiopiæ fuisse regem & Anthiopiam & Nictimenē filias habuisse eumque secundū quosdam a nictimene illecebri amore dilectum cum qua cum opere nutricis cō cubuisset: ignarus scelere cognito eam uoluit: ni aufugisset: occidere. Alii uero contrarium dicūt eum scilicet infauste nictimenem dilexisse: eamque cum illi uim uellet inferre aufugisse: quod is neptunni fi= lius fuerit possibile est: cum fere contemporaneus æuo neptunni hominis uideatur. Si autem non sit ea ratio ne neptunni filius dici potest qua dicuntur cæteri.

De Anthiopia nictei filia & matre Amphionis & Zethi. Cap. XXIX.

a Nthiopam dicit Lactantius nictei regis fuisse filiam: cui Theodontius addit ex Amalthea cretensi nympha. hanc ut dicit Theodontius nicteus lyceo thebarum ægyptiarum dedit uxorem. Lactan= tius autem dicit eam ui ab Epapho Iouis filio stupratam alii dicunt a ioue. quod cum sensisset Ly= ceus ea abdicata superinduxit dircem: quæ ab eo impetrauit ut illam in carcerem poneret. Verū cum tempus pratus aduenisset miseratione deorum fractis uinculis aufugit in cytheronem: & amphionem zetumque peperit & exposuit & cæ. ut supra ubi de Amphione.

De Nictimene filia nictei. Cap. XXX.

n Ictimene nictei regis & Amaltheæ fuit filia. hanc autem seu patrē amauerit seu ab eo amata sit dū illius arma fingeret miseratiōe Mineruæ in auem sui nominis uersam: & in eius tutelam susceptā. Cuius figmenti talis potest esse ratio. Nictimenem prudenti usam consilio seu sui criminis seu pa= terni uerecundia nunquam post scelus in lucem comparuit. & inde noctua dicta est. q̄ in tutelam Mineruæ uenerit ubi de Minerua explicata ratio est

De hirceo. xx. Neptunni filio. Cap. XXXI.

h Irceus ut Theodontius dicit & Paulus filius fuit Neptūni ex Alchinoe filia Athlantis susceptus ex quo nil aliud memini me legisse.

De pelya. xxi. Neptunni filio qui genuit filias & Acastum. Cap. XXXII.

p Elyas filius fuit neptunni & Tyro nymphæ filiæ Salmonei regis Salamine ut in odyssea satis extē= se describit homerus. Dicit enim hanc consueuisse circa ripas Eniphei fluminis delectari: quam ob rem Neptunnus Enyphei sumpta forma Virginem cœpit: & cum ea concubuit. Et ex eo con= cubitu geminos genuit Peliam scilicet & Neleum. Tyro autem postea nupsit Erithio. Pelyæ autē apud Thessaliam regnanti ut dicit Lactantius ab oraculo responsum est: tunc illi propinquam mortem fore cum eidem Neptunno patri sacrificanti aliquis pede nudo superueniret in sacris. Cui annua sacra peragen= ti superuenit iason nepos altero pede nudus. Celeranti enim ad sacrum in limo fluminis calciamentum re= tentum est. quod cum uidisset Pelyas oraculi memor confestim non tantum sibi sed filiis temēs propter egre giam Iasonis uirtutem: eidem iasoni suasit ut expeditionē in colchos ad gloriā sui nominis consequendā as= sumeret: existimans ut fama ferebatur: arduū nimis & difficile aureū uellus posse surripere: & sic eū facile pe riturū: qui cum assumpsisset & præter spem pelyæ cum aureo uellere & Medea coniuge redisset: eo itum est ut opere Medeæ Pelyas a filiabus occideretur filio Acasto superstite. Circa id quod fictum est: dicebat Leon tius pelyam Neptunni hominis fuisse filiū: eumq̄ secus Enypheum specie iuuenis incole a Tyro dilecti eam non resistentem atq̄ similitudine forme deceptam oppressisse: & ea filios suscepisse duos.

De filiabus Peliæ. Cap. XXXIII.

Ilia. Pelyæ regi fuiſſe ſatis conſtat Ouidio inter alios recitante: quæ tamen illis fuerint nomina a
f nemine dictum comperio. Hæ quidem ut moris eſt filiarum ſenectuti Pelyæ patris compatientes
ei aſtabant continue: quas aiunt Medæam fraude decepiſſe: adeo ut earum pietas in patrem in ſcæ
leſtum uerteretur facinus. nam cum cerneret Medæa ſenectutem Pelyæ ut dicebat Leontius Iaſo
nis obſtare imperio: ficto cum Iaſone iurgio ſeceſſit ad illas: & diu de iniquitate Iaſonis queſta in detrimen-
tum eius dixit ſe iuuentutem Pelyæ herbis reſtituere uelle: ut pauloante æſoni reſtituerat: & ſic credulis filia-
bus Pelyæ ſuaſit: ut omnem ſanguinem frigidum atq; ueterem ex tremulo Pelyæ ſenis corpore cultris exhau
rirent: ut nouum atq; floridum uenis poſſet immittere. quod cum feciſſet puellæ expiraſſetq; Pælya ad iaſo-
nem rediit Medæa. Dicit Theodontius inter Pelyam & filias a Medæa ſeminatam zizaniam & ob eam puel
las ferro in ſenem patrem inſurrexiſſe & illum occidiſſe.

De Acaſto Pelyæ filio. Cap. XXXIIII.

Caſtus teſte Seneca poeta in tragœdia Medeæ Pelyæ fuit filius. dicit enĩ ſic. Terrore pauidũ quip
pe te poetæ expetit actoq; Acaſtus regna theſſalica obtinens. Senio trementẽ debili atq; æuo gra-
a uem patrem peremptum queritur. & cæſi ſenis deciſa membra cũ dolo captæ tuo piæ ſorores im
pium auderent nephas & cætera. Verba ſunt Creontis ad Medæam.

De Neleo. xxii. Neptũni filio qui genuit neſtorẽ periclimenonẽ Croniũ & pyro puellã. Cap. XXXV.

Eleus Neptunni fuit filius ex Tyro ut ſupra ibi de Pelya monſtratũ eſt qui ut ſcribit homerus a Pe
n lya fratre pulſus a Theſſalia Pylon condidit: & ibidem habuit deorum cultor. Hic fuit cõiunx Clo
ris Amphionis Orcomeni regis filia: ex qua ut idem dicit homerus ſuſcepit Neſtorem & pericle-
menonem Cronium & Pyro fœminam: & alios uſque in duodecim ſed eorum nomina non ha-
bemus.

De Neſtore Nelei filio: qui genuit Antilocum: Pyſiſtratũ: Traſimedem Echephoronem Stratum: Perſe-
um Aritum: & Policaſtin fœminam. Cap. XXXVI.

Eſtor filius fuit Nelei & Cloris ut dictum eſt. Cui. xii. fratres fuere: ut teſtatur Ouidius: dicens: Bis
n ſex neleides fuimus conſpecta iuuentus. &c. Fuit enim homo hic œtate lõgæuus: ut ipſemet tem
pore troiani belli fatet̃ apud Ouidiũ: dicens. Spectatorum operũ multorũ reddere uixi Annos his
centum. nunc tertia uiuitur ætas. &c. Bellicoſus præterea fuit. Nam inter alia uiuẽte adhuc patre
eo exiſtente iuuẽculo bellum aduerſus Epyos geſſit: & multos in pugna peremit: homero teſte in Iliade. po-
ſtea uero cum Theſeo in nuptiis Perithoi fuit in certamine aduerſus centauros. Et ut de reliquis taceam cũ
græcis apud troiam arma ſenex geſſit: & ſæpe troianis obuius fuit in pugna. Fuit inſuper facundia celebris
adeo: ut ſæpe principũ mitigaret iras: & in concordiam diſcordes reduceret. hic Eurydices filia Climenii ut
dicit homerus coniunx fuit: ex qua ſeptẽ filios & filiã unam ſuſcepiſſe. idem teſtatur homerus: quo tamen fi-
ne ſubtractus ſit. legiſſe non memini.

De Anthiloco Neſtoris filio. Cap. XXXVII.

Nthilocus fuit filius Neſtoris & Eurydicis: ut apparet per homerũ in odyſſea: qui ſcribit Pyſiſtra
a tum Neſtoris filium in domo Menecai apud Lacedæmoniam mortem eius flentem. Nam ſecu-
tus patrẽ ad troianũ bellũ ibidem in pugna dum uiriliter ageret a menone auroræ filio occiſus eſt.

De Piſiſtrato Neſtoris filio. Cap. XXXVIII.

Yſiſtratus filius fuit Neſtoris & Euridicis. hunc autem Neſtor dedit in ſocium Thelemacho Vlyſ-
p ſis filio uolenti ire Lacedæmoniã interrogaturus Menelaum nunqd aliquid de Vlyſſe præſciret.

De Traſimede Neſtoris filio. Cap XXXIX.

t Raſimedes Neſtoris fuit filius & euridicis: quẽ ſecũ Neſtor: ut teſtat̃ home. duxit in troianũ bellũ.

De Echefronte: Stratio: Perſeo: & Anto filiis Neſtoris. Cap. XL.

e Chefron: Stratios: Perſeus: & Anthos: filii fuere Neſtoris & Eurydicis: quos ideo in unum iunxi
quia nil particulare de aliquo eorum legeram.

De Polycaſte Neſtoris filia. Cap. XLI.

p Olycaſtis fuit filia Neſtoris & Euridicis: iunior ex filiabus Neſtoris homero teſte: et ſic apparet eũ
alias habuiſſe: quarum ego nomina non cognoui: nec de ea aliud audiui.

De Periclimenone Nelei filio. Cap. XLII.

Ericlimenon Nelei filius fuit: & Cloris: ut Ouidius teſtatur affirmans huic a Neptũno auo cõceſ
ſum: ut poſſet ſe in quas uellet transformare figuras. Ex quo factum eſt ꝙ cũ hercules in ultionẽ
p epyorum aduerſus meſſanos atq; pilios: & elipios acri dimicaret pugna hic forte occiſorum fra-
trum dolore cõmotus in auem uerſus herculem uncis pedibus infeſtaret plurimum: ut hercules il
lum uolitantem ſagitta interimeret. hunc uertibilem in quã uellet formam: nil aliud intelligo q̃ eius membro
rum agilitatem: qua tanq̃ ceruus ſaltabat: currebatq; uti uolaſſet auis & huiuſmodi faciebat. Eum autem uo
litantem occiſum credo uolucri curſu fugientẽ.

De Cromio Nelei filio. Cap .XLIII.

c Romius Nelei fuit filius & cloris: ut etiã affirmat homerus: qui quidẽ ea in pugna: quã pilii & meſ
ſeni aduerſum herculem geſſerunt: cum decem fratribus ſuis occiſus eſt: ut ſatis etiã demonſtrat
Ouidius in maiori uolumine.

De Pyro Nelei filia & Biantis coniuge. Cap. XLIIII.

Yro uirgo nelei & cloris filia fuit:ut in Odyssea scribit homerus:hæc ut idem asserit adeo formo-
p sa fuit:ut illius fere omnes græcorũ nobiles optarent coniugium:eãq; noleo postularent. Qui nul
li illam iungere noluit:ni sponderet ab Iphiclo matris nelei patruo boues auferre: quos detine-
bat & dare negabat. Et cum nemo sponsionem hãc facere auderet Melampus uates ea tempesta
te clarus Biæ fratri suo ostendit post tempus fieri posse:ut ab Iphiclo deducerentur boues:quos poscebat ne
leus:suasitq; illi sponsionem:ut tam spectabilis uirginis coniugium consequeretur. Bias autem fratri credẽs
spopondit leneo:qđ petebat:& dum circa recuperationẽ bouũ conaretur Iphicli iussu captus:& carceratus
est. Post tempus autem dimissus boues reduxit:& Pyro habuit in uxorem. hæc fere in textu Homeri conti-
nentur:ultra quem dicebat Leontius q; cum bias per annum in carcere seruaretur:sensit trabes domus uer
mes fecisse:quos uulgo dicimus tralos:concepitq; ob uitiatas trabes secuturã ruinam: quam cum prænun
ciasset Iphiclo meruit libertatem. Tandem cum interrogasset Iphiclus filios non procreans:quid ad procre-
andum esset agendum suasit illi:ut serpentis potaret uenenum. Quo pacto concepit uxor iphicli:& filium in
tempore peperit:quo beneficio ab Iphiclo illi restituti sunt boues:quibus deductis:ut dictum est:Pyro dedu
xit uxorem:quæ illi peperit Antiphatim & Mantionem.

De Cygno.xxiii.Neptunni filio. Cap. XLV.

Ygnus filius fuit neptũni:ut affirmat Ouidius. Iam leto proles neptũna cygnus Mille uiros dede-
c rat. & cætera. Hic ut idem dicit Ouidius habuerat a patre ut ferro in uulnerabilis esset:qua cõmo-
ditate audax factus troianis auxiliator multis ex græcis cæsis aduersus Achillem iniuit certamen
Qui cum illum gloriantem se cerneret:q; ferro uulnerari non posset:sumpto ingenti lapide in eũ
fessum atq; iam crebris ictibus attonitum iecit. Cygnus autem graui impulsus ictu cecidit: quem confestim
Achilles occupauit:& genu pectus eius premens:& manibus guttur in mortem ire coegit: qui e uestigio a
patre in auem sui nominis mutatus arma reliquit achilli. Horum figmentorum talis expositio potest esse.
Neptũni filius dictus est cygnus forsitan ob candorem cutis & membrorum agilitatem: cum hi qui humidi
sunt complexione:quæ a Neptunno humiditatis patre procedit:colore sint candidi:& ut pluma molles cute
cui humiditati si proportione debita immixtus sit calor:hi tales optima membrorum agilitate fruuntur. Ex
quo fit ut docti in euitandis ictibus:ut quosdam uidimus ferro feriri nequeant:& ut lassitudine uincantur ne
cesse est si sit qui tales superare uelit. Quod autem auis factus sit sui nominis intelligendum q; eo mortuo nil
de eo apud mortales superfuerit præter uolatile nomen.

De Grissaore.xxiiii.neptũni filio. Cap. XLVI.

g Rissaor:ut in libro de originalibus rerũ affirmat Rabanus neptũni filius fuit:nec de eo amplius.

De Otho.xxv.& Ephialte neptunni.xxvi.filius. Cap. XLVII.

Thus & Ephialtes:ut asserit Seruius filii fuere neptũni:ex Iphimedia aloi titanis coniuge:quã idẽ
o neptũnus oppressit:ut in odyssea testatur Homerus. hanc tamen Iphimediam Paulus uocat Ele-
ctrionem. Theodontius autem Ephimeidam. hi autem quoniam ex uxore Aloi nati sunt utpluri-
mum aloidæ appellantur:sicut & sæpe Herculem a uitrico amphitrioniadem appellamus. Hi qui
dem nouem digitis singulis mensibus crescere uidebantur:quãobrem paruo in tempore mole ingentis cor
poris mirabiles facti sunt. Dicit enim Homerus his ideo tam grande incrementum fuisse:eo q; a terra nutri
rentur:eosq; non amplius nouem annis uixisse:& eoꝝ designans magnitudinẽ dicit.ix.brachioꝝ amplitudi
nẽ habuisse:lõgitudinẽ uero.ix.passuũ. his insup dicit Home. in Iliade:bellũ fuisse aduersus martẽ: eũq; ab
eis captũ atq; cathenis uinctũ.& in carceribus.xiii.mẽsibus detentũ:& ni Iuno Mercurio iniunxisset: ut pro
liberatione eius ageret in carceribus defecisset. Qui Mercurius clã eũ rapuit:& liberatus est:qđ Claudianus
tãgit:ubi de laudibus Stilicõis dũ dicit:Cũ gemini fratres genuit:quos asp alous Martẽ subdiderit uiclis.&c.
Hi præterea ab aloo uitrico in gigomantiam cum ipse grauatus senio ire non posset missi sunt:qui ibidem:
ut quibusdam placet cum reliquis a Ioue fulminati periere: & ephialti æthna mons superimpositus: Otho
autem mons quidam cretensis. Alii uero dicunt:inter quos Homerus:eos ob magnitudinem corporis au-
sos montes montibus imponere:cœlũq; affectare. Sed ut in Odyssea dicit Homerus imbres adhuc ab Ap-
polline sagittis occisos:quos Virgilius dicit apud inferos detrusos aiens. Hic & aloidas geminos imania ui
di Corpora qui manibus magnum rescindere cœlũ Aggressi superisq; iouem detrudere regnis &cæte. His
prædictis fictionũ sensus aperiendus est. Dicebat autem Barlaam hos duos fuisse fratres ingentis potentiæ
aloi filios. sed ideo Neptunni dictos:quia præter mensuram omnem humanorum corporum excreuerant:
quod ad Neptunnum spectare uolunt ingentia producere corpora:eosq; tantũ nouẽ annis regnasse.& ideo
a terra nutritos dicunt:quia maximos prouentus ex his quæ possidebant assumerent:& aduersus iouem in
olympo monte habitantem bellum secundum hystorias habuisse:& in eo bello iuuenes defecisse egritudi-
ne pestifera ambos:& hinc sumptũ eos ab Appolline sagittis occisos. Alii uero dicunt hos cũ Saturno aduer
sus iouem fuisse:& nonnullas arces extulisse:& ultimo uiribus iouis quando in flegra pugnatum est cũ aliis
multis cæsos. De captiuo Marte nil reperi. Arbitror ego sic explicari posse martem insignem aliquem fuisse
uirum militari disciplina instructum & bellicosum atq; robustum:horum hostem:qui & si potens esset: tamẽ
ut sæpe contingit maiores succumbere & obtinere minores:ab eis captus & carceratus est:& cũ liberationi
eius nullus adinueniretur modus:Mercurius.i.fraus:qa furũ deus:qui clam & fraude furantur:iunone iniũ
gente:idest pecunia:qua forte corrupti custodes astutia Mercurii Mars liberatus est.

De Aegeo.xxvii.Neptũni filio qui genuit Thesẽum & Medum. Cap. XLVIII.

a Egeus athenarum rex filius fuit Neptũni:Theodontio affirmãte & Marinus deus. huic dicit Pau-

lus due fueræ coniuges:quarum prima dicta est Ethra filia Pichei regis Troezen:ex qua Theseū suscepit Secunda ut testatur Ouidius fuit Medea pro fuga:quā a iasone repudiatam atq; fugientem non solum suscepit hospitio:sed illam etiam sibi matrimonio copulauit:& ex ea ut placet Iustino: Medum filium suscepit Successit quidem in regno pandioni regi:quem Theodontius secundum ueritatem dicit eis fuisse patrem. & eo regnante multa incommoda Atheniēsibus euenere.nā inter alia bellū Minois regis certensiū: quod in uindictam Androgei filii sui idigne occisi mouerat:diu tulere. Vltimo cum succubuissent in has a Minoe de ducti sunt leges:ut.s.annis singulis septem nobiles iuuenes ad Minotaurū in cretam mitterentur.qui tribus annis sorte misi sunt.qua quarta autem sors cecidit in Theseum.qui maxio ægei patris dolore nauem cōscē dit iturus & cum omnia nauigii ornamenta nigra essent & nauis uelum habuit:in mandatis a patre:ut si cō tingeret in agendis eum fœlicem obtinere exitum:rediens naui album poneret uelum amoto nigro ut a longe infortunium suum nosceret. Theseus autem ariadnæ consilio uictor mandatorum immemor nō amoto nigro uelo redibat. Aegeus excelsa turri prospectans nigrum uidens uelum Theseum mortuum arbitratus ex tueri se deiecit in mare:& mortuus ab Atheniensibus liberatis & Neptunni filius & marinus deus in solatium Thesei consecratus est.

De Theseo Aegei filio:qui genuit Hipolytum Demophoontē & Anthigonū. Cap. XLIX.

t Heseus iclytus Athenarū rex fuit Aegei regis filius & Aethræ ingentis atq; generosi animi iuuenis plura memoratu digna peregit:adeo:ut inter hercules plurimos nominetur unus. Hic quidē ante alia cum hercule ab auristeo misso aduersus amazones expeditionem suscepit:ut dicit Iustinus:& cum multas occidissent atq; cepissent. Cepe iter alias Menalippē atq; hippolytē Anthiopæ reginæ sorores. Sed hercules ꝑ armis reginæ Menalippē sorori restituit. Theseus uero hippolytē q̄ sibi i sorte ꝑdæ cōtigerat sumpsit uxorē:ex q̄ Hippolytū filiū suscepit. Præterea igēti uirtute:ut refert statius. Creontis thebane regis supbū retulit iperiū:ægitq;:quæ ꝓhibebat officia funeralia possent occisis in bello regibus exhiberi. Et taurū ab Euristheo atticæ terræ imissum cūcta uastantem apud marathonē interfecit sic Scironē latronē hospites suos dū resideret in scopulo:aut lauare sibi pedes:aut se adorare cogētē:eosq; i cauatos ꝑcipitātē in mare. Et procustē æque latronē super cephyso flumine habitantē:& orcte suos hospites trucidātem supauit atque occidit. helenā insup Castoris atque Pollucis sororē uirginē cælestis pulchritudinis isignē in palestra ludētē rapuit:minotaurū iteremit:& athenas a turpi seruitio liberauit. Ariadnam atque Phedram Minois filias patri surripuit:& Ariadna relicta phedrā sibi cōiugio copulauit:ex qua quosdam filios suscepit. Athenienses per diuersa passim uagantes in patriā reuocauit:& in formā ciuium sparsos agrestesq; reduxit. Et ut placet Plinio in libro naturalis historiæ:primus fœdera adinuenit. Aduersus centauros in nuptiis pithoi amici sui egregiæ pugnauit:eosq; supauit:illiq; comes ad inferos usq; ad rapiendā proserpinā iuit: sed minus fœliciter ex hoc illi successit.nā perithoo a tricerbero orci cane trucidato in mortis ipse æriculo fuit:in forte superauisset hercules:qui illū a discrimine liberauit & reduxit ad superos. Et athenas rediens cōiugē querulā accusanteque falso de sturpi iterpellatione hippolytū comperit: quē fugauit:& quātū in eo fuit occidit. Postremo iam senex a ciuibus suis pulsus exul apud schyrū minorē insulā diem clausit:cū annis.xix.imperasset atheniēsibus:his eius laudes fere omnes Ouidius paucis testatur carminibus ubi dicit. Ingenium faciente canunt te maxime theseu:& infra per undecim uersus.

De Hippolyto Thesei filio:qui genuit Virbium. Cap. L.

h Ippolytus Thesei & Hippolytes Amazonis fuit filius. hic cū uenatiōibus cælibē uitā ducēs uacaret:& oīno cōstanti animo mulieres sperneret:a Phedra nouerca absente Theseo amatus est:desiderio cuius cū obtēperare noluisset:Theseo redeunti ab ea accusatus est. Qui in furorē uersus filii necē optauit. Verꝫ hippolytus timēs cōscenso curru fugā cœpit:quo fugiente fortuitu phocæ q̄ in littus exierant audientes equorꝫ strepitū:dū sese in mare fugientes præcipitant æquos exterruere Hippoliti. Qui per scopulos aduersus eius iperiū uiresq; currū trahētes:atq; ui eius cōpages dissoluentes oēm isfœlicem iuuenē loris iplicitū adeo ꝑ abrupta traxerūt:ut ꝑ mortuo a circonuicinis collectus sit. Esto poetæ oēs & signāter tragœdus Seneca in tragœdia eiusdē hippolyti laceratū atq; discerptū oēm asserant & occisum. Qui tandē opere atq; subsidio Aesculapii quasi ab inferis in sanitatē pristinā non absq; longo labore reuocatus est:ex quo euentu uidet fabulæ locū datum:qua legimus Theseum habuisse a patre:ut ter posset optare quod ueller:& qa nunc filiū optasset occidi:phocas a patre emissas in littus. Hippolytus autem ne tertiā Pris expiretur irā:qui ante hippolytē matrē eius occiderat:& nūc eo inaudito eū q̄rebat in pœnā:atticā terrā liqt: & in Italiā uenit:haud longe a loco:ubi postea cōdita Roma:& mutato noīe se Virbiū appellari iussit:qa bis uir fuisset:semel ante euentum: & iterꝫ postq̄ beneficio Aesculapii in uitam uidebatur reuocatus. Ibi autem dicit Theodontius oppidū cōstruxit:quod ex nomine sumptæ coniugis Ariciam appellauit. Dicit præterea idem Theodōtius falsum eē hippolytum Cælibē uitā ægisse:& imo secreto amore Aritiā nobilē atticæ regionis fœminam adamauit:quā Dianā:eo q; uenationis uocaret:uocabat:&.se Dianā colere asserebat: & opere huius Aritiæ factū dicit:ut ab æsculapio sanaretur:cum mortuum illum arbitraretur Theseus.

De Virbio hippolyti filio. Cap. LI.

u Irbius filius fuit hippolyti & Ariciæ post hippolyti fugam ex attica susceptus. Qui cū adoleuisset æneā ilione deleto in Italiam uenientem a patre missus est in subsidiū Turni:prout describit Virgilius. Ibat & hippolyti proles pulcherrima bello Viribius insignem:quem mater Aritia misit Eductum eguriæ lacis.&c. De eo autem nihil aliud habemus.

De Demophoonte Thesei filio. Cap. LII.

d Emophoon: ut Theodotius asserit filius fuit Thesei ex phedra. Hic quidē cū cæteris græcis in bellum troianū iuit. Ilioē aūt deiecto dū rediret in patriā tēpestate in Traciā delatus a phyllide Lyrgurgi regis filia hospitio: & lecto susceptus ē. Et cū aliquādiu secū fuisset audito q Mnestheus athenarum rex agitatus pcellis & Nasea uexatus maris appulisset īsulā melos: & ibidē clausit diem: regni cupidine tractus īpetrata per tēpusculū licentia a Phylide resarcitis nauibus athenas rediit: & post xxiii. annū paterni exilii: ut dicit Iustinus: Athenarū regnū assumpsit: neq; de reditu curauit ad phylidem. Et cō annis. xxiii. regnasset mortuus est. Cui successit Ofintes: utrū hic eius fuerit filius: incertum habeo.

De Antigono Thesei filio. Cap. LIII.

a Ntigonus: ut dicit Theodontius: filius fuit Thesei & Phedræ: ut dicit Barlaam natu maior demophoōte. & post fugatū ab atheniēsibus patrē fere adhuc pubes ab athenienfibus assumptus: & rex factus Mnesteusq; uocatus. Qui troiā uadēs non satis de ingenio demophoontis fidens eū secū traxit. Hic rediens tempestate actus nimia apud insulam melos expirauit.

De Medo Aegei filio. Cap. LIIII.

m Edus: ut Iustinus tradit: ægei regis Athenarū: & Medeæ fuit filius. Quā idē Iustinus dicit cū priuignū uidisset adultū: ab Aegeo p diuortiū discessisse: & colchos cū Medo filio abiisse. Ouidius aūt dicit ob paratū Theseo uenenū: ut ubi supra de ea: eā aufugisse. Aiūt insup aliqui eā Iasonis ī gratiā rediisse: & hunc Medū inde iuisse in asiā: atq; uiribus plura sibi subigisse regna: sed eā tenuisse partē: quā mediam appellamus: & de suo seu matris nomine nuncupasse.

De Onchesto. xxviii. Neptūni filio: qui genuit Megareum Cap. LV.

o Nchestus secūdū Lactātiū filius fuit Neptūni: quē Seruius & Lactāti. dicūt Onchestē ciuitatē ppi quā pmōtorio micalesso cōstituisse: & suo noīe appellasse: nec de eo aliqd pterq q Megareū filiū genuerit legi. De Megareo filio Onchesti qui genuit Hippomenem. Cap. LVI.

m Egareus filius fuit Onchesti: ut liqdo testatur Ouidius loquente sic Hippomene. Nāq; mihi genitor Megareus: Onchestius illi. Et Neptūnus auus: pro nepos ego regis aquarum. &c.

De Hippomene Megarei filio. Cap. LVII.

h Ippomenē Megarei fuisse filiū satis ostēsum est: de hoc Ouid. talē recitat fabulā. Erat in scyro ciuitate athlas Oenei filia seu lasii uirgo īsignis pulchritudinis: & pnicissimæ uelocitatis: q ut plurimū deorū monitu habitabat in syluis. Hæc cū a multis in cōiugē peteret legem apposuit: ut. s. cursus certamē peteret: & siq superarent ab ea morte mulctarent: uictor aūt eius potiret cōnubio: & cū iā plures magis audaces q fœlices supati tā seuera lege dānati eēnt: hippomenes ea nōdū uisa taliū ridebat stultitiā. Tādē cū casu cōtigeret: ut illā uideret: miratus roseā faciē: sidereos oculos: os cinameū: auream cesariē: pectus ptēsū: corpusq; glabellū: & gestus placidos: cōfesti eius ardorē icidit: qui ante dānauerat alios: nec dubitauit eius postulare cōnubiū: & seueræ legis subire discrimē. Virgo aūt hippomenes Veneris īplorauit auxiliū: q illi tulit ex uiridario hespidū tria mala aurea: eūq; docuit maloꝝ usū: porro cū cursū expediti ītrassent: anteiretq; uirgo: iuuenis prædoctus euestigio uidēte uirgine unū ex malis piecit: fulgore cuius capta puella gradū collectura puertit. Et cū euolasset iteri iuuenis illa pstātior facile anteiuit: ille secundū eieoit: qd dū illa collectura moratus ille stadiū arripit uolucer. Sane illa pnici uelocitate malo collecto parua mora currētē pterit. At ille cū iā meta cursus eēt ppinq: tertiū piecit: quo detēta uirgo anteq uolucris euolasse potuisset tenebat hippomenes terminū: quā ob causam supata uirgo eius ī cōiugiū uenit. cū q dum lætus in patriā abiret: hippomenes feruoris īpatiēs & suscepti muneris a Venere īmemor ī lucum cybelis illā deduxit: & ibi cum ea concubuit: ex quo seu Veneris seu matris deum indignatione factum sit: amantes in leones uersi sunt: & curui Cybelis additi. Qua sub fictione talis potest sensus abscondi. Primo mulierum si q est obstinata durities & auro: & mulieribus frāgi posse: cum natura auri oēs & cupidæ & tenacissimæ sint: in leones autē ideo cōuersi dicuntur: qui in nemus cybelis coiuerunt: idest in delitiis humanis abundauerūt: & ob id elati sunt: & sic in leones uersi quoniā leones superba sint animalia: & ideo uersa uice currui Cybelis applicati sunt. i. in processu a rerum natura edocti quoniam terrenis legibus omnes sumus obnoxii: quia terrei uiuimus: & quantūcūq; superbientes. postremo in terram reducimur.

De Pelasgo. xxix. Neptunni filio Cap. LVIII.

p Elasgus: ut dicit Theodontius: filius fuit Neptunni: Isidorus uero ubi de ætymologiis eū Iouis & Larissæ filiū dicit. Sane quoniā ex cōpertis apparet Theodontiū talium solertissimū indagatorem fuisse: plus illi in talibus præstandū fidei ratus sum & ideo Neptūni: nō Iouis posui filiū. hic aūt ea in parte græciæ regnauit: quæ postea ab Archade calistonis filio Archadia dicta ē: & ab eo denoiata Pelasgia. dicebat Leontius & in Asia eē Pelasgos: eosq; aduersus græcos fauisse troiāis ut i Iliade testat Homerus. Verū hi Pelasgi a Palasga muliere græca nomen sortiti sunt: quā aiunt in pelasgiis cū copiis in Asiā trāsmeasse & ciuitatē condidisse: & de suo noie Pelasgiā nuncupasse: & inde Pelasgii: qui secus lyciam sunt appellati: alii contrariū tenent Pelasgū regē fuisse in Asia & ab eo Pelasgos & inde mulierē Pelasgā ubi postea fuere Pelasgi ī græciā ex Asia trāsfretasse & ibidē occupata regione nomē īposuisse Pelasgis.

De Nauplio. xxx. Neptunni filio: qui genuit Palamidem. Cap. LIX.

n Auplius Neptunn & Ammimonis filiæ Danai regis filius fuit: ut testat Lactātius: qui de eius origine fabulā recitat talē. Ammimone danai filia dū studiose in syluis iaculo exercitaret minus aduertēs pcussit Satyrū: quā cū uellet Satyrus uiolare illa Neptūni īplorauit auxiliū. Neptūnus autē fugato Satyro ipse eā cōpressit: ex quo cōpressu Naupliū suscepit. hunc Naupliū apud Euboeam

regnasse cõstat:& eius aiũt fuisse filiũ Palamedẽ græcorũ factiõe occisum apud troiã. Quod cũ egerrime fer
ret Nauplius:nec adulationẽ suppeterent uires ad ĩgeniũ uersus stãtibus apud troiã græcis:ut erat senes cœ=
pit oẽm græciã circuire:& regias ĩtrare græcorũ principũ:& ibi qbus poterat suasionibus cõiuges eorũ ĩ adul
teriũ:cũ qbuscũq; poterat trahere arbitratus:ex hoc in reditu græcorũ seditiones exorturas plures:eisq; agẽ
tibus græcos in suũ sanguinẽ ruituros:& sic dũ se inuicẽ trucidarẽt ĩmerito trucidati Palamedis mortẽ suis
occisionibus expiarẽt. Creditũ est:ut Leontius asserebat ope suo Clytẽnestrã in amplexus Egesti uenisse :ex
quo Agamẽnon postea ĩterẽptus:& idẽ Egistus. & Clytẽnestra. Sic Egialẽ Diomedis cõiugẽ ĩ cyllibari Sthe
leni filii cõcubitus:& ut de reliqs taceã conat̃ Lycophron ĩclytã Penolopis famã nauplii cõsiliis maculare uo=
lens eã:cũ uno e procatoribus suis nõnullas ĩsomnes noctes egisse. Præterea ĩplacabilẽ senẽ aiũt tã feruenti
aĩo uindictã optasse:ut redeũtibus græcis ilione cõsumpto in patriã:& acri atq; turpi tempestate agitatis ca=
phareũ cõscendisse montẽ:& nocte accensa face:q̃si in portũ salubrẽ piclitãtes acciret in letiferos scopulos
salutis auidos euocasse:& multis hoc facinore exitii extitisse causam. Vnde Virg. Sidus & euboicæ cautes:
ultorq; caphareus : &c. Ammoti aũt Satyri & opresse Amminonis a Neptũno assignat Barlaã paucis uerbis
rationẽ dicens:satyrũ uirginis fuisse pedagogũ. Neptunnũ autẽ lerneum quẽdem ægyptiũ insignẽ:cuius pri
ma amminone pelex fuit q̃ coniunx:& ab eo lerneũ fontem denominatum atq; prouinciam.

De Palamede Nauplii filio. Cap. LX.

Alamedes Nauplii fuit filius:q cũ eẽt una cũ græcis circa troiã:& hi aduersus Agamẽnonis ĩperiũ
p ĩsurrexissẽt seditiõe dolosa Agamennoni ptãte subtracta eius dux bellifactus est. Huic enim cum
Vlisse simulates erãt:ut dicit Seruius:eo q̃ ulysses in insania ficta conatus eẽt in bellũ troianũ non
ire : & ad eam simulãdã uinctus aratro dissimilibus aĩalibus saltem serebat. Cui ante aratrũ ad ex
perientiam sumendum insaniæ Palamedes apposuit Thelamachũ puerũ:quẽ cum Vlysses illico suspendit
aratrũ. Præterea cũ in traciã frumẽtatum iuisset:& nil portasset:seq; nõ cõperisse diceret. Palamedes uadẽs
reportauit affatim. Quibus indignatus Vlysses ægre patiebatur illius gloriã:q̃obrẽ dolo eius factũ ẽ:ut a ser
uis Palamedis satis grãde pondus auri infoderetur sub tabernaculo eius:& idẽ nũciis subornatis habitis cõ
fictitiis litteris in consilio græcorũ Palamedem accusauit:qa cum Priamo deditione haberet tractatũ:eumq;
auro esse corruptũ:& ad euidentiã proditionis incæptæ iussit eius in tabernaculo fodi:q̃si si ibidẽ cõperiret
aurũ :litteris eẽt exhibenda fides & nunciis:q̃obrem auro cõperto:qd ipsemet infodi fecerat: Vlyssis accusa
tio uera credita est:& Palamedes tanq̃ noxius lapidibus est obrutus.

De Celeno. xxxi. Ahello. xxxii. & Occipite. xxxiii. Arpys filiabus Neptũni. Cap. LXI.

Eleno Ahello & Occipite Arpyetes fuere secundũ Seruiũ & Neptunni & terræ filiæ. Alii uero di=
cũt Thaumãtis & electræ. Harũ formã describit Vir. dicens Tristius haud illis mõstrũ:nec sæuior
e ulla uestis:& ira deũ stygiis sese extulit undis. Virginii uolucrũ uultus fœdissima uẽtris Proluuies
uncæq; manus & pallida semp:Ora famæ:&c. Hic etiam describit in qbus habitent locis : & unde
uenerint:dũ dicit: Accipiũt strophades graio stãt noĩe dicte ĩsulæ: Ionio in magno:q̃s dira celeno arpiæ: quæ
colũt aliæ phineia. Postq̃ cã domus mensasq; metu liquere priores. Ex his a Seruio fabula recitatur : quæ su
pra ibi de Zeto & calai plene scripta est. & qd per illã ẽt sentiẽdũ sit. & similiter de his dicta sunt quædã:ubi de
allecto:& aliis furiis supra scripsimus:& ob id pauca hic dicẽda supsunt. Vult igitur Seruius eas iõ Neptun=
ni & terræ filias:qa in insulis habitẽt:quæ terræ sũt:& tñ mare circũdatæ. Ego uero eas Neptunni filias puto
qa mõstrosæ sint:ut p Virgili carmẽ patet. Arpiæ aũt secũdũ Fulgẽtiũ iõ uocant̃:qa arpæ græcæ:latinæ ra=
pere dr̃ & iõ earũ prima est dicta Ahello:q̃si Ahelenanon qd est alienũ cõcupiscere. Secunda occipite qd si=
gnificat celeriter auferre. Tertia celeno:quæ nigrũ sonat:p qd rapinæ occulatio sumẽda est:& sic primo cõ=
cupiscit̃. Secũdo aufert̃. Tertio occultat̃. Virgineos aũt uultus iõ hr̃e dicunt̃:seu qa ut dicit Fulgẽtius:steri=
lis sit rapina. Cui ego addã q̃tũ ad eũ cui rapit̃. & esto aliter putẽ fures qppe more suo placidos mitesq; se in
cõspectu hoium exhibẽt:ut hac possint arte ignaros fallere. Vncas aũt raptores habere manus expositiõe ñ
indiget. Quod ora illis sint palida:nil aliud uult prætẽdere:q̃ fames assidua:insatiabilis appetitus habendi:q̃
miseri & in rapinã proni angunt̃ cõtinue:fœdissima uentris proluuies raptorũ est:inq̃tũ ut plurimũ rapina=
rum turpis est exitus. Itur. n. ex rapinis in ludũ substãtiarũ cõsumptorẽ oium:& miseriarũ patrẽ. Itur in luxu=
riam laxiuiarũ & ociorũ marcẽtiũ matrẽ. Itur in gulã crapularũ & ægritudinẽ cloacã turpissimã & dãnosam.
Arbitror qdẽ has ad pyrrhatas:& auarissimos atq; ĩmanes hoies spectare:eo q̃ littora inhabitẽt. Addebat in
super dictis arpiis Home. Arpyam unã:quã Thiellã uocitat zephirũ dicebat equos achillis genuisse. Hãc di=
cebat Leontius uẽti ĩpetũ:seu procellã interpretari:per quã etiã pyrrhatarũ demonstrat̃ uelocitas ad rapinã.

De Sycano. xxxiiii. Neptũni filio. Cap. LXII.

Icanus:ut dicit Theodontius:antiquissimus rex fuit Siciliæ. & Neptũni filius:& ab eo insula q̃ an=
f tiquiori noĩe dicebat̃ Trinacria Sicania nũcupata est:de qua Solinus ubi de mirabilibus mũdi di=
cit. Sicaniæ diu ante troiana bella Sicanus rex nomen dedit:eductus cũ amplissima liberorũ ma=
nu:&c. Ex his nec nomẽ alicuius ad me puenit. Dicit tamẽ Theodontius huius Cererẽ fuisse con
iugem:& proserpinam filiam quan iouis dixere poetæ.

De Siculo. xxxv. Neptunni filio. Cap. LXIII.

Iculus rex fuit Siciliæ & Neptunni filius:ut Solinus de mirabilibus mundi testatur. Regnauit au=
f tem:ut dicit Theodontius post Sycanũ:& ab eo Sicilia denominata est. Paulus hunc dicit filium
fuisse Corithi & electræ:& Dardani fratrem. Neptunni filium dictum:eo q̃ ex Tuscia in Siciliam
transfretasset:& multa rudes homines docuisset.

Iupiter Vndecimo generis cum parte notatur.

Iouem Tertium qui genuit

Genealogiæ deorum gentilium secundum Ioannem Boccacium de Certaldo Liber Vndecimus.

Prohœmium.

e X Achaia iter pachinum trinacriæ promontorium & ueteres Syracusas leni satis spiritu me detulerat subsolanus. Ibi dum iam in finem fere deducta omni Neptunni prole uetustissimorum regum potius aduentum in insulam q̃ gesta narrassem: & mecum omnia circũspectans excogitarem: ad quã cœli plaga uertẽda esset nauiculæ prora: uenit in mentem tantũ nunc uelo: nũc remis: nunc pedibus itũ fore: ut ex filiis Saturni senis infausti nullus superesset: cuius non esset descripta soboles: præter Iouem quẽ patrem dominumq; regẽq; deorum & hominum uoluere. Obstupui fateor serenissime rex. Et animi cecidere uires: & quasi itineri meo obstaculum insuperabile esset obiectum desperans aiebam. O miser potui amplissimum oceani gurgitẽ intrare: & fluctus in sydera usq; surgentes modico conscendere lembo. Potui uastum littus omne mediterranei maris inter mille scopulos: & sonantia saxa ambire. Montes scabrosos ascendere: lubricas calcare ualles. tenebrosa antra subire: perscrutari lustra ferarum: & siluarũ atque nemoꝝ sepositas umbras lustrare: urbes; & oppida. & qͩ longe terribilius ad manes usq; descendere. & ditis oppacas intrare domos. Et terræ uiscera oculis terebrare: & sic alioꝝ deoꝝ prolem etiam renitentẽ calamo tanq̃ cognitã in medium trahere. Nũc aũt si iouem non uidero quo pacto eius: : q̃ amplissima est: posteritatẽ scripsisse potero? Si autẽ iouem uidisse uelim in cœlum ire necesse est: quo infœlix ex sublimi saltu quo ex mõte cælso in illud memet deiiciam? Quis me eo uẽtorũ extollet impetus? Quæ deferet cõdensa nubes? aut ipsius armigerales? Outinã ab inferis remearet Dædalus: qui solus hoĩ pẽnas induere nouit. Et mortalibus insuetas cœli uias ostẽdere. Ipse forsan opportunitati huic posset ꝑstare suffragiũ. Quod nisi undecũq; uenerit detᷓ post tot exãnelatos labores: tot uictos timores: tot etiã obices supatos: infecto itinere inchoato non absq; ignominia temeritatis meæ subsistendũ est. Obtabã ꝑterea cælestium uidere patriã: & quo ordine sanctissimi illi gẽtiliũ theologi tẽpla: palatia: atria: domosq; disposuissent cælitũ. Præterea & cũ ipso ioue ipsius sublime uidere soliũ. Quo iure sacrum illud decoꝝ cõcistorium cõueniret in unum. Quod in illos ipsius impium. Quis ordo descendi quae ꝑsidentis maiestas. Quæ leges darẽtur. Qui & quo ritu largirentur imperia: ut in finẽ debitum mundi gubernaretur mortalitas: & alia etiã tam prægrãdis dei magnalia. Cæterũ dum hic uidendi desiderio cœlũ ac ꝑficiendi itineris angerer inde desperatione ꝑmerer. Et ecce ex littore siculo me etiã gubernaculũ nõ regẽte repentino impetu in cretã usq; delatus sum: quã cum circũspicerẽ non ante ydeon montẽ aspexi q̃ resoluta mentis caligine: & ueri dei illustratus lumine prolectarii iouis cognoui cunabula atq; fornices in circuitu: & qua in parte eius cineres & ossa iacerent memini. Et sic eum nõ deũ cœli tronũ tenentẽ fore perpendi: sed hominem: cuius acta & mores: & reliqua non maiori labore q̃ aliorũ deorum gentiliũ poterãt ex terrenis speculis intueri. Reuocatis igitur uiribus: ut eius numerosissimã prolẽ describam. Iter quod præpeditum rebar intrabo: orans in optatum me terminũ dirigat: qui futurum sibi disertissimum populum perrubrũ mare eduxit sicco uestigio ex ægypto.

De tertio Ioue decimo: Saturni filio: q. xxxix. genuit filios: quoꝝ hæc sũt noĩa. Prima Clio. ii. Euterpe. iii. Melpomene. iiii. Talia. v. Polymia. vi. Eratho. vii. Tersichor. viii. Vrania. ix. Caliope. x. Acheus. xi. Venus. xii Amor. xiii. Proserpina. xiiii. Castor. xv. Pollux. xvi. Helena. xvii. Clitẽnestra. xviii. Palistus. xix. Paliscus. xx. larbas. xxi. Mena. xxii. Myrmidon. xxiii. Xantus. xxiiii. Lucifer. xxv. Orion. xxvi. Minos. xxvii. Sarpedon. xxviii. Rhadamãtus. xxix. Archisius: de his. xxix. tractatur in præsenti libro undecimo. xxx. Tãtalus. xxxi. Dionisius. xxxii. Perseus. xxxiii. A on. xxxiiii. Eacus xxxv. Pylũnus. xxxvi. Mercurius. xxxvii. Vulcanus. de his uero octo. s. a xxix. citra duodecimo in libro tractatᷓ. de reliquis duobus: qui sequuntur: scilicet de Hercule. xxxvii. & Eolo. xxxix. in libro tertiodecimo scribitur.

Cap. I.

i Ouẽ cretẽsem: qui tertius in hoc ope est: Saturni & Opis fuisse filiũ oĩs testatᷓ antiqtas. Hic eodẽ partu cũ Iunone editus: ne a Saturno occideretᷓ ob pactionẽ cũ Titano fratre factam: q̃ cito natus est: clam in ydam cretensem montẽ alendus ab Opi transmissus est: & ut quidã uolũt: curetis populis cõmendatus: seu ut alii dicũt Ideis dactilis. Eusebius uero in libro temporũ dicit Creti regi cretẽsiũ: & hũc illũ in hoson ciuitate in qua matris eius est tẽplũ seruasse atq; nutrisse. Quia curetis dixere addũt eũ ab eisdẽ in antrũ mõtis idæ delatũ: ubique dũ: paruuli faciunt: fleret ne audiretᷓ Cymbala & tympana: & clypeos: & arma pulsabant. Ad sonitũ: quoꝝ more suo cõueniẽtes apes mella in os eius inferebãt: ob qͩ beneficiũ postea deus factus dedit eis: ut absq; coitu generarẽt. Aliis uero placet eũ nymphis alendũ datũ: iter quas: ut didimus ĩ libro narratiõis pyndaricæ asserit Melliseo cretẽsiũ regi duas fuisse filias Amaltheã & Melissam. quæ caprino lacte atque melle Iouẽ nutrierũt. unde dicit Lactãtius in libro diuinarũ institutionum. Capellam Amalthæ nymphæ Iouẽ infantem uberibus suis aluisse & ob id dicit germanicus cæsar in aratheo carmine. Illa putatur Nutrix esse iouis: si uere iuppiter infans Vbera creteæ mulsit fidissima capræ: Sydere quæ claro gratũ testatur alũnum. Quod etiã testari uidetur poeta cælebris Franciscus petrarcha in buccolicis ea in egloga cui titulus argus ẽ: sic dicẽs: Teneris signata labellis Vbera te moueãt nisi forte obliuia lactis. Illius astringere nectar tibi suggerit aulæ. De grege nẽpe fuit nutrix tua. &c. Seruius aũt dicit nõ ĩ idã: sed in dicteũ mõtẽ a matre trãsmissum: & ibidẽ nutritũ. Iunius aũt columella de agricultura scribens lib. ix. sic de educatiõe iouis ĩfantis ait. Nec sane rustico dignũ ẽ scitari fuerit ne mulieri pulcherrima spẽ melissa quã Iuppiter ĩ apẽ cõuertit: an ut & Home. poeta dicit crabrõibus & sole generatas apes: q̃s nymphæ fri

xonides educauerũt. Mox dicit eo in specu Iouis extitisse nutrices: eaq; pabula munere dei sortitas: qbus ipse parũ educauerant alumnũ. Hæc ille. Ex qbus sumit Iouẽ melle tãtũ educatũ hic tandẽ cũ adoleuisset ob captos parentes bellũ hũit cũ Titanis: liberauitq; illos: inde patrẽ regno expulit: eo q cõperisset eum uitæ suæ insidiari: quæ supra ubi de Saturno latius dicta sunt. Et hinc illi bellũ dicũt cum gigantibus consecutm: quos superatos: supposuit montibus: ut præmonstratũ est. Deinde orbe subacto cum fratribus imperium partitus est. Dato Plutoni infernorũ dominio. Neptũno autẽ maris: sibi olympo reseruato. Et cũ iam diu ante Iunonem sororem suam sumpsisset in coniugẽ: & rex potens factus. gloriæ auidus: cœpit ambire: & non minus astutia q̃ uiribus nõ solũ humanas laudes: sed diuinos etiã sibi honores quæsiuit: templa quidem: ut in sacra legitur historia: in multis locis construxit: & suo dicauit nomini: & in quãcunq; regionẽ uenerat Reges principesq; populorũ hospitio sibi comitate sua: & amicitia copulabat: & cum ab eis digrederetur imperabat sibi ædificari phanum: & suo hospitisq; sui nomine insigniri: quasi ut ex hoc posset amicitiæ ac fœderis memoria conseruari. Et hac astutia factum ut constituta sint templa ioui a taburio: ioui labriando cum ataburius & labriandus auxiliatores eius fuerint in bello. Sic & ioui laprio: & ioui molioni: & ioui cassio: & quæ huiusmodi sunt: q ille astutissime excogitauit: ut sibi diuinũ honorem: & hospitibus suis perpetuum nomen acquireret cum religione connexũ. Gaudebãt autem illi & eius libenter obsequebantur impio: & nominis sui gratia ritus annuos: & festa celebrabant: & hoc mõ religionẽ cultus sui per orbẽ terræ iuppiter seminauit: & exẽplum cæteris: adimitandũ dedit. is isup in olympo mõte habitauit: ut eadẽ sacra testatur historia. ubi legitur. Ea tempestate iuppiter in monte olympo maximã partem uitæ colebat: & eo ad eum in ius ueniebant: si quæ res in controuersia erãt. Itẽ siquis quid noui iuenerat qd ad uitam humanã utile esset: eo ueniebat: atq; ioui ostendebat. &c. præterea quantũcunq; homo hic circa honores occupãdos ambitiosus esset: & libidini deseruiret: multa tamen bona & utilia humanæ uitæ adiuenit: & itroduxit: & nõnulla mala sustulit: & inter alia admouit a moribus hominũ consuetudinẽ comedendi carnes humanas: quibus Saturni tempore uescebantur. Qui tandem dispositis rebus suis diem clausit. de exitu cuius testis est Ennius ipse quidem in sacra historia descriptis omnibus: quæ in uita sua gesserat iuppiter ad ultimũ sic ait. Deinde Iuppiter postq̃ qnquies terram: circuit: omnibusq; amicis atq; cognatis suis imperia diuisit: liquitq; omnibus: leges: mores: frumentaq; parauit: multaq; alia bona fecit: imortalẽ gloriam memoriãq; adeptus sempiternã monumẽta suis reliquit: ætatem pessime actam in creta uitã cõmutauit: & ad deos abiit: eũq; curetes filii sui curauerũt: decorauerunt que eum & sepulchrũ ei in creta in oppido Aulatia: & dicit Vestã hãc urbem creauisse: inque sepulchro eius scriptum antiquis litteris græcis Iuppiter Saturni. Euemerus autem dicit eum i Oceania mortuũ: sed bene in aulatia oppido sepultũ: forsan & hoc nomen oceaniæ cretæ fuit anteq̃ a creta nympha Hesperidis filia: ut Plinius ait: ubi de historia naturali: dicta fuerit. Vides ne celeberrime rex quãto ingenio: q̃to fortunæ fauore: quot antiqui hostis fallaciis longæuũ nomẽ ianem gloriã & diuinos honores sibi quaesiuerit homo iste? Miror equidẽ illius quãtũcunq; rudis æui insaniã: ut quẽ ex homine natum passibilem atque mortalem uiderant: deum: & summũ deũ tam inconsulte crederent. Scio possint esse qui dicant multo recentiores in hanc eandẽ inscitiã nõ minus fuisse pcliues: cũ legerimus a luca medico scriptũ apud lystros lycaoniæ Barnabã & Paulũ uiros sanctissimos: & diuini dogmatis pdicatores: eo q cõtortum a natiuitate hominẽ in nomine iesu christi rectũ: ambulantẽq; fecissen: a lystris deos e uestigio creditos: Barnabã Ioue & Mercuriũ Paulũ: eisque renuentibus serta & holocausta tanq̃ diis a pontificibus & populo praeparata. de quibus ego minus minor. diuinũ enim opus fecerant ignorantibus lystris: quoniã nõ suo: ut ipsi testebant: sed xpi opere. Iuppiter autẽ quid unq̃ supra hominem facere uisus est? nihil equidẽ. uictoriosus fuit homo: & ne satis hoc cũ astutiæ humanae & nonnunq̃ fortunæ opus sit: ut ob id deus & cœli rex debeat a quoquã credi. profecto uertibiles nimium incredulitatem erãt illius æui mortales. Nos autem ueteres in sua fatuitate sinamus: & ad omissa uertamus calamũ. Postq̃ quae ad historiam spectant de ioue dicta sunt: quid de eo fingentes dixerunt prosequamur. Primo qdem eũ patrẽ dominumque deo℞: & cœli regẽ dicũt: eiq; loco sceptri trisulcum fulmen tribuunt. Eius ptere arborẽ dixere quercũ. Sic & in eius tutelã aquilã posuere. Nũc qd p hæc sensisse potuerint uideamus. deorum autem pater & dominus ideo sic dictus est: quia eo regnante heroum tempora seu cœpere seu floruere: in quibus & poetarum seu theologorum gentilium cœpit & floruit studium apud græcos. Qui cum istum tanquam ea tempestate mortalibus cæteris præualentem cernerẽt: eumq; iam sibi ne dum apud suos: sed & apud exteras nationes adhuc uiuenti diuinos honores quæsisse: & eorum patrem esse aut maiorem: q iam eius inuitu fictionibus ad diuinitatem extollebantur: & quod ei nomen etiam faueret Iuppiter: quod iam diu erat celebre & uero deo attributum: faueretq; illi locus habitationis olympus: quo nomine cœlum etiam appellamus: eum deorum finxere patrem: & cœli regem. Nec sufficit attribuisse illi quod fecerit: quinimmo multa ex his quæ ante eum per plura sæcula facta fuerant: & potissime eorum duorum temporibus: quos supra Ioues nuncupatos diximus per nominum abusionem in hũc reuocata sunt. nec aliter q̃ suo æuo facta eidem attributa: & quod lõge perniciosius fuit: multa ad uerum deum uerũ deorum dominum spectantia sub huiusmodi fictionis uelo recondita & demum enucleata ad potentiam & deitatem fictam huius hominis spectare ab ignaris credita sunt: tantũq; inoleuit haec inscitia ut non solũ Iouis esse quæ dei: sed dei ueri eẽ quæ Iouis erãt crederent: utputa adulteria proditiones & bella: & huiusmodi. Sane quotiens pro isto Ioue illustres uiri deũ sensere uerũ: quod minus honestum de ioue scribitur pro aliquo naturali actu opere naturæ naturatæ producto: quæ dei opus est intelligi uoluere: quod ego nõ laudo per illecebres fictiones diuinam designari potentiam. Deorum insuper numerositatẽ non adinuenere: ut tot crediderint deos esse: quin imo prudentes uoluere deitates illas multis ascriptas diis potentiæ unius ueri dei officia esse

existimantes sic p ministros deum agere uti mortales agimus quod clarissime i libro de dogmate Platonis ondit apuleus. Nos aūt & bene secundū Psalmistā credimus de deo quia dixit & facta sunt. Nec tamē nega mus deo ministros eē alios iustitiæ ut dæmones alios gratiæ ut angelos alios opportūitatū & uictus ut sup cælestia corpora sed de his alias. Per fulmē uero trisulcū loco sceptri ioui additū eo φ igneū sit ōndere uo= luere fingentes nōnunq̄ eū pro elemēto ignis & aeris assumēdū ut asserit Ser. & tunc iunonē eius cōiugē terrā & aquam eē uolūt eo φ ex eis oīa quorundā iudicio procreantur & sic secundū Varronē de agricul tura duo dicuntur parētes magni iuppiter pater & iuno mater. Puto ego hac fictionē originē hūisse ab his qui arbitrati sunt ignē rerꝝ oium causam ac eo agente cuncta generari atque nutriri & sic dum ignis & aer iuppiter eius opus est corruscatiōes & tonitrua nubes cōgregare atque dissoluere uētos excitare atq; con primere fulmina emittere & huiusmodi eo φ hæc in regiōe aeris igne agēte cōficiātur. Trisulcū aūt dixer fulmē ut triplex fulminis designetur ꝓprietas ē.n. coruscū: & scindit & urit de quibus si qs plene uidere cu pit Senecā ꝑlum uideat ubi de quæstionibus naturalibus. Quercū arborē iō attributā illi uolunt quia eius fructu primæui hoīes pascerentur: & ideo uisum est eam arborē rite dici illius ad quē spectat educare ho= mines quos ipse ꝑduxit seu quoqꝫ gerit imperiū hanc Isidorus ubi de ethi. nucē uidetur arbitrari eamque di cit a latinis iuglandē uocari quasi iouis glandem eo φ ioui olim cōsecrata fuerit: & seqtur eius fructus tan tum habere uiriū ut si mittatur inter suspectos herbarꝫ uel fungorꝫ cibos qcquid in eos uirulentum sit exu dent rapiant & extinguant. Aquilam eius i tutelam esse asserunt eiusque rei causam Lactantius ex alieno describit dicēs. Cæsarquoq; in aratho refert aglaostē dicere iouē cū ex insula naxo aduersus titanos profi cisceretur & sacrificiū faceret in littore aquilā ei in auspiciū euolasse quā uictor bono omine acceptā tute= læ quæ subiugarit. Sacra uero historia ēt ante concedisse aquilā illi in capite atq; ei regnū portēdisse testatur Cur ifans a saturno absconditus sit. Cur cū titanis bellū. Cur Saturnū fugauerit satis plene ubi de Saturno monstratū est. De cōiugio uero Iunonis ēt ubi de iunone est explicitū sic & de noīe satis plene ubi de ioue primo. Et ex his quæ ibidem & hic scribūtur siqs uellet satis posset aduertere quātū homo iste cum ꝓprie= tatibus Iouis planetæ conuenerit & quoniam ob id merito sit iuppiter nuncupatus.

De nouem musis filiabus Iouis. Cap. II.

m Vsæ numero nouē sunt Iouis & Memoriæ filiæ ut ubi de Ethymologiis placet Isidoro. Theodō tius āt mēnonis dicebatꝝ & thespiæ eo forsan φ thespiades illas appellet Oui. harū noīa sūt hæc Clio euterpe Melpomene Thalia Polimnia eratho Terpsicore: Vrania & ultima Caliope. his di cunt cū filiabus Pierii numero totidē beliū i natū fuisse. & quoniā uictæ sint a musis Pierides ipsæ eas mutatæ sunt & ob uictoriā musæ earꝫ cōsecute sunt cognomen. has preterea dicūt a quodā pyrrheneo claustris clausas easque ex claustris in detētoris pniciē euolasse. Insuper aiunt eis fontē castaliū & nemus helicone cōsecratū easq; ad lyrā Apolline pulsante canētes. Nos āt his pmissis ad auferēdū uelū fictiōibus ueniamus placet Isidoro xp̄iano atque scissimo hoī has musas appellatas a q̄rendo eo φ p eas sicuti antiq uoluerūt ius carminū & uocis modulatio q̄reret & ob id p deriuationē ab eis musica quæ ē moderatōis pi tia denominata est. & ut idē dicit Isidorus quoniā ipsarꝫ musarꝫ sonus sensibilis res ē & quæ in pteritū fluit i primiturque memorie: iō eas a poetis iouis & memorie nuncupatas. ego aūt puto cum a deo oīs sit scien tia nec solum ad eā cōcipiēdā itellexisse sufficiat nisi qs itellecta mēoriæ cōmēdauerit & sic mēorie cōserua ta expsserit ut te qs scire nouerit ut ait Persius. Scire tuum nihil ē nisi te scire hoc sciat alter qd musarꝫ offi cium ē & hīc illas ioue genitas & mēoria ficta ē Necnō arbitror musas a moys qd ē aq dictas cā i sequenti bus ōndet. Cur autē nouē sint icōmētario scdo sup somnio Scipionis plurimum Macrob. conatur ōndere eas eqparās octo sperarꝫ cæli cātibus nonā uolēs cælorꝫ medulationē eē cōcētum supaddēs post lōgā uet borꝫ seriē musas eē mūdi cātum a rusticis ēt sciri qa eas cameās q̄si canēas a canēdo dixerunt. Attn̄ ex his reddit Fulgētius aliā rōnē dicēs uocēs fieri q̄tuor ex dētibus quos ligua dū loqtur pcutit ex qbus si defece rit unus potius q̄ uox sibilus emittatur necesse ē. Insup ex duobus labiis uelut uerborꝫ cymbalis commoda modulātibus: Sic & lingua q̄ curuamine circunflexione quadā tanq̄ plectrum uocalē format spūm inde & palato cōcauitate cuius sonus ꝓfert. Vltimo ut nouem sint addit gutturis fistula quæ tereti meatu spūalē pbet excursum. Et ilup q̄m his a multis concinens Apollo addit nō aliter quā seruator concentus pdictis ab eodem fulgentio iungitur pulmo q uelut erarius follis cōcepta reddit atq; reuocat. Et ne sibi in tā sepo situm nature opus tantūmodo fidem uelle pstari uideat tā exquisite rōnis testes iducit Anaximādrum Lā= pascœnum & Zenophanē heracleopolitē quos suis in cōmentariis que dicta sunt scripsisse confirmat. As seritque hæc & ab aliis eque illustribus philosophis affirmari ut a Pysandro Physico & Euximene eo in li bro quē telegumenon nuncupauit. Porro idem fulgentius quasi minus plene dilucidauerit qd de musis in tendit ut noīm & opationum singularꝫ rōnē deducat i medium dicit sic. Nos uero nouē musas doctrine atque sciētie dicimus modos hæc est pria Clyo q̄si prima cogitatio discēdi. Clyos.n. grece fama dicitur & q̄m nullus sciētiā q̄rit nisi in qua fame sue ꝓtellet dignitatē ob hanc rem pria Clyo appellata est. i. cogita tio q̄rende scientie. Secunda Euterpe grece qd nos bene delectās dicimus qd primum sit scientiā quere= re secundum sit delectari qd q̄ras. Tertia Melpomene q̄si melempio comene. i. meditationem faciens per manere ut sit primum uelle secundum delectare qd uelis tertiū istare meditādo ad id qd desideras Quar= ta Thalia. i. capacitas quasi si dicatur tyhoalia. i. ponens germina Quintā Polymnia quasi polim. i. multam memoriam faciens dicimus quia post capacitatem est memoria necessaria. Sexta Eratho idest euricume= non quod nos latine inueniens similem dicimus quia post scientiam & memoriā iustum est ut aliquid simi le & de suo inueniat. Septima Terpsicore. i. delectans instructionem. ergo post inuentionem oportet te ia

discernere ac iudicare quod inuenies. Vrania octaua est.i.cælestis.post.n. diudicationē eligis qd dicas qd
despicias. Eligere.n.utile & caduca despnere cæleste īgeniū est. Nona Calyope.i.optime uocis. Ergo hic
erit ordo.primū ē uelle doctrinā secundū est delectare qd uelis.tertiū est instare ad id quod delectat quartū
est capere ad qd instes.qntū est memorari qd capit.sextū est īuenire de tuo simile ad qd mēineris. septimū
iudicare qd īuenias.octauū eligere de quo iudices.nonū bene proferre qd elegeris. hæc Ful. Vellem ego
hos cōuenire si possem: q erectis signis aciebusq; cōpositis in musas īpetū facere & eas ab eis sūptis armis
exterminare si possint conātur īsipidi & dū male ītellectis uerbis Boetii se armatos existimāt in certamē īter
mes descendūt & q̄ succincte de musis dicta sunt ītuentes dicant nunqd has tā sublimes mulieres in lupa-
nari uiderint nunqd eis abusi sint.nunqd credent Psalmistā Isaiam Iob.aliosq; sanctissimus dei uiros illas
e meretricio manu duxisse ut īter sacra uolumina collocarēt. Scio negarēt hos unq̄ has quas īdifferēter sce
nicas meretriculas dicunt usos ni testis mihi sacer diuinarum līarum īterpres H ero.esset cuius ne ab eorum īscitia
refringi possim libet ut iacent in pphœmio libri a se ex græco in latinū translati Eusebii cæsariēsis uerba de-
scribere. Dicit.n.post multa Hiero.sic. Quid psalterio canorius qd in morē nostri flacci & græci pyndari
nūc iambo currit nūc achaico psonat nūc saphico tumet nūc semipede ingreditur? Quid de uteronomii &
Isaiæ cantico pulchrius? qd Salomōe grauius? qd pectius Iob? q̄ oīa hexametris & pēthametris uersibus ut
Iosephus & origenes scribunt apud suos cōposita decurrūt &c. Nescibāt puto tales musarū officium eē uo
cum tpa ordinare.nesciebant circa scientiā musas agenda disponere.nesciebāt diuinis uiris ad maiestatē
līarum suarum augendā sua officia pstitisse. Taceant igitur & seipsos rabidi mordeāt q dum nō intelligunt alios
mordere conātur: & nos omissum reintremus iter. Musis cū pieriis fuisse de cantu certamē hoc arbitror sē
sum sumēdum. Sunt nōnulli tā inepte audatiæ ut cum nullam nouerint disciplinam suo tū innitentes inge-
nio audeant se disciplinatis pferre nec dubitent disputationi inire certamen quod dum in conspectu docto
rum faciunt non scientifici doctis apparent: sed dotius stolida & quadam presumptiōe loquaces & cū mul
ta dicere ignaris uideantur nec aliquid tamē dicant rationi consonum nec sese loquentes intelligant: lusi a
prudentibus picæ extimantur que quidē uoces pocius humanas q̄ intellectū garriēdo imitātur & ob hoc
tales a sciētificis transformari ī picas rite a poetis cōfictū est.has aūt uoluisse pyrreneū īcludere nil aliud pu
to quā quosdam ad ostētationē sui īpetuosos & auidos q neglectis studiorum laboribus postq̄ scrinea libris
cōpleuerint & eorum fere tegmina uiderint tanq̄ oīa quæ ī eis cōtinētur cognouerit sese audēt existimare poe
tas aut a circūspicientibus arbitrari. Verū cum euolauerint musæ quas putauerāt claustris clausisse: si eas
ī publicū seq uelint.i.oñdere se scire qd nesciunt in pcipitiū cōfestim ruunt ex qbus nōnullos ego cognoui
q librorū congerie cumulata se credidere magistros & in conspectu scientiū corruere. Est & musis cōsecra
tus fons castalius & alii insup plures & hoc quia habeat lympidus fons nō solum delectare intuētis oculos
sed eius ēt ingeniū quadam uirtute abscondita in meditationē trahere & cōponēdi desiderio urgere. Ne-
mus aūt iō illis sacrum est ut per hoc ītelligamus solitudinē q̄ uti debēt poetæ quorum est poemata meditari
qd qdē nunq̄ bene fit inter strepitus ciuitatū aut cōpita ēt ruralia qnimo ut Quintiliano placet ubi de orato
ria institutiōe in loco obscuro & quieto utputa nocturno tpe qd per nemora demōstratur satis cōgrue sunt
enim opaca densitate ramorum & quieta eo q semota utplurimū sint ab habitationibus hominum.

De Acheo.x.Iouis filio. Cap. III.

Cheus ut placet Isidoro ubi de ethimologia. Iouis fuit filius: & ab eo uult appellatos Acheos seu
achiuos.his paucis uerbis egregii hominis negocium pertransisse cōtētus. Attamē Theodōtius
a postq̄ eum iouis filiū dixit addit eū antiquissimum Messeniorum fuisse principē eiq; filiorū amplis
simā fuisse manum: quorum opere & quia pie apud Messenios uixerit factum ē ut totius prouincie
quā hodie usq; Achaiā nuncupamus aut societate aut īperio potiretur & ab eius noie diceretur Achaia as
seritq; ab hoc græciæ nobilitatē habuisse pricipiū sed ex filiorum numerositate nullū nec noie exprimit.

De Venere Iouis.xi.filia quæ peperit Amorem. Cap. IIII.

Enus homero teste Iouis fuit filia & Dionis & est hæc quam Tullius ubi de naturis deorum tertiā
u uocat & coniugem fuisse Vulcani hāc aiūt Martē amasse de quorum adulterio & captiuitate supra
ubi de marte dictū est. Sic & Aeneæ matrē dicūt.de qua etiam ubi de ænea scriptū est.sic & ubi
de Diomede de uulnere ab eodem suscepto & eque ubi de adone narratum ē qualiter a filio ca
su uulnerata Adonem dilexerit.nec desunt qui credant de hac dici qd legitur ī historia sacra uenerem.s.in
stituisse meretriciū q̄stū.qd Augustīus ubi de ciui.dei uidet asserere dū dicit.huic oblata a phœnicibus eē
dona de pstitutionibus filiarum antequā uiris illas cōiūgerēt. Huic præterea Claudiāus ubi de laudibus Stil
liconis apud tuam Cyprū rex optime delitiosissimū describit uiridariū: ī quo omnia facile possint enūera-
ri spectātia ad suadēdam lasciuiā. incipit enim sic Mons latus Ionium Cypriæ rupis obumbrat: & perseue
rat īfra p.xlvi.uersus: quos quia prolixum nimis erat non scripsi. Et hic idē uiridario descripto q̄ grādis sit
Veneri cura circa cultum & ornatum apponit dicēs. Cæsariem tum fore Venus subnixa corusco & īfra
per.x. uersus. Quoniā supra ubi deueneribus multa circa fectiones de Venere dicta sūt: esset hic replica
superfluū. Superest qd ambigitur ponere. hāc enim Venerem quidā putā eadē esse cū Cypria. Ego duas
fuisse arbitror. & hanc uere iouis filiam fuisse Vulcani coniugem Aliam Syri, & Cypriæ seu Dionis filiā &
Adonis coniugē. Qui unā & eandē putāt: dicūt eā Iouis & Dionis filiā primo Vulcano nuptā & īde Ado
ni & ob nimiā formositatē cælestem Venerē a cypriis arbitratā & dea dicta ē & tāquā dea sacris honorata:
eiq; apud Phauos templū & ara fuit eamq; arā solo thure & floribus redolētē faciebant eo q Venus ex
uariis causis odoribus delectetur. Aiuntq; cum hæc uiro fuisset superstes tāto ferbuisse pruritu ut fere ī pu

blicum declinaret lupanar & ad suum palliadum scelus dicunt eam Cipriis mulieribus suasisse meretriciũ
& instituisse ut facerent uulgato corpore quæstum:ex quo subsecutũ ut uirgines etiã ad littora mitterentur
Veneri uirginitatis futuræ pudicitiæ libamēta daturæ atq; ex coitu aduenarũ sibi exqsitare dotes. Theodõ
tius etiam supaddit dicēs tam scelestũ facinus non solum in Cypro diu seruatum;sed ĩ italiam usque dedu
ctum qđ auctoritate iustini firmatur qui dicit apud locros ex uox uoto aliquando cõtigisse.

De Amore.xii.Iouis filio. Cap. V.

Morē Iouis & Veneris fuisse filiũ oēs uolunt qđ ego non hoïum credã sed planetarum sunt eni
ambo complexione similes calidi & humidi.Sunt pterea beniuoli ambo & æqua luce splendidi
a & ideo ex his amorem gigni & eum potissime cõuiuimus quo amicitias iungimus fictum est ut
intelligamus quoniã ex conuenientia cõplexionũ & morum inter mortales amor & amicitia ge
neretur quæ quidem uera pter inter uirtuosos esse nõ põt ut clare demõstrat Tullius ubi de amicitia & hinc
arbitro potius ex his quia ambo beniuoli natus dicitur eo q; beniuolus esse non possit quis nisi sit uirtuosus
De concupiscibili autem amore satis supradictum est.

De Proserpina.xiii.Iouis filia & Plutonis coniuge. Cap. VI.

Roserpina Iouis & Cereris fuit filia quæ quoniã Veneris despiceret ignes a Plutone amata ẽ at
que rapta & iferos delata & ibidē eius coniunx facta quã cũ diu quæsisset,Ceres:& Indicio Are/
p thusæ apud inferos cõperisset eo q; tria grana malipunici comedisset eã rehabere nõ potuit sen
tẽtia tñ Iouis factũ est ut sex menses cum uiro sex aũt cũ matre moraretur apud supos. De hac
proserpina in pcedētibus ubi de Cerere quicqd sub figmẽto tegitur explicasse memini.Et iccir/
co præter quod ad historiam attinet replicare non curabo.Arbitror igitur hãc Sicani regis Siciliæ & Cere=
ris fuisse filiã eãq; ab Orco molossorũ rege seu cudonio uel agesilao secũdũ philocorũ anno.xxviii.Ericthei
regis athenarũ raptã eiq; cõiugio copulatã hæc tamen historia plixius habetur ubi de Plutone.

De Castore.xiiii.& Polluce.xv.filius Iouis. Cap. VII.

Astor & Pollux & helena secundũ Ful.filii fuerunt iouis & Ledæ ex quorũ conceptiõe talis fertur
fabula.Cum leda tindari regis cõiunx ioui placuisset ipse ĩ cygnũ uersus cœpit canere quo cãtu
c illam ad se non solum audiendũ sed capiẽdum traxit q dum caperet ab ea:eam ipse cœpit atq;
oppressit & eo coitu Ledã cõcepisse ferunt & ouum pepisse unum ex quo Castos & Pollux & he
lena nati sunt.Alii uero uolũt Pollucē & helenã tãtũ & castorē fuisse mortalē Tyndari filium.nõ
nulli dicũnt inter quos Paulus ex cõpressu illo duo nata esse oua ex uno quorũ Castor & Pollux nati sunt:
ex altero uero helena & Clitenestra postea.Castorē ergo & Polludē iuuenes fuisse insignes omnis testatur
antiqtas & añ alia legitur eos ex argonautis fuisse eisque redeũtibus a Colcho pollucem Amicum bebrito
rum regem ei uolẽtem uim inferre.iteremisse.Demum cum recuperassent helenam sororem a Theseo ra
ptam cum eandē a paride asportatam cum cæteris græcis nauibus irent illã reperituri.Sunt qui dicant eos
nec ad troiam deuenisse nec in lacedæmoniam rediisse sed ĩ cælum raptos signum geminorũ fecisse Tulli=
us tñ scribit ab homero dici eos Lacedæmone fuisse spultos.Et Ouidi.ubi de fastis dicit:q; cum ipsi Phœ
bem & sororem eius Leucipii filias rapuissent:Lynceo & Idæ fratribus despõsatas a sponsis bello repetitas
& ĩ eo Castorem a Lynceo occisum in quē cum curreret pollux eum interemit occidissetque idas pollucē
ni a ioue actum esset ut eũ nequiret ledere.Lactãtius etiã in libro diuinarũ institutionũ dicit castor & pollux
dum alienas sponsas rapiunt esse gemini desierunt nam liuore iniuriæ cõcitatus idas alterum gradio trans
uerberauit &c.Aiunt insup Castorem equo ualuisse plurimũ & pollucem pugna & cum esset pollux æter/
nus cerneretque fratrē mortuũ ioui patri petiit ut sibi cum fratre æternitatē partiri fas esset qđ cũ cõcessis/
set iuppiter ambo in cælũ assumpti sunt & geminorũ fecere signum.horũ intutelã equos esse uoluere gẽti
les.Nũcquid ex fictionibus iterpositis sentiẽdũ sit uideamus.Placet qdem Tullio ubi supra Castorē & Pol
lucē filios fuisse Iouis tertii & Ledæ hoīs qdē nõ cygni neque dei eosque eē ex his quos dioscortes appella
uere grai.Iouē aũt in cygnum uersum ideo forsan finxit antiqtas qa dulce canat cygnus qđ possibile est &
Iouē fuisse & sui cantus dulcedine ut sæpe contigisse uidimus in sui dilectiõnē atque cõcupiscẽtiã ledã tra=
xisse.Est.n.cantus ex uncis Veneris unus.Seu forsan erat iam senex iuppiter & ob seniũ canus qñ Ledam
amauit & qa ob feruens desideriũ querulus factus sit fictũ fore eũ in cygnũ uersum q canus est & morti p
pinquus canorus.Quod aũt ex eius cõcubitu oua peperit nõ ob aliud dictum credo nisi ne ĩ fictiõe fœtus
uideret a genitore dissimilis aues aũt oua gignere cõsueuerũt.Seu qa pellicula quadam circũuoluti ambo
eodē partu nati sint:ut uidemus nõnunq̃ oua nasci pãniculo nõdũ ĩ nucleum solidato.Idã phibitũ a ioue
ne pollucē lederet uim constellationis arbitrabatur Leontius.qđ alterna morte Pollux redimeret fratrē ui/
det Alberico cũ assumpti in cælo geminorũ signum fecissent & in eo ita se habeãt stellæ ut dum orit una al
tera adhuc latitet.Eadēque q̃ latuerat post,prioris occasum adhuc aliquãtisp appareat & sic dum descẽdit
ad iferos unus occidẽs.s.prio tanq̃ mortalis alter tanq̃ diuinis apud supos adhuc cõsistit.& ecõuerso dum
ascendit unus ad supos diuinis esse uidetur stante adhuc altero aliquãtisper apud inferos tanquã mortali.
Pollucem solum ĩmortalem fuisse a fulgore sideris existentis in capite pollucis sumptum creditur q longe
maior ē quam is qui ex sidere Castoris cernitur qui aliqñ ob uaporis grossitiem nõ uidet cũ pollucis uidea
tur continue.Paulus uero dicit Castorē pollucis opere a lacedæmonibus numero deorũ additum & sic im=
mortalem factum.Pollux autem postea ob pietatem erga fratrem habitam & quia insignis esset homo etiã
deificatus est & fratri coniunctus & sic alterna morte se inuicem redemerunt.Nã primo Castor ne pollux
occideretur occisus ē.Secũdo pollux ut frater esset æternus eum deũ fieri fecit & ipe remãsit mortalis data

fratri deitate sua. Posuissem Fulgētii expositionē. sed quoniā p sublimia uadit: omisi. Equos eoꝝ ī tuttelam
posuere ad ostēdēdā iuuenū delectationē & curā dū uixerūt potius q̄ ob rē aliā qcquid Ser. dicat existimo.

De Helena Menelai coniuge &. xvi. filia Iouis. Cap. VIII.

h Elenam Iouis & Ledæ fuisse filiam uulgatissimū est & ꝓximo supra monstratū. hanc aiunt inter
mortales cæteras formosissimam fuisse ut Tul. testatur in arte ueteri cuius qdem formositas gre
cis atq; asiaticis populis eo æuo plurimū dānosa fuit & potissimū exitiosa Troianis uolūt igitur
hanc adhuc uirgunculā & inter scænas in palestra ludētem a Theseo Atheniensium rege raptam
Demū eo peregre profecto ab eiusdem matre Castori & polluci repetentibus restitutā. Inde ue-
ro Menelao regi Lacedæmonū coniugio iunctam tandē a paride ut placet aliquibus sub specie legationis
Hesionā repōscēte & Menelai hospite eo etiā abscente pulchritudine & facetiis eius capto hospitalitatis iu
re neglecto cum oī supellectili regia raptā ea uolēte. Lactātius uero dicit eū classe spartā quæsisse cū postu
lata hesiona nō redderetur ut habuerat a priamo regionē bello īfestasse & spartā ui cepisse & inde helenam
adduxisse Troiā. Quā postea græcoꝝ principes oēs cōiuratione facta cū illā frustra sæpius repetissent sub
ducatu Agamēnonis cū īgēti exercitu secuti sunt. & pluribus peractis certaminibus post decēnium Ilione
capto illam Menelao restitutam nō absque labe proditionis cum sint qui dicant occiso paride a pyrrho eā
Deiphœbo nupsisse & querentibus græcis proditione perficere quod armis non uidebatur posse continge
re cum discessum ex composito simulassent eam ex arce dormiente Deiphœbo signum accensa face ad oc
cupændam sopitam ciuitatem græcos reuocasse ob quod meritum afferunt eam in Menelai gratiam redi-
isse. Alii tamen dicunt a Menelao ultro susceptam eo ꝙ ui non sponte sua rapta fuerit. Sane per homeri car
men patet eam apud Troianos fuisse annis uiginti cum longe minus arbitrentur plurimi quod quidem in
Iliade circa finem ostendit homerus dum eam cum heccuba & reliquis matronis Troianis hectorem occi
sum flentem introducit atque dicentē. Iam certe nunc mihi hic. xx. annus. Exquo ab illinc ueni & a mea re-
cessi patria. Eusebius uero dicit in libro tempoꝝ eam anno primo regni Agamēnonis ab Alexādro raptam
& eiusdē agamēnonis anno. xv. Ilionem captum atque deletū & sic discordes sunt. Serius autē facit qstio-
nem de ætate helene. Nam cum angonautæ fuerint fratres illāque a theseo raptam susceperint qui contē-
poraneus eorum fuerat & inde a filiis argonautarum bellū Thebanū confectū fuisse quoꝝ filii in troianū
demum uenere expeditionē ob helene raptum uidetur ei ualde mirabile quasi existimet eam iam senē: mi
hi autē non sic. Nam ut ex dictis eusebii patet. helena a Theseo rapta est anno regni eius. xvi qui mūdi fuit
ānus. iii. M. dcccc. lxxxix. & tūc erat helena paruula puella postmodū a paride rapta ē āno primo regni Aga
mēnonis qui mundi fuit annus. iiii. M. vii. & sic inter primā capturam & secundam non amplius. xviii. āno
rum fuit spacium & sic helena esse potuit. xxx. ānoꝝ uel circa quando a paride rapta est qua ætate mulieres
nobiles & ingenio ualentes speciosiorē formositatē suā faciunt arte addentes siqd forte ꝓuectior ætas sub
traxerit. experiētia quippe reꝝ doctiores factæ sciunt mores componere quibus non solū augetur pulchri
tudo sed etiam nōnunq̄ ad capiendū uires deformitati præstātur. hæc tamen ilione capto Menelao sua re
stituta tempestate maris circūacta primo in ægyptum delata est: Tuori rege ibidem regnante quem home
rus in odyssea polibū uocat inde in Lacedæmoniam cū Menelao reuersa est.

De Clitemnestra. xvii. Iouis filia & cōiuge Agamēnonis. Cap. IX.

Litemnestra secundum quosdam ut supra dictum ē Iouis & Ledæ fuit filia ex uno ouo cum he-
lena nata. hæc autem Agamēnoni nupsit & ex eo plures filios peperit. Tandem cū ad troianum
c bellum imperator iuisset occiso iam palamede a græcis ut leontio placet. Nauplii senis suasiōe
in amplexus egisti sacerdotis olim Thyestis filii uenit & cum iam ilione deiecto uictor agamēnō
repeteret patriam & secum ut Seneca poeta ī tragediis ait traheret Cassandrā Priami filiam que illi ex pre
da cōtigerat seu suasione adulterii seu conscia patrati sceleris seu ira sup inducte pelicis mota eo suscepto
ut quibusdā placet illun in cōuiuio sacroꝝ trucidari fecit. Seneca autem dicit ibidem ꝙ cum suasisset illi ue
stes bellicas ponere eiq; indumētum parasset cui nullus erat capiti exitus eum exquirētē & implicitū adul
tero tradidit occidēdū & Cassandrā eque trucidari fecit. Quo ceso regiam occupauit & cum. vii. ānis una
cū egisto regnasset ab horeste filio cum sacerdote scelesto occisa est.

De Paliscis. xviii. &. xix. Iouis filiis. Cap. X.

Alisci fratres fuere duo ut Macrobius ī saturnaliorum libro asserit iouis filii & Thalie nymphae
p de qbus talem recitat fabulam. In Sicilia Simetus ē fluuius iuxta hūc nympha thalia cōpressu io
uis grauida metu iunonis optauit ut sibi terra dehisceret quod factū est sed ubi uenit tempus ma
turitatis infantiū quos aluo illa gestauerat reclusa terra ē & duo infantes de alno thalie progres
si emerserūt appellatiq; sunt palisci quoniā primo ī terram mersi denuo īde reuersi sunt neq; longe inde la
cus sunt: sed ī immēsum ꝓfundi aquaꝝ scaturgine semp ebuliētes quos īcole crateras uocāt & noīe Del-
los appellant fratresque eo paliscoꝝ existimant & habētur in cultu maximo precipueque circa exigendum
hæc Macro. his quidē ut satis p Macrobiū pōt ītelligi ara fuit atque sacerdos eo ꝙ miranda ibidē cernerēt
Nā Aristo. in libro quē scripsit de mirabilium auditu dicit. In palisco sicilie. x. cubitorū aqua est q̄ sese dua-
bus ulnis in altum efferens a uidētibus campus adiacēs submergi putatur Verum decidēs in statū pristinū
conquiescit & apparet ibidem sacrum quoddam. nam si quis in tabella quod rerum uoluerit iuramētū de-
scribat & descripto super aquam deponat si iustum sit tabella natat si iniustum demergitur periurus autē
inflatur adeo ut sacerdos loci nullam ab eo purgatione satisfactionem accipiat. Macrobius autem asserit
ꝙ si furti uel alterius alicuius rei cōtrouersia eēt īter aliquos & accusatus diceret se apd crateras iuramēte

uelle purgate: sumptis uadibus accedeban: sis is q iurabat rite iurasset esset q inocēs illesus abibat falsus āt iurator mox uita priuabatur in lacu. Miranda qdem sunt &: grandis erat ī tales hostis antiqui potestas. Cur āt Iouis dicti sint filii & absorta mater sit reddit talē Theo. rōem dicit aūt haud lōge a panhormo nō ingnio bilem fuisse Scrobem loco ubi dicebatur thalia in quam omnis a q̄ a plaga illa montis Ethnæ ob himbrem cadebat mergebatur &: quicqd tunc fuisset ī cauernā delectū nō multo post in lacus seu fōtes paliscoꝝ ebu lientes uidebatur e mergi: per quod apparebat himbrē quā Iouis. i. aeris opere natam uolunt eo ī loco sub terras condi: & demum apud lacus paliscorum iterum nasci: & sic ex ioue nati palisci.

De Iarba Getulorum rege. xx. iouis filio. Cap. XI

I Arbas Getuloꝝ rex filius fuit iouis & Garamantidis nymphæ teste Virg. q dicit Hic amone satus rapta garamantide nympha. &c. Paulus uero dicit eū fuisse filium ex filia Bisalphis regis quā dicit ioue in forma arietis oppressisse Sed huius rei fabulā sic narrabat uenerabilis Andalo. Iuppiter a cō uiuio æthiopum rediens cum uidisset in ripa bragadæ fluminis Garamantidem nympham speciosissimam lauantem pedes suos ut erat ī libidine pronus e uestigio cōcubitū eius optauit: quē ī se euntē cū uirgo uidis set territa uoluit cape fugā. Veꝝ cancer qdam pedi nymphæ ꝓpinquus minimo pedis dihito ore capto ni pham dolore captauit quæ dū remouere eū conaret a superueninte ioue capta & oppressa ē: & ex eo cōcu bitu concepit & pepit Iarbā: Iuppiter aūt ob impēsū seruitiū cācrū ī cælo locauit: signūq zodiaci fecit. Leō tius dicit credi Iarbam iouis uere fuisse filiū: cū ipse mundum circuiēs loca oīa libidine suā fedauerit: & Ga ramātidē filiā fuisse Garamantis regis garamantum. eamq ab eo in ripa nili captam atq uiolatam. qd ego arbitror factum tempore solstitii æstiualis: & ob id fictum uirginē penes fluuiū calore detentā a cācro mo= ratā. Theodontius dicit iarbā garamātis regis fuisse filium & iouis dictū. qa getulos ab extremis æthyopiæ solitudinibus & arenis arentibus in aphricū littus eduxit & eos in multis ad humanitatē ptinētibus instruxit Præterea iam dictus Paulus longe aliter de hoc iarba alibi scribit. Dicit enim se legisse garamātidē speciosi= simam atq nobilē regionis illius fuisse uirginē. & cū ab æstu æstiuo penes fluuiū quendā detineret Ameze tulio rege captam atq oppressam. & ei pepisse Iarbā. ideo uetusto more ab incolis. quibus post patris mor= tem imꝑauit Iouis filiū dictum seu creditū. eo ꝙ optimis īstitutis efferatos mores eoꝝ ī mitiores redegerit. Hic ut Virgilio placet. Didonem optauit in cōiugem.

De Mena. xxi. iouis filia. Cap. XII.

m Enam Iouis fuisse filiā. sed ignobilem testatur Augustinus ubi de ciuitate dei dicēs. Sed ibi est me= na: quæ mēstruis floribus præest. quāuis Iouis filia tñ ignobilis &c. Hāc papias dicit lunā esse. Esto Varro hoc officium iunoni attribuat ut ibidem Augustinus affirmat. hanc iouis filiam attributam: ideo reor. qa a ioue causatur. men. græce latine defectus sonat. qui hac in parte mulierum est. quarum ī ute ro natura prouida in nutrimentum fœtus purissimum seruat sanguinem. q infra mensem nō cōcipientem muliere a calore naturali p quē sumitur iuppiter corrumpitur & corruptus emittitur.

De Mirmidone. xxii. iouis filio. Cap. XIII.

m Yrmidon ut asserit Hisidorus ubi de ethimo. & post eum Rabanus. fuit Iouis filius: & Corymosæ nymphæ. & ab eo uolūt myrmidones nominatos. eo ꝙ eoꝝ dux fuerit. quem etiam Rabanus di= cit post Cecropem regem atheniensium fuisse. Sane Seruius aliud sensit de noie myrmidonū dicit āt in Attica regione fuisse puellam cui nomen Myrmix erat. quæ cum ob castimoniam: & solertiam gratissi ma esset Mineruæ. contigit ut aratrum in odiū Cereris a Minerua conditum omnibus ostēderet quāobrem turbata Minerua eam uertit in formicam. dānauitq ut nunq̄ a cōgregādis granis desisteret. quæ cum mul titudinem procreasset euenit. ꝙ morientibus Thessalis Eaco iouis filio subditis ex formicis illis in homīes transformatis restaurarentur ex quo myrmidones dicti. eo ꝙ formicæ myrmices dicerentur a Myrmice pu ella in formicam uersa. Myrmidonem āt puto in quē insignē fuisse uiꝝ: cuius agentibus meritis Iouis dixe re filium.

De Xantho fluuio. xxiii. Iouis filio. Cap. XIIII.

x Anthus fluuius filius fuit Iouis. ut in iliade testatur Home. dicens. Xanthi reuoluēris quē immorta lis genuit Iuppiter. hi quidem fluuius sub Ilione effluit: & Symoi prope mare miscetur. & cum eo effluit. Est autem lōge maior fama q̄ undis eumq magna fecisse fingit homerus aduersus græcos Sed mirandum est homeꝝ alibi dixisse omnes fluuios Oceani filios esse. & hic dicit Xanthum iouis esse fi lium. quod profecto nō inaduertenter factum ē. ferūt āt nōnulli Xanthū potius torrentē eē q̄ fluuium inter quos Lucanus dicēs. Inscius in sicco serpētē puluere riuū Trāsierat. q Xanthus erat &c. & ideo cū ex hym= bribus potius q̄ ex fonte tumesceret nō Oceani sed Iouis est filius. cū ī aere q ē Iuppiter causent pluuiæ. ex quibus torrentes effluūt

De Lucifero. xxiiii. Iouis filio. q genuit ceym & Dedalionē. Cap. XV.

l Vciferꝝ dicit Barlaā Iouis & Auroræ fuisse filiū: & Trachinnā amasse nympham. ex ea uiolata plē geminā suscepisse Ceim. s. & Dedalionē. hunc ego speciosissimū & mitē fuisse hoiem arbitror: & ob id iouis dictū filiū. qd āt eius mater Aurora dicta sit. ob id puto qa Venus q̄ dū mane solē pce= dens & aurorā lucifer dr ex sinu auroræ oriri uideat. & iō a cōuenientia noium tractū reor: & sicuti cælestis lucifer. sic & iste auroræ dictus est filius. & qa trachinæ ꝓuinciæ impauit. fictū ē eū eam oppssisse. & ex ea ge minā suscepisse prolem.

De Dedalione Luciferi filio. q genuit Lichionem. Cap. XVI.

d Edalion Luciferi fuit filius. ut testatur Ouidi. dicens. Acer erat belloq ferox ad uimque paratus no mine dedalion illo genitore creatus. Qui uocat aurorā cæloque nouissimus exit &c. De hoc Oui. refert fabulā. ꝙ cū huic filia esset noīe lychiōe & hæc ob eius formositatē Phœbo & Mercurio pla= cuisset. elata in Dianam ausa esset obloqui. secutum est ut ab ea cum sagittis confossa occūberet. Cui dum funera: Ira agerent uoluit sæpius se ob dolorē ignē ī quo corpus filiæ cōburebat inicere. qd cū ter detetus

nequiſſet:quarta uice dū obſtinatus ad ignē curreret anteq̃ eo deuēiret ī accipitrē uerſus euolauit & quos
mores habuerat homo & auis etiā obſeruauit. Theo. huic fictiōi uelū amouēs hiſtoriā refert dicēs. Lychio
nem Peonio Epidaurenſi nupſiſſe. & Dedalionē patrē eius rapaciſſimū hoīem & ob id a fratre Ceo pulſū
a peonio ſuſceptū. & ſūmo honore habitū. uerū cū mortua eſſet filia de affinitate deſperās in ueterem re-
diens morē. in accipitrē uerſum dixere.

De Lychione filia Dedalionis & Peonis cōiuge. Cap. XVII.

Ychiō filia fuit Dedalionis. quē cū. xiiii. attegiſſe annum formoſiſſima a multis in cōiuge poſtulata
l ut ait Theo. peonio epidaurenſi nupſit. inde redeūte Mercurio a cylleno mōte & phœbo a delphis
& ea uiſa eius pulchritudine capti ſepatim eius petiiſſent concubitū. Apollo ſeptem optati coitus
traxit in noctē. Mercurius feruētius optās nō expectata nocte uirginē caduceo tetigit. & in ſoporē altiſſi-
mū aligauit dormientemꝗ uitiauit atꝗ diſceſſit. phœbus autem ueniente nocte anus formā aſſumpſit. &
intrauit ad illā atꝗ oppſſit. & ſic factū eſt ut ex utroꝗ conciperet peretque mercurio antilocū q tractu tpis a
patre nō degenerans artificioſiſſimus fur eſt effectus. phœbo uero pepit philemonē q grādis carmine & ci
thara ualuit. Sane cū hæc ob tam generoſam ꝓlem & ꝙ tā ſplēdidis diis placuiſſet in ſupbiā extolleret̃ auſa
eſt pulchritudinē ſuā pulchritudini dianæ pferre. quā ob cām cōmota Diana ſagittis tumidā īteremit. Sub
cuius fabulæ cortice qd abſcōditū ſit ubi de uno quoque eoꝝ ſcribitur. ſupra adaptū eſt: lychionē āt a dia-
na occiſam: nil aliud arbitror niſi agentibus humoribus frigidis eam diem clauſiſſe.

De Ceo Luciferi filio. Cap. XVIII.

Eis trachinnæ Telluris rex fuit filius Luciferi. Vnde ſic Oui. Hic regnū ſine ui ſine cede regebat lu
c cifero genitore latus patriūque nitorē Ore ferēs ceis &c. Erat igitur ut idē ſcribit Ouid. Formoſo
atque pio homini uxor Altyones quā ipſe diligebat ſūme & plurimū diligebatur ab ea. quæ cum is
uellet ire conſulturus Apollinem clariū. nec poſſet terreſtre iter agere impediēte phorbātis bello inquātum
poterat obſiſtebat ne mare ingrederet̃. Veꝝ Ceo ſuo deſiderio magis q̃ cōſilio ut beneplacito cōiugis cre
dens conſcenſa naui iter arripuit. Nec diu & tempeſtas ingens exorta eſt. q̃ nimium fatigatū nauigiū peri-
clitatū ē. & ipſe īfœlix ab undis abſortus interit. Altyōes āt domi die noctuque ꝓ ſalute uiri pcibus atque ſa
cris Iunonē honorabat: Quæ cū friuolas deuotæ mulieris pces diu pati nō poſſet. domū adiuit ſomni egit
que ut morphea ex miniſtris ſuis unus cui erāt uires diuerſas hoīum inducere formas mitteret. q qd conti
gerat ī ſomnis Altyoni nūciaret. qd cū mœſta uidiſſet p qetem abeunte ſomno cucurrit ad littus. ad qd for
tuitu maris æſtu Ceis cadauer impulerat. Quo uiſo dū doloris impatiēs ſe undis dare pcipitē conaret̃ deo
rū & luciferi miſeratōe ambo tam mortuū corpus q̃ pceps Altyone in aue uerſæ ſunt nomēque amātis mu
lieris tenēt. & adhuc littora ac maria ſeruant. de quibus dicit Ambroſius in exametron id temporis habent
deputatū a partubus. qn̄ maxime inſurgit mare littoribuſque uehemētior fluctus illiditur. & qd mirabile ē
dicit ꝙ poſitis ouis in littore confeſtim miteſcit mare. & oēs cadunt uētoꝝ procellæ. donec ſeptem diebus
oua foueat Altyones ſua & naſcuntur pulli. & poſt hæc aliis ſeptem diebus natos educat. & ſic. xiiii. diebus
mare quieſcit auibus his obſequioſum iubente deo: quos qdē nautæ Altyones dies appellant. ſic Ambro
ſius ſi dixiſſet poeta fabuloſum putaſſem. Hanc Theo. hiſtoriā affirmat. & quod circa finem figmenti ē. aſ-
ſerit a caſu & mulieris noīe fictum. Nā ea forte tempeſtate dū undis impulſum examine corpus Ceis deue
niſſe in littus & Altyone dolore urgente aues ille qbus nomen erat Altyonis aſtantibus apparuere. ex quo
ab omnibus dictum eſt mortuos in Altyonas aues fuiſſe mutatos.

De Orione. xxv. Iouis filio. qui genuit Hyppologum Cap. XIX.

Rion Iouis & Neptūni & Mercurii fuit ſecundū Ouidum filius. Sane qa communia a digniori de
o nominari conſueuere. placet Theodontio ut Iouis tantū filius appelletur. Attamen & ſi de origine
concordes ſint. ueteres de proceſſu uitæ & exitu diſcrepāt. Nā ex eo ante alios Ouidius talem reci
tat fabulam. ſ. quod terram peragrātibus Ioue Neptūno & mercurio factum eſt. ut nocte ſuperueniēte nec
aliud eſſet illis diuerſorium Hyrei ſenis parui cultoris agelli Gurguſtiolo intrarent. Qui cum illos incogni
tos comiter ſuſcipiſſet q̃cito aduertit deos eſſe. occiſo boue eis ſacrificiū obtulit. qua deuotiōe motus iup
piter dixit ei ut peteret quod optaret. qui dixit ſe non habere coniugem. & præmortuæ promiſiſſe aliā non
ſumpturum: optare tamen filium Iuppiter āt cum reliquis duobus diis bouis occiſi ſumpſere corium. & cū
in eo mixiſſent iuſſerunt ſeni ut decem menſibus terra ſuperiniecta eſſe pmittere: qui cum feciſſet mēſe de
cimo proſiliuit puer: qui Orion appellatus eſt. qui grandis factus & in uenatione Dianæ ſocius ſui fidēs di
cere auſus eſt nullam eſſe feram quā non ſuperaret. Ex quo cōmotis diis factum eſt ut terra breue emitte-
ret animal ei obuium: ſcorpionem ſcilicet a quo ſupatus occubuit. Latōa autem Satelliti filia miſerta eum
in cælum trāſtulit: & cæleſte ſignum ſecus taurum conſtituit. & cum eo canem ſuum quē Syꝝ uocabat ap-
poſuit. Hoc Ouidius. Seruius autē hæc Enopioni regi contigiſſe dicit. eumque grandem Dianæ cōcubitū
exoptaſſe. a qua Horatio teſte ſagittis cōfoſſus eſt. Cui & Home. aſſentit in odyſſea dum dicit. quod deoꝝ
inuidia a Diana apud Ortygiam ſagittis occiſus eſt. Lucanus autem dicit a Diana Scorpione immiſſo eū
occiſum. & deorum miſeratione in cælum aſſumptum. atque inſigne tēpeſtatū ſignū effectū. Sane Serui-
us alibi longe aliter deo ſentit dicens. quod Enopionis habitus filius cum ingētis eſſet ſtaturæ & uenator p
maximus factus. Enopionis filiā uitiare uoluit. quam ob cauſam ab Enopione oculis priuatus eſt: q cum
ab oraculo habuiſſet ſi p pelagus ita aduerſus Orientem pergeret. ut oculorum concauitates. Solariis ra-
diis ſemper haberet oppoſitas. recuperare lumina poſſet. Quod ille facere conatus ē & audito ſtrepitu cy
clopum hoſpitantium ſono duce ad eos deuenit: & ex eis unum humeris ſuis impoſuit: & eius ductu i ſo-
lem uadens lumina reaſſumpſit. Hæc autem tam uarie recitata fabula & phyſicam rationem contegit: &

historiã: Credo igitur poetas circa generationẽ Orionis initiũ nostræ generatiõis ostẽdere p Iouẽ & neptũ
num intelligentes calidũ & humidũ humano semini annexũ. Per bouis coriũ mulieris uterũ ĩ quẽ postq̃ de
scẽdit hominis semẽ nisi quædam naturalis frigiditas supueniat: quæ & os uteri stringat & claudat & semẽ ĩ
unum cogat: nõ stabit in matrice semẽ: quã frigiditatẽ p mercuriũ intelligi uoluere. qui cõplexione frigidus
ẽ. Ex corio autẽ terra tecto. i. corporea circundato mole post decẽ mẽses puer exit. ꝙ autem Dianã de stu-
pro interpellauerit potest intelligi: quia cũ Orion cæleste signũ sit: & eo incipiẽte apparere. quod circa mẽ-
sem octobris fit: oriuntur pluuiæ & uentorũ impetus & tẽpestates ex qbus inundatiões fiũt & maris motus
& sic uidetur uelle in hoc Lunã. i. Dianã. quæ cã motuũ aquarũ est. supare: Verũ eius deficiente potentia &
Luna perseuerante ab ea superatus apparet. seu agente lunæ motu fit psæpe. ut Orionis frenẽtur impetus
& coerceatur tempestas. & sic telis feriatur Dianæ ꝙ a Scorpione emisso a terra uictus sit ratio talis est.
Imago orionis ab antiqs astrologis secus signũ tauri locata ẽ. & de mẽse octobris surgit in oriente & tũc in
cipiunt tẽpestates ut dictũ ẽ: quasi ipse secũ afferat. Imaga ãt scorpiõis ex opposita cæli parte situata est nec
ante incipit in oriente ascẽdere. q̃ orion occidat in occidẽte. & quoniã circa eius ortum cessant hymbres &
procellæ & serenũ tps & uer primũ apparet: dictũ est orion a scorpiõe supatum. q ideo a terra emissus dici
tur. qa ex terra oriatur: seu quia surgens ab oriente terram exire uidetur. ꝙ luminibus ab enopiõe priuatus
sit. & reliqua fabulosa ad historiã pertinet. quam talẽ recitat Theodontius. Dicit. n. Enopionẽ regẽ fuisse si
ciliæ & Orionẽ eius fuisse filiũ robustissimũ iuuenẽ & uenatiõibus deditũ. eũque die quadã uenatiõibus fes
sum antrũ subiisse atque obdormiuisse. eique p qetem uisum sibi suaderi a Venere ut primo sibi surgẽti oc
cursantis uirginis uteretur cõcubitu. q exprectus cũ exisset antrnm obuiã habuit cãdiopẽ sororẽ suã æque
uenatiõibus uacantẽ. quã cũ renitentẽ traxisset in antrũ oppressit. & ex ea filiũ suscepit quẽ uocauit hippo-
tagũ. qđ cũ rescisset Enopion indignans eũ in exiliũ abire iussit. Orion ãt regni spe priuatus cõsulit oracu-
lũ. a quo illi responsum ẽ: si in orientẽ tẽderet decus regiũ recupaturũ. qui sumptis nauibus & Cãdiope cũ
paruo filio docti nautæ ope in Thraciã delatus ẽ. ibi aũt cũ uirtute sua fauente cælo incolas subegisset ĩ ma-
gno fuit habitus præcio. & Neptũni filius appellatus. hac uisa credo satis apparet fictionum intentio.

De hippolago Orionis filio. qui genuit Dryantem. Cap. XX.

h Ippolagus ut supra patet. Orionis fuit filius ex Candiope. ex quo nil penitus legisse memini: nisi
ꝙ Dryantem genuerit.

De Dryante hippolagi filio: qui genuit Lycurgum. Cap. XXI.

Ryas fuit filius hippolagi ut testatur Statius dicẽs. horrẽdũque driãta mouet cui sanguinis autor
d Turbidus Orion &c. Dicit Theodõtius mediãte hippolago. cuius fuit filius hic ĩ bello Thebano
fuit. & ptibus fauit etheoclis. q cõ in pugna parthenopeum lætali ictu uulnerasset. ut lactãtio pla-
cet. a Diana sagittis occisus ẽ. Fuit illi Clustimena Colchida cõiunx. ex q̃ lycurgũ filium suscepit.

De Lycurgo Dryantis filio q genuit Angeũ Arpalicẽ. & phyllidem. Cap. XXII.

Ycurgus ut placet Home. ĩ iliade filius fuit Dryãtis. ait. n. sic. Neque. n. neque dryãtis filius fortis ly
l curgus. De hoc ãt multa narrãtur. dicit. n. Hom. ubi supra ꝙ cũ hic psequeret bacchi nutrices ĩ nysa
latitãtes. & ipse bacchus timẽs fugisset ĩ mare lycurgus odiosus factus supis: oculis priuatus ẽ Ser
ui. ãt dicit. ꝙ cũ is bacchũ cõtẽneret: & uites eius se amputare crederet: sua sibi succedit cura Lactã. ãt eum
Thracũ dicit regẽ. & in mare pcipitatũ. eo ꝙ primus aquã uino miscuisset. & rẽ haustu syncera plurimis in
fecisset uenenis. Quæ tã diuersa sic in unũ reuocari possunt. Dicit. n. Serui. hũc Abstemiũ fuisse. & hinc ui
ni cõtẽptorẽ: & ob id a diis orbatũ. qđ tã inclyti liquoris moderate sumpti cõmoda ignorasset. quẽ dũ asper
neretur & uites incideret: sibi iõ crura ĩcidisse finxerunt: eo ꝙ uini haustus ad oĩa faciat hoĩes pmptiores:
ꝙ ãt in mare deiectus sit nil aliud ẽ nisi eũ sua simplicitate ad ppetuũ aq̃ potũ fuisse damnatũ a natura rerũ.
cũ uinũ oĩno respueret. Seu aliter. hũc iõ bacchi contẽptorẽ uolũt qa ingurgitator maxius bacchi uidebat
cõtẽnere uires. & ob nimiã uini ingurgitationẽ oculos pdidisse. qđ pluribus cõtingit. qđ ãt illius se arbitra-
retur uites ĩcidere: nõ uult aliud nisi quia potãdo multũ credebat se uini penuriã imittere. Verũ sibi crura cõ
cidebat. i. currũ uires auferebat. ut cõtingere ebriis sæpe uidemus: dum onusti uino titubantes incedũt. ꝙ
ãt in mare proiectus sit dictũ ẽ. qa cũ mare salsum sit & salsendo habeat sitim afferre & potatores huiusmo
di quãto magis potant: magis sitiunt in mare proiecti. i. in ppetuam sitim esse uidentur.

De angeo Lycurgi filio. Cap. XXIII.

Ngeus secundũ Lactã. Lycurgi fuit filius. & ut dicit Statius: Cernimus eacidas muris ĩmane minã
a tẽ angeum &c. Videtur ergo ex argonautis fuisse q̃obrẽ non huius fuisse filiũ arbitror cũ legamus
Driantem Lycurgi patrem in Thebano bello occubuisse. quod diu post fuit. Hũc pterea dicit Isido
rus ubi de ethimo: Samũ condidisse. ex quo cõstat eum antiqorẽ Lycurgo.

De harpalice lycurgi filia. Cap. XXIIII.

Arpalicẽ dicit Papias Thracẽ fuisse & lycurgi filiã. ac uenatiõibus deditã. de qua Vir. uel qualis e-
h quo Threissa fatigat Harpalice. uolucremq; fuga puertitur hebrũ &c. Theo. dicit hanc patriã reliqs
se. & ad amazones abiisse. & ibidẽ impasse. Serui. ãt scribit de hac. ꝙ cũ patrẽ senẽ a getis captum
sensisse collecta confestim multitudine. & celerius q̃ de fœmina sperari potuerit. illũ armis & robore libera
uit.

De Phyllide lycurgi filia. Cap. XXV.

Hylis ut ait Oui. ĩ epistolis. filia fuit lycurgi regis thraciæ. ad quã cũ deiecto ilione tẽpestate actus
p uenisset Demophoon. ab ea hospitio & lecto susceptus ẽ: & cũ ob mortẽ Mnestei regis Athenarũ
uellet in patriã redire. resarcitis nauibus: & obtẽta ad tẽpus licẽtia. illã dimisit. q̃ cũ angeret eo ĩ ter-

minũ nõ redeũte: ut nõnulli uolũt: laqueo uitã finiuit: Alii dicũt dũ ĩ mare se pcipitẽ dare uellet. miseratiõe deoꝝ ĩ amigdalũ uersa ẽ. redeũte tãdẽ Demophoõte eius in aduẽtu floruisse. Cuius figmẽti talis põt eẽ rõ Amygdalus græce philla uocaẽ in q̃ moriẽtis phyllidis remãsit nomẽ. Hæc flãte zephyro. q̃ occidẽtalis ẽ uẽtus. & in thracas uadens p atticã regionẽ transitũ facit. floret cũ uẽtus hic hẽat plantis & graminibus adeo fauere ut floreant. & hinc fabulæ locus datus ẽ. Phyllidam. s. lætari & florere redeunte ab Athenis amasio

De Minoe Iouis. xxvi. filio q̃ genuit Androgeũ. Glaucũ. Ariadnã. Phedrã & Deucalionẽ Cap. XXVI.

m Inos Iouis & Europæ dictus ẽ filius: quam ipse ex littore phœnicum rapuit: ut supra ubi de ea dictum est. Hic autem ætate prouectus Pasiphen Solis filiã sumpsit uxorem & ex ea filios filiasq̃ ꝑ genuit. inter quos Androgeus præclare indolis fuit. hic ab Atheniensibus & Megarensibus inuidia occisus est. eo ꝙ cæteros in palestra superaret: ĩ ultionem cuius Minos aduersus eos arripuit bellum. cuius circa initium & in processu quædam contigerunt. de quibus habetur ubi de Pasiphe & Theseo. uerum ante alia scelere Scyllæ Nisi regis filiæ megarenses subegit. & inde supatos Athenieses sibi uectigales fecit. postremo Dædalum. eoq̃ꝙ opam dedisset adulterio pasiphis una cum Icaro filio Labyrintho clausit. ex quo cum euolassent. sumptis armis eos in Siciliam usq̃ secutus ẽ: ubi ut in politicis Aristo. placet apud Camærinum oppidum a filiabus Crotali occisus est cuius post mortem eum apud inferos iudicẽ dixere poetæ. ut Virgilii pate: carmine. Quæsitor minos urnam mouet ille silentũ. Concilium uocat uitasq̃: & crimina discit &c. Quæ tam multa cum hystoriis & fictionibus mixta sint de eis seriosius aduertendum ẽ ꝙ autem Iouis filius Minos habitus sit. sunt qui uelint uerum. & tunc Iouem hominem fuisse & Cretensiũ Regem & Europam internuncio præceptam atq̃ monitam & ex phœnicum littore raptã & non tauri dorso: sed naui cuius esset uel nomen uel insigne taurus. in cretam delatam & ibidem Ioui iunctam regi: & Minoem aliosque peperisse filios. Sunt qui uelint eam raptam & uitiatam a Ioue. & demum Asterio regi Cretensium nuptam: & ex eo quos diximus filios peperisse. Vt in libro temporum scribit Eusebius: & si sic fit: tunc fictum est eum iouis fuisse filium seu ad eius gloriam ampliandam. seu qa ex suis operibus se ioui planetæ similẽ exhibuerit fuit. n.. inter alia homo oĩbus subditis æquus & seuerus iusticia: Legesq̃ cretensibus dedit quas nondum habuerant: & ut a rudi populo acceptiores haberent: solus secedebat in antrũ. & cum qd uidebatur opportunũ. cõposuisset: exiens illud se a ioue patre reportare mõstrabat. qua astutia & id forte cõsecutum ẽ eum arbitrari iouis filiũ. & leges a se conditæ in maximo precio habitæ sunt. Eum ãt Asterii filiũ fuisse nullo mõ cõcedi uidetur. a tẽpore. cũ constet Asteriũ in Creta regnasse danao regnante argis circa annos mundi. iii. M. dcc. lii. cum bellum ab eo habitũ aduersus athenienses fuerit ægeo regnãte q̃ regnauit circa annos mundi. iii. M. dcccc. lx. Dædalum ãt euolasse iõ dictũ est. quia longis habitis nauibus. q̃ remigio maxime ualent. clam tanquã euolaret abiit. Iudex ideo apud inferos dictus est. eo ꝙ apud mortales: qui respectu habito ad supercælestia corpora. inferi sumus componẽdo leges & ius exhibẽdo poscẽtibus iudicis officiũ egit. Porro omittendũ nõ est q̃ uarie de tẽpore huius scriptores senserint. Legitur igitur apud Eusebiũ Minoẽ anno. xvii. hirce regis argiuorũ apud Cretã regnasse. q̃ annus mũdi fuit. iii. Mil. dcc. lxxxxvi. Nec multũ postea regnãte Acrisio argis a cretensibus Europã raptã anno mundi. iii. M. dccc. lxix. q̃ quantũ a supiori distet apparet. Subseq̃nter scribitur ibidem. Pandione athenis regnãte Europã raptã: qd fuisse potuit circa annos mũdi fere. iii. M. dcccc. xvi. & id cõuenit longe melius q̃ supiora tẽpora cum his q̃ de Minoe leguntur. Nã ut idem Eusebius dicit. a paradio memoratum regnãte ægeo athenis Minos mare obtinuit. & leges cretensibus dedit. qd fuisse percipitur anno mundi. iii. M. dcccc. liiii. Et esto ibidem legatur Platonẽ hoc esse falsum cõuincere cõueniunt tñ cum his quæ a Philochoro in attidis libro de Minotauro recitanẽ. dato aliquãtulum discerpent ab his q̃ postmodũ ab Eusebio dicuntur. q̃ asserit anno regni atrei lxi. minoẽ in Sicilia aduersus Dædalũ arma corripuisse. qd secundũ supputationẽ annoꝝ mũdi fuit anno. iii. M. ii. q̃ unus plurimũ distat a cæteris: dato possibile sit eũ tam diu uixisse. nisi obstaret tẽpora successorũ ut in sequentibus patebit. q̃ ad taurum & pasiphem spectãt supra ubi de pasiphe explicata sunt.

De Androgeo Minois filio. Cap. XXVII.

a Ndrogeus filius fuit Minois & Pasiphis: iuuenis quidem egregiæ uirtutis: qui cum athenis in palestra superaret omnes ab atheniensibus & megarensibus inuidia occisus est. in cuius ultionẽ pater insurgens occiso niso megarensiũ rege. athenienses acri bello superauit. sibiq̃ uectigales fecit.

De Glauco Minois filio. Cap. XXIII.

g Laucus ut ait Seruius: filius fuit minois. ex qua matre non ponit. hic ut idẽ Seruius dicit: ad Italiã ueniens sibi poscebat imperium. quod ideo illi minime concessum est. eo ꝙ nil præstaret incolis: sicut pater fecerat: qui Zonã eis incinctis euntibus trãsmiserat: quãobrem is eis ostẽdit scutũ: a quo & ipse labicus dictus est. & populi labici: & sic uidetur Minoem apud italos aliquãdo regnasse. qd ego miror. & suspicor. ne corrupta uocabula historiã ẽt faciant esse corruptam.

De Ariadna filia Minois & coniuge Bacchi. Cap. XXIX.

a Riadna filia fuit Minois ex pasiphe. ut sæpe testatur Ouidius. hæc Thesenm ab Atheniensibus cretam missum amauit. & eius clam usa contubernio sumpta fide. ꝙ eam in coniugem & phædram sororem suam pro hippolyto asportaret eum docuit. quo pacto labyrinthum posset intrare & minotaurum superare. & filio duce labyrinthum exire: qui cum perfecisset omnia nocte cum Ariadna & phædra naui positis clam discessit. & in Chiũ insulã. ut dicit Ouid. seu naxũ: Vt ait Lactantius: nocte discedens dimisit Ariadnam ibidem dormientem. quæ expergefacta cum derelictam se cerneret: clamoribus & ululatu fœmineo cœpit omnia complere littora. Verũ bacchus forte secus naui

gans cum eam uidisset: amassetq; in coniugem sibi iunxit: & ex ea ut placet aliquibus thoantem leni regẽ suscepit. Sane cum superasset Bacchus idorum regem & eius amasset filiã & Ariadna diu ab hoc questa eẽt a Baccho amplexibus & blanditiis lenita coronam eius quã ãte Vulcanus fecerat & Veneri dederat & Venus Ariadnæ cõcesserat in celum sustulit: & nouem stellis urnauit & inde a suo nomine Ariadnam uocatã liberam æque secum in cælum traxit & cælestem fecit imaginem Naxo seu Chios insulæ sũt optimo abũdantes uino quo captum Ariadnam puto: & ob id a Theseo themulentam relictam: & quoniam potationibus nacasset postea Bacchi dicta est coniunx. inde quoniam a uino mulieris honestas omnis dissoluit. ei a Venere corona. s. libidinis insigne donatur quod in cælum usq; idest i noticiam omnium fertur & nõ solũ detestabile infamiæ dedecus per ora uirum fertur uerum agente uino mulier in amplexus quorũcunq; dilabitur.

De Phedra Minois filia. & Thesei coniuge. Cap .XXX.

p Hoedra filia fuit Minois & Pasiphis. ut satis ueteri fama uulgatum est Hæc cũ Ariadna sorore superato miotauro cũ Theseo abiit. & Ariadna ut supra dictũ ẽ relicta eius facta ẽ cõiũx. & ex eo peperit Demophoontem & Antilochũ. Tãdem cũ Teseus cũ Perithoo rapturus proserpinam descendisset ad inferos hippolitum priuignum amauit cuius libidini cum consentire nollet hippolitus furore incensa illum redeunti Theseo accusauit q; illi uim uoluisset inferre quamobrem hippolitus iram patris effugiens fere. ut supra dictũ est ubi de hippolito ab eqs distractus occisus ẽ tamẽ eũ dũ occisũ fama ferret pœnituit eã false accusationis & Theseo scelus cõfessa suũ cũ ense hippolyti seipsã transfodit Ser aũt dicit eã laqfinisse uitam.

De Deucalione Minois filio: q genuit hydumæneũ. Cap. XXXI.

d Eucalion ut Iliade placet homero. Minois fuit filius. ex qua madre non habetur eius tamen successor præsumi potest cum hydumeneus eius filius rex Cretensium fuerit.

De hidumeneo filio Deucalionis qui genuit Orsilochum Cap. xxxii.

h Ydumeneus Deucalionis fuit filius homero teste hic cum grecis aduersus Troianos bellum gessit Sane ut dicit Seruius dum ilione delecto patriam nauibus repeteret tempestatem passus p salute sua superis uouit si eũ in regnũ suum sospitem redire cõcederent se illis sacrificiũ exhibiturum ex ea re. quæ illi. primo occurreret. qui. cum cretense. littus teneret contigit ut ante alios filius desiderio uidendi patrem illi fieret obuius quem cum ut aliqui dicunt i molasset seu ut aliis placet immolare uoluisset ob eius imanitatem a ciuibus pulsus est quam ob causam cum nauem reascendisset Sallentinũ usq; pmõtorium Galabriæ uectus statuissetq; ibidem exilium ageret haud lõge a littore sibi suisq; Peteliã cõdidit ciuitatem

De Orsiloco hydumenei filio. Cap XX XIII.

o Rsilocus hydumenei fuit filius ut in odissea scribit homerus. ubi genologiam eius a Ioue in eum usq; describit hic patrem hydumeneum in troianam expeditionem sequutus cum per omne bellum sibi succedisset ad uotum. in exitu rei ob eius insolentiã. istum obstaret totis uiribus. ne ex præda capti ilionis sors debita daretur Vlissi. ab eo occisus est.

De Sarpedone. xxvii. Iouis filio qui genuit Antiphatem. Cap. xxxiiii.

s Arpedonẽ homerus dicit filiũ fuisse Iouis & Laudomiæ filiæ bellorophontis. cuius etiã Serui. uestigia seqtur. Augusti. ãt aliter sentire uidetur. dicẽs p eos annos: s. regnãte Danao argiuis a rege xanto cretensium cuius apud alios aliud nomen inuenimus rapta perhibetur Europa. & inde geniti Rhadamanthus Sarpedon & Minos. qd magis ex eadem muliere filios Iouis esse uulgatum. &c. Alii dicunt hos Asterii fuisse filios. & ob id ego istum nõ illum reor Sarpedonẽ esse. cum ille longe superior fuerit tempore. Sed quoniam de illo nil legitur. satis sit apposuisse nomen. & de isto quæ legimus prosequamur. hic igitur rex Lyciæ fuit: & aduersus Agamẽnonem & græcos partes troianorũ sequutus isignis uir armorum fuit: & multa memoratu digna pugnans fecit: ut per homerum scribitur in Iliade. Tamdem a Patroclo occisus est & iussu Iouis ab; Apolline de medio pugnãtium sublatum est corpus eius; & flumine lotum atq; Ambrosio respersum liquore. & regia i dutum ueste suisq; ad exequendum funus restitutum Quod autem hic figmẽti modicum est. nil aliud uult nisi; q medici opere cadauer curatũ sit & unguẽtis ad conseruationem eius unctum atque respersum.

De Antiphare Sarpedonis filio. Cap. XXXV.

a Ntiphates filius fuit. Sarpedonis. Virgilio teste dum. dicit: Et primum. Antiphatẽ is enim se primus agebat Thebana de matre nothum Sarpedonis alti. & cætera hic; ilone subuerso in Italiã æneam sequutus est & ibi aduersus turnum bellum gerens ab eodem occisus est.

De Rhadamanto. xxv. iii. Iouis filio. Cap. XXXVI.

r Hadamantus Iouis fuit filius. & ut oẽs uolunt. ex Europa. & regnante Danao Argis secundum Eusepium rex fuit Liciæ. hic cum seuerus iusticiæ. executor esset eum apud inferos finxere poetæ culpas explorare nocẽtũ de quo Vir. Gnosius hæc rhedamãtus habent durissima regna Castigat. auditque dolos. subigitque fateri. &c. de huius origine & fictione sentindum est qd de minoe dctum est

De Acrisio xxix Iouis filio qui genuit Laertem. Cap. XXXVII.

a Rchisius. testatᷣ. Ouid. Iouis filius De eo. n. Ouid Vlyssem loquẽtem adque suã nobilitatẽ explicãtem aduersus Aiacem paucis his uerbis scribit Nã mihi Laertes pr̃ est Acrisius illi Iuppiter huic. s. Achrisio.

De Laerte Acrisii filio q genuit Echimenem & Vlyssem. Cap. XXXVIII.

l Aertes. ut ostensum est filius fuit Achrisiii. hic Anticliã Autolici filiam sumsit uxorẽ. & ex ea suscepit Vlissem & sorores eius. uiditque Vlyssem non sua sponte aduersus troianos euntem tã qa diu uitam fessam laboribus traxit donec post longos errores redeuntẽ cerneret. & iniurias ulciscentẽ

De Echimene Laertis filia. Cap. XXXIX.

Chimenes filia fuit Laertis: ut in Odissa scribit Homerus. dicens. Simul cum echimeni longi pe
c pli filia uenerabili. quã iuniorẽ genuit filiorũ: scilicet Laertes. hanc ut in eodem patet libro: paren
tes tradidere in coniugẽ cuidam qui Saminidis dictus est.

De Vlysse Laertis filio. qui genuit. Thelemachũ. Telegonũ: & Auxoniũ. Cap .XL.

Lyssis incliti hominis apud ueteres dubiũ genus est. Nã alii eum Sisiphi latronis fuisse filiũ dicunt.
u Seruius enim dicit. Anticliã eius matrem ante nuptias cum: Sisipho Aeoli filio. concubuisse: &
Vlyssem concepisse: quod illi apud Ouidium aiax Thelamonius concionas obiicit dicens: Et san
guine cretus Sisiphio quod etiam Theodontius asserit dicens Anticliam primo nupsisse Sisipho. &
iam prægnans eo relicto ad: Laertem uenisse & ex conceptu Sisiphi: Vlyssẽ pepisse: Leontius ue
ro dicit ꝙ cum nupsisset Anticlia Laerti: & ad oraculum consultum iret a Sisipho latrone qui postea a the
seo occisus ẽ a capta & oppressa est: & pregnans effecta ex eo cõcubitu Vlyssem peperisse Alii autẽ eũ La
ertis filiũ dicũt: iter quos Homerus: & Virgilius & ueterata sæculorum plurium fama testatur. quorũ ego
auctoritatẽ sequutus. Vlyssem laertis fuisse filium dico. hic fuit homo sublimis consilii. & prægrandis in
genii: fraude an uirtute plus ualens in certum. Hunc multimodũ persæpe uocauit Homerus; q̃si ad omnia
habentem modũ Multa quidem perpessus omnia mira fortitudine superauit Hic Penolopem Icari filiam
iuuenis sumpsit in cõiugem uirtute & corpore speciosissimam uirginem & ex eo ilico telemachum susce
pit filium. Tãdem rapta Helena a Paride dum delectum grecorum faceret Palamedes ut dicit Seruius ire
ad troiam fugere conatus est se insanum similans & ueniẽte ad ithaciam palamede animalia diuersi gene
ris iugo iunxit ad aratrũ: & salẽ seminare cõptus ẽ Verũ palamedes astudiã uiri suspicatus capto paruulo
telemacho ad explorandam ingenii sui fraudem eũ aratro opponit Vlysses autem uiso telamacho confe
stim dimouit aratrum & sic cognitus in expeditionem ire coactus est; in qua Diomedis: Etholi amicitiam
summe perseuerante obsidione seruauit: Et cum Iphigeniam ꝑ captandis uentis sub specie nuptiarum du
xisset in sacrum cum reliquis uenit troiam: ubi maxima cum solercia ad obtinendam cœpti uictoriam: op
portuna plurima operatus est. Nam ut dicit Theodontius suo opere factum est. ut Achilles a matre apud
filias Lycomedis in habitu uirginali absconditus inueneretur: & inobsidionem etiam duceretur. Suo ope
sagittæ herculis: absq; quibus troiam capi non posse dicebant oraculo copertæ sunt; & a Philoctete etiã
obtẽtæ & ad troia delatæ Suo pere Laomedontheus cinis q sup Scæa porta illionis seruabat caute subla
tus est Post hæc ipse una cum Diomede fatale palladium ex troia rapuit Sic & dolone perempto atque cũ
Diomedæ explorator factus Rhesus Traciæ regem obtrũcauit nocte & albos eius æquos anteq̃. Xãthum
gustassent eduxit in casta græcorum Et nõnumquã ut dicit Seruius habitu tectus medici hominis uerbera
uolẽs passus est ut troiam explorator intraret & comperta cum. fide retulit semel cognitus ab helena Pre
terea cum florida plurimum ualeret eloquentia inter græcos & priamum regẽ pro cõcordia legationis
officium gessit aliquãdo. Nec non in mediis aciebus quãtum ualeret in armis ostendit sæpissime: Sic & in
concionibus persæpe consilio græcos iuuit simultates habuit cũ palamede eo ꝙ iuiditum traxisset ibellũ:
& frumentum portasset ex tracia qđ ipse missus facere noluerat q̃obrem mortemeius machinatus ẽ frau
de ut supra ubi depalamede dictũ est Ad ultimum creditur hũc prodictionem composuisse: qua arte Sy
nonis. seu alia uia ilion captus & dirutus est. Capta deinde Troia pro armis Achillis in iurgium cum aiace
Thelamonio uenit: & tandem illa aduersus eum eloquentia sua obtinuit & Orsilocho regis cretẽsium filio
cæso. eo ꝙ obstaret. ne sibi prædæ troianæ ps daretur: ut reliqs dabatur pricipibus. & Polyxena occisa atq;
Astyanacte saxo illiso naues in patriã rediturus ascendit. Sed lõge illi a uoto contigit. multis q̃ppe agitatus
procellis in longissimos errores atq; peregrinationẽ decennẽ euectus ẽ: primo ãt procellarum ipulsu ut ipe
met in odyssea Alcioni pheacum regi refert. ad Cicones delatus est. quos cum expugnasset. & hismarum
ciuitatem omnem uertisset in prædam. paucis ex sociis perditis ad lothophagos tempestate impulsus ẽ ex
ploratoresq; quos miserat. cum Lotho gustato reditum nõ curarẽt. retraxit. in Siciliam inde delatus ubi an
trum Polyphemi Cyclopis cum duodecim ex sociis intrauit: ex qbus cum sex deuorasset. Cyclops obruto
ei oculo præusto fuste arietem pellibus inuolutus cum superstitibus sociis antrum exiuit Cyclopis. ide de
latus æoliam ab æolo uentos in utrem coactos obtinuit: & cũ iam Ithachiæ ꝓximus esset soluto utre a so
ciis thesaurum credentibus flante aduerso uento in æoliã repulsus ẽ. ex qua ab Eolo pulsus nauigans die
sexto deuenit ad lestrigonas. quos cũ haberet aduersos perditis nauibus sociisq; cum sola naue sua fugiẽs
deuẽit ad cyrcẽ. quæ cum exploratores suos mutasset in beluas. ipse a Mercurio suscepto pharmaco ad illã
accessit impauidus. & expedito gladio mortẽ illi minatus ẽ; ni euestigio sociis primas redderet formas. qđ
cũ fecisset eius amicitia usus anno iã trãsacto. & Thelegono ex ea suscepto filio. cũ renuisset imortalitatẽ.
ab ea eruditus de agendis. Alpenore ob uiolentiam casu mortuo derelicto. nauem conscendit. & secundo
uento impulsus nocte una ad oceanum usq; deuenit. quo peractis sacris a Cyrce monstratis ad iferos ha
buit aditum. ubi & Anticliam matrem & Alpenorẽ nuper præcipitatum inter alios inuenit. & de multis fu
turis a Thyresia uate certificatus est. inde reuersus ad nauem ad cyrcem rediit & sepulto Alpenore & præ
doctus de futuris a Cyrce discedẽs. deuenit ad insulã syrenarum. ad quas nõ posset diuertere. sociorũ au
res cæra obstruxit. & se malo nauis alligari iussit. & sic eis canẽtibus loca earum preteriit: inde scyllam trã
siuit atq; charybdim nõ absq; ingenti piculo & pari omnium labore: & cũ ad ea loca uenisset. quibus a nym
Phis solis greges seruabantur. iussit nequis eos uiolaret. Quod cum eo dormiente famescentibus sociis su
asisset Eurylocus. & ex gregibus animalia plura sumpsissent ei tempestatem intollerabilem impetrauere:

In qua cum fracta naue omnes deperissent socii ipse solus & nudus capto nauis malo.ix.diebus ab undis & uento agitatus est.& tandem ad Ogigiam de pulsus insulam.a Calypsõe nympha susceptus ẽ & ab ea vii. ãnis detentus Tandem cum ab ea ægre discessum impetrasset:& nauem cum sociis obtinuisset Neptũnus ĩfensus eo ꝙ Cygnũ filiũ eius occidisset in pugna & troiam quam ipse cõstru xerat demoliri fecisset. Cyclo pem filium orbasset ab impetu maris fatigatum plurimo coegit ut naui demersa nudum se præcipitem da ret in undas cuius natantis miserta Leucothoe uelum illi præstitit suum cuius subsidiũ cum die tertia uenis set ad littus & hostia fluminis Phœciũ itrasset reiecto uelo in mare inter frõdes nemorum se nudũ compo suit ubi a Nausithea filia Alcinoi compertus uestes accepit & inde Palladis opere usq͡ ad Arethim Alcinoi regis cõiugẽ deductus est ubi meruit dona suscipere:& nauim & socios qui eum usq͡ Ithaciam reduxere in qua dormiẽtem cum donis deposuere excitatus autem a Pallade præmõitus de agendis in mẽdicũ senicu lum transformatus ad subulcos deuenit suos:apud quos Telemacum uidit; & allocutus est Tandẽ a Sy= boute porcario in patriam deducitur incognitus:ubi ĩ propria domo a procatoribus Penolopis ignominio sa quædam perpessus ẽ:& tandem ab Euryclia nutrice recognitus inde ex cõposito arma cum filio & duo bus subulcis confestum. Vlyssem aduersus procatores assumpsit:eosq͡ graui pugna omnes peremit. Esto Theodontius dicat eum illos oculis priuasse:& in tantam deduxisse miseriam.ut in triuiis starent stipẽ que rentes ob uictum hinc uisa Penolope Laertem senem uisurus accessit in uillam. Postremo dicit theodõtius cum uariis exteritum somnis:quorum cum interpretatione quesisset habuit in responsis ut sibi caueret a filio qui recedens in loca abdita quãtũ potuit somniorũ portẽta uitauit Tandem Thelegonus: ꝗ ei natus fuerat ex Cyrce cum eam querens uenisset Ithaciam.a domo eius fuit prohibitus. Qui ut erat robusti uigo ris iuuenis multos ex prohibentibus occidit in finem. Vlysses in eum lœtiferum imisit telum ꝙ cum eui= tasset Thelegonus eo reassumpto transmisit in patrem Ex quo ictu cũ se moriturum cognosseret Vlysses. quisnam esset interogauit & cum eius nomen audisset.& patriam & filium cognouisset: cum præmonstra ta nequisset effugere diẽ clausit. Leũtius uero dicit eum casu a Thelegono eum quærẽte spina piscis uene= nosa tractũ & inde moetuum Longa equidem huius historie est.& succictæ narrata nõnullis imixta fictio= nibus.ex quibus pars maxima in precedentibus ostensa est Et ideo uideamus paucis quæ supersunt & pri= mo quid uelint per uentos utre argentea cathena ligatos & solutos a sociis Vult quidem Homerus in odys sea componere bonum uirum & inter alia uolẽs ostẽdere quid nobis nascẽtibus a diuina bonitate dono da tum sit dicit ab æolo.i.a dea uentos.idest concupiscibiles appetitus datus bouino in corio idest ĩ arbitrio ui rilis ætatis que fortis & constans esse debet ut corium bouis ẽ & hi sunt argentea cathena ligati. idest famo sa claræ uirtutis sonoritate qua profecto nonnulli longe magis firmatum corium seruant.quã diuini amo ris intuitu. Hanc tamen cathenã socii. Vlissis.idest. sensus humani corporis ignauia nostra rationi imperã tes soluũt prædam existimantes.idest arbitrantes longe meliorem & dulciorem uitam in uoluptatibus nul la coactis regula ꝙ eis ligatis in ratione solida.his tamen solutis dum ĩ hãc & ĩ illã labimur lasciuiã ĩ surgunt tempestates animo .idest rubores repræhensiones consciẽtiæ redargutiones fluctuationes animi.mœro= res.inopia egritudines.& mille malorum species quæ nos a prima.idest a quiete ammouent. Iuisse autem ad oceanum & ibidem illi ad inferos iter apertum sit sacris arbitror Vlyssem ad lacum auernum in sinu ba= iano nocte una nauigasset.ibidem occiso Alpenore obscœnum illud perigisse sacrum quo manes euocan tur ad superos:& de quæsitis habuisse ad imundis spiritibus responsũ Velum autẽ Vlyssi naufragio a Leu cothoe prestitum nil aliud fuisse arbitror ꝙ spem imoram quã euadẽdi forti seruabat pectore hec egit nede sperando periclitaretur quã quidem spem dum speratum obtinuisset retro reiecit eum autẽ sepissime adiu tum a Pallade est.quia ab ea cum aduertentia sua instructus multa euitauit pericula & multa egit sibi etiã opportuna.

De Telemacho Vlissis filio. Cap. XLI.

t Elemachus Vlyssis fuit filius paruulus Penolopi matri a patre relictus: qui multa a procatoribus matris perpessus tandem una cum patre sumpsit ex oibus ultionem.

De telegono Vlissis filio. Cap. XLII.

t Elegonus Vlyssis & Circis fuit filius. qui dum grandis uidere patrem quereret eum incognitum occidit.in Italiam rediens Tyburim condidit.ut ait Ouidius Et iam telegoni mœnia tyburis udi Stabat agricolæ quæ posuere manus Papias autem dicit eum ædificasse Tusculum.

De Ausonio Vlyssis filio. Cap. XLIII.

a Vsonius filius fuit Vlyssis.ut scribit Paulus Longobardus ea in historia: quæ de gestis logobar= dorum scripsit:dicens ab eo omnem Italiam Ausoniam nuncupari. Titus liuius autem aliter sen tire uidetur in libro nono ab urbe condita dicens. Minturnas & Vestinam ciuitates Ausonidum M.Pellio.&.C.Sulpitio consulibus ab eisdem proditione captas.& fere deletam Ausoniam gentem:& sic illa particula Italiæ fuit ausonia. Ego hunc Ausonium puto eum latinum fuisse. quem Cyrcis & Vlyssis uo lunt quidam fuisse filium ex marica nympha susceptum dicens:cum teste Ser. Marica dea sit littoris myn= turniensium iuxta Lyris fluuium. Nos & si multi ex iouis prole supersint:finem huic facientes libello pau= lulum quiescamus.

Explicit Liber Vndecimus.

Bis senus Iouis octo notat cum semine notos

Iouem Tertium qui genuit.

Mercurium qui genuit.

Tantalum qui genuit.

Eacum qui genuit

Eudosum.

Thelamonē qui genuit.

Teucrum

Pelleum qui genuit.

Phistenem qui genuit

Achillem qui genuit

Thiestem qui genuit

Pirrum qui genuit

Pelopem qui genuit.

Menelaum qui genuit.

Agamēnonē qui genuit.

Hermionem

Orestem qui genuit

Electram

Iphianassam

Tisamenem

Alesum

Euiolum

Genealogiæ deorum gentilium Liber duodecimus. Prohœmium.

f I post longum p̄destinati agri discursum rex illustris. & fi̅lr in finē nō uenerit:
conceditur aurigæ discreto anhelos equos curru dimouere & illos aliq̄tisper ua/
gos exonerare uesicam pmittere: & recenti fluuio: atq; florido recreari prato dū
ipse apud mercenariū hospitē potu sibimet parcit & somno: & aratori instructo
q̄q̄ ois ager uomere scissus nō sit. pte adhuc diei supstitie iugo boues soluere: &
in quietem & pascua ire pmittere: dū ipse leni blandiente aura fusca sub nemorū
umbra: iā satur cantu rudi; duros conaē obliuisci labores: Necnō & egregio bel
lorum duci posito in finē certaminis itum nō sit: fessos & sanguine graues dato si
gno reuocare milites: ut & a piculo cladis retrahat & restauratis ocio uiribus eos
alias in hostes acriores imittat. Quis mihi non esse fas dicet. esto in finem nume
rosæ prolis cretensis Iouis nō uenerim: parte tamen maxima recitata: subsistere
paululum: & quasi ad certā uenerim metam resipiscere. Nemo arbitror iuste: morem igitur aliorū secutus
non aliter q̄ in certum & insignem terminum deuenissem. Labore attritus in Ausoniam littus q̄uis impor/
tuosum. substiti arbitratus insuper quod breuioribus distinguitur signis: intellectu facilius capitur & tenaci
us memoriæ commendatur. ibidem dum non fessos oculos in circuitu ducerem. cœpi ueterū prospectare
uestigia rerum. Hic enim ueteres cumæ calchidiensium opus dædali templum. Miseni tumulus atq; Iuliæ a
quæ admiratione tenebāt aīum. & ex opposito inarime uetus simiarū hospitiū. & ex inarime excussa pchita
distrahebāt. Sic sonātes reuolutionibus æstuantiū fluminū Vulturni fauces atq; lyris fusini nebulæ & linter
ni paludes exilio & more amplissima uiri primi africāi nobilitatæ & ī cōspectu fere. M. Scauri uillula suo ad
huc insignis noīe atq; formiarū fere deleta uestigia: & lōgiusculē ; radicibus mōtiū calenus: stelenates: atq;
cāpanus agri mira fertilitate cōspicui: & supeminētia agris oppid a suessa. Theanum. sidicinū. Caselinū the
lesiæ: & alia plura tā Romanorū q̄ carthaginēsiū monimēta. necnō & multa. quorū lōga magis q̄ utilis hu/
ic opi eēt historia. O q̄ lætabar aīo Italiā meā uidere claris opibus nō tātū æq̄sse. sed loquacē supasse græciā
Verū cū iā breui qete recreatus aius uires ī laborē pmitteret reinteraui uolēs mare uelinolū. & in phrygiā
usque deuectus sumpsi mentē Tātali. aliorūq; quorūdā ex filiis iouis plē exqrere atque describere. qd ut p
agā ille faciat pcor. q ad ictum uirgæ seruitoris sui Moysi sitienti populo aquas affluenter emisit ex rupe.

De Tātalo. xxx. Iouis filio. qui genuit Nyobem & Pelopem. Cap. I.

t Antalus ut dicit Lactātius filius fuit Iouis ex Plote nympha susceptus. Hūc dicit Eusebi. Phrygum
fuisse regē regnāte Erithreo athenis. Et huic ob raptū Ganimedē bellū fuit aduersus troiū Darda
niæ regē: & Ganymedis patre. uolūt ptere a hūc deos in cōuiuio habuisse. eisque ut expientiā dei
tatis eorū assumeret occiso filio illū mēbratim discerptū coctūque apposuisse comedēdū: q cū abhorruis
sent cibū nō solum abstinere: sed collectis in unū mēbris pueꝝ in formā pristinā reduxere. & reuocata per
Mercuriū ab inferis anima. eā illi restituere. Sane cū aduerterēt humerū deesse puero: quæ deuorauerat ce
res. loco cōsumpti eburneū refecere. Tantalū āt deiecere ad inferos. talique dānauere supplicio ut fluuio
ad os usque demersus: siti uexareē assidua. & dū os forte declinaret in pontū aquæ fluminis ēt declinarent
in tātū ne illas posset attingere. Desup āt arbores pomis onustas addidere. quæ ad os eius usq; descēderēt
Ipse tñ ingenti & cōtinua percitus fame dū illa carpere conareē se tādiu extollerēt q̄diu ipse ut cōtingeret la
boraret. Et sic factū ē ut iter poma & aquas positus fame sitique uiuēs depeat infœlix hō Nūc qd sentiendū
sit ex his aduertēdū: & cōcesso eū Iouis fuisse filiū. seu uerū. seu ob aliquā similitudinē attributū. Et quæ ad
Ganymedē spectāt ubi de ganymede posita sint. dico eū ob id diis filiū apposuisse dictū. qa cū auarissimus
hō fuerit: & rē domesticā plurimū augere curauerit. frumēta: ex q̄bus populare exhauriebat pecuniā non
aliter q̄ filiū diligebat. quæ tunc diis apposuit dū cultis agris iniecit: & iniecta q̄dē sulcis in cōspectu supo=
rum sunt. q eisdē agētibus supis in frugē uenientia pristinā reassumūt formā. Verū humerus. i. semē deuo/
ratus a cerere. i. terra cōsumptus eburneus restauraē. dū icrescēte segete nutrimēti robur imittiē. Supplici
um āt huius oñdit liq̄dō auari hoīs detestabilē uitā: Dicit. n. fulgētius Tantalū interptari uisionē uolentem
qd optime cōpetit unicuique auaro. nō. n. aurū & amplā supellectilē cōgregat. ut eis utaē. q nimo ut illā in=
tueaē: & cū pati nō possit sibi quid boni ex cōgestis diuitiis facere eis īmixtus fame plicitatur & siti.

De Nyobe Tantali filia & Amphionis coniuge. Cap. II.

n Yobes filia fuit Tantali & Taygete: ut apud Ouidiū ipsa testatur dicens. Mihi Tātalus auctor: Cui
licuit soli superum contingere mensas. Pleiadum soror est genetrix mea. & cætera. Sed salua reue
rentia Ouidii pater huius non fuit ille tantalus qui amicus deorum fuit. Nam ille fuit homo plus:
& corinthiorum rex & tempore prior: Lactantius autem dicit hanc filiam fuisse Tantali & Penelopis. hæc
ut placet Theodontio nupta fuit Amphioni regi thebarum: ut faueret Amphion partibus Pelopis bellum
gerentis aduersus Enomaum elidis regem & pisæ. Ex quo Amphione ipsa peperit septem filios. totidem=
q; filias. esto homerus in Iliade tātum duodecim fuisse filios dicat: hæc elati spiritus mulier sacrificantibus
thebanus iussu Manthonis filiæ tyrhesiæ latonæ cœpit eos acriter Increpare uerbis: & se Latōæ pferre quā
ob causam indignata Latona & filiis questa factum est. ut ludentibus filiis atq; filiabus in cāpis apollo fili=
os & Diana filios occideret: qui apud Siphylonem montem fuere sepulti. Niobes autē orbata uiro & filiis
apud urnas eorū in lapidē uersa obriguit. De filiis: & Amphione supra dictum est. Eam autem in lapidem
uersam Tul. ubi de q̄stionibus tusculanis fictū arbitraē: pp eius æternū in luctu silentiū. Verum huic fictio

ni Theodõtius addit dicẽs eius adhuc statuã in Siphylo apparere lapideã: & adeo tristẽ. ut lachrymis existi
met deficere. qđ pter naturã nõ ẽ. Potuere qppe ueteres ad memoriã ingẽtis infortunii supbæ mulieris i si
phylo lapideã apposuisse flẽtis mulieris statuã & cũ frigidæ cõplexionis sit lapis insurgẽtibus in eum uapo-
ribus ex terra humidis lapidis frigiditate soluũtur in guttas aqueas ad instar lachrimarum: & hinc forsan ar
bitrantur ignari Nyobem adhuc flendo deficere.

De Pelope Tantali filio. q genuit lysidicẽ Atreũ Thiestem & Physthenem. Cap. III.

Elops filius fuit Tãtali & Taygetæ: & ut ait Barlaam hõ bellorꝝ fuit. & insignis plurimũ. Qui cum a
p pud Phrygas regnaret bellũ habuit aduersus Eonomaũ regẽ Helidis atqꝫ Pysæ. qđ qdẽ memora-
bile fuit. & pmaximũ: ut scribit Thucidides. Belli causam dicit Paulus fuisse hippodamiã Enomai.
filiam: a pelope dilectã: atqꝫ in cõiugiũ postulatã & denegatã. Dicit. n. Serui. huius Hyppodamiæ multos fu
isse petitores ob insignẽ eius pulchritudinẽ. qbus ab Enomacho ea lex indicta ẽ & id inde sequutũ qđ supra
scribitur ubi de Hippodamia. Sed Barlaam dicit nõ sic se habuisse negociũ. qnimo cum pelopi uideretur i
humana cõditio. aduersus Enomaũ arma mouit: & magnis hincinde cõuocatis subsidiis fraude Myrtili p-
fecti annorum Enomai astutia Pelopis corrupti eum superauit. & sic Hyppodamia & regno potius Myrti
lum postulantẽ proditionis pmium deiecit in mare. Hunc dicit Euse. in lib. tẽporum Hyppodamiã uxorẽ.
duxisse regni Priti argiuorũ regis. anno. xiiii. q mundi fuit annus. iii. mil. dccc. lvii. & pauloante dicit regnã-
te Lynceo argis Pelopẽ apud argos regnasse annis. liii. & eos a suo noie pelopõnenses denoiasse. Dicit etiã
Acrysio regnãte Argiuis pelopem olympiis interfuisse. & postea aduersum ilion arma mouisse eũqꝫ a Dar
dano expugnatũ anno mũdi. iii. mil. dccc. lxxxi. cũ legatur diu ante fuisse Dardanũ. Ego ãt tam discordan
tium opinionũ ueritatẽ ignoro. huic ex hyppodamia plures fuere filii.

De Lysidice Pelopis filia & Electrionis coniuge. Cap. IIII.

Ysidicem dicit Lactãtius ex hyppodamia filiã fuisse pelopis & Electrioni nuptã. ac ex eo Alcmenam
l peperit herculis matrem.

De Atreo filio pelopis. qui genuit Alceonum. Melampum. & Euiolum. Cap. V.

Treus pelopis & hyppodamiæ fuit filius. q ut ex uerbis Senecæ poetæ in tragœdia Thyestis pcipi
a põt: una cũ Thyeste fratre apud pelopõnesum regnauit. alterius tamẽ uicibus. sed tandẽ inter eos
nata discordia ẽ. cuius talẽ dicit Lactãtius fuisse causam. Cõstat. n. ut supra dictũ ẽ a pelope Myrti
lum Mercurii filium in mare deiectũ atqꝫ necatũ. qđ ægre ferens Mercurius inter atreũ & Thyestem tantũ
iniecit zizaniæ: ut hostes efficerẽtur. Insuper erat apud atreũ aries. de quo sic Seneca tragicus. Est pelopis
altis nobile in stabulis pecus Archanus aries ductor opulẽti gregis. Huius p oẽ corpus infusa coma depẽ
det auro. Cuius e tergo noui aurata reges sceptra tãtalia gerunt. Possessor huius regnat. hũc tantæ do-
mus Fortuna seqtur tuta seposita sacer. in parte carpit prata q̃ claudit lapis. Fatale sacro pascuũ muro te-
gens &c. Hunc habere cupiens Thyestes arbitratus ẽ posse p cõcubitum Meropis Atrei cõiugis obtinere:
nec defuit sceleri locus. nã ex ea & filios cõcepit. & illã eripuit uiro ex quo ĩ bellũ uenere fratres & pulsus re
gno Thyestes ẽ. Sed Atreus nõ cõtentus fratris exilio illũ ficta gratia reuocauit. & credulo tres filios deco
ctos i cõuiuio apposuit: & eorũ sanguinẽ poculis mixtũ illi dedit in põtum repletoqꝫ tã scelesto cibo capita
manusqꝫ natorꝝ infœlici patri iussit apponi. atqꝫ qđ comedisset detegi. qđ cũ fieret aiũt solẽ surgentẽ i ortũ
retrocessisse. scelus uidere fugientẽ. Hunc tñ Atreũ. ut dicit Lactan. Egistus Thyestis filius interemit. aure-
um uellus in hac historia fictũ sic intelligendũ arbitror. ut intelligisse uideť Varro. ubi de agricultura dũ di
cit pecudes pp caritatẽ aureas habuisse pelles. ut argis atreus. quã sibi thyestem subtraxisse q̃ritur &c. Vel
potius pro ariete isto auri uelleris thesauris intelligendus. quo reges plurimũ ualent. & absqꝫ quo oppor-
tuni sumptus ad bella & ad splendorẽ regium sustentandũ fieri nõ possunt: Sol ãt in ortus suos reuolutus
ecclypsim ea tempestate fuisse demonstrat: quæ cum eẽt hominibus incognita mõnstruosa uisa ẽ. Dicit tñ
Lactantius hãc ab Atreo Mecœnis pdictã & primitus adinuentã. cuius cũ cerneret approbari dicta Thye-
stes inuidens ex urbe discessit.

De Alceone Melampo & Euiolo filius Atrei. Cap. VI.

Lceon Melampus & Euiolus fuere fratres; & ut asserit Cicero ubi de naturis deorũ. Atrei fuere fi-
a lii. quos dicit apud graios inter dioscortes numeratos. Quãobrem celebres fuisse uiros credendũ
est cum ex his fuerint castor & pollux. de eis ãt nil amplius reperitur.

De Thyeste Pelopis filio q genuit tãtalum Physthenem Arpagigem Pelopeiam & Egistũ. Cap. VII.

Hyestes Pelopis & hippodamiæ fuit filius. cui aduersum fratrẽ Atreum quæ dicta sunt supra fue-
t runt odia qui cum iam dicta passus esset a fratre. uindictæ auidus oraculum consuluit: a quo respõ
sum habuit ex se & pelopia filia sua nasci posse q filiorum ulcisceretur mortẽ. qđ cũ audisset: ut q
erat in scelera: & potissime in libidinẽ pronus. cõfestim in amplexus filiæ uenit: & ex ea filium suscepit Egi
stum: qui postea interfecit atreũ: stuprauit clitẽnestram ẽt Agamẽnonẽ interemit.

De tantalo Phystene & Arpagige filiis thyestis. Cap. VIII.

Antalus Physthenes & Arpagiges filii fuerunt thyestis ex coniuge Atrei suscepti ut per uerba Se-
t necæ poetæ in tragœdia thyestis compræhenditur. esto duos tantum nominet Tantalum scilicet
dum dicit: primus locus ne deesse pietatem putes auo dicatur Tantalus prima hostia est: Deinde
nominat phisthenem dicens. Tunc ille ad horas Phystenem sæuus trahit. Adicitque fratri & cætera. Ter-
tium puerum uocat dum dicit ferrumqꝫ gemina cæde pfusum tenens. Oblitus in quẽ reueret ĩfesta manu
Exegit ultra corpus ac puer stati pectore receptus ensis a tergo extitit. Cadit ille &c. Tertiũ hũc puerꝝ theo

dontius dicit Arpagigem nuncupatum:& sic ex eis præter patrui crimē & patris escā nil legitur.

De Pelopia Thyestis filia. Cap. IX.

Elopia dicit Lactantius filia fuit Thyestis: ex qua matre nō dicit. hanc ut ipsemet Lactantius asserit p Thyestes responso desuper dicto habito oppressit:& ex ea filius natus ē: quē ipsa rubore sceleris cōfestim feris exposuit. Et sic apparet ob luxuriā Thyestis nō ob respōsum oraculi a Thyeste in cōcubitum filiæ itum. responsum ăt oraculi ad palliandā Thyestis ignominiā post cædē suorum ab Egisto factam compertum ē.

De Egisto Thyestis filio. Cap. X.

Gistus filius fuit Thyestis ex Pelopia eiusdē Thyestis filia ut ipsemet testatur ī tragœdia Senecæ di c cens. Coacta fatis nata fert uterū graue. Me patre dignū uet sa natura ē retro &c. hic quācito natus fuit a matre ob pudorē ignominiosi criminis in syluas deiectus ē: ut declaratus a beluis turpitudinis aui parentisq; atq; matris pariter & sororis uiuens. testimoniū nō pstaret: Sed aliter factum ē. Nā seu beneficio pastorū: seu sic pmittente deo caprarum sponte contigerit a capris ubera pstantibus in filiis nutritus est. & inde dictus Egistus ab ege. s. capra nutrice. Is tandē a suis cognitus & in regiā deductus dū creuisset essetq; in paruo præcio rerum præteritarum iam cōscius seu patre impellēte: quod magis creditur. ut Lactantio placet. Atreum occidit. cui Thyestes occupata regia successit: tandem iā Thyeste mortuo cū regnarent Agamennon: & Menelaus & ob raptam helenam in Troianum iuisset excidium. Egistus ut Leōtio placet: suasionibus Nauplii in amplexus optantis Clitennestræ deuenit:& postremo redeuntē Agamēnonem a desolatione ilionis immane ausus facinus illum fauente Clitēnestra trucidauit: & regiā Pelopis septem tenuit annis. Ad ultimum ab Horeste Agamennonis filio una cū adultera Clitemnestra nullo remanēte ex eo superstite obtruncatus est.

De Phystene Pelopis filio qui genuit Agamennonem & Menelaum. Cap. XI.

Hystenes. ut ait Theodontius filius fuit Pelopis & hippodamiæ. qui cum iuuenis moreretur Aga p mennonē & Menelaū filios suos paruulos cōmendauit Atreo fratri suo: qui illos suscepit. & in filios educauit. & ob id abolita tractu tpis physthenis memoria Atrei filii habiti sunt. & Atrides ab oībus appellati.

De Menelao Physthenis filio q genuit hermionā & Megapentim. Cap. XII.

Enelaus Lacedæmonū rex. ut Theodōtio placet: filius fuit Physthenis & frater Agamēnonis. hos m Seneca in tragœdia thyestis uidet oīno tenere filios fuisse atrei. i. cuius psona sic ait. cōsilii agamēnō mei sciens minister fiat. & patris cliēs: Menelaus assit prolis incertæ fides. Ex hoc petatur scelere si bella annuunt & gerere uolunt odia: si patruū uocant pater ē &c. Et sic atrei ex Merope uidētur filii: teneat qđ mauult lector. Menelaus ăt. ut Eusebius ostendit in lib. tēporum. Atreo & Thyeste uiuentibus Lacedæmonum rex dictus est. anno mundi. iii. mil. dccc. xcvii. Cum Agamēnon qui Thyesti successit secundum Homerum regnare cœperit Mecœnis anno mundi. iiii. mil. vii. fuit huic Helena Iouis filia cōiunx quā anno primo regni Agamēnonis & secundū Eusebium. x. Menelai: ut ait dares phrygius: absēte Menelao q ad Nestorē pylon iuerat. Paris legatus missus ad Castorē & pollucē rapuit ex insula Cytherea sub oppido heleno. ea ēt cōsentiente: existētibus fratribus & hermiona apud Agamēnonē. Dites uero dicit illo tūc Menelaū cū Agamēnone cretā iuisse diuisuros thesauros. quos ibi deposuerat Atreus. hinc factū ē ut fratris cōsilio Menelaus cōquereretur græcis principibus. Verū cū frustra legationibus obsidiōe demū repetita est Helena. & post decenniū fraude magis q uiribus capita troia reassumpta est & restituta menelao. qui cū ut cæteri nauim intrasset patriā petiturus tēpestate actus: ut scribit Eusebi. ad Tuorim regē ægypti quē polybiū appellat Home. cū ea deuectus est & a protheo uate. ut p Homerū patet in odyssea cōsilio sumpto postq. viii. annis errasset in Lacedæmoniā rediit Agamēnone diu ante cæso. & illis forte diebus Egisto. qui tādem illi successerit. quo uel qua morte diem clauserit non inueni.

De Hermiona Menelai filia & Pyrrhi & ide horestis cōiuge. Cap. XIII.

Ermiona. ut Oui. testatur in epistolis Menelai fuit filia ex helena. hæc ăt horesti filio agamēnonis h despōsata fuit. Porro Pyrrus cum occiso agamēnone regiā occupasset Egistus:& fugisset horestes andromacha olim hectoris cōiuge. quā a Troia duxerat: heleno cōcessa. hāc horesti subripuit & sibi cōiugio copulauit. attamē eo postea ab horeste occiso in eiusdē horestis cōiugium rediit eiq; pepit horestem filium.

De Megapēthi Menelai filio. Cap. XIIII.

Egapēthis dicit Theodōtius filius fuit Menelai ex lydia captiua susceptus post raptā helenā. quod m homerus testari uidet in odyssea dū dicit. Filio ăt a sparte alectoris accepit filiā. Qui ipsi unigēitus fuit fortis Megapēthis a serua. helenæ ăt dii filiū nō dederāt. postq primo genuit hermionā filiam desideratiuā: q formā habebat aureæ ueneris. Et sic p hos patet ēt menelaū megapēthi cōiugē dedisse filiā Alectoris spartani: cuius nuptias celebrātem telemacus ulyssis filius ueniēs ex Ithaca comperit.

De Agamēnone Phystenis filio. qui genuit Iphigeniā Chrysothemim Laodicē hiphianassam Electram Alesum & horestem. Cap. XV.

Gamenon Phystenis fuit filius: ut supra:& atreo paruulus derelictus: fuit hic Mecœnarum rex: & a Thyestis successor. ut ī ilyade ēt sentire uidetur homerus ubi de sceptro agamennōis: multos describit uersus fere hoc dicētes. apud Troianā in cōcione græcorū psidens agamēnon septrū tenebat quod Vulcanus artifex fecerat. illudq; dedit Ioui Saturnio. Postea Iuppiter cōcessit Diactoro argiphōti. hermias autem rex dedit pelopi phisipo: postea pelops dedit atreo: qui moriēs Thyesti bellicoso reliquit qui thyestes reliquit agamennoni multis insulis & argo impanti &c. In quibus uerbis nō seruatur genealo-

giæ descriptus ordo: quē latinorū auctoritatem describens sequutus sum. Cœpit āt regnare Agamēnon. secundū Eusebiū anno mūdi.iiii. Mil.vii. quo anno helena rapta ē & græcia oīs ī Troianos excitata pari oī um cōsensu cōgregatis in aulide nauibus & exercitui ipator factus in bellū prexit. cliteneſtra cōiuge relicta ex qua iā plures susceperat filios: & apud troiā labores multos passus quorūdā ēt principū simultates ptulit: qbus agētibus ipio depositus ē. & illi palamedes suffectus. qui crimē Vlyssis occisus Agamēnon maiori sua gloria ī ipiū reassūptus ē q̄ ignominia depositus. Sustinuit ꝑterea īdignatiōes achillis ob bryseidā illi a se sb latā. Tandē capto Ilione atq; dirupto. cū illi cessisset ī sorte cū ꝑda plurima Cassādra Priami filia naues ī pa triā rediturus ascēdit. Terū tēpestate actus fere ꝑ annū errauit. ut scribit Home. anteq̄ ueniret in patriā. In terim āt ut idē testaꝰ Home. Egistus Thyestis filius cū tacite oia occupasset. positus ꝑ littus speculatoribus & audito ab eis Agamēnonis reditu uiginti ex amicis suis in īsidiis posuit. & ipse cū comitatu reliquo ficta amicitia illi obuius factus ē: & igens ei parauit cōuiuiū in quo Cliteneſtræ consensu illū cū sociis epulantē occidit. Seneca āt poeta aliter de morte eius sentire uideꝰ. ea in tragœdia: cuius titulus ē agamēnon dicit. eni Clineſtrā acri dolore agitatā q̄ Cassandrā agamēnon secū traheret: Ego āt credo cōmissi sceleris timo re. & cū Egisto adultero esto primo discorde. sed in cōcordiā. ut pcipitur reuocato ea die. q̄ in patriā intra uit domum parato Cliteneſtra cōuiuio. & ipse Agamēnon dū picta ueste sublimis iaceret. Priami supbias. corpore exuuias gerēs ei detrahere cultus hostiles uxor iubet. & īduere potius cōiugis fidelis manu textos amictus. Verum induta uestis exitū manibus negat. caputq; laxi & inuii claudūt sinus. & tūc aurit tremēti. semiuir dextra latus Agamēnonis. eūq; interfecit ueste inuia inuolutum.

De Hiphigenia Agamēnonis filia. Cap. XVI.

h Iphigenia Agamēnōis filia fuit ut ī agamēnōis tragœdia testaꝰ idē Seneca. hāc tñ alii Hiphianassā uocāt. ut Lucre. dicēs Aulide quo pacto triuiai uirginis arā Hiphinassai turparēt sanguine fœdi. hæc īsignis pulchritudine uirgo fuit. de qua Ser. talē refert historiā. græci troiā ituri cū ad aulidē deuenisſent agamēnon Dianæ ceruū occidit ignarus. q̄obrē irata dea flatus uentorum remouit. & iō cū nauigare nō possent: & pestē insup sustineret. oracula cōsulta dixerunt Agamēnonio sanguine Dianā esse placandā ergo cū ab Vlysse ꝑ simulationē nuptiarū adducta hiphigenia. & iā ut imolaretur ēēt altaribus admota nu minis miseratiōe sublata ē. & cerua supposita. Vñ Oui. Victa dea ē. nubēq; oculis obiecit. & īter Officiū tur bāq; sacri. uocesq; ꝑcatum Supposita ferꝰ mutasse micœnida cerua &c. Virgo āt ut Serui. asserit. ad tauri cā regionē trāslata ē. & Thoāti regi tradita. & ide dictinæ dianæ sacerdos effecta. & cū secundū Statutā cō suetudinē hūano sanguīe numē placaret. agnouit fratrē Horestē. quē diu nō uiderat. q accepto oraculo ca rēdi furoris cā cū amico pilade colchos petierat. & cū his occiso thoāte simulachrū sustulit abscōditū fasce lignoꝝ. & sic ad laconas diana trāslata ē. hiphigenia reportāte. qd deide de hiphigenia sequutū sit. nusq̄ cō perisse memini. Quod supra dictū ē Dianā loco hiphigeniæ posuisse ceruā humanū fuisse artificium credē dum est. q̄ ut populus oīs Agamēnoni esset obediēs adinuētum ē eū. s. filiā imolasse. quæ medio ī tumultu sublata: ne fraus aperiri posset in longinquā regionē trāsmissa: & sub umbra sacerdotii seruata est.

De Chrysothemi Laodice & hiphianassa filiabus Agamēnonis. Cap. XVII.

c Hrysothemis Laodices & hiphianassa agamēnonis fuere filiæ & Cliteneſtræ. ut arbitror. cū ex eis unā. quā mallet agamēnon apud Home. Achilli offert dicēs. Gener mihi erit. honorabo āt eū simi lē horesti Qui mihi unigenitus nutriꝰ abundantia in multa. Tres mihi sunt filiæ in atrio bene facto Chrysothemis & laodices & hiphianassa. Leontius tñ dicit hāc hiphianassam hiphigeniam esse. qd ego nō credo. Quō. n. dixisset agamēnon hiphigenia domi esse. quā sciebat in sacris ꝑ uētis q̄rendis. aut occisam aut alibi clā delatā.

De Electra agamēnonis filia. Cap. XVIII.

e Lectra agamēnonis & Cliteneſtræ fuit filia. ut liqdo patet ꝑ Senecā in tragœdia agamēnonis. in q̄ pcipiꝰ. qa ab agamēnone troiā eunti parua relicta sit domi. hæc cū patrē occisum cerneret Stro philo phocēsi agamēnonis amico clā cōmēdauit horestē: & inde matrē ob ꝑpetratū scælus icrepa uit aspe. quā ob causam Cliteneſtra iubēte in carcerē deducta ē. Quid tandē ex ea sequutū sit legisse non memini.

De Aleso agamemnonis filio. Cap XIX.

a Lesus filius fuit agamēnonis. ut satis clare dicit Vir. Hic agamēnonius troiani nois hostis Curru iungit alesus equos &c. Ex qua tñ matre susceptus sit in dubiū uertiꝰ. Nā alii dicunt eū ex briseida natū. alii ex cassandra. qd ego nō credo. non. n. ex Cassandra natus potuisset aduersus æneā fauisse turno ætate nō patiēte. hunc Theodōtius arbitrari uideꝰ: cū Cliteneſtra sensisse aduersus patrē & ob id & Cliteneſtræ filiū & patria pulsum. qui quacūq; ex cā patriā liqrit in Italiā uenisse Vir. asserit & apud Massicū cāpaniæ montē cōsedit: ac inde tanq̄ troiani nois hostis uenit fauitque aduersus Aeneam partibus Turni Ouidius uero ubi de fastis uidetur existimare eū faliscos condidisse: & ob id dicit Venerat atride fatis agi tatus alesus. A quo se dictā terra fallisca putat &c. Posteritatis āt eius nulla extat memoria.

De horeste Agamēnonis filio q genuit Chisamenē Corinthū & horestē. Cap. XX.

h Orestes Agamēnonis & Cliteneſtræ fuit filius ut satis in præcedētibus ostēsum ē huic dicit Theo dontius hermionā Menelai & helenæ filia paruula adhuc desponsata est: cum & ipe paruulus esset dic tandē occiso ab Egisto Agamēnone studio Electræ sororis suæ a Strophilo phocēsi clā Micœ nis subtractus & aportatus atq; seruatus ē querentibus eū in mortem mr̄e atque Egisto: Qui cum tractu temporis excreuisset captato commodo hermiona sibi iam a pyrrho subtracta ī ultionem ꝑn̄æ cædis sur rexit: & Egistū adulterū: cū. vii. iā regnasset ānis una cū Cliteneſtra mr̄e occidit: Quo facto aiūt cōfestim in furiā deuenisse cū sibi uideret īminere: occisæ mr̄is imaginē facibus & serpētibus armatā & ei cōtinuū mi

nitatem exitium: ut dicit Statius. Armatā facibus matrē & serpentibus atris. Cum fugit: ultricesque sedēt in limine diræ &c. Cui Pylades Strophili filius qui tempore paternæ cædis transfugauerat iūctus pmissa illi salute cum eo ad aram dyctinæ Dianæ i colchos cōfugit & ibi resipiuit Horestes: submouitque ab īfestatione tali matrē: & sorore cognita hiphigenia quæ ibidē deæ sacerdos erat: occiso Thoante rege & simulacro deæ rapto atq; i fasce lignoꝝ delato secundū quosdā i regnū rediit: & fraude Macharei sacerdotis pyrrhū Achillis filium in tēplo Apollinis iteremit & sibi Hermionē coniugē reassumpsit. Alii uero uolunt eum anteq̄ i regnum rediisset i italiā deuenisse: & haud longe a Roma apud Aritiā Dianæ simulacrum collocasse. & ipia statuisse sacra. Sed quādocūque hoc factū sit eum post occisum Egistum regnasse annis. xv. affirmat Eusebius i libro tēpoꝝ & anno. xxi. regni Demophoontis regis athenaꝝ occidisse Pyrrhum. Solinus uero in libro quē de mirabilibus scripsit: dicit eum post occisā matrē profugum Hermionā in oēs casus habuisse sociā. quo aūt diē clauserit ēt in dubium uertitur. Cū dicat Seruius ossa eius iā Roma cōdita ab Aritia Romā translata & sepulta ante tēplum. Saturni qđ est cliuum capitolinum iuxta Cōcordiæ templum. Solinus autem ubi supra dicit ꝙ olympiade. lviii. ossa eius a spartanis oraculo monitis Tegei iuenta & tantæ magnitudinis fuisse ut implerent longitudinem cubitorum. vii.

De Thysamene Horestis filio. Cap. XXI.

t Hysamenis ūt scribit Eusebius. filius fuit horestis & ei successit in regno.

De Coryntho horestis filio. Cap. XXII.

c Orynthus filius fuit horestis ut dicit Anselmus eo i libro quē scripsit de imagine mundi: i quo asserit eū corynthū achaiæ ciuitatē fecisse & suo noīe nūcupasse & hoc idē affirmat Geruasius tilliberiēsis. Qui esto noui sint auctores nō tñ puæ sunt grauitatis. Præterea & Isidorus i libro Ethi. dicit. Corinthum in achaia cōdidit corynthus horestis filius. Ego āt cōditā nō credo: sed forte restauratā: cū scribat Eusebi. i libro tempoꝝ eā diu ante a Sisipho cōditā & Ephyrā appellatā.

De horeste horestis filio. Cap. XXIII.

h Orestes: ut Solinus de mirabilibus mundi testatur: filius fuit horestis ex hermione & ab eo affirmat populos qui horestides appellātur denoīatos dicēs sic Nicoenis profugus matricida cum abscessus lōgius destinasset natū sibi in Emathia puulum de hermiona quā in oēscasus sociā adsciuerat: hic mandauerat occulēdū. Adoleuit & i spūm regii sanguinis nomē patris sui referens occupatoque quicquid est: qđ procedit in macedonicum sinū & adriaticum salum quā cui iperitauerat horestiā dixerat. De hoc ego nil ulterius legi: longā tñ posteritatē deuenisse suos creditum est adeo ut affirmet trogus Pompeius Pausaniam Philipppi regis macedonum occisorem ab horeste originem duxisse: sed q̄bus mediis uetustate agente non reperitur.

Ds Dionysio. xxi. Iouis filio. Cap. XXIIII.

d Ionysius ut i libro de naturis deoꝝ scribit Cicero: Iouis & Lūæ fuit filius quē ego idem cum Baccho dicerē si nō essent i matre dissimiles cū ipe idē Tullius fieri ei origa arbitretur. Possibile tñ ē ut sic sit fictōe mutata dūmodo utrūque pro uino nō pro hoīe assumamus. Nā iuppiter. i. calor dici & luna rore & humectatiōe nocte uites fouēt & ad icremētū atque maturitatē uuas deducunt. Et sic hic erit q in culmīe colitur nysæ altero ex Parnasi mōtibus uerticibus Baccho eo ꝙ uinetis abūdet consecrato & dicetur Dionysius quasi nysæ deus nam dios græce latine sonat deus.

De Perseo. xxii. Iouis filio q gēuit Gorgophonē. Stelenū Erithreum & Bacchemonē. Cap. XXV.

p Erseus quem ueteres totius nobilitatis græciæ patrē opinati sunt Iouis & Danis Achrisii fuit filius unde Oui. Nō putet eē deum nec. n. Iouis eē putabat Persea quē danes pluuio cōcepat auro &c. Qualiter āt ex Ioue & Dane natus ubi de Dane i pcedētibus uideri pōt. Is autē iā grādis ut dicit lactātius Polydecti regis impio in gorgonē expedictionē assumpsit hūitꝙ pegasum alatum equum & Palladis ægidē & talaria enseque Mercurii uolatumꝙ cœpit ex aphesante mō ut refert Statius ibit Mōs erat audaci seductus in æthera dorso & ifra p. v. uersus Quā qdē gorgonē ptensa ægide pallantea uidit ipune atque cōsiderauit: & uicit eique caput abstulit & Athlātē regē sibi denegātē hospitium ostenso gorgonis capite mutauit i saxum inde remeās in patriā cum excelso uidisset i sirio littor circa regna cephei Andromedē uirginē alligatā matris crimīe & āmōis snia scopulo & sic mōstro mario expositā flētesque parentes in littore: euolauit illuc: & cognita cā cum parentibus pactus est coniugium uirginis si illā a belua liberaret: quod factum est nam uenientem interemit. Inde celebrante eo nuptias cum Phineus cephœi frater cui ante sniam puella despōsata fuerat eam repeteret & ui conaretur tanq̄ suam auferre bellum aduersus eum iniuit & cum multos ex hostibus occidisset reliquos capite gorgonis ostēso cōuertit in lapides post. hæc Pritum aui sui fratrē q Achrysium regno pepulerat transformauit in saxum: & regnum auo restituit in persas ꝑterea bellum intulisse ferunt & i eodē libeꝝ patrē aduersum se consistentem in prœlio occidisse. subactāque nationē a se denominasse: ibique Persepolim regiā ciuitatē ædificasse quā postea ut scribit Quintus Curtius de gestis Alexandri Alexander Macedo uino calens & epulis demoliri fecit: attamē Achrysium auum ut dicit Lactantius: in lapidē cōmutauit. Et inde dicunt eum una cum cephœo & Cassiopia atque Andromeda cōiuge in cælum fuisse assumptum: & iter cæli sidera collocatum: ut de imagine mundi testatur Anselmus dicens: huic cōiungitur Cepheus rex & Cassiopia uxor eius: cui associatur Perseus filius iouis & Danis habēs iuxta se sidus Andromedæ &c. His appositis ad sensum fictionis ueniendum ē Perseum equo pegaso uectum famæ cupidine tractum demonstrat. Alii tñ uolunt eum ad trāsfretādum habuisse nauim: cui insigne uel nomē fuerit Pegasus. Scutum palladis accipiēdum reor pro prudētia

qua & hostiũ acta cõsideramus & nosipsos ab eorundẽ isidiis telisque ꝓtegimus. Mercurii talaria uelocitẽ
& uigilantiã in agẽdis significare reor. Sic & ensis recuruus & a patre exteriori acutus ostẽdit qm̃ belloꝝ tẽ
pore & ꝑdas hostiũ ad nos trahere debere eosq́ꝫ a nostris amouere cædibus. De Gorgone aũt & Athlante
satis in ꝑcedentibus ubi de is dictũ ẽ liberasse aũt Andromedẽ a belua historiam reor cum & in cosmogra
phia dicat Pomponius. Est ioppen ante diluuium conditum ut ferunt: ubi cephœa regnasse eo signo acco
læ affirmant: ꝙ ritulum eius fratrisque phinei ueteres clamare cum religione plurima retinent: quinetiam
rei celebratæ carminibus atque fabulis seruateque a perseo Andromedæ clarum uestigium marinæ bælue
ossa imania ostentat: hæc ille. ꝑterea & Hiero. præsbiter in libro quem de distantiis locorũ composuit dicit
Ioppe oppidum palestinæ maritimũ in tribu dan ubi hodie quoq́ꝫ saxa monstrãtur in littore in quibus An
dromeda religata Persei quondam uiri sui fertur liberata subsidio. hæc Hieronymus. Plynius uero inter
scriptores celeberrimus homo scribit. Bælue cui dicebatur expositam fuisse Andromedam ossa Romæ ap
portata ex oppido iudeæ Ioppe. ostendit inter reliqua miracula in ædilitate. M. Scaurus longitudine pedũ
xl. altitudine costatum indicos Elephantes excedente spinæ grossitudine sexquipedali &cæ. Perseum aũt
hostes & pritum in saxa uertisse capite gorgonis ostenso: nil aliud puto nisi quia uictos diuitiis gorgonis ta
citos illos reddidit & ĩbelles. Achrysium autem auum cõstat per Eusebium in libro temporum aliter saxeũ
effecisse: nam ab eo non sponte occisus est & sic frigiditate perpetua lapidi similis factus est. ꝙ in cælis a se
ptẽtrionali plaga stellificatus luceat sñiam Tullii ubi de quæstionibus tusculanis sequẽdam puto qui de eo
& reliquis ait. Nec stellatus cephœus cum uxore genero filia traderetur. nisi cælestium diuina cognitio no
men eorum ad errorem fabula traduxisset. hæc Tullius. Cæterum de tempore eius ambigitur cum scribat
Eusebius eum occidisse gorgonem anno mundi. iii. M. dccxxix. Tamen hoc eodem anno secundum alios
dicit eum cum coniuge in cælum raptum. Paulo post dicit ãno. ii. regis Cecropis qui mundi fuit. iii. M. dcc.
lvii. eũ gorgone occisa aduersus Persas dimicasse. Nec multo post scribit ãno. xxxv. regni Cecropis Achri
sium ab eo mortuum: & argiuorum regnum in Micœnas translatum quod ego uerum puto cum magis tẽ
pus conueniat rebus.

De Gorgophone Persei filio qui genuit Electrionem & Alceum. Cap. XXVI.

Orgophones: teste Lactantio filius fuit Persei ex Andromade cõiuge de quo nil aliud habemus
g nisi quia genuit Electrionem & Alceum.

De Electrione Gorgophonis filio: qui genuit Alcmenam. Cap. XXVII.

Lectrion ut Lactantio placet. gorgophonis fuit filius: ex quo nisi Alcmenam filiam haberemus
e nudum nomen nobis liquisset antiquitas.

De Alcmena Electrionis filia & amphitrionis coniuge.

Lemena: ut dicit Lactantius filia fui Electrionis: qd̃ & Plautus ĩ amphitrione testatur dicẽs. Qui
cum alcmena ẽ nupta Electrionis filia &c. hæc euidem ut idẽ & ibidem dicit. Plautus nupsit am
a phitrioni Thebano & a ioue dilecta est & ĩ specie amphitrionis uiri sui ab eo oppressa herculem
peperit: ut in sequentibus ubi de hercule dicetur latius.

De Alceo filio gorgophonis qui genuit amphitrionem. Cap. XXIX

Lceus: ut ait Paulus filius fuit gorgophonis magis filii fama cognitus apud nos quã splendore
a suo. Nam ut aiunt pater fuit amphitrionis.

De Amphitrione filio Alcei qui genuit hiphicleum. Cap. XXX.

Mphitrion: ut Paulus ait: filius fuit alcei homo armoꝝ insignis ut Plautus ĩ comœdia eiusdẽ am
phitrionis ostendit. huic cõiunx fuit alcmena: cum qua Thebis morabatur ubi dum ipse pro the
a banis aduersus theleboœos bellũ gereret. Iuppiter eius ĩ spẽ alcmenã oppressit & ex ea suscepit
herculem amphitrion autem eodem partu ex ea suscepit hiphicleum: placet preterea Plinio ĩ li
bro naturalis historie huius fuisse inuentum ostentorum atque somniorum interpretationes

De Hiphicleo amphitrionis filio qui genuit Iolaum. Cap. XXXI.

Iphicleus: ut scribit Plautus ĩ amphitrione: fuit filius amphitrionis & alcmene: eumque uno ꝑtu
h cum hercule editum dicit. Verum hiphicleus post nonum conceptionis mensem natus est. her
cules autem una secum natus septimo non perfecto quod Augustinus. ii. de ciuitate dei cõcede
re nõ uidetur: ꝙ mulier possit in diuersis temporibus diuersos concipere.

De Iolao hiphiclei filio. Cap. XXXII.

Olaos: ut Solinus de mirabilibus mundi asserit: filius fuit hiphiclei. Hic ut idem ait Solinus sardi
I niam ingressus pallantes incolarum animos ad cõcordiam eblanditus Olbiam atque alia grae
ca oppida extruxit. iolẽses ab eo dicti sepulchro eius tẽplum addiderunt ꝙ imitatus uirtutes pa
tris malis plurimis Sardiniam liberasset: haec ille. fuere tamen & alii hiphiclei.

De Steleno Persei filio qui genuit Euristeum. Cap. XXXIII.

Telenus: ut placet homero Persei fuit filius & andromade. Nam ĩ iliade homerus describit Aga
mẽnonem concionãtem & Euristei genealogiã designantem asserentẽque Stelenum fuisse Per
sei filium & euristei patrẽ. Is qdẽ ut dicit Eusebius in libro temporum trãslato argiuorum regno
a Perseo micœnis post Perseum regnauit: quando nõ reperitur. Nam mortuo acrisio qui. xxxi.
annis regnauit immediate sequitur initium regni Euristei qnq́ꝫ tñ interpositis ãnis eoque. s. Euristheo re
gnante scriptum comperio Stelenum. xl. annis micœnis regnasse ubi hi perditi sint iuenire nõ possum.

De Eurysteo Steleni filio. Cap. XXXIIII.

Vryſteus Steleni filius fuit p̃monſtratũ eſt. de natiuitate eius talẽ refert ome. fabulam. Cum die quadã iuppiter apud ſupos dixiſſet die illa naſcituꝝ hoiem qui oĩbus circũuicinis dominaretur Iuno id fecit iuramẽto firmari: & confeſtim aſcendit ĩ terras & retinuit lithiã quã nos Lucinã dicimus: deã parturiẽtiũ apud uxorẽ Steleni p̃gnantẽ iam. vii. mẽſium & ex utero eius eduxit filiũ vii. menſium q̃ uocatus eſt Euriſteus. Erat q̃dẽ ea die naſciturus hercules ſed alcmẽa ob retentã p̃turiẽtium deã pepiſſe nõ potuit: & ſic factũ eſt: ꝙ de hercule iuppiter intelligebat uerteret̃ in euriſteũ q̃ poſtmodum aliis & herculi ẽt ĩperauit regnauitq; Micœnis ãnis. xlv. & ſucceſſorẽ moriẽs reliq̃t atreũ. Fabula ãt hæc ab euẽtu ſibi locũ uendicauit cũ uiderent hoies Euriſteũ herculi fortiſſimo uiroꝝ imperãtẽ.

De Bacchemone Perſei filio qui genuit Achemenidem. Cap. XXXV.

Acchemon Lactantio teſte Perſei fuit filius & andromedæ. & ut ipſeidẽ dicit apud quoſdã orientales populos ĩperauit: qui ab achemenide eiuſdẽ Bacchemonis filio ut dicit Theodontius Achemenides poſtea nuncupati ſunt. Qui appollini ſacrorum ritus inueniſſe ſe aſſerũt. eſt aũt apud eos is in ſpeleo perſico in habitu cum tiara & utriſque manibus comprimens cornua bouis. puto ꝙ ad immenſam eius potentiam oſtendam.

De Achemenide filio bacchemonis qui genuit orcanum. Cap. XXXVI.

Chemenides: ut dicit Theodontius filius fuit bacchemonis eſto ſint qui uelint eum filium fuiſſe perſei: hic autem Achemeniis populis imperauit: eoſque a ſuo noncupauit & moriens ſucceſſorem orcanum filium reliquit.

De Orcamo filio Achemenidis qui genuit Leucothoem. Cap. XXXVII.

Rcamus: ut ſupra a Theondontio dictũ eſt: filius Achemenidis cui cõiũx fuit eurimene ſpeciſſima mulier: ex qua filiã unicã Leucothoem ſuſcepit quã quia ſoli ſe diligẽti paruerat uiuã ĩfodit

De Leucothoe Orcami filia. Cap. XXXVIII

Eucothone filiã fuiſſe Orcami & Eurimẽis teſtat̃ ouidius in maiori uolumine ubi dicit ꝙ eã ſũme dilexit Phebus & in formã uerſus eurimenis matris eius noctu acceſſit ad eam & licentiatis mulieribns ſuis tanq̃ ſecreta ſecũ locutura ĩ formã p̃priã rediit & patientẽ cõpreſſit. q̃d cũ Clitiæ q̃ ante diligebat̃ a phœbo ad aures deueniſſet zelo p̃cita cõfeſtim Orcamo accuſauit qui iratus atq; ſeuerus nimiũ uiuã ſepeliri iuſſit. phœbus aũt cũ illi uitã reſtituere negret: eã ĩ uirgã thoream uertit. huius fictiõis ratio talis a q̃buſdã redditur: puellã ob adulterium cum ſplẽdido iuuene p̃petratum iure Sabeo uiuã defoſſam: & cum eo ĩ loco forte uirga thurea naſceretur quaꝝ abũdãtiſſima regio ẽ ſolis uirtute e ſinu terræ in altum deducta locum fabulæ adinuenit. Ego autem apud achemenidas locum puto: cui ſit nomẽ uel fuerit Leucothoe: qui q̃m thure abundet ab incolis a ſole diligi dicitur qui in matris formam traſformatus: ideſt in complexionem ad enutriẽdas thureas uirgas opportunam ibi deſcendit: & humiditati terræ iungitur adeo ut qui uiuas plantas ibidem apponat confeſtim in altum educat.

De Erithreo perſei filio. Cap. XXXVIX.

Rithreus ſeu erithra: ut placet Solino de mirabilibus mundi filius fuit perſei & Andromedæ: & ĩ cõfinio rubri maris regnum hũit. eſto ſint q̃ dicã eũ ægypti fuiſſe regẽ de quo idẽ Solinus ſcribit ſic. Vltra peluſiacum. n. hoſtium arabia ẽ ad rubꝝ p̃tinẽs mar̃ q̃d erithreum ab erithra rege p̃ſei & andromedæ filio nõ ſolum a calore appellatum Varro dicit. hæc ille: hic erithreus apud arabes maxime fuit auctoritatis adeo ut moriẽti in quadã rubri maris ĩſula cæteris ſamoſiore ĩſigne plurimum ſepulchrũ conſtruerent eum loco dei colerent & ab eo rubrum mare denominarent erithreum quo noĩe adhuc græce uocant. ſ. erithratalaſſon. Nam talaſſon latine ſonat mare de poſteritate huius nil habemus.

De Perſe perſei filio. Cap. XL.

Erſen filium fuiſſe Perſei in lib. naturali. hiſtoriæ teſtatur Plynius de quo nil aliud comperi præter ꝙ idem Plynius aſſerit eum ſcilicet primum ſagittarium repertorem fuiſſe quod forſan ap̃d ſuos uerum eſt cum apud alias nationes illas longe antiquiores legerimus.

De Aone Iouis. xxxiii. filio qui genuit Dimantem. Cap. XLI.

Oon ut Paulus ait Iouis fuit filius ex nympha Muoſyde: a quo dicit boetiam Aoniã nuncupatã quia ibi regnaſſet: nos autem ſupra Lactantii auctoritatem ſecuti Neptunni filium ſcripſimus: Quẽ Theodontius factione ſuorum ex Apulia pulſũ & Onchesti fuiſſe filiũ & in boetiã uẽiſſe dicebat & ibidem Neptunnum patrem quæſiſſe & prouinciam de ſuo nomine nuncupaſſe: nullũ tamen illi filium deſignabant: ubi paulus filium ſuum Dimantem aſſerit.

De Dimante Aonis filio qui genuit Aſium & Alixiroem. Cap. XLII.

Imas: ut dicit Paulus: filius fuit Aonis & Aſii atque Alixiroe pater. Nec aliud de eo legi.

De Aſio Dimantis filio. Cap. XLIII.

Syus filius fuit Dimantis ut in iliade ſcribit Homerus dicens. Aſyo qui auunculus erat hectoris bellicoſi frater heccubæ filius Dimantis hunc quãtuncũque homerus dicat fratrem fuiſſe heccubæ & auunculum hectoris: dicebat Leontius ex p̃te matris fuiſſe quia ex eadem matre Aſyus & heccuba nati fuerunt: ſed ex diuerſis patribus. hic autẽ aduerſus græcos priamo fauit.

De Alixiroe Dimantis filia & matre Eaci. Cap. XLIIII.

Lixiroe filia fuit Dimãtis: ut teſtari uidet̃ Oui. dicẽs. Quãuis ẽ illũ p̃les enixa dimãtis Exacõ umbroſa furtĩ pepiſſe ſub ida Fert̃ Alixiroe &c. hæc igr̃ ex priamo pepit Exacum q̃ poſtea ĩ mergũ uerſus ẽ.

De Eaco. xxiii. Iouis filio q̃ genuit Phocũ Thelamonẽ & Pelcũ Cap. XLV.

Acus Iouis fuit filius & æginæ ut in Iliade dicit Home. Pelius Eacides. ille aũt Eaucus erat a Io ue patre. Qualiter aũt iuppiter æginã oppresserit supra dictũ ẽ ubi de ægina hũc insup. dicit Oui dius regnasse apud enopiam quã ipse ex nomine matris uocauit æginam. in qua cũ postea defe cissent hoĩes: & ipse in somnis uidisset quercũ plenã formicis nunc sursum nunc deorsum de am bulantibus sibi dormienti uisum est orasse Iouem ut omnes formicæ quas uidebat homines effi cerentur qd & factum est. & sic eius est restaurata ciuitas & ciues Myrmidones appellati: nã Myrmix græce latine formica est. Hunc pterea dixere ueteres apud iferos cum Minone & Rhadamanto culpas hominũ excutere: & pro meritis culpas iferre. Sub his autem figmentis latet hoc primo ciuitas eius euacuata ciui bus peste: ex agricultoribus restaurata est q more formicarũ æstate messes ex agris & alia opportuna colli gũt ut hyeme fame nõ pereant. Hos autẽ ipse legibus instruxit & uiuere coegit: & hinc Iouis dictus est filius & apud inferos iudex. Nam per respectũ ad supercælestia corpora mortales inferi sunt.

De Phoco. Eaci filio. Cap. XLVI.

Hocus Eaci fuit filius: ut per Ouidium scribitur: dum legitur. Expetit occurrunt illi thelamonq minorque Quam thelamon Peleus & ples tertia Phocus &c. hic a Peleo occisus est.

De Thelamone Eaci filio qui genuit Aiacẽ & Theucrũ. Cap. XLVII.

Helamon Eaci fuit filius fratrũ maior natu quẽ Seruius ex Argonautis fuisse dicit & herculis so cium: & cum a Colcho reuerteretur quæreretq hercules illã pueq pditum apud mysios & ad tro ianum deuenisset littus phibitus a Laumedõte idicto illi bello cõgregatis uiribus aduersus eum rediret: tanq susceptæ iniuriæ particeps Thelamõ una secũ uenit & ilione expugnato atque Lao medonte occiso eo q primus muros ciuitatis ascendisset: illi ex præda capta hesiona Laomedon tis filia data est: ex qua cum iam ex alia suscepisset Aiacem: Theucrum suscepit. hic enim seu pulsus seu nõ susceptus in patria in Cyprum abiit & Salaminam ibi condidit ciuitatẽ.

De Aiace Thelamonis filio. Cap. XLVIII.

Iax bellicosissimus homo Thelamonis fuit filius hic cũ aliis græcis ad delendã Troiã arma sum psit & ut reliqua quæ i certaminibus miranda fecit omittam: singulare certamẽ aduersus hecto rem arripe ausus ẽ: & si homero fides ulla pstanda est: ni illud nimis festina nox diremisset uictor aiax rediisset ad suos ea tamen superueniẽte cũ illi uetusto more hector donasset gladium & ab eo baltheũ suscepisset recens aiax & animosus discedẽ fessum hectorẽ Troiam ire pmisit. hæc dona secundum Seruium nephasta fuere: cum eo se gladio postea interemerit aiax & cum balneo ab Achil le occisus est hector. Aiax autem ilione capto atque diruto de armis Achillis pmortui aduersus Vlyssem i gens litigium habuit: tandẽ cum cerneret uirtutem bellicã eloquentiæ cedere i furorem uersu eo se: quem ab hectore susceperat gladio interemit & ut ait Ouidius in florẽ sui nominis uersus est. In quo nos docet antiquitas nostras uires caduci floris more in nihilum facile solui.

De Theucro Thelamonis. filio. Cap. XLIX.

Heucer filius fuit Thelamonis ex hesiona Laumedontis filia quæ nõ uidetur Thelamonis fuisse coniunx cum homerus aliquando in iliade dicat Theucrum fuisse nothum. hic tamen insignis homo fuit & armorum ualẽs & una cum fratre aiace iuit in Troianum bellum. Eo tandem per acto cum absque fratre redisset in patriã nõ susceptus secessit in Cyprũ: & ibidẽ Salaminã ciuita tẽ cõstruxit & uitæ residuũ habitauit. qd ego uerius puto q qd de Thelamõe supra scriptũ est.

De Peleo filio Aeaci qui genuit Polydorim & Achillem. Cap. L

Eleus Aeaci fuit filius & magnis uiuẽs interfuit rebus nam cum Meleagro i uenationẽ apri cali donii accessit. Sic & cũ Perithoo aduersus centauros pugnauit huic ut refert Ouidius cõiux fuit Thetis aquarum dea quã Iuppiter amauit: sed ideo cõcubitũ eius neglexit qa oraculo nouerat ex ea filium nasciturum qui maior esset patre. Ad hanc tamẽ obtinendã audaciam uiresque fue re opportunæ Nã cũ peleus consilio prothei senis eam die quadam cœpisset ipsa in uarias mu tationes illas timeret quinimo i tenẽdo eã pseuerraret quia si fecisset ipsa desiderio suo cederet. Peleus die sequẽti cum dormiẽtem eam in antro comperisset cepit illã. Ipsa uero more suo in uarias uersa formas cũ eum tenentẽ sentiret in propriã rediens in coniugium eius cõsensit. Porro Iuppiter ad eoq nuptias oẽs cõ uocauit deos præter Discordiam. Quæ indignans cerneret Iunonem Palladem & Venerem inuicem ex parte una sedentes sumpto aureo mallo illud inter eas piecit dixitque dignori def. ex quo cõfestim iter eas seditio orta est cũ unaquæque se digniorem diceret. Et cum de hoc Iuppiter inter eas nollet ferre sniam ad Paridem: qui in sylua ida morabatur: misit eas. Is uero ob promissam sibi a Venere speciosissimã mulierẽ spretis aliarum oblatiõibus Veneri tanquã digniori tradidit. Quæ illi raptũ helenæ cõcessit ex quo subse quutũ est troianum bellũ & occisus achilles qui ex nuptiis illis: ad quas uocata nõ fuerat discordia natus ẽ & sic expiata iniuria. Peleus igitur ex Thetide suscepit achillem & polydorim puellã: Demum cũ fratrem phocũ occidisset: in exiliũ abiit seuera patris iubẽte iustitia. Et primo ad Ceim regem thrachinnæ aufugit: a quo amicabiliter susceptus est. Inde postea discedẽs ad Magnetas abiit ubi ab achasto fraterna cæde pur gatus ẽ. Quid inde subsequutũ sit nescio. Nunc quid sentiẽdum sit ex fictionibus aduertendũ ẽ. Thetis no bilis fuit mulier cuius in natiuitate uisum est ex ea nasciturũ hominẽ qui patrem uirtute superaret: & ob id Chiron pater eius uaria secum & plurima uoluit consilia cui nam illam concederet & his agentibus petẽs eam peleus primo repulsus est & sic consiliorum uariationes mutationes formarũ Thetidis fuere. Tandẽ

cum iterum Peleus peteret post multa patris consilia illi cōcessa est Et eius in nuptiis.i.procreatione Achillis omnes cōuocantur dii.i.omnia supercelestia corpora:ad quæ spectat secundū diuersas potentias suas in corpus iam creatū diuersos effectus infundere.ut perfectū sit discordia autem nō uocat ne disgreget ceptum opus & pereat.Ipsa autem postea sese miscet dū homo icipit cogitare:quæ trium sit splendidior uita aut contēplatiua quæ per palladē designatur aut actiua.quæ per iunonē intelligit:aut uoluptuosa:quæ per uenerem demōstrat.Ex quibus noluit Iuppiter.i.deus dare iudiciū:ne uiderent reliquæ sua dānatæ setētia & homini iniecta necessitas.de his tamen tribus supra latius ubi de Paride.

De Polydori filia Pelei & coniuge borionis. Cap LI.

P Olydoris:ut in iliade dicit.Homerus filia fuit Pelei:& a Sperchio flumine dilecta atq; oppressa:& sic Mnestheum peperit:qui.Achillem in troianum bellum secutus est.hæc autem cuidam.Borioni perirei regi nupsit.

De Achile filio Pelei qui genuit Pyrrhum. Cap. LII.

A Chilles græcorum.fortissimus:ut præmōstratū est Pelei & Thetidis fuit filius:quem cum peperisset mater continuo ad inferos detulit:& ut laborum patientē redderet totū stygiis undis immersit excepto calcāeo:quo illum tenebat demū Chironi centauro alendum tradidit:qui illum educauit non eo ritu.quo cæteri educant.sed ex medullis tantū bestiarū ab eo captorū cibū confici faciebat & hoc ut assiduo duraretur exercicio Et hic dicit Leon.eum Achillē nuncupatum ab a quod est sine & chilos cibus quasi sine cibo nutritus Hunc Chiron Astrologiam docuit & medicinā ac etiā lyrā tāgere Tādem cum thetis rapta a Paride Helena præsagio cerneret bellū futurū:& i eum Achillē filiū periturū ad eius si posset euitandā mortē consilio:clā illum adhuc ipubē ex antro Chironis dormientē rapuit:& i schyron insulam in domū Lycomedis regis detulit:& uestimētis puellaribus tectum atq; prædoctū ne se masculum cuipiam demōstraret quia uirginem inter filias seruandū tradidit Lycomedi Verum deidamiæ uirgini Lycomedis filiæ diu eū masculum fore occultum esse non potuit cum qua tempore captato cōcubuit:& ꝑpter amoris cōmodū ipsa etiam iuuenis sexum occuluit.ex eo tamen concepit & peperit filiū.quē Pyrrum postea uocauere.Cæterū cū cōiurassent i troianos græci.& respōsum accepissent abiq; Achille capi troiam nō posse ad eum exquirendum Vlysses missus est, Quem cum audisset in muliebri habitu apud filias lycomedis clam teneri:ne loco iuuenis uirginē auferrent.nouam cōmentus est fraudem.dumq; se in mercatorē finxisset:& iocalia qbus se delectari uirgines consueuere filiabus Lycomedis apposuisset:inter ea circūposuit & pharetrā.arbitratus Achillē.si illis imixtus esset.arcū sumpturum.nec defuit cogitatiōi successus. Quem postq̄ arcum trahentē cognouit facile suasionibus induxit.ut se sequeret in bellum.in quo dum iret habitu fœmineo posito plures ciuitates hostium cœpit.ægitq; prædam ingentē.& inter alia uirginē sacerdotis Apollinis filiam:quā Agamennoni.cōcessit.& briseidā.quā æque ceperat sibi reseruauit. Sane cum iā iussu deorum oportuisset Agamennonē sacerdoti natam restituere.Bryseidam illi surripuit.Quāobrem indignatus Achilles diu stetit:nec arma aduersus Troianos cape uoluit ullius suasione uel pcibus.Tandē cū die una acriter a Troianis urgerentur græci a Nestore Patroclus deductus ē ad eū:ut oraret si nollet arma sumere saltem permitteret.ut ipse loco sui sua indueret.& currū suum ascenderet.& myrmidones ociosos īpugnam deduceret. Quod & si ægre pateretur achilles.Patroclo tamen nil negaturus cōcessit.Qui cum processisset in prœlium.Achilles ab omnibus creditus multa mala troianis intulit. Postremo Hector q pugnam aduersus Achillem diu optauerat eū putans aduenit.& Patroclum labore modico supauit:armisq; superatum nudauit.& quasi Achillem superasset armis eius indutus ingenti cum pompa patriam reintrauit.hoc casu summe turbatus Achilles amicum aliquandiu fleuit.eiq; officium funebre magnis sumptibus & mirabili honorificentia peregit inde a Thetide matre.quæ ad eius leniendas lachrymas uenerat nouis reassumptis armis.quæ ipsa a Vulcano susceperat:armatus in ultionem amici perempti processit in bellum & eum multos ex Troianis occidisset:hectorem etiam interemit.nec ad satiandas iras eum occidisse satis uisum est.quinimmo cū eius corpus currui alligasset suo.dedecorose Iliōem circuiuit.Priamo etiam ꝓspectante.ac inde apud tumulum Patrocli.xii.diebus nudum tenuit cadauer, Illudq; tandē priamo seni ad eū uenienti nocte.orantiq;.& maxima munera exhibenti concessit.Post hæc alia in pugna Troilum interfecit Quo dolore commota hecuba superstitibus timens & patriæ.si longum uiuat Achilles:astu fœmineo insidias in uitam eius tetendit.Nouerat autem eum Polyxenam diligere.eo q; illi induciaꝝ tempore uisa placuisset.& iccirco per intermedium spopōdit illi nuptias suas si a prœliis abstineret. Cui cū assensisset Achilles in talem compositionem itum est. Vt clam solus nocte ueniret in templum Tymbrei Appollinis: quod fere secus muros Iliōis erat.& ibidē eā cum filia inueniret.eāq; desponsaret quod amans & cupiens Achilles credens iuxta compositum inermis & solus nocte templum intrauit.In quem e uestigio Paris ex insidiis prosiliens cū esset arcu doctissimus sagitta eius calcaneum petiit atq; uulnerauit.eūq; frustra gladio in hostes discursantem interemit.& tandem in figeo troiano promontorio a suis sepultus est.In tam longa historia.paucis tamen recitata uerbis nil fictum est ꝑter Achillem stygiis mersum undis excepto calcaneo.& qđ eo uulnerato mortuus sit.Circa quod placet Fulgentio hoiem stygiis undis unūquēq; laboribus duratum cum styges interpretetur tristitia.ut intelligatur neminem in lætis durari.sed laxari potius. si alias duratus esset.Quod āt thalus imersus nō sit physicū tegit mysteriū. Volunt enim physici q; uenæ.quæ in thalo sunt ad renum & fœmorum.atq; uirilium rationem pertineāt.& ideo per thalum nō mersum in stige inuictā in Achille ibidem uoluerunt.quæ per durationes alias sublata nō est.ut satis apparet:cum libidine in manus uenerit hostium & ab eis occisus est.

De Pyrrho Achillis filio qui genuit peripeleum.& Molossum. LIII.

Yrrhus:ut præmonstratum est:achillis & Daidamiæ fuit filius:sic uocatus.ut dicit Seruius.a capil
p lorum qualitate:cum Neoptolemus alio nomine uocaretur.hic achille mortuo uix pubes in troia num bellum ductus est animosus ad instar patris.& acris ingenii iuuenis. Qui & si circa finem belli uenisset: non tamen occisus fuit.Inter alios quidem iuuenes strennuos & audaces equum ligneum: quē græci dolose construi fecerant intrauit & in ilionem tractus.dum nocte exisset aliis uenientibus a tenedo stragem maximam Troianorum peregit & usq; in abditissimum penetral regiæ domus politem filium pria mi sequutus intrauit:eumq; patris in gremio interemit. & inde priamum obiurgantem. & in seuitiam eius obloquētem:ut sanguine suo fedaret.quas ipse sacrauerat aras irruit: Inde ilione deleto Polyxenā eximiæ formositatis uirginem ad manes placandos patrios apud achillis sepulchrum occidit.Et cū ex troiana præ da illi Andromacha olim coniunx hectoris contigisset.eam sibi iunxit uxorem. Quæ illi secundum quosdā duos peperit filios Peripeleum & molossum.Inde captus pulchritudīe Hermionis filiæ Menelai tradita an dromecha heleno filio Priami cum parte regni:eo φ uates illum præmonuisset ne intraret mare sicuti cæ- teri fecerant.hermionā horesti rapuit.& sibi cōiugē fecit.Deinde seu paupertate coactus:seu ad prædā ani mi feruore impulsus:ut nōnullis placet.mare nauibus infestauit.Quæ quidem nauigatio infesta aliis ab eo pyrrhatica denominata est:& exercentes pyrrhatæ.eo φ ipse primus exercurrit:ut dicit Paulus. Postremo cum hosstes ex Taurica regione posita furia rediisset in regnum.corrupto Machareo sacerdote tēpli Apol linis Delphici Pyrrhum trucidauit in templo:& hic finis fuit illius.

De Peripleo Pyrrhi filio: Cap. LIIII.

p Eripeleus.ut dicit paulus:filius fuit pyrrhi ex Andromacha. Theodontius autē dicit ex hermiōa nec ex eo aliud ad nos usque peruenit.

De Molosso pyrrhi filio qui genuit polydectam Cap. LV.

Olossus filius fuit pyrrhi.& andromachæ.hic patri mortuo succedens partem Epyrrhi tenuit po-
m pulosq; ex suo nomine nuncupauit molossos. Verum donec ad puberē deueniret ætatē apud ma- trem & uitricum fuit & moriens polydectum filium dereliquit.

De polydecta filio molossi. Cap. LVI.

Olydecta seu masculus fuerit seu fœmina:non satis mihi notum est.cum tamen filium uel filiā fu-
p isse Molussi paulus affirmat.post quē successiue ex Aeacibus neminem:nisi post plura sæcula com perio.cum apud græcos diu nulla sit habita progenies nobilior.Ex æacidibus fuit pyrrhus rex epy rotarum:qui aduersus romanos bellum gessit Tarentinorum opere. Sic & Alexander Epyrota a Lucano Satellite occisus.& Olympias clarissima macedonum regina Alexandri mater.Et alii plures uirtutibus: & titulis insignes.

De pylumno Iouis.xxxv.filio qui genuit Daunum. Cap. LVII.

Ylumnus.ut dicit Paulus: filius fuit Iouis.cui Seruius fratrem fuisse pyturanū dicit. & eos ambos
p fuisse deos.horūq; pylumnū usum stercorandorum agrorum inuenisse.& inde Sterculinum dictū Esto Macrobius in libro saturnaliorum Saturnū fuisse dicat.Pylumnū uero pisendi frumenti & ob id a pistoribus colli.& pilum ab eo denominatum.Adhuc Theodontius dicit Danē Achrysii filiam patris iram fugientem delatam a pastore unā cum paruulo perseo.quam ipse genere cognito sumpsit uxorē: & una cum ea apulea.in qua grandis erat derelicta.eo φ opposita uideretur Achrysio ad rutulos uenit. & ibi dem cum Dane construxit ardeam.ac ex ea suscepit Daunum.

De Dauno Pylumni filio.& proauo Turni: Cap. LVIII.

Aunus filius fuit Pylūni.& ut Theodontius asserit.ex Dane Achrisii filia susceptus: Huic regnum
d in apulea fuit.& ab eo Daunia nuncupata.& hunc dicit idem Theodon.auum fuisse patris Turni qui & Daunus dictus est.De filio huius & patre secundi dauni nil me legisse memini.

De Dauno primi dauni nepote.qui genuit Turnum & Iuturnam. Cap. LIX.

Aunus præcedentis Dauni,secundū Theodontiū ex filio nepos fuit.huius coniunx fuit Venilia so
d ror Amatæ coniugis latini regis:ex qua cōstat plures suscepisse filios.Inter quos ea fuit. quā Dio- medi profugo ferunt iunxisse cōiugio.Paulus tamen dicebat Daunū patrem Turni filiū fuisse py lumni.eo φ dicat Virgilius.Cui pylumnus auus.cui diua uenilia mater.de turno loquēs.Verū ego magis credo Theodontio:cum dicat idem Virgilius alibi in persona Iunonis.Ille tamen nostrum deducit origi- ne nomen.Pylumnusque illi quartus pater.&c.Quod esse non posset secundū Paulum ubi secundū Theo dontium æque respōdet numero.

De Turno Dauni filio. Cap. LX.

Vrnus rex rutulorū filius fuit Dauni ex Venilia cōiuge.& cū armorū disciplina insignis fuerit æuo
t suo iuuenis tantæ fuit corporeæ fortitudinis.ut nulla in hac fides præstanda antiqs uideret ni re- cen tiori testimonio firmaret.Et inter alia eius roboris stantia argumenta de eo aduersus Aeneā in singulari certamine pugnāte sic scribit.Virgilius:Saxū circūspicit igēs.Saxū antiquū cāpo qu d forte iace bat:Limes agro positum litem:ut discerneret aruis.uix illud lecti bis sex ceruice subirent.Qualia nunc ho minū pducit corpore tellus.Ille manu raptū trepida torqbat in hostē:&c.Quod Augu.in lib.ciuitatis æter næ.xv.ratū hre uidetur.Præterea & Pallantes seu pallas Euādri filius ab eo ipugna occisus multū fidei af- fert.Legimus.n.Henrico cæsare.iii.iperatore eius corpus haud lōge Romā a fodiēte uillico compertū īte grum uti nuper sepultum:eductūque sepulchro altitudine seu pceritate Romana mœnia superrasse.& i eo adhuc ipressi uulneris a lācea Turni apparere hiatū longitudine quattuor pedū excedentē.Ex qbus quātus

debuerit esse Turnus q̄ fortis qui iuuenē tam grandē supauit: qui telū pugnās tam pgrāde tulerit: qd adeo grāde uulnus ipresserit satis arbitrari possumus. huic carmine cælebri ostendit in æneidā Virgilius bellū in gēs fuisse aduersus æneā eo q Latius Lauiniā filiā suā quā Turno pmisserat æneæ dedisset ī coiugē & ut idē ostēdit Virgilius post multa cum hic pallantē Euandri filium occidisset nudassetq; balthteo illudq; ob insi gnē gloriam supati iuuenis ipse gestaret cū ea die quæ illi ultima fuit ī terris aduersus æneā ex cōposito sin gulari certamine pugnaret & ab ænea supatus uitā oraret ipetraturus erat ni uisus balteus æneā in pietatē reuocasset amici & sic ab eo occisus ē. hoc secundum Virgi. in laudibus æneæ totis tendentē uiribus: dictū ē. secundum autē alios aliter. Dicunt quidam nō paruæ auctoritatis homines æneam a Turno superatum & penes numicū fluuium fugientē occisum nec ulterius etiam corpus eius uisum & turnum post hæc ab a scanio interēptum de quibus latius supra ubi de ænea scriptum est.

De Iuturna Dauni filia. Cap. LXI.

Vturna Dauni fuit filia cui ut dicit Virgilius Iuppiter uirginitatē abstulit & in munus ablati de coris illi immortalitatē exhibuit: & Numici fluminis nympha facta ē. hæc multa in subsidiū fra tris egit quæ & si fictionibus uarientur in hoc unum egisse arbitror ut interpositione numici flu minis actum sit ut ab hostibus turni ī agrum ardeæ & ipsum turnum libere & expedite iri nō po tuerit. Verum dum Turnum deficere uidisset mœsta sese condidit undis. Sunt qui dicant hanc clam cum Latino rege amicitiam habuisse quod cum palam fieret erubescens in Numicum se sponte sua necauit & sic a Ioue idest a rege oppressa est facta nympha Numici.

De Mercurio. xxxvi. Iouis filio qui genuit Eudorꝫ Mirtiliū Lares: Euandrū & Pana. Cap. LXII.

Ercurius Iouis fuit filius & Maiæ athlantis filiæ: ut satis uulgatum ē. Fuere. n. ut ī pcedētibus pa tet Mercurii plures & esto fere oēs ab antiquis eisdē ornamētis insigniti sint. non tamen oībus ea dē est deitas attributa. Nam alius medicinæ deus: alius mercatorꝫ alius uero furum & eloquen tiæ alius quē Theodontius huc Maiæ filiū esse uoluit quid tamen illū moueat non describit nec ego postq̄ compertū nō habeo intendo inuestigare subtilius. Credo tantū quēcūq; Mercurium eloquētiæ deum ueteres uoluisse eo q ad Mercurium planetā mathematici asserunt spectare omne sonās organum seu fistulā in corporibus nostris disponere: & hinc credāt nōnulli eū deorꝫ dictū nunciū & inter p tē quia p organa ab eo disposita cordis nostri pandātur itrinseca: quæ deorꝫ secreta dici possunt inquātum nisi exprimant nutu uel uerbis nemo pter deū cognoscit & in hoc iterpres secretorꝫ taliū ē: quia uerba que organizata sunt p organa ab eodē disposita interpretantur & aperiūt quæ ex nutu solo percipi nō poterāt Deorꝫ ergo nuncius & iterpres ē & hinc eloquentiæ deus. Quod clarius & p officia attributa & p insignia il li apposita demonstrātur. Galero quippe tegitur Mercurius ut ostendatur q aduersus inuidiæ fulmina elo quentia ualido tegumento seruetur: quod nil aliud est q̄ gratia quam eloquēs a beniuolis meretur audito ribus. Hoc in longum scripta ueterum seruat aduersus mordaces: inuidos quod præuidisse sibi uidet Oui di. dum dicit. Iamque opus exegi quod nec Iouis ira nec ignis: Nec poterit ferrum nec edax abolere uetu stas &cæ. Alata aūt fert Mercurius talaria ut sermonis describatur uelocitas qui eodē ī momēto ex ore lo quētis egredit & in aures suscipit audientis. Designāt pterea opportunā nunciis psæpe uelocitatē. Virgā defert ut nūcii officiū denotet cōsueuere idē nūcii quasi insigne quoddā uirgas ferre qua uirga dicunt Mer curium aīas ab orco euocare: & nōnullam in illū dimittere & sic p illā eloquētis uires intelligere possumus quibus iam plurimi e mortis faucibus subtracti sunt & nōnulli in eadē impulsi. Quis orco Mylonem surri puit? Quis Pomilium senatem? ut de reliquis taceam nisi eloquētia Ciceronis: qui in illum impegit Lentu lum: Cethegum: Statilium aliosque eiusdē factionis homines nisi Catonis: eloquii uis acerrima? hac præ terea uirga dicunt Mercurium incitare uētos: ut aduertamus eloquentem posse furores immitere ut ī Cæ sarem apud Ariminum Curionis: oratio sic & tranare nubila: idest & turbationes auferre ut pro Deiotario Tullius dum Iulii Cæsaris in eum turgidum pectus placida oratione sedauit. Quod autē somnos hæc ea dem uirga adimat & immittat satis clarum est. Eloquentia inertes sopitosque ad exercitiū excitari: & in su um decus animosos nimium retrahere cōponere sopire. Serpentem autē uirga cingitur ut a serpētis pru dentia assumatur oportere eloquentē esse discretū circa electiones dicendorū temporum locorum ac etiā personarum ut eo cupit auditores deducat orator.

De Eudoro Mercurii filio. Cap. LXIII.

Vdorus ut ait homerus iliade filius fuit Mercurii & Polimiæ filiæ Philantis de quo sic. Atque se dem Eudorus Martialis principabatur Parthenius. Quem genuit in chorea bona Polymili Phi lantis filia hāc fortis argiphontes: idest Mercurius & cætera. Huius homerus prosequitur pro lixorem fabulam dicens: quod Mercurius uidens Polymilem elegāter in chorea saltantem cum cantātibus in choro Dianæ dilexit eā. & clam eius ascendens palatiū cū ea concubuit & genuit Eudorꝫ uelocissimum hominem atque bellicosum qui cū Achille in troianam expeditionem accessit.

De Myrtilo Mercurii filio. Cap. LXIIII.

Yrtilus ut ait Lactātius filius fuit Mercurii & Auriga oenomai regis cuius filiam hippodamiam cum postularet Pelops in coniugem dispositus cursus subire certamen corrupit spōsiōe primi coitus Myrtilum: qui facto currui cereo axe: eoque in medio cursus fracto obtinuit Pelops ui ctoriā & uirginem. Myrtilum autem promissa poscentē deiecit in mare in quo necatus mari no men dedit: ut ab eo Myrtilum uocaretur. huius aūt Myrtili fraude qui præpositus erat armorū oenomei superatus bello oenomaus est: ut supra de Pelope scribitur.

De Laribus. Mercurii filius. Cap. LXV.

Ares fuere duo Mercurii & Laris nymphæ filii ut dicit Ouidius. Lactantius autem in libro diui-
narum institutionum eam dicit uocari Latundam seu Laram. De origine tantum horum talem
recitat Ouidius fabulam. ꝙ cum Iuppiter diligeret Iuturnam Tyberinam nympham & Turni re
gis sororem reliquis loci Nymphis imposuit ut eã fugientem retardarent. ne eo sequente ipsa
mergeretur in undas. Lara uero filia Almonis: ut dicit Paulus una Nayadũ iussa Iouis Iuturnæ
retulit & Iunoni. Quãobrem Iuppiter ĩdignatus Laram lingua priuauit iussitque Mercurio ut illam ad ĩfe-
ros traheret: & ibi esset stygia Nympha qui cum illam ducens aspiceret in eius concupiscentiam ĩcidit & in
itinere oppressit: quæ cum concepisset peperit illi geminos quos ipse de nomine matris lares appellauit.
Huius fabulæ fictio satis absconditum tenet sensum. Iuppiter enim calor est. Iuturnam Nymphã. i. humidi
taté in quã agat appetẽs. Verũ lara quæ hic mulieris nimius ẽ calor opus agẽtis ignis disgregat: sed mer-
curius. i. frigiditas naturæ opere excitata supefluo celore muliebri ex inanito semẽ coegit in unũ: & sic La
ra lingua priuata est. i. nocẽdi potẽtia. De hac tãtũ calcata caliditate mercurius. i. naturæ moderata prudẽ
tia secundũ gẽtiles elicit lares nõ quidẽ recte ex ea sed ea amota fit ut secũdũ opinionẽ quorundã lares cũ
creato fætu nascantur seu creentur: q ea stante creari non poterant. De quibus laribus nõ oẽs æq̃ sensere
ueteres. Existimauere autẽ antiq cũ aĩa rationalis a mercurio in corpus nouum deducta esset ut alias dixi.
Iõ a mercurio deduci opinari qa in sexto mẽse: qui mercurio attribuitur fœtus animã credatur suscipere
seu uitalẽ potẽtiã in aĩa deũ seu deos nouæ aĩæ uenire custodes quos aliq geniũ uel genios uocauere: non
nulli dixere lares ut Paulo ante dictũ ẽ. Et ut Censorinus asserit ĩ libro de natali die ubi uult eũ dici genium
seu qa ut gignamur curat seu quia qa una nobiscum gignatur seu ꝙ genitos semper tueatur & eundẽ eẽ
geniũ & larẽ dicit a multis ueteribus affirmatũ & potissime a Gaia flacco eo in libro quẽ Cæsari de indigi-
tamẽtis scriptũ reliqt. Et esto ꝙ unũ tantũ dicat geniũ seu larẽ in subsequẽtibus adiicit opõnẽ Euclidis So-
cratici duplicẽ oĩbus appositũ geniũ: & sic duo sunt unicuiq; lares opiniõe ueterũ. Quod satis firmari uide
tur auctoritate Annei florii scribẽtis ĩ. iiii. Epythomatis sui sic. Ipsiq; bruto p nocte cũ illato lumĩe ex more
aliquo secũ agitaret atra quedẽ imago se obtulit & quæ eẽt ĩterrogata: tuus inqt malus genius: hoc & sub
oculis mirãtis euanuit &c. Qui qdẽ nõ adiecisset malus nisi & bonus alter ẽet & sic duo. Christiana ueritas
angelos uocat: non cũ nascẽte genitos: sed natu sociatos. Quorũ alter bonus ĩ bonũ semp urget quẽ ser-
uat. alter aũt malus ĩ cõtrariũ nititur: & quasi bonorũ malorũq; nrõrũ obseruatores & testes in mortẽ usque
assistũt cõtinui. Hos pterea lares ẽt priuatorũ domibus ĩesse credidere ut ĩ principio aululariæ ostẽdit Plau
tus: eosq; familiares seu domesticos uocare deos: & uti custodiæ corporis appositos diximus sic & hos cu
stodiæ domus: eisq; ĩ domibus locũ cõmunẽ domesticis oĩbus. s. ignis area quã in medio aulæ ueteres fa-
ciebat dedere. Ibiq; eos uenerabant sacris ritu ueteri. Quod qdẽ nondũ apud nos oblitũ est. Nã & si error
ille inspidus abierit stant adhuc noĩa & quædã ueterũ sacrorũ uestigiũ sapientia. Habemus aũt florentini &
sic forsan nõnullæ aliæ nationes utplurimum in aulis domesticis ubi fit cõmunis ignis toti familiæ domus
ferea qdã instrumẽta ad lignorũ igni appositorũ sustẽtationẽ apposita quæ lares uocamus & ĩ sero præce-
dẽte calẽdarũ Ianuariarũ die a patrefamilias oĩs cõuocatur familia & repleto lignis igne stipes magnus ap-
ponit cuius caput unũ igne crematur in reliquo insidet ipse paterfamilias cæteris circũstãtibus & uino sũ-
pto bibit ipse pater primo: & ide capiti stipitis incẽsi superĩfundit qđ uini superfuerãt ĩ calice & deinde cũ ĩ
circuitu posuerit cæteri q̃si pfecta solẽnitate ad officia consurgũt sua: hæc sæpe puer in domo patria cele-
brari uidi a patre meo catholico profecto hoĩe. Nec dubitẽ quin a multis adhuc celebretur rõne potius cõ
suetudinis a maioribus sumptæ q̃ aliqua idolatriæ superstitione deceptis.

De Euadro Mercurii filio q genuit Pallãtẽ & Pallantiã. Cap. LXVI.

Vander Archadũ rexut ait Paulus filius fuit Mercurii ex Nicostrata: homo fortitudine & ĩgenio
insignis. Dicit. n. Seruius eũ ĩcerillium quẽdã ĩmanẽ hominẽ occidisse ut Hercules Gerionem:
e ũq; ob eius singularẽ pbitatẽ unũ inter multos hercules numeratũ. Et idẽ Seruius dicit hũc pal
lãtis regis Archadiæ fuisse nepotẽ: & cũ patrẽ suũ occidisset uirũ. s. Nicostratæ suadẽte ipa Nico-
strata q̃ uates erat dimissa Archadia ĩ italiã uenit & pulsis aboriginibus tenuit illa loca: q postea Roma con
dita ẽ. & oppidũ modicũ in mõte palatio fundauit ibiq; herculẽ ex hispania redeuntẽ cum põpa supati Ge-
rionis suscepit. Qui illũ ab ĩsultibus caci latronis liberauit. Inde post euersionẽ Troiæ Aeneã nouas sedes
coæquales: & sic ex aliarum una nasci potuit Mercurio Pan filius.
q̃rentẽ recepit & aduersus Turnũ iuuit misso ĩ bellũ cũ eo Pallãte filio: quẽ senex Turno occisũ misere fle
uit. Mercurii aũt ideo filius dictus ẽ: quia esset iter cæteros eloquẽtissimus homo: ut asserit Theondotius.

De Pallante Euandri. filio. Cap. LXVII.

Allãtes Euandri fuit filius: ut sæpissime in æneide testatur Virgilius: hic iuuenis celebris uirtutis
p spectabilis Aeneæ amicitia iunctus congregatis auxiliis illum aduersus Turnum secutus a quõ
ĩ acie uulneratus occubuit & ab infœlici patre sepultus est. Huius autem corpus ut refert Marti
nus eo in libro qui maritiniana uocatur: imperante Romanis henrico. iii. imperatore haud longe ab urbe a
quodã agricola altius solito fodiente agellum compertum ẽ adhuc adeo integrum ut nuperrime uidere-
tur infossum & statura adeo ingens ut murorum altitudinẽ longitudine superaret & qđ longe magis mi-
randum refert: sic in illo hiatus illati a Turno uulneris apparebat permaximus ut longitudinẽ quattuor pe
dum excederet addens supra caput eius lucernam perpetuo igne ardentem compertam nec ullo poterat
extingui spiritu uel liquore tandem facto ĩ fundo foramine extincta est. Insup dicit sepulchro tale fuisse epy
taphium scriptum. Filius Euandri Pallas: quem lancea Turni Militis occidit more sue iacet hic.

De Pallantia Euandri filia. Cap. LXVIII.

p Allantia ut dicit Seruius filia fuit Euādri Qui asserit hoc a Varrone narrari quam ait Herculē uitiasse:& ex ea genuisse Latinum regem laurentum.Hāc tandem cum moreretur dicit sepultā in monte qui de suo nomine Pallatinus appellatus est.

De Pane Mercurii filio. Cap. LXIX.

p An:nō is qui Archadiæ dictus ē deus:sed alius Mercurii fuit filius & Penolopis:ut i libro de naturis deorum scribit Cicero Et dato dicat Licophron Penolopem Vlyssis coniugem cū procatoribus omnibus concubuisse:Vlysse non redeunte:& ex uno Pana filium suscepit.sunt qui uelint huic fictioni locum datum & intelligere contigisse alicuius eloquētia Penolopem i concubitum eius uenisse:& ex eo filium peperisse:qui eo φ eloquētia exqsitis uidebatur Mercurii filius dictus est Ego autem alias dixi arbitrari non possum pudicitiam tam celebrem uti Penolopis fuit:alicuius eloquio uel opere alio fœdari aut flecti potuisse:fuere qdē & aliæ mulieres noīe secū:sed forte nō pudicitia coæquales & sic ex aliarum una nasci potuit Mercurio Pan filius.

De Vlcano.xxxvii.Iouis filio:qui genuit Ericthoniū Acū Cechulū &Tulium Seruiliū. Cap. LXX

u Vlcanus Iouis & Iunonis fuit filius:ut oēs fere poetæ testant:Hic eo φ claudus & deformis erat quācito natus ē a parentibus in lēnum insulam est dictus:de hoc in buccolico carmine dicit Virgilius.Cui nō risere parētes.Nec deus hūc mēsa:dea nec dignata cubili ē &c. Huic uxorem fuisse affirmant omnes:sed quæ ea fuerit non æque demōstratur a cūctis. Cingius enim ut Macro.i lib.Saturnaliorū refert:dicit Mayā uxorē fuisse Vlcani.Pyso āt dicit fuisse maiestā Homerus primo & idē Vir & poetæ latini reliq Venerē fuisse scribūt.Sane cū certū sit plures fuisse Vulcāos possibile ē hos oēs uer̄ dicere:cū cuius Vlcani fuerit cōiuges maya seu maiesta nō dicant qd' aūt Vlcani Lēnensis Venus fuerit coniūx satis comperto teneri uidet Hunc isuper Iouis fabrū dicūt & apud lyparas & Vulcanū insulas ad facienda fulmina:& deorū arma Ciclopes obsequiosos & offecinas habere testātur Et ab eo quicquid artificiose compositū est factū uolunt ut Achillis & Aeneæ arma:monile Hermionis:& corona Ariadnæ & huiusmodi:Hunc præterea dicunt ostenso illi a sole adulterio Veneris cōiugis suæ & martis:ābos inuisibilibus cathenis alligasse. Vocant ēt illū mulciberū & plurium filiorū faciunt patrem. Volentes igitur ex dictis sensum elicere.Sciēdum est primo Vulcanum hūc Iouis & Iunonis fuisse filium & apud lēnum regnasse & Venerem habuisse cōiugem:eāq cum armigero comperisse iacētē:ut supra dictum est.ubi de marte.& hoc quātum ad hystoriā.Quātū autem ad alium sensum est ante alia aduertendū apud nos duplicē ignem esse:primus est elementum ipsum ignis qd' nō uidemus& hoc psæpe poetæ Iouē uocant:Secundus autē elementatus est ignis causatus a primo & hic duplex est Primus enim est qui i aere ob uelocissimum circularem motum in nubibus accenditur & hic dum illas exūdo frāgit corruscatiōes & tonitrua facit:&'maximo cō impetu i terras impellitur.Secundus autē is ignis est quo utimur ex lignis aliisq cōbustibilibus a nobis ex silicibus duris eductus:& somētis educatus atq seruatus :de his tribus hac in fictione fit mentio:Nam primus Iuppiter est:ex quo & rebus aeris & terris.quæ pro Iunone intelligendæ sunt:duo reliqui oriuntur:Ex his uterq claudus est.nam si factionem nubis inspexerimus nō recte gradientem ignē:sed nunc in partem istā:nunc in illam declinantem uidebimus:& sic claudicātem dicemus Ex quo modo & nostri ignis flāmas nunq̄ æquali sese in altum extollentes gradu uidebimus sed more claudi nūc altius nūc depressus appetūt altiora.Ex his primus de cælo in terrā ut præmonstratū est : deiicitur nec illi parētes arridēt quia q̄cito creatus est:eiicit:& sic nec in mensa dignatus est.In lēnum aūt ideo deiectū uolunt qa persæpe in isulā illam cadunt fulmina.Quod autē dea non illū cubili dignata sit: paulopost ubi de Erithreo dicetur causa a similis autē nutritus est is qui penes nos est.Est enim simia aīal hoc habens a natura:ut quicquid uideat hominē facientem & ipsa conetur facere & quoniā homines arte & igenio suo in multis naturam imitari conātur.& circa actus tales plurimū opportunus est ignis fictum est simias idest homines nutrisse Vulcanū.i.ignē fouisse.de quo ut eius opportunitas cognoscatur:sic in libro Ethycorū scribit Isidorus.Absq igne nullū metalli genus fundi extendiq potest.Nihil enim pene qd' nō igne efficiatur:alibi enim uitrū:alibi aurū:alibi argentū:alibi plumbum:& alibi mineū:alibi pigmenta:& alibi medicamenta efficit:igne lapides in ære soluuntur igne ferrum gignitur & domatur igne aurum perficitur igne cremato lapide cremēta & parietes ligantur:ignis lapides nigros coquendo candificat ligna candida urēdo effuscat carbones ex pruīa fulgida nigros facit de lignis duris fragilitate de putribilibus imputribilia reddit stricta soluit soluta'restringit dura mollit mollia dura reddit.hæc Isidorus.Volunt insuper hūc Iouis esse fabrum & aliarum rerum omnium artificiosarum'compositorē ut intelligatur quicquid artifitiosum fit ignis suffragio fieri qui inquātum artificiosus dicitur Vulcanus ab aliquo insigni artifice sic dicto denominatur.Officinæ autem eius cur apud Lyparam & uulcanum insulas esse dicantur liquido patet.Insulæ eni ignē euomētes sunt & earū nomē fictioni fauet Vulcaniæ quippe nūcupātur.sed nō a Vulcano Iouis filio dictæ sunt quinimo a Vulcano quodam.qui in emalio natus illas tenuit.Nec solum eum fabrum armorū aut iocaliū ignem:seu uulcanū esse uoluere sed & hominū conuentionibus & sermonis initio causam præstitisse uolūt ut in libro de architectura Vitruuius uidetur asserere dicens homines ueteri more i syluis & speluncis & nemoribus nascebatur ciboq agresti nascendo uitā agebanti.Interea quodā i loco a tēpestatibus & uentis densæ crepitātibus arbores agitare: & iter se terētes ramos ignē excitauerūt & eo flāma uehementi pterriti:qui circa eū locū fuerunt sunt fugati:postea requie data propius accedētes cū aīaduertissent cōmoditatē esse magnā corporibus;a dignis teporē ligua adiiciētes:& id cōseruātes alios adducebāt

& nutu monstrantes ostendebant: ex eo haberent utilitates. In eo hominum gressu cum profundeba rẽtur aliter e spiritu uoces quotidiana cõsuetudine uocabula: ut obtingerent constiterant. Deide segregãdo res sæpius in usu ex euentu fari fortuitu cœperunt. & ita sermones intra se procreauerunt. Ergo cum propter ignis inuentionem initio apud homines & consilium & conuictus esset natus: & in unum locũ plures conuenirent. habẽtes a natura primũ ꝑter reliqua animalia. ut non proni sed erecti ambularent: mũdiq; & astrorum magnificentiã aspicerent in manibus & articulis. quã uellet rem faciliter tractarent: cœperunt in eo cœtu. Alii de frondibus facere tecta. alii speluncas fodere sub mõtibus: nõnulli hyrundinũ nidos & ædificatiões earum imitantes de luto & uirgultis facere loca quæ subirent: hæc Vitruuius. Nõ autem insignis homo iste penthateucum legerat. circa cuius initiũ longe aliũ sermonis auctorẽ Adam omnia nominantem legisset. & alibi Caim. non domos tantũ sed ciuitatẽ etiã construere nouisset. Sed de hoc alias. Cur aũt Vulcano Cyclopes obsequiosi dati sint. supra ubi de Cyclopibus explicatũ est. Vulcanus ãt faber iste ideo dictus est. ut ait Seruius quasi uolicanus. ꝙ per aerem uolet. Rabanus aũt dicit uulcanus uolans candor. Mulciber autẽ dicitur. ut ait Albericus. quasi mulcens hymbrẽ. eo ꝙ cum nubes altiora petierint calore in pluuias resoluuntur. Ego autem mulciberum dici puto. ideo quia molliat æra.

De Erictonio Vulcani filio. qui genuit Pocrim. Orithiam. & Pandionem. Cap. LXXI.

c Rictonius quẽ Eritheum appellat Homerus. filius fuit Vulcani & Mineruæ. ex creatione cuius talis fertur fabula ab antiquis. Quod cum Vulcanus fulmina Ioui aduersus gigantes pugnanti fecisset: petiit eidem loco præmii. ut liceret sibi cum Minerua concũbere: quod ipse cõcessit data Mineruæ licentia. ut suam uirginitatẽ. si posset uiribus tueretur. Dum ergo Mineruæ cubiculum intrasset Vulcanus. & Mineruæ acriter se defendenti uim inferre conaretur actum est: ut uoluntate nimia percitus Vulcanus in pauimentũ semen effundere: ex quo aiunt Erichoniũ natũ eiq; serpentinos dicunt fuisse pedes: ad quos contegendos ætate prouectus currum primus excogitauit. ut dicit Virgili. Primus ericthonius currus & quattuor ausus Iungere æquos. &c. Huius ãt fictionis intentum Augu. in lib. de ciuitate dei sic detegit. Dicit. n. apud Athenienses templum fuisse uulcano & Mineruæ cõmune. In quo compertus est infans dracone circũuolutus. q cũ eum magnum uirũ futurũ iudicio atheniensium portenderet eũ seruauerunt. & eo ꝙ parentes essent incogniti iis quibus dicatum erat templum. in quo cõpertus erat Vulcano scilicet & Mineruæ dederunt in filium. Hic præterea ut dicit Anselmus in libro de imagine mundi in cælum inter alias cælestes imagines assumptus serpentarius dictus est.

De Pocri Erictonii filia & coniuge Cephali. Cap. LXXII.

l Ocris filia fuit Erictonii. seu Erictei & coniunx Cephali. Ouidio teste q dicit. Quattuor ille qdẽ iuuenes totideq; crearet Fœmineæ sortis. sed erat par forma duarũ. Ex quibus eolides cephalus te cõiuge felix Pocri fuit &c. q̃ huius fuerit fortuna. q̃ mors post hæc ubi de Cephalo scribitur.

De Orithia Erictonii filia & coniuge Boreæ. Cap. LXXIII.

o Rithia Erictei. seu erictonii fuit filia. ut Eusebius in libro tempoꝝ testaẽ. Hanc trax boreas astrei filius rapuit: & sibi matrimonio copulauit: quæ illi Zethum & Calaim filios peperit

De Pãdione erictonii filio. qui genuit prognẽ & philomenã. Cap. LXXIIII.

p Andion: ut Lactantio placet. filius fuit erictonii athenarum regis. sibiq; successit in regno ex quo præter regni tempus. quod uixit apud eusebium annis. xl. fuit. nil est nisi qua duos habuerit filios & totidem filias. ex quibus bello fessus qd diu aduersus thracas gesserat. cũ in pacem uenisset unam prognem. s. thereo thracum regi dedit in coniugem. alterius ãt Philomenæ. s. infortuniũ fleuisse potuit: de quibus supra latius

De Progne & philomena filiabus Pandionis. Cap. LXXV.

p Rognes & philomena ut satis late dicit Ouidius filiæ fuere Pandionis Athenarum regis. Harũ Prognem Pandion Thereo regi Thraciæ dedit in cõiugem. & ipsa ex eo peperit Ithim filiũ. Philomena ãt secundam Pandionis filiam dum ad prognem Thereus deduceret stuprauit. eiq; linguam abstulit. ex quo secutum ẽ ut Ithis a matre occideretur. & patri daretur in cibũ: & inde progne mutaretur in hyrundinem. Philomena in auem sui nominis. Thereus in upupã. ut de omnibus planius supra ubi de Thereo.

De Caco Vulcani filio. Cap. LXXVI.

c Acus filius fuit Vulcani. ut dicit Virgilius. Hic spelunca fuit uasto summota recessu Semihois. Caci facies quam dira tegebat. Solis in accessum radiis semperq; recenti Cæde tepebat humus foribus affixa superbis Ora uirum tristi pendebant pallia tabo. Huic mõstro Vulcanus erat pater illius atros Ore uomens ignes magna se mole ferebat & cætera. Ex hoc fertur ꝙ herculis ex Hispania redeuntis & cum Euandro hospitantis boues noctu cauda traxit in antrum suum. quos cum diminutos mane cerneret hercules. nec quorsum errassent posset aduertere. Videbat enim uestigia pedum antro ad armenta uenientia: cum reliquis recedebat. sed cum mugirent ob relictos socios abeuntes respõdentes mugitu qui clausi tenebantur cognita est Caci fraus. in quem dum uerteretur hercules. ui ex antro illum eduxit. & claua interemit: & boues reassumpsit. Alii uero uolunt a Caca sorore Caci fratris furtum herculi reuelatum & ob id meruisse ibidem diu ara sacrisque uenerari. hunc ideo Vulcani filium dictum dicit Seruius. quia adiacentia omnia crebra combustione consumeret: quem Albericus dicebat neqssimũ Euandri filium fuisse seu seruum: quod nomen ipsum sonat. Nam Cacos græce latie malum sonat Sub fictione autem fabulæ uidetur Solino ubi de mirabilibus hystoriam eẽ. dicit enim habitasse Cacum eo in lo-

co cui Salynæ nomẽ est ubi postea trigemina urbis porta facta. deinde dicit Cælium dicere ꝙ cum a Marsia rege Tarconi tyrrheno legatus iuisset: & ab eo Magali phrigio seruandus esset traditus ab eodẽ cũ amplioribus supsidiis ũde uenerat reductus regnum circa. Vulturnum & campaniam occupauerant: Et dum tentarent ad uersum Euandrum & Archades duce Hercule qui tunc forte aderat Cacus oppressus est. Megalis autem ad Sabinos secessit quos augurandi disciplinam docuit.

de Ceculo Vulcani filio. Cap. LXXVII.

Eculus si Maroni fides præstanda est. filius fuit. Vulcani. dicit enim de eo sic. Nec prænestine fundator defuit urbis Vulcano genitum pecora inter agrestia regem Inuentũq; focis omnis quẽ credidit ætas Ceculus. &c. Ex hoc talis fertur fabula duo fuere fratres quibus unica fuit soror: Quæ dum secus ignem sederet fauilla casu eius. in gremium ex torente feruido euolauit ex qua mulierum concepisse. aiunt: & peperisse puerum quem. Vulcani dixere filium. eumque ob lippitudinem occulorum dixere Ceculum. Qui die quadam forsan in festatus improperatione: quia non. Vulcani filius esset orauit Vulcanum ut si eius esset filius demonstraret: nec mora uulcano agente aiunt missum fulmen: aquo oẽs qui nõ credebant exusti atque perempti sunt ex quo uere uulcani filius a superstitibus habitus est. Ego existimo fictionis huius rationem esse talem: Ceculem. s. prænestem proprio nomine nuncupatũ: & ab ægritudine occulorũ Ceculũ & idẽ esse cũ præneste Latini regis filio de quo supra & ob euolatã fauillulam in gremiũ prægnantis martis adoptatũ Vulcano eũq; hostes suos igne & in ceudio castigasse & prenestẽ cõdidisse ciuitatem & uiribus. Turnum aduersus æneam iuuisse.

De Tullio Seruilio Vulcani filio: qui genuit. Tullias duas. Cap. LXXVIII

Vllius Seruilius Vulcani fuit filius ex Cresa corniculana ut in libro fastorũ testatur Ouid. dicens Nãq; pater Tulli Vulcanus Cresia mater Persignis facie corniculana fuit Et paulopost Iussa foco captiua sedet conceptus ab illa Seruius a cælo semina gentis habet. Hũc præterea dicit Oui. a fortuna dilectũ eamque solitam ad eũ ire per fenestram palatii & secum esse ubi postea facta est porta quæ a fenestra illa fenestrale nomẽ accepit Huius fabulæ intentũ ex historia per Titum Liuiũ stilo egregio narrata sumetur quã ut paucis cõpletar uerbis: dico ꝙ capto Corniculano a Tarquino prisco romanorũ rege inter alias captiuas iuuencula quædã. ex eo ꝙ nobilis uidiretur a Tarqnio in domum regiã deducta ẽ quæ prægnans peperit. Tulliũ Seruiliũ quo adhuc ĩfantulo & in cunis dormiente descendit ab alto igniculus & capiti suo insedit nullã ĩferens lesionẽ: quẽ cũ uidisset. Tanaquil regina anguriorũ perita suasit uiro suo puerũ: cũ diligentia seruandũ magnum eni. futurũ familiæ suæ cõmodũ hinc seruatus cũ strẽnuus euasisset tarqni filiam sumpsit in cõiugẽ & uulnerato Tarquino a filiis. Anci marci & a regia ex uulnere mortuo clã seruato: eã iubẽte paruulis adhuc existẽtibus filiis Tarquinii: Seruius illi occupauit regiam: qua occupata: & morte patefacta Tarquinii. Seruius illi sufectus est rex: qui cũ duæ essent ex cõiuge filiæ illas filiis Tarquinii prisci dedit uxores. Ipse autẽ cũ multa bona fecisset romanis a Tarqnio superbo genero suo filiæ impulsu occisus est cũ regnasset annis. xliiii. Illa igitˀ flãmula de qua supra locũ dedit fabule ut filius fingeretˀ Vulcãi ꝙ ostendit Ouid. Signa dedit genitor tũc cũ caput igne corrusco Cõtigit hicq; oĩs flãmeus egit apex. &c. Quod autẽ a fortuna dilectus fuerit monstrauere sucessus Hunc plinius in libro uirorũ illustriũ filium dicit fuisse Publii. Corniculani. & Ocratiæ captiuæ.

De duobus Tuliis filiabus Tulii. Seruilii. Cap. LXXIX.

Vlliæ duæ Tito Liuio auctore filiæ fuere. Tulii. Seruilii & coniuges Arunci & Lucii prisci Tarquinii filiorum Maior quippe tullia seueri atq; ĩpatiẽtis animi. & ad quæcũq; facinora procliui. Arunci mitissimo iuueni contigit. Iunior uero: quæ piissima mulier erat lucio acris & ambiciosi cordis iuueni data est. Ardebat Tullia maior desiderio regni segnemque uirum contumeliis in festabat: & suam damnabat fortunã quod non Lucio data esset. Tandẽ actum est ut moreretˀ Arũcus & iunior Tullia q̃obrẽ euestigio maior conuenit cum lucio: & patiẽte potius q̃ approbãte Seruio matrimonio iũcti sunt: cœpitq; illico improba mulier uiri animum iritare uerbis & ad regnũ stimulis ĩpellere. Ex quo factũ est ut die quadam curiam intraret Lucius: & pro rege sederet: & uenientem Tulliũ pelli faceret: & inde seq atque trucidari quod cum audiuisset tullia conscenso uehiculo lætabunda ad salutandũ uirum regem cucurrit: Rediens autem domum cum Seruii cadauer media ĩ uia prostratum uideret auriga; atque substaret ne illud trãsiẽs uehiculo premeret obiurgatus a tullia eo presso transiuit. Hæc peperit Lucio filios inter quos sextũ tarquinum ob cuius illatum in Lucretiam colatini coniugem per uiolentiã stuprũ Lucius filiique. secũ in exilium acti sunt & ipsa cũ. eis quæ apud gabios trucidatum Sextum audisse potuit: & uidisse uirum apud cumas campaniæ tabida in senectute marcentem. quis autem mulieri finis fuerit non legi.

Explicit liber duodecimus.

Iouem tertium qui genuit
Learcum
Hellem
Herculem qui genuit
Eolum q genuit
Salmonea q genuit.
Iphicium q genuit.
podarce.
Eritheum qui genuit
Cephalu q genuit
Amitaone qui genuit
Esonem q genuit
Iasonem q genuit
Biantem qui genu.
Mantione q genuit
Antiphate qui genuit
Oicleum qui genuit
Amphiara um q gen.
Catillum qui genuit.
Catillum
Creusam
Eunceum
Sophonem
Lernium
Dicodoncem
Polimilam

Vrgitis uasti ac nimium æstuosi portio lōge maior cursuq; difficilior uero præstante deo post puppim relicta cū iam cani montiū uertices oppositi littoris se tenui quadā ostentatione in remotis ostenderēt: cœperat uideri mihi mare placidū & nilus fere impeditū obicibus: & undas solito laxiores præstare & spe atq; auiditate cōtingendi littoris: in quo quies ꝑmittebat futura: & ob superatos labores uectrici meæ Laurea ultro remis ferebam & uelo. Sed & ecce dum a tyberis hostio dum lenis aura me detulisset in euboicum salum: stetissentq; coram Cadmeiæ thebæ: & quas prætererieram non aduertens eoliæ insulæ in mentem uenissent sensi mecum quid superesset agendum: eū. s. describendum monstruosarum rerum domitorem egregium cæteros mortales uiribus excedentem. Nec nō & furentis populi regem: cuius persæpe opere fere naufragus factus sum: & eorum inde numerosas satis posteritates annectere. Ex quo tepuit paululum feruor ille qui me auidum deferebat in littus. & substiti: & dum mecum uoluerem facile non esse eos labores describere: quibus præter Herculē nemo suffecisset mortalium: eumq; regem cuius famuli orbem uidebantur posse concutere: existimaui qe scendum fore: & aliquali ocio languidas iam uires in neruum reuocare: ne inter egregios Alcidis sudores deficerem: At ubi minime uellem debilis deferrer ab æolo. & sic nondum Iouis tertii enumerata integre prole: . Iterum rex inclyte steti tanq̄ incertum deuenissem terminum: a quo iam factus robustior surgēs in residuum itineris nauiculæ uela concedo. Orans more solito ut is faueat: meq; laboris deducat in finem cui facillimum fuit ex nihilo cuncta componere.

De Hercule. xxxviii. Iouis filio. qui genuit. xvii. filios. quorum hæc sunt nomina: Oxias. Creōtiades. Tyriomachus. Dyicohontes. Ithoneus. Cromis. Agilis. Ilus. Sardus. Cirnus. Diodorus. Tlipolemus. Thessalus. Auentinus. Telephus. Lydus. & Lamirus. Cap. I.

Ercules. ut scribit in amphitrione Plautus. filius fuit Iouis & Alcmenæ: q̄ ut quidam uolunt: hac lege nupsit Amphitrioni. ut mortē fratris sui a Thelebois occisi ulcisceret. in qua expeditione ut ubi supra ait Plautus cū uersaretur amphitrion. Iuppiter in Alcmenā ardens amphitrionis militā tis forma sumpta ante lucē: quasi ab expeditione rediens accessit ad eā: quæ cū eū uirū suū crederet cū eo cōcubuit ex quo cōcubitu esto amphitrione prægnans esset. cōcepit. ad quam conceptionē uolūt noctē unam nō suffecisse: qnimo aiunt tribus in unā iunctis lasciuiendi spaciū adultero Ioui cōcessum: qd a Lucano scribitur. Thebas alcmenæ: qua dum frueretur olympi Rector luciferū ter iusserat hesperū esse & cætera. Et sic in tēpore geminos peperit. ex amphitrione uiro Iphicleum. ex Ioue āt Herculem. Præterea & aliā fabulam ad huius natiuitatē spectantem recitat Home. quā quia supra ubi de Eurystheo filio Steleni scripsimus. hic iterare superfluum eēt. hūc ueteres maximis extollunt laudibus: & eum q̄tum ad corporis staturam maximum ferunt: adeo ut nolint eius altitudinem superasse: queq̄ & eā septē fuisse pedū qd Solinus probare uidetur. ubi dicit. Licet ergo pleriq; diffiniant nullū posse excedere longitudinē pedū septē qd intra hūc modū Hercules fuit. & cætera. Et cū Iunonis nouercæ inimicitias eum passum uelit. & Eurystheo regi famulatū præstitisset robore corporeo & ingenio cæteros anteisse confirmāt. Cuius labores præcipuos fere omnes duodecim tantum fuisse confirmant. cum. xxxi. esto non omnes æquos fuisse comperiam.

Primo quidem dū adhuc esset infantulus: & in cunis cū fratre iaceret: a Iunone odiis insequutus dormientibus parentibus ad eū deuorandū serpentes duo missi sunt. quibus uisis terrefactus Iphicleus ex cūis decidit: & eiulatu suo parētes excitauit. qui surgentes herculē inuenere cœpisse manibus serpētes & eos occidisse. de qbus in tragœdia. herculis furentis sic ait Seneca poeta. Infantis ætas monstra supauit prius: quā nosce posset gemina. cristati caput angues ferebant ora: quos cōtra obuius Reptauit īfans igneos serpentum oculos Remisso pectore ac placido intuens Arctos serenis uultibus nodos tulit Et tumida tenera guttura elidēs manu. &c. Secundo apud lernā paludē cum hydra īmani mōstro certamen habuit: cui eū eēnt capita septē: & uno exciso septē illi renascerētur ilico exqsita uitalium origine illam consumpsit: de qua sic Seneca tragœdus ubi supra. Quid sæua lærnæ monstra numerosum malum. Nō igne demū uicit & docuit mori &c. Tertio cum Nemeus leo eēt toti regioni terribilis susceptus a Molorco pastore qui loco ꝓximus erat ubi leo aduersus eū aīosus accessit. & captū atq; enectū excoriauit: & ob uirtutis īsigne loco pallii corio eius postea usus est. unde Ouidius. Is elisa iacet moles nemea lacertis. Quarto aduersus Theumesium leonē nulla ex parte minus horribilē Nemeo: audaci processit pectore. ꝓstratūque iugulauit cuius facti ī Thebaide meminit Stati. dicēs. Illius speciē. quē Theumesia tēpe. amphitrioniades factum iuuenilibꝫ armis Ante Clionei uestitur prælia monstri & cætera. Quinto autem aprum menalium cuncta uastantem cœpit. ex quo Seneca ubi supra. Solitūque densis hispidum erimanti iugis archadia quater nemea menalium suem: & cætera. & ut dicit Lactantius. hunc aprū uiuū detulit Eurystheo. Sexto ceruam æneos habentem pedes: & aurea cornua menali nemoris hospitam: quā nemo poterat cursu cōtingere ipe cursu superauit atque cepit. de q̄ sic Sene. ubi supra. Menali ꝑnix fera Multo decoro præferens auro caput. Deprēsa cursu est. Septimo arcu Stymphalides occidit aues arpyas scilicet de quibus sic idem Seneca. Solitasque pēnis condere obductis diem petiit ab ipsis nubibus Stymphalidas & cætera. Octauo taurum quē uictor Theseus a creta detulerat q ob insolentiā acticam regionem uastabat deprehendit. de quo tauro supra ubi de Pasiphe: cuius mentionem ubi supra Seneca faciens dicit. Taurūque cētum non leuem populis

merum &c. Nono Acheloum ſuperauit: cuius facti fabula ubi ſupra de Acheloo. de quo Ouidi. Vos ne
manus ualidi preſſiſtis cornua tauri &c. Decimo Diomedem regē Thraciæ: cui mos erat hoſpites ſuos
occidere: & iumētis ſuis in cibū apponere ipſe ſupauit & occidit: & eiſdē iumētis māducandū appoſuit un
de idē Sene. Quid ſtabula memorē diri Byſtonii regis &c. Vndecimo cū Buſiris rex Neptūni & Lybiæ fi
lius oras oēs nilo adiacētes p̄dator igens iſeſtaret. & forēſes hoſpites ſuis mactaret diis. accedēs hercules
eo ſupato illā regionē pacatā reddidit. uñ Oui. Ergo ego fœdātē pegrino tēpla cruore buſirim domui &c.
Duodecio libyā petiit: & Antheū terræ filiū lucta ſupauit apud Sūmictū aphricæ ciuitatē. ut dicit Lactan.
de quo Oui. idē dicit. Scæuoq; alimēta parentis Antheo eripui &c. huius fabulam ſcripſiſſe memini ubi de
Antheo ipſo. Tertiodecio columnas in occidente poſuit. de q̄bus Pompōius Mella in coſmographia ait.
Deīde eſt mōs platus. quē ex aduerſo hiſpania tollit obiectus. hūc abilā illū calpē uocant colūnas herculis.
utrunq; addit fama nois fabulā herculē ipſum multos olim perpetuo iugo diremiſſe colles. atq; ita excluſū
antea mole mōtium oceanū ad quæ nunc inundat admiſſum &c. Nec hoc ēt Seneca tacuit ubi ſupra dicēs
Vtrinq; mōtes ſoluit abrupto obice. Etiā ruēti facit Oceano uiā &c. Quartodecimo aurea mala ſuſtulit pu
ellis heſperiis dracone puigili interēpto: ex quo ſic ait Seneca. Poſt hæc ad ortus nemoris opulenti domos
Aurifera uigilis ſpolia ſerpētis tuli &c. Quintodecio aduerſus Geryonē trianimē bellū habuit: eoq; ſupa
to atq; interēpto hyſpanū atq; egregiū pecus in græciā uſq; maxima cū pōpa deduxit. unde Sene. inter re-
motos gētis heſpiæ græges. Paſtor triformis littoris carthesii pemptus acta ē p̄da ab occaſu ultimo. Notū
cytheron pauit oceano pecus. &c. Sextodecimo baltheū reginæ Amazonū Euryſteo regi reportauit ea ſu
perata: de quo idē Sene. Nō uicit illū celibis ſemp tori regina gētis uidua Thermodotiæ &c. Septimode-
cimo Cacū auētini furē etiam interemit: uñ Boeti. ubi de cōſolatiōe. Cacus Euādri ſatiauit iras. Decimo
octauo cētauros inſolētes: uolēteſq; hyppodamiā nuptiarū die ſurripe Perithoo hercules acri bello ſupera
uit: ex quo Oui. Nec mihi cētauri potuere reſiſtere &c. Nonodecio Neſſum cētaurū ſibi ſub ſpē obſequii d
ianirā cōiugem ſurripe conantē occidit. ut patet latius ſupra ubi de neſſo. Vigeſimo Albionē & Begionē
iter impedientes ſuū haud longe ab hoſtio Rhodani a Ioue lapideo adiutus hybre ſupauit. ut in coſmogra-
phia teſtat̄ Pōpōius. Vigeſimoprio heſionā laomedōtis filiā libauit a mōſtro mario. ut ſupra patet ubi de la
omedonte. Vigeſimoſecūdo Troiā deleuit: ut ubi de Laomedonte plenius. Vigeſimotertio Laciniū la-
tronē extremā Italiæ oram latrociniis infeſtantē occidit. Iunoniq; tēplum cōſtituit. q̄d Iunonis laciniæ appel
lauit. Vigeſimoquarto. ut Home. teſtatur in Iliade. Iunonē in papilla telo triſulco uulnerauit. q̄d feciſſe di
cit Leōtius eo q̄ ab Euryſtheo rege audiſſet eā ſibi laborū omniū cām fore. Vigeſimoq̄nto cælum humeris
tolerauit: cuius cauſam fuiſſe dicit Anſelmus ubi de imagine mundi. q̄ cū gygātes deos impugnarent. dii
quoq; oēs in unā cæli partē cōueniſſent tantū pōderis igeſſerūt. ut cælū uideret̄ minari ruinā. q̄d ne cade-
ret hercules una cū Athlante ſuppoſuit humeros. Vulgatior tamē fabula ē. feſſo Athlanti atq; optanti hu-
merū mutare. Herculē interim humerū ſuppoſuiſſe ſuū. uñ Oui. eū queritantē deſcribēs dicit. hac cælum
ceruice tuli &c. Vigeſimoſexto Hercules deſcēdit ad iferos. & ibi ut in illiade dicit Home. ditē uulnerauit
Vigeſimoſeptimo Theſeū pauitantē Perithoo mortuo liberauit ab iferis & eduxit ad ſupos: Vigeſimo
octauo Alceſtā Admeti regis Theſſaliæ cōiugē retraxit ad uirū. dicūt. n. q̄ cū infirmaret̄ admetus iploraſ-
ſetq; Apollinis auxiliū: ſibi ab Apolline dictū mortē euadere nō poſſet. niſi illā aliq̄s ex affinibus atq; neceſ-
ſariis ſubiret. Quod cū audiſſet Alceſta cōiunx non dubitauit ſuā pro ſalute uiri cōcedere: & ſic ea mortua
admetus liberatus ē. q̄ plurimū uxori cōpatiēs herculē orauit: ut ad inferos uadēs illius aiam reuocaret ad
ſupos. q̄d & factū eſt. Vigeſimonono cerberū tricipitē itroitū illi negātē barba cepit atque deiecit. eūque
triplici cathena ligauit & in lucē traxit: ut patet ſupra: ubi de eo ſcriptū ē. Trigeſimo ab iferis rediēs Lycū
thebarū regē. eo q̄ Megeræ cōiugi uim uoluiſſet iferre: iteremit. ut i tragœdia herculis furētis dicit Sene.
Sic & in furiam uerſus filios occidit & coniugē. Olympiaca inſup certamina ipſe conſtituit in honorē pelo
pis. Poſtremo ut in finē eius aliquādo ueniamus. Trigeſimūprimū laborē ſupaſſe nō potuit. nā cū cætera
ſupaſſet monſtra amori muliebri ſuccubuit. Dicit. n. Ser. q̄ cū Euritus rex Aetholiæ ei ſpopondiſſet in con
iugem Iolem filiam diſſuaſione filii. eo q̄ Megeram occidiſſet: petenti denegauit q̄obrem capta cītate & eu
rito occiſo. Iolem obtinuit. Huius. n. amore ardēs ea iubēte leonis ſpolium & clauam depoſuit. ſertis & un
guentis & purpura anuliſque uſus eſt & quod turpius. inter pediſſe q̄s amatæ iuuenis ſedēs pēſo ſuſcepto
uenit. Vnde in thebaide dicit Statius. Sic Lydia cōiunx Amphitrioniadē exutū horrentia terga pendere ſy
donios humeris ridebat amictus Et turbare colos & tympana rumpere dextra &c. Ve℞ tamē Oui. in ma
iori uolumine. & hic Sta. Nō Iolē Aetholam ſed omphalē lydiā fuiſſe q̄ illū colo nere iuſſerit. Sane poſſibi-
le ē utrunque uerū. cū multi fuerint Hercules. & ſic uariis apud uarias mulieres uarie potuit cōtigiſſe. Dū
āt tam illecebri teneretur amore memor deyanira muneris ſibi a Neſſo centauro olim conceſſi. Verū cre-
dens quod ille firmauerat moriens. Herculem in ſui concupiſcentiam reuocare uolēs. miſit illi clā cētauri
ueſtē. quā cū nō aduertēs iduiſſet. & circa uēationē laboraret. ſudore reſolutus ſanguis uenēatus p̄ poros
āpliatos calore in p̄cordia lapſus ē. eūque i dolorē adeo itollerabilē accēdit ut mori deliberaret & ɔſtructo
in oeta mōte rogo ſagittis & pharetra cōceſſis Philocteti Phyantis filio in eū cōſcēdit. icēdique iuſſit & ſic
feſſā aiam exulauit. hūc Sene. i tragœdia herculis oetei in cælū a Ioue ſuſceptū dicit. eique Iunōi nouercæ
cōciliato deſpōſatā hebē iuuētutis deā & Iunonis filiā aſſerit. Hom. uero in Odyſ. dicit eū ab ulyſſe apud i
feros cōuentū & multa locutū. dicit tñ non eū quem uidebat Vlyſſes herculē uerū eſſe ſed eius idolū: hic
inſuper quantū uiuens mortales fortitudine ſua fecit attonitos: tantū uel amplius mortuos decepit iſanos
Nā tāta ueneratōe ſui mētes iuaſit. ut p̄ excellētiſſimo numīe haberetur. Nec ſola hoc errore Græcia dece

pta est:sed romæ & orbi toto uenerabilis factus tẽplisstatuis:& sacris illi cõstitutis sanctissime imo stultissi-
me diuino cultu honoratus ẽ. Sed iã qd sibi fictões uelit aduertẽdũ est:& ante alia qd sonet herculis nomẽ
Dicebat ãt Leon. Herculẽ dici ab hera qđ est terra & cleos qđ est gloria:& sit hercules idẽ qđ gloriosus ĩ ter
ra. uel heracles ab heros & cleos:& sic gloriosus hercos. Paulus ãt dicebat herculẽ dici ab erix qđ est lis &
cleos gloria:& sic gloriosus litiũ. Rabanus ãt in libro de origine reꝝ dicit ꝙ cũ crederẽt Herculẽ deũ uirtu
tis eũ dici q̃si herẽcleos. qđ latine uirorũ fortium famã dicimus. Et scribit idẽ Rabãus a Sexto põpeio scribi
Herculẽ fuisse agricolã:Hunc tñ græci hiraclim uocãt. pp qđ nos Heracles nõ hercules dicere deberemus
Sed cũ sic dicatur antiquata consuetudine a latinis uidetur uitiũ excusari. Hoc tñ nomẽ hercules unius tan
tum hoĩs proprium fuisse reor:eius. s. q thebis ex Alcmena natus est cũ multoꝝ appellatiuum fuisse credat̃
nã Var. cũ. xliiii. hoĩes hercules cognominatos cõnumerasset. dicit oẽs q fecerũt fortiter hercules uocabã-
tur. hinc igitur est ꝙ legimus herculẽ:thyrinthium argiuum:thebanum. lybin & hmõi. Ex quo sumetur nõ
oẽs p̃scriptos labores unius hoĩs fuisse tm̃. sed plurium:quos quoniã abusio nominum miscũit:cui appro-
priari debeant de oĩbus nõ hẽtur:nec ẽt q̃ prius seu q̃ postea facta fuerit. & hinc uni tm̃ & mixtim dãtur her
culi:nec ex tot ĩpossibile secundum Pomp. unum fuisse agricolã. Nõ. n. solis nobilibus liberalis natura ẽ q̃
q̃ nobilium corpora fortũa faciat clariora. fuisse ãt prĩo Iphicleum genitũ:& ĩde alio coitu herculẽ:moꝝ &
opum diuersitas adinuenit. Nã cũ remissus hõ eẽt Iphicleus amphitriõĩ datus ẽ. & iõ prĩo genitus dictus qa
uĩ astrologis cõstellatio illa q̃ tunc erat dũ arbitrati sunt eum gigni potuisse cõueniẽs moribus suis & subse
quentis herculi:& in secundo genitus. & qa eẽt iniuriã ultor & religionũ atq; legũ ĩtroductor Ioui datus ẽ
filius. Ego ãt credo filiũ fuisse Amphitrionis:& eodẽ cõcubitu cũ Iphicleo genitũ esto mathematicorum p-
spicacitas neq̃at rõnem aliã cernere cur gemini fuerint moribus dispares p̃ter cõstellationum diuersitates.
Sic Esau & Iacob sic & alii plures ẽt æuo nostro fuere gemini:nõ diuersis tpibus:sed uno & eodẽ coitu con
cepti. ut arbitratur Augu. ubi de ciui. dei. & ĩpam diuersoꝝ opum rõnem nõdum satis nota ẽ. nisi deo dato
multa possint dici:q̃ forsitã uiderent̃ cõuenientia ueritati. triplicẽ ãt noctẽ cõceptiõĩ huius attributam puto
ab opibus humanis sumptum. nõ. n. adeo in breui tpe ædificia magna pficimus. sicuti paupum domuncu
las faceremus:& iõ q̃si sic natura circa pductionẽ magnoꝝ uiroꝝ & plurimũ ponat tpis & laboris ubi in p
ductione aliorum hoĩum nox una suffecisse uidetur. herculi q cæteros debebat excedere tres datæ sunt. Eũ
ãt Iunonẽ habuisse aduersam. iõ fictum credo:qa Eurysteus rex. q illi dñabatur:quẽ p Iunone regnorũ dea
possumus hic assumere:eũ forsan ob eius inclytã uirtutẽ suspectum hẽns. ne aliqd noui moliretur ĩ regno
cõtinuis in expeditiõĩbus semp amotum tẽuit:& sic illi ptãs regia aduersata ẽ. Labores herculi ascriptos iã
pluriũ fuisse dixius:& sic fictiões q̃rundã supra enucleatæ sunt. ubi his contigere q ex nũero talium crediti
sunt. Et nõnulli ẽt simplicẽ historiã referunt. & ob id ex multis pauci supsunt poetico uelamĩe tecti ad qđ au
ferẽdum ueniẽtes dicit Theodontius in q̃busdã græcoꝝ codicibus legisse. herculẽ amphitriõis fuisse filiũ:
& nõ Iouis & noctu ad cunas eius:atq; fratris geminos accessisse serpẽtes:ut existimatũ ẽ domesticos & la
ctis odore tractos:cuius auidi sunt:inuẽtumq; a pẽtibus herculẽ uigilãtẽ & ĩpauidũ illos. ut poterat mãibus
amouẽtẽ. qđ pmaximum fuit existimatum. & tãta ex hoc ĩfantis ĩdoles assumpta ẽ ut nõ solũ crederet̃ eũ fu
turũ mirabilẽ hoĩem. sed ẽt illũ dei filiũ arbitrari ĩsipidi cœpint. ex quo sibi locũ fecit fabula eũ. s. ex Ioue cõ-
ceptũ. quẽ ex uiro mulier hõesta ɔcepat. Secunda herculis gloria ẽ hydrã septicipitẽ occidisse cuius figmẽ
tĩ rõnẽ talẽ recitat Albericus. dicit. n. hydrã locũ fuisse aquã e diuersis locis euomẽtẽ. a qua citas & circunui
cina loca oĩa uastabãtur:cuius uno clauso meatu erumpebãt multi. qđ cũ uideret hercules loca multa ĩ cir
cuitu exussit:& sic aq̃ clausit meatus. Ego ãt arbitror aliquẽ strẽnuũ fuisse uiꝝ q auerterit aq̃s ex diuersis sca
turiginibus loca palustria atque fœtida faciẽtes:hoc pacto ut exq̃sito earum pricipio:illud ĩ ptẽ aliã uersum
paludẽ lerneã siccã liq̃rit:quã uocauere hydrã:qa moræ hydræ circunflecteret̃ & serpet ac ẽt hydros græce
aq̃ ẽ:& qa locus ubi ante palus siccus relictus ẽ:iõ hydrã finxere exustã. Euse. ãt in lib. tẽporum de hac hi-
dra aliter sentire Platonẽ dicit:quẽ ait asserere hydrã calidissimum fuisse sophistã. nã sophistarum mos ẽ:ni
si q̃s auertat adeo ppones suas tradere. ut uno soluto dubio multa cõsurgãt. Sed astutus phũs dimissis ac-
cessoriis ad ĩternitionẽ pricipalis cõatur. quo remoto cætera remouentur. Eũ acheloum supasse supra ubi
de acheloo scriptũ ẽ. & declaratio fictõis apposita. Similiter & anthei fabula ubi de ãtheo & de malis hespi
dũ:ubi de eisdẽ:Circa geriõis figmẽtum dicit Ser. Gerionẽ regẽ fuisse hispaniæ tricipitẽ seu trimẽbrẽ: sic
iõ existiatum qa tribus ĩsulis p̃fuerit hispaniæ adiacẽtibus balearibus. s. maiori & miori & ebuso. Bicipitẽ ẽt
canẽ habuisse dicit uolẽs ob hoc intelligi. qa & terrestri & nauali certamĩe plurimũ potuerit ad quẽ ait her
culẽ olla ferrea delatũ eũque supasse p ferreã ollã ĩtelligẽs fortẽ nauẽ & ere munitã:q̃ uectus hercules acces
sit ad eũ. Alii ãt eum dixere trianimẽ qđ rabãus ĩtelligit eum duos habuisse fratres adeo secum cõcordes ut
ĩ unoquoque eoꝝ sua & reliquoꝝ aĩæ ĩesse uiderẽtur. Iusti. ãt de eo sic ait ĩ alia pte hispaniæ:q̃ & ĩsulis cõstat
regnum penes Gerionẽ fuit. In hac tãta abuli lætitia ẽ:ut nisi abstinẽtia ĩterpolata sagina fuerit. pecora cor
rumpãtur. Inde dcta armẽta Geryõis. q̃ illis tpibus solæ opes habebãtur:tantæ famæ fuere. ut herculem ex
Asia prædæ magnitudine allexerint. porro Gerionẽ ipsum nõ triplicis naturæ. ut fabulæ fuisse ferunt. Sed
tres tante cõcordiæ extitisse. ut uno animo omnes regi uiderentur. nec bellum herculi sua sponte intulisse:
sed cum armenta sua rapi uidisset amissa bello repetisse. hæc Iustinus. De Caco Auẽtini fure supra: Vbi
de eodem dictum est. De leonibus duobus & Menalio apro quoniã historiographa credimus nil dicẽdum
superest:& de stymphalidis auibus:ubi de arpiis hẽtur. sic & de tauro ubi de Minoe rege:& de Diomede &
Busyride & columnis historiæ sunt. nec minus de Baltheo reginæ amazonidum:& de superatis centauris
etiã ubi de eis dictum est:& de Nesso cẽtauro & supatis Albione & Bergione. & de hesiona. de q̃bus omni

bus supra de eis singularis est sermo: delesse eũ troiã notissima historia ẽ:nec occidisse Laciniũ sonat aliud
q̃ latronis iteritũ.cælũ tolerasse humeris ĩproprie dictũ ẽ.ab atlãte qdẽ ea tẽpestate isigni astrologo doctus
eo seu uolẽte qescere:seu moriẽte ipse locũ eius tenuit:& laborẽ in docẽdo supcælestium corporũ cursus
subintrauit.Vulnerasse trisulco telo iunonẽ sapiẽtis describit opus nã diuitias & sublimes ptãtes prudẽs de
spicit & uilipẽdit triplici rõne.Sunt.n.tpalia ĩ regẽdo anxia:in seruãdo suspitionibus & curis plena: & statu
dubia & caduca.& sic trisulco telo uulnerat̃ ab hercule Iuno.Ad inferos ãt descẽdisse:& ditẽ ẽt uulnerasse:
illud idẽ sonat qđ de Iunone dictum cũ diuitiaꝶ deus sit Dites:q̃ totiẽs uulnerat̃ quotiẽs despiciuntur diui
tiæ:ut nõnullos fecisse philosophos legimus:eo ꝙ illas studiorũ arbitraret̃ hostes.Theseũ uero liberasse hi
storia potius ẽ q̃ fictio.de alcesta ad admetũ ab inferis reuocata dicit Fulgẽtius ꝙ cũ alcestæ pr̃ uolẽti eã in
cõiugẽ hãc legẽ apposuisset:ut duas dispares bestias apponeret curui.Admetus appollinis & herculis mũe
re leonẽ iũxit & apꝶ & sic accepit alcestã.dicit ergo admetũ & ĩ modũ mẽtis positũ & eũ admetũ dictũ:q̃si
quẽ adire poterit metus.hic alcestã ĩ cõiugẽ desiderat.Alcẽ ãt lingua attica ꝑsumptio dr̃ ergo mẽs ꝑsumpti
one sperãs sibi cõiungi duas feras suo curui iungit.i.suæ uitæ duas uirtutes adsciscit aĩ & corpis.Leonẽ ut
uirtutẽ aĩ & apꝶ ut uirtutẽ corpis.deniq̃ & appollinẽ & herculẽ sibi ꝓpiciat.i.uirtutẽ & uirtutẽ.Ergo ꝑsum
ptio semetipsã ad mortẽ ꝓ aĩa obiicit ut alcesta q̃ ꝑsumptionẽ:q̃uis ĩ ꝑiculo mortis deficiẽte uirtus ab infe
ris reuocat:ut hercules fecit.Ego ãt aliter sentio admetus aĩa rõnalis ẽ:cui tunc alcesta.i.uirtus:nã alce gre
ce uirtus ẽ latine.q̃ iungit̃ dũ a leõe & apro.i.ab appetitu irascibili & cõcupiscibili.Currus eius.i.uita q̃ cir-
cuitõibus cõsumat̃:trahit̃.i.agitat̃.Virtus.n.nõ ob aliud iungit̃:nisi ut ab ea passiões frenent̃.& sic ꝓ salute
aiæ aduersus passiões uirtus seipsã opponit.q̃ si aliq̃n fragilitate nr̃a succũbit a reuocata fortitudĩe releuat̃
De cerbero ad supos tracto supra ubi de Perithoo satis dictum ẽ.licum regẽ ab eo occisũ cũ reliq̃s ad histo
riã tẽdunt.Herculẽ ãt mortuum cõstat.ut scribit Euse.anno regni atrei & thiestis.lxiii.eo ꝙ ĩ morbũ pestilẽ
tẽ icidisset.& ob remedium doloꝶ se iecisset ĩ flãmas.& hic thabaus fuit hercules amphitriõis filius. morte
ãt functus ẽ anno ætatis suæ.lii.anno uero mundi.iiii.M.cccc.eũ in cælum trãsportatum dicunt eo ꝙ iter
alias cælestes imagĩes descriptus sit ab astrologis.qa & ipe fuit astrologus iuuẽtutẽ ãt sumpsisse ĩ cõiugẽ iõ
fictũ ẽ q̃tumcunq̃ qa peat corpus uiri egregii fama nomeq̃ eius ꝑpetuæ iũgitur iuuẽtuti Iunõi ãt ɔciliatus
iõ dr̃.qa q̃ hoiem exuit:nec a cõcupiscẽtia regnoꝶ.nec ab impante aliquo mortali amplius uexari põt.

De Oxea Creõtiade Tyriomacho & Diicoõte filiis Herculis. Cap.II.

o Xeas creõthiades tyriomachus & diicoões filii fuerunt herculis ex Megera filia creõtis thebani
ex q̃bus tres creõtiadẽ tyromachũ & diicoõta.Home.ĩ odyssea filios Herculis ex megera fuisse
dicit:& occisos ob eo ĩ reditum ab ĩferis post occisum lycum.Seneca ãt poeta ĩ tragœ.Her.furẽ
tis duos noĩat oxeã & creõtiadẽ & eos ab Her.redeunte interẽptos dicit:& iõ.iiii.posui de q̃bus
nil aliud compisse memini.

De Hythoneo Herculis filio. Cap.III.

h Ythoneus:ut placet Lactãtio filius fuit herculis ex Paphia:ex quo Statius.q̃ illũ ĩ bello thebão fa
uisse dicit Etheocli.sic ait.Ducit hythoneos & alcomena mineruæ agmina &c.Et alibi hythone
os & ipse supra aonia diuertis hythone.Hythone ãt ciuitas ẽ boetiæ in qua hic regnauit.alibi ãt
dicit Lactãtius.ꝙ Statius hic hythone mineruã cognoĩat ab oppido qđ in macedonia ẽ ubi anti
qua eius sedes est.

De Cromi Herculis filio: Cap.IIII.

c Romis Herculis fuit filius.ut Lactãtius testat̃.dicẽs.Cõstat cromim herculis fuisse filiũ & equos
habuisse thraces:quos hercules occiso Diomede abduxerat hũanis carnibus uesci cõsuetos. ue
rum Sta.huius rei assertor antiq̃or dicit.It cromis hyppodamusq̃ alter satus hercule magno.s.
cromis & paulo ĩfra.Mox Cromis hyppodamum mete iterioris ad orbẽ uiribus herculeis & to
to robore patris &c.hic cum Adrasto rege accessit in bellum thebanum.

De Agile herculis filio. Cap.V.

a Gilis ut placere uidetur Lactantio filius fuit herculis.cum dicat Tyrinthiam pubem intelligi de
beri eos:qui cum agile herculis filio in bello fuere thebano.

De hylo Herculis filio. Cap.VI.

h Ylus herculis & Deyaniræ fuit filius:ut testari uidetur Sene.poeta ĩ tragœdia herculis oethei ei-
dẽ loquẽte Deyanira.si uera pietas hylæ q̃renda ẽ tibi.iã perime matrẽ & paulopost. herculẽ eri
pui tibi.& post hæc ĩfra.Natus Alcide times &c.hic cum reliq̃s q̃ ex alcide mortuo supstities fue
re pulsi ab Euristeo rege Athenas ɔfugi & ibidẽ una cum eis teplum misericordiæ seu clementiæ
cõstruxit in testimonium auxilii sibi impensi ab atheniensibus & refugium in posterum deiectorum.

De Sardo herculis filio. Cap.VII.

s Ardus herculis fuit filius ut dicunt Rabanus & anselmus quẽ uolunt cum multitudine a Libya di
scessisse & insulã Sardiniæ occupasse.& q̃ Ichus uocabatur a græcis de suo noie Sardiniã nun-
cupasse.Solinus uero ubi de mirabilibus mundi dicit.eã a Thimeo sandaliothẽ dictã.& a chrysi
po Muniuiam & ꝙ Sardus hercule procreatus nomine mutato eam uocauit Sardiniam.

De Cyrno herculis filio. Cap.VIII.

c Yrnus herculis fuit filius ut placet Rabano:qui asserit ab eo insulã quam hodie Corsicam dicimus
habitatam primo.& cyrnum a suo nomine nuncupatam.

De Diodoro herculis filio qui genuit Sophonem. Cap.IX.

d Iodorus ut in li.antiq̃tatũ iudæoꝶ scribit Iosephus herculis fuit filius asserẽs Apherã & Iaphratem
filios abrahæ ex cethura ab hercule ĩ aphricã subsidiũ suscepisse.eiq̃ Elcheã filiã Iasiã dedisse ĩ cõiu

gem:& i psum ex ea suscepisse Diodorum:cuius Sophon fuit filius:& sic apparet hunc antiquissimũ fuisse Herculem qui Diodorum genuit.

De Sophone diodori filio. Cap. X.

s Ophon ut asserit Iosephus i libro antiqtatis iudaicæ:filius fuit Diodori.& regnauit i aphryca:atq; ut idem scribit Iosephus:barbari Libycæ regionis ab isto Sophone: Sophaci nominati sunt.

De Tlepolemo herculis filio. Cap. XI.

TLepolemus:ut in iliade placet homero:filius fuit herculis ex Astiochia quã rapuit ex Ephyri ciui tate Laconiæ qui grandis factus ut idem dicit Homerus occidit auunculum suum senem nomi- ne Lycemmonẽ Marte progeniem ducentẽ:& fabricatis nauibus cum multitudine gentium fra- tres fugiens & affines intrauit mare:& Rhodõ abiit:ibiq; imperauit Rhodiis.inde eũtibus græ cis in troianam expeditionem & ipse etiam uenit:ut satis patet p homerum in libro desuper dicto.

De Thessalo Herculis filio q̃ genuit phidippum & antiphum. Cap. XII.

t Hessalus ut in iliade dicit Homerus:filius fuit Herculis genuitque filios duos cũ quibus in Troia nam expeditionem cum græcis cæteris fuit in armis.

De Phidippo & Antipho Thessali filiis. Cap. XIII.

PHidippus & Antiphus Thessali fuere filii:de quibus in iliade sic ait Homerus.hos autẽ Phidip pusq; & Antyphus duxerũt Thessali filii duo Herculei regis.dicit Leõtius q; Herculei i carmie homeri appositum patronymicum est Thessali:& ideo Thessalum herculis dicit fuisse filiũ:hic quidem Phidippus & Antyphus patrem secuti cũ græcis apud Troiam fuere.

De Auentino Herculis filio. Cap. XIIII.

AVentinus fuit filius Herculis & Rheæ ut ostendit Virgilius ibi.Victorq; ostentat equos satus Hercule pulchro.Pulcher auentinus &cæ.Hic turno fauit aduersus æneã:& hunc dicit Theodõ tius esse quem Latinum uolunt ex Fauni filia susceptum.

De Thelepho herculis filio q̃ genuit eurypilũ & Cyparissum Cap. XV.

t Helephus ut dicit Lactan.filius fuit herculis ex Auge pcreatus:& ab ea cũ fuisset i syluis expositus acerua lactatus est.hic ut Leõtius asserit in lycia chirẽsibus iperauit:moriẽsq; duos filios dereliqt.

De Euripilo Thelephi filio. Cap. XVI.

EVrypilus fuit filius Thelephi ut in odyssea testatur Homerus dicens:Sed solum thelephidẽ in- terfecit ferro hercem Eurypilum:multiq; circum ipsum socii echitii interfecti fuerunt muliebriũ causa donorum.dicit Leõtius uineam auream a Ioue troio datam ob precium ganimedis rapti: quæ per succesionẽ deuenit ad Priamum:q cum audisset uirtutẽ Eurypili circa bellica misit eam matri eius:ut ipsa eum sibi auxiliarem mitteret:quæ dono suscepto statim misit ipse uero a Neoptolemo cũ multis ex chithiis:quibus post patrem imperauerat:occisus est apud troiam.

De Cyparisso Thelephi filio. Cap. XVII.

CYparissus:ut ait Lactan.filius fuit Thelephi.hunc dicit Seruius syluanus syluarũ deus amauit.q cum haberet mansuetissimam ceruam:eamq; summe diligeret illam syluanus inaduertenter oc- cidit:quamobrem Cyparissus summe dolens mortuus est.Syluanus autem illum in arborem sui nominis uertit.Huic fictioni conuenientia nominis & quia continue gemat dedere causam.

De Lydo & lamyro filiis Herculis q̃ lydus genuit Lanium. Cap. XVIII.

l Ydus & Lamyrus:ut Paulus asserit:filii fuere Herculis ex Iole Eurithi regis filia suscepti:ex qbus nil aliud q̃ nuda noĩa reliqsse uidet̃ antiqtas:præter q; ex Lydo Laniũ genitũ idẽ paulus affirmat.

De Lanio Lydi filio. Cap. XIX.

l Anius put pdictus asserit Paulus:Lydi fuit filius:ex q̃ matre uel qd egerit nil omnino retulit.

De Aeolo.xxxix.Iouis filio qui genuit Machareum:Canacem.Alcionẽ:Misenũ: Criteũ Salmo- neũ Iphiclũ.Sysiphum:Cephalum.& Athamantem: Cap. XX.

HErculis magnifici descripta ple superest ut de Aeolo rege uẽtoɋ̃ sermo fiat:quẽ Theodõtius.& post ipm Paulus aiunt Iouis fuisse filiũ.& Sergestæ filiæ Hyppotis troiãi:& sic uterinũ Acestis fra trẽ.Plyni.aũt in lib.naturalis hystoriæ dicit eũ cuiusdã Heleni filiũ fuisse:& uentoɋ̃ inuenisse rõ nem.hic tamen ut eidẽ placet:regnauit apud insulas:quæ sunt propinquæ Siciliæ Italiã uersus: quas quidã æolias ab hoc æolo:nõnulli Vulcanias a Vulcano olim earundẽ rege nũcupãt:quaɋ̃ potior Ly- paris est.hunc poetæ regẽ seu deũ uentoɋ̃ dicunt ex quo eius describens regiã. & officiũ Virg.dicit Aeoliã uenit.hic uasto rex æolus antro Luctãtes uẽtos tẽpestatesq; sonoras iperio pmit:ac uiclis & carcere frenat.Illi idignãtes &c.& ifra p octo uersus.attamẽ ipse æolus Virg.teste regnũ & uẽtoɋ̃ iperiũ a Iunõe tenere fatet̃ dicẽs.Tu mihi quodcũq; hoc regni tu septra Iouẽq; Cõcilias:tu das epulis accũbere diuũ:Nymboruq; facis tẽpestatũq; potẽtẽ &c.Præterea dicit Home.i Odys.cũ huic eẽnt filii.vi.& totidẽ filiæ:easq; masculis dedisset i cõiuges:ad eũ Vlyssẽ uagũ deuenisse eiq; æolũ uẽtos oẽs i corio bouis argẽtea cathena alligatos pter zephy rũ dedisse.Haɋ̃ fictionũ cãs tales nõnulli assignãt.Dicit.n.Solinus ubi de mirabilibus strõgilẽ unã ex isulis eẽ æoliis:& eã a solis ortu mime angulosam:& a cæteris liqdioribus differentẽ flãmis.cũ fere oẽs flãmas euo mant.qua ex cã fit q; ex eius fumo potissime icolæ psentiscunt:q nã flatus in triduo sint futuri.quo factũ est: ut æolus uentoɋ̃ crederet̃ deus:cũ asserat Paulus eũ nondũ aduertentibus aliis primũ fuisse q murmuratio nibus atq; motibus flãmaɋ̃ aliqdiu adeo cõsideratis ut dũ eas audiret:aut uideret:confestim qs uentus esset in ptibus illis futurus pdiceret:non aliter q̃ si ipsi emitẽdi esset iperiũ.& iõ huius erroneæ credulitatis cõua-

lescens fama sibi ab ignaris ĩpetrauit utuẽtoꝝ existimaret deus. Sunt tamẽ q uelint hac fictõe Virg. eũ subli mi in arce residẽtẽ rõnẽ eẽ sedẽ habẽtẽ in cerebro Vẽtos uero illecebres appetitus in antro humani pectoris tumultuantes qui ni rõne frænentur: in exitiale præcipitiũ deferant emittentẽ necesse est quinimmo nõ nũq̃ mundũ omnẽ lanient & discerpãt. Nouisse enim potuimus qd secutũ sit ex male laxata libidine Paridis. qd ex stolida ꝑsumptiõe Xerxis persarũ regis: quid ex ambitione marii: quid ex auaritia crassi & alioꝝ pluriũ. qd ex eis ĩ corio datis Vlyssi sentiẽdũ sit: supra ubi de Vlysse demõstratũ est. Tangit præterea Virg. artificio se naturalẽ uentoꝝ cãm. oriunt quippe in cauernis agente aeris motu: & exeuntes per aerẽ efferunt. & sic a Iunone regnũ tenere fate ur. i. ab aere absq; quo uentus creari nõ põt: & cũ se extollunt in altum: ioui conciliantur: inquantũ ꝓximiores regioni ignis efficiuntur. & mensis deoꝝ. i. superioꝝ corpoꝝ accumbũt: & per seuerante aeris dispositione congrua ad eos ꝓducendos: ipsi etiam perseuerant. Sunt insuper qui uolũt. xii. filios æoli. xii. uentos eẽ prout eos fore dicit Aristo. in metheuris: & ex his uolũt sex esse q suo spiritu hẽant agere ut terra ad ꝓducendũ fructũ uires emittat seu disponat. vi. uero qui illam ad suscipiendũ præparatã faciant: & sic agentes masculi: & quos patientes faciunt fœminæ.

De Machareo & Canace filiis Aeoli. Cap. XXI.

MAchareus & Canaces: ut in epistolis Ostendit Ouid. Aeoli fuere filii: & cũ se minus honeste amarent uterẽturq; cõsanguinitatis cõmoditate cõcepit ex Machareo Canaces & peperit filiũ: quẽ dũ clam e regia per nutricẽ emitteret ut aleretur: ĩfelix ĩfans se suo uagitu patefecit auo q filiorũ ĩcensus scelere iussit ĩnocuũ exponi canibus: & per satellitẽ Canaci gladiũ misit: ut eo pro meritis uteretur. qd ex ea secutũ sit: nescio. Machareus aũt aufugit. & sunt q uelint hunc Machareum: eum fuisse qui postea Apollinis delphici sacerdos factus in mortẽ Pyrrhi Achillis filii Horesti concessit assensum.

De Alcione filia Aeoli cõiugis Ceicis Cap. XXII.

ALciones filia fuit Aeoli: ut per Oui. patet dum dicit. Neue tuum fallax aĩum fiducia tangat: Quod socer Hyppotades tibi sit: qui carcere fortes Contineat uẽtos &c. Huic enim cõiunx fuit Ceix ex Trachinne Luciferi filius: de quibus ambobus & ĩfœlici eoꝝ casu ubi de Ceice dictum est.

De Miseno Aeoli filio. Cap. XXIII.

MIsenus Aeoli fuit filius ut ait Virg. Misenũ æolidẽ quo nõ præstãtior alter Aere ciere uiros: martẽq; accẽdere cantu. Et infra per. iii. uersus in qbus describit Virg. Hectore mortuo Aeneam secutus sit & cum die quadã cãtu certaret cũ diis a Tritone tractus sit: & demersus. nec post multum subdit eũ ab ænea sepultũ: & loco suo nomẽ ĩpositũ. Nũc quoniã simpliciter a Virgi. dicta uera nõ sunt: qd sit abscõditum aduertẽdum. Fingit ergo Misenum eoli filium: eo q fuit tubicen. nã tubæ sonus nil aliud est q̃ spiritus ꝑ fistulã ab ore emissus: sicuti & uẽtus ẽ aer ĩpulsus: & ꝑ terræ fistulas e cauernis emissus. & quia uentorũ æolus deus dicit: quasi eorũ auctor sit: a similitudine operis Misenus eius dicitur filius. Eũ aũt a Tritone Neptũni tubicina tractũ atq; demersũ in undas: sunt q credãt a Virgi. inuentum ad tegendã æneæ iniquitatẽ: quẽ sæpe pium uocat: eo q putent ipsũ apud lacũ auerni ab ipso Aenea sacrꝝ illud infaustũ inferis faciente occisum. sicuti Alpenor ĩ eodẽ loco occisus est: cũ nequeat illud ꝑfici absq; humano sanguine. Quod autem illi sepulchrum fecerit facile credi potest: ĩ præmium sublatæ uitæ. nec dubium qn apud Baias sit mons paruus: cui adhuc misenus nomen est. an illi sepulto homine datum sit: an potius a monte homini ut fictioni melius conueniret: nescio.

De Erictheo æoli filio qui genuit Esonẽ: Pheritam: Amicthaonẽ: & Alcymedontẽ. Cap. XXIIII.

Rictheus filius fuit Aeoli: ut in odyssea scribit Homerus. huic fuit cõiunx Tyro filia Salmonei re
e gis fratris sui: ex qua ipse suscepit Esonem: Pheritam: Alcymedontem: atq; Amicthaonem.

De Esone Ericthei filio qui genuit Iasonem & Polymiam. Cap. XXV.

ESon Ericthei fuit filius ex Tyro ut supra dictũ est: q cũ genuisset insignem Iasonem eo æui toti græciæ iuuenẽ: & is missus a Pelia in colchos: & inde uictor aureũ reportasset uellus: & Medeam Oethæ regis filiam sibi in cõiugem in Thessaliã deduxisset: ut Ouidi. asserit: ab eadem uirtute herbarũ cum senex esset iuuenis factus est: cuius fictionis talis potest esse sensus. Esoni. s. ex insperato reditu filii tam difficilis expeditionis gloriosi: tam grandis lætitia addita est ut ætas quæ tendebat in mortem: in ætatem retrocessisse floridam uideretur.

De Iasone Esonis filio qui genuit Thoantem: Euneum: Philomelum: & Plutum. Cap. XXVI.

IAson Esonis fuit filius: Ouidio teste: ex quo talis recitatur historia. Fuit Iasoni patruus Pelias rex Thessaliæ: cui oraculo iussum erat ut singulis annis Neptuno patri sacrificiũ exhiberet: ut ait Lactantius: dũq; cerneret eo celebrãte queq̃ nudo pede ad sacrum uenientẽ de ꝓximo se moriturũ sciret. cõtigit inde ut eo sacrũ faciente Iasonẽ festinãtem ad sacrũ in limo anauri fluminis calciamentũ alterius pedis liquisse: quod uidẽs Pelias filiis timens suasit Iasoni ut colchos iret aureũ uellus quæsiturus: eum non redituꝝ existimans: cũ audisset opus esse humanis uiribus insuperabile. qui expeditione assumpta fabricata est illi nauis longa ab Argo ĩ sinu pegaso. & argos ab auctore denominata. nobiles græciæ iuuenes fere omnes conuocauit: inter quos Hercules fuit fuere præterea Orpheus: Castor: Pollux: Zethus: Calais: Aliiq; plures splendidissimi genere & uirtute iuuenes: quos ob nobilitatẽ semideos appellat Statius ĩ thebaide dicẽs: Iam tũ prima cũ pube uirentẽ: Semideos iter pinus me thessala reges Duceret &c. Quia nomine nauis argonautæ appellati sunt: quibus cõgregatis ex sinu pegaseo nauẽ soluit: & inde secũdo urgente uento in lemnũ deductus est. Ibi autem cũ mulieres uiros omnes interfecissent suos uirorũ imperiũ aspernatæ: regnaretq; Isiphiles thoãtis olim regis filia: eis ut testat Statius superatis: Iason ab Isiphile

hospitio susceptus est & thalamo.tandē cum redargutus ab Hercule hysiphilē pregnantē liquisset:deuenit i Colchos.ubi cū florida iuuētute & formositate ualeret a Medea colchorū regis filia receptus est: cui cū clam se maritū futurū spopōdisset ab ea doctus ē quo pacto Aeripedes tauros & domare & iugo subigere posset: occidere draconē peruigilē:& eius dentes sulcis imittere.& ex dentibus surgentes armatos in pernitiē suam cōcurrere sineret:& hoc pacto qualiter illi ad aureū uellus iter peruiū esset:qui cū iuxta monita pegisset oia:i prædam deuenit optatā & ea sublata clam cum sociis & Medea fugā arripuit.Sane unum omnes nō tenuisse iter in reditu satis constat:cū Hercules & reliqui fere omnes ad propontidē & hellespontum uenisse legātur:cum Iasonem scribant omnes ueteres hyberi hostiū intrasse:& inde ad eam usq; partē deuenisse:in qua diuisus Hyster in adriaticū fertur:& eā itrasse & in adriaticū deuenisse:quod Aristo.ubi de mirabiliū auditu asserit dicens q eo ibi loca inauigabilia sint:Iasonem nauigabilia fecisse per cyaneas tendentē.Et ad probationem huius itineris dicit quia loca illa per quæ Iasonem iter fecisse traditur admirādorū plena & crebra per eadē a Iasone altaria iueniri cōposita:& in una adriatici maris insula dianæ tēplū a medea dedicatū.Præterea & oppidū Pola qd' i nostrū usq; æuū pseuerat a Colchis colonis primo habitatū.Hæc meo iudicio nauigatione nō probant:imo potius possent firmare:quæ alii arbitrātur:Iasonē.s.qdiu potuerit naui peregisse iter.inde obstātibus nauigationi mōtibus portantibus sociis nauem humeris superasse montes & hystrum cisalpinum deuenisse flumen:aras & altaria q æ narrantur peragrādo fecisse.Sed quodcunq; tenuerit iter: constat aureo cum uellere in patriā remeasse:& illud ut Lactātius dicit Creonti corynthiorū regi detulisse.Is autē cū ex Medea duos suscepisset filios:eiusq; opera iunior factus Eson:& a filiabus trucidatus pelias:seu criminū enormitate:seu alia ex causa fecerit:eā repudiauit.& ut dicit Lactan.Glaucē assumpsit uxorē.Seneca uero poeta in tragœdia Medeæ eum assumpsisse Creusam Creontis regis corynthiorū filiā ostendit.Ob quam indignationē cum maleficiis Medeæ regiam & nouam coniugē:ut asserit Seneca uidisset exustā:ab eadē oculis suis uidit quos ex ea susceperat filios gladio laniari:& hic subsequi potest qd' Lactātius asserit:eū Glaucē accepisse.Tandem cum ob suum crimē Medea:quæ ab Egeo i cōiugē suscepta fuerat aufugisset ab eo:iterū a Iasone Thessalia pulso ut aiunt suscepta est.& cū ea Colchos iterū trāsfretauit:oetamq; senem Medeæ patrē regno pulsum reduxit in regnū:& multa insup per Asiā egit magnifica in tantū ut ibidē dei ritu coleret:& suo nomini tēpla constituerētur plurima.Quæ postea Alexādri Macedonis iussu forsan eius gloriæ iuidētis demolita sunt.qualis tamē illi fuerit finis aut ubi legisse nō memini.Huius historiæ tam succinctæ recitatæ:quædā sunt poetica fictiōe uelata:que si possumus aperiēda sunt. Legitur enim primo tauros æneos habētes pedes:efflātes naribus ignes domuisse:Quos ego reor regni colchorū proceres insupabiles uiribus elatiq; spiritus fuisse:quos non bello sed oratione ac circūuentionibus supatos puto:& in suā Medeæq; sententiā tractos populares ad seditionē disposuisse.& cæso per fraudē dracōe puigili.i.præfecto custodiæ regni:& ob eius mortē qsi seminatis dētibus.i.dissensionū causis aduersū seipsos armarent Colchi. & in bellū pseuerantes adeo fatigarent ut demum a Iasone subigerent facile atq; diuitiis nudarent & aureo uellere.i.grege habente pretiosissimū uellus.Hūc arbitrat Plynius primū fuisse qui lōga naui nauigauerit.

De Thoante & Euneo Iasonis filiis. Cap. XXVII.

Thoas & Euneus filii fuere Iasonis ex hysiphile ut satis patet per Statiū i thebaide. Creditū qppe est eā prægnātē ex Iasone ad colchos eūte remāsisse & ut cōprehēdi potest cū gemellos peperisset nec fas eēt apud lemniades masculos alere:eā illos alēdos alibi transmisisset:& dū ob detectum seruati pr̄is facinus regno pulsa fuisset & a piratis capta atq; Lycurgo regi nemeo uēdita aut tanq̄ serua tradita nunquā postea illos uidit .qui cū adoleuissent & cū Adrasto rege in thebanū bellū irent: audirentq; eā in sylua Nemea casus recitātem suos Adrasto:illam eluestigio matrē cognouerunt: & iræ lycurgi regis ob male seruatū Opheltē filiū eā surripuerunt.Quid aūt ex eis postea actū sit mihi incertū est.

De Philomelo Iasonis filio qui genuit Plutum. Cap. XXVIII

Philomelus:ut scribit Rabanus in libro de originibus rerum:filius fuit Iasonis. nec de eo habet aliud nisi quia Plutum genuit.

De Pluto Philomeli filio qui genuit Pareantem. Cap. XXIX.

Plutus:ut scribit Isido.ubi de æthi.filius fuit Philomeli:de quo nil aliud nisi qa genuit pareantē.

De Pareante filio Pluti. Cap. XXX.

Pareantes filius fuit Pluti:ut scribit Isidorus ubi supra:q ibidem ait eū Paron insulam tenuisse: eāq; & eius oppidum Paron de suo noīe nuncupasse cum primo Minoia uocaretur.

De Polymilia Esonis filio. Cap. XXXI.

Polymilias:ut Leontius asserit filius fuit Esonis:qui Leontius dicit Esoni præter hūc nullū fuisse filium. Verū ego plus fidei antiquatæ famæ exhibeo:qua habemus Iasonē Esonis fuisse filium q̄ auctori nouo. Tamen possibile est Iasonem fuisse bynomium.

De Alcimedonte Ericthei filio q genuit Epitropū. Cap. XXXII.

Alcimedontem filium fuisse Ericthei Leontius dicit asserens a Pherecide recitari ab Alcimedōte moriente Epitropū paruum filium suum Pelyæ fratri derelictum:quem cum mater Chironi nutriendum dedisset grandis a Pelia colchos missus est.

De Epitropo Alcimedontis filio. Cap. XXXIII.

Epitropus secundū Leontiū:filius fuit Alcimedontis q ut refert pherecides:a mr̄e Chironi cētauro alendus traditus est:& cum adoleuisset in patriam rediens pelyæ patruo paternā petiit hæreditatem:a quo colchos missus est uellus aureum quæsiturus.

De Pherita Crithei filio. Cap. XXXIIII.

p Herita filius fuit Crithei ex tyro susceptus:ut in Odyssea testatur Homerus.

De Amicthaone Crithei filio q genuit Melampũ & Biantẽ. Cap. XXXV.

a Micthaon ut in Odyssea Homeri legit:Crithei fuit filius ex Tyro susceptus.hũc Home.dicit bellicosissimũ fuisse hoiem:neq; de eo amplius nisi q Melampũ genuit & biantem.

De Melampo Amicthaonis filio q genuit Theodamantẽ. Cap. XXXVI.

MElampus olim augur igens filius fuit Amicthaonis:ut in thebaide testatur Stati.ibi.Sacra mouere deũ solers tibi cura futuri.& ifra p octo uersus.Scribit aũt Lactan.hũc filias Prœti regis ab insania curasse:ut supra de prœto.& sic unã ex eis in cõiugẽ & regni portionem cõsecutus est:fuit qppe Melãpus iste herbariæ artis puissimus ut ueteres tradidere & Theodamantẽ filiũ supstitem reliquit.

De Theodomante filio Melampi. Cap. XXXVII.

t Heodamas filius fuit Melãpi Statio teste q dicit.Insignẽ fama sanctoq; Melãpode cretũ Theodamãta uolũt &c.Fuit iste Theodamas augur egregius adeo ut absorto terræ hiatu Amphiarao apd Thebas Adrastus & reliq principes q secũ Thebas obsidebãt eũ absorti loco substituerunt.

De Biane seu Bya Amicthaonis filio qui genuit Manthionẽ & Anthiphatẽ. Cap. XXXVIII.

b Ias Amicthaonis fuit filius:ut Theodõtius dicit:ex quo Home.hystoriã refert qliter Pyro Nelei filia nupta sit quæ qd supra ubi de Pyro scribit plene:nec de eo aliud legit nisi q cũ coniuge habitauerit apud Pylũ Nelei ciuitatẽ:& q ex ea susceperit duos filios Manthionẽ & Antiphatem.

De Manthione Biantis filio:q genuit Clitonem & Polyphidẽ. Cap. XXXIX.

m Anthion ut in Odyssea scribit Homerus filius fuit Biãtis ex Pyro.nec ex eo aliud refert nisi q genuit Clitonem & Polyphidem.

De Clitone Manthionis filio. Cap. XL.

CLiton manthionis fuit filius:ut in odyssea testatur Homerus ubi dicit:q cum esset forma & decore conspicuus eum ab aurora raptũ nec ultra usquam comparuisse:dicit tamen Barlaam hunc ad orientales partes abiisse & ibidem de reditu in patriã non curans quibusdam populis imperasse:& ob id fictum eum ab aurora raptum.

De Polyphide Manthionis filio:q genuit Theoclimenem. Cap. XLI.

p Olyphides filius fuit Manthionis ut Homerus dicit in odyssea ubi eum egregiũ fuisse uatẽ asserit:& Amphiarao in bello thebano ab hiatu terræ absorto substitutũ ab argiuis:ubi Statius Amphiarao suffectum dicit Theodamantem Melampi filium:hic Theoclimenem genuit.

De Theoclimene Polyphidis filio. Cap. XLII.

t Heoclimenes:ut i odyssea placet Homero:filius fuit Polyphidis & cũ moraretur in Argo ciuitate & haberet augur insignis:ibi hominẽ interfecit:ob quã causam cũ inde discessisset & in Pylõ ciuitatem uenisset ex inde cum Thelemaco filio Vlyssis abiit in Ithacam.

De Antiphate Biantis filio qui genuit Oicleum. Cap. XLIII.

a Ntiphates.ut asserit Homerus i odyssea:filius fuit Biæ ex Pyro cõiuge susceptus.nec ex eo aliud habetur nisi q genuit Oicleum.

De Oicleo Antiphatis filio qui genuit Amphiaraum. Cap. XLIIII.

o Icleus eodem Homero teste filius fuit Antiphatis & Amphiaraum uatem genuit:quem nõnulli Lyncei regis argiuorũ ex Hypermestra filium fuisse arbitrantur.

De Amphiarao filio Oiclei q genuit Almeonẽ:Amphilocum & Catillũ. Cap. XLV.

AMphiaraus:qcquid alii dicãt:Oiclei fuit filius:ut i odyssea testat Hom.& Statius i thebaide dicẽs Tandẽ prorũpere ad actus oiclides &c.Hic aũt inter cæteros augures ueteres clarior habetur.q cũ Adrastus argiuus rex bellũ aduersus Thebanos initurus eẽt:montem unã cũ melãpo uisurus qd futuru eẽt argiuis si bellũ aduersus Thebanos assumeret ascẽdit:& cũ iter alia uidisset se si in bellũ iret:nõ reditu i patriã:latebras petiit:& Eriphile cõiugi suæ:ex qua iã quosdã susceperat filios: tantum tanq fidissimæ latebras suas patefecit.Sane cũ instaret argiui pricipes:ut i thebanos iret:eũq solũ pquireret: nec iuenire possent:cõtigit ut Eriphile argiæ filiæ adrasti cõiugis Pollynicis uideret monile:qd olim Vulcanus Hermioni priuignæ suæ & coniugi Cadmi dono dederat:& illud desideraret:& inde cũ argia in cõpositionẽ ueniẽs:monili suscepto Amphiaraũ patefecit:ut i thebaide plenius scribit Statius.Sic igit amphiaraus cõiugis fraude detectus cũ aliis argiuorũ pricipibus nõ rediturus iuit i bellũ:in quo dũ die quadã armis & curru isignis prœliũ itrasset atq; acriter i thebanos pugnaret:repẽte terræ motu facto ingẽti:& ea i parte in q cõsistebat uoragine telluris patefacta absortus est cũ maxima supstitũ pturbatione.Hũc Statius armatum uiuumq; in cõspectu ditis descẽdisse describit:& poetico more multa porasse dicit:quæ ad ppositũ nil afferũt Fuit tamẽ ea tẽpestate tãta ueteribus cæcitas:ut quẽ dei iudicio a terra absorptũ cernerẽt:amicũ dei:imo deũ etiã existimarẽt:eiq; ea i parte i qua absorptũ nouerãt tanq deo tẽplũ cõstruerẽt & aras dicarẽt & sacra cõficerent:& ritu dei illũ colerẽt.Huius ãt iuentũ in libro naturalis historiæ dicit Ply.fuisse ignispicã:qd utrũ credã nescio.memini ãt legisse apud chaldæos Nẽbroth opus fuisse q p multa sæcula præcessit Amphyaraũ.

De Almeone Amphiarai filio. Cap. XLVI.

ALmeon amphiarai uatis & Eriphiles fuit filius.huic amphiaraus in bellũ ire coactus nequitiam in se Eriphiles aperuit:eiq; futuræ mortis suæ uindictã reliquit:qui defuncto patre memor præcepti tempore sumpto ut paternam pietatem seruaret:in matrẽ impius factus ẽ: eamq; peremit.

De Amphilocho amphiarai filio. Cap. XLVII.

a Mphilochus ut i odyssea dicit Hom. filius fuit amphiarai ex eryphile susceptus: nec d eo legi ãplius.

De Catillo amphiarai filio q genuit Tyburtinũ Catillũ & Coracen. Cap. XLVIII

C Atillus: ut ait Solinus i libro mirabiliũ: filius fuit amphiarai: de quo sic scribit. Catillus enim am phiarai filius post prodigialẽ patris apud Thebas interitum odelaui iussu cum omni foetu uersa crum missus tres liberos in Italia ꝓcreauit: Tyburtum: Coracẽ & Catillum: qui depulsis ex op pido siciliæ ueteribus ſ ficanis a noie Tyburti fratris natu m aximi urbẽ uocaueiũt. hec ille.

De Tyburtino seu Tyburto Catilli filio. Cap. XLIX.

T Yburtinus seu Tyburtus filius fuit Catilli secũdũ Solinum: & ab eo quia natu maior esset: tybur ciuitas a fratribus denominata est. Plynius autem ubi de naturali historia dicit. tyburtes multo an te Romam originem habuisse & apud eos dicit extare tres ilices tyburtino eorum conditore ue tustiores apud quas inauguratus traditur. tradunt autem eum. s. Tyburtinum filium fuisse Am phiarai qui apud thebas obiit una ætate ante iliacum bellum.

De Catillo Catilli filio. Cap. L.

c Atillus Catilli filii Amphiarai fuit filius: ut asserit Solinus ubi supra: Qui sicut Cato facit testimo nium Archas fuit: & classis Euandri præfectus & tyburis conditor.

De Corace primi Catilli filio. Cap. LI.

C Orax (ut solinus de mirabilibus mundi dicit) filius fuit Catilli: eius. s. qui filius fuit amphiarai & una cum Tyburtino: & catillo fratribus urbem cepere Siculorum haud longe a Roma: quam ut supra dictum est: a Tyburtino fratre maiore Tyburim uocauerunt.

De Salmoneo Aeoli filio qui genuit Tyro. Cap. LII.

S Almoneus: ut dicit Lactan. filius fuit æoli: & apud Elydẽ regnauit: homo ĩsolẽs & ĩportabilis. q cũ nõ eẽt regia sublimitate cõtentus: conatus ẽ se deũ eẽ suis ostẽdere: & fabricato æneo põte i subli mi adeo ut elydis partẽ desup tegeret super eo currus agitari faciebat: q tam suo strepitu q̃ pontis ærei sonoritate i tam grandẽ sonũ ueniebat ut tonitruũ uideret: qd cũ ex ĩprouiso faceret ad istar tonitrui subditos exterebat. Præterea ex excelso ignitis facibus in similitudinẽ fulminũ iaculabat̃ stantibus satellitibus eius intentis ut fulminatus qlibet: si face iniecta non periret: gladiis iussu suo occideretur: & hac fatuitate se Iouem fulminantẽ arbitrari uolebat. Verũ deus uesaniã hanc non diu passus est: qnimo eũ uero fulmine pcussum deiecit ad iferos: ut ait Virgilius. Vidi & crudeles dantem Salmonea pœnas. Dũ flãmas Iouis & sonitus imitat̃ olympi &c. Huic tantum unica filia Tyro supstes fuit.

De Tyro filia Salmonei. Cap. LIII.

T Yro ut in odyssea placet Home. filia fuit Salmõei regis Elydis & ex ea iuxta Enipheũ fluuium Neptũnus transformatus i speciẽ eiusdẽ flumis illã oppressisset: duos suscepit filiqs Neleũ & pe liã: ut supra de eis dictũ ẽ: q postea nupsit Critheo filio æoli & ei peperit Esonẽ: Pheritã & Ami thaonem.

De Iphiclo filio æoli qui genuit Podarcem. Cap. LIIII.

I Phiclus ut ait Lactan. æoli fuit filius: & cũ potens esset: boues Tyro filiæ Salmonei & matris Ne lei: qui Neleo debebãtur surripuit atq; detinuit: donec Biantis generi nelei: aut Melampi augu ris fratris sui opere restitueret. Nam hic est: qui cum nõ posset filios procreare: habuit a Melãpo seu a Bya: ut serpẽtis uenenum potaret quo potato cõfestim Codarcẽ genuit. Dicit Leõtius uene num serpẽtis herbã esse: ex qua si gustauerit serpẽs l ico moriet̃: sterilibus ãt confert.

De Podarce filio Iphiclei. Cap. LV.

p Odarces: ut Lactantius asserit: Iphiclei fuit filius: nec de eo aliquid plus habemus.

De Sisypho Aeoli filio qui genuit Glaucum & creontem. Cap. LVI.

S Isyphus æoli fuit filius: ut satis p Ouidiũ patet dicentẽ. Redit ubi æolidẽ saxum graue Sisyphon urget &c. & Horati. i Odis dicit Sisyphus æolides &c. Vbi aduertẽdũ Sisyphos fuisse duos: & sic æolos de necessitate fuisse plures: q̃q duos tãtũ fuisse dicat Lactan. Sed prio de Sisyphis uidea mus. Sisyphus primus cõtẽporaneus fuit Danao argiuoꝝ regi: seu saltẽ Lynceo ægisti filio: q Da nao successit i regno. nã utrũq; testat̃ Euseb. i li. tẽpo. Dicit. n. eũ ephyrã ciuitatẽ: quã postea Corynthus Ho restis filius a se Corynthũ appellauit Danao regnãte cõdidisse ãno. s. mũdi. iii. M. dcc. xxix. nec multo post dicit scdm alios eũ. s. Sisyphũ cõdidisse eã Ephyrã ãno. xv. regni Lyncei: q fuit ãnus mũdi. iii. M. cc. xciiii. & hic Corynthioꝝ rex dictus est. i. Ephyræ. nã q Corynthioꝝ reges dicti sũt: lõge postea iceperunt. s. circa ãnũ mũdi. iiii. M. c. regnãte latinis Aenea Syluio & Atheniẽsibus Melanthone pr̃e Codri: & fuit rex eoꝝ primus Aletius. & sic iste eius æoli fuit filius: cuius & critheus & Salmoneus & Iphicleus & alii hoꝝ cõtemporanei. & huius fuit cõiunx Meropes filia Atlantis de quo Ouid. Septima mortali Merope tibi Sisyphe nupsit. Et huius fuere filii q sequunt̃ Glaucus & Creon. Fuit & alter Sisyphus: & hic æoli pariter filius. & de hoc supe riores auctoritates testantur potius q̃ de quo dictũ est: & hic ægeo Athenis regnante fuit. Nã ut dicit Lactã. cũ inter duo maria. s. ioniũ & ægeũ montẽ positũ: q Isthmos dictus ẽ: Sisyphus crudeli latrocinio occupasset: hac pœna mortaliũ pascebat̃: ut hoies prægrauans igenti saxo necaret. Seruius uero dicit. q; cũ transeũtes ce pisset resides in scopulo ad lauandos sibi pedes aduocabat: ite tos officio calce illos ex prærupto præcipitabat in mare. Hũc aũt dicit Home. morã traxisse in Ephyra ciuitate argiuoꝝ: quæ postea corynthus dicta. Alii in super dicunt q; hic secretarius fuerit deoꝝ. & quia secreta mortalibus reuelasset: apud iferos dãnatus est: hac pœna ut semper saxũ igentis ponderis euoluat: ut ait Ouid. Aut petis aut urges ruituꝝ sisyphe saxũ &c. hũc

Theseus ut supra ubi de eo scripsimus:occidit:q si filius æoli fuit:eē nō potuit eius æoli cuius supior fuit Sisyphus:qui longe fuit antiquior. Nec potuit eē æoli regnantis apud Lyparā:cū hic iam mortuus esset anteq̄ ille nasceretur.& sic uidetur tres fuisse æolos:quos idifferenter poetæ uentorū deos seu omnes unū uentorū deum nominant:huius Sisyphi sunt qui credant Vlyssem fuisse filiū:ut ubi de eo dictū ē.Saxū aūt sursum deducere & demū ad inferiora dimittere:dicit Macro.super somnio Scipionis itelligi debere eum iefficacibus laboriosisꝗ conatibus uitā terere:quod profecto prædonum est.

De Glauco filio Sisyphi q genuit Bellerophontē. Cap. LVII.

Laucus ut in Iliade ait Home.filius fuit Sisyphi regis Ephyræ.nā in persona Glauci huius glauci nepotis aduersus Diomedē pugnātis apud Troiā oēm Genealogiā eiusdē Glauci describit ut sequit.

De Bellerophōte Glauci filio q genuit Laodamiā Isandrū & Hyppolochū. Cap. LVIII.

Bellerophon ut in prædicta Glauci orone ad Diomedē:filius fuit Glauci prædicti.Fuit eqdē Bellerophon iste iuuenis inclyto decore cōspicuus & isignis:uirtutis eximiæ. Hunc regem Ephyræ fuisse dicit Homerus:qui a Prito rege argiuoꝝ regno priuatus:apud eū eo iubente diuertit. Cuius uxor Anthia seu secundū Lactantiū Stenobes formositate eius capta in suā cōpellauit libidinem:renuentemꝗ:quod ei uim uoluisset inferre Prito accusauit. Qui indignatus cū noluisset occidere eū: lrīs in quibus iubebatur occidi:Ariobati socero suo deferendas tradidit illi. Bellerophon autem in Lyciam ueniens ab Ariobato ut moreretur ad occidendam Chymæram missus est.Erāt enim Chymæra mōstrū: ut ubi supra de ea dictū est.Bellerophon aūt equo pegaso sumpto euolauit ad illā atꝗ occidit. Inde cū eēt Ariobati aduersus solimissos bellū:de uirtute Bellerophontis confidens:illū misit i pugnā:Qui æque solimissos expugnauit atꝗ fugauit. Tertio aduersus Amazonas isultātes in eū:arma arripi iussit.Bellerophon āt superatas in terminos redire coegit.quæ cū uidisset rex eius misertus est:& Achimenē filiā suā Anthiæ sororem ut dicit Lactan.dedit in coniugem cū parte regni:ex qua ipse suscepit Isandrum Hyppolochū & Laodamiā Stenobes aūt seu Anthia cū rescisset eū a patre honoratū seipsam iteremit.Et ut placet Seruio:ob hoc crimen Priti filiæ in insaniā deuenere:Ex eo uero qđ hic fictum est:sic sentit Fulgētius. Dicit.n.Bellerophontē quasi bulefertinta:qđ nos latine sapiētiæ cōsultorē dicimus:qui libidinē spernit:idest anthiam. Anthion.n. græcæ contrarium latine dicitur.quæ anthia Priti cōiunx est:qa pritos pamphilia lingua sordidus dicitur:& cuius uxor libido nisi sordidi est?& bona cōsultatio:idest bellerophon qualē equū sedet nisi pegasum?quasi pegasion.i.fontē æternum.Sapiētia enim bonæ cōsultationis æternus fons est.ideo pēnatus quia mundi naturam uniuersam celeri cogitationum theoria collustrat.Præterea Bellerophon chimæram occidit. Chimæra enim quasi chimæron:idest fluctuatio amoris quā tricipitē dicit Fulgē.& ideo tricipitē:quia tres amoris sint actus:hoc est incipe:perficere:& finire. Dum.n.amor nouiter uenit:ut leo feraliter iuadit.ꝙ capra in medio sit:uel fingatur:perfectio libidinis est ea uidelicet causa ꝙ animal sit in libidinem ualde pronū.At uero ꝙ postremo draco dicitur.qa post perfectionē uulnus det pœnitentiæ uenenūꝗ peccati &c.Sed quicqd dicat Fulgentius:hoc habet historia:chimærā montē esse Lyciæ in summitate flāmas euomens. Demū leones paululū inferius inde alens:& postremo in radicibus serpentū abundans.quæ cū illū redderēt inhabitabilē. & circūadiacentibus noxiū.Bellerophon ut alibi dictum ē:his nociuis sublatis habitabilē reddidit.Præterea uidetur placere Plyn.in lib. naturalis historiæ ab hoc primo equo uehi compertum.

De Laodamia Bellerophontis filia & sarpedonis matre. Cap. LIX.

Aodamia filia fuit Bellerophontis & Achimenis coniugis eius.hæc autem cum uirgo formosa eēt Ioui placuit:q cū ea cōcubuit:& ut dicit Home.ex ea Sarpedonē pepit:q postea rex Lyciæ fuit.

De Isandro Bellerophōtis filio. Cap. LX.

Sander:ut Home.scribit in iliade:filius fuit Bellerophōtis & Achimenis.& cū eēt bellū inter lycios & Solimissos aduersus solimissos acriter pugnās occisus est.

De Hyppolocho Bellerophontis filio:qui genuit Glaucū. Cap. LXI.

Yppolochus ut supra dicit Hom. Bellerophōtis fuit filius ex quo nil aliud recitat nisiꝗ Glaucum genuerit.

De Glauco Hyppolochi filio. Cap. LXII.

Glaucus Hyppolochi fuit filius ut ipsemet in iliade interroganti Diomedi dicit. Nam cū iste troianis uenisset adiutor: die una aliquādiu aduersus diomedē pugnasset cū eo tādē in colloquium uenit & inter alia qualiter a Sisypho per Glaucum:& per Bellerophōtem & Hyppolochum natus sit:recitauit:ob quam recitationem memor factus Diomedes ueteris amicitiæ prædecessorū suorū secum conuenit:ne amplius inuicem pugnam inirent.& hincinde datis sumptisꝗ muneribus discesserunt:iste tamen Glaucus in prœlio postea occisus est.

De Creonte Sisyphi filio q genuit Creusam. Cap. LXIII.

Creō rex fuit corithioꝝ & Sisyphi filius:ut Medeæ uerbis i tragœdia eiusdē Seneca poeta demōstrat dicēs. Nō ueīat unq̄ tā malus miseris dies. Qui ꝓle fœda misceat ꝓlē iclytā Phœbi nepotes sisyphi nepotibus &c. Credo hic itelligi creontē hūc sisyphi latrōis fuisse filiū:& ob id Medæa tāq̄ ex turpi gñe ꝓcreatos sisyphi nepotes hic respuit filiis suis cōsanguineos futuros.

De Creusa creontis filia desponsata Iasoni. Cap. LXIIII.

Reusa ut satis ꝓximo supra patet filia fuit Creōtis corynthiorum regis:& desponsata Iasoni.quā obrem indignata Medea cātaminibus suis ignem inextinguibilē scrineolo iclusit:illudꝗ firmatum tanq̄ iocale aliquod ad eius gratiam filiis promerendam eidem creusæ ꝑ filios paruulos misit:quæ cum uisura quid muneris mitteretur scrineolum aperuisset:euolauit ex illo ignis confe-

stim:qui creusam regiamq; creontis exussit omnē:cum iam Medeæ filii præmonitu discessissent.

De Cephalo Aeoli filio qui genuit Hesperum. Cap. LXV.

Ephalus Aeoli fuit filius:ut de eo loquens carmen sonat Ouidii ubi dicit. Aspicit æolidem igno ta ex arbore factam &c. Huic fuit uxor Pocris Ericthei regis filia. Eam tamen dicit Seruius Hy phili fuisse filium. fuit & hic ab aurora dilectus. quæ ut dicit Seruius: illi dedit canem uocatum Lelapam:& hastilia duo oia quæ uellet contingentia:eo q uenationibus delectaretur:cui cū eius postularet amplexus:respondit Cephalus se iusiurandum habere cum coniuge mutuæ castitatis: Cui auro ra castimoniam Pocris quæso transformatus experiaris. Qui cum se mercatorem finxisset & munera ingē tia promisisset:eam in suum desiderium flexit:& turbatus se maritum confessus est. Ouidius uero dicit q cū Aurora Cephali uteretur amplexu. & hic nil præter Pocrim amaret ab Aurora indignante dictum. Siste tu as ingrate quærelas Pocrim habe dixit:q si mea prouida mens est:Non habuisse uoles &cæ. Quibus audi tis cœpit Cephalus de pudicitia cōiugis suspicari & experturus in mercatorem se transtulit:domum ueniēs suam cum omnia castitati congruentia cerneret a cœptis desistere uoluit. Tandem pseuerās in proposito mu neribus pactus est eius concubitum:quo facto se Cephalum demonstrauit. Pocris autem criminis conscia erubescens in syluas abiit & adhæsit Dianæ:cœpitq; una cum ea uenari:cui Diana canem dedit:& iaculū. Porro cum precibus ad se reuocasset Cephalus ab ea canem & iaculum habuit. Ipse autem uenationibus ua cans more solito feruescente sole secedebat in umbras:auram refrigerii causa cantu uocans. Rusticus autem quidam nympham uocari putās pocri retulit:quæ zelo percita:ut uideret quæ nam eēt quæ uocata accede ret inter uirgulta uallis se abscondit. Et cum audisset cephalum blanda uoce Auram uocantē:mouit se pau lulum:ut uideret qd' uidisse noluisset. Cephalus uiso uirgultorum motu:feram ratus iniecit iaculū & inaduer tens uulnerauit uxorem. quæ ulnis eius suscepta:orans ne Aura loco sui duceret uxor a cephalo expirauit. Anselmus aūt uidetur credere hanc aurā fuisse fœminā:& scribit cephalum ex ea suscepisse filium Hesperū: qd' & Theodotius arbitratur:& sic erit historia & non fictio qd' narratur.

De Hespero Cephali filio. Cap. LXVI.

h Esperus alter a supiori filius fuit Cephali & auræ seu auroræ:ut dicit Anselmus:ubi de imagine mundi. de quo nomine excepto nil aliud reperitur.

De Athamante Aeoli filio qui genuit Prixum Hellem Learcum & melicertem. Cap. LXVII.

Thamas rex filius fuit Aeoli:ut satis per Ouidium patet:ex quo talem historiam Seruius refert. Dicit enim q Athamas habuit Neiphilem uxorem:ex qua suscepit Phrixum:& Hellem. Verum cum insania liberi patris concitata in siluas abiisset:Athamas filius eius Inoem Cadmi filiam su perinduxit nouercam. Quæ uti nouercarum mos est:priuignis exitium machinata cum matro nis egit:ut frumenta serenda corrumperēt:quo peracto fames ualida subsecuta est. Tandem cum ad consu lendum Apollinem misisset athamas:Ino eum:qui missus fuerat:dolose corrupit:egitq;:ut referret ab ora culo dictum neyphilis filios ad famē auferendam immolandos:quos & ipsa accusauerat:q frumenta incen dissent:Athamas autem inuidiam plebis timens Phrixum & Hellem publice arbitrio commisit nouercæ:clā autem illis salutare concessit remedium:egitque ut Phrixus aureum abduceret arietem. Qui Iunonis nutu monitus una cum Helle sorore sua illum conscendens mortem euitauit:& abiit. Inde superaddit Ouidius. Iunonem excitasse ab inferis furias in Athamantem:quæ uenietes in aulam:in qua forte tunc erat Athamas: cum colubribus iniectis in tantam deduxerunt insaniam:ut dum uideret Inoem ad se uenientem cum duo bus filiis Leenā illā crederet:& filios suos Leenæ catullos:quāobrem emisso clamore ingenti in eos irruit: & Learcum ex filiis alterum ex ulnis matris excerptum totis uiribus illideret saxo. Quod Ino uidens territa cum Melicerte filio altero fugiens:se ex rupe quæ Leuchothea dicitur præcipitem dedit in mare. Quid tan dem de Athamante factum sit nullum extat uestigium. Iunonem regnorum & diuitiarum deam thebanis infestam sæpissime poetæ dicunt. propter crebram regum apud eos mutationem ex qua profecto populis mala consequuntur plurima. Verum quod ad athamantem spectat dicit Barlaam Inonis odiū in priuignos egisse:ut opere cuiusdam arietis nutritoris Phrixi Phrixus ipse cum sorore Helle cum omni ornatu regio: & thesauro aufugerent:quod Ino dolens non tantum athamantem infestabat iurgiis q regnum spoliasset diuitiis:& splendore regio:sed omnes regni proceres in eum tāquam in regni desolatorem incēderat. qbus impulsus Athamas:& in Inoem accensus. nō in eam solum:sed & in filios:quos ex ea susceperat die quadā more furentis irruit:& secutum exinde est qd' supra dictū est:

De Phrixo & Helle filiis Athamantis qui Phrixus genuit Cythorum. Cap. LXVIII.

Hrixus & Helles filii fuere athamantis regis & Neiphilis in quos dum Ino nouerca machinaret mortem:ipsique:ut dicit Lactantius per insulam ferrentur incerti:eis a matre aries aurei ualle ris apparatus est. Seruius autem supra dixit a patre:eaque iubente illum conscenderunt ambo col chos usque petituri salutem. Quos cum per mare deferret aries:contigit:ut helles perterrita ca deret in pontum: & confestim a uertigine raperetur aquarum ex quo secutum est:ut æternum illi cognō men ponto imponeret. Nam ab ea demersa de cætero semper Hellespontus illa maris particula in qua periit appellata est. Phrixus autem incolumis deuenit ad Oetham colchorum regem:& cum ab eo comiter fuisset susceptus: iuxta matris imperium arietem sacrauit superis. Alii Marti tantum consecratum uolunt. Et:ut scribit Pomponius mella:iuxta phasis fluminis hostia oppidum a Themistagora milesio conditum est & phasim denominatum:penes quod Phrixi templum :& lucus fuit nobilis aurei uelleris ariete. Phrixo tandem Oeta filiam dedit in coniugem puto ego calciopem. Verum cum oraculo dicente audisset ut sibi ca

ueret ab Aeoli prole:sciretq́ Phrixum Aeoli nepotem:esto illi filiam in coniugem dedisset:& iam Phrixus ex ea filios suscepisset:sibi magis timens:q̃ genero parceret ad euitãdum periculum illi pronunciatum: Phrixum interfecit incautum. Quod autem hic fabulosum uidetur:& si supra secundum opinionem Barlaæ expositum sit:libet aliorum sensum apponere. Sũt ergo qui dicant Phrixo & Helli nauem ad fugam fuisse paratam cui aureus aries esset insigne. Eusebius autem dicit a Palefato affirmari arietem uocatum fuisse nutritorem:per quem a nouercalibus insidiis liberati sunt. Sed quid ergo diis seu Marti consecratũ fuit a Phrixo si nauis tantum aut aries nutritor fuit? Ego autem quod dicit Barlaam aut uerum:aut ueritati proximum reor. & ꝙ a matre sit illi aries apparatus sic potest intelligi. Diximus enim supra eam non mortuam:sed in siluas aufugisse:quæ uiuens potuit tanquam conscia filio reuelasse thesauri locum & sic arietem aureum præparasse. Marti autem ideo consecratus est aries:ut intelligamus reges consecrare thesauros & seruare ut eis opitulantibus uolentes bellum possint inferre:aut a se instante opportunitate repellere. Scribit insuper Eusebius hoc secundum quosdam fuisse regnante athenis Erictheo:argis uero Abante anno mundi.iii.Mil.dccc.xx. Secundum autem alios regnante argis Prito:anno uero mundi.iii.Mil.dcccxliii.

De Cythoro Phrixi filio. Cap. LXIX.

Ythorus filius fuit Phrixi:ut in cosmographia testatur Pomponius. Dicit enim circa partheniũ amnem iter alias esse Cythosorum ciuitatem a Cythoro Phrixi filio positam. hic cum aliis Phrixi filiis:ut dicit Lactantius: Phrixo occiso:intrauit mare:ut ad Athamantem auum aufugeret: sed naufragio uexatus ab Esone Iasonis patre:una cum fratribus susceptus est: nomina tamen fratrum non uidimus.

De Learco & Melicerte filiis Athamantis. Cap. LXX.

Earcus & Melicertes filii fuere Athamantis:ex Inone cadmi filia:ut supra dictum est. Hi tamen: ut præmonstrauimus paruuli periere. Nam Learcus saxo illisus a patre obiit. Melicertes autem cum se una cum eo Ino mater dedisset in undas absortus est. Aiunt tamẽ uenerem misertam eorum orasse Neptunnum ut numero deorum maris illos iungeret:qđ factum est:& ob id Ino leucothoe uocata est:a rupe ex qua se deiecit in mare. Latine tamen amatuta dicitur. Melicertes uero palemon dictus est:qui latine sonat portunus:& ueneratione præcipua templis & sacris ritu deorum culti fuere iam dudum. Seruius autem dicit Melicertem a boetia nauigio ithsmos adiisse:eumq́ demum ab æthiope rege susceptum:& ithsmia sacra quæ in honorem Neptunni celebrabantur facta melicertilia. & hinc est ꝙ a Neptunno numero deorum ascripti sunt. Theodontius addit causam dicens ꝙ cum Ino forma ualeret: & ætate. & Melicertes speciosissimus fuisset puer:& fugientes nauigio deuenissent ad sisyphum qui & æthiops a nonnullis uocatus est:ipsum æthiopem in libidinem pronum eorum abusum fuisse concubitu & in præmium eius eos maris fecisse deos:& sic apparet Venerem pro eis interpellasse. & alibi dicit idem Theodõtius æthiopem illos profugos portui præfecisse:eisq́ in quotidianos sumptus ꝓuentus omnes ex portu dedisse & hinc illis nomina immutata.

Cur auctor Alexãdrũ Macedonẽ & Scipionẽ Africanũ iter Iouis filios nõ apponat. Cap. LXXI.

Oteram si placuisset tam amplissimæ tertii Iouis proli duos illustres addere uiros Alexandrum scilicet Macedonẽ asiæ domitorem & Publium Cornelium Scipionem:cui concessum est & hispanias ab afris occupatas recuperare:& ipsos afros Romanis subigere. Verum:quoniam iã horum æuo in desuetudinem abiisse uidetur stultitia uetus:illa qua gloriabantur insignes fictionibus generi deorum ascribi:& illa aduenerant sæcula:in quibus per uirtutem claritas quæreretur: hac extulisse illos fictione potius q̃ splendor uideretur ridiculum:omittendos censui. Præterea quod ambitiõe quæritur atq́ fraude:aut taciturnitate respuitur. non satis iuste conceditur. Passus enim primo Alexander est fabulari Iouem anguis in speciem cum olympiade matre mixtum & se genitum ex cõcubitu illo: inde iam nõ contentus titulorum multiplicium:quos fortuna audaciæ suæ fauens splendori addiderat suo: & quod satis uulgi fabula nõ uidebatur quæsitum:fraude Iouem in patrem sibi quærere conatus est:sacerdotibus ad hoc ãmonis libyci subornatis. O insipidum inclyti iuuenis desiderium:malle potius se adulterio q̃ ex connubio genitum: malle matrem habere incestuosam potiusq̃ pudicam:malle draconis se filium credi q̃ Philippi clarissimi regis:& potius spurium q̃ legitimum arbitrari. O mortalium mentium:non solum inanis:sed detestanda gloria:is qui continue in oculis amicorum patiebatur mortalia per mendaciorum fascinationes ab eisdem se immortalem existimari cupiebat insipide. Sed quid tandem? hanc ob causam reiicitur merito ne fraude gaudeat qui uirtute poterat laudari. Scipio autem & si murmure uulgi diceretur a Ioue in speciem serpentis in cubiculo matris uersato genitus:& ob id:& quoniam noctu eunti in capitolium nunquam latraret canes occurentes:& eius operantibus meritis uideretur augeri fabulæ fides:& si non negauerit cum sapientissimus esset confiteri nunquam uoluit:quamobrem cum friuolo honori tacite renunciasse uideatur: nõ est meum illum eidem expresse concedere. Et sic cum nusquam alios iouis compererim filios uel nepotes:& sibi fecerit prosapia finem:ego æque libello conficiam.

Genealogiæ deorum̃ gentilium Ioannis Boccatii de Certaldo Liber. xiiii. in quo auctor obiurgatiõibus reſpondens in hoſtes poetici nominis inuehit.

Prohœmium.

Rci domos opacas & cælo remotiſſimas animarum ſontium ſedes: eſto titubanti gradu: Diuina tamen luce præuia: perambulauimus: & maris ampliſſimi non ſolum ſcabroſa littora: quinimmo & inſulas uario ſub ſole iacentes indefeſſa nauigatione per circuitum quæſiuimus omnes: ac inſuper eius profundiſſimos gurgites: adeo perſpicaci quadam indagatiõe ſulcauimus: ut Neptũni cæruleas ædes: atq̃ Prothei ſenis: & nympharum choros: & thalamos ac etiam eiuſdem pelagi beluas: & agmina piſcium: & fluminum uiderimus capita. poſt hæc & urbes præclaras: & umbroſa nemora: ſyluas inuias: celſos montes: & lubricas ualles: atq̃ abſcondita rupibus antra. Necnon & æquora tractu longiſſima: ac ſimilitudines ipſo horrendas nomine peragrauimus. Et quaſi ſumptis Dædali pennis audaci quodam uolatu in cælum uſq̃ meditatione delati: Iouis aureum tronum: Solis auream domum: deorum atria: templa ingentia gemmis & auro conſpicua: & cõſiſtorium ſuperum mira luce ſplendidum: atq̃ uenerabile: & ſiderum claritates perpetuas: & eorum flexus: atq̃ reflexus & admirabili compoſitos motus perſpeximus ordine: & undiq̃ clementiſſime rex iuxta promiſſum ueteris naufragii prout cõceſſum eſt deſuper fragmenta collegimus: & in unum corpus qualecunq̃ ſit pro uiribus igenii noſtri redegimus. adeo ut a Demogorgone: quem primum deorum omnium errantes priſci dixere initio ſumpto per eiuſdem ſucceſſiones ordinate ad extremum uſq̃ iouis tertii filium æolum: eiuſq̃ æoli Athamantem & athamantis Learcum & Melicertẽ filios deduximus omni diligentia adhibita: ut tuũ impleretur deſiderium. At ide ne in aliquo tuis uotis uideretur omiſſum: aut quos comperimus ex antiquis: aut quos mea ſententia approbaui fictionibus cunctis ſenſus appoſuimus: ut ipſe præſtãte deo uiſurus es. Quibus ſic peractis: quaſi in quæſitã a principio ſtationem ſeu ſinum uenerimus: ſuadebat quietis deſiderium: ut in litus ex nauigio proſilirem: & ſacro gratiarum deo exhibitori rite peracto laborum uictrici cymbæ lauros apponere: & inde in exoptatum ocium ire. Attamen conſilium longe probabilius menti deſuper infudit deus. Monemur enim auctoritate prudentum: ut ex præteritis quid futurum ſit: coniectura prænoſcamus. Agitari quippe procellis infeſtis: nonnũq̃ in perniciẽ uſq̃ niſi præmunita ſint: permaxima etiam cõſueuere nauigia: quid ergo nauiculæ futurum arbitrandum eſt: ſi medio in ſalo ſoluta: & abſq̃ gubernatore linquatur? Non ergo adhuc paruus ſupereſt labor. Proris quippe alliganda eſt continenti: & anchoris fundanda ualidis: ac etiam quibus poſſumus tegenda tutamẽtis eſt: ne ab ignitis ſtrepẽtis ætheris fulminibus exuratur: ſeu ab imbribus mixtis grandine diluat: aut a ſtridulo aqlone turbido auſtro: furẽti euro libyco: aliiſq̃ nullo perflãtibus ordine ſcopulo: aut littori illi datur: uel forſan ab undis fluctuantibus abſorbeatur & pereat. Quã ſudore plurimo per euryplos & ſonantia ſaxa per maris æſtus: & mille pericula incolumem itineris in finẽ uſq̃ deduximus. Quæ quidem tunc peregiſſe reor: dum obiecta iã dudũ: aut obiicienda in poeſim & poemata ab hoſtibus poetici nominis rationibus ueris retudero. Noui equidem & memini: quot & quæ ignari iam dixerint non habentes in contrarium reſponſorẽ. Et hinc dum hoc perlegent opus inuidia infeſtante: quid in poetas: & quid in me dicturi ſunt: ſatis percipio. Labori igitur huic extremo: qui duobus aliis uoluminibus terminabitur auxiliũ deſup fundat: qui rerum omnium Alpha & O. principium eſt & finis.

Alloquitur auctor regem. Cap. I.

VEniet opitulante Ieſu chriſto: quoniam ſic mihi propoſitum eſt: rex illuſtris opus hoc anteq̃ alibi gradum flectat in ſacras celſitudinis tuæ manus: ut cuius iuſſu factum eſt: ſe primo illius exponat iudicio: & eidẽ pro uiribus præſtet obſequium. Quod poſtq̃ benigne ſuſceptũ conſpexeris: rõne & ſublimi ingenio tuo partes eius quaſcunq̃ diſcuſſeris: miraberis ꝙ in tam protenſum uolumẽ poſtulatum tuæ claritatis euaſerit: quantuncunq̃ ob librorum penuriam multis in locis non ſatis integrum putem: & forſan legens latentes nuper ſub rudi cortice ſenſus nunc productos in lucẽ nõ aliter q̃ ſi ex igneo globo recentes ſcaturire latices uideas mirabundus aſpicies: teq̃ ipſum modeſta quadam delectatione laudabis. ꝙ iam dudum de poetis uera arbitratus ſis: eos ſcilicet non fabuloſos fuiſſe ſimpliciter homines: ut inuidi quidam uolunt. Sed eruditiſſimos quidem atq̃ diuino quodam animo: & artificio præditos. Verũ collectis omnibus qualis de opere toto tua futura exiſtimatio ſit non ſatis certum habeo. Hoc tamen mecum cogito te de corpore & membris ſola agente iuſtitia ſanam & integram laturam ſententiam: ac etiam opinor: quia minus apta regia caritate tua redargues: & cõmendabis: quæ laudanda cõperies. Magnum quippe immo maximum hoc mihi erit: & iam ſpe ipſa lætor & gaudeo. Cæterum cum uiſum iam illud in amicorum manus uiſendum tradideris: & tua licentia prodibit in medium: reor nõ æqua ſic ab omnibus ponderabitur lance: nec nouũ hoc erit ſub ſole. Trahit ſua quẽq̃ uoluptas. Præterea liuor edax lœtalis uiuẽtiũ peſtis adeo occupauit a primæuo hominũ pectora: ut rariſſima eo exurente æqua in quẽ mauis præſtent iudicia. Quã ob cauſam in eũ ſurgent rabido latratu plurimi: & quas comperient ptes minus acri ſoliditate firmatas: morſu impio auferent & diſcerpent. Aduerſus quos: quoq̃ ex ueteri more iam uerba & obiectiões ariolorum: ut iam dixi: ne longus labor reſoluat facile: & ignitis agentibus ſpiculis euolet in cinerẽ & fauillã: opportunis reſponſionibus occurram neceſſe eſt. Oro tamen: ut & ipſe rex optime: cui laboraui diu: una mecum generoſum pectus opponas: ſecurus ſi feceris hoſtes laboris noſtri tanq̃ fumus in auras euaneſcent.

Pauca aduerſus ignaros. Cap. II.

Oncurrent:ut fit:ad ſpectaculum noui operis non ſolum uulgus ineptum:ſed & eruditi homines conuenient:& poſtq̃ undiq; ꝑſpectauerint:non dubitē quin aliqui uiri ſint ꝓbitate uenerabiles & itegræ mētis atq; ſciētiæ:qui tua ſequentes ueſtigia commendanda laudabunt:& affectiōe quadam ſacra minus probanda redarguent.Quibus ego benedicere gratias agere:obſequiū pſtare:& eorum tenebor collaudare iuſticiam.Sed longe numeroſior multitudo corona in circuitu facta in rimas minus bene compacti operis:& quaſcūq; mēdas:ſi quæ erūt:impiget oculos auidior uidiſſe quid mordeat:q̃ inueniſſe qd probet.Aduerſus hos mihi ſupereſt bellum:mihi arma ſumēda ſunt:& melioribus rationibus ut conculcem neceſſe eſt.Sane nō i totum ſimul agmen.Nam circūuentus forſan opprimerer facile:ſed diſtinctis aciebus:ut aſſueſcāt certamini manus:& paulatim conterant hoſtes.i debilibus primo corripienda ſunt iacula.Sunt hi:ut reliquū ſinamus uulgus:hoīes quidā iſani:quibus tanta loq̃citas eſt:& deteſtabilis arrogantia:ut aduerſus oīa quorūcūq; ꝓbatiſſimorū hominū præſumāt clamoribus ferre ſententiam eos floccifacere uilipendere:& ſi quæant turpi dānare ſermone.qui poſtq̃ boatu ſonoro:quaſi maximū ſuum prædicent decus ſe idiotas confeſſi ſunt:ueluti nil amplius in ſuam ignauiam inici poſſit:ſummū bonū cōmeſſationibus:libidinibus:& inerti ocio uacare exiſtimantes in ganeis atq; lupanaribus ſpumantia uino præ ſe tenentes pocula. Et externa eructantes crapula eruditorum hominum uigilias:meditationes:& ſtudia:honeſtoſq; labores:& modeſtiam ſpurcido ore dānare:& ſuis obſcænitatibus fœdare conantur:ex quo fiet:ut hoc uiſo opere ridētes dicāt.O inſipidus homo:quātum dulciſſimæ quietis:quantum temporis optimi perdidit:quantum friuoli laboris impendit:quot membranas amiſit:& incaſſum uerſiculos exarauit! Nonne ſatius fuerat amaſſe:potaſſe:dormiſſe:& tam grande tempus uoluptatibus tribuiſſe:q̃ has ſcripſiſſe nugas! Profecto qui ſe prudentes haberi uolunt ſtultiſſimū genus hominū eſt. Nam perdito lucubrationibus tēpore:anteq̃ unam diem lætam ſentiant dānando probanda in mortē concidunt æquā cūctis. O ſanū O uenerabile iudicium:ex lenonū bachanalibus:ex ſenatu gnatonicorū:ex ganeis manduconū atq; bibionum:& ex meretricantium emiſſum fornicibus.Sed quid multa! Horum ergo uituperationes illuſtrium uirorum ſplendidas laudes arbitror:cum turpitudinis participem a turpibus laudatum exiſtimē.Vadant ergo tales:& cauponibus:laniſtis:cætariis:atq; meretriculis gannientes applaudant:& ſomno uinoq; marcentes ſuas illis laudes ingerant:& ſapientes uiros eorumq; labores in ſua luce permittant.Cum nil ignaro indecentius homine:nil indocto faſtidioſius ante quidem diem miſerum atq; caducum mortalitatis ſuæ corpus infœlicis animæ fecere ſepulchrum. Hi quippe tam fœtida olent infamia:ut rudentes aſinos:grūnientes ſues:mugienteſq; boues:ſapientes poſſint cum patientia audire:eos audire non poſſunt. Eant iterum tales & uentri deſeruiant:& ne dum alios reprehendere:ſed apparere:ſi quando ſobrii ſunt in conuentu hominum erubeſcant.

Aduerſus eos qui cum non ſint ſapientes cupiunt apparere. Cap. III.

Roſpectabit:& hoc opus ſpecies hominum altera moribus forte minus redarguēda priore:ſed prudentia non maior:& hi ſunt qui ante uiſum ſcholarum limen:quia quandoq; philoſophorum quorundam audiuere nomina putant ſe philoſophos eſſe:ſeu ſi non putent ut ab aliis credantur exoptant:& quadam ficta grauitate uerborum:& morum ponderoſitate uiſis aliquādo nonnullis libellis uulgarium:non niſi de apicibus rerum uerba faciant:& ut æſtimentur quod cupiunt apud eruditiſſimos uiros uerſantur mouentes perſæpe de ſublimioribus dubia:ut puta qualiter tribus perſonis una tantum ſit deitas:uel nunquid deus poſſit ſibi ſimilem facere:aut cur non per mille milia ſæculorū creauerit deus orbem:quā fecerit & huiuſmodi. Et dum reſponſa prudentum percipiunt factis quibuſdam ratiunculis friuolis in contrariū:& auditis doctorꝫ replicationibus atq; concluſionibus q̃ſi non ſatis illis ſatiſfactū ſit:quatientes ſi uideant paululū caput & torquentes cū cachinno faciem & circūſtantes etiam intuentes non aliter q̃ ſi indulgeant reuerentiæ reſpōdentis ꝑtereūt.Et tandē q̃ ex ore ꝓbatiſſimorꝫ hoīum intellectus eorū tenuit:& remiſſus excepit:ſeruauitq; memoria apud muliercularū textrinas ſeu potius ſi ꝑſtetur in triuiis ignaro aſcultante popelo uti ipm̄ deū cōſuluerint poſt longū ſuſpiriū blacterātes emittūt uolētes ex hoc percipi ꝙ non abſq; labore plurimo quod dixerint igenio & ſpeculatione ſua ex penetralibus diuinæ mētis euulſum ſit:& ut omnino inſipidis ſapientes appareant:ampliatis ſermonibus non tamē eodem uerborum contextu:quinimmo nunc huc nunc illuc per uarias materias ſaltitantes:nec de aliqua concludētes ſed ſe auditoreſq; implicantes ſuos ſeu pleniſſime liberales artes nouerint:quarum perſæpe nomina non nouerunt. Priſcianum Ariſtotelem:Ciceronem:Ariſtarchum:Euclidem atq; Ptolemæum alioſq; circa hos ſignes uiros ſtomacoſa quadam dicacitate neglexiſſe demonſtrāt ſe tractos aientes ad ſublimiora theologiæ dulcedine. Sic & de moribus hominum:& de geſtis heroum:ac de ſacris legibus & inſtitutis legumq; latoribus.Et ſi quando contingat poeſis:aut poetarum intrare colloquium:tanto cum faſtidio illos:& poemata uti integre uiderint omnia:& deſpicienda cognouerint damnant:uituperant:floccifaciunt:& a ſe eiicere oſtendūt:ut uix tolerare poſſint:etiam imprudentes & balbutientes aiunt Muſas:heliconem caſtalium fontē:& Phœbi nemus:& huiuſmodi delyrantium hominum nugas eſſe:& puerorum ad grammaticam eſſe præludia. Ex quibus fatuitatibus iam ſatis ſcio quid monſtrum iſtud ſpectantes in me:quid in opus meum:q̃d in poetas dicturi ſint. Verꝫ reor horꝫ uecordiæ cōpatiendū potius q̃ rōnibus inſiſtendū.Nā cū ſeipſos nō itelligāt:longe minus alios itellecturi ſunt:ignari ſūt:& luce ueritatis carētes:ſenſualitate duce ſe trahi ꝑmittūt:q̇bus charitate mea nō eorum merito dixiſſe uelī:ut alienis omiſſis officiis exerceāt ſua.Et ſi hac gloriæ cupiditate agitantur:ut ſapientes exiſtimenī ſcholas itrent:audiāt præceptores:libros euoluant.uigilēt atq; diſcāt:& pa

leſtras diſputantiũ ſolertes aſſiſtent: memores ne feſtini in doctoratũ euolẽt pictagorici iſtituti: quo cauebat: ne quis ſcholas eius itrans loquuturus de philoſophis os apiret anteq̃ per quinquẽniũ audiiſſet. Quod cum laudabiliter fecerint: & in bene meritum titulum uenerint. ſi libet in medium prodeant: predicent: diſputẽt: redarguant: & caſtigent: atq; acri ſpiritu ſuis redargutoribus inſtent. Aliter autem feciſſe non oſtentatio ſapientiæ ſed dementiæ eſt.

Quædam in iuriſperitos paucis de paupertate laudibus immixtis. Cap. IIII.

SVnt inſup hoies qdã toga aureis bullis & ornatu fere regio inſignes nec minus inceſſu & morũ grauitate atq; oris facũdia ſpectabiles: magnis proſtergati clientoꝝ cateruis & igenti auctoritate cõſpicui. Hi qdẽ ſunt clariſſimi legũ præceptores: & tribunaliũ præſides: a quibus ſi rite exerceant iura: frenant hoium illecebres mores: extollit inocentia: & qd ſuũ ẽ unicuiq; poſcẽti cõceditur: qbus reip. neruus nõ ſolũ in ſuis uiribus ſeruat: ſed perẽni iuſticia auget in melius. Venerabiles ergo & præcipuo honore digniſſimi ſunt. Sane quãtuncũq; alioꝝ purgẽt ſua prudẽtia notas: una tamẽ labe fere polluti ſunt oẽs: auri cupiditate laborãt: nec aliqd ſeu aliquẽ laude dignũ putãt: ni fulgeat auro. hos ego uẽturos exiſtimo cum reliquis: ut proſpectent: nunquid operi noſtro aliqd criminis poſſint ſuis inferre legibus: Nec me fallit ſi morem ſequentur ueterem qd obiecturi ſint. Cõſueuere quidẽ relictis roſtris & prætoria exeuntes: & potiſſime dum curis paululũ ſoluti in conuentũ amicoꝝ ueniunt: ſi cõtingat inter loquendũ fieri mentio poetaꝝ illos extollere laudibus: quoniã eruditiſſimi atq; eloquentiſſimi fuere uiri. tandem poſt multa abſconditũ ſub melle uenenũ non lætale tamẽ emittũt. Dicuntq; eos parũ fuiſſe prudentes iquantum tempus omne terentes facultatẽ ſecuti ſunt. ex qua poſt longos labores nullæ conſequuntur opes: ſuperaddentes ob hoc pauperrimos homines fuiſſe poetas: nullo ſplendore ſpectabiles: nullis diuitiis: nullo famulatu iſignes: uolẽtes ex his itelligi. qa non diuites fuere: nullius ꝓcii eoꝝ exiſtimãda ſit facultas. Quæ qdẽ uerba una cũ abſcõdita cõcluſiõe facile audiẽtiũ aios intrãt: cum oẽs in auaritiam proni ſimus: & ſtulta credulitate arbitremur ſummũ bonum poſſidere diuitias. Hac ergo impulſi peſte autumo ſi laborem inſpexerint noſtrum: eos poſt multa dicturos opus. ſ. pulchrũ: ſed ſupuacaneũ: & inutilẽ ſudorẽ meũ: eo ꝙ minime tẽdat quo cæterorum mortaliũ labores intẽdunt: & ſic nõ ſolum aduerſum me apparebit dixiſſe ſententiam: ſed ex conſequentia quadã tanq̃ ſummũ & deteſtabile malũ: una cum opere poetas cũ paupertate dãnaſſe uidebunt. Pia quippe & humanitati cõformis atq; opinioni uulgari hæc uidet obiectio: & gratiarũ actiõe digniſſima: dũmodo ex fonte caritatis exundaret in mediũ. Verũ quoniã ex offuſcato appetitus inepti iudicio ſumit originẽ. ridẽda eſt atq; abiicienda: & eoꝝ prurigini cõpatiendum. Et quoniã dignitati taliũ inſup deferendũ eſt: ne ſe poſtergatos exiſtiment obiectionẽ eoꝝ uerbis amplioribus in ſuos ortus uertẽdã puto. Cõfitebor ergo ſponte qd dictũ eſt: poeſim nullas afferre ſubſtantias: & poetas paupes fuiſſe: ſi paupes dici debẽt qui ultro ſpreuere diuitias. Stolidos autẽ fuiſſe nõ cõfitebor: eo ꝙ poeſis ſtudiũ ſequuti ſunt: cũ prudentiſſimos arbitrarer. ſi ueꝝ deum catholice cognouiſſent: & nũc reaſſumẽdo: ne cõfeſſione mea tam ultronea uidear abſolute obiectoribus tanq̃ uictoribus areã liquiſſe certaminis: & obiectionẽ primã deducamus in mediũ. Dicunt ergo iſplẽdidi legũ interꝑtes iſignes poeſim nullas afferre diuitias: uolẽtes ob id: ut ſatis percipi poteſt: ea ab imitandis excludere: quaſi nullius iter ſciencias reliquas ſit momẽti. Equidẽ ut iterato dixerim: certũ eſt poeſim nullas afferre diuitias: non tamen aſſentio: ut iſti uolũt: hoc ignobilitate contingere. Verũ quia ſpeculatiuarũ diſciplinarũ nõ ſit officium tale: aut intentũ: ſed mechanicorum artificum ſeu fœneratorũ: quorũ in hunc finem oĩs tendit intentio: qui ut cito ueniat nil gratis penitus operant. Sic & cauſidici qui hinc ex delictis hominũ: inde ex legũ peritia ſibi officinas conſtruunt: in quibus uenalis linguæ malleo nũmiſmata cudunt: & auꝝ ex miſerorũ lachrymis uerboſitate cõficiunt: qd poeſis generoſæ memor originis oĩno abhorret: & renuit: ex quo ſi dãnanda aut paruipendenda eſt: nullius una ſecũ pretii erit phyſica rerũ magiſtra: & cuius opere entium cauſas diſcimus. Nullius æque theologia. cuius demõſtrationibus rite deum cognoſcimus: quibus: nullum unq̃ quærẽdi theſauros fuiſſe ſtudiũ audiui. Si neſciunt iſti: poeſis maioribus uacat. Nã cũ cælos inhabitet diuinis imixta cõſiliis paucorũ hominũ mentes ex alto in deſiderium æterni nominis mouet: & ſua pulchritudine in ſublimes cogitationes impellit: tractiſq; iuentiones peregrinas oſtẽdit: atq; ex igeniis egregiis ſermones exquiſitos emittit. Et ſi quando placidis uocata ꝓcibus e ſublimi ſede deſcendit in terras ſacris comitata muſis: non celſa regum palatia: nõ moles delicioſorũ: domos exqrit habitatura. Verum antra atq; ꝑrupta montiũ: umbras nemoꝝ: fontes argenteos: ſeceſſuſq; ſtudentium: q̃tũcunq; pauperrimos: & luce pitura uacuos itrat & icolit: quod alibi forſan plenius oſtendetur exigente materia: & ſic cum ætherea ſit: atq; perẽnis nullũ ſibi cum pituris cõmerciũ eſt: ſplendoreſq; manu factos tanq̃ futiles & inanes paruifacit: & renuit de ſuis contenta bonis non curat aggregare diuitias. Poſt hæc ex iam dicta poſitione ſubnectũt minus prudẽtes fuiſſe poetas: qui tale ſecuti ſunt dogma: ex quo nullæ ſequacibus cõſequãtur opes. Quibus ut reſponſum ſit: reor plurimum prudentis opus circa eligenda conſiſtere: & ideo hos cõuenire uelim: quis i eligendo prudentior ſit habendus merito: iuridicus: an poeta. Aedepol prudentius actum puto elegiſſe trahẽtem ad ſublimia mentem: quã ad terreſtria deprimentẽ: ſtabilem: q̃ caſurã: quæ lõgæuũ bonum ꝓſtet: q̃ quæ breuiſſimũ exhibet. Elegere poetæ ſciẽtiã iter ſydera: iter deorũ ſedes: ornatuſq; cæleſtes ſuos cõtinua meditatione trahentem Nunqd hoc uerũ ſit teſtimoniũ reddant ipſa uatũ poemata ipulſu trahentis eleganti ſtilo poetarũ deſcripta calamo. Cauſidici uero legũ facultatẽ ſecuti ſola ſcriptorũ ualent memoria: nõ ex igenio: ſed ex litteris legũlatorum iura reddẽtes: nec putandũ eſt ut ſatis uideri poteſt: eos inſiſtere circa excelſa: aut remota naturæ: utputa nunqd recta an tranſuerſa uia ſol ab idis petat hiſpanos. qnimo nũqd hæreditario iure an emphitheotico uel ꝓcario Titius uel Sẽpronius occupet agellũ nunqd certũ debitum: aut uſurariũ

dicendum fit. Nunquid ardens fœmina solui possit a frigido uiro. magna sunt & egregia hæc: & ex gremio naturæ sublata. Præterea poesis quã ueteres prælegere poetæ stabilis est: & fixa scientia æternis fundata atq; solidata principiis: ubiq; & omni tẽpore eadẽ: nec ullis unꝗ cõcussa motibus. Leges aũt nõ sic: nõ equo iure uiuit cũ æthyope sauromata. Nõ eadẽ legũ auctoritas bello laborãtibus atq; læta pace getis: nec nõ augent sæpe minuũt: quæ plurimũ potestatis ĩstituta municipalia legibus: cõstitutionesq; regnoꝝ facit illas in dictum iusticiũ mutas. Senescũt etiã & moriunt̃ aliquãdo. Nã nõnullæ iãdudũ ĩ ꝓcio fuere ꝑmaximo: quæ æuo nostro: aut neglectæ sunt: aut oĩno abolitæ: & sic nõ idem semp sunt: ut cõperta poesis: ex qbus ne plura dicã satis patet facultatẽ legũ: nõ scientiã esse dicẽdã. Et quã præsit scientia facultati: prudẽtes nouerunt tam ueteres ꝗ moderni. Insup longæuũ bonũ præstat imitatoribus poesis: si bonũ dicẽdũ est: qđ omnes optare uidemur uitã. s. fama saltem: si nõ detur aliter in longæuũ æuũ deducere. Nã ut liquido constat: fere ĩmortalia sunt: cũ noĩe cõponentis carmina poetarũ. Iuristæ uero & si paululũ splendeant uestibus: sæpissime morit̃ cũ corpore nomen. Breue est ualuisse per sæculũ: si sæcula numerent̃ Homeri. Et ut in optatũ ueniã nulli uidebit̃ dubium erudito prudẽter elegisse poetas: ubi minus iurisperiti in electione fuere prudẽtes insipiẽtes effecti: dũ qđ suũ est uitiũ conant̃ in ĩmeritos retorquere. Pauperrimos fuisse poetas ex eodẽ: quo supra fonte haurientes pleno effundũt ore: & potissime cũ ipsi sint doctissimi legistæ: quasi ĩfamis & detestabilis sit pauptas. Manifestũ est equidẽ iurisperitos: ex lachrymis alienis: ex ærũnis: & alienis ꝑiculis: & persæpe miseriis: ut dictũ est: auri iam multũ cõflasse: & ĩde palliatos: fimbriatos: uaria tectos pelle: aureis coruscos clauis: lõga post tergum clientũ comitãte caterua: cũ sic mortaliũ uelit demẽtia ĩcedẽtes. Sic poetas: nõ ignauia sua: sed innocentia: & qa uolunt pauperes fuisse negari nõ potest: sed ꝙ isti minime uolunt spectabiles insigni atq; perẽni claritate fuere: qđ exẽplis ostẽdisse nõ erit difficile: Certũ habemus Homerũ adeo inopẽ extitisse: ut nõ esset illi luminibus capto unde sumptus puero duci posset ĩpẽdere. Sed expecta pauxillum: & uidebis nunqd hæc fuerit ornata pauptas. Supato Dario potẽtissimo atq; ditissimo persarũ rege ab Alexandro macedone: eius in mediũ uenere iocalia: ĩter quæ capsula aurea comperta est artificio & ornatu preciosissima. Hæc tam regis ꝗ procerum consensu unanimi non Alexãdri iocalibus: sed Homeri uoluminibus seruata est. Quis unꝗ tã splẽdidus phaleratis iuristis honor impẽsus est? Sarsinate bonorũ fortunæ Plauto paupior nemo fuit: ægestate quippe: ut honeste uẽtrẽ pasceret: ad molas manuarias precio fatigabat̃ die. noctes in cõponẽdis comœdiis ducebat insomnes: quaꝝ numerositas & artificiũ egit: ut laurea uictoꝝ atq; triũphantiũ impatoꝝ ĩsigne præcipuũ nõ paruipenderet eius quãtũcunq; pauperis ambire comas: cuius odor & uiriditas in eius nominis decus perseuerat usq; in hodiernum: ubi legum interpretum birreta auro nõ prohibente mures & tineæ consumpsere. Ennio insuper brundusino homini clarissimo tamen uati adeo tenues fuere substantiæ: ut in auentino unius tantum ancillulæ contentaretur obsequio: cuius seruitorum penuria honorum abũdantia restaurata est: ex quibus cum de se famosissimus homo sit unum tantum apposuisse mihi sufficit. Huius. n. cum diem clausisset corpus: Scipiones: quorum fuerat amicitia usus: suo sepeliri sepulchro uoluere. Nõ aspnantes brundusini hominis cineres Corneliorum misceri cineribus. Præterea quis maronem Virgiliũ pauperem & lutifiguli filium non audiuit? Fuit illi non amplius in bonis ꝗ patrius agellus unus apud uicũ anden: cui dicunt pietola hodierni: haud longe Mantuam non absq; litigio possessus: cuius agentibus studiorum meritis Octauiani Cæsaris orbi toto præsidentis amicitia usus est: a quo cum iussisset moriens æneida igne cremari: ut seruaretur poema egregiũ: omnis legum auctoritas pedibus calcata est: & eleganti carmine iussum seruari colicq;. Quis ꝑcor legistarũ quãtũcũq; splẽdentiũ indicis lapillis & auro honor tã magnificus a tã glorioso principe ĩpensus est? Veniebant insup plurimi læta paupertate: & honoribus æquis conspicui: Sed exemplis finis imponendus est. Cum tam his: ꝗ præmonstratis rationibus satis ostendisse arbitror poetas prudentes: & quantuncunq; pauperes splendidos etiam fuisse: eosq; perẽni uiuere fama: ubi causidicorum opes & nomina tanꝗ fumus In auras abiere: nec non eisdem rationibus demonstrasse opus hoc si ualẽt poemata minime superuacaneum esse: nec sudores meos friuolos componendo. Nũc autem post hæc libet paululum exire limen: si forte queam obloquentium in paupertatem frenare impetum. Est igitur paupertas quam multi fugiunt tanꝗ importabile malũ: ut uulgo placet: caducoꝝ bonoꝝ paucitas. Esto ego existimem eam animi ægritudinẽ fore: qua & abundantes persæpe laborant. Prima quippe: si desiderio careat augẽdi: placida atq; optabilis est: & eius infinita sunt cõmoda. Secũda uero pacis & quietis est hostis misere cruciãs mentes: quibus inhabitat. Prima poetarum fuit quos isti pauperes uolunt: eis quippe dũmodo esset qđ uitæ sufficeret satis erat. Hac enim duce libertatẽ uolentes consequimur animi tranqllitatem: & cũ his laudabile ociũ: qbus mediis uiuentes in terris gustamus cælestia. hæc in solido sita ẽ: nec fortunæ mũdana uersantis minas aut iacula timet: fulminet æther desup: cõcutiat uentoꝝ ĩpetuosa rabies orbẽ: inundent cãpos imbres assidui. Diluant flumina: sonet classicũ: tumultuosa oriãtur bella. Discurrant ꝑdones undiq;. Hæc ruinas ridens & ĩcẽdia dulci securitate lætat̃. Hæc oraculo Apollinis in ꝑsona Aglai sophidii parui possessoris agelli thesauris Gygis regis prælata est. Hac delectati poetæ ornare uirtutibus animũ: meditatiõibus uacare cælestium: altisonis carminibus poemata texere: & nomen sibi perpetuũ quærere potuere. Hac delectatus Diogenes sui æui splendidissimus Cynicorum princeps diuitias: quarum abundantissimus erat: omnes potuit largiri uolentibus atq; largitus est. Doliumq; quasi uersatilem domum ꝗ palatia habitare maluit: & lactucas siluestres suis lotas manibus manducare: ꝗ Dionysio adulari: ut tuccetis uteretur regiis. Hæc uoluntaria rerum abiectio: & claritas studiorum ad se uisendum euocasse potuere superbum iuuenem: atq; iam animo orbis tenentem imperium Alexandrum macedonem eius amicitiam exquirentem: & frustra munera ingẽtia offerentem. Hac delectatus Xenocrates ortulo cõtentus modico: eiusdẽ iuuenis aĩum mouisse potuit in

desiderium beniuolentiæ suæ q̃ isigni legatione atq̧ donis regiis postulauit. Hac delectatus Democritus pa
trios agros & inumerabiles opes reipu. Atheniensiũ ultro concessit: satius ducẽs cũ paupertate studiorũ liber
tate lætari: q̃ opum seruili cura uexari. Hac delectatus Anaxagoras dulcedine tractus philosophiæ potuit in
gentia prædia neglexisse: asserẽs quoniã seipsum perdidisset: si illã colere uoluisset. Huius ope Amyclas pau
per nauta noctem in littore solus clamantẽ Cæsarem cuius uocem superbi timebant reges ad hostiũ gurgu-
stioli atq̧ pulsantem audiuit intrepidus. Sic & pauper Aruns flagrante Italia omni ciuilis belli incendio iter
marmoreos lunæ montes cæli solis lunæq̧ ꝓspectans motus stetit ipauidus. Hæc non iueniunt: q̃ pauperta-
tem lacerant fugiuntq̧. Dicant oro si oportuisset Homerũ de re agraria cũ u illico litigare aut de domestica
a curatore domus rõnẽ exigere: quãdo iliacũ excogitasse carmẽ: & nomẽ suũ claritate siderea floridum in ho
diernũ usq̧ protendere potuisset: Quando Virg. Quando reliqui poeticã cũ paupertate sectãtes. Non igitẽ
illam spreuerunt amicti purpura: eo q̧ paliastro tenui tecta procedat Nam rite studentium prima gloria est
nescio quippe: immo scio quid referat corpus ornasse uestibus aureis: si mens uicioꝝ labe sordescit: nec ut ar
bitrantur anxia comitati turba sola procedit. Hanc uates semper laureis insigniti prosequunt̃: & sæpe no-
minatus Homerus: Esiodus: Euripides: Ennius: Terẽtius: Virgilius: Flaccus. Aliiq̧ plures diuinis ornaue
re carminibus. Sic põpa tamẽ fulgidiori palmatis induti tunicis Camilli: Quintii: Curtii: Fabritii: Scipiones
Catones inuidia olim & gloria facinorum q̃ auro ditiores splẽdidis comitantur triumphis: eamq̧ excelsis ꝑ
posuere regibus: orbis præfecere imperio. Sic ergo sociatã: sic ornatã solam squalentem peritiq̧ iuris dicent
incedere. Secunda insuper paupertas eorum profecto est: qui eam tanquam hostem conantur effugere: nõ
aduertẽtes dum maiori conatu sequuntur diuitias ueræ ꝓruant paupertatis ingremium. Precor quid aliud
paupertas est q̃ summa in abundantia angi desiderio congregandi? Tantalum ne diuitem dicam: si cibis cir
cundatus & poculis fame sitique pereat? Absit: pauperrimus habendus est. Sed concedamus legistis nostris
opulentiam dari: & quid ex inde uoluptatis possint assumere uideamus. si experientiæ credimus assidua ar
dentiq̧ semper premuntur solicitudine: qui diuites nuncupantur. Si appareat in aere nubecula confestim
pluuiã suspicatur: & timet anxius: ne nimia corrũpant̃ sata: si uentus excitet̃: ne euellant̃ arbusta: aut ædificia
ipellant̃ pauescit. Si suscitetur in terris incendiũ ne in suas euolet ædes timore labascit. Si bellũ nascat̃ armẽ-
tis gregibusq̧ supiminere rapinã miser ariolatur. Si cõcordia ex litigiis oriatur tanq̃ suũ infortuniũ ingemi-
scit. Amicorũ inuidiã: latronũ astutiã: raptorũ uiolentiã: affiniũ insidias: tumultus ciuicos. Secordia uexatus
assidua expauescit. Possem supaddere multa: quæ nõ solũ diuites hos paupes faciunt: sed egenos. In lubrico
posita sũt fortunæ bona: nullo certo firmata subsidio. Desistant ergo in benemeritos insultũ facere miseri:
uideantq̧: ut litigii causam auferant omnẽ: nil secũ uates uoluisse cõmune illi turbæ lis imixta: & frequẽtia
fori apud rostra insistũt clamore uenali poetæ in syluis & solitudinibus ocia meditationibus terũt. Illi fontiũ
crimina cupido exquirunt animo. Isti illustriũ carmine extollunt clara facinora. Illi totis affectibus cupi-
unt auꝝ. Isti totis uiribus gloriã quærũt & inclytã famã: & ne pluribus instem satis hæc inter se distãtia sunt.
Quæ si uos oium rerũ iudices mouere non possunt: ut loquamini moderatius in poetas: moueat uos uestri
Solonis auctoritas: qui ex amplissimo legũlatore in poesim iam senex uoluntarius euolauit.

Qui sint & q̃ multa poetis quidã apponant. Cap. V.

Est præterea serenissime regũ: ut tu lõge melius nosti: diuino munere domus in terris cõposita ad
instar cælestis cõcilii sacris tantũ studiis dicata: in hac sublimi i solio ex dei missa gremio philoso
phia rerũ magistra ꝑsidet augusta facie: & diuino splẽdore conspicua: regiis iduta uestibus: & au
rea isignita corona: nec aliter q̃ mortaliũ iperatrix: cũ prima sinistra libellos: & dextra regale baiu
lat sceptrũ: & diserto sermone audire uolẽtes: q̃ sint laudabiles hominũ mores: quæ naturæ parentis: uires:
q̃d ueꝝ bonũ & cælestia docet archana. Quã si intres nõ est dubiũ q̃n sacrariũ omni reuerẽtia dignissimũ ui
deas: & si circũspectes q̃cq̃d humana possunt agere studia: q̃cq̃d ingenia speculari: q̃cquid cõprehendere in
tellectus: uidebis liquido & adeo miraberis: ut tecũ ducas unũ totũ cõtinẽs domũ eẽ: imo ipsam fere diuinæ
mentis effigiẽ: & iter alia sũma ueneratione dignissima sunt ibi post dominam cælsiori in sede locati hoĩes.
nõ multi tamen: mites aspectu: atq̧ eloquio etiã morũ grauitate tanta honestate atq̧ uera humilitate specta-
biles: ut credas deos potius q̃ mortales. Hi iam præsidẽtes dogmatibus pleni abũde aliis igerũt: quæ noue-
runt. Est & alia multitudo ꝑstrepẽs uariarũ quidẽ hominũ sperũ: ex qua nõnulli omni abiecta supbia uigi-
les mãdatis insistũt: si forte studio quæãt in altiorẽ deuenire gradũ. Alii uero sunt: qui fere rerũ pricipiis au-
ditis elato aio in uestes iperatricis uncas iniciũt manus: & acri uolẽtia q̃busdã subreptis piculis uariis isigni
ti titulis: quos nõnunquã extra domũ uenales cõperiũt: nõ aliter q̃ si mentẽ oẽm diuinitatis perceperint fastu
quodã iflati: ex sacra se proripiunt æde. Quãto tamẽ cũ detrimento insipientũ prudẽtes aduertũt. Hi autẽ ad
uersus quascunq̧ bonas artes cõiuratione unanimi facta. ante alia conant̃ fingere bonũ uirũ. Exterminãt au
tem facies suas: ut appareant uigilãtes: incedũt isuper deiectis i terrã oculis. ut nunq̃ a meditationibus separa
ri uideant̃. Tardo tamẽ ferũtur gradu: ut sub pondere sublimiũ speculationũ nimio ab insipidis titubare cre
dantur: honesto uestimentoꝝ utunt̃ habitu: nõ q̃a mẽs honesta sit: sed ut ficta sanctitate decipiãt. prarus est
sermo illis grauisq̧. rogati nõ absq̧ ꝓmisso suspirio & tẽpusculo iterposito. ac eleuatis i cælũ oculis paululũ
respõsa cõcedunt uolentes ex his a circũstãtibus arbitrari: q̃a ex lõginquo supcælestiũ sanctorũ arcano non
absq̧ difficultate uerba deducãt in labia: q̃ sunt dicturi: pietatẽ: sanctitatẽ & iustitiã ꝓfitent̃: ꝓphetico psæpe
utẽtes uerbo. s. zelus domus dei comedit me. Hinc ad ostẽtationẽ suæ admirãdæ sciẽtiæ ꝓcedẽtes: q̃ nõ no-
uerũt oĩa dãnat: nec frustra. Hoc faciũt eni: seu ut nõ iterrogent̃ de his respõdere nescirẽt: seu ut tanq̃ uilia &
minora: & a se cognita dspexisse atq̧ neglexisse uideãt: & uacasse maioribus. His aũt decipulis captiuatis isi

ꝑientū iudiciis ciuitates ambire:sæcularibus se miscere negociis:consilia ꝑstare:cōnubia tractare:cōmessationibus iteresse:testantiū dictare tabulas:testamentoꝝ executiones assumere:& multa minus philosophos decentia agere ꝑsumptuose incipiunt atqꝫ ꝓsequunť:ex quibus fit:ut in famosam uulgi famā quādoqꝫ deueniant:ex qua tanta tumiditate turgescunt:ut incedentes cupiant a uulgo digito demonstrari:& lōge magis audire:qa pergrādes magistri sint:uidere ꝙ eis assurgant ꝑsidētes in triuiis:eos rabi uocitēt:salutēt:inuitēt:ꝓponant:atqꝫ ꝑficiant.ex his omni cōsideratione seposita audēt oia:nec uerentur in alienas messes falces imitere suas: ex quo fit:ut dum cætera ꝑter sua ignominiose deturpare cōnātur iteruenįat aliquādo de poesi:& poetis colloquiū:quoꝝ audito noīe tanto repente accendātur furore:ut igneos occulos illos habere diceres. Nec possunt cōsistere:fremūt.agūturqꝫ īpetu. Demū quasi aduersus eos:nō aliter q̄ in lethales hostes cōiuratū sit nunc in scholis:nunc in plateis:nunc in pulpitis ascultante nōnunq̄ uulgo inerti.in eos insano clamore ꝓrūpunt:ut nō de innocuis tantū:sed & de se timeant circūstantes:& aiunt poesim oīno nullā:aut futilē facultatem atqꝫ ridiculā. Poetas hoīes esse fabulosos:īmo illos:ut despectiori utantur uocabulo:nōnunq̄ fabulones appellant. Rura syluas & mōtana colētes:eo ꝙ moribus nec urbanitate ualeant Præterea eorū poemata esse dicūt obscura nimis atqꝫ mēdacia lasciuiis plena & deorū gētiliū nugis atqꝫ ineptiis referta. Asserentia Iouē quēdā adulterū & spurcidū hoīem:nunc deorum patrē:nunc cæloꝝ regē:nunc ignē:nūc aerē:nunc hoīem:nūc taurū:nūc aquilā:& huiusmodi incōueniētia. Sic & Iunonē & alios infinitos eos multorū nominum celebres facientia. Mentiū īsup seductores clamitāt esse poetas:ac suasores criminū:& ut turpiori:si possint:cōmaculēt nota:prædicāt eos philpsophoꝝ simias esse. Firmantes inde poetarū libros legisse:aut tenere prægrande piaculū:ac nulla facta distinctione auctoritate:ut aiunt fulti Platonis eos ne dū e domibus:sed ex urbibus esse pellendos:& eoꝝ scænicas meretriculas Boetio approbāte in exitiū usqꝫ dulces detestabiles fore atque eiiciendas una cū eis:& renuēdas oīno. Quid multa?longū nimis eēt oia ī mediū deducere:quæ illis exitiale odiū infestante īuidia dicēda furētibus parat:Ad hos tā celebres iudices:tam æquos:tā mites:tam fauorabiles satis credendū est princeps inclyte deueniet opus nostrū qđ scio circūdabūt more leonis famelici:ut inueniant qd deuorent:& quoniā omne poeticū est:nō expecto mitiorē sentētiā q̄ irati fulminēt in poetas:nec scio qbus spiculis pectus apponā:nisi eis quæ uetus odiū demōstrauit:illa conabor repellere. O bone deus sis tā indisceretis:tā incōsideratis clamoribus obuius:& horū demētiū obsiste furori. Et tu etiā rex optime:quoniā ad triones uentū ē generosi pectoris tui uiribus adsis:fer opē militāti tibi:nūc ais opus est:nūc pectore firmo:acuta & uenenata:nec roboris tela istorū sūt. Nam si inepti sint iudices: alias tamē ualēt:& ideo horreo & tremisco nisi deus primo:qui nō deserit sperantes in se. Et tu inde faueris:& tenues mihi uires sūt:& ingenium debile:sed spes ingēs subsidii:qua frætus in eos irruam comitante iustitia.cordi ingerere iam audaciam.sentio.

Poesim esse utilem facultatem. Cap. VI.

Gymnasium pusillus intraturus hō aduersus has gyganteas moles firmātes auctoritate:qua possūt aut nullā:aut futilē facultatē fore poesim:si pcōter ante alia quid nā sit poesis seu circa quod eius uersetur officiū:nil aliud defecisse reor:q̄ in scirpo quæsisse nodū. Sed quoniā faciēdū est:quæso ut id aperiant hi facultatum oīum ꝑceptores egregii:ut appareat:circa quod nostrū uelint uersari certamē. Scio obstinata fronte nullo unq̄ ꝑfusa rubore ridentes inquient:ꝙ paulo ante male dictū est. O bone deus adsis:& has ridiculas obiectiones aduerte:& in melius eorū dirige gressus. Dicūt ergo dānātes poesim eam omnino nullā esse:qđ si sic est:scire uelim unde iam dudum tot illustres uiri sibi poetæ quæsiuere nomē. Vnde poematū multa uolumia? Vnde hoc nomē poesis ortū est. Si poesis nihil est. Certe si respōsuri aliquid sint:per ambages ituros reor:cū nihil aliud quæāt iure respondere:q̄ ꝙ aduersus inanē positionē suā sit. Certissimū.n.est.ut post hæc suo loco mōstrabitˀ:hāc: ut cæteras disciplinæ: a deo a quo sapia ois:initium habuisse:& uti reliquæ ab effectu nomen sortita est: a quo demum celebre poetarum nomen deriuatum:& inde poematū poetis. Quibus stantibus non oīno nihil:ut aiebant uidetur eē poesis. Quæ si scia est quid inquiēt sophistæ clamosi? Credo paululū retrahēt pedem uel potius ī secūdā obiectionis partē ob disgregatiuā copulā trāsuolantes inquient si facultas ē:futilis faculta est. O ridiculū rācidulū satius tacuisse fuerat:q uerbis friuolis ī errorē sese ꝑcipitasse maiorē. Nōne uidēt ignari ipum noīs huius:facultatis.s.significatū semp aliq̄lē plenitudinē demōstrare. Sed de hoc alias. Et q̄so exprimant elegātes hi uiri quo iure poesis facultas dicēda sit futilis:cū eius īstigatiōe opitulante diuina gr̄a tot extēt clara uolumina. tot memorāda poemata:tot inuenta ꝑlucide atqꝫ peregrina:obmutescēt eqdē:si patietinanis ostentationis uredo. Siqd obmutescent dico:mori mallēt q̄ ueritatē nedū extremis labiis:sed taciturnitate fateri. in diuerticulū aliud irruent & suo iterpretātes iudicio hūc dicēt adiectiōe futilem ītelligendū fore dānosam atqꝫ detestabilē:eo ꝙ poemata a poesi uenientia deoꝝ suoꝝ cantēt illecebra & īfanda suadeāt. Esto possit hæc iterꝑtatio reprobari cū futile nō sit quod est illecebris plenū:poterat tā æquo aio tolerari: sed qđ ob eā uolunt posset rōne fateri cum cōsitear ultro nōnulla fore poemata id qđ asserūt exprimētia:q̄obrē si mala species posset bono generi derogare uicissent. Sed deꝓcor si Praxiteles aut Phydias sculptura doctissimi ipudicū sculpserit priapū in iolē nocte tēdentem potius q̄ spectabilem honestate Dianam. Aut si contingat apelles:seu noster Ioctus quo suo æuo non fuit Apelles superior. Martem ipse ueneri immiscentem potius q̄ Iouē diis ex trono iura præbētem has artes damnādas fore dicemus stolidissimū esse fateri lasciuientiū quippe ingeniorum culpa hæc est. Aequo modo iam dudū nōnulli fuere poetæ si tales poetæ dicendi sunt qui seu rōne quæstus seu ad gratiā populi ꝓmerendam sic eo exquirente sæculo & illecebri suadente lasciuia:q honestate omissa in has ieptias corruere. Quæ qdem dānandæ detestandæ & abiiciendæ:ut latius post dicet. Ob hoc tamē quorūdā singētiū scelus

non est uniuersalis dānanda poesis:a qua tot in uirtutes suasiones & poetaꝶ monita atq; documēta legimus ab his quibus curæ fuit cælestes meditatōes sublimi ingenio ac summa cū honestate & stili atq; uerborū ornatu describere. Sed qd multa? Est nō solū aliquid sed scia ueneranda poesis. Et ut sæpius in præcedētibus uisum est:& in sequētibus apparebit:nō futilis:sed succi plena facultas est:sensus uolētibus ex fictionibus ingenio ꝓmere. Et sic patet ne longius ꝓtrahamus sermones:primo certaminis igressu duces hos terga dedisse: eosque modico labore nostro aream liquisse duelli. Sed quid poesis sit explicandum est:ut ipsi uideāt q̄ stolide opinētur illam futilem facultatem.

Quid sit poesis:& unde dicta:& quod officiū est eius. Cap. VII.

Oesis est quā negligētes abiiciunt & ignari. Est feruor qdam exqsite iueniendi:atq; dicēdi seu scribendi qd inueneris. Qui ex sinu dei ꝓcedens paucis mentibus:ut arbitror:in creatione cōcedit. Ex quo quoniā mirabilis (et) rarissimi semp fuere poetæ. Huius.n.feruoris sūt sublimes effectus ut puta mentē in desideriū dicēdi cōpellere:peregrinas inauditas iuentiones excogitare:meditatas ordine certo cōponere:Ornare compositum inusitato quodam uerborum atq; sententiarum contextu: uelamento fabuloso atq; decēti ueritatem cōtegere. Præterea si exquirat iuentio:reges armare in bella:deducere naualibus:classes emittere:cælū terras & æquora describere:uirgines sertis & floribus isignire:actus hominū ꝑ qualitatibus designare:irritare torpentes:desides aiare:temerarios retrahere. fontes uincire:& egregios meritis extollere laudibus & huiusmodi plura. Siquis aūt ex his qbus hic ifundit feruor hæc minus plene fecerit iudicio meo laudabilis poeta nō erit. isuper quātumcūq; urgeat aīos:qbus isusus ē praro ipulsus cōmēdabile ꝑficit aliqd si istrumēta:qbus meditata ꝑfici consueuere defecerint. ut puta grammaticæ præcepta atq; rhetoricæ:quoꝝ plena notitia opportuna est. Esto nōnulli mirabiliter materno sermone iā scripserint & ꝑ singula poesis officia ꝑegerint:hic & liberaliū aliaꝝ artiū:& moraliū atq; naturaliū saltē nouisse principia ē necesse necnō & uocabulorū ualere copia:uidisse monimenta maiorū:ac etiā meminisse historias nationū: & regionū orbis:maris:fluuioꝝ:& mōtiū dispositiōes. Præterea delectabiles naturæ artificio solitudines opportunæ sunt:sic & trāquilitas animi & sæcularis gloriæ appetitus:& pſæpe plurimū ꝓfuit ætatis ardor. Nā si deficiāt hæc nōnunq̄ circa excogitata torpescit igeniū. Et quoniā feruore hoc ingenioꝝ uires acuente atq; illustrante nihil nisi artificiatū ꝓcedit:ars ut plurimū uocitata poesis est. Cuius quidē poesis nomē nō inde exortū est:unde plurimi minus aduertēter existimāt. s.a pico 'piys:qđ idē sonat qđ fingo fingis:qnimo a poetes uetustissimū græcorum uocabulū latine sonās exqsita locutio. Nam primi:qui iflati spiritu exquisite rudi adhuc sæculo cœpere loqui:ut puta carmine:tūc oīno loquendi genus incognitum:ut sonorū auribus audientium etiam uideref:illud pēsatis moderauere temporibus:& ne delectationē nimia breuitate subtraheret:aut longitudine plurima luxurias tediū uideret inferre certis mensuratū regulis atq; itra diffinitū pedum & syllabarū numerū coercuere. Sane quid ex hoc tam accurato dicendi ordine ꝓsilibat:nō dicebatur poesis amplius sed poema:& sic:ut iam diximus:tā arti q̄ artificiato ab effectu nomē cōsequutū est. Inquient forsan isti obiurgatores perlucidi:& si dixerim scientiā hanc ex dei sinu recentibus adhuc aīabus infundi se nolle uerbis meis satis pstare fidei:qbus satis roboris æquis animis:quæ uidemus assidue poterāt præstitisse:sed adhuc egemus testibus. Si ergo legerint quid Tullius Cicero homo philosophus nō poeta dixerit in ea oratione:quā apud senatū habuit pro Aulo licinio archia in fidem forsan faciliores deuenieēt. Dicit eni sic. Atq; sic a sūmis hoībus eruditissimisq; accipimus. Cæterarū rerū studia atq; doctrina:& ꝓceptis:& arte constare poetā. Natura ipsa ualere:& mētis uiribus excitari:& quasi diuino quodā spiritu inflari. &c. Et ne orationē lōgius ꝓtrahā:satis apparere potest:piis hoībus poesim facultatē eē & ex dei gremio originē ducere:& ab effectu nomē assumere:& ad eā isignia atq; fausta multa spectare:qbus ipsimet negātes utūt assidue. Si quærāt ubi uel quādo ī ꝓptu est:fateancipsi quo duce:cuius opere fictiones suas ipsi cōponāt dū scalas gradibus distinctas in cælū erigūt:dū ꝓceras arbores ramoꝝ fœcūdas æque ad astra ꝓducūt:dum mōtes in excelsum usq; circuitionibus ambiunt. dicēt forsan:ut huic a se icognitæ detrahāt:quo utūtur rhetoricæ opus esse:qđ ego pro parte nō inficiar. Habet eni suas inuētiones rhetorica. Verū apud tegmēta fictionū nullæ sunt rhetoricæ partes. Mera poesis est quicqd sub uelamēto cōponimus & exquirit exquisite.

Qua in parte orbis prius effulserit poesis. Cap. VIII.

I mirex qua sub cæli plaga:quibus sæculis:cuius opere hæc primo cōparuerit in terris exqras: uix credo satis certū posse dari respōsum. Quidā aūt existimati sunt hanc cum sacris cerimoniis ueterū originem habuisse:& sic apud hebræos exortā:eo q ab eis primo deo sacrificiū oblatū sacræ testātur litteræ. In quibus legit Caym & Abel fratres & primos natos orbis homines deo sacrificasse. Sic & a Noe undis cataclysmi cessantibus eo arcā exeunte deo sacrū fuisse confectū. Præterea & ab Abraā superatis hostibus:dum melchisedech sacerdoti uinum obtulit atq; panem. Sane cum ex his qđ quærit nō sumat:dato uaticinātes potius q̄ probātes afferat:minime arbitrandū sacra hæc absq; ulla uerborū prolatione confecta. Subiungunt a moyse:cum sicco pede una cū populo israel rubrū superasset mare:integre peractū:cum legamus eum sacra:& sacerdotes:& tabernaculū instar futuri templi erectū:& orones:qbus placaret diuinitus iuenisse qbus aspectis uidebit nō ante moysis ducis israelitarū tempus poesim apud hebræos habuisse pricipiū. Qui qdē circa finē uitæ Marathi regis Sicionioꝝ:qui diē obiit anno mūdi.iii.mil.dclxxx. populū eduxit:& sacra confecit. Sunt & alii gloriā hanc babyloniis largiri uolentes. Quos inter Venetus puteolanus episcopus historiarū inuestigator permaximus erat asserere consuetus dicacitate prolixa poesim moyse longe antiquiorem:ut puta Nembroth temporibus ortam. dicebat.n.eū primū idolatriæ inuētorē:eo q cū ignē mortalibus accōmodū uidisset ac ex motibus eius atq; murmurationibus uariis

futura quædã cognoſceret eum deũ fore firmabat:& ob id loco dei nõ ſolũ coluit chaldeiſq; ſuaſit:uerꝝ illi
tẽpla cõſtruxit:ſacerdotes ordinauit:& precatiões etiã adinuenit: qbus ĩ precatiõibus oſtẽdebat eũ exqſito
uſum eloquio:qđ poſſibile ẽ:eſto unde ſũpſerit nõ explicaret liqdo. Ego autẽ & ſi ſæpiſſime legerim apud
Aſſyrios religiõis cultũ philoſophiæ ſtudiũ:& armorꝝ gloriã prio fuiſſe. Nõ tamẽ abſq; alio fide digniori te
ſtimonio facile credã apud barbaras & adeo ĩmanes nationes originẽ habuiſſe artificiũ tam ſublime. Græci
ĩſuper apud ſe exortã poeticã autumãt ut totis uiribus affirmat Leõtius:ĩ quã credulitatem & ego paululum
trahor:memor aliquãdo ab inclyto præceptore meo audiiſſe penes priſcos græcos tale huic fuiſſe principiũ
Nã cum primo iter rudes adhuc hoies nõnulli cælſioris ingenii cœpiſſent naturæ parentis opa admirari.&
inde ꝑ meditatiões ſenſum intrare credulitatẽ aliquẽ unũ eſſe. Cuius ope & ĩperio gubernarentur & ordinarẽ
tur cuncta quæ cernerent:& eum unum uocauere deum. Deide exiſtimãtes eũ nõnunq̃ terras ĩcolere arbitra
ti ſanctum fore:ut diuerticula ſuo nomini dicata ueniẽs ĩuenerit ei ſacras ædes erexere:ſumptu permaximo
cõſtruxere:q̃s nos tẽpla dicimus hodie. Inde ut eũ erga ſe propitiũ faceret quoſdã honores præcipuos exco
gitauerũt. Illis ſtatutis tẽporibus fiendos:quos dixere ſacra. Demũ quoniã quantũ cæteris ꝓualere diuinitate
rati ſunt tantũ ꝓ cæteris honorãdum:cõſtituẽdas eius in ſacris argenteas mẽſas & aureas phyalas.cãdelabra
& aurea quæcũq; uaſa:& ex prudẽtioribus atq; nobilioribus populi hoies :quos dixere poſtea ſacerdotes:
eoſq; in ſacris cõficiẽdis nõ uulgaribus quinimo precioſiſſimis ueſtibus & thiaris atq; lituis ĩſignes eſſe uo
luere. Tandẽ quoniã uideret abſurdũ mutos tacitoſq; pontifices deitati exhibere ſacra uolucrũt uerba com-
poni:ꝑ quæ ipſius deitatis laudes & magnalia monſtrarent:& populi uota exprimerent & preces ſecũdum
opportunitates hominum porrigerent eidem. Et quoniam appareret incongruum:non aliter q̃ ſi cum uilli-
co aut ſeruulo ſeu contubernali amico loquereris diuinitatem alloqui uoluere prudentiores: ut exquiſitus
loquendi modus inueniretur:quem excogitandum ſacerdotibus commiſere. Ex quibus aliqui pauci tamẽ:
quos interfuiſſe credunt Muſeus :Linus: & Orpheus quadã diuinæ mentis inſtigatione cõmoti carmina
peregrina menſuris & temporibus regulata finxere:& in dei laudem inuenere in qbus: ut amplioris eſſent
auctoritatis ſub uerborꝝ cortice excelſa diuinorꝝ myſteria poſuere:uolẽtes ob hoc ne talium uenerãda maie-
ſtas ob nimiã uulgi notitiã in contemptus præcipitiũ efferretur:qđ artificiũ:quoniã mirabile uiſum eſt:& eo
uſq; inauditũ:ut prædiximus ab effectu uocauere poeſim ſeu poetes:& q cõpoſuerant poetæ uocati ſunt:&
quoniã nomẽ etiã fauet effectui creditur:ut omittamus additũ carminibus cantũ & reliq apud græcos origi
nẽ habuiſſe poeſim. De tẽpore uero ambigitur plurimũ. Dicebat.n. Leõtius a Barlaã calabro ꝓceptore ſuo:&
ab aliis eruditis uiris ĩ talibus audiſſe ſepius tẽporibus phoronei argiuorꝝ regis q ãno mũdi.iii.M.ccc.lxxxv:
regnare cœpit. Muſeũ quẽ ex ĩuẽtoribus carminũ unũ diximus ĩſignẽ apđ græcos fuiſſe uirꝝ & eodẽ fere tẽ
pore floruiſſe Linũ de qbus adhuc fama ſatis celebris ẽ.q̃ cos apđ nos ẽt teſtatur ſacris ꝓfuiſſe ueterũ:& his
ẽt addit Orpheus thrax:& ob id primi credũtur theologi. Paulus ãt ꝑuſimus lõge iuniorẽ poeſim eẽ dicebat
nõ mutatis auctoribus aſſerẽs Orpheũ:q ex ãtiqs ĩuẽtoribus ſcribitur unus tꝑibus Laomedõtis troiãorꝝ re
gis claruiſſe:circa ãnos mũdi.iiii.M.dcccc.x. Eũq; Orpheũ & argonautis fuiſſe:& non ſolũ ſucceſſorẽ Mu
ſeo ſed eiuſdẽ Muſei Eumolphi filii fuiſſe magiſtrum. Quod etiã ĩ lib.tẽporꝝ teſtatur Euſeb. Ex quo patet:
ut dictũ ẽ lõge iuniorẽ q̃ diceretur apđ græcos eẽ poeſim. Attamẽ ad hæc reſpõdebat Leontius arbitraria a
doctis græcis plurimos fuiſſe Orpheos atq; Muſeos. Verꝝ illũ ueterẽ Muſeo ueteri atq; Lino cõtẽporaneũ
græcũ fuiſſe ubi Thrax iunior ꝓdicatur. Sane quoniam hic iunior Bacchi orgya adinuenit:& menandrum
nocturnos cœtus:& multa circa ueterũ ſacra inouauit & plurimũ oratione ualuit:ex qbus apud coæuos in-
gentis exiſtimationis fuit:a poſteris primus creditus eſt Orpheus:cui opinioni forſan adherẽdũ ẽ:cũ quorũ
dam ueterũ teſtimonio cõſtet:etiã ante natũ Iouẽ cretẽſem nõnullos fuiſſe poetas:cũ poſt raptã a Ioue Euro-
pam per Euſebiũ conſtet claruiſſe Orpheũ thracẽ.cũ igitur inter ſe ſic diſcordantes ſint:nec ullum ſatis uali
dum teſtimoniũ ex antiqs auctoribus ad corroborãdas opiniões ſuas inducant:non ſatis certũ habeo cui fi-
des præſtanda ſit. Apparet tamen ex temporibus deſcriptis ſi Leontio credendum ſit apud græcos potiuſq̃
apud hæbreos:& ſi Veneto:apđ chaldæos primo q̃ apđ græcos apparuiſſe poeſim. Si uero Paulo fidẽ præ
ſtare uelimus:ſequetur Moyſen primo q̃ Babylonios:aut græcos eiuſdẽ fuiſſe magiſtrũ. Ego aũt quãtũcun-
q; Ariſtoteles dicat rõe forſan ſuperiori tractus:poetas primos fuiſſe theologos exiſtimans eos græcos ĩtel
lexiſſe:qđ aliquale adminiculũ opinioni Leontii uidetur afferre. Non credã huius poeſis ſublimes effectus
ſinamus in belua illa Nẽbroth:ſed nec ĩ Muſeo ſeu Lino uel Orpheo quãtũcunq; uetuſtiſſimis poetis niſi
ut arbitrantur aliqui:Muſeus & Moyſes unum & idẽ ſint primo ĩfuſos:quinimmo in ſacratiſſimis & deo
dicatis prophetis:cũ legamus Moyſen hoc percitũ:ut reor deſiderio penthatetici partẽ maximã non ſolũ ſti
lo:ſed heroico ſcripſiſſe carmine ſpiritu ſancto dictante. Et ſic alios nonnullos æquo mõ magnalia ſub me
trico uelamine litterali:q; poeticũ nuncupamus finxiſſe. Quorum ego nec forſan inſipide reor poetas gen
tiles in cõponendis poematibus ſecutos ueſtigia. Verũ ubi diuini hoies ſãcto pleni ſpiritu eo ĩpellente ſcri
pſere: & ſic alii ui mentis unde uates dicti hoc urgente feruore ſua poemata condidere. Tu aũt rex inclyte
cũ nil aliud circa huius originem qđ dicam habeam tuæ ſerenitatis iudicio ſume quod libet.

Cõpoſuiſſe fabulas apparet utile potius q̃ dãnoſum. Cap. IX.

Sſerunt inſuper hi boatores magnifici poetas fabuloſos homines eſſe:& ut deiectiori ſeu deteſ
tando magis utantur uocabulo:ſtomachãtes illos aliquando uocitant fabulones. Nec dubitem
quin ignaris execranda plurimum talis uideatur obiectio. Aſt ego floccifacio.nõ habet aliquorꝝ
linguæ ſpurcities illuſtriũ uirorꝝ glorioſum nomẽ inficere. Doleo q̃ uidens hos liuore percitos
in innocuos ſeſe ĩ frenes efferre:ſed quid tandẽ cõcedo fabuloſos.i.fabularũ cõpoſitores eẽ poetas:nec hoc

ignominioſum exiſtimo niſi uti formaſſe philoſopho ſylogiſmũ. Nam ſi oſtendatur quid ſit fabula:& quæ
fabularꝝ ſint ſpẽs:& quibus hi fabulones uſi ſint:reor nõ adeo ꝑgrande piaculũ uidebitur:ut hi uolunt fabu
las condidiſſe. Fabula igitur ante alia a for faris honeſtã ſumit originẽ:& ab ea confabulatio quæ nil aliud q̃
collocutio ſonat:qđ ſatis per Lucã in euangelio demõſtratur dũ dicit de duobus diſcipulis poſt chriſti paſſio
nem euntibus in caſtellũ cui nomẽ Emaus ſic aiẽs. Et ipſi loquebãtur adinuicẽ de his oĩbus quæ acciderãt:&
factũ eſt cũ cõfabularentur & ſecũ quærerent:& ipſe chriſtus appropinquans ibat cũ illis &c. Et ſi cõfabula-
ri ſanctis hominibus non ĩputatur in uitiũ:nõ erit fabulã cõpoſuiſſe peccatũ. Sed cedamus paululum his. Su
peruacaneũ eſt cõpoſuiſſe fabellas nõ inficiar:ſi ſimplices tantũ poetas fabulas cõpoſuiſſe cõceſſerim:uerum
nuſquã legeť:qn ab intelligẽti hoĩe cognoſcať aliqd magni ſub fabuloſo cortice palliatũ:& ob id conſueue-
re nõnulli ſic fabulã diffinire. Fabula eſt exẽplaris ſeu demõſtratiua ſub figmẽto locutio:cuius amoto cortice
patet ĩtentio fabulantis. Harꝝ q̃druplicẽ fore ſpẽm credo. Quarꝝ prima oĩno ueritate caret in cortice:utputa
quando aĩalia bruta:aut etiã ĩſenſata interloquentia inducimus:& auctor harum ꝑmaximus fuit Aeſopus
uir phrygius antiq̃tate ac ẽt grauitate uenerabilis:& dato his non ſolũ ciuile uulgus. ſedẽt agreſtes utantur ut-
plurimũ:non faſtidiuit aliquando ſuis libris inſerere Ariſtotel. cæleſtis ĩgenii uirũ & peripatetichorꝝ principẽ
philoſophorꝝ. Secunda aũt ſpẽs in ſuꝑficie nõnunq̃ ueritati fabuloſa cõmiſcet:ut ſi dicamus Minei filias nen
tes ſpernenteſq́ orgia bacchi ĩ ueſptiliones uerſas. Has aũt a primæuo uetuſtiſſimi ĩuenere poetæ:q̃bus cu-
ræ fuit diuina & humana pariter palliare figmentis:& q poetarum ſublimiores ſecuti ſunt ĩ melius euexere
poſito nõnulli comici deprauauerint eas magis de aſſenſu laſciuiẽtis uulgi q̃ de honeſtate curauere. Species
uero tertia potius hyſtoriæ q̃ fabulæ ſimilis eſt. hac aliter & aliter uſi poetæ celebres ſunt. Nam heroici quã-
tuncũq́ uideanť hyſtoriã ſcribere:ut Virgilius dũ æneã tẽpeſtate maris agitatũ ſcribit:& Homerus alligatum
malo nauis Vlyſſem ne a ſyrenarꝝ cantu traheret:longe tamẽ aliud ſub uelamine ſentiunt q̃ mõſtreť. Comi
ci inſup honeſtiores:ut Plautus atq́ Terẽtius hac cõfabulandi ſpecie etiã uſi ſunt:nil aliud præter qđ litte-
ra ſonat ĩtelligẽtes:tamẽ arte ſua diuerſorꝝ hoĩum mores & uerba deſcribere:& interĩ lectores docere & cau
tos facere:& hæc ſi de facto nõ fuerint cũ cõmunia ſint:eẽ potuere uel poſſent. Quarta quidẽ ſpẽs nil penitus
in ſuperficie nec in abſcõdito ueritatis habet cũ ſit delirantiũ uetularum inuentio. Ex q̃bus ſi hi redargutores
eximii primã ſpẽm dãnent qđ etiã ſacris litteris legimus:ligna. ſ. ſiluarum de cõſtituendo rege ſibi habuiſſe
colloquium damnãdũ ẽt ueniet. Si uero reprobetur ſecũda:omne fere ſacrum ueteris teſtamẽti uolumẽ ue-
niet reprobãdũ:quod abſit:cum eodẽ paſſu in eodẽ ſcripta cũ æditionibus poetarꝝ uideãtur incedere:& hoc
quantũ ad componẽdi modũ. Nam ubi abſit hyſtoria neuter de poſſibilitate ſuperficiali curat:& ꝙ poeta fa
bulam aut fictionẽ nuncupat:figuram noſtri theologi uocauere. Quod nunqd ita ſit uideant iudices æquio
res æquo ponderãtes libramine ſuꝑficiẽ litterarꝝ uiſionũ Iſaiæ: Ezechielis:Danielis & aliorꝝ ſacrorũ hoĩum
& poetarꝝ poſtea fictionũ. Et ſi in ritu contingẽdi uideant diſcrepantes:dãnationi cõſentiam. Si tertiã quod
nequeũt dixerint eẽ dãnandã nil aliud erit q̃ eã ſermonis ſpẽm dãnaſſe qua ſæpiſſime uſus ẽ Ieſus xp̃s dei fi-
lius ſaluator noſter dum eẽt ĩ carne:q̃q̃ nõ eo ꝑ poetæ uocabulo ſacræ uocitẽt litteræ:q̃nĩmo uocauere para-
bola:ĩ nõnulli exẽplum dicũt eo ꝙ rõne exẽpli dicatur. Quod aũt quattuor damnẽtur cũ a nullo ſatis cõgruo
uideatur pricipio moueri:neq́ alicuius artis uallari ſuffragio:aut ĩ finẽ ordine deduci debitum non magni
facio. Non enim in aliquo cum fabulis poetarũ cõueniunt:& eſto credam redargutores hos arbitrari poeti-
cas ab illis in nullo differre. Nunc quæſo nunqd ſanctũ ſpiritũ fabulonẽ. nunqd xp̃m deũ dicturi ſint:q am
bo ſub eadẽ deitate fabulas edidere. Nõ credant ſi ſapiũt. Ego ãt ſi liberet ĩ ſermonẽ longũ excedere: optime
nominũ diuerſitatẽ non obeſſe ſi ſtili q̃litates cõueniant demonſtrarẽ:ſed ipſi uideant. Fabulas quippe quas
illi ob uocabulũ ita deſpiciũt nonnunq̃ legimus incitatos inſano furore animos fuiſſe ſedatos & in manſue
tudinẽ redactos priſtinã:ut putãdũ a Mẽnio Agrippa grauiſſimo uiro romana plebs a p̃ribus diſſidẽs e ſa-
cro monte in patriã ꝑ fabulã reuocata eſt. Fabulis feſſis illuſtriũ uirorũ circa maxima animis uires ꝑſæpe re
ſtitutæ ſunt:qđ nõ tantũ exemplo ueteri:ſed aſſiduis demõſtratur. Cernimus enĩ principes maximis occu-
patos rebus quaſi rerꝝ natura docẽte poſt regnorũ ſuorũ ſublimes diſpoſitiões in melius:ut feſſas ĩ neruũ re-
uocent uires cõuocare:q iocoſis cõfabulationibus recreent aĩos fatigatos:fabulis laborantibus ſub pondere
aduerſantis fortunæ nõnunq̃ ſolamẽ ĩpenſum eſt:qđ apud Luciũ apuleiũ cerniť:quẽ penes charites genero
ſa uirgo ĩfortunio ſuo apud prædones captiua captiuitatẽ ſuam deplorãs ab anicula fabulæ pſicis lepiditate
paululũ refocillata eſt. Fabulis labantiũ in deſidiã mentiũ ĩ meliorẽ frugẽ lapſus reuocatos iam nouimus:&
ut de minoribus & meipſo ſinã. audiui iã dudũ illuſtrẽ uirũ Iacobũ de ſancto Seuerino tricarici & clari mõ
tis comitẽ dicẽtẽ ſe a patre ſuo habuiſſe Robertũ Caroli regis filiũ poſtea inclytũ Hieruſalẽ & Siciliæ regẽ
tam torpentis ingenii filiũ fuiſſe:ut non abſq́ maxima demonſtrantis difficultate prima litterarũ elementa
ꝑciperet. & cũ fere de eo hac ĩ parte amici deſperarẽt oẽs:pædagogi eius ingeniũ ſolerti aſtutia rimãtis fabel
lis Aeſopi in tã grãde ſtudendi ſciendiq́ deſideriũ tractus eſt:ut breui non tm̃ domeſticas has nobis libera-
les artes didicerit:uerũ ad ipſa uſq́ ſacræ philoſophiæ penetralia mira perſpicacitate tranſiret:taleq́ de ſe fe
ciſſe regẽ:ut a Salomone citra regũ nullũ doctiorẽ mortales agnouerint. Quid multa? Tantiſq̃dẽ ſunt fabu-
læ:aut earũ primo cõtextu oblectẽť indocti:& circa abſcõdita doctorꝝ exerceãtur igenia. Et ſic una eadẽq́ le
ctione ꝑficiunt & delectant. Non ergo tam erecta ceruice:tam faſtidioſa ſnĩa nauſeãtes hi liuorẽ & ignorã-
tiam ſuã euomãt ĩ poetas. ſuas ſi ſatis ſani ſunt primo curẽt illecebras q̃ alienos ſplẽdores maledictorꝝ nebu-
lis offuſcare conenť. Videãt uideant cẽſores hi quibus & q̃ ꝑniciosis ad excitãdũ muliercularũ riſum nõnun
quã utantur ſcomatibus. Et dũ ſeipſos purgauerint aliorũ conẽtur purgare fabellas: memores chriſtũ man-
daſſe ex accuſatoribus his primus q innocẽs eſſet primum ſumeret lapidẽ in adulterã mulierem.

Stultū credere poetas nil sensisse sub cortice fabularū. Cap. X.

SVnt ex his nonulli tantæ temeritatis ut nulla auctoritate suffulti nō uereātur dicere stolidissimū arbitrari clarissimos poetas sensū aliquē suis supposuisse fabellis: quinimmo illas fecisse ostēsuri q̄ magna possent eloquentiæ suæ uires: & potissime dū eis agētibus crederentur ab īsipidis falsa pro ueris. O iniquitas hominū. O ridēda stoliditas. O ineptū facinus dū alios deprimūt se putant ignorantes extollere: quis præter ignaros dicat. fecerūt fabulas poetæ uacuas & inanes solo ualentes cortice: ut eloquentiā demonstrarent: quasi circa uera uis eloquentiæ non possit ostendi? Male ꝑfecto nouerūt Quintiliani sententiam. Cuius maximi oratoris opinio est circa falsa nullum eloquentiæ neruum posse cōsistere. Sed de hoc alias. Quis. n. ut ad hoc ueniam: tam demens: tamq; uecors erit: qui legens in buccolicis Virgilii. Namq; canebat uti magnū per inane coacta: una cū nonnullis in hanc sententiam sequentibus carminibus. Et in georgicis: esse apibus partim diuinæ mentis & austus cum applicitis ad hoc. Et in æneide. Principio cælum & terras camposq; liquentes. cum ānexis. ex quibus merus philosophiæ succus exprimitur non uideas liquido Virgiliū fuisse philosophum: & arbitretur eruditissimū hominē ob ostendendā eloquentiam suam qua profecto plurimum ualuit: Aristeum pastorē in penetralia terræ ad Climenem matrem deduxisse: aut Aeneam ut patrem uideret ad inferos absq; abscondito sub fabuloso uelamine intellectu scripsisse? Quis tam sui īscius qui aduertens nostrū Dantē sacræ theologiæ īplicitos persepæ nexus mira demōstratione soluentē non sentiat eū nō solū philosophū: sed & theologū īsignē fuisse? Et si hoc existimet qua fultus ratione arbitrabitur eū bimembrem gryphem currū in culmine seueri montis trahentē septē cādelabris & totidē sociatū nymphis cū reliq̄ triūphali pompa: ut ostēderet: qa rithmos fabulasq; sciret cōponere? qs insup adeo insanus erit ut putet ꝑclarissimū uirū atq; xp̄ianissimū Franciscū petrarchā cuius uitā & mores eius sanctitate laudabiles uidimus ipsi: atq; præstante deo diu uidebimus: & quo neminem magis redimētē nō dicā tēpus tātū: sed quoscūq; tēporis labētis athomos noscimus expedisse: tot uigilias: tot sacras meditatiōes: tot horas dies & ānos: quot iure possumus existimare impēsos si buccolici sui carminis grauitatē: si ornatū: si uerboꝝ exq̄sitū decus pensemus: ut gallū fingeret thyreno calamos exposcētē aut iurgantes inuicē Pāphilum & mitionē & alios delirātes æque pastores. Nemo ædepol cōpos sui satis assentiet: & lōge minus quiderūt q̄ scripserit soluto stilo ī libro solitariæ uitæ: & ī eo quē intitulauit de remediis ad utrāq; fortunā: ut alios plures omittā: in q̄bus q̄cq̄d ī moralis philosophiæ sinu potest sanctitatis aut ꝑspicacitatis assumi tāta uerborum maiestate percipit̄: ut nil plenius: nil ornatius: nil maturius: nil deniq; sanctius ad instructionē mortaliū dici queat. Possem præterea & meū bucholicū carmē inducere: Cuius sensus ego sū cōscius: sed omittēdū censui. qa nec adhuc tanti sum: ut inter ꝑstantes uiros misceri debeā: & qa propria sunt alienis linquēda sermonibus. Taceant igit̄ blacteratores inscii: & obmutescāt sup̄bi si possunt cū nedū īsignes uiros lacte musarum educatos: & ī laribus philosophiæ uersatos atq; sacris ducatos studiis ꝓfundissimos ī suis poematibus sensus apposuisse semp credendum sit. Sed etiā nulla esse usq̄ delirantem aniculā circa foculū domestici laris una cū uigilātibus hybernis noctibus fabellas orci seu fataꝝ uel lamiarū & huiusmodi: ex quibus sæpissime inuenta cōficiunt fingentē atq; recitātem: quæ sub ꝑtextu relatoꝝ nō sentiat aliquē iuxta uires sui modici intellectus sensum minime quādoq; ridendum: per quem uelit aut terrorē incutere paruulis: aut oblectare puellas: aut senes ludere: aut saltem fortunæ uires ostendere.

Ob meditationis cōmodum solitudines incoluere poetæ. Cap. XI.

DIxi hos obstrepentes insuper dicere poetas rura mōtes & siluas incolere: eo ꝙ urbanitate & moribus nō ualerent: O ignauum hoium genus. nō aduertunt furore ꝑciti qa dū uolūt ueritatē falso approbare suffragio se mēdaces faciant. Ego aūt poetas rura siluas & mōtes colere non solū cōfiteor: qnimmo nisi ipsi dixissent ego dicturus eram: & forte iam dixi sane nō ob eā causam quā inflati asserunt ꝙ si illi urbanitate nō ualeāt cū eos ualere satis testent̄ poemata: q̄bus si fidem præstare negligant uoluant ueteꝝ scripta philosophorū: annales ꝑlegāt: nec dubitēt quin crebro cōperiant poetas regum & nobiliū amicitiis atq; cōuictu usos dū libuit: quæ sordidis atq; īeptis hoibus nō præstātur. Nec ī testimoniū ueritatis huius desunt occurentia quædā. possem nempe si uellē ostēdere Euripidē poetā Archelai macedonum regis contubernalē. Enniū brundusinū Scipionū domesticū. Virgilium Octauiani Cæsaris amicissimū: & si sordēt uetera: nō desunt præsentia: Dātes noster Federico aragonēsis siculidū regi. & Cani de la scala magnifici ueronēsium domini grādi fuit amicitia iunctus. Scimus insuper & fere orbi toto notissimū est Frācīscum petrarchā Caroli īperatoris. Ioānis frācoꝝ regis. & Roberti æque Ierusalē & Siciliæ regis: ac summorū pōtificum plurium dilectissimū atq; familiarissimum fuisse: & uiuorū eē dum uelit. Ast si nesciunt susurrones hi: ob id solitudines īcolunt & coluere poetæ: qa nō ī foro cupidinario: nō ī prætoriis: nō ī theatris: nō ī capitoliis: aut plateis publicisue locis uersantibus: seu turbellis ciuicis īmixtis: uel mulierculis circundatis sublimiū rerum meditatio præstat̄: absq; qua fere assidua nec ꝑcipi possunt nec ꝑfici ꝑcepta poemata q̄d īsuper uix credā ista dixissēt: si sana mēte legissent q̄d scribit Oratius Floro q̄ postq̄ elegāter more suo enumerauit quædā urbium īpedimēta dicit īterrogās. Romæ ne poemata cēses scribere posse īter curas atq; labores? uolēs ob hoc ut ītelligat̄ minime posse. Nec his cōtētus supadditis aliis incōuenientiis q̄bus ciuitates agitant̄: cōtinue quasi cōmotus ait. Nunc & uersus tecum meditare canoros. quasi dicat. nō poteris. Et demum subnectit exq̄rēs. Tu ne īter strepitus nocturnos atq; diurnos Vis cāere: & cū tacta seq uestigia uatū? Nec multū post superaddidit. īdignas hic ego rerū Fluctibus ī mediis & tēpestatibus urbis Verba lyræ motura sonū cōmittere digner? ex q̄bus ne plura superīponā satis apparet cur petant & īcolāt siluestria loca poetæ. Quod et Paulū Eremitā, Antoniū, Machariū, Arseniū: aliosq; plures uenerabiles atq; sāctissimos hoies

non ob urbanitatis defectum.ſed ut liberiori animo deo ſeruirent feciſſe legimus.Eſto nō adeo deteſtabile
ſit:ut hi arbitrari uident̃ habitare ſiluas:cū in eis nil fictum nil fucatū nil menti noxiū uideat̃.Simplicia qui-
dem ſūt oia naturæ opa:ibi in cælū erectæ fagi & arbores cæteræ opacitate ſua recētes porrigētes umbras:
Ibi ſolū uiridātibus herbis contectū atq; mille coloꝝ diſtinctum floribus:limpidi fontes & argentei riuuli le
pido cum murmure ex ubertate montiū declinātes.Ibi pictæ aues cantu frondeſq; lenis auræ motu reſonan
tes.Beſtiolæ ludētes:Ibi greges & armēta:Ibi paſtoria domus aut gurguſtiolū nulla domeſtica re ſolicitū : &
omnia tranquillitate & ſilentio plena.Quæ non ſolum ſatiatis oculis auribuſq; delitiis ſuis animū mulcent:
uerum mentē in ſe colligere & igeniū ſi forte feſſum ſit in uires reuocare:atq; illud uident̃ impingere in deſi
derium meditatiōis ſublimiū:& auiditatē etiā componendi quæ mira exhortatiōe ſuadent libelloꝝ ſocietas:
& canori circum choreas agentes muſaꝝ chori:quæ oia ſi rite conſideremus:qs ſtudioſus homo ciuitatibus
ſolitudines nō præponat?Sane nō poetaꝝ crimen ſolitudines ēt ſi crimen merito dici poſſit. Hos mouet iſo
lentes uiros in redargutionē:qnimo eoꝝ īfecta mens ambitōe damnabili:a qua diſcrepātes poetas execrabi
les aiunt eē uiros.Mos enim hoīum dānatoꝝ morū eſt ſūme cupere ſibi cæteros eē conformes:ut ſua alieno
crimine:aut pallient:aut defendant.Erubeſcāt igit̃ & obmuteſcant:ſi prout ipſi poetæ nō factitant : horrent
qppe & deteſtabile ducūt uiri ſpectabiles ficto pallore deformare faciē.Et īceſſu tardo uerere aſſiduis circui
tionibus ciuitates.horrent atq; recuſant turpi atq; deformi hypocriſi inertis uulgi mercari grām laudeſq;:&
ab ignaris mōſtrari digito:horrēt faſces.ne dum expoſcere:ſed optare:Aulas ambire regū aut ꝓcerū quorū-
cunq; aſſentatores fieri:aut pontificū infulas aucupari ut uentri & ierti ocio latius īdulgere queant : blādiri
mulierculis ut depoſita ſubtrahant pecunia:quæſituri quod meritis quæſiſſe nō poterunt.horrent præterea
& totis deteſtantur affectibus caturcenſes ob pecuniā in cælos euehere:& iuxta muneris quantitatē eis exhi-
bere ſedes.qnimmo quos iſti blaſſemant tenui contenti uictu breuiq; ſomno ſpeculatiōe continua & exerci
tio laudabili componendo ſcribendoq; ſibi celebrem gloriam & p ſæcula duraturam exqrūt.O ſpecies hæc
hoīum conuitiis deturpāda.O deteſtāda ſolitudo talium.Sed quid uerbis inſto?Haberem qppe multa quæ
dicerem:ni ſpectabilis candor:ni uirtus egregia:ni laudabilis uita poetarū illuſtrium aduerſus tales ſeipſam
longe ualidiori robore tueretur.

Damnanda non eſt obſcuritas poetarum. Cap. XII.

Bſcura autem cauillatores hi eē pſæpe poemata:& hoc poetarū uitio id agētiū:ut qđ iextricabile
eſt artificioſius uideatur eē compoſitū:idq; egiſſe uolūt imemores ueteris oratorū iuſſus quo ca-
ueť planā atq; lucidā rōnem eſſe debere.O peruerſæ mētis iudiciū.qs enim ꝑter doloſam aīam
in cogitationē tā neſariā declinaſſet:ut qđ ei iacceſſibile ē non ſolū odio habeat:ſed falſa ſi poſſit
criminatiōe deturpet?Fateor nōnunq̄ obſcuros eſſe poetas:ſed ꝑbeant ſi uolunt ipi reſpōſum.nunqd philo
ſophoꝝ:quoꝝ ſæpenumero ipſi ipudice ſe miſcēt:cōtexta cōperiāt adeo plana:adeo perlucida:ut debere di-
cūt orationem incedere?ſi aſſerāt mentient̃.Quū int̃ ſcripta Platonis & Ariſto.ut de cætis ſileā.perplexiōes
adeo innodatæ ſint:ut nō dum a multis perſpicacibus uiris ab eorum ſæculo i diē uſq; hūc examinatæ po-
tuerint ſatis lucide cōcordi ſnīa explicari.Sed qd de philoſophis dico?nōne diuinū eloqum cuius ipſi ꝓfeſſo
res haberi cupiunt:a ſpiritu ſancto ꝓlatum obſcuritatum atq; ambiguitatum pleniſſimum eſt. Eſt equidē
& ſi negent ipa manifeſta ueritas apparebit. Teſtes ſunt plurimi:quos iter ſi libet interrogēt Aug. ſanctiſſi-
mū atq; eruditiſſimū hoīem:& cuius igenii tam grādes fuere uires:ut artes multas:utq; qcqd de decē cathego-
riis tradidere philoſophi abſq;:ut ipe fatetur:præceptore ꝑceperit.Nec tamen erubuit confiteri ſe Iſaiæ prici
pium intelligere nequiuiſſe.Non ergo obſcuritates ſolis poematibus iſunt.Quid ergo nō incuſant philoſo
phos ut poetas?qd nō dicūt ſpūm ſanctū ſuis operibus ut artificioſiores apparerēt obſcuras iplicuiſſe ſnīas?
quaſi non rerum oīum ſublimis ipſe ſit artifex.Non dubitē qn illis tanta temeritas inſit ut facerent ni ſcirent
eſſe philoſophis defenſores:& in ſpiritum ſanctū loquētibus apparata ſupplicia:& iccirco in poetas ꝓſiliūt:
quia eos cernūt defenſore carentes.Exiſtimantes ꝑterea nullā ibi culpā fore ubi confeſtim pœna nō ſequitur.
debuerant hi uidiſſe nōnulla obſcura uideri cū clariſſima ſint intuentes uitio.Luſco qdē illuceſcente ſole qui
limpidus eſt nebuloſus uidet̃ aer.Quædā alia de natura ſui adeo ꝓfunda eſſe ut non abſq; difficultate acies
etiā egregii intellectus poſſit in earū adytū penetrare:uti in ſolis globo anteq̄ eū poſſint contingere nōnunq̄
perpſicaciſſimi retundunt̃ oculi quædā uero & ſi natura ſui forſan ſint lucida tanto ſunt fingentiū palliata ar
tificio:ut ægre etiā quis poſſit ingenio uerū ex illis excerpere ſenſum:ut perſæpe iter nubila conditū ſolis ꝑ-
grande corpus etiā doctiſſimi quærāt aſtrologi qua cæli uaget̃ in parte cōpræhendere punctaliter oculoꝝ in
tuitu:& ex his eſſe nōnunq̄ uatū poemata nō inficior.Verū non ob id ut iſti uolūt iure dānanda:cū iter alia
poetæ officia ſit non euiſcerare fictionibus palliata:quinimo ſi in propatulo poſita ſint memoratu & uenera
tione digna ne uileſcant familiaritate nimia quanta poſſunt induſtria tegere:& ab oculis torpentiū auferre.
Et ſi qđ ad eos ſpectat fecere ſolertes nō execrādi ſed cōmēdādi potius poetæ uēiēt. Et iō ut iā dictū ē fateor
illos nōnunq̄ obſcuros eſſe ſed extricabiles ſemp ſi ſanus ad eos acceſſerit itellectus.uerū reor his q̄rulis no
ctuæ oculos eſſe potius q̄ humanos.nec ſit qui exiſtimet a poetis ueritate fictiōibus iuidia cōditas:aut ut ue-
lint oīno abſconditorū ſenſum negare lectoribus:aut ut artificioſiores appareāt:ſed ut quæ apposita uoluiſ
ſent labore ingeniorū quæſita & diuerſimode itellecta:cōperta tandē faciāt cariora.Quod longe magis ſan-
ctū feciſſe ſpm̄ unuſquiſq; cui ſana mens eſt:debet ꝓ certiſſimo arbitrari:qđ per Augu.in lib.cæleſtis Hie-
ruſalem.xi.firmari uidetur dum dicit.Diuini ſermonis obſcuritas etiam ad hoc eſt utilis q plures ſentētias
ueritatis parit:& in lucem noticiæ producit:dum alius eum ſic:alius ſic intelligit.Et alibi Augu. idem ſup
Pſalmo.c.xxv.dicit.Ideo forte obſcurius politum eſt:ut multos intellectus generet:& ditiores diſcedāt ho

mines q clausum inuenerunt quod multis modis aperiretur q̃ si uno mõ apertũ iueniret. Et ut eiusdem Augustini testimonio adhuc aduersus recalcitratores amplius utar: ut sentiãt quoniã quod ipe pro obscuritatibus sacrarum litterarum tuendis: ego pro obscuritatibus poematũ itelligi uelim. Dico ego eũ scribere sup Psalmo c.xlvi. sic. Peruersum nihil hic est. obscurũ aũt aliqd est: non ut tibi neget̃ sed ut exerceat accepturũ & cæ. Et ne ampliori utar sacrorum hoium circa hoc attestatione nolo fastidiũ ducãt hi audire: quoniã idẽ uelim de obscuritatibus poetarum sentiri quod de diuinis ab Augustino sentitur: quinimo ut exfricata paululũ fronte uolo considerent obsistentes quanto magis de his sentiendum sit quæ respectiue paucis apponunt̃. Si de sacris lr̃is quæ omnibus sunt appositæ na ionibus sentiunt̃. Si forte uelint duritiem textus figuras dictionum aut rationũ colores & pegrinorum uocabulorum icognitam a se pulchritudinẽ damnasse: & hinc poetas obscuros dixisse: qd aliud dicã nõ habeo: nisi ut grammaticales iterum scholas repetant: pædagogi ferulam subeãt: studeant: discantq: quid ueterum auctoritate circa talia poetis licentiæ datũ: scrupulosiusq: scrutent̃. præter uulgaria atq: domestica quæ sint etiã peregrina. Sed qd talibus isto: paucioribus dixisse poteram: agant ut exuto ueteri nouũ atq: generosum igenium induant. & quod eis nunc uidebit̃ obscurum tunc familiare uidebit̃ & apertum. Nec indigestam intellectus sui grossitiem palliare se credant priscorum oratorum præcepto: cuius non dubitem semper memores fuisse poetas. Sed aduertant quoniam perorando aliter q̃ fingendo uerborum ordo procedat: & fictiones in fingentis arbitrio relictas foretanq̃ opus alterius speciei: in quibus summopere a poetis seruat̃ stili maiestas: & eiusdem dignitas retinetur: ut ait contra medicum in libro inuectiuarum tertio Franciscus petrarcha: nec ut ipsi arbitrari uident̃: carpere nequeuntibus inuidet̃. sed dulci labore præposito delectationi simul memoriæq: consulit̃. Cariora enim sunt quæ cum difficultate quæsiuimus accuratiusq: seruant̃: ut idem ubi supra Franciscus testatur. Quid multa: Si his obtusum igeniũ est: iertiã suã: non poetas redarguant: nec aduersus eos friuolis instẽt latratibus a quibus secum optime actum ẽ. Primo enim in limine: ne frustra fatigent ignari: ab ipo rerum facie terror iniectus ẽ. Retrahãt ergo gradum in tpe potius q̃ corpore ingenii fatigato icedẽtes patiant̃ cũ rubore repulsam. Et ut iterum dixerim uolentibus intelligere & nexus ambiguos enodare legendũ ẽ: insistẽdũ: uigilandũ: atq: iterrogandũ: & omni modo pmẽdæ cerebri ulres: & si nõ una uia potest qs puenire quo cupit: itret alterã: & si obstent obices arripiat aliam donec si ualituræ sint uires lucidum illi appareat qd primo uidebat̃ obscurum. Sanctũ enim canibus dare diuino prohibemur monitu: & hoc eodẽ ante porcos proiicere margaritas.

Poetas non esse mendaces. Cap. XIIII.

MEndaces præterea isultãtes hi dicũt esse poetas. & hũc conant̃ locũ ualidis si possint firmare rõnibus aientes: q saepe dictũ ẽ eos in suis fabulis mẽdacia scribere: utputa hoiem in lapidẽ uersum: qd oino apparet ueritati contrariũ. Præterea asserunt poetas mendaciter dicere multos eẽ deos: cũ constet ueritate certissima unum tantũ esse: & illũ uerum atq: oipotentem: Addentes Virg. latinorum poetarum principem recitasse Didonis hystoriam minus uerã: & huiusmodi quædam alia etiam iserẽtes. Credo uicisse putẽt: uicissentq: ni esset q eorum uociferatiões isipidas ueritate retũderet. Quid igit̃: Rebar in pcedentibus loco huic respõdisse satis. Dum qd sit fabula: quot fabularum spẽs: & qbus usi poetæ sint: & per qd satis late descripsi. Sed in hanc materiam iterum redeundum ẽ. Dico poetas uti isti uolunt nõ esse mẽdaces. Est enim mendaciũ iudicio meo fallacia quædã simillima ueritati: p quã a nonnullis uerum opprimit̃: & exprimit̃ qd ẽ falsum. Huius octo fore species asserit Aug. ex qbus & si grauiores reliqs nõnullæ sint: nulla tamẽ sciẽtes uti possumus absq: peccato atq: infamiæ nota: qua dicimur eẽ mẽdaces: cuius diffinitiõis itentũ si æquo animo perspectent: poetici nominis hostes redargutionẽ hanc: qua mendaces asserũt esse poetas uiribus carere cognoscent: cum poetarum fictiones nulli adhæreant specierum mẽdacii: eo q non sit mentis eorum quẽquã fingendo fallere: nec uti mẽdaciũ est fictiones poeticæ utplurimũ nõ sunt nedũ simillimæ: sed nec similes ueritati: imo ualde dissonæ & aduersæ. Et dato spẽs fabularum una quã uideri potius hystoriam q̃ fabulã diximus sit ueritati simillima antiqssimo oium nationũ cõsensu a labe mẽdacii imunis ẽ: cum sit cõsuetudine ueteri cõcessum ea qs uti posse rõne exẽpli in quo simplex nõ exqritur ueritas nec phibetur mendaciũ. & si spectetur poetarũ officiũ: nõnunq̃ in supioribus demonstratũ uinculo huic astricti non sunt ut ueritate utantur in superficie fictionũ: & si auferatur eis uagandi per omne fictionis genus licẽtia eorum officiũ omnino resoluet̃ in nihilum. qd plura: si oia quæ dicta sunt in reprobationem meritam deiiciantur quod fieri posse nõ arbitror: hoc irreprobabile supest nemo suũ tiure exercẽs officiũ in notam põt ob hoc ifamiæ deuenire. Prætor esto i legẽ malemeritos capitali mulctet supplicio: nõ iure tamẽ dicitur homicida. Sic nec miles agrorum hostium populator dicitur pdo. Nec iurisconsultus etiam si minus æquũ clientulo præstet cõsiliũ: dũmõ a iuris limite nõ separetur falsidici nomẽ merebitur. Sic & poeta q̃ntũcũq: fingẽdo mẽtiatur: mendacis ignominiã non icurrit cũ suũ officium nõ ut fallat sed ut fingat iustissime exequatur. Si tamẽ uelint in hoc instantiã facere quod uerum nõ est: mendaciũ qualitercũq: dictũ sit est. Si factũ non sit nõ tamẽ ulterius uires ad internitionem huius obiectionis apponã. sed quærã ut uideam quid respõsuri sint. quo noie uocãda sint ea quæ per Ioãnẽ euãgelistã i apocalypsi mira cũ maiestate sẽsuũ: sed oio psæpe prima facie dissona ueritati: quo ipse Ioannes: quo alia aliiq: q eodem stilo dei magnalia uelauere. Ego qdẽ mẽdacia aut mendaces ẽt si liceret dicere non auderẽ. Scio tamẽ dicẽt q egomet in parte dicturus sum si roger Ioannẽ. s. aliosq: pphetas ueracissimos fuisse uiros quod iam cõcessum est. Præterea supaddent ab eis scripta fictiones non eẽ: sed potius esse figuras & sic nuncupari debere. & per consequens figuratores earum scriptores. O ridẽdum diffugiũ quasi credituri simus quod simillimum est in cortice mutatione seu diuersitate nominis effectus habeat diuersos efficere. Sed in hoc minus quæstionis sit: figuræ sunt nunqd habeant in litterali cortice ueritatem exprimant

quæſo ſi me hoc uelint credere nil aliud erit q̄ mendacio uelare mihi oculos ītellectus uti illam uelāt ſuppo-
ſitam ueritatē. Sane cū mēdaces hi dicendi nec habendi ſint: qa nō ſunt: ſic nec poetæ q pro uiribus eoꝝ inni
tunt͂ ueſtigiis ī fingendo. Multos aūt deos ſcripſiſſe poetas cū unus tantū ſit deus negari non poteſt. Sed mi
nime illis in mendaciū īputandū: qa nō credentes neq firmātes. ſed more ſuo fingentes ſcripſere. Quis. n.
ſui tam inſcius ſit ut exiſtimet quenq̄ ī laribus philoſophiæ uerſatum tam dementis eſſe ſnīæ: ut credat deos
q̄plurimos eſſe? Si ſatis ſani ſumus facile credere debemus eruditos uiros ſtudioſiſſimos fuiſſe ueritatis īue
ſtigatores: eoſq eouſq quo humanum poteſt penetrare ingeniū attigiſſe: & abſq ambiguitate nouiſſe unū
tantū deum eē. ad quam noticiā deueniſſe poetas eoꝝ in opibus pcipit͂ liqdo. Lege Virg. & orantē inuenies
Iuppiter oipotēs precibus ſi flecteris ullis &c. quod epithetō nemini deoꝝ alteri datū cōperies. Reliquā deo
rum multitudinē non deos ſed dei mēbra aut diuinitatis officia putauere. qd Plato quem theologum nūcu
pamus etiam opinat͂: talibus autem ob uenerationē officio conforme deitatis dedere nomē. Sed īfeſtos hos
his non acqeturos exiſtimo: clamabunt nempe dicentes poetas de uero deo & unico: quem nouiſſe dicimus
multa ſcripſiſſe mendacia: & ob id merito nuncupari mendaces. Ego aūt non dubito poetas gentiles de ue
ro deo minus recte ſenſiſſe: & ſic de eo nōnunq̄ quod minus ueꝝ fuerat ſcripſiſſe: & ſic uti iſti uolūt menda
ciūm: ſed ob id mendaces dicēdos eſſe non puto. Sunt enim mēdaciorū hoīum ſpēs ſaltē duæ. Ex qbus pri
mi ſciētes & aduertētes mentiunt͂ ut lædant. aut ut non lædāt: ſeu ut proſint: & hi non mendaces tantum di-
cendi ſunt: ſed propriori uocabulo mentiētes. Secundi ſunt q ignorantes ſe mēdacium dicere mēdacium di
xere tamē. Et inter hos opportuna cadit diſtinctio. Sunt enim ex his aliqui quorum ignorantia ītolerabilis
eſt: nec excuſationē recipit aliquam: utputa. Cauet͂ lege publica ne quis ciuis ciuem priuato ſeruet in carcere:
Caius Semproniū debitorē ſuum detinuit: & a mulcta tutari uult ignorantia legis: quæ quoniam ſupina ui
det͂ & craſſa ciuē. ſ. leges publicas ignorare: nocuū defenſare non pōt. Sic & chriſtianus homo ætate ītegerab
articuloꝝ fidei ignorantia tutari non debet. Sunt & alii quoꝝ uidet͂ ignorātia excuſāda: ut pueri ſi philoſo-
phiam nō nouerint. Montanus homo ſi non nouerit nautica. & cæcus natus ſi litteraꝝ nō noſcit caracteres:
& huiuſmodi: quos īter numerari poſſunt poetæ gētiles: q & ſi liberales artes: ſi poeticam: ſi philoſophiā no-
uerit: xpianæ religionis ueritatē nouiſſe nō poterant. Nondū enim lux illa ueritatis æternæ in terris effluxe-
rat. Quæ illuminat omnem hominē uenīētem in hunc mundū. Nondum ad agni cœnam inuitantes pera-
grauerant orbē quouſcūq uocantes: iſraelitis ſolis hoc donum erat deſup datum ut deum uerum & iuſte co-
gnoſcerent & rite colerent. Hi nedum quenq̄ ad cōmunicandum ſecum conuiuium tam celebre īuitabant:
ſed nec accedentes ſi qui fuiſſent exteri admittebant. & ſic minus uera ſentiētes ſcripſerint de uero deo ſe ue
ra ſcribere arbitrantes hac acceptabili ignorātia excuſati non ſunt dicēdi mēdaces. Dicēt ſcio quacunq igno
rantia mendacium dictum ſit mēdax eſt dicēs: quod negari non poteſt: eſto non eadē nota labefactandi ſint
qui ignorātia excuſabili peccauere: q̄ qui craſſa & ſupina ut dictum eſt: cum illos nō ſolum æquitas ſed etiā
legum auſteritas habeat excuſatos: & ſi ſic ē: notam mendacii non incurrunt. & ſi uelint eos oino quomodo
cunq mendaces: ego illis ſocios addā philoſophos Ariſtotelē. Platonē. Socratē alioſq quos ipſi ſumme co
lunt eodē ſontes crimine. Extollēt reor hi cēſores optimi iterum uoces in cælum in pſalterio pſallētes & cy-
thara: quoniam non ſatis plene particula unica huius obiectionis reiecta uideat͂. O inſipidi ſi militi uno par
ma confracta ſit: nondum loco mota ē acies integra. non ergo exultēt ſed meminerint: quoniam ſæpiſſime
contuſi nolentes ceſſerint. Quod autem Virgilio obiiciunt falſum ē. noluit quippe uir prudēs recitare Dido
nis hyſtoriam. Sciebat eni ut talium doctiſſimus Didonē honeſtate præcipuam fuiſſe mulierē eāq manu p
pria mori maluiſſe q̄ īfixum pio pectori caſtimoniæ propoſitū ſecundis īficere nuptiis. Sed ut artificio & ue
lamento poetico conſequeret͂ quod erat ſuo operi opportunū compoſuit fabulam in multis ſimilē Didonis
hyſtoriæ: quod ut pauloante dictum ē: ueteri īſtituto poetis cōceditur. Poteſt tamē qs dignius reſpōſione &
forſan tu ipſe prīceps perquirere ad qd hoc erat neceſſariū Virgilio: cui ut digne reſponſum ſit. Dico eū in
hoc a quadruplici cauſa tractū. Primo ut in eodē ſtilo quē in æneida ſumpſerat poeticū ſequeretur morē: &
potiſſime Homeri: cuius fuit in eo opere imitator. Nam poetæ non ut hyſtoriographi faciunt: qui a quodā
pricipio opus exordiūtur ſuū: & cōtinua atq ordinata rerum geſtarū deſcriptiōe in finē uſq deducūt. quod
cernimus feciſſe Lucanū: quam ob cauſam multi eum potius metricū hyſtoriographū q̄ poetam exiſtimāt:
uerum artificio quodam longe maiori: aut circa medium hyſtoriæ: aut aliquando fere circa finem inchoant
quod intendunt. & ſibi adinueniunt cām recitandi: quod ex præcedētibus obmiſiſſe uidebantur: ut in odyſ-
ſea Homerus: q quaſi circa finē errorum Vlyſſis eum naufragum in littus phæacum delatum ſcribit: & ibi
dē Alcinoi regi recitantē quicquid illi ante diē illam poſt diſceſſum a Troia contigerat inducit: quod uolens
Virgilius facere cum Aeneam a littore troiano fugientē ſcripſiſſet poſt erutam ciuitatē non adinuenit aptio
rē locum ad quē eum deduceret ante q̄ italiam intraret africano littore. eo. n. uſq ſemper inter græcos hoſtes
nauigauerat. Et cum littus afrum in tp̄s uſq illud a ruſticis & agreſtibus atq barbaris incoleretur: ut eūm ad
pſonam ueneratione dignam deduceret: & a qua reciperetur & cuius hortatu troianorum caſus ſuoſq reci-
taret: nec aliam pter Didonē: quæ & ſi non tunc: multa tamē poſt ſæcula loca illa īcoluiſſe creditum eſt: cōpe
riēs Didonē tanq̄ ſuam ueniſſe eius hoſpitam fecit. & ut legimus eius iuſſu ſua ſuorūq īfortunia recitauit
Secundo quod ſub uelamēto late poetico intēdit Virgilius p totum opus oſtēdere qbus paſſionibus huma
na fragilitas īfeſtetur: & qbus uiribus a cōſtanti uiro ſupentur. Et cum iām nōnullas oſtendiſſet uolēs demō
ſtrare quibus ex cauſis ab appetitu concupiſcibili in laſciuiam rapiamur: ītroducit Didonē generoſitate ſan
guinis claram: ætate iuuenem: forma ſpectabilem: moribus inſignem: diuitiis abundantem: caſtitate famo-
ſam: ciuitati ſuæ & populo imperantem: prudentia & eloquentia conſpicuam: & uiduā quaſi ab experientia

Veneris cõcupiſcentiæ aptiorē. Quæ oĩa generoſi cuiuſcũq hominis habēt animũ irritare nedũ exulis atq naufragi & in icognitã regionē deiecti atq ſubſidio idigentis. Et ſic itendit pro Didōe cõcupiſcibilē & attractiuam potentiã opportunitatibus omnibus armatã. Aeneã autem pro quocunq ad lubricum apto & demũ capto. Tandem oſtenſo quo detrahamur in ſcelus ludibrio: qua uia in uirtutē reuehamur oſtendit: inducēs Mercurium deorum interpretem æneam ab illecebra increpantē atq ad glorioſa exhortantē: p quem Virg. ſentit ſeu conſciæ proprie morſum ſeu amici: & eloquētis hominis redargutionē: a qbus dormientes in luto turpitudinum excitamur: & in rectum pulchrumq iter reuocamur. i. ad gloriam. & tunc nexum oblectationis infauſtæ ſoluimus quando armati fortitudine blanditias: lachrymas: preces: & huiuſmodi in cõtrarium trahentes conſtanti animo ſpernimus ac uilipēdētes omittimus. Tertio curat Virg. in laudibus æneæ ad honorē Octauii Cæſaris iuliorum genus extollere: quod peragit dum illum laſciuias & imundicias carnis & muliebres delitias robore mētis ſpernētē atq calcantē oſtēdit. Quarto itēdit ſublimare romani nois gloriã: quod ſatis facit dum execrationes morituræ Didonis deſcribit. nã p eas bella carthagineñſium cum romanis & triũphi quos ex eis Romani cõſecuti ſũt itelligunt: in qbus romanũ nomē ſatis extollit. Et ſic nõ mendax fuit Virg. ut mime itelligētes exiſtimant. nec alii et ſi q ſunt eo modo fingētes.

Stulte damnat quod minus ſane intelligitur. Cap. XIIII.

Volunt inſuper atq clamitant execrātes poeticum nomē oĩno abolēda eē poetarum carmina: eo ꝙ laſciuiis & nugis deorum gētilium referta ſint: nec modo aliquo tolerabile ꝙ uni eidemq plures deo attribuant formæ: atq omnia ut poetæ faciunt ſuo Ioui uel aliis. ſtulti militis more certamen itrãt aduerſarii noſtri: q tanto nocendi hoſtibus ferũt ipetu: ut ſibiipſi nõ uideat: ex quo ſæpe fit ut quos in alterum parat ictus iermis ipe ſuſcipiat. Ego autē his obiectiõibus in unum coaceruatis inuolucrum ſatis eē reſponſum in præcedētibus arbitrabar: in qbus ſcriptũ ſæpiſſime memini ſub formis uariis laſciuiis & nugis atq noibus honeſtos ac ſapidos claudi ſenſus: quos etiam pro uiribus ingenii mei amoto fabuloſo cortice aperuiſſe recordor. Actus uero deorum illecebres quocũq modo a poetis comicis potiſſime deſcriptos nec laudo nec cõmendo: quinimo deteſtatus ſum: & tam ſcriptores in hoc: ꝗ ipſos actus uituperandos exiſtimo. ampliſſima quidē fingēdi eſt area: & pleno ſemp fictionũ cornu poeſis icedit. Nõ ergo deficiebãt qbuſcũq ſenſibus honeſtiſſima tegumēta. Sane querela hæc iam diu ſublata ē atq ſopita: nãq i ſcænis atq theatris a mimis & hiſtrionibus atq paraſitis: & huiuſmodi hoibus enormia canebant olim. Omnino abſtulere atq reprobauere Romani ueteres Cicerone teſte & ipſam ſcænã & artē ludricam dãnauere: agēteſq nota mulctauere cēſoria: & eos amouere tribubus. Sic etiã prætoꝝ ædicto cautũ ē: qui artis ludicræ pnunciãdiue cauſa in ſcænã prodirēt ipo facto haberent infames. Porro poſt Conſtantinum Cæſarē & Syluestꝝ põtificē pullulante undiq: & indies excreſcēte fide catholica talium comicoꝝ ſeu ſcænicoꝝ carmia obſoluerũt a ſæculo: & remanſerũt illuſtriũ & laudabiliũ libri: & opuſcula poetarũ: q res geſtas & naturales auguſtiore ſtilo artificioſo ſcomate: facundiore locutu: ſub congruo fictionũ & imaginum tegminepiulerũt: & ſic quos ſemideus Plato urbe pellēdos iuſſerat: & aduerſus quos hi noſtri ueritatis ignari clamitant: iam exterminati ſunt & abiecti. Veꝝ ut aliquid his reprehēſoribus noſtris particulæ obiectõis alteræ reſpõſum ſit: dico ſi ante initam pugnam prudētes: qbus i locis feriri poſſent acutius iſpexiſſent: uidiſſent profecto quod ipi poetis gētilibus obiiciunt i ſe retorqueri telũ: nunc Iouē nunc cæli deũ: nũc ætheris ignem: nunc aqlam: nunc hominem: ſeu a qbus mauis formis a poetis deſcriptum mirarent: ſi meminiſſent ipſum uerũ & unicum deum: nunc ſolē: nunc ignē: nunc leonē: nunc ſerpentē: nunc agnum: nũc uermē: nũc etiam lapidem a ſacris deſcribi litteris. Et eodē modo uenerandiſſimam matrē eccleſiam noſtrã: quam aliquando mulierē amictam ſole aliquando mulierē indutam uarietate: aliquando currum: aliquando nauim: aliquãdo arcam: domum: templum & huiuſmodi uocari ſacra demonſtrant uolumina. qd & de uirgie genitrice. & de humani generis hoſte memini legiſſe ſæpiſſime: de noium multiplicitate: qd dicam habeo iſtud idē: inumerabilia fere apud noſtros deo attribuunt: & totidē Mariæ uirgini atq eccleſiæ: & hæc nõ abſq myſterio facta ſũt: ſicuti nec poetæ fecerũt. Quid ergo iaduertēter hi rugiũt: liuore qdē ipellēte ſtare nollēt quod ipi nõ noſcunt.

Deteſtabile nimis de icognitis iudicare. Cap. XV.

Porro zelantes hi ſuaſores criminum poetas affirmãt. qua in accuſatiõe ſi diſtinguerēt forſan pro parte concederēt eos eē uictores. Cõſtat. n. nonnullos ſatis iam dudũ ihoneſtos fuiſſe comicos ſeu eoꝝ ſceleſto ſic ſuadēte ingenio: ſeu ſic æuo exgrēte tũc corrupto: necnõ & Naſonē pelignũ clari: ſed laſciuiētis ingenii poetam artis amatoriæ cõpoſuiſſe librum: in quo & ſi multa ſuadent nefaria: nil tamē minus opportunum: cum nemo ſit tēpeſtate hac adeo demēs iuuēculus: aut ſimplex puella quæ mouēte illecebri appetitu igenium longe utēt id ueniat quod exoptat acutiora nõ nouerit ꝗ his q ſe talium præceptorē fore præcipuũ arbitratus ē doceat. Si igit minus hi: quos nõndũ abiiciēdos diximus: honeſtatē facultatis poeticæ quid alii ſplēdido rubore conſpicui hanc incurrere meruere notam: & una cum tēporibus accuſari: Equidē patiendũ nõ ē: & ob id ut pateat cur ab his accuſentur illuſtres: quæſo dicant nunqd Homeri carmē unquam legerint: nunquid Heſiodi: Virgilii: Horatii: Iuuenalis & aliorum huiuſmodi plurium. & ſi ſe legiſſe fateantur exprimãt quorſum has criminũ ſuaſiones inuenerint ut ipſi uidētes quod nõdum uidimus cum eis malemeritos condēnemus. Attamen negare ſuperfluum eſt. quis autem accuſatione audita non percipiat quia nunquã legerint: cum liquido debeamus credere ſi uidiſſent in tam ſtolidã ſententiam non ueniſſent. Arbitror tamen ex quæſtione tali hos ſcelus ſceleri additturos. Nequeunt enim tacere tanto pauore tenentur: ne ob taciturnitatem minus omnia nouiſſe credant. Dicentq elata facie totis loquētes buccis: & omni frontis amoto rubore qſi ex hoc ſumme laudandi ueniant. Quid has nugas uidērimus:

Vah nec uidimus nec uidisse uolumus maioribus operā damus. O bōe deus ab æterno ope tuo si uelis pausam sumere potes: & si diuinitatis tuæ appeterēt oculi: posses in somnū ire si uelles: rem tuā isti curāt: tibi noctes isomnes hi ducūt: tibi suos sudores ipendunt. Primū q̄ppe mobile moueāt reor dum maioribus opam pstant magnū est. multū ē. & taliū si patris dignus labor. O ignauæ hoīum mētes nō aduertūt dū alios tam iprudēter floccifaciunt q̄ misere suam ignorantiā detegant. Possumus etenim nos si stultiores eis non sumus uidere satis q̄ iusta sit eoꝝ accusatio: q̄ sancta atq; toleranda sententia. Sane ne sit qui arbitreē me respōsum hoc futuꝝ ex meditatiōe friuola uaticinari: confiteor quoniā in hoc a certissima coniectura deducar. Audiui iam dudum īterrogatiōi simili nōnullos etiam fastidiosius respōdētes. Et quod mihi grauius fuit: uiꝝ quēdam ætate uenerabilem & sanctitate alias ac doctrina præcipuum: non respōdentem sed motu proprio longe execrabilius eloquētem. non mentiar. Deus nouit rex inclyte: erat ut tunc uisum ē: uir iste adeo poetici nominis hostis īfestus: ut illud nō nisi stomachans proferre uidereē: quod ubi minus honestati suæ opportunū erat: ostendit. Nam mane quodam in generali studio nostro legens in cathedra sacrum Ioannis euāgelium auditoribus multis: cum fortuito in hoc incidisset nomen: accensa facie flammeis oculis & altiori solito uoce totus frendēs multa in poetas enormia dixit: & postremo ut eius appareret iusticia dixit: inq̄t & fere iuramēto firmauit se neq; uidisse: nec unquā aliquē ex poetaꝝ libris uidere uoluisse. O sancte deus q̄d ignari dicturi sunt: si sic alias eruditus homo ānis grauis & auctoritate locutus ē? poterat ne loq̄ stultius ab insano? Vellē ergo scire: si non uiderunt: si nō cognouerunt: si maioribus uacāt hi cēsores egregii: unde poetas criminum suasores agnoscunt? q̄d circa eos incognita latrant? q̄d nō idonei iudices de incognitis laturi sn̄iam rostra cōscendunt? qui ne dum iaudita sed nec req̄sita parte sn̄ias fulminant? Forte inquiēt sacro īspirante spū tam seuerum se in poetas ferre decretum. Possibile dicerē si crederē sanctū spiritum tam spurcidas ne dum īhabitare sed itrare animas. O scelus impiū. O execrabile malum. O detestāda temeritas. audere cæcum natū in propatulo de coloribus ferre sentētiam. Sic olim ut isti præsides uenerandi faciunt. Audiui Phoroneū apud argiuos: Lycurgum apud Lacedæmones Minoem apud cretenses: & apud mirmidōes æacum factitare solitos. Sed ut eo ueniam quo fert animus: quicquid isti reuerendi iudices blactēt: non sunt ut ipsi uolūt poetæ criminum suasores: q̄nimmo si sana mente & non liuore insano perciti eorum leganē uolumia: impulsores inuenienē: nūc suasissimi: nunc acerrimi pro exigētia temporum in uirtutes. Quod ne tam paucis uerbis uidear probasse contentus libet ante obstrepentium oculos apponere: saltē pauca: ex quibus possint ueritatē hanc si uelint agnoscere. & omissis Homeri monitis qui ob græcas litteras latinis minus familiaris est: si uelint legāt & perlegant: quæ sint in æneida ad patientiā laborum emergētium exhortatiōes æneæ ad socios: Quis ardor illi pulchræ per uulnera mortis pro salute patriæ fuerit. quæ erga patrem pietas: quē humeris p ardētes undiq; domos & ruētia templa: per quæ medios hostes: & mille uolantia tela deuexit in tutū: quæ in Achimenidem hostem dementia: quod robur animi ad illudendas frangendasq; amoris petulci cathenas. quæ iusticia atq; munificentia circa amicos & exteros in exhibēdis muneribus benemeritis: ludis in āniuersario Anchisis patris apud Acestem peractis: quæ prudentia: quanta circūspectio in descensu ad iferos: quæ genitoris ad eum suasiones ad gloriam. quæ eius in iungēdis amicitiis solertia: q̄ grandis comitas fidesq; in cōseruādis susceptis: q̄ piæ in Pallātis amici cæde lachrymæ: q̄ eius ad filiū psæpe monita. q̄d multa referā: adsint oro adsint hi in poeticum rugiētes nomen. Librent huius poetæ uerba: sentētias ponderent. & si patitur animus: fructum ex his q̄ potest exprimāt: & si deo gratum erit uidebunt: nunquid poeta hic in malam frugem suasor sit. Profecto si rite deum nouisset & coluisset Virgilius nil fere præter sanctum eius in uolumine legereē: & si dicant leges nō pati queq̄ approbari testimonio unius: uenusinū insuper flaccū suscipiant Persiū uolateranū: Iuuenalē aq̄natē: quoꝝ satyricū carmē tāto uirtutis ipetu i uitia uitiososq; iuehit: ut eos exterminare uideaē. Si ergo hi plures satis sunt: taceāt isti q̄ suasores criminū poetas accusant & rabiē suā mansuetudine doment. nec dedigneē discere priusq̄ uelint aliorum labores ridendo iudicare iudicio: ne dū in alios suæ stolidæ iniquitatis tela coniiciunt: in se ultionis diuinæ fulmina puocent.

Quod in bonum poetæ deducant se legentes. Cap. XVI.

Aiunt post hæc isidiātes acerrimi poetas eē mētiū seductores: eo ꝙ dulcisono carmine lepido sermone accurata atq; ornata ōrone ieptias suas legētibus igerunt. & sic quo mīme opportunū lectores seducūt isipidos. Quis ignarus & q̄ poetas nō uiderit: ut ipsi obiectores ignari sunt: nec poetas uiderunt illustres: & si uiderunt igenioꝝ suoꝝ ignauia non itellexerunt: non credet facile hos optime iuste sancteq; in poeticū carmen inuehere: hoc uideat deus: & hi uideant q̄bus ab eo lumen intellectus cōcessum ē. Tu aūt cytharista cælestis Dauid solitus dulcedine carminis furores sedare Saulis. Si suaue aliq̄d: si mellifluū cecinisti lyricū tuū carmen absconde. Et tu Iob q̄ labores tuos atq; patientiā heroico carmine scripsisti: si lepidum si ornatum sit idē facito una cū aliis sacris uiris q̄ æthereo uersu diuina cecinere mysteria: & quod his dico dictū sit Orpheo: Homero: Maroni: Flacco & aliis: postq̄: eo uentū est ut iueniantur qui dicāt impune. quoniam seducere mentes hominū sit dulcisone lepide accurate metricas ōrones: effundere. O. Baui & tu Meui lætamini postq̄ damnanē isti tēpus quod minime rebar uobis concessum est: & locus præparatus amplissimus. Scio dicēt se dixisse pniciosum ieptias sonoro scripsisse carmīe & legisse. Erat fateor additio hæc non parui momēti: ni in præcedētibus sæpius eēt ostēsum: quales sint quas isti accusant ieptiæ illustriū poetaꝝ: & ob id quod maximum existimabāt in nihilum resolutum est. attamen ut in hoc directius ueniam: quia seductores mentium dicunt esse poetas: primo scire uelim cum multi sint q̄ ex his poetæ sint qui seductores sint mentium & quis dubitet: nullos dicere possint præter quos student. quos autē studeant accusatio ipsa demonstrat. Si deo placet zelantes hi amant procanē: & mulierculis ridentibus applaudent oculis

amatorias litterulas dictāt:cōponūt rhithmos & cantiunculas excudunt:qbus affectiones suas & suspiria ex promant:& deficiētibus igenio sibi uiribus pro opportuno subsidio ad itructores artis amatoriæ euolant Hinc Catulli:propertii & Nasonis uolumina euoluunt:& ab ieptis talium suasiōibus lepidis descriptis carminibus & uerboꝝ facili exornatis contextu tanq̄ in hoc toto iclinati pectore uolentes trahunt̄ seducuntur: atq; tenent̄.hinc poetaꝝ illecebras cognouere:hinc igrati præceptores accusant suos eosq; seductores mētiū dicunt:quos ipsi non rogati sponte sua secuti sunt. Magnis igit̄ imo pmaximis uacant redargutores nostri. Nō enim paruū est amori obseq:cuius uiribus primo Phœbus:inde Alcides monstrorū domitores cessere. O q̄ satius fuisset ignaris tacuisse q̄ in suū dedecus emisisse uoces.nā si prospectent dū poetas accusasse rent̄ seipsos aduertēt mōstrasse culpabiles.Ex hac eni accusatiōe quæ sint eoꝝ studia:quæ desideria:quæ iusticia manifeste cognoscimus.Quid enim de his arbitrari possumus si puella lasciuis gestibus petulcis oculis blādis uerbis spem polliceatur infaustam postquam a mutis seu tacitis carminibus seducuntur?Erubescant igitur miseri:& in melius insanum suum reforment consilium:prospectentq; Vlyssem gētilem hominem nō mutorum carminum:sed mellifluos syrenarum cantus spreuisse:tanq̄ nocuos atq; transisse. Et ut aliquid circa uim uocabuli dictum sit quod tanquam detestabile poetis obiiciunt:uidisse debuerant: quoniam & si Christo saluatori nostro a iudæis obiectum sit:qui illum ignominiose seductorem dixere:non tamen semper in malam partem sumendum fore.Nequiuere enim illi abutentes ifandi homines uim ueterem surripu isse.Potest enim in bonam partem sumi seducere.Nam rem curantes pastoriam ab infectis armētis nondū ifectos ægritudine boues seduxisse solertis pastoris est:& sic nōnunquā eruditi homines generosos animos ab his qui morbo uitiorum laborant suis seducunt monitis.quorsum illustres poetas seducere sæpissime cre dulus reor:& eos facere meliores:ubi hi seducti tractiq; suo non poetarum minus etiam honestorum crimi ne in malam frugem si possint conantur offendere.O bone Iesu aduerte pestem hanc ab ignaris credulis.& hos loquaces corripe.ac adeo instrue ut exemplo tuo uelint prius facere q̄ docere.

Philosophorum simias minime poetas esse. Cap. XVII.

SImias præterea philosophoꝝ ex his nōnulli qui se cæteris præferunt dicunt esse poetas.ueꝝ non satis certū habeo an ut hominibus risum incutiant:uti nonnunq̄ suis scomatibus mulierculæ fa ciunt:an potius ex animi sententia:quia sic credant:seu mētis neq̄a ut irrideant illud euomant. Primum quippe deberet idignanti animo a prudētibus tolerari:dū cernerent ab ignaris ex uiris conspicuis ridicula confici uulgo.eum passim p triuia asini infulati & falerati sues: at ex quo mauis genere beluæ fimbriatis:necnon & uariatis pellibus incedentes amicti comperiant̄ facile:ex quibus decentius quis nolens:posset configere talia.Si uero credentes asserunt aut irrident uirūq; tam stolide q̄ neqter agunt. Est enim simiis ut aliquando dixisse meminimus hoc de more a natura infixum ut uelint dum possint uidentes quoscunq; hominum actus imitari.Et sic uidetur hoc uelle poetas imitatores: & inde simias esse philoso phorum:quod minime ridiculū esset.Honesti quidem utplurimū homines fuere philosophi & bonaꝝ arti um repertores.sed fallunt̄ indocti.nam si satis intelligerent poetarum carmina aduerterent omnes non simi as.sed ex ipo philosophoꝝ numero computandos:cum ab eis nil præter philosophiæ cōsonum iuxta ueterum opiniones fabuloso tegat̄ uelamine. Præterea imitator simplex in nullo exorbitat a uestigiis imitati: quod qdē in poetis minime cernit̄.Nam esto a philosophicis non deuient conclusionibus: non tamē in eas eodem tramite tendunt:philosophus ut satis patet syllogizādo reprobat qd'minus uerum existimat: & codē modo approbat quod intendit.& hoc apertissime prout potest poeta quod meditando concepit sub uelamē to fictionis syllogismis omnino amotis:quanto artificiosius potest abscondit.Philosophus stilo prosaico ut sæpius & eius fere paruipendens ornatum scribere consueuit.Poeta metrice summa cum cura exquisito de core cōspicuo.Philosophorum insuper est in gymnasiis disputare.Poetaꝝ in solitudnibus canere.& cū ista inter se nō conueniant:non erit ut aiunt simia philosophorum poeta.Si simias diceret eos eē naturæ posset fortasse æqore aio tolerari:cūq; p uiribus quicquid ipa:qcqd eius opatione operat̄ perpetua:poeta celebri cona tur describere carmine.quod si intueri uelint isti uidebunt formas:mores:sermones:& actus quorūcūq; ani mantium:cæli syderūq; meatus:uētorū fragores & ipetus:flāmarum crepitus sonoros:undarum rumores: montium cælsitudines:& nemoꝝ umbras:atq; discursus fluminum adeo aperte descriptos:ut ea ipsa paruis in litterulis carminū inesse arbitrent̄.In hoc ego poetas esse simias confitebor:quod ego honorabilissimum reor opus:in id.s.arte conari qd' agit natura potētia.Sed qd plura?Esset talibus satius agere si possent: ut nos una secū efficeremur simiæ IesuChristi q̄ si icognitos poetaꝝ irridere labores:cum cōtingat sæpissime ten tantes alienū pruritū scalpere et suū alioꝝ cruentas ungues cum anxietate sentire.

Non esse exitiale crimen libros legere poetarum. Cap. XVIII.

HI æquitatis immo iniquitatis arbitri feruida rabie cupientes poetici nominis exterminum quasi pauca in illud dixerint altisono insuper clamitāt hincinde boatu.O ifignes uiri.O diuino redēpti sanguie.O gratus deo populus:Si qua pietas:Si qua deuotio:si qs christianæ religiōis amor. Si qs dei timor uobis est:hos ifaustos poetarum libros abiicite:flammis exurite:& uentis feruandos exhibete cineres.eos etiam ullo modo uelle uidere exitiale crimē est:animas lætali ueneno ificiunt:uos in tartara trahunt & cælestis regni exules in æternum faciant.Post hæc aucto clamore Hieronymum in testem aduocant:eumq; dicētem aiūt in epistola ad Damasum de filio prodigo:dæmonum cibus sunt carmi na poetarū:& his ac similibus multis toto gutture ignaros auditores intonant.O pietas.O prisica fides.O dei patientia grandis:quid pateris?quid rerum conditor in erectas turres?quid in cælsos uertice mōtes ful mina torques?Hi sanctissime pater feriendi sunt:qui dolosa lingua atque mendaci aliorum & persæpe ino

euorum exitio ſibi aucupant inanem gloriam. Medici errores ſuos terra tegũt. hi ꝓhibitionibus atq; flam-
mis ſuas conãt ignorãtias occultare. Quis ſimplex hõ hos audiat qn arbitret poetas pnitioſiſſimos eẽ homi
nes: diuini nõis hoſtes: cacodæmonũ cõtubernales: imites: maledicos: ſceleſtis ſemp uacãtes operibus: quib.
nulla bonarum artium cura. nulla pietas: nulla fides: aut ſanctitas ſit? Et ſic hoꝝ ignorantium opere & iniqta
te conſequũtur celebres uiri ignominiam quã mĩme meruere. Sed ſpero deus uidebit aliquãdo. Nos aũt uit
deamus ſi poſſumus quale ſit hoc tam iexpiabile malũ: quod hi cõmitti clamitant: ſi teneãtur: ſi uideant: au-
legãtur carmina poetaꝝ. quæ horũ cõtineant libri: quæ ſuadeãt: q̃ damnẽt: quæ doceãt: iam ſatis ſupra decla
ratum eſt. Sed eis omiſſis uolo aduerſus ueritatem hos ſceleſta omnia ſcribere atq; ſuadere lectoribus. quid
tandem? gentiles fuere hoĩes: nõ chriſtum nouere: ſuã extulere: quã ſacram arbitrabantur religionem: ſictões
edidere. grauiſſimos & cõmendabiles utero perſæpe gerẽtes fructus. Sed qd inde? quæſo hos elegãtiſſimos
clamatores dicant Nunqd illis ꝓhibitum ſit ab aliqua ueteri ſeu noua doctrina deoꝝ ſuorũ ſcelera quo uel-
lent in ſtilo deſcribere? Nõ equidẽ reor nec etiã xpiano fingẽti dũmodo ſane itellecta ſictio aduerſus catholi
cam ueritatem exenterata nil pariat: ſi non prohibitum eſt. Si hos legere non leges prohibẽt: neq; prophetæ:
non ſacræ pontificum ſanctiones. quid tenere. quid legere mali eſt? Inquiẽt quia ſeductores ſint mentiũ dul
cedine ſua. huic obiectioni pauloante reſponſum eſt. Verum ſi hi imbecilles ſunt atq; tractabiles ſibi caueãt
memores prouerbii ueteris: quo prohibetur hos certamen lapidum non intrare: qbus ſit galea uitrea. Fate-
or tamen ultro longe melius fore ſacros ſtudere libros q̃ iſtos etiã ſi optimi ſint ſtudenteſq; acceptiores reor
eſſe deo: pontifici ſummo: & eccleſiæ Verum nõ omnes nec ſemper eadẽ trahimur affectione. & ſic nõnun
q̃ ad poeticos trahũtur quidã. & ſi trahimur uel ſpõte noſtra in eos imus: qd hoc crimẽ: quod malũ eſt? poſſu
mus ipũe mores barbaros audire: ipos ſi uelimus ſuſcipe barbaros: eis hoſpitalitatẽ exhibere: eis ſi petãt ius
dicere: cũ eis amicitias iũgere: poetarũ libros legere: ſi deo placet ab his uiris doctiſſimis ꝓhibemur. Mãichei
Arrii: Pelagiiq; & aliorũ hæreſiarcharũ execrabiles errores: ut noſcamus nemo ꝓhibet: qn ſcrutemur. Ver-
ſus aũt legiſſe poeticos horrẽdum: ut hi clamitant: imo letale crimen eſt: ioculatores in quadriuiis: utplera-
que ihoneſtos ludos agentes iſpicere poſſumus. Hiſtriones in cõuiuiis turpia canẽtes audire: Nebulones in
popinis: Lenões i lupanaribus. blaſſemãteſq; pati: nec ob id ad tartara trahimur: poetica legiſſe poemata: nos
æterni regni facit extorres. Pictori etiã in ſacris ædibus fas eſt pingere tricerberũ canẽ Ditis obſeruantem li
mina. Charontẽ nautã Acherontis uada ſulcantẽ: Erines hydris accinctas accenſiſq; armatas facibus: ipſum
Plutonẽ infœlicis regni principem dãnatis ſupplicia inferentẽ. poetis ſonoro carmine hæc eadẽ ſcripſiſſe ne
fas: & irremiſſibile lectori eſt crimen. Pictori eidem cõceſſum eſt in aulis regũ & nobiliũ uirorũ amores ue-
terum deorũ: ſcelera hominũ: & quæcũq; cuiuſcunq; cõmenta pingere: nullo patrum prohibente decreto: &
hoc a qbuſcunq; pro libito itueri pmiſſum eſt. Poetarum inuenta ornatis linita litteris plus a ſapientibus le-
cta uolũt mentes iſiciant: q̃ picta ab ignaris inſpecta: Quid multa? deficio: fateor uolẽs ſi poſſem aduertere q
bus uiribus: qua potentia liuor edax & ignorantia hos boatores in tam grandem demẽtiam potuerit impel
lere. ſcire ſaltem debuerant: quia uas electionis teſtatus eſt: ſcire malum: malum non eſſe ſed operari. Et ipſi
nouiſſimi præceptores credo: ut a ſuis mulierculis prudentiores habeant: & inde pinguiores conſequantur
offas: non uerentur dicere ne dum ſcire dicam: ſed poetas legere pernicioſiſſimum eſſe. O faſtidium audi-
re ẽt: ſi omnino deſpiciendi ſint poetæ: nefarium fore ſi uideris margaritam ex luto colligere: quaſi abſter-
gibile lutum illam minus fecerit pretioſam. Nec erubeſcunt interpretes hi hac præſumptuoſa atq; genera-
li ꝓhibitiõe ſua uelle ex ueritate fieri mendaciũ: ſi dixerit aliquando poeta: imo eos dixiſſe toto denegãt ore.
Ridiculum eſt audire humani generis hoſtẽ diabolum potuiſſe uerbum bonũ aliquando dixiſſe. Poetas au-
tẽ eſto aduerſus cõſciẽtiã pauloante malos eẽ cõceſſerim: cũ forte nonnullis ꝑter gentiliciam maculã: nil iho-
neſtum iure poſſet obiici uerbum bonũ dicere nequiſſe. Vocat etiam nonunq̃ a ſacris hominibus in teſtimo
nium diabolus: iuocaſſe poetam horum accuſantium auctoritate irremiſſibile crimen eſt. Sed nũc hos ꝓhi-
bitores: & in exilium poetarum precones oro dicant. quid magis q̃ philoſophia potuit peccaſſe poeſis. Veri
tatis quippe optima idagatrix philoſophia eſt: cõpertæ uero ſub uelamie ſeruatrix fidiſſima poeſis eſt. Si mi
nus recta ſentiat illa nõ potuit rectũ iſta ſeruaſſe pediſſequa eſt: dominæ ueſtigia imitet neceſſe eſt: ſi deuiet
illa: & hæc ut exorbitet a neceſſitate cogit. Quid ergo cum gẽtiles philoſophos allegemus ore pleno: eorũq;
ſeruemus ſnias: & nil fere niſi eorum uallatum auctoritate firmemus: dicta poetarum poetaſq; horrere ſci-
mus atq; deteſtando dãnamus: extollit Socrates: honoratur Plato: colit Ariſtoteles: ut de reliqs ſileam: qui
omnes fuere gẽtiles: & perſæpe dãnatis opinionibus errõei homines. Homerus ab obiurgatoribus noſtris
pellit: dãnatur Heſiodus: Maro deſpicitur atq; Flaccus: quorum figmenta nil aliud ſentiunt q̃ diſputatiões
illorũ: quorũ quoniã dogma ſtudent: & ex his eſto cũ difficultate non patiẽte igenio quædã principiola ſum
pſerunt: quaſi intellectum commendant. Poetarum uero: quoniam ſcripta negligunt: & ſic nõ intelligunt:
deſpiciunt & cõdemnant. Attamen quicquid clamitant: quicquid latrant: quicquid iubeant uel ſuadeant: ſi
philoſophorum ſcripta: ſi barbarorum geſta: ſi hæreticorum perfidia legi poſſunt: & poetarum uolumina
abſq; piaculo legi: teneri: audiriq; poſſunt. mente tamen integra atq; conſtanti: ne ſi quando aliquid i ortho
doxam dicerent fidem tanq̃ ab illa exteri ſe lectores labefactari permittant. Nunc autem ſupereſt in extre-
mum horum clamorem pauxillum acrius inſtandum atq; prolixius: quoniã ea ex celeberrimi atq; ſanctiſſi
mi hominis auctoritate præcedentia omnia firmaſſe ſe credunt. Dicunt igitur clamitantes Hiero. uerbum
ad Damaſum papam: Dæmonum cibus ſunt carmina poetarum: quod ſi ſatis percepiſſent a nobis etiã fir-
matum aduertiſſent: & potiſſime ubi damnatam comicorum ſpurcitiem atq; obiectam ſemel & iterum
ante iam diximus: ſed quoniam nulla poetarum facta deſtinctione inuidentiæ offuſcati caligine: & ni

quoscũq; cæci irruũt propulsanda illorũ ignauia est:& ipsi in perpetuũ cogendi silentiũ. Si igitur epistolas:si uolumina Hieronymi.si hanc eandẽ:quã ꝓducũt in testẽ:seu cuius auctoritate dãnatos poetas uolũt studiose legissent:inuenissent profecto uerbũ hoc a Hieronymo declaratũ:& eius sẽsum appositũ atq; obiectionẽ: quã faciũt esse solutã:& potissime ex figura mulieris captiuæ raso capite:deposita ueste:resectis unguibus:& pilis oblatis israelitæ matrimonio copulãdæ. Et si religiosiores atq; delicatiores sanctis doctoribus eẽ nõ uelint cõperient hunc dæmonũ cibũ:nõ solũ nõ reiectũ flãmis:ut iubẽt imissum. sed cũ diligentia seruatũ:tractatum atq; gustatũ a Fulgentio doctore atq; põtifice catholico:ut apparet eo in libro:quæ in thologiarũ nũcupat ipse:in quo elegantissimo stilo descripsit poetarũ fabulas exponendo æquo modo. Agustinũ doctorẽ egregiũ cõperiẽt nõ horruisse poesim:nec poetica carmina:qnimo solerti uigilantia studuisse & intellexisse: qđ uolẽtes negare nõ possent:cũ sæpissime in suis uoluminibus sanctus hõ Virgiliũ aliosq; poetas iducat. Nec fere Virg. nunq̃ absq; alicuius laudis titulo noiat. Sic ut iterum dixeri Hieronymũ doctorẽ eximiũ atq; sanctissimũ:& triũ linguarũ mirabiliter eruditũ:quẽ ignorãtiæ eorũ hi in testẽ trahere satagunt tanta poetarum carmina diligẽtia studuisse pciperẽt atq; seruasse memoriæ:ut nil fere absq; eorũ testimonio firmasse uideatur. Videant si nõ credunt inter alia libri eius hebraicarũ q̃stionũ prologũ:& aduertant:nunqd eũ totũ Terẽtianũ fuisse sentiãt:uideãt nunqd sæpissime Hora. atq; Virg. sibi quodãmodo assertores iducat:& nõ solum hos:sed & Persium aliosq;. Legant insup eiusdẽ facundissimã ad Aug. epistolã. Rimenturq; nũqd in ea inter illustres uiros uir doctus poetas:quos ipsi tanto clamore cõfundere si possint conãtur:enumeret. Porro si nesciunt plegant actus apostolorũ & sentiant:nunqd Paulus uersus poeticos studuerit & nouerit. Inueniẽt quippe eũ non fastidisse in Ariopago aduersus atheniensium obstinationem disputantẽ uti testimonio poetarũ:eũq; alibi Menandri comici carmine usum. dum dicit. Corrũpunt mores bonos colloquia mala. & Epimenidis poetæ si memini allegat uersiculũ:qui aduersus hos aptissime dici potest:dicẽs:Cretẽses semp mendaces:malæ bestiæ:uentres pigri. Et sic nõ qui ad cælum usq; tertium raptus est. qđ isti sanctiores uolũt peccatũ:uel turpe arbitratus est legisse atq; didicisse poetarũ carmina. Insup pscrutẽtur quid scripserit Dionysius ariopagita Pauli discipulus:& xpi martyr egregius i suo hierachiæ cælestis libro. Ex intẽtiõe qppe dicit psequr atq; probat diuinã theologiã poeticis fictionibus uti iter alia:ita dicẽs. Et eni ualde artificialiter theologia poeticis sacris formatiõibus in nõ figuratis itellectibus usa est. nostrũ ut dictũ est aium reuelãs:& ipsi ꝓpria & cõiecturali reductiõe ꝓuidẽs:& ad ipsum reformãs anagogicas sanctas scripturas & alia multa:quæ ad hãc sentẽtiã subsequũtur. Et ut reliquos postremo sinam:quos aduersus bestialitatẽ horũ possem iducere. nõne etiã ipse dominus & saluator noster multa in parabolis locutus est comico cõueniẽtibus stilo? Nõne & ipse aduersus Paulũ prostratũ Terẽtii uerbo usus est? s. Durũ ẽ tibi contra stimulũ calcitrare. Verũ absit ut putẽ christũ dominũ a Terentio q̃tũcũq; diu ante fuisset q̃ hæc dicta sint uerba assũpsisse. Sufficit mihi satis esse ad firmandũ ꝓpositũ saluatorẽ nostrũ uoluisse q̃tũcunq; uerbũ suũ atq; sentẽtiã ore Terentii fuisse ꝓlatũ ut appareat nõ omnino esse cibũ dæmonũ carmina poetarum. Quid nunc iquiẽt boatores illustres? clamitabunt ne insultabũt aduersus carmina poetarũ a suo me teste reprobati:& aliorũ pluriũ sanctorũ uirorũ testimonio uicti atq; repulsi? Clamabũt æquidẽ isupabilis eorũ rabies est. Sed q̃ iuste tu uideas rex optime uide antq; quibus rõ magis amica est q̃ obstinata horũ proteruia. His autẽ tam absolute dãnãtibus iustissimus iudex deus aliquãdo retribuet iuidentiæ meritũ:& eadẽ eis metietur mensura:qua ipsi aliis metiuntur.

Minime poetæ oẽs iussu Platonis pellẽdi sunt urbibus. Cap. XIX.

PErminimũ uisum est latratoribus nostris conatus exposuisse omnes:ut e domibus ac manibus hominũ si potuissent poetas excluderẽt:& ideo ecce iterũ agmine facto irruũt:& armati Platõis auctoritate infando gutture sonoras uoces eruptant aiẽtes. Platonis iã dicti iussu poetas urbibus esse pellẽdos. Inde ut platoni deficiẽti subueniãt:supaddũt ne suis lasciuiis ciuiũ mores inficiãt. Cui obiectioni & si satis in supioribus respõsũ uideat̃ nõ pigebit iteꝝ latius respõdisse. Maximã igit̃ fateor philosophi huius auctoritatẽ esse:nec spernendã si sane intellecta sit:de sensu cuius profecto hi aut nihil aut puerse sentiunt:ut apparebit. Ostẽsum tamẽ illis est poetas spõte sua solitudines habitare:q̃obrem illos montanos & ineptos hoies nuncupabant̃. Si aũt uiolẽter urbes icolerent. quid dicerẽt morsores hi? dicerent eos esse tyrannos. Si uero nunc uelint sentẽtiam uertere & eos cultores urbiũ dicere falsum est. Cõstat Homerũ iter aspreta scopuloꝝ & montana nemoꝝ post peragratum orbẽ extrema cum paupertate littus archadum habitasse:& ibidem mente uidens:luminibus tamen ægritudine captus:ingentia illa atq; admiranda uolumina nõ Hyblæo sed castalio melle perlita:Iliadis & Odysseæ dictasse. Virgilius autẽ igenio nõ minor Homero:urbe Roma tunc reꝝ domina neglecta:atque Octauio Cæsare:totius orbis pricipe:cuius singulari lætabat̃ amicitia:omisso:quæsiuit sibi haud longe a Neapoli cãpaniæ inclyta ciuitate:tũc etiam delitiis abũdante & ocio semotũ locum qeto atq; solitario littori proximũ:ut magni spiritus homo Ioannes barillus aiebat. Inter promontoriũ posilibi & puteolos uetustissimã græcoꝝ Coloniã:ad quẽ nemo fere nisi eũ quæreret:accedebat. In quo post georgicũ carmẽ:cælestẽ decãtauit æneiden. Cuius selectæ solitudinis Octauius præstare testimoniũ uolens cũ fecisset eiusdem Virgilii a Brundusio ossa referri:haud procul ab electa solitudine tumulari iussit secus eã uiã:quæ adhuc puteolana dicit̃:ut eo iacerent mortua cuius elegissent in uicinio uiuere. & ne semper p antiqua uagemur:quæ oppugnatores quantuncunq; fausto testimonio roborata sint negant facile. Francis. petrarcha cælestis hõ ꝓfecto:& nr̃o æuo poeta clarissimus:nõne spreta Babylone occidẽtali atq; põtificis maximi beniuolẽtia:quã oẽs fere xpiani sũmope cupiunt & ꝓcurãt:& pileatoꝝ orbis cardinũ aliorũq; pricipũ in uallẽ clausam abiit:isignẽ galliæ solitudinẽ locũ ubi Sorgia fontiũ rex orit̃:& ibidem omnem fere floridam iuuentutem suam uillici unius contentus obsequio:meditãdo atq; componẽdo

conſumpſit.Fecit equidē:ſtant ueſtigia:ſtabūtq; diu.Parua domus & hortulus:& dū deo placet teſtes uiuunt
plurimi.Si ergo ne plures recitē ſic eſt:minime ædepol opportunū eſt:ut in hoc qs labores īpendat ut abeū-
tes ultro poetas urbibus pellat. Vellē ego tamē ab iſtis audire:nunqd exiſtimēt Platonē dū reip.libꝶ ſcripſit.
quo hoc mādatur:quod iſti aiunt ītellexiſſe de Homero.ſ.urbs illa placuiſſet eū urbe fuiſſe pellēdum.Neſcio
qd reſponſuri ſint.ego autē non credo:cū de eo multa laudāda iam legerim. Hunc.n.ſacratiſſimæ cæſaꝶ le
ges omniū uirtutū patrē uocitant & ſæpiſſime eorū latores ut eas maiori ueneratione dignas facerēt:& quo
dā ſacroſancto teſtimonio roborarēt:īter eas nōnunq̄ Homeri carmina miſcuere:ut in fine ꝓhœmii codicis
Iuſtiniani iliadis legit̄ carmē.& ī eodē ſub titulo de iuſticia & iure:ſic de cōtrahēda emptōe & de legatis & ſi
dei cōmiſſis & aliis locis ut minus credētes poſſunt in pandecta piſana cognoſcere.Hūc īſup ī ſuū ciuē plu
res græcorum egregiæ ciuitates co etiā mortuo & paupere uoluere.& de hoc īter ſe mouere litigiū:ut com-
præhēdi poteſt liq̄do per uerba Cice.in orōne ꝓ Archia dum dicit.Homerum Colophoni dicunt ciuē eē ſu
um.Chii ſuum uendicant.Salamini repetunt.Smyrni uero ſuū eſſe confirmant:itaq; etiam delubrum eius
in oppido dedicauere.Permulti alii præterea pugnant iter ſe atq; contendunt.Hæc Tullius.Quod etiā teſta
ri a uetuſtiſſimo græco carmine ſatis īter eruditos uulgato legiſſe memini ſic aiente.Septē littigant ciuitates
de radice Homeri:Samos:Smyrnæ:Chios:Colophon:Pylos:Argos:athenæ.Hūc præterea īpe Plato in eo
dem libro reipublicæ aliiſq; perſæpe concluſionum ſuarum inducit in teſtem.Si igitur uirtutum pater a le-
gibus habitus eſt:ſi legum decus:ſi tot ciuitatū ciuis etiam repetitus:ſi a præceptore īpo Platone teſtis aſſum
ptus:ſtultiſſimum eſt arbitrari Platonem idem prudentiſſimum uirum talem poetam urbe pellendum iuſ-
ſiſſe.Inſuper hoc Platonis iuſſu exiſtimabimus Ennium urbe pellendum:qui honeſta paupertate contentus
adeo ob uirtutem ſuam carus ſcipionibus fuit:hominibus quidem non ſolum armis & bello atq; ſanguinis
generoſitate conſpicuis.ſed philoſophiæ domeſticis & ſanctitate more illuſtribus ut poſt mortem etiam uel
lent ſuis maiorumq; ſuorum ſuos miſceri cineres:& ſuo tumulari ſepulchro.Si credant hi ego non credam
quin arbitror Platonē ſuam ciuitatē optaſſe taliū fuiſſe repletā.Quid ꝑterea de Solone dicemus:q datis athe
niēſibus legibus:eſto iam ſenex eſſet:ſeſe cōceſſit poeticis?urbe ne pellēdū dicemus:qui urbē diſſolutā ī ciui
lem uitā moreſq; reuocauit?Quid inſup de Virgilio noſtro?cuius ut reliqua ſinā:tāto frōtis rubore:& mētis
uerecūdia īter coæuos & quoſcūq; minus decētia quæq; audiebat pingebat̄:ut ob hoc iuuenis adhuc uocare
tur parthenias:quod latine uirgo:ſeu uirginitas ſonat:cuius tot ſunt ad uirtutē ſuadētia monita:ut iam ſæ-
pe dictū eſt:quot ſunt eius carminū uerba cuius ne cōbureret̄ diuinū opus ut ipſe Virg.moriendo ꝑceperat
Octauius Cæſar Auguſtus poſtpoſitis maximi imperii curis ꝓhibitorios uerſus cōpoſuit:qui in tēpus uſq;
noſtrū legūtur:cuius adhuc nomē apud mātuanos tāto honore celebratur:ut cū cineres ab Auguſto ſublatos
pro uotis colere nequeāt:eius agellūueterē ad inſtar uiuētis hoīs ab eo denoīatū colūt:filiis iuuenibus tanquā
quoddā uenerabile ſacrū ſenes parētes oſtēdūt.Cæteris aduenientibus:quaſi ſuā gloriā augentes ſolicite indi-
cant non abſq; uirtutis ꝑcipue teſtimonio iſta ꝓueniūt:& nos uirtuoſos urbe pellēdos Platonē uoluiſſe crede
mus?O ſtolidū capitulū:poſſem de Horatio Flacco:de Perſio uolatano:de Iuuenale aqnate multa dicere.ꝑ
quæ pateret liquido mētis Platonis nō fuiſſe tales urbe pellēdos:ſed trahit animus ut uiſa īgerā:& quæ nulla
tergiuerſatione ab iſtis negari poſſint apponā.Credam ne igit̄ tantæ demētiæ fuiſſe Platonē:ut Fran.petrar
cham urbe pellēdū iuſſerit qa iuuētute ſua celibē uitā ducens:adeo ieptæ Veneris ſpurcitias horet ut noſcē
tibus illū ſanctiſſimū ſit exēplar honeſti:Cuius mendaciū letalis eſt hoſtis:q uitioꝶ oīum execrator eſt:& ue-
nerabile ueritatis ſacrariū uirtutū decus & læticia:& catholicæ ſanctitatis norma:pius:mitis atq; deuotus:&
adeo uerecūdus:ut inde dicat̄ Parthenias alter.eſt & īſup poeticæ gloria facultatis:orator ſuauis atq; facūdus
cui cū oīs pateat phiæ ſinus:eſt illi īgeniū ꝑter humanū perſpicax:memoria tenax:& rerū oīum ꝓut homini
pōt eē noticia plena:ex quo opa eius tā ꝓſaica q̄ metrica:quæ plura extāt:tāto ſplēdore refulgēt:tāta ſuauitate
redoīēt tāto florido ornatu ſpectabilia ſunt.& lepore ſonātiū uerboꝶ melliflua:& ſniarū ſucco mirabili ſapi-
da:ut cæleſtis ingenii artificio potius q̄ humani fabrefacta credant̄.Quid multa dixerim?ꝑfecto hominē ſu
perat:& in lōgū mortaliū uires excedit:neq; ego has laudes ꝑdico:quaſi antiquū hominē & lōgis ante ſæcu
lis defunctū cōmendē.Quinimo dū deo placet uiuētis atq; ualētis merita refero:quē morſores egregii ſi nō
litterulis meis creditis oculata fide uidere poteſtis.Nec dubito:ut ex eo contingat quod utplurimum famoſis
uiris contingere cōſueuit:ut ait Claudianus:minuit præſentia phamā:imo audacter aſſero:quia huius ſupe
ret præſentia famā.Tanta enim morum maieſtate:tanta ſuauis eloquentiæ facundia:tāta etiam urbanitate:
& compoſita ſenectute cōſpicuus eſt:ut de eo qd apud Senecam moralē philoſophū de Socrate legitur:dici
poſſit:auditores ſcilicet eius plus ex moribus q̄ ex uerbis traxiſſe doctrinæ:& ut aliquādo de celeberrimo ui
ro iſto taceam:quæſo hos dicant:nunqd tales poetæ a Platone pellant̄ ex urbe.Et ſi pellunt̄ huiuſmodi refe-
rent:quos introducturos ipſe ſit ciues:lenones:an ueſpiliones:atq; gnatonicos epulones cæteroſq;:ſeu for
te furciferos:aut ſimiles illis aſſument.O fœlix.O māſura diu Platonis reſpu.poetas pellat:& hos ciues ha
beat:& morum uitæq; hominū præſides.Sed abſit ut arbitror doctiſſimū uirū id intellexiſſe:quod ſentiunt
interpretes hi.quinimo reor & poetas inſignes:& quoſcunq; alios ſimiles eiſdē:non tantum ciuitatū:ſeu ſuæ
reipublicæ ciues eſſe.ſed principes atque magiſtros.Sed inqent ſtomachātes hi:ſi hos non:quos pelli iubet
Plato poetas?Eſſet reſpōdendū talibus.uos ipſi perquiratis cēſores inepti.Sed quoniā ignorātiæ quorūcūq;
cōpatiendū eſt.& ſi male ſint meriti compatiendū tamen eſt.uti liquoribus oībus.ſic & facultatibus ſua fex:
quæ eſto abominabilis:& abiicienda:non tamen defecatus liquor efficitur uilior & æquo modo facultas.
Quid enim philoſophia rerum omnium magiſtra ueracius?hæc amurcæ loco:ut de cæteris taceam:cini-
cos habuit:& epicureos:qui infandis erroribus inuoluti fere eā dehoneſtare in nōnullis conati ſunt:adeo ut

hostes uiderētur potius q̃ ministri.sed quæso propter hos Socratem:Xenocratē:Anaxagorā:Panetium:ali-
osq̨ hoc eodē insignitos titulos abiiciendos fore dicemus.Stolidũ & ignaui defectoris esset officiũ:qd chri
stiana usq̃religione sanctius:& hæc donatistas:macedones:Fotinos & alios habuit hæresiarchas longe fet
diori fece execrabiles:nec propter hos iuste Basiliũ cæsariensem:Ioannē crisosthomũ:Ambrosium mediola
nensem:Leonē papā:& alios sacros ac uenerabiles uiros dicimus esse ꝓphanos.Sic & poesis:ut de reliqs ta
ceā habuit suā fecem & fuere quidā qui comici poetæ dicti sunt:quos iter & si nõnulli honesti fuerint hoies:
ut Plautus & Terētius:ut plurimũ turpissimis fictionibus suis splēdidam poesis gloriā ifıcere uisi sũt:& his
iungi põt aliquādo sulmonēsis Oui.hiquidē seu mētis īnata lasciuia seu lucri cupidine & desiderio uulgaris
applausus scælestis cõpositis fabulis eas minus introductis recitabāt in scænis:ex quibus lasciuiētiũ pectora
ꝓuocabātur in scelera:& cõstātiũ agitabatur uirtus & oīs fere morũ disciplina reddebat̃ eneruis:& qd̕ ꝑnicio
sissimũ erat q̃tũcũq̨:& in cæteris religio gentiliũ detestanda sit populos in tā turpia sacra deduxerant:ut eru-
bescenda a suis etiā uideretur Huiusmodi etiā poetas ut in præcedētibus sæpe dictũ est nõ sola abhorret' chri
stiana religio sed ipsa etiā abiecit gentilitas.Hi quippe sunt quos urbe pellēdos reor Plato iusserit.Ego autē
nõ urbe sed orbe tales exterminādos fore existimo.Sed hos ꝓpter est ne Hesiodus:Euripides:Statius:Clau
dianus:aut similes ciuitate pellendus.Ego non arbitror.Distinguant igitur hi:& si nõ odio laborāt indigno
male meritos carpant sua liquentes in pace conspicuos.

Musas infici non posse ob culpam lasciuiētis cuiusq̨ igenii. Cap. XX.

POstremo rex inclyte hi nomē poeticũ blassemantes infanda temeritate ꝑciti:silentia sacra semo-
tos antri gorgonei aditus honesta penetralia uenerandæ poesis:& puellarũ choros cātusq̨ diui
nos intrare ausi sũt:atq̨ dissonis turbare clamoribus:& Boetii sanctissimi atq̨ clarissimi uiri uer
bis armati eis.s.quæ circa principium libri eius de cõsolatione leguntur:phia loquēte atq̨ dicēte:
Quis has scænicas meretriculas ad hũc ægrum permisit accedere:quæ dolores eius non modo ullis remediis
fouerēt:uerũ dulcibus insup alerent uenenis.&c.omnia nõ aliter q̃ uictores cõplere clamoribus:& innocuas
ludentiũ mentes ignominiosis opprobriis cõmouere si possint.Et cũ non sentiāt qd illa uerba uelint:Boetii
solũ inspiciētes corticē:pudicissimas musas nõ aliter q̃ si essent' carneæ mulieres:eo q̨ fœminini generis sint
eoꝝ noīa.Inhonestas:obscœnas:ueneficas atq̨ meretrices esse ꝓclamāt:& eo q̨ diminutiuo utat̃ Boetius il-
las extremæ sortis:& extremo etiā in lupanari a fece uulgi ꝓstratas existimāt:nec hoc satis:est q̃nimo hic uo-
lunt poetas etiā esse hoies ihonestos i argumētũ deducētes suum.Si musæ Boetii assertiõe meretriculæ sunt
ihonestæ mulieres sunt:& sic hi qbus familiares sunt:ut inhonesti sint hoies necesse est.cũ amicitia seu fami-
liaritas:nisi ex cõueniētia morũ iungi aut stare nõ possint:eas autē eē familiarissimas poetis cõstat.Liqdo eti-
am carminibus eorũ testantibus:& sic ut iam dictũ est ihonesti sunt homines.Aduertis ne prudētissime rex
in quē exitũ tēdat illecebris horũ astutia:sed qualiscunq̨ sit ueritate lucida cõfundenda est.quot igit̃ & quæ
sint musæ:& qbus isignitæ noībus:& q per eas senserint illustres uiri:si bene memini supra libro.xi.operis
huius mõstraui.Sed adhuc horũ in pietate nõ quiescente paululũ laborandũ est.Satis ergo arbitror ex p̃mõ
stratis assummi posse duplicem esse poetarũ speciem:quarũ altera uenerabilis & laudabilis est:& piis homi
nibus semper grata.Altera uero obscœna atq̨ detestabilis:& ea est poetarum quos dixi non urbe tantũ:sed
orbe pellendos:æquo modo dici potest de musis:quarum & genus unum sit species duæ dici possunt.Nā
dato eisdē uiribus:eisdēq̨ legibus actualiter una quæq̨ utatur cum uariis exactitatis uideatur exprimi suc
cus hic scilicet dulcis amarus ille nõ icongrue honestam unam arbitrari possumus :& reliquā inhonestam-
harum igitur altera totis commendanda præconiis laurea incolit nemora:castalium fontem : & quæcunq̨
religione uenerabilia loca cognoscimus phœbi socia floribus & sertis ornata & dulcedine cantus atque uo-
cum sonoritate spectabilis.Altera aũt ea est q̃ ab inhonestis comicis tracta scœnas atq̨ theatra & q̃driuia te-
net & scælestibus fictionibus ob mercedē se inerti uulgo placidam exhibet nullo cõmendabili ornatu; con-
spicua.hæc non consolatõe uirtutũ:non salubribus antidotis:nõ sacris etiam remediis ægritudines languē
tium mitigat.aut sanat.sed querelis gemitibusq̨ in morte usq̨ amplificat ea delectatione q̃ passiõibus iplici
tæ delectant̃.ex qbus satis possunt q̨ ignorabāt uidere poetis ifesti:Boetiũ.s.dum musas meretriculas sceni
cas uocitabat.de theatrali musaꝝ specie itellexisse.q̨ aptissime obiectores hi uidisse potuissent si qd̕ post pau
ca a philosophia dictũ legit̃ itellexissent.diciteni.Sed meis eũ musis curandũ sanandũq̨ relinqte.& ut euidē
tius appareret quoniā de secunda musaꝝ specie loqueret̃ persæpe in sequētibus philosophia ad curā & cõso
lationē Boetii in eodē libro oblectamēta carminũ & fictiones poeticas introducit.Ergo postq̃ illas philoso-
phia suo imiscet artificio:eas honestas eē existimādum est.& si honestæ sint & hi qbus familiares sunt ut ho
rum uidetur uelle deductio:honesti sint homines necesse ē.& sic honestæ sunt musæ:& poetæ honesti sunt
hoies quos & quas inuicem turpi nota in uacuum labefactari conati sunt.

Alloquitur auctor regem: Cap. XXI.

Vibus potui rõnibus clementissime rex horum celantiũ maledicta retudi:& ni honestati pepcis
sem meæ in temerariam eoꝝ præsumptionē:& uitā moresq̨ suos lõge acrioribus uerbis & acu-
leis acutioribus iuexissem.Reor tamē eos p̃ter dicta multa dicturos qbus oībus r̃ndere uoluisse
[i]lõgũ nimis ꝓtēderet̃ oro:& multitudo uerboꝝ nimia ꝑsæpe cõsueuit:ne dũ aīos magnis occu
patos ut regii sũt.sed ēt uacuos & ociosos offendere.Et iccirco ne celsitudini tuæ tediosus sim:& ne uidear
hos extra terræ termios fugare uelle:cũ ignorātiæ eoꝝ potius cõpatiēdũ sit q̃ i meritũ exterminiũ ꝓcedendũ
his finē p̃stare mēs ē.& qd̕ ipi nõ facerēt:ego añ huius libri finē tua cũ g̃ra fecisse uolo:posuisse.s.meritā irā
omnē:& eoꝝ ignouisse neq̃tiæ:& eos amicis alloq uerbis:si forsan in cõsilium melius possim impellere.

Poetici nominis hoſtes orat auctor:ut ſe melius uertãt conſilium. Cap. XXII.

Os igitur o prudentes uiri iã ſi ſapitis iras ponite:& turgida ſedate pectora. Satis enĩ imo nimiũ inter nos odiis decertatũ eſt uos primi ĩ iſontes ĩtuliſtis arma:ut eos extermiaretis orbe. Eo ex aduerſo pectus oppoſui ei ꝓ uiribus pſtãte deo & meritis cãæ iuuãtibus ne bñmeriti ab ĩfeſtis pellerent hoſtibus. Eſto ſi aduerſum uos:ipſi in æquũ deſcenderẽt campũ:qũ ꝓualeant ueſtris meiſq uiribus ſera pœnitentia noſceretis. Belligeratũ tamẽ eſt & eo uentũ:ut cũ aliqli offenſoꝝ gloria qq ſudore plurimo paululũ ſit omnino uincendi repreſſa libido:& ut æquis legibus iri poſſit in pacẽ. Vadamus ergo eãq capeſſemus ultro:& qetem laboribus demus. librata enĩ ſunt belli ꝓmia. Nã uos doctrinam ego refero aliquantulũ conſolationis in prædã:& ſic ſatis loci paci relictũ eſt. Credo ſic uelitis quoniã cœpiſſe uos pœnitet:& iõ eius fruamur bonis. qđ ut me ex animo dicere noſcatis:q primus laceſſitus ſum. primus ſeruare amicitiæ leges incipiam:& ut uos etiã faciatis:quæ amicus caritatiue pauca dicturus ſum:æquo aio atq trãquillo percipite. Ecce honorabiles uiri qbus potui demoſtrationibus elucidaui:qd ſit poeſis:quã uos ĩpĩ nullam faciebatis:qui poetæ ſint:quod poetaꝝ officium:qui mores::etiã fabulones ſceleſtos hoĩes:ſuaſores carminũ:& mille malis ĩfectos clamabatis. Quid ĩde muſæ ſint deſignaui:quas meretriculas dicebatis:& forte arbitrabamini lupanares. quos ſi tanti ſunt:ſi adeo uenerabiles:non ſolum non damnare debetis. ſed eos colere:laudibus extollere:amare:& eorũ ut meliores efficiamini ſtudere uolumina. A quo ne uos retrahat:aut ætas annoſior aut famoſiores audiſſe facultates :conemini ex uobis ĩpĩs id poſſe quod de ſe non erubuit annoſus princeps & uirtutum omnium ſingulare decus Robertus rex Hieruſalem & Siciliæ rex inclytus:qui clarus olim philoſophus & medicinæ præceptor egregius atq inter cæteros eius temporis inſignis theologus cum in ſexageſimũſextũ uſq ætatis ſuæ annũ ꝑuipendiſſet Virgiliũ:illũq cũ reliqs more ueſtro fabuloſum diceret hoĩem:& nullius fore ꝓtii ornatu ſubtracto carminũ:qcito Frã. petrarchã arcanos poematũ referentẽ ſenſus audiuit obſtupefactus ſeipſũ redarguit:& ut ego dicẽte meis auribus audiui:aſſeruit ſe nũq ante arbitratũ adeo egregios atq ſublimes ſenſus:& ſub tã ridiculo cortice uti poetarũ ſũt fictiones latere potuiſſe ut aduertebat poſt demõſtrationẽ ſolertis uiri abſcõditos eẽ:ſuũq mira cõpũctiõe dãnabat ĩgeniũ:& ĩfortuniũ:ꝙ tã ſero poeticũ artificiũ cognouiſſet:nec erubuit:aut ſenio & ſpe breuis in futurũ uitæ detineri potuit qn ſepoſitis ſtudiis ſplẽdẽtiũ facultatũ:ut plenũ e Virgilio ſẽſũ ſumeret cœpit operã dare. Sane feſtina mors nouũ ĩterrupit ſtudiũ:ꝙ ſi pſeuerare potuiſſet:qs dubitet qn ĩ maximũ poetarũ decus & italoꝝ cõmodũ ſtudio tali uacãtiũ euaſiſſet? Quid ergo qđ regi ſapiẽtiſſimo ſanctũ uiſum eſt:uos ñe arripe ĩdignũ ducetis? uix credã. non enĩ nos tigres: aut ĩmanes beluas reor quoꝝ ĩgeniũ uti illarũ ſæuitia in melius flecti nõ poſſit. At tamẽ ſi ꝓter hãc piã credulitatẽ meã in pectoribus ueſtris ĩpetuoſus adhuc ĩ ĩmeritos pſeuerat hoſtilis ardor ĩ ueſtrũ ſaltẽ decus quotiens uos linguæ pruritus in uerba irritat. qſo p ſacrũ phiæ pectus cuius forſan aliquãdo mãmillas ſuxiſtis:ne in totũ poeticũ nomẽ adeo uos dedatis ꝓcipites:qnimo ſi ſatis ſani eſtis diſtinctione ſemp ubi opportuna ſit utamini:ipſa quidẽ in cõcordiã diſcordãtia reducit: & abſterſis ignorãtiæ nebulis intellectũ clarificat:& recte quo uult ducit ĩgeniũ. Et hæc facitote ne ĩhoneſtis uenerabiles ĩplicetis poetas:ex qbus multos fuiſſe gentiliũ oſtẽſum eſt. Sit ſatis uobis in illecebres comicos irruere:in hos iras euomere:in hos bona cæterorũ pace oẽ ueſtrũ uerſet ĩcẽdiũ. Præterea & hæbraicis parcite. Nõ enĩ abſq diuinæ maieſtatis ĩdigne laceſſiri poſſũt:& ꝓmõſtratũ eſt Hieronymo atteſtante quoſdã ex eis ſub poetico ſtilo ſancto dictante ſpiritu ſua ceciniſſe uaticinia:æquo ĩſup modo & xp̃iani ab iniuriis ĩmunes ſeruãdi ſũt. plures enĩ ex noſtris poetæ fuere & adhuc ſũt:q ſub tegminibus fictionũ ſuarũ xp̃ianæ religiõis deuotos ſacroſq ſẽſus cõmẽdauere. & ut aliqd ex multis oſtenſũ ſit noſter Dãtes dato ſermone materno:ſed artificioſo ſcriberet ĩ libro quẽ comœdiã nũcupauit:defunctoꝝ triplicẽ ſtatũ iuxta ſacræ theologiæ doctrinã deſignauit egregie. Et illuſtris atq nouiſſimus poeta Franciſcus petrarcha in ſuis bucholicis ſub uelamine paſtoralis eloquii ueri dei:& ĩclyte trinitatis laudes iraſq eius ĩcalcãtes ignauia Petri nauiculã mira deſcriptione notauit. Stant uolumina & ĩtelligere uolẽtibus ſenſus apparẽt. Hos ultra uigẽt Prudentii atq Sedulii carmina ſacrã ſub tegmẽto expromentia ueritatẽ. at Arator nõ ſolũ xp̃ianus hõ:ſed romanæ eccleſiæ ſacerdos & cardo:heroico carmine apoſtoloꝝ geſta more cantando poetico deſignauit. Iuuẽcus inſup hiſpanus hõ:ſed æque xp̃ianus ſub uelamẽto hoĩs:bouis:leonis:& aqle:xp̃i filii dei uiui redẽptoris noſtri actus oẽs etiã fingendo cõpoſuit. Et ne plures ĩ mediũ deducã:ſi ut noſtris ſaltẽ parcatis:nulla uos humanitas trahit:nolite ſeueriores eſſe matre noſtra eccleſia:quæ laudabili cõſideratiõe ꝑſpectãs nõ dedignatur cũ multis:& potiſſime cũ Origene ſe hr̃e benigne. Fuere enĩ huic hoĩ tã grãdes in cõponẽdo uires:ut nunq circa id exhauſtũ uideaẽ fuiſſe ĩgeniũ:nec in ſcribẽdo fatigata manus: ex quo in milia uolumina uariarũ materierũ exceſſiſſe credaẽ. Ex qbus oĩbus more ſolertis uirginis:quæ inter ſpineta flores illæſis colligit digitis:& ſpinarũ aculeos ſinit ſeparatim uileſcere:omiſſis minus bene creditis laudãda ſũpſit:& ĩter ſuos theſauros ſeruari uoluit. Videte igiẽ & examiate:& æqua lãce poetarũ dicta librate:& quæ minus ſancte ſcripta ſunt:ſinite. quæ aũt bene dicta ſũt nõ dãnate:qſi exiſtimetis eueſtigio clamore ĩ poetas ſublato:Auguſtinos aut Hieronymos ab ignaro populo arbitrari. hi enĩ qbus æqua fuit cũ ſanctitate prudẽtia nunq in poeticã:ſeu poeticæ artificiũ facere. Verũ in errores gentilitatis recitatos ab eis:quos ſemp etiã circũſtãtibus catholicæ ueritatis hoſtibus atq recalcitrãtibus uoce intrepida dãnauere:ſemp aduertẽtes eorũ ſcripta tanta uerborũ arte compoſita:tanto lepore ſuauia:tanto ſniarum ſale condita:tanto ornatu etiam delinita:ut ab eis expeti fore neceſſe uideatur quicquid quis uelit latino eloquio appoſuiſſe decoris: Et ne longiori ſermone uos traham:ut ait Cicero pro Archia: hæc ſtudia adoleſcentiã agunt ſenectutem oblectant:ſecundas res ornant:aduerſis profugium ac ſolatium prebent:delectãt domi: non impediunt foris:pernoctant nobiſcum:peregrinantur:ruſticantur:quaſi ipſi neq attingere:neq ſenſu

nostro gustare possemus:tum ea mirari deberemus etiã cum in aliis uideremus:& cætera.Cum igitur non
spernenda:neq; abiicienda sed colenda sit poesis:& inde poetæ si sapitis satis dictum est.Si autem obstinati
perseueretis in rabiem esto uobis compatiar cum aspernandi sitis:nihil ad sufficientiam scribi posset.

Genealogiæ deorum gentilium liber.xiiii.definit.Sequitur.xv.& ultimus liber in quo auctor purgat
seipsum obiectis in se.

Prohœmium.

Vndaui serenissime Rex:q̃bus potui armamētis hinc inde nauiculã:ne æstu ꝑ
cellosi maris aut uētorũ aduerso ĩpetu pelleretur in littus:& illisa ruptis cõpagi-
bus solueretur.Et ne crepitātibus desup nubibus in imbrē solutis infestũ aut co-
ruscũ fulminibus ignē dilueretur.aut uerteretur in cinerē:tegmēta supaddidi:q̃
opportuna ratus sum necnõ & ploresis atq; rudentibus illã alligaui scopulis:ne
ab undis se retrahētibus una cũ illis traheretur in pelagus.Aduersus uero dei irã
nil mortaliũ obstacula iuuãt:& ob id suis in manibus linquēdã cēsui.ipse:absq;
cuius suffragio nil ꝑfecto stare potest:illã seruet misericordia sua.Nũc autē su
perest:ut iniecta in fatigatũ nautã tela excutiã:ac si possim qualitercũq; amoue-
am.Quis enim dubitet q̃n petatur a multis? Sane ut forte minus æquo aĩo uisus
sum:quãdoq; tulisse quæ in poesim:& poetas imissa fuere sic summa cũ patiētia
quæ in nautã euolauerunt:quocunq; iussu missa ꝑferam:nec huius patientiæ rõ
longe abest.Indigne q̃ppe meo iudicio pulchra poesis:& elegãtes hac in faculta
te uiri lacessiti fuere.nescio utrũ supborũ an ignorantiũ potius maledictis dixerim.Nauta autē nõ sit.nã si ꝑ
uiribus conatus sit arte nautica per maris uertiginosos anfractus:& cõfragosa scopulis freta cymbam in tutũ
deducere:ne iuste redargui possit.Scio tamē q̃a multarũ rerũ ignarus sit:& ideo ex multis eo minus aduertē
te cõmissis forsan merito redargui potest.Agã igitur q̃d potero iuuãte deo ne oĩno temerarie uideat̃ egisse
quod fecerit:ipse me eripiat de faucibus malignatiũ.q ex camino ignis ardētis eripuit illæsos israelitas pue-
ros sperãtes in se:& in finē laboris extremi me deducat in sui sanctissimi nõis gloriam & honorem.

Minus opportuna pretiosa fore nõnunq̃. Cap. I.

Ircũspiciēt scio colosseũ hunc:undiq; iam dicti:seu alii ĩtentis oculis captores egregii:eoq; cõspe-
cto ariolor dicturi sint pia forsan intētione.Durũ eni hoĩ est hominũ mētes cognoscere:tã grãde
opus minime oportunũ eē:& ideo in ꝑcio nõ futurũ.hi q̃dē his paucis uerbis fere opus oē cõcu
tiēt:cũ a quadã nõ satis expssa ueritate uideat̃ obiectio:nõ solũ colorari:sed etiã approbari.Quis
enĩ nõ dicat ĩtuitu primo:nõ dicã nõ opportunas:sed etiã supfluas fore poetarũ fabulas ex q̃bus hoc opus oē
cõsistit? Verũ aliter ego sentiendũ reor.fateor enĩ fabulis hoc opus cõsistere sic:si cõcessero illud minus oppor
tunũ.multa etiã nõ opportuna:& hæc iter opus hoc ꝑciosissima fore mõstrabo.& idē hoc opus quoniã utile
tam reip.q̃ priuatæ sit:ostēdã iter opportuna etiã numerãdũ.In ꝑcio igitur & maximo esse multa minime op-
portuna:& artificio hominũ adinuēta:& naturæ ope facta mõstrãtur.Exq̃rimus enĩ lapicidas:cæmētarios:
dolatores:& architectos:ĩsignes uolētes domos cõstituere:quas rudis uillicus ex luto & palustribus calamis
opportunas erigeret:Tēpla:capitolia:palatia regũ populorũ atq; principũ maximis sũptibus cõstructa:pictu
ra supflua decoramus:aureis cælatisq; uasis utimur:cũ opportunitati possint deseruire samnia.Sic coronis
purpureis uestibus & armillis aureis delectamur:cũ laniciũ simplex cuiuscũq; pecoris sufficiat opportunita
ti:& sic artes & ornamēta:quæ minime opportuna sunt in preciũ deuenere.Sed q̃a hæc ambitione hominũ
q̃s posset ꝑciosa dicere:uideamus nunq̃d naturã rerũ discretissimã etiã circa supflua ambitiosã uelimus dice-
re.Et quæso ad q̃d capitis capilitiũ opportunũ sit nemo dicet:illud tamen multi firmant adeo ꝑciosum fore:
ut si absq; eo uenus ĩcedat suis etiã comitata gratiis Marti placere nõ possit:eũq; tanti æstimatũ a Cæsare di
ctatore:ut ad contegendũ caluitiũ perpetuã laureã a senatoribus ĩpetrarit.Ad q̃d hoĩum barba:qua si q̃s æta
te prouectus careat:nõ absq; rubore hoĩbus ĩmiscetur aliis.Ad q̃d cornua ceruo.Ad quid pictæ uolucribus
pennæ cõcessæ sunt:ob ornamentũ nõ ob aliud respõderi põt:& sic ne ꝑ plura discurrã:quod alias nõ erat
in ꝑcio ornamēti cã efficit̃ preciosum.& sic ornamēti cã quid efficit̃ preciosum:hoc profecto opus erit in pre
cio.Quid enĩ pulchrius in collocutionibus hoĩum q̃ nonnuq̃ immiscuisse fabellas sententiis? q̃d decentius q̃
fructuosos fabellarum sensus eidē applicuisse colloq̃is? & hoc opus unũquodq; prestabit abunde.hæc insu-
per põderosis & accuratis orationibus:plurimum afferre decoris satis apparet cũ passim mixta scriptis Cice.
Hierony.& aliorũ prudentiũ uirorũ illa legamus.Poterat ergo sufficere ostēdisse hoc opus ꝑciosum ornamē
ti cã.sed huic superadditur utilitas quæ ex hoc conseq̃tur tã publica q̃ priuata:ex q̃ ꝑcium maius efficitur.Exi
stimabãt enĩ nõnulli poetas peritos hoĩes simplices tãtum cõposuisse fabellas & per cõsequens nõ solum non
utiles sed illos arbitrabãtur dãnosos & discurrētes legēdo nullum ex fabulis emolumētum sumebãt.hoc aũt
opus dum fictionibus uelamētum amouet:& eruditos fuisse uiros poetas ostēdit:& legētibus facit fabulas
cum delectatõe fructuosas.& si q falsa opĩone perisse uidebãtur poeæ reipu.ĩsignes & q̃si rediuiui reddunt̃
& priuatim quæ ĩcognita abiiciebatur utilitas per hoc patefacta colligitur:& altiores sensus & ĩgenia legētiũ
excitantur.Præterea spero sic uolēte deo:uti hactenus fuere cõsurgent qui ad poeticam mentes erigent:q̃bus
non modicum:dum ueterum monimenta perlegerint:commodi per hoc opus ꝑstabitur:ex quo fiet saltem
fabulis preciosum.Sed q̃d multa dicã? Si cessent o uæ dicta sunt oĩa:dummodo princeps optime:cuius iussu
laborem sumpsi tuo per hoc opus desiderio satisfactum sit:illud ꝑciosissimum duco.Esto laudabile sit placu
isse pluribus:sic si tuæ celsitudini minime gratũ sit etiã si placiturũ atq; acceptabile cæteris ueniat:parui apud
me momēti fiet.Tuum igitur est istud preciosum facere:aut si libet abiicere.

Perſeuerare ſæpe diutius quæ minus duratura uidentur. Cap. II.

FAdē forte pietate loquenē & alii dicētq; poſtq̄ rimoſum opus uiderint nec bene cōpactū nec diu manſurꝫ ruinā præmonſtrātibus fatiſcentibus rimis. Ego his præmonitoribus libēs ago gratias excutiunt.n.ab oculis meis ſomnū meq; ſolertē faciunt:ut opportunitati pſtē ſubſidiū. Verꝫ quoniā ante cœptū opus ſit euaſurꝫ illud ratus ſum ſi ſatis memor es rex inclyte. Iſtud idē circa principium teſtatur his quibus potui rōnibus oſtendens cur ſtrambum mutilum cicatricibus plurimū exiſtimarem illud futurum & ut ſatis apparet:& iſti aiunt:mea me non fefellit pmeditatio. Et ideo circa defectum hunc iure excuſandus uenio. Sane qbus adminiculis potui illud in robur deduxi nec poſtq̄ deductū ē inexcogitatas aut nouas cōtraxit rimas.ueteres aūt & ſpuiſſe ꝙ ariolanē iſti arbitror adeo repēte nō faciēt. Nā ſi more mortaliū p cōiecturas de futuris puidere uelimus in lōgū pſeuerabit hoc opus. Vidimus.n.ſæpe i ſaxo firmatas arces in ruinā ire citius q̄ i palustri luto piſcatoria ſituata domus. Hi aūt q ſibi nō ſatis firma ædificia norāt uigilātes iſpiciūt ſæpe:& ſic ſi exigat opportunitas reſtaurāt fundamēta:reſarciūt parietes tecta tignis:& ſolaria uariis adiumētis ſuffarciūt.& ſic q̄ ilico caſura uidebanē:nōnūq̄ recta deducūt i ſæculū. Secus q fortia ſe poſſidere exiſtimāt.nā dū ſecura qete tenenē & ecce lapis unus grādi pōdere pſſus attritus crepitat:& oē ſecū artrahit ædificiū i ruinā. Sūt & alii cāus palatia ābit iuidia:& odia excidiū parāt.pua domus paucis & poſſeſſori cognita q̄diu deo gratū ē pſeuerat. Quis arbitrari potuiſſet ilionē recentē adhuc Priāi ciuitatē:tot refertā uiribus dinis ſplēdidā regni totius aſiæ arcē toti minātē græciæ lapſurā.citius paupis aglai ſofidii gurguſtiolo. Sic & robuſtos uidimus iuuenes uiuaci atq; pclara ualitudie decoros pua iteruenīete febricula ſeu accidente alio i repētinā fere pcipitari mortē:ubi nōnūq̄ iualidi ſenes i lōgiorē ēt q̄ uelit euaſere uitā. Sed qd refert p exēpla diſcurrere:quorꝫ abundātiſſima uita mortalis ē:dicāt iſti qd uolunt & ego qd cupio arbitror. hoc tn̄ ſcio certiſſimum. Niſi dn̄s cuſtodierit ciuitatē fruſtra uigilat q cuſtodit eā. Ipiuſ ē ſeruare atq; cōterere.ipſius ſolius ē q̄tum mundana oia i lōgū duratura ſint:ſeu q̄cito caſura ſcire.prudētum i eo ſpes ois ē.ipe uideat. Ego qdē qa rimoſum opus meum cognoui:eidē humilitatē impaui:ſciēs qa deus humilibus dat gr̄am. Sed quid ego de lōgitudie æui huius uerba facio:cum mihi pmaximum ſit:ſi adeo rimoſum:adeo mutilum:adeo cauernoſum:uti illud cōpoſuiſſe potui.ad tuas uſq; māus mi rex puenire q̄at:ut nō dicā uigilātiā:ſed obediētiā meā cognoſcas. Satis mihi hoc opus erit:ſi tādē ulterius pſeueret diuinæ bonitati & fortunæ regiæ iputādū exiſtimo.

Nequiſſe membra huius aptius collocari. Cap. III.

SVperueniēt quidā:Ariolor:& inſpectis:quæ alii iſpexere.dicēt optabilius fore prudenti hāc cōcidere molē q̄ cōſiſtere diu:cū caſus defectus eius ſublaturus ſit:quos pſeueratio demōſtrabit:& hunc potiſſime qd latum pectus ex craneo:ex pectore tibiæ formatæ ſint:& pedes i uerticē reuoluti. O ſnīa Socratis fœlices medici:quorꝫ terra tegunē errores. Cum ſcriptorꝫ ſæpiſſime ēt benedicta:qm̄ in ppatulo ſint caninis laceranē dētibus:at ſaltē infeſtenē latratibus:qd ſummo exqſitum atq; cōpoſitum labore eſt:& illuſtrium uirorꝫ auctoritate ubi poſſibile fuit formatum:ptereuntium uerbis fere deiectum eſt. Sed quid? patienda ſunt omnia ut cōculceē humilitate pteruia. His tamē ſic aientibus qd reſpōſurus ſim nihil habeo præter ꝙ nouerim de principio genealogiæ huius multos multimode opinatos:quod nec circa primi huius uoluminis libri initium omiſſum eſt:atq; oſtenſū:quoniā uetuſtiſſimum ſumpſerim:ut de cæteris aliqualis haberetur mentio:& huic uetuſtiſſimo capiti prout cōperiſſe potui ſucceſiue pectus & reliqua mēbra applicui. Si aliæ ueriores ſint:aut potiorē oſtendētes ordinē:ꝙ non nego fore poſſibile.& ſi multum uigilauerim plura & alia reuoluendo uolumina nō uidiſſe fateor:nec noui quo ordine mēbra tam ingentis corporis poſſent aptius collocari:& pducāt ipſi in mediū qd nouerunt:ut eis uiſis ſi iure q̄ ſcripſi dānanda ſunt:ſuis fides adhibeatur integra.nā dixiſſe me tantum ex craneo cōfeciſſe pectus:& nil aliud oſtē eſt potius inique detrahere q̄ laudabiliter redarguere aut utiliter emendare.

Nō appoſitum eſt quod minime cōpertum eſt. Cap. IIII.

PRæter cōpoſitiōis idecētiā pauloante redargutā multa eē omiſſa:q̄ apponi debuiſſēt:hi forſan ſuperaddēt.uel alii.hoc ego ſi ueli negare nō poſſū:cū meminerim ſaltē de ſpectātibus ad ſupficiē fabuloſam ob librorꝫ defectū. Circa huius opis pricipiū ſcripſiſſe multos ex ple deorꝫ defuturos hoies. Et ſi tamē libri repiri dicātur:qs mortaliū tā audax erit:ut prūpēs dicat uidiſſe ſe oēs atq; legiſſe.ego aūt nō uiderim etiā quos alii uidiſſe potuere abſq; frontis rubore cōfiteor:multos omiſſos fore:& nōnullos forſan ob labilis memoriæ culpā.nō enim ſufficit uiſis:& iccirco idulgeāt q̄ſo memores:& ꝙ ignorātia ſiue obliuione factū eſt:nolint æquiparare maliciæ. Adeſt & res alia in quā forſan poſſunt obloqui uiri ſublimes.ſ.circa explicationes ſenſuū fabularū exhibitas. Abſit ut his ego uelim obſiſtere.poſſibile qdē reor cū nūq̄ de me auſus ſim tā magna pſumere:quoniā me minus ad hæc ualere ratus ſim:& qs ex ipfecto hoīe pfectū exqret opus? Solius ē dei pfectū opus cōponere:quoniā & ipe pfectus eſt. Siqd tamē temerarius egi circa hoc tuo iuſſu rex optime ipulſus egi. Et ob id ſi circa hāc ptē minus bn̄ egeri imponaē onus celſitudini tuæ. Aſt ego hos prudētiores deprecor p uenerabile ac ſcūm phiæ nomē:qd colāt exiſtimo uti q̄dā ſapiētiorū auctoritate. Dētes in minus bn̄ cōmiſſū ifigūt:ita pia humanitate etiā medeanē.nō eni iſuetū eſt:ut nedū eruditos homines uidere:quod indoctus non uiderat:ſi aliquādo indoctos uidiſſe:quod minime uiderāt eruditi. Homo enim ſum ego:& hominē peccaſſe:nec nouū eſt:nec mirabile. Ait eni Flaccus:Quādoq; bonus dormitat Homerus:Centū pterea Argo fuere oculi bini & bini uiciſſim dormiētes:uigilātibus reliquis & tamē quin ſomnū aliquādo ire pmitteret omnes cauiſſe non potuit:ſi ergo mihi quū tātum duo ſint:& ii quandoq; a ſopore tacito uinciantur:mirabile non eſt. Exprimāt igiē quæſo qd a me permiſſum eſt. & fabularꝫ enucleationes ſuppleant:aut ſi minus debite quid expoſitū ſit imutent:& in melius qd minus decēti

opinione firmatū eſt reformātes emendent.Ego quidem & ſi nō plene:ueꝝ tamē atq; ſancte ſcribere ratus
ſum:qđ ſi minime factū eſt:nō adeo obſtinate pertinax ſum:qn meū humiliter fatear crimē:& grato animo
emendationem ſuſcipiam tanq̄ homo qui & ſi iam totis pedibus in ſenium tendam doceri non uereor:im-
mo cupio & perſcrutor:hoc enim ſi fecerint perfectius icedet opus:& ego doctior factus magis eorum libe
ralitate laudandus efficiar.

Nullas fabulas aut hiſtorias:niſi ex cōmētariis ueteꝝ ſumptas ineſſe. Cap. V.

INſurgent hos pter & alii:& q̄ſi queruli clamabunt:qm̄ iauditas fabulas & hiſtorias:ut textus gra
uiores:& iplicatiores facerē miſcuerim.Fateor nō nouas fabulas aut hiſtorias imiſcuiſſe ueteri-
bus:ſed forſan a multis ex latinis his inauditas ſæculis:ex qbus nullas niſi ex cōmentariis ueteꝝ
ſumptas appoſui:nec ut grauiores:aut iplicatiores textus excuderē:ſed ſic opportunitate exigen-
te factū eſt.diſcolorū quippe & male ſecū conuenientiū conqueſtio talis eſt.Nil eni æquo animo pati poſſūt.
ſi textus faciles ſcripſeris:& laxa quadā claritate patentes:pedeſtrē dicunt ſtilū & puerile pædagogon redolē
tem:& faſtidientes abiiciunt:ſi paulū acriorē dictaueris primo ingreſſu fatigati:cū non obuius ſenſus eueſti
gio tendit ingenio:ſcribentem accuſant:ſcabroſūq; dicunt:etiam ſi facili ſit artificio delinitus:& indignātes
neglīgūt.Ego quippe nulla prſus læſione circūuolutum ſcripſiſſe mereor.ne uideo etiā ſi ex compoſito feciſ
ſem:quod intextæ fabulæ q̄tūcūq; ab eis inauditæ poſſint difficultatis aut obſcuritatis afferre.Reor tamē
hos aſtu quodā tacito fabulas uelle:& hiſtorias ſibi icognitas dānare tāquā nō ueras ſub ptextu textus iplicitı
Iam dictū ē ex cōmētariis ueteꝝ ſumptæ ſunt oēs:ut referentiū auctorū noia teſtātur appoſita:quas ſi forſan
non uiderint:quaſi nil ueꝝ eſſe poſſit:niſi quod legerit reprobādas exiſtimare nō debēt. Certiſſimū ego ha
beo eos multa uidiſſe quæ mihi penitus incognita ſunt.Sic & ego legiſſe potui:quæ nōdū ad eoꝝ deuene
re notitiā.Nemo ſolus præter deū cognitionem oium rerum habere potuit uſquā.Eo igitur aio a me comp-
ta legant:quo uolēt alios legiſſe ſua:& forſan ſi aliquantum acer uideatur contextus:cogāt in uires ingeniū:
& ſentientes aduertent perlucidum eſſe:quod arbitrabantur obſcurum.

Inſignes uiros eſſe:quos ex nouis inducit in teſtes. Cap. VI.

HOrū puto quippe hæc etiā querela q in teſtes ſciptorū inauditos ueteres & nouos icognitos au-
ctores iduxerim:qbus utrū pſtāda fides ſit icertū ē.hab& eqdē q̄rimonia hæc aliqd grauitatis.Nā
q̄tūcunq; noui fuerit:q nūc ex auctoribus ueteres ſunt:uidet q p multa ſæcula pſeueratū eſt a lō-
gitudine tēporis approbatum ſit:& inde plurimū auctoritatis ſumpſiſſe:quod utrū de omnibus
nouis quātūcūq; bene ſint meriti arbitrari debeat apud multos uidet i pendulo.Ego autē huius ſentētiæ ſū:
nunq̄n æuum duraturos hos:quos nouitas approbata nō ſit:quū ab eorū nouitate neceſſe ſit exordiū ap-
probationis ſumendum:& ſic ego eos:quos nouos inuoco:quū uiuos nouerim aut noſcam meritis eorum
agentibus egregios eſſe uiros atque probandos auſus ſum in teſtimoniū euocare.Hoc enim mihi cōſtat ex
omnibus eos fere p omne uitæ tēpus ſtudiis uacaſſe ſacris:eos inter inſignes:ſciētia & moribus ſemp uerſa
tos homines:eos uita laudabiles:nec ulla turpi nota ſignatos:eorū ſcripta aut dicta a prudētioribus etiā eſſe
approbata.Credo his agētibus eqparāda ſit eorū nouitas uetuſtati. Veꝝ ne qs arbitret me minus graues pro
duxiſſe uiros:eoſq; uelim mea auctoritate pbabiles facere.Lib& de nouiſſimis aliqua ſingillatı ſcribere:ut
& aliorū iudicio:ſi ſatis bene dixerim appoſitū ſit. Induxi ſæpe generoſum atq; uenerabilē ſenē Andalū de
nigro Ianuēſem olim in motibus aſtrorū doctorē meū:cuius q̄ta fuerit circūſpectio:quanta morū grauitas:
quanta ſyderū notitia:noſti tu rex optime:tibi etiā:ut aiebat ipſe:quū adhuc eſſes Romæ conformitatis ſtu-
diorū familiariſſimus fuit:& ut ipſe uidiſſe potuiſti:non ſolū regulis ueterū:ut plurimum facimus:aſtrorū
motus agnouit:ſed quū uniuerſum peragraſſ& orbē:ſub quocūq; clymate:ſub quocūq; orizōte experiētia
diſcurſuum certior factus uiſu didicit:quod nos diſcimus auditu:& ob id:& ſi in omnibus illi fidē præſtā-
dā crediderim.Circa ea tamē quæ ad aſtra ſpectare uidentur nō aliter q̄ Ciceroni circa oratoriam:aut Maro
ni circa poeticā exhibēdā cenſeo:huius inſup plura ſtāt opuſcula aſtrorū cæliq; motus oſtēdētia:quæ quātū ſi
bi circa talia præminētiæ fuerit oſtēdūt. Vti ſenē hūc:& ſic Dantē Aligeriū florētinū poetam cōſpicuū tanq̄
pcipuū aliquādo inuoco uirū:meret quidē.Fuit.n.inter ciues ſuos egregia nobilitate uerendus.& q̄tūcunq;
tēues eſſēt illi ſubſtātiæ:& a cura familiari:& poſtrēo a lōgo exilio angeret:ſp tñ phyſicis atq; theologicis do-
ctrinis imbutus uacauit ſtuduis:& adhuc Iulia fatetur Pariſius:i eadem ſæpiſſime aduerſus quoſcūq; circa
quancunq; facultatem uolentes reſponſionibus aut poſitionibus ſuis obiicere diſputās itrauit gymnaſium.
Fuit & hic circa poeticā eruditiſſimus nec qcq̄ illi laureā abſtulit præter exiliū. Sic eni formauerat anio nunq̄
niſi in patriā illā ſumere:qđ minime illi pmiſſum eſt.Sed qd plura?Qualis fuerit iclytū eius teſtat opus:qđ
ſub titulo comœdiæ Rithmis florētino idiomate mirabili artificio ſcripſit:in quo pfecto ſe non mithicū ſed
catholicū atq; diuinū potius oſtēdit eē theologū:& cū fere iā toto notus ſit orbi neſcio utrum ad celſitudinē
tuā ſui nois fama puenerit.Memini inſuper eſto raro Frāciſcū de barbarino traxiſſe in teſtē hoiem qdem ho
neſtate moꝝ & ſpectabili uita laudabilē.Qui & ſi ſacros canones longe magis q̄ poetica nouerit:nōnulla ta-
men opuſcula Rithmis uulgari idiomate ſplendidis igenii ſui nobilitatem teſtātia edidit:quæ ſtant & apud
Italos in pretio ſunt.Hic itegerrimæ fidei fuit & reuerentia dignus:quē cū iter uenerabiles nō dedignet florē
tia ciues optimū ſemp & i oibus fide dignū habui teſtē:& iter quoſcūq; egregios uiros nūerādū. Traho pter
ea aliquādo Barlaā Baſilii Cæſariēſis monachū:calabrū hoiem oli corpore puſillū pgrādē tamē ſcia:& græ-
cis adeo eruditū ut ipatoꝝ & pricipū græcoꝝ atq; doctoꝝ hoium priuilegia hēre teſtātia:ne dū his tpibus
apđ græcos eē.ſed nec a multis ſæculis circa fuiſſe uiꝝ tā iſigni tāq; grādi ſcia pditū:nōne ergo huic & potiſſı
me i rebus ad græcos ſpectātibus ego credā?Nō.n.opus ſuū aliqđ uidi:eſto cōpoſuerit nōnulla audiueri:hūi

tamen ex suis scripta quædam in nullum reducta librum nec aliquo insignita titulo: quæ & si illum non satis in latinis litteris instructū ostēderent: eū tamē multa uidisse atq; ꝑspicacissime sensisse mōstrabant. Æquo modo & Paulū perusinū grauissimū uiꝝ cæteris īmisceo: qui & ætate ꝓuectus: & multarum reꝝ notitia doctus fuit: diu magister & custos bibliothecæ Roberti Hierusalem: & Siciliæ regis inclyti. Et si usquā curiosissimus fuit homo in ꝑquirēdis iussu etiā sui pricipis ꝑegrinis undecūq; libris hystoriis & poeticis opibus: iste fuit. Et ob id singulari amicitia Barlaæ iunctus: quæ a latinis habere nō poterat: eo medio innumera exhausit a græcis. Hic ingentē scripsit librū: quē collectionū titulauerat: in quo iter cætera quæ multa erāt & ad uaria spectātia: quicqd de diis gentilium non solū apud latinos. sed etiā apud græcos inueniri pōt adiutorio Barlaæ arbitror collegisse. Nec dixisse uerebor ego iuuenculus adhuc longe anteꝗ tu in hoc opus aīum meū traheres ex illo multa auidus potius ꝗ intelligens sumpsi: & potissime ea quæ sub nomine Theodōtii apposita sunt. Quē librū maximo huius operis incōmodo Biellæ īpudicæ cōiugis crimine eo defuncto cum pluribus aliis ex libris eiusdem deꝑditum cōperi. Puto igit̄ eo tēpore: quo mihi primo cognitus est: nemine illi in talibus æquiparādum fuisse. Post hos & Leontium pylatum thessalonicēsem uiꝝ: & ut ipe asserit: prædicti Barlaæ auditorē persæpe deduco: q quidē aspectu horridus homo ē: turpi facie: barba ꝓlixa: & capilitio nigro: & meditatiōe occupatus assidua: moribus incultus: nec satis urbanus homo: uerum uti experiētia notum fecit litterarum græcarum doctissimus: & quodāmodo græcarum historiarum atq; fabularum argiuū inexhaustum esto latinarū non satis adhuc istructus sit: huius ego nullum uidi opus sane quicquid ex eo recito ab eo uiua uoce referente percepi. Nam eum legentē homerum: & mecū singulari amicitia cōuersantem fere tribus annis audiui: nec īfinitis ab eo recitatis uergente etiā alia cura animū acrior suffecisset memoria ni cedulis cōmendassem. Similiter & paulū geometrā conciuē meū: quē tibi rex inclyte fama notissimum scio ad hæc assumendū aliquādo ratus sum: eo ꝙ nouerim nulli usquā alteri tēpestate hac: adeo sinū arithmetricā geometriā & astrologiā aperuisse omnē uti huic aperuere: in tantū ut nil arbitrer apud illas illi fuisse incognitum: & qd mirabile dictu etiā & uisu longe magis ꝗcquid de sideribus aut cælo loquit̄. Cōfestim ꝓpriis manibus instrumentis in hoc confectis oculata fide demōstrat spectare uolētibus: nec ē hic tantū patriæ aut italis notus. Longe quidē studioꝝ suoꝝ Parisius fama clarior ē: ꝗ apud suos sit: sic & apud Britānos Hispāosq; & aphros: quos penes hæc in pretio studia sunt. Siquidem fœlix homo erat iste si animo erat ardentior: aut liberaliori sæculo natus. Quid tandē! & Franciscū petrarchā Florentinū uenerādissimū ꝓceptorē: patrem & dominū meū: nuper Romæ ex senatusconsulto approbante Roberto Hierusalem & siciliæ rege inclyto ab ipsis senatoribus laurea insignitū inter ueteres uiros illustres numerandū: potius ꝗ inter modernos induco. Quē nō dicā: itali omnes: quorū singulare ac ꝑenne decus ē: sed & gallia ois atq; germania & remotissimus orbis angulus Anglia græciq; plures nouere poetā præcipuū: nec dubito qn usq; Cyprū & ad aures usq; tuæ sublimitatis nomen eius inclyta fama detulerit. Huius enim iam multa patent opera & metrica & ꝓsaica memoratu dignissima: certū de cælesti eius ingenio testimoniū hinc inde ferentia. Stat. n. exitū cupiens adhuc sub conclaui clausa: diuina aphrica heroico carmine scripta: primi Aphricani narrans magnalia: Stat bucholicū carmen iam ubiq; sua celebritate cognitū. Stat & liber epistolaꝝ ad amicos metrico scriptaꝝ stilo. Stant præterea ingentia duo epistolaꝝ prosaicaꝝ uolumina tanta sententiaꝝ: tanta reꝝ gestaꝝ copia: tanto ornatu artificio splendentiū: ut in nullo Ciceronianis postponēdas eas censeat lector æquus. Stāt in medicum inuectiuæ: Stat solitariæ uitæ liber. Et qui paucis post diebus in lucē nouissimus uēturus est de remediis ad utrāq; fortunā. Sunt præterea in officina plures: quos cito eo uiuēte fabrefactos legemus in publico. Quis ergo hunc in testē renuat! Quis dictis eius fidē præstare deneget! O nisi pauloāte tenui calamo scripsissem quot & quas eius possem superaddere laudes: qbus dictorum ab eo fides amplior deueniret. Sed ad præsens dicta sufficiāt. Hæc igitur quæ de nouis dicerem habui: uerum ne de incognitis antiquis ab his uideatur omissum pauca dicenda supersunt. Dicent igitur hi me inauditos a se inducere auctores. quasi qa eoꝝ noia non audiuerint: non illis integra præstāda sit fides: insipientis eqdē ē credere: nil præter quod uiderit fide dignū quasi lectis fidem legendo iniunxerit ipse. Fateor me auctorum plurimum: quorum forsan nomina nōnullis modernorum peregria sunt: dicta & fabulas recitasse: eo ꝙ ut iam dictum est antiqtate uideantur approbata: & hos omnes: aut uidi aut legi aut a recentioribus allegatos comperi: quos si hi queruli non uiderunt aut eorum nō audiuere noia: nō auctoꝝ sed desidiæ eorū crimen est: & ideo sibi iputare. nō de me conqueri debent: non. n. possunt uolumina e bibliothecis in manus euolare torpentium: nec q uiderūt debent nomina uisoꝝ ostiatim deferre. legant: perscrutentur & inuenient quod nō norunt: & peregrinis efficient domestici: & comperient eos sic auctoritate ualere: uti arbitrātur ualeant quos legerunt. hæc igitur habeo quæ de auctoribus: tam nouis ꝗ ueteribus a me productis dicenda reor: quorum si me ad iducendū non ꝓuocarēt merita: ad id opportunitas cogeret. Habēt. n. ciuiles & canonicæ leges præter textus multiplices hoium neqtia semper auctos apparatus suos a multis hactenus doctoribus editos. habent philosophoꝝ uolumina diligētissime cōmēta cōposita. habēt & medicinales libri plurimoꝝ scripta oē dubiū enodantia. sic & sacræ lr̄æ multos habent iterpretes. habent necnon & facultates & artes reliquæ glosatores proprios. ad quos si opportunū sit uolens hēt ubi recurrat: & quos uelit ex multis eligat. Sola poesis quoniā ꝑpaucoꝝ semp domestica fuit: nec aliqd afferre lucri auaris uisa sit: nō solū p secula multa neglecta atq; deiecta. Sed ēt uariis lacerata p secutōibus his caret subsidiis. quā ob cām saltē huc illuc ad quēcūq; possumus absq; tā celebri selectōe recurramus necesse ē: & si nō multū a quocūq; saltē qd modicū possumus excerpamus qd a me factū ꝑsæpe itelligēti satis apparet: cū nōnūꝗ nō tātū ad nouos auctores diuerteri: sed ad glosulas ēt auctoris carētes noie recursū hūeri. Et iccirco ꝗruli sic opportūitate uolēte nō solū inauditis ueteribus sed & nouis ēt auctoribꝫ acqescāt.

Carmina nonnullis agentibus causis huic immixta sunt operi. Cap. VII.

Eu hos seu alios dicturos non dubito quoniā ostentationis gratia græca carmina operi meo im
miscuerim. quod satis aduerto nō ex caritatis fomite emissum: qnimo uredine liuoris impii im
pellente ex adusti cordis itrinseco hæc emittat obiectio. impie factū ē. ast ego profecto nō cōmo
uebor opitulāte deo. Sed more solito humili gradu in respōsum ibo. dico igr̄ si nesciunt carpētes
Immeritū insipidum est ex riuulis quærere quod possis ex fōte percipere. Erant homeri libri mihi: & adhuc
sunt: ex qbus multa operi nostro accōmoda sumpta sūt. Et ex his satis percipi potest plurima a priscis assum-
pta: a quibus tanq̄ a riuulis non est dubiū sumere potuissem: & sumpsi sæpissime. uerū uisum est aliquando
satius ex fonte sumere q̄ ex riuo: nec semel tantū contigit: non in riuo repperi quod abundantissimū erat in
fonte. Et sic aliquādo in hoc: hinc delectatio: inde necessitas ipulere: delectant insuper scriptores nōnunq̄ ali
qua scriptis inserere quæ habeāt aliquo modo lectorē sistere: ac i oblectationē seu quietē deducere. ne perse-
ueratione nimia uniformitate lectionis tractus in tediū a lectura desistat: quod imixta carmina aliquādo for
san fecisse poterunt. Insuper quod in ꝓpria forma positū ē: habet uires testimōii pleniores: si forsan obiur
gator isistat: si sic ergo qui scripto a me carmini fidē non prebeat: adinuenta Iliade uel Odyssea poterit uidis-
se: nunqd uera aut falsa descripserim: & si uera plenior erit testimonii certitudo. Nec insuper ego solus sum
q miscuerim græca latinis: uetus cōsuetudo est: uolant si libet uolumina Ciceronis: uideāt scripta Macrobii
itueant̄ Apulei libros: & ne plures afferā maximi Ausonii opuscula legāt. hos sæpissime uersus græcos lati-
nis lr̄is iserētes inueniēt. Hoꝝ ego uestigia i hoc secutus sum. Reor dicēt ilico: si dudū laudabile fuit hodie
friuolū esse laborē. Nā cum nemo sit q græcas lr̄as norit est consuetudo uetus abolita. Ast ego in hoc latinita
ti cōpatior: quæ si omnino græca abiecit studia: ut ēt nō noscamus caractheres lr̄arum. nā & si sibi suis suffici
at lr̄is: & in eas omnis occiduus uersus sit orbis: sociatæ græcis lucidiores proculdubio apparerent: nec præ-
terea omnia secū a græcia ueteres traxere latini. multa supersunt: & profecto nobis incognita quibus posse-
mus scientes effici meliores. Sed de hoc alias. hi demum nō prospectant: ad quem hoc opus ego dirigam: cui
laborē impendā. uidissent qppe: quoniā eruditissimo regi: & cui tam græcaꝝ q̄ latinaꝝ lr̄arum: si uera fert fa
ma: notitia est. & quē penes cōtinue docti hoīes græci sint: quibus græca carmina ut is ignaris nō uidebunt̄
superflua. Sed qd multa? geramus paululū obiurgatoribus morem: ostentatiōis causa græca carmina scripsi
qd inde quæso mordendus sum? cui enim iniuriam facio si iure utar meo? Si nesciunt meum est hoc decus
mea ē gloria. s. inter ethruscos græcis uti carminibus. Nōne ego fui qui Leontium pylatum a Venetiis occi
duam babylonē quærentem a longa peregrinatione meis flexi consiliis in patria tenui? Qui illū in ꝓpriā do-
mum suscepi: & diu hospitē habui: & maximo labore meo curaui ut iter doctores florētini studii susciperet̄:
ei ex publico mercede apposita. Fui equidem ipse insuper: qui primus meis sumptibus Homeri libros & ali
os quosdā græcos in ethruriam reuocaui ex qua multis ante sæculis abierant nō redituri. Nec in ethruriam
tantū: sed in patriā deduxi. Ipse ego fui q primus ex latinis a Leontio pylato i priuato Iliadē audiui. Ipe insup
fui q ut legerent̄ publice libri Homeri operatus sum: & esto nō satis plene perceperim: percepi tamen quan-
tum potui: nec dubiū si ꝑmansisset homo ille uagus diutius penes nos: qn plenius ꝑcepissem. Sed quantulū
cūq; ex multis didicerim: nōnullos tamē præceptoris demōstratōe crebra itegre itellexi eosq; prout oppor-
tunū uisum est: huic operi miscui. Quid hoc mali ē? fabulas græcoꝝ scripsisse: quarum hic liber plenissimus
est a noīe ostentatiōis causa factū dicitur paucos inseruisse uersiculos græcis litteris scriptos lacessitur. Potu
it Marius arpinas sup̄atis aphris: cymbris: & theutonicis more liberi patris cātolo in poculum uti. Sic & C.
Duelius q pœnos primus nauali certamine sup̄auit: a cœna domū repetens semp lumine funalis cærei usus
& hæc quātūcūq; præter Rōanæ urbis morē essent æquo animo tulere romani. Mihi autē irascunt̄ nōnul-
li si præter nostro æuo solitū latinis græca carmīa misceo: & ex labore meo pauculū gloriæ sūmo. Rebar eq
dē latinitati aliqd decoris afferre: ubi i me liuoris nebulā excitasse uideo. Doleo qppe: sed qd arbitror doctos:
Nā ista dicturos de reliqs & si curādū sit: tolerari tn̄ patiētia pōt. Postremo tn̄ ꝑcor oēs ut placido ferant aīo:
memores Valerio teste: qa nulla ē tā humilis uita q̄ dulcedine gloriæ non tangat.

Gentiles poetas mithicos esse theologos. Cap: VIII.

Vidā forte religiosi hoīes sancto mouēre zelo legentes præcedentia: dicēt iniuriam sacrosanctæ
religioni christianæ illatam dum poetas gentiles diximus esse theologos: quos solos diuinis lr̄is
istructos hoc insigne faciamus christiani decoros. Eqdem hos ego uenerādos homines puto: eis
que si quādo hæc aliq dicētes erunt ex nūc gr̄as ago. salutis. n. meæ solicitos sentio. Veꝝ dū mi-
nus circunspiciunt quæ loquant̄: ostendunt liquido se paucos uidisse libros. Nam si multos studuissent li-
ber cælestis hierusalem inter cæteros famosissimus pertransiri non debuisset inuisus: in eo. n. legisse potuis-
sent Augu. libro sexto referentem Var. doctissimi hoīs opinionē qua ipse Varro arbitrat̄ triplicē esse theo-
logiam. Mithicā. s. Physicā atq; ciuilem. Mithica aūt dicit̄ fabulosa a mithicon græce quod latīe fabula sonat
& hæc comœdiis: de qbus supra & theatris accōmoda est: quæ ob turpia i scænis actitata ab illustribus poe-
tis etiam iprobat̄. Physica autē q̄ ut interpretatiōe uocabuli percipit̄ naturalis est necnō & moralis: quoniam
mūdo utilis uidebt̄ laudabile ē. Ciuilis uero seu politica: quæ & sacrificola dici potest: ad urbem spectare di
citur q̄ ob sacroꝝ ueterum abominabilem turpitudinē a ueri dei cultu atq; rectitudine fidei reprobanda. est
Ex his. n. physica poetis egregiis attribuit̄: eo ꝙ sub fictionibus suis naturalia cōtegant atq; moralia & uiro
rum illustrium gesta: & nonnūquā quæ ad suos deos spectare uident̄ & potissime dum sacra carmīa primo
in deorum laudes composuere atq; eorum magnalia sub cortice texere poetico: ut i sup̄ioribus dictum ē: ex
quo a prisca gentilitate theologi nuncupati sunt: eosq; primos fuisse theologizantes testat̄ Aristo. & q̄q̄ a nō

uero deo nomen tale sortiti sint uenientibus ueris theologis perdidisse nequiuere: uim suam seruante uocabulo: quod a quocunq; deo exortum est: quod reor aduertentes theologi hodierni .s. nomẽ ex causa inditũ auferre nõ posse: ne de mithica uel alia possit itelligi theologia se non theologos tãtum: sed sacræ theologiæ asserũt professores: nec hoc ẽ aliqua istantia iprobandũ: quasi xpiano nomini iniuriosum. nõne nos omnes hoies dicimus quoscũq; mortales scimus constare ex aĩa rõnali & corpore. Dato alii gentiles sint & israelitæ alii: & alii agareni: & alii xpiani: & nõnulli adeo puerso℞ mo℞: ut potius imanes beluæ q̃ hoies habẽdi sint. Et tamen nullã sic omnes uocantes xpo redemptori nostro iniuriã facimus: quem ultra deum uerum hominem fuisse cognoscimus: æquo modo siqs poetas dicat theologos nulli facit iniuriam. Si sacros qs illos diceret: quis adeo demẽs est qn uideat quoniam mentiret? Esto nõnũquã in pcedẽtibus patet: circa honesta eo℞ theologia uersef: q̃ sæpissime potius physiologia: aut ethologia q̃ theologia dicẽda ẽ. Dũ eo℞ fabulæ naturalia cotegũt aut mores. Et hæc etiã circa catholicã ueritatẽ uersari põt: dũmodo uelit fabula℞ cõditio. Quod fecisse nouimus nõnullos poetas orthodoxos a fictiõibus quo℞ sacra documenta tegunt. nec sit his audiuisse difficile uti & poetæ q̃nq; sacri possunt appellari theologi. Nõne Dãtes noster qcqd cõsistit in sacræ theologiæ sinu sub poetico uelamẽto cõtexit? Quapropter & sacer theologus appellãdus est. Sic & q sacri sũt theologi opportunitate exigẽte deueniũt physici. Quod si alias non contingat saltem dum sensum exprimũt ex fabula ligno℞ sibi regẽ cõstituentiũ se physicos esse demonstrãt.

Nõ ĩdecens esse quosdã christianos tractare gentilia. Cap. IX.

Dicent alii æquo supioribus forsan animo indecens esse christiano homini gentilium superstitiones & nepharia sacra seu genealogias describere aut perquirere: cum habeant nõnunq̃ talia mẽtes legentium in erroneas opiniones deducere: & persæpe opinãtis periculo detinere nõ ificiar hoc qdem sanctissime dictum est: & arbitror nõnullos a studio talium amouẽdos. & sic etiam ali quibus absq; aliqua suspitione sinistra permitti posse. Nam si omnes a talibus abstinere necessarium uisum fuisset: non dubito quin sacra sancta mater ecclesia decreto perpetuo uetuisset. Fuit. n. utilissimũ olim uix dũ apud gentiles nouis germinibus pululante ecclesia aduersus eosdẽ: eoq; adhuc saperẽt tam ab origine q̃ ab ipsius gentilitatis pseueratia sacris insistere acriter atq; curare: ne legentes talia tanq̃ unco uetustatis tracti more canis uerterentur in uomitum. Hodie gratia Iesu christi in robur firmissimum uentũ est: & execrabile cũctis gentilium nomen una cum erroribus suis in exterminium tenebrasq; perpetuas pulsum est: & uictrix ecclesia castra possidet hostium. Quã ob causam fere absq; periculo talia exquiruntur atq; tractantur: Non tamen nego quin benefactum sit: si puer abstineat cui memoria tenax: & tenellum adhuc ingenium: nec dum satis plene christiana religio cognita. Sic Neofidus homo quem nondum bene firmata credulitas laxatis habenis facile in lubricum exorbitare permitteret. Et si forsan aliqui duriores in tam obscænum crimen se labi permitterent: etiam si nil aliud studuero uix possum credere hoc in me cõtingere posse. nam ab utero matris meæ ad fontem nostræ regenerationis delatus lotusq; quod pro me cathecumino promisere qui me sustulerunt ab illo: ut potest humana fragilitas in hodiernum usq; seruaui: Certissimum semper habens: quod inter iustorum hominum congregationem psallitur. Vnum. s. in triplici personarum distinctione deum esse. & hunc uerum & æternum atq; omniũ æque opificem rerum earumq; perpetua rõne gubernatorem seruatorem atq; rectorem omnia intra se continentem: & a nullo contentum. Et quod mirabili & alias inaudito eiusdẽ diuinitatis artificio factum est uerbũ. s. eius æternum obumbratione sacri spiritus ad abolendã humani generis labem: ob inobedientiam primo℞ parentum cõtractam: igenuæ uirginis utero: prænũciante cælesti nuncio: carnẽ: factũ: & uirginis illibata uirginitate in ipe passibilẽ atq; mortalẽ hoiem natũ. Qui adhuc infans in gremio matris a sabæis regibus oblatis muneribus adoratus est & ætate crescẽte inter sacræ legis doctores dum solueret nexus ambiguos: non deus sed mirandæ indolis puer ab eis creditus est: nondũ enim ueritatis splendor æternus caliginem absterserat a mentibus eorundẽ: ut eum. s. deũ illis repromissum cognoscerent: quem mortali septum carne uiderent. Insuper certũ habeo eum qui ætherea arce relicta: & ex deo serui assumpta forma: & q inter hoies uti homo uersatus est: iam trigesimum agentem ætatis annũ ab hispido atq; syluicola uate: & ab utero mrĩs sacro pleno spiritu ad aperiendum æternæ salutis ianuam: lotũ in iordanis alueo: dum cælũ intonuit desuper & acre murmur supincũbentis nubis in uocem solutum deitatis aientis: Hic est filius meus dilectus in quo mihi bene complacui ipsum audite. Præterea credo & ratũ habeo eũ aquis apud chana galileæ in uinum uersis: ut sacro pectori absconditam diuinitatẽ ostẽderet: sumpto iam sacro consortio iudæã urbes q; phœnicũ Samariã & Galileam ambisse & cælesti dogmate in tẽplo & sinagogis docuisse populos: lepras mũdasse: elingues uocales fecisse: lumẽ cæcis seu natura seu casu pditũ restaurasse: animas ab orco i cadauera reuocasse: febribus: uẽtis: & undis iperasse: & in multis aliis signa suæ diuinitatis mõstrasse. Post hæc ora eius adueniente eum sacerdotum hebræo℞ inuidia procurante lotis a se amicorum pedibus: & ingenti illo celebrato cõuiuio: in quo suis manibus uerbisq; cõfectum est: cõmunionis nostræ sac℞ illud iestabile: quo corpus eius in cibũ: & sanguinẽ eius i potum tam præsentibus q̃ futuris exhibuit: uno sociorum neq̃ uendente: orõne in solitudie peracta: a nefaria turba exqrente cũ fustibus & laternis captum & in præsentiam deductum principum: & ibidem nefarie accusatum: & sua patiente humilitate false qbusdam testãtibus isimulatum: & hinc in prætorio præsidis lusum: uirgis cæsum: corona spinea insignitũ: sputis & colaphis deturpatum: & postremo latronum more damnatum: cruciçq; affixum sublimi & in eadem aceto & felle potatum. Cuius cum iam humanitate uicta suppliciis in finem suum iuisset. Seu & melius reor ut Thomæ de aquino placet: cum uoluntarie collectis uiribus spiritum emisisset: tremuit orbis oĩs: & meridianũ fere solis iubar per tres horas iuit i tenebras: luna ex opposito offuscata. Esto aliter ad

polycarpum:scripsit Diony.ariopagita:quod ego miror:Inde eius a cæco milite perforatū lācea pectus:san-
guinem aqua mixtum emisit:ex quo sacra omnia nostræ salutis credo sumpsisse exordiū. nec minus certū
habeo eum a cruce depositum atq; sepultum:ac inde uirtute suæ deitatis uti prisci cecinerant uates post diē
tertiam:ceu Ionas ex utero cæti:sic ex uen re terræ surrexisse superata morte:& rediuiuum domos īferas ui-
sitasse:& confractis uectibus ferreis reuulsisq; postibus antiqui carceris subacto plutone in libertatē prædā
omnē ueterem eduxisse:post hæc suis apparuisse sæpius:& e medio eorū eis cernētibus nulla corporea im-
peditū mole cum uero corporeolim mortali propriis uiribus in cælos ad eum:q miserat euolasse.& inde cæ
lestem illum ignem ex se patreq; optimo parit prodeuntem uiuificantem omnia: & uera cuncta docentē in
cōmilitones egregios īmisisse.Quo illustrati bellum aduersus orbis principem iniuere ilico: perq; suū san-
guinem & uulnera multa sato ubiq; ueritatis semine & obtēta uictoria ducem suum triumphantes in patriā
secuti sunt.Sic institutam ab eodem dei unigenito piam iustorū cōgregationē:& sacrū illud regeneratiōis la
uacrum:quo mala facinora abolent mortalibus cum cætis eiusdem conuentionis faustis probādisq; sacris:
quibus deo obsequentes efficimur.atq; lapsi nostra imbecillitate resurgimus:eiq; uolentes conciliamur:nec
ob id humanū sanguinem effundētes:ut efferati plures iam fecere gentilium:aut hyrcos uel tauros more ueti
īmolantes:nec a me fuit unquā ueritas hæc amota:qn testimonio patrū crederē diē extremā uēturam: in qua
resoluent omnia peritura:magnoq; dei opere ex cineribus ppriis:omnes:q ante fueramus mortales cū no-
stris corporibus resurgemus ætni:& in præfinitum uenientes locum in quo christus ipse iudex prætorii in
maiestate ppria residebit:& apparētibus cunctis suæ passionis īsignibus:audiemus finalē meritorū nrorū sen
tentiā.Sic & in futurā simili uitā:in q nō meo merito:sed miseratōe diuina spero uidere deū redēptorē meū
in carne mea:& cū beatis lætari in tra uiuētiū.Hæc igr ne plura dixerim sincera fides hæc ætna ueritas adeo
pectori meo īfixa ē:ut nedū euelli ab aliquo gētilitatis īpulsu:sed nec cōcuti mō aliquo:aut labefactari queat.
Nā & si peccator homo sim:nō tamen gra iesu xpi Cherea Terētianus adolescēs sum: q dum a tegulis ī gre
miū Danes cadentē Iouē ī tabula pictū intueret:etiā in optatū a se facinus aiatus est. Abiit cū ānis iunioribus
leuitas illa si fuisset aliquando circa iam dicta:quod minime memor sum.præterea aduertēs: qa cōtinuis de
cipulis & explicatis ubiq; retibus:antiquus hostis tāq leo rugiēs ut īueniat quē deuoret ambiat:in mortalium
semitas:eosq; in pcipitiū conet īpellere:uti Mitridates senex ille rex pōti:q magnanimo ausu sumptuq; ma
gnifico:quadraginta ānis cōtinuis aduersus Romanum populum bellum ingēs & memorabile traxit a iuuē
tute sua aduersus lethale uenenum farmacis pectus armauit.Sic & ego mecum euāgelica ueritate sacro Pau
li dogmate:& Augu.aliorūq; plurium uenerandorū prum iussionibus consiliis atq; suasiōibus armaui: ex
quo arma gētilitia paruipendo.Si.n.xpianus homo gentiliū tractaui stultitias iussu tuo rex inclyte & ī dete-
stationē erroneæ credulitatis eorū hoc feci:& si parua quandoq; maioribus æquare fas ē:feci quod etiā sum-
ma cū laude nōnulli sanctissimi fecere uiri:ut Augu.Hiero.& cū nonnullis ēt aliis neophytus homo Lactā.
Mihi qdē a teneris annis notissimū est:psalmista mōstrante:qa omnes dii gentiū dæmones:& hinc eorū sem
per inepta displicuere facinora.fateor tamē religione eorū seposita:quorūdā poetarū mores & scripta placuis
se:& ob id non solum eos laudasse.sed pro uiribus ab obiectionibus accusantium defendisse: ut apparet in
præcedentibus liquido.Et hoc ideo feci:ut ab ignaris non ueniant lacerādi:q si xpm nouissent: coluissentq;
inter sublimiores christiani nois haberent.Sed ad supiora pspectās inqet aliqs bene operatus es:pmunuisse
enim se aduersus hostes semp laudabile fuit.Sane picē tractātes coīquinant a pice.Iam plurimi dum se for-
tissimos existimarēt ipulsi ab hoste ēt debili cecidere.Et si cæteri desunt:quorū grādis numerus est:Salomon
tamen adest testis certissimus ībecillitatis humanæ:huic sciētia omnis concessa est:diuitiæ omnes & īperium
grande summa cū iusticia populos subditos tenuit.deo tēplum ædificauit mirabile:multa bona cōposuit:&
tandem iam ætate maturus:tot bonorū largitore postposito:cōscenso offensionis monte moloch ægyptiorū
idolum flexis genibus adorauit.Quid ergo:tu ne eris fortior salamone:aut circūscriptiōe plenior: Fallimur
de nobis nimium confidentes:hæc quidem negari non possunt:uera enim sunt. Attamen aliud belli genus
mihi cum erroribus gentilitiis est:q Salomoni fuerit cum ægyptiaca coniuge:quæ astu fœmineo aduertēs:
quoniā infœlicis uiri animā formositate sua laqueasset:& deos suos extollere auida nūc complexo uenereo:
nunc mellitis sauiis:nunc blanditiis muliebribus:nūc petulca lasciuiis:nūc precibus:nūc lachrymis:quas ob
sequiosissimas mulieres habent fœminæ:nūc indignatiōe composita absq; ītermissiōe.nō diebus omnibus
tm:sed noctibus amantis uiri aium impugnabat.O q grauia & intolerabilia sunt dilectarū mulierū: & po-
tissime nocturna certamina:hic tandem dū timeret mulieris quā summe diligebat grām amitte:terga dedit:
& uiribus armatæ fœminæ inermis succubuit.Mihi aūt nō tale aduersus deorū gentiliū nugas bellum est:
mille iam ueris rōnibus a me cognitis īprobatas.Et ideo cū eis exhaustis uiribus:acieq; pulsis leuis ē pugna:
scio tamen nimium de se cōfidisse quandoq; fit uitiū.uerum ego de me nō cōfido.Sed de gra Iesu christi cu
ius precioso sanguie redēptus sum:spero quidem eū nō passurum:ut qui tam diu recto tramite eius uestigia
iuuenis secutus sum senex exorbitem & si in lapsum ueniam manum sua pietate debili porriget: & fessum
placida quiete fouebit.Sed ut in finem ueniam satis ex præmissis colligi potest:uti nō omnes decet tractare
gentilia sic nec omnibus indecens esse.

Vt plurimum studia sequimur:in quæ prona uidentur ingenia. Cap. X.

teant nōnulli uera esse quæ:dicta sunt:non tamē quieturus reor qnimo arbitror dicent lōge
melius fuisse:studiis sanctioribus triuisse tēpus q talia didicisse.qd si quis neget:non erit equidē
satis sanus.Nosco quoniā in promptu erāt leges cæsarū:& pontificū canōes:& medicina:quarū
plurimi sanctissima arbitrant studia:eo q eis psepe auro auidi mortales ditent. erat & philoso-

phia cuius optima demostratione rerum causæ & a falsis disgregari uera noscuntur generosis quibuscunq;
ingeniis appetēda. Erant & sacra uolumina: a quibus & paruipēdere peritura docemur: & dei magnalia de
clarant. atq; quo tramite cæleste regnū petamus ostēditur: qđ studiū ꝓfecto cæteris præponendū ē. Ex his
quodcūq; sumpsisse forte sanctius egisse me dicerent obiectores. Sane si quod debemus ageremus oēs: le=
gum minister rostra frustra conscenderet. Attamen non adeo facile est: ut existimāt aliq: uelle oia quæ debe
mus: & longe acrius consequi si uelimus. Nā: ut Cytharista uariis ex fidibus aliis lentius: aliis uero protēsius
tractis: his grauē: acutum illis tinnitū reddētibus docta manu: plectroq; ex tam discordantibus tonis reddit
suauissimā armoniā: Sic & natura parens: cui īexaustæ uires & ꝑfectum ingeniū est: producit hæc pitura di=
uersis officiis apta ut ex hac officioꝝ incōueniētia resultet humani generis: circa quod plurimū intēta est: cō
seruatio: atq; ubi in lōgā conseruationē iri nō posset: noua ꝓductio aduertēs: quoniā si uniformes produce
rentur oēs ut de reliquis finā: hoīes nulla possent produci nec etiā per tempusculū rōne cōsistere. ergo hinc
fit: ut discreto naturæ ordine hic ex mortalibus nascatur faber: ille nauta: mercator alius: & qdā sacerdotio
apti: aut regimini: & nōnulli legūlatores: præsides: poetæ: philosophi. seu sublimes theologi: ex quoꝝ uariis
studiis: tā ingētis multitudinis hoīum cōseruatio resultet necesse est. Nā si oēs: qm̄ ad unūquēq; spectat: si
posset ad sublimiora studia cōscendere: ī theologiā uigilantes iremus: & agricultor absit: ex qbus quæso fru
ctibus tam nobile sequentes studiū nutriremur? Si cementarius: si lignarius desit: quibus in tabernaculis ab
imbribus: a uentis: a frigoribus: ac a solis æstu: & aliis incōmodis assidue superuenientibus tutabimur? Si nō
lanifex: nō cerdo: unde uestes & calciamēta sumemus? Quid enumerē multa? ut incōmodū humani corpo=
ris inter se differentia qualitate & officia mēbra a natura reꝝ apposita sunt: ut ex hac diuersitate consistat: uti
melodiā ex diuersitate tonorū: sic & ut humanū genus ꝑseueret: necesse fuit ad studia inter se differentia gi=
gneremur. Et si ab ipsa natura quæ sic cælos: sic astroꝝ orbes & cursus uaria ēt agitatione disposuit agente
deo: ut nullo labore suo ad officia productos uaria nos uidemus: quis quæso fœliciter audebit ab eo ad qđ
natus est in aliud transitū attētare? Nō quidē a deo ignarus sum: qn nouerim liberi arbitrii: quo oēs ualemus
potentia possumus naturæ supare uires: quod egisse nōnullos legimus: opus profecto īter raro contingētia
numerandū: tam grādi & fere inuincibili necessitate trahimur in quod nascimur. Et si ad diuersa gignimur:
nascimur: alimurq; si ea plane peragamus: ī quæ trahimur æquidē satis ē: ne dū ī aliud transitum fecisse ueli
mus: quod dum iam dudū frustra tentarent aliq: id ꝑdidere quod erant: nec potuerunt effici quod querebāt.
Veꝝ ad quoscūq; actus natura produxerit alios: me quidē experientia teste ad poeticas meditationes dispo
sitū ex utero matris eduxit: & meo iudicio in hoc natus sum. Satis. n. memī apposuisse patrem meum a pueri
tia mea conatus omnes: ut negociator efficerer meq; adolescentiā nōdū intrantē arismetrica īstructū maxi
mo mercatori dedit discipulū: quē penes sex annis nil aliud ægi q̄ nō recupabile tēpus inuacuū terere. hinc
quoniā uisum ē ali quibus ostendētibus indiciis me aptiorē fore lraꝝ studiis: iussit genitor idē ut pontificum
sanctiones diues exinde futurus: auditurus ītrarē: & sub p̄ceptore clarissimo fere tantundem tēporis īcasum
ēt laboraui. fastidiebat hæc aīus: adeo ut ī neutrū hoꝝ officioꝝ aut p̄ceptoris doctrina aut genitoris auctori
tate: qua nouis mandatis angebar cōtinue aut amicoꝝ precibus seu obiurgatiōibus inclinari posset in tantū
illū ad poeticū trahebat affectio. Nec ex nouo sumpto consilio in poesim aīus totis tēdebat pedibus: qnimo
a uetustissima dispōne ibat īpulsus: nā satis memor sum: nondū ad septimū ætatis annū deueneram: nec dū
fictiones uideram: nondū doctores aliquos audiuerā: uix prima lraꝝ elementa cognouerā: & ecce ipsa īpel
lente natura fingendi desideriū affuit: & si nullius essent momēti: tn̄ aliquas fictiúculas edidi: nō. n. suppete=
bant tenellæ ætati officio tanto uires ingenii. Attamē iā fere maturus ætate & mei iuris factus nemine īpel=
lente. nemine docente: immo obsistente p̄re: & studiū tale dānante: quod modicū noui poeticæ sua spōte sū
ꝑsit īgenium: eāq; summa auiditate secutus sum: & præcipua cū delectatione auctoꝝ eiusdē libros uidi legi
q; & uti potui intelligere conatus sum. Et mirabile dictu cū nōdū nouissem qbus seu quod pedibus carmen
incederet: me ēt ꝓ uiribus renitēte: qđ nōdū sum: poeta fere a notis oībus uocatus fui. Nec dubito dū ætas
in hoc aptior erat si æquo genitor tulisset animo: quin īter celebres poetas unus euasissem. Veꝝ dum in lu
crosas artes primo: inde in lucrosam facultatē ingeniū flectere conatur meū: factū est ut nec negociator sim
nec euaderē canonista: & perderē poetā esse cōspicuum: Cætera facultatum studia: & si placerēt: quoniā nō
sic īpellerent minime sim secutus: uidi tamen sacra uolumina: aquibus quoniam annosa ætas: & tenuitas in
genii dissuasere: destiti: turpissimū ratus senē: ut ita loquar: elementariū noua inchoare studia: & cūctis īde=
centissimū esse id attentasse: quod minime arbitreris perficere posse. Et ideo cū existimē dei beneplacito me
in hac uocatione uocatū: ī eadē cōsistere mens est. Et quod egerim hactenus his monstrātibus studiis lauda
re quærant alii quod uidet. Qui ergo patiuntur cerdonem subula: setisq; uacare. Lanistam pecori: sculptorē
statuis: me etiam quæso uacasse poetis æquo animo patiantur.

Damnose compatimur regibus & diis gentilium. Cap. XI.

e Runt q adurato iam calcibus tramite exorbitent: & ex transuerso prosiliant clamitentq; quoniam
temerarius homo sum: eo q; p̄sumā ueteꝝ regū terebrare busta: & qetos iam longa pace cineres
in nouū odium suscitare aut eoꝝ recentioribus nebulis ueteres offuscare splēdores: necnō & deo
rum semisopita scelera audientibus cunctis in minus opportunā uigiliā excitare: & sub titulo ho
norabili. s. genealogiæ deoꝝ eorūdē recitare latrocinia: & īcestus. longa ē querela hæc: & plurimū mēbrorū
īplicita: & ea monstrāte aduerto: qm̄ senserint isti qđ scripserim: & potissime dū q̄runtur q; deoꝝ gentilium
facinora recitarim. Veꝝ gentiliū animū redolet ista cōquestio & si sic sapiunt mēte ut uerba sonāt querula:
Viget adhuc in nōnullis error ille infamis: quē quæso auferat deus & resoluat in nihilū. Obiectis aūt respō

disse facillimum ē agit.n.temerarie q in nimium terminos excedit audaciæ. Sic memini in libro ethicorum Aristo.arbitrari hoc ego excessisse nō reor.audere qdē qđ a boni necessitate cōcessũ est:nō ē temerarie agere memini.ꝓhibitũ legi seu honesta sint:seu ēt minus honesta regum gesta describere. Erat tamen regibus satius sic egisse ut nihil de eis referri posset pter honestũ. Ego aũt de his non ordinato nec i hoc disposito sti lo scripsi. Sed sum motenus & pfunctorie uti nōnunq̄ ordo assumpta opis exigebat recitaui siqua iserui. Sed esto fecerim:non nouũ aut inusitatũ facinus feci:stant tam antiqua q̄ magna illustriũ scriptorꝝ uolumina:in qbus & stilo celebri:& ordīe itegro regũ recitantur acta. A qbus si qđ huic opi appositum est nouissimus sũpsi. Si ergo querela facienda ē de illis amplioribus & antiquis querant hystoriographis:quorꝝ scripta celeberrima cũ fama iam diu uniuerso patuere orbi:ex his si quod odium generari potest in cineres iam quietos exordium sumptũ est. Sed quæso quæ pietas hæc?ex quo charitatis fomite orit?quæ huius pietatis causa? Credo generosi cum uideri cupiant tales i hoc ꝙ honores regios curent:ostēdantq;:qa turbent audiētes de decora. O q̄ paruo tales existimant nobilitatē mercari:quæ egregiis moribus iustitia sanctitate:atq; scientia adipiscit. Scirent isti si nobiles essent:qa non solũ supuacaneum sit:sed dānosum non solum gentilibus sed male meritis:qbuscũq; cōpati. Et ideo si sapiũt seruent hāc pietatē i melius. Turpia autē deorũ gentiliũ decorá nec dormiunt nec sopita sunt:qnimo a sacra xpi doctrina in perpetuum non surrectura sepulta & ingenti damnationis mole contecta & opressa sunt. huius ego molis onus & si nō satis:pro uiribus tamē tanq̄ xpianus homo augere conatus sum:laudes inde dignas cōsequi:nō redargutiones expectās. Verũ hos ego paruifacio morsus:cũ nullo possint dentis acumine quēquam ledere. hi ergo si xpiani sunt taceant & pœniteant eos:si deorum gentilium obiectioni eis ulla fuit cōpassio:cũ inter alia crimē hoc minie doceat xpianũ.

Breuiloquus siue longiloquus ob crimen lacerandum non est. Cap. XII.

Reuiloquum forte me dicent alii:eo ꝙ aliquādo magis pfunctorie q̄ longa serie recitando fabulas
b atq; hystorias aut illas enucliando ptranseam. Et sic nō dubito quin sint q dicāt me q̄ opportunum sit sæpissime longiorē. Primis aut sic essem fateor necesse.ē fuere.n.huius facinoris rōes plurimæ. Quædā aũt ideo paucis sub uerbis relata sunt:qa nō erat unde possem ampliora describere:ni ex meo uoluissem fabulas aut hystorias protelare uel fingere:quod oino fugiendum est sano homini. Quædā uero ēt ad plenũ scripsisse:paucis idigebat litterulis:ex quibus si satis itētio sumit uitiosũ fuisset i lōgius pro tendisse. Sunt tamē & multa quæ ꝓculdubio lōgiorē uerborꝝ copiā tolerassent. Sed quæso si cuncta sinamus quæ dici potuissent:aut forsan exqsisset materia. Sed ea tantũ quæ mihi scribenti occurrebant circa longissimas hystorias:aut fabulas. Circa omnes singulares tam deorꝝ q̄ hoium actus:circa multiplices fictionũ sensus. Circa testimoniũ fabularꝝ aut hystoriarum ueterꝝ auctoritates:circa opiniones pluriũ:relatiões & huius modi scripsisse:quādo me finē huic opi fecisse existimāt tales. Eqdē uix unum suffecisset sæculum & tam grā de ēt euasisset uolumen:ut solo ituitu primo lectores terruisset quoscũq;:& ob id satis ratus sum:ea quæ dicta sunt sic summotenus tetigisse.nō.n.puero aut inerti uulgo scribimus:qnimo ut alias dictũ ē doctissimo regi:& ꝑfectis hominibus:si aliquando ex manibus tuis serenissime princeps ad alios uenturꝝ opus hoc est. Præterea ut exerceant igenia:nō adeo plene scribēda sunt oia:Nā quæ labore aliquo qsita sunt:placere magis consueuerunt:& cum maiori diligentia obsuari q̄ quæ spōte sua in intellectum legentis accedunt. Est & posteris linquendus dicēdi seu scribendi locus:ne iuidisse uideamus futurorꝝ ingeniis:& arrogantia qdā ad quā omnes aspiramus uideamur poccupasse sequētiũ gloriā. Miti ergo aio ferēdũ est qđ honestis agentibus causis:aut breuiter dictũ est:aut cā breuitatis omissũ. His āt q me:si q erũt:dicēt lōgiorē debito quādoq; fore nō aliud dicā nisi qa sic opportunũ esse ratus sum:aut qa me ut sit aliquando itellectus delectatio iplebat:q̄ pretētioribus nōnunq̄ liberalissimum pstitit calamũ. Sed qđ:uti breuia habēt itelligētiũ exercere igenia:sic & ampliora minus itelligentium prouocare:& iccirco q plura nouerunt sint memores:quoniam & ipsi aliquando fuere rudes:& ob id absq; indignatione patiantur si ampliuscule iunioribus laboratum sit.

Aereo non ficto regis mandato hoc opus compositum. Cap. XIII.

Derunt forte q dicāt qđ nōnunq̄ de aliis qbusdā ēt claris uiris dictũ ē. Me.s.i gloriā mei nois fingere:ꝙ tuo iussu rex iclyte hoc opus elaborauerim. Cũ minime uerꝝ sit. tarda his fictes ē:seu uerius
a aius neq;:qđ de se nouerunt urētes iuidia i alios coniecturā faciunt. Certissimum ē:ut Tulii uerbis utar:trahimur oēs studio laudis:& optimus qsq̄ maxie gloria ducitur. Et ob id cum gloriosum sit paruo homini maximo atq; optimo regi obsequiũ pstare posse:nō fidē cũ difficultate cōperiet dixisse:nōnullos ad extollendā humilitatē suā mēdaciũ finxisse huiusmodi:sed scriptores nũq̄ credā:sed de hoc alias. Ego aũt ut ad me ueniā non ificiar me gloriæ auidũ:sed q̄tuncũq; cupiā ꝑfecto nō adeo effrenis sũ.nō adeo hoc accēsus desiderio:nō adeo hostis honesti:ut in tam turpi mēdaciũ rubore nō dicā frontis sed mētis abiecto meipsum ꝓripuissem. In hoc me supbũ cōfiteor:si supbia dicenda hæc ē:i talibus nisi deo cæli honorē seu titulũ irreqsitus inferrē. Et hoc ēt nō oibus reqrētibus exhiberē. Tu nosti rex optime quoniā me renitēte atq; tergiuersante:Donini militis tui suasiõibus pcibusq; i uotũ tuũ deductus sum:ut.s.hũc laborē subirē:necnō labētibus annis factũ ē:ut Bechinus bellintiõus familiaris tuus & cōciuis meus e cypro ueniēs apud Rauennā urbē me cōueniret. Et postq̄ placidis uerbis clemētiā atq; grām celsitudinis tuæ erga me imeritũ mōstrauit:miris exhortatiõibus ut alebat te sic ipante semisopitũ circa hoc opus igeniũ meũ irritauit:æquo mō dilectissimus tibi Paulus geometra nōnũq̄ ostēsis lrīs sigillo maiestatis tuæ signatis:i qbus ad me iussa iserebant tua sollicitũ reddidit. Nouit deus & tu scis:qa nec unq̄ pminētiā tuā uidi:nec tu me uidisse potuisti:his mādatis credidi.& onus humeris meis pgrāde subiui. Si te ignaro hæc acta sũt p iā dictos deceptus sum:& sic hos fateor eē ueridicos:q asserũt nō tuo iussu cōpositũ. Verꝝ nō crimie meo nisi me i hoc peccasse qs diceret:qa

nõ dixerim me factuꝝ:si tuis lr̃is ad me directis suscipere. Sed hoc mihi supbũ uisum ẽ:qđ Doninũ insignẽ militẽ minus ueridicũ arbitrarer. Doninus ãt ut audiui eo fere anno ĩ quo me primo cõuenerat diẽ clausit:& ob id nõ eius fidẽ iuocare possum:uiuit Bechius & Paulus geometra uiuit:hos ego & regiã fidẽ tuã ueritatis huius testes ĩ terris hẽo:te igr̃ cũ illis ĩuoco:tuũ hũc si necesitas exigat laborẽ eẽ opportunũ ẽ:oppugnatoĩ.s: huic obsistere:& nomẽ meũ a tã illecebri nota ueritatis affirmatiõe purgare. Sed ut te rex ĩclyte paululũ omis so ad obiectores deueniã.eorũq; obiectiõi aliqd ꝓ iure meo respõdeã:Assero si ꝓ rostris sedẽte pside agẽdũ li tigiũ eẽt me uiuos hr̃e testes:nec ex fece plebeia sed illustres hoĩes:qa mĩme mihi opportunũ erat:ut usq; cy prũ ꝓ tã iepto mendacio euolarẽ:si opus meũ ĩsignire regio noĩe cupiebã:ꝓpe erat:imo.nec uerebor dicere rex q si credidisset obtiuisse:postq̃ cœperã:qd minime ĩ aio erat:dũ me cõuenit doninus:uiua uoce rogasset: ut suo hoc opus ascriberẽ maiestati:esto minus ĩtelligẽs priceps esset:existimãs nõ mihi suo noĩe gloriã ĩfer re:qnimo meis lr̃is æternũ suis titulis decus adderẽ:nec miꝝ.suffragiis.n.scriptoꝝ stant ĩsignia & noĩa regũ. Hinc Alexãder ille macedo:q ꝑna militũ manu ĩgenti aĩo orbẽ totũ aggredi ausus ẽ:in psas uadẽs multos ex huiusmodi scriptores:q sua gesta describerẽt secũ traxit. Et ĩ sigeũ ueniẽs:quo bustũ uidit Achillis tacuisse ñ potuit qn ostenderet uerbis q̃ grãdis sibi uideret gloria:quã consequebãt a scriptoribus reges: eũ fortunatũ dicẽs q͂ illi Homeꝝ cõtigisset hr̃e pcõnẽ. Hinc Põpeius magnus q equã fecit cũ uirtute fortunã:theophanẽ mitilenũ:quasi nomẽ suũ penne factuꝝ in contĩoẽ militũ ciuitati donauit. Hic Scipiões. T. fuluius. cato cen sorinus. Quitus Metellus pius. Gaius Marius. Cicero:& alii plures illustres uiri:se scriptoribus faciles atq; li berales:exhibuere:ut eos ĩ hoc traherẽt.ut de se scriberẽt. Quid ergo meis litterulis regẽ ĩclytũ mẽdatio ĩse rã qsi iuito gloriã largiturus sim:& meã offuscaturus ignominiosa labe? Si adeo auidus essem mendaciis meã extollere gloriã. Stãt & alia opuscula:ex qbus nullũ ẽ ullo huiusmõi titulo ĩsignitũ pter Buccolicũ carmẽ: qđ ut sibi ĩtitularẽ petiit Donatus apẽninigena paup:sed honestus hõ:& pcipuus amicus meus:qđ nõ oĩbus no mina ꝑpono regũ. Præterea ẽ ne hoc sub sole nouũ reges desiderare scripta qdã & amicis ĩiũgere? Nõ eqdẽ Diebus nr̃is memini Robertũ hierusalẽ & Siciliæ splendidũ regẽ a multis ornatũ titulis postulasse ab insigni uiro Frãcisco petrarcha:nialrius tribuisset:ut sibi ascriberet Aphricæ a se nouiter editæ titulũ:quã qso auctu rus gloriã Frãcisci:an suã? suã ꝑfecto. Quid multa? nõ eqdẽ magnoꝝ ducũ noĩa claros scriptores faciũt:imo potius ipi reges scriptoꝝ ope cognoscũt a posteris:Insup si approbãdũ sit opus:qd illi adiectũ regis nom̃ põt auctoritatis afferre aut benemerito auctori gloriæ supaddere? Et si iprobãdũ sit quo iure poterit pscriptio il la fecisse ꝑbabile:aut notã auctori iniectã abstergere? Decus igit̃ & gloria agẽti approbatio uiroꝝ illustriũ af fert:non regii noĩs ascriptio:Ego ãt ut iteꝝ dixerim adeo supbe obstiatus sum:ut nisi deo:gloriæ cuius ascri bẽda sunt oĩa:unius carminis tãtũ decus:ẽt Cæsari dictatori resurgẽti:aut Scipioĩ africão nisi rogatus: aut si amicus eẽt ascriberẽ. Dicta sint hæc mi rex bõa cũ tua uenia:qso & postremo pcor:si cõtingat te unq̃ aliquos talia obiicietes audire tanq̃ ueritatis cõscius ipera regia cũ ĩdignatiõe silẽtiũ:& qđ tuo nomini te petẽte dica tum ẽ:imo cõpositũ te mandãte:regia uirtute defende. Supererãt multa:sed qm̃ mihi sat dixisse uidetur omit tẽda reliq censui:& deo muneꝝ largitori tibiq; opis fortunã cõmittere:qđ postq̃ ĩ tuas deuenerit manus: dũ libuerit tuo fultũ pſidio:& te iubente tendat ĩ publicũ.

Cõclusio. Cap. XIIII.

e Cce tãdẽ clemẽtissime rex diuina pietate pbẽte ĩ fine lõgi opis uentũ ẽ:ĩ quo ea qua potui solertia iuxta ueteꝝ traditões deoꝝ gẽtiliũ gẽus & eoꝝ posteritates multis undiq; exqsitas uigiliis quo da tũ ẽ ordĩe descripsi:& iuxta mãdatũ tuæ serenitatis ꝓ uiribus ĩgenii mei post fabulas fictionũ sen sus:seu ab antiqs sumptos:seu a tenui ĩtellectu meo emunctos apposui.ostendi ĩsup:qđ officiosis simũ ratus sum nõnullis poetas aduersus opiniões taliũ nõ dicã iustos oẽs:sed nec ridiculos aut simpliciter fabulosos eẽ:qnimo singulari scĩa:ĩgenio:& moribus ac ẽt ĩsigni claritate cõspicuos. Lignũ pterea ĩ littore an coris & ꝓ resiis ĩgẽiose firmaui:magis sp de bõitate diuĩa cõfidẽs q̃ de robore uiculoꝝ. Sic & a natura qs ma gis nocuas credidi sagittas amoui:esto arbitrer supesse,qplurimas aduersus qs uix credã satis armasse potue ri:ñ æqdẽ se qtuncũq; bellicosissimus miles sit adeo caute armare potuit qsq;:qn locus hostili gladio liqueret Ipse igr̃ deus ꝓtegat:q solus nouit diuerticula malignãtiũ:& uolẽs cõtriuisse potuit. Veꝝ qm̃ homo sum:no uiq; nullũ adeo oculatũ:qn nisi diuĩa ꝓtegat mão:sæpissime cadat ĩ lubricũ:arbitror satis possibile me nõnũ q̃ aut omisisse dicẽdo:aut nõ dicẽda scripsisse:aut dicta nõ satis rõibus roborasse:aut minus plene ĩ uotũ tuũ iuisse:seu aliis modis peccasse plurimis de qbus doleo. Et qm̃ nosco q͂ ignauiæ meæ mea iputãda sũt crimia supplex ueniã posco teq; hũiliter p ĩsignẽ tui capitis decus exoro ut tui ĩgenii celsitudĩe defectus suppleas sup fluitates excidas:dicta mĩus accurate exornes & oĩa ꝓ iudicio tuæ sinceræ mẽtis piter corrigas & emẽdes. Si forsan maioribus occupatus:ut sæpissime reges estis:huic labori nõ posses tẽpus ĩpedere. Tũc oẽs hoẽstos sacros pios atq; catholicos uiros:& potissime celebẽ uiꝝ Frãciscũ petrarchã ĩsignẽ pceptorẽ meũ:ad manus quoꝝ opus hoc aliqñ deueniet p xp̃i pciosissimũ sanguinẽ:deprecor ut errores quoscũq; si qnos forsan mi nus uidẽs dictis ĩmiscui:sua pietate atq; benignitate surripiãt:aut illos ĩ sacrã ueritatẽ cõuertãt.eoꝝ.n.existi matõi:& emẽdatõi opus hoc eẽ suppositũ uolo. Præterea rex ĩclyte si qđ boni ĩest:si qđ bene dictũ:si qđ uotis tuis cõsonũ:gaudeo & exulto:& ex ĩde labori meo cõgratulor. Veꝝ sciẽ meæ iputes nolo:nec lauros aut ho nores alios ob id postulo:deo qppe a quo omne datũ optimũ & oẽ donũ pfectũ est attribuas qso:eiq; hono res ipendito & grãs agito:cũ ipse more meo semp post exactos quoscũq; labores hoẽstos cõsueuerim q̃ pos sum mẽtis deuotione dauiticũ illud dicere. Nõ nobis dñe nõ nobis:sed nomini tuo da gloriam.

Genealogiæ deoꝝ gentilium secundum Ioannem Boccatiũ de Certaldo:ad illustrem principem Vgonẽ Hierusalem & Cypri regem liber quintusdecimus & ultimus explicit.

q Via istud opus genealogiæ deorum gentilium est adeo prolixum: ut Rubricæ ad unū ut supra patet in principio locum reductæ etiam per se uolumen uideantur efficere. Ideo uolenti alicuius hystoriā seu fabulam inuenire etiam in rubricis est ualde difficile: nisi quasi omnes legantur. Iccirco ut quæsitor possit: quod quærit repire facilius super ipsa tabula rubricarū per alphabetū est infrascripta alia tabula ordinata: quæ sicut ipse rubrice sunt totius operis repertorium: ita eque erit ista repertoriū rubricarum: q̄q̄ etiā posset ad totum opus referri: per quam tabulam per alphabetum compositam littera aqua icipit nomen eius cuius hystoria quæri contigerit perscrutata: in quo libro nomen & historia sic poterit faciliter reperiri: quo tam faciliter reperto se ad rubricarum tabulam referendo cito iuenietur quod quæritur. Quod quidem opus assumpsi ad instantiam insignis uiri Colucii pieri Cācellarii florentini Ego dominicus de aretio grāmaticæ atq; rhetoricæ doctor atq; professor deo dante sic icipiā: ut ista sequitur.

Laus Deo.

Versus Dominici Syluestri de Florentia super quindecim Libris Genealogiarum.

Quae narrat ter quinq; libris Boccatius audi.
Primus habet stirpem demogorgonis aethere dempto.
Aethere concipiet prolis cum parte secundus.
Caelius i terno: & generis pars scribit eius.
In quarto titan dat: & titania ꝓles.
Est Iouis in quinto proles. sed Dardanus extra.
Dardanus & proles sexto sua ponitur omnis.
Oceanum sobolemq; suam dat septimus omnem.
Octauum saturnus habet cum parte suorum.
Ponit i nono Iuno.& Iunonia ꝓles
In decimo Neptunne tua cum prole notaris.
Iuppiter undecimo generis cū parte notatur.
Bissenus Iouis octo notat cum femine natos.
Tertius a decimo sobolem Iouis explicat omnem.
In decimoquarto contra hostes inuehit auctor.
Quintus ab obiectis decimus defēdere curat.
Hoc ter quinque libris epigramma dominicus addit. Finis

Laus Deo.

¶ Ioannis Boccatii de Certaldo: de Mōtibus: Syluis: Fontibus: Lacubus: Fluminibus: Stagnis: seu Paludibus: de nominibus Maris. Liber incipit foeliciter.

s Vrrexeram equidem fessus: a labore quodam egregio: & aliquali ocio uires restaurare cupiens. Venit in mentem Socratem olim diuini luminis iubar in terris solitum cum a meditatione cælestium surgeret: supposita cruribus harundine cum paruulis filiis ludere. Ac Scipionem Africanū: & Lælium insignes romanorum duces ab arduis reipu. opportunitatibus paululum resipiscentes: nonnunquam maris in littore teretes calculos: electasq; conculas consueuisse ritu puerorum colligere: Ne dum tempus ad recreandum uirtutem pstaretur: tacite nil agentes subintraret inertia. Quos tanq̄ inclytum laudabilium exercitiorum speciem immitaturus: ne omnino tempus inerti ocio elabatur: assumpsi loco iocosi laboris studentibus poetarum illustrium libros aut antiquorum historias reuoluentibus in aliquo leui opere: si possem: uelle prodesse. Memini quippe tales & potissime qui tracti desiderio rudes stadium intrant studiorum: huiuscemodi circa integrum lectionis sensum impediri plurimum: dū non nunquam montium: syluarum: fontium: fluuiorum: stagnorum: seu paludum uel maris occurrunt uocabula: aliter. s. intelligendo q̄ debeant. utputa dum mōtis nomen pro flumine: dum paludis pro monte: seu syluæ ciuitatis uel prouinciæ loco sumitur: facile sensus historialis confunditur: & esto aliquando proprie assumatur: existimatione etiam eruditi persæpe fallūtur dum montem seu fluuium qui in occiduo est arbitrantur sub oriente sole consistere. Ad euitationem quorum & indebitæ existimationis amouendos errores: celebres inter auctores quoscunque & potissime gentiles montes: siluas: fontes: lacus: fluuios: stagna seu paludes: & maria: & quo sub cælo effluant & consistant: ut comperi mens est. Et ne multum talia scrutantibus euoluere necesse sit: per ordinem litterarum alphabeti describam singula. Sane quoniam e montibus excrescere syluas: emanare fontes & flumina: a quibus lacus paludes & stagna cernimus exoriri: de montibus primum scribendum non incongrue ratus sum: Sunt igitur ut liquido patet: montes terrarum eminentiæ quædam in cælum: Non tamen æque surgentes. & ex his aliqui saxei. nonnulli terrei sunt. Qui in sublime magis efferuntur saxei omnes qui uero humiliores persæpe comperiuntur fere semper terrei. ex his colles quos. utplurimum montium summitates in longum protensas dicimus: & pmontoria quæ sese in maria propellentia cernimus oriuntur. De quibus indistincte cum montibus mentio fiet. Is tamen ante alia quæso faueat operi: qui illos ab orbis conditione constituit. & ex excelso eorum altitudines metitur & conspicit.

a Alac mons est: cuius nomen alii diuidentem montem interpretantur. Alii uero leuem. i. limpidum seu lubricum: & in syria constitutus eminet.

Abarim mons est excelsus diuidens terram amon: & eufratis a terra promissionis contra Hierico iordanem usq; fluuium radices protendens ostendit quippe ascendentibus in eston: insignes āt est mōte Moysis incliti atq; primi Hebreorum ducis.

Abila mons est in mauritania cælsitudine leuatus in sydera: oppositus Calpe monti: qui in hispania est: quos ambos Herculis esse colūnas aiunt: uoluereq; ex ueteribus quidam hos unum & idem iamdudum colle continuatio fuisse montem herculeaq; uirtute fuisse diuisum & ex oceano quod ante non erat intromissum terris mare: quod postea in hodiernum usq; diem mediterraneum dictum est.

Acantius promontorium est magnesiæ.

Acaton mons est Oetoliæ.

Actium promontorium epyrrhi est: memorabilis naualis pugnæ Octauiāi Cæsaris uictoria: & elade antonii & Cleopatræ.

Acrea promōtorium est olim Iunoni sacrum sese effundens in mare aduersus sicyonem a corintho nō amplius. viii. M. p. distans.

Aconitus mōs ē magnesiæ: seu ut aliis placet Boetiæ.

Acrocerannii montes excelsi sunt inter armeniam: & hiberiam sic dicti: eo q; fulminibus sæpissime infestētur. Nam ceraunos græce latine dicitur fulmen. & secundum alios acros ignis ceraunia summitas: quasi montes ignitas habentes a fulminibus summitates.

Acroceraunium promontorium est epyrri: in angustias adriatici sinus emissum inde dictū q; mōtibus cōterminum qui & acroceraunii dicuntur eadē ratiōe: qua superiores diximus nominatos.

Acrocorinthus mōs est altitudinis eximiæ inter ægeum mare & corinthium sinū positus adeo q; utrunq; inumbret mare.

Adilisius magnesiæ mons est. ut nonnullis uidetur boetiæ.

Adoreus mons est phrygiæ ex quo sangarius erumpens fluuius per phrigiam labitur in bithiniam.

Aphesanta sunt qui dicant montem esse tarso ciliciæ alii uero dicunt in sinu argolico positum: q; eo magis credo. eo q; tam primi q̄ secundi: conueniant in hoc q; ex eo perseus ad occidendam gorgonem iturus uolatum arripuit: & amphiaraus: & melampus uaticinaturi de bello thebano ab adrasto missi in eū ascenderunt. q̄ græci omnes ad hoc in ciliciam non iuissent.

Aga mons est maioris armeniæ ex quo ueteres eufratem fluuium emanare testantur:

Aganippe mons est boetiæ: qui primo enippe dictus est musis sacer.

Agolonius unus est ex archadiæ montibus.

Agragas mons est Siciliæ: haud longe a gela muro: olim cinctus habens in summitate oppidum. Consueuere quidem ueteres apud eum optimos equos alere: & ex inde in græciam ad agones trasmittere.

Agrisippecula mons est moabitarum. qui eo q; uehementer præruptus sit. a nonnullis uocatur excisus. & haud procul ab ænone mari. supereminet mortuo: In cuius summitate Balach filius Beor deduxit Balaam diuinum: ad maladicendum Populo Israel.

Agrosus mons ē: ubi nunc Roma: quem Faunus rex euandro archado exuli cōcessit & ipse palatinū postmodum appellauit.

Agued mons est britanniæ. albaniæ propinquus & castro etiam puellarum.

Alafrice promontorium est in creticum procurrens. mare. nõ longe a ptolomaida quæ barce uetusto nomine dicebatur.

Albanus mons est in latio in quo olim Iulius Ascanius ciuitatẽ condidit albam: sic a sue alba. dum a troia cũ patre profugo uenisset ibidẽ inuẽta. nũcupatum: a ciuitate montẽ existimo.

Album promontorium est in syria longe a Colonia. Claudi cæsaris ptolomais seu acreon tẽdens in mare syriacum.

Alburnus mons est in lucania: Quæ hodie Calabriæ pars est.

Alcion mons est in macedonia.

Algidus mons est haud longe ab urbe romana. xx. M. pass. in quo eiusdem nominis oppidũ: hodie sylua latrociniis incolarũ accõmoda.

Alimpus mons ẽ in isula mitilena seu lesbos. a continenti distans nõ amplius. vii. M. pass.

Alocrine mons est in minori asia ex quo Menãder fluuius emittitur.

Alpes montes sunt seu mons pluribus. & excelsis cacuminibus distinctus togatã galliã diuidẽs a comata haud lõge a nicea urbe incipiẽtes: & secundũ quosdam in macedoniã usq; tendẽtes. hoc quidẽ ex Hispania in Italiã ueniẽs Hãnibal pœnus peruios fecisse creditur cũ a quodã eminẽte atq; inuio scopulo ĩpeditus illũ aceto ac igne dissoluerit.

Amaleth mons est in syria in quo phraton oppidum. unde fuit abdon iudex olim populi israel.

Amanus mõs est in quo oppidũ bomite: & in ora oppidi miriandros incipiẽs separat Syriam celem a cilicia. a parte altera eius plura effluunt flumina. ut androchus: piarus: lycus: & finns qui ab aliquibus thaurus nuncupatur.

Amazonius mons est in maiori asia præter cuius radices termodõ labitur amnis. Dictus enim hic mõs ut nonnulli arbitrantur ab amazonibus. q; penes eũ primo conuenerint.

Ambru mons est apud britãnos iuxta salesteriã olim. hodie cerca radice.

Ami syluestres sunt indiæ montes ea in regione quæ dedala alexandri macedonis tẽporibus dicebatur.

Amodes ꝓmontorium cilici maris est inter Cidnũ piraniũq; fluuios sese protendens in cyprum.

Ampelusia oceani occidui extremũ ꝓmontoriũ est in mauritania ultra herculis colũnas. Vbi quondã lusa & cocta fuere oppida postea tingi. A quo tingitana mauritania dicta: quod oppidũ ab antheo fuisse cõditũ asserũt. hoc tñ promontoriũ afri aliter nomiant esto idẽ quod apud græcos ampelusia sonet. i eo quidem prisci dixere specum fuisse herculi sacrũ. & idem tingi oppidum ut dictum ẽ anthei opus: cuius in rei testimoniũ ostendebant incolæ parmam elephantino tergori exectam. adeo ingentis magnitudinis. ut nulli hominũ æuo neronis principis esse potuisset. eamq; icolæ ab antheo gestatã asserebant. & ob hoc præcipuo honore celebrem conseruabant.

Ancoranus mons est citerioris mauritaniæ cupressibus laudatissimis ad quodcunq; opus abundans.

Anemurium promontorium est a pamphilia distinguens aliciam.

Angaris mons est iudeæ. & ut percipi potest haud lõge a samaria.

Agnius mõs ẽ excelsus apud gallos ligures frimates

Anasiui montes dicũtur esse boetiæ: quos penes aiũt morari musas.

Antelibanus mons est arabiæ. libano ad orientem appositus in quo æque cũ libano colligi thura dicunt: extenditur quidem circa regiones urbis damasci. & in sortem cecidit tribus Manasse.

Anthirnum promontorium quod penes corinthiaci sinus est. nõ amplius. M. pas. latitudinis habens.

Aonas helicõis montẽ dicũt esse boetiæ. musis sacrũ nec deest qui dicat aonem thraciæ mõtem. & ab eo aonidas dici musas.

Aothe mons est insulæ samos: sese in altum erigens. per. x. M. pass.

Appeninus mons ingens: a nõnullis is quem paulo ante noiauimus alpes creditus est. Et penniniũ uolunt denominatũ ab Hannibale pœuo. a quo primo peruium factũ putant. Sed opinio longe uulgatiorẽ eum esse apẽninum qui omnem in longum tẽdens Italiam in partes separat duas & a dextris inferũ spectans mare. a sinistris autem superum. in siculum usq; fretum progreditur: Hic autem secundum quosdam a ꝓmontorio monichi esse finem ligustini maris incipit. Vnde & alpes & in aquilonẽ fere tendẽs. una cũ alpibus a dextris linquit bagiternos. & cum ad mantuanos gallos deuenit. in orientem flectitur eis a sinistris derelictis. & Sẽganis a dextris ubi albitinule & albagaunum & ienuam & uelliates Gallos cũ ex parte alia habeat cispadanos & augustam taurinorum. Alii uero putant inter ueneris portum. & Macræ fluminis hostium quod penes ut arbitrantur aliqui Ligustinus inchoat sinus. eum initium sumere. & in boream pauxillum tẽdere. ac iam dicto mõti separanti cispadanos galles a Liguribus in finibus ueliatum ligurum iũgi. & inde in euro austrum uergẽs tyrhenum mare: Lunam ciuitatem. Lucam. Pisas & nobilissimam tusciæ ciuitatem Florentiem ad meridiem finit. Ad aquilonem autem padum fluuium. Parmam. Mantuam Virgilii: Rhegium Lepidum. Mutinam & studiorum matrem Bononiam. Hinc a dextris ad ulteriora procedens: Aretum corthonam: Transimenum lacum: Perusium. Fulgineũ Spoletum. alias Spolitium. Meueniam.: Tudertum Vlsinas. Faleras. Narinas. & olim rerũ dominã Romam urbem conspicit. Aleua autem Cornelii forũ: quod & Imolam dicimus. Fauentiam & Rauennã. & Sabinorum Coloniam. Forum Liuii. & Pompilii. inde cutuam Cesenã. Ariminum. Pensaurum fortunæ phanum. & Senogalliam. Tandem sese ĩ modũ. cubiti flectens seu sui potius partẽ iacens inde adriaticum promontorium facit. Cuius in extremitate. Anchonam neteres condidere græci. inde Firmum Picenum. & esculũ. & post hos marsos pelignosque populos. Donec alium flexum faciens altissimis uerticibus Garganus dictus in adriaticum deuehatur. fretum: Sub quo sypontum uetus Diomedis oppidum. Demum prætetuehens a dextris urbem Tyburim. Catilli. Penestras. Ferentium. Febracteriam: & Aquinum linquit. & maximum sui in Ty-

rhenum protendens brachium: Volscos fere omnes
icludẽs in Cyrceũ desinit montẽ: quẽ uetus fama est
extitisse iamdudũ Circis ueneficæ regiam. Hinc the
anum Sedccinum: & quas dixisse debueram: Teraci
nam atque Caietam: Suessam: Minturnas: Capuam
atque Neapolim: & Sãnio atque Lucania Cãpaniã di
uidens scabrosis culminibus in finem cãpani sinus ex
currit Mineruæ promontoriũ fere usq; ꝑtendens in
Capream icludẽs cũ campania Vesuuiũ: Pompeios
Noceriam: Stabiã: Surrentũ. Post hæc habens in ui/
sceribus Beneuẽtũ. Hinc Salernũ: Lucãus Brutiosq;
omnes mutato nomine Calabros nominant incolæ:
spectans non desinit: donec Rhegium extremum Ita
liæ oppidum sese uehendo contingat: relictis a leua
Dauni regno Bardulis: Bario: Brũdusio atque Tarẽ
to & suorum saltuum incolis Salentinis: Petilia idu=
mei. Cretone: Caulone: Locrisq; atq; Saleo: & Leu=
copetram linquẽs: ubi supra diximus in fretum secus
Rhegiũ finem fecit diuisus: ut creditum est: & saxorũ
ingenium fracturæ testantur terræmotu a Peloro pri
mo in Italiam uerso siculorum promontorio & uariis
multisq; uorticibus insignis in se multa continet oppi
da: & pascuis syluisq; abundans ex se hinc inde flumi
na emittit maxima & famosa.

Apollinis promontorium in aphrica est inter candidũ
& mercurii ꝑmõtoria in sardiniam se ꝑpellẽs.

Aprodisias promontorium est minoris asiæ.

Aracintus mons est Mineruæ sacer & celebris carmini
bus poetarum. Verum ueteres in qua sit regione nõ
concordant. nam alii dicunt eum atticæ regionis mõ
tem: quidam eum esse thebanum: nonnulli ambraciũ
& alii archadum.

Ararath mons Armeniæ maioris est: in quo ueteres
omnes concordare uidentur archam Noe cessante di
luuio consedisse. & eius reliquias consueuere peregri
nis indigenæ demonstrare: dixeruntq; armeni loco
exitum seu egressum: eo ꝙ ibi Noe archam egressus
sit.

Araxum Peloponensium promontorium in cephalo/
niam uersum.

Arentinus mons est haud longe ab urbe Roma: in quo
præneste ciuitas sita est.

Arcabrum seu arthabrum promontorium Hispaniæ
ulterioris est. uasto se cornu protendens in mare: &
hispaniã uersus occiduũ finiens: terras maria cæluq;
disterminare uidetur. hoc aliqui Olisponense dixe=
runt ab oppido ei opposito. Et quidam uocauere ma
gnum: eo ꝙ maris occupet plurimum.

Arcobares mons Indiæ: quẽ alii cacobates dicunt: in=
signis quidem: eo ꝙ ex se Gangem profusissimũ oriẽ
talium flumen effundat.

Argeus capadociæ mons est: arduus plurimũ & omni
tempore pruinis rigens: eumq; dei habitaculum ue/
teres accolæ crediderẽ. Subiacet ei Mazata ciuitas Ca
padocum metropolis.

Ariobargenes mons est asiæ inter massagetas constitu
tus & parthos.

Arius mons est in insula chio: in quo nascuntur opti=
ma uina a monte aruisia nuncupata. esto sint qui di=
cant eum promontorium & aruisium uocitatum.

Arpendus mons est pãphiliæ: cuius in radicibus euri=
menidum defluit fluuius.

Artagus mons est capadociẽ: sub quo Maizacũ ciuitas
quæ postea cæsaria nominata est. credo idem cum ar
geo de quo pauloante dictum est.

Artemisius mons est archadiæ.

Artemius in argolico sinu mons est.

As mons est macedonum.

Ascreus mons in boetia est. a quo & uicus denoiatus.
unde poeta insignis Hesiodus oriundus.

Asterion mons est in sinu argolico.

Astrixim mons est aphricæ ab aquilone habens littora
les aphricæ populos a meridie uero harenas iacẽtes
ad oceanum usq;: in quibus uagantur gaulales æthio
pes alii uero eum mauritaniæ mõtem uolunt. esto nõ
multum intersit. nam & aphrica & mauritania iunctæ
sunt.

Asuaus mons est chaoniæ; cuius in radicibus aous flu
uius.

Ater mons est aphricæ e regione subatra. hic quidem
longo spacio ab oriente in occiduũ protẽditur. & a no
stris ater uocaẽ: eo ꝙ adusto similis sit nec distat mul=
tum a Matelge oppido garamantum.

Athlas uetustissima fama celeberrimus mõs est. Hunc
aliqui in extremis mauritaniæ finibus consistere uo=
lunt. aliqui ab æthiopibus: clara ditis & flumine bani
baro ad montem thenotema dicunt: & promontori
um hesperum decem dierum atq; noctium nauigatio
ne per oceanum eum locant. Mons quidem supra nu
bes excelsus uertice: aspectu squalidus ea parte ꝗ spe
ctat oceanũ a se denominatum. qua uero aphricam
ꝑspicit nemorosus atq; opacus & fontibus atq; flumi
nibus irriguus: & omnium generum fructuum abun
dantissimus. Eius suoremum culmen semꝑ asserunt
esse niuosum. Inferiores aũt partes a serpentibus ele
phantibus: & brutis aliis occupatas aiũt. Præterea re
ferunt tanta taciturnitate silere ꝑ diem: ut non absq;
horrore quodã & occultæ diuinitatis suspitiõe adea=
tur. Nocte uero ad instar cæli crebris lucere lumini=
bus: resonare cantibus atq; tinitibus cymbalorũ tibia
rum & fistularum egipanorũ atq; satyrorum. Sunt in
super referant imas eius radices densis altisque syluis
repletas incognito ex genere arbotũ proceritate spe
ctabilium: frondesque cupresso similes habentium in
rore ualentes perpetuo easque præter odoris suaui=
tatem obduci lanugine quadam ex qua si arte exculta
sit: possint non aliter ꝗ ex bombice uestes fieri. Hunc
insuper nonnulli thelamonẽ noiari uolunt: sicut nilũ
flumen melonem asserunt nuncupari.

Athos macedoniæ mons est: seu ut qdã perhibẽt thra
ciæ: mari ægeo supeminens: & altitudinis mirandæ.
Asserunt quidẽ eũ umbram suã in Lẽnũ usque insulã
efferre: quam aiunt alii. lxx. M. passuum. Alii uero. lx=
xxvi. ab Atho distante. Huius præterea uertex ut pro
cõperto demonstrant: uentos nubesque superat cum
relictos cineres ãnui sacri aliqbus caracteribus isigni
tos anno transacto redeũtes in nullo mutatos inueni=
ant. Dicũt ẽt huius i culmine fuisse oppidũ noie acro
thõ seu acrochaon. ibidẽque ætate hoium dimidio ꝗ
alibi longiorẽ. Extat etiã hic mons superbiæ Xerxis ꝑ
sarum regis perpetuũ monumẽtũ. nã aduersus athe
niẽses & lacedæmonas ueniẽs: cũ iter sestũ & abidon
ponte facto ex asia in europã pedibus ingentem tra=
iecisset exercitum Athon superare classe disposuit:

eoq defesso hominum opera a continẽti disiunxit na uigabili facto itinere longitudinis.lxxx.M.pass.cũ lati tudinis esset.M.d.& sic Athon non solum montem: sed mare undiq circundatum traductis nauigiis insu lam dereliquit.

Atrias achaiæ promontorium est haud lõge ab asineo sinu.

Auene promontorium mauritaniæ occidentale.nã in ter istud & calpen gaditanum coartatur fretum.

Auentinus ex septem urbis romæ montibus unus est: quem aliqui uolunt ab auibus e tyberi ascendentibus nominatum:alii uolunt ab auentino aboriginum re ge ibidem occiso atque sepulto nuncupatum. Sunt & insuper qui dicãt eum a sabinis ibidem a Romulo su sceptis a quodam prouinciæ suæ monte nomen im positum aliqui ab aduentu hominum:eo q ibi com mune latinorum dianæ templum constitutum sit di ctum. Nõnulli alio ab aduentu appellatum: Nam di cũt eum montem paludibus a cæteris fuisse disclusũ. & eo q ex urbe ratibus ibidem ueheretur: auẽtinum uocatum.

Aulon mons est uinetis abundans.

Azan phrygiæ mons est in quo iuppiter & cybeles co li cõsueuerant:alii putãt apud darchades esse & ibidẽ eo ritu quo apud phryglos colebãtur.coli iouem ma tremque deorum.

Azatæ mauritaniæ mõtes sunt desterminantes a mau ritania aphricam.

b Aal mons Ermon circa libanum in finibus alophilorum ẽ: aliqui eum dicunt baaler mon quem ego sic uocari arbitror.

Balbus mons est aphricæ:insignis latebra Massinisse regis a syphace superati ẽ enim fontibus abundans & pascuis: agroque carthaginen si propinquus.

Balista mons est galliæ cisalpinæ situs apud ligures.

Bargillus mons phenicum syriæ conterminus est.

Barnastenes mõs est laconum non amplius. x.m. pas. a lacedæmone distans.

Bebius campaniæ mons est ignem ad istar ætnæ sycu læ uaporans.

Besegor & fegor montes moabitarum sunt: quorum ĩ summitate balaã ariolus a balach rege deductus est. ut malediceret et israelites.

Berecinthius mons est phrygiæ ĩ quo dudum cybeles mater deum ritu gentilico persanctissime colebatur: a quo etiam berecinthia dicta est.

Beris super miniandam in armenia mons est in cuius uertice arbitrati sunt ueteres multos tempore diluuii saluatos:nec desunt qui dicant ibidem archam appli cuisse Noe.& diu post ostensam ab incolis seu eius re liquias extitisse.

Binon promontorium ultra cyrenem est inter duas syr tes protensum maiores claudens

Blagnia mons est hyberniæ:cuius in radicibus tres no biles scaturiunt fluuii:berua: eorum:& syurus omnẽ fere irrigantes insulam.

Boreas mons est epyrrhi. dyrrachio primus.

Borion promõtorium numidiæ sic a græcis dictum q a borea uento infestetur ei quidem hyporegius super impositus in hypon1s nomen permutatum

Brurinium hispaniæ promontorium est.

Brutium promontorium italiæ in Ionum mare tendẽs haud longe a caulona & consentia.

Bracæ montes sunt disterminantes mauros superio res & æthyopes perosos a radicibus nigrensium fluui um effodentes.

Brilesus atticæ regionis mons est.

Buli mons est syriæ haud longe a gari.

c As mons est syriæ in tribu effraim insignis tumulo Iesu filii naue.nam diu apud uican tanam sepulchrum eius ab incolis forensi bus ostensum est.

Cadistus seu calistis cretensium mons est adeo in uerti ce cadens ut a nauigantibus nubes potius arbitren tur q̃ uertex.

Cæma mons est alpium dirimentium togatã galliam a comata ex quo uarus fluuius emittitur.

Caphareus mons est euboeæ altissimus. promontori um faciens:quod in hellespontum portenditur apud quod plurimi græcorũ a troia redeũtium fraude nau plii cupientes ulcisci mortem palamedis filii sui iniu ste perempti:periclitati sunt.

Caldone promontorium indiæ propinquum fluminis salso:haud longe a loco ubi quondam Eufratis hosti um.

Calicandrum asiæ minoris promontorium est termi nus nauigationis a Romanis positus Anthioco ma gno ab eis superato.

Calidromus achaiæ est promontorium haud longe a si nu maliaco

Caligon pmõtoriũ est in oceanum orientalem tẽdens

Calpe hispaniæ mons est:totus fere in mare prominẽs abilæ qui in mauritania est oppositus quẽ ut de abila dictum est:alteram herculis columnam uetustas cre didit asserens eum cum abila separatum:& inde ocea num mole montis ante retentum in medias exundas se terras:angustoque freto europam ab aphrica sepa rasse. Sũt preterea qui uelint apud Siciliæ pharum cal pem alium esse.

Calon seu chion promontorium crætense in occiduũ uergiens.

Cambalidus indie mons est & caucasi ramus sub quo Messalene & inde nobilissimus in bactrios transitus.

Camenta cypri promontorium est solem spectans oc ciduum.

Canastreum macedonie promontorium est: cui Sena proxima.

Conatus citerioris Hispanie mons est excelsus ẽ cuius ut aiunt in uertice lacus profunditatis impescrutabi lis colore niger:de quo miranda referuntur incole. di cunt enim si quis lapidem: aut aliquid durum in eum iecerit.confestim tempestatem oriri: eiusque ĩ abdito specu palatium esse demonibus:& alia plura meo iu dicio fabulosa.

Candania mons est epyrrhi a dyrrachio distans. lxxx viii.mil.pass.

Capitolinus mons est Romæ eo sic dictus quod cum in eo fundamenta foderẽt ædis iouis.humanũ caput inuentũ dicit. Antea quidẽ tarpeius dictus a uirgine uestali Tarpeia:que ibi a sabinis necata atq sepulta & adhuc eius saxũ tarpeium appellatur. Hunc eundem montem tradiderunt uetustissimi Saturnum appella tum:& ab eo late saturniam terram.& in hoc antiquũ

etiam fuisse oppidum cui saturnia nomen: cuius in lõgum postea tria mansere uestigia. Nam saturni fanũ in eius fuit faucibus & saturnia porta: quam postea uocauere pandanam. & post ædem saturni in ædificiorum legibus parietibus sunt postici muri scripti.

Capontes uel catopen secundũ alios mons est scytis ꝓximus cuius sub radicibus haud longe a zimara seu zizima dicunt eufratem oriri:

Caralitanum promontorium puto sardiniæ sit uersus aphricam tendens.

Cardenni montes sunt armeniæ maioris: in quibus archam Noe resedisse cessante diluuio a nonnullis traditum est.

Cardidum ꝓmontoriũ aphricæ est sardiniæ aduersũ.

Carina mons cretæ insulæ est ex quo mirabile recitatur aiunt enim: cum mollis sit: nec amplius nono milia passuum nec mel ibidem factũ nusquã attingãt.

Cariobarzanes mons est inter massagetas partosq́.

Carigini samariæ lætissimus mons est ciuitati sicioniorum supereminens.

Carmeniæ promontorium puto persici maris cui iunguntur populi armogei: & ibi portus macedonum est & aræ Alexandri.

Carmelus phœnicum mons est Heliæ prophetæ spectabilis mansione: & oleis arbustisq́ & uinetis conspicuus: per dietas circiter duas distinctus: huius in radicibus palus est cendebora ex qua progreditur bellus fluuius harenas trahens ad uitrum conficiendum cristalli emulum cæteris preualentes.

Carmelus mõs alter a sↄpiori in gallia ẽ de quo naba.

Cartandrus mons est inter persas mœdosq́ positi.

Casinus mons est campaniæ ubi dudum Apollo colebatur ab incolis cuius fagum destructum a benedicto sanctitate insigni uiro sub beati Martini titulo ad honorem ueri dei celebris ecclesia constructe est: & eo loco in quo fuit ara Apollinis erectum ẽ altare: ac sub Ioannis baptistæ nomine consecratum.

Casyrus mons persidi propinquus: cui appositæ urbes seleucia. & susinare.

Casius syriæ mons est: haud longe ab anthiochia: sub quo olim silentia libera Pieria appellata. Hic mons altissimus est. nam ambitu ad cacumen. xviii. M. pass. dicitur. altitudo autem per directum. iiii. M. passu. & de eo antiquitas mirabile quoddam refert. Asserit enim quarta noctis uigilia in orientem per tenebras Solis globum surgentem uideri: & sic paruo corporis flexu surgẽtem solem: inde profundissimam noctem intuetur aspiciens.

Casius mons alter a superiori. hic enim in arabia est: pelusio egypti conterminus: haud longe a loco qui dicitur Astacinæ nobilis sepulchro Pompe. magni.

Caspius mons sub boreali plaga constitutus est & ab eo caspium mare cui conterminus est denominatum

Castalius mons in delphis: musis sacer.

Catabathmon mons parthonio propinquus est: cui & Alexandri castra uicina sunt.

Catacrisea montes sunt eo deserto per quod transitũ fecere filii Israel ab ægypto in terras promissionis uenientes. hos quidem auro fertiles aiunt: eosque penes perhibetur Moysem librum Deuteronomio descripsisse.

Catillus mons est prope tyburim ciuitatem Romæ uicinam a Catillo fratre tyburti conditoris tyburis denominatus.

Caucasus oriẽtalis mons & famosissimus est. Is quidẽ secundum quosdam inter oleos qui sunt ad cimericũ mare: & albanos ultra caspium sub septentrione iacẽte eleuatur: primo & perpetuo iugo usque in orientẽ extremum protendi uidetur: secundum uarias illi nationes adiacente uaria sumens nomia: eumque. Taurum montem seu tauro mõti iunctum credidere plurimi: eo quod percoatras armeniæ mortis inter taurum caucasum positus illos iũgere uideatur. Sed fluuius eufrates ex percoatra descendens & meridiem defluens: & sinistram taurum derelinquens esse disiũctos ostẽdit: & sic a dextris inter oleos ad albanos ubi portas habet incipit caucasus: sic dictus eo quod sem per eius uertices niue candeant: nam incolarum lingua candor dicitur caucasus. A portis autem caspiis ad armeniam usque pilas seu ad tygridis fontem inter armeniam & hyberiam: qui uertices caucasi sunt acroceraunii appellantur. de quibus supra. A fonte autem tygris usque carras inter partho Messagetasq́ Ariobarzanes nominatur. A carris usque ad Cadipin oppidũ inter bactrianos & hircanos moniarmali dr̃ amomi ibidem nascẽtis insignis: a quo collis subsequens dicitur parthau. Ab oppido uero Cadippi ad saphrin uicum inter duas sarcaraucas & parthionas mons est obscobares ex æquo gautes & lacer exundat. A fonte gangis usque ad fontem fluminis orthogorræ qui a septentrione est ubi montani paropanisade taurus est. A fontibus orthogorræ usque ad orthogorræ ciuitatem inter hircanos & scythas & gangaridas caucasus est. Vltimus autem inter eos & pasiadras mons lanibus uel imauus ubi crisotoras fluuius & samara promontorium ab orientali excipiuntur oceano: & sic imauus extremus est caucasus. Alii taurum totum hunc uolunt: cumque ab oriente nostrum usque mare deducunt: caucaso huius tam longi montis nil præter particulam orienti propinquam donantes.

Caulon calabriæ seu brutiorum mons est in finibus Italiæ freto siciliæ propinquus: baccho fertilis & cui eiusdem nominis oppidum fuit.

Calidonium ultimum est tauri promontorium: in nostrum effusum mare.

Celius mons est a cele Iubeano nobilissimo duce tusco dictus eo ꝙ Romulus aduersus Latinum regem cum auxiliaribus uenerat inclytus quidem multis titulis. Sed nec minus insignis est ꝙ in eo poeta Ennius habitauerit.

Celticum promontorium hispaniæ in oceanum procurrens.

Cenum promontorium in septentrione directum.

Cenus extremum Italiæ promontorium uersus pelorum siciliæ tendens: non amplius. xii. stadiorum interuallo distantia.

Cerason Chriseon promontorium propontidis in quo Bizantium oppidum cui postea nomen constantinopolis.

Cerauni montes in epyrrho oriũt̃ & exinde continuo iugo ripheis iũgunt̃: a pte altera in euxinũ & Meoti-

da atque thanalm cadunt. Altera uero in caspium
Cercius mons est haud longe a tessalia a merope qp pe eunti tessaliam inuenitur.
Cespius urbis mons est regione exquilia aput aedem iunonis lucinae.
Childarus mons est hyberniae.
Chimaera: ut uideant logici quia aliqd sit: mons est ciliciae apud phaselitas carinā a licia disterminans. huius quidem summitates perpetuis flagrāt flammis: quae quidem augentur aqua superinfusa. terra uero iniecta extinguuntur. Alit pterea mōs iste circa summum leones: paulo autem infra capreas: suntque radices eius serpentum plenissimae. Bellorophon autē glauci filius hunc purgauit noxiis & habitabilem fecit: a quibus fabulae locus adinuentus est.
Cibaini mōtes sunt thraciae in quibus caister fluuius oritur.
Cilenius mons est archadiae: celebris natiuitate Mercurii.
Cimborum promontorium sub septentrione & i oceanum aquilonarem protenditur.
Cibelus phrygiae mons in quo cybeles deū mater colebatur olim denominata cybeles ab eodem.
Cibotus mons olim fuit: & i eo oppidū noīe caritate qui terraemotu absoptus est una cū oppido.
Ciminus etruriae mōs ē in quo & iusdem noīs lacus.
Cinthius mons est isulae Deli: famosus apolinis natiuitate: cuius tam grandem magnitudinem dicunt ut umbra sua aegei maris ambitum tegat.
Cireneū promontorium in asia minori: haud lōge a monte Mina.
Circes seu circeus mons Italiae: & caietae propiquus sic a circe uenefica: quam ibidē habuisse regiam uolunt: denominatus. Eius in summitate & oppidum eiusdem nominis fuisse praegrande dicūt. praeterea asserūt hunc olim a continenti fuisse disiunctum: nō quidē freto sed paludibus: & oseū alias Otheū ante noiatū ab horrore trāseuntiū: credētiūque ibi hoīes i beluas trāsmutari Tādē ex albanis mōtibus limus effluēs cōpletis paludibus eum fecit terrae cōtinuum.
Circa mons est phocidis seu uertex alter Parnasi mōtis i quo oli celebre toto orbi oraculū fuit apollinis.
Citheron boetiae mōs ē poetarū carminibus celeberrimus nec longe athenis extollitur. Aliqui partem Parnasi putant a citherone quodam denominatū i hoc enim praecipue celebatur Bacchus. secundū autem alios Venus: eamque dicūt ab eo cithereã fuisse uocatam.
Cithorius mons est paphlagoniae abundans buxo in spacium. lxiii. M. pas. porrectus: loco ueneto clarus a quo uolunt paphlagonios in Italiam cum antenore trāsuectos uenetos apellatos.
Citria promontorium est cariae: esto sint qui dicant illum Deli montem.
Ciareus mons orietalis est in regione quae dicit apo uertene.
Clarius est mōs colophoniae in quo colitur apollo: & ab eo clarius nominatus.
Clibanus mons apud calabros est haud longe a lacinio promontorio.
Climax aethyopiae mons est secus rubrum mare: ubi honesti homines & rubri maris tenentes imperium foeminae prolixis barbis insignes uenationibus uagantes: tygresque habētes pro canibus & pardos etiā nutrientes.
Cordei moedorum sunt montes.
Cophantus bactrianorum mons est: nocte flammas emittens e uertice.
Colaicum indiae promontorium in taprobanem insulam sese ferentem.
Corambus promōtoriū paphlagonum in pōto haut onge ab amne parthenio.
Corax oetholiae mons est altissimus inter calipolim & naupactum.
Corax mons est nō longe Tiburim a corace fratre tiburti conditoris Tiburis dictus.
Coreb mons regionis Madian ē iuxta sinum arabiae imminens: qui quidem uenerandissimus est ob crebram iamdudum ueri dei apparitionem.
Coritus ciliciae mons est in signi specu memorabilis: qui in summo montis uertice corito oppido supereminente: amplo satis hiatu patet & in profundum demissus quanto magis demittitur: tanto amplior efficitur & undique pudētibus lucis adeo pulcher atque admirabilis se intuentibus aperitur ut mentes admiratiōe consternat: qui cum & assuefactos non satiet per descensum unicum & angustum atque asperum m. d. p. inter amoenas umbras & opaca siluarum riuis hincinde quoddam agresse sonantibus. Ast ubi infinem descēsū est: specus aparet alter. uerū cym balorum sonus terret adeūtes igressu primo & aliquādiu spectabilis incedenti fit obscurior: & ingentis amnis se extollentis fons aspicitur: qui ubi paruo cursu maximum demostrauit impetum: conditur contra uero spacium horribile & incognitum augustum tamē saerumque adeo: ut a diis habitari ueteres credidere incolae: Alius preterea specus ulterius est quem Tiphoneum uocant angusto ore & ut experti tradidere quidam pressus & assidua nocte suffusus eumque dicunt aliquando tiphonis fuisse cubile: & in se dimissa confestim examinat. Memorandus est & fabula & natura. Mons autem extrorsum Croci plurimum ferax est adeo ut sint qui credant ob hoc illi nomen corittus positum.
Coris tessaliae mons est: serpentes producēs: quibus Sypas nomē est: non proprium habentes colorem sed loci silenni in quo morantur sumētes: morsu quidem non aspero sitim ingerunt: & insanabilis est.
Coritus mons creditur aetruriae a corito uetustissimo rege Electrae uiro & Dardani patre una cū oppido in eodem existente denominatus.
Corsicus mons est ultra hiberiam & hircaniā: ex quo nascuntur ex uicinis fontibus cyrus & cambises ingentia flumina.
Coronae achaiae promontorium.
Creon mons est insulae lesbos.
Crimoca promōtoriū euxini maris arduo supcilio.
Crise promōtorium est oceani orientalis apud seres.
Crocodilus ciliciae mōs ē a parte amanni fluminis.
Crocus mons est in creta insula.
Crotonius mons achaiae: pisae ciuitati supereminet.

d Adai montes sunt indiae olim cliopedis reginae propinqui.
Dardanus mons est apuliae.

Delphicus mons inter hiſtriam & mentoriam eſſe fertur cuius in culmine exiſtentes aiunt ex lõginquo nauigia uenientia cernere.

Dicteus cretæ inſule mons eſt a Dictea nimpha quæ in eodem colebať dictus: qui quidem deo eſt in uerticibus albus: ut a nauigõtibus q̃ uertices potius exiſtimantur. in hoc aiunt Iouem quem deum ſtolidi arbitrabantur abſconditum a mare: & a curetis nutritum.

Dimaſcus mons eſt in miconia inſula.

Dindimus mons eſt phrygie in quo galli ſacerdotes cybeles & ſacra matris deum celebrare & ſe abſcindere conſueuerant.

Dinarete promontorium inſulæ cypri.

Diomedes promontorium in dalmatia.

Diptamon crete inſule mons eſt abundans diptamo herba: a quo & ipſa nomen ſortita eſt.

Dodona chaoniæ mons in quo & ſylua eiuſdẽ nominis & in ea olim fuere quercus: e quibus colũbe cõſueuerant reſponſa dare querentibus.

Doloroſus mons in anglia eſt.

Drepantium promontorium eſt ſicilie.

Dyrrachium epyrrhi mons eſt: ubi caſtrum eſt quod petra dicitur.

Duriſcos promontorium eſt atticæ regionis

e

Bbite mõtes ſunt apud bathimos ad oceanum meridionalem.

Ebron mons eſt paleſtinorum haud longe a Gaza ſyrie ciuitate: cuius in uertice olim ſanſon noctu Gaze ab hoſtibus incluſus portas uecteſq; detulit.

Edon mons thracie eſt.

Effram iudææ mons eſt: in quo olim ſicem fugitiuorum ciuitas fuit.

Egialeus atticæ regionis mons eſt

Elatus Cephalaniæ nobilis mons eſt

Eleome mons eſt macedonie.

Elicon boetie mons eſt: muſis dicatus celebriſq; poetarum carminibus: ex quo inter alia flumina parmeſus egreditur.

Emimodimus mons eſt hyberiæ ponticæ.

Emochi montes ſunt indie.

Emodus mons pars caucaſi creditur: quem cum ſuperioribus: quos emochos: uocant idem credo

Emus mons aliqui dicunt theſſaliæ ſit: & in eo locum deſcribunt: qui tempe dicitur. Alii uero thracie attribuũt. huius celſitudinis adeo grãdis fama fuit ut crederetur ex huius uertice adriaticum & Euxinum mare poſſe diſcerni quod expturus Philippus demetrii filius macedonie rex: illum aſcendit. nec abſque labore plurimo. Nam circa medium adeo romanorũ arborum innexione denſium inuenit ut preter impeditum iter nõnunquam celum uix cernere poſſet. & cum poſt diem tertiam ab incœpto a radicibus itinere deueniſſet in culmen: contecta nebulis omnia cõperit & uulgatæ opinionis omnia falſa: & ſic ſpe fruſtratus: duabus aris ioui ſolique in uertice conſecratis deſcendit. Hinc una cum Rodope & Orþelone ſacris liberi patris & mœnadum cetibꝯ Orpheo uate primum initiante celebris fuit: qui uaſto iugo procumbens in oppidum habuit in culmine ariſteum. Volũt alii quod ennius ea ĩ parte quam aratores celebrãt ſcythæ oſtendant tumulum Pollidori: ubi gramen alias geraman urbs. quam uocant barbari Catiton & ex ea ferunt pigmeos fugatos a gruibus.

Eos mons eſt ad arabicum mare.

Epopon dudum mons pitecuſarum inſulæ capano ĩ ſinu: ex quo cum repente flamma emicuiſſet: in proceſſu campeſtri ſolo æquatus eſt.

Eracleum promontorium eſt colchorum.

Ercinius germaniæ mons inſignis eſt.

Eridanus mons eſt dyrrhachii.

Erimantus mons finibus conſtitutus eſt archadiæ in quo hercules aprum cuncta uaſtantem uiuum cœpit: eumq; euriſteo detulit regi.

Erix ſiciliæ mons eſt: drepano propinquus: Cuius in ſummitate fuit olim ericine ueneris templum ab erice eiuſdem filio: & a quo denominatus eſt mõs. conſtitutum. In hoc autem ab ænea Anchiſes ſecũdum quoſdam tumulatus eſt.

Eriminius mons luſitaniæ in hiſpania.

Ermon mons amorreorum eſt ultra iordanem: quẽ phœnices uocant ſanor: & Amorrei Sanir: cuius in uertice inſigne fuiſſe templum ſummæ celebritatis: apud gentiles dicitur. Diſtat duobus mil. paſſuum a tabor & eius eſt adeo uertex frigidus: ut ex eo ad delitias nobilium æſtiuo tempore ferãtur niues tyrum

Eſperuceras promontorium extremum aphricæ eſt. aduerſus dorchadas inſulas olim gorgõum domos æthyopum heſperorum confine.

Eſperus mons æthyopum eſt ſub aphrico ſitus.

Eſtie promontorium boſphori eſt.

Etheodontia mons eſt græcie termopolis ſuperemimens.

Etna mons in medio ſiciliæ orbi toto celeberrimus fama: & cum ſublimis plurimum ſit: ſolituſq; e culmine celſo globos ignis emitere hodie deficiente iã ſubterraneo ſulphure ſolum fumos emittit. Cuius in ſummitate duos eſſe crateres quibus olim eructabat flamma dicunt in digenæ Circa quos aſſerũt eum eẽ cinereum & niueum utplurimum tectum cum circa radices amœniſſimus montium ſit: limpidiſſimis fontibus & fructis abondans Et quoniam per ſæpe terremotibus agitatur regio fabulam fixere ueteres: eum ſcilicet a ioue Tiphei capiti ſupimpoſitum: quaſi ſuſpiranſ Gigas flãmas emittat euomere omnem: & tremere. dum fruſtra excutitur. In hoc oppidum ingens ex ſui nominis olim fuit

Eucalegon mons eſt haud longe a ſegeo troianorum promontorium

Euganeus mons eſt Veneciæ quem ut quidam putant incolæ dicunt hodie paduanum patauio proximus.

Euproſepon ꝓmontorium ſyriæ eſt nõ lõge a ſydone

Eurotas mons eſt laconiæ regiõis.

f

Alarium. promontoriuum eſt Corciræ inſule ex quo in mare protenditur ſcopulus: quem a ſimilitudine ulyſſis nauem fuiſſe dixere uetuſti.

Falernus campaniæ mons ẽ optimi uini ferax

Faneus promontorium Chii inſule: & ſecondum alios ſiciliæ uitibus conſitus: & a faneo rege olim denominatus

Faradi mons est seu uertex ydæ montis troiani.
Fasga mons est supra Iordanem in terra Moab cōtra hierico, sub quo ienua ciuitas in campo Moab.
Ferraria promontorium hispaniæ: sub quo hyberus fluuius ingreditur mare.
Fesulæ mons. est biceps florentiæ inclyte tuscie ciuitati supereminēs oliuetis plenus ex quo si lapides q plumbei sunt excidantur: breui temporis spacio nouis incrementis restaurari compertissimum est. Fuit & i culmine huius eiusdem nominis uetustissima ciuitas ruinis semesis testantibus.
Ficonta. promontorium est aphricae importusum: haud lōge ab his oris quas dudum testantur aliqui tenuisse lotophagos.
Fiondis tessaliae mons mempheus uocitatus olim.
Fiscellus Italiae mons est non longe a tiberi fluuio.
Fogor moabitarum mons est. ad quē Balach rex deduxit Balaam ariolum: ut malediceret israelitis.
Foloe mons est thessaliæ. i eo quondam centauri nati sunt. Alii archadiæ montē dicūt nōnulli: thraciae.
Forgius aethyopiae mons excellentissimus.
Fraus œtoliae mons est. haud longe a promontorio antirno. ubi hostium corinthiaci sinus.

g

Abaa mons est iudææ in tribu Beniamī: haud longe ab Hierusalem.
Gabalo mons est in terra promissionis: in quo iussu Moysis altara constitutum est.
Gad mons est in deserto synay: quem penes castrametati sunt filii israel.
Gange mons est minoris asiæ: in quo ceridala & rhodiopolis sitæ sunt.
Gagus mons est minoris asiæ: haud longe a pathara credo idem cum superiori
Galaad mōs est ad tergum phœnicis & arabiae libano copulatus: & in eodē ciuitas eodem nomine dicta: quā cœpit galaad filius machir de manu Amorreorū: & tam monti q̄ ciuitati nomen sum imposuit & ab eo olim galadites regio nuncupata est.
Galeo mons aticae regionis.
Galliganus campaniae mons ē: & īminet agro falerno: & eidem cassilinus.
Gallidromon mons est: seu aliud ex cacuminibus īminentibus termobilis.
Galmada mons supra idumeam & samariam.
Gargara phrygiae mōs. seu summus idae mōtis uertex. Nam gargara dictus. qui caracaros quod caput capitis sonat. i altitudo altitudinis. ubi templū olim fuit Iouis.
Garganus apuliae mons est finistrorsum ab apœnio in adriaticū ueniens mare: cuius i radicibus Sipontum ciuitas olim a Diomide montis uictore condita. Secus hunc Metapontum dicūt: ubi palladis heliniitis templum fuisse aiunt. In quo diu seruata sunt Epii frumenta quibus durium equum apud iliōem fabricauerāt. & apud eundem afferūt locum fuisse Dauniæ nomiatum: i quo Palladis achaicæ templū ubi bipēnes æreæ: & arma Diomedis sociorum deposita diu ostensa sunt. Dicunt præterea ibidē fuisse canes græcis uenientibus læta garrulitate blandiētes. Sed quod longe maius & uerius atq̧ uenerabilius est: hoc in monte anno ab incarnato uerbo. cccc. lxxxi. Zenone principe imperante Romanis diuino munere Michaelis archangeli specus incolis ostensus est: i hodiernum usq̧ celebris: & summa a christicolis deuotione uisitatus.
Gari mons est syriæ: & secundum alios dictus garius in samaria: & i quo Tusci populi ab assyriis in samariam missi relicto Hierusalem diis suis altaria construxerunt.
Gaulaleus mauritaniæ mons est: & ab eo circum habitantes æthyopes gaulales dicti sunt.
Gaulānus cāpaniæ mons est puteolis baisq̧ uicinus.
Gaurus campaniæ mons est: propiquus massico mōti atq̧ surrento.
Gazarim mons seu garizeus in iudæa est: supereminens sicyoniorum ciuitati.
Gebal mons est iudeæ oppositus gazari: qui & hebal nuncupatus est.
Gebenna gallieæ mons est īter auernos & eluios medius: & in eo ciuitas posita. cui geuna nomen est.
Gelboe syriæ mōs est. sexto a scitopoli lapide. & ī hoc quidē Saul primus iudæorū Rex a Palestinis uictus occisis filiis ab amalechita iuuene pcuti precibus obtinuit: maledictione Dauid successoris eius nec ros nec pluuia postea cecidit.
Gerasenorum mons est trans Iordanem: in quo Alexander iudæorum rex mortuus est:
Gerestrum euboeæ pmōtoriū: aphricam spectans.
Gerionis montes in Italia prope lematem agrū sunt.
Gibel mōs est iudeæ: sub quo ior & dan fontes ex libano prodeuntes iordanē fluuium iuncti faciunt.
Cinidos minoris asiæ promontorium est: in quo dudum ætyopia libera.
Gion mons est iudææ: apud quem salamon fuit inunctus in regem iudaeorum & dyademate: isignitus:
Girim mons est aput garamantas: in quo nasci gemmas uetustas testa est:
Corditanum sardiniæ promontorium: in conspectu habens asulcensim & ænosim insulas.
Crin mons citerioris hispaniæ mari contiguus.
gratius mons phrygiæ est xantho flumini proximus.

Arus mons est ex armenia inter mœdos adiabenosq̧ ueniens supra param & cœnem:
Iambus mons est caucaso monti iunctus: diuidens indiam a scythia superiori & inferiori:

Ianiculus unus ex montibus urbis. ī hetruria quidem positus: & sublicio ponti iunctus: a iano ut creditur olim romanorum deo nuncupatus.
Ibla mons aticæ regionis seu siciliae est: thimo abundans & melle.
Icarus mons atticae regionis est:
Ida mons est phrygiae: haup longe ab ilione & hellespontiaco supereminens mari: memorabilis iudicio paridis: ex eo. quidem mirabile. quoddam rettulere ueteres: scilicet solem surgentem longe aliter q̄ in aliis terris conspici. Nam in tāto ab hoc ex summo mūtis apice cui gargara nomē a media fere nocte passim ignes micare uidentur plurimi: diu tandem nocte in diem eunte: qui sparsi fuerunt in unū conueniente: donec in unam emicent flāmam. quæ postquam diu grandi incendio similis clara uisa est se in rotundam formam cogi cernitur: & ingens

factus globus terris apparet annexus: deinde paulatim decrescere & lucidior effici: donec iã fugatis tenebris sese extollat ĩ altum sol factus. Et ex hoc prę terea monte scamander: qui & xãthus: & simois fluuii longe fama maioris q̃ undis copiosi: & alii scaturiunt plures.
Idalius mons in cypro ueneri sacer est.
Ideus mõs cretę ĩsignis plurimum apud ueteres: eo ꝙ in eodem Iouem absconditum amatre Rea & clã nutritum credant antiqui: eiusq; sepulchrum in eo apriscis diu uisitatum est.
Idrus calabrię mons est: unde oppido nomẽ idruntũ
Ieris promontorium est elidis: haud longe apisa.
Imabus orientale promontoriũ est ab emodis mõtibus ĩ mare oceanũ se tollẽs: Sonat q̃dẽ imabus iarica lingua niuens: extremus quidem Caucasus est.
Immettus mõs ĩter cęteros atticę regiõis obtiet: pulcritudinis principatum. Nam floribus nitet: thimo abundans & optimo melle & in eo ut dicunt nascit̃ herba Carisia: quam mulieres ut ardẽtius apetãtur auitis brachiis aligare consueuerunt.
Innarimes mons olim fuit insulę prochytę ut scribit̃ Sed ego credo eius q̃ hodie ĩscla uocat̃ aduersa Meseno & sub eo finxer̃ poetę eo ꝙ altissimus fuerit & ignes more atnę euaporauerit: Iouẽ caput suppo/suisse tiphei. Hic q̃dem mõs a perpetuo igne intror sum fere consumptus: a terręmotu excussus & ĩ mare deiectus est: fecitq; ex se lõge ab ĩscla ĩsulã aliam quã ĩdigenę prochytam uocauerunt: eo ꝙ ex pro/pinquo ceciderit mons: ex quo edita fit.
Iouis mons in hispania est occidenti oppositus cuius eminencia: quia inter exigua cautium spacia: cõsurgit Hannibalis scala appellata est.
Ippanis mons ĩscythię est.
Iperborei montes sunt scythę in asiatico oceani littore. sub ipso cardine sidereum hypborei dicti: eo ꝙ ultra eos flat boreas.
Ipoplatus mons est lycię seu cilicię: haud longe a tebis liciis. q̃bus olim dominabatur hietiõ pater Andromachę uxoris hectoris.
Impius mons secundum quosdam in bithynia est: & sub eo picopolis fuit ciuitas. alii illum dicunt ilioni propinquus: & post eum insidiis latuisse grecos: & hinc sumptum: ꝙ ex equo qui ippos gręce dicitur: pro dierint. Sane bithynia troadi contermina est: & is forte mons medius intereas.
Ipixorus mons est macedonię.
Iraneancos mons est germanię: ex quo dicunt danubium nasci.
Irmine promontorium achaię.
Irpimus mons est sabinorum: ĩ quo optimi nascuntur equi.
Isamus mõs est poeniã a midia separãs. ĩ quo nascuntur aĩalia menopẽ noĩata boui similia: q̃bus pręgrãdes comę a collo pẽdẽt & usq; ĩ oculos a ceruice.
Ischinię promontorium est thessalię: super demetriadem ciuitatem.
Ismarus thracię mons est pro parte asperimus: & in residuo uinetis oliuetisq; abũdãtissimus. ĩ hoc non/nunq̃ Orpheus cytara canere consueuit.
Isparus promontorium ĩ ora ęthyopici oceani est: se ꝓtendens in mare: quod azanium appallatur.
Itabirus mons est iudeę: apud quem Alexander Aristoboli regis filius & iudęorum Rex a gauinio Romanorum duce superatus est.
Isthomos mons in quo sita Corinthus est ciuitas Hic exachaia in relinquam gręciam tandem spatio separat ionium mare ab ęgeo.
Acinium promontorium est Italię: inter. adriaticum & ionium mare eurum tendens insigne quondam iunonis lacinię templo: haud longe a petlia ciuitate.
Lampeus archadię mons est.
Lamus mons est Carię nobilis ob Endimionis fabulam: quem aiunt aluna dilectum in eodem obdor/miuisse.
Laternus & hic carię mons est in quo quidã tradunt hospites a scorpionibus non lędi: cũ ab eis indigene occidantur.
Latinius mons est circa Romã: in quo tradunt fuisse lubercal ludicrum ab euandro archade institutũ: in quo nudi iuuenes per ludum atq; lasciuiã decurebãt
Lecton mons troadis est: seu idę pocius uertex.
Lentus archadię mons est.
Leptis mons est mitilenę.
Lepterea promõtorium ẽ ideorũ ad oceanũ meridianũ haud longe amaleo insula.
Letheum promontorium est corinthiorum.
Letomons est galię cisalpinę apud ligures.
Leucalonium promontorium est pamphilię.
Leucata mõs est altissimus in promontorio epyrrhi: quod leucopetra dicitur iuxta. ambrachiam ciuitatem quam postea Octauia. Cęsar superatis ibidem Antonio & cleopatra nicopolim appellauit & templum Actiaco Apollini constituit. Hunc alii promõtorium leucatẽ uocant: & nõnulli leucatem dicũt ẽẽ arabię. Alii uero laucatas promontoriũ propinquũ bythynię uolunt. possibile ut ubiq; sint: quum certissimum sit leucatam montem esse epirrhi.
Libanus mons phœnicum altissimus: athure dictus quod ibi colligitur. in sacris litteris mons celeberrimus Alii dicunt eum arabię montem. quum sit medius ĩter arabas & phœnices. ex hoc quidem albana & farfar & iordanis flumina & alia oriuntur: muro quondam ionctus fuit antilibano monti: de quo supra.
Licabesos mons est atticę regionis. oliuetis conspi/cuus.
Libetras mons est œtalię musis sacer: a quo & ipse libetrides apellantur.
Licęus mons est arcadię pineiis clarus: & tẽplo panis. in quo eum natum asserunt.
Licius mons est grecię: medius inter meropũ montem & macedoniã & thessaliã & epyrrhum.
Licoronis mons archadię est.
Lilibeus promontoriũ sicilię in occasum respiciens a ciuitate ibidem posita nominatum.
Libanus mons est syrię. ex quo orontes fluius orit̃.
Litricus mons seu montes diserti mauritanię.
Lura mons galię inter sequanos & aluceros.
Luretilis mons mons est sabinorum.
Lucrinus mons est in extremis Italię: cui & locris ciuitas imposita: peloro oppositus: & a quo lucrina palus.

Acroceni montes sunt ab Istro flumine nō longinqui.

m Magnaua mons ē i gallogræcia: apud quē a manlio uulsone pugnatū ē cū thelostobagiis & tectosagiis & obtenta uictoria.

Malleus seu malles mons est in idia apud orestas monedes & smaros cuius mōtis umbra æstate i austræ hyeme ad septentrionem uergit: nec amplius. xv. noctibus ex eo uidetur septentrio.

Malea seu maleum promōtorium laconiæ est: quod l. mil. paf. infra mare protēditur: adeo undas impellēs: ut nautas persequi uideatur. Ex quo narratur ꝙ quom conscendisset in eo maleus tyrrhenorum rex qui tubam æream primus iuenerat. & pyratica mare infestabat: i eo templū a pollini consecrauit: eūq; maleotrē nūcupauit: & mōti nomē æq̄ a se iposuit alii dicunt achaiæ esse montem: & ꝙ ibidē uenerec. apollo & ꝙ ex eo amphiarao uati auxilia missa sint.

Mallus mons ē cui proximi sunt mādæi & malli: quorum mons mallus qui tractus est gangis.

Mambre mons est iuxta ebron: ubi credimus ab opifice rerum deo parentem primum fuisse pisamatū.

Marathon mons atticæ regionis isignis Thesei uictoria ex tauro superato: & icari regis a rusticis occisi morte: & milciadis gloria.

Maros mons est epyrrhi.

Marpeso mons est paros insulæ marmorum candore conspicuus.

Masiticus mōs aricando flumini proximus est & andriæ ciuitati.

Massicus mons est campaniæ promontoriū olim mineruæ sacrū: Capreæ isulæ oppositū faciēs hinc surrentū in radicibus habēs: & ide amalphiā & salernū

Mastusia promontorium est in chersonenso oppositum sigeo troiano.

Matinus apuliæ mons est.

Maul mons ē britanniæ: cui i radicibus lacus ē aquis suis adeo animalia fessa restaurans: ut nullo uideantur attrita labore.

Maxillum mons est œtoliæ.

Maxtoria mōs est hispaniæ iuxta oppidum auronæ.

Medullus hispaniae mons est.

Melam seu melampus mons est i tertio europae sinu

Mempheus mons circa thessaliam.

Menalus archadiae mōs ē excelsus: sic dictus ab ouibus: quarum plenus ē. Nā mela graece latine ouis.

Menetus mons est in alpibus.

Mercurii promontorium africae est: in siciliam uasto tractu se ferens.

Meritus est mons in tertio europae sinu.

Meropus mons est graecie: propinquus thessaliae. i signis Quintii Fuluii uictoria. & Philippi regis macedonum fuga: grandis quippe mōs & anfractibus uariis praeruptus est.

Meros mons est indiae: Ioui sacer. cuius in specu icolae liberum patrem fuisse nutritum arbitrantur. Et ex hoc forsan habuit fabula argumentum. ꝙ ex utero tractus fulmiatae matris patris fœmori sit appositus. Hic autem mons haedera plurima & uitibus atq; frutetis conspicuus est: & irriguus fontium: cius usque sub radicibus Nisa ciuitas est.

Messia mōs ē in asia minori mari supeminens: clarus naualí uictoria atheniēsiū i psas duce Themistocle.

Metagoniū ꝓmōtoriū est africā diuidens a numidia.

Micalesos ꝓmōtoriū ciuitatis Onchestae i grecia ē

Militon mons est phitorum.

Minanta mons est grandis contra Chion.

Minas minoris asiae mons est: haud longe a colophone ciuitate. Hic quidem a mari in campos excurrit. cl. mil. passuum: & eius caput sipilus. Nubes aūt uerticibus suis appositae: ut aiunt incolae futurarū tēpestatum qualitates ostendunt.

Mindalēsis mons ē: insulae Sami: memoratu dignus ob crucem morteque Policratis samii tyranni olim fœlicissimi.

Mineruae promontorium campaniae est: ex massico monte procurrens in capream insulam.

Mionensum ꝓmontoriū ē inter Teiū & Samū: cuius colis in modum metae auctus est: a contineti uero aditum habet semita manufacta.

Misenus mons est campanus cumis proximus. a miseno aeneae socio ibidē ab eodē sepulto denoiatus.

Modim mons est: nō amplius. vi. mil. passu. distans a Hierusalem: ea uia, quae tendit Ramata. Ex hoc mathathias fuit Machabeorum pater.

Molus mons est meoniae: qui prius) Tmolus dicebat ex quo Pactolus effluit fluuius aureas trahens harenas: Cuius in radicibus cadieni: loreni philadelphinique appositi.

Monachus archadiae mons est.

Monychus promontorium est in sinu ligustini maris haud longe a nicea distans: lenuenfium pyratarum potissimum & insigne receptaculum.

Monoetes mons est ilyriae.

Morin seu morian mons ē iudeae: cuius in culmine iussu dei Abraam filium suum Isach eidem deo uoluit immolare: ubi Dauid postea templum construxit insigne.

Mormalus mons est inter bactrianos & hircanos: in quo amomum nascitur.

Mossilicos ꝓmontorium est aethiopiae: in quo cinamomum deuehitur: ad hoc usq; Sestoriū dicūt duxisse exercitū: cū sint q dicant nil ulterius esse preter oppidum unum aethiopum in littore bragaza.

Mulolaca africae promontorium ē: propinquum flumini asusabae.

n Abauth mons est: qui haebraice dicitur. Nabo: supra iordanem contra hierico: in quo quidam aiunt mortuum Moysen hebraeorum ducem. Hic tamen alibi abarim nominatur.

Naustathmos promontorium littoris cyrenaici.

Nazare montes sunt meridionales numidiae.

Nebrodes Siciliae mons est: cui damarum copia nomen dedit.

Nemeus cleonensium mons est.

Neptalim mons est galileae. super quo olim fuit sacerdotalis ciuitas.

Neptunus mons est Siciliae: cui specula superest i tuscum & adriaticum mare prospectans.

Neris mons est apud argos.

Niger mons est garamantum.

Nimaui mons est orientalis: ubi deficit caucasus.

Nympheum promontorium est dalmatiae: quod ae

colunt amarites & bullones.
Nion mons est apud rithreum portum.
Niphates armeniæ mons est.
Niritus mons est ithacæ:a quo Clysses naritus denominatus est.
Nisa mons est indiæ:in quo liberum patrem aiunt fuisse nutritum.Hunc eundem supra mœros diximus uocitatum.
Nisa mons est phocidis:seu uertex alter parnasi montis:in quo dudum colebatur Bacchus.
Nisus mõs megarensiũ a niso q purpureũ habuit crinẽ & megarensiũ rege ibidẽ sepulto dictus.
Nulo seu nilo mons est:in quo ferunt homines habi re auersis plantis:octonos digitos in singulis pedibus habentes.
Numordis mons est mitylenẽsium.
Numasticus mitylenensium mons est.

O

Axes mons est Scythiæ.
Ocila mons est armeniæ:cuius in summitate deficiẽte diluuio arcã Noe fuisse delatam ferunt:& diu ibidem lignorum reliquias perdurasse:in multis quidem mõtibus hactenus dictum est hanc consedisse.Quod sane intelligendum est aut eum montem plura habuisse nomina: aut plura cacumina diuersimode nominata. quorũ aliud memini pro alio ponere seu pars pro toto:ut scribentium moris est.
Odori montes in regione tassiæ sunt.
Oeniphilæ dyrrachii mons est.
Oeta mons iter thessaliam & thraciam:insignis morte Herculis.In eo quippe rogus eius cõditus:& ipse consumptus est.
Offensionis mons Hierusalem:fere continuus est in accubitu montis olíueti.sic dictus eo ꝙ in eo Salomon adorauerit idolum Moloch.
Ogiginus mons apud thebas est:ab Ogigio rege sic dictus.
Oleneus mons arcadiæ:qui & meneus dictus est.
Olympus mons ẽ altissimus macedoniæ:Hunc olim crediderunt aliqui unũ & idẽ fuisse cum ossa monte thessaliæ:& tandem eum terremotu disiunctos pe-perisse Peneum fluuium,& paludibus quibus laborabat thessalia exitum præstitisse.Is quidẽ adeo uerticem in cælum extollit:ut nubes argumẽto cognoscatur excedere.Nam cinere sacrorum characteribus litterarum signato consueuerant sacrificãtes discedere & in sequenti redeuntes anno uti liquerant signatũ inueniebant.Ex quo apparet nec ibi uentos efflare nec aues uolare:nec pluuias cadere aut aliã nullam alterationem causari:quinimmo quia subtilissimus fit aer:sunt qui dicant solitos cum spongiis aqua plenis & olphatui oppositis ascendere:ut aerẽ attraherẽt crassiorẽ. Videtur quidem olympus qui ololampus:idest cælum:quod & olympus etiam nominatur.In hoc insuper dictum Iouẽ aduersum titanas pugnaturũ aquilæ primo augurium habuisse.
Olympus alter a superiori mons ẽ in gallogræcia clarus uictoria Mãlii uolsonis ex stolostobigiis habita.
Olympus mons est a superioribus alius:i minori asia Smyrnæ propinquus:qui & misius dictus est:cuius in radicibus Hannibalem dicunt brusam condidisse. ciuitatem:dum apud regem bithyniæ moreretur
Olympus mõs est æque alius a superioribus. nam in æthiopia secus mare rubrum est:quem aiunt oriente sole usque in horam diei quintam flãmas emittere.Est enim haud longe ab cliopoli ciuitate.
Olisipo mons est hispaniæ:cui & oppidum eiusdẽ nominis est appositum hoc memoratu dignum . Nam equas in eo ex fauonio uento concipere & uelocissimos equos parere testantur incolæ.
Oliuarum mõs est in iudæa hierusalem iunctus:inter cæteros orbis ueneratione dignior.Nam in eo Christus ueri dei filius discipulos docuit:orauit:& ad patrem rediens ultima in terris reliquit uestigia. Quo in loco non absꝙ diuinitatis miraculo quũ ob reuerentiam & memoriã suæ ascẽsionis ecclesia rotõdo scæmate conderetur:nulla arte nullo frabrorum ingenio obtineri potuit:ut summum culmen ecclesiæ tegeretur:ut appareret a terra in cælum usque deũ uoluisse nulla interposita re:sui glorificati corporis integrum conseruari meatum.
Onolon mons est thessaliæ.
Opon promõtoriũ cretæ insulæ se i occidẽtẽ uergẽs.
Opitus macedoniæ mons est.
Oppius mons latii fuit facultali lacui propinquus.
Or mons est arabiæ ex quo diuina gratia Moyses uirga aquam excussit:clarus quidem morte & sepultura.Aaron fratris Moysi.
Orbelon mõs ẽ traciæ mediterrãeus sacris liberi pris & cœtu menadũ orpheo primũ initiante celebris.
Orcobares mons indiæ est inter duas sarcaraucas & parthionas:seu secundum alios inter dalias & caraucas:& parthiõas positus.Ex hoc autem gãges & lasser flumina oriuntur.
Oreb mons Madian:& ut quidam dicunt pars ẽ mõtis Syna & in eodem rupes ostenditur:quæ petra dicitur:ex qua uirgæ ictu diuino tamen munere Moyses aquas eduxit populo sitienti.
Oromenus mons apud indos natiui salis ẽ in quo lapidicinarum ritu sal effoditur inde renascens maius regum uectigal q̃ ex auro uel margaritis.
Ossa mons est cũ portu i sinu pſico:ut arbitrãtur aliq.
Ossa thessaliæ mons est olim ut quidam existimant idem cum olympo:sed terremotu disiuncti uiam fecere Peneo flumini & paludibus quibus thessalia in ficiebatur. Apud hunc aiunt quondam centauros morari solitos.
Otris thessaliæ mons est oppositus ossæ:in quo lapitarum fuit origo.

P

Achiri montes sunt in maiori asia : e quibus funditus absartus fluuius.
Pachinum promontorium est siciliæ : peponnensum spectans dictum ab aeris crassitudine.Nam pachis crassus est.
Paledur mons est angliæ super quo rudumbria oppidum sesconiæ conditum est.
Palatinus urbis Romæ mons de cuius nominis causa multiples iter ueteres dissensio est:nam sunt qui dicant:pulsis inde aboriginibus ab euandro archade:& ab eodem ibidem oppido condito a pallante archadiæ urbe pallentium dictum & deinde pallarinum.Quidam uero dicunt a pallante auo Euandri & alii a pallante filio dictum.Praeterea asserũt & alii a pallantia Euandri filia ibidem ab hercule uitiata

& postmodum dum moreretur in monte sepulta: & alii a pallantia Latini regis coniuge. Nõnulli a pallãta Hyperborei filia ab Hercule ibidem opressa. Pauci uero asserunt a quibusdam qui pallatini dicti ex agro reatino ibi ante Euandrum euenere: & aliqui a balatu ouium pascentium balanteũ: & exinde per andisticon paleteum. quibus diuersitatibus claritatẽ montis additam certissimum est.

Palinurum calabriæ promontorium haud longe ab Helya: quæ postea uelia dicta est: in quo palinuri gubernatoris nauis æneæ tumulus est: & ab eo locus nomen sortitus est.

Pertan mons inter bactrianos & hircanos proximus mormalo monti: ubi amomum nascitur.

Pallene mons est cui tanta soli planities in culmine ẽ ut quinque urbium sedes sit atque ager. Nam cum totus in altum satis anguste conscendat: ubi incipit ibi possidea ẽ: ubi amplius patet ibi mendetiõe. quarum altera ab eretris altera ab achiuis ilione capto condita est De nominibus autem aliarum inuenisse nil memini.

Pancoatra seu parcoatra mons est armeniæ medius inter taurum: & caucasum: ex quo tygris & euphrates in austrum uariis funduntur ex fontibus.

Pãctolium mõs est œtholiæ: ea de causa sic dictus q̃a ibidem omnis œtholia conueniebat ad peragenda communia: & inde pan quod est totum & œtolia.

Pandio mons a pandonio filio Erictonii & athenarũ rege dictus.

Pangeus thraciæ mons est thessaliæ iunctus: quo secundum quosdam Iulius Caesar a Pompeianis fere ad deditionem coactus est: huius in radices mœstus defluit amnis.

Parnasus q̃q̃ alii discrepent: phocidis mons biceps ẽ cuius uertices alter apollini: alter Bacho sacer ẽ: huius in radicibus Derphis liberum fuit oppidum: & per illud Cephesus effluit amnis: In hoc enim castaliuseſt fons musis sacer: & ut uolunt aliqui in huius uerticibus tempora diluuii Deucaliõis: ipse Deucalion una cum Pyrrha coniuge seruatus est cum aliis pluribus.

Pantridi montes cappadociæ seu armeniæ sunt.

Parapanisius indiæ mons est aduersus bactras alii dicunt sub ipso parnaso bactra conditam.

Parnes græciæ mons est ultibus abundans.

Pariedræ montes sunt circa armeniæ principium.

Parthenius mons archadiæ a uirginibus denominatus: ꝙ i eo eodem uenari consueuerunt.

Parthenium taurorum apud scytas promõtorium ẽ.

Pedarium cariæ seu ioniæ promontorium est.

Pelion thessaliæ mons orientalis tam habitatiõe Chironis centauri q̃ Pellei & Thetidis memorandus est hic altissimus perhibetur. Nam ut quidam asserunt mil. ccl. passuũ ratiõe perpẽdiculi excelsus est: i eius summitate pineta sunt: q̃rcus uero cætera occupat.

Pelorum Siciliæ promontorium respiciens aquilonẽ a peloro gubernatore nauis Hannibalis ibidem sepulto denominatum est: hoc ut uolũt plurimi: iam apœnino iunctum fuit & terræmotu postea separatum & exiguo freto q̃q̃ exæstuoso interposito actũ: ut Sicilia insula sit: quæ olim erat iũcta italiæ.

Pœninus mons est unus ex his: quibus multis alpes eminent: a sacrato in eo pœnitus denominatus.

Peon mons est ultra aethyopas: perpetuis flagrans ignibus.

Perimulae indiae promontorium: & in eo celebre indorum emporium est.

Perparus mons argolici sinus est.

Petra appuana mons est olim gallorum frimenatum ab initio apœnini in agrum lucensium protensum huic ligustinum, tuscumque mare & ueterem lunam ciuitatem. inde pistoriensium & florentinorum campos aspiciens: & procurrentia in euroaustrum apœnini iuga: rigẽs fere niue perpetua: & a quo quondã apuani denominati sunt galli.

Petre Dyrrachii mõs est: apud quem castra Pompeii magni fuere ciuili aestuante bello.

Petrinus cãpaniae mõs est apud Suessam ciuitatem.

Pieria macedoniae mons est cui maximum auri pondus ab antiquis imperatoribus fuisse suppositum fama fuit ex quo quattuor locis ab imo apertus est & ex immo ferunt per planum aurum concrescere.

Pilarres Dyrrhachii mons est.

Pillineus mons pitusiae insulae est.

Pindus mons est thessaliae Apollini musisꝙ sacer: & acarnaniã ab oetolia diuidens acheloũ flum ẽ emittit celebris quidem laphitarum origine est: & in eo perebi habitant populi.

Pion mons est in nymphea insula.

Pinonius mons est minoris asiae supereminens ptelae & caystro flumini.

Pireneus mons est ingẽs diuidẽs Hispaniam a gallis sic dictus eo ꝙ fulminibus feriatur saepe. Nam pyr graece latine dicitur ignis i eo quippe nascũtur boues agrestes maiores aĩalibus caeteris exceptis elephantibus & uti graece uocantur.

Pireum promontorium Atheniensium in aeginam progrediens apud quod Atheniensium portus seu naualia fuere dudum.

Placanodes Achaiae promontorium haud lõge a pisa & alpheo flumine.

Possideum promontorium Ioniae est haud longe ab oraculo Apollinis bramatiae dictum postea didymi & urbe mileto.

Prindasus mons Asiae ex quo ticius fluuius qui per gamus abluit funditur.

Purgara mons est & in eo oppidum eius nominis ꝓpe Troiam.

Vedoni montes sunt thraciae.

Quilleus mons est archadiae.

q Quirinus uel quirinnalis mons est Rome dictus a phano quirini quod in eodem fuit seu a quiribus qui cum Tacio sabinorum rege ibidem castra habuerũt seu a Romulo qui quirinus uocatus est ab asta quam gerebat quae sabinorum lingua dicitur quiris.

Quossei montes ultra armeniam & babyloniam sunt

Amnusium scordensium mons est.

Regis mons inter Italiam & pannoniã est

r sic dictus eo ꝙ in Italiã ueniens alboinus rex longobardorum a Narsete uocatus illum conscendit & Italiam prospectauit montique nomen dedit. In hoc bisontes feras dicunt nasci ingentis magnitudinis beluas.

Tenarus laconiae promõtorium est circa finem Malei montis: in quo quia hiatus est: & ex eo agente spiritu quidã audiũtur rumores: & murmura progredi: inferorum ueteres dixere descensum.

Tenintrus macedoniae mons ẽ: ꝓximus apolloniae.

Tenotherna mons est æthyopnm: iũctus oceano occidentali flammis flagran assiduis.

Termophile mons est longissimus a leucade in occidente incipiens & in ægeum mare haud longe a demetriade ciuitate finiens omnẽque græciã per medium diuidens: marathonum: epyrum: perebiam: magnesiam: atque thessaliã: & optiotas cũ sinu maliaco derelinquẽs. In austrum autem oetolie partẽ maiorem: arcaniam: locridẽ atque phocidẽ: & boetiam cum ĩsula eoboea & attica regione in modum promonrorii sese in eum extollẽte & una cum istis a tergo peloponensium. Insignis quippe multorum egregiorum facinorum tam græcorum q̃ exterorũ ducum: sed potissime inclyta atq; memorabili morte Leonidæ cõmilitonumq; suorum: & tam grandi q̃ turpi strage persatum.

Tetercus Italiæ mons fiscello proximus.

Tetricus mons sabinorum est asperrimus.

Temeson mons Thebis propinquus ex quo aiunt se præcipitẽ dedisse una cũ Melicerta filio Inonẽ Cadmi filiam & Athamãtis coniugẽ. Volunt apud hũc Herculem alterũ ex leonibus occidisse.

Ticiunta mons est græciæ: seu unus ex cacuminibus termophilarum dicitur.

Tiphata campaniæ mons est: Capuæ supereminens ciuitati.

Tiphernus mons est in samnio.

Tilarus mons est apud molosos. & ibi dodonei Iouis tẽplum circa huius montis radices centũ uel ultra fontes exundare creduntur.

Timmã ꝓmontoriũ ẽ thraciæ: & ĩ eo urbes helmideson & phylias & phynopolis: hellespõto ꝓpinquum

Tinolus quẽ alii tmolus ex l. & n. tantũ facientes m. scribunt: & ut credo bene: nam sic greci sæpe faciũt mons est Ciliciæ uel mœoniæ & nonnulli liciæ dicunt croco & uitibus abundans & melle: habens ex parte una sardos ex altera ipelos: & ex eo pactolus aurifer fluuius oritur. Hic molus in superioribus nũcupatur.

Tiscus mons græciæ excelsus. Demetriadi ciuitati ꝓpinquus.

Tomarus ambrachiæ mons est.

Trapeze: quod troezam aliqui uocant: promõtoriũ europæ est: a quo primo se concitat hellespontus.

Trebanorum mons est: ex quo anio fluuius ortus in tyberim effluit:

Trisone promontorium: in quo bizãtium ante ligos dictum. Constantinopolis ultimo.

u Aticanus mons est: in quo Ioue nutritum dicunt aliqui.

Vecilius mons italiæ prope algidum.

Veneris promontoriũ ciliciæ: cum eiusdẽ nominis oppido. Cypro propinquum.

Vesceus seu uesulus mõs est liguriæ iuxta alpes: inter cæteros alpium clarissimus: cuius ex imis radicibus padus erumpit fluuius.

Vesceuu campaniæ mons est: nulli montium coniunctus: undique uinetis atq; fructetis abundans. Hinc ab euro austro pompeios in radicibus habuit: atq; sarnum ab euro fere: sed remotius beneuentum & a uulturno capuam: & a circio Neapolim calchidẽsium parthenopem dictam in tumulo sirenæ sedentem. Ex hoc enim maximo cum incolarum pauore Nerone Cæsare imperante repente tam grandis erupit circa uerticẽ fumus: ut omnis breui tractu temporis ab eo tegeretur regio nec euanuit ilico: quinimo ꝑ dies plures adeo condensus permansit ut sub latis omnino solaribus radiis noctem faceret pluriũ dierum continuam. Tandem cum adiacẽtia omnia & ipsum mare quod in conpectu sub radicibus est ab occiduo complesset cineribus cessans flammam ingẽtem e culmine montis euaporantẽ uidisse permisit: quæ multis sæculis postea exustos euomẽs lapides perdurauit. Hodie nec fumus nec ignis emititur. Stat tamẽ ĩ mõtis uertice hiatus ĩgens præteriti testis incendii. Huius autem in radicibus pugna fuit cõmemorabilis inter Romanos atque latinos: in qua. P. decius unus consul se pro uictoria obtinẽda deuouit diis manibus. & inde decubuit. Incolæ hodierni montẽ hunc uulgo summam uocitant.

Viminalis mõs ẽ Romæ a Ioue uiminio nũcupatus

Virinius mons est hispaniæ.

Vosegus mons est in finibus ligonum. & ex eo mosa progreditur. fluuius.

Vranius mons est hunc in eppicantia chalchedonensium aiunt esse siluis omnimodis abundantem atq; uersicoloribus floribus uariatum. & ex eis uiatoribus ĩcolisq; plurimum odoris fundentem & quod longe maius est. in eo olei fontem afferunt habentis odorem corticis cedri cui uolentem propinquari nudum esse necesse est. & sic etiam si hauriatur ex illo oleum augeri. Præterea penes hũc fontem lapidem ingentis magnitudinis ortum dicunt. & eum æstate flammã emittere. Hyeme aũt eis ex partibus unde exalauerat ignis aquæ scaturigines apparere. adeo frigidæ ut glaciei simillima uideatur. nec hoc clam contingere. aut per tempusculum perdurare: quinimmo quandiu durat æstas & ignis & econuerso tota hyeme prosilit aqua.

Vultur mons est apuliæ.

z Apaortenus mons partorũ est in quo sita ciuitas Daran ab arsace primo patthorũ rege condita. Mons quidem amoenus plurimum & natura loci adeo munitus ut inexpugnabilis uideatur.

Zephirum promontorium italiæ protendens in ionium mare inquo petilia ciuitas.

Ziph mons est squalidus uel caligãs seu nebulosus puto in syria est.

De Montibus. finis.

De Syluis tractatus.

s YLVA nemus: & lucus idem. Verũ sylua primum ubicunque longe late que apud latinos arborum & potissime siluestrium & plurimũ infructuosorum multitudo frequens excreuit:

quondam ciuitatis arcē construi fecit Dauid: a quo sacro carmine plurimū celebratus est.

Sipilus mons est maximus inter lydiam & phrygiam tantalus olim dictus. In hoc quidem dixere prisci locum esse: qui dicitur Acheloon: in quo nympharū cubilia. Clarus uero est tumulis filiorum Niobis: & mutatione ipsius ī saxum: in eo lapidem cylindro similem nasci dicunt: non permittentem filios inobedientes esse parentibus.

Sipilus mons fuit in magnesia. & ī eodē loco cyprus ciuitas fuit q̄ una cū mōte ab hiatu terræ absorpta ē

Sira mons in tribu Dan est in quo Thannasara ciuitas iesu filii Naue: in qua diu etiam post eiusdem iesu sepulchrum uisum est.

Sithonmons traciæ est perpetuis dānatus niuibus.

Sithoris mons est a chio insula distās. lxiii. mil. passu.

Silanius mons est hyberniæ insulæ altissimus: dictus a silanio Rege in uertice eius sepulto.

Smaragdon mons est æthiopiæ: mari supereminens rubro: qui surgente sole flammas emittit usque ad horam quintam.

Sophim mons est effraim.

Siophora mons est indiæ orientalis iuxta quem habitauerunt filii iecten filii heber: ad quem Salomon classem quandoq; transmisit nō minus triennio itineri immorantem.

Solis promontorium in mauritania est.

Solimi possidiæ montes sunt.

Soloxius mōs terraconēsis hispaniæ ē & ex oretanis iugis carpetanisq; & a betica atq; lusitāia distīguit.

Solurius mons est hispaniæ a singularitate dictus: cū solus altior omnium uideatur: uel qd solis radius ī eo appareat antequam alibi oriatur.

Somorus mons est syriæ.

Soractis mons est hirpinorum: secundum alios faliscorum: olim diti patri sacer: sed secūdū alios Apolini: in quo spelunca comperta latebram sibi elegit Siluester pontifex summus Constantino Cæsare augusto imperante Romanis.

Sparnes mons est atticæ regionis.

Sperchium promontorium thraciæ est nobile Orphei uatis origine.

Stessiarus mons est molossorum.

Stimphalon mons est archadiæ ī quo hercules stimphalidas occidit aues.

Stopedon promontorium est ciciliæ: haud lōge a flumine callidado in conspectu insulæ cypri.

Strimon mons est thraciæ ex quo hebrus & nestō flumina emittuntur.

Subar mōs est ī gallilea: īsignis heliæ prophete raptu & helysei memoria ob fontē ab eo ibidē benedictū.

Sueuus mons est ab ortu solis germaniæ initium faciens & cum per maximus sit. ad cymbrorum usq; promontorium tenditur. Ab hoc autem sueui nuncupati sunt.

Suismocum mons est galliæ cisalpinæ apud ligures.

Sunium promontorium est atticæ regionis: finiens ad littus erados quod spectat ad orientē. apud hoc aiunt ab Apolline sagittis occisum phitonem: onitoridem gubernatorem nauis Menelai & a menelao ibidem sepultum.

Surentum promontorium maritaneæ: in occasum excurrens montesque bracæ includens.

Abim mons est inter antropophagos scythas eminens: oceano septentrionali iunctus inter quem & taurū feres habitant.

Tabor mons est in medio galileæ: mira rotunditate spectabilis atque sublimis quē penes Nazareth ciuitas: ex qua denominatus saluator humani generis christus: uenerabilis qdem mons iste est cum solus in terris in suam transfiguratum diuinitatem christum uiderit nondum passum.

Taburius syriæ mons est isacar terminans sortem.

Tabumus mons est in samnio oliuetis conspicuus.

Tager mons est in hispania olisipo propiquus ī quo equae sunt statuto anni tempore ex uento cōcipientes fauonio.

Taygeta mons laconum inter lacedemoniā & mare positus libero patri & Apollini sacer olim.

Taman mōs est asiae maioris inter quem & taurum montē habitauerunt filii Iapheth.

Tamus promontorium est quod taurus attollit. collis credo idem cum superiori.

Tarpius epyrrhī mons iuxta leucadam.

Tarpeius mōs est Romae qui olim Saturnus postea capitolinus dictus est.

Taunus mons est germaniae altissimus.

Tauromitanus Siciliae mons est asper eo q; acutissimos habeat lapides.

Taurus mons est a multis idem cū caucaso creditur. Nam asiam omnē ab eois incipiens & in cilicium mare desinens in duas fere aequales diuidit partes Sane quantuncunq; de caucaso multa dicta sint: & si reiterari fere uideantur: de hoc ueterum opiones scripsisse non pigebit. Is igitur a primis orientis littoribus surgens Celidonio disterminatur promontorio. Et ubi primo ab īdico sese extollit oceano in occiduum tendens per uarios circumagitur flexus. Hinc phoenicum inde ponticum. Illinc caspium hircanumq; aduersus Meotidas paludes agitur. Ergo sic inter hec claustra coactus postq̄ superans flexuosus euadit ad cognita ripheorum montium iuga infinitis fere nominibus & extraneis clarus īcedit. Nā primo Egidus: mox Paropanisus circeus compages: pariadis. coatras. oreges. orantes. impetus. taurusque dictus ē. Et ubi semetipsum exuperat caucasus. Vbi ingentia emittit brachia. sarpedon toraces garas. iterūque taurus noīatur. Vbi uero declinat. seque populis facilem exhibet. portarum sibi inuc uendicat nomina: que alibi armenicae: alibi caspiae alibi ciliciae nominantur: & quia nunc contractus & effugiens aliquando maria plurimis immisceatur gentibus adextris hircanus & caspius: a leua uero pariedrus: mortius. aromanicus. torosicus. scythicus appellatus est. ab uniuersa uero graecia Ceraunius. & tandem dum in nostra exit maria. taurus dictus est. Ex quo & si longe plura scribi possint. haec superioribus ubi de caucaso iuncta dicta sufficiant. Solers autem lector quod uerius arbitrabitur. id sequatur.

Temistea promontorium est in conspectu īsularum aprodisiarum positum. initio persidis propinquum.

Remna mons est: qui in regnorum libris domus dicitur idoli damasceni.

Retheum promontorium troianum est aiacis thelamonii sepulchro conspicuum.

Reticus mons est in germania altissimus.

Rinphei mõtes sunt scythiæ i capite germaniæ a ppetuo flatu uentorum nuncupati a quibus thanais fluuius egredit. ultra hos iacet ora quæ spectat ad oceanum aquilonarem. pars mondi a natura rerum dãnata: & densa demersa caligine.

Rion promontorium circa hostiũ corinthiaci sinus dirimens oetolos a peloponneso.

Roas mons seu petra iudeæ est.

Riphei montes archadiæ qui absq; aspiratiõe scribũtur: ubi cum aspiratione scythiæ.

Rhodope mons thraciæ mediterraneus est: a migdonibus habitatus: sacri liberi patris & coetu mœnandum Orpheo initiante celebris.

Rhosii montes in syria sunt: uersus taurum montem positi.

Rusteus promontorium oceani septentrionalis est.

Sebasten mons supra idumeam & samariam.

Sacer mons trans anienem fluuium non amplius quattuor millium passum ab urbe distans est: in quo sæpius plebs romana a nobilitate dissentiens consedit nec ante recuperatam libertatem urbem reintrauit.

Sacer mons alter a superiori in hispania est i finibus gallitiæ: quẽ ferro uiolari nefas habebatur. Sane cũ terra fulgure conscissa erat quod ibi res assidua ẽ aurum detectum tanquam dei munus colligi permittebatur.

Sacer mõs a superioribus alius circa sinum persicum est: opacus siluarum & arborum odorem miræ suauitatis reddentiũ in crina insula aduersa æthiopiæ.

Sacrum promontorium e media fronte hispaniæ in oceanum protenditur.

Salanga mons est hyberniæ altissimus: mari iminens quod britanniam & hyberniam iterfluit: uocitatus a Salanga Barcolani primi habitatoris hyberniæ filio. Esto postea ob monasterium in radicibus a beato Dominico cõstructũ hodie mons dñi appelletur.

Salen seu salentinum promontorium est italiæ aduersus Ionium mare procurrens: sinum faciens tarentinum. In hoc Idomeneus cretensium rex post troianum excidium a suis pulsus ueniẽs habitauit: & ibidem ciuitatem construxit.

Samara promontorium in oceano orientali ubi deficit caucasus est: ad aquilonem habens hostia fluminis ortogoræ: ex quo oceanus sericus appellatur.

Samonium promontorium est cretæ insulæ: tendens aduersus rhodum.

Samus thraciæ mons est: ex cuius uertice omnis ida uidebatur. & troia.

Sanir amorreorum mons est: uocatus a phoenicibus sanior: a latinis Ermon cuius in uertice fuit insigne templum quod a gentilibus cultui habebatur.

Serdemisos mons est pamphyliæ finis & lyciæ principium ubi phaselis ciuitas a Mopso condita.

Sarnus mons est medius inter pompeianum agrum & salernitanũ: ex quo magnus cum murmure Sarnus erumpit fluuius: apud sarnum oppidũ in montis radicibus constitutum.

Sarpedonum promontoriũ finis fuit regni sarpedonis regis lyciæ: quã a Pãphilia distinguit in littore.

Saturnus mons urnis Romæ est: qui & Capitolinus & tarpeius dictus est.

Scalcide montes sunt prope libanum.

Scarabrum promontorium paphlagoniæ: tauri iuga prospectans.

Scillaceum promontorium italiæ: haud longe a scilla freti siculi.

Scipiades promontorium est epyri

Scir mõs est Idumeæ sub damasco: in quo esau habitauit a quo cũ esset hirsutus & hyspidus dictus est.

Semeir seu semer mons est in iudea & super eum sepulchrũ Ioseph: & ciuitas samaria olim regia Israelitarum: quæ postea ab Herode antipatris Sebasten nuncupata est.

Semeron mõs iudeæ est: quem legimus ab Amri rege Israel emptum a quodam semera: & in eius uertice ciuitatẽ ædificatam: & a uenderis nomine Semeron appellatã: hũc ego idẽ puto cũ pximo supiori.

Seneus promontorium est hispaniæ: propinquum promontorio sacro.

Septem fratres: septem sunt mauritaniæ montes interno mari ex ordĩe suppositi: & a numero septem: & a similitudine fratres appellantur. Hi quidem olĩ frequentes elephantibus fuere. hodie præter idiam nemo habet.

Seriphion promontorium est thraciæ: ebro flumini propinquum.

Serius mons thraciæ.

Siagrium arabiæ promontorium est.

Sigeum pmontorium est asiæ: ea in parte ubi hellespontus apertius dilatatur: oppositum urbi calitiæ quæ in europa est: & in eo oppidum sigeum æque dictum: & hecubae monumentũ quod Cynosema dicitur. Huius in sinum xantus simoenti iunctus immittit. Dicitur aũt sigeus propter herculis taciturnitatẽ quẽ cũ nollet hospitio. Laumedon suscipere tacens finxit abire: & demũ rediit hostiliter cuncta dissipans. Sige quippe silentium sonat.

Signia mons ẽ minoris asiæ circũfusus flumine Marsiæ: cuius in radicibus Tiboron ciuitas sita est.

Silla seu silleum mons est leucaniæ.

Silios mons est atticae regionis.

Sinay mons est in regione madya super arabiam qui & Coreb & Ereb aliquando sacris in litteris nominatur. Hic excelsus plurimum est. & altitudine caeteros superare uidetur. In eo deũ habitare ueteres credidere. cum Moysi pascenti greges ardens in rubo apparuerit praecipiens illi ut calciamenta solueret: Venerabilis qppe plurimis ex causis est. In hoc lex Moysi ab ipso deo data est cuius uirga diuino opere in serpentem conuersa est: & mox in uirgam: cuius manus leprosa & demũ sana est facta. Ex petra huius uirgæ ictu aqua excerpta est. & ne cũcta uetustiora recitẽ nouissime Catherinae uirginis & ob christi nomen passae corpus post supplicium exanime a diuinis ministris in summitatem delatum atque pie tumulatum est.

Syon paruus in hierusalem mons est: cuius in uertice

dicta ē quasi soliua.i.solitaria:eo ꝙ raro ab hominibus frequententur quæ si alicui numini more gentilium uetusto forsitan dicata fuisset: ilico a numie nemoris sortiebatur nomen: quod tamen superstitionibus illis cessantibus syluis minoribus in hodiernum usq; tribuitur. Lucus autem & sylua & nemus esse potest: dummodo per ætatem & negligentiam frequentia arborum & ramorum condēsetur: adeo ut diei lux auferatur solo: ex quo p antiphrasim sylua uel nemus quod obscurū est lucus postea appellatur: Ceterū q̄a syluæ uti barba hominum & mulierum crines montium sunt ornamenta: ferarum domicilia: ac pastorum armentorumq; persæpe refugia: necnon & multis mortalium opportunitatibus præstent commoda: postq̄ de montibus dictum est: de eis nemoribus lucisq;: & potissime de his quæ apud auctores priscos famosæ sunt: singularis mentio facienda est in quibus uti ante fecimus etiam sequemur ordinē alphabeti: & ab Albunea: quæ primū se offert dei noīe inuocato sumemus exordiū.

a Lbunea hetruscorum fuit famosissima sylua: in qua & si tetri odoris fons esset: non obstitit quin ad eam omnis italiæ multitudo uetusto errore decepta pro responsis concurreret. Erat profecto seu ī fonte seu arboris in trunco spiritus aliquis īmundus: q deceptis orantibus responsa daret ambigua.

Angitia nemus marsis inclytum.

Arduena sylua galliæ est: magnitudine sua celebris ualde. Hæc & enim per medios fines treuerorū a ripis rheni fluminis & remorum initium ad neruios usque pertinet. & mil. paſ. amplius. d. occupans.

Aricinum nemus ab aricia oppido cui propinquum est: nomē obtinuit: & apud priscos olim īsigne fuit. In hoc quidem post reuocatum opere æsculapii ab inferis Hyppolitum a Diana quā perfecte colebat ipse translatus est. In hoc insuper egeriæ fons: apud quem Numa pompilius hydromantiam exercēs se cū Egeria nympha de agendis consiliū sumere simplicibus ostendebat. Apud hoc etiam nemus & Symon magus Petri & Pauli aduersarius claudus iam post casum factus misere expirauit.

Arsia hetruscorū sylua fuit penes quā dū Valerius publicola cōsul Romanorū aduersus ueientes & hetruscos bellū pro tarquiniis pulsis gerētes in aciem descēsurus esset: repente e sylua prodeūtem ingētē uocem audiunt atque dicentem uno plus hetrusci cadent. Quod post obtentam uictoriam a Valerio: uerum fuisse compertum est & Syluanum deum Romanis fauentem hoc dixisse creditum.

Angui seu anguiciæ lucaniæ nemus est.

b Acenis germaniæ sylua est: infinitæ magnitudinis. Cheruscos diuidens a sueuis & quasi natiui muri loco alternis eorum aduersus se incursionibus obstaculū est.

Bebryacum nemus in bithynia est in quo alunt. quonda bebryciorū Regem consuetū uim hospitibus inferre: quam cum in codē Polluci a colchide redeunti facere conaretur. a Polluce occisus est.

Imina sylua hetruriæ ē olim per maxima & horrenda adeo ut nec mercatoribus esset puia: nec habitata latrōibus postea tamen apertissima facta est. Nam quom nemo præter ducem eius eam esset intrare ausus disponentibus Romanis in hetruscos agere bellum: M. Fabio & C. Mario rutiliano consulibus: primus qui illam transire ausus est Fabius in habitu pastorali uno tantum sociatus seruo fuit.

Clariū nemus ē colophōiæ: apollini clario cōsecratū.

Coricū nemus thebis propinquū est ab ogigio rege suo a thebanis postea Ogigiū nominatum.

Daunia sylua apud apulos ut arbitror est a Dauno rege eorum nuncupata.

d Dodona celebris īter poetas plurimū sylua est. Hæc in dodoneo mōte Chaoniæ: frequens est & in ea templum fuisse dicitur Dodōeo ioui sacrū. Fertur præterea ī hac duas de cælo colūbas descendere solitas & ueteribus insidere quercubus & ex eis postulantibus dare responsa. Tandē ex eis. ut aiunt altera trāsuolauit ī delphos boetiæ ciuitatem & ibi Apollinis delphici clarū fecit oraculum: Altera ad amonis iouis tēplū ī africā trāsmigrauit & sic dodona mutata relicta est.

e Ricina multis syluis nomē est. Sed maior atque notior ea ē. quā apud germanicos et græci ueteres cognouere. eāque dixere oriciniā. Huius quidē latitudo nouē dierum iter expedito homini patet. Oritur aūt ab Eluetiorū & Nemetū atq; curiacorū finibus & recta danubii fluminis regione ad fines Daciorū & auaritium usque cōtingit. Inde se sinistrorsum flectens propter imensam sui magnitudinem multarum gentium finis attingit & quadraginta dierum in lōgitudinem eius progressus factus sit. Nemo tamen ex germanis est: qui se audisse aliquem ad eius deuenisse finem dicat. aut quo sub cælo oriatur: seu potius finiatur accepit. Multa quidem in ea ferarū sunt genera: cū quibus pro gloria robusti iuuenes syluæ propinqui exercentur.

f Oloe thessaliæ sylua est a Folo centauro ī cola denominata.

f Rineum nemus in finibus Ionii ē. & apollini consecratum in quo ferunt prisci Mopsum uatem fuisse apollinis qui & grineus etiam exinde cognominatus est. Addētes in eodem aliquando calcantem cum Mopso de diuinandi peritia disputasse.

i Da sylua est phrygiæ ab ida monte: ī quo excreuit denominata. apud hanc ad ostentum somnii Hecubæ effugiendum expositus est Alexander. qui postea paris dictus ē & huius in uallibus de pulchritudine seu dignitate dearum ab eodem iudicium latum est.

Idalium nemus in insula cypri est ueneri sacratum.

Ideum græciæ nemus est in quo liberi patris filius cū furto subtraxisset pastori iuuencum & ad restitutionem cogeretur patris auxilium īuocauit. qui confestim iuuencum transformauit in ceruum & sic filiū rubore surripuit & ditauit rapina.

Inia sylua est in rhetia. in qua rhenum & danubium oriri quidam tradiderunt.

Ircania īgens sylua est adeo ut ab ea hircāia regio nominetur scythis contigua: alit quippe animalia filuestria plura. sed tygres præcipuæ.

l Aurea sylua olim in latio propinqua tyrrheno littori fuit insignis tamẽ excisa ubi erat uicus ędificatus est:cui ab ea laurẽtũ nomen impositum est.

Libistris sylua est ut quidã dicũt thessaliæ Alii uero illã apud Bistonas eẽ confirmãt: quæ & si multorũ animalium altrix sit:ursos tamẽ prægrandes alit & ualidos:

m Icana sylua est ĩ gallia cisalpina:in qua galli Borlutiũ posthumiũ consulem legiones que romanorum trucidauere.

Miciosa uel litiosa olim sylua fuit in campo sabino:penes quam Tullius hostilius romanorũ Rex aduersus sabinos hostes habuit pugnam & syluam uictoria sua fecit insignem.

Marathonidis sylua apud marathonem montem in regione attica est:in qua Icarus a rusticis ebriis occisus est: & ab Erigõe filia requisitus & canis ductu repertus.In hac Theseus taurũ regiõi infestũ occidit:

Molorcos nemus est & nemea syluę uocatum:sed sic eo dictum:quia dum accederet Hercules aduersus leonem nemeum a Molorco pastore susceptus & hospitatus est:ob quod beneficium nemus postea molorcum nuncupatum est.

n Assamonum nemus apud nassamones ẽ ad quod sunt qui uelint Herculem accessisse: & ibidem oppressisse leonem.

Nemea sylua ẽ ĩter argos & thebas apud quam regnauit Licurgus. Hæc quidem clara est ob leonem ab Hercule ĩ eadem superatum & ob agonem annuum ĩ honorem Archemori occisi a serpente:dum hypsypile nutrix langiã monstraret argiuis celebratum.

p Arthenium nemus est Aarchadiæ:In quo quondam Iuppiter transformatus in Dianam Galistonem uirginẽ uitiauit. Dictũ enim parthenium a uirginibus quæ in eo consueuerant uenationibus exerceri.Nã parthenos græce latine uirgo sonat.

Peliũ nemus apud pelion montẽ & ab eo denominatum credo.Chironis centauri domicilio clarum.

Plantus silua est haud lõge a hierosolymis:in qua dudum Dauid retinuit exercitum suum.

Rosinne sylua est:argo propinqua.

Stymphalis sylua in stymphalio monte. In qua Hercules stymphalidas occidit aues.

t Egea silua est archadiæ:in qua Pan archadum deus honore plurimo celebrabatur.

Tempe nemus est hẽmoniæ iter ossam & olympum cuius per mediũ peneius amnis a pindo monte ueniẽs discurrit.

Thymbra silua est troiæ propinqua sacra apollini: & in eo eius templum tymbrei apollini nominatum: In quo Achilles ab hecuba deceptus per insidias noctu a Paride uulneratus & occisus inermis est.Dicitur autẽ silua hæc a tymbra herba qua abundat plurimũ.Hanc autem herbã aiũt latine uocari cyanem

Vrbis silua prode ticinũ galliæ cisalpinæ.

Zonæ nemora sunt:haud longe ab hebro flumine:& promontorio Seriphione thraciæ quæ quidẽ secuta dicunt canentem cythara Orpheum.

De syluis Finis.

De Fontibus eiusdem tractatus alius.

p Ostq̃ de montibus & eorum ornatu: syluis atque nemoribus expeditum ẽ anteq̃ pgrediamur ad flumina: de fõtibus his quos celebris antiquorũ fecere traditione nõ erit absurdum. Est igitur fons cuiusque fluminis seu alterius congregationis aquarum initium:a fundendo dictus.Et ideo cum parentes filius præponendi sint fontes loco parẽtum lacubus fluminibusque præponemus & quasi montium partus post eos explicitos ad nectemus.Fons igitur aliqualis in primo e uisceribus terræ exitu aquarum congregatio est in se nonnunq̃ aliquandiu subsistens. Esto utplurimum postea aut in riuum tenuem aut in amplum flumen procedat.quos cum eorũ mirabilibus exponẽtes ut in prælibatis factum est:sic præstante deo ordinem seruabimus alphabeti.Et quoniã persæpe amœnissimi sunt.& ueneréis deliciis suopere uidẽtur esse conformes ab Acidalio fonte olim ueneri cõsecrato sumemus initium:

a Cidalius fons ẽ in Orchomẽo ciuitate boetiæ:qui quidẽ ueneri sacer fuit:& ab eo Venus aliquãdo acidalia nominata est.In hoc autẽ dixere poetæ gratias tres iouis filias q̃ ueneri obsequẽtes sunt:lauari cõsuetas uolentes ostendere sub figmẽto qualis sit fontis huius proprietas:cũ nomẽ etiã faciat manifestũ. Acida q̃dem græce latine cura sonat qua plurimũ ĩfestantur amantes & in qua lauare.i.a sordibus excutere debemus gratias ut non concedamus indignis:aut illas sincero animo meritis largiamur

Acidalus agri uenefrani in campania fons est. ægris oculis mederi consuetus.

Acilius fons est ĩ sicilia ex quo talis fertur fabula Acis iuuenis quidã siculus Calatheam nympham amauit:& ab illa amabatur quam cum amaret Poliphæmus cyclops & sperni se cerneret:uidissetque acim Galatheæ misceri:iratus eum occidit: Qui galatheæ nymphæ dilectæ suæ precibus ĩ fontẽ sui nominis a Neptunno conuersus est.

Aganippe fons est boetiæ celebris plurimũ:eo q̃ musis dicatus sit a quo & ipsæ musæ aganippæ nonnunquã nuncupatæ sunt.

Albunea fons est in altissimis montibus tyburtinis q̃ sic ab aquæ qualitate denominatus est. hũc nonnulli Leucotheam uocauere.

Alis fons est ĩ potionibus adeo suauis ut nulla potius aqua desideretur:

Amimoneus fons est apud argos ab amimõe Danai regis argiuorũ filia denominatus ex quo talis cõsueuit narrari fabula:amimon cũ studiose in quadã silua iaculo uenaretur minus aduertens percussit satyrum:quã cum uellet satyrus uitiare.illa Neptũni auxiliũ precata est.Ipse aũt fugato satyro illã oppressit & ex ea suscepit Nauplum postea Palamedis patrẽ fontemq̃ loco propinquum & flumen ab ea denominauit.alii dicunt eam uitæ tedio affectam in fontem sui nominis fuisse conuersam.

Anxit fons uolscorum fuit haud longe a terracina:q̃ anxit antea dicta est.Qui eo q̃ ignaris lœtalem hau

stum præberet: ab incolis iniectis lapidibus & terra oppletus est.

Aon fons ē ab aonia regione in qua est denomīatus musis sacer: a quo & ipsæ uocātur aonides.

Apollinis fons est in licia turius appellatus

Archemorus fons est in neruea sylua: iuxta quē celebratur agon in honore archemori Ligurgi regis filii & ab eodē denoīatus: cū ante diceref langia.

Archidemia siciliæ fons est ī agro effluēs syracusano

Areth fons ē syr æ: apud quem gideon aduersus madianitas tendens castramentatus est.

Aretusa fons est siciliæ: syracusarum proxima muris ea in parte quæ dicitur archadina celebris plurimū poætarum carminibus. Ex quo cōsueuit talis fabula recitari. Arethusam elidis fuisse nympham: & se lauātē in elidis flumine ab eodē fuisse dilectā: quē cū ipsa fugeret: eiusq; sequētis circuitionibus teneref aiunt deorum iplorasse auxiliū: quo in fontē sui nominis uersa ē: cuius undis cū misceri uellet se alfeus deorū miseratione per septerraneos meatus euasit in Siciliā: quā etiā secutus per eosdē meatus alpheus ibidem imixtus est alii eam siculā dicunt fuisse nymphā: & ab alpheo ex elide uenientē ī siciliā fuisse dilectā. Sed seu ab Elide fons ueniat: seu ī sicilia oriat hoc pro comperto habetur. alpheum ab elide in siciliā penetrare: fontiq; prædicto misceri. cuius rei euidentissimū aiunt esse argumētum: fontē arethusam de quinquēnio in quinquenniū emittere purgamēta: nec illa aliud apparere q̄ stercora hostiarum ī alpheū apud Elidem in sacris olipiacis secūdo flumine proiecta: & sic in arethusam delata. Hunc insuper fontem dicunt nōnulli de quinquennio ī quinquenniū transflocari.

Arethusa fons est: alter a superiori in Ythachia. erūpens apud petram quæ corax denominatur Ex quo talis recitauit fabula. Fuit corax uenator. quidam: q quacūq; de causa fecerit: ex petra illa ī mare se præcipitem: dedit: se petræ nomen. rilinquens. Cuius arethusa mater præcipitium uidens ægre ferens: in proximum se fontē deiecit miserāda & fonti nomē dedit mortua

Arethusa & hic a superioribus fons est alius: ut qbusdam placet in agro thebano.

Arthacus fons est apud listrigonas:

Asnanicus fons est circa tiana. Ertio ioui sacer eo sic uocitatus: quia sic in colæ uocent aquas. Is quidem plurimum mirabilis est Nam ut fertur aquæ eius ex subterraneis meatibus fregidissimæ in fontem ueniunt in quo ilico feruent: & ex astantibus incolis his: qui pro re aliqua recte iurauerūt suauis potui & dulcis est. Deierantibus uero aduersa: & ex fonte prosiliens tanquam in hostes. occulos pedes. manusq; talium feriens hydropisim atq; depilacionis ægritudines infer: Nec est læsis abire possibile: donec periurium suum cōfiteantur his: quorum in præiudiciū deierarunt.

B Aiarum fontes memoratu qdē dignissimi sūt: Nā paruo soli spatio plurimi salubres que oēs scaturūt. Baiæ autē locus ē inter puteolos & miseni mometū secus cāpanum mare nō lōgum littoris tractū occupans. rant cæli benignitate: & agrorū fertilitate atque nemorū: & maris amœnitate cōspicuus: & obtabilis: ut olim in se posset romanos attrhaere proceres: & roma relicta hyeme. atq; uere detinere toto: qd satis ædificia ingentia & uetustate semesa testāt Et q᷑ non parū eis ignominiæ infert. apparet adhuc cōchiliorū & piscium medio in gurgite carceres Est & præterea templorum insignis. Nam ibi uidere est Apolinis oraculum igens opificum artificio nō deitate numinis uenerabile. Sybillæ insuper auerno supereminēs lacui: uetustissimū atq; ingentem ædem & q᷑ nōnulli templum fuisse ueneris arbitrantur pcæteris neglectum. Quid multa. fontium abundantissimus est. & omnes pro diuersitate diuersis aegritudinibus prestant remedium salutare. Et quod mirabile est: ubicumq; in littore fodias: facile & fere circa ipsam soli superficiē tepentes comperies undas morbisq; aliarum more uidētes. Quibus uero cōferant: prebet experientia documentum. Sed inter alios a cetaris semotus est in littore praecipuus riuus quem tritolim indigenae uocant. Hic quidem exciso manibus monte superba testudine atq; amplo habitaculo conspicuus aestuatius oceani maris more bis in die feruidas eructat undas: & totidē tepentes ab sorbet: & opitulans infirmitatibus uariis caeteros excedit inclita fama

Bandusiae fons est lympidissimus.

Biblis fōs est Mesopotaniae haud longe a Carris ex quo fabula talis. Biblis Cauni fuit soror: eūq; infausto amore dilexit. qui cum fororis amorem horresceret: & fugeret in felix illum usq;. Carras frustra sequuta est. ibi autem doloris impatiēs miseratiōe deorum in fontem sui nominis conuersa est

Bituminis fons est. ut arbitrari possum: apud aethiopas iuxta corambim.

Blandus fons est iuxta senam iuliā aquarum abōdās & quia opportuitatibus incolarum copia sua blandiri uidetur: blandi nomen consuetus est.

C Apharnaum fons est galileæ: quem plerīq; credunt per supterraneos tramites a nilo flumine deriuari: eo q᷑ piscem procreet coratinum nusq̄ alibi preter hunc. fontem q̄ in nilo repertum.

Calliroe fons est attice regionis. & medice salubritatis fert gloriam. haud lōge scaturiēs a hierosolyma. sic ab ipso aquarum preconio nominatus est.

Calipia fons est in epheso ciuitate penes eximiū amazonum opus diane ephesie templum.

Camoenarum fons romae fuit.

Caminon fons est calida aquas habens citra feruorem: quas si uino. miscueris. triduo. potionis calorem seruant.

Carmamenis meonie fons est

Castalius fons est poetis familiaris plurimū cum musis sacer sit. Hic in parnaso monte ē: & dicitur castalius a uirgine quadam castalia. que cum ille Apollo uim uellet inferre. in fontem se precipitem dedit & in eo nomen uitamq; reliquit

Chebron fons ē iudeæ apud quam expugnatus. Fuit Ismael uir non ex genere dauit. qui post solatā Ierusalē a Naburzada principe regis Babilonie multos iudaeos occiderat.

Celpūa fons est atticae regionis.

Chii fons ē in insula chio. a qua etiā denominatur. ex cuius aqua siquis potauerit hebes efficitur.

Tianæ ciciliæ fons est in agro syracusano: de quo talē ueteres fabulā recitabant. Fuit cianæ sicula nympha & proserpinæ socia quæ cū cerneret illā asportari a plutone. iter raptoris uoluit impedire. nec potuit. tā dem se spretam uidens dolore deflens nimio in fon tem sui nominis mutata est. Esto sint qui dicant eam stagnum esse. seu paludem.

Ciceronis fons haud longe a puteolis est calidas euo mens aquas. quæ ægris oculis plurimū conferūt. Et ideo Ciceronis uocatur. quia in uilla eius quā acha/demiā uocauerat. ea ī uia. quæ ab annio lacu fert pu teolos ē. Nec tamē eo uiuēte fons erat. sed breui iter posito post eius necē tpe illā antisteo uetere possidē-te eius in parte prima prorupit. quem etiam laureas tullius unus ex libertis olim Tullii carminibus cele-brem reddidit. ut appareret clarum hominem dum uiueret scientia sua mētalibus mortaliū oculis præ/stitisse medelam & eius post nomen eo defuncto p/stare corporeis

Cizius fons apud ciziū asiæ ciuitatem sic existimo & a ciuitate denominatus. Esto cupidinis fons ab aliq-bus nuncupetur a quo putarunt ueteres ueneris in-cendia aboleri.

Clanius in campania fons est apud acerras quē aiunt incolæ. dum creuerit. circūadiacentium agrorū pre sagire pestem.

Cleon fons est asiæ minoris haud longe a cilene mar siæ ciuitate.

Clitor archadiæ fons est. qui potus odiū inducit uini.

Clitūnus ut quidā dicūt Meuaniæ fons ē. alii umbriæ lacum. & circa cum maximos boues gigni. Alii ue/ro Meuaniæ flumen asserunt.

Coralis fons carpati.

Crimescon seu crimos atticæ regionis fons est.

d An fons est in libano mōte. ex quo progre ditur fluuius. qui nomē fontis tādiu seruat donec alteri ex eodem monte effluenti. cui nomen ior iūgatur. Iuncti autem simul ior danem faciunt flumen.

Daulatos fons est sabæorum.

Debris fons est apud maceglæ oppidum garamantū miræ conditionis. Eius quidē aquæ a meridie usq; ī mediam noctem feruētissimæ sunt a media uero no cte in meridiem usq; econtra frigidissimæ.

Delius fons dianæ sacer est. & ab eo ipsa delia deno-minata est.

Dirces fons est boetiæ thebis proximus. ex qua talis narratur fabula. Antiopa nictei regis filia nupsit lyn ceo regi thebarum. qui eo q; comperisset eam ex Io ue cōcepisse illā abdicauit. & dircem supinduxit. q̄ ti mens ne lynceus traheretur in amorē antiopæ illam carcerari iussit. Sane cū Antiopa Amphionē & zetū peperisset. carcere liberata adultos filios irritauit in lynceū & dircē. qui occiso lynceo & thebarum occu pato regno. Dircem indomitis tauris alligauere qui dum eam traxissent atq; occidissent. ubi postea fons dirces erupit reliquere. quē quidem ex eadem dirce miseratione deorum in fontem mutata factum atq; denominatum quidam uolunt.

Dora fons est Sabæorum.

Dipode fons est boetiæ. credo ab edipo re ge thebarum denominatus.

e Egeria fons est in aricino nemore Ariciæ propinquū quē nūma pompilius romano/rum rex camœnis dicauit. & cum ex opaco ꝑgrede retur ad fidem dictis augendam ibidē se damni cō/sulturum de agendis fingebat. cum hydromantiam exerceret solus.

Egelon fons ē in phrygia haud lōge a fonte Marsiæ.

Ena fons est a quo. & locus in quo est ena denoīatus ubi quondā ingens idolum fuit toti regioni uenera-bile. Hic autem locus propinquus taimæ nicogrādi intra heliam. & diopolim.

Enuscabeles fons est in arabia quod nomen camelo/rum fons sonat.

Epigramea fons est boetiæ. apud quē quidā arbitran tur cadmum characteres litterarum excogitasse.

Esculapii fons athenis est. & quæ in eo merguntur. In phalerio flumine in atrino cāpo delata cōperiuntur.

Esus fons fodi.

Exampeus paruus fons apud Caliopodas est qui scy thæ sunt. hic adeo amaras emittit aquas. ut hyppa-ne permaximum scytarum fluuiū q̄ cito illi miscetur omnem reddit amarū cum eo usq; dulcis atque po-tabilis fuerit.

f Rigidi fontes in agro sunt ardeatino. odore sulphureo fœtidi.

Fulcia fons est Siciliæ.

g Arga fons est euboeæ. in quo se balneātem dianam uidit Actæon. a qua mutatus ī cer-uum. secus hunc fontem a suis canibus la-ceratus est.

Gargaphiæ fons est boetiae Dianæ quondā seu heca ti sacer. quem eundem cum superiori quidam pu/tant. nec obstat locorum diuersitas. cum facile unus pro altero sumi potuerit. Nō enim euboea alio me/dio quā euripo a boetia separatur.

Geon fons est in iudæa: apud quē salomon a Nathan propheta & Sadoch sacerdote in regem iudæorum unctus est.

Geron mesciacodice fons est. ex quo bibētes oues si albæ sint efficiuntur nigræ.

i Ezara fons ē samariæ propinquus. in quo samaritæ corpus occisi acab regis sui refe rentes samariam. currum eius sanguine re gio respersum lauernt.

Imea fons est atticæ regionis

Inessa fons est apud rhodios. a quo & Siciliæ fons nū cupatur.

Iob fons in iudæa est. qui ut aiunt colorē mutat qua-ter ī anno. puluerulētum. sanguineum. uiridē. atque limpidum. ternis mensibus unūquemq; cōseruans.

Iouis fons in dodone ē duplici de causa mirabilis. Nā cum frigidus sit. si mergatur ardētes faces illas mo-re aliorū extinguit. extinctas autem accēdit. Præterea semper in meridie deficit. cū circa mediū noctis ex-undet. quam ob causam anapanomenō uocatur ab incolis.

Ippocrene fons est boetiæ hunc aliqui fingunt ob eq Pegasii percussionem factum. & hinc denoīatum Quod quidem figmentum facile detegitur. si secun dum quosdam inspiciatur hystoria. Volūt quidam

te rhenus facit

Aeticus appolloniæ lacus ē

Afio lacus est cuius aqua habet uitiligines tollere.

Albanus lacus est in albano monte haud longe ab ur be ex quo uaticiniū fuit nūq̄ romāos ueiū capturos ni primo ex albano lacu emitteretur aqua.

Alce lacus est per porcidamum.quē apud indos pu/ to in quo cū nil mergatur fluitant oīa.

Alotrine lacus est in minori asia in monte alotrine ex quo menander oritur. fluuius.

Aluuris lacus est super histopolim.haud lōge ab ho/ stiis histri fluuioli.

Asconius lacus ē in bithinia propīquus olimpo mōti & hesūæ ciuitati olim ab hānibale conditæ.

Ampsanctus lacus est apud lucanos.ex quo tam loe/ talis euaporat odor ut uolātes desuper aues necen= tur eo suscepto.

Anaus lacus est in asia qui a circūnascente absinthio inficitur.

Areticus lacus ægyptiorū est circa quem papirus na scitur ex quo primæ chartæ factæ sunt.

Anius lacus puteolis uicinus est.quē ego arbitror ho die sudatorii lacum uocari a balneo. quod in eius ē margine.cū lacus alter præter hūc in partibus illis ī nominatus sit.Si is est nullum alit animal præter ra nas. Et insuper nullo artificio reperiri fuudus. Vt aiunt incolæ potest.cum altorū montium in theatri formam circūdatus sit.& cum nullos habeat exitus non amplius octo milia passuum ambitus est.Emi/ net inter alios huic ad austrum mons filicibus ple= nus.ex quo iunio ueniente mense tot serpentum in uicem glomeratorum globi se præcipitant ut mira/ bile uisu sit.oēsque in subditum se demergunt lacū. nec est qui unquā exeuntē uiderit aliquē. aut innatā tem uel aliter prodeuntem.

Arethissa armeniæ maioris lacus est:in quem impetu oso cursu tygris intrans nō aliter quā si cōtineatur a ripis nulla in parte miscetur lacui. Quinimmo ser uato alueo in partem exit oppositam. Semper quic quid ingerit secum trahēs.quod aquarum testatur dissimilitudo.Hunc lacus uersa uice adeo libere ire permittitur.ut prout nihil illi de suo concedit fluui/ us.Sic nec illi largitur lacus. Quod quidem patet ī piscibus.quorū unū tantum genus lacus alit. Cum plurima tygris. ex quibus nunquam a piscatoribus aliquis in aquis lacus repertus est.Sic nec ex specie illa quæ in lacu nascitur.nunquā in aquis transcur/ rentis tygris ullus inuentus uisus aut captus est tan ta seruat diligentia quisque suos.

Aricinus lacus haud longe a roma est ab aricia ꝑpin quo oppido dictus. apud quē Diana Hippolytū ab æsculapio ad superos reuocatū mutato nomine la/ tere uoluit qui uirbius nominatus ibidem dianæ sa cra transtulit.

Amaticus lacus est troiæ propinquus.

Asanius lacus est:cuius aquæ in summitate sunt dul ces atque potabiles:si ad profundiores ꝓcesseris ui tiosas comperies.

Assaltis lacus est syriæ ea in prouincia quæ iamdudū pentapolis uocata est.qui quidem in multis mirabi lis est.Nihil enim ante alia gignit.nec ex uiuentium genere quicquā suscipit.qd ut expientia cerneret ue spasianus princeps iussit in eum quosdā nandi igna ros morti damnatos ꝓiici. qui & si iactu mersi sint: tanq̄ a uehementi spiritu ad supiora uiuentes impul si sunt Sic nec aues assuetas mergi suscipit.Quæ ui ta carent absorbet oīa.Vt si ponas ardentem lucer= nam innatat uiuente lumine eo mortuo confestim mergitur.aquæ eius amaræ & fastidiosæ gustui in/ gentes bituminis globos ferunt. quo agente nullis uentis agitari lacus potest.Præterea nauigationis. impatiens ē:cum nihil mortuum patiatur quin sor/ beat.ea præter.quæ bitumine illustrentur.Est tamē lauationibus ægrotātium utilis.medeturq́ morbis aliquibus.& eo ꝙ ingens & absque motu sit.a non= nullis mare mortuū appellatur. Quidā uero eū ma re salinarium dici uolunt.includitur longitudine in= ter ierico & zoaros arabiæ stadiis.dcc.lxxx. quom latitudinis nō habeat ꝑter.cl. circa huius margines sodomorū ciuitates diuino igne consumptas patet ut adhuc earū q̄dam testantur uestigia. & quod mi rabile est. & memoratu dignissimū. sunt ibi campi producētes fructeta eximiæ formositatis poma faci entia adeo ut qui uiderit. trahatur facile in desideri um comedendi. Verum si carpserit fatiscunt ilico. & in cinerem rosoluuntur.fumantesque diuinū ui= dentur testari iudicium. hunc secus iādudum colli= gebatur balsamum.cuius fructices Cleopatra anto nii regina ægypti ex extirpatos usque ad unū omnes ī ægyptum transtulit.ibique plātari iussit qui perma= nent etiam usque in hodiernum.

Auernus cāpaniæ lacus ē in sinu baiano.celebris plu rimū carminibus poetarū.huius in margine semesi uetustate parietes adhuc Sybillini oraculi testantur opus magnificum. Sunt præterea circum scaturien tes assidue tepentes fontes & quia mari cōtiguus sit eoq́ æstuante misceatur illi.& ob sulphereas scaturi gines circūadiacētes īpotabiles habet aquas pisces autem paucos gignit & paruos atq́ nigros nec hu/ mano usui commodos.sed multos & maximos ali quando ab agitato impulsoq́ in eum mari suscipit Et si forsan primo haustus aquæ uideatur difficilis: assuefacti tamen in eo uiuunt a nullis hominum pi= scationibus infestati.Dicunt ueteres hunc auerni la cum syluis adeo densis fuisse circundatū. ut modi= cum illi ad exhalandum relinqueretur spacium.Est enim modici ambitus & collibus continuis circum cinctus:& ob id uolātes desuper aues ab exhalatiōe illa confestim necabantur.introrsus uero adeo um bris dēsus.& sulfureo odore oblitus erat.ut merito intrantibus uideretur auernus.i.absque delectatiōe & ideo quia ibi densa caligo erat fœtida.& quia sæ= pe obscœnū illud sacrum humano sanguine confe ctum inferis agebatur.ab ignaris inde esse iter ad in feros creditum. Nec desunt q arbitrētur ibidem ab Vlysse primo occiso.helpenore ui sacrorum & car minum ab inferis euocatos manes. & de futuris cō sultos. Sic & postea ab ænea mactato Miseno ostē= diturque ab incolis iter in specū i domum sibyllæ & alia quædam huic opinioni facientia fidem. Tandē aiūt Octauianū cæsarem factis undiq́ excidi atque eradicari siluis locum amœnum atque salubrē red= didisse. Vidi ego ex hoc lacu Roberto inclyto. hie= rusalem. & Siciliæ rege uiuente tam grandem pi=

bresso:qui ataxē recipit fluuium.
Sames fons est in tribu beniamim.
Siala fons est in radicibus montis syon nō iugibus ef fluens aquis:sed horis certis & diebus aliquibus bu lit.hunc quidā uolūt ex piscina probatica fluere.
Sinomotoe uotissimus achaiæ fons est: Haud longe ab oppido patras.
Solis fons in cyrenaica regiōe est. in medio nemoris qd amomius dicitur: qui profecto habita considera tione ad mutationes eiusdem mirabilis est. Sole eq dem surgente aiunt aquas eius emanare tepidas ca lescente meridie frigidas eo in uesperam inclināte tepefieri.nocte autem in tēpesta feruescere & ī tepi ditatē reuerti dum dei propinquior nox accedit.
Sorgia a surgēdo dictus in narbonēsi prouincia loco qui uulgo dicitur uallis clausa. fons nobilissimus ē: nam e specu quadam abditissima saxei montis tan ta aquarum erumpit abundātia ut abyssi putes ape riri fontes. Mitius tamen anni tempestate quadam exundans.& cum clarissima aqua sit & amœna gu stui ilico facta fluuius optimorum piscium ferax est producens in fundo sui herbam adeo bobus sapidā ut demesis ad illam carpendam sub undis capitibus assidue pasceotes fere ad suffocationem usque deri neant.inde inter asperimas cautes efflués paruo cō tenta cursu in Rhodanum mergitur. Celebris qui dem & antiquorum pconio.& aquarū copia & pisci um atque herbarum fertilitate ē.Sed longe celebri or in posterū factus noui hospitis carmine & inco latu. Apud hūc quidē nostro æuo solitudinis auidus eo ꝙ a frequentia hominum oīno semotus uidere tur locus: Vir inclytus Franciscus petrarcha poeta clarissimus cōciuis atq; præceptor meus secessit no ua babylone postposita:& paruo sibi cōparato domi c lio & agello:agricultoris sui contentus obsequio: abdicatis lasciuiis omnibus cum honestate ac sancti tate mirabili ibidem iuuentutis omnem florem fere consumpsit. Et si solitudinis amœnitate plurimum teneretur:non tamen detestabili aut uano ocio tem pus triuit:quinimmo sacris & assiduis uacans studiis: inter scopulos montiū:umbrasq; nemorum teste so noro fonte africam librum egregium heroico carmi ne gesta primi Scipionis africani cantans arte mira composuit. Sic & buccolicum carmen conspicuum sic metricas epistolas plures: sic & prosaice inuecti uas in medicos:& epistolas multas:& laudabiles ad amico..Ac insuper ad Philippum caualicensem epi scopum de uita solitaria librum tā exquisito atq; sub limi stilo: ut diuino potius q̄ humano editus uidea tur ingenio:quamobrem quasi obsoleto ueteri aqua rum miraculo post eius discessum æstatis feruor su perato tanq̄ sacrarium quoddam.& quodam numi ne plenum eius hospitium uisitant incolæ ostenden tes loco miraculi ignaris & peregrinis. nec dubium quin adhuc filii nepotes:& qui nascentur ab illis am pliori cum honore tam uatis administratione uesti gia ueneretur.

Spandeus fons est in insula asiæ.

Amaritiæ cantabriæ fontes sunt.nam cum tres sit inter se octonis distantes pedibus: in alueum unum coeunt uasto amne.hi q; dem esto is uicinus fons sit sine intermissione affluē tissimus.singulis tamen diebus duodecies siccantur & uigesies aliquando. Quod in augurium cantabri sumunt.

Tanios fons arabum est haud longe a monte eo.
Tesiarum fons est conceptus mulieribus represētās
Tima fons est apud colophoniam: in apollinis clarii spelunca:ex potu cuius miranda redduntur oracula uita tamen bibentium breuiore.
Turius fons est in pmontorio æthiopiæ: a nauigan tibus experitus.

Elini fontes italiæ ultra interranas sunt.
Virninus apud laconas fons est.
Zame fons est in africa:ex cuius aqua siqs biberit:cannoram faciet uocem.

Hucusq; fontium terminus.

De lacubus eiusdem tractatus alius.

Rat animus mihi cum de fontibus di ctum eēt ut de fluminibus scriberem. Sed quia persæpe cernimus fluuios quosdam e lacubus exundare. aut su sceptos ex eis emergere: mutare pro positum satius esse ratus sum:& lacus primo famosos apponere:ne si postposuerim ab ho stiis in fontes uideat flumina reuocasse. Est ergo la cus aquarū prægrandis copia ex occultis terræ mea tibus in unū deueniens atq; consistens locū. Ex quo nonnulli aiunt lacum dici quasi aquarum locum. Hos quidem maximo mortalium commodo per ter rarum ambitum passim natura rerum disposuit. & quicquid aliqui dixerint longe a fontibus alienos. Augentur autem fontes & minuuntur facile pluui is aliisq; superueniētibus atq; cessantibus undis: ubi lacus absq; incremento aut sorbere ingentia flumi na aut tanq̄ hospites suscipere & emittere ilico cer nimus habet & exitus fontes in riuos uel fluuius la cus non dicam omnes: sed ut plurimum nullos ha bent. Esto ignoremus quonam recondat pluuias & torrentes. Ferunt & grandia nauigia lacus: fontibꝰ nec mimini innatant cortices. Præterea fontes nul los aut paruulos alūt pisces. ubi ex lacubus fere om nibus maximos atq; sapidos piscantes assumimus. Sunt & qui dicant ꝙ longe incōuenientius est lacus idem esse cum stagnis. cum uulgo galli facta distin ctione sic uocitent. absurdum quippe est cū stagnā tes aquas deficere.& nōnunq̄ aridum solum linque re cōtingat:& aliquando extenuatis æstiuo feruore aqs reliquas languētes paucitate putrescere & odo re tetro adiacentia inficere loca quod lacubus cōti gisse fere nunq̄ compertum est. quid in multa proce dam: cum liquido pateat fontes stagna lacusque iter se fore diuersos: ad quos describendos fauente se per qui arida fundauit illos. per alphabetum more solito uenientes acheros seu acheronta cū se primū offerat ordini aliorum principē faciemus.

Cheros uel acheron uolunt quidam lacū esse.& ad inferos deferri. & ibi acherontē fluuium facere.

Acronius in alpibus lacus est quem descendēs a fon

cadmum equo insidentem: dum sedem sibi sociisq perquireret primo haud hunc fontem constitisse: & quia litterarum graecarum: repertor. fuit quarum forsan meditationem: ibidem sumpsit illum: musis sacrum esse uoluit.

Iuturna fons est in Italie apud Numicum fluuiū. & qa saluberrimus fit Iuturnae aiutando nomen sortitus ē de hoc enim fonte Romam ad sacra deferre semp consueuit antiquitas.

l Angia fons ē in nemea sylua. quem penes agon annuus celebratur Archemoro licurgi filio: a quo postmodum achemorus denominatus est.

Larine fons est attice regionis:

Lerneus fons est quem aiunt Neptunū po stq̄ Amimonem filiam Danai a satyro liberatam cōpressit: locū tridente percussisse & fontem produxisse lerneum & eum qui ex eo ꝓ gredit fluuiū amimonē a cōpressa uirgine nominauit. Hunc tamen aliorum secuti opinionem supra amimonem scripsimus

Lerneus fons est archadiae cuius aquas aiunt abortus fieri non pati.

Leucogei fontes inter puteolos & neapolim sunt: qui oculis medentur aegris.

Lipetros magnesiae fons est musis sacer: a quo musae dicu ntur libetrides.

Linus archadiae fons qui abortus fieri non patitur.

Linope fons est in quo aiunt se primo uidisse narcisū: & amore sui captū eū penes occubuisse.

m Agia siciliae cons est in agro syracusano:
Marsia fons est in phrigia ad cylinarum oppidum
Melle fons est in esciote: ex cuius aqua si biberint nigrae oces albae efficiuntur

Menais fons est in sicilia apud: leontides: per quem iurare: timent.

Messis thessaliae fons est.

Molus fons est insula delo: quem aiunt eodem tempore cū nilo flumine crescere atq decrescere.

Miturninon fons est in argolico sinu.

n Ast fons est in tribu beniamin: quem alii napto uocant.
Neminica fons est in agro reatino.
Neptūnus fons fuit apud terracinam. ex quo qui inaduertentes biberant. occidebātur. quam obrem ab antiquis obstructus est. hunc supra Anxurem nominauimus.

Nympheus fons est: penes quē gentiles nympharum nomina celebrabant.

Nyobea fons est in argolico sinu.

o Estrum fons est siciliae. Apud quem musae coluntur.
Ortorum fons iuxta collem libani montis. effluens flumen facit. quod inter tripolim. tortosam mari miscetur.

l Aneus fons est sub libano monte: in quo si qua natantia proiiciantur. in lacum cui phiala nomen. cuncta reperiuntur.
Pegaseus fons est in monte parnaso musis sacer: & a pegaso equo ungula factus. & inde pegaseus nuncupatus. cum & alia sint illi nomina plura.

Pileus fons est macedoniae musis sacer. & a quo musae uocitatae pileae sunt.

Pirene fons corinthi.

Pitonia fons est saluberrimos apud marsos oritur qdem in ultimis pelignorum montibus. & amplius e gurgitationibus effluens marsos transiens & lacum fucinum mergitur in specu. & in Tiburtino agro ef funditur iterum. Ex quo factis fornicibus primus perducere romam Ancus Martius ex regibus unus auspicatus est post quem Quintus Martius rex tunc praetor. & post eum ultimus restaurauit. Marcus Agrippa.

Prothesis fons est apud thesiphonem persarum ciuitatem.

Psamate fons est apud thebas.

r Egiae aquae fons est epyri haud longe a castello macroceraunis & cuna.
Rogel fons est in tribu beniamin. quem penes adonias uictimas immolatus est.

Rodiorum fons est in chersonēso. qui de nouennio ī nouēnium egerit purgamenta

Rotrini fontes in phrigia sunt agro agalaseno ꝓpinqui & apamiae ciuitati.

Rubrus fons est aethiopiae. ex quo qui biberit lymphatus efficitur.

s Acer fons in epyrro est frigidissimus. & spectatae diuersitatis. nam si in eo ardentē demerseris facē extinguit: extinctas inflamat hunc supra iouis fontem diximus.

Salmaces fons est in caria secus Alicarnassum ciuitatem. qui falsa multorum opinione creditur uenereum morbum implicare bibentibus. & ob id figmentum illud poeticum exortum putant: Quod legitur de Hermete puero: a nympha salmace captum: & ex duobus eius precibus corpus unum utrūq sexū habens factum sit. Sed longe alia causa locum praestitit fictioni: & a minus intelligentibus in famia fonti exorta est. est & enim fontis huius aqua perlucida & egregio sapore delectabilis gustui: & cum iudas quidam. & arenanias ab argis uenientes. troezen coloniā deduxissent: barbaros incolas carras s. & lelegas eiecerunt: qui pulsi sedibus montana adiacētia petierunt: & latrociniis coeperunt nouos infestare inquilinos. Caeterum cū ex colonis unus secus fontē aquae bonitate tractus tabernam meritoriam cōdidisset eamq rebus omnibus questus causa ad alliciēdos in cibum homines complesset continuuando ꝑ tempus factum est: ut ex barbaris seu necesitate cibi seu delectatione quosdam trahere. post quos & alii aduenere loci fama attraente: & sic consuetudinem cū graecis sumentes paulatim efferatos coepere linquere mores: & humanitate quadam molliri: & tandem ex belluis mites effici hoīes. & sic non effoeminatos in uenerem. ut quidā itelligūt. reddidit. sed ex asperitate nimia & syluestri ad humanam mansuetudinem reuocauit. & ex aduersis hostibus cōciues faciens in amicitiam perpetuam copulauit.

Sarsula fons est narbonensis prouincie non dulcibus aquis defluens. sed salsioribus q̄ sit maris. ut nomen merito sortiretur distat autem modicum a lacu ru-

scium copiam electam in margines ut monstro si/mile uideretur. Et quom omnes essent mortui. itror sum nigri erant: & sulfure fetidi: adeo ut nullum ex illis gustaret animal. Creditum ex eo est a pruden/tioribus incolarum eruptas diebus illis in lacum sul phureas uenas tanti uigoris: ut infectis aquis pisces occiderit.

Anien lacus est uelinorum: & per tiburtinorum fines infunditur. in tyberim fluit. ab aniene filio Apollinis nuncupatus.

b Enacus lacus galliæ Cisalpinæ est inter ar/ctas montium fauces situatus: adeo ut coa cti impetu inter eos uenti eum more maris æstuationes undarum. atque tempestates facere cogant. hunc aiunt aureas harenas euoluere & ex eis nutriri pisces. quos uocant indigenæ carpio nes nusquam alibi repertos. Ex hoc Virgil. Mintius fluuius excurrit in padum.

Beobis lacus est thessaliæ.

Boristenes lacus est apud boristenas scythas flumen eiusdem nominis habentes.

Biguntinus seu brigãtinus lacus est in agro retico mu stellas murenis emulas generans.

Busesagore lacus est apud schytas a meotidis paludi bus petroso dorso disclusus

c Aldaici lacus inter seleuciam & thesiontẽ sunt: in quos tygris funditur qui. lxv. milia. passuum ampliati ilum uasto effundunt al/ueo. forsan caldaici dicti quia aut in caldea aut caldææ nomen dederint.

Calearcium lacus est africæ.

Caspius lacus est: asto caspis dicatur mare sicuti & as faltidis lacum mare mortuum appellamus. Verum huic cõuenientius ob immensam eius magnitudinẽ dicimus Est igitur inter caspios & hyrcanos tam la/ro longoque tractu diffusus ut mare nõ incongruæ nuncupetur. Sed constat eum ex concursu maximo rum fluminum ab aquilone cadentium inter aquas perpetuas & maximas ampliatum. nullos exitus pa tentes habentem: nec se usq̃ alicui mari iungentem Est præterea nationibus multis Conterminus ha/bens in circuitu portus. & littora & nauigia uehit in gentia patiens insuper tempestates & maris accidẽ tia reliqua.

Caulas lacus est in iudæa haud lõge a fonte chebron

Clitorius lacus est italiæ: cuius ex aqua siquis potaue rit in uini odium incidit.

Clitũnus lacus est umbriæ. apud quẽ aiunt maximos boues gigni. supra eum fontem diximus.

Cocytus secundum quosdam lacus est apud inferos alii dicunt fluuium.

Copæ sunt lacus in Syria. Arabia. & Numida. apud quos a circunhabitantibus bitũinis ingentes colligũ tur moles.

Cotanicus in Sicilia lacus est.

Crobsitaria lacus est ex quo non solum qui biberint Sed qui ex eis aquis lauerint moriuntur.

Cuminius lacus est apud hetruscos in mõte. cui & ci minius nomen est: quem taliter natum fabulose di/cebat antiquitas. nam quom aliquando ad hos po/pulos deuenisset hercules. & ad ostendendam uirtu tem suam fore prouocaretur ab eis. defixit in solo uectem ferreum: quem cum nullus posset auferre. rogatus sustulit: e umquem cunfestim aqua sequuta est qnæ lacum fecit.

Curtius olim lacus fuit. ubi nũc roma est. Verum dũ excresceret ciuitas factis subterrãeis cloacis exhau/stus est. Nominis huius triplicem causam rettulit an tiqui. Quidam dixerunt eo in loco terræ hiatum ap paruisse: & ab aurispicibus fuisse responsum deum Manio postiliõem postulare. idest ciuem fortissimũ eodem mitti. quamobrem Curtium quendam stren nuem uirum tanq̃ ipse postularetur armatũ aiunt cõ scendisse equum: ac sese in hiatum præcipitem de/disse: eoque facto coisse Terram: & sic eius corpus humatum fuisse: locoque nomen datum uisum est. & sic non lacus fuisse uidetur aquarum. sed sic pro li bito uocitatus. Alii dicunt sabino bello. quod inter Romulum & Tacium ob raptum sabinarum suscita tum est. Mecium curtium uirum fortissimum unum ex ducibus sabinorum dum pugnaret acriter urgen te romanorum acie sese in paludem ibidem existen/tem coniecisse ex qua cum suasione suorum emersis set. eosque in capitolium collegisset a se lacui nomẽ dedisset. Nõnulli uolunt eum locum fulguratũ fuis/se. & ex senatusconsulto circunseptum. eumque cur tium appellatum. quia a Curtio consule factum sit. qui ea tempestates Marco genitio collega erat.

Cutilensis lacus est in qua insula mobilis est. & idẽ cu tilensis dictus.

e Lectrides lacus est Syriæ. in quo electrum nasci dicitur

Eptabolus lacus est apud mauritaniam.

Epilis lacus ẽ galliæ cisalpinæ in quo ꝑgre ditur Lambrus fluuius in padum defluens.

Exquilinus lacus romæ fuit sub monte. qui Oppius dicitur.

f Acultalis lacus romæ fuit regione exquili na. apud quem Seruius Tulius Romano/rum rex sepultus fuit.

Feronia terracinæ lacus fuit.

Fiala haud multum longe a libão Lacus modicus est ex quo sunt qui credant Iordanem oriri & paruo dis curso tractu a terra sorberi: & ad radicẽ libani iterũ ebulire quod aiunt depræhendisse primum philippũ Tetrarcham palleis in filiam positis. eisque apud pa nem recollectis. Paneam enim uocant fontem sub libano ex quo iordanis effluit: Dicitur autem lacus iste fiala a rotunditate: qui quidem cum semper ple nus sit. nunq̃ ut exuadaret compertum est.

Fleuo Lacus est. quem Rhenus maximam aquarum copiam trahens de se ipso post longum discursum facit: & in eius medio isulam. æque fleuo nominatã amplectens demum exinde exiens iterum sese cogi tur in ripas.

Fucinus lacus est apud marsos. seu ut quidam dicunt equiculanos forsan ambobus conterminus. nã ho/die uulgo dicitur lacus marsi. optimos autem pisces nutrit. Ab hoc autem lacu uolunt quidam haustum seu absorptũ fuisse oppidũ Archippe: qd olim Mar sias lydorum dux a quo marsi dicti sunt cõdiderat.

Furialis lacus est Boetiæ insani generator amoris. di cunt quidam. qui ex eo biberit in tantum libidinis ardorem incendi. ut fere agi furiis uideantur ob hoc

nomen sortitus est furialis.

g Alileæ lacus est quē hebrei more suo mare noiant. omnē enim aquarum recollectionem tarsu uocant qđ latine mare sonat. Is aūt dulces habet aquas tanq̄ qui ex iordāe fluuio efficitur Et galileæ dicitur quia præterfluit galileam. Et nonnunquē etiā tyberiadis mare. eo ꝙ illi supereminea t ciuitas tyberiadis. Præterea & stagnū Genesaret appellatur aliquando. eo ꝙ crispantibus undis ex se auram generaret. seu a genesara regiōe quam præterfluit admirabilē diuersis generibus arborum: & extēditur stadiis. clx. quom latitudinis nō amplius habeat. xl. in hoc enim piscabatur Symon bariona: quando accersitus in discipulum fuit a Iesu. Sic & andreas frater eius. & zebedei filii. in hoc tempestatem passi sunt dormiente Christo & huius in littore quom iam surrexisset a mortuis: illi panem & assatos parauere pisces

Gebennensis lacus est galliæ quem idem uolūt cum lacu lemanno ex quo rhodanus effluit.

h Ylas bithiniæ lacus est abluens trusiadē urbem apud hunc seu in hoc resedisse creditur Hylas dilectissimus Herculi puer nympharum rapina: & ab eo lacum atq̄ fluuiū ex eo manantes denominatos uolunt: eiusq̄ in memoriam annis singulis solenni tripudiatione populus lacum circuit Hylam uocans.

l Arius lacus est galliæ cisalpinæ ꝓpinquus ciuitati como: piscium abundatissimus ex quo addua progreditur fluuius.

Lemānus galliæ transalpinæ lacus est grādis. ex quo susceptus egreditur rhodanus & a quo adiacētes populi nominantur lemanni. Hunc supra gebennensem uocaui.

Licomedes lacus est æthyopiæ ꝓpinquus psilis populis qui ore serpentū exhauriunt uenena uulneribus.

Lorisma lacus. est in minori asia in aspectu fere insulæ rhodiorum.

Lucrinus lacus ē cāpaniæ iter mesenū baiarū caput & euboicas cumas: lucrius. ut ueteres dicūt a lucro dictus. nam cū in eodē multitudo pisciū caperet ex q bus maximū mercatores consequebātur lucrū. Lucrinus dictus est. Verū cum plurimū æstuans mare quod penes est: obesse piscātibus: & ob id minui uideretur uectigal: quod exinde psoluebatur romāis a senatu Iulio cæsari datum ē opus: ut lucrinū a maris īpetu immunē redderet: q labore maximo atq̄ sum ptu oppositis molibus: & paruo relicto mari hostio lucrinū ab æstu maris securum reddidit. Quamobrem a nōnullis postea aquæ iuliæ appellatæ sunt. alii maris ocia uocauere: a quibusdam mare mortuum appellatur. Sane & si nō omnino repletus arenis sit: modicum tamen uacui reseruauit: qđ magis aliquibus nauibus quietam: aliquando stationā præstat q̄ piscatoribus lucri cōmodum.

Lumie lacus est apud babyloniā caldæorū plurimū liquidi bituminis euomens: quo creditur quondam a Semiramide assyriorū regina: & testaceo latere babyloniam omnē muris instauratā.

Lunæ lacus est athamaniæ tenuia accēdens ligna: ex cuius aqua siquis potauerit: aut insaniā labitur aut soluitur in soporem.

m Aleficus lacus Scotissei est: quem etiam insanum uocant. hic die fit amarus ac salsus tantundēq̄ dulcis atque potabilis nocte uero serpentes albos uicenum cubitorū emittit in aridam.

Mandalus lacus apud æthiopas est

Mareotis lacus est: q olim crapotes dicebatur penes quem Alexander macedo Alexandriā insignē ægypti ciuitatem constituit.

Meoridis lacus est in ægypto ciuitati Memphis propinquus. qui ut quidā dicunt. ccl. M. passuū. & ut alii cccccl. longitudinis habuit: & latitudinis. l. manufactus opera Meoridi regis ægyptiorum a quo & denominatus est.

o Noleus alias Monoleus lacus ē æthiopiæ: haud longe a ptolomaida epithea cognominata. ad uenatus elephātorū a philadelpha condita.

Oeris alias Moeris lacus est in ægypto. uiginti milia passuū ambitus: qui cāpus fit aliquando. postmodum lacus altior q̄ ad ferenda nauigia opus sit.

Oaxus lacus est indiæ. cuius oras incolūt bactriāi atque exostristæ. ex quo qđē oaxes emittitur fluuius.

p Andosus lacus archaniæ quæ uocari consueuerat currretis.

Pelseis pānoniæ lacus est.

Pergusa siciliæ lacus est olim nemoribus: circundatus. quem penes dicunt spaciabatur Proserpina flores legens: dum plutoni placuit: & ab eodem rapta est.

p Egillus lacus est in agro tusculano. penes hunc aiunt dum paulus posthumius dictator aduersus mamilium tusculanorum ducem pugnaret: uisi sunt castor & pollū & ꝓ partibus romanorum acriter dimicantes. Sic & ab eisdem dicunt Valerio publio Vationio reatinæ ꝑfecturæ uiro noctu romam petente nunciatum die præcedente ab æmilio paulo ꝑseu regem macedonum uictum captūque.

Rubresus lacus est Narbonensis prouinciæ. cui sup innatat fluuius atax fusus epyreneo.

s Alentinus lacus est Salentinorū iuxta anduriam oppidum. hic ad margines usque plenus neque exhaustus minuitur. neq̄ superinfusis augetur aquis.

Salinarum lacus est africæ inter rusicadam & mōtes: azare.

Sara iudeæ lacus ē nō āplius ambitus occupās q̄. xvi. M. pas. urbibꝰ pluris atq̄ celeberrimis circūspectus

Scaphagiolus modicus lacus est in appenino. qui inter agrum pistoriensem atque mutinēsem sublimatur miraculo magis q̄ aquarum copia memorabilis. Nam ut omnes testātur accolæ siquis sponte uel fortuitu lapillum uel rem aliam. quæ aquas moueat in eum proiiciat: repente aer in nubes cogitur & tanta uentorum tempestas oritur. ut nōnunq̄ uicinæ ualidissimæ quercus fagique ueteres. aut trūcentur. aut radicitus euellātur. Quid animalia dicam: si qua sint: si arbores euertantur: & sic infestatiōibus per diem totam aliquando perseuerat.

Seriphus lacus est. in quo ranæ non coaxant: quom id faciant si alibi deportentur: qui denominatus est

a ferípho infula in qua eft.
Sebinus cifalpinæ galliæ lacus eft:ex quo olius flumẽ exundat.
Sicendus theffaliæ lacus eft:in quo ranæ nullo modo coaxant.quom alibi delatæ faciant.
Semeconitis lacus eft galileæ.qui a iordane fluuio in terfecatur.
Sirbouis lacus eft.Caffio monti arabiæ iunctus fuit: habuitq; ut tradũt ueteres.cl.M.p.circuitus poftea in modicam deuenit paludem.
Speculum dianæ lacus eft haud longe ab arritia: quẽ fupra aricinum nominauimus.
Age lacus eft æthiopiæ.
l Tarentinus lacus eft apud tarentũ Italiæ ci uitatẽ:qui æftiuo æftu ficcatur in falem.
Tarquinienfis lacus a ciuitate ætruriæ tar quinienfi denominatur:i quo duo magna circũferũ tur nemora nunc triqueftram facientes figurã nunc rotundam implentibus uentis; Quadratam autem nunquam.
Tepidus lacus eft p quẽ tigris ĩpetuofo curfu rapitur
Tefprotie lacus eft ambrachiæ:ex quo Acherufia fũ ditur fluuius.
Tiberiadis lacus galileæ:hunc pauloante a galilea de nominauimus.
Tolofenfis lacus eft tolofæ ciuitati ꝓpinquus & ab ea denoĩnatus:in quo tectofagi pefte oppreffi monitu aurufpicum oẽ aurum atq; argẽtũ:qd prædantes q̃ fierant proiecere:& abiit peftis.
Trafimenus Tufciæ lacus eft:hinc perufium & corto nam: inde aretinum & fenæ iuliæ agrum habens in fignis clade Flãminei romanorum confulis.Hanni balis pœni uictoria.
Tragoditis lacus eft. qui ter ĩ die amarus: & totidem dulcis fit.
Adimonus lacus eft in quo natat infula.
u Velinus lacus iuxta agrũ nefulanum fuit. hic fecundũ quofdã exaurit. Alii dicunt in piceno effe & lapideo cortice cuncta iniecta obducere. Alii illum in reatino agro defcribunt. Alii in narem fluuium a quodam romano confule dicunt effe diffufum.
Veneris lacus in fyria ẽ apud Hieropolim.ex quo uo citantibus edituis pifces ueniunt:ut fertur & adulan tur auro exornati:atq; fcalpuntur: & hiantia ora p̃ ftant manibus inferentis.
Venetus lacus ẽ in alpibus a rheno flumĩe editus uti & acronitus:ex qbus effluens efficitur fluuius.
Viturnæ lacus eft haud longe a roma:cuius in margi ne olim fuit ædes caftori & polluci facra. eo q; apud eundem uifi funt:quom pro romano pugnaffent ĩperio equos lauantes fuos.
Verbanus lacus eft Galliæ cifalpinæ:ex quo Ticinus emergitur fluuius: feu ut dicunt alii:per quem Ticinus ex alpibus ueniens fua celeritate feruata decurrit ad padum.
Vulfinus lacus a uulfinis oppido: cui adiacet nemina tus pifcium fertilis in ætruria eft.
z Oroanda lacus eft fub tauro mõte: ubi ab fconditus ultra montem tygris fluuius exit in lucem: quod quidem patet eo q; ea q̃ in flumine fpecum intrante proiecta funt:altera ex parte montis redduntur in lacu.

Finis de lacubus

De fluminibus eiufdem tractatus alius.

f Igmento poetico traditum eft flumina ab oceano & terra fuiffe progenita.Nec equidẽ credendũ eruditos homines tãta fuiffe caligine obfufcatos: ut animalium more arbitraretur hæc procreatio facta fit.quinimo fub tam tenui uelamẽto fenferunt ex ampliffimo oceani fonte:quibufdam agẽtibus mediis omnem humorem in terram deduci:cuius in uifceribus poftq̃ amaritudo digefta eft omnis & cœptus meatus in exitum ufque peractus eft:his in locis ad quos aut traxit aut ĩpulit potentia maior:fontes parturiantur & lacus ex ubertate:quorum ut iam prætactum eft deriuantur & flumina. Et quia de fontibus atque lacubus p qualitate laboris affumpti fatis dictum eft: & fi opportunitas exigat:reaffumetur: & iterum de fluminibus congrue dici poteft:principia ĩfluxus & fines paucis explicãdo. De his potiffime dico quos ad noticiam noftram antiquorum deduxit folertia: feu ipfi fum pfimus oculis regiones uarias peragrãtes. Sunt igitur flumen.fluuius.riuus.& torrens. in fe aliquid di uerfitatis habentes. Efto nonnunq̃ fcriptores fecundum ftili exigentiam improprie uno utantur pro altero Flumen quippe omnis aqua eft:quæ ab ipfo exitu ut ita loquar ex utero ufque in finem. eo fcilicet quo cõmixtione alterius nomen extinguitur contiet Fluuius is eft locus per quem flumẽ perpetuo curfu deducitur. Riuus ãt tenuis aqua: quæ ex fõte uel lacu exuberãte procedit: uel quæ aquationis feu ob lectatiõis alterius caufa a fluuio in partẽ deflectitur aliquã. Torrens is eft qui agentibus imbribus repente fit turgidus uel impetuofus fefe e montibus præcipitem ferens in ualles:& pluuiis ceffantibus exarefcit. Verum in præfenti opere nil nobis eft cũ riuis aut torrentibus: quorum curfus aut flectũtur facile aut auferũtur æftate: Et iccirco uen ẽtes ad fluuios. quos amnes quandoque loci amœnitas:per quẽ ua dũt nõcupari facit.eo propitio iuffu cuius eorũ flexibus apparuit arida: cœptus alphabeti feruabitur. ordo: lõgoque agmini dux dabitur Arnus florẽtiæ ciuitatis fluuius: nõ qdem tanq̃ ob litteraꝝ ordinem meritus: fed quia patriæ flumen fit: & mihi ante alios oẽs ab ipfa infantia cognitus. Bona ergo legenti um pace fiet.eoque paucis expedito cõfeftim ordo reaffumetur in reliquis.

a Rnus Tufciæ fluuius eft ex appennino effluens mergitur in tyrrhenũ: cuius lapfus: paulo propenfius oftendendus eft. Is igitur ex dextero appennini latere: eo ex loco cui uulgo dicitur falterona ptorumpens inter confragofa uallium occiduum petens: ab initio paucis fertur undis. Inde adiutus ab aliis grandiufculus a finiftris Aretium uetuftate nobilem ciuitatẽ linquens poftq̃ florẽtinũ intrauit agrũ: eo ufq; labit ut anchifam p terfluat maiorum eximii iubaris Frãcifci petrarchæ poetæ cõfpicui uetuftiffimã fedem: inde florẽtiã totius Italiæ fingulare decus paruo curfu contingit: & eius per medium currẽs petit alpeos quorũ antiqffimã urbẽ Pifas poftq̃ in partes diuifit duas haud lon

ge ab ea ut diximus: effunditur in tirrhenum: qui & si nauigabilis non sit nec piscium foecunditate famosus: si quis recitare uelit plurimum clarissimorũ facinorum facile efficietur insignis. Ex quibus ut aliis præstetur locus unum recitasse satis est. Is quippe certantibus de orbis imperio Romanis atq; carthag nensibus pro romanis partibus uires posuit suas. Nam cum iam alpes ex hispania ueniens Hannibal poenus superasset: & apennino trãscenso ex gallia uenisset in thusciam: a fesulis iturus aretium qua si ex composito totus effluens in tantum ripas excessit: ut Poenũ maxima exercitus parte priuaret: eumque ducem cogeret mediis in undis elephanto superstiti insidere: quem adeo nocturnis ac palsstribus auris affecit ut oculo caperetur uno: & ob hoc arbitror a ueteri fama in hodiernum usque seruatũ ut obsemicæcatum hostem Florentini: quorum forsan in agro contigit cognominati sunt cæci: & si tantumdem fluuius egisset alter: aut cæcus pugnasset Poenus: aut quietam italiam omisisset.

Abana fluuius est damasci in radicibus libani montis exortus in syriacum effunditur mare.

Abiga fluuius est numidiæ.

Absepus fluuius est Asiæ apud Lampsacum oppidũ præterfluens ex quo priapus fuit obscoenitate uirilium cognitus.

Absartus fluuius est in pachieris mõtibus asiæ ortus in pontum effluit: haud longe a Trapezonta quum Emochorum fluuius sit.

Absilis seu absilia perparuus fluuius est asiæ: latiam præterfluens ciuitatem.

Absirtus fluuius colchorum: quem fingũt ex sanguine absyrti fratris medeæ & ab eadem: fugiente cum Iasone occisi ortum. & ideo sic uocatæ. Ego autem puto secus hunc fluuium absyrtum a medea occisum: & ob id uetere fluuii nomine subtracto absyrtus denominatus sit.

Abus fluuius epyrri in finibus apolloniatum.

Abona fluuius est britanniæ.

Acates siciliæ fluuius ĩ quo soliti reperiri lapides q & acates a flumine dicti sunt.

Acapseonsis fluui. est asiæ apud emocos præutelros colchorum gentes.

Acapsis flu. ẽ asiæ apud laros: q & Colchi sũt populi.

Achelous fluuius est græcie e Pindo thessaliæ monte effluens oetoliam ab armenia diuidit: & in maliacum sinum effluit. hic autem apud poetas famosissimus est: & de eo narrantur multa. Sunt qui dicant hunc primum eripuisse terram. alii uero dicũt eum primum uinum cum poculis immiscuisse. Præterea talis ex eo fabula recitatur. Qui deianiram Meleagri sororem in coniugium uolens cum hercule qui eam desponsauerat: certamen habuit: & quom se in uarias uerteret formas: tandem uersus in taurum longam cum hercule luctam exercuit. Postremo altero priuatus cornu se uictum confessus est. Hercules autem deæ copiæ dicauit illud: nymphisque exhibuit. Cuius rei ueritas fuit: quod cum esset achelous bicornis & multũ occuparet agri: quidam rex conatus est eum in unum alueum cogere. quod quidem etsi difficillimũ fuerit: tandem peregit. & locus ille qui a cursu fluuii remansit immunis quom esset pinguissimum solũ maximam frumenti uini atq; fructuũ copiam incolis attulit.

Acherontus fluuius apud molossos oritur & in hellespontium effluit sinum: seu potius ut placet aliis ex lacu thesprociæ oriens in ambrachium sinum cadit hunc poetæ inferorum dicunt fluuiũ eo q; liuentibus euehatur undis & eius nomen sonet tristitia.

Acheron fluuius lucanorum est Consentiam ciuitatem circundans. apud hunc Alexander epirotarum rex & olympiadis frater qui Brutiis aduersus lucanos auxilio uenerat. in transitu a lucano satellite occisus est.

Acesinus fluuius est persiæ & in indum fluuium cadit nauigabili quidem & magnus circa quem ferunt arundines tantæ magnitudinis atque grossitiei nasci ut singula earum internodia incolis præstent nauigia.

Acestis indiæ prægrandis est fluuius atq; nauigabilis quem iuxta Alexander Macedo Bucephalam fecit construi ciuitatem dimissisq; taxile & poro indianis regibus naues intrauit oceanum petiturus. hũc ego arbitror in gangem effluere.

Acis fluuius est siciliæ ex ætna monte procedens: ex cuius ripis fertur Poliphemum saxa in ulyssem egisse. hunc ubi de fontibus fontem diximus: & ibidem fabulam scripsimus mutationis eiusdem.

Acris italiæ fluuius est heracleæ ciuitati propinquus.

Addua fluuius est galliæ cisalpinæ ex alpibus secundum quosdam fusus egreditur larium lacum: & ex eo integer emergens in padum effluit. alii dicunt ex lacu originem trahere Bonos quidem pisces nutrit & potissime timulos.

Adonius fluuius sunt qui dicant: nascitur haud longe a tyberiade ciuitate & longo defluens cursu a cretico recipitur mari. quod mihi impossibile uidetur quum in syriacum potius credam.

Adima Numidæ fluuius est.

Adumen fluuius haud longe a Roma.

Adusa epyrrhi flumen ẽ quibusdam eas appellatum apolloniæ propinquus.

Aecis uel acras macedoniæ fluuius est & decurrit in ionium quod non credo.

Aesis fluuius est in piceno ex apennino fluẽs in adriaticum cadit haud longe a senogallia ciuitate.

Aegos fluuius est in chersoneso naufragio attice classis insignis cuius ꝓximus sextos ẽ abido oppositus.

Afas fluuius est molossorũ in sinu cadẽs ambrachio.

Afrosidius fluuius ĩ pyrea ẽ reddẽs steriles mulieres.

Agasinus fluuius prægrandis & clarus in Indum defluit flumen.

Agecin minoris asiae fluuius est.

Ager fluuius est mauritaniae: ex athlante monte profluens in occiduum: quum ex septentrionali regione sit ortus in lacum eptagonum seu eptabolum tẽdit. inde sub desertis montibus fluens per meridiana loca manat & in paludem mergitur quadam: ex qua emergens progreditur & meroem insulam cingit &c. q de nilo: cuius hic uidet initiũ narrabuntur.

Agilaa fluuius est mauritaniae caesariensis.

Agisines fluuius est orientalis apud censonas & aphilos: per quem Alexander macedo ad oceanum tendens deuectus est.

Agnices fluuius ē armeniæ celebris q in tygrī effluit
Agon fluuius est æthiopiæ.
Agera calabriæ est fluuius haud longe a freto siculo
Agatenia siciliæ fluuius ē a colonia terme nō distās.
Alabastros fluuius est phrygiæ haud lōge ubi Troia fuit.
Alacenon fluuius est macedoniæ: ad quem pecora quæ candida nasci uolunt.deducunt incolæ cumq; nigra uelint ad axum.
Alader fluuius est gallogræciæ haud lōge a uico quē tisco uocant incolæ.
Alachim fluuius est megarensium cuius fontem Dædalus dilatauit: agrumq; tradidit & regionem fertilem quam idem fluuius deuastabat.
Alanus fluuius ē scythiæ a quo alani populi denominati creduntur.
Alauria britanniæ fluuius est.
Albis germaniæ fluuius est & sueuos a ceruetiis diuidens mergitur in oceanum.
Albæ bambleæ flumen est in uasconia.
Albaneis fluuius albaniæ cui amazones & sauromathe propinqui.
Albula fluuius dictus ē qui hodie tyberis per urbem labitur.
Alces bithiniæ flumen est.
Alchione siciliæ fluuius est.
Alduasdulis fluuius uolsontionis circuit ciuitatem.
Alemon fluuius macedoniam distermiat a thessalia.
Alere uasconiæ fluuius est.
Alesus fluuius asiæ minoris est per colophoniam effluens.
Alpheus fluuius est elidis iuxta Pisam decurrens de quo concordantibus omnibus uiris clarissimis mirabile recitatur.s.q; in achaiam mergatur:& in fontem arethusam apud siracusas in siciliam exeat & in mare siculum uadat:quod olim piatis sacris percipitur:ut supra ubi de arethusa dictum ē:scribitur:ubi amoris eius ī fontem.Sunt præterea qui dicant fontem in archadia esse:ex quo alpheus & arethusa pcedūt separatis alueis:& demum post aliqualē cursum coeuntes in unum terrā subeunt:& ī syracusanum agrum effluunt.
Alfidamus thessaliæ fluuius est.
Aliattes boetiæ fluuius est.
Aliagmon fluuius est macedoniæ.
Alibocrus fluuius ē orientis:nascitur ex monte lysco & in oceanum tendit.
Alis fluui.est cappadociæ iter calibes decurrēs iuxta lycastam ciuitatem insignis uictoria Manilii Vulsonis.& clade gallogræcorū qui ibidem ducibus Louorio atq; lutario sumpserant sedes.oritur quidem in radicibus tauri montis.
Alia fluuius est non amplius.xi.Mil.passuum uia salaria ab urbe distans e montibus crustumeriis effluens in tyberim.Romanis quippe abominabilis est. nam ibidem a gallis Breno duce.xv.cal.augusti uires eorū oēs attritæ sunt ex quo ilico urbis subsecuta ruina & patrū cædes atq; capitoliæ arcis obsidio.
Alintos lucanorum fluuius est lucaniam a uelie̅sibus diuidens.
Alisicus macedoniæ fluuius est.
Almon paruus est fluuius Romæ proximus: in quo simulacrum Cybelis quum trahi non posset per tyberim lotum est:& exinde.vi.cal.aprilis lauari in eodem annis singulis consuetum.
Alloa bagorzan flumina sunt in terra mædorum ad quorū montes populus israel captiuus deductus ē:
Almanicus armeniæ maioris fluuius est.
Alpon taringiæ fluui.est inclytus Sigiberti regis francorum uictoria ex aduersum se uenientibus habita
Alotis calabriæ fluuius est.
Alsa fluuius est prouinciae aquilegiensis.
Alto fluuius est dyrrachii in illyricum decurrens.
Alnus fluuius dacis conterminus in oceanum effluit
Amasenus uulscorum fluuius est:ultra quem Mœtabus uulscorum rex fugiens telo alligatam proiecit Gamillam filiam suam.
Amesa numidiæ fluuius est.
Amesus fluuius Romae uicinus.
Amphita fluuius circa initium numidiae.
Amphrisus fluuius est thessaliae:penes quem apollo posita deitate propter fulminatum esculapium suū septem annis sub forma pastoris Admeti regis pauit armanta.
Amimon argiuorum fluuius est ab amimone danai regis filia nuncupatus ut praemonstratum ē supra ubi de amimone fonte.
Amis germaniae fluuius est in oceanum effluens.
Ampsaga uel ampsacus initium est numidiae:in mare decurrens apud coloniam augustam.
Amissis germaniae fluuius est in oceanū se fundens.
Amissus fluuius est haud longe a pilo ciuitate Nestoris Messenam interfluens ciuitatem.
Anas fluuius est hispaniae Lusitaniam a betica separans.oritur quidem in lauminicano agro hispaniae. citerioris & modo in stagna se fondens:& nūc in angustias resorbens aut in cuniculis totum se condēs ad ultimum in atlanticum cadit oceanum.
Anapis siciliae fluuius est leniter fluens. hunc quidā anapasolios uocant.
Anathis fluuius est siciliae haud longe a siracusis.
Anathis fluuius est africae.
Anaurus thessaliae fluuius est sic denominatus:eo q; ex se neque auram neque nebulam emittat. in hoc calciamentum iason ad sacra pelie ueniens dereliqt quod cernens Pelias intellexit se moriturum cito & eum in colchos misit.
Anarius fluui.est propinquus bactris: alexandriam: quam ibi construi fecit alexander:praeterfluens:
Aneus siciliae fluui.est qui per.ii.Mil.pas.sub terram se mergens syracusis miscetur mari: appellaturque anopos.
Androchius fluuius est ciliciae ex amano monte progrediens.
Anemon fluuius est prope Romam.
Aniene fluuius est inter sabinos & Romanos: quem aliqui anio uocant:& ex trebanorum montibus orirī dicunt: insignis uictoria Tullii Hostilii regis qua fidenates fundit Romanorum hostes.
Aniger seu antiger uel anager fluuius est thessaliae ī quo centauri ab Hercule uulnerati lauerunt uulnera sua.quamobrem cū primo habuisset aquas dulces atq; potabiles habuit postea foetidas atq; turpes.
Anxer fluuius tusciae propinquus pisis.

Antrum britaniæ flumen.

Anulo fluuius est mauritaniæ in quo iãdudum con-sueuerant.elephanti noua uisa luna descẽdere & se-se lauare.idẽ exeũtes eam salutare & in siluas redire.

Anxius fluuius ut quidam. uolũt ex. monte armenio nascitur.& per caucasum in mesopotamiam transi-ens occurit pactulo flumini. & caucaso cadenti.& unum facti in euphratem demerguntur

Aous fluuius apoloniæ inter meropũ & asuaũ mon-tes decurrit in meoniam.

Apidamus thessaliæ fluuius est in quo enifeus melax & phœnix miscentur.quos ipse secũ i peneon defert

Aper fluuius est inter apoloniam & rusiam

Appior fluuius est germaniæ inter .sarmathas nasci-tur & effluit in danubium.

Apius fluuius galliæ cisalpinæ in padum mergitur.

Aponus uenetorum fluuius haud longe a patauio

Arcosia fluui.circa aratosiam ciuitatem olim a .semi-ramide regina conditam fluens

Arabis fluuius carmaniæ apud cenolophagos labẽs: qui qdem sunt homines testudinum cõchis casas te gentes hirti coriisq; piscium uestiti incedentes

Aranta fluui.est lacedæmoniæ ciuitati uicinus.

Arar germaniæ fluui.est e uogeso effluens monte.& per fines eduorũ atq; sequanorũ adeo leniter cur-rit ut uix intelligi possit quam in partem descendat tandem miscetur rhodano.

Aratus molossorum fluuius est.

Araxes ingens armeniæ fluui.est & ab enichorũ mõ-tibus originẽ trahẽs q̃diu secat arua armeniæ placi dus quietusque descendit adeo ut utram in partem effluat facile non possis dignoscere.cum uero rupi-bus premitur.tanto pernicior effici uidetur quan-to uenerat illuc usque quietior. Rapit quidem se & uasto cum murmure uoluitur adeo uelox.ut ante-quã alueum attingat sese ultra uehat unda.Demũ ubi curuatur iterum fit tranquillus. & qui uno exi-uerat alueo diuisus in duos cadit in caspium.Huius in margine Persepolim olim persarum .metropo-lim.& ab Alexandro macedone deletam fuisse uo-lunt adeo ad nichilum iãdiu retractam ut arbitren-tur potius q̃ sciant incolæ quo in loco tam clara ciui tas sita fuerit.aliqui putaueruut hũc in tyrũ ferri.& a tyro in caspium mare.

Arasaces fluuiuse.est principio rubri maris. propin-quus per deserta loca & cineri magis q̃ terræ simi-lia efluẽs.

Arauis sabeorum fluuius est.

Arbrin parthorum est fluuius

Arbor armeniæ maioris fluuius.

Arcesim indiæ fluuius est & in indum fluit.

Ardalio fluuius est inter tebastem & metrideram ci-uitas.

Areda fluu.ẽ hispaniæ a quo arenates denoiati sunt.

Arethon fluuius ex archanania cadens grãdis atque nauigabilis efficitur.& circõdatis cursu ambrachiæ ciuitatis muris in sinum cadit ambrachiũ.

Argaon histriæ fluuius est.

Arimaspus fluuius est aureis harenis effluens inter scythas.

Ariminus fluuius italiæ .penes ariminum .oppidum a se denominatum.

Arinocolira fluuius.est ægypti.& terræ promissio-nis terminus.

Arint fluuius est apud dacos.

Armodius fluuius apud æthiopas nascitur & in sinu mergitur persico.

Armilla fluu.est interpolloniam deffluens & rusiam.

Arnus fluui.est arabiæ diuidens meotidem ab amo riade & qui in montibus arabiæ natus fuerat in la-cu assalatidis terminatur.

Arnus fluui.apud uasconas est.De florentino in prin cipio dictum est.

Arosapon fluuius in india est i regione aricinia feruo ribus exusta atq; circondata desertis cuius cultores circa fluuium hũc arcon ciuitatem incolunt.

Arapsus fluuius asiæ est cui arapsa ciuitas est apposi-ta ultra lycum fluuium lydiæ.

Arabris fluuius indiæ quem codroni incolũt. quos quidam in sinu .rubri maris dicunt.hi quidem do-morum fores ex maxillis beluarum faciunt.ossibus tecta contignant.ut alexandro Macedoni relatũ est

Armoniacus numidiæ fluuius est.

Arsania armeniæ fluuius est in eufratẽ defluens quẽ tygri misceri quidam uolunt & demum quum leni-us fluat separari & in euphratem mergi.

Arcandus fluuius influit inlimira haud longe a mon-te masitico.

Arsena galliæ fluuius est.

Arsia fluuius illyrici est.

Arulla flu.rheno propinquus.

Aruforafines flu.est haud longe a bosphoro.

Artemon fluuius minoris asiæ.

Aruina flu.africae haud longe ab hippone regio.

Asanus fluuius mesiæ est.

Asanamauritaniæ flu.est ex athlante scaturiens: hau stu salsus:crocodilos atque hyppotamos nutriens.

Asassus flu.est Thessaliæ secus heracleam ciuitatem que in radicibus est montis oetæ effluens.

Asarinaxis fluuius est germaniae.

Ascanius fluuius est misiae.

Ascelphus fluuius est colchis propinquus.

Asdrubala flu.nascitur in montibus Bodua: & in ma re caspium fluit.

Asiaces fluuius est scytarum inter calipodas asiacasq; discurrens.

Asimus fluuius est in Sicilia apud carinam in littore t tauromenitanorum descendens.

Asima flu.est britanniae.

Asopus boetiae flu.est ex quo talem ueteres recitant fabulam: q; quum iuppiter in aquilam transforma-tus Eginam filiam suam uitiasset: totis aquis pro ui ribus ulturus iniuriam ignominiamq; si posset exur gebat in celum: quo ausu iratus iuppiter eũ fulmi-nauit.Hic tamen in epidamum influit.

Asopus alter a superiori flu.est asiae preterfluens una cũ capro flumine laodicem celeberrimam Vrbem Lyco impositam flumini.

Assis flu.est apud illyricum.

Asosima siciliae flu.est.

Astago uenetorum flu.est.

Astabores fluuius est inter africam & aethyopiã apud meroem insulam.qui una cum astabo fulmine iun-ctus nilũ facit:de quo plene infra ubi de nilo scribet

Astabus & hic fluuius ē meroen ĩsulã æthyopũ altera ex parte circonfluens ut proximo supradictum est.
Astura Hispaniæ fluuius est: a quo astures Hispani populi denominati.
Asterion achaiæ fluuius est: in nemea insula placide effluens.
Astron fluuius est phrygiæ:
Astras fluuius est armeniæ maioris.
Astragus fluuius est æthiopiæ cuius ripas ĩcolũt ethyopes nomades in occidentẽ uergentes.
Asubula fluuius est africæ propinquus salaat portui.
Atax fluuius ē ex pyrrheneo mõte effusus: cursu lenis & inter laudanũ & rhemos effluens. Narbonē attingit ubi nauigabilis efficitur: hymbribus adeo turgescit ut seipsum capere non possit. hic in rubreso lacu mergitur: & inde tenuis in tyrrhenum mare.
Atesmes indiæ fluuius est permaximus.
Aternus fluuius ē Italiæ: quem penes adria colonia ē. hic per marsos decurrit in adriaticum.
Athesis fluuius galliæ cisalpine in tridentinis oritur alpibus: cursu rapidus tridentũ radit. inde Veronã ĩ duas diuidit ptes & postremo padi paludes amplissimas superfluens haud longe a brundulo integer in adriaticum mare funditur.
Athenis galliæ fluuius est:
Atir fluuius ē tambardiæ ciuitatis aquitaniæ in occeanum defluit.
Atiras fluuius ĩter cõstantinopolim & thraciã labitur
Atisa fluuius est aquilegiæ in adriaticum fluens.
Atrax fluuius est oetoliæ: a quo dicti sunt atraces populi hic in ionio funditur mari.
Aua fluuius est scythiæ & in pontum cadit.
Auentius britaniæ fluuius.
Auelimphius fluuius ē hiberniæ per dublimam effluens regionem.
Auenimorus in hibernia est fluuius lismonensem rigans prouinciam.
Asuphetus uolscorum fluuius supra quem terracina ciuitas.
Auphidus apuliæ fluu. est ex hirpinis exiēs montibus Canusium præterfluit & in adriaticum mare ruit. hic tamen ab aliquibus canna uocatus est quo nomine uicus ei supereminēs nuncupatur. Celebris quidem est illa romanorum ingenti clade: ex qua uictor Hannibal ex occisorum manibus nobilium tria collegit modia annulorum.
Auoceladus Hispaniæ flu. est inter colticos effluens
Axon fluuius apud ionas in minori asia.
Axius paphlagonum est fluuius:
Axona fluuius est in extremis rhemorum.
Anxs amicedonum fluuius ē cuius ex aqua si pecora potent: nigros pariunt fœtus.
Arbena fluuius in illyricum currens.
Baptus apud daresios fluuius est.
Bactrus fluuius est circa fines scythiæ sub monte efluens parapanis ubi bactrorum ciuitas zanestes dicta est. sed & ipsa & populi a fluuio nomen sortiti sunt.
Bacchus hispaniæ fluuius est Cordubæ ciuitati propinquus:
Balchus fluuius est colcorum in ora emochianorum atque prensteiorum.

A

Bacuntius flu. septentrionalis credo pãnoniæ ppinquus. hic ĩ Sao flumĩe apud syrin hũ oppidum fluit
Bacturnigeron est fluui. propinquus portui patenno.
Bamborus fluuius ē apud æthiopas claradditas conferrur hyppotamis & crocodillis.
Bana syriæ fluuius est: quem sub libano supra diximus: & albana nominauimus.
Banna fluuius est hiberniæ per ulconiam effluens regionem: nam exiēs ex lacu eiusdem prouinciæ permaximo in borea lem oceanum decurrit. ĩ hoc enĩ olim piscis repertus est formamm salmonis habens tante magnitudinis ut nullo modo integre in margine trahi posset.
Balgis germanie fluuius est. montibus scaturiens sarmatarum.
Barbarus fluuius est indici oceani: per quem transiuit Alexander macedo.
Bargens numidie fluuius.
Bargus thracie fluuius est in ebrum cadit.
Bastros maioris armenie fluuius est.
Batinias fluuius ē chersoneso ut arbitror pximus.
Bautica fleuius galliae cisalpine in padum fluens.
Basileus flu. ĩsulae cypri. siriacũ prorũpens ĩ mare.
Bedese fluuius est Rauenne: quam sabinorum opidum quidam dicunt.
Bellus fluuius phœnicis ex candea seu cãdebra palude in radicibus montis carmeli procedens. & paruo contentus cursu apud Prolomaidam Claudii cesaris coloniam: que quondam acron dicta est: mari miscetur harenas quidem habet uitro accommodas plurimum.
Berua fluuius est hiberniae: que & Scoria: ex monte blagme effluens. & per Lichiniam currens.
Bethis fluuius est terraconēsi prouintia demissus. per mediam fere hispaniam sicut nascitur alueo uno decurrit. nomen imponens regioni. Post autem mari propinquus ingentem ex se lacum facit. ex quo duplex egreditur: tantus utroq; gurgite. quantus solus intrauerat lacum. & sic geminatus ĩ occeanum labitur occiduum.
Beruli s aruus flu. barginonis littori proximus
Biblius Flu. est hispaniæ. cuius aquæ circa ferri temperamenta acerrimi uigoris sunt: adeo ut nullum telum approbent incolæ nisi quod in eodem tingatur aut in calibæ. quem equæ uirtutis aiunt.
Bicornius germaniæ Flu. est: & in eadem nascitur.
Billus asiae minoris flu. circa paphlagoniam.
Bisingibilia flu. albiae est & in occeanum funditur.
Blexa Fluuius galliae.
Boandus hiberniae flu. est & per regionem mediam funditur.
Bombos flu. haud longe a seleucia calidano fluminĩ imminente.
Borcani sardiniae Fluuius est.
Boreus Fluuius boreo promontorio oceano serico iuncto proximus est.
Boristeus Fluuius est scytharũ nomen incolis sibi adiacentibus. atq; lauci tribuens. & quum ceteri scytharum fluuii turbidi fluãt solus hic clarus atq; potabilis labitur. pabula laeta alens & pisces optimi saporis qbusq; nulla sunt ossa. Ex longinquo plurimũ effluit: & ex incognito fonte adeo ut per spatium iti

neris quadraginta dierum stringatur alueo:& tanto est nauigii aptus spacio:& iuxta boristenidã atq; olbiam græca oppida cadit in euxinum.
Boua orietalis atque nauigabilis est fluuius: in gangem fluens:
Bouzimelo cilicie fluui. est haud lõge a Lico amne.
Bragada fluui. est africæ iuxta oppidum musti. Huic quom uicinus esset castramentatus. M. Attilius Regulus consul romanorum bellum agens contra carthaginenses querentibus militibus suis q̃ ad flumen aquatum ibant se a serpente infestari accessit:& cõperit secus flumen serpentem lõgissimum. in quem quom balistis aliisq; machinis bellicis nil egere posset:conuocato ad opus exercitu lapidibus obrui fecit demum sublato ei mortuo corio longitudinis pedum.cxx. Romam quasi mirabile misit.
Arison ægipty fluuius:& Nilo impletur: cuius in confinio abũdare elephantes consueuere:
Bricrates fluuius est ex timaro monte progrediens: misceturq; arino.
Brenta fluuius Venetorum secus patauium fluens in extremo sinu adriatici.
Brixa fluuius est in extremo persarum latere tãtum limi trahens ut cœno illam oram ĩ accessibilẽ faciat.
Bruxa fluuius est in cõfinio italiæ gallam cisalpinam pergentibus adriatico littori adiacẽtem qui iamdudum rubicon dictus est.
Bronona uasconiæ fluuius est.
Bugenis fluuius est scitarum. in lacu balesicoræ cadens meotidi uicino.
Bustricius pannoniæ fluuius est.
Bura fluuius est arabum seu arabis propinquus.
Butes fluuiu s est scytharum cui proximi sunt sermatæ & agatirsi
Butrotus fluuius in extremo italiæ angulo:penes Iocros profluens.

C Abrius persarum fluuius hostio portuosus
Caicus misiæ fluuius est: ueniens a teutrãta loco ultra pergamũ ciuitatem: quæ teutranta iam pars eolidis atque troadis fuit
Caistrus fluuius est lapẽs præter asiam paludem asiæ:ex albanis iugis cadens & ciuitatem abluit Ptelæ sub piono monte.
Calamac fluuius est siriæ.
Calcanius campaniæ fluuius est.
Calibs hispaniæ fluuius est cuius aqua si temperetur ferrum longe acrius aquæ uiolentia redditur. q̃ sua fuerit ante natura:adeo ut nullum approbent Hispani telum ni sumpserit ex calibe temperamẽtum
Calidon oetoliæ fluu. est quem ego Acheloũ puto a calidono oppido œtoliæ q̃ præterfuit denoiatum
Calor fluuius est in samnio beneuento ĩctus clarus Calori regis Siciliæ uictoria & cæde Manfredi.
Calicadnus fluuius est propinquus corico monti.
Calos Mesiæ fluuius est.
Camander fluuius ẽ troianus qui aliter Xanthus dicitur. fama longe maior q̃ facto: ĩctus autem Symoenti paludem faciunt: quæ etiam camãder dicit Hic ex ida nati in portum effluũt acheorum. Ab hoc fluuio Hector astyanactem filium noiauit camãdrum.
Cambises fluuius est hircaniæ ortum habens ĩ montibus caucasi: cui quom propinquus ex coraxici mõtis radicibus erũpat cyrus abeuntes in diuersa hyberos & hircanos longo interuallo distantes irigant. inde longe a mari in uno eodemq; lacu sese recipiunt: & in hircanum sinũ uno alueo deueniunt.
Cambri fluuius est apud seres qui osseris uocantur. quod latine sonat siluarum nobiles. Hi. quidem mites sunt homines:& aqua persusa frondium depectunt canitiem. aliorum mortalium consortium fugiunt & commertia appetunt.
Campicapes scytharum fluuius est. Nomadas disterminans & giorges. Verum sunt qui confluere eum dicant infra olbiam una cum boristene.
Campania galiae fluuius est.
Canucos siciliæ flu. mõti adusto simili africão ĩctus
Cana fluui. ẽ aquilæ quã supra aufidũ nũcupauimus
Cannas bragmadorum fluuius nauigabilis quem at togallige populi incolũt. hic in gangem effluit
Cantabani flu. est orientalis qui susceptis aliis tribus fluminibus in indum labitur fluuium:
Cappodax amnis capadocum est qui galatias morinas terminat. & de se cappadociæ nomen dedit.
Caper asiæ fluuius est laodociam lico flumini appositam abluens
Caractes fluuius ẽ pamphiliae sic dictus. quia se precipitat iuxta quem p̃ga oppidum & Dianae templũ que & perga ab oppido dicta est.
Carcines flu. est nauigabilis in extremo Italie positus haud longe a petilia ciuitate.
Carambucis flu. est sub arctoo ubi ripheorum montium iuga deficiunt apud quẽ habitant populi quos arimpheos dicunt hyperboreis gẽtibus similes. his quidem sedes sunt nemora: cibus baccae demẽtes habent ritus.
Caresus fluuius ex ida troianorum mõte diffusus homeri uatis carmine celebris esto nulla eius uideantur uestigia.
Carie flu. est colchorum in phasim profluens: cuius ripas salciae gentes incolunt.
Caruntis asiae fluuius est supra bithyniam Nicomediensem fluens.
Carco fluuius est in regione carnorum Aquilegiam. preterfluens.
Casilinus campanie fluuius: a quo & oppidum Casilinum dictum insigne oppidanorum fide erga Romanos. dum obsideretur ab Hannibale pœno.
Caspasus Flu. est apud scythas.
Casus fluuius per albaniam fluens.
Catimon Siciliae fluuius est.
Caularius fluuius in agro idensium est. Haud longe a caralitte palude.
Cecina fluuius est tusciae per agrum effluens ultera rum cadit in arnum.
Cephalcidis siciliae flu. est himere oppido p̃ximus.
Cephesus nauigabilis flu. ẽ in finibus pandorũ psarũ
Cephisus boetiae flu. est sub parnasi radicibus fluens cuius in marginibus aiunt fuisse templum deae themidis. ad quod Deucalion & Pyrrha consulturi de restauratione humani generis post Diluuium accesserunt & ob id aqua cephisi fatilica nuncupata est. quam aiũt cũ ex eodem lacu cũ Flumĩe mela exeat & ille nigras aues faciat. albas facere nigras. nigras ãt rufas. hũc preterea dicũt narcisi fuisse patrem.

Cephne fluuius est orientalis. inter quem & indiæ regionem quæ dicitur geria: habitarunt qui ex Ofir q de genere fuit heber: descenderūt: & ex ide Salomoni aurum deferebatur.
Cheladon archadiæ fluuius.
Chelonates fluuius in ea ora in q̄ cyllene & callipolis
Cherati indiæ fluuius. est qui pisciculos pducit errātes p aridā & demū in fluuiū redeuntes.
Cherius flu. est in euia regione: ex quo si potēt oues: albæ nigræ efficiuntur: quum in neleo flumine huic propinquo contingat contrarium.
Celeus flu. est phrygiæ.
Cerretoriū torrēs est fere inter pistorieñsem agrū atq̧ lucensem. hinc habens izamū oppidū: inde pisciam qui miraculo suo solus torrēs meruit inter flumina: memorari. hic ut aiunt incolæ: paruo montis decliuo cadēs non hymbre turget ut reliqui qnimmo: ut idem asserūt de decēnio in decēnium: seu paulo amplius non determinato tempore sed fortuitu & dum minus ab ipsis expectatur: ex imo telluris uentre repente & fere in momēto tam grandem lapidum euomit copiā cū ingēti strepitu sese illidentiū saxorū ut qui uiderint obstupescāt: eoq̧ in modū labētis aquæ ipellit etiā leniter in decliuū ut sese lapides mouētes uideas motus uero causam uidere non possis. & hoc ter uel quater in die p dimidiā horam perseuerans agit: nec unica die tantū qnimmo duobus uel tribus: aliquando continuis & sereno cælo decurrens in admirationem sui non solū externos: sed etiā trahit indigenas: & demum subsistens expectat donec decēniū more solito elabatur.
Cerbalus apuliæ flu. est olim in finibus daunorū
Cherelte flu. ex tauro profluens in oppositum insulæ mergitur rhodiorum.
Chesimon fluuius e caucaso monte prosiliens erumpit in pontum.
Cestros fluui. est pamphiliæ nauigabilis inter quē: & caractes pga oppidū situ est: & dianæ templum quæ & perga ab oppido denominata est.
Caios flu. est colchorum uatissimus & i faucibus phasis eidem miscetur phasidi.
Cidara flu. est insulæ raprobanes ex megiba stagno. effluuens & in oceanum uersus septentrionem & indiam cadens.
Cidonus flu. ciliciæ est: ut aliqui dicunt ex tauro monte fusus. Alii uero ex alueo coidapsi: eo q̧ dulcedine & suauitate saporis illi persimilis uideatur. tharsum insignem cilicum ciuitatem cursu diuidit & magis liquore q̄ spacio memorabilis leui tractu effluit a puro susceptus solo: : cuius placidum cursum nec torrentes urgent: ut alueum turbat frigiditate plurima & riparum amœnitate desiderabilis: adeo ut Alexāder macedo æstuans ob laborem: dum se lauaret in eo fere lætalem ægritudinem traxit. Qualis emanat e fontibus tass sali miscetur undis uere tantum cum liquantur niues turgescit.
Cidnus a cādore denominatus. Nā icolæ quicqd albū cidnū uocāt. Præterea podagricis eius medētur aq̄.
Cidrinus fluuius est inter ianeos & cerasmos.
Cidus ciliciæ fluuius podagra laborantibus conferēs plurimum.
Cinibs arabiæ fluuius est: gemmarum plurium generum abundans adeo ut assumptæ camelis deportentur in oppidum tybrestum.
Cinos fluuius est nomadum: qui quidē ultra incompertam nauigationem in persico mergitur sinu.
Cinips fluuius est in libya defluens per uberrima arua haud longe a lepti oppido. circa quem aiūt grandes hircos oriri.
Cinga fluuius rapax est a cingēdo dictus in hispania: & effluit in hyberum.
Chios fluuius est misiæ.
Cinthus laconiæ fluuius est.
Ciren fluuius est hispaniæ: qui alio noie bethis dicit.
Cirta masiliensiū fluuius est iuxta urbem agatham.
Cirus fluuius est radicibus montis coraxici prorumpens haud longe a cambisio: & postq̄ distantibus alueis hyberos hircanosq̧ circuiuere: quasi ex compo sito haud longe a mari in lacum unū redeūt: & in sinum hircanum uno tramite currunt.
Cithios flu. est ultra bithiniam nicomediensem.
Clanius campaniæ fluuius est haud longe a neapoli. acceras præterfluens.
Clarath fluuius est africæ in quo crocodilli gignūtur.
Claudus fluuius asiæ minoris lisæ oppido atq̧ ocrusæ uicinus.
Gedi fluuius est hiberniæ.
Clerus hispaniæ fluuius est.
Clitor uel cliton arcadiae fluuius.
Clitūnus umbriae flu. apud meuaniā & spoletū defluens: ex quo ut quidā uolūt si confestim postq̄ concepit bos bibat albū pariet quāobrem romani magnas hostias ioui immolaturi ad hūc locū pro albis tauris mittebant. hunc alii fontem. alii lacum dicūt.
Clius seu clinis flu. est mauritaniae ex atlantis septentrionali plaga progrediēs in occidentem tendit & in lacum funditur epytagonū: & mutato nomine dicitur agger & postremo multis peragratis regionibus nilus efficitur: & ideo ubi de nilo scribetur infra plenius apponetur.
Clodianus fluuius est ex pyreneo exundans: & ad emporia se ferens.
Coapsis fluuius est mœdie sese in tygrim deferens apud persas. huius fluminis dulcis est aqua: & persarum reges quādiu inter ripas perfidis effluebat Soli ex eius aquis potabant: & profecturi peregre adhuc etiam illas deportabant.
Cobar babyloniae fluuius est:
Cobulatus fluuius est minoris asiæ: gallogræciæ propinquus.
Cocytus infernalis est fluuius poetarum carminibus celebris.
Conderon fluuius ē arianæ regiōis feruore solis exustus: desertis circundatus non longe a bactris: cuius quidem cultores circa hunc fluuium & alium nomie Aroxapem omnes inhabitant.
Coeranis minoris armeniæ flu. insignis habetur.
Cophata seu cophinus flu. est indiae: propinquus oppido indorum quod dicitur peucodatim.
Coganus flu. est asiae minoris præterfluens radices: Timoli montis: cuius in marginibus loreni & philadelpheni habitant.
Colaphis fluuius est pānoniæ q fluuit i saum per colapianos breucosq̧ fluentē & cū duplici mergat alueo

facit insulã quam segestiam incolæ uocãt.
Copen fluuius est indiæ in Indum fluuium cadens.
Coralius fluuius est frigiæ & suceptis tẽbrogio. & gallo fluminibus in bosphorano littore ponto miscetur hic a multis sangarius appellatur.
Corineus fluuius est haud longe ab eritalis: & promõtorio mimantis & clazomene.
Coronalos fluuius ẽ haud longe a palude: quæ olim adramiteos dicta est.
Corex persarum fluuius carmanis proximus.
Consuagus fluuius indiæ nauigabilis est. & gangem cadit.
Corus fluuius est asiæ minoris sub amanno defluens monte: non longe ab oppido egræ.
Cratides fluuius est calabriæ. uerum ab aliquibus cratim dicitur: & præter taurum oppidum labitur. Ex quo secundum quosdam qui biberint flaui efficiuntur: Alii uero dicunt si q̃ biberint pecora: candida fieri: quom nigras facit sibaris huic propiquus. nec incolas carere beneficio dicunt. Nam sibarim bibentes nigriores fiunt atque duriores: & crispo capillo quom qui cratim bibunt candidiores sint & comã dimissa.
Cremera fluuius est inter Romam & ueios quem penes. ccc. xi. inclita familia Fabiorum die una pugnãtes a ueientibus cæsi Sunt quom nõ nisi unus & hic paruulus superesset.
Crenactas fluui. est idiæ nauigabilis & ĩ gangẽ fluẽs
Crianos fluuius est paludi propinquus cui dicebatur olim adramiteos.
Crinisus fluuius est Siciliæ quem aiunt Acestis regis fuisse patrem.
Crisas syracusarum fluuius est ex mõte ueniẽs etneo
Criscitoras fluuius est sub imano monte: qui caucasi finis est.
Crisorus fluuius ex tmolo monte progreditur: sardibus propinquus. uulgatiori nomine pactolus nuncupatus: qui eo ꝙ aures habeat harenas Chrysori nomen sortitus est.
Croconus seu crocaculus fluuius est brutiorum: seu salentinorum nauigabilis: in quem si signũ fustẽ ue deieceris: uel frondes lapideo cortice obdurantur
Crustumium flumen est haud lõge ab arimino. a quo oppidum denominatum est & defluit in adriaticum
Curinnãta fliuuius nascitur in campis comagenæ: & in persicũ dicidit sinum.
Cuta fluuius ẽ oersarum aquo: cutes dicti sunt persæ: qui ad incolendam samariam ob iudeorum captiuitatem uacuam a persis regibus missi sunt.
Cuuentus fluuius oerolie calidonem secus fluens.
Aliegus fluuius est indiæ & in oxum fluuium terminatur.
d Danapris scytharũ fluuius in pontũ fluẽs.
Danes fluuius est syriæ crocodillo monti propinquus.
Dania fluuius est mauritaniæ Perosis. quem alii turbulentam dicunt.
Danius acerrarum campaniæ fluuius quẽ supra claudius diximus Vtrum horũ uerum sit nomẽ ignoro.
Danubius fluuius europæ permaximus oritur in iugis noriæ germaniæ montis ex aduerso oppidi galorum scauricir & effluẽs ab occiduo in orientẽ per innumerabiles labitur nationes a sinistris linquens germanicas & a dextris theutonicas pãnonias atq; mesias. & postq̃ plurimum sui cursus lapsus est mutato nomine dicitur histrus seu hister. & .lx. permaximis fluminibus auctus per septem ora uel secundum alios per sex in euxinum mergitur mare: ultra xl. mil. passuum infra amaras undas impetu suo dulcem quærentibus exhibens haustum ex quibus hostiis quattuor nauigabilia sunt. reliqua uero non apta nauigiis. Primum quidem hostium aiunt uocari peucos: & ea peuces appellatur isula cui alueus proximus est ex quo & palus oritur ingens: & lacus super istropolim quem aluũ uocant. Secundũ autẽ hostiũ uaratustoma nũcupatur: & tertium calaustoma secus sarmaticam isulam. Quartũ uero pseudostomon & insulam canopondiabasis. Quintũ bonostoma. sextũ quidem spireboltoma. Septimum nomẽ nõ habemus. Sunt insup qui uideantur arbitrari ex eo tria progredi flumina eas. s. Secus appolloniam effluens. & narliburnos seperans & phileos & histrũ qui per histros labitur & nomẽ largitur eisdem.
Dardanus fluuius est mesiæ a quo puto dardanos populos uocitari.
Dasibaris fluuius est garamantum:
Diana fluuius ẽ apud camarinã cuius aque nisi pudice haustæ sint in unum corpus cũ uino nõ coeunt.
Diardeus fluuius est: qui ab ultimis ĩdiæ ueniens crocodilos ut nilus & delphinos atq; alias gentibus ĩcognitas beluas alit in gangem tandem elabitur.
Dipsas fluuius ex tauro monte cadens.
Dirmus fluuius est apud illyrios cuius in ripis moniuolanũ oppidum quod antea colchinum dictum ẽ. eo ꝙ a colchis sit conditum & scodra hilliorum cadit enim ex palude ligisti.
Drauus est pannoniæ fluuius & in danubium labitur
Drica fluuius apud dacos & in danubium finitur.
Druentia fluuius est ex alpibus fiuens & apud allogobras in rhodanum sese mergas. trãsitu præ cæteris galliæ fluminibus difficilis. Nã quũ maximam aquæ uim uehat nullas tamen naues ꝑatitur eo ꝙ nullis includatur ripis sed in amplum hinc & inde uadit. & ulterius postea alueos faciens atque permutãs & assidue glareosa saxa reuoluens nullam etiam expedito pediti uiam uiolentissimus præbet tutam quẽ druciã nũcupari arbitror quia obices diruat omnes nouae quidem babyloniae propinquus est.
Durda fluuius est a tauro defluens monte quam quidam scribunt clurda.
Duder fluuius minoris Asiae haud longe ab Anthiochia cuius in ripis meadropolis & eumenia oppida fuere menandro flumini propinqua.
Durius Hispaniae ulterioris est fluuius a quo lusitania incipit. is enim ultimi ꝓmontorii radices abluit.
As fluuius a quibusdã adusa uocatus quẽ quidam dicunt ab histro moueri & apud
e Apolloniam olim corynthiorum coloniam in epyro posita fluere: & in ionio misceri salo.
Ebenos seu euenos fluuius est quem centaurum alii qui denominãt eo ꝙ in eo Nessus centaurus ob raptam a se Deianiram ab Hercule cõfossus sit qui in mare effluens habet in ripis lirnetos & miletos.

Ebrus inter thraciæ fluuios celeberrimus est: qui fusus a strimone adamãtos adrisarumq; gẽtes abluit & a colentibus carbiletis pirogetis atq; dragetis nec non & lætas maiores hemo subditos atque minori rhodope subiacẽtes intus secat: habẽs ex parte una cicones & doriscos ex altera relictis primatibus & dolongis tinis corpulis: aliisq; barbaris: habens ubi mare miscetur portum tentoris & Polydori tumulum: & ultra se apollinis zeruntii.

Ecos flu. ingens est: nascitur quippe ex monte taumesce: & quinque diuisus alueos per caucasum euehit omnes loco qui appellatur scelantes: inde se in gangem proripit.

Edabis mœdorum flu. est: penes quem populus isra el captiuus religatus est.

Edas flu. est prouinciæ septimanæ: in mare declinans gallicum.

Edripis flu. est susianorum persarum in euleum flumen decurrens.

Egos flu. est propontidi uicinus cuius in ripis tensusa apposita est.

Eladus archadie flu. est seruans anhelitum.

Elauer flu. est apud aruenos gorgoniam oppidum p̄terfluens.

Eleorus Siciliæ fluuius est pachino promontorio uicinus.

Eleuterus flu. in campis Syriæ nascitur & phœniceo finitur mari: in quo maxime testudines capiuntur: ultro statuto anni tempore effusa multitudine uenientes in flumen.

Elisius fluuius est Siciliæ.

Elisos fluuius est atticæ regionis fica flexibus nominatus. Aiunt quippe hunc a cocyto fluuio inferorū augmẽta suscipere: & ob hoc furias ĩfernales fessos siti serpentes aquis huius recreare solitos dicunt.

Elles fluuius est minoris Asiæ cingens smyrnam ciuitatem suis undis.

Ellorus Siciliæ fluuius est qui more nili suprafundit hunc supra eleorum dixi.

Elsa fluuius est tusciæ in agro florentino paulo supra oppidum: quod collis dicitur ad orientem ex loco cui unci incolæ tanta aquarum abundantia effunditur ut mirabile uideatur: & circa eius initium quicquid eius in aquas proieceris: infra breue dierum spatium lapideo cortice circundatum comperies: quod postmodum in processu sui cursus non facile facit. Hic suis tantum undis perpetuo cursu in exitū usque clarissimus effluit. Hymbribus tamen ut cæteri turbatur & augetur & quom oppida plura hinc inde labens uideat: a dextro modico elatum tumulo Certaldum uetus castellum linqt: cuius ego libẽs memoriam celebro. sedes quippe & natale solū maiorum meorum fuit: antequã illos susciperet florentia ciues. Multas præterea & diuersarum specierum maritimarum tamen omnium radens cursu solum detegit concas uacuas & uetustate candidas atque utplurimū aut fractas aut semesas. Quas ego arbitror diluuium illud ingens quo genus humanum fere deletum est dum agitatu aquarum maximo terras circunuolueret fundo illis reliquit in partibus. Hic demum sub insigni castro miniatis in arnum fūditur flumen.

Enipheus thessaliæ fluuius est ex otri monte prorumpens: & celeri se cursu uehens in epidaurū ruit.

Enises siciliæ flu. ẽ haud longe a tauromẽo colonia.

Enticinus galliæ cisalpiæ ex apœnio decurrit ĩ padū.

Eorcus fluuius est hyberniæ q in radicibus blagmæ montis exortus per Osiriã effluit regionem.

Eonus fluuius est indiæ nauigabilis in gangẽ fluens.

Epidanus fluuius est thessaliæ satis leni defluens cursu antequã sibi misceatur enipheus qui quum rapidissimus fit epidanum uelocissimum facit.

Epilas fluuius est macedoniæ in heraclea ora.

Eracleus fluuius colchorū est promontorio eiusdem nominis proximus & oppido mantio.

Erandatus flu. ante lycus nominentus asiã Bithiniamque disterminans oritur quidẽ in stagno artiniapenes miletopoli megeston aliosque recipiens.

Erasinus flu. est Nemeæ adeo superbus cursu ut ripis contineri nequeat præterfluit autem driopas. Alii autem Litiæ fluuium dicunt.

Ericinnume boetiæ fluuius est ad trophonium deum quem penes duo sunt fontes quorū alter potus memoriam affert. alter uero obliuiosum facit.

Eridanus fluuius est italiæ celeberrimus apud græcos aliasque nationes omnem cisalpinã irrigat galliam: & quoniam hic idem & padus est: nihil de eo præter ea quæ ad grecos spectant nūc dicemus. Reliqua ubi de pado. Fingunt græci hūc apud inferos natum & in terras ac superos euasisse nihil aliud sentientes q̃ q; ex uegeso monte qui propinquus est infero. s. tyrrheno ꝓfusus tendit ĩ adriaticū quod græci superū uocant. Eridanus aūt nuncupatur ab euentu. Nã fingunt poetæ Eridanū solis fuisse filium cui quū falsum esse ei obiiceretur ab epapho ægyptio iuuene: ad obtinendã filiationis fidẽ currus lucis ducere temerarie ĩpetrauit a sole pr̃e. Qui quū equos nequiret regere exeuntibns ipsis orbitam: in parte cælum exustum: & in terris multa exhausta flumina. Quãobrem ab irato Ioue fluminatus est: & in padum cadẽs suum illi tribuit nomẽ. Alii sunt: qui dicant Eridanum ægyptium iuuenem: cum mutatis sedibus uenisset ĩ ligures: eisq; imperasset casu in padum recidisse: & in eo necatum. Quamobrem in solatium sui regis mortui nomen. flumini posuere: & hinc eridanus dictus. Quẽ & ueteres ægyptii in honorem sui iuuenis bicornem inter alias cæli imagines posuere: & pluribus decorauere syderibus. Reliqua ad hunc spectantia. ubi de pado uide.

Erigonus flu. est prope dorchiopū qui ex illyrico perperniam fluens maximum flumen efficit.

Ermandus flu. est indiæ currens apūd parabesten racosiorum.

Erimantus flu. est archadiæ: ex monte panete flumẽs in alpheum.

Eritrasalcos flu. in corporibus gignens pilos.

Erginus propontidis fluuius: haud longe a lysimachia chersonensi.

Erinus secundum quosdam fluuius est lydiæ: alii dicunt ex doricilio phrygiae natum eūque illam a Caria diuidere. Demum campos smyrnae aureas trahentem harenas fœcundare.

Esia galliae fluuius in secanam cadit.

Eseris flu. est Calabriae crotonẽsi ciuitati ꝓpinquus.

Esipius fluuius est liciæ.
Esicius fluuius est hispaniæ: qui ante haustu dulcis fuit: postea amarus factus est.
Esper flu. apud quem secundum quosdam Nessus centaurus Deianiram transuadans rapinā fugāq; meditatus ab hercule sagittis occisus est: qd supra in ebano flumine contigisse diximus.
Eternus fluui. apud Daunos: quos nos apulos uocamus est: Alibi uero cōperio eū apud aprutinos inter salinas & theanū marucinum.
Ethilia septētrionalis flu. est permaximus. ut quidam ferunt: maior euphrate: æstate crescēs ut nilus: a maiori burgaria descendēs in caspiū mare.
Ethimanthus flu. est indiæ uariis flexibus incuruatus qui cū ab incolis irrigationis causa distrahatur tenuis & iā sine nomine in mare recipitur.
Eudon flu. est Anthiochiā alluit thebaida ueniens ubi pygmeos fuisse tradunt.
Euennos fluuius: qui & licorum.
Euphrates inter cæteros fluuios memoratu plurimo celebris est. tam ueterum litteris: q̄ exundationibus suis. Hunc quidam uolunt ex paradisi fonte mortalibus quidem incognito deriuari. quod ego credo alii tamen dicunt in armenia maiori in monte: cui paracoatra nomen: haud longe a fonte tygris oriri. Nōnulli afferunt eum ex radicibus mōtis armeniæ: cui catopen dicūt incolæ: supra zizimam seu zimaram erumpere. Nec desunt qui dicant ex aga eiusdē armeniæ monte effundi. Et post hos affirmāt aliqui. q; in uallibus montis capontis appareat primo haud lōge a zimara de qua supra. Præterea aiunt. & si uastis e montibus exundet: undis non euestigio sese in fluuium effundere: quinimmo factis ex se duobus lacubus: segnis sedet & iners. Ex his tandem margīe facto erumpens ripis assumptis uere flumen apparet & maximo strepitu: atq; celeri cursu armenios cappadocasq; disterminās nūcupatus ab initio pixurates: deizena & anetica regiō bus relictis excurrit: & iā aliquibus susceptis fluminibus ualidior factus ī taurū montē uires experitꝰ suas: ubi elegeā uocant cui cū nō resistat taurus: progreditur uictor. sed saxosus atq; uiolentus ad dextrā Comagenā. ad leuā āt relinquit Arabiam: Verum sunt qui uelint eum in alueos duos diuidi. quorum alium in tygrim effundi dicunt: reliqui uero permeatis mœdorum gordianorumq; terris in Mesopotamiā ferri & Babyloniā quōdam caldæorum regiam ī partes duas cursu medio separare. Inde hic idem postq̄ aliquādiu effluxit: qui nauigabilis & ingens ante fuerat in paludibus dispersus amplissimis tenuis efficitur riuus: & incognitus: ut aiunt quīq̄ aperto exitu effluit: esto sint qui dicant eum in mare rubrum fundi. Sunt tamen qui putent hunc illi ruborem iniectum a Cyro persarum rege ob susceptam iniuriā. seu ob gloriæ alicuius magni facinoris cupiditatem. ut in riuulos deductus plurimos alueus cum nomine deperiret. Uolūt insuper hunc nili more. & fere eodē tempore Messopotamiam irrigare. atq; fœcundā facere. & sese in alueū statuto tēpore reuocare. Quāobrem eū nomē Euphratis sortitū uolunt. cum hebraicæ euphratas fertilitas appelletur. Dicūt & aliquas eius esse uitales. & ob id a priscis auxeneum fuisse uocatum.

Euleus flu. est & in medis oritur & haud longe ab ortu sorbetur. & demum in terras exiens per messopotamiā fundit: arcem Susarum circuiēs. & Dianæ tēplum gentibus illis uenerabile plurimū. postq̄ susianē ab elmaide disterminauit. Habetur hic a persis adeo sacer. ut non ex alio reges bibant. secūq; ex eius aquis deferant. si forsan peregre profecturi sint. Facit tandem una cū tygri lacum iuxta Cariacē. ex quo quorsum exeat non habetur.
Euennius flu. est hispaniæ propinquus tradulis ueteribus. & calabrici oppido.
Eurimedon pamphyliæ flu. est a sade oppido missus. iuxta arpedo montem fluit insignis Cimonis atheniensium ducis naualī uictoria. & phenicum atq; persarum clade.
Eurotas flu. iaconū sub ipsis lacedæmoniæ muris currens. huius ripæ lauris abundāt. & ideo appollini sacrum dicunt.
Euxinus flu. propontidis. quem ab euxino mari in qd effluit. denominatum quidam uolunt.
Exasmis fluuius est argiuorum. quē aiunt terris imergi. & iterum post exactum aliqualem cursum in publicum reuerti.
Exemontus Mesiæ fluuius est.
Exrhodus aquæ & Mesiæ fluuius.

f

Abaris hic & farfarus dicitur fluuius sabinorum est. & corruptæ faber nuncupatur a pluribus.
Fæcelinus siciliæ flu. est pelloro iunctus: & Dianæ templo conterminus.
Fanes sannitum est flu. qui & syris dicitur: beneuento uicinus.
Farfarus syriæ flu. in radicibus libani montis emittitꝰ & per antiochiam fluens in syriaco miscetur mari apud symeonis portum.
Farnicas flu. est haud longe a iulionopolytis.
Fasis colchorū flu. est ingens maxima deferēs diu nauigia. quē in monoschis ortum aliqui dicūt alii ī morcorum montibus. & quidā a garamāte monte effusū cuius in marginibus oppida fuere plura & celeberrima. Sed inter alia Tindariceum & phasim ea ī parte apud ipsos. & Ciacos permaximi fluuii miscētur eidem. Post habuit furiū apud quod & furius flu. influit. Recipit præterea Glaucū. & absarcum & cobum e caucaso descendentes. Tandem post longissimum cursum ultra hostia tanais in potū effluit. clarus quidem & aliis præter iam dicta insignibus fluuius est. Penes eū phrixi tēplū fuit & lucus ob aureum uellus ueteri fabula celebratus. Medeā fugientem cum iasone tulit. & exilio sulmonensis Ouidii memorādus est. Aiūt insuper in eo uirgā oriri. quā leucosiphilon uocant tantæ uirtutis. ut afferūt q; si thalamis hominum apponatur matrimonia habet pudica atque inuiolata seruare.
Fatissus olim dacorum flu.
Fœnix thessaliæ flu. est.
Ferior flu. lenuæ oppido propinquus.
Firrites flu. propinquus caistro flumini pegaseum impellit stagnum.
Festerus misyæ flu. est.
Fesus fluuius est bosphori. quē alio noīe rebas uocāt
Finus hiberniæ fluuius ē: per chenekoniam effluens

regionem.

Fison flu. qui & ganges in paradiso delitiarũ oriri qui dam uiri celebres asserunt: & exinde irrumpere eo: ubi aiunt oriri gangẽ qui talia perscrutati sũt de quo ubi de gange plenius differetur. Dicunt autem phison dici: ꝙ inũdationẽ significet: excipitur autem ab oceano orientali.

Fitaras flu. est apud seres: de quibus iam supra dictũ est: ubi de cambri flumine:

Flautasis flu. in finibus dacorum est:

Flegeton iferorum flu. poetis familiarissimus ẽ ignẽ quidem significat. seu ardorem.

Floxus flu. ẽ hispaniæ ꝓmontorio celtico uicinus.

Focias flu. est thessaliæ: & in epidaurũ effluit.

Forion armeniæ maioris flu. in tygrim mergitur.

Forinus flu. aquilegiæ propinquus est.

Fricinius nauigabilis fluuius apud persas

Frygius flu. est minoris asiæ: qui & frigiæ prouĩciæ nomen dedit: & eam a Caria diuidit. est quidẽ magnesiæ: quæ ad sypilum est iunctus insignis Lelii Scipionis asiatici romanorũ cõsulis uictoria & clade antiochi asiæ & syriæ regis penes eũ susceptæ.

Futhi flu. est mauritaniæ: & a quo adiacens regio futhensis appellata est.

g Abellus cisalpinæ galliæ flu. in padũ cadit.

Gadus flu. ex monte tauro effluens in mare suscipitur cycladum.

Gæsus Ioniæ fluuius est: prieni ciuitate ꝓpinquus.

Gagatis flu. est liciæ. a quo & locus cui proximus fuit denominatus est.

Galesus calabriæ flu. non amplius qnꝗ. M. pass. a tarento semotus.

Galbiam est fluuius. Cariæ: haud longe ab alicarnaso infamis ob malam habitantiũ ualitudinẽ.

Gallus lycaoniæ flu. a quo denominati sunt sacerdotes Cybelles. Hic quidem in sangarum terminatur. Potãtes in furorem conuertit.

ganges flu. indiæ prægrãdis atꝗ famosus. de eius uero origine ambigitur apud priscos. Nã alii ex incertis fontibus. uti nilũ eum nasci uolũt. Alii ex scyticis montibus uasto cum fragore loci erumpere: atꝗ sese per scopulos & aspreta locorũ præcipitem dare: donec in planum deuenerit: & ibi quasi susceptũ ab hospite in lacu quodã congescere: & ex eo tandem lenem mansuetũꝗ procedere: qui in orientẽ tẽdens a. xix. maximis atꝗ nauigabilibus fluminibus augetur & ultimo secundũ quosdam. ut nilus septem hostis oceanũ ingreditur. alii dixere nouẽ. & tria quidã tantum esse uoluerunt. Dicitur autẽ ganges a gãgaro uetustissimo indiæ rege. ut placet aliquibus. Aliis uero placet hũc illum esse fluuiũ. quẽ uocant sacræ littoræ phison: de quo paulo ante pauca dicta sũt. q̃ quocunꝗ uocetur nomine. aut quotcũꝗ exundet al ueis in mare. adeo grãdis est: ut ubi minus occupet latitudinis octo milia passuũ pateat. ubi plurimũ cẽtum: altitudinis nusq̃ minus. xx. pas. reperitur aduersus quẽ Cyrus persarũ rex. quasi cœpti oblitus bellũ ĩauditu sumpsisse fertur. Nam quom unũ ex regiis equs cãdore: atꝗ forma præcipuũ. quẽ fiducia tractus transuadare persuaserat a uortiginibus undarũ circumagi atꝗ absorbi. una cũ insidente cerneret. aiũt iratũ iurasse se illũ adeo extenuaturũ: ut qui equũ atque equitẽ optimũ absorbuisset. mulieribus uix genua tingentibus uadosum faceret. Nec uerbis opus defuit. Nã totis in hoc expositis copiis ĩ. ccccIx. alueos flumen detraxit anno integro operi dato. nõ obsistente ꝙ nili more augeri dicatͬ certo ãni tẽpore & adiacentes fœcundare agros.

gardo flu. est in prouincia Narbonẽsi: neumaso ciuitati propinquus. Hunc aiunt sæpissime æstiuo tempore absorberi apud eũ locum: quẽ campianacũ uocant: & sub castello priuati ampliorẽ renasci.

gargarus fluuius est insula: quã hydrophragi habitãt: barbã usque ad genua nutrientes: & pisces crudos etiam comedentes: ultra quem dicunt formicas eẽ catulorum magnitudinem excedentes.

garumna fluuius ẽ ex pyrrheneis delapsus montibus gallos ab antiquitanis desterminans: uadosus quidẽ in hymbribus: aut solutis niuibus intumescat. & ĩ eo insula est aneros nomine. quam quidam pendere & extolli aquis crescentibus. deprimique eis deficientibus credũt & cũ oceano occidẽtali misceatur. ĩ exitu sui amplior & turgidior factus more æstuãtis maris huc illuc nauigantes impellit.

gela Siciliæ fluuius est: a quo & oppidũ illi appositum denominatum ẽ inter Camerinũ & agrigentum.

genesus epyrrhi fluuius est. quem a dyrhachio thessaliam euntes inueniunt.

genusus palestinæ prouinciæ flu. est.

geon flu. meridionalis: quem aiunt in paradiso delitiarum oriri & uniuersam æthiopiã irrigare. Hic idem cũ nilo est & ideo quæ multa de eo dicenda ueniunt ubi de nilo scribitur apponentur.

gercus schytarum fluuius in lacu busesagoræ suscipitur: qui a meotidis palude saxoso tantum discluditur dorso.

gerros fluuius est bassitidarũ & nomadum. & iunctus hyppacari fluuio. Carcinem urbẽ ꝑterfluit.

gessus fluuius est apud iones in ea regione. q̃ troglea appellatur ioniis omnibus sacra.

getilos flu. est mauritaniæ portui tisadro propinquus Hunc Oetebes quidam uocant.

gis uel ger flu. est æthyopiæ garamantũ inter deserta & harenosa effluens loca.

glanes fluuius est tardus atque piger. adeo ut potius palus uideatur q̃ flumẽ. infamis plurimũ aduersa ualitudine incolarũ. Fertur autẽ tardus. ut dictũ ẽ. sub Clusio uetustissima tusciæ ciuitate. & amplo occupato spatio fœnæ iuliæ cãpos a perusinis diuidit.

glanicus fluuius est apud minturnas liris nominatus illas cursu diuidens puto hodie uocari uulgo garigliano.

glaucus fluuius est ioniæ: pedalio promontorio propinquus.

glauais colchorum fluuius est & in phasim mergitur habens eius in exitu in phasim insulam absꝗ noie.

glospes flu. est haud longe ab olga oppido & bithyniæ propinquus.

gna mauritaniæ flu. est. Ampelusiæ promontorio uicinus.

gozã flu. est mœdorum. quẽ penes Salmanasar babyloniæ rex israelitas captiuos habitare iussit.

grateis fluuius in extremo Italiae siciliae propinquus

& scilleo oppido: quem fabulæ scillæ immanis mō stri finxere matrem.
Granius persarum est fluuius per susianū fluens: & paruas deferens naues cuius dextrum latus incoluēt Dixi montani bitumen perficientes.
Griliosolus fluuius est in affrodisia regione: coriphæ oppido propinquus.
Granicus phrigiæ fluuius est in propontidem cadēs cui zizicon ciuitas proxima clarus q̄dem prima Alexandri macedonis uictoria in persas.
Guatra britaniæ fluuius est i campria regione: quam uulgus ab eo denominat gualliam.
Guandalus guādalorum est fluuius.
Guitalus fluuius penthimbastrine: quæ dacis est cōtermina: qui in oceanum mergitur.

I Aboot fluuius est: penes quem Iacob noctu cum angelo luctatus est: fluens inter philadelphiam: & garasan: procedensq; susci/pitur a Iordane.
Iacrus fluuius est indiæ propinquus: in meuum fluuiū effluens. Nam Pompeii magni edicto exploratum est membratos septem diebus ex idia p ueniri ad iacrum flumen.
Iader fluuius est apud Salonas: qui i adriaticū se miscens forte iadræ oppido nomen dedit.
Ianaus fluuius est in armixia regione.
Iardanus fluuius est cretæ insulæ ciuitatē phias circūdans: cuius & in ripis Cidones habitant.
Iarothus fluuius est in diæ inter opaca nemorum ex arboribus iusitatis effluens & siluestrium pauonum abundans.
Iberus famosissimus Hispaniæ fluuius ē & a quo ipsa Hispania iberia apellata est hic secundum quosdam apud uacanos orit secundum alios apud cātabros & quum nauium ferax sit: Tulam opulentissimam eius regionis: ciuitatē ex iferiori parte radit demū sub tortosa ciuitate balearicū ingreditur mare:
Iberus fluuius est: & per moscorū tractus i cirū flumen eff uit apud scytas seu hircanos:
Idaspes insignis fluuius magnitudine: & q̄ harenas habeat: atq; gēmas ferat. p parthiā sese ferēs euadit in indiam. & amplo atq; profundo gurgite means crebras facit isulas. & igētia trahit saxa sub nndis postremo quatuor susceptis fluminibus miscetur indo in regione inio apud arcem soborum. qui exercitu olim herculis fuisse testantur pelles uestimentorum loco & clauas pro armis gestātes. Ab idaspe uero antiquissimo mœdorū rege ut placet aliquibus noiatur
Idros fluuius est ciliciæ Tarso ciuitati ppinquus. ideo idros dictus quia informa idri tortuosus sit.
Iectus fluuius est in quo optimi capiuntur pisces & inter alios unus. qui lupus uocatur. qui gusti carnium saporem præbet.
Iera fluuius est asiæ. disterminās gallatiam atq; bithyniā. Ieros fluuius est colchorum.
Iene fluuius ē ut. arbitror hispaniæ. oceanoq; se mergens cantabrico. ubi uel abri habitāt. & lucini in oppositum hiberniæ insulæ.
Ietris fluuius est Mesiæ. quē iterū quidam uocant.
Ignaboo britāniæ fluuius est & mergitur oceano
Ilas fluuius est bithiniae preterfluēs urbē trusciadem quā & lacus ilas alluit. apud quā ilas herculis puer a nymphis dicitur arptus.
Ilerda hispaniæ fluui. a quo ilerdum oppidū dictum.
Ilisson fluuius est cui oliua ppinqua. lx. stadiis est: quā siquis tetigerit dānū maximū cōsequetur.
Illisus fluuius est in insula ilibro. quam arbitror ægæi maris.
Imala Sabinorum est fluuius prope casperiem ciuitatem: qui & in melle dicitur.
Imaridis fluuius ē indiæ: penes quem aiunt homines ingenris stature habitare & quia uiuis utuntur piscibus: lecyphani uocantur ab indis.
Imera memorabilis siciliæ fluuius. Hic fere circa medium insulæ fusus in duos diuiditur alueos quorum alter in tyrrhenū mare decurrit: & dulces atq; optimi saporis aquas trahit: alter in lybicum tendit. sed amarus plurimum. ali contrarium dicunt. q̄ q̄ imeridiē pgit dulcis fit. & amarus uergens aquilonē. ab hoc imera oppidum siciliae denominatum est.
Iminus siciliæ fluuius est. oppido camirinæ ppinquus
Inachus argiuorum fluuius est ab inacho rege denominatus.
Indus fluuius est Indiæ permaximus in Cibatharum iugis ad septētrionem. alii eum ex caro pnaso dicūt effluere. æquantē magnitudine gangem. Hic pluribus ac maximis susceptis fluminibus quasdam facit insulas: inter quas est amplissima pcianes: & alia minor tantum quæ pacale nominat: demū i duobus diuisus alueis inter se longe distantibus ab oceano recipitur ab eo indico una cum prouincia nūcupato.
Inor mauritaniæ fluuius est per deserta effluens: esto uestigia uinearum atq; palmarum reliquias aliq̄ndo circa eum inuenta sunt.
Instigia sarmatarum est fluuius.
Insurgis germaniæ fluuius ē apud bastrinas dacis cōterminos.
Inuatius fluuius apud aprutinos: haud longe a truento flumine.
Iomanes meridianus ē fluuius per balibotros decurrens inter oppida mecora: atq; catisobora: malleæ monti propinquus.
Iordanus fluuius est diuidens iudæā & arabiā. Verum de origine eius ambigitur apud ueteres. Nam sunt qui dicant ex libano monte duos exoriri. fontes iter se distātes quorum alter dicit Ior & alter dan Qui dan fere ab ortu suo subterraneū agens gurgitem usque ad planitiem meldā absconsus incedit: ibi erūpens: obliquansq; se in galileā gentium ab urbe cedar iuxta spineti balnea sub montibus gelboe riuo ac ior fonti altero excurrenti iungitur & fluuium faciunt. hicq; ex se nomen componunt Iordanis alii uero dicunt ex Ior Iordanem fieri. sed eo q̄ transiat secus dan olim ciuitatem. in qua rex Ieroboam uitulum erexit aureum. quæ latine riuus sonat. seu fluuius dictus est Iordan. quasi fluuius Ior. Quidā uero dicunt apud paneadā ubi templū Cesari dicauit Herodes. speluncam in monte esse aquis imobilibus plenam. & ex ea Iordanem effluere Nōnulli asserunt hoc Iordanis non eē principium. quinimo fontem esse. cxx. stadiis ultra cæsareā. cui a rotunditate phiala nomē est. & ex eo aquas sub spelunca peneadis accedere. Quod quidem a Philipo tetrarcha con pertum dicunt proiectis in phiala paleis. & per sub-

terraneos meatus apud paneadem redditis. Sed undecunq; oriat̃ effluẽs aquarũ primo facit cõgeriem: quas aquas uocitãt maron insignes uictoria iosue & iabis regis Asor clade. Ab his prosiliens lacũ facit in gentẽ: quẽ alii mare galileæ: alii tyberiadis lacũ uocant. Inde autẽ auctior factus pluribus susceptis fluminibus euadens inter sochoth & salin sub hermon & cale oppida atq; bethesinuth accedit in cõfinia ierico. ubi suis aquis a ioãne baptista lauari dignatus ẽ christus. homo deus æquæ mundi creator atq; redẽptor: ut ex hoc intelligeremus regenerationis lauacrum: & eius imitantes uestigia ab originari crimĩe lauaremur: nec multũ & in lacum assaltidis seu mortuum mare colligitur.

Ipachares flu. est uno hostio. q̃q̃ ex diuersis fontibus cũ gero in carcinæ sinu ĩ scythia mari se miscens.

Ippanis scythiæ fluuius est. ex ganoi palude inter auchetas procedens. quã incolæ eius uocitãt matrem scytharũ. fluuiorum princeps. q diu qualis nascitur effluit. tandem apud calipidas. quos circuit: miscet illi fons modicus: qui exampheus dicitur. qui eum adeo reddit amarum ut mirabile uideatur quom eo usq; fuerit dulcissimus. Et sic amarus secundũ quosdam fertur in pontum. secundum alios ab sesagore lacu. haud longe a meotide suscipitur. Is quidẽ insignis est Alexandri macedonis termino. Moratus ẽ enim iter eius: ut aræ ab eodem alexandro eius in ripis positæ testantur. Præterea nascunt̃ ab eodẽ animalia quædam paulo muscis maiora quattuor pedes. & pẽnas habentia. ut satis quadrupedes uideãtur. & aues. quorũ uita die una tantũ terminatur. in mane infantes. meridie iuuenes. sero autẽ senes sint & obseniũ satis expertum dicunt deficiunt: quæ incole himeridiones uocant.

Iparis flu. est. quem & iectarim uocant. ex quo camerinis aqua inducta est.

Ipatos syriæ fluuius est. cui & ipatos oppidũ & seleucia atq; berithos ciuitates propinquæ.

Iperis fluuius est persarum nauigabilis: & medio in sinu persico funditur.

Ipsa hispaniæ flu. apud urbem uecon currit. quẽ herculi fuisse gratum ferunt.

Ipsos flu. est colchorum grandis: & in phasim fluuiũ se condens.

Iris fluuius est minoris armeniæ lycum suscipiens.

Isanus dyrrhachii fluuius est.

Isara galileæ fluuius est in rhodanum fluens apud gratianum.

Isaurus fluuius est galliæ cisalpinæ. haud longe a Cesena in adriaticum mare prorumpens

Isepis indiæ flu. nauigabilis est in indum cadens

Ismeneus boetiæ fluuius ẽ. ꝓpinquus olim thebis.

Ispasus flu. est indiæ: adeo sub solstitio positus æstiuali. ut exeunte sole in fine geminorũ: & principio cancri ꝑpendiculares ĩ se solis radios recipiat ultra hũc amplissimæ sunt solitudines

Ister flu. est: qui & danubius dictus. qui hoc noĩe a fõtibus ueniens. q̃cito tangit illyricum ister relicto danubii nomine appellatur. de cuius ortu progressu & exitu in pontum supra satis dictum est. ubi de danubio. Hic replicandũ non censeo. Sunt tñ qui credant ex danubio ramum progredi. qui uocatur ister. & ab eo istria denominetur. & per eũ Iasonem in adriaticum penetrasse nauigio a colchis uenientem quod ego ridiculum puto.

Iunculus apud basternas ẽ flu. haud longe a dacis.

Iustula fluuius in confinio est sarmatarum in oceano effluens.

L Adon flu. est archadiæ: non quidem ab initio terris datus. sed terremotu quodam e paludibus panetæ emissus. Hunc aliqui fingunt patrem fuisse daphnis. quã reliqui dicunt penei. forsan & hic lauris abundat in ripis.

Laeros hispaniæ fluuius est lambracæ ciuitati propinquus.

Laphias fluuius est in minori asia. haud longe a iuliopolitis.

Lamber fluuius est cisalpinæ galliæ. ex upili lacu in padum fluens.

Lamissus thessaliæ fluuius.

Langueus fluuius est scytarum apud carastasios & anthiadas: ex montibus catheis cadens ophatumq; suscipiens flumen apud catadas & opharitas.

Lar fluuius est galliæ.

Lanos fluuius est apud seres.

Lanus fluuius est ultra danubium: a quo lani populi. dicti sunt.

Larissus flu. est greciæ. eliũ agrum dirimens a dymeo

Lauesina mauritaniæ fluuius est

Lauth fluuius est mauritaniæ ultra abilam montẽ nauigabilis: & tumidæ oppido propinquus.

Laxatus laxares laxartes credo idem sit fluuius apud scythas. quem si sic est scytæ scythim uocãt. Is quidem Semiramidi cyro & Alexandro terminus fuit. finemq; dedit impetuoso itineri: & per deserta scythiæ & sutdianorum regionibus uastus fonte suo se se penes dacos flectens in septentrionẽ uersus inter mardos & pessicados penetrans in scythicum ad extremum effluit oceanum.

Ledus fluuius est galliæ haud longe a stagnis uolcarum: & castello letara & rodano fluuio.

Lentulus sub arctoo fluuius est in superiori capite riphæorum montium: & medius inter alanum fluuium atque tanaim in meotidem funditur.

Leta fluuius circa augustam ciuitatem effluens.

Lethes fluuius est figmento poetarum apud inferos fluens: & animabus defunctorum potus præteritorum habet obliuionem inducere. Sane ut aliquibus placet omissis figmentis hic fluuius in africa ẽ apud extremum syrtium cornu non longe ab cronice ciuitate/ Verum incolæ prisci fictione ducti prædacti arbitrantur eum ab inferis in terras erumpere.

Lethecus fluuius est insulœ cretæ. sic dictus ut placet aliquibus. eo ꝙ penes eũ dicatur hermionam Martis & ueneris filiam cadmi uiri oblitam.

Liber fluuius est syriæ inferioris haud longe a ciuitate iopen.

Libeus flu. minoris asiæ est. inter galatiam & bithyniam fluens.

Libius fluuius ẽ mauritaniæ. cui quõdam fotos: Vel futh nomen erat ab adiacẽte prouincia. Verum ab uno filiorum Mersan: qui libius uocatus est. postea sic dictus.

Licastris. Coe fluuius est. a quo & lica ciuitas noiata:

Liceos fluuius ē in ora subiecta libāo apud phoenices haud longe ab oppido cui leonthos nomen est.
Licesius thraciæ flu. est cuius aquas ut ferunt si quis potauerit: ebrius efficitur.
Licus asiæ flu. est qui quidem ab origine sua lycus nō dicitur. quinimmo marsus fabulosis græcorum carminibus inclytus. Hic autem e summo uertice montis Cilenæ urbs funditur. & in subiectam decidens petram uasto cum strepitu undarum decidit & suas tantum undas euoluens campos liquidus rigat appositos: & quia eius placidus est color. mariq; persimilis: fictioni poeticæ locus adinuentus est. Ibidem scilicet amore eius tractas consedisse nymphas: qui q̄diu intra mœnia ciuitatis labitur: marsus est exies uero & maior factus lycus denominatus ab incolis cui laodocia celeberrima ciuitas apposita ē: & in heraclea & neopharia cæsarea: tandem secundū quosdam in euphratem decurrit. secundū uero alios disterminata armenia minori ruit in irim. possibile tamen ut deo sint. Siue unus ē: seu unus e duobus: memorabilis est uictoria Anthiochi regis: & itaclis parthorum ducis clade: nec minus secunda Alexandri macedonis in persas gloria. & darii regis ignominiosa fuga: cum apud uicum inter macedonas p̄sasq; pugnatum est.
Lycus flu. est cypri isulæ se fundēs ī mare syriacum.
Liger flu. est æquitanos a celtis diuidens: seu Bithuriges ab eduis a quo æquitana denominata est: eo q̄ suis obliquis aquis fere omnem in circuitu cingat: & postremo in oceanum britannicū euoluatur.
Limira flu. est post tauri promontorium nostra contingens maria apud limirā defluens oppidum.
Limoteus siciliæ flu. est.
Lynceus seu linchestius flu. mira insignitus uirtute. Nam si quis minus moderate ex eius undis potauerit: nō aliter titubabit q̄ si uinū īmoderate potasset.
Lineus flu. ē in creta isula præter cortinā urbem effluens: p quē aiunt europā a tauro ioue fuisse portatā.
Liparis ciliciæ flu. mirabili proprietate nominatus. asserunt enim natantes in eo aut se lauantes non aliter ungi ab ipsa aqua q̄ si oleo lauarentur uel adipe.
Liquentia flu. est galliæ cisalpine: seu Venetiarum: in adriaticum mare cadens.
Lirceus fluuius est ætholiæ.
Liris flu. est minturnam coloniam cursu diuidēs: qui & glanicus appellatus est. cuius in ripa fuisse dicitur templum nymphæ maricæ minturniensis.
Lisis flu. est asiæ: mandropo ciuitati propinquus.
Linternus campaniæ flu. est haud lōge a uulturno fluuio & oppido.
Lichis fluuius est asiæ: qui terras subit: & demum redditur terris.
Lithos flu. est phœnicum: haud longe a seleucia hipatho & beritho ciuitatibus.
Litra flu. est mauritaniæ atri coloris ex intimis exustisq; solitudinibus torrente sole propinquo & plusq̄ ignito effluens.
Lixus mauritaniæ flu. a quo lixa ciuitas denominata est eiusdem regionis.
Lucta flu. est ruxultanorū apud oceanū degentium.
Lunia fluuius hispaniæ: haud longe a gallitia & durio flumine.
Lurda fluuius est: ex tauro monte cadens.
Luno fluuius est mauritaniæ propinquus gna coloniæ atq; promontorio apelusiæ.
Lupia fluuius est cadens in rhenum.
Lusius archadiæ flu. quem penes diu ostensum est se pulchrum æsculapii assipi & arsionæ filii: qui primus alui purgationem: atq; dentis euulsionem adinuenisse dicitur.

m Acra flu. est in initio apennini fluens inter ligurum montes: & demum penes lunam ciuitatem defluit in tyrrhenum.

Mageston fluuius est asiæ: merrando: seu lyco flumine susceptus iuxta melicopolim.
Magrada cantabrorum fluuius est una cum suesa tri nobellontem cingens & decium.
Malua fluuius est africæ diuidens mauritaniam scythicensem a tingitana.
Madrageus scytarum fluuius apud sagos populos.
Mandrus flu. est indiæ inter aremādros atq; ianeos.
Maran fluuius est: penculis & liphorte oppidis propinquus.
Margus flu. est per seleuciam currens quæ prius alexandria dicebatur ab Alexandro contra Parthiā cōdita: sed a barbaris diruta & ab Antiocho seleuci filio restaurata. Hūc aliqui apud dalmatas esse dicūt.
Marsia fluuius est. hic oritur: haud longe a fontibus menandri: & currens apamiam diuidit. & inde tiboron in radice mōtis signiæ sitam circuit. Deinde menandro mixtus icareum mare petit. in quo una funduntur ambo: & littore micaleo: & hoc secundum quosdam: qui uolunt hunc illum esse marsiam. De quo fabula uetus extat: qui cum apolline tibiis certauit: superatusq; atq; pelle nudatus in fluuium sui nominis conuersus est: Alii uero dicunt marsiam Fluuium in uertice montis supra celenem ciuitatem irrigare: & eam exiens lycum uocari: cumq; lycum in irim mergi: seu binomius sit menander: seu hic marsias seu marsus alius sit a marsia: quod non credo: diuersitatis causam: nec intelligo: nec aduerto.
Mathis Dyrrhachii fluuius non longe a lysso.
Matrona fluuius est gallos a belgis diuidens.
Mazithis fluuius est: ex caucaso monte cadens citra Flumen syderi: propinquus hircano mari.
Meander Flu. in monte alotrine lacu oritur. & adeo descendens sinuosis circumagitur flexibus: ut nonnunquam in fontē uideatur uelle reuerti: & Apameam primo irrigat regionem: inde moxeum regis. Olim midiæ. post hæc hyrgaleticos campos. & ultimo cariam: omnes fertilissimo limo fœcundans. postremo apud urbem hippum: haud longe a mileto ciuitate in icareum effluit mare. Alii sibi attribuūt eam originem: quam supra marsiæ descripsimus. Is quidem multos suscipit fluuios. eiusque sunt margines conspicui plurium ciuitatum: suscipit quidem marsiam obriuiam atque orbam & alios insignitur magnesia ciuitate. Comene. Nihiliuia. Prienne & aliis. aiunt insuper in eo nasci lapidem. quē per antiphrasim Euphronam uocant. quem siquis pectori alicuius alliget: in insaniam eum uertat adeo uehementem. ut aliquem ex propinquis occidat.
Meduacus Venetorum Fluuius.
Melas boetiæ fluuius est mineruæ sacer: eo q̄ oliuetis

abundet. Hunc tamen aliqui uolūt athenarum esse fluuium: cū ille sit moelus in fichinarū finibus. Hic tamen melas eodem fonte cum cephiso exundans potos greges si albi sint nigros facit. quom cephisus agat contrarium. & ex hoc nomen traxit. Nam melam graece nigrum sonat latine.

Melas fluuius est chersonesi: a quo sinus in quem effluit melas dicitur.

Melas seu methas thessaliæ fluuius in epydanū fluēs

Melena fluuius lysimachiæ ciuitati propinquus. quē puto idem cum mela quē in chersoneso diximus: & sic eundem arbitror cum melena in radicibus oetæ montis fluente: & si sic est: paruus est fluuius.

Mella galliæ fluuius est. ea abundas herba quæ ab eo uocitatur amella.

Melas fluuius est pamphyliæ nauigabilis. apud quem bethires bursiriq̧ incolunt: eum ciliciæ ueterem terminum dicunt.

Meles fluuius est in asia smyrnam circundans: haud procul nascens ab ea: quem inter asiatica flumina p̄cipuum aiunt.

Melpes fluuius buxentio oppido uicinus.

Menotaurus flu. apud cautadas & opharitas gentes.

Menuba hispaniæ fluuius apud caurafitas.

Menus germaniæ fluuius ē. in quo sylurū aiunt piscē equos innantes deorsum trahere.

Merula fluuius ē ꝓpinquus albouintimilio oppido.

Mestus thraciæ fluuius. cui ꝓximi habitāt bersi bossiq̧: pagei montis radices ambiens.

Metaurus fluuius est Vmbriæ descēdens in adriaticū sinū: haud longe a phanestri colonia uersus senogaliā: clarus qpppe uictoria Salinatoris liuii & Claudii Neronis consulum: & clade atq̧ cæde Hasdrubalis pœni ex hispania uenientis.

Meus fluuius est indorum sogdianorum.

Milam fluuius est siciliæ inter syracusas & leontinum fluens.

Milla fluuius ē hispaniæ apud celticos: cui cognomē obliuionis attribuunt.

Mintius Venetiarum fluuius est: ex benaco lacu prodiens: q exundans usq̧ mantuam labitur. Ibi autem in circuitu ciuitatis altero lacu facto: cum ex eo progreditur: mincii nomen assumit. & breui cursu in padū mergitur: & quom de se tenuis sit. adeo hymbribus augetur: ut asserant nullum esse tam modici cursus: qui tantū usq̄ suscipiat incremēti. Equidem memorabilis maronis Virgilii diuino carmine decantatus: & eius origine. Nam in ando uilla eius in marginibus sita natum aiunt: haud plus. ii. m. pas. a mātua uocant tamen hodie pietola. & gloriatur tanti uatis incolatu. ad cuius seruandam memoriam paruo cumulo eius contiguo Virgilii montis imposuere nomen. asserentes ibidem agros fuisse suos.

Miniius fluuius est iuxta arinam in mare fluens.

Minio fluuius est Italiæ: haud longe a roma: & cæretæ propinquus.

Minius fluuius est hispaniæ a colore pigmēti: quo plurimum abundat denominatus. Hic prope pyrenum nascitur: & ab obuca ueniens Leunos Seubros Bractos & augustam oppidum super gallitia irrigat. & mergitur oceano.

Mirsia fluuius est ultra aquilegiam in finibus Italiæ.

Misius fluuius est plageæ: & sadacis paruis pelasgorū colonis: & olympo monti propinquus.

Moadus hiberniæ fluuius: per concanitiam regionē currens.

Modarnus fluuius & hic in hibernia est: per chenelonium regionem currens.

Mœnis fluuius ē cadens in rhenum.

Morgus cisalpinæ galliæ fluuius in padū tendens.

Mossella fluuius est belgicæ: cuius in ripis treueris sedet ciuitas: & in rhenum influit.

Mosa fluuius est: ex uegeso monte funditur. qui in finibus ligonum est. & recepta quadam parthe rheni: quæ uocatur uasus. insulam facit batauorū: & idē mergitur oceano.

Muluca fluuius est numidiæ: olim dirimens iugurtæ. Bochiq̧ regna. numidiam. s. a mauritania.

Musecros fluuius est camari insulæ meridionalis.

Munda fluuius ē Hispaniæ. a quo oppidū denominatum est. apud quem inter iuliū Cæsarē & Cn. Pompeium magni filium clade Cnei ingens certamē cōmissum est.

Mutien fluuius ē apud cautadas & opharitas gentes.

n Abar fluuius ē inter iocosium & rusiiā ciuitatē currrens

Nabarus fluuius nauium capax ē haud lōge ab Alexandria a leonato iussu alexandri macedonis condita.

Nais fluuius ex tauro monte nascitur: & in pontum mergitur.

Namnasa fluuius ē apud cantabros. auarigines & orgenomes disterminans.

Nar seu naria fluuius est secundum quosdam sabinorum de fiscello defluens monte: & ut quidam dicūt ex naribus cuiusdam tauri æneī: & ideo nar dictus ē Alii dicunt eum umbrorum fluuium. uicini sunt sabini & umbri. Difficile forsan terminos distinguere ueteres. Sulphureis præterea miscetur aqs. & iō plurimum a ueteribꝰ cognominatur sulphureus & sub Narina ciuitate ab eo denominata fluens in tyberim labitur.

Nar fluuius est alter a superiori. q a Danubio uidetur deriuari: & descendre inter phileos & liburnos.

Narana fluuius ē dalmatiæ: ab epidauro colonia non distans amplius centum. m. passuum.

Natabur fluuius est apud garamantes capsado oppido propinquus.

Natisus fluuius ē Venetiarū aqlegiæ ciuitati uicinus.

Nauia flu. ē apud cantabros īter albiones & barthos.

Nau portus fluuius est oriēs inter Emoniam & alpes.

Nepis hispaniæ fluuius ē apud celtas.

Neetus Italiæ fluuius ē. haud longe a crotone oppido effluens.

Neleus fluuius ē in euia: ex cuius aqua si potent albæ oues: nigræ efficiuntur quū nigræ efficiantur albæ si ex cherio eiusdem prouinciæ flumine potent

Neoris fluuius est albaniæ tasiæ regionis.

Nesestenes fluuius est sub caucaso monte: sigotōi occurrens flumini.

Neston thraciæ fluuius est a strimona fluēs secus abderem ciuitatem. ubi quondā Diomedes equis hospites suos dabat in cibū.

Niagoras phœnicū flu. ē in ora libano mōti subiectæ:

Nidam fluuius est indiæ.

Niennia fluuius est æquitaniæ.

Niger fluuius orif inter carilas æthiopes & getuliam ciuitatem omnem atq; æthyopiam ab Africa diui-dit eum autem patrem nili putant. eo q eodem tē-pore augeatur atq; decrescat. quom eadem anima-lia gignat & nutriat: & calamum & papirum & ideo statim de eo paulo post ubi de nilo.

Nilus totius orbis permaximus fluuius arbitraf. Hu-ic secundum quosdam latine nomen est melo. Alii dicunt hunc esse quem theologi Geon nuncupant: & ex paradiso deliriarum effluere. Incolæ nilum uo-cant propter limum: quem trahit. & eo ægyptia ar-ua fœcundat. cuius tam grandis est copia. ut etiam sint qui arbitrentur ab hoc pharon insulam a conti-nenti longo tracto distantem. eo aucto iamdiu fuis-se coniunctam. Sed nominis quæstio minor est. hic ut ab aliquo termino eius ad ægyptios progressus sumamus initiū e nigro flumine. de quo supra quē accolæ nili patrem dicūt nondum nilus uocatus ra-pido ueniens cursu africam omnem ab æthyopia se-parat. & plurimas atq; prægrandes īsulas faciens ue-nit ad eam clarissimam Meroem a dextris eius no-minatus astusapes. quod idem sonat quod latens: a leua uero uocatur astobores. ex quo intelligitur e te-nebris ueniens. quam postq̄ reliquit aliquandiu nō-giris ab aliquibus appellatur. ab ægyptiis uero ho-mo. A quibusdam tricon: Et partim asper: partimq; nauigia deferens in amplissimum effunditur lacum Ex quo rapido sese proripiens impetu alteram insu-lam quam talensium uocitant: amplectitur: & uari-is incitatus irritamentis montium coactatur rupi-bus: ex quo torrentior factus ad eum æthyopum lo-cum deueniens. qui Cattaduppa uocatur. tam uio-lenter inter obuios scopulos suo impellitur impetu ut uasto aquarum se frangentium rumore incolarū aures in surditatem usq; lædat. existimaf. & adhuc atrox: spumansq; amplo gurgite ad elephātilem us-q; ciuitatem ægyptiam euoluitur: Hinc lenis uiolen-tia posita placidus ac nauigabilis efficitur. Et primo circa cercasorum oppidum īcipit esse triplex. Cuius pars una ad deletam & meliam declinans iterum se-paratur. & sic diuisus atq; uagus. aliis etiā alueis ua-rie separatis in septem postremo totus diuisus pti-bus omnem ægyptum irrigat annuo incremento & demum ægyptio mari per septem ingentia misce-tur hostia. Quorum primum quod in Syriam uer-sum est pelusion appellatur. Secundum Tananticō seu Patameticon uocitatur: Tertium autem mendi-siacum. uel mendesion. Quartum Factamicen: uel Cataptistum nominant. Quintum autem Sceuen-ticum. Sextem uoluptionem clamitant uel uolbiti-um. Septimum & ultimum canopon a Menelai gu-bernatore nauis ibidem tumulato denominatum. Sed postq̄ de eius progressu aliqua dicta sunt. quid de origine eius oppinati sint ueteres aduertendum est. & ueritate sacrarum litterarum præposita: qui-bus legitur eum ex paradiso deliriarum procedere sub nomine geon. de quo supra. Sunt qui uulgatio-ri adhærent opinioni: qua creditur huius omnino ignorari principium in cuius credulitatis confirma-tionem dicunt quosdam a Nerone Cæsare missos ad huius fluminis caput inuestigandum rettulisse: post longum a se peractum iter æthyopiæ regis au-xilio atq; consilio ad ulteriores deuenisse reges quo-rum opera se eo usque fuisse pductos: ut immensas reperirent paludes: quarum exitum nemo nec inco-læ nouerant: aut sperare poterant. Erāt enim aquæ adeo herbis implicitæ. ut nec expeditus homo ne-dū nauigium penetrare posse uideretur: nisi q par-uum esset: & unius tantum capax: infra quam non absque graui difficultate pgressos se referebant pe-tras uidisse duas ex quibus uix ingens fluminis ema-nabat. Vtrum hoc esset initium: an ex patētibus ter-ris accessio aliunde foret: non satis certum firman-tes: quom ad ulteriora procedere nequiuissent. Alii uero sunt aliter sentiētes: sed iudicio meo magis cō-iecturis q̄ experentia certa se adinuenisse. Nili fontē testari uidentur aientes in monte inferioris mauri-taniæ. haud procul ab oceano lacum esse stagnantē quem uocant incolæ nulidum. in quo pisces alabe-tæ coratini siluri: ac etiam crocodilli reperiuntur. & squalentibus niuibus lacum excrescere. ex quo quia hæc eadem piscium genera Nilus alit: lacum hūc ni-li coniecturantur initiū. sumētes ex progressu aqua-rum lacus aliquale etiam argumentum: dicentes ex hoc lacu primo perfusum nilum p harenosa & squa-lentia loca: quasi dedignetur excurrere hiatu terrae comperto sese condere: & aliquot dierū itinere iui-sum se ferri. Mox apud maxillos mauritanie Caesa-riensis populos in ampliorem lacū prosilientem fun-di cuius rei argumentū. q idem fit: qui se merserat: nil aliud restat: pter q eadē aīalia is secūdus q̄ prior gignat & nutriat. Demū iterū ab harenis receptus. absconditur: nec apparet anteq̄ excursis uiginti die-rum itineribus p deserta atque ī accessa loca ubi pri-mum: quasi habitantes homines senserit: erumpit ī terras iterum: & ex eo fonte prosilit: quem nigrum uocauere exinde palam procedēs ad exitū usque p ut supra demonstratum est. Nōnulli putant eum ex fonte quodā prodire: qui apud hesperos aethyopas est ab īcolis aliter pyrū seu priū appellatus. Et huius nullum aliue extat argumentum: Nisi q quom alia flumina: que ea in regione oriuntur: omnia in ocea-num tendant: & is solus ex fonte iam dicto pcedēs Mœdiam capiens regionem tēdit in orientē. Nutri atque & gignat esto minora: ea animalia: que nutrit & nilus. Afferunt tamen quonam exeat. sed conie-cturis eūdem eē percipere uolūt. Et alii non in occi-duum nasci nilum: sed in littore rubri maris emer-gere: loco ubi dicitur mossilone. & in occasum pro-fluere usque in insulā. quā meroē desuper nomina-uimus. Demū in septētrionē flecti pluribus auctus incrementis: & aegypti aequora subintrare. ego q-dem quod a primis dictum est. nulla. s. ratione com-pertum. ex quibus erūpat fontibus arbitror. quom Caesarem dictatorem talium īdagatorem egregiū originis huius legamus incertum. Sed de accidenti-bus pauca superextant. Scripsere igitur ueteres hūc esse syluarum altorem permaximū & beluarum im-manium productorem. & crocodillorum & hippo-tamorum: & aliorum similium: Preterea calami at-que papiri. & agrorum fœcundatorem inclytum su-is annuis incremētis: que fieri contingit. ut plurimū

tenente sole leonis finem. & ad mediũ usq; uirginis augeri. demũ declinare. & in ripas reuocare aquas ĩcipere. donec sol uirginis in finẽ uel libræ principiũ uenerit. & tũc totũ infra ueterẽ alueũ contineri cuius excremẽti causas multiplices ostẽdere antiqtas conata est. quas qa minus huic operi cõueniunt apposuisse supfluũ ratus sũ. Hoc tamẽ omisisse nolim habent loci accolæ passim per oppida erectas colũnas. in qbus ĩcremẽtorũ uarietates signis notate sũt per quæ optime futuri temporis abundantiam atq; penuriã frumentorũ uaticinãtur secundũ maius. & minus incrementũ. Afferũt insuper aliqui fluminis. huius aquas talis esse uirtutis. ut nõ solũ fœcundas faciãt mulieres. sed quæ diu uidebant̃ sterilitati dãnatæ ad conceptũ harũ beneficio relaxent̃. efficianturq; fœcundæ. & hæc de nilo dixisse satis sit.

Niphates. ut quidam dicunt. fluuius est mœdorũ alii uero parthorũ. & nonnulli armeniorũ. cũ sint q illũ afferãt esse scytharum. Cadit enim e mõte nyphate cursui cuius possunt adeo prædictæ gentes esse dispositæ. ut possit ad omnes aliqñ peruenire. & sic omnium esse.

Nipheus italiæ flu. est haud longe ab astera uolscorũ.

Ninius fluuius est museo propinquus.

Nognis colchorum est fluuius inter emochianos. atque putelzos.

Nonimbarus fluuius est propinquus Seleuciæ. quæ calicadmo supereminet flumini.

Nouanius fluuius ẽ trãs apẽninũ cõditionis inaudite Nam quum in agro sit pitiniatæ æstiuis solstitiis oĩbus pleno effluit alueo. bruma ãt siccatur.

Nourgiris fluuius ẽ æthiopum. hic aliqua in parte nilus est. ut pauloante aduerti potest.

Nubis fluuius est nauigabilis. cui propinqui habitant alontigi. atq; cælistorigi.

Nundiana fluuius est apud nouium.

Numicius seu numicus fluuius est laurentis agri. in quo uolũt qdã æneam troianũ cecidisse. & ex eius alueo sublatũ corpus consecratũ fuisse. ex quo quidẽ flumine solo ueteres consueuere in sacris ueste libare. Sane hic fluuius. ut quidã uolunt hodie non est. Nã paulatim decrescens primo in fontem redactus est. Demũ & fons ipẽ exaruit. & sic q plurimũ Maronis carmine: & aliorum latinorũ poetarũ celebris factus est deuenit ad nihilum.

Nuthul fluuius est æthiopiæ. aiunt aliq sic nilũ aliqua in parte uocari.

o Axis siue oxus fluuius est ex oaxo lacu oriens per deserta scythiæ ex regionibus surdianorũ aliorum suffragio grandis ab oriẽte ueniẽs aliquãdiu in occasum impellitur Post hæc iuxta dacas flectitur. & ĩ septẽtrionem uersus iter ad mardos & pesicasos illi apitur & limo plurimo semper turbidus. in scythicũ oceanũ in grandi multitudine aurea deferens frusta. ut asserunt quidam labitur. Huius quidem ripas incolunt dribices. bactriani. & Exostastæ:

Oaxes ut placet aliquibus fluuius alter a superiori est & per insulam cretæ fertur. & ab eo ciuitas oaxia nũcupatur. Verum timeo ne decipiantur tales Virgilii carmine. ubi dicit. pars scythiam & rapidum cretæ ueniemus oaxem. quum ibi cretæ nomen nõ ponat pro insula. sed pro limo. quem semper secum trahit oaxes.

Obrinia fluuius est tyboroni ciuitati sitæ in radicibus signiæ montis proximus in menandrum fluuium cadens.

Ocazane fluuius est conterminus albanis & hybero atq; tyro fluminibus uicinus.

Oceanus fluuius est. ut quidã uolunt in extremo occidente. Ego quidẽ inspecta homeri littera & modo loquẽdi. nõ credo fluuiũ. sed ipsum mare oceanum

Octarius fluuius est scytharum transiens per cãticos & sapheos.

Ocus fluuius indiæ apud sogdianos.

Odesus fluuius est macedoniæ apud menlesios haud longe a dionysiopoli.

Odona fluuius est indorũ. in oceanũ tẽdens cuius in ripis aiunt oriri arundines tantæ magnitudinis. Vt uix unã. xxx. possint homines ferre.

Oeagrius fluuius est. quẽ aiũt orphei uatis patrẽ. Ex eo qdẽ quũ in thracia sit. hebrũ nasci dicunt.

Opharus fluuius est apud cantabros & ophatitas in langoum fluuium defluens.

Ollius fluuius est galliæ cisalpinæ ex sebino lacu manans in padum.

Oronus fluuius est thessaliæ.

Opadrus fluuius est prope bactros.

Ormigus fluuius est poetis sacer. cygnis abũdans bo etiæ proximus.

Oratus fluuius ẽ persas ab elymade diuidens.

Orba fluuius ẽ haud lõge a tyborone oppido in radicibus signiæ mõtis sito. ĩ menãdrũ fluuiũ emergens

Orcon fluuius est thessaliæ in peneum deflués amnẽ quem penes quum purissimus sit. eum non sinit suis aquis misceri. quinimmo desuper fert non aliter q̃ si esset oleũ. nec ẽt hoc mõ diu patitur. & cũ ab se abdicauit. Aiunt. n. ex ĩfernorũ dite genitas has esse aquas & ideo flumini nomẽ ĩpositũ cõueniẽs undis

Orcatia fluuius est confinio persarum tãtum limi deferens una cũ brixia eiusdẽ regionis fluuio ut cœno inaccessibilem faciant psidem ex parte illa.

Oretus Siciliæ fluuius est apud panormũ.

Origeus fluuius est Carmoniæ. hircanis portuosus; & auro fertilis.

Ornadus fluuius est. ut ego arbitror armeniæ. Nã nõ multũ distare uidetur a tygri.

Orodius fluuius ẽ post olympũ montẽ. q misius dicitur olympenæ ciuitati propinquus.

Oron fluuius est haud longe a memphi ciuitate ægyptiorum.

Orontes fluuius ẽ syriæ ex libano pfluẽs iuxta Eliopolim oppidum. Alii uero dicunt q ex casio mõte ei supereminente nascatur. Anthiochiam epiphanem cognominatam præterfluit.

Ortorogœra fluuius est aquilonaris apud mõtanos paropanisadas. & hircanos scythas effluens in oceanum suscipitur. & incipit ab eius hostio oceanus sericus.

Orsinus fluuius ẽ menãdro propinquus una secũ circũcurrens anthiochiã Simecos Cranaosq; oppida.

Oscorus scytharum est fluuius.

Osphagus fluuius est græciæ haud longe ab apollonia uersus macedoniam.

Offigitanus fluuius est hispaniæ. & in bethim fluuium effluit.

Ostata seu osta britanniæ fluuius est.cui supereminet clamargantia ciuitas.

Ostura fluuius est hispaniæ circa: quem astures montibus siluisq; circūsepti habitāt a flumine nūcupati.

Otelecanticus fluuius est inter misiam & troadem illas disterminans.

Pactolus fluui.est Lydiæ aureis harenis smyrneos irrigans agros: quæ quidem uetustate fabulæ inuenere locum.s.in eo midam regē: qui a Baccho impetrauerat ut quicquid tangeret aurum fieret.

Pachisos fluuius est siciliæ ciuilis sanguinis notatus i famia. Nam apud eū sextus Pompeius Pompeii magni filius occisus est.

Padus flu.est galliæ cisalpinæ totius italiæ maximus. qui quidem in celsissimo Vesuli montis cacumine i finibus ligurum gabienoꝝ ex pseudo funditur monte. seque cōdens cuniculo in agro foroiuliensium iterum uenit in lucem. Alii dicunt in infimis radicibus Vesuli oriatur. & inter Naburnos & Mantuanos arripiat primo cursum. Sed qualitercunque sit: e gremio uesuli montis fusus primo tenuis incipit iter. demum fluminibus auctus: placido tamē incessu taurinoꝝ augustam linquit a dextris. & Placētiam Romanorum coloniam atq; Parmam Regium Lepidū mutinamq;. & uetustissimam cum aliis pluribus Rauennam a sinistris augustam prætoriam curiam. Ticinum Mediolanum. Laudum Pompeii Veronam. Mantuam: Vicentiam & paulo longius Patauium: Et susceptis triginta fluminibus tam ex alpibus sinistris q̄ e dextris ex apennino cadentibus: ut scripsere quidam septem hostiis adriatico miscetur sinu. quæ distinxisse forsan erit accommodum. Is igitur turbulentus incedens utplurimum & incipientibus squallere niuibus aprili & maio mensibus. Vix se se infra alueum aggeribus hincinde coactus relicto Veronensi agro bipartitur. & duo de se grādia facit flumina. quoꝝ q̄d a dextris labit̃ inuento a sinistris insigni oppido. q̄d olim phoꝝ alieni uocauere ueteres hodierni uern uocāt Ferrariā. iteꝝ i duos diuidit̃ fluuios. Qui a dextris est recto tramitte Rauenā petit. & fere usq; mutinam. & inde aliquantisper usq; Imolā maximis factis paludibus & aliquibus susceptis fluminibus haud longe a Rauenna īpgredit̃ mare. hoc hostio portus magnitudinem faciens. adeo ut claudius Cæsar ex britannis triumphaturus adriaticum per illud intrauerit. non solum ingenti nauigio. Sed prægrandi palatio spectantium illud iudicio. Hoc prisci dixere Vatrenum. quum ante eridanum hostium dictum sit; nonnulli spinetiem uocauere a spina ciuitate inclyta. quam a Diomede conditam ex delphicis thesauris creditum est hostio propinqua: ex q̄ hodie nullum extat uestigiū: & nominis fama perdita ē. Vatrenum autem dictum est. eo q; Vatrenus fluuius a foro Corneliensi ueniens. quē quidam hodie uocari santernum existimant: pado ibidem miscetur. Hoc tamen hodie primarum uocant incolæ. quasi primum & iter alia præcipuum. Ea uero pars quæ sub oppido ferrariensi diuisa diffunditur multas faciens insulas. quas polysenos uocant indignæ filuis plenas & accolis: postq̄ aliquandiu delapsa est pro parte stagnum intrat ingens quod etiam in mare effunditur secundum fluuius faciēs hostium quod olim capsiæ dictum est. Nostro autē æuo: ut nonnulli existimāt uulgo: dicitur mangiauacca. Reliquum autem quod fluuii more eff uit tertium facit hostium quod uocauere ueteres & moderni uolanū seu uolane: ante tamen colane dictum. Id uero flumen quod diuisum sub agro. Veronensi diximus in sinistram descendere. esto sinistrorsum maximas impleat paludes recto tamē cursu mari se miscens hostium facit quartum cui philastena fuisse nomen aliqui arbitrantur: quum hodie uulgo uocetur. Codigore idiomate incolarum Verum reliqua troia hostia quibus carbonaria fossiones & phisterna: ut placet aliis uocata sunt. & sic quarti hostii uetus nomen perditum plena uidentur quum a partibus per palude emissis ab eo q̄d ab agro Veronēsi diuisum ueniebāt: nascerentur Repletionis autem causa fossa in trāsuersum ducta ad impetum. fluminis moderandum uidetur quam autem fossam aflagi ferere tusci. quorū adria fuit colonia & ex trāsuerso adrianorum paludum: quæ septē maria uocabant̃ deduxere. Quā ob causā sunt q uelint apud brundulum effundi q̄cq̄d ex pado obturatis effudebatur hostiis. q; ego nec credeṝ nec firmare audeo. quū & athesis & brita flumina palu des augeant & per medias sub Laureto uico athesis in. adriaticum pleno penetret alueo. His tamen omnibus remittit in adriaticum multa ex ubertate gallorum nauigiis. & multa usq; etiam in taurinos ex adriatico sinu nauigiis pegrina suscipit maximo incolarum atq; negociatoꝝ cōmodo. Volunt quidā hunc tam impetuose cursu ex uno hostiorum effluere. ut impetum seruet donec ad istrum ab oppositoistriæ littore æque impetuose ruētem deuenerit. eiq; misceatur in mari & sic per adriatici sinus ubique dulcis aquæ haustum nautis præbeat. quod ego ridiculum puto quum nec ister accedat nec. procedat purus tam diu Padus Hunc græci Eridanum uocauere a phaetontis solis. filii casu ut iam supra ubi de. Eridano satis plene dictū ē Padus autem quum Italos pudeat. utplurimum suis rebus a græcis mutasse nomina dictus est eo q; circa fontem eius arbores abundant picē sudantes quas galli padi uocāt & sic ab illis oriens nomen adeptus est Ligurū uero ligua non padus sed boduicus appellatus est quod sonat fundo carēs cui rei argumentum ē oppidum penes eum & potissime ubi fluminis incipir altitudo uetusto nomine bodulgomadum appellatū.

Padusa fluuius est. quem aiunt padi brachiū quoddā Rauēnam usque perductū Massanicū alio nomine appellatum Quē ego fluuiū non existio sed fossam potius qua a flumine nauigia traherentur ad urbem

Paneus fluuius est colchoꝝ cui oppidū iminet sui nominis habēs post se bemocoꝝ multimodas gentes.

Pamisus seu panisus fluuius est achaiæ in asmeo fluens sinu.

Panisia fluuius est scytharum. haud longe a stagno de ueltono & bosphoro.

Pantanus fluuius portuosus est: propinquus promōtorio gargani montis.

Pantagia fluuius est Siciliæ pontagius ante dictus ui

ciatus megarẽsibus atq; syracusanis sic denominatus: eo ꝙ fluens per omnem audiretur insulam: cui silentium dicũt a Cerere dum proserpiam quæreret offensa sono fuisse impositum.

Panus ponti fluuius est.

Paradisus fluuius est ciliciæ.

Parapanisus. seu propanisus flu. est scytharum glacie duratus plurima & in septẽtrionalem emergẽs oceanum: quem incolæ almatium uocant: quod latine congelatum sonat: seu secundum Cymbros Morimorusa: quod mortuum mare sonat

Parteius armeniæ fluuius est: in tygrim effluens.

Parthenius fluuius est paphlagonum. haud lõge a carambi promontorio paphlagonũ & urbes sesamũ: & crominũ in pontũ sese mergens.

Parma fluuius ẽ galliæ cisalpinæ: parmam ciuitatem ab apænino ueniens diuidens & in padũ cadens.

Patiris fluuius est garamiti sinu. propinquus pontico & nauaro atq; cortinæ oppidis.

Peneus fluuius est thessaliæ plurimum poetaꝝ carminibus celebratus. hunc quidam dicunt casu exortũ. scilicet eum ossa mons thessaliæ ab olympo monte agẽte terremotu separaretur primo terras erupisse & paludes qbꝰ laborabat thessalia exhausisse. Alii dicũt ꝙ a pindo fundatur monte. sed iuxta Gomphos oriri. qui clarissimis effluens undis Orcon: seu secundum alios himerton turpissimis sese undis misceri: conantem spernit. illasque ad instar olei aliquandiu quasi natantes uehit. demum a se repellit: Et quum stygi & inferorum paludi aq̃s sũministrarꝫ ueteres: dixerint. arbitror has orconis undas alicubi in progressu tanq̃ leuiores hyatu reperto mergi quũ omnes asserentes inueniã. eum illas diu nõ ferre. Is igitur per nemorosa conuallia defluens qngentis stadiis nauigia defert. Inter quæ famosissimas locus est: quẽ tempe uocauere prisci. v. M. passuũ in longitudinem tẽdens arboribus se in cælũ attolẽtibus ab utraq; ripa. & iuga montium uisum hominum excedẽtia urbam præbent placidam. & gramine uestitis marginibus inter sonoros calculos labens canoro auium concentu lætior uidetur incedere. Esto nonnunquã exhalasset fumos & nubila condat. & igenti sono adiacentia cuncta cõcutiat. Tandem apertiori sub cælo fluens a magñesia macedoniam dirimit & in termũ effluit sinum. Insignis fabula natæ Daphnis quã a phœbo dilectam aiunt: & in laurum uersam. eo ꝙ laũris eius abundet ripæ.

Peonius fluui. est thessaliæ.

Permesus fluuius est boetiæ. ex helicone monte declinans. poetis gratus.

Persus indorum fluuius est nauigabilis. in cambirum suatorum fluuium cadens.

Pingus mesiæ fluuius.

Piles tusciæ fluuius apud populoniam uetustum oppidum atq; deletum.

Pinatus fluui. est ciliciæ sub amano effluens monte.

Pira fluuius est in finibus histrorum callipidas asiaticas ab eis disterminas.

Piradas seu piratidas fluuius est selimbriæ oppido atque bithyniæ flumini uicinus. Arbitror hunc. haud longe a bizantio fluere.

Piramus flu. est ciliciæ. cui Mopsos oppidũ supra ipositũ i cilicũ effluit mare apud ammodẽ ꝓmõtorium.

Pisaurus fluui. est cisalpinæ galliæ. seu potius piceni. a quo ciuitas pisaurum ei superimposita denominata est: in adriaticum fluit.

Pitormus Marsorum fluui. est cursu uolucri uectus ꝑ fucinum lacum absq; mixtione aquaꝝ transit.

Pixurates fluui. est orientalis sub radicibus montis caponte supra Cimaram ciuitatem fluuit. quẽ aiũt uocari postea euphratem.

Plabes fluuius Venetorum ẽ inter forum iulii & Taruisium ciuitatem.

Plemirus fluui. est apud orthygiam insulam. in conspectu siciliæ.

Poagrius fluuius est in ora Locrorum iuxta maratonium in mare fertur.

Pokesimũdus flu. est in taprobane insula orientali effluens e stagno cui Magiba nomen & iuxta oppidũ eiusdẽ noĩs currens tribus alueis oceano miscetur.

Policarmus flu. ẽ in quo ut ferũt gignit herba conferens plurimũ ad cæcitatis ægritudinẽ remouendã.

Politimetũ flumen est apud Sogodianos in india per amplas solitudies a ripis tenui coactus alueo uagãs & comperta cauerna. quasi cælum horreat fugit. & mergitur. eiusq; cursum aquæ labentis sono uolentibus notum facit præterea & indicio alio. Nam quũ areat solum undiq; id quod cursui superpositum est humore sempet aliquo desudat.

Panonus indorum fluuius est nauigabilis: pandorum fluens in finibus.

Ponthus fluuius est inter scythos mœdos per terram thraciam nuncupatam. ut aiũt labit. ex quo sumuntur lapides miræ operatiõis. Igne quidem uti lingua cremantur. quos si percusseris extinguũtur facile. in aqua perfuderis in maius excitant incendiũ. tetrum habentes odorem asfalto persimilem. adeoq; abominandum. ut nulla sit auis aut serpẽtum species. q̃ his ardentibus loco posset propinqua cõsistere.

Potamia fluuius ẽ misiæ per mediam Martianopolim fluẽs ciuitatem quã quidem Traianus Cæsar amore sororis martiæ construxit & nominauit.

Potercus. fluuius est in insula cretæ. inter gnoson & gortinam defluẽs ciuitates.

Prinas fluuius est indiæ. apud quem. Actocaligæ in gangem fluit.

Proptasia fluuius est haud lõge a dorigene ciuitatem indiæ.

Acinus fluuius est aut persarum aut persis propinqus.

r

Rãnus fluuius indiæ est nauigabilis: in gãgem defluens.

Rebas fluuius est quem. aliqui fessum dixerunt bossori faucibus proximus.

Reganus fluuius est turinogoꝝ. & in danubium fert

Rhenus fluuius ex lepontiis. qui alpes in colunt oritexistentibus Vemionensibus atque sarmetis origini suæ propinquis. Hic paruo adhuc effusus cursu duos facit lacus uenetũ scilicet & acronũ. Mox in unũ ex eis redactus alueũ per fines nãtuãtiũ heluetiorũ sequanoꝝ mediomatricum tributiorũ atq; treuerorum uelox effertur ac postq̃ ꝓpĩquat oceano multis iã susceptis flumibus in plures diffusus partes multas facit insulas. quas olim barbaræ nationes inco-

fuere: ex qbus & ii q piscibus ouisq; ouiū nutriūtur fuere. ex his tñ nobilior bachanorū isula fertur inter heleniū ac fleuū fluminis hostia sane late redētibus ripis igentē facit lacum. Fleuo dictus ubi cāpos iun dauit & eiusdē nois insulam amplexus est. In occi/duū uero in amnem mosam se fundit & post insulā fleuo dato multis alueis oceanum petat suo tamen nomini tenuē seruat: per quē cum cæteris miscetur oceano gloriæ Iulii Cesaris dictatoris a quo primo ponte superatus est testis perpetuus.

Rhenus flu. ē galliæ cisalpie bononiā latiorū coloniā i tuscorum positā matreq; inclitā studiorum radens

Rexinis flu. germaniæ est in oceanum effluens.

Ridagius flu. est hicaniæ grandis zobetem suscipiēs amplissimum fluuium.

Rindaces flu. ē minoris asiæ: post olympū mōtē: quē misiū uocāt icolæ ultra quē flu. Dasali & Mistella a colophoniis collocata. Circa aūt ripas eius imanes nascūt āgues nō qdē magnitudie corporis sed ꝓpri etate uirtutis. Nā sole feruēte oēs i eius mergūtur al ueū & frigefacti emergūt: & hiatu potulo ꝓspectan tes in altū supuolantes aues etiā si altissime sint & ꝑ/niciter ferantur quasi unco tracte e uestigio decidūt & absorbentur ab eis.

Rinatorus fluuius est ægipti qui a sacris litteris Tor/rens aliquando uocatur.

Risaste fluuius est in ponto haud longe ab anthio op pido. cui postea apollonia dictum est.

Risus fluuius fuit olim troiæ ꝓpinquus ex quo nunc ut qdam ferunt nullum extat uestigiū quom ante ex ida monte defluens per septē uada ferretur in mare

Rhodanus flu. ē galliæ a rodāo oppido rhodiorū pre ter qd fluit denoiatū. Hic uero ab albibus orit haud lōge fontibus Danubii atq; rheni: & citato descen/dēs cursu p lemanū lacū ipetū seruās effert itegerq; exiēs i occiduū gallias aliqdiu dirimens tardūq; ara ri deferēs labit tādē i meridiē flexus susceptis isara atq; Druētia ñ minus se uelocibus iter uolcas & ca uates apud heracleā oppidū uno hostio & paulo ul terius duobus aliis i tyrrhenū mare ipetuosissimus diffūdit. ex his hostiis unū apud hispanie se aliud mera pinum: terr uero qd amplissimum ē Masselioticū uocauere priores. Insignis qdē nō solū magnificis euētibus quos se penes iādudū uidisse potuit. sed a uinione sibi sup iposita ciuitate babilōe noua: apud quā & summus pōtifex sacruq; fratrū eius collegiū humana atq; diuina tractantes & cernere & exorcis mos audire pōt: potuitq; iamdiu.

Rhodius flu. ē troiāus ex ida defluēs mōte: ex quo ne dū aq: sed nec quorsū effluxerit ēt a pquirētibus iue niri pōt. Rhoda indiæ flu. est.

Rhode fluuius est scytarū apud crobissos effluens.

Rubicon flu. est ubi quondam italiæ prouincia inter Ariminum & Rauēnam a prouincia galliæ cisalpiæ a Romanis ducibus separatur paruus quidē e uici nis mōtibus in adriaticum effluit: hodie uocatus ab incolis pisciatello uix cognitus.

Rubriacus seu rubricatus flu. ē hispāiæ apud hilergo tas seu littora bargiōis iter suber & colobim fluens.

Rutuba fluuius est secundū quosdam ex apennino in tyberim fluuium defluens. Alii uidentur eum di/cere pp nquum oppido Albouintimilio quod pro/pinquū reor ꝓmontorio monico i finibus ligurum.

S

Abaris calabriæ flu. apud ciuitatē Turim: cuius aq ut ferūt nigredinē bobus atq; pe/cudibus potæ afferūt ubi cataris ei propin quus affert albedinem qd & incolæ retian tur. nam qui sabariam incolunt & crispos habent crines & fusci coloris sunt. Qui uero catari candidiores sunt & coma prorrecta.

Sabi flu. ē i ora carmēiæ: a quo coli uineas agrosque incipiunt. Sabim flu. est normorum.

Sabarus flu. est inter histrum & nauportum.

Sabris flu. est britanniæ a quo sabro quodam in eo/dem demerso iussu Gontolcenæ cuiusdam britanni cis imperantis denominatus.

Sagaram calabriæ flu. est: uictoria locrensium. & cro tonensium clade memorabilis.

Sala flu. est mauritaniæ cui & sala oppidum sup im/positum est: a quo per auctororum gentes in atlan ticas solitudines deuenerunt.

Sala germaniæ flu. salabēs diuidens a Toringis.

Salia hispaniæ fluuius est.

Salsus hispaniæ flu. est aud longe a Corduba.

Samarius hibernie flu. est per chenelcunniliam. Sefflluens regionem.

Sandis psarū flu. est fetis per carmanianum deflues.

Sanga cantabrorum est fluuius est.

Sangarius flu. est ex adoreo oriens mōte & ꝑ hircāos phrygesque decurrēs aureis harenis grādis qdē su sceptus a gallo & tymbro seu tymbrogio & medi/us fere inter ponticū & cilicū mare haud lōge a tro/ia in ꝓpontidē labit: hūc qdā corialum uocauetunt cui superincidit egradiū ciuitas olim regia Midæ & castellum Berecynthiū & ab eo incipiunt mariādri.

Sanguinus fluuius est ex apēino iter sulmonē & uul/turnum fluens ad ultimum uulturno infunditur.

Sapis flu. est galliæ cisalpinæ Cesennam ciuitatē sub ter labens: & in adriaticum sese fundens:

Sardana flu. est mauritaniæ Trinicho atque tigrani ci uitatibus uicinus.

Sarmaticus flu. ē apud sarmatas in oceanū fluens: & ab eo mare Sarmaticum est.

Saron fluuius est ultra taurum montem insignis He raclii iperatoris uictoria. & Cosdroe psarū clade.

Sarnus flu. est cāpaniæ ex apænino i Capreā isulā ten dente pluribus in locis uasto saxei mōtis murmure fundit adeo abūde ut nō ante exierit q̄ amplissimas paludes fecerit incolis nebulis qbus semp abundāt infestas nimiū ex qbus tandē in alueū coactus Pom peianū sub uesubio mōte irrigat agrū & pauco con tentus cursu. nec alicuius alterius comitatus undis. satis tamē aquarum copiosus: haud lōge a stabia tyr rhenū igreditur mare. hic apud sarnū oppidū qd fō tibus eius iminet ligneos fustes paleas frōdes. & qd cūque in eū cadat lapideo paucis i diebus cortice te git. & assidue agens materiam præbet icolis ex qua domos cōficiāt. ex hoc neronis Cæsaris iussu pau/lo altius a radice mōtis ichoatus pilis fornicibusque latere coacto factis supædificatus aquæ ductus ē & ad misenū usque ꝓ tractus ē hīs ut arbitror. xlv. M. pas. lōgitudis ibi uero eo q baiāus sinus ob sulphur potabiliū aquarū penuriā patiat i piscinē uastissimæ magnitudis fūdebat & defectū totius oræ illius sua copia maxīo incolarū cōmodo staurabat hūc sarnū aliq mius aduertētes arnū florētiæ fluuiū putauere.

Sardabale numidie flu. est & ultra communem regiæ gentis monumentum.
Sars flu. ē p agros fluens nō lōge ab eius ortu turrē au gusti quā cognomināt memorabilē pontum intrat.
Sarmōetus flu. ē ciliciæ iuxta pidasum ciuitatē fluens
Satur flu. ē italiæ quē penes. C. Meuius cōsul rōanus aricios lauios ueliternos & ācios uolscos acie fudit.
Saus quē supra sabum diximus flu. ē pānoniæ ī norico nascēs ex mōte Alpiōe. Alii dīt ex alpibus carme is ī qbus forsā alpiō ē p colapiāos ac breucos cadēs ī quo Colaphis mergit flu. iuxta oppidum sisciæ al ueo gemio īsulā faciēs q segestia appellat. Præterea & bacuntius descēdit ī saū apud oppidum sirmum. Demum ipse saus apud taurūnum miscet dāubio. alii dicūt ubi mirse uocat. Volunt qdā p hunc fluuium iasonem a colchis remeantem argon traxisse nauē in adriaticum transiturus.
Sauercunus flu. ē hiberniæ effluens p regionē corgagiam: blagmæ montis in radicibus natus.
Saunius flu. ē cātabrorū p auatigios & orgenemos fluens. Sausus & hic cātabrorū ē fluuius sonoro cur su cadens alcaria.
Saxum flumen est mauritaniæ pter surrentinum promontorium ultra quod æthiopes incolunt.
Scalde flu. est galliæ apud belgas in mosam fluens.
Scaldisi flu. ē ī armēia maiori haud lōge ab athiso oppido. Scirra flu. ē apud mauritaniā cesariēsem.
Scophias flu. ē mioris asiæ bythiniā disterminās a galicia. Scultēna flu. est galliæ cisalpinæ seu emiliæ inter bononiā mutināq; fluens tendit in padum.
Scura ēt cisalpinæ galliæ flu. ē æque ī padum fluens.
Sabetus ut qdā dīt cāpaniæ flu. ē apud neapolī. quē ego uidisse nō mēini nisi is sit riuus potius q e paludibus sub mōte uesēno īter radices eiusdē mōtis atque neapoli ī mare effluit inominatus nec alterius nedum aquæ sed nec uestigia usque apparent.
Sebonitides fluuius est galliæ.
Sellius messalorū ē flu. a quo Selinis denoīata ciuitas plurimo abūdat appio. Credo ubi messalorū scripsi: dici uelit messaniorū quum per quosdam claros uiros hunc esse fluuium manifestum fit.
Selliens fluuius est epyrrhi.
Sena flu. ē ī littore adriatico īter sapim & aufidū: hūc ego arbitror apud senogalliā fluere. tñ nō assero.
Sequana flu. ē galliæ a belgicis celtas separās secatq; ī partes parisium & leuteciā perisseorū insulam facit.
Seniris minoris asiæ fluuius est inter bithiniā current atq; galatiam.
Setheries fluuius est scytharum haud longe a promōtorio cimora.
Sethis persarum est fluuius per carmanios fluens.
Seurus in extremo uersus siciliā brutiorum fluu: est:
Sexus fluuius est apud menubam.
Siburus flu. est italiæ pstāo sinui atq; oppido ppiquus
Siciliensis fluuius est apud sogomam.
Saisus fluuius est psarū arbitror ubi macedonum portus & alexandri aræ sunt.
Sigania flu. est scytharum apud agniticā regionem.
Sicranas flu. ē iudicio meo psarum quū in pmōtorio quodā sit ubi macedonū portus & alexādri aræ sūt.
Sidenus fluuius est apud sidonos eoq; alluitur oppidum balemonium.
Sideus flu. est mari hircano pximus. & maziti fluuio
Sicoris flu. hispāiæ ē iuxta ilerdā īter surdonū gētes effluens. ab hoc se denominatos aiunt sicani quia hi de siciliam seu ausoniam priores uenere sui.
Sigota seu sigoton fluuius est indiæ ex caucaso prorumpens & in gangem fluens.
Sigrada fluuius est minoris asiæ ex didimo fluēs mō te: & propinquus marso.
Silarus fluuius licaniæ salerno ciuitati pximus quæ & ab eo creditur nuncupata.
Siler uenetorum est fluuius de montibus exiens taruisinis: & Taruisium ciuitatem. alluit.
Silis fluuius est prægrandis adeo ut ab alexandri macedonis exercitu creditus sit tanais hūc quū scythæ omnes silim uocent: bactriani soli laxatem noiat.
Silus persarū flu. est ex susianis descendens mōtibus
Simetos flu. est siciliæ iuxta quem ex matris aluo palisci iouis filii excerpti sunt: & usque ad tps partus in fossi: haud longe ab urbe catinensi in mare effluit.
Simiberus flu. est p cataoniā cappadociāq; decurrēs.
Sinope fluuius est symbero propinquus.
Simois flu. ē ex ida troiāo defluēs monte sub iliōe decurrens ppe mare mixtus xātho facta palude apd sigeū pmōtoriū ī mare cadit nobilitatus qdē carmīe poetarum & Aeneæ troiāi natiuitate nam apud eū aiunt illum Anchisi Venerem peperisse.
Singilis hispaniæ fluuius astigitanam coloniam alluit: nauigabilis ab ea eo usque quo beti miscetur.
Sinneus flu. est hiberniæ: ex lacu maximo Conantiā Momoniamque regiones disterminante prorumpens. Et quumiinter cæteros insule obtineat principatum non uno contentus alueo in duas effunditur partes: quarum una uersus austrum tendens chilefonensem alluit ciuitatem & complectitur limericū distinctisque meatu duabus momoniis Brendanicum ingreditur oceanum reliqua uero in arctoum iter arripiens mediam & ulteriores Vultoniæ partes a Conantia segregans in oceanū labitur boreū.
Sinnus syriæ flu. est lyco flumini atque oppido illo: quod & Alexandria dicitur uicinus.
Sirapus lucanie fluuius est.
Sirnus thraciæ fluuius est cadit in hebrum.
Siris fluuius est faucibus bosphori propinquus.
Sirius flu. est minoris asiæ īter bithyniā & galatiam.
Sirus fluui. est italiæ apud brutios seu salentinos in quo quicquid inieceris cito saxeo uestitur cortice.
Sisius flu. est germaniæ in oceanum emergens.
Sitecus flu. est siciliæ haud longe a catina ciuitate.
Sitrogradus in sinu persico seu persis propinquus.
Siurus fluuius est hiberniæ ex blagniæ montis radicibus profluens: & per archiphimam & tribratiam funditur: atque apud gancefordiam a mari suscipit
Slana & hic hiberniæ flu. ex eodem monte prorumpens: sed per guessefordiam cursum agens.
Slicheius & æq flu. ē hiberniæ p chenelcunilā exiēs regionē. Soban flu. est africæ nili pars.
Sodinus flu. apud persas est clarus.
Sorobin hispaniæ flu. est in hebrum seu in supronē seu alterum ex alueis eius megitur.
Spgetus graecie flu. ta umacis atq; hippate oppido ppiquus. Spchius thessalie flu. ē cuius in faucibus termopilarū angustie sunt: ī pegasum exit sinū ea quo argonaute colchidū petentes soluera nauē: huic spchio si fdiisset. uouerat comas suas achilles

Spion fluuius est haud longe a Roma.
Stenos flu. est thraciæ cui mauronia adiacet regio & nemora zone q̃ orphei cythare cantum secuta sunt.
Straga psarum est fluuius uehementia niuium adeoco̅gelascens ut more solidi saxi uiã præstet euntibus.
Straor fluuius est ex caucaso cadens citra siderim fluuium in hircanum mare.
Strimon thraciæ flu. ẽ in hemo mõte natus: macedoniã diuidẽs a thracia: hic in septẽ ut aiũt diffunditur lacus. atq; coartatur ripis. uel cursum dirigat. cuius ĩ marginibus dextro a latere thraces dẽsaletæ & medilapides hitant. alueo ãt diggeres atq; bessi multo cogit gelu.
Subi fluuius ẽ cessaconiæ regionis ubi colonia theraco̅ a scipionibus olim condita ut a pœnis carthago.
Subulus flu. est occiduæ africæ. nauigabilis atq; egregius defluẽs præter coloniam bonafam.
Suero fluui. est hispaniæ in eum hiberi alueus. qui supranensis dicitur: defluit.
Sura psarũ flu. ẽ cui iminet oppidũ susis menõis ut aiunt opus. Suria flu. psarum ẽ. & ab ea suria oppidũ eidẽ imminens. ubi phasi colchorum miscetur fluuio.
Surgis flu. est in neueis cuius in exitu oppidum ab eodẽ denominatum.
Suthul fluui. ẽ numidiæ a meridie trahens originem.

t

Absus seu tarsus fluuius est epyrrhi inter appolloniam & dyrrachium.
Tader fluuius in tarraconensi prouincia cartaginensium rigans agrum.
Tagus hispaniæ flu. est. aureas ut ferunt habẽs harenas & ob id insignis plurimum quẽ a carthagine hispana: cui proximus oritur. denomiatum qdam dicũt qd ego non credo. Huius ĩ marginibus segobricẽses celtiberũ caput capetani atq; toletani insident nec a betula lõge funditur in oceanum prope ulisyppum mergitur.
Taigeta secundũ quosdã laconiæ flu. est in quo uetusto more lacones frigore aquæ filios durare co̅sueuerant
Talander seu talandrus flu. est italiæ inter heracleam & metapontum ciuitates brutiorum seu salentinorum.
Taliamentum fluuius est Venetiarum concordiæ coloniæ propinquus nec ab aquilegia longe distans.
Tamaris fluuius est scytharum: apud archos populos: ponto uicinus. & ut placet aliquibus a tamiri scytharũ regina denominatus.
Tamesis celeberrimus britannis est fluuius ab intrinsecis insulæ ueniens: & in oceanum cadens. nauigiis mediterraneis incolis accommodus est.
Tamuda fluuius est mauritaniæ nauigabilis cui & tamuda oppidum fuit supra impositum.
Tanager fluuius est lucaniæ.
Tanais borealis ẽ flu. ingẽti cognitus fama. nã quũ a tanao olim scytharũ rege denoĩatus sit ex ripheis montibus sub arctoo prũpens pcipiti cursu tẽdit ĩ orientẽ. & postq̃ diu oberrauit. uelocitate sua pugnãs ne frigoribus cogat in glaciẽ. ĩ occiduũ uertit multas sarmatum atq; scytharũ irrigãs natões. nec diu ante in meridiem mergitur q̃ a palude suscipiatur meõtide: q̃ adeo late lõgeq; ampliat ut pgrandis ab ignaris mõs arbitretur sinus. quã meotici alisferni. serei. citigni. psidiani. aliiq; incolunt populi. inde tñ cursu suo europa ab asia separata in pontũ Euxinũ iuxta theodosiã urbẽ ingreditur. huius in ripis apud robostoros terminũ aiunt itineris. Alexãdri macedõis aris ab eodẽ ĩpositis fuisse signatũ.
Tanam fluuius est africæ.

Tanatus flu. est galliæ cisalpinæ in padum tendens.
Tanatis flu. est messiæ oppido pitanæ propinquus.
Tapsus fluuius est africæ iuxta rusicadem.
Taras fluuius est adriæ.
Tarus flu. ẽ galliæ cisalpinæ. ex apẽnino in padũ fluens.
Tabellicus flu. ut nõnulli dicũt sanctouensium. ego aũt credo qd asiæ minoris haud longe a marsia fluuio.
Taurominius fluuius est siciliæ inter syracusas & messanã. a quo oppidum taurominium dictum. quum aliter eusebon cora appelletur.
Taurus flu. est minoris asiæ. propinquus pamphiliæ.
Telaulus fluuius est liburnorum.
Telis fluuius est sordonum.
Tembrogius fluuius est phrygiæ seu misiæ in sangarũ fluuium decidens.
Temedius flu. est ioniæ q a glauco suscipitur fluuio
Thodorus flu. est hyberiæ. auri secũ plurimum ferens
Terbis fluuius ẽ arabiæ per gurdiachos & alanos fluẽs cadit in tygrim.
Tespontia fluuius butroto oppido propinquus in ambrachio sinu.
Teresas fluuius ẽ siciliæ nõ longe a biterme colonia
Teria siciliæ fluuius catinæ proximus ciuitati.
Teriodes fluuius est nascens in campis scythicis. & ĩ caspium cadens mare.
Termus flu. est umbriæ. alii dicunt q; de mõte tauro nascitur. forsan alius est.
Termodon flu. ẽ apud calibes paphlagoĩbus proximus haud lõge a themiscuro oppido. huius qdẽ ripæ ab amazoĩbus diu habitatæ fuere. & iõ mazonius ab aliq̃bus uocatus ẽ. nã & labitur pter radices amazonii mõtis. alii dicunt thraciæ fluuiũ fuisse. Quidã in sinu smirneo. miror. Forsan alii sunt eodem noĩe nuncupati. is quidem a colchis diuidit amazonas.
Terlos fluuius est colchorum agniticæ regionis.
Tybris flu. ẽ italiæ cui pituraũ rerũ sub romanis ducibꝯ uidisse gloriã co̅cessum est: hic ĩ apænino nascitur paulo altius q̃ nostre Arnus. & descendens primo tusciã: ab umbris disterminat hinc perusio inde Assisio postergatis etiam pluribus auctus fluminibus. Veio iã omisso Romã rerũ dñam in ptes diuidit duas. & apud hostiam separatis ætruscis a ueteribus latinis tyrrheno. miscetur mari titulorũ multitudine isignitus. Huius ãt nois quom antea uetustissimo uocabulo albula dicere tur. multiplices prisci reddidere cãs: quas ego q; solus habuerit impiũ. & sæpe pcioso martyrũ sanguine coloratus sit. dixisse nõ pigebit. & q̃ pter hoc hũerit noĩa supaddam. Opinio igitur uulgatior ẽ hunc a tyberino rege albanorũ casu ĩ eodem summerso ex albula tyberim noĩatum. eũq; eius dixere esse sepulchrũ. Sũt q dicant lõge ante hoc illi nomen impositũ asserentes regẽ quẽdã fuisse tuscorũ cui tiberis nomen erat. q quũ pyratica infestaret mare. seu ui. seu aliter nõ dicunt. hũc aiunt eũ in fluuiũ fuisse demersũ. ex quo illi tybris nomẽ appositũ: Alii uolunt a Tebri quodã uicino ueiẽtũ Regulo tebrim fluuium primo appellatum. Nõnullis placet eũ dictũ a Tyberi rege aboriginũ iuxta eũ dimicando interẽpto q forsan his fuit. quẽ alii aiũt a glauco seu a taditico minoris regis filio ibidẽ occiso. Quidã uero q̃ a cædibus regũ lõge aliã rõnem conãtur ostendere cur tybris ex albula uocitatus sit dicentes uetustissimis temporibus Athenienses a syracusanis siculis supatos. ex quibus cum ingens multitudo captiua

esset: oĩs a syracusanis ad effodiendos mõtes & munimẽta addere ciuitati exposita ẽ. ac ĩde coacta ad fossã ĩtrinsecus pagẽdã que admisso flumine repleta muniorẽ reddidit ciuitatẽ q̃ fossam eo quod pœna & iiuria hostium supatoꝝ facta sit ybrim uocauere diu. Demũ quũ ad Italiã transfretasset. & eã partem ubi postea Roma condita ẽ tẽuisset. & usque rutulos & ardeam q̃re a poeta dictũ ẽ fines usq; sicanos. Albulã fluuiũ ex parte una loco munimẽti habẽtes ut fossam apud syracusas habuerãt fluuio nomẽ ĩposuerunt. qđ ante Syracusanæ fosse dederant. & eũ addita ĩ pricipio. T. uocauere tybri. Varie qdẽ. sed ĩpossibilis nulla. q̃ potior lectori uidebitur. illã ꝓbet. Fuerũt p̃terea ẽt post cõditam romã & alia q̃dam fluuio noĩa. nã & ab aliq̃bus Rumon apellatus ẽ q̃si ripas ruminãs & extẽdens. & ĩ sacris sorianus a põtificibus dicebatur. & nonnulli ĩparte urbis illũ uocauere Tarantum ad quẽ Valesius rusticus a famiaribus pro salute filiorum obtinenda missus est. & araditis patris atque ꝓserpinæ comperta obtinuit q̃d petebat. Sic autẽ uocatus est. eo quod ripas terat. Est præterea aliquandiu nauigabilis & potui accõmodatus totus & de eo ista sufficiant.

Ticinus fluu. est galiæ cisalpinæ ex urbano lacu ꝓcedẽs adeo limpidis effluit undis ut ẽt minimi calculi intuenti ꝓfũdum aluei nõ abscõdatur. Alluit ẽt ticiniũ q̃ & papia olim nobilissima ciuitas & longobardoꝝ regum regia. Trahit prætera ut fertur aureas harenas & pisces optimos nutrit & potissime thimolos. Pado postremo miscetur in signis clade. Cn. Scipionis. & Hannibalis pœni prima post superatas alpes uictoria.

Ticis ffluuius est ex pyrrheneo monte ad. Clodianum rhodam hispanorum oppidum.

Ticius fluuius est apud arsiam liburnorum gentes: non longe ab aquilegia.

Ticius fluuius est fusus a monte prãdaso & pergamum clarissimum asiæ oppidum preterfluit.

Ticra fluuius est hispaniæ propinquus emporeis ab hispanis græcis atque Romanis mixtim habitatis.

Tiphernus fluuius est Italiæ. larino & Ditorinæ oppidis propinquus. nec a gargano monte remotus.

Tygris Armẽiæ maioris flu. toto orbe cognitus. Nã a nfis unus ex q̃ttuor paradisi delitiaꝝ exeuntibus affirmat. Is tamẽ secundũ alios ex Panchoatra mõte e fonte cõspicuo hispãiæ loco q̃ deges appellatur p̃mo o terris euomitur nec qdẽ totus. aut uelox. q̃nimo tarde efflués Diligito appellatur At quũ mœdoꝝ fines attigit repẽtinus factus Tygris nomen assumpsit. sic. n. sagittã uolucrem medi uocant. nec diu & cõperto aritissa lacu cursuque seruato uiolẽtus & iteger atque discolor p illum effertur adeo inamicabilis lacui ut ex eis quos gignit piscibus nullũ suscipiat. nec ex his quos ipse fert aliquẽ lacũ intrare p̃mittat quẽ postq̃ p̃riit facto tauro mõte obuio antro montis immergitur: & per latebras mersum ĩ aduersã panem uluas & purgamẽta plurima secũ trahẽs effunditur apud lacũ: q̃ Zorãda seu zomada appellatur. oĩa demersa ferẽs factusque iteꝝ fluuii: lacũ cui tepidis nomen ẽ trãsiẽs ĩ cuniculos mergitur iterato & postq̃. xxv. M. pas. occultus excurrit: tertio redditur terris ĩ regiõe sophon circa nimpheũ adeo ꝓpinquus arsaniæ fluuio in regiõe arthẽi ut quũ quacunque ex cã ĩtumuerit seruatis sibi q̃sque undis suis cõfluẽant una cuius rei testimonium lenior Arsaniæ cursus: qui mox diuisus euphratẽ iter dirigit relicto tygris: Qui susceptis ex armenia claris fluminibus parthẽios: agnices. phoriões arabas oreos: adiabenesque disiũgit &. ut asserũt aliqui Niniuẽ ĩ ptes diuidit. & Mesopotamiã faciẽs lustratis radicibus mõtium coridrioꝝ circa Apamiã. Seleuciã. atque babyloniã. xxv. Mi. pas. ĩalueos diuisus duos fũdit. quorũ unus quẽ meridiensem uocant seleuciam atque messenem alluit ãt ĩ septẽtrionẽ uersus cãpos caucasi irrigat: & ubi ĩ unũ rediẽr alueũ tygris dictus ẽ Idaspẽ nobilissimũ flumen recepit atque coaspem ex mœdia. ĩde iter seleuciã & caldiacos lacus descẽdit. quos una secũ auget Euleus flu. eõsq; dicũt aliqui eufratis hostia. Veꝝ quũ hoc lx. Mil. pas. ampliauit uasto effusus alueo dextra Carnicis oppidi p̃scũ ĩ mare defertur. Nec uno tamẽ hostio sed pluribus miscetur eidẽ: nam uni dr̃ artoh alteri suffiene. tertio septentrionali barbetasse insidet oppidum. alii uero dicunt hunc Rubro infundi mari.

Timatus fluuius est Misiæ in quem solum aiunt lapidem quem toticulum apellant reperiri.

Timauus uenetoꝝ flu. ẽ concordiæ atq; tergeste oppidis ꝓximus Ex mõte q̃dem grãdi p. ix. ora effusus amplissimũ ante alia fontẽ facit ex quo uno tandẽ exiens alueo ĩ adriaticum fũditur mare ĩ sinu tergistino Fuere tamen qui putauere hunc fluuiũ apud antinoridas. eẽ & ex euganeo monte fundi. quod falsum est.

Timbra fluuius ẽ troianus ĩ Sangarium flumen exiens penes quem templũ erat Apollinis qui timbreus aflumine denominatus est Verum alibi dicitur a Tymbra herba qua locus abundans est in hoc templo per insidias a paride Achilles occisus est.

Tipnis fluuius est occensi ciuitati propinquus.

Tira fluuius est macroceis montibus propinquus. oppidũ eiusdẽ noĩs in ripis habens. non amplius longe a seudo scomo histri hostio. c. xxx. M. passu.

Tyrus fluuius lyburnoꝝ est. iadræ colõiæ propinquus

Tyrus fluuius est armeniæ Ego puto quem supra cyrum diximus eo quod proximum cambisi dicant esse. Sed in hircania & icythia illi sunt.

Titanus fluui. est. mesiæ a quo & ciuitas denominata est

Titaresus flu est ĩ pnneũ. fluuiũ effluẽs nec recipitur tamen. hunc supra orco uocauimus. & quia ibidem de eo. & post hæc ubi de peneo dictum est. sufficit.

Togisonus fluuius est uenetorum ex agis patauotum in paludes quas padus & athesis fecere effluens apud brundulum in adriaticum mixstus cadit.

Tobus fluui. ẽ caucaso mõte ruiẽ & p suauos defluit

Tonat sabæorum est fluuius.

Torius alias torin fluuius est hispaniæ ualentiæ sagun toque propinquus.

Tormaidon siciliæ fluuius.

Tormeniũ flu. ẽ nauigabilis. circa quem pãtiræ & iotiphagi deinde sunt haud longe ab Alexandria: quã alexandri macedonis iussu constituit leonnatus.

Tragodites flu. ẽ ægypti. Arsicẽ ciuitatem p̃terfluit. quẽ ptolemæus philadelphus a se ptolemæũ appellari iussit

Tarsimenus lydiæ fluuius est.

Trebia alias treuia fluuius est galliæ cisalpinæ haud longe a Placentia ciuitate ex apœnino in padum fluẽs. nobilitatus secũda uictoria Hannibalis pœni & clade. L. Sempronii consulis.

Triopolo q̃ & assolus flu. ẽ iuxta albomagarensium.

Tripolis fluuius cui socitæa oppidum proximum & tripolis supereminet castellum.

Trisorcas fluuius est colchorum apud basiles: & senasto poli castello ppinquus.
Tritinobelūte flu. est cātabrorū deuales cigēs & declum
Triton flu. est africæ ad philenoꝝ aras ex palude uasta cui & triton nomen est. memorabilis aduentu primo in terras mineruæ. ut incolæ ueteres credidere.
Trito flu. est altera supiori secūdū quosdā in campis nascitur dardaniis & in ægeū effluit mare.
Truētus fluuius in adriatico littore hodie picenos separans ab aprutinis cui esculum oppidum superemiīnet. & firmum picenum propinquus est
Tubero flu. est p deserta æthiopiæ iter cieres pulueresque potius q̄ ripas solidas in rubrum effunditur mare.
Tucia flu. est non amplius. vi. mil. pas. ab urbe distans
Turbidus ægypti flu. est ab ægyptis segregans philistinos. Turia flu. ē hispaniæ. Valētiā parua iteruallo præterfluens. & in suproneñsem hiberi sinum decidit:
Tusca flu. est numidiæ haud longe ab hipone regione.

u Ada fluuius. est mauritāiæ citra montes. quibus septem fratres nomē ē cui rusigada & Siga par uæ urbes propinquæ: & portus cui ab amplitudine magnus cognomen est
Valdasus fluuius est pannoniæ non ignobilis. in danubium fluuens. Vallus phrigiæ fluuius ē
Vādalicus flu. ē ab extreīs erumpēs galiæ a quo denoīati sunt uandali populi in ripis habitātes eiusdem.
Varianus uenetorum ē flu. & labiť apud anaxum.
Verraga flu. cuius babilonii margines īcolunt. cadēs in uarrogā. Vartoga & hic babyloniorum fluuius
Varus fluuius ē grādis ex alpibus f.uēs ultra niceā galiā trāsalpinam a cisalpina seperās uetustissimus Italiæ terminus. Vaterus flu. est apud cappadocas claricæ oppido ppinquus. Varisius fluui. est apud forotulienses
Vaternus flu. ē ex agro fori corneliēlis in padū defluēs quem hodie arbitror saternum uulgo uocent.
Vduba flu. ē hispaniæ ī regiōe lergaonū ppinquus saguto oppido fide ī tegra ī romanos socios clarissimo.
Vebar fluuius est apud extremas indorum syluas quem penes nascuntur elephantes plurimi.
Velo fluuius est celticus cognominatus apud celtas: & promōtorio celtico propinquus.
Vestigia flu. est in extremis Italiæ uersus siciliā: haud lōge ab eo loco ubi iā dudum caulon oppidum fuit.
Vfens fluuius est galiæ cisalpinæ: inter quem & athesim fluuium hisesones habitauere: qui. Romanos apud Alliam expugnauere qui ex alpibus cadēs fluit ī padū.
Vfens alter a superiori fluuius est uolscorum haud longe a terracina tyrrhenum defluēs.
Virdus fluuius circa Augustam fluens.
Virdus fluuius a picenatibus. diuidens aprutinos & in truentum cadens. memorabilis. eo ꝙ eius in ripam: quæ ad picenates uersa est. iussu Clementis pontificis summi. ossa olim. Mamfredi regis siciliæ. quæ secus Galorem beneuenti fluuium sepulta erant absque ullo funebri officio dieċta fuerunt a Consentino consule. eo quod fidelium comuniōe priuatus occubuerit
Virbius flu. est laconū apud quem sunt q dicāt hyppolytum equis tractum arte æsculapii medici uitam reuocatum & ob id postmodū uirbium aflumine noīatum.
Visera fluuius est germaniæ.
Viscilia seu uinculus uel uestilia fluuius est germaniæ: & Dacis propinquus tendit in oceanum.
Viuleus Dyrrachii fluuius est: exquo dirrachio ministrantur aquæ.
Vmber flu. ē grandis albaniā a loegria diuidēs sic noīatus ab umbero quodam in eum locrini iussu deiecto.
Vmbro fluuius est tusciæ nauigabilis inter uadas uoliternas & populoniam etruscorum uetustissimam ciuitatem in tyrrhenum effluens.
Vogesus fluuius est Ligonensium ripas corrodens.
Voniāus flu. ē Italiæ: adriæ coloniæ aputine propiquus
Vrbanus fluuius est pannoniæ non ignobilis in danubium effluens haud longe a taurino.
Virgis flu. est germaniæ clarus: & in oceanum fluens.
Vsariensis flu. est haud lōge ab ansaga atꝗ nabale.
Vulturnus flu. ē in samio oriēs & rapidissimo cursu uoluēs saxa p cāpaniā labiť. Capuāꝗ; oli potētissimā ciuitatē alluit. & in tyrrhenum haud lōge a cumis mergitur.

x Antus: quē scribunt xanthus auctores. fluuius ē ex ida monte secus ilionem defluens. longe maior fama quam undis: hunc incolæ uocauere camandrum; qui Symoenti iunctus facta palude quā palescamandrum dicunt in propontidem funditur.
Xanthus alter a superiori fluuius est per lyciam fluens a quo & ciuitas nominata.

z Arotis fluuius est persarum. cui propinqui sunt disimontani populi bitumen arte perficientes: in persicum autem sinum exit hostio imperitis difficili.
Zelia flu. est propinquus lampsaco oppido q̄d ante pituissa dictum est. insigne incola priapo.
Zitas fluuius est thraciæ dionysiopolim crimos ante dictam alluens.
Zebetis fluuius est hircaniæ in qua nemus est umbrosū altissimis arboribus & in eois oritur suis undis pingue faciens solum. qui postq̄ aliquandiu iter fecit interueniente saxo in partes diuidit duas æque dispēsatis aquis & præceps inter saxa cautesꝗ uallium discurrens terram subit. &. ccc. stadiis occultus elabitur & quasi ex fōte nouo prorumpens iterum exit in terras: nec diu & ī Ridagium fluuium cadit. & ꝙ idem esset qui & superior: Alexander macedo experientia patefecit: nam quū iussisset ī superiorē cauernam duorū cadauera proiici. ab his quos præmiserat: ad exitum emissa fuisse comptum est.
Zonus septētrionalis est fluuius cui attiadi & amarbi & isani populi propinqui sunt. Finis.

De Stagnis & Paludibus eiusdem tractatus alius.

e T si nōnunq̄ e stagnis atꝗ paludibus oriri flumina: seu effluere testentur monumenta maiorum: ut plurimum tamē exundationibus earum stagna paludesꝗ fieri certissimum est. Quāobrem postq̄ expediuimus. quæ de fluminibus dicenda uenerunt. De stagnis & paludibus congrue describemus. Sane quia aliqui putauere paludem & stagnum idem. eo ꝙ indifferenter unum ponatur pro reliquo. & persæpe pro lacu: & quod longe inconuenientius ē: a poetis larga eis concessa licentia: pro flumine: quos ēt nōnunq̄ qui soluto scripsere stilo: ampliatis sibi legum fimbriis imitati sūt. Anteq̄ ad ulteriora progrediamur idem paludem stagnumque non esse mōstrandum ratus sum. palus igitur aquarum quædam lata conuētio est. ut sæpius altitudine carens: sese ultra citraque mouens prout & ipse q fecit fluuius quacunꝗ ex cā minuitur uel augetur. qs utplurimum in mediterraneis: atꝗ

depssis locis fluuiorum exhuberat oẽ fieri cõspicimus. Stagna autẽ iertes sunt aquæ. q a stãdo sibi nomẽ occupauere. q nusq̃ alibi q̃ secus maris littora uidimus ipse ri æstu maris obstante. & ĩ cõtrarium nitẽte. ne fluuius in se totis uiribus effluens ingredi possit libere: ex quo aduenietes aq̃ cõtinuo ut ripas excedant. & inde pssiora loca si sint amaris ĩmixtæ atq; regressu cõtẽdant ne cesse est & ociosæ cõsistant. & cum sint simplices aq̃ paludum. stagnorũ marinis ĩmixte sunt semp. Alunt paludes quos secum effert fluuius genitor pisces. stagna infectos unda marinos nutriunt. Putrescũt stagna sæpissime. cũ raro paludes. & esto ambo nebulas aurasq; exhalẽt pestiferas. semp stagna letiferas. adeo ut satis pateat aliqñ apud paludes seu saltẽ apud aliqs tolerabiliorẽ aerẽ eẽ. cum apud stagna nunq̃. Et iõ circa fluuiorũ fauces tetri pallẽtisque coloris icolas & aduersa ifectos ualitudĩe semp cernimus. qd uerbis imoror. Profecto nõ idẽ sunt. Sed qa fere eodẽ gignuntur mõ. & p eisdẽ habẽtur opione uulgata. A cõsueto alphabeti ordĩe nõ deuiantes. eo pstante. q undis impat atque uẽtis inuicẽ tractabimus de ambobus. & ab Acherusia palude quæ plus cæteris pfunditatis habere uidet sumemus initiũ.

a Cherusia campaniæ palus ẽ. phlegeis cãpis cumisque euboicis propinq̃. quã ego puto ab exundatione fluminis acerarũ initium sumere. & ĩ bribus aucta cum unde effluant nõ fit inter Capuam & Auersam ciuitates p patentia plana. usque pe cumas diffundi. & inde acherusia noĩata. Aestate tñ arescit. cũ hyeme abundantissima fit aquarum. Hanc sunt qui fabulose dicant in stigias paludes diffundi & ab Acherõte fluuio Acherusiam nuncupari.

Ambratia palus est achaiæ. ut aiunt aliqui.

Artiminia stagnum dicitur minoris Asiæ olim pomisio. monti propinquum. atque iuxta miletopolim ciuitatẽ ex quo aiunt effluere Erranda cum fluuium licum ãtea nominatum. asiam bithiniamque disterminantem.

Asia palus est. ut quidam dicunt. Lydiæ caistro propinq̃ flumini: circa quam iter alias aquaticas aues grues plurimæ conuersantur.

Aueringũ stagnum ẽ regiõis Auerĩgæ. & ab ea denoĩatũ de quo mirabile quoddã scripsere priores. afferunt aũt q; si cõtingat aliquẽ p stagnũ naue uectũ aliqd ignominiosum in stagnum dicere. repente stagni aqs turbari: quasi indignãtes, & tãta tempestate moueri utdemergatur atque periclitetur q ob locutus fuerat necesse fit

b Istonium stagnum ẽ thraciæ inter spchiũ pmontoriũ & Maroniã regionẽ. a quo & Bistões thraces appellati sunt. prope qdẽ illi est albera ciuitas. fuitque oppidum ingẽs tyrida Diomenedis regia apud quam consueuerat hospites dare eqs in cibum.

Bobrida stagnum est græciæ.

Bobẽ seu bebẽ palus ẽ græciæ & ut satis pcipi põt cũ cercinio ciuitati propinqua fit. eã Macedoniæ pximã esse.

c Amandrũ seu palescamandrũ stagnum est troadis: haud lõge ab Ilione. secus acheorum portum: qd quidẽ faciũt Xãthus & Symois flumina ab ida uenientia atque illud agentia.

Camerina palus est Siciliæ Syracusis propinqua. q̃ ante hesperia dicta est q̃ quum deficcata semel accolis pestilentiã iniecisset. cõsultus Appollo an eã pœnitus auferrent prohibuit. Qui quum neglexissent. esto exhausta palude peste carerent: ex ea tamen parte oppidi q̃ tuta aquis palustribus esse consueuerat: ab hostibus captum est. & sic nõ obedientes pœnas dedere.

Caprea palus haud lõge a Roma est apud quam cõcionante Romulo romanorum rege exorta tempestate a patribus occisus est & in eandem deiectus.

Catalites asiæ palus est inter campos idensium & caulam amnem atque mandrapum ciuitatem torpens.

Cendebera palus ẽ syriæ: quã nonnulli candeã. hæc sub radicibus carmeli mõtis ptolomaidi Claudii Cæsaris coloniæ propinqua quiescit emittens bellum fluuium.

Celaunium qd celonium quidam uocãt stagnũ ẽ siciliæ fetido odore amouens proximantes.

Ciane siciliæ stagnum est non lõge a syracusis. hoc nympham Cyanẽ proserpinæ sociam finxere poetæ. q quũ uellet rapinæ Plutonis obsistere; & spreta nequiret lachrymans in stagnum uersa est.

Ciphisis argiuorum stagnũ ẽ: illi ciuitati propinquum.

Crines secundum quodã palus est. a qua & appollo qa ibidem colatur denominatus est.

Cumerie paludes ultra taurorum sunt claustra.

d Eultũ stagnũ qd ante deultoniũ dicebat ĩ regiõe ascithe ẽ risasto flumini atque ameldeso & philnopoli oppidis bosphoro propinquum.

Diane stagnum apud scythas est. quod penes diana colitura. a qua denominatur quum & ipsa a scythis scythica nuncupetur.

e Liæ paludes sunt in calabria: haud longe a palinuro. quibus inest uelia oppidum ab eis .u. sup addita nominatum.

f Idem apud indos stagnum ẽ. Cuius ĩ aqs q̃tumcunque leue sit nil natat: sed mergitur omne.

g Andis palus est apud scythas callipidas. Ex qua hyppãus fluuius egreditur. Quãobrem incolæ matrem fluminis paludem uocant.

Gelonium stagnum est fetens. ut sibi quemq̃ fieri proximum non permittat.

Genesçiret est galileæ stagnum in tribu zabulon. cui sup ĩsidet magdalum oppidum Mariæ magdalenæ. hoc supra lacum diximus.

Gigeum stagnum est misiæ. in latere moli mõtis propinquum pactolo flumini. & lidiae ciuitati.

Glanes tusciae palus ẽ sub clusio ciuitate. quã supra fluuium diximus. & ibi plene de eo.

Guferi sta. ẽ britãniae a gulfero denoĩatũ rege. ea in pte q̃ i galliã itur. ĩ quo quũ pmittunt piscari q uolũt pisciũ abundantissimũ ẽ. si arceatur cõfestim succedit pẽuria.

i Rie stag. ẽ qd & lacũ aliq noĩant. Ex quo talem ueteres reliqre fabulam. Iriem mulierem fuisse dicunt. & cycni matrẽ q quũ uidisset filium ĩ auẽ sui nominis transformatum. adeo tulit ægre. ut flendo & ipsa in stagnum sui nominis mutata sit. & sic filiũ suis oblectat undis.

l Angelinũ stagnũ ẽ hyberniae denoĩatũ ab altero filiorum Batolaui filii Serae de stirpe aiphet primi hitatoris ĩsulae cui nomẽ fuit languinus.

Lacerna stag. ẽ puinciae narbonẽsis ĩ agronem usensium in quo olim mirabilis. annua piscatio uideri cõsueuit. Aiunt qdẽ in eo delphies qsi ex composito societate cũ hoĩbus facta piscari. Nã quũ innũerauis mugilũ in stagnum alatur. & statuto tpe ut eos natura docet: expectata aestus maris reciprocatiõe. arctum stagni hostiũ conẽtur exire retibus nõ põt põderose multitudini obuiari. quum exeuntibus etiã reciprocum faueat mare. Sed adsunt opportũe piscatoribus fautores delphines

In tpe igr̃ exitus mugilũ a piſcatoribus cognito ad ſpe
ctaculũ tam pulchri certaĩs oĩs citatis multitudo con
currit: & obturato qbus poſſunt hoſtio expectãt mugi-
lũ motũ: quos quũ uidẽt ad exitũ pparari clamor̃ in-
gẽti ſublato ſymo ſymo uocat multitudo oĩs. Verũ del
phĩes exalto ſi faueat aqlo confeſtĩ audiunt. Si uero au
ſter paululũ tardius clamitãtiũ uoces ſuſcipiũt & . euc
ſtigio acie facta ĩ cõſpectu hoſtii ſtagni uẽiũt nõ aliter
q̃ ſi pgrediãr̃ ĩbellũ qbus uiſis ſtatĩ territi cõſiſtũt mugi
les. Tũc piſcatores retia iactant furciſq; ſuppoſitis ad-
iuuãt: qbus ĩpediri delphĩes nõ curãt trãſeũteſq; nõnũ
q̃ aliq obſtacula a piſcatoribus appoſita hoſtio adeo ſẽ
ſim iter naues piſcãtiũ enatant ut ĩ nihilo quẽ q̃ ledãt &
ſi cõtigat ĩpetu mugilũ ab aliqbus : ut fit ſaltu trãſilire
retia. a delphinis ĩtirimũr̃ & ilico ſola tũc taliũ occiſiõe
cõtẽti eis omiſſis ad officiũ redeũt: donec ĩter retia mu
gilũ multitudo oĩs trepida a piſcatoribus capiar̃. Quo
pocto nil ãplius ea die q̃ quos occiderit mugiles ĩ cibũ
capiũt. Piſcatores ãt ne ſuo fraudem delphĩs labore: il
los aut piſciũ aut ĩtritu panis & uini faciunt contentos.
Laurentia palus ẽ iuxta alpes ſub ueſulo liguriæ monte.
Lerna archadiæ fuit palus poetarũ nobilitata carmĩbus
hãc hydrã ſeptẽ hẽntẽ capita finxere poetæ & ex dãnis
multiplicãtẽ ſuis & igne poſtremo ab hercule ĩterẽptã.
Q. d' ego peſtiferꝝ fuiſſe ſtagnũ intelligo hydra dictum
eo q hydros grecæ aqua latie ſit q auferre uolẽtes cõtĩ
gebat q uno obturato hoſtio ſcaturigines exoriebant̃
pluriæ: Verꝝ cõpto meatu aqꝝ pricipali eo qđ deuolu
tionẽ alibi deſiicato ſtagnũ ſeu paludẽ illã peſtiferam ab
ſtulere. Licinia ſtagnũ ẽ græciæ ĩter argos thebaſq;.
Liligua ſtagnũ ẽ ĩ cõfinio galiarũ ſiue cambriæ ſabio flu
mini ppinquũ Hoc æſtus maris ĩgẽtes ĩ modũ uoragi
nis ſuſcipit atq; abſorbet: & mirabile dictu q̃tũcunque
maris ĩgurgitet. Solitos tñ imargies nõ excedit: demũ
reciprocãte mari ſuſceptas euõit ũdas ripaſq; oẽs aſp-
git tegitq; & qđ longe mirabile ẽ dum aſpſionẽ illã euo
mẽs facit: ſi queq̃ ĩ ſe cõuerſũ aſpexerit: uix euadit: & p
raro cõtigit aſpſius gn tractus ſubmergar̃ a ſtagno. in
quẽ q terga detinẽt uerſa: ẽt ſi ĩfundãtur oẽs ab oĩ picu
lo ſunt ĩmunes. Lumonoi ſtagnũ ẽ ĩgẽs: ĩ quo. xl. di
cũt repiri ĩſulæ: quũ totidem ſuſcipiat flumĩa nec ẽ ex il
lis aliq̃ abſq; pcælſa rupe: ĩ q̃ nidificatnr aqla & ſic quod
ĩſule tot aqlarũ nidi ſunt: igenti clamore cũcta cõplẽtes
Egiſba ſtagnũ ẽ ĩ ĩſula taprobães magnitudine ĩ
m clitũ ãbitus qdẽ. ccclxy. M. p. ĩſulas ĩ ſe ↄtinẽs plu
res pigui pabulo lotas. Ex eo duo erũpũt flumia
Paleſmũdus. ſ. & cydara ĩ mare fluẽtia. Melſiagũ pa
lus ẽ apud germanos celeberrĩa magnitudie. Meotis
palus ẽ ĩgẽti fama cognita & magnitudie memorabilis
ẽ. Hæc qdẽ apud ſcythas hẽt ãbitus ut qdã ferr̃. dcc. M.
p. quũ nuſq̃ ſex pedũ altitudie ſupet. Cãr̃ a tanai ab aq
lõe ueniẽte quẽ iuxta theodoſiã urbẽ pcto concedit: ge
lu ãt pmir̃ acri: adeo ut durãte glacie iter facile trãſmeã
tibus pſtet. Eius ĩco lũt margies meotidi populi qbus
&. ipa nomẽ ſortita ẽ. Præterea & aliſerni ſerei & q̃plu
res. Metia grãdis ẽ germãiæ palus. Minturna palus
pxia ẽ miturnis ĩ cãpãia a q̃ denoĩata ẽ ĩſignis qdem. C.
Marii fuga: Nã fugitiuus ex ea cœno plitus ab inſeq̃nti
us ſyllãis militibus ĩ aridã tractus ẽ. Murais ſtagnũ ẽ ar
turi britonũ regis uictoria claꝝ aiũt. n. ſcotos pictos at
q; hyberniẽſe ab eodẽ in hoc ſtagno obſeſſos ĩ deditio
nẽ coactos. Mareotis palus ẽ apud quã uuæ naſcun-
tur albæ famoſæ a loco mareotides appellatæ.

Vthul ſtagnũ ẽ ĩferioris mauritaniæ aut longe
n ab oceão qđ alii lacũ dñt: in quo alabethe piſces
coratini: ſiluri atq; crocodilli iuẽiũr̃: qui quũ nuſ
q̃ pter ĩ nilo repiãtur. & eo q obſeruatũ ſit ſqualẽtibus
mauritaniæ niuibus hoc ſtagnũ & ide nilũ excreſcere:
creditũ eſt ſtagnũ iſtud nili caput exiſtere.
p Aduſa ciſalpiæ galiæ palus ẽ a pado flumine: ut
ſatis ſonat denoĩata: eſto ſint q illã dicãt fluuiũ
ut ſupra dictũ eſt qđ ego nomẽ puto unicuiq; paludi a
pado facte dicẽdũ q̃ multiplices ſunt ut ptactũ ẽ.
Paliſcoꝝ ſtagnũ ẽ ĩ ſicilia ſulphurei odoris infectũ apud
hoc aiũt ueteres ex Ioue & ænna gẽitos natos fuiſſe pa
liſcos & ab eis denoĩatũ uolũt. Nã apđ hoc deteſtabili
ritu ſuo illos pſan. te coluere priores deos exiſtimãtes
Pegaſeũ ſtagnæ ẽ mioris aſiæ haud lõge ab ãne cayſtro
ex quo dicũt phiritẽ fluuiũ exũdare. Petrẽſiũ aiunt
eſſe ſtagnũ mire uirtutis Nã quũ hoĩbus ſalubre ſit: ſer
pẽtibus dicũt eẽ letiferũ Põtia palus ẽ apud uolſcos. ẽ
ãt lõge aterracia penes Appii foꝝ mẽorabilis: ob ĩpedi
mẽtũ a ſe nerõi cæſari datũ. Fuerat huic aĩus ſubterra
neũ atque nauigabilẽ meatũ a meſeno romã deducere
q̃ quũ uſque ad põtias paludes deduxiſſẽt foſſores: & ĩ
mũtiũ ſaxea fũdamẽta penetraſſent. & curſus fluminũ
labẽtiũ deſup pteriiſſet a putri paludis ſolo nec foſſu-
rã patiẽti moratii ſũt. Et ſic qđ. xl. M. p. & ãplius pceſſe
rat opus omiſſũ. Sũt tñ q dicant diſpoſitũ Neronẽ mu
ris & fornicibus paludis ſolubile ſolũ ſuperare. ni cura
maior & inde mors retraxiſſet ĩ aliud.
r Aphaꝝ ſtag. ẽ apud lydiã. ĩ quo aiũt a piſcatori-
bꝰ nullos pter nigros capi piſces: Reatia palus
ẽ italiæ: & q̃ in pte nomẽ oſtẽdit. huius ĩ exitu aiunt ex-
creſcere ſaxa aqs aliã pprietatẽ ſupaddẽtes q eaꝝ ſuf
fragio aurẽtur ungulæ iumẽtoꝝ. Ruturgiũ ſtag. ẽ hy
berniæ: cui bartalãi ſeræ filii de ſtirpe iapheth primi in-
ſulæ habitatoris Rutugus filius a ſe nomen impoſuit.
Alpia palus a ſalpi citate amoris hannibalis pœ-
ſ ni idice dcã ẽ: quũ eidẽ ĩ cãpis apuliæ ppinq̃ ſit
Samacẽitides palus ẽ ſyriæ. cui ſuppoſita ẽ citas
aſorith. Satura palus ẽ Italiæ. ĩter antiũ olim uolſcoꝝ
nobilẽ citatẽ & circeũ mõtẽ quã alii trãſmutatis primis
duabus lr̃is Aſturã uocẽt. & ab ea oppidũ Aſturã mari ĩ
minẽs clarũ coradini ſucui captiuitate ab Antio nõ am
plius. x. m. p. diſtãs. Septẽ maria ſeu paludes ſeu ſta-
gna uelis adriatico pxĩa ſunt littori tã a pado atheſi ali
iſque ſupueniẽtibus flumĩbus. & a nõnũq̃ æſtuãte ma-
ri fcã atq; ppetua ſũt plurimũ telluris occupãtia ſic nũ
cupata. qa iãdudum ĩ ſeptẽ grãdia erãt ſtagna diſtincta
hodie uero & ſi aliq̃s diſtictões hẽant: magis tñ ut loco
rũ teſtãtur ĩcolæ. uidẽtur ãnexa. Sũt tñ q dicãt nõ ſolũ
de his. q̃ littori fere iũcta ſũt ab ãtiqs ſeptẽ maria dictũ
ueꝝ de qbuſcũque paludibꝰ a pado uel ab aliis flumini
bus ĩ ptibus illis factis. eo q adeo ĩgẽtes fuerunt ut ma
ria uiderẽtur. Ex qbꝰ tres circa padũ fuer̃ utputa q̃ uer
ſus mutinã occupat. oĩa q̃ uerſus bononiã & Imolã. &
q̃ rauẽnã circuere oẽm. Sic & ĩter hoſtia padi ĩgẽs fuit
q̃rta Reliq̃ uero tres ultra padũ oẽs uſque fere patauiũ
cõtĩgẽtes. In his ãt q̃ littori pximiores ſunt q̃rundã cita
tũ exiſtẽtibus aqs claris oñduntur ueſtigia & potiſſime
adriæ tuſcoꝝ colõiæ. & aq̃ adriaticus denoĩatus ẽ ſinus
cuius rei cãm aliq dicunt ſolũ in ptibus illis terræmotu
depſſum. ſupficie ñ mutata. & aq̃s ĩde oĩa occupaſſe qđ
ego nõ credo. Alii uolunt multis in ſeculis euomẽtibꝰ
aſſidue marinis aqs arẽas littus ĩ ſublime deductum in

aliqbus orbis locis: & ibi potissime. & sic aq̄rũ exitũ ĩ
peditũ & ab eis de necessitate loca humilia occupata
nec desunt dicẽtibus ad roborandã opionẽ suã uera
aut uerisimilia argumẽta. q̄'& si recitasse p̄sentis iten
ti nõ sit. in fidẽ tñ trahor eoꝝ: quũ ex his multa pate≈
ant intuẽti. Sidan sunt q dicãt apud idos stagnũ eẽ
ĩ quo nil penitus ĩnatet. sed ĩmissa oĩa sorbeant. Sta
leobith stag. ẽ meõiæ ĩ asia. quo ĩ loco uident eẽ q ue
lint quasdã ĩãdudũ fuisse cĩtates uidelicet Daphnim
Hermestã & sipilum. qđ antea tãtalis uocabat meo≈
niæ caput. & seu motu terræ uel alio dei iudicio ab≈
sorte sunt. stagno tamen reliquere locum.

Styx palus ẽ africæ ꝓpinq̄ Sieni ciuitati circa extrema
ægypti uersus æthyopas. quã aiũt limosã plurimũ &
papiris eẽ refertã. adeo ut difficillimũ sit ad ĩsulã quã
circuit noĩe bathos trãsire. hãc. n. stygẽ uocãt qđ tri≈
sticia sonat. eo ꝙ ob difficultatẽ suã piculũ & ĩde tri≈
sticiã trãseuntibꝰ afferat. Styx palus ẽ apud inferos
poetaꝝ carminibus ĩclyta. Hãc ditẽ ĩfernoꝝ ciuitatẽ
circũdare dicunt: nec ĩmerito. Qui. n. ibi pœnã luit:
absq̧ spe ueniæ aut leuioris pœnæ ĩ ꝑpetuã pseuerat
tristiciã: ꝑ hanc supos iurare dicebãt ueteres q̄si ꝑ tri
sticiã gloriosis aduersam. Srimõ palus thraciæ.

Sueuia palus ẽ germaniæ magnitudine inclyta.

Iraca siciliæ palus est ꝓxima Syracusis. Tritõ
r palus ẽ africæ supra sinũ syrtiũ. haud lõge ab
aris philenoꝝ: uasta marginũ ãplitudĩe circũ≈
data: ex tritone fluiꝫ edita quẽ ipsa a meridie ueniẽtẽ
suscipit: & ab eo denoĩata ẽ. Celebris q̄dẽ plurimũ ẽ
apparitõe Mineruc textricis: q̄ apud eã primũ ĩ terris
uisam aiũt. eãq̧ Tritoniã a palude nũcupatã arbitra
ti sũt: penes q̄ diu ueteres ludicris uirginũ ĩtereẽ de
certãtiũ ãnis singulis ea ĩ die ĩ q̄ prĩo uisa ẽ tãq̄ natalẽ
sibi celebrãtes fidẽ fabule fecere. Tritõ palus ẽ alte≈
ra a supiori in thracia. forsan a tritõe dardanioꝝ flu≈
mie deriuata. ĩ q̄ aiũt si qs se merserit uertit in auẽ.

Elia palus ẽ italiæ apud calabros nõ lõge a pa
u linuro elia oli dcã: & ab ea elia citas ei sup ap≈
posita. Verũ addita. u. & palus & ciuitas uelia
dcã ẽ. Volscoꝝ stagna sunt galliæ. ĩter rhodãi hostia
& ledũ flumen. Hic finis Paludum & stagnorum.

De diuersis nominibus maris.

Odica laboris assumpti ꝑticula supest ut
m .s. postq̄ mõtes fontes lacus fluĩa paludes
& stagna descripsimus tot aquaꝝ patrem
atq̧ hospitẽ ꝑ sua secundũ locorũ diuersi
tates uocabula. qbus antiqtas usa ẽ. ẽt describamus.
ne forte qđ exundatũ flumẽ in oceanũ athlãtic si dixi
mus. ĩ eoum rudis nouitas pscrutet q̄nimo plagis &
noĩbus annotatis ĩmixtionũ loca q̄si p̄sens aduertat.
Eo igit p̄uio cuius ẽ mare & ip̄e fecit illud alphabeti
morẽ cõsuetũ seruantes sinuũ et maris diuersa noĩa
tã mediterranei q̄ exteri appõemus. Esto utplurimũ
ab insulis ꝓuĩciis & cĩtatibus qbus adiacẽt sibi maria
sumãt agnoĩa: Et qđ unũ ẽ dato ꝑ raro ab aliqbus ac
cidẽtibus multis noĩbus nũcupatur. nos ãt ante alia
de mari achaico uideamus.

A Chaicũ mare id ẽ. qđ achaiæ græcoꝝ ꝓuiciæ
adiacet. ps q̄dẽ scđm quosdã Ionii maris ẽ eo
ꝙ illud cõtigat eis ĩ ꝑtibus qbꝰ achaia meridiẽ & oc
ciduũ spectat. Acheoũ limẽ sinus ẽ maris. tã græco
rũ gloria q̄ iliõis excidio satis ĩsignis. Hic. n. apud tro
adẽ ĩcuruãs littora sibi supĩminẽtẽ hẽt ilionẽ. sic noĩa
tus. eo ꝙ ibi oĩs acheoꝝ classis bello ꝑmanẽte hospi
tata sit. fuit p̄terea ĩ eo sigeũ oppidũ. Sigeo ꝓmõto≈
rio ĩpositũ acheoꝝ statio & Scamãder atq̧ simois ab
ida uẽiẽtia fluĩa ĩ eũ cadũt. Adriaticũ ma. lõgissimus
sinus ẽ. & a dextris ĩtrãtibus portuosus plurimũ: a si
nistris ãt nõ sic. Incipit. n. a ceraunis mõtibus epyrri:
& ꝑthẽos dassaretesq̧: atq̧ paulãtes encelas ac phea
ces & ĩde illyrios: pyrreos: liburnos & hystros in sinũ
usq̧ polaticũ littoribꝰ alluẽs. Post hos ãt & uenetos
& ĩ altinũ usq̧ extremũ sui ĩpetus ĩpellẽs ĩde littus op
positũ prio liqt Anthẽoridas & ĩde circa Padi hostia
cisalpĩos alluit gallos. picẽnates Frẽtanos. Daunos.
Apulos. calabros. atq̧ salẽtios. Italos oẽs circa quos
eius ãbitus termĩat. Et quũ sibi plura sint noĩa de qbꝰ
suo loco quũ fiet mẽtio ostẽdet. Adriaticus. qđ eius
p̄cipuũ atq̧ antiqssimũ nomẽ ẽ. ab Adria tuscoꝝ ci/
tate uetustissimoꝝ. q̄ eius oli fuit ĩ littore sortitus est.

Africũ ma. ẽ ab africa ꝓuĩcia. cuius alluit littora deno
miatũ. qđ ãt ĩcipit a ꝓmõtorio metagono qđ mũdi &
maris ẽ finis. & ĩ oriẽtẽ tẽdẽs: nõ añ finẽ facit q̄ ad o/
ras usq̧ ꝑueniat philẽoꝝ. & ĩ eo sinus aliq & ꝓmõto/
ria memoratu digna. Est ãt sardo: siculo. ionioq̧ ma
ri cõterminũ. Almachiũ ma. uocat ea oceãi ps sub
arctoo q̄ a scythis denoĩata ẽ. apđ quã parpãisus scy
thaꝝ fluuius effluit. Hoc Cibri haud lõge stantes po
puli mormorusam uocant. & cũ supiori noĩe cõge/
latum significetur: hoc mare mortuum designatur

Amazonũ mare uolũt: q̄dã eã euxini maris ꝑtẽ: q̄ oli
ab amazõibꝰ cõtermia colchis seu emochis occupa
ta ẽ: cui ĩminẽs temiscurũ aiũt fuisse oppidũ & ama
zõia castra. Alii calibũ noĩe signatũ hoc littus uolũt
& a tabarenis finitũ. quos ĩter & calibes scđm alios.
amazonũ cõtinetur. Ambrachius sinus ĩ epyrro ẽ a
driatici maris ps: seu potius eidẽ cõtermius. ab ãbra
chia cĩtati cui subiacet denoĩatus. Hic faucibus non
ãplius. M. p. aꝑtis ãplissimũ suscipit mare. cuius ĩ cir
cuitu actiũ argi ãphilochis & ip̄a ãbrachia oli æacida
rũ regia. & post hãc pyrrhi regis Bitrotõ mõtesq̧ ce
rauni sũt. qbꝰ termiatur. Arabicũ ma. duplex ĩ me≈
diterãeo ꝑuĩ tractus unũ ẽ. aliud uero apđ rubri ma.
littus extẽditur spacio ãpliori. qđ ĩ mediterrãeo est a
pelusio ægyptiorũ oppido sumit initiũ: & in orientẽ
tẽdẽs. & demũ se uersus syriacũ littus flectẽs a pale
stinis populis termĩatur azotũ hẽns portũ mercium
suarũ ẽporiũ. qđ ãt rubro ĩmiet mari. eã bicipitis ru/
bri maris ꝑtẽ suo ascribit noĩ q̄ occiduo ꝓximior ẽ &
ex oposito ab ægyptiis occupata; & ĩde se ĩ eoũ uertẽ
te sinũ. q a ꝑsis denoĩatus ẽ. oẽ littus occupãt usq̧ ĩ ꝓ
fũdiorẽ eius ꝓgressum. quũ q̄cq̄d terræ os ĩter duos
sinus ẽ: arabia nũcupet cĩnami turis aliorũq̧ odora
mẽtorũ feracissima. Ex q̄ sabæi maximã hostioque si
nus ꝓpĩgorẽ ꝑtẽ ĩcolũt hẽntẽ ab ea plaga q̄ ĩtrãtibus
dextra ẽ urbes claras. utpote Chariã Arabiã & cadi
nũ. Ex altera uero sunt ab extremo ĩcipiẽtes sinu be
ronices ĩter hieropoliticũ & stobilũ. deĩde ĩter ꝓmõ≈
toria mœrotenõ & collaca philoteris ẽ & piõialis. &
ulterius arsenoe atque alia berõices postq̄ ea sylua ẽ
q̄ hebenũ odoresque gignit. Iñ ultra fluuiũ mãufactũ
aliq̄tisp deserta ĩfestãtibꝰ feris loca. cuius tã ꝑtẽ Pan
chai ĩcolũt & ophiophagi a coẽdẽdis serpẽtibꝰ noĩa
ti. fuere insup & pigmei ꝓpĩq cõtra grues oli ꝓ frugi
bus dimicãtes ĩde ꝓmõtoriũ ẽ arabicũ sinũ dirimẽs
ab æthiopico oceão. Plures p̄terea ĩ hoc sinu st ĩsulæ
sed ĩter cæteras q̄ sithegeris dr clarior eo ꝙ ibi sepul
chrũ sit Eritræ regis. a quo & sinus a græcis eritræ

lasson appellat. i. mar erit̄ hunc sinum arabicū nōnū quā i mediterraneum usq; mare deducere alueo manufacto ægyptii cogitauere reges: & territi ne aquarū multitudo oppleret omnia destitere.
Asiaticū mare. & hoc duplex ē. Id nāq; unū qd mediteraneo aluit asia pelago. Reliquū quod ab oceano Et quoniā multa maria cōtiet unūqdque de qbus ut ordo suptus pstabit: sigillatī dicemus noiati p ea discurrisset sufficiat. Incipit ergo i medeterræo sinu asiatici maris termius a canopo nili hostio: cyrenis cōtermio: ubi & ægyptiū mare ide. arabicū. de quo pxio dictū est. Inde syriacū: cui cilicū seqt. & huic pāphiliū. & liciū demū: atq; icareū & ioniū. Inde æoliū: seu misiū: & post hæc helespontum atq; ppōtidē. Inde bosphoꝝ thaciū & paphlagoniū: littus. cui & iuncti calibes: quos amazoniū sequit mare: & ide tabarenū & colchidū atq; bosforꝝ chimericū hostio tanais iūctū. ubi post incipit europa: Noia āt quibus signat asiaticus oceāus: pauca apud nos sūt. Nā ab æthyopico oceāo q afer ē idicus icipit oēm fere. usque i oriētē orā: sub diuersis tamē uocabulis occupās: Ibi Eous ē oceanus. Inde iter tabū pmontoriū qd taurus extollit & tabi mōtē sericus ē oceanus ide caspius sinū itromittēs ada scythas atq; hircāos. Post hūc hẏporeus sub aqlonari fere cardīe & scytico: iūctus subsequtur: ubi finis ē asiatici littoris & europici pricipiū
Athlāticū ma. africani ps ē. Hic mediterraneū ide oceanum occupās noīe Nā i mediterraneo a mulaca fluuio q mauros sepat anumidis icipiēs: i occiduū tendit magnū portū ruficadā oppidum mōtes: qbo septē frēs nomē ē. & ide abilā mōtē a calpe hispāo opione ueteri separatū alluit. Hic oceanū itrās tige opidum āthei hēt i littore & āpelusiā pmontoriū: apd qd finis ē illi: quū post illud æthyopū hespidū sequatur mare Athlāticū āt denoiatum ē ab Athlāte mōte igēti ei supereimminēte.
Ausoniū ma. tyrrheni maris ps ē: ab ausoniis populis: q iā dudū iter cāpaniā latiūq; ut placet aliqbus sedes habuere: nūcupatū. Axenū mare dr̄ qd & pōticū dicimus & euxinū: sic a rudi trucique barbarie icholaꝝ āte dictū. Quoꝝ postquā aduenaꝝ cōmercio molliti sunt mores & habilior exteris ligua fcā ē euxinum dictū ē & iō ubi de euxio īfra q explicāda sunt latius apponētur.
Aiāus sinus ps tyrrhēi maris puus ē a loci amœ
b nitate atque medicoꝝ fontiū salubritate famosus. Apud eū qppe ois rōana fundebat lasciuia testātibus adhuc æditicioꝝ uestigiis a puteolis & miseno terminat in littore: Sibyllæ atq; appolinis euboici oratoria habēs ab ipsis bais quondā speciosissima uillanūcupatus. Balearicū mare circa baleares mediterrāei maris insulas ē in cōspectu terracōnēsis hispāiæ ab ipsis balearibus noiatū. Hodie uero non baleares. Sed quum duæ sint maior: Maiorica: minor minorica nūcupātur. A tergo qdē numidico iūgit mari quum ad oriētē cirneū seu corsicū habeāt & hispanum similiter ab occasu. Basilicus sinus Icarei maris ē inter iasum sinum & ioniū mare Bosphoꝝ chimericū ē ps pōti achimericis populis icolētibus denoiatum: hoc a tanai circa principiū europæ ē i. quo murmeciō panticapeo theodosia & hermisū oppida sunt chimerica.
Bosphoꝝ thraciū mare ē pontici maris ps i europa situ: ab ea thraciæ pte denoiaū q frōte una extēditur in euxinū usq; Occupat quidē arctissimū euxini maris gressū & i eō Bizātiū ē: Britēnicū oceanū in circiū uergit ab igenti īsula Britānia denoitum gallico: hyberno: hispāoque cōterminū eo āt piscant p plis icolæ: ut fertur Bubæsus ē sinus ē maris Icari sœno sinu tetraticoq; cō
Aphareū ma. ægei maris ps ē a ca- terminus.
c phareo monte euboæ denoiatū: naufragio græcoꝝ a troia redeuntium & naupli pfidia isigne.
Calosulimē sinus ē pōtici maris sic a græcis denoiatus: qa portuosus sit qd iueire raro cōtigit i ponto: Hic tamē iter duo europæ pmontoria claudītur quoꝝ aliud Cruimeropō: aliud uero pthemon appellatur Carsinites sinus ē euxini maris habens a lateris initiū in quo ē urbs carcine a q denoiatur quā urbē græcos & ypacares e diuersis regiōibus fluia ueniētia & uno effluentia hostio attigūt. Carpatium mare dictū a carpato īsula mediterrāei maris ægypto ppinq: cui ptheus senex aliqdo rex fuit: qui & ægiptiis īperauit uates antiquus atque pmaximus quē neptunni regis custodē finxere poetæ. aientes illud apud carpatium illos seruare.
Caspiū duplex eē ma. cōpio alid i mediterrāeis nullo cōmunicās mari: alid uero ab oceāo pcedēs haud longe ab oceāo scythico & scytas hircanosque descēdēs. arbitror. n. scriptoꝝ icuria ex uno duo fcā sint. Sane ne ipse de duobus unū uelle facere uideat: de utro q sūt cōpta sub breuitate describā Primum qdē moderni: q nro æuo scytica pagrauere regna: dicūt caspiū mare inter hircanos caspiosque mōtes imēsū occupat spaciū nec ullum hr̄e exitū aut itroitū sed ex maxīs q i eū cōcurrūt flumibus factum. & i modū lacus redactū Esto ābitus sit imēsi. Veꝝ tamē pedibus circumiri posse & eius litora caspii icolūt & hircani. de reliquo sic ueteres reliqre Dictū. n. hoc. s. mare caspium ex ocēāo hyporico ore āgusto & more flumis terras intrante: & ubi longo freto diu sese tulit āplissimum occupat spacium se deide i tres pgrādes sinus difundens quoꝝ is q itrāti oppositus est uocari dicunt hircanū q ad dextrā scyticum q āt ad finistrā caspiū eē. reliquoꝝ ēt noia suo noie occupare. & sæuū asseꝛt atq; iportuosum mar & undique turbini & pcellis expositum. A dextris āt itroeuntis scytas nomades littus icolæ ad caspiū sinū caspios & amazonas qs sauromaditas uocāt ad hircanū āt albāos emochos & ircāos ad scythicum amerdos & pesticos & ad fretum drebices. multos aiētes insup atque pgrādes ānes i eos effundi sinus. Quæ āt ex his opionibus uera sit diligentioribus scrutari pmittā. quum ab antiqs fidē amouere nō audeam & modernis de uisu testātibus negare non possim. Cilicū ma. a cilicia asiæ prouīcia cuius i cōspectu ē denoiatur se cōtra cyprū īsulā hēns. Est. n. iitiū huic apud amanū mōtē ciliciā a syria diuidētē. finē āt nemuriū fecit pmōtoriū. qd & pāphilici maris iitiū ē. Cuius i ora memorāda sūt qdā. nā ān alia sinus ē issicus ab isso oli iclyta citate denoiatus. hic aminodes promōtoriū pyrraniū cidnūque fluia i mare pcurrēs tarsus ide ciliciæ totius metropolis paulo semota a littore ē. hinc soloc q postea pōpeiopolis noiata seqtur & coricos specu mēorabili iīsignis. Deide sarpedon pmōtoriū aliqn sarpedonis regni finis. Post qd centrādis atque natidos samiorum colōiæ sūt. ide namuriū promōtoriū qd diximus mari finē ponere cilico. Cymbricum oceanū sub arctoo dicūt a promōtorio cibrico termiatū atq ab ipsis cibris circum icolētibo populis noiatum. Cirneum ma. tusci maris ps ē ab isula cirne. q postea corsica a muliere ligustia. q illā primum icoluit dcā. denoiatum ē.
Codanus sinus ē oceāi igēs ultra hostium albis fluminibus i septētrionē patulus magnis puisque isulis plēus. Colchium ma. in pōto dr̄. qcqd maris littori colchorum adiacet amazonibus seu secundum alios ab emochis

ab austro termiatum ab aqlōe āt chymerico bosphoro.
Corithius finus ionii maris pars ē. Nā ex aduerso cepha
laniæ iacyntho Dulichiæ atq; itachiæ insulis puo hostio
more freti in pfas & naupactū penetrās usq; ad ithsmon
mōs. cui corinthus īsidet ciuitas & q illud ab ægeo tenui
sepat spacio. tēditur ab oetholis pelopōnesū sepans op/
pida hēns littori peloponnesiaco insidētia ægionē. Egirā
oliros. & scironē: ecōtra āt pagē. Creusim Anticiram oe
anthiā. chirrā atq; calidonā Tydei psiam & eueos q qdē
finus phiō alio noīe nūcupatur. Creticū mare a creta
insula nomē hēt multa cōtigēs maria. Nam ab arto sole
carphathiū a uulturno icareū litiūq;. a septentriōe ægeū
ab occiduo ioniū. ab austro africū ægyptiumq;. Ve℞ qd
mēorabilius ē. Hæc insula medio in mari posita hēt eos
cōfines: quos alteri nulli cōtigit hūisse. Nā si recte consi/
deremus. recte i cōfinio triū orbis ptiū posita est. Hēt. n.
ab oriēte asiaticum mare ab austro & occiduo africū: ab
occiduo & aqlone europū ex quo patet eā orbis esse um
bilicū: promōtoriis: & cētum olim urbibus inclytam.
Egeū maꝛ īsula℞ æq & regno℞ atque uiro℞ illu
a striū & mirādarum re℞ plenū fuit. Hodie uero
torpet turpi seruitio obnoxiū. Eius āt noīs ante
alia duplex redditur cā Alii uolūt inter tenedū & chiū īsu
las surgēte. & effigiē capræ: quā græci uocāt ægā: haben
te. & iō ægeus dr̄ denoīatū. Alii uero altius sentiūt. & ab
ægeo athenarum rege & pr̄e thesei: eo q eū mortuum
apud cretā crediderit. & ob id se pcipitē e specula i mare
dederit: nuncupatū dicūt. Incipit āt apud eleū hellespōti
aci maris finē: & i occiduū uēiēs masusianū iundat q la/
tus alterū alluit. chersonēsi a iugo faciæ uallis iclusus me
las cognoīatus a noīe fluuii quē suscepit. Inde thraciā al
luēs usq; pallenē: ubi littus macedonum icipit. ex quo si/
nus ingens usq; thesalonicā i arctoum effundit. & a de/
xtris thessalos alluens: & sipiadē pmōtoriū. & demetria/
dē finum facit ide pegasum quū iā i meridiē aliqdiu litto
ra iā dcō℞ pagrauerit cōtingēdo. Post āt pegasum malia
cum facit sinum & oppontiū: ide oppidis nobilibus mul
tis pfusis i pmōtoriū uēit summū & hic pireū athēiensiū
portū & schirōia: saxa: atq; megarēsiū tractū & isthmon
alluit: tēdēs i meridiē usq; mallea: & i eu℞ sese flectēs a/
fricū mare dimittit ab austro: & in creticū atq; rhodium
usq; pgredif. Ast ide i aqlonē uoluif: & icareum ionium
æoliūq; cōtigēs mare finē facit unde cœpat apud elium
Hoc moderni Agios pelagū uocitāt. Aegyptiū ma. asi
atici ps ē icipiēs a ualle catabatmō cyrēaicā puiciā ab egi
pto sepante: ubi hostiū nili unum qd cāopō a gubernato
re nauis Menelai ibidem sepulto appellatum & in littore
Alexādria ingēs ciuitas atq; clara pharoque iuncta & tē/
dit usque pelusiū: qd arabis cōterminū finē facit ægypto
hñs ex opposito cyp℞. Ellespōtū ma. i cōfinio troadis:
ab asia sepat europā testimōium seruans æternū supbiæ
xersis. q ab abido i sestum illi oppositū oppidū leandri a
more clarum pōtē strauit. & exercitum oēm siccis pedi/
bus i europā ex asio introduxit. Cuius anteq littora de/
scribātur noīs cā apponēda. Helles. n. athamātis filia cū
phrixo frē. isidias fugiēs nouercales: aureo uecta ariete
infortūio suo has i undas cecidit: & absorta de se nomē
dedit undis ppetuū. Vt qd pōtū dicebaf āñ diceref po/
stea hellespōtū. hēt igf mare istud initiū a ritheo littore:
ubi aiacis sepulchꝛ: & i se cōtinet bithinios & mariandi/
neos: & i europā chersonēsum eiq; finē facit ppōtidis se
quētis initiū. Eous is uocatur q recte sub oriēte sole æq
noctii tpe cōspicif: sic dcūs: q eoos græce splēdor latine
dicaf sub quo prio terris aduēiente ipē i eū gāges efflu/
it fluuius. Eoliū ma. aliq putāt apud eolidas īsulas sici/
liæ i cōspecto iacētes. qd & sic forsan ab eis aliqñ uocita
tum ē. Ve℞ de quo nunc agif asiatico littori adiacet: ici
piēs fere a thermodoōte & leuchade citate ioniæ ab æo/
liis denoīatū. Postq pulsis ueteribus colōis oras ipi hita
uere. quū āñ misiū diceretur. Pria qdē huic mari ciuitas
immīnēs mīria ē a mirio cōditore uocata. ide cymē pelo
pis opus & caici fluīs hostia. & cina citas & aq i radices
Idæ mōtis facile puenitur. apud qs maris huius finis est.
& initiū troadis. Eritræ talasson mare rubrum ē de quo
pauca supra ubi de arabico sinu & īfra plura ubi d rubro
mari dicetur & iō nomē hoc qd latine sonat mare eritrei
apposuisse sufficiat. Esperiū ma. æthyopici oceani
ps ē: ab hespidis uirgibus denoīatū. Nā ut aliqbus placet
ultra athlāticū oceanū īsulæ qdā sunt euripis distinctæ: &
a continenti modicum sepatæ: in qbus aiunt aliq habitaf
se gorgōas. alii uero hespidum domos illas fuisse asserūt
Possibile tñ. ut aut ex pluribus aliqs illis. & reliqs aliis cō
tigisse. uel easdē successiue hitasse hespidas & gorgones
hespidis plus fama fauet. & q æthyopes & ecōtra hitan
tes uocātur hespidi. In his poetæ finxere aurea mala & p
uigilē serpentē: eaque ab hercule capta. greges qdē fue
re pciosa hēntes uellera. Incipit āt mare hoc ab ampelu/
sia pmōtorio. ubi athlātici finis. Alii uero dicunt ab hesp
ucera pmōtorio. Quantū āt uersus eu℞ extēdatur inue
nisse nō memini. Ethyopicus oceanus lōgo sub ferui/
do sole tractu ptrahitur. nec ab aliquo satis plene cogni
tus. Nos āt q illi sint littora: ut accepimus breuiter expōe
mus. Incipit ergo ab eo pmōtorio. qd supra arabicum fi
nire sinum diximus. Cuius orā q citius solis fœcūditas:
& cæli feruor hitare pmittit. macrobios hēt populos sic
denoīatos eo q uitæ spaciū fere mediū ultra alios mor/
tales pductū i lōgum. quo℞ pars. eo q ab ægypto uene
rit automales dicti sunt. forma pstātes: & moribus regē
sibi pulchritudīe & uiribus potiorē eligētes æs q aurū p
ciosius arbitrātes. Infestantur tñ a beluis nobis icognitis
plurimum tandē i occiduum euntibus solitudies uastæ p
cisi mōtes ripæq; potius q littus repiuntur qbus deficiē/
tibus muti iueniuntur populi. qbus p elogo nutus ē. alii
que adeo deformes & ab humanis ritibus alieni. ut poti
us recitasse fabulosum q credibile uideatur. Sūt insup &
alii. qbus ignis adeo ignotus ē ut prio dū uiderint. tanq
pulcherrimū qd aplectāf. ultroq; sinu iponāt suo. donec
exustiōe uexati desistāt. Sup hos grādis ē isula in q fœias
tm̄ eē ueteres tradidere. hirsutas corpore toto. & qd in/
credibile est sine maribus sua tm̄ spōte fœcundas. effera
tis uiuētes moribus adeo fortes ut uix possent uiculis de
tineri. Has ultra mōs altissimus ē. & adeo iā nr̄is cogni/
tus. ut peon noietur a græcis. quē aiunt ignibus flagrare
ppetuis. & qd ridiculū uidebitur asserūt ultra mōtē lōgo
tractu uirere colles i littore. ex qbus patētes cāpi longe
magis uidētur q sufficiat ituitu uisus. Et qa nec in cāpis
nec i collibus hitatio ulla ē nec aliqd culti aut hūanū cer
nitur. & p diē solitudinē atque siletiū ingens. nocte uero
ignes p totū crebri & cibalo℞ atque tipano℞ tinitus & ti
biarū sonus maior quā q ab hoibus fit. auditur creditū ē
Panū satyrorūque opus. Hic rursus æthyopes icipiunt
appere. sed paupes & iā dictis forma miores. & itulti hes
pides cognominati. In quo℞ finibus sunt q uelint nili fō
tē eē. Hos cōtra dicūt insulas eē orchadas olim gorgo/
nū seu hespidū domos: hi tñ ab hespucera promonto/
rio terminantur. Et frons icipit in occiduum recte con/
uersa. in q æthyopico iungitur Athlāticus oceanus. hu/
ius frōtis pte primam æthyopes tenent. q seqtur exusta

& hareis obducta & a serpētibus occupata est. Cuius in cōspectu aiūt aliq insulas eē: qs hesperidas dicimus Incōtinēti uero ab harenis mōtē exurgere tantæ altitudinis: ut cælū etiam penetrare uideatur traditū ē: cui ex opposito fortunatas īsulas asserunt Solitudini autē dictæ pximi sequūtur simantopodes & īflexilētis cruribus. q potius serpe q pgredi arbitrantur Deīde pharusi: post quos lætiores apparēt agri. quos inter Terotæ. Berini. Acebores hitant. & Zegitraꝝ getulorumq; uagantium opa cognoscunt. qbus athanticus īfigitur oceanus finem faciens æthyopico.

Euboicū mare in mediterraneo duplex est. Aliud ī ægeo aliud in cāpano seu tusco mari. Quod inægeo euboeæ adiacet īsulæ a q denoīatū ē. Quod aūt ī tusco cumarum baiarumq; alluit oram ab euboicis aduenis & cumarum conditoribus nuncupatum.

Euripus maris est sinus in ægeo iter euboā insulā & boetiā seu phocidem ī lōgū arctūq; pductus. Quem aiūt aliq septies inter diē & noctē statutis horis reciprocas agere uices: & iō īsidū eē carinis. Veꝝ qui fide digniores sunt. dicunt hunc inter altissimos mōtes tam continentis quā insulæ nūc huc nunc illuc assiduis & ipetuosis uentis ac motibus ppriis adeo temere rapi: ut non nūq ex altissimo monte uideat deiici pceps īflexuosis reuolutus pcellis tā uasto absq intermissione agitatur impulsu: ut nulla in eo nauigiis statio tuta sit. Volunt tamen nonnulli hoc noīe euripus: qd tēpestuosus sonat alicuius maris ī singularitate non esse: sed oīum ob arctū meatum ipetū acrius facietiū: ut & fretū ē Sane qa hic sinus ipetuosior cæteris existimatur nomē in singularitate sibi hosqsi p excellentiam occupauit.

Euxinum mare est qd uulgatiori uocabulo pōtū dicius Ab euxio fluuio: q ī eum effluit: ut qbusdā placet: denoiatū quū ante uocaretur axenū ut supra dictum est. Hoc extremum mediterranei maris totū ī aqlonē uulturnūque recedēs maximi ambitus ē. & artissimo hostio p bosphoꝝ thraciū in missum atrox atque nebulosum & raris statōnibus nautis gratum: nec molli & harenoso littore sicut reliq circūdatum. aqlonibus patulum oē: & ob multam aquarum multitudinē fluctuosū feruēsque: & nōnunq cogēte gelu cōdē satū est. Hoc ītrātibus hēt a dextris Calcedonem ciuitatē ab Archa megarēsium pricipe cōditā Inde maritidineos cum specu Acherusia: p quē Herculem cerbeꝝ ad supos traxisse credebant: & inde Paphlagon u m littora. Calibes & amazōia castra: tabarēos: & ide mosinos p oē corpus notis insignes: ac post hos. Macrocephalos: discaros: busedosque trapetis & cera cognitos: Hic colchos, phasis fluuius & Phrixi templum cū luco & ī hemochorum finibus dioscortas a Castore & polluce cōditam ciuitatem inde ferinthos & bosphoꝝ chymericū: tanais hostiū meotichas paludes asiæ finē & initiū Europæ. Ast hinc sinū cabolimē cortonū oppidū. ut fertur: a Diana conditū: & specu: nympheū sinū: carcinitē: borostenis hostiū: calipidas: hystrosque. & hystri hostia septē. Ac ide thraces ī orā usque euxini penetrātes: apud quos pximā hostio hystri hystropoli inde portū cariam & promontorium pistri & bizonis motu terræ lapsi uestigium portucrinos. Dionysiopolim mesembriam. anchialos magnāque apolloiā: thimniā promōrorium ubi elmide sonē philas: & phinopolim bosphoro thracio iunctam apud quem immixti euxinū a mediterraneo certissimū ē. Sunt pterea q. dicāt huius aqs fere dulces eē rōne in gentium fluuiorum in illud continue euomentium.

Farus nomen ē maris ubicūque facta quocūque casu diuisione furens incidit utputa inter Italiam & Siciliam. quas quidam existimant olim fuisse cōiunctas. & terræ motu postea separatas a qua separatione id mare: quod medium inter eas impetu fertur pharus. dicitur: nam pharos græce latine diuisio sonat Verum hoc nomen Siciliæ pharus precæteris seruauit: seu quia māifestior fuit diuisio: seu quia notior græcis atque latinis: huic supereminent ab Italia rhegium & a Sicilia messana ciuitas inclyta.

Fœniceum mare syriaci maris ps ē a phœnicibus littus illud incolētibus dictū a meridie arabū habens: ab arctoo aūt cilicum &: in conspectu cypricum.

Fiō ma. fic. n. ab antiqs noiatū ē qd corintum diximus

Fretum mare & hoc potius generale est nomē unicuiq; mari p artos meatus transeuntti ut de Euripo diximus q recte proprium alicuius. & ideo nisi apponatur quod uelis. de quo dixeris non intelligetur ut puta fretum bosphoranum uel siculum & sic de ceteris.

Gaditanum mare a gade īsula extremi occidentis nomen accepit olim a phœnicibns habitata ultra promontorium calpem.

Galiliæ mare lacus. est ut supra scripsimus Sed sic mare suo a iudæis qui omnes aquarum congregationes nominant denominatus.

Gallicum mare duplex est aliud inter hispanū spatiat & tuscū aliud inter hispanū & germanicū oceanū Quod autem inter tuscū &: hispanū a nonnulli ps tusci credit Denomīatū aūt ē ab adiacēte gallia bracta seu narbonēsi hēns secundum quosdā a Monico ligustinorum pmontorio initium & sic prima eius in littore ciuitas est nicea q alpibus subiacit Alii uolunt q huius initium sit ab hostio uari fluminis uetusto Italiæ termino: sed non refert non sumus empturi nūc ut acrem questiōem de terminis faciamus Quū igitur in pgressu habeat lacedonē massiliēsium portum & ipsam massiliā a phocensibus olim conditam & hostia rhodani: & ulterius betras & littus cui leucata nomen & ora sardonum uicū cliberræ magnæ quondam ciuitatis atque opulentissimæ uestigium tenue & inter pmontoria pyrenei sinū salsum apud ceruariē finē sumis ubi hispanensis initiū Aliud autē ī britānicum mare uersum & pirenei pmontorio principiū faciens & ī arctoū tēdēs hēt iter alia garūne fluminis hostium santones populos & ossismos morinosque usque ad rheni fluminis hostium apud qd germanicus incepit oceanus:

Germanicus oceanus ab hostio rheni īcipiens lōgo tractu usque ad Codanum ptendit sinū gelido sub celo sere littora habēs īcognita. quoꝝ susceptus gremio nusquā late patet īsulis pluribus non longe distātibus Circa eum tamen sūt ibri & teutoni & q ultimi germaniae sunt hermiones iūcti sarmatis: nec desunt q uelint ad Cimbros usque protendi.

Iasus sinus ē icarei ma. ab alicarnoso cariae tendens in ionium Cuius iitium aneapoli est Cariae ciuitate finis uero basilici sinus initium & in eo barcilos ciuitas est.

Icareū mare asiatici maris ps est a Telmeso licioꝝ ciuitate q liciū finit incipiēs & inde post pedalionē & citriam pmōtoria caunū hēt oppidū secus amnē galbiā: & ide alicarnasū nausooli regis tumulo insignē & ī pgressu sinus timinā scœnū & bubesiū & crudū & oppidū incornupene insulae: & sinum tetraticū: & ultraleuce littmitidos & neapolim sinū iasiū atq basilicū q ioniæ iūctus

ſcato finē facit.qđ a caria addita.I.denoīatum puto.
Icareũ mare aliud a ſupiori nullis cogitur littoribus gn-
immo īter ſardum mare & ſiculũ eē dicunt.ſic a caſu i-
cari cum dædalo parte fugientis dictum. Hoc alii uo-
lunt inter creticum & ſiculum eſſe.

Illiricũ ma.ps ē adriatici.Eſto & adriaticum totum ēt uo
cetur illiricum.Nā illiriũ a quo denoīatum eſt pſeuerat
uſqꝫ tergeſtum.de hoc ſupra ubi de adriatico dictum ē

Indicum ma.pmaximum ē.& ſatis patet unde denoīatũ
Creditur qdē tātum ꝓgredi:ut.lx. dierꝫ noctiũqꝫ tenſis
uelis aſſiduæ nauigatōi ſufficiat.Incipit āt ſub uulturno
uel q̄ſi ab eo ꝓmontorio.apud qđ ſericum terminatur.
& ab inde ad gāgis hoſtium uſqꝫ palibotros habet po-
pulos.Ex aduerſo āt hoſtii gāgis inſulā eē dicunt. Cui
nomē argiræ:argēteum ſolum habentem. Præterea &
taprobāe īgens inſula hoc ī mari ē diues. & a plurimis
poſſeſſa populis.& hinc ꝓpe ſunt. ea hoſtia. q̄ ſolis ap
pellātur adeo hītatiōi aduerſa.ut īgreſſos circũfuſi ae-
ris æſtus cōfeſtim exāimet.Eqdē nō forſan abſurdũ pa
radiſi delitiarꝫ ibidē īgreſſum fore.Inde dicũt ꝙ a Ioli-
de uſqꝫ cudũ recta ſint littora.& in orientē ſpectātia:ea
qꝫ incoli a timidis effœminatiſqꝫ populis. Verꝫ marinis
opibus affatim ditibus:Poſt hos ꝓmōtorium Tamũ eē
dicunt.At eius ī cōſpectu inſulā criſē nuncupatā:adeo
auri abundantē.ut hr̄e dicat̄ aureũ pauimentũ.Atamo
uero a quo flecti tellus īcipit in meridiem:uſqꝫ ad rubri
maris hoſtiũ deſertā oīno a feruoribus aſſerunt regio-
nē.Sed alii aliter. Nā ab hoſtio gāgis in rubrum mare
ueniētibus cōptum aiunt prīo p littus aboridonē regio
nē & nicedoſiorum ciuitatē & barbari fluminis hoſtia:
& mocites populos.quos penes Alexāder macedo cō
didit ciuitatē.& macroſios īcolas introduxit. Poſt hos
uero aſpam atqꝫ ſterilē inueniri regionē dicũt. palmas
tñ alentē.& hoīes oīno incultos:& mapalia coriis tegē
tes piſcium.& intōſis unguibus ac piſciũ aut beluarum
coriis corpa ueſtiētes. & beſtiali ritu crudas mandētes
carnes habentē. Aſt poſt iſtos crodoſiā repiri ꝓuinciā
fertilē rerꝫ oīum hũano uſui opportunarꝫ.Et inde Ta-
mandā.& poſt hāc ſagarā a pſis hoībus cultā. q qdem
pſæ rubro mari propinq ſunt.cuius ī hoſtio īdici maris
finis ē.

Inferꝫ mare tuſcum ē.ſic.n.illud pſæpe uete-
res p reſpectum ad adriaticũ qđ ſupius eſt uocauere.

Ionium mare aſiatici maris ps ē ab Ionia ꝓuīcia cui adia
cet nuncupatũ.Incipit.n.a fine ſinus baſilici:quē īcarei
maris ultimum dixius & prīo a Poſſidoo promontorio
oraculũ cingēte apollinis.cui olim cognomē barama-
cii:& poſtea didymi fuit.Protēdit̄ miletus īde urbs tha
letis aſtrologi pr̄ia.Menādri hoſtiũ & lacimius mōs cla
rus Endimionis fabula repitur:& poſt hunc geſi flumi-
nis hoſtium pannoniũ.regio phigeta atqꝫ epheſus cla
riſſima tēplo Dianæ ab amazoniis cōſecratũ.inde cai-
ſter amnis libedros & clarii apollinis phanũ a mantho
tireſiæ filia cōditum.& poſt ephigonos colophon mo-
pſi māthōis filii opus.Inde Smirneus ſinus othos & cla
zoniæ thermodoontis fluminis exitus & leuca ciuitas.
atque criſonea finem mari ionio faciens eoliiqꝫ initiũ.

Ioniũ mare aliud a ſupiori a ꝓmōtorio mallæ ſumit initi
um.circa qđ termīatur ægeũ.Inde laconiam alluit oēm
& malleam uſque tenarō promōtoriũ. & poſt acritā. &
ithim promōtoria atqꝫ tiſmeũ ſinũ:& īde littora q̄ īco-
lũt chelonates & taraxi:quos īter cyllene Mercurii nati
uitate celebris hētur.Inde corinthius ſinus epiri regio-
nē cũ Ambrachio littore uſque mōtes ceraunos. a qui
bus finitur hēns a circio adriaticũ:ab occiduo ſiculũ.a
meridie africũ ab oriente creticum mare. Ioniũ āt no-
minatũ aiunt a ionio uetuſtiſſimo.atque īclyto rege de
quo p̄ter nomē nil aliud legiſſe memini.

Ipboreus oceanus aſiatici littoris ſub actoo primus eſt.
ubi nō ſol quotidie:ſed auerno æqnoctio uſque ad au
tũnalē ibidē cōtinue pſeuerās reliquũ anni regionē il-
lā nocti ppetuæ derelinqt.Aiũt hic ab hypboreis culto
ribus noīatus.quos iuſtiſſimos eē dicũt & anguſtā: ſed
apricā terrā hēre:& diutius uiuere q̄ reliq mortales fa-
ciāt:qđ ego miror plurimũ unde tam repente mite illis
oriatur cælum ſed de hoc uideāt alii.Is āt uerſus uultur
num a caſpio termīatur oceano. ut qdā dicunt. Ego āt
eum hr̄e a circio cibrorũ. & a uulturno ſcytharũ ocea
nũ arbitror.Eius āt ī littore nil mēoratu dignũ dicunt.

Ipponēſis ſinus maris africi ps ē a cādido & Apollinis ꝓ
montoriis factus.& ab ippōe diaricto denominatus.

Ircanus ſinus caſpii maris ē:de quo qa ubi de caſpio ſcri
pſimus dictum ē.ordini tātum appoſuiſſe ſatis ē.

Iſpanũ ma.diffuſiſſimi circuitus ē.q in mediterraneo īci
piens deſinit in gallico oceāo.Aceruaria igit̄ incipiens
ubi gallici maris finē diximus.Emporia phoceſſium al
luit & Iouis mōtem ī quo hānibalis ſcalæ atque tarraco
nē Scipionũ opus.Betulũ.Bracinũ & opulētiſſimā ma
ritimarꝫ urbiũ Tulcim.ualentiā.& ſaguntũ. & inde car
thaginē:ſpartā uegentanũ ſinum.& malacā:& calpim
cōtingēs exit in oceanum.ubi prīo carthaginēſiũ īplēs
ſinum.& ad Iouis promōtoriũ ueniēs terris cadētibꝫ ī
littora flectit̄ occiduũ ſpectātia recte:& ſic fretũ egreſ
ſus Gadē alluit inſulā:& cepiōis monumētum ſcopulo
potiuſq̄ inſulæ poſitum Bethis hoſtia.& īde luſitaniam
ultra anā fluuiũ ī tribus promontoriis diſtinctā.ultra q̄
retrahēte ſe ſolo in eurũ flectitur.& effunditur lōge la-
teqꝫ oceanus infundēs ueteres turaulos. & oppida tur
dulorũ & flumē mundā ſuſcipiēs.& īde duriũ a quo lō
go tñ tractu uſque ad promōtorium celticum celtas al
luit.Inde ad ſcythicũ cōtinuo obſeruat̄ littere īfundēs
artabros & ianaſos.& poſt hos aſtures.quorũ in litto-
re tres ſunt aræ.q̄s feſtinas uocāt incole pene ī iſula ſe-
dētes & auguſto Cæſari ſacræ. deinde ſe coartante hi
ſpania Cantabros irrigat & īde uardulos pyrrenei pro
montorio iunctos quos penes hiſpaniēſis finitur ocea
nus & gallicus incipit.

Iſſicus ſinus eſt in mari cilico ſic denoīatus ab Iſſo olī ce-
leberrima ciuitate.Eſt enim inter amanum montem &
ammodē promontorium.

L Aconicum mare ægei ps ē & ionii:a ſcylleo pro
mōtorio achiæ ubi eius initium ē uſque ad pro
mōtorium malleum.Ionii āt a malleo uſque ad
tenaron.ubi finis.Laconicum āt a regione quam alluit
dicitur:in qua lacedæmona.

Laturus ſinus ē ī mari numidico inter auiſa caſtellum &
ſardabalē fluuium citra cōe gētis regiæ monumētum.

Libycũ mare inter africũ atque ægyptũ ē cyrenaicæ pro
uiciæ adiacēs:& iō a nōnullis cyrenaicũ nũcupat̄. Inci
pit qdē ab aris philenorꝫ.apud q̄s africi finis ē. hēt pro
mōtoria zephiriō nauſtatinos & Parethoniũ portum.
Inde catabathmos deuexa uallis ē:cuius ī cōfinio ma-
ris huius eſt finis: & ægyptiaci prīcipiũ. Libycum autē
a libya dictum:cuius pars cyrenes eſt.

Liburnicum mare adriatici pars eſt a liburnis illyriis de-
nominatum:quos hodie ſclauos dicimus.

Lycium mare aſiatici ps ē a lycia prouīcia cui adiacet de

noiatū. Incipit āt a phaseli pāphiliæ ciuitate. quā penes pāphilii maris ē finis. a qua seqtur. u. caria eunti. inde portus: & tauri ꝓmōtoriū ingens. & ide limira flumē: & ciuitas & patara cū apollinis delubro atq; oraculo si de delphico simile. Post āt mons gratius & thelmesos ciuitas q̄ finē mari facit. huic & icareo ꝓstat initium.

Ligustinum mare tusci maris ps ē a liguria ꝓuincia cui adiacet denoiatum. Hoc initiū sumere: qdam uolunt ab hostio arni fluminis. ut pisarū ciuitas media ligurū sit & tuscorū reliqua. Alii uero dicūt ab hostio macre flūmis lunæ ciuitati ꝓpinquo initiet. qd uerius creditū ex quo & corni scopulo ꝓcedēs ueneris portū facit ra dicesq; montiū optimi uini feraciū alluēs. Genua insi gni citate relicta extēditur ad sabatiā seu saonā & albi gaunū & uintimiliū atq; mōichi ꝓmontoriū: qd penes secundū quosdā maris huius est finis. sed addūt aliqui niceā ciuitatē. & qd littoris est usq; ad hostiū uari flu minis. qd Italiæ piter & ligustini ma. terminum dicunt.

m

Are aquarū maximarū generale nomē. Sin gulare āt eius q̄ oceani tātum ē: & iō mare di ctū. qa fit amarū salsedine nimia. & iō si abso lute mare dixeris. ꝓ totius aq̄ elemēto. s. ocea no sumetur. Tunc āt ꝓ pte: quū cognomē apponitur.

Maliacus sinus ægei maris pars est inter sinum pegasū. & opuntiū.

Maurū mare & mediterranei partē oc cupat & occidētalis oceani. Nā ab hespucera ꝓmon torio: qd oceani hespidum finis ē incipiēs usq; ad mu lacā fluuiū q in mediterraneo a mauritania numidiam separ: tractū ducit. qd qdem & athlanticū dicit. & iō sa tis fit. qd de athlātico dictū est. Maurū tñ seu maurita num dictum ē a mauritania cui adiacet.

Macedoni cum mare ægei nō minīma ps est: a macedonia deno minatū qd qdem icipit a pallene mōte q thraciæ finem facit. & ut qbusdam placet: extēditur usque megaram quo isthmos interpositus misceri ægeū ionio nō pmit tit. Cuius littora ciuitatibus signātur inumeris. Inter q̄s clarissima pelles tā Philippi patris q̄ Alexādri filii regia Est pterea & flexus megibernus iter ꝓmōtoria Dyrim & panestreū. & q; copos dicit: portū ide torōis mistella & megiberna ciuitates. Post q̄s canastreo ꝓmōtoria ꝓ pinqua sena megiberneasa i medio q̄ dat gremiū terra lōgis in altū emissis lateribus igens iter maria sinus ē. Inde eū axius p macedōas thessalosque excurrit. ante q̄ thessalonices & inter utrunque cassandrea ē. Inde cī dra. aloros icaris. apeno ad sepida. corrutea. melibea castaneaque a qbus usque megarā ellas appellat græ cia. quā macedoniæ ptē. ut supra dixius. qdā arbitrari uidētur. & si sic cōcedatura sapide ꝓmōtorio p deme triā. & balō & ptoleō & ethmō i pegaseū deuenit sinū. i quo urbs pegasa & sperchii ānis hostium. Inde mallia cus & opūtius: i qbus lacōum gloria aduersus psas ter mophilæ. inde oroes carphagnē ides. alope: antedon glauci larunne & aulis agamēnonia. maratō isignium titulorum mēorabilis & tanais. i qua Amphiarai delu brum nemesis phoricos & baurōia & ꝓmontorium su nium: & ad meridiē se flectēs Ella pyreneum atheniēsi um portum feruido obiicit soli ide schirōia saxa. & ulti mo megarensium tractum apud isthmō terminatum: qua macedonici maris finis ē.

Mediterrāeum mare & id rudibus demōstrandum ē: ē. n. qcqd maris hēmus ab Abila mauritaniæ & calpe hispaniæ ꝓmō toriis her culis columnis ab oceāo hēmus eo mediterraneū nun cupatum qa p medias effundatur terras: quum in cir cuitu: stet oceanus.

Megiberneus sinus macedōici ma. ps est. de quo paulo supra.

Misium ma. asiatici pticula ē. cuius ps ab æoliis incolis denoiata supra de scripta ē. Reliqua troas dicit a troianis tota misium a ꝓui cia cui adiacet sic olim denomiata. Incipit. n. ab ide mōtis radicibus & cytheriā andrimetionē austrā & cres sam oppida in littore alluit. Inde Antādrum & garga ra: atque assonā ætholorum coloniā & acheon limen. de quo supra & ritheum qd penes huius maris finis ē.

Myrtoum ma. apud ꝓmontorium Laconiæ malleā par uum inter ægeum & ionium ē: sic a myrtilo mercurii fi lio dictum: q quum eēt oenomai regis elidis auriga: & illi hippodamia esset filia q̄ cum proceribus petentibus se aurigatus inibat certamen uictosque morte mulcta bat. Contigit ut pelops & peteret & iniret certamē: clā corrupto Myrtilo auriga: hoc pacto si uictorē faceret se illi primum hippodamiæ concubitum concessurum qui factis cæreis axibus quadrigis. eisque in cursu dis solutis Pelopem fecit uictorem. cui quum posceret pa ctum a pelope in mare deiectus est. in quo moriēs ma ri nomen perpetuum dereliquit.

Mormorusa oceanus sub sepentrione uocatur a cym bris quibus proximus est. qd idem sonat qd mortuum mare: eo q ibidē cogente frigore congeletur.

Mortuum mare assaltidem lacum nomiari iam diximus supra. eo q in eo uiuum recipiatur.

Massusianus sinus in mari thracio. qd ægei ps ē. cōsistit alterū chersonensi latus occupans. Hic a iugo phaciæ uallis includitur: & ex fluuio quē recipit melas ēt nun cupat: duas in se urbes cōplectit Alopoconēsum & in altere isthmi littoris latere positā cardiā. inde sequitur Aenea ab ænea troiano cōditore denoiata: quum iam finis fuerit huic sinui

Magnū mare id dr uulgo. qd nos & euxinū & exenum iā diximus: qd iō magnū illud uocāt eo q inter cæteros me diterranei maris sinus ipse sit maximus: & semp in reli quum ur effluere: & nō ut alii sinus faciūt: aliqñ suscipe qd contingit pp inestimabilem aquaꝝ copiā: q̄ in illud a plurimis maximis fluminibus fundit q̄ p arctissimā fau cem bosphori thracii in mediterraneū ipellit cursu cō tinuo: a quo ignari existimant reliquo mari aquas con cedi omnes. non aduertentes unde deuenerunt tā hu ic mari q̄ reliquis.

n

Eptūnus cuiuscūq; maris aut totius aliqñ nomē est: quē eiusdē deitas poetica fictione ipsum ma re aut maris designet potentiā. Nam de se nep tunnus homo fuit: & Iouis frater atq; Plutonis. Et quū paternum diuiderent regnū quæ circa maris orā erant in sortem deuenere Neptunni: ex quo fabulæ locus as sumptus est.

Numidicū ma. iter mauritanū seu athlanticum ē. & afri cū: a numidia regiōe cui adiacet nuncupatū. Incipit āt a mulaca flumine. & i oriētē tēdēs hēt in littore ampsa ci fluminis hostiū & cæsareā oli iolā iubæ regis regiam Inde cartimiā & arsimiā oppidā & iaturum sinum & sar dabalis fluminis fauces: quē ultra cōe regiæ gētis mo nimētū ē & post emēsum aliqdiu littus Metagonū ꝓ mōtoriū: qd huic mari finē faciēs africo ipstat initium Sane & si in littore nō sit: quia aliqñ ad mare ptinuisse ur: mirabile quoddā nō erit incōgruū recitasse. Est er go ad intrinseca Numidiæ locus. in quo spine pisciū mu ricū ostrearumq; fragmēta saxa attrita uti fieri solet as siduo maris motu infixæ præterea cautibus ancoræ &

alia plura testantia ibidem iam mare & portuosum et fuisse nil fidei minuente solo: quum nil herbidum alat.

O Ceãus hic pater & aqꝝ ꝑpetuus hospes est ado grãdis ut soli deo creatori suo cõprehẽsibilis sit Omnem preterea ãbiẽs: & continue ĩdeficienti bus undis terram quam: & pluribus atqꝫ uariis incursionibus intrans comerciis reddit habiliorem: & humectatõibus fœcundiorem facit: illamque circũ sta turis uicissitudinibus adeo ĩpetuoso inuadit æstu ut fe/ras ex littore repentio reditu rapiat: & nonnunquã ma rinas beluas in sicco destituat. Cuius æstus cãs plures reddidere maiores: q̃s ego quũ alterius uideantur cõsi derationis omittã. Cur dicat̃ ẽt oceãus: plures dicũt rõ nes. Nã alii eo ꝙ more circuli terrã ãbiat aliis ꝙ occius currat: qđ magis & nõi & opi adaptat̃. Alii ꝙ ut in cæ lũ purpureo colore cõspicuum sit: & hmõi: q̃rũ q̃ ma= gis placet accipiẽdã lectori relinquo. In eo ĩsulæ ĩfinitæ & beluaꝝ infinita monstra: & ex eo qcqd fontes: qcqd lacus & flumĩa: qcqd ubicõqꝫ sit liquoris humiditatis uel cuiuscũqꝫ aq̃ sumit & deriuatur exhaurientibus ter ræ uisceribus. Opũtius sinus ẽ ĩ ægeo mari ab opũ tio ciuitate denoĩatus: Termopylis ꝓximus.

Orcadus oceãus ab ĩsulis orcadibus: q̃bus circũfusus ẽ dr̃. Hæ ãt nũero xxx. sũt angustiis inter se distinctæ spa= ciis: ex quibus. vii. q̃ emodes appellãt̃ germãico littori oppositæ sũt in eo sinu quẽ supra codanum dixius: Ex iis ãt codãnonia: quã teutoni icolũt: ut fœcũditate ali as sic & magnitudĩe excedit Reliq̃ sarmatis sunt ad= uersæ: & fluxu atqꝫ refluxu pelagi q̃doqꝫ insulæ appa/ rẽt: & aliquãdo cõtinẽti ãnexæ. In his oenes quidã asse rũt hitare hoĩes ex auenis atqꝫ ouis palustriũ auium ui uẽtes. & hippodas eqnos hẽntes & sanalos q̃bus sunt ĩgẽtes aures & ad tegendũ oẽ corpus habiles & alios hmõi. qđ ego fabulosũ. credo potiusq̃ credibile reor.

P Egasus sinus in ægeo est mari inter demetria/ dem thesaliæ ciuitatem & malliacũ sinum. a pe= gasa denoĩatus urbe: sperchiũ recipiẽs amnem famosus quidem & apud ueteres inclitus. Aiunt enim quod miniæ colchos ituri: ex eo argon nauem ad iter soluũt. Pãphilicum mare asiatici ma. ẽ ps inter ci= licum & lyciũ positũ. Nã a nemurio ꝓmõtorio qđ eũ a cilico sepat ĩcipiens hẽt ante alia. melã fluuiũ aspidos ciuitatem ab argiuis olĩ cõditã in mõte deĩde cestros & caractes fluuios. & inter eos pgamũ oppidũ. Vltra ue= ro sardemisum mõtẽ & phaselis ciuitatẽ amopso quõ= dã cõditã: & finem Pamphiliæ faciẽtẽ.

Persicus sinus occeani ps ẽ & si ãplissimo hostio terras ĩ tret: & postmodum diuidatur ĩ psicũ. & arabicũ sinũ in diã tamẽ ab æthyopia disgregat. Is igr̃ qui psicus dr̃: cũ orbe maxĩo terras occupauerit: & ĩ fine sui humani fe= re capis uestigiũ fecerit: hẽt circa initiũ sui carmanios sine ueste sine fruge siñ sedibus ac sine pecoꝝ homines cute uelãtur pisciũ. & eoꝝ carne pascunt̃ hirsuti corpo oẽ pter caput. Per hos setis ĩ mare flumẽ funditur: ĩde credosi psecꝫ sequũtur. Ea uero ĩpte sinus q̃ intrãti ma= ri uĩ opposita: Caldæi insident. Parte uero ex altera si/ nus: q̃ carmaniis opposita ẽ: arabes hitant. oẽm tenen tes orã. Polaticus sinus adriatici ma. ps est: & sedũ quosdã Italiã ab histris disterminat a pola dictus quam quondam ĩcoluere colchi: Mare qdẽ ꝑcelosũ: & ora illa nauigãtibus pnicіosa plurimũ. Nũcupat̃ ãt uulgo q̃r/ naro. credo a populo carnoꝝ: q̃ iadudũ circa adiacẽtia hitauit: Põtus is est sinus: quẽ supra euxinũ dixius seu mare magnum hũc denoĩatũ põtũ uolũt aliq̃ a põ= to mitridatis rgno: qđ ego pter hũc sinũ nusq̃ repperi. aliq̃ dicũt dictũ põtũ: ꝙ breuis sit. quasi pũctus: & tunc breuẽ sumã q̃tũ ad ꝓfunditatẽ: q̃ illi modicam dixius. Et ob id ĩ nos: phocas: delphĩesqꝫ tantũ: & nullas alias marias bestias suscipit a lõge plurimũ ꝓfecto talem no minis huius cãm piscati sunt. aliq̃ dicũt ꝙ pontus idem sit & æquor Scio q̃a unũqdqꝫ hoꝝ mare ẽ Sed qualiter pontus æqualitatẽ significet aquaꝝ. ut æquor facit. nõ uideo. Sic dicũt & pontũ maris ĩpetũ. Sed tunc cum illi magisq̃ occeão. q̃ lõge ĩpetuosior ẽ. Dicũt ꝑterea põtũ idẽ qđ marinũ decus. qđ ego audio. sed non ĩtelligo da bo igr̃ & ĩpe nouã nõis cãm. Arbitror qdem a priscis la tinis denoĩatũ pontũ. q̃a aliq̃nto tpe ãni ĩglaciẽ coactũ trãsire uolẽtibus p aliq̃ sui ptẽ põtẽ. i. trãsitũ sui faciat. seu q̃a ob maximã aqꝫ dulciũ in illũ effluentiũ: & eius respectiue breuitatem semidulce uel fere dulce factum potũ pbeat. Veꝝ haec supflua curiositas est.

Propõtis ma. ẽ ĩter thraciũ bosphoꝝ & hellespõtum. ab oriẽte asiã alluẽs. ab occidẽte uero europam. & iccirco fere ĩ modũ lacus circundatum: Propõtis ãt uocat̃. q̃si põtũ pueniẽs seu iuxta põtũ Incipit exeũtibus hellespõ tũ. & in põtũ tẽdẽtibus a dextris apđ lãpsacũ oppidum finem ibidẽ faciẽs hellespõto. cui ꝓpĩquus fõdit̃ grani: cus fluuius. ultra quẽ cizius ciuitas acizio denominata quẽ miniæ ĩ colchos tẽdẽtes pugna fuderunt atque oc ciderunt. Post hanc plagea & fidace pelasgoꝝ coloniæ Inde ridacis flumĩs hostiũ ultra qđ discilos oppidum & misería Hic sinus sequunt̃ duo: quoꝝ alteri non est nomen. quẽ chiõ ẽporium phrygiũ ãplectitur Alter uo catur olbianos ĩ gremio hẽns astatonã olĩ a megarensi bus cõditã. Inde seqtur fretũ illud exiguũ p ꝙ itur ĩ eu xinũ. ubi thracius bosphorus hẽt initiũ. & iõ a sinu ol= biano ĩ europã puo traffretantes tractu. & uersus hel= lespontũ ueniẽtes relicto bizãtio thracii bosphori finẽ hẽbũt a dextris silibriam pintos bithinum & hostia argi ni & atyræ fluuioꝝ. & inde eã ptẽ thraciæ quã iamdu= dũ rhesus tẽuit rex & bisaltẽ samiorum & gipselã. & eũ locũ quẽ macrõtios dixere græci. Et inde lysimachiã ĩ radice magnepẽ. quã penes ĩ fretũ hellespõtiacũ co= gi ĩcipit mare. & iõ ꝓpontis ibidẽ terminatur.

R Vbrum ma. iter ĩdicũ & æthiopicũ occeanũ am plissimo ore ab austro in septẽtrionẽ funditur. & ne in mediterraneũ exeat a terris psaꝝ arabũqꝫ tenetur. De quo q̃a supra ubi de arabico & persico sinu scripsimus fere oĩa q̃ dici possunt sũt opposita. nõis tã tum cãm reddidisse sat erit Dr̃ ãt rubꝝ quia rubri colo ris appeat non q̃dẽ q̃a sit. sed q̃a adiacentia littora mi nio fere similia sunt p eõdẽ lĩpidum atqꝫ trãsparẽs suũ colorẽ mõstrãtia. ab ignaris rubras eẽ aq̃s arbitrari faci unt. & ĩde rubrum denoĩari. Insularum cõfertũ ẽ q̃rũ notissima q̃ supulchꝝ Eritre regis seruat. A quo etiam denoĩatũ ẽ. insigne prestiti itieris sicco uestigio hæbrai co populo moyse duce ex ægypto fugiente. & Pharao nis cũ exercitu suo demersi ut litteræ testantur sacræ.

S Alinaꝝ mare dicitur. ꝙ nos alibi asfaltidẽ lacũ diximus. iter hierico & zoram ciuitates iudææ. Sardum mare a sardinia ĩsula. dictũ eo ꝙ illã cir cum alluat. ab oriẽte siculũ seu ĩcareũ hẽt mare. Ab ar ctoo tuscũ. Ab. occasu balearicũ. Ab austro africũ.

Sarmaticus oceanus a sarmatis populis littori adiacen= tibus dictus est. iter cymbricũ q̃ magis extenditur ab ar ctoo & codanũ sinũ q̃ in germaniã sursũ ꝓtenditur ĩ cõ

spectu āt littoris huius pars est orcadum insularum.
Scyllaceus sinus ī adriatico seu siculo mari ē iter lacinium & zephirum ꝓmontoria:habens in littore petiliā carcinum & scyllaceum a quo dicitur.
Scyticū ma.a scithis ē nūcupatū:& qa lōgus ē tractus terræ a scythis occupatus ab oceāo.s.i euxinū tēdēs triplex ē:alios ī oceanū:alios ī euxinū alios circa caspiū termios occupās Nā qđ ī oceanum describit sub ipo sydere cardie a ꝓmōtorio cibrorō hře initiū creditur scđm quosdā terminari a limite hyboreo.Alii uolūt hyboreū iter cibrū eē & scythicū. Aiunt tñ eius littoris ī cōspectu q̄sdā desertas isulas eē nec alio q̄ scythicas noīe appellari nec littoris cultores describunt ulli ꝑter adropagas & sagas.Et hi qdē beluarū ferocitate segregati sunt.qđ a caspia ī scythas emittitur absq; certis termis cōpi.uerum eius littora hitari ab amerdis pisticis.seu pesicasis atq; debricis scytis īueni:& in illud plura misceri fluia:& inter alia araxē laxartē & oxū.qđ āt pōtici ps ē ab hostio paludū meotidarū atq; tanais īcipit.& usq; ad hostia hystri fluminis pseuerat sinū calis limē sinū carcinitæ domos achilleos boristhēis hostia callipidas hystrosq;.q hystro flumine terminātur includēs multa ꝑter dcā suscipiēs flumina. Scœnus sinus est icari maris: inter sinus thiminam & babæsum positus.
Sericus oceāus sub uulturno ē iter tabi & tauri ꝓmōtoria sericū littus alluēs.q qdē seres.ut ferī iustissimi sunt hoies. Siculū ma.siciliā ābit īsulā.ab occasu sardū hēns.ab aqlōe tuscū.a surgēte sole ioniū a meridiāo africū. Syriū ma. asiatici ps ē a syria cui adiacet denoiatū.cuius initiū ab ītio ē palestie ubi arabicū termiaī & ꝓcedēs ī septētriōē post palestinū phœnicū littus alluit oē.ī quo tyrus & sydon quondā celeberrimæ ciuitates:ꝓmōtoriū euprosopō:& antiochia atq; seleucia:& ultio mōs amāus ī quo stati mariadri cylicesq; īcipiūt & syriū definit mare: cui ī cōspectu cyprus ē insula. Syrtiū gemius sinus ē ī africo mari:quorū prius a neapoli africana ciuitate sumit initiū finē āt apđ oea oppidū cirupso fluuio ꝓpiquū importuosus ē & æstu plurio ferox ob uadorū freq̄ntiā & ob alternos motus fluētis atq; refluētis pelagi. & ī termistos uadis euripos.Littori cuius tritona palus famosissima ꝓxia ē ob ibidē prio uisā ī terris mineruā Scđs āt syrtiū sinus ī ægyptū a prio tēdētibꝰ.haud lōge repit a lepti supiori sumēs initiū et uti noīe sic ope par priori ē.hēt ꝓmōtoriū boriō.a quo ea icipit ora quā lothophagos tenuisse aiūt.usq; ad phiconta.qđ & iportuoso littori ꝓmōtoriū ē.Inde sequunī philenorū aræ q̄s penes syrtis huius ē finis.Syrtes āt a tractu nūcupatæ sunt.qa oia ad se trahere uideanī.
Scylleū ma.qđ iter siciliā & italiā pharō dicius a scylla mōstro ex pte italiæ adiacēte denoiatū.qđ aiūt saxū eē igēs fere in supiori pte hūanā hēns effigiē quū iferiori plures & refectos hēat scopulos iter quos dum æstuosū itrat mare ab eisdē refractū & ide tumulturans tā rōe sui q̄ augētis ex cōcauitate specus ibidē existētis latratiū rabie pluria canū uī.reddere sonū. qđ uetustæ fabulæ cām dedit:scyllā .s. uirginē. a glauco dilectā dū se lauaret ibidē ueneficio circis a canibus marinis usq; ad inguina fuisse absortā & ibidē detētā ꝑpetuo. Volunt tñ qdā mulierē rapacissimam fuisse scyllā & hospites nudare cōsuetam & in mare ide deiectā saxo nomē & fabule locū dedisse. Smirneus sinus ionii maris ps ē:icipiēs a ꝓmōtorio q illū a colophōia claudit hēns supra angustias p q̄s ingreditur mari hinc otos & illinc Clazomenā.In sinu āt ē corina Thermodoon ānis & urbs Leuca.quū extra seqtur phoca eolio mari ꝓxima.Clarus qdē una cū ciuitate a q̄ dr homeri uatis origine. Sucronēsis seu supronēsis sinus hispanum suscipit mare quē postq̄ ipetuose intrauit:obuio facto ferrariēsi ꝓmontorio ī duos diuidit sinus:quorum prior supronēsis dr seu sucronēsis.qđ potius credo:cū recipiat.Sobori:turiā:& sucronē flumia.amplectitur qdē isignes urbes ualētiā atq; saguntū:scđs illicitanus uocaī.alonē habēs & luceciā citates:& eā unde sibi nomen illicem.
Superum ma.adriaticum nuncupatur p respectū ad tyrrhenum qđ græci inferum uocauere. de quo ubi de adriatico satis dictum.
t Aretinus sinus adriatici maris ps ē in extremis fere Italiæ a tarēto architæ phi pria uocitatus īter Salen & Lacinium ꝓmōtoria coactus: in quo sūt ꝑter tarētum Metapōtus herclea.croto & turiū citates. Tespōtius sinus ē adriatici seu Ionii maris ps in quo Acherōtus flu.apud molossos oriēs effluit.
Timinas sinus est Icari maris iter pādionis mōtis collē mare imissum & scœnum sinum alterum situs.
Tyrrhenū ma.græci uocāt.qđ latini tuscū dicūt.uerū ut placet aliqbus tuscū lōge plus occupat spacii q̄ tirrhenū.cū tyrrhenū a tuscia ī Brutios usq; ꝓtēdaī tātū.qđ aiunt dictū a regulo quodā lydo tyrrheno qui ptis in asia copiis cū lydo fratre sorte suscepta nouas sūpturus sedes uēit in tusciā & Italiā supiorē:eāq; occupauit:& de suo noīe tyrrheniā appellauit. mariq; nomē iposuit qđ in hodiernum usque cōseruat.
Tuscū ma.lōgissimo dr tractu.Nā q̄diu in austrū spectat Italia.& aliq̄tulū āplius.tantū illi spacii uetus tuscorū cōcessit gloria.ergo a uari flumis gloria galliā trāsalpinā ab Italia sepātis hostio ad fretū usque siciliæ & zephirum ꝓmōtoriū.hoc isignitū mare uocabulo ē cū tusci añ rōanū ipiū aduētūque ī italiā gallorū hetruriā oēm & cisalpinā galliā totā ꝑterueneto rū āgulū sub:suo ipio tēuere & tusciā uocauere & secūdū nūerū nationū suarū ultra apœninū misere colonias:ex qbus adria a q̄ adriaticū mare dictū ē una fuit.icipiēs igiī a Vari hostio Ligustinū oē qđ supra designatū ē suo sub noīe cōtiet.Inde iter lunā ciuitatē & pisas ubi Ligustinū termiari dixius resumentes hēt ī littore pisas oli a græcis pisanis cōditas arni fluminis hostiū uadas.uoliternas.umbrōis fluuii exitū Populoniā uetustissimā hetruscorū citatem.seu potius ciuitatis uestigia & Thelamōis portū. Cosā oppidū portūque herculis nauigiis tātū icolis āt aduersū post hæc & amonē & pirgi & hostia tyberis q̄orū altius paululū rōa rerū dña sedet.hinc ī littore ueteris laurētii atque lauinii latiorū uetustissimorūque oppidorū uestigia.& sic ancii quodā uolscorū metropolis inde asturā & Circeum montē.Circis ueneficę sedē Terracinam uolscorū fōdosque ac formias & æneæ troiani opus caieta & miturnas & lyris hostiū. sinuesā liternū scipiōis africāi exilio atq; tumulo cōspicuū uulturni exitū & paulo supra capuā tuscorū coloniā oli iter tres maxias orbis ciuitates tertiā ide cumas euboicas.misenū baianū sinū atque neapolitāū ad ꝓmōtoriū usque mineruæ sese porrigētē amalphiā salernū:silarū fluuiū palinuri portū. Velias.buxentiū clāpeciā enū.Iubouē ioniū.maticanā metaurū taurinū scyllā regiū regiā colūnā.locros cauloniā consen

tiã atq̧ brutiũ a zephiro ꝓmõtorio terminatũ. Eſto
ſint q uelit a regio finiri oppido. In cõſpectu habens
corſicã atq̧ ſardiniã. Capreã illuã ferri alunã. Igilium
põtiã pictacuſas. Capreas: & clariorẽ mediterranei
maris ſiciliã. Dictũ ãt tuſcũ a tuſcis. qui a thure ſacri
ficiorũ denoĩati ſunt. eo ꝙ fuerint iuxta antiquorũ.
ritum doctiores in ſacrificiis peragendis.

Enetũ ma. id ẽ qđ adriaticũ dixius. nõ qdẽ a pa
u phlagõibus uenetis q ab excidio ilionis anteno
rẽ ſecuti ſunt. Quinimo a piſcatoribus Patauis
q nup occupatis altini ſinus aliqbus ſemitectis ĩſulis
aq̃: cõgregatiſq̧ ex circũadiacẽtibus uicis coæq̃lium
hoĩum turmis ad cõmodũ piſcatiõis ultro ueniẽtibꝰ
ſedes ſtatuere ſibi: illaſq̧ qđ multarũ erat urbiũ no-
mẽ. iõ ĩgẽtis prouĩciæ uocauere uenetias qbus adeo
fortũa & aſtutia fauit. ut elati audeãt nr̃o æuo & ma
ris ĩpiũ uſurpare ſi poſſint: & nouo noĩe uetus dele-
re conanť a ſe uenetũ appellãtes: qđ p longa retro ſe
cula a tuſcis adriaticũ dictũ. De quo qm̃ ſub uoca-
bulo uero ubi. ſ. adriaticum nominauimus ſatis am
ple dictum eſt: hic repetere non curamus.

Vrgitanus ſinus eſt hiſpani maris haud longe a mala
ca ab urgi oppido: quod in eo eſt nominatus.

Vrias adriatici maris ſinus eſt apulo cictus littore ſub
Gargão mõte. cuius aſpum aiũt introitũ: & extra eũ
dicunt eſſe ſipontum diomedis opus. ut a nonnullis
hactenus creditum eſt.

Am pagratis mõtibus. ſiluis nemoribuſque lu
i ſtratis & fontibus lacus atq̧ fluminibꝰ. una cũ
ſtagnis & paludibus in ſinus maris oceanũq̧ ꝑ
ut a ueteribus traditũ accepimus. deductiſque eis ẽt
receptaculis pfunctorie deſignatis ĩ finẽ laboris aſſũ
pti eo cõcedẽte: q rerũ oĩum prĩcipiũ ẽ & finis deue
nimus. Nec dubitẽ qn pſæpe ĩteruenerit error & rep̃
hẽdẽda crebro cõpareãt. qs. n. tanti ẽ. ut ĩpfectus per
fectũ poſſit opus cõponere. eſto ut ab initio teſtatus
ſũ qetis cã ñ anxiũ acrẽque ſed iocoſũ laborẽ aſſũpſi
a quo ne aduerſus intẽtionẽ meã defatigarer qcqđ ĩ
mẽoriã uẽit nulla ĩdagĩe ſolertiori pacta cõceſſi cala
mo. uerũ đfectus quoſdã q forſã aliẽa magis q̃ mea
culpa occurriſſe nõnũq̃ potuerũt ñ aliq̃liter purgať
ſe nil eẽt aliđ q̃ ꝙ alienũ ẽ meũ feciſſe crimẽ & iõ ad
uertẽdũ ſi ſæpius, idẽ flu. aut mons ſeu lacus uel quẽ
mauis ex aliis ſub diuerſis noĩbus uel diuerſis ĩ pti-
bus nulla ex hoc facta mẽtiõe ponať; aut deſidentiũ
auctorũ opus eſt: aut ſcriptorũ ĩmo pictorũ ignauia
cõtigiſſe potuit. Auctores cũ oĩa uidiſſe nequerĩt: re
latis credere opportũ fuit q̃ & ſi ſũma cura exqſiue-
rint uera a falſis tñ aliq̃do decipi potuere: & iõ meo
iudicio ueniũt excuſandi. Scriptores ãt nõ ſic. Cõſue
uere iã dudũ celebri offõ ſolũ hoĩes exqſiti ĩgẽii & in
telligẽtes aſſumi. ut ſatis ãtiq̃ ſi q̃ ſũt teſtanť uolumia
poſtea ne qđ ĩcorruptũ ſupeſſet ĩ terris qbuſcũq̧ uo
lẽtibus pmiſſum ẽ. quãobrẽ eo deuenimus ut q litte-
ræ ſeu caracteris formã apte calamo deducere noue
rit. Illoſque cõgrue ĩuicẽ iũgere. temerario auſu. nil
aliud ĩtelligẽtes ſe ſcriptores audẽt ꝓfiteri & apposi-
tõ p̃cio ſcribere quorũcũque uolumia qđ ẽt turpius
relictis colo textriniſque pſæpe auſe ſũt & audãt mu
lieres: & ſic dũ potius uiſa q̃ intellecta deſignãt q̃do
que uacillãte mẽoria. & nõnũq̃ dũ ex ñ ĩtellectis mul
ta ſupflua arbitrãť & auferẽt aut caſu aut eorũ pmu-
tãt iudicio eo añ alia ĩtũ ẽ. ut ſi ortographia deiecta.
diphthõgi aut ſublatæ aut debitis priuatæ notulis pũ
ctatio oĩs omiſſa & ſigna pdita: quorũ ope locutionũ
uariationes pcipi cõſueuere. ac inſup ope taliũ dimiu
tis aut additis aut pmutatis ĩdictionibus lr̃is aliter ho-
die legãť q̃ ueteres illuſtreſque ſcripſerit auctores ne
ceſſe ẽ & qđ lõge pniciõſius. eſto hmõi ſcriptores ad-
uertãt ſe miius recte pixiſſe: ne delẽtes errorẽ maculã
opi ſuo ĩieciſſe uideanť: ultro p̃tereunt correctis pul-
chros p̃ponẽtes codices. quos qdẽ errores & ſi nõnũ
q̃ admonẽte grãmatica circa cõſtructiõis reducãť ĩ re
ctũ ꝓpria aut hoĩum aut locorũ fluuiorum ſeu hmõĩ
noĩa & potiſſime pegrina niſi diuitas ſit ĩ hoĩbus ĩſiga
emãdari nõ poſſunt: cũ dubiũ falſa ueris iniecerit. ex
qbus ſatis aduerti põt đ neceſſitate cõtingere ut dũ q̃
uis rẽ miius oĩbus cognitã iuxta ſcriptorũ errores ua-
rie noĩatam legimus; ex una plurias arbitremur & de
ducti p deuia deliremus. qđ cũ p̃ſens opuſculũ totum
fere & noĩbus ꝓpriis barbaris & pegrinis cõſtet cõti-
giſſe nõ erit mirabile: ſi ex uno fecerim plures. ſeu ali
q̃do de uno ĩ alterũ locũ trãſtulerim. Nec ego aliq̃do
cõiecturis aduertẽs deſiſtere uolui. quin potius duo
uel tria noĩa ſupflua ponerẽ q̃ in uno deficerem & de
una re duas uel plures facere malui q̃ falſo inaduertẽ
ter noĩe unã in nullã q̃doque cõuertere. qđ ſi correcti
ribus libris q̃ quos uideri uſi lectores aduertãt ſint q̃-
ſo ad intelligẽtiã faciles & mendẽt. Præterea ſi aliq̃do
fons ꝓ flumine. flu. ꝓ lacu. ꝓ ſtagno lacus. Vel uerſa
uice. hi ꝓ aliis poſiti cõpianť nõ mea auctoritate factũ
affirmo. Maiorũ imitatus monumẽta & potiſſime po
etarũ illuſtriũ. circa quos plurimũ hactenus uerſatus
ſum & qbus licẽtiæ multũ ẽ circa ĩmutationẽ fere tali
um ſcripta ſunt oĩa fere cixi; qa arbitrio meo pauca q̃
dã uiſa aut fide dignis audita ultra q̃ ſcripta cõperiri
apposui. nec ĩficiabor. uidi q̃dã ſe aliter hr̃e q̃ ueterũ
rõnes oſtẽdãt. qbus tantũ ĩdulgẽs fui. ut mallẽ potius
eorũ auctoritati q̃ oculis credere meis. & hoc dictum
uelim ne qs putẽt eo ꝙ dixeri q̃dã uiſa me ob uiſa an
tiqtati in aliquo derogaſſe Inſup ſi æquo nõ ĩcedo paſ
ſu. nũc: ſ. pĩgui & ampliſſimo ſtilo ꝓcedẽs. nũc tenui:
atq̧ macilẽto. antiqs auctoribus aſcribať ꝙ ampliora
de his q̃ exãgui ſcribãť calamo nõ liq̃re. Abũdãtiora
uero aduertẽs ſcripſi quũ certiſſimũ habeã reditos is
nõ ĩdigere: rudibus donec ĩ ampliorẽ uenerit faculta
tem nulla tã lõga demõſtratio ẽ. q̃ nõ uideať eẽ breuiſ
ſima: Sed erit forte q dicat. ſi adeo rudes tibi erãt aĩo.
cũ hodie fere locorũ noĩa pmutata ſint oĩa. nec aliqđ
cõſtet antiquũ cur uſus nõ es ubi opportunitas exe-
giſſe noĩbus hodiernis. his facile rñdetur. Nõ. n. eſt q
hãc doctrinã tradiderit: aut mẽoriale reliq̃rit: niſi pau
ca ſint. Eſto p cõiecturas aliq̃ plura dephendi poſſint
utputa quẽ Peruſinũ hodie lacũ dicimus. tranſimenũ
fuiſſe cõiecturamus. eo ꝙ flãminiũ cõſulẽ hãnibalem
apud aretium expectaſſe legimus: & eueſtigio ſecus
trãſimenũ lacũ cõſeruiſſe. et qa lacũs alter p̃ter puſi-
nũ aretio ꝓpinquus nõ ẽ. Satis illũ pcipimus trãſime-
nũ: & ſic de aliqbus feciſſe fuerat poſſibile. In reliquis
potius diuinaſſe neceſſe erat: q̃ alicuius poſſe imitari
ueſtigiũ qđ qdẽ ego nõ didici. & ſi nouiſſem libri uete
rum q talibus utũtur uocabulis. ad quorũ intelligẽtiã
opuſculũ hoc elaboratũ ẽ. oẽs erãt ẽt ĩmutãdi q labor
erat indeficiẽs: nec ẽ meũ. nec ẽt hõeſtæ alterius eſſe
põt. Poteras dicet alter & noua & uetera poſuiſſe. Iã
ultro cõfeſſus ſũ me oĩa nõ nouiſſe. q̃ ẽt ſi nouiſſẽ ſa-
tius forte fuerat ſcripſiſſe ut factum ẽ. ut aliq̃lis labor
ſtudẽtiũ relinq̃reť ĩgeniis. Ad hoc ut dũ talia pquirẽ-

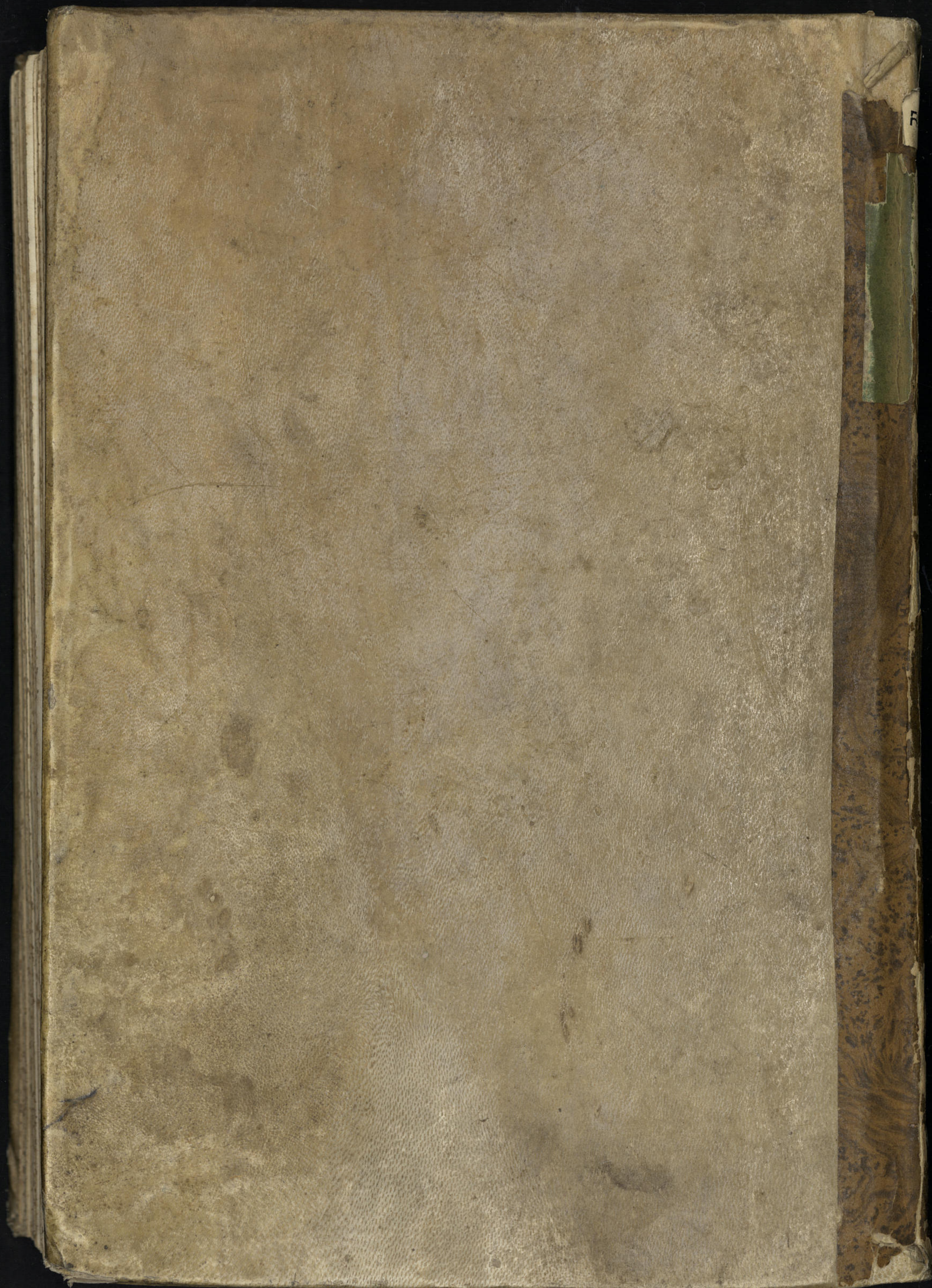
do fatigabunt & memoriā firment: & illud ad ma-
iora sublimēt: & magis delectētur inuēto: Et si quedā
præter materiā aliquādo cōperiātur inserty: ad aufe
rendum cōtinue lectionis fastidiū factū est. Sane dū
raptim cœptū stadiū ad metā cupiēs deuenire pcur
rerem: ecce & laureæ delectabilis odor oculos meos
alterā traxit in partem & uidi insignē atq; uenerabilē
uirū Frācīscū Petrarchā inclytū præceptorē meum
honesta facie & laurea uirēti conspicuū p idmet sta-
diū lento tamen incedētē gradu: nō equidē labore at
tritū sed altioribus cogitationibus pressum: & cele-
bri atq; cōmēdabili grauitate deductum. Obstupui.
aspectu primo miratus qđ circa tam īfimum limem
deduceret hō sublimis īde memor Maronē solitū nō
nunq̄ gregem perimēs ualles deducere: & aliquādo
æneā suū etiam supra astra trāsferre rubore suffusus
plurimo cōstiti: & fortunā ante alia dānaui meā. qđ
eo me in discrimen deduxisset; ut auditor ex mini-
mis cum præceptor luctarer: pendensq; multa euesti
gio animo circūuolui an irē. s. & incœptū iter pfice-
rem ut starē seu potius oīno redirem & pressa humo
uestigia. exturbarē. Occurrebat aūt mihi plurima su
adentia reditū. & ante alia clarissimi preceptoris mei
sublimitas stili ornatu redimita. mirabili & senten-
tiarū pōderositate plurima stabilis & insuper lepidi-
tate uerborum delectabilis nimiū quātūcunq; extra
nea uideat materia. Præterea notitia rerū cuius plu
rimū indiget labor iste quā adeo sibi familiarē noue
rat: ut uidisse omnia & tenaci seuasse memoria ui-
deretur. Et cū his rudita mea stilus exoticus. historia
rum penuria īgeniū hebes & fluxa memoria uenie
bant a qbus psuasus cū iam essem semiflexus in re-
ditum. & ecce puerbium uetus. uenit in mētem quo
aiunt contraria iuxta se posita magis elucescūt. Et ex
eo arbitratus fulgoris sui radios quātūcūq; de se cla
rissimos opacitatis meæ tenebras penetraturos pos
se uideri intuētibus clariores mutaui cōsilium. & ad
eius reuerentiam non pugil sed obsequiosus seruu-
lus & itineris strator in finem usque deductus sum:
uolens iubensque si quod meritum mihi laboris hui
us expectandum est cautos esse lectores ut si quid in
hoc opere operi uiri inclyti comperiatur aduersum
damnetur illico. & sua sequatur. tanquam uera stans
que sententia. Scripsi quidem quod in buccam ue-
nit: Ipse autem si mores noui. suos omnia multiplici
trutinatione digesta. omnia ponderoso librata iudi-
cio scripsit. scribitque. Si quid. uero congruum suis
conforme. scriptis. comperiatur diuinæ. bonitati
doctrinæ ascribatur suæ.

FINIS.

Registrum huius operis.

a.b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o.p.q.r.s.t.u.x.
Omnes sunt quaterni exceptus o p q qui sunt terni. &
x. quinternus.

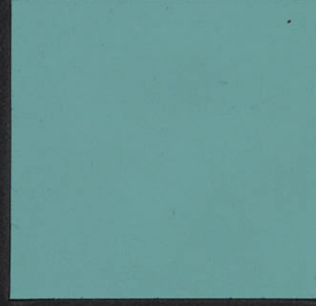
Impressum Venetiis per me Manfredum de Streuo
De Monteferrato. Anno ab incarnatione Omnipo
tentis Dei. M.CCCC.XCVII. Octauo kalendas
Aprilis. Amen.

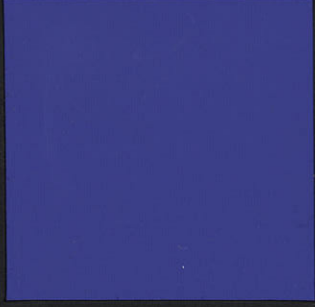

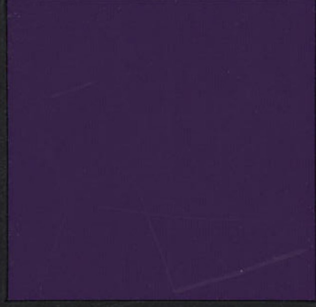
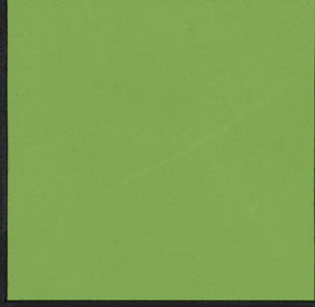
colorchecker CLASSIC

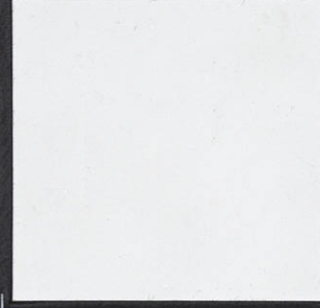

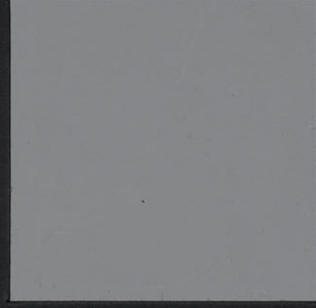
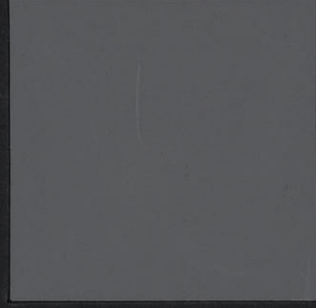
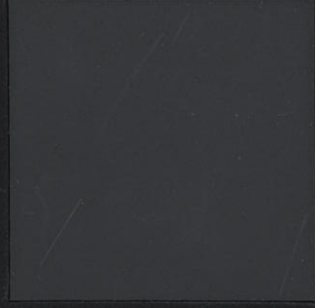

x·rite

mm